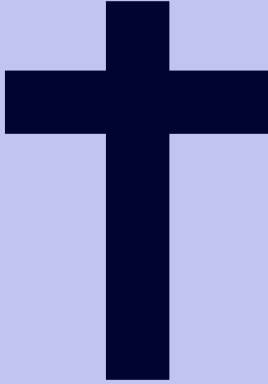

Melě Mékōōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

Melǎ Mékōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48

Contents

Matyo	1
Makṱse	69
Lukase	110
Jṱne	178
Mbḗltéd	225
Roma	290
1 Kṱrinto	321
2 Kṱrinto	350
Galesia	371
Efesus	382
Filipi	393
Kolose	401
1 Tesalonika	408
2 Tesalonika	415
1 Timoti	419
2 Timoti	428
Titus	434
Filemṱn	438
Hibru	440
Jemse	463
1 Petro	471
2 Petro	479
1 Jṱne	485
2 Jṱne	493
3 Jṱne	495
Jude	497
Mam nṱme mḗbenléd	500

Nkalanj ní bwám míme Yesuε ngáne

Matyo

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwám ngáne Matyo átélé níhóbe nén bán Yesuε mó adé Nsoode awě Dyöb dénhöbpě aá móölöm á nköñsé te. Mbwiined ne mó dso Dyöb dénlönēdtē mekan míme ánhöbpě aá móöbelé ábē bad se' bööd. Mmén nkalanj ní bwám nídé áyāl e nköñsé nísyāā.

Mekan míme Yesuε áyágté'áá békábé mó áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyöb bétáñgéné awónj ne mbeltéd nímbāb, mekan míme mébē nímbāb ne mekan míme mébenléd ne bó (E'ped 5-7); (2) Nsón míme bembapεε dyöm ne bébe bétáñgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyöb nídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átáñgéné Dyöb abele (Eped 18); (5) Mekan míme mébenlad ne ngáne ébēē áde Krístəə ápéé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyaátén ne echyáa éche Yesu Krístəə 1.1-2.23

Nsón míme Jone, Ndusenε 3.1-12

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.13-4.11

Nsón míme Yesuε á mbwóg e Galilia 4.12-18.35

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápe á Jerusalem 19.1-20.34

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 21-27

Mpuu ne alúmed áde Sāñgwéé alúmtáá bad yāl áde amáá apuu 28.1-20

Betaa ábe Yesuε (Luk 3.23-38)

¹ Tóñgé e betaa ábe Yesu Krístəə edii nén. Yesuε ambíd á nchyaátén míme kñj Dabide, Dabide mó-'ε abíd á nchyaátén míme Abrahamε.*

² Abrahamε mó abédé sáá awě Aisige. Aisige-'ε ambé sáá awě Jaköbe, Jaköbe-'ε mó anchyáá Judaa bóöbe baányanj.

³ Judaa bó mwaád Tamaa, bēnchyaā Perεε ne Zεraa. Perεε ambé sáá awě Hesεrone, Hesεrone-'ε sáá awě Rame. ⁴ Rame mó abédé sáá awě Aminadabe, Aminadabe-'ε abédé sáá awě Nashone. Nashone ambé sáá awě Salmone. ⁵ Salmone bó mwaád, Rahabe bó-'áá bēnchyaā Boase. Boase bó mwaád Rute

* 1:1 Mmén nchoo nídé káñne á kálag e Dyöb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

bénchyāā Obεδε, Obεδε-’ε ambé sáá awě Jese. ⁶ Jese ambé sáá awě k̄η Dabide.

K̄η Dabide bó Uriá mwaád béchyāā Solomonε. ⁷ Solomonε ambé sáá awě Rehoboame, Rehoboame-’ε mó ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafade, Jehosafade mó-’ε ambé sáá awě Jorame, Jorame mó-’ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotame, Jotame mó-’ε ambé sáá awě Ahasε. Ahasε mó-’ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-’ε ambé sáá awě Manasε. Manasε-’ε sáá awě Am̄σε. Am̄σε mó ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia mó anchyáá Jekonyasε b̄óβε baányan, á pónde eche bad bé alon á Israel b̄enkweé nzum bon bad bé Babilon b̄eswéén bó áwāb alon.

¹² Ade n̄én d̄emmadté atóm, k̄áη ne á pónde eché b̄énchyāā’é Yesue, betaa ábe Yesue b̄ébédéε; Jekonyasε mó ambé sáá awě Shelyeλε, Shelyeλε-’ε mó ambé sáá awě Zerubabeλε. ¹³ Zerubabeλε ambé sáá awě Abuteε, Abuteε-’ε sáá awě Elyakime. Elyakime-’ε ambé sáá awě Az̄o. ¹⁴ Az̄o abédé sáá awě Zadoge, Zadoge mó-’ε ambé sáá awě Akime, Akime-’ε sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá awě Elizaa. Elizaa-’ε sáá awě Matanε. Matanε mó-’ε ambé sáá awě Jak̄βε. ¹⁶ Jak̄βε mó abédé sáá awě Josebe. Josebe mó awōη Maria awě anchyáá Yesue awě béch̄agéé bán Kr̄ist̄ə.

¹⁷ Né-ó, nyon̄gel ésyāāl, mbooted ne Abrahamε ápe w̄éε Dabide, édé dyōm-é-nyon̄gel ne éniin. Mbooted ne Dabide ápe pónde eche b̄eswééné bad bé Israel á Babilon áde b̄enkweé nzum, édé dyōm-é-nyon̄gel ne éniin. Bootya pónde eche b̄ensw̄ēnn̄ε bad bé Israel á Babilon áde b̄enkweé nzum, k̄áηne á pónde eche béchyáá Yesue, áde dyōm-é-nyon̄gel ne éniin.

Echyáa éche Yesue
(Luk 2.1-7)

¹⁸ Echyáa éche Yesue ébédé n̄én: Maria, nyaá awě Yesue, ábédé nḡon e mmwaád eché enk̄embíi mw̄enchóm. B̄enkíi mó mod nhóg awě béch̄agé’áá bán Josebe. Bon byánán Maria āsū á e’wōngé w̄éε Josebe, ényinn̄éd n̄én bán adé nkog á nḡine e Ed̄áád̄an̄ éche Esáá. ¹⁹ Josebe-’ε, nḡáne ábédé mó mod a bw̄am, enk̄end̄angé Maria e’sôn awóged. Né-ó, abel̄é’áá mbon̄s̄én áchene mó á mes̄om-t̄é. ²⁰ Á pónde eché n̄ímé mew̄emt̄en médíi mó áte, ángel e Dyōb empií mó áde án̄angé nló. Ángel ne enláá mó n̄én aá, “A-Joseb, mod á mbyaa n̄ime Dabide, weebáá’ Maria atéd néε mmwaád awōη, áyāle Ed̄áád̄an̄ éche Esáá ch̄ó épíidé mó bon abé nkog. ²¹ Achyāā mw̄an a mw̄enchóm, échuu-’ε mó d̄in w̄éε Yesue† áyāle n̄én

† 1:21 Yesue: Ad̄én d̄in ádii bán Mod a e’soos̄on.

móshūd ábē bad á mbéb-te.”²² Mmén mésyāāl mēmbēnléd
 álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dāádəŋ aá,
²³ “Nyénəne', ngən e mmwaád echē eebíi mwēnchóm ēbē
 nkog,

echyáá-'ε mwān a mwēnchóm,
 béchǎg-ke mó bán Emmanuēle.”

Adēn dīn adé nén bán, “Dyōb adé ne sé.”²⁴ Néε Josεβε ásyāŋgé
 ásē, ambēl ngáne ángel énlāā'ε mó. Antéd Maria née awē
 mmwaád. ²⁵ Boŋ káəŋ ne pónéd eche Maria áchyáá mwān,
 Josεβε enkēndyēnné mó. Josεβε anchuu-'ε ane mwān dīn aá
 Yesuε.

2

Belāŋ-bé-betintine bébidé á akuu áhyε dé abε Yesuε edúbé

¹ Bēnchyāā Yesuε á dyad á Betelhεm á mbwóg e Judeya
 á pónéd eche Hεrəde ábédé kəŋ. Bad behóg ábe beláá'áá
 betintine ábíi mekan, bémbíd á akuu,* bépē á Jerusalem.

² Ade bépédé á Jerusalem, bēnsédéd bánken, “Héé kəŋ e bad
 bé Israēl, ane awē achyáádté wén adíi? Sēnyíne tintine á
 akuu awē alúmte nén bán achyáádté. Nē dōó ákás boŋ sépag
 ábe mó edúbé.”³ Adē kəŋ Hεrəde áwógé nē, nē dēntagéd mó
 á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Dēntagéd mó, átāgēd-tε bad
 bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Hεrəde anlād ábe beprisε bémbáá
 ne bemeléede bé mbéndé bésyāāl áte. Boŋ ásedté bó aáken,
 “Héé Ane awē Dyōb Awógté, awē bésinεé, áchyāádté?”⁵ Dōó
 békwhénténé mó bán, “Béchyāā mó á dyad á Betelhεm, á mbwóg
 e Judeya. Nkal é'dāádəŋ antēl aá,

⁶ ‘A-bad bé Betelhεm á ndəəb e Juda, adēn dyad adé dyad ahóg
 áde adé etógnén bwāmbwam átínté e myad mé alonŋ á
 Juda.

Ayāle mod ábid átínté echēn, awē ályāgēd ábēm bad bé alonŋ á
 Israēl.’ ”

⁷ Néε Hεrəde áwógé nē, anchélé ábē belāŋ-bé-betintine á
 kun-tē, boŋ ásedté bó nyaa e pónéd echē tintine ne ámbídtē.

⁸ Dōó álómé bó á Betelhεm aá, “Nyékag, nyétōŋ anən. Nzé
 nyēnyíne wéε ane mwān áchyáádté, nyétīm ámbíd nyéhyε
 nyéláá mε, ábel boŋ mémpē níke níbe mó edúbé.”⁹ Ade bémáá
 mekan níme kəŋ álánjé bó awóg, bēmbootéd ake ámpē.
 Boŋ áde bénóné ámín, bényín melemlεm mé tintine níme
 bényínnē á akuu née ákagké bó á'sō. Ane tintine ankē káəŋ
 atyéém wéε ane mwān ánchyāádtē. ¹⁰ Anyín áde bényíne ane
 tintine, bēnwóg menyīŋge bwāmbwam. ¹¹ Bésól á ndáb-te.
 Néε bésólé, bényín ane mwān bó nyanŋ, Maria. Bēmbwōgē ane
 mwān mebóbónŋ ábe mó edúbé. Bēmbídēd mende áwed níme

* 2:1 Á akuu: Pəd echē etondεε ábídeé.

bénwánlédté mós, bébē-’ε mós. Mmē mende mébédé gól,† mōg mé e’lod é’ bwām nīme béchagεé bán frankinsen‡ ne mía. §
 12 Néε bémáá ane mwān edúbé abε, bémbwōgε esú áwāb alon, bon bēmpōn nzii empée, áyāle Dyōb dénlāá bós á nló-te aá béetimé’ ámbīd wée Herode.

Bésobnē Yesuε, békééné mós á alon á Egipto

13 Ade abē belān-bé-betintine bémáá akε, ángel e Dyōb enláá Joseβε á nló-te aá, “Hidé ásē, étēd anén mwān bós nyan esoben bós, étimen bós á Egipto. Nyédyε-’ε áwed kóān né nlāngé nyé mεé nyéhíde, áyāle Herode álōm bad áhεd anén mwān, áwúu mós.” 14 Mmē nkūu dēn, Joseβε anhidé ásē, atéd mwān bós nyan, ákēēn bós nkūu ne nkūu, átimnád bós á Egipto. 15 Áwed dós bendyεé’ε kóān ne póndé eche Herode áwédé. Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádān aá, “Nlébpé awem Mwān mεé ábīd á alon á Egipto.”

Béwúu e’ched é’ bán á Betelhem

16 Ade Herode ásónténé nén aá belān-bé-betintine bē bédógé mós, anlīn bwāmbwam. Anlóm éche sánze á Betelhem ne ene pεd e mbwóg esyáál, aá béwúu bán bé baachóm bésyāál ábe béepede mwě ríláán. Ambel nē átāngen ne póndé eche belān-bé-betintine bēnlāá-’ε mós bán bēnkōlē tintine awě anlúméd echyáá éche Yesuε anyín. 17 Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádān Jeremayaa. Jeremayaa anhób aá,

18 “Bad bēnwōg e’saad ne awé á ngīne ádē ábídé’áá á Rama, áde Rshεε áchyεε’ε ábe bán.

Bélénté’áá mós awé, bon eékobpe aléned áyāle nén bán bémmad mós awé.”

Joseβε, Maria, ne Yesuε bébidé á Egipto bétim á Nazaret

19 Ambīd e kwééd eche Herode, ángel e Dyōb empií Joseβε á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élāngē mós nén aá, 20 “Téd awōn mmwaád bós mwān, nyétime ámbīd á alon á Israel. Herode ne ábē bad ábe bēhédé’áá ane mwān awúu bémáá awé.” 21 Néε Joseβε áwógé nē, anlad yāl, atéd Maria bós mwān, bósōbō bétim ámbīd á alon á Israel. 22 Bon áde Joseβε áwógé bán Achelausε atédé atii dé nkamlen áde sáá, kān Herode á mbwóg e Judeya, ambān atim ámbīd áwed. Ángel e Dyōb enhyě mós mekan mémpēe aláa á nló-te. Nē dēmbēl, á mbwóg e Galilia dós ántimmé akε. 23 Ankě alón á dyad ámbáá ahóg áde béchágé’áá bán Nazaret. Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē bekal bé’dáádān tāngene Yesuε aá, “Abyēēn néε Mod a Nazaret.”

† 2:11 Gól: Edii ekii éche édé nkun bwāmbwam éche élúmte bán Yesuε adé kān. ‡ 2:11 Frankinsen: Abédé dyōg áde bébagnεé Dyōb mende. § 2:11 Mía: Mébédéε dyōg áde bēnabnadté ndim.

3

Nkalanj míme Jone, Ndusene
(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Etûn é pónde ámbíd enê, Jone, Ndusene ámbíd nkal é'dáádəŋ a Dyöb. Akalé'áá eyale é Dyöb á ehyánge á Judeya, álāngē bad aá, ² “Nyéteede abel dé mbé́b áyāle nén nkamlən ní Dyöb níde benben.” ³ Jone mó abédé mod awě nkal é'dáádəŋ Yesayaa áhóbé'áá, áde ánhöbpē aá, “Ehāngé ébide' á ehyánge bán, ‘Nyéboŋsen epe éche Sāngwéé. Nyétii echē nzii.’”

⁴ Jone ahágé'áá mbóté éche bébénlé nyonj éche ébídé á yāl e kamêl.* Awáá'áá ngáá a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bōó bébédé ndyééd echē. ⁵ Bad bébídé-'áá á Jerusalem, ne níminí myad mé mbwóg e Judeya esyáál ne á melonj mémpēe míme mébédé á nkag mé edíb é mbáá é Jodan, békag wée Jone. ⁶ Néé bēmpaléé mímb mbé́b áte, Jone ádusen bōó á edíb é Jodan. ⁷ Boŋ áde Jone ányíne néé Befarisia ne Besadusia béhúe' é ábel boŋ ádusen bōó, anláá bōó aá, “Píí é nyě chén! Nzéé múmó alāngé nyé aá nkáásé ní Dyöb níhúe' boŋ aléb-pe nyé aá nyékúme abāngé? ⁸ Nyéke nyébele mam míme mélúméd nén bán nyétědté ádēn abé dé mbé́b. ⁹ Nyéewémtán nén bán nzé nyéhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamē, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Boŋ níláa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd nímén meláá átíméd mó bán ábe Abrahamē. ¹⁰ Bōób-pōó ehón emáá anaa á nkanj ní mel. Né-óó, bwel ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwām, békweł bōó bébwém-me bōó á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bōób ne mendíb álúmed nén bán nyéhǎŋléné áden abé dé mbé́b. Boŋ mod ampée ahúe', awě atómé me. Meékwognedéé ké ápém míme metámbé. Ádusen nyé ne Edáádəŋ éche Esáá, ádusen-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé echē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álād mbum é bwām áte, ákōō chō. Boŋ álād e'pəá, ahyáád bōó á ebonde é muú éche éédímē'.”

Bédúséné Yesue
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Bōób-pōó, Yesue ámbíd á mbwóg e Galilia, áke wée Jone á edíb é Jodan ábel nén Jone ádusen mó. ¹⁴ Boŋ Jone anwanén mó mewémtən ahəŋlən, áhōbē nén aá, “Néé edíí bán we-éé wembé edusan me, chán étímé abé éche wewe éhyagké áwēm wée nídusen we?” ¹⁵ Boŋ Yesue ankwentén mó aá, “Mwě ébê nê bōób ábel nén débél mam mésyáál bwām ngáne Dyöb áhedéé.” Né-óó, Jone ankwentén mó adusen. ¹⁶ Melemlem mé pónde míme Jone amáá Yesue adusen, Yesue ansyáá á mendíb-te. Dōó ngob e

* 3:4 Kamêl: Edii nyam echē edé néé nyag echē bébenladté á ehyánge ápém nted.

dyöb énédnédé, bonj ányīnē nēē Edəəðəŋ é Dyöb ébídé ádyöb ésudé ásē nēē élāā, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób ch'-'é ámpē ébíde ádyöb nén, “Awem Mwän a nlém nén, awógte me menyinje bwāmbwam.”

4

Satanε akəgé Yesue

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ambíd e pónde, Edəəðəŋ é Dyöb éntimén Yesue á ehyánje ábel nén Satanε ákəg mó. ² Yesue andid yəl nzaa á mekáne-tē móom mé e'pun méniin. Ambíd e ene pónde nzaa ewagé'áá mó. ³ Dóo Satanε ápédé bonj álánjé mó aá, “Nzé Wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén nímén meláá métim e'wele.” ⁴ Bonj Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyéed chēmpen edide moonyonj á alongé. Bonj eyale téé éche Dyöb áhóbé, chóo édídé moonyonj á alongé.’ ”

⁵ Dóo Satanε ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá bonj átyēemān mó á nzonje e Ndáb-e-Dyöb mín, ⁶ álānjē mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, éheb á bwele-mín hén éhún á ndəəb, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε, épēm-me wε ámīn ábel weébōmē ekuu á aláá.’ ”

⁷ Yesue-ε antimtén mó aá, “Bonj kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén aá, ‘Weékəgē Sāŋgwéé ádonj Dyöb áte.’ ” ⁸ Satanε antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbəəð mín, bonj álūmtē mó melonj mé nkōŋsé mésyāāl ne nhon nīsyāāl nīme nídé áwēd-te. ⁹ Dóo álānjéé mó aá, “Měbě wε ábén bwēm é'syāāl nzé ebwógkē me mebóbōŋ bonj ébāg-ke me edúbé.” ¹⁰ Dóo Yesue álānjéé mó aá, “Syəə me á dīd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke' Sāŋgwéé ádonj Dyöb mebóbōŋ, ébage-ε mó edúbé. Mwēnpēn-naá étānjéé abele.’ ”

¹¹ Né-óó, Satanε antedé Yesue, ákē. Ángel émpě, éwōŋgén Yesue.

Yesue aboótédé nīme nsón á Galilia

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ene pónde bénhē Jōne, Ndusene á mbwóg. Ade Yesue áwógé nē, antīm ámbíd á mbwóg e Galilia. ¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hōm á túmbé e Zebulōn ne e Naftali. ¹⁴ Yesue ankě á Kapenahum áloned mekan nīme nkal é'dəəðəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ “A-mbwóg e Zebulōn, a-mbwóg e Naftali, ntimned ne edib é nkwě,

á múde mé edib ní Jodan, Galilia mbwóg echě bad ábe béesě bad bé Israel bédyεε'é.

¹⁶ Bad ábe bébéde á ehíntén-tē békúde e'nyīnen bé ekíde;

Bad ábe bébédé á nsəl ní soŋ békúdé e'soóson.”

¹⁷ Bootya pónde echē Yesue ánkéé á Galilia ambootéd eyale é Dyōb akal áhōbē nēn aá, “Nyéhəŋlən abé dé mbéb, áyāle nkamlən ní Dyōb níde bənben.”

Yesue apwədə bambapēē bé'sō
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Epun ehóg Yesue akagé'áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bān bé baachóm bébē; Siməne awē béchágé'áá bān Petro, bó mwānyan Andreyā néē bébwéméé mbínzé. Bébédéé bekób-bé-súu. ¹⁹ Dóó álāŋgēé bó aá “Nyéhíde mē. Ngáne nyékóbéé súu bəob, mééyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd mē.” ²⁰ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, béhíde-'é mó. ²¹ Néē bésídté á'sō, Yesue annyín bān bé baachóm bémpēē bébē; Jemse bó mwānyan Jəne, bān ábe Zebēdie. Bóobe sáá bémbē á bōle-tē, bébwémé'áá échab mbínzé. Hē dóó Yesue áchēnléé bó bad bébē aá béhíde mó. ²² Abwōg-ábwōg bēntédé sáá ne bōle, béhíde-'é Yesue.

Yesue ayágté'áá, áchəŋtē-'é bad
(Luk 6.17-19)

²³ Yesue akagé'áá myad mésyāāl á aloŋ á Galilia áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'é nkalaŋ ní bwām mé nkamlən ní Dyōb. Achəŋtē'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa e nkole téé echē émbē átíntē echáb. ²⁴ Né-óó mekan míme Yesue ábélé'áá nwógnádtáá á mbwōg e Siria esyāál. Nē dēnkəŋ bad bépééné'áá bad bé nkole bésyāāl áwē. Bépééné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewē nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dəádəŋ bé mbéb bémbēē áte, bad ábe béhúne ekikíd, ne bad ábe béwédé eped, Yesue áchəŋtē ábē bad bésyāāl. ²⁵ Nē dēnkəŋ, ndun e mod ehídé'áá Yesue. Bad bébídé'áá meloŋ bootya á Galilia ne mbwōg e Myad Dyóm, Jerusalem, Judeya, ne ped echē edé á múde mé edib é Jodan níminíí.

5

Yesue ayágté bad á ekone mín

¹ Ade Yesue ányíné ene ndun e mod, anchágé é ekone mín, ádyēé ásē. Ahed-taá ábē bambapēē bétáné mó ² boŋ ábootéd bó ayáged, áhōbē aá,

³ “Nnam mbē ne bad ábe bédé atóg á edəádəŋ-tē áyāle bédé ásē e nkamlən ní mín.

⁴ Nnam ne bad ábe bélebe', áyāle Dyōb déwōgēd bó menyiŋge ámpē.

⁵ Nnam ne bad ábe bépwítédé, áyāle nkōŋsé nísyāāl mébē nímbāb.

⁶ Nnam mbē ne bad ábe bédé nzaa ne píd ábəl mam míme Dyōb áhédeé aá mébenled, áyāle Dyōb dékōdēd bó.

⁷ Nnam ne bad ábe béwóge bad bémpēe ngɔl, áyāle Dyöb dómpe déwōg bó ngɔl.

⁸ Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényín Dyöb.

⁹ Nnam ne bad ábe békóme nsaŋ, áyāle Dyöb déchæg bó ábe bän.

¹⁰ Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bébeleé mam míme Dyöb áhedéé. Bédé ásē e nkamlɛn mí mín.

¹¹ Nnam mbê ne nyé ábe bad bésyáá'é, nyé ábe bétagtéé, bébanē nyé e'bébtéd é' mam áyāl, bébíde-'ε nyé mbónj é metóm áyāl, á dín adém.

¹² Nyéwóge bwám, nyébé-'ε menyinje áyāle nsábe míme nyékudté ádyöb ríchábé ámín. Nén dɔɔ bad bétágté'áá bekal bé'dáádəŋ bé' bóád.

*Nkwě míme mbódé e'nyin, ne etrukánj éche békónjé
(Mak 9.50; Luk 14.34-35)*

¹³ “Nyédé etógnén á alongé á bad bé nkõjsé ngáne nkwě rídíi etógnén áyāle ndyééd. Boŋ nzé nkwě mbódé alaŋ chán béhele-se bényínéd mós ámpē? Méesaá dyam dé abelɛn ámpē. Né-ɔɔ, apim dɔɔ bépiméé, bad békógtáád mós ámín. ¹⁴ Nyéé nyédé nēŋgáne etrukánj álúmed bad bé nkõjsé bésyāāl nzii e Dyöb. Dyad áde álóŋnedé á ekone míni déesɔɔméé. ¹⁵ Mod eémāa-'áá etrukánj achod se ákōō chó á ebwɔg-sé, boŋ abelé ákēlē chó ámín, ábel nén ényínte kénzée awě adé á ndáb-te ekíde. ¹⁶ Nyémpē nyépe'ne', melemlem néε etrukánj. Nzé bad bényíné nsón mí bwám míme nyébeleé, békɛn Dyöb, awēn Titée awě adé ámín.

Ayáged áde Yesue tãŋgene mbéndé

¹⁷ “Nyéewémtán nén bán mpedé á nkõjsé ábóded mbéndé éche Moseε ne mekan míme bekal bé'dáádəŋ béyágté nyé. Meépedéé ábóded mós, boŋ mpedé álóned mós. ¹⁸ Ne mbále nlánje nyé nén meé, kááj ne á asóg dé nkoŋ ní sé ne mí mín, ké mwämpín mé eyale nhóg awě atēnlédé á mbéndé e Dyöb eéhídtéé ásē kááj né mésyāāl mélóné.* ¹⁹ Né-ɔɔ, kénzée awě abóó mbéndé póg áfínté échē mbéndé é Dyöb, ké ene echē béwémténé bán eesaá etógnén, áyāgtē-'ε bad bémpēe áá bébel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtene áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlɛn mí mín. Boŋ kénzée awě abele ngáne mbéndé éhóbé, áyāgtē-'ε bad bémpēe ábel melemlem, ábē etógnén bwámbwam áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlɛn mí mín. ²⁰ Né-ɔɔ, nlánje nyé nén meé, ésebán abele á Dyöb ádēn átómé áde Befarisia ne bemeléede bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlɛn mí mín mbéd.”

*Ayáged áde Yesue tãŋgene melinjá
(Luk 12.57-59)*

* **5:18** Né mésyāāl mélóné káa adé ayáge ásyāāl álóné.

21 Yesue ambád ahób aá, “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bɔ́d bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awě awúú mod, bétáŋgéné mó akáad.’ 22 Boŋ nláŋge nyé nén meé, kénzée awě alíŋné† mwányaŋ bétáŋgéné mó akáad. Kénzée awě ásyāŋ mwányaŋ béréén mó á kóte e bad bémbáá békáad mó. Kénzée-’ε awě áchəg mwányaŋ aá, ‘Edimdim é chöm chén’, béhele bébwém mó á dü-á-muú. 23 Né-ɔ́, nzé ekag á menyán mé mende áke dé abe Dyöb mende, boŋ ekämténé nén weé nyé mod nyêwánléné kɔ́kɔ́, 24 ébānē nímōŋ mende áse á’sō é’ menyán mé mende. Esébe éke ébēl nsəŋ ne ane mod boŋ étim ámbid éke ébe mende. 25 Nzé mod ahede we áke dé asómēn á kóte, bēl káŋ nyúmō nyépe á nchemten byánán nyéēpě á kóte. Esebé nē, ahelése asómén we á kóte. Kóte-’ε ébée we á mekáá mé plúse, plúse chó-’ε éhē we á mbwəg. 26 Ne mbále, nláŋge we meé, weéhēē-se ebíd á ndáb e mbwəg-tē wē káŋ né etwedé ádōŋ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tâŋgene akáb dé mesón

27 “Nyêwógé ngáne behóbé nén bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e’wóngé.’ 28 Boŋ nláŋge nyé meé, kénzée awě anɔ́né mmwaád boŋ awémtén aá né mōnnaŋned mó, amaá asón akáb ne ane mmwaád áwe nlém-tē. 29 Nzé ádōŋ díđ ábelte we mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboŋ ábód dó, tómaa bó ábwém echoŋ yāl esyāál á dü-á-muú. 30 Melemem nē, nzé echoŋ ekáá ábelte we mbéb, esél chó, épim chó. Edé mboŋ ábód chó tómaa bó ábwém echoŋ yāl esyāál á dü-á-muú.

*Ayáged áde Yesue tâŋgene abóo-dé-e’wóngé
(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)*

31 “Kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén, ‘Kénzée awě anané mwaád á e’wóngé atáŋgéné ábe mó apab áde álúmte nén bán anané mó á e’wóngé.’ 32 Boŋ nláŋge nyé nén meé, nzé mod anané mwaád á e’wóngé ésebán ane mmwaád akábé asón, boŋ ane mmwaád akií mod ampée awóŋ, né nchóm awě anané mó á e’wóngé mó atímté mó mmwaád awě akábe’ mesón. Kénzée-’ε awě awóó mmwaád awě bénáné á e’wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tâŋgene amwé dé melě

33 “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bɔ́d bán, ‘Mod eemwág melě ngên, boŋ nzé mod amwédé melě atáŋgéné ábēl dyam áde ámwééné melě á’sō é Dyöb.’ 34 Boŋ nláŋge nyé nén meé, nyéemwág melě ké mehóg. Nyéemwág melě á đīn dé nkamlēn ní mín, áyāle áhed dɔ́ Dyöb áwóó e’dii bé nkamlēn. 35 Nyéemwág-ke á đīn dé nkōŋsé, áyāle áhed dɔ́ Dyöb ásúmé

† 5:22 Kénzée awě alíŋné; donje á kálag áwóó kénzée awě alií ngên.

mekuu. Nyéēbenlád-te ké dīn á dyad á Jerusalem, áyāle ádíi dyad áde kâḥ embáá. ³⁶ Nyéemwág melġ ké á dīn dé nló rímēn, áyāle nyéēhēlēē ké mbum e esid póg ahāḥḥen áwēn nló, ápúbéd ké'ε áhíned chó. ³⁷ Boḥ nzé ehóbé wεé móbēle dyam, ehób wεé, 'Eε, mēbel dó.' Ké'ε wεé, 'Aáy, méebēnlé.' Kéchéé éche ébádé áhed né ébídé wεε Satanε.

Ayáged áde Yesue tâḥgene akun-á-yāl
(Luk 6.29-30)

³⁸ "Nyéwógé ngáne behóbé nēn bán, 'Nzé mod atúbé mod díd, bétúb mómpē díd. Nzé mod ahúdé-ε mod asoḥ, behúd mómpē asoḥ.' ³⁹ Boḥ nlānge nyé nēn mēé, nzé mod abelé wε mbéb, éched yāl. Nzé mod abómé wε abén á akæg ahóg, ékunnéd mó ádíníí ámpē. ⁴⁰ Nzé mod ahede wε asómēn á kóte ákoben wε rímōḥ nkobe, ébag mó kááḥ ne echoḥ súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté wε áá ékēen mó máyl mehóg, ékēēn mó máyl mébe. ⁴² Kénzée awē achómé wε chōm, bεé mó. Nzé mod ahóbé-ε áá, ébál mó chōm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue tâḥgene bad bé ekayí
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ "Nyéwógé ngáne behóbé bán, 'Edəḥ mwānyoḥ, ékəə-ε mod awē akəə wε.' ⁴⁴ Boḥ nlānge nyé nēn mēé, nyédəḥ bad ábe békóó nyé, nyékānnad-te ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyébelé nē, né nyéēbē bán ábe Titée awēn awē adé ámín. Alóme' enyēn ne mbúú wεε bad bé mbéb ne bé bwām nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edəə bad ábe bédáá wε bēnpēn, nē déepiinédte wε nsábe ké nhóg. Kááḥne besaad-bé-tááse bómpē bébele melemlem. ⁴⁷ Nzé elente' ábōḥ bad bēnpēn né ebele melemlem ngáne kénzée ampée ábeleé. Kááḥne bad ábe béese bad bé Israel bébele nē. ⁴⁸ Né-əó, mbeltéd rímēn rítāḥgéné nēe rityéémé bwām, nēḥgáne mbeltéd ríme awēn Titée awē adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue tâḥgene áwōḥgen bad

¹ "Nyétéd pónde! Nyéēbēlē nsón rí Dyōb ábel boḥ bad bényín nyé. Nzé nyébele nē, né nyéekudte nsábe wεε awēn Titée awē adé á nkamlēn rí mín.

² "Né-əó, nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weékūmē nkāḥ nēḥgáne bad ábe bédoge yāl. Békume nkāḥ á ndáb é mekáne ne á dyad-té wεε bad bédíí, ábel boḥ bényín bó. Ne mbále nlānge nyé mēé, bémáá rímab nsábe rísyāal akud. ³ Boḥ nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weébēlē-se ké awoḥ wēn awē étómténé adəḥ abíí. ⁴ Nē débēl mod ké nhóg éebíí'ε chōm éche ébágé mó. Dyōb, awoḥ Titée awē anyíne mam ríme mébenled á e'koḥnéd-te móəśābē wε.

Ayáged áde Yesue tâηene mekáne
(Luk 11.2-4)

⁵ “Nzé nyêkanne’, nyéekánné’ née bedog-badé, ábe nzé békánné’ bédəə atyéem á ndáb é mekáne ne á mbom, ábel boη bad bényín bó. Ne mbále nlánge nyé nén meé, bémáá nímāb nsábe nsyāāl akud. ⁶ Boη pen, nzé mod akánné’, asól áwē toη-tê, ádíb ekob, boη ákännē wée eche sán Dyöbē awē mod éēnyīnēē. Ene pónde awōη Titée awē anyīne’ mam nīme médé á e’koηnéd-te ášābē wē. ⁷ Nzé nyêkanne’, nyéebádnán e’yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béesē bad bé Israel bébeléé. Bébelé béwēmtān bán Dyöb déwōg bó mekáne áyāle bébúdé e’yale áte. ⁸ Nyéebág née bó, áyāle Dyöb, awēn Titée, amaá abii chōm éche nyétógnéné byánán nyéēsédéd mó. ⁹ Né-ə, enén nyaa e mekáne chōo nyétāηéné akáne, Dyöb, Titée awēd, awē adé ámīn, edúbé ébē ne ádoη dīn.

¹⁰ Mmōη nkamlēn ríhye rítēd etál.

Bad bé nkōηsé bébel mekan nīme éhedéé, ngáne ébenlaadté ámīn.

¹¹ Bag sé echēd ndyééd e epun e bīn é’ chii.*

¹² Lagsén sé nīmed mbéb, ngáne sémpē sélagsanné mod téé awē abelé sé mbéb.

¹³ Weémwāg-sē sēhún á mekəgsen-tē, boη húd sé á mekáá mé Satan.†

¹⁴ Nzé nyēlagsan bad mewusé nīme bébénlé nyé, né Dyöb Titée awēn awē áde ámīn mómpē ālagsén nyé. ¹⁵ Boη nzé nyéēlagsán bad, né ké Dyöb awēn Titée éelagsénné nyé.

Ayáged áde Yesue
tâηene adid á yāl nzaa á mekáne-tē

¹⁶ “Nzé edide yāl nzaa á mekáne-tē, weésudné’ ngáne bedog-badé bébeléé. Béchémtē’ e’só á nló ábel boη bad béchem bán bédide yāl nzaa á mekáne-tē. Ne mbále, nlánge nyé nén meé bémáá nímāb nsábe nsyāāl akud. ¹⁷ Boη nzé edide yāl nzaa á mekáne-tē, éwōbē e’só, ésēdē-’ε nló áte. ¹⁸ Bēl nē, ábel boη bad béechemé bán edide yāl nzaa á mekáne-tē, étōmēé awōη Titée awē mod éēnyīnēē. Anyīne’ mam nīme médé á e’koηnéd-te, mó-’aa ášābē wē.

Ayáged áde Yesue
tâηene awōη á bwēm
(Luk 12.33-34)

¹⁹ “Nyéēkoηnád yāl nhōn á nkōηsé wén, wée síi ne ngag bébēbēdtē, bechīb-pe ámpē bébóó ndáb, béchīb. ²⁰ Boη

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é bīn é’ chii káa ndyééd e epun é bīn é’ chān. † **6:13** Donje á kálag dé’sō ábádé bán Nkamlēn, ngíne ne ehúmé bédii áboη á ngíndé ne á ngíndé.

nyékoo nímēn nhon wée sii ne ngag béebébedté, bechíib-pe ámpē béebóó'é ndáb se béchíib. ²¹ Nyébíí bán wée nhon nábákgē mod, áhed dáo nlém-me nábákgē mó.

²² “Díd dáo adé ngáne etrukáŋ é yál e mod. Nzé díd ákénlé wē áte, echon yál esyāál chómpē ebélé ekélé. ²³ Nzé déekēnle, yál chómpē ēlōn wē áte ne ehíntén. Né-óó, nzé chōm éche ényínte nyé ekíde étímé abé chōm éche étímté nyé á ehíntén-tē, né échē ehíntén échē nyébéē áte étōmtēn ngine abé.

²⁴ “Modmod eéhēlēē-se abé mbaledē a bewōŋ bébe. Alūmēd nhóg edaŋge tómaa aníníí, ké'ε átímēn nhóg, abán-'ε aníníí áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbaledē a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbaledē a Dyōb se ebé-'ε mbaledē a mōné.

²⁵ “Né-óó, nlāŋge nyé nén meé nyéētāgē áte á alongé, se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké'ε nzé-chómé nyémwēē, ké'ε cheé nyéwāā'ē á yál. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ε? Yál-le ámpē eesaá etógnén tómaa mbóté-yε? ²⁶ Nyénōne menōn, méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwóo-'áa hōm ádē békoŋgēé medyé. Kénē, Dyōb awēn Titēε awē adé ámín adídte mó! Nyéebíí'é bán nyéde etógnén bwāmbwam tómaa menōn-ε? ²⁷ Nzé-módé áwen tínté ahele átāg áte káōŋ, abád ké epun ehóg awē alongé?† ²⁸ Cheé-ō ékás bon nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāā'é? Nyénōne' mbonja éche édé á mehín-te ngáne ékwogēé. Eebeléé ntŭ, éebaŋgēé mesan. ²⁹ Nlāŋge nyé nén meé, ké kāŋ Solomonε ne nímē nhon nisyāāl eewāā'aá mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'bon. ³⁰ Nzé Dyōb áheleε áwāādtē e'sum ábē é'bág chíi bon chān béhé bó á dù, né étómmé nyé awāad né-yε? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpīn nén? ³¹ Né-óó nyéētāgē áte bán, ‘Cheé sédyēē? Cheé sémwēē?’ Ké-'ε bán, ‘Cheé séwāā'é?’ ³² Bad ábe béesē bad bé Israel báo béchyεε' ákud échén ndín é bwēm. Awēn Titēε awē adé ámín abíí áa nyétógnéné ábén bwēm é'syāāl. ³³ Bon nyésébe nyé nyéhēd mam mé nkamlēn ní Dyōb tómaa mam mésyāāl, nyébele-'ε ngáne Dyōb áhednéé nyé. Nzé nyébele nē, né Dyōb débē nyé ábíníí bwēm é'syāāl. ³⁴ Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chān. Epun é' chān chēn éwōŋ nímē metake míme mékwognéd chó. Epun téé éwóó nímē metake.

7

*Ayáged áde Yesue
tāŋgene bad ábe békáadte baab
(Luk 6.37-38, 41-42)*

¹ “Mod eekáádté waáb. Nzé ekáádté wēn, né Dyōb dómpē dékáād wē. ² Nyaa echē ekáádté wēn, cháo Dyōb dómpē

† 6:27 Abád ké epun ehóg awē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

dékāadtē wε. Melemlem mé nhəgtéd níme ébénlédé mós Dyöb dómpe débénlédte. ³ Chee ékáá boŋ éwāmsān mwā púuted anyín á díđ áwēn, ésebán ehēle nkəg níme rídé mmōŋ á díđ anyín? ⁴ Chán ehēle-se eláá mwānyoŋ wεé ámwe móhūd mós púuted á díđ, áde nkəg rídíí mmōn á díđ? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkəg níme rídé mmōn á díđ, dós wétōŋ'é púuted echē edé mwānyoŋ á díđ anyín, boŋ ehúd-te chós. ⁶ Weetédé mam mé Dyöb se ébē mbwé, áyāle ékunnéd wε yāl ékūm-me wε. Weebwémmé nguu échōŋ ngese áyāle édyantéd chós ámín.

Hedén Dyöb kéchéé éche éhédéé

(Luk 11.9-13)

⁷ “Hedén Dyöb, äbē wε. Hēđ, Dyöb débēl enyín, kūm ekob, Dyöb déđibnéd wε. ⁸ Ayāle kénzée awē ahēdné Dyöb, äkūd, awē ahédé-'ε, änyín. Kénzée-'ε awē akumé ekob, Dyöb déđibnéd mós. ⁹ Sáá-a-mwān ahéé mwān ahédénne ewele, boŋ ábe mós aláá? ¹⁰ Ké-'ε nyé ahéé mwān ahédénne súu, boŋ ábe mós nyä? ¹¹ Nzé e'bébtéd é' bad néε nyé nyébage áben bān kase é bwēm, tógtén-naá echen Sāŋ awē adé ámín? Chán-nō éebaá bad ábe béhédné mós kase é bwēm? ¹² Né-ós, kéchéé éche édás wεé bad bébel áwōŋ, ébel chós áwāb. Nén dós mbéndé e Dyöb ne bekal-bé-e'dáádəŋ ékoo'é ayəged.”

Nzii e alongé áde déemaá',

elélé áte

(Luk 13.24)

¹³ Yesuε ambád aá, “Bwεé á ekob éche échíné áte, áyāle ekob éche ékag á dū-á-muú ékálé áte, nzii eched-te etánlédé, bad ábe bébwag-ke áhed bébúú áte. ¹⁴ Boŋ ekob é nzii e alongé áde déemaá' edé mwāmpín. Nzii-'ε echē etime áwed elélé abwε áte. Nguse é bad chós ébwag-ke áhed.

Bekal-bé-e'dáádəŋ bé metóm

(Luk 6.43-44)

¹⁵ “Nyétéd pónde ne bekal-bé-e'dáádəŋ bé metóm. Bélúmte byánán bepweédtédé néε rídyoŋ ní mbód, boŋ áwab nlémté bédé ebébtéd néε ngə. ¹⁶ Nyéēchem bós á mbéltéd mímāb. Mewāŋ méchyáa e'pum é' besabé-yε? Ké-'ε mekôđ méchyáa' e'pum é' máŋgəle-yε? ¹⁷ Melemlem-'aá bwel ké é'héé ábe é'kwoge' bwām, é'chyáa-'ε e'pum é' bwām. Boŋ ké é'héé ábe béekwəgé' bwām, béēchyāā-'é e'pum é' bwām. ¹⁸ Bwel é' bwām béehelée e'pum bé mbéb achyáa. Bwel bé mbébpε béehelée e'pum é' bwām achyáa. ¹⁹ Bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pum é' bwām, nwóó-nzag äkwel bós, abwém bós á dū. ²⁰ Né-ós, nyéēbīi bekal-bé-e'dáádəŋ bé metóm á mbéltéd mímāb.

*Bad ábe béhíde Yesue
ne nlém níbe
(Luk 13.25-27)*

²¹ “Saké mod téé awě achagtaad me aá, ‘A-Sán, A-Sán,’ àsōl á nkamlen mí mín. Bad ábe bébele ngáne echem Sán awě adé ámín áhedneé bō, bōo bēsōl. ²² Ade epun é nkáásé mé asóg épεé, bad híin bépě áwēm, bélāngē me bán, ‘A-Sán, A-Sán, ngómē sēkänlé’ áá bad mam míme Dyōb álómné’ áá sé aá mébenléd, á dīn ádōŋ, sébenléd-te ádōŋ dīn ábided bad e’ dāádəŋ bé mbéb áte, sébelé-’ε menyáké híin!’ ²³ Héε mélāā’ é bō meé, ‘Meebíi’ é me nyé. Nyésyəə me á dīd-te! E’bēbtéd é’ bad ngēn!’ ”

*Belōŋ-bé-ndáb bébe:
a debyéé ne a eyókél
(Luk 6.47-49)*

²⁴ Yesue ambád ámpē aá, “Né-ōó, mod téé awě awógé ábēm e’yale bēn, boŋ ábelé-’ε ngáne é’hóbéé, ádíi néε mod a mekínzé awě alóó ndáb á ebēn é aláá mín ábel boŋ éwúu ásē. ²⁵ Ambíd e nē, mbúú e ngíne enchá, e’díb é’lōne, ekukud-te étóm wéε ene ndáb émbēē, boŋ enkēnkweé, áyāle enlōŋnéd á aláá mín. ²⁶ Boŋ kénzée awě awógé ábēm e’yale bēn, boŋ eébele ngáne é’hóbéé, ádíi nēngáne eyókél é mod éche élóó eche ndáb á nsíi mín. ²⁷ Ambíd e nē, mbúú e ngíne enchó, e’díb é’lōne, ekukud-te étóm wéε ene ndáb émbēē. Ene ndáb enkwe. Enkúme émād-te ahented áte.”

Kunze eche Yesue awóó áyáged

²⁸ Ade Yesue amáá nímén mésyāāl ahób, amute áde áwóglánnáá mó démbē menyáké bwāmbwam áyāle nyaa echē áyágté’áá. ²⁹ Ayágté’áá bō néε mod awě nzé ahóbé, né émáá. Eeyágté’áá, nēngáne bemeléede bé mbéndé.

8

*Yesue achōŋté mod
awě meləŋ mékóbé*

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yesue ansūd á ekone sé. Ade ápédé é ekone sé ndun e mod ehídé’áá mó. ² Hē dōo mod nhóg awě meləŋ mékóbé ápédé áwē boŋ ábwōgē mebóbōŋ ne edúbé ésyāāl, áhōbē nēn aá, “A-Sán, nzé edāó ehēle ébēl me nsán.”* ³ Dōo Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yāl boŋ álāngē mó aá, “Ndāó, sán!” Abwōg-ábwōg nímē meləŋ mēmmaá ane mod á yāl. ⁴ Dōo Yesue álāngéé mó aá, “Weelāngé modmod dyam áde ábenlédé, boŋ kē élúmed yāl wéε prisε, ásimen wε. Ebag-ke mendε ngáne mbéndé e Moseε éhedéé, álúmed bad wéé mósāā.”

* **8:2** Mmén nteltéd rídé á Kálag e Levitikus eped dyōm ne é’lāán nchoo móom méniin ne rítāan ápe nchoo móom méniin ne ntóób (Lεv 13.45-46).

*Yesue achōjté mbəlede
a mod ambáá a sánze
(Luk 7.1-10)*

⁵ Ambíd e nê, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Née ápédé áwed, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlaan mbwókel e sánze. Ane mod anhye mó achán, áhōbē ⁶ aá “A-Sán, awēm mbəlede eedyé’é bwám, adé á anoj de nkole á ndáb. Eéhēlēē ahide ásē. Atage bwámbwam.” ⁷ Yesue anláá mó aá, “Měpě, ríchōōd-te mó.” ⁸ Dóo mod ambáá a sánze ne átimtanné Yesue aá, “A-Sán, mměn meékwognedéé ákob we nken áwēm ndáb, boj hób ké eyale, awēm mbəlede ádyéé bwám. ⁹ Mměn ndíi mod awě adé ásē e nkamlen, mměn-ne nwóó sánze éche nkamlanné. Nlānge póg meé, ‘Kǎg’, ékǎg-ke nē dēn, empée meé ‘Hyǎg’, éhyǎg-ke né dēn. Nzé nlānge awēm mbəlede meé, ‘Bēl échén’, ábelé-’e né dēn.” ¹⁰ Ade Yesue áwógé nê, yǎl enkóm mó áte. Dóo álāngeé bad ábe bēhídé’áá mó aá, “Ne mbále, nlānge nyé meé, meényínēē mod a alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echě anén nken-e-mod áwóó. ¹¹ Nlānge-’e nyé nén meé pónde echě ngande ébēē á nkamlen ní Dyōb, bad híin ábe bēnkētāngēn abé áhed bēbíd á akuu ne á mbəj ábē á ngande nchoo ne betaa, Abrahame, Aisige ne Jakobe. ¹² Boj bēbídēd bad ábe bēntāngēn abé á nkamlen ní Dyōb á ebwóg-te, bēbwém bó á ehíntén-tē. Áhed-taá béchyéé’é bēdyāg-ke mesoj á nsəl.” ¹³ Dóo Yesue álāngeé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónde mbəlede awě ane mod ambáá a sánze andyě bwám.

*Yesue achōjté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Adě Yesue ápédé á ndáb wée Petro, antán Petro mwaád nyaá á anoj dé nkole, ahéb dēnsog mó. ¹⁵ Née Yesue áchāngé mó á ekáá, ahéb ámāá mó. Anhidé ásē, ákōb-pe Yesue nken. ¹⁶ Ene ngukél bad bēmpēén bad híin wée Yesue, ábe e’dǎádəj bé mbéb bēmbēē áte. Yesue ambenléd ábē e’yale bé nsəl abídéd ábē e’dǎádəj bé mbéb, áchōōd-te bad bésyāāl ábe békónlé’áá. ¹⁷ Yesue ambēl nímén mésyāāl álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dǎádəj Yesayaa nén aá, “Ankobén syánē nkole rísyāāl ne nímēd metake.”

*Bad ábe bēmpōn Yesue ahid
(Luk 9.57-62)*

¹⁸ Ade Yesue ányíné ngáne ndun e mod élāngédé mó, anláá ábē bembapēē aá bóbōó bétime á ped e edib-é-nzab eníní. ¹⁹ Hē dóo meléede a mbéndé nhóg ápédé áwē boj áhōbē aá, “A-meléed, mēhíd we kēhéé áde ékagké.” ²⁰ Yesue antimtén mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésóléé, menon-ne ámpē méwóó nímab mūm, boj Mwān-a-Moonyonj eewóó’é hōm

ádě ábánnεé nló.” ²¹ Dóo mod ampée awě mómpē ahidé'áá Yesuε álāngεé mó aá, “A-Sáj, mwě, rísébe ríke rílime echem sáj.” ²² Dóo Yesuε átímtanné mó aá, “Hídé me, chené ndim ní bad mēn rílime rímāb ndim.”

Yesuε ahóódté ekukud
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ene pónde dóo Yesuε ásólé á bǎle-tē ne ábē bembapεε bon bébwōgē eke. ²⁴ Adě bépédé á edíb-te, dóo ekukud é ngíne ébóótédé atóm. Embē ngíne nyaa echě kááñ ne bǎle bēmponné asú ásē á mendíb-te. A pónde eched Yesuε akúné'áá. ²⁵ Hé-'áá bembapεε bényeméé mó ásē bon bēlāngē mó bán, “A-Sáj, sôn, wóngén, pón syánē dewág-ōō!” ²⁶ Yesuε ankwentén bó aá, “Cheé ékáá bon nyéwōgē mbwóg? Cheé ékáá bon ádēn adúbe ábé mwāmpín nén?” Dóo átyéémé ámín, bon ákamlán ekukud éche étómé'áá, ne edíb éche éhódé'áá áte. Abwōg-ábwōg ekukud énsēle, edíb ámpē éche éhódé'áá áte énsōg ahod. ²⁷ Yǎl enkóm bembapεε áte bwāmbwam áde bényíne nē, bésedté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche kááñ ne ekukud ne mendíb bēwōgné?”

Yesuε achōñté bad bébe
ábε e'dáádəñ bé mbéb bémbeε áte
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ade Yesuε ne ábē bembapεε bépédé á múde mé edib-é-nzab rímíní, á mbwóg e bad bé Gerasin, bad bébe ábe bémbíđ á soóbadε bēmbomén mó. E'dáádəñ bé mbéb bémbe ábē bad bébe áte. Abē bad bémbe nğanlən nyaa echě mod ké nhóg éechuε'aá ene nzii abwe. ²⁹ Anyín áde bényíne Yesuε, bēmbootéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syánē déwōñné? Epedé hén ákógsen sé áde pónde éépēdēε-yε?” ³⁰ Esog é nguu chó-'ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé. ³¹ Héε ábē e'dáádəñ bé mbéb é'cháa-'ε Yesuε bán, “Sébíí bán wēbíđéd sé, bon tэдé sésōl á esog é nguu-tē éche édé híní nē.” ³² Dóo Yesuε ákamlanné ábē e'dáádəñ bé mbéb aá, “Nyébíd!” Abíd áde ábē e'dáádəñ bé mbéb é'bíde ábē bad áte, bénsōl nguu ché áte. Abwōg-ábwōg, échē esog é nguu émpādē ásē, ényagté' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éwé-'ε. ³³ Benon bé nguu béntōm mehélé á dyad-tē, békag bėkanlé bad dyam áde ábėnlédé ne ábē bad ábe e'dáádəñ bé mbéb bémbeε áte. ³⁴ Awóg áde ábē bad bé dyad bėwógé nē, bėmpādē ásē áke dé atán Yesuε. Néε bényíne mó, bėnchāñ mó bán, áhide áwab mbwóg.

9

*Yesue achōjté mod**awě awédé epeɗ**(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Ambīd e ene pónǵé, Yesue ansól á bǵle-tê ámpē, áchābē edib-é-nzab, átim ámbīd áwē dyad wée ádyéé'áá. ² Ape áde Yesue ápedé áwē dyad, bad behóg bēmpēēn mod á mekále mīn awě awédé epeɗ. Ade Yesue ányíné adúbe áde ábē bad, anláá ane mod awě awédé epeɗ áá, "A-mwān, weewógé mbwóg, nlagséné we mbéb." ³ Hē dǵo donǵe dé bemeléede bé mbéndé bényonǵéé áte bán, "Anén mod asyáa Dyǵb!" ⁴ Yesue anchēm bǵ mewēmtēn áte. Héē ásedtéé bǵ aáken, "Cheé ékáá bon nyéwǵn mímēn mewēmtēn mé mbéb áte?" ⁵ Ahéé adé dyam ásad, áhób wée, 'Nlagséné we mbéb,' káa áhób wée, 'Syáá ásē, ébooted aké?' ⁶ Bon mēlūmēd nyé méé Mwān-a-Moonyon awóó kunze á nkǵnsé álagsēn mbéb." Héē álānǵéé ane mod awě awédé epeɗ áá, "Syáá ásē, étēd mímǵn mekále, ésúe' á ndáb." ⁷ Dǵo ane mod áhídté ásē bon ásūē-ε á ndáb. ⁸ Mbwóg ménkǵb bad ábe bényín ngáne ádén akan ábénléde. Bébootéd-tē Dyǵb aken áde ábágé baányon kunze ábel éché nǵn é mam.

*Yesue achénlé Matyo**áhíd mǵ**(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)*

⁹ Ambīd enē Yesue ansyáá ádē abwóg á hǵm. Ade ákagké nē, annyín mod awě béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyéé ásē á ndáb eche ásánté'áá tááse áte. Héē Yesue álānǵéé mǵ nén áá, "Hídé me." Dǵo Matyo átyéémé ámīn, bon áhídē-ε mǵ. ¹⁰ Ambīd e pónǵé Yesue ankě á ndáb wée Matyo* ádyé ndyééd. Ekuɗ é besaad bé tááse né bad bé mbéb bēmpēē bēmpě bēdyēēn Yesue ne ábē bembapeε áhed. ¹¹ Néē donǵe dé Befarisia bényíné ngáne Yesue ádyééne éché nǵn é bad, bēnsédéd ábē bembapeε bánken, "Cheé ékáá bon awēn meléede ádyāǵ ndyééd ne besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēē?" ¹² Dǵo Yesue ákwēntanné bǵ áá, "Bad ábe bēdyéé bwām béetǵgnēné mod-a-bwel. Bad ábe békǵnle' bǵo bétǵgnéne mod-a-bwel. ¹³ Nyéke nyéhēd áte ábel nyésǵnēn ábén e'yale ábe é'ténléde á kálag e Dyǵb nén bán, 'Chǵm éche rǵhēdnéé bad édií nǵm rí ngǵl, saké mendē.' Meépedéé á nkǵnsé áchéle bad ábe békǵbnéde á'sǵ é' Dyǵb, bon mpedé áyāle bad bé mbéb."

* **9:10** Ndáb wée Matyo káa ndáb eche Yesue.

*Nsɛdtéd t̃ngene ádid ỹl nzaa
á mekáne-tê*
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Hê d̃oo bembapɛɛ ábe J̃ɔne, Ndusɛɛ bépédé w̃ɛɛ Yesue bon bésɛdté mó bánken, “Cheé ékáá bon sé ne Befarisia sédidé ỹl nzaa á mekáne-tê, bon ábōn bembapɛɛ pen béedidé?”
¹⁵ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wónyé béhele bélebe’ áde bédíí ne mod awě akudé s̃ómbé? Béehelélé. Bon epun épě éche békobénné bó mod awě akudé s̃ómbé. Echê epun d̃oo bédidté ỹl nzaa á mekáne-tê.
¹⁶ Nyébíí nén bán, nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ék̃ōl̃ɛ se ánabnéd nchun ní mbóté, áyāle nzé échê eped é abad ék̃ōl̃ɛ ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele’ échê epun é mbóté ékale’ áte tómaa ngáne énsēbēē abé.
¹⁷ Melemlem ñngáne mod éētédēē m̃im mék̃ōl̃ɛ se ápen mó á nchun mé ntyág ní ngob e nyam. Ayāle nzé abelé nê, né m̃im méhōd k̃óān ntyág ní’yéd? M̃im mémād asyōge, ntyág-ke ámpē níbéb. Bon bétédéé m̃im mék̃ōl̃ɛ béhé á ntyág mék̃ōl̃ɛ-te. Nê ábele’ m̃im mébé bwām, ntyág-ke ámpē níbé bwām.”

*Yesue apuúdté ng̃ondéré p̃óg
echê enwé*
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ade Yesue ál̃ngéé bad m̃mén mekan, mod a nkamlɛn nhóg ampě awē abwóg mebóbōn ne edúbé esyāāl, áhōbē nén aá, “Awem mwān a mmwaád awédé b̃ōb nén d̃en, hyäg ébán mó ekáá á ỹl ábel nén ápuu.”
¹⁹ Né-óó Yesue ampádé ásē ne ábē bembapɛɛ béhídē ane mod.
²⁰ Ade békagké nê, mmwaád nhóg ambé awě anwón nkole níme mekií mébidé’áá mó á ỹl p̃ondé esyāāl. Mmê nkole níbéde mó á ỹl á etūn é dyōm-a-mwé ne níbe. Héɛ ane mmwaád ábidé Yesue á mbíd, ásitán mó mesó mé nkobe níme ánwāá’é.
²¹ Ambel nê áyāle ánwálé mewēmtɛn aá, nzé m̃ósiténé m̃imē nkobe, aá né m̃ódyéé bwām.
²² D̃oo Yesue ákúnnédé bon anyín ane mmwaád. Anyín áde anyíné mó d̃oo ál̃ngéé mó aá, “A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōn ádidé wɛ bwām.” Abwōg-ábwōg ane mmwaád andyéé bwām.
²³ Yesue ampě á ndáb echê ane mod a nkamlɛn. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntōgag ní ngine ne bad ábe bétóo e’lón, békōnē-’ɛ nkāngé ní kwééd.
²⁴ D̃oo Yesue áhóbéé aá, “Nyé moosyāál nyébíd á ebwóg, áyāle anén mwān-a-mmwaád eewédéé, akúne kúnén.” Héɛ bó moosyāál bébóótédé mó awōo.
²⁵ Bon áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwóg d̃oo Yesue ásólé á toj echê bēnnaádté ane mwān. Néɛ Yesue áchéngé mó á ekáá, apádé-’ɛ ásē ábwōg-ábwōg.
²⁶ Adén akan d̃enkanléd ene ped e alon esyāál.

Yesue achōnté bad bé nd̃im bébe

²⁷ Née Yesue áhídté ádê abwóg á hóm, bad bébe ábe bēnkŵě ndím bēhídé'áá mó ámbíd, bēlēbpē-'ε e'saad bán, "A-Mwān a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngol." ²⁸ Ade Yesue ásolé á ndábtē, ábē bad bébe ábe bēnkŵě ndím bēntān mó. Dóo Yesue áseǝtēé bó aá, "Nyédúbpé nēn bán nhele mbel nyēnyínen-ε?" Bēnkŵentén mó bán, "εε. A-Sán, sēdúbpé." ²⁹ Dóo Yesue ábáné bó mekáá á míd, boŋ áhōbē nēn aá, "Nyēwóo adúbe bán nyēnyínen, né-ǝó ébenled ngáne nyédúbpé." ³⁰ Abwōg-ábŵōg bébootéd-tē anyínen. Boŋ Yesue asím bó etúu áte, álāngē bó aá, "Nyéelāngé mod ké nhóg ádén dyam áde ábēnlédé." ³¹ Boŋ ké nē, née bēbídé áhed, bēmbē bēkēēn nkalan enε pēd é alon ésyāāl ngáne Yesue ábélé menyáké.

*Yesue achōŋté mod
awě eehóbe'áá dyam*

³² Née ábē bad bébe ábe bēnkŵě ndím ábe Yesue áchōŋté bēhídté, bad bēmpēēn mod wée Yesue awě ankwě ebóbé áyāle edǝádəŋ é mbéb émbē mó áte. ³³ Boŋ áde Yesue ámáá ane mod échē edǝádəŋ é mbéb abided áte, ambootéd dyam ahób. Nēn dénkōbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké, bēhōbē-'ε bán, "Dyam née ádén déēbenlēdēē á Israel mbéd." ³⁴ Boŋ Befarisia pēn bēhōbē nēn bán, ahele bad e'dǝádəŋ bé mbéb ahúd áte áyāle kəŋ e e'dǝádəŋ bé mbéb chóo ebage mó ngíne ábel nē.

Yesue awógé bad ngol

³⁵ Né-ǝó Yesue akagé'áá myad mésyāāl, mémbáá ne mésad ene pēd e alon, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'ε nkalan mí bwám mé nkamlēn ní Dyōb. Yesue achōŋté'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa é nkole ésyāāl éche émbē áfínté echáb. ³⁶ Ade Yesue ányíne ndun e mod, ngol enlóg mó á nlém-tē bwámbwam áyāle echáb. Ambé bó ngol áyāle bétágé'áá áte, bēwōo-'ε nwōŋgen. Bēmbē née nídyōŋ ní mbód míme méewōo nnən. ³⁷ Dóo álāngēé ábē bembapēε aá, "Nzag echyáá bwámbwam, bwēm é'hednaad apád, boŋ bepád béebuu'é áte. ³⁸ Né-ǝó, nyékānne nēn bán nwóo-nzag álōm bepád."

10

*Bembapēε bé nlomag
dyōm ne bébe*

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ámbíd e nē Yesue anlād ábē bembapēε dyōm ne bébe áte. Ambε bó kunze ábided bad e'dǝádəŋ bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāāl. ² Mín míme bembapēε bé nlomag dyōm ne bébe ábe Yesue mōmēn: A'só, Simōne awě bēchágé'áá bán Petro ne mwānyaŋ Andreyā. Jemse bó

mwānyan Jone, bān ábe Zebēdie, ³Filibē ne Batolomyo, Tōmase ne Matyo nsaad-a-táase, Jemse mwān awē Alfōse, ne Tadiose, ⁴Simōne awē ambé á epepé é kán e alon, ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

*Yesue aláŋgé bembapēē bé nlomag
ngáne bēbenlé míme nsón*

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Abē bad dyōm ne bébe bóo Yesue ánlōmmē. Anláá bó aá, “Nyéekāg á myad míme méesē myad mé alon á Israel, nyéekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Bon nyékag wēe bad bé Israel. Bédé née rídyon mí mbód míme mbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhānte nén bān, ‘Nkamlen mí mín ríde benben.’ ⁸ Nyéchoŋte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe bēwédé, nyéchoŋte bad ábe bēkonle nkole mé melon ábel bēsān, nyébídte-’e bad e’daádān bé mbéb áte. Mbagé nyé ngíne ábel mímén mésyāāl, meéhēdnēé nyé nsábe. Né-ōó nyémpē nyéke nyébele melemlen nyéēhēdnē bad nsábe. ⁹ Nyéewánlé mōné ké nhóg áyāl. ¹⁰ Nyéewánlé ekwe, ké’ē mbóté ébe áyāl. Nyéewánlé metámbe, ké’ē ntōŋ. Ayāle mod a nsón atāŋgéné ndyééd akud wēe mod awē ábenléé nsón. ¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahéé, nyéhēd mod awē akwēnténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb káon ne pónde éche nyéhídtéé ádé dyad. ¹² Ndáb ké ehéé echē nyésólé áte, nyélēléd bad ábe bédé áwēd-te nén bān, ‘Nsan mbē ne nyé.’ ¹³ Nzé bad ábe bédé áwēd-te békóbé nyé nken, mímén melenten mé nsaŋ í Dyōb mbē ne bó. Bon nzé béekobe nyé nken, mímén melenten rísú ne nyé. ¹⁴ Bon nzé nyépedé ndáb ké’ē dyad ké áhéé, bon béekwentene nyé awóglēn, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídtéé áhed, álúmed nén bān, Dyōb déekobéé bó. ¹⁵ Ne mbále, nlāŋge nyé nén méé á Epun é Nkáásé, nkógsen míme myad mé Sodom ne Gomora bényīnnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé ádé dyad.”

*Metake míme
bembapēē békudté*

á dīn áde Yesue

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénōne’, nlóme nyé née rídyon mí mbód átínté e ngā. Né-ōó nyébē mekínzé née nyā, nyépwíited-te née élāō. ¹⁷ Nyétéd pónde, áyāle bad bēbē ábe bēkēén nyé á kóte, bēswādtēd nyé e’tanǵú áwab ndáb é mekáne. ¹⁸ Ayāl e echēm bēpēén nyé á’sō é’ benkamlenē ne é’ kāŋ. Bébēl nē ábel nyékale bó nkalan mí bwām, nyékale-’e bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁹ Nzé bēpēéné nyé ké ahéé ákáad nyé, mod eētāgē’ áte áyāle chōm-éé áhōbpē ké’ē ngáne áhōbpē chó. Ade pónde épēé, chōm ébē éche áhōbpē. ²⁰ E’yale ábe áhōbpē béebáá

ábē, béhūū ne Edəədəŋ éche eche Sán awě ähōbpē mós. ²¹ Mod äbe mwānyan á mekáá mé bad bémpēe äbel béwūu mós. Séε mwān ámpē äbēl melemlen ne mwān. Mwān äkunnén sáá ne nyan yäl äbēl béwūú-’ε bó. ²² Mod asyāäl äkós nyé, áyāl echēm, boŋ kénzée awě äkaán nímē metake nlém káŋŋ ne a asóg, äkūd e’sooson. ²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényaged nyéke ádínií. Ne mbále, nlānge nyé nén meé, nyéepaá nsón amad á myad mé alon á Israel mésyāäl, boŋ Mwān-a-Moonyon ápag. ²⁴ Mwān-a-ayáge eetóméé mod awě ayágte mós. Mbəledε-’ε eetóméé eche sán. ²⁵ Né-óó mwān-a-ayáge eetāngeneé néε áhedeé edúbé éche étómé éche mod awě ayágte mós. Mbəledε-’ε ámpē eetāngeneé néε áhedeé edúbé éche étómé éche eche sán. Nzé béchúúde sáá-a-mbwóg bán Belzεbulε, né béchuú bad ábe bédé áwe ndáb mīn nīme mébébé tómaa nê.

Mod awě bétāngéné abāŋ

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Né-óó nyéebáá’ moonyon. Ayāle dyamdyam déesaá á e’koŋned-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóómé boŋ bán déebyéénné. ²⁷ Mam mésyāäl nīme rīlāngeé nyé á ehíntén-tê, nyéhōb mós á e’nyínen bé ekíde. Mésyāäl-le nīme nyéwógé á kun-tê, nyékal mós á nhéné. ²⁸ Nyéewógé mbwóg ne moonyon awě ahεle awúú ekob é yäl, boŋ eéhēlē’ edəədəŋ awúu. Boŋ nyébáa Dyōb áde ahεle ábébéd ekob é yäl, abébéde-te edəədəŋ á dü-á-muú. ²⁹ Eesaá mbále nén bán, bésóme’ ndun ébe áyāle kábpe póg-ε? Ké nê, ké póg eehúnéé á ndoob ésebé á nkwen ten nīme echen Sán Dyōbe. ³⁰ Boŋ ne nyé, Dyōb ábíí káŋŋne mesonjé mé e’sid ábe é’dé nyé á nló. ³¹ Né-óó, nyéewógé mbwóg, nyéde étógnén tómaa ndun, ké émbuú ké áte.

Abíd Yesuε mbōŋ,

ké’ε ábāŋ mós áyāl

(Luk 12.8-9)

³² “Kénzée awě äbíd me mbōŋ á’sō é’ baányon, me-’ε mēbíd mós mbōŋ á’sō wéε echem Sán awě adé ámīn. ³³ Boŋ kénzée-’ε awě äbāŋ me áyāl á’sō é’ baányon, me-’ε mēbāŋ mós áyāl á’sō wéε echem Sán awě adé ámīn.

Yesuε ad ngabén chō

mópééné átínté e baányon

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nyéewémtán nén bán, nhyedé á nkōŋsé äpεen nsan. Aáy, meépedeé äpεen nsan, boŋ ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwān a mwεnchóm átāngen sáá, mwān a mmwaád átāngen nyaá, mmwaád-te átāngen nyāŋ-kálé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bēbíd áwe ndáb-te dēn.

³⁷ “Kéńzéé awě adə́ nyaá ké’ε sáá tómaa me eékwognedéé awēm mbapεε abé. Kéńzéé-’ε awě adə́ awe mwān a mwεnchóm ké’ε awe mwān a mmwaád tómaa me, eékwognedéé awēm mbapεε abé. ³⁸ Kéńzéé-’ε awě éepém ádē awōg se áhídnē me, eékwognedéé ábē awēm mbapεε. ³⁹ Kéńzéé awě ahede ádē alongé ason, ábōd dó. Bon kéńzéé-’ε awě ábōd ádē alongé áyāle echēm, ákud alongé áde déemaá’.

*Nsábe ní Dyōb ne bad
ábē békobe’ ábē bembəledε
(Mak 9.41)*

⁴⁰ “Kéńzéé awě akobé nyé nken, né me-εé ákóbé nken. Kéńzéé-’ε awě akobé me nken né echem Sáŋ awě alómé me mós ákóbé nken. ⁴¹ Kéńzéé awě akobé nkal é’də́dəŋ nken áyāle ádíí nkal é’də́dəŋ, ákud nsábe mé nkal é’də́dəŋ. Kéńzéé-’ε awě akobé mod awě asáá nken áyāle ásáá, ákud nsábe níme mod awě asáá. ⁴² Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kéńzéé awě abagé ké mendíb mámwé ngēn wεε anén nhóg awě ahíde me, ké ane awě eébude etógnén abé, atəŋgené nεε ákúdé nsábe ní Dyōb.”

11

*Jone, Ndusene alómé
ábē bembapεε wεε Yesue
(Luk 7.18-35)*

¹ Ade Yesue áamáá ábē bembapεε dyóm ne bébe nímén mésyā́l alyágtεn, anhidé ádē abwóg á hóm áke déyáged ne ákal eyale é Dyōb á myad níme mébédé benben ne áhed.

² Ene póndé Jone, Ndusene ambé á mbwōg. Ade áwógé mam mésyā́l níme Krístə́ ábélé’áá, anlóm ábē bembapεε áwē. ³ Anhób áá béseded mós bánken, mós adé ane awě Dyōb áhóbé áá mósłóm-ε, ngé bésine’ mod ampée? ⁴ Héε Yesue átimtanné bós áá, “Nyétime’ ámbíd, nyéke nyélaa Jone mekan níme nyéwógé ne níme nyényínné díd. ⁵ Nyélaa mós bán, bad ábe bēnkwxé ndím bényínne’, ábe bésyágtáá, békag bwám, ábe meləŋ ménkōbpē, bésáá. Abe bēnkwxé ndóg bėwógne’, ábe bėnwē, bėpuude’, nkaləŋ ní bwám-me ámpē níkalte’ wεε betóótōkē bé bad. ⁶ Nnam níbē-’ε ne kéńzéé awě eéhəŋlεne nlém á abum təŋgene me.”

*Yesue ahábé təŋgene
Jone Ndusene*

⁷ Ade bembapεε ábē Jone bétiméé ámbíd nē, dós Yesue ábóótédé ndun e mod echē embé áhed akale təŋgene Jone. Ansedéd bós aáken, “Póndé echē nyémbídtē áke détan Jone á ehyange, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéenyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yε? ⁸ Cheé nyénkongé ábíđ áke dé anyín? Mod

awě ahédé mbóté echě ébóó bwâmbwam-ε? Bad ábe béhâg échê ndín é mbóté bédyεε dás̄ á ndáb é kâη. ⁹ Nyéláa με, cheé nyémbîdtē áκε dényín. Nkal é'daédâη móo nyénkεé anyín-ε? Nê dên! Ne mbále nlânge nyé μεέ, nyényíné mod awě atómé nkal é'daédâη. ¹⁰ J̄one mó adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyôb áhóbé aá, 'N̄oné', nlóme nímēm mésénze níme mésēbē wε á'sō, áboηsen wε nzii.' ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nén μεέ, mod ké nhóg awě abidé á abum dé mmwaád eetómé J̄one, Ndusenε. Boη ké nê, mod awě adé ndimtεn áyāle bad ábe bédé á nkamlen mí mín, adé etógnén tómaa J̄one. ¹² Bootya ne pónde echě J̄one, Ndusenε ábótédé nkalan η Dyôb akal káâη ne epun é'chii, nkamlen mí mín níkude metake híin á mekáá mé bad, e'wanje é' bad-te é'kume nímê nkamlen nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé'daédâη béhóbé tâηgene nímê nkamlen káâη ne pónde echě J̄one. ¹⁴ Né-óó, nzé nyébōηséné échab ehób adúbe, J̄one mó adé ane awě béhóbé'áá áde bénhōpē bán, Elaijaa ahúé'. ¹⁵ Kénzée awě awóó metúu áwoge'.

¹⁶ "Boη cheé méhagténné nyoηgel e'chii? Enén nyoηgel edii nêηgáne bëndem ábe bédyéé á dyad-tē, boη bélébpē nhóg ne aníníí,

¹⁷ bán, 'Sétóngé nyé e'lon,

boη nyéeságεé.

Sékónné nyé nkâηgé ní kwééd,

boη ké nê nyéēlēbēē.'

¹⁸ Ayāle, J̄one abédé, eýoake'aá ndyééd adyé, eemwáge'aá'ε mím, béhōbē bán, 'Edaédâη é mbéb édé mó áte.' ¹⁹ Mwān-a-Moonyoη apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-ke mím, béhōbe bán, 'Nyénóne mó, adáá ndyééd bwâmbwam. Mmwé-mímε ngên, awoηne belad bé tááε ne bebel bé mbéb.' Boη káâη ne á asóg, mam níme mébenléd mélūmēd nén bán, debyéé á Dyôb átâηgéné."

Myad níme bad bénkëndúbéé Yesue

(Luk 10.13-15)

²⁰ Bad ábe bēbédé á myad níme Yesue ámbenlé ekud é menyáké áte bénkênhâηlénne ádab abé dé mbéb. Né-óó Yesue ambootéd bó akáne áte, ²¹ áhōbē aá, "A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan éche Dyôb ábélé áwēn myad, mēmbenléd nê á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bémwagtéd-te mbúbú áyāl álúmed nén bán, béhâηléné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlânge nyé nén μεέ, á mbwε mé nkáásé, nkáá níme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwâmpīn tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē,

* **11:12** E'wanje é' bad-te é'kume nímê nkamlen nzum káa nípag ne ewanje.

nyêwêmtan bán, nyêmaá apε ádyōb, boŋ bésudéd nyé kááŋse áse á dü-á-muú. Nzé menyáké míme Dyōb ábélé áwēn dyad mēmbēnléd á Sodom† né adē dyad ádíi adé chii. ²⁴ Boŋ ne mbále nlānge nyé nēn mēé á mbwε mé nkáásé Dyōb dēlūmēd ngal ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

*Yesue alēbpe bad aá,
béhyag áwē*

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ene Póndé Yesue anhób aá, “A-Tê, Sánḡwéé a nkoŋ ní mín ne ní sé, nságnen mbê ne wε, áyāle elúmté mpín ní bēndem mam míme ébáŋné bad bé debyéé ne bad bé nsōŋten. ²⁶ Εε, A-Tê, nê dēn dōó édáá wεé ébenled.” ²⁷ Dōó ábádεé aá, “Echem Sán ebagé mekan mésyāal áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoŋtεé mwān abii ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii’é ngáne Titée ákōŋté abé ésebé mwān, ne kēnzéé awē mwān ádáá aá mólūmed mó.

²⁸ “Nyéhyag áwēm, nyé bad bésyāal ábe nyékómé nted míme rídélé apém, mēbe nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwentεn áhíd mímēm mekuu, nyéyágke-’ε awēm, áyāle mpwiítédé, nchii-’ε nlém á abum. Nyéhyag, nyéékud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayáged ádēm déeleléé áte, nted mímēm-mε méedeléé.”

12

*Atón dé Mbwε-mé-nkóme-áte
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Mwāmpín ní póndé ámbid e nê, Yesue ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag é ngun-tê.* Nēn ábédé á mbwε-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbotéd e’sóg é’ ngun apád, bépāke’, bedyág. ² Befarisia bényīn nê, dōó bēlāngeé Yesue bán, “Nōné”, áboŋ bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze abel á mbwε-mé-nkóme-áte.”† ³ Dōó Yesue átimtanné bó aá, “Nédē nyéeláá’é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kāŋ Dabidε ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nēn bán, ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwoón mó, bedyé e’wεle ábe é’bédé ndε e Dyōb, ábe eched mbéndé eebagéé mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bēnwoón mó bēnkētāŋgēnné adyé. Bepriε bēnpen bóó bēntāŋgēn adyé. ⁵ Káa nyéeláá’é á mbéndé eche Moseε nēn bán, mbwε-mé-nkóme-áte téé, bepriε bé Ndáb-e-Dyōb békweg mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte áyāle nsón míme bébeleé boŋ ké nê, nê déesaá mbéb á’sō é’ Dyōb-ε?

† **11:23** Dyōb démbēbēd dyad á Sodom áyāle ebébtéd eche émbē áwed. * **12:1**

Echē ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléé e’wεle. † **12:2** Bad bēnkētāŋgēnné nsón abel á mbwε-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád ádē bembapεε bépádé’áá ngun ébédéé néé abel dé nsón.

⁶ Nlânge nyé nén meé dyam áde hén bəəb áde áde etógnén tómaa Ndáb-e-Dyöb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyöb áhóbé aá ‘Chöm éche rñedneé bad édií nlém ní ngol saké abe dé mende.’ Nzé nyénkonj ábén e’yale asöñten né nyéehēlē-se nyéchəgé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde béebeléé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwän-a-Moonyonj awóó nkamlen káñne ámín e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achöñté mod

awě ekáá éwédé

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Ambid e pónde, Yesue anhidé hē, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abédé áhed awě ekáá éwédé. Bad behóg ábe bēhédé’áá Yesue awusé akóben, bēnsedéd mós bánken, “Eched mbéndé ebagé kunze ádid mod bwám á mbwe-mé-nkóme-áte-ye?” ¹¹ Dóó ásēdtéé bó aáken, “Nyé ahéé nímē mpəm ní mbód mēhūnnē á echóg-te á mbwe-mé-nkóme-áte boñ eékag mós ahúd? ¹² Nzé nyēhele-se nyébel nē ne mbód ngēn, tógtēnnē moonyonj awě adé etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eésáá nén bán mod eébēlē bwám á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dóó álāngéé ane mod awě ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyēé mós bwám ámpē néé échíníí. ¹⁴ Ade nén ábénlédé, Befarisia bémbid á ndáb e mekáne, bébootéd Yesue ahəge, áwúu mós.

Yesue, mbaledé awě Dyöb ápwédé

¹⁵ Yesue ambíí aá bēhəgke mós. Nē dēmbēl anhidé adē abwóg á hóm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mós, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. ¹⁶ Boñ ansím bó etúu áte aá béelāngē bad nyaa e mod eche módíí. ¹⁷ Ambel nén álóned e’yale ábe Dyöb dénlōmēnnē nkal é’dəódəñ Yesayaa aá, ¹⁸ “Nyénəne’, awēm mbaledé nén awě nípwédé, ndəás mós nwógne-’e mós menyinje. Mēlōm échēm edəádəñ ébē ne mós. Abídēd mbakú echē etyéémé átíntē e bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁹ Eebeléé nswanj ne bad, éetəgé-’aá. Béewóg-kaá mós ehób á dyad-tē. ²⁰ Eekógédté ngen echē enəgké, éedíméd-taá etrukánj éche éhede adím. Abel nén káñj né mbeltéd ní bwám múmós rítédé etál. ²¹ A đín adē dóó bad ábe béesē bad bé Israel bésúmmé nlém.”

Bad bán Yesue abenlaad

ngíne eche Bēlzēbulē

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

²² Dóó bépééné mod wēe Yesue, awě ankwě ndím, ákwē-’e ebóbé áyāle edəádəñ é mbéb émbē mós áte. Yesue anchoód mós.

Ambootéd anyínen, áhōbē-’ε akan. ²³ Ade bad bésyāāl bényíne nê, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bën ne bën bêmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébé né anén mod adii mwän a mbyaa míme Dabide awě básiné-é-yōō?” ²⁴ Boη áde Befarisia béwógé nê, bénhōb bán, “Saá ngíne eche Belzebulε awě akamlan e’dáádəη bé mbéb chōó ábenlaadté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte-ye?”

²⁵ Yesuε ambíí nímāb mewēmten, né-ōó, anláá bó aá, “Aloη ké ahée áde ákábne áte, boη nchemten méesě, débēb. Dyad ké ahée-’ε, ké’ε abum á ndáb áde ákábne áte, boη nchemtente méesě, déētyēmēē. ²⁶ Né-ōó, nzé Satane awanne Satane, né awanne eche yāl. Chán-nō nímē nkamlen méhenlé atyéem? ²⁷ Nzé ngíne eche Belzebulε chōó mbenladté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte, né ngíne eche nzé-’ō ábēn bad ábe bébídté e’dáádəη bé mbéb bébenladté? Bën bóó békwid nyé nkáá. ²⁸ Boη ngáne édíí nén bán ngíne e Edáádəη é Dyōb chōó mbenladté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlen ní Dyōb nípedé átínté echēn.

²⁹ “Mod eéhēlē-se asól á ndáb e mod a ngíne se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó ahaη. Amaa-’áa mó ahaη boη atéd ábē bwēm é’syāāl.

³⁰ “Kéznéé awě éesě ne me, né atāngan me. Kéznéé-’ε awě eewōngán me álad, né apáa páán. ³¹ Né-ōó, nlānge nyé meé, Dyōb délagsén bad mbéb ké ríhée míme bébélé ne nzyāη ké ehée eche básyáá Dyōb. Boη kéznéé awě ahóbé e’bébtéd é’ mekan tāngene Edáádəη éche Esáá éekudté alagsen. ³² Dyōb délagsén kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāngene Mwän-a-Moonyoη, boη déelagsénne kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāngene Edáádəη éche Esáá, ken bōōb ké’ε á pōndé echē ehúé’.

A epum dōó bécheméé bwel

(Luk 6.43-45)

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bóó. Nzé epum é bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bébé. Ayāle á epum dōó bécheméé bwel. ³⁴ Píí e nyā chén! Chán nyéhēlé-se nyéhób mekan mé bwām, áde nyé bën nyédíí mbéb? Mam míme nílóné mod á nlém-tē, mó-’aá mébíde mó á nsəl. ³⁵ Mod a bwām abele bwām ayāle é’bíde mó á nlém-tē wée bwām é’kōñnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb ayāle mbíde mó á nlém-tē wée mbéb níkōñnéde. ³⁶ Nlānge nyé nén meé, á mbwe míme Dyōb dékáadté bad bé nkōñsé, mod téé ábē nzom echē enkəη boη ahób ekúkú é eyale téé échē ámbíde dté á nsəl. ³⁷ Né-ōó, kéchéé éche wénhōbpē chōó ékəη boη ésūū nzom káa ékwε nkáá.”

Béhédné Yesuε e’chemléd

(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

38 Dóo donge dé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bélângeé Yesue nén bán “A-meléed, sêhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echoŋ ngíne ehúú ne Dyöb.”
 39 Yesue antimtén bó aá, “Echén ebébtéd é nyonŋel, nyééhēdēē Dyöb awóŋen, nyêhede-’é e’chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáádəŋ Jonaa. 40 Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáátê. Melemlem dóo Mwän-a-Moonyon abēē á ndəəb-sé e’pun é’láán. 41 A mbwε mé nkáásé, bad bé Ninive bényemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyonŋel e bad. Bétyēēm mbónj echē ěkwid enén nyonŋel e bad nkáá, áyāle áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninive eyale é Dyöb, bēntédé abel dé mbéb. Boŋ mod adé hén bəəb awě atómé Jonaa, boŋ nyéewóglánné mó. 42 A mbwε mé nkáásé, mmwáád awě akamlánnáá alon á Seba, ānyemé á soŋ-tê, nchoo ne nyonŋel e bad bé’ chii, ātyēēm mbónj echē ěkwid bó nkáá. Běkwě nkáá áyāle áde Solomonε áyágté’áá, ane mmwáád ambíd se nchabnede wée nkōŋsé rísógé áhye dé awóŋlen mam mé debyéé níme Solomonε áyágté’áá. Boŋ chii nén mod adé hén awě atómé Solomonε.”

*Nzé edáádəŋ é mbéb
 étímé mod áyāl ámpē
 (Luk 11.24-26)*

43 Yesue ambád ahób aá, “Nzé edáádəŋ é mbéb ébidé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyāŋge áhed abwóg áde ékōmmēé áte. Nzé éekude, 44 ébelé éhób aá, ‘Mětīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’ Ape áde épagké ébelé étán née chōmchōm éesaá á ndáb-te, née ndáb ésaá áte ne née bénábpé-’é chō áte. 45 Héε ékagké bəəb, éke épēēn e’dáádəŋ bé mbéb bēmpēe saámbé ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Ene pón dé, ane mod abág ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-əó, nē dóo ébenlédté ne nyonŋel e ebébtéd e’chii.”

*Túmbé eche Yesue
 (Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)*

46 Ade Yesue álângeé bad nímén mekan, nyaá ne Yesue baányan bēmpě bétyéēm á ebwóg-te. Béhédé’áá Yesue ábel boŋ bósəbəó békál. 47 Hē dóo mod nhóg álângeé Yesue aá nyaá ne baányan bépédé, bésine mó ebwóg-te, ákalen mó.† 48 Héε átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’é bédé bānned?” 49 Hē dóo Yesue ányitanné abē bembapeε ekáá boŋ áhōbē aá, “Echēm nyan ne bānned bóo bēn! 50 Kénzée awě abele mam níme awēm Titée awě adé ámín áhedéé adii mwānned abé-’é echēm nyan.”

† 12:47 Donge á kálag dé e’só déewóó’é nímén nchoo.

13

*Ngan e mbál-e-bŭ**(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Mmê mbwε mēn ámbíd e nê, Yesuε ámbíd á ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē ásē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bēmpě áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāŋ ansól á bǎle-tê, ádyēē ásē áyáged bó. Abê bad bésyāāl bētyēem á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tê. ⁴ Ade ásobεé mó nê, donje dénhūn á nzii-tê, menon mēmpě, mémad mó asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tê wée ndōob énkēmbuú’ē áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōob énkēnchabpé ásē áhed. ⁶ Boŋ née enyεn é ngine épédé, énhyaād ábē bwēm é’wé’-ε, áyāle nkaŋ ménkēnsónlé bó á ndōob-tê bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíí. Néε mekōd mé mékwógé, mékáŋ akwog áde ábē bwēm. ⁸ Boŋ donje dé mbál démpēe dénhūn á ndōob e bwām. Mmén mbál mémbíd ásē bwām, ríchyáá-ε bwāmbwam. Donje dé e’sóg dénwālē mbwókεl é mbum, donje móom ntóób, ábíníí’-ε móom meláán.” ⁹ Ade Yesuε ámadé nê, ambád áte aá, “Kéznéé awē awóó metúu áwóge’.”

*Nzom echě ekáá boŋ Yesuε**ábenláád ngan áyáged bad**(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesuε bēmpě mó benben boŋ bésēdté mó bánken, “Cheé ekáá boŋ ébenláád ngan áyáged bad?” ¹¹ Yesuε ankwentén bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábii kun é nkamlēn mí mín, boŋ ene kunze eébagnedεé ne bad bēmpēe. ¹² Kéznéé awē awóó nsōŋten ní kun é nkamlēn mí mín, Dyōb débād mó nímé nsōŋten abε, ábel nēn átōmtēn awóŋ. Boŋ kéznéé awē eewóo, Dyōb dékobén mó ké mwā nsōŋten awē áwóó. ¹³ Nzom echě ekáá boŋ ríkanlé bad ngan edíi áyāle bényíne’, boŋ béecheméé, bēwóge’, boŋ bēēsōŋtānē. ¹⁴ Nēn álōnte e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádŋ Yesayaa aá, ‘Nyēēwōg awóg-ne-awóg boŋ nyéesōŋtēnné, nyēēnyīn, anyīn ne anyīn boŋ nyéechemmé. ¹⁵ Nhóbe nēn áyāle ábén bad bēheléé dyam ayáge ámpē. Békólé metúu, bēládé’-ε mǐd. Bēewógké, bēenyīn-naá dyamdyam.

Nzé énkēmbé nê, né bényīn, bēchēm’-ε.

Né bēwōgēn metúu, nlém nímāb-pε rísōŋten.

Nzé bēbélé’-ε nê, né bétimén mε, né mēchoód-te bó.’ ”

¹⁶ Héε Yesuε ábádεé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé rídé ne nyé áyāle nyényíne’ mam míme nyényíneé, nyéwōgē’-ε mam

míme nyéwógéé. ¹⁷ Ne mbále, nlânge nyé nén mée, bekal-bé-e'dáádəŋ ne bad bé Dyöb híin bēnwānēn ānyín mekan míme nyényíné ne āwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkēnyínné, bēnkēnwóg-kaá.

Yesuē atógké ngan e nwén-é-mbál
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Bəəb-pəə nyésōŋtēn ngāne enén ngan e nwén-é-mbál édíí. ¹⁹ Nzé mod awóge eyale tāŋgene nkamlēn mí mín, boŋ eesōŋtēne chó, Satanē abelé áhyē, ahúd mó chó á nlém-tē. Echén ndín é bad édíí nēŋgāne mbál míme rihúné á nzii-tē. ²⁰ Mbál míme ménhūn á meláá-te rílūmte bad ábe békobe' eyale é Dyöb ne menyīŋge ábwōg-ábwōg áde bēwógé chó. ²¹ Boŋ échē eyale éēwēnnāādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe chó á esón é pónDé boŋ nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale, bédol yāl ámbíd. ²² Mbál míme rihúné á mekōd-te rílūmte bad ábe bēwóge eyale é Dyöb, boŋ káəŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awóŋ ákán bó nlém áte. Nē ábele', bēheléé ahəŋlēn ábel mam mé bwām. ²³ Mbál míme mó-é mēntān kəse e ndəəb rílūmte bad ábe bēwóge eyale é Dyöb boŋ bésōŋtān-ne chó. Abén bad bēbele kəse é mekan nēŋgāne e'sóg é' ngun ábe é'wānlé mesoŋgé mé mbum é ngun mbwókel móom ntóob, ne móom meláán.”

Ngan e mesioŋ

²⁴ Yesuē ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín ídē nēŋgāne mod awē awéné kunze é mbál áwē nzag-tē, ²⁵ boŋ ámbíd e nē, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekoyí awē ane mod nhóg, ankē á nzag e nguntē wē, awén mbál mé mesioŋ ²⁶ Ade ngun chē ébóótédé akwog, dōo bad bényíné bán mesioŋ mómpē mékwoge' áwēd-te. ²⁷ Bembəledē ábe ane nwóo-nzag bēmpē áwē, bésēdté mó bánken, 'A-Sāŋ, éesaá mbále bán, mbál rí ngun mí bwām móo wēnwēnnē á nzag-tē-yē? Chán ébēnlédé boŋ mesioŋ mékwōg áwēd-te?' ²⁸ Dōo ákwēntanné bó aá, 'Mod a ekoyí awēm nhóg mó awéné mímé mesioŋ.' Abē bembəledē bēnsēdéd mó bánken, 'Séke séhub mesioŋ mē ásē-yē?' ²⁹ Ankwēntén bó ámpē aá, 'Aáy. Nyééhübē', áyāle nzé nyéhóbé bán nyéhube', nyéēhubén bóəbe ngun. ³⁰ Nyémwē ngun bóəbe mesioŋ békwoge' káəŋ ne áde pónDé épeé eche bēpādtē chó. Ene pónDé dōo melāā' é bepád mēé, bésébe bēhūd mesioŋ, bēlad mó áte boŋ bēhyáád mó. Ámbíd e nē, dōo bēpādtē ngun, bēbānē chó áwēm etág-te.' ”

Ngan e mbál-e-bū
(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nêngáne mbál-e-bũ echě mod átédé boŋ awén áwē nzag-tê. ³² Mbál-e-bũ edé mwāmpin bwāmbwam nzé béhágténé chó ne mbál mémpēe. Boŋ nzé ekwogé, ekale’ tómaa mel mésad mésyā̄l. Menon méhyag-ke mũm alónj á ngen-tê.”

Ngan e esulten

(Luk 13.20-21)

³³ Yesue ambé ákālē bó ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nêngáne esulten éche mmwaád amúúnédé asii á pān é mbumé ní ngun éláán kóáj esule.”

Nzom echě ekáá boŋ Yesue

ábēnláád ngan

(Mak 4.33-34)

³⁴ Yesue abēnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte’aá dyamdyam ésebán abēnlédé ngan. ³⁵ Ambel nén álóned e’yale ábe nkal e’dáádəŋ ánhōbpē nén aá, “Měbēnléd ngan nzé nhóbe wéé bad. Měyāgēd bó mam míme bēnkēmbíí’é bootya á mbooted mé nkōjšé.”

Yesue atóké ngan e mesisonj

³⁶ Yesue antédé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dōó ábē bembapēé bétané mós, boŋ bēlāngē mós bán, “Tógnéd sé ngan e mesisonj.” ³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod awē anwén mímé mbál mí bwām adii Mwān-a-Moonyonj. ³⁸ Nzag edii nkōjšé. Mbál mí bwām rídii bad ábe bédé ásē e nkamlen ní Dyōb. Mesisonj médii bad ábe Satanε. ³⁹ Mod a ekoyí awē ane nwóó-nzag-ke, awē anwén mesisonj áwē nzag-tê mós adé Satanε. Póndé eche bépádeé ngun chó edé asóg dé nkōjšé. Bepád bé ngun-ne bédii ángel. ⁴⁰ Ngáne bēladéé mesisonj áte boŋ béhyáád mós, melemlen nê dōó ébēē ne bad ábe Satanε, nzé nkōjšé nípedé á asóg. ⁴¹ Mwān-a-Moonyonj ālōm éche ángel áhúd bad ábe bēbelte bad bēmpēe mbéb, ne bad bésyā̄l ábe bēbele mbéb. ⁴² Bēbwēm bó á dū-á-muú, áhed-táá béchyé’é, bēdyāg-ke mesonj á nsəl. ⁴³ Ene póndé bad ábe bēmbēl-le ngáne Dyōb áhedéé, bēpené’ nēe enyen á nkamlen wéé echab Sáj. Mod ké ahéé awē awóó metúu, áwóge’.”

Ngan tēngene Nkamlen mí mín

Ngan e nhon míme mēnkoŋnéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nêngáne nhon míme mēnkoŋnéd á nzag-tê, boŋ nēe mod nhóg ádíbté mós, akútén mós. Menyinge míme ámbēē mēnkāŋ anke bwēm é’syā̄l ábe ánwōŋgē asóm, ábel nén áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnén

⁴⁵ “Nkamlɛn ní mín rídé nhəgtén ámpē nɛngáne mod a nyongé awě ahedé’áá meláá mé etógnén níme rídé nkun bwāmbwam níme áchanéé. ⁴⁶ Anyín áde anyíné aláá áde átómténé abonj bwāmbwam, áde bésóméé, ankě ábē bwēm é’syāāl asóm, áchān-nɛ dó.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesuɛ ankāl ngan empée áá, “Nkamlɛn ní mín rídé nɛngáne mbínzé eche bekób-bé-súu bébwémé á edib-te bonj békób nyaa é súu ésyāāl. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bēndōl chó á nkin, bédyēē ásé ábɔn súu áte. Eche émbonj adyé bēnhē chó á melongé-te. Eche chó-’ɛ énkēmbonj adyé, bēmpím. ⁴⁹ Né-ɔ́ó enén ngan elúmte ngáne asóg dé nkōnsé débēē. Dyōb dēlōm éche ángel áhúd bad bé mbéb átínté e bad ábe bésáá. ⁵⁰ Bébwwēm ábē bad á dū-á-muú. Ahed-taá béchyéé’é bédyāg-ke mesonj á nsəl.”

Ayáge dékōlē ne dé nchun

⁵¹ Yesuɛ ansédéd ábē bembapɛɛ ké bésónténé nímén mam. Bēnkwentén mó bán bésónténé. ⁵² Né-ɔ́ó Yesuɛ anláá bó áá, “Meléede a mbéndé ké ahéé awě ayágkě tɛngene nkamlɛn ní mín adii nɛngáne nwóó-ndáb awě abídte bwēm bé ekóólé ne bé nchun wéé ákonjéé bwēm.”

*Bad bé Nazarɛt béekobéé Yesuɛ
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)*

⁵³ Ade Yesuɛ áamá ayáged ne ngan, anhidé ádé abwóg á hōm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad wéé ámbídtē. Awed ayágté’áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bēnwōg ngáne ayágtéé, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bésédte bánken, “Héé múmó ákúdé enén ndín e debyéé? Chán múmó ámwagkě-’ɛ nímén menyáké mésyāāl abel? ⁵⁵ Kíné saá mwān a kápéntaa ádíí-yɛ? Saá Maria achyáá mó-yɛ? Kíné saá Jemɛɛ, Josɛbɛ, Simɔne ne Judasɛ bóó bédé baányan-ɛ? ⁵⁶ Baányanj bé bebaád bésyāāl-lɛ ámpē béedyéé’é á dyad-tē hén ne syánē-yɛ? Héé ákúdé enén ndín e debyéé? Héé ákúdé enén nyaa e ngíne échě ábenléé nímé menyáké?” ⁵⁷ Né-ɔ́ó, bēnkɔ́ó Yesuɛ. Anláá bó áá, “Nkal e’dáádəŋ awóó’ edúbé hōm ásyāāl étóméé áwē dyad ne áwe túmbé.” ⁵⁸ Ngáne bēnkēndúbéé Yesuɛ, enkēmbɛnlé menyáké híin áhed.

14*Kwééd echě Jonɛ Ndusɛɛ
(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)*

¹ Ene pón dé Herɔde awě akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam níme Yesuɛ ábélé’áá. ² Dóó álánjéé ábē bembəledɛ áá,

“Anén mod, Yesue, adii Jone, Ndusene awě ammad awé bon apuúde. Néé ákáká bon awón ngine ábel nímén menyáké mésyāal.” ³ Herode anhób nê áyāle anlóm bad aá békób Jone, béhanj mós, béhé-’e mós á mbwog. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase, awě mwānyan Filibe ánsēbēē awón. ⁴ Herode anhé Jone, Ndusene á mbwog áyāle Jone anláá mós nén aá, “Weewóó’é kunze áwón Herodyase, mmwaád awě mwānyon.” ⁵ Kénéē Herode áhéde’áá Jone, Ndusene awúu, abédé mbwóg ne bad bé Israel. Bad bé Israel béndübē bán Jone adii nkal é’dáádān. ⁶ Bon Herode antim Jone awúu. Nén dēmbenléd epun-éē Herode ábéle’áá ngande áwēmten epun-éē áchyāādtē. Echē epun mwān-a-mmwaád awě Herodyase anság esáke á’sō é’ bad bésyāal. Nén dénwōgēd Herode menyinjge bwāmbwam. ⁷ Nén dēmbēl ambē mós akag. Anhób nén aá, “Mmwāg melē nén, mēbē we kéchéé éche éhedéé.” ⁸ Nyaá anláá mós chóm éche átōngéné sáá aheden. Né-óó anláá Herode aá, “Bāg me nló míme Jone, Ndusene á taplēt-te hén bōob.” ⁹ Nén dénwōgēd kān Herode ndutul bon ngáne ámmadté melē amwé á’sō wéē ábē beken, ambéé kunze aá béhyene nló míme Jone ábē ane mwān-a-mmwaád. ¹⁰ Né-óó anlóm bad á ndáb e mbwog ásél Jone nló. ¹¹ Bēmpēēn nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwān-a-mmwaád, mós-’e ábē nyaa. ¹² Ambid e nê bembapēē ábē Jone bēnké á ndáb e mbwog bétéd mós ndim béké bélíme, bon béké bēlāngē Yesue dyam áde ábénlédé.

Yesue adidte ndun e mod

(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwogé dyam áde ábénlédé ne Jone, ansól á bōle-tē áke á abwóg á hóm wéē ábédé mwēmpen. Bon áde bad bēwogé bán Yesue amaá ake á bōle-tē, bēnchené nímāb myad békēēn mekuu áhíd mós ámbid. ¹⁴ Ade Yesue ábidé á bōle-tē, bon anyín ndun e mod, antómtén bós ngol abé, ámadte bós nkole. ¹⁵ Ade bin é’bóótédé ahín, ábē bembapēē bēmpē áwē, bēhōbē nén bán, “Hén ádé á etūn-tē, pónde emaa-’e atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétíme’ á myad-tē míme médé benben, ábel béchan ndyééd eche bēdyēē.” ¹⁶ Dóó Yesue átimtanné bós aá, “Bēētāngeneé ake. Nyébós nyébe bós chóm éche bēdyēē.” ¹⁷ Dóó bēhóbēé bán, “Sēwóó e’wēle é’táan ne súu ébe chēmpen.” ¹⁸ Yesue aá, “Nyéhyene’.” ¹⁹ Ade ábē bembapēē bēpēénédé mós chós, anláá ene ndun e mod aá bēdyēē ásē á nkāákāē mín. Hē dóó Yesue awánlé ábē e’wēle é’táan ne échē súu ébe á mekáá bon ánoné ámín ásāgnān Dyōb. Ankabtéd bós áte, bon ábagé ábē bembapēē aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyāal bēndyē ene ndyééd békód, élyāg-ke ásē. Néē bēládé echē élyāgé ásē, enlón e’lōn dyōm ne é’be. ²¹ Mesōngé mé bad míme méndyē ene ndyééd mémbē ké e’kálé é’táan.

Mmê mesonǵé mé bad mébédé-ε baachóm. Bénkêntónǵé bebaád ne bëndem.

*Yesue akii á mendib-mín
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)*

²² Ambïd e nê, Yesue anláá ábē bembapεε aá, bésôl á bǵle-tê, békag á'sô á múde mé edib-é-nzab nímíníí, bonj álāngē-'ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyǵál ámáá akε, Yesue anchǵgé á ekone mín ákáne. Ade ehintén émáá akwε, ambé abé áhed mwēmpen. ²⁴ Enén pǵndé Yesue ábē bembapεε bēnchab bǵle abéεn átíntê e edib-é-nzab. Bǵle étágé'áá, béehεle'aá akε á'sô áyāle epub é ngíne émbïd bó á'sô-te.

²⁵ Epǵg é mbwεmbwε Yesue ankǵ á mendib mín atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényíné mod akag á mendib mín, bēnǵnéd, bélébé-'ε esaád ne mbwǵg ní ngíne, bēhǵbē-'ε nén bán, "Nwú móo ndé." ²⁷ Abwǵg-ábwǵg Yesue anláá bó aá, "Nlém mééhūnē nyé, mε-εé ndé. Nyéebáá'." ²⁸ Dǵǵ Petro álāngεé mó aá, "A-Sán, nzé édé bán mmǵn-εé edé, láá me níke á mendib mín nípe wéε édíí nê." ²⁹ Yesue anláá mó aá, "Hyǵg." Dǵǵ Petro ábídé á bǵle-tê ábootéd-te akε á mendib-mín ápe wéε Yesue. ³⁰ Bonj áde ányíné ngáne epub é ngíne étóméé, mbwǵg ménkǵb mó, ábootéd-te asú ásē á mendib-te. Dǵǵ álébpé esaád aá, "A-Sán sǵn, wǵngén me!" ³¹ Melemlem mé pǵndé Yesue ansǵd ekáá, acháá-'ε mó, áhǵbē aá, "Chán adúbe ádíí wε mwǵmpīn nén, cheé ékáá bonj nlém níhūnē wε?" ³² Née Yesue bó Petro bésólé á bǵle-tê, epub énsǵg atóm. ³³ Ade nén ábénlédé, ábíníí bembapεε ábe bém̄bē á bǵle-tê bēmbéé Yesue edúbé, bēhǵbē-'ε nén bán, "Ne mbále, edii Mwǵn a Dyǵb." ³⁴ Née béchǵbpé edib-é-nzab, bēmpǵ á múde nímíníí, á mbwǵg e Genesarεt. ³⁵ Ade bad ábe bém̄bē ádé abwǵg á hǵm béchémé Yesue, bēnlǵm bad bán bεpεen bad bé nkole bésyǵāl ábe bébédé ene pεd e alonj. ³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wéε Yesue béchǵnj mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté nímē. Né-ǵǵ bad bé nkole bésyǵāl ábe bēnsitén níme mesó mé mbóté béndyεé bwǵm.

15

*Ayǵged á bad bé' bǵǵd
(Mak 7.1-13)*

¹ Ambïd e nê Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bém̄bïd á Jerusalem, bétān Yesue, bésεdté mó bánken, ² "Cheé ékáá bonj ábǵnj bembapεε bēéhídē' ayǵge áde ábēd betaa bétédndé sé? Béewobpéé mekáá nyaa echē éhednéé bonj bédyē ndyééd." ³ Yesue ankwentén bó aá, "Cheé ekáá bonj nyémpē nyééhídē' ngáne mbéndé e Dyǵb éhǵbēé aá débεl, á etútú éche nyéhídéé ayǵge ádēn dēn? ⁴ Dyǵb áhǵbé aá, 'Béé sóo ne nyonj edúbé.'

Ahób-pe ámpē aá, ‘Kénzée awě ahóbé sáá ké’ε nyaá dyam dé mbéb áyāl bétāngēné bēwúú mó.’⁵ Boη nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóó chōm éche antāngēnē sáá ké’ε nyaá awōngēn boη alāngé bó aá móōbe Dyōb chō,⁶ né éesaá nén bán atāngēné sáá bó nyan* chō edúbé abεεn. Abel áde mod ábélé nē, né nyéetédeé eyale é Dyōb née dyam á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn.⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é’dāōdāη Yesayaa antāngēn áde ánhōbpē ne e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tāngēne nyé aá,⁸ ‘Abēn bad bēbage με edúbé é nsəl ngēn, boη nímab nlém méesaá áwēm.

⁹ Edúbé éche bēbageε με éesaá dyamdyam, áyāle bēyágte bad áhíd mbéndé é baányoη byánán édii mbéndé é Dyōb.’”

*Mam míme mébele boη
mod eesáá’ á’sō é’ Dyōb
(Mak 7.14-23)*

¹⁰ Héε Yesuε áchēnleé ene ndun e mod boη álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōηten-ne με! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsəl ébele boη mod eesáá’ á’sō é’ Dyōb, boη chōm éche ébide mó á nsəl chōó ébele’ boη eesáá.” ¹² Ade áhóbé nē, dōó ábē bembapεε bépédé mó benben boη bésēdté mó bánken, “Ebíi nén wéé dyam áde móhóbé ábēbté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesuε ankwentén bó aá, “Bwel téé ábe awēm Titéε awě adé ámín éewénéé, béhūb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédii bad bé ndím ábe bélūmte bad bé ndím bēmpēe nzii. Nzé mod awě akwedé ndím atōmne mod a ndím ampée, búmō bēhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mó aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Héε Yesuε álāngéé bó aá, “Káōη ne’ bōōb, ké nyémpē nyéēsōηténéé-ye? ¹⁷ Nyéenyínéé nén bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé mó á nsəl, étim á abum-tē, boη ébidte mó á yāl-ε? ¹⁸ Boη mam míme mod áhóbéé níbide mó se á nlém-tē. Mmén mam mó-’aá mébele mod boη eesáá’ á’sō é’ Dyōb. ¹⁹ Ayāle á nlém-tē dōó mewēmten mé mbéb méhúé’ε míme mékəə boη ábelé mam mé mbéb nēngāne, ewúen, akáb dé mesón á ndáb e e’wóngé, echíb, abíd á mbóη é metóm, ne mehóben á mbíd. ²⁰ Mmén mam móó mébele boη mod eesáá’ á’sō Dyōb. Boη saké adyé á ndyééd áde éewobpéé mekáá ngāne bēhedéé, débēl boη eesáá.”

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
(Mak 7.24-30)*

²¹ Ambíd e pónde, Yesuε anhidé áde abwóg á hōm átim á pēd e mbwóg echē enchiitén myad mé Tirε ne Sidōn. ²² Héé dōó mmwaád a Kana nhóg awě adyéé’áá áde abwóg á hōm ápééné awé áwē boη áhōbē nén aá “A-Sán, Mwān a mbyaa

* 15:6 Sáá bó nyan; donje á kálag dé e’só déewóó’ε bó nyan.

míme Dabide, sôn wóg me ngol! Awem mwän a mmwaád atage bwâmbwam, áyāle edə́də́j é mbéb édé mó áte.”²³ Bon Yesue ekēntimténné mó dyamdyam. Hê dōó ábē bembapεε bétánéé mó, bon béchāā mó nēn bán “Láá anén mmwaád wéé ákag áyāle ahídne syánē ntə́gag ámbid.”²⁴ Dōó Yesue ákwentanné bó aá, “Bad bé Israel ábe bédé née rídyə́j ní mbód míme míbóó bóó Dyöb álómé me awōngén.”²⁵ Née ane mmwaád áwógé nê, ankwě Yesue á mekuu, bon áchāā mó aá, “A-Sáj, wōngén me.”²⁶ Dōó Yesue ákwentanné aá, “Eesaá bwām átéd ndyééd e bānbān bon ebwémé mbwé.”²⁷ Dōó ane mmwaád átimtanné mó aá, “Nê dēn A-Sáj, bon káə́j ne mbwé édyág píuted é medyé éche ábab bésáá béhúnté.”²⁸ Hê dōó Yesue ákwentanné mó aá, “A-mwän-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Ebenled ngáne éhedéé.” Melemlem mé pónde, ane mmwaád awe mwän-a-mmwaád andyéé bwām.

Yesue achöjté ndun e mod

²⁹ Yesue anhidé ádê abwóg á höm, ápōj á nkag mé edib-é-nzab é Galilia. Ankě adyεε ásē á ekone mín.³⁰ Ndun e mod empě áwē. Bépééné’áá bad ábe bésyágté’áá, ábe bēnkwé ndím, ábe mekuu ménwēē, e’bóbé ne ekud é bad bé nkole bémpēe. Bébánné’áá ábē bad bésyāēl á’sō wéε Yesue, áchōōd-té bó.³¹ Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényíne née bad ábe béēhōbe’áá akan née béhōbéé akan. Abe mekuu ménwēē béntyēēm bwām, ábe bésyágté’áá békag bwām. Abe bēnkwé ndím bényinne’. Békené Dyöb á bad bé Israel.

Yesue adídté ndun e mod (Mak 8.1-10)

³² Yesue anchélé ábē bembapεε, álāngē bó nēn aá, “Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békébē ne me e’pun é’láán, béēwōo-’áa chōm éche bédyákē bōob. Meéhēdēē méé béhide hén ne nzaa, áyāle béhele se béhún ásē á nzii.”³³ Dōó ábē bembapεε bē bésēdtéé mó nēn bán, “Héé syánē dékudté ndyééd á ehyangeté hén echē ékwōg enén ndun e mod?”³⁴ Yesue ansédéd bó aáken, “E’wele é’tə́j nyéwóó?” Bēnkwéntén bán, “E’wele saámbé ne nguse é súu ésad.”³⁵ Dōó Yesue álāngé ene ndun e mod aá bédyεε ásē á ndōob-té.³⁶ Héε átédé ábē e’wele saámbé ne échē súu, ásāgnān Dyöb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-’ε békabpé ene ndun e mod.³⁷ Bad bésyāēl bēndyē ene ndyééd, békód-té, káə́j élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e’lōj saámbé.³⁸ Mesōngé mé bad míme méndyē ene ndyééd mébédé e’kálé é’niin. Mmē mesōngé mé bad mébédéε baachóm, bēnkētōngé bebaád ne bēndem.³⁹ Héε Yesue álāngéé ene ndun e mod aá bésūē’ áwab mendáb. Ade ámáá bó aláa nê, ansól á bōlē-té, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesue
e'chemléd é' menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nê, Befarisia ne Besadusia bēnkě wée Yesue ákəg mō. Bēnlāā mō bán álúmed bō e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ² Dóo Yesue álāngéé bō aá, “Nzé ngukél epedé, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyage ámín, nê álúmte bán bín bēboŋ chǎn.’ ³ Nzé bín é'sáŋgé-é, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyage ámín, bín-ne é'wábpé, nê álúmte bán mbúú échā.’ Nyēbíe' bín aláŋ ámín, ngáne bēbēē, boŋ nyēēhēlēē mam míme mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyoŋel, nyēēhēdēē Dyōb awógen, nyēhede-é e'chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e'chemléd bé menyáké ábe nkal é'dáádəŋ Jonaa bēnpen.” Dóo átédte bō, boŋ ákag.

*Esulten éche Befarisia ne Besadusia
(Mak 8.14-21)*

⁵ Yesue ne ábē bembapēē bēnchabé edib é nzab ámín, boŋ bembapēē bēnchatén e'wēle awále áyāl. ⁶ Yesue anláá bō aá, “Nyétéd pónde ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” ⁷ Héē ábē bembapēē bēn ne bēn bēbóótédé ahób bán, “Ahóbé nê áyāle syāā deewánléé e'wēle áyāl.” ⁸ Yesue ambíi chōm-ēē békálé. Dóo ásedteé bō aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbeé áyāle e'wēle ábe nyéewō'é? Chán adúbe ádíi nyé mwāmpīn nén? ⁹ Káəŋ ne' bōob, nyéesóŋtén-é? Nyēmaá achaten ngáne méndidēē e'kálé e' bad é'táan ne e'wēle é'táan. Ambíd echē bémáá ene ndyééd adyé, e'lōŋ é'təŋ echē enlyəg ásē énlōnnē? ¹⁰ Nyéchāténé káəŋ ne adíde áde méndidēē e'kálé é' bad é'niin ne e'wēle saámbé. Ambíd echē bómpē bémáá adyé, echē enlyəg ásē chō'-é enlón e'lōŋ é'təŋ? ¹¹ Ade nílāngé nyé mēé nyétédēn esulten pónde, saké ewēle chēn chōo n̄hóbé'áá. Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” ¹² Dóo bembapēē bétimé asōŋten bán saké esulten éche bēbenléé ewēle chōo Yesue ahóbé'áá aá bétédēn pónde boŋ ayáged áde Befarisia ne Besadusia béyágté'áá dóo ákóŋt'é'áá ahób.

*Petro ad Yesue mō
adé Ane-awē-Béwógté*

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Yesue ankě á mbwóg e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dóo ásedteé ábē bembapēē aáken, “Nzé-módé bad bō bēhóbeé bán Mwān-a-Moonyon adé?” ¹⁴ Bēntimtén mō bán, “Donge á bad bēhóbe bán edii Jōne Ndusenē, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-é bán Jeremayaa ké'ε nkal é'dáádəŋ nhóg ampée.” ¹⁵ Héē

* 16:3 Donge á kálag dééwó'ε e'yale ábē Yesue ngáne é'ténlédé á nchoo 2 ne 3.

Yesue ásedteé bó aáken, “Boη nyébĕn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?”¹⁶ Simōn Petro ankwentén aá, “Wε-εé edé Ane-awĕ-Béwógté, Mwān a Dyōb áde áde á alongé.”¹⁷ Yesue antimtén aá, “Nnam ndé ne wε, a-Simōn, mwān awĕ Jonaa. Saké moonyoη álāngé wε nĕ, boη echem Sāη awĕ adé ámĭn móo ahóbté wε.”¹⁸ Né-óó a-Petro nlānge wε,[†] wεé edé ndim-e-aláá. Ámĭn e ene ndim e aláá dóo mélōngĕ nímĕm mwembé. Kéngĭne e kwééd éehēnlé nímĕ mwembé ahóbed áse.¹⁹ Awōη dóo mébéé mekĭi mé nkamlēn ní mín. Kéchéé éche ébéne á nkōĭsé, né ébénnédé ámĭn. Kéchéé-ε éche ébágé kunze a nkōĭsé, né ébágnédé kunze ámĭn.”

Yesue ahóbé tāηgene

nímĕ metake ne echĕ kwééd

(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²⁰ Héε Yesue ásímeé ábĕ bembapεε etúu áte nĕn béēhōbĕ bán móo módĕ Ane-awĕ-Béwógté.²¹ Bootya ene póndé, Yesue ambootéd ábĕ bembapεε alúmed áte aá móτāηgēnĕ akε á Jerusalem. Awed-taá mókudté metake híin á mekáá mé bad bémbáá, beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Aá béwūū mó, boη e’pun ábe é’lónténe é’láán móōpuú.²² Dóo Petro átímné Yesue á nkāg boη ákāgĕ átimed mó áte, áhōbĕ nĕn aá, “A-Sāη, Dyōb déekwenténné mbĕd aá nĕn ábenled ne wε.”²³ Héε Yesue ákúnnédé boη áhōbĕ wĕε Petro aá “Hidé me á’sōte, a-Satan! Cheé ékáá’é me ábel mewĕmtēn mé Dyōb? Ehóbe nĕ ne mewĕmtēn mé moonyoη saké mé Dyōb.”²⁴ Dóo Yesue álāngĕé ábĕ bembapεε aá, “Kéznéé awĕ awémténe me ahíd, atāηgĕné ásob yāl mendĭb, ápĕm ádĕ awōg, boη áhíde me.”²⁵ Ayāle kéznéé awĕ ahede ádĕ alongé asoη, ábōd dó. Kéznéé-ε awĕ ábōd ádĕ alongé áyāl echĕm, ákud dó.²⁶ Nsyāη rĭhéé mod ákudté nzé akudé nkōĭsé rĭsyāāl boη abódé ádĕ alongé? Ké-ε, cheé mod áheleεε ábe ákade ádĕ alongé?²⁷ Nlānge nyé nímĕn mekan áyāle Mwān-a-Moonyoη āpĕ ne ehúme éche eche Sāη nchoo ne éche ángel. Ene póndé dóo ákōgsēnĕ ké’ε ánamédté kéznéé tāηgene chōm éche ámbēnlé.²⁸ Ne mbále nlānge nyé nĕn meé doηge á bad átíntĕ echĕn béenyínénné kwééd dĭd ésebán bényíne née Mwān-a-Moonyoη ápééne nímĕ nkamlēn á nkōĭsé.”

17

Yāl ehājĭléne Yesue

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ámbĭd e epun ntóób Yesue ankeén Petro ne Jemse bó mwānyāη Jōne á mbōod echĕ echabé ámĭn. Bĕnpēn-εé bémbĕ áhed.² Dóo ábĕ bembapεε bényíne née áhājĭléne, e’só é’pene

[†] 16:18 Petro: á ehób é Grikia adĭi ndim e aláá.

mó á nló nêngáne enyɛn. Mbóté ch́-’ε épübē mó féréd émwaá-’ε áte. ³ Abwōg-ábwōg, ábē bembapεε bényín née Mosεε ne Elaijaa bébidé tǎléd, b́oobe Yesue békale’. ⁴ D́o Petro álǎngεé Yesue aá, “A-Sǎj, ébóó ngáne syáá dédíí hén. Nzé edǎá, mǎlōj e’bem é’láán, échōj, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁵ Eépedεé ké amad á nsǎl boj mbag echě ekine áte ékütǎn b́o. Héε béwógεé ehób ébide á mbag-té nén, “Awem Mwǎn a nlém nén, awógte me menyinge. Nyéwógne mó.” ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé éché ehób, bémbwōg mebóbó, bésōj-’ε e’só ásē ne mbwóg ní ngine. ⁷ D́o Yesue ápédé wée bémbēē boj ábānē bó ekáá á yǎl, áhōbē aá, “Nyéhíde ásē, nyéebáá’.” ⁸ Ade bényéné nló ámín, bényín Yesue mwēnpɛn. ⁹ Ade b́obō bésudéé á mbōod mín nê, d́o Yesue ásíméé bó etúu áte áhóbe’ aá, “Nyéelǎngé mod-mod dyamdyam áde nyényiné káōj ne á pónde echě Dyōb dépuúdté Mwǎn-a-Moonyoj á kwééd.” ¹⁰ Héε ábē bembapεε bésédteé mó bánken, “Cheé ekás boj bemeléde bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atǎngéné asébe dé ape boj Ane-awě-Béwógté ǎpě?” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Ne mbále, Elaijaa atǎngéné asébe dé ape, atíí-’ε mam mésyāǎl. ¹² Boj nlǎnge nyé nén méé Elaijaa ammǎd ape, boj bad b́enkēnchemmé mó, b́embǎl-le mó ngáne b́endǎngé. Melemlem né-’aá Mwǎn-a-Moonyoj átagké áwab mekáá.” ¹³ Enén pónde d́o ábē bembapεε bésōjtēnnē nén bán jōne, Ndusene móo áhóbeé.

*Yesue achōjté mwǎn a mwēnchóm
awě edǎádǎj é mbéb émbēē áte
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Ade Yesue ne ábē bembapεε bétímé ámbíd ámpē boj bétǎn ndun e mod, mod nhóg ampě áwē, akóg mebóbó, boj áhōbē nén aá, ¹⁵ “A-Sǎj sōn, wóg awem mwǎn ngǎl. Awem mwǎn a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwǎmbwam. Ayōgké ahún káōj ne á muú-te ne á mendí-
te. ¹⁶ Mempoéén mó wée ábōj bembapεε, boj béehéleé mó ahood.” ¹⁷ D́o Yesue átimtanné aá, “Wáá! Nyé bad bé’ chíi, mbéltéd mímēn méétyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mépéé nyé adyɛn hén-ēé? Chán mépéé nyé awesɛn-ē? Hyɛnáád me mwǎn awed hén.” ¹⁸ D́o Yesue ákamlanné edǎádǎj é mbéb éche étágté’áa ane mwǎn aá ébíd, boj ébíd-te. Abwōg-ábwōg ane mwǎn áchōj-’ε. ¹⁹ Ámbíd e pónde bembapεε ábe Yesue béntǎn mó, boj bésédte mó á kun-té nén bánken, “Cheé énkǎj boj śenkēnhǎl éché edǎádǎj é mbéb abided?” ²⁰ D́o Yesue átimtanné bó aá, “Ayǎle adúbe áde nyé mwǎmpín. Ne mbále nlǎnge nyé nén méé, nzé nyéwóo adúbe áde áde mwǎmpín nêngáne mbál-e-bǎ, né nyéekamlén échén ekone bán éhíde hén, étim híníí, étim-me nê d́en. Dyam ké ahóg déetómmé nyé

áte. ²¹ Nyêhele-se nyêbídéd enén ndín e edə́əðəŋ é mbéb nzé nyékáŋne, nyédidé-'é yǎl nzaa á mekáne-tê."*

*Yesue ahóbé ámpē
ngáne bad bēwūū'ē mó*

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Yesue ne ábē bembapεε bēnladén áte hǒm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álángeé bó aá, "Bébeé Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-'aá bēwūū mó. ²³ Boŋ Dyöb dépuúd mó ámbíd e e'pun é'láán." Ade bembapεε bēwógé nê, bēnwög ndutul bwámbwam.

Yesue asǎngé tááε e Ndáb-e-Dyöb

²⁴ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á dyad á Kapenahum. Ahed dǒo bad ábe bésánté'áá tááε e Ndáb-e-Dyöb bétané Petro boŋ bésədté mó bánken, "Kiné awen meléede eésanǵéé tááε e Ndáb-e-Dyöb-e?" ²⁵ Petro antimtén bó aá, "Asanǵe'." Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedeé dyam ahób boŋ Yesue ásədté mó aá, "A-Simǒn, chán ényíne ádén akan? Benzébádé kǎŋ é nkǒŋsé ésanǵéé e'sanǵé ké'ε tááε? Bǎn bé alon-ε, ngé beken?"† ²⁶ Petro ákwentén aá, "Beken." Yesue aá, "Nê álúmte nén bán, bán bé alon béetǎŋgenéé asaa. ²⁷ Boŋ ké nê, ábel nén deélinǵé ábē bad ábe bésanǵe tááε, ké ébwēm e'chób á edib-é-nzab-tê. Súu eche wésēbēē akób, éne de chó nsəl áte, wētǎn mǎné níme mékwog sóo tááε asanǵed áwēd-te. Téd mó, ésanǵed sóo."

18

*Nzéé atómténé mod ambáá
abé d'sǒ é' Dyöb?*

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebeméé áte ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě áwē, bésədéd mó bánken, "Nzé-módé-'ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?" ² Hê dǒo Yesue áchénlé mwéndem nhóg, áttídé mó áwab tǎnté, ³ boŋ áhǒb aá, "Ne mbále nlanǵe nyé nén méé ésebán mod ahǎŋléné ádē alongé boŋ abé nēŋgáne anén mwǎn, eéhēlē-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-ǒó, kénzéé awē asúdté yǎl nēŋgáne anén mwǎn né móo atómténé mod ambáá abé áttǎnté e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kénzéé awē akobé enén ndín e mwǎn á dǎn ádēm, né akobé me. ⁶ Boŋ kénzéé awē abělté enén ndín e mwéndem awē adúbpé me mbéb, émbē mboŋ né bēntə́é ene ndín e mod sanǵalaa a aláá á nkǎŋ, boŋ bēhúnéd-te mó wéε edib é nkwe étómténé achab ásē. ⁷ E'béb é' yǎl áte ne nkǒŋsé áyǎle mekáǵsen níme mébelte bad mbéb. Mekǵsen métǎŋgéné aε, boŋ e'béb é' yǎl áte ne

* **17:21** Donǵe á kálag dé e'só déewóó'ē nímén nchoo. † **17:25** Ene pǒndé beken bóo bésanǵé'áá tááε é kǎŋ.

mod awě abělté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké'ε ekuu ébelte we mbéb, esél chó, épim. Edé mbon we ákud alongé ne eped é yäl tómaa we áwón mekáá mébe ké'ε mekuu mébe bon bébwém we á muú míme méēđimē'. ⁹ Melemlem nzé ádon đđđ ábelte we mbéb, ehúd dó, épim. Edé mbon we ákud alongé ne đđđ ahóg tómaa we áwón mđđ mébe bon bébwém we á đđ-á-muú.

Ngan e rđyōn ní mbód níme mém̄bō
(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédéé nímén mpín ní bán ké nhóg nkóntéd, bán méesaá etógnén. Nlānge nyé nén meé ángel éche énonē' bó ébāg á'só ábe echem Sān awě adé ámín áhóbe bó.* ¹² Chán nyényíné adén dya? Nzé mod awóó mbwókel é rđyōn ní mbód, bon nhóg mbóó, ngómē átedé nímíní móm mé rđyōn ní mbód abog ne abog wée bedyákē medyé á ekone mín áke dé ahed nímē nhóg míme mbóó? ¹³ Ne mbále nlānge nyé nén meé, nzé adíbté-'ε mó abelé awógén mó menyinge tómaa nímíní móm abog ne abog míme ménkēmbóó. ¹⁴ Melemlem nē đđđ echēn† Sān awě adé ámín éhedéé aá ké mpín ní mwēndem nēe nímén mbóó.

Mwānyon awě abēnlé we awusé

¹⁵ “Nzé mwānyon abēnlé we awusé, tán mó wée nyúmō bad bébe bēnpen nyedíí, échu mó dó aláa. Nzé achemé adē awusé, né nyé mwānyon nyétimé ásē.† ¹⁶ Bon nzé eékwentene aá mópánné we, etéd mod ampée nhóg ké'ε bébe ékēēn áwē, ábel nén, ‘Mbéb ké ríhée míme éhóbe wée abelé we míbyēn ne mbón ébe ké'ε éláán.’§ ¹⁷ Nzé eékode káōne chōm-ée éché mbon éhóbe, épēēn mó á mwembé. Nzé eékwentene ké bó awóglēn, etéd mó nēe mod awě eedúbpe áyāl e míme nsōnjen káa nēngáne nsaad-a-tááse.*

Yesue ad bembapēe bēwóó
ngine akōn ne ábe dya kunze

¹⁸ “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkōnsé ébennédé ámín. Kéchéé-'ε éche nyébágé kunze á nkōnsé, ébágnédé kunze ámín. ¹⁹ Nlānge nyé ámpē nén meé, nzé nyé bad bébe nyēchēmténé áyāle kéchéé bon nyēhedé chó á mekáne-tē, echem Sān awě adé ámín ābē nyé chó. ²⁰ Ayāle

* **18:10** Donje á kálag dé'só ábáde nchoo 11: Nyébii nén bán Mwān-a-Moonyon apedé áson bon ábe bébóó. † **18:14** Echen: donje á kálag dé'só áwóó echem.

‡ **18:15** Abēnlé we awusé: donje á kálag dé é'só áwóó abelé awusé. § **18:16**

Nén áténlédé á kálag e Dyōb, Diōteronomi: 19.15. * **18:17** Bad bé Israel bēndūbe nén bán besaad bé tááse bóó bétómténé bad bé mbéb abé, bán béesól-laá á nkamlēn ní mín.

wÉE bad bébe ké'ε beláán beládné áwêṃ dīn, mémpē ndé áwab tīntê.”

*Ngan e mod-a-nsón a kâṅ
awě enkênlagsén waáb*

²¹ Hê dóo Petro ápédé wÉE Yesue, boṅ áseḏté mó aá “A-Sáṅ, nzé mwánned abenle me awusé póndé téé, ngen étáṅ nítáṅgéné mó alagsen? Kááṅse ngen saámbé-ye?” ²² Dóo Yesue átimtanné mó aá, “Nlânge nyé nén meé, saké ngen saámbé, boṅ móom mé ngen saámbé ne saámbé.† ²³ Nê dóo édíí á nkamlen ní mín. Dyöb ákamlanné nêṅgáne kâṅ póg echě echénlé bad ábe bébele nsón ásē echê, ânṅon mṅné níme bó ké ahée béwánlé mó. ²⁴ Abooted áde ábóótédé ânṅon mṅné níme ábê bad béwánlé mó, dóo bad bépéénédé mó mod nhóg awě anwálé mó nkúú ní mṅné. ²⁵ Ane mod enkênhenlé áde alúm atwe, né-óó kâṅ enhób aá bésóm mó nchoo ne mwaád ne bân nêṅgáne betâṅ, bésóm-me bwēm é'syāāl ábe áwóó. Mmê mṅné mébê ásábe áde alúm. ²⁶ Ane mod ankwě kâṅ á mekuu, áchāā mó aá, ‘Béé me póndé, mětwe ádoṅ alúm ásyāāl.’ ²⁷ Kâṅ enwóg mó ngol, anchené mó aá ákag, álagsén-ne áde alúm. ²⁸ Néε ane mod áhídté hê, ambomén waáb awě mómpē abelé'áá nsón ásē e kâṅ. Waáb ne anwálé mó mwā mṅné awě énkēmbuú áte. Dóo átólé waáb á mengogíd, aá ásábe mó nímmê mṅné. ²⁹ Waáb ankwε mó á mekuu, áchāā mó aá, ábe mó póndé aá, móōsābē mó áde alúm. ³⁰ Ane mod enkênlagsénné waáb, anhé mó á mbwog aá kááṅ né asábpé áde alúm boṅ bēbídēd mó. ³¹ Ade bad ábe bēbédé áhed ábe bómpē bēbélé'áá nsón ásē e kâṅ bényíné dyam áde ábénlédé, bēnlīṅ bwāmbwam. Bēnkě kâṅ dyam ásyāāl áde ábénlédé aláa. ³² Né-óó, kâṅ enchélé ane mod, álāṅgē mó aá, ‘Ekúkú é ləə nén! Menlagsén we alúm áde wénwālēē me áyāle wencháṅ me. ³³ Cheé ékáá boṅ weewóge wēn ngol melemlem nêṅgáne me-'ε ménwōgkē we ngol?’ ³⁴ Kâṅ ênlīṅ bwāmbwam, né-óó anlóm ane mod á mbwog aá bēwóged mó ndutul. Aá ábē-'ε á mbwog kááṅ né asábpé áde alúm ásyāāl.” ³⁵ Né-óó, Yesue ansógtén nén aá, “Nê dóo Titée Dyöbe awě adé ámīn ábenlé. Nzé weélagsene mwányoṅ ne nímmōṅ nlém ísyāāl, né Dyöb dékōgsēn we ṅgáne ene kâṅ énkōgsēnné ane mod.”

19

*Ayáged tâṅgene anan
dé mmwaád á e'wóṅgé
(Mak 10.1-12)*

¹ Ade Yesue ámáá nímmén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edíb é Jodan eníníí. ² Ndun

† 18:22 Móom mé ngen saámbé ne saámbé: donge á kálag dé e'só áwóó móom mé ngen saámbé ngen saámbé.

e mod enhíd mó áwed, áchōōd-te bad bé nkole. ³ Dōnge á Befarisia bémpě áwē ákæg mó. Bēnsēdéd mó bánken, “Mbéndé echêd ebagé kunze nēn bán, mod ánan awě mwaád áyāle nyaa e nzom ké ehéé-ye?” ⁴ Yesue ankwentén bó aáken, “Nyéeláá’ é á kálag e Dyōb nēn bán á mbooted, Dyōb dēnhæg bó mmwaád ne mwēnchóm-ε?” ⁵ Dyōb á hōbpe aá, “Áyāle né-ōó, mwēnchóm ātēdē sáá ne nyan abé ne mwaád, boŋ búmō bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-ōó, búmō béesaá ámpē bad bébe, boŋ bédii mod nhóg. Né-ōó, échě Dyōb áládé, modmod eepáá’.” ⁷ Hē dōó ábē Befarisia bēsedtēé mó bánken, “Nzé édé nê, cheé-ō ênkəŋ boŋ Mosēε ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag echě elúmte nēn bán, e’wóngé é’máá boŋ ánan mó.” ⁸ Dōó Yesue álāngéé bó aá, “Mosēε ambāg nyé enén kunze áyāle nyélelé nlem á abum. Enkēmbáá nê á mbooted mé nkōŋsé. ⁹ Né-ōó, nlānge nyé nēn meé, mod ké ahéé awě anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndin e mod awóó mmwaád ampée, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dōó ábē bembapēε bēlāngéé mó bán, “Nzé nēn dōó mekan mé mmwaád ne nchóm médií, né éesaá nsyōŋ áwōŋ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyōál ahele ákob ádén ayáged. Boŋ dékōbnéd ne bad ábe Dyōb ábágé dó. ¹² Nyébii nēn bán, nzom édé hiin échě ékáá boŋ bad béēwōō bebaád. Behóg bédé ábe béchyááténé nê. Bēmpēε-ε bédé nê áyāle bad bébélé bó nê. Abíní-’ε, bébélé yāl nê ábel boŋ bébel nsón mé nkamlēn í Dyōb. Kénzēé awě ahele ádén ayáge akob, ákob dó.”

Yesue anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bémpēεn bēndem wē Yesue nēn bán ábán bó ekáá á nló, ákānned-te bó. Abē bembapēε bēnkānē ábe bad áte. ¹⁴ Boŋ Yesue anláá bó aá, “Nyéte de bēndem béhyag áwēm, nyéekáá bó, áyāle nēn, nyaa é bad nēé bó chōó éwóó nkamlēn mí mín.” ¹⁵ Né-ōó, Yesue ambán ábē bán ekáá á nló. Ambid e nê, anhidé áhed.

Nhōn mí bad
ne nkamlēn í Dyōb

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampě wēε Yesue, ásedtē mó aáken, “A-meléed, dyam á bwām áhéé rítāngéné ábel, ábel nēn ríkud alongé áde déemaá’?” ¹⁷ Héε Yesue ákwentanné mó aá, “Chán éhēléé ésedtē me dyam áde áde dyam á bwām? Mod nhóg mwēnpēn mó adé awě adé mod a bwām. Kōngé’ mbéndé é Dyōb nzé ehēde wε mókud alongé áde déemaá’.” ¹⁸ Dōó ane mod ásedtē mó aáken, “Mbéndé ehéé?” Yesue ankwentén mó aá, “Weewúé’ mod, weekábé asón á ndáb e’wóngé, weechíbé’, weebidé mbōŋ e metóm, ¹⁹ bēé sóó ne nyon edúbé, édəŋ-ε

mwānyonj nêngáne echonj yäl.” ²⁰ Héε ene kódemod élângeé Yesue aá, “Nhídé échén mbéndé ésyāā; cheé émpēe éhedne me abel.” ²¹ Yesue antimtén mó aá, “Nzé ehede wēé mówóó awusé á yäl ké ahóg, kǎg ésóm bwēm é’syāā abe éwóó, étéd nímé mǎné ébe betoótókē bé bad. Nzé ebélé nê, wǎkūd nhon ádyōb. Ene pónké éhye éhíde me. ²² Ade ene kódemod áwógé nê, anwóg mbéb áte bwāmbwam áhídē-’ε áyāle ambé nhon bwāmbwam.”

²³ Héε Yesue álângeé ábē bembapēε aá, “Ne mbále nlânge nyé nén meé élēl áte nhon mí mod ásol á nkamlen ní Dyōb. ²⁴ Nlāa nyé ámpē nén meé édé mwān a akan sǎnkala a nyam née Kamēl āponj á epōn é ndānde tómaa nhon mí mod ásol á nkamlen ní Dyōb.” ²⁵ Ade bembapēε béwógé nén, yäl enkóm bó áte bwāmbwam. Bēnsédéd bánken, “Nzéé-’ō ahele ákud e’soosōj?” ²⁶ Héε Yesue ánóné bó chóōj bonj áhōbē aá, “Ne baányonj nén déehelēé se ábenléd bonj ne Dyōb dyamdyam déeleléé áte.” ²⁷ Héε Petro áhóbēé aá, “Nōné’, sētédte chōm ésyāā áhíd wε, cheé-’ō ébē níméd nsyāj.” ²⁸ Héε Yesue álângeé bó aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén meé, pónké echē Mwān-a-Moonyonj ádyé’é á atii dé nkamlen ne éche ehúmé ésyāā á nkōjsé míme ríhúé’, nyé bad dyōm ne bébe ábe behíde me nyémpē nyéēdyéé á metii mé nkamlen, nyékāādtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe. ²⁹ Kénzēé-’ε awē atēdté éche ndáb, baányan, sáá, nyaá, bǎn, ne eche mbwóg áyāl echēm, ákud chó mbwókél e ngen, ákūd-te alongé áde déemaá’. ³⁰ Bonj bad híin ábe bédé á’sō bōob bélyǎg mbíd, híin-ne ábe bényǎg mbíd bébē á’sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hé dōó Yesue ákaléé ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rídé nhǎgtén nêngáne nwóó-nzag nhóg awē ambíd á ndáb epōg é mbwembwε áke dé ahed bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tē. ² Bōōbōō bēmpē á nchemtēn áyāle nsábe mé epun é bīn bonj álómé bó áwē nzag-tē. ³ Ane nwóó-nzag antīm ámbíd ámpē á dyad-tē á ngāj abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēēm ngēn, bébele’áá chōmchōm. ⁴ Héε álângeé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tē, mēsābē nyé nsábe míme ríkwógnédé.’ ⁵ Né-’ō, bēnkē. Ambēl melemlem mé dyam á kǎd, ne á ngāj éláán. ⁶ Dyam ngāj étáan née ane mod átímé á dyad-tē ámpē, antán bad bé nsón ábe bómpē bentyēēm, bébele’áá dyamdyam. Héε ásedteé bó aá, ‘Cheé nyébébteé epun é bīn ésyāā hén ngēn áde nyébeleléé dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mó nén bán, ‘Modmod eetédeé sé á nsón.’ Héε ane mod álângeé bó aá, ‘Nyémpē nyékag-kōó nyébel nsón áwēm nzag-tē.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóó-nzag anláá awě mod awě anone ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá, ábooted ne bad ábe bédímténé aƿe, ásōg-ke ne ábe bésébpé aƿe. ⁹ Ambéé bad ábe bēmbóotéd nsón á ngāḡ étáan nsábe mé epun é bīn ¹⁰ Ade bad ábe bēnsēbē nsón abooted bépédé ákob nsábe, bēnwēmten bán, békud nsábe níme rítómé ní bad ábe bēmbóotéd nsón á ngāḡ étáan. Boḡ bómpē bēnkūd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé mōné níme bēmbéé bó, bēmbóotéd anyoo áte. ¹² Béhōbē bán, ‘Abén bad bēbélé nsón háwa póg chēmpen, ké nē, esábpé bó melemlem néε sé ábe sēbelé nsón epun é bīn ésyāāl ne enyen é ngine.’ ¹³ Nwóó-nzag antímtén ábē bad nhóg aá, ‘Amúē, meédogeé nyé. Eesaá mbále bán dentíí bán mēbe nyé nsábe mé nsón mé epun é bīn-ε? ¹⁴ Nyékob-póó mímēn mōné, nyékag. Mmēn-εé ntíídé méé mēsābē anén mod awě adímténé aƿe melemlem ngáne rísábpé’áá wēmpē. ¹⁵ Meewóó’é kunze ábenled nímmēm mōné ngáne rídáá-ye? Cheé ékáá boḡ nyébēbtē nlém á abum áyāle ábēm e’boḡ bé nlém?’ ” ¹⁶ Yesue ansógtén ene ngan aá, “Né-óó, bé’sō bétim bé mbíd, bé mbíd-te bétim bé e’só.”

Yesue ahóbé ngen eché elónténe

éláán ngáne bēwūū’é mó

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nē dóó áchágé bó á nkag, boḡ álāngē bó á kun-tē aá, ¹⁸ “Pón nyébíí bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bēbéé Mwān-a-Moonyoḡ á mekáá mé beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-’ε bēbéé mbakú bán atāḡgéné awé. ¹⁹ Bēbe mó á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel. Bó-’ε bēwōódé mó, bēswādtāād mó e’tāḡgú, bēbōmē-’ε mó á awōg. Boḡ ámbíd e e’pun é’láán Dyōb dépuúd mó.”

Nyē-mwān ahdte bán metii

(Mak 10.35-45)

²⁰ Ámbíd e pónde dóó Zebedie mwaád ápédé wée Yesue ne ábē bán bé baachóm bébe, abwóg mebóbóḡ, ácháā-’ε Yesue aá ábele mó dyan. ²¹ Yesue ansédéd mó aáken, “Cheé éhedeé?” Dóó ákwentanné mó aá, “Bāg me akag nēn wéé, pónde eche wébēē á nkamlen, ábēm bán bēn bébe bēdyéé we á nkag, nhóg ekáá émbáá, aníní-’ε á ekáá é emwēd.” ²² Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Nyébíí’é chōm éche nyésedteé. Nyéēhēl metuné níme mēpēmme apém-ε?” Bēnkwentén bán bēhēl. ²³ Dóó Yesue álāḡgēé bó aá, “Ne mbále, nyéēpēm boḡ meewóó’é kunze ápwēd mod awě ádyéé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwēd. Ábē e’tál é’díí e’tál ábe é’bágnédé ne bad ábe echem Sāḡ ánábnédé bó.” ²⁴ Ade ábíníí bembapεε dyōm bēwógé nē, bēnliín ábē baányāḡ bébe. ²⁵ Né-óó Yesue anlad bó áte, boḡ

álāngē bó aá, “Nyèbíí nén bán, benkamlēne ne bad bémbáá bé nkōṣsé bébenlad ngíne ákamlēn bad ábe bédé ásē echáb. ²⁶ Boṅ éetāṅgenéé abé nê áfíntē echên. Kénzéé awè ahede aá móbê mod ambáá áfíntē echên, atāṅgéné abé mbaledē awên. ²⁷ Kénzéé-’ε awè ábē mod a’só áfíntē echên, atāṅgéné abé awēn ntāṅ. ²⁸ Melemlem née Mwän-a-Moonyoṅ eépedéé aá bad bébenle mó, boṅ apedé ábele bad, ábe-’ε ádē alongé ákōde bad híin.”

Yesue achōṅté bad bébe

ábe bēnkwě ndím

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ade Yesue ne ábē bembapēē béhidtéé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehídé’áá mó. ³⁰ Ene pónde-’óó bad bébe ábe bēnkwě ndím bēndyéé á nkag ní nzii. Ade béwógé bán, Yesue atóme’, bēmbootéd abón bán, “A-Mwän a mbyaa míme Dabidē, wóg sé ngól!” ³¹ Ndun e mod echē embé áhed enkáné bó áte bán bédib nsəl. Boṅ bó-’ε bémbādnēn abón ne ngíne bán, “A-Mwän a mbyaa míme Dabidē, a-Sán, wóg sé ngól!” ³² Yesue antyéem, achélé bó boṅ ásēdté bó aáken, “Cheé nyéhedeé bán, mbēle nyé?” ³³ Bēnkwentén bán, “A-Sán, sēhede bán, ébel sénýínen.” ³⁴ Yesue anwóg bó ngól, né-’óó ambán bó mekáá á míd. Abwōg-ábwōg bēmbootéd anyínen, béhíde-’ε mó.

21

Yesue asólé á Jerusalem née kân

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jōn 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapēē békwógé ape á Jerusalem, née bépédé á dyad á Betpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapēē bébe á’sō. ² Anláá bó nén aá, “Nyékag á dyad áde ádé nyé á’sō nê. Nzé nyēsólé sólén, nyéētán née bétāṅgé ésel ne mwän ánkag. Nyéhune bó nyéhiinad me. ³ Nzé mod asēdté nyé aáken, cheé ékáá boṅ nyéhunne’, nyéláá mó bán Sāṅgwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nê, ábwōg-ábwōg ane mod áchennéd nyé.” ⁴ Nén dēmbēnléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’daádāṅ aá,

⁵ “Aláá dyad á Zayoṅ aá, Nyénōne’, echen kân ehyag áwēn, asūdté yāl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel.”

⁶ Né-’óó ábē bembapēē bēnkě bébēl-le ngáne Yesue ánlyōgtēnnē bó. ⁷ Bēmpēén échē ésel ne mwän, bétéd échab mbóté, bétal chó ámín, boṅ Yesue ádiide’. ⁸ Ekud é bad bēntál échab mbóté á nzii-tê, ábíníí-’ε bésēlē’ e’kikag é’ mií, bétalé’ á

* 21:3 Sāṅgwéé: káa nwōṅ.

nzii-tê. ⁹ Ndun e mod echê ekágé'áá mó á'sō ne echê ehídé'áá mó ámbíd bêmbootéd abón bán,

“Hosána, mekenag mébê ne mwân a mbya níme Dabidε.

Nnam mbê ne ane awě apedé á dīn áde Sánḡwěé.

Hosána, mekenag ne Dyōb áde ádé se ámīn!”

¹⁰ Née Yesue ásólé á Jerusalem nén sólén, bad bésyāāl bépuutéđ, bésedté-'ε bánken, “Nzée ne?” ¹¹ Dóo ene ndun e mod ékwentanné bán, “Yesue mó adé, nkal é'dáádəŋ a dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia.”

Yesue anané bekáb bé nyongé

á Ndáb-e-Dyōb

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jōn 2.13-22)

¹² Ambíd e nê, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyōb. Annän bad bésyāāl ábe békábé'áá dyōn áwēd-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé'áá mənéné ámīn mekuu ámīn, ákūnē-'ε metii níme bad ábe bésómmé'áá mbəŋgé mekuu ámīn. ¹³ Anláá-'ε bó aá,

“Eténlédé nén bán, Dyōb áhóbé aá, ‘Echem ndáb etəŋgéné achəgned bán ndáb e mekáne.’ Boŋ nyétimté chó, ‘mbwóg mé bechīb!’ ”

¹⁴ Bad ábe bēnkwx̄ ndīm ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bēmbē áhed bēmpē áwē, ádíđ-te bó bwám. ¹⁵ Boŋ áde beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bényíné menyáké níme Yesue ábélé, boŋ bėwóg-ke e'saad ábe bēndem bėbónéé á Ndáb-e-Dyōb bán, “Mekenag mébê ne mwân a mbyaa níme Dabidε,” bēnlīŋ bwāmbwam. ¹⁶ Bēnsədéd Yesue bánken, “Ewóge chōm-ée ábē bán bėhóbéé-yε?” Yesue ankwentén bó aá, “Eε, nwóge’. Nyéēlāá'é mbēđ á kálag e Dyōb nén bán, Dyōb ábónséné e'chəd é' bēndem ne é' bán bé nkáál ábe mó mekenag mé bwám-ε?” ¹⁷ Ambíd e nê Yesue antédé bó á Jerusalem áke anāā á dyad á Betani.

Yesue ne alín á ngəl

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Epog é mbwεmbwε áde átimeéé ámbíd á Jerusalem nzaa enkób mó. ¹⁹ Ade ákagké nê annyín alín á ngəl. Ankě áhed, boŋ enkényínné epum ké ehóg áwedé-mīn étóméé byaá. Héε Yesue álāŋgeé ábē bwel aá, “Wéechyáá'é epum ámpē mbēđ.” Abwōg-ábwōg bwel bėnhyéle. ²⁰ Ade ábē bembapεε bényíné nê, yəl enkóm bó áte bwāmbwam. Héε bésedtéé bánken, “Chán áđēn alín á ngəl ámwédé ayéle á mehélé-te nén-ē?”

²¹ Yesue ankwentén aá, “Ne mbále nlāŋge nyé nén meé, nzé nyédúbpé ne nlém nsyāāl, né saké dyam áde mbéleé ábén bwel ayāl dėmpen nyébenlé. Boŋ né nyēhele-se nyéláá káəŋne enén mbəəd nén bán, ‘Hidé hén, éke ébwēm yəl á edīb é nkwě-te,’ ébenléd-te nê dēn. ²² Nzé nyēwóó adúbe bán, kéchéé

éche nyéhédné Dyöb á mekáne-tê nyééküď, né nzé nyéhédé nyééküď.”

Nsɛdtéd tâŋgene kunze eche Yesue

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyöb, áyágtē bad. Ade áyágtēé nê, dóo beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bépédé áwē, bésɛdté mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε wε ene kunze?” ²⁴ Yesue antimtén bó aá, “Me ámpē mēsɛdéd nyé dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dó né mε-’ε mēlāā nyé kunze echě ríwóó ábel nímén mekan. ²⁵ Edusen éche Jone ádúsánnáá bad héé émbídté? Embíd ne Dyöb-ε ngé ne baányon?” Bën ne bën bémbóótéd apentɛn bán, “Nzé dehóbé nén bán, ‘Jone echě kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkəŋ boŋ nyénkëndúbé mó?’ ²⁶ Boŋ nzé dehóbé bán, ‘Echě kunze ehúú ne baányon,’ né échén ekud é mod ébel syánē mbéb áyāle bad bésyāāl béndübē bán Jone abédéε nkal é’dəádəŋ.” ²⁷ Né-ōó bēnkwentén Yesue bán, “Séebii’é.” Mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké mε-’ε ámpē méeláá’é nyé kunze echě ríwóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bán bé baachóm bébe

²⁸ Yesue ambé ásɛdéd beprise bémbáá ne bad bémbáá bé dyad aáken, “Chán nyényiné ádén akan tâŋgene enén ngan? Mod nhóg abédé awě anchyáá bán bé baachóm bébe. Héε ákíí mwān ambáá aláa aá, ‘A-mwān, kě ébel nsón á nzag-tē chii.’ ²⁹ Mwān antimtén mó aá móokaá. Boŋ ámbíd e pónde anhəŋlén mewəmtɛn, áke. ³⁰ Dóo ane mod ákíí wéε mwān asad, aláa-’ε mómpē melemlɛm mé dyam. Anén mwān antimtén sáá aá, ‘A-Sáj, mēkě’ boŋ eékii.” ³¹ Héε Yesue ásɛdtéé beprise bémbáá aáken, “Átínté ábén bán bébe, ahéé amběl ngáne sáá áhédé’áá?” Bēnkwentén mó bán, “Ambáá.” Né-ōó, Yesue anláá bó aá, “Ne mbále, nlánge nyé nén mēé, besaad-bé-tááε ne bekwalεε bédé asól á nkamlɛn ní Dyöb tómaa nyé.† ³² Nhóbe nén, áyāle Jone, Ndusene ampě, alúméd nyé nzii echě etyéémé, nyénkëndúbéé mó, boŋ besaad-bé-tááε ne bekwalεε béndübē. Ké néε nyénnyĩn-naá nê, nyénkənhəŋlénné, nyénkëndúbé-’aá mó.”

Ngan e bebel bé nsón ntéd

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue anláá bó aá, “Nyéwóglɛn ngan empée. Nwóó-nzag nhóg abédé awě ankwěl nzag e e’pum é’ mɛl ábe bébenléé mĩm. Ankág chό, ábel bwāl wéε bémínéé ábē e’pum é’ mɛl ábel mĩm, alón-’ε ebem áwēd-te wéε bédyεε’é áñon nzag áte. Ambéé

† 21:31 Baá mbáá bé Israel béndübē nén bán bekwalεε ne besaad-bé-tááε béésónlé á nkamlɛn ní mĩn.

ene nzag wée bad ábe bóbō békāb mbote áte, ákē á alon démpēe. ³⁴ Adē pónde épédé eche bēpadē e'pūm, ane nwóo-nzag anlóm ábē bembāledē wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mó adē asii dé e'pūm. ³⁵ Hēe ábē bebel-bé-nsón békóbé ábē bembāledē, bēwanné' nhóg, bēwūē' ampée, aníní-'ē bēwūēnē meláá. ³⁶ Ambīd é pónde ane nwóo-nzag anlóm bembāledē bēmpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíníí. Ábē bebel-bé-nsón bēmbēl ábē bembāledē melemlem ngáne bēmbēnlé bésō. ³⁷ Ambīd e pónde anlóm awe mwān áwāb, ne mewēmtēn nēn bēbēé mós edúbé. ³⁸ Bon áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwān nēe áhúé'é, dós bóbēn ne bēn bēhóbēé nēn bán, 'Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag! Déwúu mós, ábel nēn, eche mbwóg ésuuned syānē.' ³⁹ Hē dós békóbé mós, bēbīdēn mós á nzag-tē, bon bēwúú-'ē mós." ⁴⁰ Hēe Yesue ásedtēé ábē bad bēmbáá bé dyad ne beprise bēmbáá aá, "Bōob-pōó, nzé nwóo-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábē bebel-bé-nsón?" ⁴¹ Hē dós békwentanné bán, "Awūū ábē e'bébtéd é' bad e'bébtéd é kwééd, ábē-'ē ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe ábe bēbē mós adē asii á mbote nzé pónde epedé eche bēpádeé e'pūm." ⁴² Yesue anláá bós ámpē aá, "Nyēēlāā-'é mbēd wée eyale é Dyōb éhóbé nēn bán, 'Aláá adē belōn-bé-ndáb bēnchenēé dós átímé aláá dé etógnēn abé.

Sāngwéé mós ambel nēn, édé-'ē syānē menyáké.'

⁴³ Né-ós nlānge nyé nēn mēé, bēkobén nyé etál éche nyéwóó nēe bad bé nkamlēn ní Dyōb, bēbē wée bad ábe bēbele' ngáne Dyōb áhedéé."† ⁴⁵ Ade beprise bēmbáá ne Befarisia bēwógé échén ngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bós ákanléé chós. ⁴⁶ Né-ós bēhéde'áá mós akób, bon bēmbān ábel nē, áyāle bényín bán, ene ndun e mod enyíné'áá Yesue nēe nkal é'dāóđān.

22

Ngan e ngande e e'wóngé (Luk 14.15-24)

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalēn ábē bad. Anhób aá, ² "Nkamlēn ní mín rídé nēngáne kōn póg echē enláá ábē bembāledē aá bébonṣen ngande e e'wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm. ³ Ene kōn-'ē anlóm ábē bembāledē aá béké bēchāg bad ábe álēbpé áyāle ene ngande, bon ábē bad bēnkēnkwentēnné apē. ⁴ Hēe álómēé bembāledē bēmpēe aá bēlāá bad ábe mólēbpé nēn bán, 'Nyēbíí nēn bán, mmaá nyag ne e'lem ábe é'bóó yāl awúu. Chóm ésyāā-lē édé mbonṣén, nyéhyag-kós á ngande.' ⁵ Bon ké nē ábē bad ábe bēnlēbēē bēnkētédte mímē nlébtéd nēe dyam. Mod téé ahídé'áá mímē

† 21:43 Donṣe á kálag dé'sō ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awé alúmé adē aláá ámín ábōgtéd áte. Bon ane awé déhūntédte ámín, ányogtéd áte.

ntii ámbid. Behóg bēnkě áwāb nzag-tê, ábíníí bēhídē nímab nsón mémpeē ámbid. ⁶ Abíníí-'ε bēnkōb ábē bembāledε, bēbom bó, bēwūú-'ε bó. ⁷ Ene k̄η enl̄η bwāmbwam. Né-^ó, anlóm éche sánze. Néε épédé, éwūū bad ábe bēnwūū ábē bembāledε, éhyāād-te ábē bad dyad. ⁸ Dóó álāngεé ábē bembāledε bémpeē aá, 'Ngande e e'wóngé emaa mbonśén abé, bon bad ábe n̄lébpé béekwognedεé chó abé ásē. ⁹ Bōob-póó, nyékag á mbom n̄ nzii á dyad-tê, nyéchéle bad bésyāāl ábe bényíné bán, béhyag á ngande.' ¹⁰ Né-^ó ábē bembāledε bēnkě á dyad-tê, bēlād bad bésyāāl ábe bényinnē, ken mod a bwām ké'ε mod a mbéb, káóη ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ "K̄η empě á ndáb-te ánon bad ábe bépédé á ngande. Ade ápédé anyín mod awě enkēnhé asan̄ áde ántāngēnnē ahé á ngande e e'wóngé. ¹² Héε ásedtεé mó aá, 'Amúē, chán émwédé apε hén áde wééhēdεé asan̄ á ngande e e'wóngé.' Bon̄ ane mod enkēnhóbpé dyamdyam. ¹³ Dóó k̄η élāngεé ábē bembāledε ábe béchágté'áá beken aá, 'Nyéhan̄ mó mekáá ne mekuu, nyébwēm mó á ebwóg, á ehintén-tê. Ahed-taá béchyé'ε, bēdyāg-ke meson̄ á nsəl.' " ¹⁴ Héε Yesuε á sógtεé enén ngan ne e'yale nén aá, "Dyōb áchēnle' bad h̄iin ábē ásē e nkamlen n̄mē, bon̄ nguse chóó épwēdnéd."

Yesuε ne asaa á táásε

(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Ebédé pōndé póg echě Befarisia bēnkεé mbom, áhage Yesuε, ábel békōben mó awusé tēngene e'yale ábe bēbíd mó á nsəl. ¹⁶ Bēnlōm ábāb bembapεε nchoo ne bad bé epepé éche Herōde wéε Yesuε. Néε bépédé áwē, bēlāngē mó nén bán, "A-meléed, sēbíí nén bán, ekale mbále. Sēbíí-'ε ámpē nén bán, ayáge ádōη tēngene mbéndé e Dyōb ádé mbále. Mewēmten mé bad ne e'só é' mbom é' bad bēeh̄nlānné ádōη ayáged. ¹⁷ Láá-'ε sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désange' táásε wéε Kaisεε, k̄η e Roma-yε?" ¹⁸ Bon̄ Yesuε ambíí nímab mewēmten mé mbéb. Né-^ó ansedéd bó aáken, "Nyé bedog-badé, cheé nyéhagkεé me? ¹⁹ Nyélúmed me mōné n̄me bésan̄nadté táásε eched." Bēmpiinéd mó mōné mé ekii. ²⁰ Dóó ásedtεé bó aáken, "Ediidingε éche nzéé chén? D̄in̄ áde nzéé-'ε d̄én?" ²¹ Bēnkwen̄tén mó bán, "Ábe Kaisεε." Dóó álāngεé bó aá, "Nyébag-kóó Kaisεε éche édé éche Kaisεε, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb." ²² Ade bēwógé nē, yāl enkóm bó áte. Né-^ó bēnhídé áhed, békē-'ε.

Ayáged áde Yesuε

tēngene mpuu ámbid e kwééd

(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

23 Echê epun chên donje á Besadusia bêmpě wée Yesue. Besadusia bëndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. 24 Dóó béhóbéé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosεε ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád boŋ awédé áde bó ane mmwaád béepedeé mwān awále, mwānyan a abum ahóg atāngéné ane nkúd awón, ábel boŋ dīn áde mwānyan déēbōō.’” 25 Bōob-pōó, bad bébédeé hén mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád, boŋ awé áde bó mmwaád ne béepedeé bán awále, né-ōó mwānyan awě anhíd mó anlyāgnéd ane nkúd a mmwaád. 26 Ane mómpē anwé áde bó ane mmwaád béepedeé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán, kááh bébōm bó mod saámbé. 27 Kááhne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. 28 Bōob-pōó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchāgnédté áyāle bó moosyāł saámbé bēnwōŋ mó?” 29 Yesue antimtén bó aá, “Nyēpane’ áyāle nyéesōŋtēnéé chōm éche eyale é Dyōb éhóbéé, nyéesōŋtēnéé-’ε ngáne ngine e Dyōb ésógé abé. 30 Ayāle pónde echē bad bépuú’ é ámbíd e kwééd mewóngé méebáá ámpē. Bad bébē nēŋgáne ángel éche édé ámín, béewōŋnéé. 31 Nyéeláá’ é mbéd dyam áde Dyōb ahóbé áwēn tāŋgene mpuu-ye? Dyōb ahóbé tāŋgene ábēd betaa aá, 32 ‘Mε-εé ndé Dyōb áde Abrahamε, Aisige ne Jakōbe.’ Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé.” 33 Ade ene ndun e mod echē embé áhed éwógé nē, bémbē menyáké bwāmbwam tāŋgene ayāged áde Yesue.

*Mbéndé ébe éche étómténé
etógnén abé*

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

34 Ade Befarisia bēwógé bán nkwenten níme Yesue ámbéé Besadusia mēmbēł béehēle dyamdyam ahób, bēnladén áte. 35 Hē dóó bó mod nhóg awě abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akāg, ásedté mó aá, 36 “A-meléed, átíntē mbéndé ésyāł, ehéé etómténé etógnén abé?” 37 Yesue ankwentén bó aá, “Etāngéné édāŋ Sāŋgwéé ádon Dyōb ne nímon nlem ísyāł, ne échon edáádāŋ ésyāł, édāŋ-’ε mó ne nímōŋ mewēmten mésyāł. 38 Enén mbéndé chō etómténé etógnén abé, ebé-’ε mbéndé e’só. 39 Mbéndé echē elónténé ébe echē chímpē edé etógnén melemlem nēŋgáne e’só edii nén ‘Edāŋ mwānyon ngáne édáá echon yāl.’ 40 Echén mbéndé ébe chíó éwánlé mbéndé éche Mosεε ésyāł ne mekan níme bekal-bé-e’dáádāŋ bēyágté.”

*Nsedtédté tāŋgene
Ane-awě-Béwógté*

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Hê dóo Yesue ásedtée ábê Befarisia ábe bēnladēn áte aá,
⁴² “Chán nyéwēmtanné t̄ngene Ane-awě-Béwógté? A mbyaa míme nzéé áhúú?” Hée békwénténé mó bán, “Abíde á mbyaa míme k̄n Dabide.” ⁴³ Yesue ansedéd bó aá, “Cheé-ō enk̄n bon Dabide áde Edáed̄n é Dyōb élyágté mó áneh̄gk̄é mó aá, ‘A-Sán,’ áde ahóbé aá,

⁴⁴ ‘Sán Dyōbe anláá awēm Sán̄gwéé aá,

Dyēé áwēm ekáá émbáá,

ká̄n ne á pōndé echē mébenlé bon ék̄ogtéd ábōn bad bé ek̄yí
 ám̄n ne mekuu.’

⁴⁵ Néé Dabide mwēn ásebpé mó ach̄g aá, Sán̄gwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áheléé abé awe mwān?” ⁴⁶ Bó modmod bēnkēnhenlé mó dyamdyam akwēnten. Bootya échē epun bēnkēnchu’é mó dyamdyam aseded ámpē.

23

Elébé t̄ngene bemeléede

bé mbéndé ne Befarisia

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

¹ Ámbíd e nê, dóo Yesue álāngéé ene ndun e mod ne ábē bem-bapēē aá, ² “Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bóó bétédé etál éche Mosēē bóob áyáged bad. ³ Né-óó, nyētāngéné bó awóglēn nyébelé-’e mekan mésyāāl míme bēlāngéé nyé, bon nyéēbēlē’ mekan míme bébeléé, áyāle béebeléé mekan míme béhóbéé. ⁴ Békaa’ e’deltéd bé nted, bēpēmtad bad, bon béesaá mbon̄sēn ábán ké ekáá áwōngēn bó ápēm mó. ⁵ Kéchéé éche bébeléé, bébele chó ábel bon bad bényín bó. Békálte’ bán bé ntyág ábe bēhágkē nchoo mé e’yale e’ Dyōb áte, bon bētāā á mbōm ne á mekáá, béchabte e’túd* ábe bēwáá’é á mengombe m̄n bwāmbwam. ⁶ Bédāē e’tál bé edúbé adyēē á hōm á ngande, bédān-’e metii mé edúbé adyēē á ndáb é mekáne. ⁷ Bédāē bán, bad bēlente bó ne edúbé ésyāāl á dyōn-tē, bédān-’e bán, bad bēchāge bó bán, ‘A-meléed.’ ⁸ Bon nyé, nyēēmwāg-se bēchāgé nyé bán, ‘Meléede.’ Ayāle meléede nhóg móó nyéwóó, baányan bó-’aá nyédíí. ⁹ Nyéēchāgē-’e mod ké nhóg á nkōhsé wēn bán Titēē áyāle nyéwóó-’e Titēē nhóg, awēn Titēē awě adé ám̄n. ¹⁰ Nyēēmwāg-ke se bēchāgé nyé bán, ‘Sán̄gwéé’ áyāle nyéwóó Sán̄gwéé nhóg, Ane-awě-Béwógté. ¹¹ Mod awě adé ambáá áfintē e echēn atāngéné abé mbāledē awēn. ¹² Kénzēé awě achágté yāl, Dyōb dēsudéd mó, kénzēé-’e awě asúdté yāl, Dyōb déchāgēd mó.”

Yesue aselé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

* 23:5 Etúd: Bēwáá’áá e’túd álúmed bán bēbenle Dyōb.

13 Dóo Yesue áhóbεé aá, “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyêdibe’ ekob é nkamlēn mí mín ábel boŋ bad béēsōlē’. Nyé bēn nyéēsóléé, nyéēmwāg-kaá bán bad bémpēe ábe béhede asól bésól.†
 15 Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyêkag meloŋ ne meloŋ ábel boŋ mod nhóg átímen nyé. Boŋ nzé amaá nyé atímen, nyêbelé nyêbébed mós nyaa eché ákwógnédé ákud nkógsen á dŭ-á-muú níme rítómé nímmēn ngen ébe.

16 “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwdé ndím, boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyéyāgte bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dŭn á Ndáb-e-Dyōb, né nê déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melē á dŭn á bwēm é’ gól ábe é’dé áwēd-te, átāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ 17 E’yókéł é’ bad bēn, nyêkwedé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-lε, ngé Ndáb-e-Dyōb eché ebelé boŋ gól ebé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? 18 Nyéyāgte’ ámpē bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dŭn dé menyán mé mendε, né nê déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé melē á dŭn dé mendε níme médé á menyán mín, átāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ 19 Bad bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε ngé menyán níme mébéłé boŋ nímmē mendε mébé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? 20 Né-óó kénzée awē amwédé melē á dŭn dé menyán mé mendε, né amwédé nímmē melē á dŭn dé menyán ne mendε ké méhéé níme médé áwedé-mín. 21 Kénzée-’ε awē amwédé melē á dŭn á Ndáb-e-Dyōb, né amwédé nímmē melē a dŭn á Ndáb-e-Dyōb ne á dŭn á Dyōb áde ádyεε’ áwēd-te. 22 Kénzée-’ε ámpē awē amwédé melē á dŭn dé nkoŋ mí mín né amwédé melē á dŭn dé atii dé nkamlēn ní Dyōb ne á dŭn á Dyōb áde ádíídé ádé atii.

23 “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyêbage Dyōb akab ahóg átínté e mekab dyóm, ké dé mekúle níme béchāmnεé ndyééd néε mínt, díł ne kúmin.‡ Boŋ nyéehédeé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyêbele’. Nyéēsaá mbále ne Dyōb, nyéewóó’ é nlém ní ngól, nyéedúbpe-’áa Dyōb. Nyéntāŋgén nímmén mésyāł abel, ésebán nyêchōbte’ nímmíní. 24 Nyé bad ábe békwdé ndím boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyêbude’ mekan níme méesē etógnén ahíd ámbíd. Nyêhúde’ púuted á mendíb níme nyémwāgkē-te, boŋ nyêtedte mbinde émbáá éche édé áwēd-te.

† 23:13 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 14: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntōŋ-ntōŋ mé mekáne, nyédumε-’ε mbwóg é bekúd. Né-óó, nyéekud nkógsen níme ríchábé ámín. ‡ 23:23 Mínt, díł ne kúmin: bédii byaá ábē bēbnládtáá áchám ndyééd.

²⁵ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyêwobpe mbwendé ne ðise ámbíd e ebwóg, boŋ medyé míme médé áwēd-te médii medyé míme nyékúdné ndumbán ne ngoód. ²⁶ Nyé Befarisia, bad bé ndím bén! Nyésébe nyéwobe mbwendé ne ðise áte, káŋne mbíd e ebwóg chómpē éšān.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyédii née soŋ éche bépúbté. Ekine’ áte ámbíd e ebwóg boŋ e’hid ne e’bóó bé ndim mí bad bóó é’lóné áwēd-te. ²⁸ Melemlem nê dóó nyényínnadté á’só é’ bad née bad ábe bésáá boŋ áte nyélóné ne edogké ne mbéb.

*Dyöb dékōgsēn bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia
(Luk 11.47-51)*

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyélóo’ soŋ é bekal-bé-e’dáádəŋ bwām, nyélonťé-’ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰ Nyékag, nyéhóbe-’ε bán, ‘Nzé sēmbé á pón dé echē ábēd betaa, né sēnkēnlaténné bó áde bēnwū’ é bekal-bé-e’dáádəŋ áte.’ ³¹ Nê dēn álúmte nén bán nyēnkwentén nén bán nyébídé á mbyaa míme bad ábe bēwúe’ bekal-bé-e’dáádəŋ. ³² Nyékag-kóó á’só nyémad nsón míme ábēn betaa bēmbootédté. ³³ Nyă chén! Etəd é pí ngēn. Chán nyémwεé nkōgsēn ní dū-á-muú abame? ³⁴ Né-óó, mēlōmē nyé bekal-bé-e’dáádəŋ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéεwū donge, nyébōmē-’ε bó á awog. Nyéswádtéd donge e’tangú á ndáb é mekáne. Abíníí-’ε nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúe’ é bó débēl Dyöb ákōgsēn nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāāl ábe nyéwúú eben á nkōŋsé, bootya kwééd eche Abεε awē bēwúú ngēn, ápe kwééd echē Zakariyaa, mwān awē Bεεkayaa. Zakariyaa awē nyéwúú áfinté e Ndáb-e-Dyöb ne hóm áde bēbagéé mende. ³⁶ Ne mbále nlānge nyé nén mεé, enén nyonŋel chóó ěkūd nkōgsēn áyāle échén kwééd ésyāāl.

*Yesue adé ngəl
ne bad bé Jerusalem
(Luk 13.34-35)*

³⁷ “Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e’dáádəŋ, nyéwúēnē-’ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēŋgáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyééhédeé etál! ³⁸ Nyénəne’, Dyöb détedé echen ndáb, modmod éebáá-’aa áwēd-te. ³⁹ A mbále, nlānge nyé nén mεé, nyéenyínénné me díđ ámpē káŋ ne á pón dé echē nyééhōbpē bán, ‘Nnam ne ane awē apedé á đin á Sāngú.’ ”

24

Mbooted mé metake
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ambid e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyöb. Ade ákagké nê, dóo ábē bembapεε bétané mó, bonj bēlanḡē mó bán ánɔne nyaa eche bēlóó Ndáb-e-Dyöb. ² Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Ngáne nyényínεé ábē bwēm é’syāāl nê, ne mbále, nlánḡe nyé nén mεé pónidé épě echē aláá ké ahóg déelyagké ámín e waáb. Bépāntēd mésyāāl áte.”

³ Ankě á Ekone é Menzab ádyēē ásē. Hée ábē bembapεε bétané mó wée bébédé bēnpɛn bonj bésɛdté mó bán, “Láá sé pónidé echē nímén mekan mésyāāl mébenlédté. E’chemléd é’hée bēlūmēd epε échōn ne asóg dé nkōnsé?” ⁴ Yesue antimtén bó nén aá, “Nyétéd pónidé nén modmod eédōḡē nyé. ⁵ Bad híin bépě bán bóo bédé Ane-awě-Béwógte. Bédōḡ-ke bad híin. ⁶ Nyéewōḡē ngáne nzum éwantéé, nyéewōḡē-’ε nzunze é nzum. Bonj nyé modmod nyéēnāō’. Mmén mekan mésyāāl métāḡéné abenled, bonj saké móo mēlūmēd bán asóg ámáá apε. ⁷ Alonj ahóg détyēēmēn ádíníí nzum. Nkamlɛn nhóg-ke ntyēēmēn nímíníí. Nzaa ēbē, ndəɔb-pε eēnəḡnéd ásē mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāāl ēbē nēḡgáne mewε mé’sō níme mmwaád áwóḡéé nzé ahede achyáa. ⁹ Ene pónidé békōb nyé, bébe nyé á mekáá mé bad ábe békōḡsēn nyé, béwúú-’ε nyé. Melonj mésyāāl mékəó nyé áyāle dín ádēm.

¹⁰ “Bad híin béewōḡgé adúbe ámpē. Bébéé nhóg ne aníníí á mekáá mé bad ábe békəó bó. Bó bēn-ne békəón. ¹¹ Bekal bé’dəádəḡ bé metóm híin bēbíd, bédōḡ-ke ekud é bad áhíd bó. ¹² E’bēb bé nlém á abum bēchāḡē, né-ɔ edəḡḡe é bad híin ésūd. ¹³ Bonj kénzée awě ákaán nímē metake nlém kəóḡ ne á asóg, ákūd e’soosonj. ¹⁴ Mmén nkalanj ní bwám tāḡḡene nkamlɛn ní Dyöb mékanléd nkōnsé áte nsyāāl ábel bonj melonj mésyāāl méwōḡ. Ene pónidé dóo asóg dépéé.

E’bébtéd é’ mekan ábe bépě
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Nyéenyín née ekúkú é akan éche épeene e’sôn á’sō é Dyöb ébenlédé á Ndáb-e-Dyöb á hōm áde ásáá * ngáne nkal é’dəádəḡ Daniεε ánhōbpε aá ébenléd. (Nyé ábe nyéláa’ nímén mekan nyésōḡten mó bwám.) ¹⁶ Nzé nyényíné nê, bad ábe bédé á Judeya bétóm mehélé, béke bésəɔm á e’kone mín. ¹⁷ Mod awě adé á nnonj ní ndáb mín eétəḡné asud áke déttéd chōm éche édé mó á ndáb-te. ¹⁸ Mod awě mó-’ε ámpē adé á nzag-tē, eétimē ámbid á ndáb áke déttéd sôte. ¹⁹ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkg ne ábe bémwāntē nímē mesú.

* **24:15** Hōm áde ásáá: ádíi hōm áde bébageé Dyöb edúbé ne wée bad béndübēé bán, Edəádəḡ éche Esáá édé.

²⁰ Nyékânne nén bán ádê abánǵé détānē nyé á pónǵé e nkóg áde ahéb ádíí ngíne bwāmbwam, ké'ε á mbwε-mé-nkóme-áte. ²¹ Ayāle ndənǵe echē ēbē ene pónǵé ēbē ndín echē eébénlédé mbêd bootya nkōǵsé mbootede káǵη ne epun é'chii. Dyamdyam née ádê déebenléd-taá ámpē mbêd. ²² Dyōb áamáá ábē e'pun é' metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechonǵé. Boη á etútú é bad ábe ápwédé, ásel ábē e'pun áte. ²³ Ene pónǵé nzé mod alánǵé nyé aá, 'Nyénone', Ane-awē-Béwóǵté mó nén' káa aá, 'Mōníníí,' nyéedúbpe'. ²⁴ Ayāle bad híin bébídē' ábe békálé metóm nén bán, bóo bédé Ane awē Dyōb Awóǵté. Bekal bé'dáádəη bé metóm ámpē bébíd. Bébelé menyáké mé ngíne, bélūmtē-'ε e'chemléd híin. Bébel nén ábel boη bédog káǵηne bad ábe Dyōb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. ²⁵ Nyénone', nlānǵe nyé rímén mekan á'sō é' pónǵé. ²⁶ Né-ǵó nzé bad bélánǵé nyé nén bán, 'Nyénone' adé á ehyānǵe,' nyéekāǵ áwed. Káa nzé bélánǵé nyé bán, 'Nyénone', adé á toη-tē hén,' nyéedúbpe'. ²⁷ Epe éche Mwān-a-Moonyon ēbē melemlen nēnǵáne emwεdmwεd étóméé á akuu ne á mbəη. ²⁸ Ké héé wée ndim mbāǵkē dōo benhəǵoné béladnéé.

Epe é Mwān-a-Moonyon

ne asóg dé nkōǵsé

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ "Ade pónǵé e ndənǵe ne étōmmē tómén, etondεε ákwε ehíntén, nǵon-ne esóg apen. Betintine bébíd ámín, béhūn áse, ngíne-'ε éche edé ámín énəǵnéd á e'dii. ³⁰ Ene pónǵé dōo nyényinnē née e'chemléd é' Mwān-a-Moonyon é'bídé ámín. Hê dōo metúmbé mé nkōǵsé mésyāāl mébootédté achii ne mbwóg. Bad bényīn née Mwān-a-Moonyon áhúé' é á mbag mīn, ne ngum, ne ehúmé ésyāāl. ³¹ Esaád é elon émbáá éwōǵnéd. Ene pónǵé ālōm éche ángel á metonǵé mé nkōǵsé mésyāāl méniin, álad ábē bad áte ábe Dyōb ápwédé, bootya atonǵé dé nkōǵsé ahóg ápe ádínií.

³² "Nyétéd elānśén wée alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békōālē abided, nyēbele nyébíí bán nchoη ídē benben. ³³ Melemlen nzé nyényíné rímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébíí nén bán, Mwān-a-Moonyon akwogé apε,† adé-'ε benben. ³⁴ Ne mbále, nlānǵe nyé nén méé, enén nyonǵel e bad éemaá' é káǵη né rímén mekan mésyāāl mébenlédé. ³⁵ Nkoη ní mīn ne nkōǵsé bémaá, boη ábēm e'yale bébē abé ne abé.

Modmod eebii' é epun

éche Mwān-a-Moonyon ápeé

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

† 24:33 Mwān-a-Moonyon akwogé apε káa pónǵé ekwogé apε.

36 “Modmod eebíi’ é epun pen ké’ é póndé echê nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámin éebíi’ é, ké mwän ámpē eebíi’ é.† Titée mwēmpēn mó abíi póndé eche nímén mekan mébenlédté. 37 Melemlem ngáne émbēē á póndé eche Noa, nê dōó ébēē póndé echê Mwän-a-Moonyonj ápēé. 38 Ayāle á póndé eched, byánán mendíb mé mbúú mélōn á nkōṅsé-te bad bédyágé’ áá bwēm, bémwāg-ke, bebaád ne baachóm bēwōṅne, kááj ne mbwē níme Noa ásólé á bōle é’mbáá-te. 39 Bénkēmbíi’ é dyam áde ábenlad, kááj ne póndé eche mendíb mé mbúú mélōnné, méhóód-te bó. Melemlem nê dōó ébenlédté á póndé echê Mwän-a-Moonyonj ápēé. 40 Bad bébe bébelé nsón á nzag-tê, Dyōb átéd nhóg, átēdē aníníi. 41 Bebaád bébe békōgé medyé, Dyōb átéd nhóg, áchēnē aníníi. 42 Né-ōó nyétēd póndé ayāle nyéebíi’ é epun éche awēn Sāṅgwéé ápēé ámpē. 43 Boṅ nyébii nēn bán, nzé nwóó-ndáb abyéé’ áá póndé eche nchíb ápēé nkūu, né ádyéé epin ānōn ndáb. Né enkēmmwāá áá nchíb ábóó mó ndáb. 44 Né-ōó nyémpē nyétāṅgéné mboṅsēn abé, ayāle Mwän-a-Moonyonj ápē á póndé echê nyéekamtenéé.

Mbāledē a bwām ne mbāledē a mbéb
(Luk 12.41-48)

45 “Né-ōó, nyé mod té ábē nēe mbāledē awē awóó debyéé, awē abele-’ é mam níme eche sāj álāṅgé mó áá ábel. Mó adé mbāledē awē eche sāj ábánné áá ákamlēn bembāledē ábíníi, anyín-ne nēn áá békúdé echab ndyééd póndé echê etāṅgéné. 46 Nnam mébē ne ane mbāledē awē eche sāj áhūu’ é, boṅ atán nēṅgáne ábeleé mam níme ányāṅtēnnē mó. 47 Ne mbāle nlāṅge nyé nēn mēé, ane mbāledē eche sāj ábané bwēm é’syāāl ábe áwóó áwe mekáá áá ákamlan. 48 Boṅ nzé ane mbāledē adé mbāledē a mbéb, boṅ ahóbé áwe nlēm-tē áá, ‘Ebēm áte boṅ echem sāj áhūu.’ 49 Né-ōó aboótédé ábíníi bembāledē ábe bédé ásē echê awanēn, ádyāṅ bwēm, ámwāg-ke mīm ne be-mmwé-mīmē. 50 Boṅ ane mbāledē eche sāj áhūu epun éche éewēmtenéé ne á póndé echê énkēmbíi’ é áá áhūu. 51 Ane mbāledē eche sāj ákōṅsēn mó hēén. Akōṅsēn mó melemlem ngáne ánkōṅsēnnē bedog-badé, áhed dō-’ áá áchyéé’ é boṅ ádyāṅ-ke mesonj á nsāl.”

25

Ngan e ngōndéré dyōm

1 Yesue ambēnléd ngan empée, áhōbē nēn áá, “Póndé eche Mwän-a-Moonyonj ápēé, nkamlēn mí mín mébēē nēṅgáne ngōndéré dyōm éche éntēd ábab e’trúkáṅ áke dé asin mod

† 24:36 Ké mwän-ne ámpē eebíi’ é: donje á kálág déewóó’ é ábén e’yale.

awě akude sómbé áke délyáged mó. ² Atíntê échê ngōndére dyōm, étáan émbē eyókél, étáan-ne énwōŋ debyéé. ³ Abe bémbe eyókél bēnwālē e'trúkāŋ boŋ bēnkēnwáléé dyōg dé etrúkāŋ áde ákwōgnédé. ⁴ Boŋ ábe bēnwōŋ debyéé bēnwalé ábab e'trúkāŋ ne dyōg démpēe á e'píd te. ⁵ Mod awě akudé'áá sómbé enkēnkobéé ape, né-ōó e'chá é'tágté'áá bó, békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dōó esaád ébídé bán, 'Mod awě akude sómbé mó ahúe' nén! Nyéhyag-kōó nyétān mó.' ⁷ Dōó échê ngōndére dyōm ésyāŋgé ásē, échágéd ábab e'trúkāŋ. ⁸ Héé éche ébédé eyókél élanŋeé éche énwōŋ debyéé bán, 'Nyéwōŋgen se ádēn dyōg dé etrúkāŋ áyāle e'trúkāŋ ábēd é'dimme.' ⁹ Ngōndére éche énwōŋ debyéé entimtén bó nén bán, 'Aáy! Dyōg áde séwóó déekwogké syānē moosyáál. Nyéke nyéchan ádēn wée bésóméé.' ¹⁰ Né-ōó, ngōndére ché énkē dyōg dé etrúkāŋ achan. Ade békíí nē, dōó mod awě akude sómbé ápédé. Echê ngōndére é debyéé étáan éche émbē mboŋsén bōōbōō bēnkē bésól á ndáb e ngande e'wōŋgé bédib-pe ekob. ¹¹ Ambíd e pōndé dōó échíníí ngōndére épédé boŋ bélébpé bán, 'A-Sāŋ dibnéd sé ekob!' ¹² Dōó mod awě akude sómbé átimtanné bó áá, 'Ne mbále, nlanŋe nyé nén meé meebíí' é nyé.' ¹³ Héé Yesue ásogtéé ene ngan nén áá, 'Nyétéd pōndé áyāle nyéebíí' é pōndé eche Mwān-a-Moonyoŋ ápéé."

*Ngan e bembaledé bēláán
ábe bēnlyāgnēdtē ngáb
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ Yesue ambád ámpē áá, "Ene pōndé nkamlēn mímīn mébē nēŋgāne mod nhóg awě anlédé eke áke, boŋ achélé ábē bembaledé alyág eche ngáb áwāb mekáá. ¹⁵ Ambe bó mod té tēŋgene echē ngude. Ambe nhóg e'kálé e' kábpe é'táan, ábe aníníí e'kálé é'be, ábe-'e aníníí ekálé ehóg. Amaá-'áá bó abe boŋ ákag. ¹⁶ Mbaledé awě ankūd e'kálé é'táan antéd mímē melemlēn mé pōndé áke akábēn nyoŋgé, ákudé' e'kálé é'táan bēmpēe nēe nsyāŋ. ¹⁷ Awě mómpē ankūd e'kálé é'be ambēl melemlēn ákūd-te e'kálé bēmpēe é'be nēe nsyāŋ. ¹⁸ Boŋ mbaledé awě ankūd ekálé ehóg ankē echóg alím, atéd mímē mōné nime awě sāŋgwéé ámbéé mó, ákóó mó áwēd-te.

¹⁹ "Etūn é pōndé ámbíd enē, sāŋgwéé awě ábē bembaledé anhúu, bōōbōō bēlúmtén áte ngāne bó mod téé ábēnlédé mímē mōné. ²⁰ Mbaledé awě ámbéé e'kálé é' kábpe é'táan ampē wée eche sāŋ, áhōbē nén áá, 'A-Sāŋ, wembē me e'kálé é'táan ábe ménkābēnnē nyoŋgé boŋ níkud e'kálé é'táan bēmpēe nēe nsyāŋ, móómén.' ²¹ Dōó eche sāŋ élanŋeé mó áá, 'Nē ábóó, edíí mbaledé a bwām, edé mod a mbále, ebelé bwām. Ngāne éhélé nsoŋgé rísad alyáged, mébē we nsoŋgé níbáá ályáged. Hyāg-kó, déwōg menyīŋge.'

22 “Mbəledε awě bēmbεé e'kálé é' kábpe é'βε mó-'ε ampě, áhōbē nén aá, 'A-Sán, wembě με e'kálé é'βε ábē ménkābēnnē nyongé bon ńkud e'kálé é'βε bēmpēe née nsyáñ, mōmēn.' 23 Dóo echab sán álāngεé mómpē aá, 'Ebelé dyam áde ábóó, edii mbəledε a bwām. Ngáne éhélé nsongé ńsad alyáged, měbě we nsongé mbáá ályáged. Hyäg-kó, déwōg menyinje.' 24 Dóo ane-'ε awě bēmbεé ekálé é' kábpe ehóg ápédé bon áhōbē nén aá, 'A-Sán, mbíi μεé edii mod awě alelé áte. Ehúde' wéε wéewéneé, épādē-'ε wéε wéesobeé. 25 Menwóg mbwóg, né-óó, menkě nímōñ mōné alíme á ndoob-tē. Mmōñ mōné móó ńdé, mó-'ε we mén.' ”

26 “Héε echab sán álāngεé mó aá 'A-ebébtéd ne ewomwom é mbəledε! Wembíi wéé ndii mod awě ahúde' wéε éewéneé, wéé mpáde-'ε wéε méesobeé. 27 Cheé-ō ênkəñ bon weehéde nímēm mōné á ndáb eche békongεé mōné ábel nén á ehúu échēm ńtān née ńchyáá mōné mémpēe ámín?’ 28 Dóo ane mod álāngεé bembəledε bēmpēe aá, 'Nyékobēn mó nímē mōné nyéβε wéε mod awě awóó e'kálé é' kábpe dyōm. 29 Kénzée awě awóó, Dyōb débad mó abε, ábūd-te awóñ bwāmbwam. Bon ane awě mó-'ε eewóó, Dyōb dékobén mó káñne mwāmpin awě awóó. 30 Né-óó anén mbəledε awě eésě dyam dé abenled, bébwēm mó á ebwóg-te, á ehintén-tē. Ahed-taá áchyε'é, ádyāg-ke meson ńá nsəl.' ”

Mbakú e asóg

31 Yesue ambád ahób ámpē aá, “A pónde echě Mwān-a-Moonyon ápεé née kəñ ne ángel é Dyōb ésyāāl ádyéé á atii dé nkamlēn ákáad bad. 32 Bad bésyāāl a nkōñsé bēladén áte áwē e'só. Ene pónde ákab bó áte monje méβε melemlēn nēngáne nnōn-a-mbód ákabεé éche mbód áte, ábānē ńdyon mí mbód pəd póg, ábānē-'ε tón é mbód échíníi eped. 33 Nē dóo ene kəñ ébanée bad ábe bésáá á ekáá émbáá, ábānē-'ε bad ábe béesaá á ekáá é emwed. 34 Ade nén débenlédté, álāā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá aá, 'Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sán ánámté! Nyéhyε nyékob nnam mé nkamlēn ń Dyōb nime ábōñséné nyé bootya pónde eche áhágé nkōñsé. 35 Nyéékūd nímén nnam áyāle áde nzaa ékóbé με, nyēmbεé με chōm éche méndyēē. Ade pid ékóbé με nyēnhé με mendíb mémwē. Ade mpédé-'ε nken, nyēnkōb με bwām. 36 Ade ménkēnwōñ'é chōm éche ńwáá'é, nyēmbě με mbóté. Ade ménkēndyě'é bwām, nyēntogén με. Ade mbédé-'ε á mbwog, nyēnhyě με anōn.' 37 Héε bad ábe bésáá békwenténné mó bán, 'A-Sán pónde ehée sennyinnē we ne nzaa bon sébē we ndyééd, káa áde pid ékóbé we bon sébē we mendíb? 38 Pónde ehée-'aá sennyinnē we bon sékōb we nken áwed mendáb, ké'ε sébē we mbóté áde wéewóó'é chōm éche éhāgkē? 39 Pónde

ehéé wénkëndyεέ'ε bwâm, bon sètōgēn wε, ké-'ε séhyē sénōn wε ádē édíí á mbwōg?' ⁴⁰ Hée ene kân étimtanné bó aá, 'Ne mbále, nlânge nyé mée, pónde ké ehéé echē nyēmbenlé nē ne mwānnd ké ahéé, ké awē eésē etógnén, né mée nyēmbelée.'

⁴¹ "Hé-'aá aláā'ε bad ábe bédé mó á ekáá é emwēd aá, 'Nyésyā me á díd-te, nyé ábe nyékudé nkógsen í Dyōb. Nyékag á dū-á-muú níme méedimē', níme Dyōb ábónséné áyāl e Devāle ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewagé'áá me bon nyēnkēmbaá me chōm éche rídyágkē. Ade píd énkōbpē me, nyēnkēháá me mendíb. ⁴³ Mbédé nken, bon nyēnkēnkōbpē me áwen mendáb. Ade ménkēnwōngé chōm éche íwáá'ε, nyēnkēmbaá me mbóté. Ade ménkēndyεέ'ε bwâm, mbé-'ε á mbwōg nyēētōgne'aá me.' ⁴⁴ Hē dōo békwenténné mó bán, 'A-Sán, pónde ehéé sennyinnē née nzaa, ké'ε píd ékóbé wε, ké'ε née édíí nken, ké'ε áde wéewóo'ε chōm éche éwáá'ε, ké'ε ádē ékonlé, ké'ε édíí á mbwōg bon séewōngene wε?' ⁴⁵ Hée ene kân étimtanné bó aá, 'Ne mbále, nlânge nyé mée, pónde ké ehéé echē nyēnkēnwōngénné ábén bad ké ahéé awē eebéde etógnén, me-εé nyēnkēnwōngénné.' ⁴⁶ Abén bó-aá békē ákud nkógsen níme méemaá'. Bad ábe bésáá-'ε békē á alongé ádē déemaá'."

26

*Bad bémháá bé Israel
béhagke Yesue áwúu mó*

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Ade Yesue áamáá nímmē mam mésyāāl ayáged, dōo álângeé ábē bembapεε aá, ² "Nyébíí nén bán, ámbíd e e'pun é'be Ngande e Nnyíme-ámín ébē. Echē epun dōo bébéé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awōg." ³ Bepriεe bémháá ne bad bémháá bé dyad bēmbōm á ndáb wée Kaifase, priεe ambáámbáa. ⁴ Ahed dōo bēbélé'áá ntíi ákób Yesue á mesōom-tē, áwúu mó. ⁵ Bon bēnhōb bán, "Deébēlē nē á mbwe í ngande, áyāle nén bad bēpēén epuutéd."

*Mmwaád nhóg awógté
Yesue á dyad á Betani*

(Mak 14.3-9; Jōn 12.1-8)

⁶ Yesue ambé á Betani á ndáb wée Simōne awē akékolé nkole mé melān. ⁷ Ade ádyágkē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg ápédé áwē ne apom á dyōg dé elod é bwâm áde dēnlēl nkun, ásyōg mó dō á nló. ⁸ Née ábē bembapεε bényíné nē, bēnlīn, bésēdté-'ε bánken, "Cheé ékáá bon anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyōg? ⁹ Béhélé'áá se bésóm ádén dyōg nkun mbáá, bēwōngén betóótōkē bé bad." ¹⁰ Yesue ambíí mam níme ábē bembapεε bēhóbé'áá. Né-ōó anláá bó aá, "Cheé nyétagtεé anén mmwaád?"

Dyam ádě ábénlé με átómténé abonj. ¹¹ Betóótōkē bé bad bébē ne nyé pónđé ésyāāl, bonj με pen méebáá ne nyé pónđé ésyāāl. ¹² Asyogé με áđen dyōg á nló ábonjsen με áyale nlíme nímēm. ¹³ Ne mbále, nlânge nyé nén μεé kéhéé ádě nímén nkalanj ní bwâm mékanlédte nkōjsé áte nisyāāl, bēhāb dyam ádě anén mmwaád ábélé, ákamten mó.”

Judase akwënténé Yesue asóm

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Ambid e nê, mbapεε nhóg átínté e dyóm ne bébε ábe Yesue, awě béchágé’áá bán, Judas Iskariōde ankě beprise bémbáá atán. ¹⁵ Héé ásedtée bó aá, “Cheé nyébεé με nzé mbagé Yesue áwen mekáá ábel nyékób mó?” Dóo bétóó móom mé kábpe meláán bonj bébágé mó. ¹⁶ Bootya ene pónđé dóo ábóótédé nzii ahed ásóm mó áwāb.

Yesue ne ábē bembapεε bétómté

Ngande e Nnyime ámín

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)

¹⁷ Bōōb-pōó, pónđé e Ngande e Ewele-é-Ngên empě. A epun é’sō é ngande, bembapεε ábē Yesue béntān mó, bésedte mó bánken, “Héé wédāngé weé sébonjsen we ndyéed e Nnyime-ámín?” ¹⁸ Dóo Yesue álóméé bó á dyad-tê wée mod nhóg aá, béláa mó bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pónđé emaa ape. Awōnj ndáb dóo syāábe ábēm bembapεε sédyēē ndyéed e ngande e Nnyime-ámín.” ¹⁹ Né-ōó bembapεε bēmběl ngáne Yesue ánlāā’é bó, bēmbonjsén-ne ndyéed e Ngande e Nnyime-ámín. ²⁰ Ene ngukél Yesue ne ábē bembapεε bēndyēé ásē, bedyāg ene ndyéed. ²¹ A ndyéed mín wê, dóo Yesue álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén μεé nyé mod nhóg ábē με á mekáá mé bad bé ekōyí.” ²² Nén dénwōgēd bembapεε ndutul bwāmbwam. Bēmbootéd mó aseded nhóg ámbid aníníí, bán, “A-Sánj, ndúbpé μεé saké με.” ²³ Dóo Yesue átímtanné bó aá, “Mod awě sūmō séētōdé ewele á đise-tê atōde ahóg móōsōm με. ²⁴ Mwān-a-Moonyonj áwē ngáne éténlédé, bonj medim ne ane mod awě ásóm mó. Ebágé’áá bwām ne ane mod nzé bēnkētōgen mó achyáa.” ²⁵ Héé Judase awě ankwentén Yesue asóm ásedtée mó aá, “A-meléed, με-ye?” Héé Yesue átímtanné mó aá, “Ngáne éhóbé.”

Ndyéed e Sāngú

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Ade bedyákē ndyéed nê, dóo Yesue átédé ewele, ásāgnān Dyōb, bonj ákabtáád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē nén aá, “Nyékob, nyédyê, echem yāl nén.” ²⁷ Ambid e nê, antéd mbwendé mí mím, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, bonj áhōbē nén aá, “Nyé moosyāál nyémwê. ²⁸ Mmēm mekií mómén. Mmén

mekii médii melě mékōlē. Mmén mekií méšyógké á nló ní bad híin, ábel nén Dyōb álagsen bó mbéb. ²⁹ Nlānge nyé nén meé, méemwáá nímén mīm ámpē kááj ne epun éche mémwēē mó ekóólé ne nyé á nkamlen nímē echem Sáj. ³⁰ Bénkōn nkāngé mé nságnen. Néé bémáá akón, bēnkě á Ekone é menzab.

Yesue ahóbé ngáne

Petro ábāngē mó áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone mīn, dōo Yesue álāngéé ábē bembapēē aá, “Nkuu nén dēn, nyé baásyāāl nyéēnyāgéd, nyétēdē me. Nyéēnyāgéd, áyāle dyam áde débenléd ne me. Eténlédé nén bán, ‘Mēwūū nnōn-a-mbód, éche mbód ésyāāl épānjtéd áte. ³² Boj ádē echem Sáj ápuúdté me, mēkě á’sō á Galilia, áwed-táá nyétānnē me.’ ” ³³ Ade Yesue áamáá ahób nē, dōo Petro áhóbēé aá, “Ké moosyāál ambáj we áyāl, me pen méetēdēé we mbéd.” ³⁴ Dōo Yesue átímtanné mó aá, “A-Petro, nílaa we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótdō’ nkuu nén, wēbān me áyāl ngen éláán.” ³⁵ Dōo Petro ábádtēé mó áte aá, “Ké nkānj móó bésēlēē me, méebāngé we áyāl mbéd.” Abíníí bembapēē bésyāāl bómpē bēnhōb melemlem.

Yesue akánné á Getsemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ambíd e nē, Yesue ne ábē bembapēē bēnkě á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesue anláá bó aá bédyēē áhed, aá mó-’e mósidte’ á’sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankéén Petro ne bán ábe Zēbediē bébe. Ndānge ne metake híin bēbédé mó á nlém-tē. ³⁸ Dōo álāngéé bó aá, “Ndānge echē edé me á nlém ehele-se ewúú me. Nyélyāg hén, nyédyēen me epin.” ³⁹ Dōo Yesue ásidté á’sō ámpē boj ábwēmē yāl ásē. Ankúdén ásē, ákānnē aá, “A-Tē, nzé ébóhnedé we, ékóbén me nímén metuné. Boj ké nē, bēl ngáne ébóhnedé we, saké ngáne ébóhnedé me.” ⁴⁰ Ade áamáá akáne, antīm ámbíd wēē ábē bembapēē bēláán. Antán néé békúnēé, boj álāngē Petro aá, “Cheé ékóá boj nyéēhele awesen ádyēen me epin ké háwa póg? ⁴¹ Nyédyēē epin, nyékānne ábel nén Dyōb déemwāg-se mekōgsen mépiinéd nyé. Nlém nídáá, boj ekob é yāl édé mbwóg.” ⁴² Yesue anke akáne ámpē, áhōbē nén, aá, “A-Tē, nzé édé nén bán, wēēlēlē-se ékōbēn me nímén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne ébóhnedé we.” ⁴³ Néé átímé ámbíd ámpē, antán néé ábē bembapēē bédíí békúnēé áyāle e’chá bém̄bē bó á díđ bwāmbwam. ⁴⁴ Yesue antīm ámbíd á mekáne ámpē ngen éche élóntēne éláán, áhōbē melemlem mé e’yale. ⁴⁵ Hē dōo Yesue átímé ámbíd ámpē wēē ábē bembapēē,

boŋ álāngē bó aá, “Nyêlyəgé nyêkúne’, nyêkómme-’ε nyé áte-ye? Nyénəne’, pónde-’aá epedé nén eche bēbēé Mwän-a-Moonyoŋ á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyénəne’, mod awě akií me ntúré mó ahúé’ nén.”

Békóbe Yesue

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jɔn 18.3-12)

⁴⁷ Ehób éepedéé Yesue amaa á nsal boŋ Judase ápag. Judase, mbapεε nhóg áfintê e bembapεε dyôm-ne-bébe ábe Yesue, ampě ne amute ádě dénwālē nkwaté ne mbid. Beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bóɔ bēnlōm ábē bad. ⁴⁸ Ntúré awě Yesue amad bó e’chemléd abε aá, “Kéznéé awě méhēē tâl, né mod awě nyéhεdεé mōne, nyékób mó.” ⁴⁹ Néε Judase ápedé péén, atóm-me wée Yesue, álēléd mó aá, “A-meléed, nsan mbê ne we.” Ahé-’ε mó tâl. ⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Amúē, wéebeléé chōm éche éhyédé abel-ε?”* Hê dɔɔ ábē bad bésídté á’sō, boŋ békōbē’ Yesue, bēwéd-te mó acháə. ⁵¹ Hê dɔɔ mod nhóg áfintê e bad ábe bēmbē ne Yesue ádolé nkwaté á abám, néε átómté mó boŋ asél-le ntāŋ awě prise ambáambáa etúu. ⁵² Dɔɔ Yesue álāngéé ane mod aá, “Timéd nímoŋ nkwaté á abám. Kéznéé awě awanne nkwaté, nkwaté móɔ bēwūēnnē mó. ⁵³ Weebíí’ē nén wéé nzé nhédné echem Sáj nwōŋgen, wéé né ábwōg-ábwōg, álōmē me e’choŋ ne e’choŋ é ángel áwōŋgen me-ye? ⁵⁴ Boŋ nzé mbelé nê, né chán-nō kálag e Dyōb eché ehóbé nén aá, nén átāŋgéné abenled élonnē?” ⁵⁵ Héε Yesue álāngéé ádê amute aá, “Nchíb móɔ nídíí awě nyéhyédé akób ne mbid ne nkwaté-ye? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyōb, ní’yāgtē bad, boŋ nyéekóbe me. ⁵⁶ Boŋ nímén mésyāāl mébēnlédé álonéd mam míme bekal bé’dáəđəŋ bétélé á kálag e Dyōb.” Hê dɔɔ bembapεε bésyāāl bétédte mó, boŋ bétómé mehélé.

Bépééne Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jɔn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Hê dɔɔ bad ábe bēnkōb Yesue békééne mó á ndáb wée Kaifase awě ambé Prise Ambáambáa. Ahed dɔɔ bemeléede bé mbéndé ne bad bémháá bé Israel bēmpεε bēnlédné áte. ⁵⁸ Ade békεεnεé Yesue nê, Petro ahídé’áá mó ámbíd mwā etūn káŋŋ bēpe nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Néε ápedé áhed ansól á eyáde-tê, ádyē ásē ne benən bé Ndáb-e-Dyōb, ábel nén ányín ngáne nkáásé míme Yesue mēsōgkē. ⁵⁹ Bɔɔb-pɔɔ, beprise bémháá ne bad bé káánsel bésyāāl bēhédé’áá bad ábe bēbíđ mbóŋ é metóm á nló wée Yesue ábel nén bēwúu mó. ⁶⁰ Ké nēŋgáne ekud é bad énhýě mbóŋ é metóm abíd áwe nló, bēnkēnkóbénné mó awusé ké ahóg. Káŋŋ ne á asóg, dɔɔ mbóŋ ébe ébíde, éhōbē nén bán, ⁶¹ “Anén mod anhób

* **26:50** Amúē, wéebeléé chōm éche éhyédé abel-ε? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

aá, móbhele móbōōtēd Ndáb-e-Dyōb aá mólōŋ-’ε chō ámbīd ámpē átintē e e’pun é’láán.”⁶² Ade Prisε Ambáámbáa éwógé nê, dōo átyéémé ámīn boŋ ásεdté Yesuε aáken, “Weewoo’ε dyamdyam áhób t̄ŋgene dyam ádē ábén bad béhóbé wε á yāl-ε?”⁶³ Boŋ Yesuε enkēnkādénné mó. Hê dōo Prisε Ambáámbáa álŋgēé mó ámpē aá, “Ne melē á dīn á Dyōb áde ádē á alongé, láá sé mbále, wε-εé edé Ane-awē-Béwōgté, Mwān a Dyōb-ε?”⁶⁴ Hê dōo Yesuε ákwentanné mó aá, “Ngáne éhóbé.” Yesuε ambád-te ámpē aá, “A mbále, nŋŋe nyé nén meé bootya enén pōndé, nyéēnyīn nēe Mwān-a-Moonyoŋ ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb a Ngum. Nyéēnyīn-ne nēe ádyéé á mbag mīn, ásudeé á nkōŋsé.”⁶⁵ Dōo Prisε Ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólíi, boŋ álŋgē bad bé kóte aá, “Asyáá Dyōb! Mbóŋ éhéé émpēe déhedeé? Nyé baásyāāl nyéwógé boob ngáne ásyáá Dyōb!”⁶⁶ Dōo ásεdteé bō aáken, “Chán nyéwémténé?” Hēe békweénténé bán, “Akwedé nkáá, atŋŋéné-’ε awé.”⁶⁷ Dōo doŋge á bad bébōótédé mó meléed asobted á’sō, bébōmé-’ε mó. Abíníi-’ε bébōmé mó mebén,⁶⁸ béhóbé-’ε bán, “A-mod awē ahóbé aá móo módē Krīstā, láá-’ε sé mod awē abōmé wε.”

Petro abáá Yesuε áyāl

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pōndé Petro andyεé ásē á eyáde é kóte-tê. Hê dōo ngōndéε e mbaledε póg épédé áwē, boŋ éhōbē aá, “Wε nén, edé nhóg awē awōŋné’áá Yesuε, ane mod awē abíde á mbwóg e Galilia.”⁷⁰ Boŋ Petro antánj á’sō wéε ábē bad bésyāāl, ákwentén aá, “Meebii’ε dyam áde éhóbéε.”⁷¹ Ade ámáá ahób nê, antīm á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dōo mbaledε a ngōndéε ampée ányíne mó, boŋ álŋgē bad ábe bébéde áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesuε, mod a dyad á Nazaret.”⁷² Boŋ Petro antánj ámpē, áhōbē nén aá, “Mmwág melē nén meé meebii’ε me ane mod.”⁷³ Eebemeé áte, bad ábe béntyēem áhed bēmpē wéε Petro, boŋ béhōbē nén bán, “Etáa ngēn, edé nhóg awē ahíde’áá ane mod. Mbwéd e ehób echōŋ epanle wε áte, nén ebíde á mbwóg e Galilia.”⁷⁴ Dōo Petro ámwākē melē aá, “Dyōb ákōgsen me nzé nkale metóm! Meebii’ε ane mod!” Ade ámáá ahób nê hóbén, nchóm-a-kúb antōŋ.⁷⁵ Dōo Petro ákámteé ehób éche Yesuε ánlāā’ε mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótoō’, wēbāŋ me áyāl ngen éláán.” Dōo Petro ábíde á ebwóg-te, boŋ ábānlē awé. Anchíi bwāmbwam.

27

Békééné Yesuε wéε Payledε

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jōn 18.28-32)

¹ Nēe bīn é’sáŋgé sáŋgén, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāāl bēmbootéd Yesuε aháge ngáne béwūū’ε mó.

² Bênhan̄ mós, bébāg-ke mós á mekáá wée Payledε awě kân̄ e alon̄ á Roma êmban̄éé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pónde eched.

Kwééd eche Judase
(Mb̄el 1.18-19)

³ Ade Judase, ntúré awě Yesue ányiné nén aá kóte ebage mbakú nén bán béwúu Yesue, ambé ngol ne awusé áde ábélé. Nê dênkǎn̄, antéd móom mé kábpe méláán níme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bêmbéé mós, áke átímtéd bós ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mb̄elé mbéb áke mod ntúré awě eébele dyamdyam, awě béwū-’aá bǎb ngên.” Dóo bétímtanné mós bán, “Cheé séwóó abel ne nê? Nê án̄one wε.” ⁵ Née Judase áwógé nê, ambwémé bós nímé móom mé kábpe méláán ásē wée bémbéé á Ndáb-e-Dyób. Née amáá abwém, ambíd áke ápan yǎl. ⁶ Beprise bémbáá bēnlād nímé m̄oné áte, bēhōbē nén bán, “Mm̄én m̄oné rídii m̄oné mé eben. Né-óó, mbéndé eébageé kunze nén bán déladden nímén m̄oné ne m̄oné rí Ndáb-e-Dyób.” ⁷ Ade bémáá ah̄gten t̄ngene nímé m̄oné, béntéd mós, bēchān̄en etúú éche ébédé etúú é mod nhóg awě atumé’áá mbeé. Bēnchan chós, álíme beken. ⁸ Nê dóo ákáá bon̄ káá̄n̄ ne’ chii, bēchágé échē etúú bán, Etúú é Mekii. ⁹ Nén, dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dǎd̄an̄ Jeremayaa ánhōbpē aá, “Bétéd móom mé kábpe méláán níme rídé nson̄gé mí m̄oné níme don̄ge á bad bé Israel bēnkwenténné asábe áwe nló, ¹⁰ bēbēnléd áchan̄en etúú éche ntumé-mbeé. Nén dóo Dyób dénláá’é me aá, mb̄el.”

Payledε akáádté Yesue
(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; J̄on 18.33-38)

¹¹ Enén pónde-óó Yesue antyéém á nkáásé á’sō wée Payledε awě akámlán̄náá mbwóg e Juda. Payledε ansedéd mós aá, “Wée edé kân̄ e bad bé Israel-ε?” Yesue antímtén mós aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Bon̄ áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēnhōbpē mós mam áyāl, enkēnhōbpé dyamdyam. ¹³ Né-óó Payledε ansedéd mós aáken, “Weewógéé nímén mam mésyā̄l níme ábén bad bēhóbéé wε áyāl-ε?” ¹⁴ Bon̄ ké nê, Yesue enkēnhōbpé ké eyale, nê-’ε dénkōmēd Payledε yǎl áte bwāmbwam.

Mbakú e kwééd eche Yesue
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; J̄on 18.39-19.16)

¹⁵ Bǎb-póó, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ám̄in emp̄é, Payledε ammentén mod a mbwóg nhóg abided á mbwog. Ane mod abágé’áá mod ké ahéé awě bad bé dyad bēmpwēdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwog nhóg ambé awě bēchágé’áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwāmbwam áyāle e’bēbtéd é’ mekan ábe ábélé’áá. ¹⁷ Né-óó áde ndun e mod éládné

áte á ndáb wée Payledε, ansεδéd bó aá, “Nzέ-módé nyéhεδέé bán mbided, Barabase ké’ε Yesue awě béchəgέé bán Krīstə?”¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwām aá prise ambáá ne baámháá bébágé Yesue áwe mekáá áyāle kónji embé bó áte. ¹⁹ Ade Payledε ádyéé á atii wée ákáádté’áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóó dyamdyam ábəl ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnāngé mó nló nkuu míme ítómé nén míme ítágté me bwāmbwam.” ²⁰ Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénsəl ábē bad áte nén bán béláa Payledε ábíded dásō Barabase boŋ ábe mbakú nén béwúu Yesue. ²¹ Né-ωó, áde Payledε ásédte ábē bad aá, “Áyāle ábén bad bébe, ahée nyéhεδέé bán, mbided?” Bó moosyāł bēnkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Payledε ásedteé bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhεδέé bóob bán mbel ne Yesue awě béchəgέé bán Krīstə?” Dóo békwentanné bán, “Bébome mó á awəg!” ²³ Héε Payledε ásedteé bó ámpē aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Boŋ bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awəg.” ²⁴ Ade Payledε ányíne aá móshēlēē se móhəŋlén ábē bad mewēmten təŋgene mbakú eche Yesue, ábán nén aá, ábē bad bépeene’mpuutéd, dóo átédé mendib boŋ áwobpé mekáá áwab e’só, áhōbē-ε aá, “Mekáá mésáá me áyāle kwééd eche anén mod. Nē ánəne nyé bēn.” ²⁵ Héε ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sékwənténé. Mmē mekií mébē áwəd nló, nchoo ne mímed nchyáátén!” ²⁶ Né-ωó, Payledε ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébəm Yesue, boŋ béke bébome-ε mó á awəg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; Jón 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Payledε éntéd Yesue, ékēēn mó á eyáde é nkamlene, bélād-te baáb ábíní bésyāł áte áhed. ²⁸ Bénhūd mó mbóté áyāl, béhé mó mengombe míme n’yəge’ míme níwagné mengombe mé kəŋ. ²⁹ Béntéd ngen é mechə, bélóó mó ekóté éche émbē néε ekóté é kəŋ, béhé mó chó á nló. Bénhē mó ntón á ekáá é mbáá te, bébwəgkē-ε mó mebóbón áwel mó. Béhóbé’áá nén bán, “Edúbé ébē ne we, a-kəŋ e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bébóótédé mó meléed asob á yəl, boŋ bétédē míme ntón, bébomé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó áwel, bénhūd mó míme mengombe á yəl, bétiméd éche mbóté. Néε bémádé nē, bēnkēēn mó áke dé ábome mó á awəg.

*Bébómmé Yesue á awəg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jón 19.17-27)*

³² Ade békagké nē, néε éché sánze ébídenē Yesue á dyad-té, dóo bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine awě béchágé’áá bán Siməne. Héε békóbé mó, boŋ bepēmtē mó awəg áde Yesue bán áhídne mó dó ambíd. ³³ Dóo bepédé hōm áde béchágé’áá bán, Golgota, awě adé nén bán, “Hōm dé Ebóngél é Nló.”

³⁴ Ahed, bêmbě Yesue mĩm nĩmē bēhédé achəchəə áte. Bon ádē áwógléné mó á nsəl, enkēnkwenténné amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awəg bēnsid mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Née bémáá mó mbóté akab, bēndyēé áhed ánon mó. ³⁷ Bēntēl echě nzəm e kwééd á abámbé nén bán, “Yesue móo nén, kəŋ e bad bé Israel.” Bēntēd ádē abámbé, bēbōmē áwe nló-mín. ³⁸ Bēmbomé bechīb bēbe á awəg nchoo ne Yesue, nhóg á pəd e ekáá émbáá, aníní-’ε á pəd e ekáá é emwəd. ³⁹ Bad ábe bétómé’áá nzii benben ne áhed bēbómé’áá nló bēbwēmme-’ε mó nzyəŋ ⁴⁰ bán, “Wenhób wēé móəbōōtēd Ndáb-e-Dyōb, wēé mólon-’ε chó ámpē átíntē e e’pun é’láán. Nzé wε-εé edé Mwän a Dyōb, sōŋ echoŋ yəl, ésud ásē á awəg hē.” ⁴¹ Bepriše bēmbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bēmbáá bé Israel bōmpē bēwélé’áá mó, bēhōbē bán, ⁴² “Achōŋtē’áá bad, bəəb eéheleé yəl awōŋgen. Nzé ne mbále mōdé kəŋ e aloŋ á Israel, ásud-təó á awəg hē bəəb. Hē dōó sédūbēē bán mōdé Ane-awē-Béwógté. ⁴³ Adúbpé áá Dyōb ádē ne mó, áá módē-’ε Mwän a Dyōb. Ahá! Dyōb áwōŋgen-nəó mó bəəb dényín.” ⁴⁴ Káəŋ ne bechīb ábe bēmboméé á awəg nchoo ne Yesue bōmpē bésyáá’áá Yesue.

Yesue awédé

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

⁴⁵ Ade bĩn é’pédé kəd, ehíntén ênkwě hōm ásyāəl káəŋ ne ngəŋ éláán. ⁴⁶ Dōó Yesue álēbpé esaád áá, “Elí, Elí, lámá sábatāni,” awě adé nén bán, “A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékáá bon étēdté me?” ⁴⁷ Née donje á bad ábe bēmbē benben bēwógé nē, bēnhōb bán, “Achēnle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mó.” ⁴⁸ Abwəg-ábwəg bó mod nhóg annyəgéd, antéd kuchá, ásōm á ntōŋ, átōdē á ebéntéd é mĩm tē, bon áhāg mó á nsəl áá ámwē. ⁴⁹ Abíní-’ε bēhōbē nén bán, “Nyémwε, dényín nzé Elaijaa áhye mó awōŋgen.” ⁵⁰ Hē dōó Yesue álēbpé esaád ámpē bon ámyě-’ε nlém. ⁵¹ Ene pōndé chēn abad ádē dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte, dēnsalé áte e’pəd é’be bootya ámín káəŋ ne ásē. Ndəəb ennəŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² soŋ énednad. Ekud é bad bé Dyōb ábe bēmmad awé bēmpuú, ⁵³ bēbíd á soŋ-tē. Ambíd e pōndé áde Yesue ámáá apuu, bēnkě á dyad tē á Jerusalem. Á dyad tē wē, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Née mod ambáá a sánze ne sánze éche énoné’áá Yesue bényíné née ndəəb énáŋnédé, bényín-ne mekan mésyāəl níme mébénlédé, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bēhōbē-’ε nén bán, “Ne mbále, anén mod abédée Mwän a Dyōb.” ⁵⁵ Ekud é bebaád éche émbootéd Yesue ahíd ambíd se á Galilia, bēwōŋgān-ne mó, bentyēem etūn, bēnəné mekan mésyāəl níme mébenlad. ⁵⁶ Atíntē e ábē bebaád, Maria Magdalene, Maria awě abédé

nyaá awě Jemse bó Joseb, ne nyaá awě bǎn ábe Zεbedie bémbē áhed.

Nlɩme nɩme Yesue

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁵⁷ Née ngukél épédé, nhɔn mí mod nhóg nɩme béchágé'áá bǎn Josebe mēmpě. Ane mod abédée mod a dyad á Arimatia. Mómpe abédé nhóg awě ahídé-'áá Yesue. ⁵⁸ Ankě wée Payledε áá ábe mó kunze átéd ndim nɩme Yesue. Payledε ambě kunze nén áá bébe mó ndim nɩme Yesue. ⁵⁹ Josebe antéd ndim nɩme Yesue, ákǎān mó mbóm e ekóólé, ⁶⁰ alímé mó á soŋ eche bepwógé á eláá-tê. Ene soŋ ebédé-'ε soŋ e ekóólé echě Josebe mwēn ánwōŋgē. Ambíd e nê, antínéd aláá ámbáá akólé n nsəl ní soŋ, ákē-'ε mó. ⁶¹ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnlyǎg bédyēē á nkǎg ní soŋ.

Payledε alómé sǎnze

ǎnɔn soŋ eche Yesue

⁶² Née bɩn é'sǎngé, nê démbē á Mbwe-mé-nkóme-áte, beprise bémbáá ne Befarisia bēnladén, béke bényín Payledε, ⁶³ bélǎngē mó nén bǎn, "A-sǎŋ, sēkamtan nén bǎn ádē nkál a metóme ne abédé ámɩn, anhób áá móɔpuú ámbíd e e'pun é'láán. ⁶⁴ Né-ɔɔ tómed akale nén, wée bēnɔne' echě soŋ bwám, kǎŋ ne e'pun é'láán ábel nén boŋ ábē bembapεε béehelé nɩmē ndim achib se bélǎngē bad bǎn apuúdé. Né nén débē metóm nɩme níchábé ámɩn tómaa nɩme ásébpé akal." ⁶⁵ Dóɔ Payledε álǎngéé bó áá, "Nyétéd sǎnze ǎnɔn soŋ bwám, ábel nén dyamdyam déebenlád." ⁶⁶ Hée békíí, boŋ béhǎg e'chem á aláá ádē démbē á nsəl ní soŋ, ábel nén bebíi nzé mod anédte, bétédé-'ε sǎnze áhed ábel boŋ béechibē' Yesue ndim.

28

Yesue apuúdé

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwe-mé-nkóme-áte, á epun é'sō é sōndé, * epɔg é mbwembwe, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě soŋ eche Yesue ǎnɔn. ² Esám-éekōmtēnē, ndɔɔb ennəŋnéd, ángel e Dyōb ebíd ámɩn épε. Entínéd ádē aláá ádē démbē á nsəl ní soŋ, édīi-'ε dó ámɩn. ³ E'só é'péné'áá ene ángel áte née emwεdmwεd, mbóté-'ε épūbē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sǎnze éche énoné'áá ene soŋ. Nê dēnkǎŋ bēnəŋnéd, békwe ásē, bebé née ndim mí bad. ⁵ Hée ángel élanǎgēé ábē bebaád áá, "Nyéebáá'. Mbíi mée Yesue awě bēmboméé á awɔg móɔ nyéhyédé ǎnɔn. ⁶ Eésáá hén. Apuúdé ngáne ǎnlǎá'ε nyé

* 28:1 Nédé á Sōndé.

aá ébenléd. Nyéhye nyénən wée bennaádté mó. ⁷ Nyékag-kóó mehélé bəob, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-’ε áke á’sō á Galilia, áwed-taá bényīnē mó. Nyéēchatán dyam áde ílángé nyé.” ⁸ Né-óó, bēnhidnéd mehélé áhed, ké née bēbédé mbwóg, menyīnge mémbē bó áte. Bēnnyágéd áke déláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nê, dóo Yesue átáné bó táléd, boŋ áhōbē aá, “Nlěnté nyé.” Bēmpě áwē, békóbén mó á mekuu ábe mó edúbé. ¹⁰ Héε Yesue álāngéé bó aá, “Nyéebáá’. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε ábe bédé née ábēm baányəŋ nén bán, békag á Galilia. Awed dóo bényīnē me.”

Sánze éhóbé dyam áde ábenlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké áláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé, donje á sánze áde ánóné’áa soŋ eche Yesue dēnkě á dyad-té áke dé aláa beprise bémháá chōm esyāāl éche ébenlédé áde ángel épédé. ¹² Beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bēmbōm átíi ngáne bēbenlé. Néε bémháá átíi, bēmbě éché sánze nsoŋgé ní mōné níme íchábé ámín. ¹³ Běláá-’ε bó bán bēhōb bán, “Yesue ábē bembapεε bēnhye mó ndim achíb nkuu áde nyékúneé. ¹⁴ Nzé Paylede awógé, né sēbēl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nê débēl nyéesónlé á ndutul-té.” ¹⁵ Né-óó éche sánze ênkōb nímmē mōné, bēbēl-le ngáne bēnlāá’é bó. Káəŋ ne’ chíi, bad bé Israel bédíi békale nímmē nkalaŋ.

Yesue apíté ábē bembapεε

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jōn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

¹⁶ Bəob-póó, bembapεε dyōm-ne-nhóg ábe Yesue bēnkě á ekone-mín á Galilia wée ánlēbēē aá béke. ¹⁷ Anyín áde bényīné mó, bēmbε mó edúbé, kénéε bó donje á bad bēnkēkonjé adúbe nén bán Yesue mwēn-εé akōŋté abé. ¹⁸ Héε Yesue ásidté bó benben, boŋ álāngē bó aá, “Kunze esyāál ebāgnédé me, ádyōb ne á nkōŋ ísé. ¹⁹ Nyékag meloŋ mé nkōŋsé mésyāāl, nyébele bad ábēm bembapεε. Nyédusan-ne bó á đín áde Titée, á đín á Mwān ne á đín dé Edəəđəŋ éche Esáá. ²⁰ Nyéyágte-’ε bó áhíd mekan mésyāāl níme ísógtné nyé. Nyébíi nén bán mēbē-’ε ne nyé káəŋ ne á asóg dé nkōŋsé.”

Nkalanɔ nɔ bwám nɔme Yesuε ngáne

Makɔse átélé Ndibned nɔ kálag

Nkalanɔ nɔ bwám ngáne Makɔse átélé nɔhóbe tɔngene Yesu Křístəə, Mwǎn a Dyöb. Nlúmté Yesuε ngáne mod awě abele mekan, awóŋ-ε kunze ábel nɔmē mekan. Ene kunze enyínnédé áyāl e mekan nɔme áyágté'áá ne nɔme ábélé'áá. Yesuε ahóbe áá mósó módē Mwǎn-a-Moonyon awě ampě, ábe ádē alongé, ábel bon bad békud alagsen dé mbéb.

Á kálag tē wén, Makɔse ábidté mekan áwed nɔme Yesuε ábélé'áá tómaa nɔme áhóbe'áá ne nɔme áyágté'áá. Ahóbe ngáne Jone áhánge epe éche Yesuε, ahób tɔngene edusen éche Yesuε, ahób-pe mekəgsen nɔme Yesuε ánkudté. Asóged, alúmté áte ngáne bēmboméé Yesuε á awog ne ngáne ámpuú'é. Nyaa édé ébe éche enén kálag ésóge, élúmtē-ε nén bán saké Makɔse atelé chó.

Nkabtéd nɔ kálag

Mbooted mé nkalanɔ nɔ bwám 1.1-13

Nsón nɔme Yesuε á Galilia 1.14-9.50

Nsón nɔme Yesuε áde áhídté a Galilia ápe á Jerusalem 10.1-52

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 11-13

Ákáad áde békáádté Yesuε ne kwééd eche áwédé 14-15

Mpuu nɔme Yesuε 16.1-8

Alúmed áde Sángewéé álúmté yál ámbid e mpuu ne mpume nɔmē 16.9-20

Ehánge éche Jone, Ndusenε

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Nkalanɔ nɔ bwám nɔme Yesu Křístəə Mwǎn a Dyöb mómén.

² Mbóótédé ngáne nkal é'dáəđəŋ Yesayaa ántenlé áá,

“Dyöb áhóbe áá,

‘Nóné’, nlóme nɔmēm mészenze nɔme mészēbē wε á'sō,

ábonŋsen wε nzii.’

³ Móbélé' ehánge á ehyánge nén,

‘Nyébonŋsen epe éche Sángewéé. Nyétii echē nzii.’ ”

⁴ Né-óó Jone ampě á ehyánge, ádusen bad, ákalé'-ε eyale é Dyöb áá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bon Dyöb álagsen nyé mbéb.” ⁵ Bad bēbídé'áá á mbwóg e Judeya esyáəl ne á dyad á Jerusalem, békag áwē áwóglen mó. Néε bēmpaléé nɔmāb mbéb áte Jone ádusen bó á edíb é Jodan.

⁶ Jone ahágé'áá mbóte éche bēbénlé nyon éche ébídé á yál e

kamêl.* Awáá'áá ngáá a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bóo ádyágé'áá. ⁷ Aháñté'áá aá, “Mod äpě ámbíd echêm awě atómé me. Meékwoɣnedéé ké ábwaaam ásē áhune nímē nkɔɔd mé metámbé. ⁸ Ndusan nyé ne mendíb, bonj ádusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá.”

Yesue akudé edusen ne mekáɣsen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Mmê mesú Yesue ámbíd á dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia ápe wée Jone. Jone andusén mó a edíb é Jodan. ¹⁰ Ade Yesue ábídeé á edíb-te dɔɔ ányíne nées ngob e dyöb énednadté. Edáádəŋ é Dyöb émbíd ádyöb, ésud mó á nló mín nées élā. ¹¹ Héé ehób ébídeé ádyöb nén, “Edii awem mwän a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyinje ne we.” ¹² Abwɔg-ábwɔg échê Edáádəŋ ênkid Yesue á ehyánje. ¹³ Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Satane ákágé mó. Nyam échê ékaa' ébéde áwed, ángel-le éwōŋgān mó.

Yesue apwédé bembapεε bé'sō

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ámbíd e pónde bénhē Jone á mbwog. Ade bémáá mó ahé á mbwog, Yesue ampě á mbwog e Galilia ákalé nkalanj mí bwám ní Dyöb, áhābē nén, ¹⁵ “Pónde epedé, nkamlen ní Dyöb rídé benben. Nyé mod téé áhəŋlen áde abé dé mbéb, nyédúbe-ε nkalanj mí bwám.” ¹⁶ Ade Yesue ábamméé nkin mé edib-é-nzab é Galilia annyín Simone bó mwānyan Andreyā, nées bébwéméé mbínzé. Bébédeé bekób-bé-súu. ¹⁷ Héé Yesue álánjeé bó aá, “Nyéhíde me. Ngáne nyékóbeé súu bɔɔb, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd me.” ¹⁸ Abwɔg-ábwɔg bēntédé échab mbínzé, béhídē-ε mó. ¹⁹ Nées ákíí mwā etún, annyín bán ábe Zebedie, Jemse bó mwānyan Jone á bǎle-tē nées bébwéméé mbínzé. ²⁰ Anyín áde ányíne bó, anchélé bó. Bēntédé echab sánj Zebedie ne bad bé nsón á bǎle-tē béhídē Yesue.

Yesue abídté mod edáádəŋ é mbéb áte

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesue ne ábē bembapεε béniin bēnkě á dyad á Kapenahum. Adé mbwe-mé-nkóme-áte mípedé, Yesue ankě asól á ndáb e mekáne, ábootéd bad ayáged. ²² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yǎl áte bwámbwam áyāle ayágté'áá nées mod awě nzé ahóbé né émáá. Eeyágte'aá nēŋgáne bemeléede bé mbéndé. ²³ Héé mod nhóg awě edáádəŋ é mbéb émbēē áte ápedé tǎléd, ábōnē aá, ²⁴ “A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwónnē? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí we bwám. Edíí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ²⁵ Héé Yesue ákánneé échê edáádəŋ

* 1:6 Bébénládtáá nyonj é nyam eche béchəgéé bán Kamêl ábel mbóté. Mbóté éched éébáge'aá kunze é mbóté.

é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” ²⁶ Dóo échê edáádəŋ é mbéb éságté ane mod áte ngíne-ngíne, éhé-’ε esaád é ngíne, boŋ ébíđ-tε mó áte. ²⁷ Menyáké ménkōb ábê bad bwámbwam. Bésεdté nhóg ne aníníí bánken, “Nzé-dyámé dén! Ayáged dékōlē dén-ε? Anén mod awóó ngíne ákamlεn e’dáádəŋ bé mbéb, é’wōgnē-’ε mó!” ²⁸ Nén dēmbēl nkalaŋ míme Yesue mēnkanléd mbwóg e Galilia esyáál.

*Yesue achōŋtē ekud é bad
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)*

²⁹ Néε behídté á ndáb e mekáne hidtén, Yesue nchoo ne Jemse bó Jōn bēnkē á ndáb eche Simōne bó Andreyā. ³⁰ Simōne mwaád nyaá ambé á anəŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. Ade Yesue ápédé pεén, bēnlāā mó tēŋgene nkole míme ane mmwaád. ³¹ Dóo ákíí wée ane mmwaád ábédé, boŋ áchəŋgē mó á ekáá, awōŋgén mó ásyə ásē. Ahéb dēmmaá mó, ákōb-pe bó nken. ³² Ene ngukél áde enyεn é máá asud, bad bēmpεén bad bé nkole bésyāāl ne bad bésyāāl ábe e’dáádəŋ bé mbéb bēmbēē áte wée Yesue. ³³ Bad bé dyad bésyāāl bēnkaŋnén mmwε ndáb míme Simōne. ³⁴ Yesue anchoód bad híin ábe békónlé’áá nkole nyaa ne nyaa, abídéđ-tε bad e’dáádəŋ bé mbéb híin áte. Eémwage’áá pεn aá ábē e’dáádəŋ bé mbéb é’hōb dyamdyam áyāle bémbíi mod awē ádíí.

*Yesue akalé nkalaŋ mí bwám á Galilia
(Luk 4.42-44)*

³⁵ Epəg é mbwεmbwε áde bīn béēkēnlēē, Yesue anhidé ásē, áhíde á dyad-tē, áke á ahóngé á hōm, ákānne’. ³⁶ Simōne ne bad ábe bóbōó bēmbē, bēmbootéd Yesue ahed. ³⁷ Bédíbté-’áá mó, dóo bēlāŋgēé mó bán, “Moosyáál ahede wε!” ³⁸ Yesue anláá bó aá, “Dékag hōm démpēe. Dékag á myad míme rídé benben ábel boŋ ríkal nkalaŋ mí bwám áwed ámpē, áyāle mímé nkalaŋ móo ríkáá boŋ mípē á nkōŋsé.” ³⁹ Né-óó, ankē mbwóg e Galilia esyáál, akalé nkalaŋ mí bwám á ndáb é mekáne, ábídtē-’ε bad e’dáádəŋ bé mbéb áte.

*Yesue achōŋtē mod awē meləŋ mékóbé
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)*

⁴⁰ Mod nhóg awē meləŋ mékóbé ampē wée Yesue, abwóg mebóbóŋ, áchāā mó aá áwōŋgen mó. Anhób aá, “Nzé edəə ehεle ébēl me nsán.” ⁴¹ Ngol enkonned Yesue. Dóo ábídté ekáá, ábānē mó á yəl, boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəá, sán!” ⁴² Abwōg-ábwōg míme meləŋ mēmmaá ane mod á yəl, áchōŋ-’ε. ⁴³ Yesue anláá mó aá ákag, asím-me mó etúu áte aá, ⁴⁴ “Nōné’, weelāŋgé modmod dyam áde ábénlédé, boŋ ké élúmed yəl wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhedeé, álúmed bad wéé mósāā.” ⁴⁵ Boŋ ké nē, áde ane mod abíde,

ankě, áke ákalé mó nímê nkalan̄ hõm ásyāāl. Ankal mó bwāmbwam nyaa eche Yesue éehēle'aá dyad ké ahóg asól ámpē á ntálé. Antīm ádyéé' á mehāngé wée bad béesaá. Ké nê, bad bébidē' mebwóg mésyāāl béhyāg áwē.

2

Yesue achõhté mod awě awédé eped
(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Née nguse é e'pun étómé, Yesue ansú ámbid á Kapenahum. Bad bénwõg bán ahúú. ² Ekud é bad énkūmēn áwe ndáb nyaa echē étál éēbēdeé á ndáb-te, ké á mmwē. Yesue akānlé'aá bó eyale é Dyõb. ³ Hée dõ bad béniin bépééné mod awě awédé eped. ⁴ Bon ngáne ndun e mod émbēē áhed, bēnkēhēnlé mó apēen wée Yesue ábédé. Né-õ, bēnchāgē á ndáb mín, bēnēde nnōh ní ndáb á nló mín wée Yesue ántyēēmmē. Ade bémáá nnōh anede, bēnsudtēn ane mod ebúm éche ánaa' é ámīn wée Yesue ámbēē. ⁵ Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, "A-mwān, nlāgséné wē mbéb." ⁶ Donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēndyēé ásē áhed bēmbootéd anyoo áte á nlēm-tē bán, ⁷ "Chán anén mod áhēlé se áhõbē' enén ndín e akan? Asyāā Dyõb. Nzéé ahēlese álagsén mbéb ésebán Dyõb dēmpēn?" ⁸ Abwõg-ábwõg Yesue anchēm bó mewēmtēn. Hée ásedtēé bó aaken, "Cheé ékáá bon nyéwõõ' enén ndín e mewēmtēn?" ⁹ Ahéé ádé dyam ásad, naa áhób wēé 'Nlāgséné wē mbéb,' káa áhób wēé, 'Syāá ásē, étéd échõh ebúm ébooted aké?' ¹⁰ Bon, mēlūmēd nyé nēn mēé Mwān-a-Moonyõh awóó kunze á nkõhsé álagsēn mbéb." Dõ alāngéé ane mod awě awédé eped aá, ¹¹ "Nlānge wē nēn, syāá ásē, étéd échõh ebúm, ésúé' á ndáb." ¹² Hē dēn wée moosyāál ánõnéé mó nê, ane mod anhidé ásē, atéd éche ebúm ábootéd-te aké. Yāl enkóm bó áte bwāmbwam, bēkēnē Dyõb, bēhõbē bán, "Sēenyīnēé sé enén ndín e dyam mbéd!"

Yesue achénlé Levié
(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ámbid e nê, Yesue antīm ámbid ámpē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Ndun e mod empě áwē, ábootéd-te bó ayáged. ¹⁴ Ade átóméé á nzii, annyín nlad-é-tááse nhóg awě béchágé'aá bán Levié, mwān awě Alpaseē. Levié andyēé ásē á ndáb echē ákóbé'aá tááse áte. Hée Yesue alāngéé mó aá, "Hidé mē." Dõ Levié átyéémé ámīn bon áhīdē-'e mó.

¹⁵ Ámbid e póndeé Yesue adyágé'aá ndyééd á ndáb wée Levié. Ekud é besaad bé tááse ne bad bé mbéb bēmpēe bēhídé'aá mó. Bóbõ bēndyēé á tébele ne ábē bembapēē. ¹⁶ Ade donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēbédé Befarisia bényíné Yesue ádyāg ndyééd ne ábē bad bé mbéb, ne besaad bé tááse, dõ

bésɛdteé ábē bembapɛɛ bánken, “Cheé ékǎá boŋ ádyāg ndyééd ne échê ndín é bad?” ¹⁷ Ade Yesue áwógé nê, anlǎá bó aá, “Bad ábe bédyéé bwâm béétógnɛnɛé mod-a-bwɛl. Bad ábe békɔnle’ bǔǔ bétógnɛné mod-a-bwɛl. Meépedéé á nkǔŋsé áchêle bad ábe békóbnédé á’só é’ Dyǔb, boŋ mpedé áyǎle bad bé mbéb.”

Nsɛdtéd tâŋgene adid á yǎl

nzaa á mekáne-tê

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Póndé pǔg ebédé, bembapɛɛ ábe Jǔne, Ndusɛne ne Befarisia béndíd yǎl nzaa á mekáne-tê. Dǔǔ bad behǔg bépédé wéé Yesue boŋ básɛdte mó bánken, “Cheé ékǎá boŋ bembapɛɛ ábe Jǔne, Ndusɛne ne ábe Befarisia bédidé yǎl nzaa á mekáne-tê boŋ ábǔŋ pɛn béedidé?” ¹⁹ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e’wǔngé, béhɛle bédidé yǎl nzaa á mekáne-tê áde mod awě akude sómbé ádíi adé ne bó? Béedidéé, béetâŋgenɛé yǎl nzaa adid á mekáne-tê pǔndé echê mod awě akude sómbé ádíi ne bó. ²⁰ Boŋ epun épě éche békobénné bó mod awě akude sómbé. Echê epun dǔǔ bédidté yǎl nzaa á mekáne-tê. ²¹ Nyébíí nén bán nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé epɛd é abad ékǔǔlɛ se ánabnéd nchun mí mbóté. Ayǎle nzé échê epɛd é abad ébǔótédé abób áte ébelé éhábénéd abad dé nchun. Nê ábele’, échê epɔn ékǎle’ áte tǔmaa ngáne énsébɛɛ abé. ²² Melemlem nêŋgáne mod éétédɛɛ mǔm mékǔǔlɛ se ahé mó á nchun mé ntyág,* se ápen. Ayǎle nzé abelé nê, né mǔm méhǔd kǎŋ ntyág nýéd, mǔm mémǎd asyǔge ntyág-ke ámpɛ níbéb. Boŋ bétédéé mǔm mékǔǔlɛ, béhé á ntyág mékǔǔlɛ-te.”

Nsɛdtéd tâŋgene

Mbwɛ-mé-nkǔme-dte

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Mbwɛ-mé-nkǔme-áte nhǔg Yesue atómé’áá á nzag e ngun-tê. Ambé ne ábē bembapɛɛ. Ade békagké nê, dǔǔ ábē bembapɛɛ bébǔótédé e’sǔg é’ ngun apád. ²⁴ Héé Befarisia bélǎŋgɛé Yesue bán, “Nǔné’, cheé ékǎá boŋ ábǔŋ bembapɛɛ bɛbɛle dɔam áde mbéndé éebagɛé kunze ábel á mbwɛ-mé-nkǔme-áte?” ²⁵ Yesue antimtén bó aá, “Nédé nyéelǎá’ é mbéd á kǎlag e Dyǔb dɔam ádê kǎŋ Dabidɛ ámbɛnlé ádê bétógé chǔm éche bédýágkê ne ádê nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ɛ? ²⁶ Ansól á Ndáb-e-Dyǔb á pǔndé echê Abyataa ábédé prisɛ ambáámbáa. Andyé e’wɛle ábe é’bédé ndɛ e Dyǔb. Boŋ echɛd mbéndé éebagɛé mod ké nhǔg kunze ádyɛ ábê e’wɛle étǔmɛé Prisɛ. Mwɛn andyé ábɛ-’ɛ kǎŋne bad ábe bɛnwoón mó donje.” ²⁷ Dǔǔ Yesue ásógtɛé aá, “Dyǔb dénsébɛ moonyon ahǔg, boŋ

* 2:22 Ntyág nímé bɛbɛnlé ngob e nyam móǔ bɛbɛnládtáá pǔndé eched.

átíidē epun éche békōmmēē áte. Enkēnsébéé epun atii bon áhagé moonyon aá akōmme áte échē epun. ²⁸ Né-ḡḡ, Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn kááḡne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

3

Yesue achōḡté mod

awē ekáá éwédé

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Héε Yesue átímé ámbīd á ndáb e mekáne. Mod abédé áhed awē ekáá éwédé. ² Bad behóg ábe bēbédé áhed bēhédé'áá Yesue awusé akóben. Né-ḡḡ bēnóné'áá Yesue chodchod, ányín nzé ádid ane mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte. ³ Héε Yesue álāḡgēé ane mod aá, “Hyē étyéem á'sō hén!” ⁴ Dóḡ Yesue áseḡtéé ábē bad aáken, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mós?” Bon bēnkēnhópé dyamdyam. ⁵ Anwóg ndutul á nlém-tē bwāmbwam áyāle ábāb e'lēl bé nlém á abum. Héε ánóné bó ne meliḡgá, bon álāḡgē ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mós bwām ámpē. ⁶ Héε Befarisia bēbídé á ndáb e mekáne, bon békē bētānē bad bé epepé éche Herḡde, ábwḡg-ábwḡg bóbḡḡ bēhāgké Yesue áwúu mós.

Ndun e mod ehídé

Yesue á edib é Galilia

⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēnhídé békē á edib é Galilia. Ndun e mod ehíd mós áwed. Ábē bad bēmbīd á mbwóg e Galilia, á Judeya, ⁸ á Jerusalem, á mbwóg e Idumeya, á mbwóg echē édé échíní eped é Jodan, ne á myad níme médé benben ne myad mémháá mé Tirε ne Sidon. Ábēn bad bépágé'áá wéε Yesue áyāle bēnwḡg mam níme ábélé'áá. ⁹ Bad bēmbuú áte nyaa echē echabé ámīn. Né-ḡḡ, Yesue anláá ábē bembapεε aá bébonḡsen bōle ábel bon bad béekaḡnán mós. ¹⁰ Ammāḡ ekud é bad ahood, né-ḡḡ bad bésyāal bēmpēe ábe békónlé'áá bēbuné apε wéε ádíí, ásitēn mós ábel bon bēdyεε bwām. ¹¹ Póndé téé echē e'dááḡḡn bē mbéb ábe é'bédé bad áte bényīnnē mós, é'bélé'áá bad ábe é'díí áte bēhūnē áse, é'bōnē-ε bán, “Wε-éé édé Mwān a Dyḡb!” ¹² Yesue ansím bó etúu áte aá bēlāḡgē bad nyaa e mod eche mósdíí.

Yesue apwédé bembapεε

dyóm ne bébe

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Héε Yesue áchágké á ekone mīn, áchēnlē bad ábe áhédé'áá, bon bépág áwē. ¹⁴ Dóḡ apwédé bad dyóm ne bébe ábé ne mós, áchagé bó aá bembapεε bé nlomag ábe álōmmē-ε ákal eyale é Dyḡb. ¹⁵ Ambāg-ke bó ḡḡne ábided bad e'dááḡḡn bē mbéb áte.

¹⁶ Abê bad dyôm ne bébe bébédéé: Simone awe Yesue ânchuú'ê mbəŋ aá Petro; ¹⁷ Jemse bó mwănyan Jone, bân ábe Zebedie, (ábe Yesue ânchuú'ê mbəŋ aá Bwanegese, awě adé bân, Bân bé ngin.) ¹⁸ Andreya bó Filibe, Batolomyo, Matyo, Tomase, Jemse mwăn awě Alfose, Tadiose, Simone awě ambé á epepé é kân e alon, ¹⁹ ne Judas Iskariode awě antim Yesue asóm.

Béchógé Yesue bân Belzebule

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Héé Yesue átímé á dyad. Ekud é bad ênkaán ámpē nyaa echě Yesue ne ábē bembapēē bēnkēnwóngé pōndé ádyé ndyééd. ²¹ Ade Yesue baányan bėwógé nê, bēnkě mó aħed, átéd mó áswên mó á ndáb áyāle bad bėhóbé'áá nén bân, “Nló méēsáá'é mó áte.” ²² Donje dé bemeléde bé mbéndé ábe bėmbíd á Jerusalem bėhóbé'áá bân, “Belzebule adé mó áte. Ene kŋ e e'dăódəŋ bé mbėb chō ebagé mó ngine ábíded bad e'dăódəŋ bé mbėb áte.” ²³ Héé Yesue áchénlé bó boŋ ákanlé bó ngan aáken, “Chán Satane áhele se abídéd Satane? ²⁴ Nzé bad bé alon ahóg bėkábne áte, boŋ nchemtén méesě, ádé alon déeheléé atyéem. ²⁵ Nzé abum á ndáb-pe ákábne áte, boŋ nchemtén méesě, ádé abum á ndáb déeheléé atyéem. ²⁶ Né-ɔó, nzé nkamlen ní Satan ríkábne áte, boŋ bēn ne bēn bėwane, nímē nkamlen méebemmé, mékwě, nípē-'e ásōg. ²⁷ Né dōo mod eéhēlē se asól á ndáb e ngine-e-mod se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó aħan. Amaa-'áa mó aħan, boŋ atéd ábē bwēm é'syāāl. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nén meé Dyōb délagsén bân bé baányon mbėb rísyāāl níme bėbélé káŋne nzyāŋ ké ehéé echě bėbídté á nsal. ²⁹ Boŋ kénzée awě ahóbé e'bėbtéd é' mekan tŋngene Edăódəŋ éche Ésáá, éekudté alagsen mbéd. Abelé mbėb níme méewóo alagsen.” ³⁰ Yesue anhób nén áyāle bad bėhóbé'áá bân, “Edăódəŋ é mbėb édé mó áte.”

Yesue nyad ne baányan

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Héé Yesue nyaá ne Yesue baányan bėpédé, bėtyéem é ebwóg-te, boŋ bėlōmē mó achəg. ³² Ndun e mod enlāhnéd Yesue. Bēndyéé ásē. Dōo bėlāngeé mó bân, “Echōŋ nyon ne baányon bėdé á ebwóg-te bėħede wē.” ³³ Héé Yesue ásedtée bó aáken, “Nzée adé echēm nyan, benzée-'e bėdé bānned?” ³⁴ Dōo Yesue ánōnéé bad ábe bėlāhnédé mó nê, boŋ áhōbē' aá, “Echēm nyan ne bānned bóo bēn! ³⁵ Kénzée awě abele mam níme Dyōb áħedéé adii mwānned, abé-'e echēm nyan.”

4

Ngan e mból-e-bū

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yesue ambootéd bad ayáged ámpē á nkəg mé edib é Galilia. Bad ábe bēnləɲnéd mó béntōmtēn abuu áte, nê dēmbēl asól á bǝle-tē ádyēē áwēd-te. Abē bǝle bēmbē á edib-tē. Ene ndun e mod ch́-’ε enlyǝg á nkin mé edib. ² Aběnládtáá ngan áyáged b́o mekan híin. Ankalé b́o ngan aá, ³ “Nyéwóglen! Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobeé mó nê, donje dénhūn á nzii-tē, menən mēmpě mémad mó asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tē wée ndəəb énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndəəb énkēnchabpé ásē. ⁶ Bon nēe enyen é ngine épédé énhyaād abē bwēm é’wé-’ε, áyāle nkaɲ ménkēnsónlé b́o á ndəəb-tē bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekôd médíí. Née mekôd mé mékwógé, mékán akwog áde abē bwēm, nê ábel bēnkēnchyaá’é. ⁸ Bon donje dé mbál dénhūn á ndəəb e bwām. Mmén mbál mémbíd ásē bwām, ríkwōg, ríchyaá-’ε. Donje dé e’sóg dénwālē móom mé mbum meláán, donje móom ntóob, ábíníí-’ε, mbwókél.” ⁹ Yesue ansógéd enén ngan aá, “Kénzée awě awóó metuú, áwóge’.”

Nzom echě ekáá bon Yesue akalé ngan

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ade Yesue ályágé mwēmpen, abē bembapεε dyóm ne bébe ne bad ábe bēmbē ne mó, bēnlāá mó bán átógned b́o échē ngan. ¹¹ Héε Yesue álángeé b́o aá, “Dyǝb ábágé nyé kunze ábíi kun e nkamlen nímē, bon ne bad bēmpēe abele aá b́ewóge’ nímén mekan mésyāāl dásō á ngan-tē. ¹² Abelé nê, ábel bon, ké bényínē ké nyínén, béechemé, ké b́ewōgē ké wógén béēsōɲtān áyāle nzé bésōɲténé né b́etimén Dyǝb, békūd-te alagsen dé mbéb.”

Yesue atógké ngan e nsob a mbál-e-bǝ

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ D́o Yesue áseɲtée b́o aáken, “Nédē nyéesōɲtenéé enén ngan-ε? Nzé nyéesōɲtene ch́o chán-nō nyémwéé échíníí ngan asōɲten? ¹⁴ Nsob-a-mbál awéne eyale é Dyǝb. ¹⁵ Donje á bad bédé nēngáne mbál níme ríhúné á nzii-tē. Nzé b́ewóge eyale é Dyǝb ábwōg-ábwōg Satanε abelé áhye ahúd b́o ch́o á nlém-tē. ¹⁶ Abíníí bédé nēngáne mbál níme ríhúné á meláá-tē. B́ewóge’ eyale é Dyǝb, ábwōg-ábwōg békōb-pε ch́o ne menyínge. ¹⁷ Bon échē eyale éewēnnāádtē b́o á nlém-tē, bédúbpe-’ε ch́o dásō á esóɲ é póndé. Né-óó, nzé ndutul ne metake b́epédé áyāle échē eyale bédol yǎl ámbíd ábwōg-ábwōg. ¹⁸ Abíníí-’ε bédíí néε mbál níme ríhúné á mekôd-te. Bédíi bad ábe b́ewóge eyale é Dyǝb, ¹⁹ bon mpúlé mé nkōɲsé ne adəɲ dé abud á bwēm awón, ne ahed á bwēm bēmpēe ákán b́o nlém áte nyaa echě béehelée e’pum achyaá. ²⁰ Bon bad ábe bédé nēngáne mbál níme ríhúné á ndəəb echě eboó yǎl, bédíí bad ábe b́ewóge’ eyale é Dyǝb,

békōb-pe ch́, béchyāā-'e e' sóg ábe é'wánlé mesonjé mé mbum móom méláán, móom ntóób ne mbwókél."

Nzé béchódé etrukánj béekonjéé ch́
(Luk 8.16-18)

²¹ Héé Yesue áseɗteé ene ndun e mod aáken, "Mod asónléé etrukánj éché áamáá achod á ndáb-te, ábānē ch́ á ebwōg-sé ké'ε á anonj sé-yε? Saá á atii dé etrukánj ḿn d́o ábelé ábānē ch́? ²² Ch́m ké éhéé éche ékónjéé ébíd á enyεn. Ké éhéé-'ε éche békúténé bédibé ch́. ²³ Kénzée awě awóo metuú, áwóge'.

²⁴ "Nyétōn ch́m-ée nyéwógeé anon áte bwām! Melem-lem mé nhəgtéd míme ébénléde wée wěn ḿo Dyōb d́ompé débénlédté, ábénléde-te mó tómaa ngáne wēmbénlédté wée wěn. ²⁵ Kénzée awě awóo nsōnjen ní kun é nkamlen mí ḿn, Dyōb débād mó míme nsōnjen abε. Ane awě mó-'ε eewóo, Dyōb dékobén mó káájne mwāmpín awě awóo."

Ngan e mbál-e-bū

²⁶ Yesue ambé áhóbe aá, "Nkamlen ní Dyōb nídii nēngáne mod awě akii mbál-e-bū asob á nzag-té, ²⁷ átím ámbíd á ndáb, nkuu ákūne', m̀te ábelé míme nsón. Ene pónde esyāál, mbál ébide ásē, ékwōge' ésebán abíε' ngáne nē ábénladté. ²⁸ Ndóob ch́n-éé ebele bonj bwēm é'kwogé', é'chyāā-'ε e'pum. Nlóm mí byaá móo nísēbpe abíd, ámbíd e pónde mbwēem káájne ásōg, e' sóg bómpé é'bíd. ²⁹ Bonj nzé e' sóg é'máá awúu, ábwōg-ábwōg ane mod ábelé atéd páá áke dé apád áyāle pónde échě bépadeé epedé."

Ngan e mbál míme níchine
(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Héé Yesue áhóbeé ámpē aáken, "Cheé déhéleé-se déhəgtén nkamlen ní Dyōb-ē? Ngan ehéé débénlédté échě élüméd ngáne míme nkamlen nídí-yε? ³¹ Níidii nēngáne mbwé e mbál-e-bū échě mod átédé bonj ásob á nzag-té. Mbál-e-bū edé mwāmpín bwāmbwam nzé béhəgténé ch́ ne mbál mémpēe míme níde á nkōjsé. ³² Bonj nzé ékwógé, ékále' tómaa e'sum* é'syāál, éwóo-'ε ngen éche menon méhyagké m̀m alónj áte." ³³ Yesue akánlé'áá bad eyale é Dyōb, ábénláád ekud é ngan émpēe nēngáne échéen. Akánlé'áá bó nyaa échě bésōnjenē. ³⁴ Eékanle'aá bó áde ébénlédeé ngan, bonj nzé anlyəg mwēmpen ne ábe bembapεε aláá bó mam mésyāál míme échě ngan éhóbeé.

Yesue ahóódté ekukud
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

* 4:32 Bān bé mel nēe ndónj.

³⁵ Echê epun dën ngukél, dóo Yesue álângeé ábē bembapεε aá, “Syāā déchabe pεd e edib eníní.” ³⁶ Héε ábē bembapεε béchénné ene ndun e mod bonj bésōlē á bǎle-tê wéε Yesue ámbēε bonj békεεné mó. Myǎle mémpēε mémbe áhed. ³⁷ Abwōg-ábwōg dóo ekukud é ngíne ébóótédé atóm, bonj mendíb mésōlē á bǎle-tê nyaa echê bǎle bēmpōnné asú á mendíb sé. ³⁸ Yesue ambé á bǎle-tê á pεd e mbíd. Annaá ásē ábānē nló á mbónjé mīn, ákūne’. Héε bényemεé mó ásē, bonj bélāngē mó bánken, “A meléed, weewóó’ε wε pónde éε syānē dédíí á kwéed-te-yε?” ³⁹ Héε Yesue átyéémé ámīn bonj ákānnē échê ekukud áte aá éhóo, aláá-’ε mendíb aá mésud. Ekukud énsōg awan, ekíde-’ε éhóótéd áte. ⁴⁰ Héε Yesue áseǎtεé bó aáken, “Cheé ékáá bonj nyéwōgē mbwōg? Nyéewóó’ε adúbe kááη ne bǎb-ε?” ⁴¹ Bonj mbwōg ménkōb bó bwāmbwam, bésεdté nhóg ne aníní bánken, “Ebál e mod éhéé chén éche kááηne ekukud ne mendíb béwōgnéé?”

5

Yesue achōhté mod awe

awóó e’daádaj bé mbéb

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yesue ne ábē bembapεε bēmpǎ á pεd e edib eníní, á mbwōg e Gerasin. ² Ade Yesue ábíde á bǎle-tê bíden, ambómén mod awē abíde á soóbaε. Edáádaj é mbéb émbē ane mod áte. ³ A soóbaε dóo ádyéé’áá. Modmod enkēnhenlé mó abane á mehanj ámpē, ké ne bengǎbēngǎbē. ⁴ Ayāle ngen ne ngen, béháá’áá mó ne e’pwōg ne bengǎbēngǎbē bonj ké nē aselé’áá bengǎbēngǎbē áhentéd-te e’pwōg bē áte. Antómtén ngíne awónj nyaa echê modmod éhele’áá mó abwōge. ⁵ Atamnádtáá á soóbaε ne á e’kone-tê nkuu ne mūte, ábōnē e’saád ákweltáád-te yǎl ne meláá.

⁶ Ane mod abédé mwǎ etún áde ányíné Yesue. Héε ányógté mehélé, bonj ábwōgē mebóbónj áwē e’só-te, ⁷ ábōnē esaád é ngíne, áhǎbē aá, “A-Yesu, Mwǎn a Dyōb á Ngum, cheé sóo déwónné? Ncháa wε á dīn á Dyōb mεé weekógsán mε.” ⁸ Ane mod anhób nē áyāle Yesue anláá edáádaj é mbéb aá, “A-edáádaj é mbéb, bíd ane mod áte!” ⁹ Dóo Yesue áseǎtεé mó aáken, “Chán dīn ádíí wε?” Ankwentén aá, “Dīn ádíí mε bán Amudtεε, áyāle sēbuú áte.” ¹⁰ Ambé ácháā Yesue aá eénānē’ ábē e’daádaj bé mbéb ene mbwōg.

¹¹ Bǎb-pǎó, sánjalaa a esōg é nguu chó-’ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé á mbám mé ekone. ¹² Héε ábē e’daádaj bé mbéb é’cháa’é Yesue bán, “Lóm sé á nguu-tê wē, émwε sésól chó áte.” ¹³ Héε Yesue ábágé bó kunze bonj é’bíde ane mod áte. Abíd áde é’bíde ane mod áte é’sōlē échê nguu áte. Echê

esog ébéde dyam e'kálé é' nguu é'be. Abwōg-ábwōg échê esog émpādē ásē, ényogt' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tê, éhó'ε.

¹⁴ Benon bé nguu béntōm mehélé á dyad-tê ne á mebwōg níme médé benben, ákale bad dyam áde ábénlédé. Abê bad bémbid áke dényin. ¹⁵ Ade bépédé wée Yesue bon bényin ane mod awě ndun e e'dáodəŋ bé mbéb émbēē áte, née ádyéé ásē, ahédé-ε bwēm á yəl bwām, adyεé-ε sen, mbwōg ménkōb bó. ¹⁶ Bad ábe bényin áde dyam bénlāā ábê bad ngáne émbenlédte ne ane mod awě e'dáodəŋ bé mbéb bémbēē áte. Bénlāā-ε bó dyam áde ábénlédé ne échê esog é nguu. ¹⁷ Héε ábê bad bébóótédé Yesue achán bán ásyəə áwab mbwōg. ¹⁸ Ade Yesue ásóléé á bǎle-tê, ane mod awě e'dáodəŋ bé mbéb bémbēē áte nê anchán mó aá búmō békag. ¹⁹ Bon Yesue enkēnkwenténné. Anlāá mó aá, “Súé' áwōŋ dyad, éke éláa ábon bad ndəle e dyam eche Səŋgwéé ábénlé wε ne ngáne ápédé wε ngəl awóg.” ²⁰ Hê dōo ane mod áhídté bon ákag á mbwōg e Dekapolis.* Akanlé mod té dyam áde Yesue ábénlé mó. Bad bésyāəl ábe bénwōg, yəl enkóm bé áte bwāmbwam.

*Yesue achōŋtē mmwaád nhóg,
ápūūd-te Jairuse mwān
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Yesue antīm ámbid á pəd e edib eníní ne bǎle. Ade ápédé á nkin níminí, ndun e mod enkanén áhed. ²² Dōo mod nhóg awě akamlan ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Jauruse ápédé áhed. Anyín áde anyiné Yesue, ankwě ásē áwe mekuu. ²³ Ne mechánge mé ngíne áhōbē aá, “Awem mwān a mmwaád awág. Sōn, hyě ébān mó ekáá á yəl, ábel nén ádyεε bwām, ábé-ε á alonge.” ²⁴ Héε Yesue áhíde mó. Ekud é bad éhíde'áá Yesue nyaa echē bēnkanénné mó.

²⁵ Mmwaád nhóg-ke ambé áhed awě anwōŋ nkole níme mekií mébidé'áá mó á yəl pónde ésyāəl. Mmē nkole níbedé mó á yəl á etūn é dyōm-a-mwé ne níbe. ²⁶ Atagé híin á mekáá mé bad bé e'bó, abébed-te ngáb esyāəl echē ánwōŋgē, bon ké nê enkēndyé'ε bwām, nkole níbādē bádén. ²⁷ Anén mmwaád anwóg mam níme Yesue ábéle'áá, dōo ábidé mó ámbid áfintē ene ndun e mod bon ásitán mó nkobe. ²⁸ Ayāle anhób áwe nlém-tē aá nzé mósiténé ké níme nkobe, né móodyéé bwām. ²⁹ Asitén áde ane mmwaád ásiténé Yesue nkobe, mekií níme mébidé'áá mó á yəl ménsēle, awóg-ke á yəl aá móchoó. ³⁰ Abwōg-ábwōg Yesue ambíi aá ngíne ebíde mó á yəl. Hê dōo ákúnnédé áfintē ene ndun e mod, bon ásedtē aáken, “Nzéé asiténé me nkobe?” ³¹ Dōo ábē bembapεε békwentanné mó

* 5:20 Dekapolis: adii mbwōg e myad dyōm.

bánken, “Néé ényíné bad békáné wε á yǎl nén ésedté’ wεé ken nzéé asiténé wε-yε?” ³² Ké nê, Yesue ambé ánóné’ ekíde ányín mod awě asiténé mó. ³³ Héé ane mmwaád ábóótédé anəŋ ne mbwóg áde ányíne chöm-éé ébénlédé mó. Dóó ápédé wéé Yesue boŋ ákwag mó á mekuu, álāŋgē mó mbále esyǎál. ³⁴ Héé Yesue álāŋgēé mó aá, “A mwǎn-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwám. Kǎg ne nsəŋ. Ndutul echōŋ chǒ-’ε émaa.”

³⁵ Ade Yesue áhóbéé nê, dóó bad behóg ábe bébídé á ndáb wéé Jairuse bélāŋgēé Jairuse bán, “Awōŋ mwǎn amaá mó awé. Cheé étognéé Meléede ataged?” ³⁶ Boŋ Yesue enkéntédte dyam áde béhóbé néé dyam. Héé álāŋgēé ane mod a nkamlən aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén.” ³⁷ Yesue enkəmmwéé aá mod ampée áhíd mó étóméé Petro ne Jemse bó mwǎnyəŋ Jōne. ³⁸ Ade bépédé á ndáb wéé Jairuse dóó ányíne mpúuté, awóg-ke mewé mé ngíne níme bad béchyé’ε. ³⁹ Héé ásólé á ndáb-te boŋ ásedté bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyébelé’ nímén mpúuté, nyéchyé’-ε mewé? Ane mwǎn eewédeé, akúne kúnén.” ⁴⁰ Boŋ bēmbóótéd mó awóó. Ambídéd bó mod asyǎál á ebwóg-te. Antéd ane mwǎn sáá bó nyan ne ábē bembapεε beláán, bésǎl á toŋ eché ane mwǎn ámbēē áte. ⁴¹ Héé Yesue áchāŋgē ane mwǎn á ekáá, boŋ álāŋgē mó aá, “Talíta kúm,” (awě adé bán, “A-mwǎn a ngōndéε, nlāŋge wε meé, hidé ásē.”) ⁴² Ane mwǎn anhidé ásē ábwōg-ábwōg, ábootéd-te akε. (Abédé dyóm á mwě ne mbε.) Yǎl enkóm bó áte híin áde nén ábénlédé. ⁴³ Héé Yesue ásíméé bó etúu áte aá béelāŋgē modmod dyam áde ábénlédé, aláá-’ε bó aá bébe ane mwǎn ndyééd.

6

Bad bé Nazarét béekobéé Yesue (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Yesue anhidé adé hǒm, asú áwē dyad nchoo ne ábē bembapεε. ² Néé mbwε-mé-nkóme-áte nípedé, ambootéd ayáged á ndáb e mekáne. Bad híin bēmbē áhed. Ade bēwógé áde ayáge yǎl enkóm bó áte. Bésédte bánken, “Héé mó ábídné nímén mésyǎál-ē? Ndín e debyéé éhéé bébágé mó nén? Chán ámwagké nímén menyáké abel-é? ³ Kíné saá kápéntaa ádíí-yε? Saá mwǎn awě Maria nén-ε? Kíné saá Jemse, Josebe, Judase ne Simōne bóó bédé baányəŋ-ε? Baányəŋ bé bebaád bésyǎál-le ámpē béedyéé’ε ádyad-tê hén ne syánē-yε?” Né-óó, bēnkóó Yesue. ⁴ Dóó álāŋgēé bó aá, “Nkal e’daódəŋ awóó’ edúbé hǒm ásyǎál étóméé áwē dyad, áwē túmbé-te ne áwē abum á ndáb.” ⁵ Eéheleé menyáké ké mehóg abel áhed, étóméé nguse é bad bé nkole ábe ábáné mekáá á yǎl, bédyēē-’ε bwám. ⁶ Yǎl enkóm mó áte bwámbwam ne adúbe áde bad bēnkēnwōŋgē.

Yesue alomé bembapere dyôm ne bébe
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

Dóo Yesue ákíí á myad mésad míme médé benben, áyāgtē bad. ⁷ Anchélé ábē bembapere dyôm ne bébe. Anlād bó áte, alóm bó bébe ne bébe. Ambě-’ε bó kunze ábíded bad e’dáádəŋ bé mbéb áte. ⁸ Anlyágtēn bó aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke étōméé ntōŋ. Nyéewánlé ndyééd ké’ε ekwe, mod eesóó-’ε mōné á mesó mé abad. ⁹ Nyéhê metámbé boŋ nyéewánlé mbóté ébe.” ¹⁰ Ambád aá, “Ndáb ké ehéé echě ekobé nyé nyédyēē áhed káəŋ ne pónde echě nyéhídtéé ádé dyad. ¹¹ Nzé nyépedé dyad áde béekobéé nyé, káa béekwēntēnéé nyé awóglēn, nyétēdē dō, nyékūd-tē ebumbú á mekuu, álúmed nēn bán échab ebébtéd énoŋe bēn.” ¹² Né-óó, bēnkě bēkalé’ eyale é Dyōb bán bad bétēde ádab abé dé mbéb. ¹³ Bémbíded bad e’dáádəŋ bé mbéb híin áte, bēwōgtē bad bé nkole híin ne dyōg dé menzab, béchōōd bó.

Kwééd echě Jone, Ndusene
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Bōōb-óó, Herōde anwóg mam mésyāāl míme Yesue ábélé’áá. Ayāle mam mé bwām míme Yesue ábélé’áá mēmbēl ambyēen hōm ásyāāl. Doŋge á bad bēhóbé’áá bán, “Jone, Ndusene apuúdé. Néε ákás boŋ awóŋ ngine ábel mímén menyáké mésyāāl.” ¹⁵ Bēmpēe bēhōbē bán, “Elaijaa móódé.” Abíníí-’ε bán, “Adíi nkal e’dáádəŋ nēŋgáne nhóg átíntē e bekal bē’dáádəŋ ábe bēmbē se’ bōód.” ¹⁶ Ade Herōde áwógé nē anhób aá, “Jone, Ndusene awē mēmbenlé boŋ bésēl nló móódé. Atimé ámbíd á alonjé.” ¹⁷ Herōde anhób nē áyāle anlóm bad aá békōb Jone, béhaŋ mó, bēhé-’ε mó á mbwōg. Ambel nēn áyāle Herodyase, mwaád awē mwānyəŋ, Filibε ánsēbēē awóŋ, anwóŋ mó. ¹⁸ Jone alánjé’áá Herōde pónde téé aá, “Weewóó’é kunze áwóŋ Herodyase, mmwaád awē mwānyoŋ.” ¹⁹ Né-óó, Herodyase anhíí Jone pél á nlém-tē, áhedé-’ε aá mówúu mó. Boŋ Herōde ambēl enkēnhenlé. ²⁰ Herōde ambé mbwóg áte tēŋgene Jone áyāle ambíi aá adíi mod a bwām awē asáá. Né-óó akēŋgé mó bwām, ábel boŋ dyam dé mbéb déebenlād mó. Adáá’áá mó awóglēn kénée édíi bán pónde téé nzé anwóglēn mó, atagé’áá áte á mewēmtēn-tē bwāmbwam. ²¹ Káəŋne á asóg, Herodyase ankūd nzii echě áhéde’áá. Nēn ábédé epun-ée Herōde ábélé’áá ngande áwēmtēn epun-ée ánchyāádtē. A ngande wē, Herōde anlábé ábē bad bēmbáá bé ngómēnaa, bad bēmbáá bé sōnze, ne kase é bad é mbwōg á Galilia. ²² Echē epun mwān a mmwaád awē Herodyase anhyě aság esáke. Nē dénwōgēd Herōde ne ábē beken menyinje. Né-óó, Kəŋ Herōde ansédéd ane mwān a mmwaád aáken, “Cheé édás wεé míbe we? Měbě wε kéchéé echě éhédeé.” ²³ Nēn dēmbēl ammwé

melĕ, álāngē mó aá, “Mmwāg melĕ meé, mẽbēé wε kéchéé éche éhedéé. Ké eped é mbwóg échēm échē ríkamlanné.” ²⁴ Né-óó ane mwān ankĕ nyaá aseded aaken, “Cheé mēhedénné mó?” Dóo nyaá átímténé mó aá, “Hedén mó nló míme Jone, Ndusene.” ²⁵ Héé ane mwān átímé ámbíd ábwóg-ábwóg wée k̄n, bon álāngē mó aá, “Bāg me nló míme Jone, Ndusene á taplēt-te hén bōob.” ²⁶ Nén dénwōgēd k̄n Herode ndutul bwāmbwam, bon ngáne ámmadté melĕ amwé á’sō wée ábē beken, enkēnhenlé mó nló míme Jone abáan. ²⁷ Héé álómé sánze póg aá épēen nló míme Jone. Ene sánze enkĕ á ndáb e mbwóg, esél Jone nló, ²⁸ épēēn rímé nló á taplēt-te, ábē ane mwān a mmwaád. Ane mwān a mmwaád mó-’ε ábe nyaá. ²⁹ Ade Jone ábe bembapεε béwógé nê, bēmpĕ, bétéd mó ndim, béke bélime.

Yesue adídté e’kálé é’ bad é’táan
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jōn 6.1-14)

³⁰ Bembapεε bé nlómag ábe Yesue ánlōmmē bēnhūu bétán mó béláá-’ε mó mekan mésyāāl míme bēbélé ne míme báyágté. ³¹ Ekud é bad épágé’áá wée Yesue ne ábē bembapεε bétímé-’ε ámbíd nyaá echē Yesue ne ábē bembapεε benkēnwóngé etál ádyé ké ndyééd. Dóo Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Syáá détim á ahāngé á hōm. Bon nyékóme áte mwāmpīn.” ³² Hē dóo bésólé á b̄le-tē, bon bétímé’ á ahāngé á hōm. ³³ Ekud é bad énnýin áde békagké, bēnchēm-me bó ábwóg-ábwóg. Ábē bad bēmbíd myad ne myad, békēēn mekuu, bényāgēd á’sō ne mekuu, bésébé ape wée Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá. ³⁴ Ade Yesue ábíde á b̄le-tē bon anyín ene ndun e mod, antómtén bó ngol abé áyāle bēbédé nēe rídyōn ní mbód míme méēwōo nnōn. Né-óó ambootéd bó ekud é mekan ayáged. ³⁵ Ade bīn é’bóótédé ahin, ábē bembapεε bēmpĕ áwē, bēhōbē nén bán, “Hén adé á etūn-tē, pónde emaa-’ε atóm bwāmbwam. ³⁶ Láá ábén bad bétímé’ á myad-tē míme médé benben, ábel bēn béchan medyé míme bēdyēē.” ³⁷ Bon Yesue antímtén bó aá, “Nyé bó nyébe bó chōm éche bēdyēē.” Héé bésēdtéé mó bánken, “Ehede wée séke séchan e’wele é’ mbwókel é kábpe ébe,* sébe bó, bēdyē-ye?” ³⁸ Héé ásēdtéé bó aaken, “E’wele é’tān nyéwóó? Nyéke nyénōn.” Ade bémáá anōn dóo bēlāngéé mó bán, “E’wele é’dé é’táan ne súu ébe.” ³⁹ Héé Yesue álāngéé ábē bembapεε aá bēbel bad, békaben áte monje ne monje bēdyēē á nkáákāo mín. ⁴⁰ Né-óó ábe bad bēndyéé ásē, donje á monje, mbwókel é bad, donje-’ε móom mé bad métáan. ⁴¹ Hē dóo Yesue átédé ábē e’wele é’táan ne échē súu ébe, ánōné ámīn, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá békabpe ene ndun e mod.

* **6:37** Mbwókel é kábpe ébe: ébédé nsábe ní mod nhóg áyāle ngōn waam.

Ankabé-'ε ábē bad káǎne éché súu ébe. ⁴² Moosyáál andyé, akód-tε. ⁴³ Bembapεε bēnlād e'wle ne súu éche ênlyǎg ásē, enlón e'lón dyóm ne é'be. ⁴⁴ Mesonǎg mé baachóm ábe bēndyē ene ndyééd mémbe e'kálé é'taan.

Yesue akii á mendib mîn
(Mat 14.22-33; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Melemlem mé pónde Yesue anláá ábē bembapεε aá bésól á bǎle-tē, békag á'sō á Betsaida, á múde mé edib-é-nzab mímíní. Ade békagké nē, anláá ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ⁴⁶ Ade Yesue áamáá bó alyágtεn, anchágé á ekone mîn, ákáne. ⁴⁷ Néε ngukél épédé, Yesue ábē bembapεε bēmbēēn bǎle átíntē e edib, Yesue-'ε abé á nkin mwēnpεn. ⁴⁸ Annyín aá ábē bembapεε bétage ákεεn bǎle áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te. Né-óó, dyam-ée ádé epog-ne-ngwa ankē bó atán, ákag á mendib mîn. Ahedé'áá aá mótóm bó ámín. ⁴⁹ Bon anyín áde bényíné akag á mendib mîn, bēnwēmtēn bán nwú móó rídé. Héε bébóótédé abón. ⁵⁰ Bébóné'áá áyāle áde bényíné mó, mbwóg ménkōb bó moosyáál bwāmbwam. Abwóg-ábwóg Yesue anláá bó aá, "Nlém mééhūnē nyé, meé ndé. Nyéebáá'." ⁵¹ Héε ásólé á bǎle-tē wée bēmbēē, epub-pe énsōg atóm. Yál enkóm ábe bembapεε áte bwāmbwam. ⁵² Yál enkóm bó áte áyāle bēnkēnsóǎtēnné chōm-ée menyáké míme ámbenlé ádíde e'kálé é' bad é'taan rílúmtéé. Bēnkēnhenlé-'ε achem.

Yesue achōǎté bad
bé nkole á Genesaret
(Mat 14.34-36)

⁵³ Néε béchápé edib-é-nzab, bēmpě á múde mímíní, á mbwóg e Genesaret. Ahed-taá bēntāó-'é bǎle. ⁵⁴ Bébídé-'áá á bǎle-tē bíden bad béchēm-me Yesue. ⁵⁵ Héε bényágté mbwóg áte esyáál bépēmē bad bé nkole á mekále mîn, békεεné' hōm téé áde bēnwōgkē bán Yesue adé. ⁵⁶ Hōm téé-'ε áde Yesue ánkéé, á myad mémbe ne mésad, ne wée bad bélóó á nzag-tē, bad bépééné'áá bad bé nkole wée bad bēbúdé aladen á dyad-tē ákáb nyonǎg. Néε bēmpéénné bó, béchāá mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté mímē. Né-óó bad bé nkole bésyāál ábe bēnsitén míme mesó mé mbóté bēndyēé bwām.

7

Ayáged dé betaa
(Mat 15.1-9)

¹ Befarisia ne donǎge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēmbíd á Jerusalem bēnlǎǎnéd Yesue áwóglεn mó. ² Bényín bán donǎge dé bembapεε ábe Yesue bédyáǎ medyé ne mekáá mé mbinde, nédē béewobpe'aá mekáá nyaa echē Befarisia

béhóbεέ bán bétǎngéné awobe. ³ Befarisia ne bad bé Israel ábe bélyágé ásē bésyāāl béhídē ayáge áde bēnkudté wεε ábāb betaa. Béedyāgkē ndyééd ésebán bēwóbpé mekáá nyaa echē etǎngéné. ⁴ Póndé echē mod ábídεé á dyǎn-tē, eedyāgkē chǒmchǒm ésebán asébpé yǎl awobe. Mbéndé édε-’ε ámpē híin échē béhídεé, nēngáne awobe á bwēm bwám. Bwēm nēngáne kǒb, mbeé, kúmbe é e’kii, ne bwēm née mebéndé. ⁵ Héε Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bésεdtεé Yesue bánken, “Cheé ékáá bon ábōη bembapεε béēhídē’ ayáge áde ábēd betaa bétédnédé sé? Bedyāg ndyééd áde béewopεé mekáá nyaa echē éhεdnadté.” ⁶ Yesue antimtén bó aá, “Nkal é’daádāη Yesayaa antǎngén áde ánhǒbpē ne e’yale ábe Dyǒb dénlǒmēnnē mó tǎngene nyé bedog-badé, ngáne éténlédé nén, ‘Abēn bad bεbage με edúbé é nsal ngēn, bon nímab nlém méesaá áwēm.

⁷ Edúbé éche bεbageε με éesaá dyamdyam, áyāle bεyágte bad áhíd mbéndé é baányon byánán édii mbéndé é Dyǒb.’

⁸ Nyétǔdté mbéndé é Dyǒb bon pen nyéhíde ayáge á baányon.’

⁹ Héε Yesue ábádεé aá, “Nyēbenlad mwane áte de mbéndé é Dyǒb ábel nén nyéhíde ayáge ádēn dēn. ¹⁰ Mosεε ahóbé aá, ‘Bεé sóó ne nyon edúbé.’ Ahǒb-pe ámpē aá, ‘Kéznεé awē ahóbé sáá ké’ε nyaa dyam dé mbéb áyāl bétǎngéné bēwúú mó.’ ¹¹ Bon nyéyágte nén bán nzé mod awóó chǒm éche ántǎngēnnē sáá ké’ε nyaa awōηgen bon ahóbé aá, ‘Eché chǒm édé Kǒban,’ (Nē adé bán édii chǒm é Dyǒb), ¹² né eewóó’ε nzom áwōηgen sáá ké’ε nyaa. ¹³ Né-ǒǒ, áde ayáge áde nyεbageé bad ábélé nyéetédεé eyale é Dyǒb née dyam. Mam méde-’ε ámpē híin née nímén níme nyébeleé.”

*Mam níme mébele bon
mod eesáá’ á’sǒ é Dyǒb
(Mat 15.10-20)*

¹⁴ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bon álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōηten-ne με. ¹⁵ Chǒmchǒm éesaá éche ébídε á ebwǒg bon née ésólé mod áte ébel mó abé mbinde á’sǒ é Dyǒb. Bon chǒm échē ébídε mod áte chǒǒ ébele bon abé mbinde á’sǒ é Dyǒb.”* ¹⁷ Yesue anchené ene ndun e mod, asól á ndáb-te. Dǒǒ ábē bembapεε bépédé bon bēlāngē mó bán átǎnled bó ene ngan. ¹⁸ Héε Yesue ákwentanné bó aáken, “Nyémpē nyéesōηtánné-yε? Nyéenyínéé nén bán kéchéé éche ésólé mod áte, éche ébídé á mbíd e ebwǒg, ébelelé-sε mod abé mbinde á’sǒ é Dyǒb-ε? ¹⁹ Ngáne ésólé mod áte, éepagké mó á nlém-tē. Ebelé ésud mó dásǒ á abum-tē ébid-te.” (Yesue anhób nē álúmed nén aá ndyééd ké ehéé eboó adyé.) ²⁰ Ambád aá,

* **7:15** Donje á kálag dé’sǒ ábádé nchoo 16: “Kéznεé awē awóó metúu áwǒg.”

“Chõm echê ébidé mod áte chõõ ébele bon eesáá’ á’sõ é Dyõb. ²¹ Ayãle, á nlém mí mod-tê dõõ mewêmten mé mbéb nêngáne akáb dé mesón, echíb, ne ewúen bebídéé. Mmê mewêmten móó mébelte mod mbéb. ²² Akáb dé mesón á ndáb e’wóngé, abé dé metog, ne Abel á mam mé mbéb mémpêe nêngáne edogké, ábel mbinde é mekan, akón á bad, akal á bad metóm áyãl, abé á kúmbe ne Abel dé e’yókél é’ mekan. ²³ Mmén mam mé mbéb mésyãl mébide mod á nlém-tê mébelé-ε mod eesáá’ á’sõ é Dyõb.”

Adube dé nken-a-mmwaád
(Mat 15.21-28)

²⁴ Dõõ Yesue ásyãngé bon ákãg á eped é mbwóg echê enchiitén myad mé Tire ne Sidon. Héε ásólé ndáb póg, eéhe de’áá-ε aá modmod ábíi aá módē áwēd-te. Ké nê bémbē bebíi. ²⁵ Néε mmwaád nhóg awē edáádãñ é mbéb ébedé awe mwãñ a mmwaád áte áwógé bán Yesue adé áhed, ampē ákwē-ε mó á mekuu. ²⁶ Ane mmwaád abédéε mmwaád a alon á Grikia awē béchyáá á ped e mbwóg e Siria echê béchágéé bán Fonisia. Héε ácháá’é Yesue aá ábided mwãñ echê edáádãñ é mbéb áte. ²⁷ Bon Yesue ankwentén mó aá, “Sé sébe sédide bëndem. Eesáá bwãm átéd ndyééd e bãnbãn ábwēme mbwé.” ²⁸ Ane mmwaád ankwentén aá, “Nê dën a-Sãñ, bon káãñne mbwé echê edyéé á tébele-sé ebélé edyé púuted é medyé éche bëndem béhúnté.” ²⁹ Dõõ Yesue álãngéé mó aá, “Ayãle échén ehób éche ehóbé nén, ehéle ésūē wε á ndáb. Edáádãñ é mbéb éche ébedé awon mwãñ áte étédte mó.” ³⁰ Né-õó, ane mmwaád ansú á ndáb, atán nêngáne mwãñ ánãngé á anon mín. Echê edáádãñ é mbéb émmãd mó atede.

Yesue achõjté mod awē
eewógne’ad, eehóbé’ad-ε dyam bwãm

³¹ Héε Yesue áhídté á mbwóg e Tire, átimé á Sidon á ped e edib é Galilia, átimnád á ped e mbwóg e Myad Dyóm. ³² Bad behóg bêmpéén mod áwē awē eewógne’ad, eehóbé’ad-ε dyam bwãm. Abé bad bēchãñ Yesue bán ábán ane mod ekáá á yãl. ³³ Héε Yesue áhídnédé mó wéε ene ndun e mod edíi bon átimēn mó á ahãngé á hõm. Ansóléd memii á metúu míme ane mod, ásob meléed bon ásitén mó echém. ³⁴ Héε Yesue ánóné ámín, áheeméd áte, bon áhõbē aá, “Efáta,” nê adé nén bán, “Dibnéd.” ³⁵ Abwõg-ábwõg, ane mod ábootéd-te awógen, echém étyéém mó á nsãl, ábootéd-te dyam ahób bwãm. ³⁶ Héε Yesue ásiméé bó etúu áte aá béétúbpe modmod ádén akan ñin. Bon pónde téé echê áhóbé aá béehóbé’, bó-ε bēnabpé bó ahób hóbén. ³⁷ Bad bésyãl ábe bēnwõg, yãl enkóm bó áte nyaa echê echabé ámín bwãmbwam. Béhóbé’ad bán, “Abéle’ mam mésyãl bwãm.

Abele kááŋne bad bé ndóg béwógne', ábele-'ε e'bóbé é'hōbē dyam."

8

Yesue adídté e'kálé é' bad é'niin
(Mat 15.32-39)

¹ Mmê mesú mēn ndun e mod empée empě wée Yesue. Ngáne bénkênwóngé chōm-ée bedyáγκē, Yesue anchélé ábē bembapεε, álāŋgē bó aá, ² "Ndé enén ndun e mod ngal áyāle békébē ne me e'pun é'láán, béewóo-'áa chōm éche bedyákē bōob. ³ Nzé nsúúténé bó nzaa bōob, né béhūn ásē á nzii áyāle bó donge á bad béchábé abíd." ⁴ Héε ábē bembapεε bétimtanné mó bánken, "Héé mod áhele ákud ndyééd á ehýāŋge-tê hén echē ékwōg ábēn bad adyé-yε?" ⁵ Yesue ansedéd bó aáken, "E'wεle é'tāŋ nyéwóó?" Bénkwentén bán, "E'wεle saámbé." ⁶ Dóo álāŋgée ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndōob-tē. Héε átédé ábē e'wεle saámbé, ásāgnān Dyōb, ákabtád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-'ε békabpé ene ndun e mod. ⁷ Bénwōŋ-'ε baá nguse bé súu ésad. Yesue annaméd chómpē. Amaá-'aá chó anamed, ábagé bembapεε aá békabe bad. ⁸ Bad béndyē ene ndyééd, békód-te, kááŋ élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e'lón saámbé. ⁹ Mesōŋgé mé bad míme méndyē ene ndyééd mébédé dyam e'kálé é'niin. Yesue ansúúd ábē bad áwab mendáb. ¹⁰ Asúúté-'aá bó súútén, asól-le mó á bōle-tē ne ábē bembapεε, békē-'ε á mbwóg e Dalmanuta.

Befarisia béhede' e'chemléd
(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Befarisia bēmpě wée Yesue bébootéd mó apenten, béhedné mó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. Bébélé'áá nē ákag mó. ¹² Héε Yesue áhéémédé áte, boŋ áhōbē aáken, "Cheé ékáó boŋ nyongel e'chii éhedé e'chemléd? Ne mbále, nlāŋge nyé nén mée, nyongel e'chii éekudté e'chemléd ké' ehóg." ¹³ Héε áchénné bó, boŋ ásōlē á bōle-tē, átimé á pēd e edib eníníí.

Esulten é Befarisia
(Mat 16.5-12)

¹⁴ Bōob-pōó, áde bembapεε ábe Yesue bésólé á bōle-tē, bēnchatén e'wεle awále áyāl. Ewεle ehóg chēmpen chóo bēnlyāgnédte á bōle-tē. ¹⁵ Héε Yesue álāŋgée bó aá, "Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne éche Herōde." ¹⁶ Dóo békaleé bēn ne bēn bán, "Ahóbé nē áyāle deewānlé e'wεle áyāl." ¹⁷ Yesue ambii chōm éche béhóbéé, héε ásedtée bó aáken, "Cheé nyéhóbéé áyāle e'wεle ábe nyéewōó'ε? Kááŋ ne' bōob nyéebíí'ε ké'ε nyéesōŋtené-yε? Chán nyélélé nlém á abum nén? ¹⁸ Nyéwóó mīd, nyéenyínné-yε? Nyéwóó-'ε metúu nyéewógnéé-yε? Kááŋne bōob nyéékamtánné-yε?

19 Ade mênkabpé e'wēle é'táan ádíde e'kálé é' bad é'táan, e'lónj é'táj e'wēle ábe bēnlyæg ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "Dyóm ne é'be." 20 Ambád bó asēded ámpē aá, "Ade mênkabpé-'e ewēle saámbé ádíde e'kálé é' bad é'niin, e'lónj é'táj e'wēle ábe bēnlyæg ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "E'lónj saámbé." 21 Ambád bó asēded aáken, "Boj ké nê nyéesōhtenē-ye?"

Yesue achōhté mod awě akwedé ndim

22 Yesue ne ábē bembapēē bēmpē á Betsaida. Ahed dōo bad behóg bépééné mod awě akwedé ndim áwē, boj béchāá mó bán ábán mó ekáá á yāl. 23 Yesue ancháá ane mod á ekáá, áhidnéd mó á dyad-té wē. Ansob mó meléed á mīd, abán mó mekáá á yāl, boj ásedté mó aáken, "Enyíne chōmchōm-ε?" 24 Héε ane mod ánóné ámīn boj áhōbē aá, "Nnyíne bad boj bényínnad nēngáne mel míme mékag." 25 Héε Yesue ábané mó mekáá á mīd ámpē. Dōo ane mod ákídté anōn, mīd mēndibnéd mó, ábootéd-te anyínen bwám. 26 Yesue ansúúd mó á ndáb, áhōbē aá, "Wētōgné-'e asól ádyad-té ámpē."

*Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

27 Yesue ne ábē bembapēē békágé'áá á myad míme médé á mbwóg e Kaisaria Filipi. Bépédé-'aá á nzii wē, dōo ásedtéé bó aáken, "Nzé-módé bad bó behōbēé bán ndé?" 28 Héε bēkwentanné bán, "Donje á bad behōbe bán edii Jōne Ndusene, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-'e bán nkal é'dáōdōj nhóg." 29 Dōo ásedtéé bó ámpē aáken, "Boj nyébēn-ne nzé-módé nyéhōbēé bán ndé?" Héε Petro ákwentanné mó aá, "Wéé edé Ane-awě-Béwógté." 30 Ade Petro amaá-'aá ahób nê, Yesue ansím bó etúu áte aá béēlāngē modmod nyaa e mod echē módíí.

*Yesue ahóbé tājene metake míme
ákuđté ne kwééd echē áwēē
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

31 Yesue ambootéd ábē bembapēē ayóged, áhōbē aá, "Mwān-a-Moonyon atājéné ákuđ metake híin. Bad bēmbáá bé dyad, beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bēbāj-'e mó á yāl. Béwūū mó, boj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." 32 Yesue anhób ádén dyam nyaa echē énkēnkōjnédté bó mbále ké póg. Héε Petro átímné Yesue á nkæg, boj ákágé átimed mó áte. 33 Boj Yesue ankuné, ánōn ábē bembapēē. Dōo ákánne Petro áte aá, "Hidé me á'sō-te, a-Satan! Mmonj mewēmtēn méesaá mewēmtēn mé Dyōb, médii mewēmtēn mé moonyon." 34 Dōo Yesue áchénlé ene ndun e mod ne ábē bembapēē, boj álāngē

bó aá, “Kénzée awě adəá me ahíd, ásob yəl mendíb, ápəm-me ádē awəg ahíde me. ³⁵ Ayāle kénzée awě ahede ádē alongé asonj əbəd dó. Kénzée-’e awě abódé ádē alongé ayāle echēm ne ayāle nímén nkalanj ní bwám né əkud alongé áde déemaá’. ³⁶ Nsyáəj níhéé mod əkudté nzé akudé nkəjse nisyāəl bonj abódé ádē alongé. ³⁷ Cheé mod əhelese əbe əkəde ádē alongé? ³⁸ Kénzée awě əkwāgən me ne əbēm e’yale á nyonjel e’chii echē ehídne Dyəb nlem mbē, abé-’e ebébtéd, Mwän-a-Moonyonj mó əmpē əkwāgən mó á pónde echē əpē ne əngel echē əsáá ne ehúmé éche Sáá.”

9

¹ Héé əlāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, donje á bad átintē echēn béenyínénne kwéed díd áde bényínéé nē nkamlən ní Dyəb nípédé ne ngine.”

Yəl ehəjéné Yesue

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Ambíd e epun ntóob Yesue ankeén Petro, Jemse ne Jonē á mbəəd echē echabé əmín. Bəmpen-éé bəmbē əhed. Awāb e’sóte hē dóo əbē bəmpəe bényíné nēe Yesue əhəjéné. ³ Mbóté éche ənhēə epéné áte, epūbē-’e féréd. Epúbé’áá nyaa echē modmod á nkəjse əheléé-se apúbéd. ⁴ Héé bényíné Mosēe ne Elaijaa bəbídé təléd, bóəbe Yesue bəkale’. ⁵ Dóo Petro əlāngéé Yesue aá, “A meléed, ebóo ngáne syāá dédíi hén. Déləj e’bem é’lāán, échəj, éche Mosēe ne éche Elaijaa.” ⁶ Petro enkəmbíí’ē chəm éche əhóbéé ayāle mbwəg ní ngine níme mémbe bóəbe baáb á yəl. ⁷ Hē dóo mbag ekúténé bó bonj ehób-pe ebíde’ á mbag-tē wē nén, “Awem Mwän a nlem nén, nyéwəgne mó.” ⁸ Abwəg-əbwəg dóo bəónné ekíde bonj bényíne modmod ampée nzése Yesue. ⁹ Ade bəsudéé á mbəəd mín nē, Yesue ənsím bó etúu áte, əlāngē bó aá, “Nyéelāngé modmod dyam áde nyényíné kəəj ne á pónde echē Mwän-a-Moonyonj əpuú’ē.” ¹⁰ Né-ə, əbē bəmpəe bənkoó áde dyam ne bən, bésədté yəl chəm-éə mpúu nídí. ¹¹ Héé bésədtéé Yesue bənken, “Cheé ekáá bonj bəmeléede bē mbéndé bəhóbé nén bən Elaijaa atəngéné əsébe dé əpe bonj Ane-awě-Béwəgté əpě?” ¹² Dóo átíntanné bó aá, “Ne mbále Elaijaa atəngéné əsébe dé əpe atí-’e mam mēsýāəl. Cheé-ə ekáá bonj étənléd á kálag e Dyəb nén bən Mwän-a-Moonyonj əkud metake híin, bad bəbān-’e mó á yəl? ¹³ Bonj nlānge nyé nén meé Elaijaa əmməd əpe, bəmbəl-le mó ngáne bəndəngé. Nē dénlənd mam níme mēntənléd ayāle echē.”

Yesue achəjté mwän

awě edəədəj é mbéb étəgtéé

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

14 Ade bépédé wée ábíníí bembapεε bébédé, béntān née ndun e mod éláηnéde bó. Bemeléede bé mbéndé bépéntānnáá ne bó. 15 Anyín áde ábē bad bényíné Yesue, menyáké ménkōb bó bwāmbwam. Bēnnyāgéd áwē áleled mó. 16 Héε Yesue áseǵtéé ábē bembapεε aáken, “Cheé nyáābō nyépentanné?” 17 Dōo mod nhóg áfíntē e ene ndun e mod ákwentanné aá, “A-meléed, mpééné awēm mwān a mwenchóm áwōη áyāle edāádāη é mbéb édé mó áte, ébéle eehóbéé-’ε dyam. 18 Nzé ékóbé mó, ébelé éhūnēd mó ásē, mehod-te mébídé mó á nsəl. Ene pónde ádyāg mesoη á nsəl, anámén-ne. Nlángé-’ε ábōη bembapεε μεé bébíded mó chó áte boη béeheléé.” 19 Dōo Yesue ákwentanné aá, “Wáā, nyé bad bé’ chii, nyéewóó’ é adúbé. Chán mépéé nyé adyen hén-ēē? Chán mépéé nyé awesén-é? Hyenáád me mwān awed.” 20 Dōo bépíínédé mó ane mwān. Anyín ádē échē edāádāη é mbéb ényíné Yesue, énsōg ane mwān, éhūnēd mó ásē, áhāηlād á ndōob, mehod-te mébídē mó á nsəl. 21 Héε Yesue áseǵtéé sáá aáken, “A etūn é pónde éhéé ákétagké nēn?” Dōo sáá ákwentanné aá, “Bootya se á mwēndemé. 22 Eyógké mó ahúned á muú-te ne á mendíb-te áwúu mó. Boη nzé dyam áde áde éhéleé-se ébel, ewóg sé ngol, ewōηgén sé.” 23 Héε Yesue áfímténé mó aá, “Wéé nzé dyam áde ádē níhéleé se níbel-ε? Chōm ésyāāl éhéle ébenled ne mod awé awóó adúbe.” 24 Abwōg-ábwōg dōo ane mwān sáá ákánté ehób ámín aá, “Ndúbpé, wōηgén adúbe ádēm áde déekwognede.” 25 Ndun e mod enyāgté’áá áladen áte áhed. Ade Yesue ányíné nē, ankáné échē edāádāη é mbéb áte aá, “A-edāádāη é ndóg ne é ebóbé, nkamlan we μεé ébíd mó áte, weesólé-’ε mó áte ámpē.” 26 Echē edāádāη élébpé-’aá esaád, éságéd ane mwān ne ngíne, ébíd-te. Ane mwān antīm née ndim mí mod káāη donge á bad béhōbē bán, “Awédé.” 27 Boη née Yesue áchāηgé mó á ekáá, áfíidē mó ámín, ane mwān atyéém-me. 28 Yesue ansól á ndáb-te. Héε ábē bembapεε béséǵtéé mó á kun-tē, bánken, “Cheé énkāη boη sēnkēnhēl échē edāádāη é mbéb abided?” 29 Ankwentén bó aá, “Mekáne mwēmpen móo méhéle mébídéd enén ndín e edāádāη.”

Yesue ahóbé ámpē tāηgene eche kwéed

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

30 Yesue ne ábē bembapεε béhídté-’aá hē, bépōη á mbwóg é Galilia. Enkēnmwaá aá modmod ábíi wée módíí, 31 áyāle ayágté’áá ábē bembapεε aá, “Bébē Mwān-a-Moonyoη á mekáá mé baányoη. Bó-’aá béwūū mó. Nzé bémáá-’ε mó awúu ápuú ámbíd e epun é’láán.” 32 Boη ábē bembapεε béenkēnsōηténne chōm éche ánhōbpē, bēbáá’áá-’ε mó aséded.

Nzée atómténé mod ambáá abé?

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

33 Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Kapenahum. Ade bépédé, bénsāl á ndáb-te. Dóo Yesue ásedtεé bó aáken, “Cheé nyéswántánnáá á nzii bwéed?” 34 Boη bénkēnhóbpé dyamdyam áyāle bēn ne bēn bépéntánnáá t̄ngene mod awě atómténé mod ambáá abé áf̄inté echáb. 35 Hée Yesue ádyéé áse, áchagé ábē bembapεε dyóm ne bébe boη álāngē bó aá, “Kéznéé awě ahede mod a mbáá abé, at̄ngéné abé ndimtene, abé-’ε mbaledε a moosyáál.” 36 Hē dóo átédé mwēndem boη áf̄idē mó áwab f̄inté. Dóo abwáádé ane mwān, boη áhōbē aá, 37 “Kéznéé awě akobé enén ndín e mwān á d̄in ádēm, né akobé mε. Kéznéé-’ε awě akobé mε, eékobéé mmēn-pen. Akobé káñne ane awě alómé mε.”

*Kéznéé awě eet̄ngán syánē,
né adé ne syánē
(Luk 9.49-50)*

38 Joηe anláá Yesue aá, “A meléed sennyín mod abidte bad e’daád̄oη bé mbéb áte á d̄in ádōη, sēnláá-’ε mó bán ásōg abel nē, áyāle eesaá mod a echoη éche syánē.” 39 Boη Yesue anláá bó aá, “Nyéelāngé mó bán ásōg abel nē. Mod ké nhóg eesaá awě ámad menyáké abel á d̄in ádēm, boη ámbid e pónde áhōbē mε mam mé mbéb á yāl. 40 Ayāle, kéznéé awě eet̄ngán syánē né adé ne syánē. 41 Ne mbále, nlānge nyé nén mεé, kéznéé awě abagé nyé ké kōb e mendib ámwé á d̄in ádēm, áyāle nyédí bad bé Kr̄isto, at̄ngéné níme nsábe akud.

*Mek̄agsen míme mébelte bad mbéb
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

42 “Kéznéé awě abélté enén ndín e mwēndem echē edúbpe mε mbéb, ébē mboη át̄o mó s̄an̄kalaa aláá á nk̄oη, béhúnéd-te mó á edib é nkwě. 43 Nzé echoη ekáá ébelte wε mbéb, esél chó, épim. Edé mboη wε ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yāl tómaa wε áwóη mekáá mébe boη bébwém wε á d̄ū-á-muú.* 45 Nzé echoη ekuu ébelte wε mbéb, esél chó, épim. Edé wε mboη ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yāl tómaa wε áwóη mekuu mébe, boη bébwém wε á d̄ū-á-muú.† 47 Nzé ádoη d̄id ábelte wε mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboη wε ásol á nkaml̄en ní Dyōb ne d̄id ahóg tómaa wε áwóη m̄id mébe boη bébwém wε á d̄ū-á-muú. 48 Ahed, ‘e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te mééd̄imēē.’

49 “Muú ményāō mod ké ahéé á yāl ngáne nkwě nínȳoηgēé á ndyéed-te. 50 Nkwě níbóó, boη nzé níbódé alan, chán béhele-se

* 9:43 Doηge á kálag dé’só ábádé nchoo 44: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te mééd̄imēē. † 9:45 Doηge á kálag dé’só ábádé nchoo 46: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te mééd̄imēē.

bényīnēd mō ámpē? Nyényine' nēe nkwě, nyédyεε-'ε ne nsan ne nhóg ne aníníí."

10

Ayáged t̄ngene anan
dé mmwaád á e'wóngé

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Yesue anhidé ádê abwóg á hōm, ampōŋ á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edīb é Jodan eníníí. Ndun e mod epagé'áá áwē, áyāgtē-'ε bó ngáne ámenténne bó ayáged. ² Befarisia bémpě áwē ákæg mō. Bēnsedéd mō bánken, "Eched mbéndé chóchó ebage kunze nén mod ánan mwaád á e'wóngé-yε?" ³ Héε Yesue átimtanné bó aáken, "Chán mbéndé eche Moseε ékaleé?" ⁴ Bēnkwentén bán, "Mbéndé echě Mosεε ebage kunze nén, mod ábe mwaád kálag echě elūmte nén bán, e'wóngé é'máá boŋ ánan mō." ⁵ Héε Yesue álāngeé bó aá, "E'el bé nlém á abum ábēn bóó bēmběl boŋ Moseε ábe nyé échén mbéndé. ⁶ Boŋ se á mbooted, áde Dyōb áhágé bad, anhăg mmwaád bó mwenchóm. ⁷ 'Né-óó, mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád. ⁸ Búmō bad bébe bétim mod nhóg.' Né-óó, béesaá ámpē bad bébe, boŋ bédii mod nhóg. ⁹ Né-óó, échě Dyōb áládé, modmod eepáá.'" ¹⁰ Ade bétimé ámbid á ndáb-te, Yesue ábē bembapεε bēnsedéd mō t̄ngene dyan áde áhóbé. ¹¹ Héε Yesue álāngeé bó aá, "Kéznéé awě anané mwaád boŋ awōŋ mmwaád ampée né akábé asón. ¹² Nzé mmwaád-te atědté nchóm boŋ awóó mod ampée, né akábé asón."

Yesue anámté bēndem

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bēpééné'áá bēndem wée Yesue bán ábán bó ekáá á yǎl ánamed bó. Boŋ ábē bembapεε bēnkānē ábē bad áte. ¹⁴ Ade Yesue ányíné nē, anlīŋ, aláá-'ε ábē bembapεε aá, "Nyétede bēndem béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén nyaa e bad nēe bó chóó éwóó nkamlen rí Dyōb. ¹⁵ Ne mbále nlānge nyé nén mēé, kéznéé awě eékobe nkamlen rí Dyōb nēngáne mwéndem, éesónlé áwēd-te." ¹⁶ Héε Yesue áládé ábē bán áte, ábáné bó mekáá á nló nhógē-nhógē, ánamté-'ε bó.

Nhōn mí bad ne nkamlen rí Dyōb

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ade Yesue ábwógké eke ámpē, dōó mod nhóg ányágté áwē, abwóg mebóbōŋ áwē e'só-te, boŋ ásedté mō aá, "A-meléed a bwām, dyan áhéé ntāngéné abel, ábel nén ríkud alongé áde déemaá?" ¹⁸ Héε Yesue ásedtéé mō aáken, "Cheé ékásá boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eesaá mod a bwām étōmēé Dyōb dēmpen. ¹⁹ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, 'Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wóngé,

weechibé', weebidé mbón e metóm, weédōgē bad, beé sóo ne nyon edúbé.' ” ²⁰ Héé ane mod áhóbéé aá, “A meléed, nhidé échén mbéndé ésyāal bootya se á mwëndemé.” ²¹ Héé Yesue áñonéé mó chóón ne nlém mé edənge, bon álāngē mó aá, “Dyam ahóg áhedne we. Kǎg, ésóm bwēm é'syāal ábe éwóó, étéd nímé məné, ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wǝkǝd nhon ádyób. Ene pónde éhye éhíde me.” ²² Ade ane mod áwógé nê ansudén, asú-'e ne ndutul á nlém-tê áyāle ambé nhon bwāmbwam.

²³ Héé Yesue ákúnné mǝd wéé abē bembapēe bon álāngē bó aá, “Elél áte bwāmbwam behon bé bad ásol á nkamlen ní Dyób.” ²⁴ E'yale ábe Yesue bénkōméd abē bembapēe yǎl áte. Ambád ahób ámpē aá, “A-baányan élél áte bwāmbwam ásol á nkamlen ní Dyób! ” ²⁵ Edé mwǎn e akan sǎnkalaa a nyam née Kamêl ápon á epón é ndonde tómaa nhon mí mod ásol á nkamlen ní Dyób.” ²⁶ Ade bembapēe béwógé nê yǎl enkóm bó áte bwāmbwam. Héé bèn ne bèn béhóbéé bánken, “Nzée-'ō ahéle ákud e'soóson?” ²⁷ Héé Yesue áñonéé bó chóón, bon áhōbē aá, “Ne baányon nén déheleé se abenled, bon ne Dyób dyamdyam déeleléé áte.” ²⁸ Héé Petro áhóbéé aá, “Nóné', sētédte chóm ésyāal áhíd we.” ²⁹ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awē atédte eche ndáb, baányan, nyaá, sáá, bǎn ne eche mbwóg áyāl echēm, ne áyāl e nkalan mí bwām, ³⁰ ákǝd tómaa ne nê á alongé dé' chii. Akǝd ndáb, baányan, bǎn, ne mbwóg mbwókel é ngen. Akǝd-te káñne metake á dǝn ádēm. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúe' ³¹ Bon bad hiin ábe bédé á'sō bōob bélyəg mbíd, hiin-ne ábe bényəg mbíd bébē á'sō.”

*Yesue ahóbe ngen eche elónténe
eláán ngáne béwúú' é mó
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yesue ne abē bembapēe békágé'aá á akuu á Jerusalem, mó-'aá antómén bó. Yǎl enkóm abē bembapēe áte bwāmbwam, mbwóg-ke níkób bad ábe béhídé'aá bó. Ade békagké nê, dóo Yesue átímné abē bembapēe á nkəg ámpē bon álāngē bó mam míme mébenléd ne mó. ³³ Héé áhóbéé aá, “Pón nyébii bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bébéé Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-'e bébǝ mbakú bán atəngéné awé, bébǝ-'e mó á mekáá mé bad ábe béesǝ bad bé alon á Israel. ³⁴ Béwelé mó, bésobtád mó meléed á yǎl, béswādtāad mó e'tangú, béwúú-'e mó. Bon ámbíd e e'pun é'láán āpuú.”

*Jemse bó Jone béhede' e'tál
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ambíd e nê Jemse bó Jon, bãn ábe Zebedie bêmpě wée Yesue. Ade bépédé, bénlāá mó bãn, “A meléed, dyam ádé áde séhedéé bãn ébele sé.” ³⁶ Héé Yesue ásedtéé bó aáken, “Cheé nyéhedeé bãn mbele nyé.” ³⁷ Dóo béhóbéé bãn, “Sêhede bãn áde wédyéé’é ádōŋ atii dé nkamlē, émwē sédyēē wē á nkəg, nhóg á ekáá émbáá aníní-’ε á ekáá é emwēd.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebii’é chōm éche nyésedtéé. Nyéēhēl metuné míme mēpēmē apēm-ε? Nyéēhēl edusen é metuné éche mékudté akud-ε?” ³⁹ Dóo békwentanné mó bãn béhēl. Héé Yesue álāngéé bó aá, “Nyéēpēm metuné míme mēpēmē, nyéēkūd edusen é metuné échē mékudté, ⁴⁰ boŋ meewóó’é kunze ápwēd mod awē ádyéé mē á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwēd. Dyōb dóo débē míme metii wée bad ábe ánábnédé mó.”

⁴¹ Ade ábiníi bembapēē dyōm bēwógé dyam áde Jemse bó Jon bésédté, bēnliín bó bwāmbwam. ⁴² Héé Yesue áchāgeé bó moosyāál benben boŋ álāngē bó aá, “Nyébii nēn bãn bad ábe bébyééné nēē benkamlēné bé nkōŋsé ne bad bēmbáá bé dyad, bēbenlad ngīne ákamlēn bad ábe bédé ásē echāb. ⁴³ Boŋ éetāngēné abé nē áfintē echēn. Kénzēé awē ahēde aá móbē mod ambáá áfintē echēn, atāngéné abé mbāledē awēn. ⁴⁴ Kénzēé-’ε awē ābē mod a’só áfintē echēn, atāngéné abé ntāŋ a moosyāál. ⁴⁵ Ayāle ké Mwān-a-Moonyoŋ eépedéé aá bad bēbenle mó, boŋ apedé ábele bad, ábe-’ε ádé alōngé ákōde bad híin.”

*Yesue achōŋté mod
awē ankwe ndím
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Yesue ne ábē bembapēē bêmpě á dyad á Jeriko. Ndun e mod ehídé’áá bó. Ade bémadté dyad áte nê, dóo bétáné mod nhóg awē béchágé’áá bãn Batimuse. Batimuse abédé-’éé mwān awē Timause. Ankwe ndím. Andyéé á nkəg ní nzii, áchōmē bwēm. ⁴⁷ Ade áwógé bãn Yesue a dyad á Nazaret móo atóme’ nê, ambootéd abón, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa míme Dabidē, wóg mē ngəl!” ⁴⁸ Bad híin békánné’áá mó áte, bēlāngē-’ε mó bãn ádib nsəl. Boŋ mó-’ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg mē ngəl!” ⁴⁹ Héé Yesue átyéémé boŋ áhōbē aá, “Nyéchéle mó.” Dóo béchénlé, bēlāngē mó bãn, “Weétāgē áte. Tyéém ámīn achēnle wē.” ⁵⁰ Héé ane mod ábwémé kóte wíníi, apádé ásē, ápāg-ke wée Yesue. ⁵¹ Héé Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé éhedéé wéé mbele wē?” Ane mod anhób aá, “A-meléed, nhēde mēé rínyīnen ámpē.” ⁵² Héé Yesue álāngéé mó aá, “Kāg, adúbe ádōŋ ádíde wē bwām.” Abwōg-ábwōg ambootéd anyīnen, áhídē-’ε Yesue.

11

Yesue asólé á Jerusalem née kâŋ
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jôn 12.12-19)

1 Ade Yesue ne ábē bembapεε békwógé ape á Jerusalem, benben ne myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm ábē bembapεε bébe á'sō, ² álāŋgē bó aá, “Nyékag á dyad áde ádé nyé á'sō nê. Nzé nyēsólé sólén nyéētán née bétāŋgé etum é nchóm a ésel awě mod éédīdēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyεene’.” ³ Nzé mod asédté nyé aáken, ‘Cheé ékáá bon nyébelé nén?’ Nyéláa mó bán, ‘Sāŋgwéé atógnéné chó, álōm-me chó ámbīd ábwōg-ábwōg.’” ⁴ Héε békíí bon bétānē’ etum é nchóm a ésel éche bétāŋgé á mmwε-ń-nzii bon béhunné’.” ⁵ Héε bad ábe bentyēēm benben ne áhed bésēdté bó bánken, “Cheé nyébeléé nê, nyéhunne échē ésel-ε?” ⁶ Bembapεε bēntimtén bó ngáne Yesue ánhōbpē aá béhōb. Dóó ábē bad-te bétēdté bó bán békag. ⁷ Bēmpēén échē ésel wéε Yesue, bétal chó échab mbóté ámín bon mó-’ε ádiidé’.” ⁸ Bad híin bēntāl échab mbóté á nzii-tē ábe mó edúbé, ábíní-’ε bésēlē’ e’kikag é’ mii, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Bad ábe békágé’áá mó á'sō ne ábe béhídé’áá mó ámbīd béhágé’áá e’saad bán, “Hosána, Mekenag!

Nnam mbê ne ane awě apedé á dīn áde Sāŋgwéé.

¹⁰ Nnam mbê ne nkamlēn níme echēd sāŋ Dabidε, níme níhúé’ Hosána, Mekenag ne Dyōb áde ádé se ámín!”

¹¹ Yesue apedé-’aá á Jerusalem, asól á Ndáb-e-Dyōb. Ansimén ekíde ésyāāl. Ngáne pónde émmadté atóm, antīm ámbīd á Betani ne ábē bembapεε dyōm ne bébe.

Yesue abagé alín á ngəl ebómán
(Mat 21.18-19)

¹² Chān é’bíníí áde béhúé’é á Betani, nzaa enkób Yesue. ¹³ Annyín alín á ngəl nchabnede ne byaá ámín. Dóó ákíí áhed ányín nzé móhēle se mókud e’pum áwedé-mín. Ade ápedé áhed enkētánné epum ké ehóg étōmεé byaá áyāle enén pónde eebédeé pónde echē ngəl échyáá’é e’pum. ¹⁴ Héε álāŋgēé ábē bwel aá, “Wéechyáá’é epum ámpē mbéd.” Ábē bembapεε bēnwōg áde Yesue áhóbé nê.

Yesue anané bekáb bé nyonǵé
á Ndáb-e-Dyōb

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jôn 2.13-22)

¹⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Jerusalem. Ade bépédé, ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd-te bad ábe békábé’áá dyōn áwēd-te ananted. Ankuné betébele ábe bad bépénlé’áá mōné ámín mekuu ámín, ákūnē-’ε metii níme bad ábe bésómmé’áá mbāŋǵé mekuu ámín. ¹⁶ Enkēmmwáá-’ε aá modmod átōmēn

chõm é nyongé ké ehóg á eyáde é Ndáb-e-Dyõb-te. ¹⁷ Héε áyágtéé bó, áhõbē aá, “Eesaá mbále bán éténlédé nén bán, ‘Echem ndáb échagnéd bán ndáb e mekáne e melonj mésyā́l-ε?’

Boη nyétimté chõ mbwõg mé bechíb!” ¹⁸ Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēnwõg áde Yesue áhóbé nê, bébootéd-te nzii ahed áwúu mó. Boη bémbē mbwõg áyāle ndun e mod esyā́l echē embé áhed émbē menyáké ne mekan míme áyágté’áá. ¹⁹ Ade ngukél épédé Yesue ne ábē bembapeε bēnhidé á dyad-tē wê.

Ayáged tâηgene alín á ngal adē dénwē
(Mat 21.20-22)

²⁰ Mbwembwε, áde bétiméé ámbíd, bényín adē alín á ngal ngáne áwédé káõηne á nkaη. ²¹ Héε Petro ákámtné dya áde Yesue ámbenlé, boη álāngē mó aá, “A-Sáη, nõné’, alín á ngal áde wēmbéé ebómán áwédé.” ²² Héε Yesue ákwentanné aá, “Nyédúbe Dyõb ne nlém rísyā́l. ²³ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awē ālāā enén mbõõd aá, ‘Hidé ásē, éhũn á edíb é nkwe-te’ boη adúbé ne nlém rísyā́l aá dya áde móhóbéé débēnléd ésebán apide’, né débēnléd. ²⁴ Né-õó, nlānge nyé meé kéchéé éche mod ásédté Dyõb á mekáne-tē, boη adúbe nén aá móõkud chõ, ákũd-te chõ. ²⁵ Póndé ké ehéé échē étyéémé wéé mókanné’, nzé ewánléné mod meliηgá, élagsen mó, ábel nén awõη Titée awē adé ámín mó-ε ámpē alagsen we mímon mbéb.”*

Héé kunze eche Yesue ébidé?
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Yesue ne ábē bembapeε bémpē á Jerusalem ámpē. Ahyómmé’áá á Ndáb-e-Dyõb-te. Hê dõõ beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad bépédé áwē. ²⁸ Dõõ bésedtéé mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel mímén mekan? Nzé-módé abagé-ε we ene kunze?” ²⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Méesedéd nyé dya ahóg. Nzé nyékwenténé dó, né me-ε mēlāā nyé kunze echē ríwóó ábel mímén mekan. ³⁰ Nzée ambē Jõne kunze ádusen bad? Dyõb-ε ngé baányonj?” ³¹ Bēn ne bēn bēmbootéd apentēn bánken, “Nzé dehóbé nén bán ‘Jõne echē kunze enhúú ne Dyõb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-õ enkāη boη nyénkéndúbé mó?’ ³² Boη nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányonj?’” (Béwógé’áá bad mbwõg áyāle bad bésyā́l bēndúbé bán Jõne abédéε nkal é’dáõdāη.) ³³ Né-õó, bēnkwentén Yesue bán, “Séebii’é.” Yesue mó-ε antimtén bó aá, “Né ké me-ε ámpē méeláá’é nyé kunze echē ríwóó ábel mímén mekan.”

* **11:25** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 26: “Nzé nyéélagsán bad bémpēε mbéb, ké awen Titée awē adé ámín éelagsénné nyé mímén mbéb.”

12

*Ngan e bebel-bé-nsón
ábe bébébé nlém á abum
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)*

¹ Héε Yesue ábóótédé ngan abenled ákalen bó. Anhób aá, “Mod nhóg ankwël nzag e e’pum é’ mel ábe bébenléé mím. Ankág chós, ábel bwál wée bémineé ábê e’pum é’ mel ábel mím, alón-’ε ebem wée bédyεε’ é áwēd-te ánan menon. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbóó békáb mbote áte, ákē á alonj démpēe. ² Néε pónédé épédé echě bépádεé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm awē mbaledε wée ábê bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e’pum. ³ Héε ábê bebel-bé-nsón békóbé ane mbaledε, bēwānēn mó, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ⁴ Dóó ane nwóó-nzag álómé mbaledε ampée. Bénlōgēn mó á nló, bēwógéd-te mó e’són. ⁵ Nwóó-nzag ambé alóm mbaledε ampée, ábê bad bēnwū ane ámpē. Bēmběl melelem ne ekud émpēe, bēbomé donje, bēwūε-’ε ábíníí. ⁶ Mod awē anlyag mó alóm abédée awe mwān-a-mwēnchóm awē ándəngé bwāmbwam. Káəηne á asóg, dóó álómée ane mwān ne mewēmtēn nēn aá, ‘Ngáne ádíí awem mwān, bēbē mó edúbé.’ ⁷ Bonj áde ábê bebel-bé-nsón bényíné née ane mwān áhúε’ é, dóó bēn ne bēn bēhóbéé bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag déwúu mó ábel nēn eche mbwóg ésuuned syánē.’ ⁸ Héε békóbé mó, bēwūε’ mó, bēbwém-me mó ndim ámbíd e e’ké.” ⁹ Héε Yesue ásedtéé aáken, “Bóob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé ábê bebel-bé-nsón? Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe. ¹⁰ Eyale é Dyöb éhóbe nēn aá, ‘Aláá áde belonj-bé-ndáb bēnchenéé, dóó átímé aláá dé etógnén abé.

¹¹ Sánkwée mó abelé nēn, édé-’ε syánē menyáké á díđ-te. Nyéeláá’ é nē-yε?”

¹² Né-óó, bad bēmbáá bé Israel bēhédé’ áá Yesue akób áyāle bēmbíí bán áyāle echáb dóó ákálé enén ngan. Bonj bēmbē mbwóg áyāl e ene ndun e mod embé áhed. Né-óó bēntédé mó béke.

*Nsedtéđ təηgene asaa á tááε
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)*

¹³ Bénlōm Befarisia ne bad bé epepé éche Heróde áke dé aseded Yesue dyam ábel nēn békóben mó awusé. ¹⁴ Héε bēpédé áwē bonj bēlāngē mó nēn bán, “A meléed, sēbíí nēn bán ekale mbále. Weékwognádté modmod. Weebáá-’ε bad mesó mé mbóm. Bonj ekonje bad mam mé Dyöb ayáged. Mbéndé eche syánē ehóbe nēn bán désanje’ tááε wée Kaisεε, kəη e Romayε?” ¹⁵ Bonj Yesue anchēm nímāb medogké, hée ásedtéé aá, “Cheé nyékəgεé me. Nyéhyined me mənέ mé ekii rínon mó.”

¹⁶ Hée bépééné mone mímed bon asedte aáken, “Ediidinge éche nzée chén, òn áde nzée-’ε dén?” Bènkwentén mó bán, “Abe Kaisεε.” ¹⁷ Dóo álângeé bó aá, “Nyébag-kóó Kaisεε éche éde éche Kaisεε, nyébag-ke Dyöb éche éde é Dyöb.” Ade béwógé nê, yál enkóm bó áte.

Nsedted tângene mpuu

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Besadusia bêmpě wée Yesue. Béndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. Dóo behóbeé bán, ¹⁹ “A-meléed, mbéndé e Mosεε ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád bon awédé áde bó ane mmwaád bépedεé mwän awále, mwānyan a abum ahóg atāngéné ane nkúd awónj ábel bon òn áde mwānyan déébō’.” ²⁰ Bóob-póó, bad bébéde mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwónj mmwaád bon awé áde bó mmwaád ne bépedεé bán awále. ²¹ Mwānyan awě anhíd mó anwónj ane nkúd a mmwaád. Mómpē awé áde bó ane mmwaád bépedεé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán. ²² Kááj bó mod saámbé asyāál bēnwōj ane mmwaád béwé-’ε, áde bépedεé mwän awále. Káájne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ²³ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzée ane mmwaád áchagnédte áyāle bó moosyāál saámbé bēnwōj mó?” ²⁴ Hée Yesue átimtanné bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesōntεnéé chōm éche eyale é Dyöb ehóbeé, nyéesōntεnéé-’ε ngáne ngíne e Dyöb ésógé abé. ²⁵ Pónde echě bad bépuú’ é ámbíd e kwééd, mewónjé méebáá ámpē. Bad bébē nēngáne ángel éche éde ámín, béewōjnée. ²⁶ Bóob-póó, tângene mpuu, kíné nyéeláá’ é á kálag e Mosεε á eped échě ehóbe áyāle mwā bwel awě ahyáá’áá-ye? Ahed, éténlédé bán áde Dyöb álângeé Mosεε tângene Abrahame, Aisige ne Jakóbe ábe bēmmad awé, Dyöb dénhōb aá, ‘Méé ndé Dyöb áde Abrahame, Aisige ne Jakóbe.’ ²⁷ Nê álúmte nén bán bédé á alongé. Dyöb ádíi Dyöb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyöb á bad ábe béwédé. Nyépane’ bwāmbwam.”

Mbéndé ébe éche etómténé etógnén abé

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Meléede a mbéndé nhóg awě ambé áhed anwóg chōm éche behóbeé. Adě ányíne aá Yesue abagé Besadusia nkwenten mí bwām, ansedéd Yesue aá, “A meléed, átínté e mbéndé ésyāál, mbéndé ehéé etómténé etógnén abé?” ²⁹ Yesue ankwentén mó aá, “Mbéndé echě etómténé etógnén abé edii mbéndé echě ehóbe nén aá, ‘A-bad bé Israel nyéwóglen: Sāngwéé áded Dyöb, mwēmpen-εé adé Sāngwéé. ³⁰ Edəj Sāngwéé ádonj Dyöb ne mímonj nlém rísyāál, ne échonj edəádəj ésyāál, ne mímonj mewēmten mésyāál, édəj-’ε mó ne échonj

ngíne esyāál.’ ³¹ Echě elonténé ébe echě chómpē edé etógnén, edii echě ehóbe nén aá, ‘Edəη mwānyəη nēηgáne édáá echoη yāl.’ Mbéndé empée eesaá echě etómténé etógnén abé nēηgáne échén ébe.” ³² Hée ane meléede a mbéndé álāηgée Yesue aá, “A-meléed etāηgéné. Ekalé mbále wée Dyōb ádii ahóg, Dyōb démpēe déesaá-’ε étóméé mwēmpen. ³³ Mod ádəη-’ε mó ne nímē nlém rísyāál, ne nímē mewēmten mésyāál, ne eche ngíne esyāál, ádəη-’ε mwānyəη ngáne ádáá eche yāl, atómténé etógnén abe tómaa ábe Dyōb mende míme béhyāηtée ne mende mémpēe.” ³⁴ Ade Yesue ányíne aá ane meléede a mbéndé ahóbné debyée, anláá mó aá, “Nkamlen í Dyōb méechabnedéé wε yāl.” Ámbíd enê modmod enkēnchū’ē Yesue dyamdyam aseded ámpē.

Nsedtéd tāηgene Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesue ayógté’áá á Ndáb-e-Dyōb. Ahed dōo ahóbeé aáken, “Chán bemeléede bé mbéndé béhele béhābē bán Ane-awě-Béwógté abídé á mbyaa míme kāη Dabide? ³⁶ Dabide mwēn anhób áde Edəádəη éche Esáá émbēē mó áte aá, ‘Sāη Dyōbe anláá awēm Sāηgwéeé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá káāη ne á pónde echě mébenlé bon ékōgtéd ábōη bad bé ekōyí ámín ne mekuu.’ ³⁷ Née Dabide mwēn ásébpé mó achəg aá Sāηgwéeé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhēléé abé awe mwān?”

Elébé tāηgene bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Ndun e mod ewóglánnáá Yesue áhed ne menyīηge bwāmbwam. ³⁸ Ade ayógtéé bó anhób aá, “Nyétéd pónde ne bemeléede bé mbéndé, bédəə’ mengombe míme ríchábé ahyómēn áte. Bédəə-’ε bán bad bélente bó ne edúbé ésyāál á mebwóg née á dyəη-tē nē. ³⁹ Bédəə-’ε metii mé edúbé adyee á ndáb é mekáne, bédāη-’ε e’tál bé edúbé á hōm á ngande. ⁴⁰ Bédume’ mbwóg é bekúd, bédogné-’ε bad ntōη-ntōη mé mekáne. Békúd nkógēn míme ríchábé ámín.”

Mende mé nkúd a mmwaád

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesue andyēé benben ne ntyóg míme béhágé’áá mōné mé mende áte á Ndáb-e-Dyōb, ánōné’ ngáne bad béhāgkē mōné áwēd-te. Ekud é behōn bé bad béhágé’áá ekud é mōné. ⁴² Dōo ntógétōke a nkúd a mmwaád ápédé, bon áhāg mōné mé ekii míme ndé ké bedálee bébe. ⁴³ Hée Yesue áchágé ábē bembapēe benben bon álāηgē bó aá, “Ne mbále, nlāηge nyé meé, mímén ntógétōke mé mmwaád ríhédé mōné tómaa ábén behōn bé bad bésyāál. ⁴⁴ Mōné míme ábē bad béhédé, ndii mōné míme

ńíchóbé bó ásē, bon anén mmwaád ne atóg áde ádíí, ahédé moneń ńsyāāl nıme áwóó, ńsyāāl nıme ámbēē atognan yāl.”

13

*Yesue ahóbé aá
bépāntēd Ndáb-e-Dyōb*

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yesue ambíd á Ndáb-e-Dyōb. Ade ábídeé nê dōo awě mbapēē nhóg álāngēé mó aá, “A-meléed nōné’, meláá ne nlóntéd ní Ndáb-e-Dyōb mēn míbóó bwāmbwam.” ² Yesue ankwentén mó aá, “Enyíne’ échén ngine é nlóntéd-e? Aláá ké ahóg déelyōgké ámín e waáb, bépāntēd mó áte mésyāāl.”

*E’bēbtéd é’ mekan ábe bēbenléd
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)*

³ Yesue ankě adyēē á ekone é Menzab mın. Echē Ekone ebédé á mūde ní Ndáb-e-Dyōb. Ahead dōo Petro, Jemse, Jone ne Andreyā bēpédé bon bēlāngē mó wēē bóbōo bēnpēn bēbédé bán, ⁴ “Láá sé pōndé echē nımén mam mébenlédte, éláa-’ε sé e’chemléd ábe bēlūmēd bán pōndé echē mébenlédte epedé.” ⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pōndé nyēēmwāg-ke se modmod ádog nyé. ⁶ Bad híin bēpě á đın ádēm bēhōbē bán, ‘Mε-éé ndé Ane-awě-Béwōgté.’ Bédōg-ke bad híin. ⁷ Nzé nyēwógé bán nzum éwante’ ké’ε nyēwógé nzunze é nzum, nyéētāgē áte. Nén átāngéné abenled, bon nê déēlūmtēē nén bán asóg amáá apε. ⁸ Alon ahóg détyēēmēn ádíńí nzum. Nkamlēn nhóg-ke ntyēēmēn mımíní. Ndōob eēnēnéd mebwóg ne mebwóg, nzaa-’ε ēbē. Nén débē nēngáne mewε mé’sō nıme mmwaád áwógéé nzé ahede achyáa. ⁹ Nzé nımén mam mébóótédé-’ε abenled, nyétédēn yāl pōndé áyāle békōb nyé, bēbe nyé á mekáá mé bad bé kóte. Bēwanén nyé á ndáb é mekáne, nyētyém-me á nkáásé á’sō é’ benkamlēne ne kān é bad á yāl echēm. Nén débēnléd ábel nyékale bó nkalan mı bwām. ¹⁰ Bétāngéné nēe bésēbpé nkalan mı bwām akal melon mé nkōńsé áte mésyāāl, bon asóg dépě. ¹¹ Nzé békóbé-’ε nyé bon bēpēéne nyé á kóte, nyéētāgē áte, áyāle dyam áde nyéhōbpē. Nzé ene pōndé epedé, nyéhōb kéchéé echē ebagnéd nyé, áyāle dyam áde nyéhōbpē débíd ne Edāóđan éche Esáá saké ne nyé. ¹² Bad bēbagé baányan á mekáá mé bad bēmpēe áwúu bó. Besáá-bé-bān bēbēl melemlēn ne ábab bán. Bán-ne ámpē békunnén besáá bōobe benyáá yāl ábel bēwúu bó. ¹³ Moosyāāl ākōó nyé áyāl e đın ádēm. Bon kénzēé awě ākaán nımē metake nlēm káń ne á asóg, ākūd e’sooson.”

*Dyam dé ebēbtéd
(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)*

14 “Nyéēnyīn nēe ekúkú é akan éche épeene e’sôn á’sō é’ Dyöb édii wée énkéntāngénné abé.” (Nyé ábe nyēláa’ mímén mekan nyésōhten mó bwám.) “Nzé nyēnyíne nê, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé, bēke bésōm á e’kone mīn. 15 Mod awě adé á nnonj ní ndáb mīn eētōgné aké á ndáb-te átéd chōmchōm. 16 Mod awě mó-’ε adé á nzag-tê, eētīmē ámbīd átéd eche sôte. 17 Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē mímē mesú. 18 Nyékānne nén bán, nén déebenlād ne nyé á pónde e nkóg áde ahéb ádíi ngine bwāmbwam, 19 áyāle ndānge echē ēbē ábē e’pun, ēbē ndín echē eebédé mbéd bootya Dyöb áhage nkōhsé ape epun é’chii. Dyamdyam nēe áde déebenléd-taá ámpē mbéd. 20 Boj Sāngwéé amaá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechōngé. Boj á etútú é bad ábe ápwédé, asélé ábē e’pun áte. 21 Ene pónde nzé mod alāngé nyé aá, ‘Nyénōne’, Ane-awě-Béwógté mōnén’ káa, ‘Nōné’ mōníníí,’ nyéedúbpé’. 22 Bad híin bēbīd, bó mod té ákalé metóm aá móo módē Ane-awě-Béwógté. Bekal bé’dáádāng bé metóm ámpē bēbīd. Bēbelé menyáké, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bēbel nén ábel boj bédog bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. 23 Nyétéd pónde. Nlāngé nyé mímén mam mésyāāl á’sō é’ pónde.

*Epe é Mwān-a-Moonyon
ne asóg dé nkōhsé*

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 “Ábē e’pun-ne, áde pónde e ndānge ne étómmé tómén ‘etondεε ákwε ehíntén, ngōn-ne esóg apen, 25 betintine bēbīd ámīn bēhūn ásē, ngine-’ε éche édé ámīn énāgnéd á e’dii.’ 26 Ene pónde dōo bēnyīnnē nēe Mwān-a-Moonyon áhúsé’ é á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngine. 27 Alōm éche ángel á metōngé mé nkōhsé mésyāāl méniin, álad bad ábe Dyöb ápwédé áte, bootya atōngé dé nkōhsé ahóg ápe ádííníí.

*Yesue aá bad bétéd
elānsén ne alín á ngəl*

28 “Nyétéd elānsén ne alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békōlē abided, nyēbele nyébíí bán nchonj rídé benben. 29 Melemlem nzé nyēnyíne mímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébíí nén bán, Mwān-a-Moonyon akwogé ape, adé-’ε benben. 30 Ne mbále, nlānge nyé nén meé, enén nyonjel e bad édíi ebé ámīn boj mímén mekan mésyāāl mébenlād. 31 Nkonj mí mīn ne nkōhsé bēmaá boj ábēm e’yale bēbē abé ne abé.

*Modmod eebii' é epun
éche Mwän-a-Moonyon apéé
(Mat 24.36-44)*

³² “Modmod eebii' é epun pen ké' e póndé echë nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámín éebii' é, ké Mwän ámpé eebii' é. Titée mwempen mó abii' póndé eche nímén mekan mébenlédté. ³³ Nyétéd póndé, nyébonṣen, áyāle nyéebii' é áde ene póndé épéé. ³⁴ Ebē nēngāne mod awě anlédé eke ake, bon alyágnéd ábē bembālede ndáb, ábe nhóg-téé míme nsón, aláá-é mod awě anone' mmwe mé e'ké aá ábele nsón bwām. ³⁵ Né-óó, nyétéd póndé áyāle nyéebii' é pónde echë Sāngwéé a ndáb apéé. Ahēle apē ngukél, ké' e melúde, ké' e epog é mbwembwe, ké' e mbwembwe. ³⁶ Nzé apedé táléd eetāngeneé nēe átáné nēe nyékúneé. ³⁷ Né-óó, saké nyé bēnpen nlanṅgeé ádén dyam bon nlanṅge moosyāal méé, ‘Nyétéd pónde.’ ”

14

*Béhagke Yesue
(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)*

¹ Enlyāg e'pun é'be, Ngande e Nnyíme-ámín ne e Ewēle-é-Ngēn ápe áte. Bepriṣe bémháá ne bemeléede bé mbéndé béhágé'áá mwane ákób Yesue á mesōom-tē, áwúu mó. ² Bon bénhōb bán, “Deébēlē nē á mbwe ní ngande áyāle né bad bēpéé epuutéd.”

*Béwógté Yesue á Betani
(Mat 26.6-13; Jōn 12.1-8)*

³ Yesue ambé á Betani á ndáb wéé Simōne awě ankwě nkole mé melāṅ. Ade ádyáṅkē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg apédé ne apom á dyṅg dé elod é bwām áde dénlēl nkun bwāmbwam. Adē dyṅg bēbénlé dō nād. Hē dōo ákógté nló mé epom bon ásyogé Yesue ádē dyṅg á nló. ⁴ Bon donge á bad ábe bēbédé áhed bēnlīṅ bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Cheé ékáá bon anén mmwaád ábēbtē' enén ndín e dyṅg? ⁵ Béhélé'áá-se bésóm ádén dyṅg nkun míme ríchábé ámín, bétéd nímé mōné bēbē betóótōkē bé bad.” Né-óó, bēnhōbēn ane mmwaád bwāmbwam. ⁶ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyéchene mó. Cheé nyétagtéé mó? Abēnlé me kase e dyam echë eboó bwāmbwam. ⁷ Betóótōkē bé bad bēbē ne nyé pónde ésyāal, pónde ké ehéé echë nyédáá-é bó awōṅgen nyéhēle nyēwōṅgēn bó, me pen méebáá ne nyé pónde ésyāal. ⁸ Abelé wéé mekáá mépédé mó. Asyogé me dyṅg á nló ábonṣen nlíme nímēm á'sō é' pónde. ⁹ Ne mbále, nlanṅge nyé nén méé, kéhéé áde nkalan ní bwām mékanlédté nkōṅsé áte nisyāal, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé ákamten mó.”

Judase akwɛntɛné Yesue asóm
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ambid e nê, mbapɛɛ nhóg átintê e bembapɛɛ dyôm ne bébe awě béchágé'áá bán Judas Iskariode ankě beprise bémbáá atán ábel bon ăsóm Yesue áwāb. ¹¹ Beprise bémbáá bémbē menyinje ne dyam áde Judase ánlāā'ě bó, béhób-pe bán bébě mós mōné. Né-ós, Judase ambootéd nzii ahed ăsóm Yesue.

Yesue ne ábē bembapɛɛ bédyéde

Ndyéed e Nnyime-ámín

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.21-30)

¹² Bɔɔb-pɔɔ pónde e ngande e Ewele-é-Ngên empě. Mbwe mé'só áde béwúé'áá bán bé ndyɔɔh ní mbód ábonɛɛn ndyéed e Nnyime-ámín, bembapɛɛ ábe Yesue béntān Yesue, bésedté mós bánken, “Héé wédəngé wéé sébonɛɛn we ndyéed e Nnyime-ámín?” ¹³ Dóo Yesue álóméé bembapɛɛ bébe ne nlyágtén nén aá, “Nyékag á dyad-tê, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendib, nyéhíde mós. ¹⁴ Nzé nyêpedé, nyéláa nwóó-ndáb bán, ‘Meléede ahóbé aáken, Héé tonj e beken édíí echě módyɛɛ ndyéed e Nnyime-ámín áte ne ábē bembapɛɛ?’ ¹⁵ Alūméd nyé tonj echě ekalé áte echě bémbáá abonɛɛn, bénábpé-'e áte. Ene tonj edé ámín á ndáb-te. Nyébonɛɛn syáā ndyéed áhed.” ¹⁶ Héé ábē bembapɛɛ béhídté bonj békág á dyad-tê. Béntān mekan mésyāā ngáne Yesue ánlāā'ě bó, bēmbonɛɛn-ne ndyéed e ngande e Nnyime-ámín. ¹⁷ Néé ngukél épédé Yesue ne ábē bembapɛɛ dyôm ne bébe bēmpě áhed. ¹⁸ Bédyágé'áá ndyéed á tébele. Pónde echě bédyákē ndyéed nê, dóo Yesue áhóbéé aá, “Nlānge nyé nén mēé, nyé mod nhóg ábě me á mekáá mé bad bé ekoyí, nyé nhóg awě adyāg ndyéed ne me.” ¹⁹ Nén dēmběl bembapɛɛ bēnsudén bwāmbwam. Bēmbootéd mós asɛded nhóg ámbid e aníní bán, “Ndúbpé mēé saké me.” ²⁰ Dóo átimtanné bó aá, “Mod nhóg átintê nyé bad dyôm-ne-bébe, mod awě sūmō séētódé ewele á díse-tê atode ahóg. ²¹ Mwān-a-Moonyonj áwē ngáne éténlédé bonj medim ne ane mod awě ăsóm mós. Ebágáá bwām ne ane mod nzé bénkəntəgen mós achyáa.”

Ndyéed echě Sāngwéé

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kor 11.23-25)

²² Ade Yesue ne ábē bembapɛɛ bédyákē ndyéed nê, dóo átédé ewele, ásāgnān Dyōb, bonj ákabtáád áte, ábagé ábē bembapɛɛ áhōbē aá, “Nyékob nén, yāl echēm nén.” ²³ Ambid e nê, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó. Bó moosyāā-le bémwāg. ²⁴ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Mmēm mekií mōmén níme nisyógké á nló ní bad híin. Mmém mekií médií mekií mé melě mékōālē. ²⁵ Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, méemwáá

mímén mím ámpē káəh ne epun éche mémwēē mó ekóólé á nkamlen ní Dyöb.”²⁶ Bénkōn nkāngé mé nságnen. Néé bémáá akón, bēnkě á Ekone é Menzab.

Yesue ahóbé ngáne

Petro ábāngē mó á yāl

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

²⁷ Yesue anláá ábē bembapēē aá, “Nyé baásyāāl nyéēnyagéd, nyétēdē me. Ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Měwūū nnōn-a-mbód, mbód ésyāāl épāntéd áte.’ ”

²⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Boŋ áde ápuúdté me, mēkě á’sō á Galilia áwed-taá nyétānnē me.”²⁹ Dóo Petro áhóbéé aá, “Ké moosyāāl annyagéd átēdē we, me pen méetēdēé we.”³⁰ Dóo Yesue álāngéé Petro aá, “Ne mbále, nlānge we meé, nkūū nén dēn, nchóm-a-kúb adēhób aá móto’ ngen ébe wěbān me á yāl ngen éláán.”³¹ Héé Petro ábádtéé mó áte aá, “Ké nkāh móó bésēlēē me, méebāngé we áyāl mbéd.” Bembapēē ábíní bésyāāl bómpē bēnhōb melemlen.

Yesue akánné á Getsemani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ambíd e nê Yesue ne ábē bembapēē bēnkě á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé Yesue anláá bó aá, “Nyédyēē hén, me-’e níke níkáne.”³³ Ankéēn Petro, Jemse ne Jōne ákáne. Ndānge ne metake híin bēmpíí mó á nlém-tē.³⁴ Dóo álāngéé bó aá, “Ndānge echě edé me á nlém, ehēle-se ewúú me. Nyélyag hén, nyédyēēn me epin.”³⁵ Ansídé á’sō, abwém yāl ásē, boŋ ákáanne’ aá nzé nzii edé echě ene pónde e metake éhēléé se ébāmē mó, ébame.³⁶ Anhób aá, “A-Tē, Titē, ehēle ébel kéchéé. Kobén me nímén metuné. Boŋ ké nê, bēl ngáne ébōhnedé we, saké ngáne ébōhnedé me.”³⁷ Ade amáá akáne, antīm ámbíd wēē ábē bembapēē bēláán. Antán néē békúneé. Dóo álāngéé Petro aá, “A-Simōn, ekúne’-e? Cheé ékáá boŋ weéhele awesen ádyēēn me epin ké háwa póg? ³⁸Nyédyēē epin, nyékáanne-’e ábel nén Dyöb déemwäg-se mekəgsen mépiinéd nyé. Nlém nídáá ábel boŋ ekob é yāl edé mbwóg.”³⁹ Antīm ámbíd ámpē, áke akáne melemlen ngáne ánsēbēē akáne.⁴⁰ Ade átímé ámbíd ámpē, antán néē békúneé áyāle e’chó bēmbē bó á dīd bwāmbwam. Né-óó bēnkēmbíí’é chōm éche bēlāngéé mó.⁴¹ Ade átímé ámbíd ngen éche élónténé éláán dóo álāngéé bó aá, “Nyélyagé nyékúne’ nyékómme-’e nyé áteye? Nê ákwógé! Pónde epedé echě bēbéé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb.⁴² Nyépáde ásē dékag. Nyénōne’, mod awě akií me ntúré mó ahúe’ nén.”

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)

43 Ehób éepedéé Yesue amaa á nsal bon Judase ápag. Judase abédéé mbapee nhóg átínté e bembapee dyòm-ne-bébe ábe Yesue. Ampě ne ndun e mod. Abê bad bénwālē nkwáté ne mbid. Beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé Israel bóo bénlōm bó. 44 Bɔɔb-pɔɔ, ntúré awe Yesue ammad bó e'chemléd abe aá, "Kénzée awě méhēē t̄l, né mod awě nyéhedeé m̄ne. Nyékób m̄, nyécháa-'e m̄ bwám bon nyékeene m̄." 45 Judase apedé-'aá p̄én, átōmē-'e w̄éé Yesue. Anhób aá, "A-meléed." Ahé-'e m̄ t̄l. 46 Héé abê bad békóbé Yesue, béwéd-te m̄ acháa. 47 Dóo mod nhóg átínté e bad ábe bémbē ne Yesue ádólé nkwáté á abám, née átómté m̄, asélle nt̄n awě prise ambáámbáa etúu. 48 Héé Yesue ásedt̄é bó aá, "Nchíb m̄o r̄d̄ii awě nyép̄éné nkwáté ne mbid ahye dé akób-e? 49 Epun t̄éé mbédé á Ndáb-e-Dyōb ne nyé, r̄'yāgt̄e bad, nyéekóbe m̄. Bon e'yale é' kálag e Dyōb é't̄nḡéné alón." 50 Hē dóo bembapee b̄esyāāl b̄ét̄dt̄é m̄, bon b̄et̄omé mehélé. 51 Kódemod póg ebédé áhed, eh̄idē Yesue ámbid. Anwáá dás̄o esón é abad ch̄emp̄en. Abê bad b̄enk̄ḡ bán békób m̄, 52 bon antóm mehélé ne nsób, áchennéd-te bó échē esón é abad.

Békaádté Yesue

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; J̄on 18.13-14, 19-24)

53 Bad ábe b̄enkōb Yesue b̄enk̄én m̄ w̄éé Pr̄ise Ambáámbáa. Beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel ne bemeléede bé mbéndé b̄emp̄ě b̄elād̄en áhed. 54 Ade b̄ekeeneé Yesue n̄ē, Petro ah̄id̄é-'aá m̄ ámbid mw̄ā etún k̄áñ asól á eyáde éche prise ambáámbáa. Andyéé áhed ne ben̄on bé Ndáb-e-Dyōb, áwālē muú. 55 Bɔɔb-pɔɔ, beprise bémbáá ne bad bé k̄áans̄el b̄esyāāl b̄éhédé-'aá bad ábe b̄éb̄id mbón é metóm á nló w̄éé Yesue ábel n̄én b̄ewúu m̄, bon b̄enk̄enkudt̄é ké nhóg. 56 Ekud é bad émbid m̄ mbón é metóm á ȳl, bon b̄éēbédéé nsal nhóg. 57 Héé donge á bad b̄etyéémé ám̄in, bon b̄éb̄idē m̄ mbón é metóm bán, 58 "S̄enwóg née áhóbé aá, 'M̄bootéd en̄én Ndáb-e-Dyōb ech̄ē baányon b̄elóó, nlón emp̄ée, átínté e e'pun é'láán ech̄ē b̄éelōñn̄é mekáá.' " 59 Bon ké n̄ē, échab mbón é metóm énk̄embáá nsal nhóg. 60 Dóo prise ambáámbáa átyéémé ám̄in átínté e bad bé k̄áans̄el, bon ásedt̄é Yesue aáken, "Weewóó'ē dyamdyam ahób t̄nḡene dyam ád̄ē áb̄én bad b̄éhóbé w̄e á ȳl-e?" 61 Bon Yesue andyéé m̄ nḡên, enk̄enkobéé dyamdyam. Dóo ene prise ambáámbáa ésedt̄éé m̄ ámp̄ē aá, "W̄e-éé edé Ane-awě-B̄ewógt̄é, Mw̄än awě Dyōb áde bad b̄ebageé edúbéye?" 62 Héé Yesue ákwentanné aá, "M̄éé ndé, nyéēnȳin-ne nḡáne Mw̄än-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb a Ngum. Nyéēnȳin-ne née áhúé'ē á mbag-t̄é ám̄in." 63 Héé prise ambáámbáa ányábé mbóté álúmed n̄én aá m̄olíí, bon áhōbē aá, "Mbón échē emp̄ee déhedéé? 64 Nyēwógé née ásyāá'ē Dyōb.

Cheé nyéhóbé á yǎl eché?" Héé bó moosyǎál béhóbéé bán atǎngéné awé. ⁶⁵ Donje á bad bêmbootéd mó meléed asob á yǎl, békūtān mó mǐd, bébǎmé mó, bélāngē-’e mó bán, “Láá-’e sé mod awě abǎmé wε.” Dóo bembǎledε bétédé mó, bon bébootéd-te mó abǎmte.

Petro abáá Yesue á yǎl

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jǎn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Wéé Petro ádyéé ásē nê á eyáde-tê, dóo mbǎledε nhóg a mmwaád awě prise ambáámbáa ápédé. ⁶⁷ Annyín Petro awále muú. Dóo ásímmé mó bon álāngē mó aá, “Wémpē wembé ne Yesue awě abidé á Nazaret.” ⁶⁸ Bon Petro ambánj éché ehób á yǎl, aá, “Meebíí’é, meesóntán-naá chǎm éche éhóbéé.” Amaá-aá ahób nê abíd-te á mmwε. Ene pón dé chēn nchóm-a-kúb antónj. ⁶⁹ Dóo ane mbǎledε ányíne mó ámpē bon ábootéd bad ábe bébéde benben aláa aá, “Anén mod adé nhóg awě mómpē ahídé’áá Yesue.” ⁷⁰ Bon Petro ambánj á yǎl ámpē. Eebeméé áte ámpē dóo bad ábe béntyēem áhed bélāngéé Petro bán, “Mbále chǎ edé. Edé nhóg awě ahídé’áá Yesue, áyāle ebídé á Galilia.” ⁷¹ Bon Petro ambootéd yǎl ebómán abε ámwāg-ke melě aá, “Meebíí’é anén mod awě nyétúbéé dǐn nê.” ⁷² Melemlem mé pón dé nchóm-a-kúb antónj ngen échě élon-téné ébe. Héé Petro ákám-téné chǎm éche Yesue ánlāā’-é mó aá, “Nchóm-a-kúb adêhób aá mótoó’ ngen ébe wěbānj me á yǎl ngen éláán.” Héé Petro ábánlé awé, ábooted-te achii.

15

Paylede akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jǎn 18.28-38)

¹ Bǐn é’sǎngé-’aá sǎngén, beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel, bemeléede bé mbéndé ne bad bé káánsel embáá e bad bé Israel békób mbom. Bēnhǎnj Yesue, bébāg-ke mó á mekáá wéé Paylede. ² Héé Paylede ásedtéé mó aáken, “Wε-éé edé kǎnj e bad bé Israel-ε?” Yesue ankwentén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ³ Beprise bémbáá bémbān mó ekud é mekan á yǎl. ⁴ Héé Paylede ásedtéé mó ámpē aá, “Weewóó’-é dyamdyam áhób-ε? Mmōn wógé’ ekud é mekan échě béhóbéé wε á yǎl.” ⁵ Bon Yesue enkēnhób-pé dyamdyam. Nê dénkōmēd Paylede yǎl áte.

Bán Yesue atǎngéné awé

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jǎn 18.39-19.16)

⁶ Bǎǎb-pǎǎ, émbē nén bán á Ngande e Nnyime-ámín, Paylede ammentén mod a mbwǎg nhóg abided á mbwǎg. Ane mod abágé’áá mod ké ahéé awě bad bēnhédénné mó. ⁷ Ene pón dé mod nhóg ambé á mbwǎg awě béchágé’áá bán Barabase.

* **14:68** Donje á kálag dé’só déewóó’-é Ene pón dé chēn nchóm-a-kúb antónj.

Abédé ne bad ábe béntyēmēn nkamlēn í Roma. ⁸ Dóo ndun e mod épédé wée Payledē, boŋ bélāngē mó bán ábel ngáne áménténé bó abele. ⁹ Héé ásedtéé bó aáken, “Nyéhede’ bán, mbídted nyé k̄ŋ e bad bé Israel-ε?” ¹⁰ Abíi áde ámbíí’ é aá kónjí edé beprise bémbáá áte á yǎl wée Yesue, dóo dēnkǎŋ boŋ ásedēd bó nê. ¹¹ Boŋ beprise bémbáá békóné’ áá ábē bad bán béláa Payledē bán ábídted bó dásō Barabase. ¹² Payledē ansedéd bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bán mbel ne mod awě nyéchəgeé bán k̄ŋ e bad bé Israel?” ¹³ Dóo belébpēé e’saád bán, “Bomé mó á awəg.” ¹⁴ Héé Payledē ásedtéé bó aáken, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Boŋ bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awəg.” ¹⁵ Né-óó, ngáne Payledē áhédé’ áá aá mókódēd ábē bad mewēmten, ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébom Yesue, boŋ béke bébome-’ε mó á awəg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mat 27.27-31; Jōn 19.2-3)*

¹⁶ Sánze éntēd Yesue, békēēn mó á eyáde é nkamlēnē, bélād-
te baáb ábíníi áte áhed. ¹⁷ Bēnwāād mó mengombe míme méyəge’ míme méwágné mengombe mé k̄ŋ, bélōŋ-’ε ekóté é mechǎ, béhé mó á nló. ¹⁸ Dóo bébóótédé mó awel, bélenté mó bán, “A-k̄ŋ e bad bé Israel, edúbé ébē ne wē!” ¹⁹ Bébómé’ áá mó ntón á nló, bésobtád mó meléed á yǎl, bébwəgkē-’ε mó mebóbōŋ áwēl mó. ²⁰ Ade bémáá mó awel, bēnhūd mó míme mengombe á yǎl, bétimēd mó éche mbóté chēn á yǎl. Néé bémádé nê, bēnkēēn mó áke dēbome mó á awəg.

*Bébómmé Yesue á awəg
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jōn 19.17-27)*

²¹ Ade békagkē nê, dóo bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine. Dīn démbē mó bán Simone. Simone abédéé sáá awě Alesandaa bó Refuse. Simone atómé’ áá ásol á dyad-tē. Dóo békóbé mó boŋ bényāgtē mó bán ápēm awəg áde Yesue. ²² Dóo bépédé hōm áde béchágé’ áá bán, Golgota, awě adé nēn bán, “Hōm dé Ebōŋgél é Nló.” ²³ Áhed bēmbě Yesue mīm míme béládténé ne bwel ábe béchəgeé bán mía* bán ámwē, boŋ enkēnkwenténné amwé. ²⁴ Bēmbomé Yesue á awəg. Bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ²⁵ Mbwembwē á ngāŋ abog dóo bébómmé mó á awəg. ²⁶ Chōm éche bēntenlé á awəg áwe nló mín álúmed nzom echě bébómmé mó á awəg émbē nēn bán, “K̄ŋ e bad bé Israel.” ²⁷ Bēmbomé-’ε bechīb bébe bómpē á awəg, nhóg á pēd e ekáá émbáá eche Yesue, aníníi-’ε á pēd e ekáá é emwēd.†

* 15:23 Mía: mébédéé bwel ábē bad bébēnládtáá ásuded mewē. † 15:27 Doŋge á kálag dé’só ábádé nchoo 28: Adě nēn ábēnlédé, e’yale ábē é’ténlédé á kálag é Dyōb bēnlōn. Eténlédé nēn bán, ‘Bēntōŋ mómpē á nchoo mé bebel bé mbéb.’

29 Bad ábe bétómé'áá nzii benben ne áhed bébómé'áá nló, bébwēmmē-ε mó nzyóh bán, "Ahá! Wenhób wεé mós̄bōōtēd Ndáb-e-Dyōb, wεé mólōh-ε chó ámpē átíntē e e'pun é'láán. 30 Sōh-ō ehoḡ yǎl bōob, ésud ásē á awōg." 31 Melemlem nê dōo beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béwélé'áá mó. Bēn ne bēn béhóbé'áá bán, "Achōḡté'áá bad, bōob eéheleé eche yǎl awōhgen. 32 Mó awē ahóbé áá móo módē Ane-awē-Béwógté, áá móo módē-ε kōh e bad bé Israel ásud-tōó ásē á awōg hē bōob, dényín ábel dédúbe." Abē bechíb ábe bémboméé á awōg nchoo ne Yesue bómpē bésyóó'áá mó.

Kwééd eche Yesue

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

33 Ade kəd épédé, ehíntén ênkwe hōm ásyāāl, káoh ne á ngáḡ éláán. 34 Ade ngáḡ éláán épédé, Yesue anlébé esaád áá, "Elí, Elí, lámá sábatāni." Nén adé nén bán, "A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékáká boḡ étēdté mε?" 35 Néε doḡge á bad ábe bémbē benben béwóge nê, bénhōb bán, "Nyéwóge, achēnle Elaijaa áá áhye áwōhgen mó." 36 Héε mod nhóg ányágté boḡ átédé kuchá, átēdté' á ebéntéd é mīm-tē, ásómé' á ntōḡ boḡ áhāg mó á nsəl áá ámwê. Anhób áá, "Nyémwε dényín nzé Elaijaa áhye mó asuded á awōg." 37 Héε Yesue álébpé esaád boḡ ámīē-ε nlém.

38 Ene pónDé chēn abad áde dēnkāb Ndáb é Dyōb áte, dēnsalé áte e'ped é'be bootya ámīn káoh ápē-ε ásē. 39 Adē mod ambáá a sánze awē antyéém Yesue á'sō-te ānōn mó ányíne ngáne Yesue áwédé,† anhób áá, "Ne mbále, anén mod abédéε Mwān a Dyōb."

40 Bebaád behóg bómpē bémbē nchabnede bēnōne' mekan mésyāāl míme mébenlad. Atíntē e ábē bebaád, Maria Magdalene, Salome ne Maria awē achyáá Jemse asad bó Joseb, bémbē áhed. 41 Abén bebaád béhídé'áá Yesue áde ámbēē á Galilia, béwōhgan-ne mó. Ekud é bebaád émpēe éche bóbōo bémpé á Jerusalem chómpē émpé áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jōn 19.38-42)

42-43 Mod nhóg abédé awē béchágé'áá bán Josebe. Ambíd á dyad á Arimatia. Anén mod abédéε mod e edúbé a káánsel embáá e bad bé Israel. Mómpē asiné'áá pónDé echē nkamlēn í Dyōb mépéé. Ngáne émbēē mbwε mé mboḡsén (nédē áde mbwε-mé-nkóme-áte rlyógé néε chān), héε ákáá nlém, boḡ ápag wéε Payledε benben ne ngukél, álāngē mó áá ábe mó ndim míme Yesue. 44 Ade Payledε áwóge bán Yesue amaá awé, yǎl enkóm mó áte. Héε álómé ane mod a mbáá a sánze achəḡ boḡ ásedté mó ké Yesue amaá awé. 45 Ade ene sánze élāngē

† 15:39 Áwédé: Doḡge á kálag dé'só áwóó álébpé esaád, awé-ε.

mó aá Yesue awédé, dóo ákwénténé aá Josebe átêd míme ndím. ⁴⁶ Josebe anchän mbóm. Antéd Yesue ndim, ákään mó ene mbóm, alímé-'é mó á soŋ-tê echê bépwogé aláá áte. Ambíd ene, antínéd aláá á mbáá ákólén nsəl ní soŋ. ⁴⁷ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Josee bénóné'áá wée bélimméé Yesue.

16

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jøn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwε-mé-nkóme-áte Maria Magdalene, Maria awě achyáá Jemse ne Salome, bēnchän dyög dé elod é bwám áke dé awóged ndim míme Yesue. ² Mbwεmbwε mé epun é'sō é Sōndé áde enyεn étúbéé dóo békíí á soŋ. ³ Ade békagké, dóo bésedteé nhóg ne aníníí bánken, “Nzée áhūdē syánē aláá á nsəl ní soŋ?” ⁴ Dóo bésádé díd, boŋ bényínē bán bémáá ádé aláá ahúd. Aláá áded dēnkəl bwāmbwam. ⁵ Héε bésólé á soŋ-tê, boŋ bényínē kódemod edyée á nkæg á pεd e ekáá émbáá. Anhé megombe míme mépúbe'. Nén dénkōbēd bó mbwóg bwāmbwam. ⁶ Héε ene kódemod élanŋeé bó aá, “Nyéebáá', mbíí mée nyéhede' Yesue, mod a Nazaret awě bēmboméé á awóg. Apuúdé, eesaá hén. Nyénōne wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kóo bōob nyéláa ábē bembapeε, tanŋe Petro, bán Yesue apuúdé, 'Akag-ke á'sō á Galilia. Awed-taá nyényinnē mó ngáne ánlāá' é nyé.' ” ⁸ Héε bébóótédé anəŋ ne menyáké míme bényíné. Bémíd á soŋ-tê bébootéd-te anyəged. Béélanŋe-'áa modmod dyamdyam áyāle mbwóg ménkōb bó.

Nyaa póg echê

Kálag e Makose ésógé*

16.9-20

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl

(Mat 28.9-10; Jøn 20.11-18)

⁹ Ade Yesue amáá apuu, epog é mbwεmbwε é epun é'sō é Sōndé, Maria Magdalene móo ánsēbēε yäl alúmed. Anén mmwaád móo Yesue ámbídēdtē e'daádəŋ bé mbéb saámbé áte. ¹⁰ Héε ane mmwaád ákíí boŋ álāŋgē bad ábe bóobe Yesue bébágé'áá. Antán née béchyé' é kwééd eche Yesue. ¹¹ Boŋ áde bēwógé bán Yesue adé á alonŋé, bán ane mmwaád anyíné-'é mó, bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté ábē bad bébe yäl

(Luk 24.13-35)

¹² Ambíd e póndé Yesue anlúmed yäl wée ábē bad bēmpēe bébe áde bēbídéé á dyad-tē. Boŋ enén ngen anlúmed yäl nyaa

* 16:8 Donŋe á kálag dé'só déewóo' é nchoo 9-20.

empēe. ¹³ Hée ábê bad bétímé ámbíd, béke béláá baáb ábíní. Boŋ ké nê, baáb bê bénkëndúbéé.

Yesue alúmté ábē bembapεε

dyôm ne nhóg yäl

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jøn 20.19-23; Mbél 1.6-8)

¹⁴ Ámbíd e póndé Yesue anlúméd yäl wée ábē bembapεε dyôm-ne-nhóg áde bedyágkē ndyééd. Bénkëndúbéé bad ábe bēnhāb bán bényiné mós áde ámáá apuu. Né-ɔ́, ankáné bó áte aá béewóó'é adúbe, aá bélélé-'ε nlém á abum. ¹⁵ Anláá bó aá, "Nyékag nkõŋsé áte rísyāāl, nyékanle bad bésyāāl nkalan ní bwām. ¹⁶ Kénzée awē adúbpé boŋ bédusén-ne mós ákūd e'choóchoŋ, boŋ kénzée awē eedúbpe ákūd nkógsen. ¹⁷ Bad ábe bédúbpé béwōŋ ngíne ábel mam mé menyáké: bēbídte bad e'dáádəŋ bé mbéb áte á dīn ádēm; bēhōbē-'ε mehób mékōālē. ¹⁸ Békōbēn nyā mekáá, ébenlé bó dyamdyam. Ké bémwē-'ε ké e'wε, ábē e'wε béebenlé bó dyamdyam. Bēbān bad bé nkole mekáá á yäl, bad bé nkole bê bedyēē-'ε bwām."

Yesue apūmmé

(Luk 24.50-53; Mbél 1.9-11)

¹⁹ Ade Sāŋgú Yesue ámáá bó nímén mekan aláa, dōó Dyōb ábélé boŋ ápūmē ámīn. Andyéé Dyōb á ekáá émbáá. ²⁰ Hée bembapεε bēbídé, boŋ béke békale Eyale é Dyōb hōm tée. Sāŋgwéé ambé ne bó, ábē-'ε bó ngíne ábel mekan mé menyáké, álúmed nēn aá chōm éche bēhōbēé édé mbále.

Nyaa empée echē kálag e Makose ésogé†

16.9-10

[(9) Hée ábē bebaád békíí, boŋ bélāŋgē Petro ne bad ábe bēmbē ne mós mekan mésyāāl níme bēnlyāgtēnnē bó, bēsēlē mós esōŋ-esōŋ. (10) Née nê átómé, Yesue mwēn anlóm bad nkõŋsé áte rísyāāl ákal nkalan ní bwām. Mmē nkalan ní bwām níme rísáá, méehəŋlānné. Mmē nkalan rídii nkalan təŋgene alonjé áde débē á ngíndé ne á ngíndé.]

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Lukase átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne Lukase átélé nílúmte Yesuε ngáne Nsoode awě Dyõb dénhõbpē aá mósìlõmē bad bé Israel. Lukase ahóbé aá Edæádæj é Dyõb chõõ épwédé Yesuε âpεεn nkalanj mí bwâm wée betóótõkē bé bad. Mmēn nkalanj mbude ahób tãjgene e'boj bé nlém ábe Yesuε álúmteé bad. A mbooted menyinjε ményinnédé áde ehãjgé ébidé tãjgene epε éche Yesuε, ményinnéd-te á asóg áde Yesuε ápúmmé ádyõb. Mekan míme Lukase ákós awéd áte médii: mekáne, Edæádæj éche Esáá, mekan míme bebaád bébéle átínté e nsón míme Yesuε ne alagsen áde Dyõb álagsanné bad mbéb.

Lukase abádé mekan áte wén míme médé áyāl e mímén nkalanj mí bwâm dēmpen (Nõn e'ped é'be ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáa éche Jõne, Ndusenε ne éche Yesuε 1.5-2.52

Nsón míme Jõne, Ndusenε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.21-4.13

Nsón míme Yesuε á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia âpε á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Ákáad áde békáádté Yesuε ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Sánjgwéé, alúmed áde ánlúmēdtē bad yāl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétēd póndé átel mekan ásē, míme mébēnlédé átínté e' syānē. ² Bétélé melem ngáne dénwõgkē wée bad ábe bēnyīnēn mós ðid se á mbooted, békalé-'ε Eyale é Dyõb. ³ Né-õó, ntóó mímén mekan ahed áte se á mbooted, nnyíné-'ε nēn meé ébóó mémpē rítēd póndé, rítele wε mekan ásē ahóg-ahógē. ⁴ Nēn débēl wééchem mbále tãjgene mekan míme émáá abii.

Angel epítéd Sakaria

⁵ A póndé eche Herõde ábédé kãj e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéε prisε á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé ðin bán Elisabete. Mós ámpē abédéε ngõn e túmbé eche Arõne. ⁶ Alongé áde bós mwaád dēmbē bwâm á'sõ é' Dyõb. Béhíde'áá mbéndé éche Sánjgwéé ésyāāl. ⁷ Boj

bénkênwálée mwän ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekòm. Bó bad bébe bēmmād-te achun.

⁸ Bɔɔb-pɔɔ, áde pónde e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bó épédé áte, ankě nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyöb epun ehóg. ⁹ Mó-'aá bēmpwēdté áśl á Ndáb-e-Dyöb ábele Sǎngwéé, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise ríhédnǎdtáá. ¹⁰ Ade áhyǎnté e'twé, ndun e mod embé ámbíd e ebwóg, békánne'.

¹¹ Hē dɔɔ ángel e Sǎngú épíidé mó, etyéem mó á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé. ¹² Anyín áde Sakaria ányíne ángel, yǎl enkóm mó áte, mbwóg ménkōb-pe mó bwāmbwam. ¹³ Dɔɔ ángel élǎngéé mó aá, "A-Sakaria, weebáá'. Dyöb áwógé we mekáne. Né-ɔɔ, awōŋ mwaád Elisabete, áchyā mwän. Echuu ane mwän dín wéé Jone. ¹⁴ Anén mwän áwōgēd we menyinge. Ndun e mod ámpē éwōg menyinge é echyáa échē. ¹⁵ Ebē nē áyāle ane mwän ábē ndale a mod á'sō é' Sǎngú. Eetǎngeneé nēe ámwágkē mím míme méwag, káa chǒm ké échē éwúú áte. Edáádǎŋ éche Esáá élōn mó áte se á ncháátén. ¹⁶ Atiméd bad bé Israel nlém ámbíd wéé Sǎngwéé awé adé ádab Dyöb. ¹⁷ Abē á'sō boŋ Sǎngwéé ápag. Awōŋ-'e edáádǎŋ ne ngíne melemlem ngáne nkal é'dáádǎŋ Elaijaa a'bɔɔd ánwōŋgē. Achěd bad nlém á abum, ábel bad bɔɔbe bán bétim ásē. Abél bad ábe bēwúéné Dyöb nló áte, béhǎŋlén, bēwōŋ debyéé nēe bad ábe bétyéeme á'sō é' Dyöb. Né-'aá áboŋsénne epe éche Sǎngwéé." ¹⁸ Sakaria ansedéd ángel aá, "Cheé élúmte me nén bán ádén akan áde éhóbé débēnléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kōd atóm." ¹⁹ Dɔɔ ángel étimtanné mó aá, "Ndíí Gabriele, mésénze míme mébenle Dyöb nsón. Dyöb álómé me áwōŋ, áláa we mímén nlébtéd mí bwām. ²⁰ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne wéédübpéé dyam áde ríhóbé, wěkwě ebóbé káŋŋ ne pónde echē mam mésyāal míme rílangé we mélōnnē. Mekan mésyāal mébenléd-te á pónde echē métǎngéné abenled."

²¹ Ene pónde esyāal bad bésiné'áá Sakaria ámbíd ebwóg, bényāgē' chǒm éche ékáá boŋ ápē abem á Ndáb-e-Dyöb-te nē. ²² Ade ábíde áwed, eéhele'aá dyamdyam ahób áwāb. Dɔɔ béchéme nén bán, anyíne ndóg á Ndáb-e-Dyöb. Mekáá móo álúmtánnáá bó, ésebán áhele dyam ahób.

²³ Pónde e nsón echē Sakaria emaa-'aá áte, asú á ndáb. ²⁴ Ámbíd e pónde mwaád ambé nkog. Ankoó yǎl á ndáb-te á etún é ngon étáan. ²⁵ Anhób aá "Káŋŋ ne á asóg Sǎngwéé abēnlé me ádén. Awógé me ngol, ahúde-'e me e'són áyāl áttinté e ábēm bad."

26-27 Adě dyēm áde Elisabete ádíí ngɔn ntóób, Dyōb dénlōm ángel Gabriēle á dyad á Nazaret, á alon á Galilia, wée ngɔndére póg bán Maria. Maria enkēmbíí'ē mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchágé'áá bán Josebe. Josebe ambíd á túmbé echē Kāḡ Dabide. 28 Ade ángel étáné Maria enhób aá, “A-Maria, nsaḡ níbê ne wε! Edíí mmwaád awě akudé mende ne Dyōb. Titée Dyōbe adé ne wε.” 29 Nén dēntagéd Maria á mewēmtentē bwāmbwam. Akōgláádtáá á nlém-tē ábíí chōm éche ene nyaa e melentēn éhele élúmte'. 30 Dóo ene ángel élāngéé mó aá, “A-Maria! Weebáá', nsimé ní Dyōb níde ne wε. 31 Ebíí wεé, mósbē nkog. Wěchyāā mwān a mwēnchóm. Echuu mó đín wεé Yesuε. 32 Ane mwān ābē ndale a mod. Béchǎg mó bán, Mwān a Dyōb á Ngum. Titée Dyōbe mwēn ābě mó atii dé nkamlēn áde sáá ambáá Dabide. 33 Mó ākamlēn abum á ndáb áde Jakōbe á ngíndé ne á ngíndé. Nkamlēn níme méewóngé asóg.” 34 Héε Maria áseḡtéé ángel ne aáken, “Chán níhele nchyáá mwān áde méébíí'ē mwēnchóm?” 35 Ene ángel enkwentēn mó aá, “Edáádəḡ éche Esáá épií wε. Ngum e Dyōb ékūdtēn wε. Né-óó, mwān awě asáá, awě wěchyāā'ē, āchəgnéd bán Mwān a Dyōb. 36 Bíí wεé, Elisabete, mwānyon a túmbé póg, mómpē adé nkog á e'chun-tē. Mó awě bénhōbpē bán adé ekəm, adé dyēm bəob ngɔn ntóób. 37 Edé nê áyāle dyamyam déesaá áde átómé Dyōb áte.” 38 Héε Maria áhóbéé aá, “Ndíí mbəlede awe Sāḡgwéé. Ebê ne me ngáne éhóbé.” Dóo ene ángel étédté mó boḡ ékag.

Maria akií wée Elisabete

39 Mmê mesú mēn, Maria anlād yāl ne mehél mésyāāl, ákē á dyad á Juda ahóg áde áde á e'kone-tē. 40 Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echē Sakaria, álēlēd Elisabete. 41 Awóg áde Elisabete áwógé Maria níme melentēn, mwān anhóbnéd Elisabete á abum-tē. Edáádəḡ éche Esáá ěmpií mó. 42 Dó-'aá álāngéé Maria ne esaád é ngíne nén aá, “Nnam níbê ne wε áfíntē bebaád bésyāāl. Nnam níbê ne mwān awe wěchyāā'ē. 43 Chán ébenléde éche mēme níkudé échén edúbé? Chán nyaá awe Sāḡgwéé áhele áhye áwēm-é? 44 Awóg áde níwógé nímoḡ melentēn, mwān ahóbté me yāl á abum-tē ne menyīḡe. 45 Dyōb ánámte wε áyāle edúbpé nén wεé, dyam áde Sāḡgwéé álāḡgé wε débenléd.”

Ngəse echē Maria

46 Héε Maria áhóbéé aá,
 “Nkēmté Sāḡgwéé ne nlém nímmēm nísyāāl,
 47 edáádəḡ échēm ámpē éwógne Dyōb menyīḡe. Mó adé awēm mod a e'sooson.

- 48 *Ayāle* achemé me awě ndé awe mwă mbaledε ngên. Bootya bɔɔb, âke á'sō, nyongel e bad téé ěhōb bán, rídé mmwaád awě Dyōb ánámté.
- 49 Dyōb á Ngum aběnlé me ndale a akan. Mó adé ane awě asáá.
- 50 Ngəl echē ěbē nyongel ne nyongel e bad téé, ámīn e kénzée awě abage mó edúbé.
- 51 Abelé ndale a akan ne éche ekáá chēn. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbe mewēmtēn áte.
- 52 Ahúdé benkamlenε áwāb metii mé nkamlēn, boŋ achágté bad ábe bésúdté yāl.
- 53 Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kase é bwēm, boŋ anané bad ábe bébúdé awōŋ aá bésūe' ne mekáá mé ngên.
- 54-55 Akămténé álóned akag áde ámbεé ábēd betaa, bootya Abrahamε ne nímē mbyaa rísyāāl káŋ ne á ngíndé. Né-ɔɔ, awōŋgéné ábē bembaledε, bad bé Israel."
- 56 *Ambíd* e nê, Maria andyεén Elisabete ngon éláán, boŋ ásūe' *ambíd*.

Echyáa éche Jone Ndusene

- 57 *Ambíd* e pónde, e'we é' mwăn bėnkōb Elisabete. Anchyáá mwăn a mwēnchóm. 58 Túmbé echē ne bad ábe bóbōɔ bėdyéé'áá abwóg ahóg, bėnsōŋtēn nén bán Sāŋgwéé ábagé mó sāŋkalaa a nsimé, bómpē bėwóg menyīŋge. 59 Mbwe mé asōŋ-á-yāl (ámბíd e e'pun waam) áde béhyédé mwăn ayag, bėhédé'áá mó đīn áde sáá achuu bán Sakaria. 60 Dóɔ nyaá áhóbεé aá, "Aáy! Đīn dēbēē mó bán Jone." 61 Hée bétimtanné mó bán, "Modmod eesaá áwoŋ túmbé-te awě awóó áde đīn." 62 Né-ɔɔ bėnhəgtēn Sakaria á mekáá mīn áhed áte ngáne ádáá mwăn đīn achuu. 63 Hée áhəgténé ne mekáá aá bėpiined mó abámbé. Antēl áhed aá, "Đīn áđfī mó bán Jone." Anyín áde bad bėnyíné nê, menyáké mékōb bó. 64 Abwōg-ábwōg, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtē-ε Dyōb. 65 Nén dēnkōbēd bad bėsyāāl ábe bėbédé áhed mbwóg, bėkεené nkalaŋ hōm ásyāāl á myad mé e'kone á aloŋ á Judeya. 66 Mod téé awě anwóg áđen akan, ankoó dó á nlém-té. Bésēdté bánken, "Ebál é mod éhéé anén mwăn ábēē-yēē?" Bésēdté'áá nê áyāle bėmbtī nén bán Dyōb áde ne ane mwăn.

Ngase echē Sakaria

- 67 Bɔɔb-pɔɔ, Edəəđəŋ éche Esáá émpií sée mwăn, Sakaria. Hée ábóótédé mam ahóbtēd, ahóbé aá, 68 "Mekεnag mébē ne Sāŋgwéé, Dyōb á bad bé Israel. Bėken Dyōb áyāle ahýedé ábē bad anyen ásē, akđdté-'ε bó. 69 Akwōgté ngum a mod á abum á ndáb áde awě mbaledε Dabide, móɔchoód syānē. 70 Se' bɔɔd ansón bekal bé'dəəđəŋ, alóm bó aá bėhób bán,

71 Mósoson syánē á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, ne bad ábe békóó syánē.

72 Nê dóó Dyöb álúmteé ngal eche ánhñí'é ábēd betaa akag. Né-'áá ákámtné nímē melě,

73 nédē melě níme ámmwēē ne awed sáá ambáá Abrahame.

74 Anhób áá mósomadté syánē asonj á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē,

bonj déhel mó abele ésebán debáá'.

75 Dēēbenlé mó pónde eched ne nlém níme rísáá ne mbeltéd níme rídé ngáne Dyöb áhedéé,

á alongé ádēd ásyāā.

76 Wē-óó, a-mwān, béchǎg wē bán nkal é'dáádəŋ awě Dyöb á Ngum.

Wē-'áá wěsēbē Sǎngwéé á'sō, ábonjŋen mó nzii echě ábwēé áte.

77 Wěbəl ábē bad bēbíí nén bán, Dyöb áchóŋtē bó áyāle álágséné bó nímab mbéb.

78 Nén débenléd áyāle ngal e Dyöb ne ábē e'bonj bé nlém.

Ene ngal chó-'áá ěkǎŋ e'nyínen bé ekíde ábē é'bidé ámīn é'piinéd syánē e'soosonj.

79 Né-óó bad ábe bédé á ehíntén-tē, ne á nsəl rí sonj, békūd e'nyínen bé e'kíde.

Syánē-'e déékūd debyéé áde álúmte syánē nzii echě epeene alongé dé nsaj."

80 Jəne ankwǒg, edáádəŋ é Dyöb ébē-'e mó ngíne. Andyě é ehyǎnge káəŋ ne á pónde eche ábóódtédé eyale é Dyöb akal á ntálé wēe bad bé Israel.

2

Yesue achyáádté á Betelhem (Mat 1.18-25)

¹ Mmē mesú-óó Agóstuse, Kaisēe a Roma antóméd mbéndé áá, moosyāā awě adé ášē e nímē nkamlen, áke átelēn dīn.

² Nén démbē tǒŋgé e bad e'só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé alonj á Siria. ³ Mod téé ankě áwē dyad ábel bonj bétel mó dīn ášē.

⁴ Né-óó Josebe mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kəŋ Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa níme Dabide. ⁵ Ankě nê ábel bétōŋ bó Maria, ngəndéré eche ánkíí'é. Maria mó-'e ambé nkog. ⁶ Á Betelhem wē dó-'áá achád ákóbé Maria. ⁷ Anchyáá mwān a mwenchóm awě átúbné abum. Ankaán mó e'ped bé mebad, ánāād-te mó á ebwǒg éche bédídtéé e'lém áte, ngáne etál éebédéé á ndáb e beken.

Angel építidé benon bé mbód

⁸ Aped eched, benon bé mbód bénóné'áá échāb echorj é' mbód á hōm dé medyé nkuu. ⁹ Angel e Sāngú empií bó táléd, ehúmé é Sāngú élāñéd bó. Mbwóg ménkōb bó. ¹⁰ Héε ángel élāngéé bó áá, “Nyéebáá’, mpiínédé nyé kase e nkalanj echē ēwōgēd bad bésyāāl menyinje bwāmbwam. ¹¹ Nyébíi bán, epun é'chii, Nsoode awēn achyáádté á dyad áde Kōñ Dabide. Mó adé Ane awē Dyōb Awógté. Mó adé Sāngwéé. ¹² E'chemléd ábe mbageé nyé é'dii bán, nyéētān mwān awe békāñné e'ped bé mebad ngáne ánāngé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte.”

¹³ Melemlem mé pónde echorj é ángel émbid eníníi ángel á nkag táléd, ékené Dyōb bán,

¹⁴ “Ehúmé ébē ne Dyōb áde áde se ámīn, nsañ-ε núbē ne baányonj ábe ábágé nsimé á nkōñsé!”

¹⁵ Ambid e nē, échē ángel énsū ámīn. Héε benon bé mbód bélāngéé nhóg ne aníníi bán, “Syāā dékag á Betelhem, déke dényín áde akan áde Dyōb á Ngum álúmté syānē áte áá ábénlédé.”

¹⁶ Dó-'áá békíi á mehélé-te, bonj bédibté Maria bó Joseb ne nkáál ní mwān néε rínāngé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte. ¹⁷ Bémáá-'áá anyín nē, dōo bébóótédé nkalanj akal ngáne ángel énlā'ε bó tāngene ane mwān. ¹⁸ Bad bésyāāl ábe bēnwōg nē, menyáké ménkōb bó. ¹⁹ Maria ankoó nímén mam mésyāāl á nlém-tē, ádolé mó áte. ²⁰ Héε benon bé mbód bétímé ámbid, békēmtē Dyōb, bēkené-'ε mó áyāle mam mésyāāl níme bēwógé, bonj bényínén-ne dīd nēngáne bēnlā'á é bó.

²¹ Ambid e e'pun waam, mbwe níme bēyagéé mwān, bēnchuú mó dīn bán Yesue. Adē dīn dōo ángel émmadté mó achag bonj nyaá ábē dyēm.

Bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb

²² Bōob-pōo, mbéndé e Moseε ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mende áwobe nyē mwān bó sēε mwān. Ade bémádé nē, Maria bó Joseb bēnkēén mwān á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sāngú. ²³ Bēnkē nē nchoo ne ngáne éténlédé á mbéndé e Sāngú bán, Mwān a mwēnchóm téε awē bétúbné abum, bébe mó á mekáá mé Dyōb. ²⁴ Bēnkē nē káōñne ábe mende ne álóned mbéndé e Sāngú echē ehóbé bán mod ábe bé élāā bébe káa mbāngé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wē, mod ambé bán Simioneε. Ane mod anwónj abé áde atāngéne á'sō é' Dyōb, ákoñgé-'ε mbéndé é Dyōb. Edāádāñ éche Esáá émbē ne mó. Asiné'áá pónde echē Dyōb désonjé alongé á bad bé Israel. ²⁶ Edāádāñ éche Esáá émmād-te mó álúmed nén áá, éewáá ésebán anyíné Ane awē Sāngwéé Awógté. ²⁷ Edāádāñ éche Esáá émbēl Simioneε ankē á Ndáb-e-Dyōb. Dōo Maria ne Joseb bépééné awab mwān Yesue

áhed, ngáne mbéndé éhédé'áá. ²⁸ Simione ankobén bó mwän, abwáá mó, boŋ ákēmtē Dyöb nén aá,

²⁹ “A-Sáŋgú, ngáne élónté ádōŋ akag, téd-tō me, ríkag ne nsaŋ.

³⁰⁻³¹ Ayāle mīd nīmēm rínyíné awōŋ mod a e'soósoŋ awe ébōŋséné wée moosyāal ányīn.

³² Abē e'nyīnen bé ekide ábe bébēl bad ábe béesē bad bé Israel ábii wē, ápēēn-ne edúbé wée ábōŋ bad bé Israel.”

³³ Josebe ne Maria bémbē menyáké áwóg mam nīme béhóbē t̄ŋgene awab mwän. ³⁴ Héē Simione ánámte bó, boŋ álāŋgē Maria aá, “Nōné', anén mwän awē nyényíneé nén, Dyöb dōo álómé mó. Abēl bad behóg békud ebébtéd, ábíní-'ē békud e'soósoŋ á alōŋ á Israel. Abē nēŋgáne e'chemléd é' Dyöb, boŋ ekud é bad étti mó ámīn, bētāŋgān mó. ³⁵ A pōndé eched mod téé nīme mbéltéd mēn mébīdēd nīme mewēmtēn áwed. Héē ndutul ésoŋgé wē á nlém néē nkwaté.”

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dáodāŋ a mmwāád nhóg abédé, dīn démbē mó bán Anaa, mwän awe Panuēē awē abide á túmbé e Aseē. Anaa anchūn bwāmbwam. Bó nchóm bēndyēé mwē saámbe á e'wōŋgé, boŋ ályāgē mó akúd káŋŋ ne á móom mé mwé waam ne mwē rīniin. Eésyāŋgē'áá á Ndáb-e-Dyöb. Akánné'áá nkuu ne müte, ádidé-'ē yāl nzaa á mekáne-tē. ³⁸ Ade Maria bó Joseb bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyöb pēēnén, Anaa ambé áhed. Héē ábóótédé Dyöb akēn, ákanlé-'ē bad nkalan t̄ŋgene ane mwän. Abē bad bébédéé bad ábe bésíné'áá pōndé eche Dyöb déwābēé dyad á Jerusalem. Anláá bó nyaa e mod echē ane mwän ábēē.

*Josebe bó Maria bétimné
mwän ámbīd á Nazaret*

³⁹ Ade Maria bó Joseb bémádné mam mésyāal ngáne mbéndé e Sáŋgú éhédé'áá, bēntīm áwāb dyad á Nazaret á alōŋ á Galilia. ⁴⁰ Ene pōndé mwän mó-'ē ákwogé', áwūē' áte, debyéé ákwogé mó, nsimé ní Dyöb mó-'ē rīhīdē mó.

Yesue akii á Ndáb-e-Dyöb

⁴¹ Bōōb-pōō, émbē bán, mwē téé Yesue sáá bó nyan békágé'áá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyíme-ámīn. ⁴² Ade Yesue ápedé dyōm á mwé ne nībe, bóbōō bēnkē á ngande ngáne émmenténné abé. ⁴³ Ngande emaa-'áá boŋ nyaá bó sán bésūē' á dyad. Yesue anlyāg ámbīd á Jerusalem ésebán bēbīi. ⁴⁴ Mewēmtēn mémbē bó nén bán, adé á echoŋ éche ésúé'áá. Boŋ áde békékeé bootya mbwēmbwē káŋŋ ne ngukél, dōo bébóótédé mó áhed, bésēdtē mó wée bad bé túmbé ne bad ábe bóbōō bébyééné. ⁴⁵ Anyīn áde béenyíneé mó, bēntīm ámbīd á Jerusalem áhed mó áwed.

⁴⁶ Alōntēn e'pun é'láán dōo bétimé mó adibed á Ndáb-e-Dyöb. Andyéé áfīnté e bemeléede, áwōglān bó, ásedtē-'ē bó mam. ⁴⁷ Mod téé awē anwóg mam nīme Yesue áhóbé'áá,

ambé menyáké áyāle nsōητην níme ánwōηgē ne nyaa echē ákwéntánnáá bó. ⁴⁸ Ade nyaa bó sáη bényíne mó, yāl enkóm bó áte. Dóo nyaa áseǵtēé mó aá, “A-mwān, chán-nō ébéle sé nén? Sé sōη sēkómé we ahead, sétage-’ε áte.” ⁴⁹ Boη Yesue ankwentén bó aá, “Cheé ékóó boη nyéhede me? Nyénkembíí’ é bán, ntáηgéné abé á ndáb echē echem Sáη-ε?” ⁵⁰ Bénkēnhenle dyam áde áhóbé asōητην.

⁵¹ Ambíd e nê, dóo Yesue áhídé nyaa bó sáη, boη bóbōo bésūē’ á Nazaret. Enkēnwúénné bó nló áte. Nyaa-’ε ankoó nímén mekan mésyāā́l á nlém-tē. ⁵² Ngáne Yesue ákwógé’áá, debyéé dómpē ákwógé’áá mó. Nsimé ní Dyōb ne ní baányoη ríhídē mó.

3

Jōne, Ndusene aboηsan nzii

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jōn 1.19-28)

¹⁻² A pónde echē nkamlene Tiberiose, ákēbēē Kaisēe a Roma áyāle dyōm á mwē ne rítáan, Dyōb dénlōm Jōne mwān awe Sakaria ne nlébtéd á ehyānge wée ábéde. Ene pónde-’ε dóo Pontus Paylede mó-’ε ábéde Nkamlene á Judeya, Herōde ákamlán aloη á Galilia, mwānyoη Filibe-’ε ákamlán aloη á Ituria ne aloη á Trakoniti. Boη Lisania mó-’ε akamlánnáá aloη á Abilene. Mmē mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bébéde beprise bémbáámbáa. ³ Jōne abwágé’áá mebwóg mésyāā́l níme mélāηnéde edíb é Jodan. Akag ákalé eyale é Dyōb nén aá, “Nyéte de abel dé mbéb, nyékud edusen ábel boη Dyōb álagsen nyé mbéb.” ⁴ Nén dénlōnēd chōm-ée éténléde á kálag echē nkal é’ dāádāη Yesayaa bán, “Ehāηgé ébidé á ehyānge bán, nyéboηsen epe éche Sáηgwéé. Nyétíi echē nzii.

⁵ Nyélóned nhog té.

Nyésuded mbōod ne ekone té.

Nyétíi mebwóg níme méhyómé.

Nyétaled mebwóg níme méde pwōgléd pwōgled.

⁶ Abel boη moonyoη asyāál ányín ngáne Dyōb ásoo’ é alongé á bad.”

⁷ Ndun e mod empē wée Jōne béhede bán, ádusen bó. Mó-’ε áseǵtē bó aáken, “Píí é nyǵ chén! Nzéé múmó alāηgé nyé aá nkáásé ní Dyōb ríhúe’ boη aléb-pe nyé aá nyékúme abāηgé?

⁸ Nyéchyáa e’pum ábe é’lúmte bán nyéteǵtē abel dé mbéb, tómaa áhób áwen nlém-tē bán, ‘nyéde bán ábe Abrahame, nyéekudté nkógsen ní Dyōb.’ Boη ríláa nyé nén meé, Dyōb áhele ábenléd nímén meláá átimēd mó bán ábe Abrahame. ⁹ Bōob-pōó, ehón émáá anaa á nkaη ní mel. Né-ōó, bwel ké é’héé ábe béechyāā́ e’pum é’ bwám, békwel bó, bébwém-me

bó á muú-te.” ¹⁰ Hê dóo, bad bésedteé mó bánken, “Chán-nō sébenlé bōob?” ¹¹ Jōne antimtén bó aá, “Mod awě awóó mbóté ébe, ábe póg wée ane awě eewóo chōmchōm. Ane awě mó-’e awóó ndyééd, ákabe bad ábe béewóo.” ¹² Belad bé tááse ábe bōmpē bēnhyě edusen akud bēnsedéd mó bán, “A-meléed, cheé sébenlé?” ¹³ Antimtén bó aá, “Nyéēsanté tááse tómaa ngáne betíídé.” ¹⁴ Nguse é sánze chō-’e ēnsedéd mó bánken, “Chán-náa sé, sébel chán?” Jōne ankwentén aá, “Nyéēkobné bad mōné. Nyéebáné-’e bad mekan áyāl ngên, boḡ nyébē menyinḡe ne chōm-ée nyékudéé née nsábe.”

¹⁵ Bōob-pōó, bad ábe bébéde áhed, mímab mewēmten mēmbootéd acháge ne e’lyág bé nlém, békōglád á nlém-tē nzé édé bán Jōne mó adé Ane-awě-Béwógté. ¹⁶ Hée Jōne átimtanné bó moosyáál aá, “Ndusan nyé bōob ne mendíb, boḡ mod ahúe’ awě atómé me. Meékwognedéé áhune ké mímē nkōod mé metámbé. Adusén nyé ne Edāádəḡ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹⁷ Awánlé éché epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, áläd mbum é bwám áte, ákōó chō. Boḡ áläd e’pəó, ahyáád bó á ebonde é muú éche éédímē’.”

¹⁸ Né-óó Jōne alébé’áá bad ne ekud é pōle émpēe, ákanlé-’e bó nkalanḡ mí bwám. ¹⁹ Jōne anhób kááḡne wée nkamlene Herōde aá, abelé mbéb ngáne áwóó Herodyase, mwaád awě mwānyəḡ, nchoo ne e’bébtéd bé mekan bémpēe ábe ámbenlé. ²⁰ Abád-te áyāle mímē mbéb rísyāál Herōde anhé Jōne á mbwōḡ.

Bédúséné Yesue
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Bōob-pōó, áde Jōne áamáá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpē ampě aá ádusen mó. Ade áamáá mó adusen, ábwōḡ-ábwōḡ ankáné. Ade ákánneé nê dóo ngob e dyōb énédnédé. ²² Hē-’aá Edāádəḡ éche Esáá ébidé ngáne élāā, boḡ ésudé mó á nló mín. Ehób chōmpē émbíd ádyōb nén, “Edíi awem mwān a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyinḡe ne we.”

Abum á ndáb áde Yesue
(Mat 1.1-17)

²³ Yesue ambé dyam móom mé mwě méláán boḡ ábootád míme nsón. Bad bényíné’áá mó née mwān awě Josebe. Josebe ambé mwān awe Elié. Elié ambé ²⁴ mwān awe Matate. Matate ambé mwān awe Levié. Levié abédé mwān awe Melekyé. Melekyé ambé mwān awe Janné. Janné ambé mwān awe Josebe. ²⁵ Josebe abédé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Amōse. Amōse abédé mwān awe Nahume. Nahume ambé mwān awe Esilyé. Esilyé ambé mwān awe Nagaya. ²⁶ Nagaya abédé mwān awe Maate. Maate ambé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Siméne. Siméne ambé

mwän awe Joseke. Joseke ambé mwän awe Jodaa. ²⁷ Jodaa abédé mwän awe Joanane. Joanane ambé mwän awe Resa. Resa ambé mwän awe Serubabele. Serubabele ambé mwän awe Salatyε. Salatyε ambé mwän awe Nerie. ²⁸ Nerie ambé mwän awe Melki. Melki ambé mwän awe Adie. Adie ambé mwän awe Kosame. Kosame ambé mwän awe Elamadame. Elamadame ambé mwän awe Ere. ²⁹ Ere ambé mwän awe Josua. Josua ambé mwän awe Elesaa. Elesaa ambé mwän awe Jorime. Jorime ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Leviε. ³⁰ Leviε ambé mwän awe Simione. Simione ambé mwän awe Judaa. Judaa ambé mwän awe Josebe. Josebe ambé mwän awe Joname. Joname ambé mwän awe Elyakime. ³¹ Elyakime ambé mwän awe Meleya. Meleya ambé mwän awe Mena. Mena ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Natane. Natane ambé mwän awe Dabide. Dabide ³² mwän awe Jese. Jese mwän awe Obede. Obede ambé mwän awe Boase. Boase ambé mwän awe Salmonε. Salmone ambé mwän awe Nasonε. Nasonε ³³ ambé mwän awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwän awe Ademine. Ademine ambé mwän awe Arenie. Arenie ambé mwän awe Heseone. Heseone ambé mwän awe Perese. Perese ambé mwän awe Judaa. ³⁴ Judaa ambé mwän awe Jakobe. Jakobe ambé mwän awe Aisige. Aisige ambé mwän awe Abrahamε. Abrahamε ambé mwän awe Tera. Tera ambé mwän awe Nah. Nah ³⁵ ambé mwän awe Seruge. Seruge ambé mwän awe Reweε. Reweε ambé mwän awe Pelege. Pelege ambé mwän awe Ebeε. Ebeε ambé mwän awe Sela. Sela ³⁶ ambé mwän awe Kananε. Kananε ambé mwän awe Apasade. Apasade ambé mwän awe Semε. Semε ambé mwän awe Noa. Noa ambé mwän awe Lamেকে. ³⁷ Lamেকে ambé mwän awe Metusela. Metusela ambé mwän awe Henoke. Henoke ambé mwän awe Jaredε. Jaredε ambé mwän awe Mehalεle. Mehalεle ambé mwän awe Kenanε. Kenanε ³⁸ ambé mwän awe Enose. Enose ambé mwän awe Seta. Seta abédé mwän awe Adamε. Adamε-ε abédé mwän a Dyöb.

4

Satanε akagé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bɔɔb-pɔɔ, áde Yesue abidé á edíb é Jodan, anlón ne Edáédəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyánge. ² Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Devəle ákagé mó. Mmé mesú mésyāāl enkēndyáá chōmchōm. Ambīd e né-ɔɔ nzaa ewagáá mó. ³ Dɔɔ Devəle álanḡeé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén ádén aláá wεé, átim ewele.” ⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chēmpen edide moonyon á alonḡé.’ ”

⁵ Héε Devəle ákééné mó á ekone mīn, álūmtē mó melonḡ mé nkōḡsé mésyāāl áyāle mwă esónḡ é pónédé. ⁶ Dɔɔ álanḡeé mó aá,

“Nɔné’, bébágé me nkamlɛn ámɪn e ábén bwēm é’syāāl. Nwóó-’ε kunze ábe mod ké ahée awe rídáá abε. Měbě wε mó. ⁷ Né-ɔó nzé ebagé me edúbé, né wée ewóó ábén bwēm é’syāāl.” ⁸ Yesue antimtén mó aá “Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sánḡwéeé ádoḡ Dyöb meböbón, ébage-’ε mó edúbé. Mwēnpɛn-naá étánḡéné abele.’ ”

⁹ Héε Satanε ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēēmān mó á nzoḡε e Ndáb-e-Dyöb mɪn, boḡ álāḡgē mó aá, “Nzé wε-εé edé mwān a Dyöb, éheb á bwele-mɪn hén, éhún á ndoab.

¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Dyöb dékamlén éche ángel áśáb wε,’

¹¹ ‘épēm-me wε ámɪn, ábel nén weébōmē ekuu á aláá.’ ”

¹² Yesue-’ε antimtén mó aá, “Kálag e Dyöb ehóbe nén aá, ‘Weékāgē Sánḡwéeé, ádoḡ Dyöb áte.’ ”

¹³ Devæle amaá-’aá mó akāg áte menzii mésyāāl, boḡ áhidte’, áhāḡ mó mwā étál.

Yesue aboótédé nsón á Galilia

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ Yesue antim ámbid á Galilia. Edáoðəḡ éche Esáá émbē ne mó, ðɪn dó-’ε ákanlád mó mbwóg áte ésyāāl. ¹⁵ Ayágté’áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyāál ákēmte mó.

Bad bé Nazarət béekobéé Yesue

(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶ Ade ápédé á Nazarət wée ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámmɛnténné abel. Dóó átyéémé ámɪn, álāḡ epɛd. ¹⁷ Bémbě mó nhíbe ní kálag é metelag míme nkal é’dáoðəḡ Yesayaa. Anhuné chó áte, ákūnē epɛd éche ehóbe nén bán,

¹⁸ “Edáoðəḡ éche Sánḡwéeé édé ne me, áyāle Dyöb ápwédé me aá, míbel ehánḡé é nkalanḡ ní bwām wée betoótókē bé bad.

Alómné me ehánḡé aá, bad ábe bédé á mehanḡé, béhide á mehanḡé,

aá, bad ábe békwdé ndím, bényɪnēn

aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bó á metuné-te

¹⁹ aá míbel-le ehánḡé nén meé pónde epedé echē Dyöb álúmteé bad ḡol.”

²⁰ Amaá-aá alāḡ, ádíb kálag áte, ábag chó ámbid wée mod awě anone ndáb e mekáne. Ankě ádyēē áśē, mɪd mésyāāl ménɔné mó. ²¹ Dóó álāḡgēé bó aá, “Echén epɛd éche nyéwógé, éloné epun é’chii.”

²² Moosyāál ankéméd mó, menyáké mékób bó áyāle kase e póle echē ebídáá mó á nsəl, bésɛdté’ bánken, “Kíné saá mwān awě Josebe mó nén-ε?” ²³ Yesue ambád bó aláa aá, “Mbíí meé, nyēēkalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód

yäl.' Nyēlāā-'ε με bán, mekan níme nyéwógé bán mbelé á dyad á Kapenahum bán, mbel-láa mó áwēm dyad-tē hén.”
²⁴ “Nlāa nyé nén mēé, nkal é'dǎádǎj eewóo'é edúbé áwē dyad.
²⁵ Nyébii-ǎó nén bán, á pónǎé eche Elaijaa, mbúú eechódéé áyāle mwě nlláán ne epeǎ. Nê dēmbēl sǎŋkalaa a nzaa ambé alonj áte ásyāā. Bekúd hūin bēmbē á mbwóg e Israel hén ene pónǎé. ²⁶ Bonj Dyǎb dēnkēnlómmé Elaijaa áwāb. Anlóm mó dásǎ á alonj á Sidǎn á dyad á Sarefa wée nkúd a mmwaád ampée. ²⁷ A pónǎé echē nkal é'dǎádǎj Elisha ámpē ndun e mod e melonj embé á Israel. Bonj Elisha enkēnsáádté mod a melonj ké nhóg awě ambíd á alonj á Israel. Namanε, mod awě ambíd á alonj á Siria móǎ ánsāádtē.”

²⁸ Ade bad ábe bēmbē á ndáb e mekáne bēwógé-'ε nē, ekanj énkǎb bó áte. ²⁹ Héé bépádté ásē, bēhé mó abum ámīn, békēēn mó á asóg á dyad. Ngáne bēnlǎngē á ekone mín, bēntimén mó á mbám mé ekone ábel bétined mó á ekone sé. ³⁰ Bonj ansam bó áfintē, ákē-'ε mó.

Mod awě edǎádǎj é mbéb émbēé áte
(Mak 1.21-28)

³¹ Yesuε ansyǎgé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwε-mé-nkǎme-áte. ³² Nyaa eche áyágté'áá enkǎméd bad yäl áte bwāmbwam áyāle ábē e'yale bēmbē ngīne. ³³ A ndáb e mekáne wée áyágté'áá, mod ambé awě edǎádǎj é mbéb ékámlánnáá. Héé ábóótédé abón aá, ³⁴ “Bób! A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwǎŋné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí wε bwām. Edfí mod awě Dyǎb álómé, awě asáá.” ³⁵ Dǎó Yesuε ákánné échē edǎádǎj é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héé ébómé ane mod ásē áfintē bad, bonj ébidē mó á yäl, ésebán élógné mó.

³⁶ Menyáké ménkǎb moosyāál, bēsēdtē nhóg ne aníní bánken, “Nyaa e nhǎbtéd ehéé nén-ē? Chán mod ákamlánné e'dǎádǎj bé mbéb ne kúmbe esyāál, é'wǎgnē-'ε mó?” ³⁷ Dīn dēnkē mó mbwóg áte esyāál áyāle mekan níme ábélé'áá.

Yesuε achǎŋté ekud é bad
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Ade Yesuε áhídté á ndáb e mekáne, ankě á ndáb wée Simǎne. Antán néε Simǎne mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mó. Bēnchǎŋ Yesuε bán, ádid mó bwām. ³⁹ Dǎó Yesuε ásidté mó á nkǎg, awúlén ásē, aláá ahéb áded aá, áteǎde mó. Abwǎg-ábwǎg ahéb dēmmaá mó á yäl, ásyāā ásē, ákǎb-pe bó nken.

⁴⁰ Bǎǎb-pǎǎ, áde enyεn ébóótédé asud, bad bésyāā ábe bēnwǎŋ bad bé nkole ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa bēmpēén bó áwē. Ambán nhóg téé ekáá ámīn, ádidé bó bwām. ⁴¹ E'dǎádǎj bé mbéb bǎmpē é'bidē ekud é bad á yäl, é'bǎnē'

bán, “Edíi mwän a Dyöb!” Ankáné bó áte, eémwage’áá-’ε áá béhâb akan, áyāle bémbíi bán, adíi Ane awě Dyöb Áwógté.

*Yesue akalé nkalanj ní bwám
á ndáb é mekáne é bad bé Israel
(Mak 1.35-39)*

⁴² Mbwe mbwe pírib, Yesue ansyāó á dyad-tê, ákē á ahángé á hõm. Bad bêmbootéd mó ahed. Ade bédíbté mó, bénkênháá mó etál áke hõm. ⁴³ Dóó álângeé bó áá, “Ntánge né ake á myad mémpēe, ábel nén rílaa bómpē nkalanj ní bwám tãngene nkamlen ní Dyöb. Mmén nkalanj mós ríkóó boj Dyöb álõmē me.” ⁴⁴ Né-óó akalé’áá nkalanj ní bwám á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

*Yesue apwede bembapēē
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Mbwe nhóg Yesue antyém á nkin mé edib é Genesaret. Bad bēnlāñéd mó áwóg eyale é Dyöb. ² Héē ányiné bétāñgē myōle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bénkēmbáá áwēd-te. Běwópé’áá échab mbínzé. ³ Dóó ásólé á bōle ábe Simone, aláá mó áá, ásyāñed mó á nkin. Adyé-’áá á bōle-tê, boj ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nê, anláá Simone áá, “Kéén bōle wēē ndib édíi, boj nyébwēm mbínzé.” ⁵ Simone antimtén mó áá, “A-Sánj, sékébwēm mbínzé nkuu rísyāāl, séēkōbēē chõmchõm! Boj mēbēl ngáne éhóbé.”

⁶ Dóó bébwémé mbínzé. Bénkōb ndun e súu kááj mbínzé éhape’. ⁷ Bēnlēbē baáb ábe bēbédé á bōle ábíníi bán béhye bēwōñgen bó. Ade baáb bēpédé, myōle mésyāāl mébe ménlōn ne súu kááj mébootéd asú áse. ⁸ Ade Simone Petro ányiné nê, ankwe Yesue á mekuu, áhōbē áá, “A Sánjú, sōn! Syāó wēē rídíi áyāle ndíi mbelé-mbéb.”

⁹ Simone anhób nê áyāle émbē bóóbe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche békóbé. ¹⁰ Menyáké ménkōb káájne Jemse bó Jōn, bán ábe Zebedie, ábe bēmbē á echoñ é akób á súu. Héē Yesue álāñgeé Simone áá, “Weebáá’. Bootya chii nyéētēdē bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade bēpééné nímbab myōle á nkin, bēntédé chõm ésyāāl áhed, bébootéd-te Yesue ahíd.

*Yesue achõjté mod awě melāñ mekóbé
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Mbwe nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě melāñ mekóbé yāl ésyāāl ampě áwē. Anyín áde ányiné Yesue, ankwe mó á mekuu, áchāā mó áá, “A-Sánj, nzé edáó ehēle ébēl me nsánj.” ¹³ Dóó Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yāl boj álāñgē mó

aá, “Ndəá, sán!” Abwōg-ábwōg nímê meləŋ mêmmaá ane mod á yəl. ¹⁴ Yesue anláá mó aá, eelánǵé modmod, aláá-’ε mó aá, “Kǵg élúmed yəl wée prisε, ásimen wε. Ebag-ke mendε ngáne mbéndé e Mosεε éhedéé álúmed bad wée mósaā.”

¹⁵ Ké nēŋgáne Yesue ánkəŋgē mó aá eelánǵé mod, dīn démbē ákag mó mbwōg áte esyáal áyāle nímē mbeltéd. Nê démbēl ndun e mod éladné mó á nkəg, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábél ádid bó bwām. ¹⁶ Bon nzé póndé empě mó, ayōgké’áá atim á ahǵné, ákáne.

Yesue achōŋté mod awě awédé eped

(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Mbwe nhóg ámpē Yesue ayágté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bémbē áhed. Bémbīd dyad ne dyad téé á mbwōg é Galilia ne Judeya, káŋne á Jerusalem. Ngum e Dyōb empií mó, ádid bad bé nkole bwām. ¹⁸ Dó-’áá bad behóg bépεεné mod á mekále mín awě awédé eped. Béhéde’áá nzii echě bésōnléé mó á ndáb-te, ánaad mó á’sō-te wée Yesue. ¹⁹ Bénkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dó béchǵgké á ndáb mín. Dó bénédté nnəŋ, bésudéd ane mod bōbε mekále á etále-tē á’sō-te wée Yesue. ²⁰ Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad béwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “Amúē, nlagséné wε mbéb.”

²¹ Dó bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bébóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyáa Dyōb nén? Nzéé ahele se álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?” ²² Yesue anchem bó mewēmten áte. Héε ásedtéé bó aáken, “Cheé ékóá bon nyéwō’ enén ndín e mewēmten? ²³ Ahéé adé dyaam ásad, áhób wée, ‘Nlagséné wε mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syáá ásé, ébooted akε?’ ²⁴ Bon mēlūmēd nyé mée, Mwān-a-Moonyon awóó kunze álagsen mbéb á nkōŋsé.” Héε álǵgεé ane mod awě awédé eped aá, “Nlǵge wε nén mée, syáá ásé, étéd nímōŋ mekále, ésúé’ á ndáb.”

²⁵ Abwōg-ábwōg ane mod anhidé ásé áfintē e bad, atéd nímē mekále, ásūē-’ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyōb. ²⁶ Menyáké ménkōb moosyáal awě ambé áhed. Héε bébóótédé Dyōb aken ne mbwōg áte bán, “Sényíné akan dé menyáké chii nén.”

Yesue achénlé Leviε

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Ambīd e nê Yesue ansyáá áhed. Ade ákagké nê, annyín nsaad-a-tááε nhóg bán Leviε. Leviε andyεé ásé á ndáb echě ákóbáá tááε áte. Héε Yesue álǵgεé mó nén aá, “Hídé mε.” ²⁸ Dó Leviε átyéémé ámīn, áchēnē chōm ésyáal áhídē-’ε mó.

²⁹ Bōb-póó, Leviε anchǵg sánkalaa a ngandé áwe ndáb á dīn áde Yesue. Besaad bé tááε híin ne bad bémpēe bémbē áhed. ³⁰ Héε Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bényōŋgεé áte

wéε Yesue ábē bembapεε, bésēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyáābe besaad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpeε nyedyāg ndyééd, nyé mwāg-ke mīm hōm ahóg?” ³¹ Yesue antimtén bó ne ngan aá, “Bad ábe bedyéé bwām béetógnεε mod-a-bwεl. Bad ábe békone’ bōó bétógnéné mod a bwεl. ³² Nyébii nén bán, meépedéé áchéle bad ábe békóbnédé á’sō é Dyōb, bon pedé áchéle bebel bé mbéb meé bésóg mbéb abel.”

Nsēdtéd tâηgene

adid á yāl nzaa á mekáne-té

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³ Befarisia bémād ahób bán, “Bembapεε ábe Jone béménténé yāl nzaa adid á mekáne-té. Melemlem né-’aá Befarisia ábāb bembapεε bómpē bébeléé. Cheé ékáá bon ábōη bedyāg ndyééd, bémwāg-ke mīm?” ³⁴ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wōngé béhele bédidé yāl nzaa á mekáne-té áde mod awē akude sómbé ádii adé ne bó? ³⁵ Bon epun épě éche békobénné bó mod awē akude sómbé. Echē epun dōó bédidté yāl nzaa á mekáne-té.”

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe’ mbóté, eeséléé epεd é abad áyāle mbóté ekóólé bon ánabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nê, né asalé mbóté ekóólé. Ké epεd ékōólé-’ε éetāngánné ne mbóté e nchun. ³⁷ Melemlem nēηgáne mod éetēdēε mīm mékōólé se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káōη ntyág nýéd, mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē níbeb. ³⁸ Bétāngéné béhé mīm mékōólé á apom dékōólé. ³⁹ Bad ábe bó-’ε bémwāg mīm, béemaá’ε mīm mé nchun amwé se béhéde mékōólé. Bébele béhób bán, “Saá mé nchun móó mébóó-yé?”

6

Nsēdtéd tâηgene abel dé nsón

á mbwε-mé-nkóme-áte

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Mbwε nhóg Yesue ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag e ngun-té. Nén démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Abē bembapεε bēmbootéd e’sóg é’ ngun apád, bépāgke’, bedyāg. ² Nguse é Befarisia bényiné-’aá nê, bon bésēdté bó bánken, “Cheé ékáá bon nyébelé akan áde mbéndé éebageé kunze ábel á mbwε-mé-nkóme-áte?” ³ Héε Yesue mó-’ε ásedtéé bó aáken, “Nédē nyéeláá’ε á kálag e Dyōb dyam áde kāη Dabide ámbenlé áde nzaa ekóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēwoón mó, atéd e’wεle ábe é’bédé ndε e Dyōb, adyé. Bon echεd mbéndé éebageé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wεle étōmεé prisε. Mwēn andyé, ábē-’ε káōηne bad ábe

bénwoón mós donḡe.” ⁵ Yesue ambádé bós áte aá, “Mwǎn-a-Moonyon awóó nkamlen kááḡne ámīn e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achōḡté mod awě ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Epun émpēe Yesue ankě á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awě ekáá émbáá éwédé. ⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bénóné’áá mós chodchod, ányín nzé ádíđ ane mod bwám á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel nén békóben mós awusé. ⁸ Yesue mós’ε anchēm bós mewēmten áte. Héé Yesue álāḡgé ane mod aá, “Hyě étyéem áfíntě hén.” Ane mod anwógén mós. ⁹ Dóó Yesue ásedté bad aá, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwe-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mós?” ¹⁰ Ahóbe nē, anone-’ε bad á mesó. Dóó álāḡgé ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mós bwám ámpē. ¹¹ Nén dénkóbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, bēhāḡké mós ápid mós mekáá.

Yesue apwédé bembapēē bé
nlomag dyóm ne bébe
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambíd e pónde Yesue ankě á ekone mīn ákáne. Ankáné nkuu rísyāāl kááḡ ne mbwembwe. ¹³ Bon áde bīn é’kénlé, anchélé ábē bembapēē, ápwédé dyóm ne bébe áwab tíntě, áchāḡé bós aá, bembapēē bé nlmag. Abē bembapēē bé nlmag bēbédéē, ¹⁴ Simone awe ámbāḡké đīn aá, Petro, bós mwānyan Andreyā, Simone, Jakóbe, Jone, Filibe, Batolomyo, ¹⁵ Matyo, Tomase, Jemse mwǎn awě Alfóse, Simone mod a kán, ¹⁶ Judase, mwǎn awě Jemse ne Judas Iskarióde awě antīm Yesue asóm.

Yesue ayáḡté, achōḡté-’ε ndun e mod
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Dóó bóóbe bembapēē bésyóḡké á ekone sé, bēpag á hóm áde átánlé. Béntān bembapēē bēmpēe híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun e mod embíd á mbwóg e Judeya-té esyáál, á Jerusalem, káḡne á myad mé Tire ne Sidon á nkin mé edīb é nkwe. ¹⁸ Bēmpě nē áwóg Yesue eche póle, ne ábel nén ádíđ bad ábe bēkonle bwám. Adidé’áá bad ábe edáádāḡ bé mbéb é’táḡté’áá bómpē bwám. ¹⁹ Mod téé ahedáá aá mós nsidten mós ngáne émbēē bán, ngine ebídé’áá mós á yāl echě edidé’áá bad bwám.

Mekan mé nnam ne mé medim
(Mat 5.1-12)

²⁰ Héé ábóótédé ábē bembapēē akalēn aá,

“Nnam mbê ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé ásē e nkamlen ní Dyōb.

21 Nnam mbê ne nyé ábe nyédé nzaa bɔɔb, áyāle Dyōb dékōdēd nyé.

Nnam mbê ne nyé ábe nyélebe bɔɔb áyāle nyéēwɔɔ.

22 Nnam mbê ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídeé Mwān-a-Moonyon, bad békóó nyé, bábáa nyé á yāl, bésyáa nyé, béchəge-’ε nyé m̄n mé mbéb. 23 Nyéwóge bwám, nyébwεen ám̄n nímé mbwε, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb níchábé ám̄n. Melemlem nê dɔɔ besáá bē’ bɔɔd bóm̄pē bésyáá’áá bekal bé’dəádəŋ.

24 Bɔŋ édé ngɔl ne nyé ábe nyédé nhən, áyāle nyēmaá echên ndε akud.

25 Edé ngɔl ne nyé ábe nyékódé bɔɔb, áyāle pónde ēpě echē nyétaké nzaa.

Edé ngɔl ne nyé ábe nyéwɔɔ bɔɔb, áyāle nyéēlēb, nyéchīi-’ε.

26 Edé ngɔl ne nyé nzé moosyáál ákēmte nyé. Nê dɔɔ ábāb besáá békém̄táá bekal bé’dəádəŋ bé metóm.

*Nyédəŋ bad ábe békóó nyé
(Mat 5.38-48, 7.12a)*

27 “Bɔŋ nlánge nyé ábe nyéwóglan mε hén bɔɔb mεé, nyédəŋ bad ábe béhede nyé kɔkɔɔ, nyébenle-’ε bad ábe békóó nyé mɔŋ. 28 Nyénamed bad ábe bésyāntad nyé, nyékānnad-te bad ábe bēbele nyé nhel mé mekan. 29 Nzé mod abómé wε abén á akəg, ékunnéd mó ádíníí ámpē. Nzé mod akōbné wε m̄mōŋ nkobe, weebāŋné mó ké echon sôte. 30 Kénzée awē achómé wε chōm, bεé mó. Mod ké ahée-’ε awē adumné wε bwēm, weéhedné mó bó ámbid. 31 Kéchée éche édáá wεé bad bēbel áwōŋ, ébel chō áwāb.

32 “Nzé nyédəá bad ábe bédáá nyé bēnp̄en, né mekenag méhée nyékudté ne nê? Káŋne bebel bé mbéb bóm̄pē bédəə bad ábe bédáá bó. 33 Nzé nyébele mɔŋ dásɔ wée bad ábe bēbenle nyé mɔŋ bēnp̄en, né nsyāŋ níhée nyékudté ne nê? Káŋne bebel bé mbéb bóm̄pē bēbele nê. 34 Nzé édé nén bán bad ábe nyélyágé nlém bán bóm̄pē bēbāl nyé bwēm bēnp̄en bóɔ nyébáleé bwēm, né nsyááŋ níhée nyékudté ne nê. Ké bebel bé mbéb bēbále baáb ngáne bēbíí bán bóm̄pē bēbāl bó melemlem. 35 Bɔŋ nyédəŋ bad ábe béhede nyé kɔkɔɔ, nyébenle-’ε bó mɔŋ. Nyébále-’ε bad bwēm ésebán nyésine dyamdyam ámbid e nê. Nê débēl Dyōb ábe nyé nsábe míme níchábé á m̄n, nyéchəgnéd-te bán, bán bé Dyōb á Ngum. Nyébii-’ε bán, Dyōb áde ngɔl ne bad ábe bēesāgnān Dyōb, ne ábe bēbébé nlém. 36 Nyéwōŋ nlém ní ngɔl melemlem ngáne awēn Titée áwóó nlém ní ngɔl.

*Nyaa echë bad bébidté mbakú
(Mat 7.1-5)*

37 “Nyéekáádté bad, bon Dyöb dómpē déēkāādtē nyé. Nyéehóbé bad, bon Dyöb dómpē déēhōbē nyé. Nyélagsan bad bon Dyöb dómpē álagsan nyé. 38 Nyébage bad, bon Dyöb dómpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békín dó, bépuméd-te dó ámín, káōñ ásyogke, bon bépémtéd nyé. Melemlem mé nhəgtéd níme ébénlédé mó Dyöb dómpē débenlédte.” 39 Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awë akwedé ndím ahele alyágéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébε béehúnné ebíi-yε? 40 Mwān-a-ayáge eetóméé mod awë ayágte mó, bon kénzée awë amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

41 “Cheé ékás bon éwāmsān mwā púuted anyín á díd á wēn, ésebán ehele nkog níme rídé emōñ á díd anyín? 42 Chán éhele-se eláá mwānyon wée, ‘Amúē, mwě, ríhúd wε mwā púuted á díd’, áde wéēnyínēē nkog níme rídé mmōñ á díd? A-bedog-bad! Sébé éhúd nkog níme rídé mmōñ á díd, dó wétōñ é púuted echë edé mwānyon á díd anyín, bon ehúd-te chó.

*A epum dóo bécheméé bwel
(Mat 7.16-20, 12.33-35)*

43 “Alín á bwel á bwām déebelée-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déēchyā’é e’pum é’ bwām. 44 A epum é bwel dóo bécheméé alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á yāl e mbísan káa besabé á yāl e mewán. 45 Mod a bwām abele bwām áyāle é’bide mó á nlém-té wée bwām ékónnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle ríbidé mó á nlém-té wée mbéb nkónnéde. Edé nê áyāle, mam níme ríloné mod á nlém-té, mó-aá mébide mó á nsəl.

*Belón bé ndáb bébε
(Mat 7.24-27)*

46 “Chán nyéchəgée me pónde tée bán, ‘A-Sán, A-Sán,’ bon nyéebēlē dyañ áde rílanğéé nyé? 47 Mod tée awë apedé áwem, awë awóge ábēm e’yale, bon ábelé-ε ngáne ríhóbéé, mēhəgtén nyé nyaa e mod echë ákóó abé. 48 Adé née nlón-a-ndáb, awë anlímé mekon mé ndáb se ásē, ásūmē ene ndáb eláá mín. Edíb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngine, bon énkēnhēnlé chó apán, áyāle ambíi chó alón. 49 Bon kénzée awë awóge ábēm e’yale bon eébele ngáne é’hóbéé adíi nēngáne mod awë anlón ndáb ésebán asumme chó. Ade edíb ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwě melemlem mé pónde, epáá-ε nyaa eche ekamé ahəgtēn.”

7

Yesue achõjté mbàledε
awě mod ambáá a sánze
(Mat 8.5-13)

¹ Bad bésyāāl bēnwōg nímén mekan níme Yesue áhóbé'áá. Ade áamáá mó ahób, ankě á dyad á Kapenahum. ² A dyad-tē wē, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókel e sánze. Awě mbàledε nhóg awě āndəŋgé ákónlé'áá kááŋ áhéde awé. ³ Née ane mod ambáá a sánze áwógé Yesue dúu, anlóm belyáged bé dyad áá béchēnled mó Yesue, áhye áhood awě mbàledε. ⁴ Bépédé-'áá wée Yesue, boŋ béchāá mó ne nlém nhóg bán, “Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atəŋgéné nímon nhébe akud. ⁵ Adəá ádēd alon á bad, alónge-'ε syānē ndáb e mékáne.”

⁶ Yesue anwoón bó. Boŋ áde ákwógé ape á ndáb wée ane mod ambáá a sánze, dōo mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wée Yesue ámpē áá, béléáa mó bán, “A-Sán, weétagtē we yāl, mmēn meékwognedεé ákob we nken áwēm ndáb. ⁷ Nén ábélé menkēnhenlé ké ape áwon e'só. Boŋ ké eyale chōo wénhōbpē, awēm mbàledε ádyéé bwām. ⁸ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlēn, mmēn-ne nwóo sánze éche níkamlanné. Nlānge póg mēé, 'Kǎg', ékǎg-ke nē dēn. Nlānge empée mēé 'Hyǎg', éhyǎg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbàledε mēé, 'Bēl échén', ábelé-'ε nē dēn.”

⁹ Ade Yesue áwógé nē, yāl enkóm mó áte. Héé ákúnné e'só wée echon é bad éche éhídé'áá mó, álāngé bó áá, “Ne mbále, nlānge nyé mēé, meényīnēē mod á alon á Israel ké nhóg awě awóo nyaa e adúbe echē anén nken-e-mod áwóo.” ¹⁰ Atim áde bad ábe bēnlōmmē bétímé ámbíd á ndáb, bēntān nēŋgáne ane mbàledε áamáá bwām adyεε.

Yesue apuúdté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue ankě á dyad áde béchəgεé bán Nain. Abē bembapεε bēmbē ne mó ne echon é bad. ¹² Ade ápédé bēnben ne mmwe ní dyad, bad bēmbídēn ndim ní mod níme mémbe mpəm ní mwān níme nyaá. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod echē embíd á dyad-tē, embé ne mó. ¹³ Ade Sāŋgú Yesue ányíné ane mmwaád, ankóbtén mó etyəg. Dōo álāngεé mó áá, “Lénéd awé!” ¹⁴ Ansídé á'sō, ásitén mekále níme bēmpēmme ndim ní mod ámīn. Bepém bentyéem. Héé áhóbéé áá, “A-kódemod, nlānge we nén mēé, syáó ásē.” ¹⁵ Dōo ane kódemod echē anwé ésyāŋgé ásē, boŋ ébootáád dyam ahób. Héé Yesue ábágé mó wée nyaá.

* 7:11 Eebeméé áte: Doŋge á kálag dé'só éwóo: Née bīn é'sāŋgé.

16 Mbwóg ménkōb moosyāól, békēmtē Dyōb bán, “Nkal é’daádəŋ ambáá abidé áwəd tíntē,” bēhōbē-ε bán “Dyōb áfíídé ábē bad!”

17 Mmén nkalaŋ t̄ŋgene Yesue ménwōgnēd mbwóg e Judeya áte esyāól ne meloŋ níme médé benben.

*Jōne, Ndusenε alómé abē bembapεε wée Yesue
(Mat 11.2-19)*

18 Bembapεε ábe Jōne bómpē bēnwōg nímén mam. Héε bekíí mó aláa. 19 Dóo átédé bébe, alómé bó wée Yesue, áá béseded mó nén bán, “Wε-εé edé ane awē Dyōb áhóbé áá mósólom-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?”

20 Abē bad bépédé-’áá wée Yesue, bēlāngē mó bán, “Jōne, Ndusenε alómé sé áwōŋ aáken, ‘Wε-εé edé ane awē Dyōb áhóbé áá mósólom-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?’ ”

21 Póndé eche bépédé áhed nē, adidé’áá ekud é bad bwám ábe bétágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkūd medim ne bad ábe e’daádəŋ bé mbéb é’bédé áte. Ambēl bad híin ábe bēnkwē ndím bényinne’. 22 Héε átímtanné Jōne ábē bembapεε áá, “Nyétíme’ ámbíd, nyéke nyéláa Jōne mekan níme nyényinné díd ne níme nyéwógé. Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwē ndím bényinne’, ábe bésyágté’áá békag bwám, ábe meləŋ ménkōbpē bésáá.† Abe bēnkwē ndóg bēwógne’, ábe bēnwē, bēpuude’, nkalaŋ ní bwám-mε ámpē níkalte’ wée betóótókē bé bad. 23 Nnam núbē-ε ne kénzée awē eéhəŋlene nlém á abum t̄ŋgene mε.”

Yesue aláŋgé bad nyaa e mod echē Jōne ádíí

24 Ade mésénze níme Jōne ní máá atím ámbíd, Yesue ambootéd ndun e mod echē embé áhed akale t̄ŋgene Jōne. Ansédéd bó aáken “Póndé echē nyémbídtē áke dé atán Jōne á ehyáŋge, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéēnyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yε? 25 Cheé nyēnkéé anən? Mod awē ahédé kase é mesan-ε? Nyébíí nén bán, bad ábe bēwáa’ kase é mesan, boŋ bétəgné-ε yəl, bēdyεε dásō á ndáb é kəŋ. 26 Cheé-ō nyēnkéé anyín? Nkal é’daádəŋ móo nyēnkéé anyín-ε? Nē dēn! Ne mbále, nlāŋge nyé mée, nyényíné mod awē atómé nkal é’daádəŋ. 27 Jōne mó adé ane awē bēhóbé’áá áde bétélé e’yale ábe Dyōb áhóbé áá,
‘Nōné’, nlóme nímēm mésénze níme mésēbē wε á’sō,
áboŋsen wε nzii.’

28 A mbále mod ké nhóg awē abidé á abum dé mmwáád eetóméé Jōne. Boŋ ké nē, mod awē adé ndímtēn átíntē e bad ábe bédé á nkamlēn ní Dyōb, adé etógnén tómaa Jōne.”

† 7:22 Asáad á yəl: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé’áá mó née mod awē eesáa. Bébéné’áá mó bán eesíté wée bad bédíí.

29 (Bad bésyāāl ábe bēnwōg chōm éche Yesue áhóbé, káηne besaad bé táase bēnkwentēn bán ntii ní Dyōb rítáηgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jōne. 30 Boη Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēnchīm yāl káηne ntii ní Dyōb áyāle bémbāη edusen éche Jōne akob.)

31 Yesue ambád ahób aáken, “Cheé méhəgténné nyongel é bad e’chii? Chán bēn békóó abé? 32 Bédii nēηgáne bēndem ábe bédyéé á dyad-tē, boη bélēbpē nhóg ne aníní bán, ‘Sétóηgé nyé e’loη, boη nyéeságéé.

Sékónné nyé nkáηgé ní kwééd, boη ké nē nyéēchyē’ é awé.’

33 Ade Jōne, Ndusene ápédé, eéyoke’aá ndyééd adyé, eemwáge’aá-’e mīm. Nyébootéd ahób bán, ‘Edəádəη é mbéb édé mó áte!’ 34 Mwān-a-Moonyoη apedé, ádyāg ndyééd, á mwāg-ke mīm, nyéhōbē bán, ‘Nyénóne mó, adəá ndyééd bwāmbwam. Mmwé mīmē ngēn, awoηne belad bé táase ne bebel bé mbéb.’ 35 Boη kóáη ne á asóg, mod téé awé abíi dyam abelé ahób aá, nzii e Dyōb etáηgéné.”

Mmwaád awé belágséné mbéb

36 Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahye ádyē ndyééd áwe ndáb. Ade ápédé áwed, andyéé ásē, ádyé ndyééd. 37 Mmwaád nhóg mó-’e abédé á dyad-tē wē, awé abédé mbelé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue adyāg ndyééd á ndáb e Farisia, ampeén apom á dyōg dé elod é bwām áhed. 38 Anyogén ásē benben ne mekuu míme Yesue, ábootéd achii, ásəbté’ mó mekuu ne mésəd. Ampíné mó mekuu ne échē esid é nló, ámwāā mó mekuu álúmed edúbé, anyōnlé-’e mó mekuu ne áde dyōg dé elod é bwām.

39 Anyín áde ane Farisia ányíne nē, anhób áwe nlém-tē aá, “Nzé nkal é’dəádəη mós anén mod ánkəηgé abé, né abágé’áá abíe’ nyaa e mmwaád eche anén mmwaád awé akidtan mó ádíi ne abé áde áwóó, né abíi-’e nén aá anén mmwaád adii mbelé-mbéb.” 40 Héé Yesue álāηgēé mó nén aá, “A-Simən ndəá wē mwā póle aláa.” Farisia ne ankwentēn aá, “A-meléed, cheé édé? Kāg á’sō, éláa me.” 41 Dóó Yesue áhóbéé aá, “Mod nhóg abédé awé abálé’áá bad ngáb. Ane mod akálé’áá bad bébe melúm. Akálé’áá nhóg móom mé e’kálé métáan, aníní-’e e’kálé étáan. 42 Bó modmod bēnkēnhenlé atuē. Né-óó anlagsén bó mod téé áde alúm. Bəəb-pəó, áyāle bó bad bébe, nzé-módé édúbpé wéé áttōmtēn mó adəη?” 43 Siməne antimtēn mó aá, “Ndúbpé meé, ane awé alúm déntōmtēnnē achab ámín.” Dóó Yesue áhóbéé aá, “Etáηgéné.”

44 Dóó ákunneé wéé ane mmwaád, boη álāηgē Siməne aá, “Enyíne anén mmwaád-’e? Ade nísólé áwōη ndáb, wenkēmbaá me mendib wéé níwobned mekuu. Boη anén mmwaád

asánté me mekuu ne nímē mésəd, apíné-’ε mó ne éché esid.†
 45 Wenkênháá me tâl, boŋ taa mensól hén, eésógéé me mekuu anyəle. 46 Wenkênwógédte me dyöŋ á nló ákob me nken, boŋ awógté me dyöŋ dé elod é bwám á mekuu. 47 Edəŋge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákúde áyāle ekud é mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awě béebudeé mbéb alagsen, eébūdēē edəŋge alúmed.” 48 Héε Yesue álāŋgeé mmwaád ne aá, “Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb nímōŋ ísyāāl.” 49 Bad ábe bóbōó bedyágé’áá ndyéed bēnsədéd yāl bānken, “Ebál é mod éhéé chén éche éwóó kəŋne kunze álagsen mbéb?” 50 Yesue anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchóŋté wε, kəŋ ne nsarŋ.”

8

Nguse é bebaád éhide Yesue

1 Ambíd e nê Yesue ambootéd ake myad ne myad, mémháá ne mésad. Akagé’áá, ákalé’ nkalarŋ ní bwám mé nkamlen ní Dyöb. Akééné’áá ábē bembapεε dyōm-ne-bébe. 2 Bebaád ábe e’daádəŋ bé mbéb bémbeē áte ne ábe békónlé’áá nkole mémpēe, boŋ áchōd bó, bómpē bémbe á echoŋ. Abē bebaád bēbédéε, Maria mmwaád a dyad á Matala awě ánhūdtē e’daádəŋ bé mbéb saámbe á yāl, 3 Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awě abédé nló áyāle bembəlede ábe Herəde, Susanaa ne ekud é bebaád bémpeē. Abē bebaád bēbēnládtáá ábab bwēm bēn, bétəgnán Yesue ne ábē bembapεε.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

4 Ekud é bad émbíd dyad ne dyad téé áhyε dé anyín Yesue. Ade beládné áte nê bəəb, ankalé bó ngan nén aá, 5 “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. Ade ásobéé mó nê, donge dénhūn á nzii-tē, betóm bé nzii bémad mó akəgted ámín, menən mómpē mémad mó asəmted. 6 Donge dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmē ménkōb, boŋ ménhyēlē áde méepedeé akwog, ngáne édíí bán ndəəb e eláá mín eékoŋgéé mendíb. 7 Donge ámpē dénhūn wéε mekōd médíí. Néε bósəbōó békwoŋgē, mekōd ménkāŋ ábē bwēm. 8 Mbál mémpēe méntān ndəəb e bwám. Mēnkwoŋg, níchyáá-’ε bwāmbwam. Donge dé e’sóg dénwālē mbwókel é mbum.” Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kéznéé awě awóó metúu áwóge’.”

Chōm éche ékóá boŋ Yesue ákalé’ ngan
 (Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

† 7:44 A mbwóg e bad bé Israél, nzé mod akobé’áá mod nken, antəŋgén mó mendíb abε áwobe mekuu, ahé mó tâl, awógéd-te mó dyöŋ á nló.

⁹ Ambid e póndé, Yesue ábē bembapεε bénlāā mó bán, átógned bó ene ngan. ¹⁰ Héε álângeé bó nén aá, “Dyöb ábágé nyé kunze ábii kun é nkamlen ní Dyöb. Boḅ bad ábe bélyágé ásē, béwōg chό néε ngan ábel nén, bényíne’, boḅ béecheméé, béwóge’, boḅ béēsōḅtānnē.

Yesue atóké ngan e nwén-é-mbál
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ “Bōōb-pōó, rítógned nyé ene ngan. Mbál rídii Eyale é Dyöb. ¹² Mbál níme ménhūn á nzii-tē rílúmte bad ábe béwóge eyale é Dyöb, boḅ ámbid e póndé Devæε áhyε ahúd bó chό á nlém-tē, ábel nén béédūbpē Dyöb se békūd e’soosoy. ¹³ Mbál níme ríhúné á meláá-tē rílúmte bad ábe, nzé béwógé Eyale é Dyöb, békobe chό ne menyíge, boḅ éché eyale éēwēnnādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe Dyöb á esóḅ é póndé boḅ á póndé e mekágsen bédol yál ámbid. ¹⁴ Mbál níme ríhúné á mekōdte, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb, boḅ káōḅ ne á asóg, mpúlé mé nkōḅsé, abud á bwēm awóḅ, ne menyíge mé nkōḅsé ríkán bó nlém áte. Nē ákæá’, béehééé kæse é e’pum achyáa. ¹⁵ Mbál níme mós’ε méntān kæse e ndōōb, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb ne nlém rísyāāl, békōō’ε chό á nlém-tē. Nē ábele’ béwesān káōḅ béchyáá e’pum.

Nzé béchódé etrukán, béekoyéé chό
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Modmod eémāā’ε etrukán achod se ákōō chό á ebwōgsé, káa atibéd chό á anoy sé. Abelé ákēlē chό dāsō ámín, ábel boḅ kénzéé awē asóle á ndáb, ányíne ekíde. ¹⁷ Dyam téé áde áde á e’koyéd-te débíd á nhéné. Kéchéé’ε éche énsōóm á e’koyéd ébyēen, ébíd-te á enyēn. ¹⁸ Né-óó, nyétêd póndé ngáne nyéwóglanné. Kénzéé awē awóó nsōḅten ní kun é nkamlen ní mín, Dyöb débād mós nímmē nsōḅten abε. Ane awē mós’ε eewóó, ábōd ké éche áwémtné aá mósōō.”

Túmbé eche Yesue
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Bōōb-pōó, áde Yesue nyaá ne baányan béhyédé mós anyín, bénkēnhēnlé mós ape benben, áyāle etál éēbēdéé ngáne ndun e mod ēnlāḅnédté mós. ²⁰ Dōó bad bélângeé mós bán, “Pón nyoó bōōbe baányon bétyéémé á ebwóg, béhede’ε we anyín.” ²¹ Héε Yesue átimtanné bó nén aá, “Bad ábe béwóge eyale é Dyöb, bébelé’ε ngáne éché eyale éhóbéé, bōō bédé awem nyaá ne ábēm baányan.”

Yesue ahóódté ekudkud
(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

22 Mbwε nhóg Yesuε ansól á böle-tê ne ábē bembapεε, aláá bó aá, “Syāā déchabe pεd e edib eníníí.” Dóó bébwógké eke. 23 A eke-tê wê, e'chó bénkōb Yesuε. Hê dóó ekukud étáné bó áfíntê e edib. Mendíb ménsōl bó á böle-tê káān, mam mébéén bó ebébtéd. 24 Héε bekíí Yesuε anyem ásē boη bélāngē mó bán, “A-Sān, a-Sān, pón syānē dewág-ōō!” Dóó ányémmé ásē, ákānnē ekukud éched áte, éhóó-ε. Edib éche éhódé'áá áte chómpē énsōg ahod. 25 Dóó ásedtεé bó aáken, “Nédē nyéedúbpéé me-yε?” Nén dénkōbéd bó mbwóg, yāl-le enkóm bó áte bwāmbwam bésεdté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál é mod éhéé chén, éche ékamlan káāne ekukud ne mendíb, káān béwōgnē-ε mó?”

*Yesuε achōjté mod a Gerasin
awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte
(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

26 Yesuε ne ábē bembapεε bēnchabé edib, bootya á Galilia, bépē á múde nímíníí, á mbwóg e Gerasin.* 27 Ade ábídé á nkin ambomén mod a dyad nhóg awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte. Ebédé etūn é pónidé áde ane mod éēháge'aá mbóté. Eédyεε'aá ké á ndáb-te, nzése á soóbaδε. 28 Anyín áde ányíné Yesuε, ankwě mó á mekuu ne esaád á nsəl, ábōnē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyōb á Ngum, cheé sóo déwōŋne? Sōn, weekōgsán me.” 29 Nē démbē áde Yesuε ámáá e'dáádəŋ bé mbéb akamlεn aá, é'bíd mó áte. Ngen ne ngen, nzé e'dáádəŋ bé mbéb bénsōl mó áte, ké á mehanjé dóó ámbēē, apádtádtáá bengōbengōbē ábe béhéde mó á mekuu ne mekáá, boη edáádəŋ é mbéb ékeεné mó á ehyānge. 30 Yesuε ansedéd mó aáken, “Chán dīn ádíí wε?” Ankwεntén aá, “Amutεε.” Anhób nēŋgáne e'dáádəŋ bé mbéb híin bénsōnlé mó áte. 31 E'dáádəŋ bé mbéb ábed é'cháá'áá Yesuε bán, eehúnté bó á echóg échē éewóo asóg,† 32 Esog é nguú ebédé áhed édyāg medyé á mbám mé ekone. Dóó ábē e'dáádəŋ é'cháá'é Yesuε bán áte de bésōl ké á esog é nguú-tê. Dóó Yesuε ábágé bó kunze. 33 Abíd áde e'dáádəŋ bé mbéb bē é'bídé ane mod áte, bénsōl échē nguú áte. Dóó nguú éwúbpé ásē, ényəgté' á e'láá bé nkin mé edib, éhún á edib-tê, éhóó-ε. 34 Ade benon bé nguú bényíné nê, béntōm mehélé, békag bėkanlé bad nkalan á dyad-tê ne á mebwóg nıme médé benben. 35 Awóg áde bad béwógé-'aá nê, bébwógé-'ε ásē áke dényīn dyam áde ábėnlédé. Bépédé-'aá wée Yesuε ámbēē, bényīn ane mod awě ánhūdtē e'dáádəŋ bé mbéb áte ngáne ádyéé mó á akéb, ahédé mbóté á yāl, ádyēē-ε bwām. Dóó mbwóg rıkóbé bó. 36 Bad ábe bėnyīnēn dīd bėnkale bó

* 8:26 Gerasin: Donje á kálag dé'só áwóo Gadara, émpēe-ε éwóo Gεgesa. † 8:31 Ebíí: Mewēmten mémbē bad bán e'dáádəŋ bé mbéb bėbē á mbwog á ndib e ebíí káān né echab pónidé e nkōgsen epedé.

ngáne Yesue áchónté ane mod. ³⁷ Héé bad bé mbwóg e Gerasin bélánge Yesue bán ásyææ áwāb ndoob, áyāle mbwóg ní ngíne ménkōb bó. Dóo ásólé mó á bǒle-tê, bon ásuē'. ³⁸ Mod awē bénhūdtē e'dæádəŋ bé mbéb áte anchán mó aá búmwō békag, bon Yesue antiméd mó ámbíd aá, ³⁹ "Timé' áwōŋ dyad, éke ékanle bad ndale a dyam echē Dyōb ábénlé wε." Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod téé dyam áde Yesue ábénlé mó.

*Yesue apuúdté ngəndére póg
áchōod-tε mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

⁴⁰ Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyē mó aságnen ne menyinje ngáne émbēē bán bésiné'áá mó. ⁴¹ Héé mod nhóg awē béchágé'áá bán Jairuse ápédé áwē. Jairuse abédé nhóg áfintē benkamle ne á ndáb e mekáne. Ankwe Yesue á mekuu, ácháā mó aá, áhye áwe ndáb. Aá ⁴² níme mpom ní mwān a mmwaád níhede awē.

Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləŋnéd mó. ⁴³ Mmwaád nhóg ambé áhed awē akōnlé'áá nkole níme mekií mébidé'áá mó á yǎl pónde ésyāāl. Mmē nkole níbédé mó á yǎl á etún é dyóm-a-mwé ne níbe ésebán modmod ahele mó bwām adid. †

⁴⁴ Héé ábidé Yesue ámbíd, bon ásitén Yesue mesó mé nkobe níme ánwāā'é. Abwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yǎl.

⁴⁵ Dóo Yesue ásedtéé aáken, "Nzé-móde asidténe me?" Modmod enkēnkwenténné. Dóo Petro áhóbéé aá, "A-Sáj, ngómē ndun e mod eləŋnéde wε, kóəŋ békəŋnéne-ε wε." ⁴⁶ Bon ké nê Yesue anhób aá, "Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebíde me á yǎl." ⁴⁷ Ade ane mmwaád ányíne nê boob aá móshelée yǎl akoo, ambíd Yesue á'sō. Anəá'áá ne mbwóg. Ankwe mó á mekuu. Héé áhóbéé á'sō wée bad bésyāāl chōm éche ékáá bon ásitén mó, ne ngáne módyéé bwām melemem mé pónde.

⁴⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, "A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwām. Kág ne nsaŋ."

⁴⁹ A pónde eche Yesue áhóbéé nê, dóo mod awē bélómé wée Jairuse ápédé bon áhōbē nēn aá, "Weétoŋné wε Meléede ataged. Awoŋ mwān amaá mó awé." ⁵⁰ Yesue awógé'aá nê, bon álāŋgē Jairuse aá, "Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén, né mwān ádyéé wε bwām." ⁵¹ Ade Yesue ápédé wée Jairuse áwe ndáb, enkēnháá etəl aá, mod ampée áhíd mó á ndábte éetóméé Petro, Jone ne Jemse, nchoo ne ane mwān sáá bó nyaŋ. ⁵² Bad béchyé'áá, bélebé-ε. Yesue anláá bó nēn aá, "Nyéechyēē'. Ane mwān eewédeé, akúne kúnén." ⁵³ Bad bēmbootéd mó awōo, ngáne bémfíl'é bán amaá awé. ⁵⁴ Héé Yesue áchóngé mó ekáá, bon áchəgé mó aá, "A-mwān, páde

† 8:43 Donje á kálag dé'só ébádé bán: Ammād chōm ésyāāl éche ánwōŋgē abébed wée bad bé mel.

ásē.” ⁵⁵ Dóo edáádəŋ étímé mó á yǎl, apádé-’ε ásē ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyê. ⁵⁶ Yǎl enkóm nyaá bó sǎŋ áte bwāmbwam, boŋ Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábénlédé.

9

Yesue alómé bembapεε dyóm-ne-bébe
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Yesue anchélé ábē bembapεε dyóm ne bébe abwōg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, ne ámad nkole nyaa ne nyaa. ² Anlóm bó aá, béke békale nkalan mé nkamlen ní Dyōb, béchoŋte-’ε bad. ³ Dóo álāŋgée bó nén aá, “Nyéewánlé chómchóm á eke, ké ntón, ké ekwe, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-’ε mbóté ébe. ⁴ Ndáb ké ehée eché nyésólé áte, nyédyεε áwēd-te káŋŋ ne mbwe míme nyésyāŋgée. ⁵ Dyad ké áhée-’ε áde béekobée nyé nken, nyétédé dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu álúmed nén bán échab ebébtéd énoŋe bēn.” ⁶ Héε bembapεε bébwōgké ásē, békāg dyad ne dyad tée, békale nkalan ní bwām, bédidé-’ε bad bwām hóm ne hóm tée.

Herode atage éte
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Bóob-póo Herode awě akamlánnáá alon á Galilia anwóg mam mésyāāl míme mēmbenléd. Mewēmten métágé’áá mó áte áyāle bad behóg behóbé’áá bán, Joŋe apuúde, ⁸ ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkōŋsé, bēmpēe-’ε bán, nkal é’dáádəŋ nhóg a’bóod mó atimé ámbíd á alonjé. ⁹ Herode anhób aá, “Mēmbel bésēl Joŋe nló. Nzée ampée níwógée bán abele mímén mekan?” Nê dēmbēl ádəŋ aá mónyín ane Yesue.

Yesue adíté ndun e mod
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Joŋ 6.1-14)

¹⁰ Ade bembapεε bé nlomag behúú ámbíd, bēnlāā Yesue mam míme bēbélé. Héε átédé bó boŋ átimné bó á ahāŋgé á hóm á dyad á Betsaida. ¹¹ Ade amute á bad áwógé nê, dénhíd mó áwed, káŋŋ bétán mó. Ankob bó bwām, ákanlé bó póle e nkamlen ní Dyōb, áchoŋté-’ε bad ábe behédé’áá bwām adyεε. ¹² Ade ngukél épédé dóo bembapεε bēlāŋge Yesue bán, “Chené ábén bad, bétimé’ á myad-té míme médé benben, ábel behéd ndyééd ne hóm áde bēnaá’é. Ndyééd eesaá hén, e’noŋ-’ε béesaá wée dédíí nén.” ¹³ Héε Yesue álāŋgée bembapεε aá, “Nyé bó nyébe bó chóm éche bēdyēē.” Dóo behóbé bán, “Sēwóo e’wēle é’táan ne síu ébe. Ene ndyééd eéhēlē bad bésyāāl akwog.” ¹⁴ Mesonjé mé bad ábe bēbédé áhed mēmbē e’kálé é’táan. Boŋ Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad bad áte, nyékab bó boŋ akab tée ábē móom mé bad métáan.” ¹⁵ Bēnkāb bad áte ngáne ánhōbpē. ¹⁶ Héε Yesue átédé ábē

e'wεle é'táan ne échē súu éβε, ákabé áte, ásāgnān Dyōb bon ábagé bembapεε aá békabpe bad. ¹⁷ Bad bésyāāl béndyē, békód-tε káāη ene ndyééd élyāg ásē, eche beládé áte e'lón dyóm ne é'βε.

Nzé-módé Yesuε mwēn ákóó abé?
(Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1)

¹⁸ Mbwε nhóg Yesuε anchíb yāl áκε dé akáne. Bembapεε bēnpεn bóó bém̄bē áhed. Ansedéd bó aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbεé bán ndé?” ¹⁹ Bēntimtén mó bán, “Donge á bad béhóbe bán, edii Jōnε Ndusεnε. Donge áhōbē bán, Elaijaa, bém̄pēe bán, nkal é'dáədāη a'boód atimé ámbid á alongé.” ²⁰ Dóó Yesuε áhóbεé aá, “Bon nyébēn-nε, nzé-módé nyéhóbεé bán ndé?” Dóó Petro áhóbεé aá, “Edii Ane Awē Dyōb Awógté.”

²¹ Héε ásíméé bó etúu áte, álāngē-'ε bó aá béepanlé áte. ²² Ambád aá, “Mwān-a-Moonyon atāηgéné ákūd metake híin, bad bém̄báá bóóβε beprise bém̄báá ne bemeléede bé mbéndé bēbāη-'ε mó á yāl. Bēwūū mó, bon e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú.” ²³ Anláá moosyāál áhed aá, “Kénzéeé awē adáá me ahíd ásob yāl mendíb, ápēm ádē awōg mbwε tée, bon áhíde me. ²⁴ Ayāle kénzéeé awē ahede ádē alongé ason, ābōd dó. Kénzéeé-'ε awē abódé ádē alongé áyāl echēm, ákūd alongé áde déemaá'. ²⁵ Nsyáāη ríhée mod ákudté nzé akudé nkōηsé rísyāāl bon abóó, ké'ε abódé échē edáədāη. ²⁶ Kénzéeé awē ákwāgēn me ne ábēm e'yale, Mwān-a-Moonyon mómpē ákwāgēn mó á pónde échē ápεé ne ehúmé échē, nádē ehúmé é Sāη ne ángel éche ésáá. ²⁷ Bon á mbále, baahóg bédé nló ámīn bóóβ, béenyínénné kwééd díd, áde béēsēbpεé nkamlεn rí Dyōb anyín.”

Yāl ehāηléné Yesuε
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ Néε émádé ké e'pun waam, áde Yesuε amáá ahób nē, ankéén Petro bó Jōn ne Jemse á ekone mīn ákáne. ²⁹ Ade ákánneé nē, e'só bēnhāηlén mó á nló, nkobe nímē mó-'ε nípúbé féréd, nímwaá-'ε áte. ³⁰⁻³¹ Abwōg-ábwōg bad béβε, Mosεε ne Elaijaa, bém̄bīdēn ehúmé é ngum, bébootéd mó akalεn. Békálé'áá ngáne álōnēdtē ntii rí Dyōb tāηgene kwééd eche áwēē á Jerusalem. ³² E'chó bēnlōn Petro ne baáb á díd. Ade békábnédé bényīn ehúmé échē ne bad béβε áhed. ³³ Ade ábē bad béβε bétēdtéé Yesuε, dóó Petro álāηgéeé mó aá, “A-Sāη, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Délōη e'bem é'láán, échōη, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” Anhób nē ésebán abíí chōm éche áhóbεé. ³⁴ Eépedeé ké amad á nsəl, bon mbag ébíd, ékúdtén bó. Nén dénkōbēd bó mbwóg. ³⁵ Héε bēwógé ehób ébide á mbag-tē nén, “Mwān awēm mó nén. Móó nípwédé. Nyéwógne mó.”

³⁶ Emáá-'áá ahób nê dós bényíné Yesue mwēnpen. Bénkoó ádén akan ésebán békánle modmod dó.

*Yesue achōjté kódemod
echē edáádəj é mbéb émbēē áte*

(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Ade bīn é'sánjé, Yesue bóbə bembapεε bēnsūd á ekone-sé. Ndun e mod ehye mó abomén. ³⁸ Héε mod nhóg á echon é bad-tē wē álébpεé mó áá, "A-meléed, sōn, ncháá' wε mεé, énon awem mwān á díđ. Adii με mpəm mí mwān. ³⁹ Edáádəj é mbéb étagte mó. Nzé échánjé-'ε mó, abelé abón esaád, ahún ásē, ánuádé kóáj mehod mébidē mó á nsəl. Elédte mó achene, né emáá mó yāl ached áte. ⁴⁰ Mεmpεén mó wéε ábōj bembapεε, ncháj bómé, bēbided mó edáádəj é mbéb chē áte, boj béeheléé." ⁴¹ Dós Yesue átímtanné áá, "Wáá, nyé bad bē' chíi, mbéltéd mīmēn méetyéeméé, nyéewóo-'áá adúbe. Chán mápεé nyé adyεen boj nyédúbé με? Hyεené awonj mwān hén." ⁴² Ade ane mwān áhúé-'é nē, edáádəj é mbéb éched émpíi ane mwān, ébəm mó ásē, ánuádé. Dós Yesue ákánne échē edáádəj é mbéb áte, ádíđ ane mwān bwám, ábāg-ke mó wéε sáá. ⁴³ Menyáké ménkōb moosyáál, ányín ndəle a akan awē Dyōb ábéle.

Yesue akánle eche kwéed ngan ámpē

(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ade bad bélyágé bényágéé nē, áyāle chōm éche ébénlédé, Yesue anláá bembapεε nén áá, ⁴⁴ "Nyésōnjten dyam áde níhedéé nyé aláa bwám. Bébē Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé baányonj." ⁴⁵ Boj ábē bembapεε bēenkēnsōnjtēnné chōm éche ánhōbpē. Embē nēε ngan echē elélé bó atóge, bēbáá'áá-'ε mó asēded.

*Nzéé atómténé mod
ambáá abé á'sō é' Dyōb?*

(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶ Bembapεε bēmbootéd aswanjten tēngene mod awē atómténé mod ambáá abé áwab tíntē. ⁴⁷ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Antéd mwāmpīn mí mwēndem, ápēēn mó áwe akéb. ⁴⁸ Dós álánjéé bó nén áá, "Kéznéé awē akobé anén mwān á đīn áđēm, né akobé με. Kéznéé-'ε awē akobé με, né akobé ane awē alómé με. Né-ós, ane awē adé mwāmpīn áwen tíntē, né mó atómé mod ambáá abé."

Mod awē adé awōj

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jone anhób áá, "A-Sán, sēnnyín mod abídte bad e'dáádəj bé mbéb áte á đīn áđon, sēnláá-'ε mó bán ásōg abel nē, áyāle éesaá ne syánē." ⁵⁰ Dós Yesue álánjéé bó áá, "Nyéelánjé mó

bán ásôg abel nê. Kénzée awě eetāngān syānē né adé ne syānē.”

Bébáá Yesue nken akob

⁵¹ Βαῶβ-ποῶ, pónde eche Yesue ántāngēnnē akε ádyōb embootéd ape. Né-ῶῶ, ammad atii aá, móτāngēnē akε á Jerusalem. ⁵² Ηέ-’aá álómé mésénze á’sō. Mēnkě á mwā dyad a Samaria nhóg, ábele mó mboṅsén. ⁵³ Βοη áde ápedé áwed bad bé dyad bēnkēnkobpé mó nken áyāle á Jerusalem dōῶ ákágé’áá.* ⁵⁴ Ade bembapεε, Jemse bó Jon bényiné nê, dōῶ bésédte Yesue bánken, “A-Sāj, edáá wεé séchéle muú ádyōb, níhyε níhyáad bó-ye?”† ⁵⁵ Βοη Yesue ankuné áwāb, ákānnē bó áte.‡ ⁵⁶ Ηέε bóβῶῶ békii á dyad démpēe.

Bad ábe bēmpōn Yesue ahid

(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesue aá, “Měhíd wε kéhéé áde ékagké.” ⁵⁸ Dōῶ Yesue átimtanné mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wεε bésólεé, menōn-ne ámpē méwóó nímb mūm, βοη Mwān-a-Moonyoṅ eewóó’ é hōm áde ábannεé nló.” ⁵⁹ Yesue anláá mod ampée aá, “Hyă, éhíde mε.” Βοη ane mod antimtén mó aá, “A-Sāj, mwě, nísebe níke nílime echem sāj.” ⁶⁰ Yesue anláá mó aá, “Mwě ndim nílime nímb ndim ní bad. Βοη wε, éhedne bán, éke ékanle bad nkalan mé nkamlen ní Dyōb.” ⁶¹ Mod ampée anláá Yesue aá, “A Sājgú, mēhíd wε, βοη mwě, nísebe níke nílyágtēn echem ndáb.” ⁶² Βοη Yesue anláá mó aá, “Kénzée awě aboótédé hōm alii, βοη ánōné’ ámbíd, éékwōnedεé ábel nsón ásē e nkamlen ní Dyōb.”

10

Yesue álómé bembapεε móom saámbé ne bébe

¹ Ámbíd e nê, Sājgwéé ampwěd bembapεε bēmpēe móom saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’sō bébe bébe dyad téé ne hōm téé áde ámbíi’ é aá móῶpě. ² Anláá bó aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é’hednad apád, βοη bepád béebu’ é áte. Né-ῶῶ, nyékānne nēn bán, nwóó-nzag álóm bepád. ³ Nyékagkῶῶ, βοη nyébii bán nlóme nyé nēε nídyoṅ ní mbód áfinté e ngā. ⁴ Nyéewánlé ekwε é ngáb á yāl, ké ekwε empée, káa metámbé. Nyéēbwāg-ke mod aleled á nzii. ⁵ Ndáb ké ehéé eche nyésōnlé,

* **9:53** Alon á Samaria démbε áfinté melon mé Galilia ne Judeya. Βοη bad bé Israel bēnkēnkobpé bad bé Samaria néε baányan. Né-ῶῶ bad bé Samaria béekwentannaá bad bé Israel ábe bēbídé’áá á Galilia nken akob nzé békágé’áá ngande achog á Jerusalem. † **9:54** Donje á kálag é’só ébáde bán: nēngāne Elaijaa ámbenlé.

‡ **9:55** Donje á kálag dé’só ébáde bán: anhób-pe aá, “Nyéebíi’ é edáádāṅ éche ékamlan nyé. Mwān-a-Moonyoṅ eépedεé áwúu bad, apedé dásō áson bó.”

* **10:1** Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: móom saámbé.

nyéleled bó nén bán, ‘Nsaŋ m̄bê ne nyé.’⁶ Nzé mod a nsaŋ adé áhed, né m̄mēn nsaŋ mébē ne mó. Nzé eésě, né métimēn nyé bēn.⁷ Ndáb ké ehée eche nyésólé, nyedyēē áhed. Nyéēpenlád ndáb áte. Nyékob-pe kéchéé éche bébageé nyé ádyé káa ámwé, áyāle mod a nsón atāŋgéné nēe ákudeé míme nsábe.⁸ Dyad ké ahée áde nyépédé áte, boŋ békob nyé nken, nyedyē kéchéé éche bébágé nyé.⁹ Nyédide bad bé nkole bwám, nyélaa-’ε bó nén bán, ‘Nkamlēn ní Dyōb n̄pédé nyé benben.’¹⁰ Boŋ dyad ké ahée áde béekobéé nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhōb nén bán,¹¹ ‘Ké échén ebumbú éche émbē sé á mekuu, sēkudté nyé chó, boŋ ké nē nyébii bán nkamlēn ní Dyōb n̄dé benben.’¹² Nlāŋge nyé meé, á epun é nkáásé, nkōgsen míme dyad á Sodom dényīnnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé áde dyad áte békudté.

Edé nḡl ne bad ábe béekunne mb̄id

(Mat 11.20-24)

¹³ “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Áyāle nzé émbē bán, ndale é mekan éche Dyōb ábélé áwēn myad, émbenléd nē á dyad á Tire ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bēmwagtéd-te mbúbú áyāl álúmed nén bán, béhāŋléné ádab abé dé mbéb.¹⁴ Boŋ mbwe mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tire ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa m̄mēn.¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyémaá ape ádyōb, boŋ bésudéd nyé k̄ŋ se ásē á dū-á-muú.”

¹⁶ Hēe álāŋgēé bembapeε nén aá, “Kenzéé awē awógné nyé, né awógné me, boŋ kenzéé awē abáá nyé á yāl, né abáá k̄ŋne me. Kenzéé-’ε awē abáá me á yāl, né abáá k̄ŋne ane awē alómé me á yāl.”

*Bembapeε Móom saámbé
ne bébe béhúú ámb̄id*

¹⁷ Ade bembapeε móom saámbé ne bébe ábe Yesue ánlōmmē béhúú ámb̄id, bēnlāā mó ne menyīŋge mésyāāl bán, “A-Sāŋ, k̄ŋne e’dáádāŋ bé mbéb bēnsudéd yāl áwēd e’só, atúb áde sétúbé we dīn.”¹⁸ Dóo Yesue áhóbeé aá, “Nnyíne Satanε ahúné ádyōb nēŋgáne emwēdmwēd.¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyaa nyě bóōbe bengaabobe bé mpwēn ámīn, ne átóm ngīne esyāál eche Satanε áte, Satanε ne ane awē akóó syānē. Dyamdyam débenlé nyé.²⁰ Boŋ ké nē ámpē, menyīŋge míme nyéwógēé méebāg nén bán, áyāle e’dáádāŋ éwógné nyé, boŋ pen nyéwóg menyīŋge dásō nén bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

Yesue awógé menyinge
(Mat 11.25-27, 13.16-17)

²¹ Abwōg-abwōg Edáádəŋ éche Esáá† énwōgēd mós menyinge bwāmbwam, ahóbb aá, “A-Tê, Sāngwéé a nkoŋ ní sé ne ní mín, nságnen mbê ne we áyāle elúmté mpín ní bēndem mam míme ébāŋné bad bé debyéé ne bad bé nsōŋten. Εε, a-Tê, nê dēn dōo édáá wεé, ébēnled. ²² Nlāa nyé mεé, Echem Sāŋ ebagé mekan mésyāāl áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékoŋtεé mwān abii ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii’ é ngáne Titée ákóŋté abé ésebé mwān, ne kénzée awē mwān ádóó aá mólúmed mós.”

²³ Hée ákúnné wée bembapεε, boŋ álāŋgē bó á kun-tê nēn aá, “Nsimé ne bad ábe bényíne’ mekan míme nyényíneé nēn! ²⁴ A mbále nlāŋge nyé nēn mεé, bekal-bé-e’dáádəŋ híin ne kēŋ é bad híin bēnwanén ányín mekan míme nyényíneé ne áwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkényínné, bēnkēnwóg-kaá.”

Ngan e mod a Samaria awē aboó nlém

²⁵ Bōob-pōó meléede a mbéndé anhyē Yesue akəg áte aá, “A-meléed, cheé mébenlé boŋ níkūd alongé áde déemaá?” ²⁶ Yesue antimtén mós aá, “Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwēd-te?” ²⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “ ‘Étāŋgéné bán édəŋ Sāngwéé ádōŋ Dyōb ne nlém nísyāāl, ne edáádəŋ esyāāl, ne ngíne esyāāl, ne mewēmten mésyāāl.’ ‘Edəŋ-’ε mwānyoŋ nēŋgáne echoŋ yāl.’ ” ²⁸ Yesue anláá mós aá, “Ebíí akwenten. Nzé ebelé áned, né wēkūd alongé áde déemaá” ²⁹ Ngáne ane mod áhédé’áá aá mósuud yāl nzom, ansédéd aáken, “Nzé béchəgεé wēn nē?” ³⁰ Atimenten mós, Yesue ankāl ngan aá, “Mod a Israel nhóg akagé’áá eke, ambíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etūn-tê, bechíbb bēnkōb mós, békōbēn mós chōm esyāāl éche ánwālē. Bēmbōmtéd mós káəŋ áhédé awé. Dōo béchénné mós á nkəg ní nzii. ³¹ Prise póg chōmpē esyōgkε’áá melemlen mé nzii. Dōo átáné ane mod. Ambamé nkəg ní nzii nímníí. ³² Mod a túmbé e Levi awē abel’é’áá nsón á Ndáb-e-Dyōb† awē mómpē ampē áhed, boŋ anyín mós, ambamé melemlen. ³³ Boŋ mod a Samaria nhóg awe atómé’áá ene nzii, ampē áhed. (Bad bé Samaria bóobe bad bé Israel béechemtannaá.) Ade ányíneé mós, anwóg mós ngol, ³⁴ ákē áhed, ahé mós mel á sii-tê, ákaŋ chó, boŋ ápēmē mós á ésel mín. Apééné-’aá mós á dyad-tê, boŋ ásōnlē mós á ndáb e beken, ábōŋgē mós. ³⁵ Née bīn é’sāŋgé ahúd e’kálé é’táan, ábag nwóó ndáb aá, ‘Téd nēn, étəgnan anén mod, kéchéé émpēe éche wēbēbēdtē, mētímtéd we ámbíd á ehúu.’ ” ³⁶ Hée Yesue ásedtεé

† **10:21** Donje á kálag dé’só áwóó Edáádəŋ éche Esáá; émpēe bán, éché edáádəŋ. † **10:32** Mod a túmbé e Levi: Dyōb dēmpwēd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyōb. Bēwōŋgánnáá prise ánabe Ndáb-e-Dyōb áte ne áboŋsen ntíi ní mende.

ane meléede a mbéndé aáken, “Átíntê e ábê bad béláán ábe béntān ane mod awě bechíb bénlōgēnnē, ahée anlúméd aá módē waáb?”³⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “Ane awě anwóg mó ngɔl.” Hée Yesue álāngéé mó aá, “Kāg-kō, wěmpē ébele’ melelem.”

Mataa bó Maria békóbé Yesue nken

³⁸ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě mwă dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchágé’áá bán Mataa ankōb bó nken. ³⁹ Ane mmwaád mwānyan abédé dīn bán Maria. Maria anhyě Yesue adyεε á nkəg, áwóg mekan níme áyágté’áá. ⁴⁰ Boŋ Mataa anhágén áte ne nsón ní ndáb-te. Dóo áhyédé Yesue aláa aá, “A-Sánjú, weenyínéé nén wεé, awem mwānyan atēdnédé mměmpεn nsón ísyāāl-ε? Láá mó wεé, áhyε áwōngεn mε.” ⁴¹ Boŋ Yesue antímtén mó aá “Á-Mata, nlém nítage wε áte áyāle ekud é mekan. ⁴² Boŋ dyam ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwεdé dó, ádé’-ε bwām. Meéhēlēē’-aá se níbel se békōbēn mó dó.”

11

Ayáged dé mekáne

(Mat 6.9-13, 7.7-11)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé hōm, ákánne’. Ade áamáá akáne awě mbapεε nhóg anláá mó aá, “A-Sán, yágéd sé ngáne békánneé ngáne Jone án’yāgēdtē ábē bembapεε.” ² Yesue anláá bó aá, “Nzé nyéhede akáne, nyéhōb bán, ‘A-Tē, edúbé ébê ne ádoŋ dīn.

Mmoŋ nkamlen níhyε íttéd etál.

³ Bāg sé eched ndyééd e epun é bin* mbwe téé.

⁴ Lagsén sé nímed mbéb,

áyāle sémpē sēlagsan mod téé awě apānné sé, weémwāg se sēhún á mekágsen-tē.’ ”

⁵ Dóo áhóbéé aá, “Nzé ewóó wěn, boŋ ekií áwē melúde wεé, ‘Amúē, bál mε e’wεle é’láán hē, ⁶ sōn, nkúdé nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-’áa chōm-ée níchágtanné mó.’ ⁷ Boŋ ane wěn mó’-ε atímténé wε á ndáb-te aá, ‘Weétagté mε. Mmaá mε ekob adib, syáābe ábēm bán sēmaá anaa ásē. Méeheñlé apáde ásē ábe wε chōmchōm.’

⁸ Nlāa nyé á mbále meé, saké ké echoŋ éche nyédíí, chóo épād mó ásē. Boŋ abádnen áde wébādnennē wěn, dóo dékəŋ boŋ apádé ásē, ábē wε kéchéé éche éhedeé. ⁹ Nlānge nyé nén meé, hédén Dyōb, ábē wε. Hěd, Dyōb débēl enyín, kūm ekob, Dyōb dédíbnéd wε. ¹⁰ Ayāle kenzéé awě ahědné Dyōb, ákūd, awě ahedé’-ε, ānyīn. Kenzéé’-ε awě akumé ekob, Dyōb dédíbnéd mó. ¹¹ Nyé besáá bé bán, nyé ahée mwān áhedénné súu, boŋ

* 11:3 Ndyééd e epun é bin; káa ndyééd e epun éche éhúe’.

mó-’ε átimé ébagé mó nyă? ¹² Káa nzé ahědné wε akii á kúb, boŋ wε-’ε étimé ébagé mó ngabobe a mpwεn? ¹³ Nzé e’bébtéd é’ bad née nyé nyébage ábēn bān kase é bwēm, tógtén-naá echen Sāŋ awě adé ámīn? Chán-nō éebaá bad Edáádəŋ éche Esáá ábe béhédné mó ch́.”

*Yesue eesaa nlatén ne kəŋ e e’daádəŋ bé mbéb
(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)*

¹⁴ Epun ehóg, Yesue abídté’áá mod edáádəŋ é mbéb áte éche énkwid ane mod ebóbé. Ade é máá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nén, dénkōbēd ndun e mod echě ebédé áhed menyáké bwámbwam. ¹⁵ Boŋ nguse é bad énhōb bán “Belzebule, kəŋ e e’daádəŋ bé mbéb móo abage mó ngíne ábíded bad e’daádəŋ bé mbéb áte.” ¹⁶ Bémpēe ábe béhédé’áá mó akəg áte bēnhōb bán, álúmed bó e’chemléd ábe é’húú ádyōb. ¹⁷ Mó-’ε ambíí rímāb mewēmten, né-ǝó, anláá bó aá, “Aloŋ ké ahée áde ákábne áte, boŋ nchemtεn méesě, débēb. Abum á ndáb áde nchemtén-ne méesě, dómpē dēpāntéd áte. ¹⁸ Nzé édé bán, nkamlεn míme Satanε ríkábne áte, chán-nō méhēnlé atyéem? Nhóbe nê áyāle nyéhóbé bán, mbídté’ bad e’daádəŋ bé mbéb áte ne ngíne echě Belzebule. ¹⁹ Nzé ngíne eche Belzebule ch́oó mbēnladté ábíded bad e’daádəŋ bé mbéb áte, né ngíne eche nzéé-’ǝ ábēn bad ábe bébídté e’daádəŋ bé mbéb bébēnladté? Bēn bóo békwid nyé nkáá. ²⁰ Boŋ ngáne édíí nēn bán ngíne e Dyōb ch́oó mbēnladté ábíded bad e’daádəŋ bé mbéb áte, nê álúmte nēn bán nkamlεn í Dyōb nípedé átíntē echēn. ²¹ Nzé ngíne e mod ebōŋséné yāl, enōne ádē dyad, échē chōm ké ehóg éekagké hōm. ²² Boŋ nzé mod awě atómé mó ngíne, abúlé mó áte, abwōgké-’ε mó, abelélé ákōbēn bwēm ábe áwannεé nzum, ákabtéd-te bwēm ábe ákóbne mó. ²³ Né-ǝó, kénzéé awě eesě ne mε, né atəŋgan mε. Ane awě eewōŋgán mε álad, apáa páán.

*Nzé edáádəŋ é mbéb étimé mod á yāl ámpē
(Mat 12.43-45)*

²⁴ “Nzé edáádəŋ é mbéb ébíde mod áte, ébelé ébwāgē á ehyánge áhed abwóg áde ákōmmεé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, ‘Mětīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’ ²⁵ Ape áde épagké-’ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bénábpé-’ε ch́o áte. ²⁶ Héε ékagké bōob, éke épēēn e’daádəŋ bé mbéb bémpēe saámbe ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é’hyε é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Akēn eched, ane mod abág ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé.”

Menyiŋge mé mbále

²⁷ Bōob-pōó áde Yesue áhóbé nē, mmwáád nhóg átíntē e bad, ankánéd ehób ámīn aá, “Nnam níbē ne abum áde áchyáá wε,

ne abii áde ámwánté wε.”²⁸ Yesue anhób aá, “Nnam mébē dásō né bad ábe béwóge’ Eyale é Dyǒb, bébelé-’ε ngáne éhóbéé.”

Bad bé’ chii béēh̄t̄dēē e’chemléd d̄id
(Mat 12.38-42)

²⁹ Amute á bad dēmbootéd akəl. Hée Yesue áhóbéé nén aá, “Nyongel e’chii edii nyongel e e’bébtéd é’ bad. Béhe de e’chemléd bé menyáké anyín, boŋ béekudté, nzése e’chemléd bé menyáké ábē Jonaa. ³⁰ Nyaa eche Jonaa ámbēē néē e’chemléd wée bad bé Ninive, chóo Mwän-a-Moonyon ábēē wée enén nyongel e bad. ³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwaád awē akamlánáá alon á Seba, ányemé á soŋ-tê, nchoo ne nyongel e bad bé e’chii. Abíd mbón echē ěkwid bó nkáá. Békwe nkáá áyāle ambíd se nchabnede wée nkōŋsé rísógé, áhye déwóglen mam mé debyéé nime Solomone áyágté’áá. Boŋ chii nén mod adé hén awē átómé Solomone. ³² A Mbwe mé Nkáásé bad bé Ninive bēnyemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyongel e bad. Bébíd mbón echē ěkwid enén nyongel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninive bēntédé m̄mab mbéb áde Jonaa ánkáléé bó Eyale é Dyǒb. Boŋ chii nén mod adé hén awē átómé Jonaa.

E’nyínen bé ekide é’ yāl e mod
(Mat 5.15, 6.22-23)

³³ “Modmod eémāā’ é etrukán achod se ákōō chó káa akúdtén chó † á ebwóg-sé. Boŋ abelé ákēlē chó dásō ámín, ábel boŋ kénzée awē asóle á ndáb, anyínne ekide. ³⁴ D̄id d̄óo adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé d̄id ákénlé wε áte, echoŋ yāl esyāál chómpē ebélé ekélé. Boŋ nzé déékênle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehintén. ³⁵ Né-óó, nyētóo, ábel chōm éche ényínte nyé ekide, éetimé abé chōm éche étimte’ nyé á ehintén-tê. ³⁶ Nzé édé bán echoŋ yāl esyāál elóné ne e’nyínen bé ekide, ésebán ehintén édé abwóg ké ahóg, né yāl emwaá áte, melelem ngáne etrukán épentéé ekide.”

Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ A pónde eche Yesue áhóbéé nē, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhye búmō bédyē ndyééd áwe ndáb. ³⁸ Né-óó ankē, asól á ndáb-te, búmō bédyēē á tébele. Ane Farisia ambé menyáké anyín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boŋ ábootéd ndyééd adyé. ³⁹ D̄óo Sán̄gwéé álāŋgéé mó aá, “Nōné’, nyé Befarisia, nyēwobpe mbwendé ne d̄ise ámbíd e ebwóg, boŋ adum á bwēm ne ebébtéd bóo bélóné áwen nlém-tê. ⁴⁰ E’dimdim é’ bad ngên! Mod awē ahagé ámbíd e ebwóg, saá

† 11:33 Doŋge á kálag dé’só éewóó’ é káa akúdtén chó.

mó ahagé kááŋne áte-ye? ⁴¹ Boŋ nyétéd bwēm ábe é'dé áwēd-te, nyébage' betóótōkē bé bad. Né chōm ésyāāl áyāl echên éšāŋ.

⁴² “Medim ne nyé, Befarisia! Nyétéde ké meseb ne nduu ne byaá ábíníí é'syāāl bémpēe, nyébage Dyōb donge nhóg átínté e monge dyōm. Boŋ nyéēhēdēē e'boŋ bé nlém ne edānge é Dyōb alúmed. Nyéntāŋgéné nímén mésyāāl abel, ésebán nyéchōbte' nímíníí.

⁴³ “Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémháá adyee á ndáb é mekáne, nyédəə-'e melentēn mé edúbé akud á dyōntē. ⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédíí née soŋ éche ésóómé, éche bad bétóméé ámín, ésebán bébíí.”

⁴⁵ Dóo meléede a mbéndé nhóg álāŋgēé mó aá, “A-meléed, nzé ehóbe nê nédē né esyāá' sémpē.” ⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted níme nílélé apém, boŋ nyébēn nyéebanéé ké ekáá ápémed bó mó. ⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nén, bekal bé'dáádāŋ ábe besóó bēnwū'é, nyélōŋgé bó soŋ. ⁴⁸ Né-óó nyébíde' mbóŋ, nyélūmte-'e bán, besóó bēmbel bwām ngáne bēnwū'é bekal bé'dáádāŋ. Nyé-'aá nyélōŋgé bó soŋ. ⁴⁹ Ayāle nê, Dyōb ne ádé debyéé anhób nén aá, ‘Mēlōmē bó ábēm bekal bé'dáádāŋ ne bembapēe bé nlomag, bēwū behóg, bēhəgkē-'e ábíníí.’ ⁵⁰ Né-óó, enén nyonŋel e bad chóo ēkūd nkógsen áyāle bekal bé'dáádāŋ bésyāāl ábe nímāb mekií mésyógkē se á mbooted mé nkōŋsé, ⁵¹ mbooted ne mekií níme Abele átimé' wēe Sakaria, awē bēnwū'é átínté e menyán mé mende ne hōm áde ásáá. A mbále, enén nyonŋel e bad ēkūd nkógsen áyāle nímé mekan mésyāāl.

⁵² “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyékáá e'kii bé ekob é debyéé. Nyébēn nyéesaá asól, nyékáá-'e bad bémpēe ábe bēhede asól.”

⁵³ Ade Yesue ásyāŋgēé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmbootéd mó ahób bwāmbwam, bésēdtē-'e ekud e mekan. ⁵⁴ Bébélé'áá nímén mésyāāl áhíined mó melám ábel békóben mó awusé.

12

Elébé tāŋgene bad bé elangé (Mat 10.26-27)

¹ Ambíd e pónde ndun e mod enladén áte, kááŋ etál éebédeé. Dóo Yesue ábóótédé bó akalēn, mbooted ne bembapēe álāŋgē bó nén aá, “Nyétéd pónde ne elangé éche Befarisia, édé nēŋgáne esultēn. ² Dyamdiam déesaá á e'koŋéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ésóómé boŋ bán déebyéénné. ³ Dyam ké áhéé-'e áde nyéhóbé á ehíntēn-tē,

déwōgnēd á e'nyínen bé ekíde. Dyam áde nyékálé-'aá á kun-tê ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awě bétāngéné abān
(Mat 10.28-31)

⁴“Amúē, á mbále, nyéewógé mbwóg ne moonyon awě ahele awúu ekob é yāl ésebán ahele dyam démpēe abel. Awāb eetómēé nē. ⁵Nláa nyé mēé, mod awe nyétāngéné abān, adí ane awě nēe ámáá wē pemē e alongé akoben, awón-’ε ngíne eché ábwēmēé wē á dū-á-muú. Ne mbále ane mós nyétāngéné abān. ⁶Eesaá mbále nēn bān, kábpe ébe ngēn, chós béchannēé ndun étáan-ne? Bon ké nē Dyōb déechatánné ké póg. ⁷Dyōb ábíí káñne mesongé mé e’sid ábe é’dé nyé á nló. Né-ós, nyéewógé mbwóg, nyédé etōgnén tómaa ndun, ké ěmbuú ké áte.

Akob Yesue káa abān mós á yāl
(Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸“Á mbále, kénzēé awě ábíid me mbón á’sō é’ baányon, Mwān-a-Moonyon mómpe ábíid mós mbón á’sō é’ ángel é Dyōb. ⁹Bon mod awě abáá me áyāl á’sō é’ baányon, me-’ε mēbān mós áyāl á’sō é’ ángel é Dyōb. ¹⁰Kénzēé-’ε awě ahóbé eyale é mbéb tāngene Mwān-a-Moonyon, ákūd alagsen, bon kénzēé awě ahóbé e’bébtéd é’ mekan tāngene Edáádān éche Esáá éekudté alagsen. ¹¹Nzé édé bān bésómné nyé wēe belyáged bé dyad ne benkamlene, nyéētāgē áte, ngáne nyékā’ē káa dyam áde nyéhōbpē, ¹²áyāle nzé póndé epedé, Edáádān éche Esáá éyāgēd nyé chóm éche nyétāngéné ahób.”

Ngan e eyókél é nhon mí mod

¹³Átínté e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, “A-meléed, láá mwānned wēé ákabe súmō mbwóg áte.” ¹⁴Bon Yesue antíntén mós nēn aá, “Nzé-módé abānné me nēe mod awě akáadte’ bad, ákabe nyé mbwóg áte?” ¹⁵Dós álāngēé bós moosyāál aá, “Nyétóo, nyéēbanné nlém áyāle awón á bwēm, áyāle saké nhon mós rídide moonyon á alongé.”

¹⁶Ankalé-’ε bós ngan aá, “Nhon mí mod nhóg mémbe. Anwón nzag. Ade ene nzag échyáá, embíded medyé nkute ne nkute. ¹⁷Nhon mí mod mē ménhōb áwe nlém tē aá, ‘Chán mébenlé bōob áde etál éelyāgēé wēe ríkonjēé medyé?’ ¹⁸Dós ádólé áte chósōn bon áhōbē aá, ‘Nēn dós mébenlé. Mēpān échēm ndáb é e’konjéd, nlón émpēe éche ékálé áte, bon nkúm medyé áwēd-te, ne nhon rímēm rísyāál. ¹⁹A póndé eched-táá mélāā’ē échēm edáádān mēé, nládtē yāl nhon ríme médyéé mwé ne mwé. Bōob-pós mēched yāl, rídyág, rímwāg, ríchogé-’ε alongé.’ ²⁰Bon Dyōb dénlāá mós nēn, aá ‘Edimdim é chóm chén. Nkuu nēn dēn mēkobén wē pemē e alongé. Abē bwēm é’syāál ábe

émáá-'áá alad áte, nzé-módé wélyāgnēdtē bó?' 21 Nê dōó édífí ne ké nzé-módé awě akúmmé yǎl nhon, bonj eesē nhon á'sō é' Dyōb."

Weétāgē áte á alongé

(Mat 6.25-34)

22 Dōó Yesue álāngēé ábē bembapεε nēn áá, "Né-ǎǎ nyéētāgē áte á alongé se nyéhōbē nēn bán cheé nyédyēē, kéε cheé nyéwāā'ē á yǎl. 23 Alongé átómé ndyééd, échen yǎl-le ámpē edé etógnén tómaa mbóté. 24 Nyénōne', nkōnékōn. Méewēnēē bwēm, méēpādēē, méēwóo-'áá hōm áde bēkōngēé medyé. Kénē, Dyōb adídte mól! Nyéebíí'ē bán nyédé etógnén bwāmbwam tómaa menōn-ε? 25 Nzé-módé áwēn tīntē ahele átāg áte káān, abád ké epun ehóg áwē alongé áyāle átagēé áte?*" 26 Néε nyé modmod nyéehelēé mpín mé akan néε nímé abel, cheé ékǎǎ bonj nyétagé áte áyāle mam nímé mélyágé ásē?

27 "Nyénōne' mbonja ngáne ékwogēé. Eebelēé ntū, éebanǎgēé mesan. Nlānge nyé nēn mēé, ké kān Solomone ne nímē nhon nisyāā eewáa'áá mbóté éche épédé échéen mbonja ké póg e'bonj. 28 Nzé Dyōb áhēleε áwāādtē e'sum ábē é'bāg chii bonj chān béhé bó á dū, né éetómmé nyé awáad né-yε? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpín nēn?

29 "Nyéēbanné nlém bán, cheé nyédyēē káa cheé nyémwēē. Nê déetagté nyé. 30 Echē nyaa é bwēm chōó bad bé nkōnsé béchyεε'ε akud. Awēn Titēε mwēn abíí áá nyétógnéné ábēn bwēm. 31 Né-ǎǎ, nyésébe nyéhēd mam mé nkamlēn ní Dyōb, dōó Dyōb débēé nyé ábíníí bwēm.

Nhon nímé níde ádyōb

(Mat 6.19-21)

32 "A-bānbān, nyéewógé mbwōg. Echen Sān awóó mewēmtēn nímé mēsáá ábē nyé ngíne e nkamlēn. 33 Nyésóm ábēn bwēm, nyébag betóótōkē bé bad mōné. Nyéhēd ekwe é ngáb éche éhēlé amaa ásē. Nyéhē nhon nímēn á e'kōjnéd ábe é'dé ádyōb, wéε dyamdyam déebenlé mó, wéε bechífb béehenlé mó achíb, síi-'ε éehenlé mó adyé. 34 Nyébíí bán wéε nhon mibáǎkē mod, áhed dōó nlém-mε mibáǎkē mó.

Mod-téé ábē mbonjén

35 "Nyépūd abad, nyéchod-te etrukán, 36 nēngáne bad ábe bésine' echab sán awě akií á ngande e e'wóngé ábel bonj nzé ahúú hún, bonj akumé ekob, bēnednéd mó ábwōg-ábwōg. 37 E'bonj é' yǎl áte ne bembālede ábe echab sán épēé, bonj atán ngáne bédyéé epin, bésineé mó. A mbále ábonjén, ádíí bó ásē, atómtéd-te bó ndyééd. 38 Ké melúde dōó ámpεé, káa epōg é

* 12:25 Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

mbwembwε, boη atán bó melemlen, e'boη é' yäl áte bélyāg é'tán bó. ³⁹ Nyébíi-'ε bán, nzé nwóó-ndáb abyéé'áá pónde eche nchíb áπεé, né ädyéé epin, ésebán atεdte aá, básal mó ndáb. ⁴⁰ Nyémpē nyētāηgéné mboηsén abé, áyāle Mwān-a-Moonyoη āpē á pónde eche nyéēwēmtεnεé bán āpē.”

*Mbāledε awē abele nīmē nsón
ne nlém nhóg ne awē eébēlē'*

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Petro ansεdéd aáken, “A-Sāη, sé bēn πεn-εé ékanleé enén ngan-ε, káa bad básyāēl?” ⁴² Sāηgwéé ankwentén aá, “Né-ōó, nyé mod té ábē néε mbāledε awē awóó debyéé, awē abele-ε mam níme eche sāη álāηgé mó aá ábel. Mó adé mbāledε awē eche sāη ábānné aá ákamlen bembāledε ábíní, ányín-ne nén aá békúde ádāb akab á ndyééd pónde echē etāηgéné. ⁴³ Nnam mébē ne ane mbāledε awē eche sāη áhūū'ε, boη atán nēηgāne ábeléé mam níme ányāgtēnnē mó. ⁴⁴ Ne mbāle, nlāηge nyé nén mēé, ane mbāledε eche sāη ābané bwēm é'syāēl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan.

⁴⁵ “Boη nzé ane mbāledε adé mbāledε a mbéb, boη ahóbé áwe nlém-tē aá, ‘Ébēm áte boη echem sāη áhūū á eke-tē.’ Né-ōó aboótédé ábíní bembāledε bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé áse echē awanεn, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm mékóbe mó, ⁴⁶ ane mbāledε eche sāη áhūū epun éche éēwēmtεnεé ne á pónde echē énkēmbíí'ε aá áhūū. Né bēbwēm mó á ebwóg,† békógsén-ne mó ne nhel melemlen ne bad ábe bēwúú nló áte. ⁴⁷ Ane mbāledε awē abíí ntíi mé nsón níme sáá-a-ndáb, boη eéboηsεne, káa eehíde nímē ntíi ámbíd, ákud mbéte e ngíne. ⁴⁸ Boη ane awē énkēmbíí ntíi, boη ábelé epandé, békúde mó kúdtén. Mod ké ahéé awē bēbúde abε, né-'aá bēbudté mó ahεden. Ane-'ε awe bétómténé abud dé abε, né-'aá bétōmēnnē mó abud dé ahεden.

Yesue aá mópezéne nkabén

(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “Muú móō ríhyédé akwéd á nkōηsé. Mendāη-'ε mēé, né mēmmad akóben. ⁵⁰ Boη ntāηgéné nsébé ríkud edusen é metuné, mēmād-te chó akud boη nlém mēpwiitéd mε. ⁵¹ Nyéwēmtan bán, nsāη móō ríhyédé apεen á nkōηsé-yε? Aáy, saké nsāη, nkabén móō nópezéne. ⁵² Bootya bōōb áke á'sō, ndáb echē ewóó bad bétāan ékabén áte, béléáán bétāηgén bébe, bébe-'ε bétāηgén béléáán.

⁵³ Κοκωó ēbē.

Sáá átāηgēn mwān a mwεnchóm,
mwān a mwεnchóm átāηgēn sáá.
Nyaá átāηgēn mwān a mmwāád,

† 12:46 Bēbwēm mó á ebwóg káa básēl mó áte e'són é'be.

mwän a mmwaád ätāṅgēn nyaá.
Nyāṅkálé ätāṅgēn mwän a mmwaád,
mod mwän a mmwaád ätāṅgēn nyāṅkálé.”

E'chemléd é' bīn
(Mat 16.2-3, 5.25-26)

⁵⁴ Yesue anláá amute aá, “Nzé nyēnyíne mbag ébide á mbəṅ, nyébelé nyéhób bán, ‘Mbúú échā bəəb’, ébenléd-te áned. ⁵⁵ Nyēnyíne-’áa epub éhúé’ á pəd e mbəṅ, nyéhəbē’ bán, ‘Enyen ébenəd mod bəəb,’ ébé-’ε áned. ⁵⁶ A-bad bé elangé. Néε nyépédé abíi ngáne beláa’ é bīn nén, cheé ékásá boṅ nyéehēlē mam níme mébenlad nyé á’sō-te chíi nén achem?”

⁵⁷ “Cheé ékásá boṅ nyébēn nyéehēlē adol áte nén bán, kəse e akan nén echē ehədnad abel? ⁵⁸ Nzé mod ahóbé aá, mókεene wε á kóte, héd nzii kásəṅ nyúmō bétim ásē á nzii. Esebé nē, nzé ahédé wε á kóte, kóte chó-’ε ébεé wε á mekáá mé plúse, plúse chó-’ε éhē wε á mbwəg. ⁵⁹ A mbále, nlāṅge wε mée, weéhēlē-sε ebíd á ndáb e mbwəg-tē wē kásəṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.”

13

Nyéte de abel dé mbéb, nyétimēn Dyöb

¹ Ade Yesue ádíi áhóbéé nē, dōo nguse é bad éche émbē áhed élanṅgeé mó ngáne Payleε ánwū’ é bad bé Galilia áde bebágé’áa Dyöb mendε mé e’lém. ² Yesue antimtén bó aá, “Nédē mewēmtēn médé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábe bēnkūd échē eben, bétómé ábíníi bésyāāl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε? ³ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyöb, né nyé moosyāāl nyéēwé, nyébós-’ε. ⁴ Chán-náa ábíníi dyóm á mod ne waam ábe ntōṅ-ntōṅ ní ndáb ménkūmtēdte ámīn á dyad é Silom, boṅ bēwé? Nédē mewēmtēn médé nyé bán, bēntōmtēn ebébtéd abé tómaa bad bésyāāl ábe bēnlōṅ á Jerusalem-ε? ⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyöb, né nyé moosyāāl nyéēwē, nyébós-’ε.”

Ngan e bwel ábe béechyāā

⁶ Héε Yesue ákálé ngan aá, “Mod anwōṅ alín á bwel á nzag-tē. Ankē epum é bwel áhed áwedé-mín ngen ne ngen, boṅ enkēnyínné ké ehóg. ⁷ Héε álāṅgeé nnən-a-nzag aá, ‘Edé bəəb mwē ríláán áde rípagké á bwel-sé hén mwē téé, boṅ meenyíneé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é’hele é’madé ahón á ndəəb-tē ngēn?’ ⁸ Héε nnən-a-nzag átimtanné mó aá ‘A-sán, tēdé bó ké mwē nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíí-’ε bó nkúmbág. ⁹ Nzé é’chyáá e’pum mwē níme níhúé’, né édé bwám. Nzé-’ε béechyāā, né békwēl bó.”

*Yesuε adidé mmwaád nhóg
bwâm á Mbwe-mé-nkóme-áte*

¹⁰ Mbwe-mé-nkóme-áte nhóg, Yesuε ayágté'áá bad á ndáb e mekáne póg. ¹¹ Mmwaád ambé áhed awě edəádəŋ é mbéb émbēē áte á etún é dyôm á mwě ne waam. Embəl mbíd enwúmén mó nyaa eché éehelaá yəl asále áte bwâm. ¹² Ade Yesuε ányíné mó, anchélé mó, aláá mó aá, "A-nyan, nkole míme ékonléé nímáá." ¹³ Ade ábáné mó mekáá á nló, ane mmwaád ansále yəl áte ábwōg-ábwōg, ábootéd-tε Dyōb akən.

¹⁴ Héε mod awě abédé nló á ndáb e mekáne, álíí áyāle adid áde Yesuε adidé ane mmwaád bwâm á mbwe-mé-nkóme-áte. Álāŋgē bad aá, "E'pun é'dé ntóób ábe mod átəŋgéné nsōn abel. Nzé nyédəáá bwâm adyεε nyépē ábē e'pun, saké á mbwe-mé-nkóme-áte." ¹⁵ Héε Sāŋgwéé ákwentanné aá, "Nyédoge bad. Nyé ahéé eéhunné nyag káa ésel á ebem-tē se ákēēn chó á edíb á mbwe-mé-nkóme-áte?" ¹⁶ Anén mmwaád adíí mwān awe Abrahamε. Satanε anhan mó ne nkole á etún é dyôm á mwě ne waam. Nyélláa mε ké mbéb móó rídé, áhúd mó á mehanjé á mbwe-mé-nkóme-áte?" ¹⁷ Chōm éche ánhōbpē énwōgēd bad ábe bétəŋgánnáá mó e'sōn. Moosyáəl anwóg menyinje áyāle mam mé ményáké míme Yesuε ámbenlé.

*Ngan ébe é nkamlen ní Dyōb:
Ngan e mbál míme ríchiné
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)*

¹⁸ Yesuε anhób aá, "Chán nkamlen ní Dyōb ríkóó abé? Cheé ríhεle ríhəgtén mó-yēē?" ¹⁹ Ndii nēŋgáne mbwé e mbál-e-bū eché mod átédé bon ásob á nzag-tē. Ade ékwógé, étim bwel bēn, menən méhyě mélōŋ á ngen-tē."

*Ngan e esulten
(Mat 13.33)*

²⁰ Yesuε ansədéd aáken, "Cheé ríhεle ríhəgtén nkamlen ní Dyōb-é? ²¹ Ndii nēŋgáne esulten éche mmwaád ámuúinéde asii á pān é mbumé ní ngun éláán kóəŋ ésuale."

*Asól á ekob éche échiné áte
(Mat 7.13-14, 21-23)*

²² Yesuε andii ambé á eke-tē éche ákágé'áá á Jerusalem. Dyad téé áde átómé'áá, ámbáá ne ásad, ayágté'áá bad. ²³ Mod nhóg ansədéd mó aáken, "A-Sāŋgú, mesonjé mé bad míme Dyōb désonjé alongé, mébuú áte káa méebuú'é?" Yesuε anláá bad áhed aá, ²⁴ "Nyéwanen kóəŋ nyésəl á ekob éche échiné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bon béehenlé. ²⁵ Póndé épě eché nwóó-ndáb áhidéé ásē, bon ápēn ekob. Ene póndé dóo nyébootédte atyéem á ebwōg, bon nyékumé' ekob nyéhōbē bán, 'A-Sāŋ, dibnéd sé ekob.' Mó-'ε átimtén nyé aá, 'Meebíí' é wéε nyébídé.' ²⁶ Nyé-'ε nyéēhōb bán, 'Syánē dendyé

ndyééd, demmwé-’ε mīm hōm ahóg, eyágté’áá-’ε áwēd myad.’
²⁷ Atimtén nyé aá, ‘Syánē deewōη_{NEÉ} dyamdyam. Nyésyæ me á dīd-te. E’bébtéd é’ bad ngēn!’²⁸ Ade nyényīnnē Abrahame, Aisige ne Jakōbe bōōbe bekal bé’dáádəη bédé á nkamlen rí Dyōb-te, boη nyé pen nyēchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé mesoη á nsəl, dōo détéđ etál pónđé eched.²⁹ Bad bēbīd á akuu ne á mbəη, á mekonekone ne á mehúléhúlé, bétéd medii á ngande e nkamlen rí Dyōb.³⁰ A pónđé eched, bad ábe bēnlyəg mbíd bōo bétīm á’sō, bé’sō-’ε bélyəg mbíd.”

Yesue alebe áyāle bad bé Jerusalem
 (Mat 23.37-39)

³¹ Melemlem mé pónđé nguse é Befarisia êmpě wée Yesue, bélāngē mó bán, “Syáo hén, ékag hōm démpēe, áyāle kəη Herōde ahede we awúu.”³² Yesue ankwentén bó aá, “Nyéke nyéláa échē esəb bán, ‘Chii ne chān mēhūd bad e’dáádəη bé mbéb áte, ríchōōd-te bad, boη súú ébe mēmād nīmēm nsón.’³³ Boη ké chān ébēē, ntāngéné abé á nzii chii, chān, ne sú ébe, áyāle éeboo’é bán, nkal é’dáádəη áwē hōm démpēe ésebán á Jerusalem.³⁴ Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyēwúe bekal-bé-e’dáádəη nyéwúēnnē-’ε bad meláá ábe Dyōb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, boη nyéehédeé etál!³⁵ Nyénəne’, Dyōb détedé echen ndáb. A mbále, nlānge nyé nén mēé, nyéenyínénné me dīd ámpē káəη ne á pónđé eche nyéēhəbpē bán, ‘Nnam ne ane awē apedé á dīn á Sāngú.’ ”

14

Yesue achōjté mod awē melóg mékóbé

¹ Mbwe nhóg Yesue ankě ndyééd adyé wée ndəle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápédé áwed, bénóné’áá mó chodchod.² Mod mó-’ε ambě áhed awē melóg mémbídtē á yāl.³ Héε Yesue ásedtéé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, “Edé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?”⁴ Boη bénkēnhópé dyamdyam. Dōo ákóbé ane mod awe melóg mébíde á yāl á ekáá, ádidé mó bwām, asúúd-te mó á ndáb.⁵ Ambíd e nē dōo ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé adé awē mwān káa nyag éhūnnē echóg, boη eékag chó abided ábwōg-ábwōg, ké émbē bán á mbwe-mé-nkóme-áte?”⁶ Boη bénkēnwōngé dyamdyam áhób.

Ake dé e’ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesue ányíne bad ábe bēnlēbēē ádyé ndyééd bésyāal ábe bépédé bēbóótédé medii mémbáá apwēd, ankalé bó enén ngan aá,⁸ “Nzé mod alébpé we ngande, weépāg-se éhedé e’dii é’mbáá, áyāle éhele ébé né bélébpé mod ampée awē adelé áte

tómaa wε. ⁹Nzé ene nyaa e mod epedé-'ε, mod awě alébpé nyé moosyáál ǎlǎā wε aá, 'Bεé anén mod atii.' A pón dé eched dóo étiméé atii asad atéd ne akwáké. ¹⁰Boη nzé epedé ene ndín e hóm, etédeé e'dii ábe é'dé á ahángé, ábel nén nzé nwóó-ngande anyíné wε, móō ǎlǎā wε aá, 'Amúē, kě édyεε á atii ámbáá híníí.' A pón dé eched dóo ékudéé edúbé áfínté e bad ábe nyáábōō nyétédé tébele. ¹¹Né-óó, nyébií bán, kénzée awě achágté yǎl, Dyóōb désudéd mó. Kénzée-'ε awě asúdté yǎl Dyóōb déchāgēd mó."

¹²Hé-'aá álāngéé mod awě anlébé mó nén aá, "Nzé ehóbé wεé, móchage' ngande, weehóbé wεé mólébpε áboη bēn, káa áboη baányan, káa echoη túmbé, káa bewóη bé ngáb ábe nyáábōō nyébyééné. Nzé ehídé nē, né bómpē bélébē wε. Nē ábele átim ehéen ne metuuten. ¹³Boη nzé echagé ngande, elébé dásō betóótōkē bé bad, ne bad ábe béhúné eped, bóōbe bad ábe békwdé ndím. ¹⁴Nzé ebélé nē, né wěkūd nsimé áyāle béehenlé wε asábe ámbíd. Dyóōb dēsābē wε áde bad bé bwám bépuú'ε."

*Ngan e sánkalaa a ngande
(Mat 22.1-10)*

¹⁵Ade mod nhóg awě bóōbe Yesuε béntēd tébeleé áwógé nē, dóo álāngéé Yesuε aá, "Nsimé ne bad ábe bédyē ndyééd á ngande e nkamlen ní Dyóōb!" ¹⁶Dóo Yesuε álāngéé bó aá, "Mod nhóg anchāg sánkalaa a ngande, ábūd-te bad alébe. ¹⁷Ade pón dé e ngande épédé, anlóm awe mbaledε wée beken ábe ánlēbēē aá, 'Nyéhyag, mboηsén rísyāāl ní máá abé.' ¹⁸Boη bó moosyáál, bémbootéd mechāngé abε nhógē-nhógē. Nhóg anhób aá, 'Nchané etúú, ntāngéné chó ake dé anyín. Nchāa wε, méehenlé ahyε.' ¹⁹Ampée anhób aá, 'Bóōb nén dēn, dóo ncháné nlád ní nyag rítāan éche élíε' nzag. Chóo ríkagké ahāgtēn nén. Són, méehenlé ape!' ²⁰Ampée-'ε anhób aá, 'Nkudé sómbé ekóólé-ekóólé. Né-óó, méehenlé ape!' ²¹Ane mbaledε antím ámbíd, áke aláá eche sán mam mésyāāl. Dóo ekané ékóbé eche sán áte, boη álōmē ane mbaledε. Anhób aá, 'Kāg mehélé, ékag á ntém ní nzii, káāηne á mēte mé nzii mé dyad-té, ehúen betóótōkē bé bad, ne ábe béhúné eped, ne ábe békwdé ndím, ne ábe béehélé ake.' ²²Eebeméé áte ane mbaledε anhúú ámbíd, aláá sáá-a-ndáb aá, 'A-sán, mbelé ngáne wénhōbpē, boη ké nē, etál élyágé édé.' ²³Dóo Sáa-a-ndáb áhóbéé aá, 'Kāg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kénzée wεé áhyag ábel boη ndáb élón. ²⁴A mbále, mod ké nhóg awě ménsēbēē alébe, éewógké chóm ké ehóg á nsal á ngande-té hén!' "

*Abé mbapεε
(Mat 10.37-38)*

²⁵ Mbwe nhóg ndun e mod éhídé'áá Yesue ámbid. Héε ábóótédé bó aláa nén aá, ²⁶ “Nzé mod ahóbé aá, mǎhíde me, ésebán achǎdténé nyaá, sáá, mwaád, bãn, baányan, kǎáηne ádē alongé dēn, ene ndín e mod eékwognedéé ábē awēm mbapεε. ²⁷ Kénzéeé awē eepeme ádē awōg, boη áhídnē me, eékwognedéé ábē awēm mbapεε.

²⁸ “Nzé-módé ábē awē áwōη mewēmten álón sǎηkalaa a ndáb, boη eesébpé adyεε ásē, áhǎgtēn nkun níme ene ndáb étēdtē mós, ábíi ké mósǎhēl chósamad, káa mósǎhēnlé? ²⁹ Nzé amaá-'ε ndáb asume, boη eéhele chósamad, moosyǎál awē anyíné abelé ábootéd mósawel, béhōbē ³⁰ bán, ‘Mod nhóg ansáá ndáb, boη eéheleé chósamad.’

³¹ “Nzé kǎη póg ewémtné waáb kǎη bel akum, abelé asébé yǎl ahǎg á ekáá ké mesonǎg mé sǎnze níme áwóó dyam dyóm dé ekálé, béhēl ábe waáb awē awóó sǎnze dyam móom mé ekálé mébe. ³² Nzé anyíné aá mósǎkwognedéé, abelé alóm belyáged bé dyad á'sō wée waáb, waáb adēpe mósbenben, ábel nén békǎm nsan. ³³ Melemlem nē dós édíí né ké nzéeé awē eehúde chǎm ásyǎál nlém. Ene ndín e mod eékwognedéé awēm mbapεε ábē.

Nkwě níme mbódé e'nyin
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nyébíi bán nkwě níde chǎm é bwám. Boη nzé mbódé alan, chán béhele-se bényínēd mósámpē? ³⁵ Méesaá dyam dé abelen ámpē. Apim dós bépimeé mós. Bad ábe béwóó metúu, bésǎηten bwám.”

15

Ngan e ndyōη ní mbód níme mémbōō
(Mat 18.12-14)

¹ Mbwe nhóg belad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpeē, bémpe wée Yesue. ² Dós Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bényonǎgée áte bán, “Nédē anén mod awonēne bebel bé mbéb, bóbōō bédyag-ke ndyééd hǎm ahóg.” ³ Héε Yesue ákánlé bó ngan nén aá,

⁴ “Nzé-módé adé awē áwōη mbwǎkel é ndyōη ní mbód, boη nhóg mbós, boη eétdé nímíní móom mé ndyōη ní mbód abog ne abog á etún-tē, áke dé ahed nímē nhóg níme mbós kǎáη né adíbté mós? ⁵ Adibed áde adibte-'áa mós, áhǎg mós á abal ne menyinǎg mésyǎál. ⁶ Boη née ápedé á dyad-tē álad besón bé echoη ne baányan áte, aláá bó aá, ‘Syánē déwōg menyinǎg áyǎle ndíbté nímēm ndyōη ní mbód níme mémbōō?’ ” ⁷ Yesue ambád ámpē aá, “melemlem-'áa rílanǎgée nyé meé, menyinǎg métóm abé nē ádyōb ámín e mbelé-mbéb nhóg awē atédé abel

dé mbéb boŋ aŋm̄né Dyōb tómaa ám̄in e móom mé bad abog ne abog ábe bésáá, ábe béehednád ahəŋɛn.

Ngan e kábpe echē embóó

⁸ “Káa, mmwaád ahéé adé awē āwōŋ kábpe dyōm, boŋ néε póg ébóó, eéchōdē’ ekag, boŋ áhedé ndáb áte, atōŋ ahed káəŋ né adibté chó? ⁹ Adibed áde ádibte-’áa chó, alade baáb ne baányan áte, aláá bó aá, ‘Nyéwógen me menyinŋe áyāle ndibté ene kábpe echē embóó me.’ ¹⁰ Melemlem-’aá rílanŋeé nyé nén meé, menyinŋe métōm abé nē ádyōb ám̄in e mbelé-mbéb nhóg awē atēdté abel dé mbéb boŋ aŋm̄en Dyōb.”

Ngan e mwān awē ambóó

¹¹ Yesue ambád ahób aá, “Mod nhóg ambé, anchyáá bān bé baachóm bébe. ¹² Dóó epun ehóg, mwān asad álāŋgē sáá nén aá, ‘A-sāŋ, beé me ádēm akab á mbwóg áde rítāŋgéné akud.’ Héε sáá átédé chōm ésyāāl éche ánwōŋgē, boŋ ákabpé bó áte. ¹³ Nguse é e’pun étómé-’aá, boŋ mwān asad áladé nímē nted rísyāāl, ákág á alon démpēe áde áchábndé. Awed-taá ápédé boŋ ábootéd alonŋé á mbaambaa achog, ábēbtē ngáb esyāál echē ánwōŋgē. ¹⁴ Ade chōm ésyāāl émaá mó áyāl né bōob, sánkalaa a nzaa anhún á alon-tē wē. Atóg d-’é ábóótédé mó asól áyāl ngine-ngine. ¹⁵ Héε ákíí kunze e mod póg atán á dyad-tē wē, áchóm mwā nsón. Ane mod mó-’ε alóm mó aá, áke ádítdad mó esog é nguu. ¹⁶ Anwōŋ á mewēmtēn aá, mólōntē abum ké ne medyé mé nguu, boŋ modmod enkēmbaá mó chōmchōm éche áhēlese adyé. ¹⁷ Dóó ádyéé chóŋ, boŋ ákwanlád, áhōbē aá, ‘Nōné’ ngáne bembəlede bélóné echem sán á ndáb-te, boŋ ké nē bedyág medyé méchəbe ásē, boŋ me-’ε ríwág nzaa hén! ¹⁸ Mēsyaó, níke ntán echem sán, nláá mó meé, A-sāŋ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōŋ. ¹⁹ Mmēn meékwognedéé áchəgned néε awon mwān ámpē. Téd me ké nēŋgáne awōŋ mbəlede nhóg.’

²⁰ “Hē dóó ápádté ásē, boŋ ásūē’ á dyad wée sáá. Boŋ áde ákwógé ape á ndáb nē, sáá annyín mó mwā etūn. Ankóbtén sáá ngol. Sáá annyəgéd, alúm mwān ám̄in, ahé mó tál. ²¹ Dóó mwān álāŋgē mó nén aá, ‘A-sāŋ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōŋ. Meékwognedéé áchəgned néε mwān awōŋ ámpē.’ ²² Héε sáá mó-’ε áchénlé ábē bembəlede, álāŋgē bó nén aá, ‘Nyéhiinad me nsob níme rítómténé adəŋ nē, á mehélé-te. Nyéwáad mó mó á yāl. Nyéhê-’ε mó ebōŋ á ekáá, nyéhê-’ε mó metámbe a ékuu. ²³ Nyétéd nchóm-é-nyag awē dékálté nē, nyékwel mó, ábel nén, syánē moosyaól dédyé débél-le apaté. ²⁴ Nyébíí bán, awem mwān nén ammād awē, boŋ atimé ámbíd á alonŋé. Ambóó, boŋ abídé áwed.’ Hé-’aá bēbóótédé ngande achog.

25 “Mmén mésyāāl mēmbenléd áde mwānyan ambáá adíí á nzag-tê. Ade áhúú, dóo áwógéé bad békóne, béságe-’ε bwēm á ndáb-te. 26 Dóo áchénlé mbàledε nhóg, bonj áseǝdté mó dyam áde ábenlaad. 27 Dóo mbàledε ne álúmteé mó áte nén aá, ‘Pón mwānyon ahúú ámbíd-óó. Sóó akwēnlé mó nchóm-é-nyag ne, áyāle anyínen áde ányínné mó ðíd ámpē, ésebán dyamdyam ábélé mó.’

28-29 “Awóg áde áwógé nê, anlīj, eékwentene asól á ndáb-te. Héε sáá ábíde á ebwóg, bonj áhye achánj mó. Dóo mó-’ε átímtanné sáá nén aá, ‘Nóné’, meé nkendyéen we hén mwě ne mwě áde mbenléé we ntū mé nsón, ésebán nwúene we nló áte. Bonj ké eched é mbód weébāgēē me weé, mbel apaté ne ábēm bēd. 30 Bonj ngáne awonj mwān a nlém ápédé ámbíd, mó awě amaá echonj ngáb esyāól abébed ne bekwalεε, ewúúde mó nyag eché etómténé akəl.’ 31 Héε sáá álāngéé mó nén, ‘A-mwān, we-εé edé ne me hén pónde ésyāāl. Kéchéé éche níwóó-’ε édíi échōj. 32 Embē bwām syānē áchog ngande, áwóg menyinje. Nén, mwānyon ammad awé, bonj atimé ámbíd á alongé. Ambóo, bonj abíde áwed.’ ”

16

Ngan e mbàledε awě abédé mwane

1 Yesue anláá ábē bembapεε ámpē aá, “Nhōn mí mod nhóg mémbe. Bad bēnhye mó aláa bán awě mbàledε ambáá abébte mó ngáb. 2 Héε níme nhōn mí mod rílóme mbàledε awed achəg, bonj áseǝdté mó aá, ‘Ebāl é póle éhéé níwógéé áyāl echōj nén? Lúmed me áte ngáne mesonjé mé bwēm níme mēmbanéé áse échōj médíi, áyāle éché etál é nsón émááné we áte.’ 3 Dóo mbàledε ádóle áte chóōj bonj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob áde echem sánj áhedéé me ahúd á nsón? Ngíne eésáá me eché níkwenléé nzag. Nzé ntimé-’ε á nchómbé, né nê dépiinéd me akwágk é ngíne. 4 Ahâ, nkudé debyéé áde méhəgk, ábel bonj ké á nsón dóo bēnhūdté me, bad bélyəg békōb me nken áwab mendáb.’

5 “Héε áchénlé mod téé awě anwálé sáá alúm, áchəgé bó nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansédéd mó aáken, ‘Mesonjé métāj echem sánj ékáléé we?’ 6 Ane mod aá, ‘Mbwókél é e’kwém é’ mól waam.’ Ane mbàledε anláá mó aá, ‘Nóné’, echonj kálag e melúm chó nén. Dyéé áse, étel á mehélé-te weé, mbwókél é e’kwém é’niin.’ 7 Ansédéd mod awě alónténé bébe aá, ‘Alúm áde we mesonjé métāj?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókél é nkute ní ngun éláán.’ Ane mbàledε anláá mó aá, ‘Kōb echonj kálag, étel weé, mbwókél é nkute ébe.’ 8 Ade níme nhōn mí mod níwógé nê, ménkēméd éché ekúkú é mbàledε aá, ‘Abēnlédé debyéé á bwām.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nê dóo bad ábe behíde mekan mé nkōjsé bédíi. Bédé mehél áhəgen

échéāb nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe béhíde e'nyínen bé ekíde é' Dyöb." ⁹ Yesue ambád aá, "Nláa-é nyé meé, nyébenled nhon mé nkõjsé, ákób e'chon, áyāle á pónde eche mémaá'é áte, békob nyé nken wéé bad bédyeé'é á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Ké nzé-módé awě awánlé mpín mé akan bwām, né áwālē ámbáá bwām. Kénzée'-é awě eéhele mpín mé akan awāle, né eéhenlé ké ámbáá awāle. ¹¹ Nzé édé'-é bán, weewánléé ngáb e nkõjsé ngáne étánǵéné awāle, nzé-módé ábě wé nhon mí mbále. ¹² Néé weewánléé nhon míme méesě mímõj bwām, nzé-módé ábǵ wé nhon mímonj mwěn?"

¹³ "Modmod eéhēlēē-se abé mbālede a bewõj bébe. Alūmēd nhóg edǵnge tómaa aníní, ké'ε átīmēn nhóg, abǵnge aníní áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbālede a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbālede a Dyöb se ebé'-ε mbālede a mōné."

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Befarisia bēnwōg mímén mésyāēl, bonj ngáne bémbēē bedǵj bé ngáb, bénsweđē mó swédtn. ¹⁵ Yesue anláá bó aá, "Nyédii bad ábe bēlūmte bán bésáá á'sō é' bad, bonj Dyöb ábíi nyé nlém áte. Kéchée éche baányonj békēmtéé, édií abúú ngēn á'sō é' Dyöb." ¹⁶ Yesue ambád bó aláa aá, "Mam míme mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyöb, bekal bé'dǵádǵj bómpē bēnhōb mó kǵǵne á pónde eche Jōne. Taase nē, nkalanj mí bwām mé nkamlēn ní Dyöb ríkanlad, mod téé'-ε abune míme nkamlēn abé áte.

¹⁷ "Ké nējǵáne nkonj rísé ne mí mín béhele bémaa, atǵte ké ahóg á mbéndé e Dyöb déekwaá.

¹⁸ "Kénzée awě anané mwaád, bonj awõj mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-módé'-é awě awóó mmwaád awě bēnáné á ndáb e'wõǵé, né akábé asón.

Ngan e nhon mí mod ne Lazarǵe

¹⁹ "Nhon mí mod nhóg mémbē, kǵse é mebad chǵǵ áwáá'áá á yāl. Mwēnze ne mwēnze móǵ ádyágáá mbwe téé. ²⁰ Ntógétōke mí mod nhóg mó'-ε rínǵǵé'áá áwē mmwe mé e'ké bán Lazarǵe. E'kwese bēnlōn mó á yāl. ²¹ Mewēmtēn mémbē mó aá, bébe mó píuted é medyé éche éhúné'áá á tébele a nhon mí mod. Mbwe chǵǵ épágé'áá áhed, bonj ényǵǵē mó e'kwese áte.

²² "Ade ntógétōke mí mod mē ríwédé, ángel éntēd mó, ékēēn mó á akéb áde Abrahame. Mmē nhon mí mod mómpē ménwē, bēlime'-ε mó. ²³ A mbwǵg e kwééd wē, nhon mí mod ríbedé á metuné-te. Héé ányéné nló ámín bonj anyín Abrahame se wíní, ne Lazarǵe áwe akéb. ²⁴ Dǵǵ álébpeé nēn aá, 'A-Tē Abraham, sōn, wóg me ngǵl, élōm Lazarǵe áǵde dúu dé e'mii á mendíb-te, áhye áhóded me echém, áyāle meewǵǵéé bu á dü-á-muú hén.' ²⁵ Abrahame anláá mó aá, 'A-mwǵn,

ewêmtan á pón dé eche wémbēē á nkōhsé ngáne wênkudté bwēm é' bwâm, bon Lazarose mó-'ε ákūd bwēm bé mbéb-ε? Bōōb-pōó awóge nímé menyinje hén, wémpē edé á metuné-te. ²⁶ Nēē éhúdé nê áte, wēē sédíí ne wēē edíí, sánkalaa a mbán akabé syánē áte, ábel nén mod eéhēlē asyā wén se ápe wē. Modmod eéhēlē-'aá ásyā wē, se ápē áwēd.' ²⁷ Nhon mí mod ménhōb aá, 'Ncháa-ōó, a-Tê meé, élom Lazarose á ndáb echē echem sán. ²⁸ Nlyágé bānned bétáan. Ake álēb bó ábel nén, bōmpē béepág á hōm dé metuné hén.' ²⁹ Abrahamε anhób aá, 'Béwóó metelag míme Mosεε ne míme bekal bé'dáádəŋ. Béwógen chōm-éε bétélé ásē.' ³⁰ Nhon mí mod ménhōb aá, 'Aáy, a-Tê Abraham. Nzé mod akií bó atán awē abidé á mbwóg é kwééd, né bétédé ábel dé mbéb bétimēn Dyōb.' ³¹ Héε Abrahamε áhóbéé aá, 'Nzé béekwentene Mosεε ne bekal bé'dáádəŋ awógen, né béewógénné ké mod awē apuúdé á mbwóg e kwééd bon aláá bó.' ”

17

Abēled mod mbéb

(Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Yesuε anláá ábē bembapεε aá, “Nyébíi bán mekágsen míme mébelte bad mbéb métánjéné nyé apii. Bon édé ngol ne kénzée awē ápéén mó! ² Embē mbon né bēntāó ene ndín e mod sánkalaa a aláá á nkāŋ, bébwém mó á edīb-te, tómaa mó ábēled ábén bēndem mbéb. ³ Nyétéden yāl pón dé.

“Nzé mwānyon abelé wε dyam dé mbéb, échu mó aláá wεé nê déeboo'ε. Nzé achémé-'ε ádē awusé bon ahōŋléné, élagsén mó. ⁴ Nzé apānné wε ngen saámbé áyāle epun é bín, bon apedé-'ε áwōŋ ngen saámbé áchóm alagsen aá, 'Nhōŋléné', étánjéné mó alagsen.”

Adúbe déechinéé

⁵ Bembapεε bé nlomag bēnlāā Sánjwéé bán, “Wéd sé adúbe áte.” ⁶ Sánjwéé anhób aá, “Nzé nyēnwōŋ adúbe áde áde mwāmpín nēŋgáne mbál-e-bū, né nyēkamlén ádén alín dé e'sáá bán, 'A-bwēl, wubé ásē, éke ésumen á edīb é nkwē-te', é'wógen-ne nyé.

Abel dé nsón

⁷ “Détéd bán, nyé mod nhóg nyēwóó mbaledε awē akií nzag alii, káa akií ānōn ndyōŋ mí mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wélāā'é mó? Wélāā mó wεé, 'Hyē édyεε ásē hén, édyē ndyééd,' ⁸ káa wεé, 'Bélé me ndyééd étōmted me, étyéem-me á nkəg, kóŋ nímad adyé, bon ámbid é pón dé, wε-'ε édyág?' ⁹ Nyélláa me ké wēsāgnēn ane mbaledε áyāle ábélé míme nsón? ¹⁰ Né-ōó nyémpē, nzé nyémaá chōm ésyāāl éche bétínédé nyé ábel,

nyéhâb bán, ‘Sêdii bembalede ngên, nîmed nsôn-naá sébélé sé ngáne.’ ”

Yesue asânté bad bé meləŋ dyôm

¹¹ Ade Yesue ákagké á Jerusalem, atómé’áá á nchii ní nzii mé alon á Samaria ne alon á Galilia. ¹² Asól áde ásólé mwá dyad nhóg, antán bad dyôm ábe meləŋ mékóbé. Bentyēem nchabnede, ¹³ bélebpē mó ne esaád bán, “A-Yesu, a-Sán, sôn, wóg sé ngol!” ¹⁴ Ade ányiné bó, anláá bó aá, “Nyékag wée beprise, nyélúmed bó yál.” Ade békagké nê, yál é nsán bó.* ¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén aá módyéé bwám. Héé átímé ámbíd, ákené Dyöb ne ehób éche échággké. ¹⁶ Ankwē Yesue á mekuu, ásāgnān mó. Anén mod abédéé mod a Samaria. ¹⁷ Yesue ansédéd mó aáken, “Eesaá mbále bán nsánté nyé bad dyôm-ε? Héé ábíníí abog bédíí? ¹⁸ Nédē mod ké nhóg ampée eétiméé ámbíd áhye dé abe Dyöb mekenag, éetóméé anén mod a nken-ε?”† ¹⁹ Héé álāngéé mó aá, “Tyéém ámín, ékag. Adōŋ adúbe ádíde wē bwám.”

*Epe é nkamlen ní Dyöb
(Mat 24.23-28, 37-41)*

²⁰ Befarisia bēnsédéd Yesue bánken, “Póndé ehéé nkamlen ní Dyöb mépeé?” Yesue anláá bó aá, “Nkamlen ní Dyöb méesaá dyam áde mod ányínneé díid, ²¹ káa dyam áde mod áhōbpē aá, ‘Nōné,’ mōmén,’ káa ‘mōmíníí.’ Aáy, nkamlen ní Dyöb nímáá abé átíntē echên.” ²² Héé álāngéé bembapēē nén aá, “E’pun é’ bñn é’húe á’sō ábe nyédangé bán né nyényín ké mbwē nhóg níme Mwān-a-Moonyonj álūmēdtē nyé yál, bon nyéenyínné. ²³ Bélāā nyé á póndé eched bán, ‘Mōnén,’ káa ‘Mōníníí,’ bon nyéehántán bó. ²⁴ Ayāle, ngáne emwēdmwēd étóméé, bon épenté ngob e Dyöb pēd póg ne eníníí, nê dōo epun éche Mwān-a-Moonyonj ápeé ébēē. ²⁵ Bon édēbé nê, atāngéné metuné híin akud. Kāŋne enén nyonjēl e bad eebāŋ mó áyāl. ²⁶ Ngáne émbēē á póndé eche Noa, nê dōo ébēē á póndé echē Mwān-a-Moonyonj. ²⁷ Bad bédyágé’áá medyé, bémwāg mīm, baachóm bēwóó’áá bebaád, bebaád-te békāg á mewóngé káāŋ ne mbwē níme Noa ásólé á bōle é’mbáá-te bon mbúú echó, mesén mélóne, méhōōd ábē bad bésyāāl. ²⁸ Melemlem nê dōo émbēē á póndé eche Lotē. Bad bédyágé’áá medyé, bémwāg mīm, békābē dyōn, bēwēnē bwēm, bélōō-ε mendáb. ²⁹ Bon mbwē níme Lotē ásyāŋgé á dyad á Sodom, nímē mbwē dēn

* **17:14** Asáad á yál: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé’áá mó nēe mod awé eesáa. Bébéné’áá mó bán, eesíté wée bad bédíí. Prise chōo énwōŋ kunze ásimen mod meləŋ bon ébided mbakú nén bán asáá, bon ábootéd ape wée bad bédíí. † **17:18** Bad bé Israel béntéd bad bé Samaria nēe benzínéé. Bóbōo béekagé’áá ké mwāmpín áyāle nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alon. Ké nyaa e abele á Dyöb ne hōm dé mekáne bémbe bó nhāŋlén.

muú ne meláá míme méhyāntan, mémbíid ádyōb née mbúú, ríwúú ábē bad bésyāāl. ³⁰ Melemlem nê dōo ébēē mímé mbwē míme Mwān-a-Moonyon anyinnēdtē.

³¹ “Eché epun, mod awē adé á nnon rí ndáb mín áde nhon rídíí mó á ndáb-te, eétoḡné asud ásē áhye dé atéd mó. Melemlem-’aá mod awē adé á nzag-tē, eétoḡné atim ámbíid á ndáb. ³² Nyéwēmtēn dyam áde dēmbenléd ne Lotē mwaád. ³³ Kénzēé awē awóó mewēmtēn áson ádē alongé, ábōd dō. Kénzēé-’ε awē abódé ádē alongé, né asoó dō. ³⁴ A mbáale, bad bébe bēnaá anon ahóg nkuu, bétéd nhóg, bétédē aníníí. ³⁵ Bebaád bébe békōgé medyé, bétéd nhóg, bétédē aníníí.” † ³⁷ Dōo bembapēē bésēdtēé mó bán “A-Sán, héé nê débēnlédte?” Yesuē antimtēn bó aá, “Wēē ndim mbāḡkē, áhed dōo behōḡnē bēladnēé.”

18

Ngan e ngwēe e mod bó nkúd é mmwaád

¹ Yesuē ankalé ábē bembapēē ngan álúmed bó áte nén aá, bétāḡné békānnē pónde tēé ésebán behūnte nlém á abum. ² Anhób aá, “Mod abédé dyad ahóg, awē akáadte’ bad. Ane mod eebáa’áá Dyōb, eébage’áá-’ε modmod edúbé. ³ Nkúd é mmwaád-te abédé melemlem mé dyad, eémaa’áá’ wēē ane mod. Pónde tēé álāḡē mó aá, ‘Sé mod sēwōḡné mehób. Káád sé ésuud me nzom.’ ⁴ A mbooted ane mod enkēnháá mó dúu. Bon ámbíid é pónde anláá yāl aá, ‘Ké nēḡgáne méebagēé Dyōb edúbé, méēbāā-’aá modmod, ⁵ ngáne édíí bán anén nkúd a mmwaád ahédé me nló, mēkāā míme nkáá ábel rísud mó nzom. Esebē nē, né káōḡ ne á asóg éemwaá aá ríkūn ne epe éche ápagké nén pónde ésyāāl.’ ” ⁶ Héé Sāḡgwēé áhóbēé aá, “Nyéwógé chōm-éé ekúkú é mod awē akáadte’ bad awē eebíi Dyōb éhóbé-yē? ⁷ Nédē Dyōb déekunnē ábē bad ábe ápwédé-yē? Béchyēene’ mó nwōḡḡen nkuu ne mūte, nédē ákālēn bó metúu pónde tē-yē? ⁸ Nlāá nyé meé ákun bó mehélé mehélé. Bon nyédúbpé bán Mwān-a-Moonyon átān adúbe á nkōḡsēte á pónde échē ápéé-yē?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkē ákáne

⁹ Yesuē ankāl ngan empēe tāḡḡene bad ábe bényíné’áá yāl née bad ábe bésáá, bényínē-’ε bad bēmpēe nkōḡtéd. ¹⁰ Anláá bó aá, “Bad bébe bēnkē á Ndáb-e-Dyōb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníníí-’ε abé nlad-é-tááse.

¹¹ “Ane Farisia antyéém á ámín, ákáne’, áhōbē á nlém-tē* aá ‘A-Dyōb, nsáḡnéné wē. Ayāle nén, meésáá nēḡgáne bad

† **17:35** Donḡe á kálag dé’só ábádé nchoo 36: Bad bébe bébe á nzag-tē. Bétéd nhóg, bétédē aníníí. * **18:11** Antyéém ámín, ákánnē, áhōbē á nlém-tē: donḡe á kálag áwóó atyéém á nkāḡ, ákánnād yāl.

bémpēe, ábe bédume bwēm é' bad, ábe bēbēbé nlém ábum, ábe békábe mesón á ndáb e e'wóngé. Nságnéné wε áyāle meésáa nēngáne anén nlad-é-tááse hén. ¹² Ndé nén, ndide' yāl nzaa á mekáne-tē ngen ébe sōndé téé. Chōm téé éche níkudé-é nkabe chó áte monje dyóm, mbagé wε akab nhóg.'

¹³ "Nlad-é-tááse pen antyéém nchabnede, eéhele ké mīd anyen ádyōb. Ambán ekáá á nlém, ákánne aá, 'A Dyōb, wóg me ngol. Ndii mbelé-mbēb.'" ¹⁴ Héε Yesue ábádé aá, "Nlāa nyé nén mēé, anén mod awě nídímténé nyé aláa, ansú áwe ndáb néε mod awě asáá á'sō é' Dyōb. Ayāle mod ké ahéé awě achágté yāl, bésudéd mó. Boη ane awě asūdté eche yāl, bēchāgēd mó."

Yesue ne bānbān

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ Βοῦβ-ρῶδ bad bēpééné'áá bēndem wée Yesue nén bán ábān bó ekáá á yāl ānamed bó. Ade bembapεε bényíné nē, bēnkāne ábē bad áte. ¹⁶ Boη Yesue anchélé ábē bān, áhōbē aá "Nyétεde bānbān béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén, nyaa e bad néε bó chó éwóó nkamlen ní Dyōb. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, kénzée awě eékobe nkamlen ní Dyōb nēngáne mwēndem, éesónlé áwēd-te."

Mod a nkamlen

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Nkamlεε nhóg ansedéd Yesue aá, "A-meléed a bwām, cheé mébenlé ábel nén níkud alongé áde déemaá?" ¹⁹ Dóo Yesue ásedtéé mó aáken, "Cheé ékáá boη échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eésáá mod a bwām étóméé Dyōb dēmpen. ²⁰ Ebíí mbéndé éche éhōbe bán, weekábé asón á ndáb e e'wóngé, weewúé mod, weechíbé', weebídé mbōη e metóm, bēé sóó ne nyon edúbé." ²¹ Ane mod a nkamlen antímtén aá, "A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāal bootya se á mwēndemé." ²² Yesue awógé-'áá nē, boη álāngē mó aá, "Dyam ahóg éhedne wε. Sóm bwēm é'syāal ábe éwóó, étēd nímé mōné, ékabe betóótōkē bé bad. Nzé ebelé nē, wēkūd nhōn ádyōb. Ene pónde éhyε éhíde me." ²³ Awóg áde ane mod a nkamlen áwógé nē, anwóg ndutul bwāmbwam, áyāle ambé nhōn bwāmbwam. ²⁴ Yesue anyíné-'áá ngáne ásúdné boη áhōbē aá, "Elél áte bwāmbwam behōn bé bad ásol á nkamlen ní Dyōb. ²⁵ Edé mwān e akan sánkalaa a nyam néε kamēl āpon á epōn é ndōnde, tómaa nhōn mí mod ásol á nkamlen ní Dyōb. ²⁶ Bad ábe bēnwōg chōm echē Yesue ánhōbpē, bēnhōb bán nzé néε édíí, né nzéé-'ō ahele ákud e'soosōη?" ²⁷ Dóo Yesue áhōbēé aá, "Dyam áde baányon bényínéé bán álélé áte, déelenledéé Dyōb áte." ²⁸ Héε Petro áhōbé aá, "Nōné', sētēdté ábed bwēm é'syāal áhíd wε." ²⁹ Dóo Yesue álāngéé bó aá, "A mbále, nlānge nyé mēé, kénzée awě atēdté eche ndáb káa mwaád, káa

baányan, káa sáa ne nyan káa bän, áyāle nkamlēn ní Dyōb,
³⁰ ākūd nsyāŋ ámbīd mbád ne mbád enén póndé. Akud-te
 alongé áde déemaá' á póndé échē ehúé'."

*Yesue akānlé eche
 kwééd ne mpuu
 ngan ámpē*

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Hēe Yesue átímné ábē bembapēe dyōm ne bébe kun bon,
 álāngē bó aá, "Pón nyébii bán dekag á Jerusalem. Mam
 mésyāā-lē nime bekal bé'dāádāŋ bétélé áse tñgēne Mwān-
 a-Moonyon mēbenléd áned. ³² Etēnlédé nén bán bébē mó á
 mekáá mé bad ábe béese bad bé Israel. Bó-'e béwélé mó, bésyāā
 mó, bésobé-'e mó meléed á yāl. Bēbāmtéd mó, béwúú-'e mó.
³³ Bon ámbīd e e'pun é'láán āpuú."

³⁴ Bon bembapēe bó-'e bēnkēnsōŋtēnné dyamdyam áyāle
 nímén mam mésyāā. Enén ngan entóm bó debyéé áte.
 Bēnkēnchemmé chōm éche Yesue áhōb'áá.

Yesue achōŋte mod a ndim

(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Bōōb-pōó áde Yesue ákwógé ape á dyad á Jeriko, mod a
 ndim nhóg andyēé á nkæg ní nzii, áchōmē bwēm. ³⁶ Awógé-
 'áá ndun e mod etóme, bon ásedté bad dyam áde áde. ³⁷ Dōó
 bélāngē mó bán, "Yesue, mod a Nazaret mó atóme nē." ³⁸ Hēe
 ábōné aá, "A-Yesu, Mwān a mbyaa nime Dabide, wóg me
 ngól!" ³⁹ Bad ábe bémbē á'sō bēnkānē mó áte, bélāá mó bán
 ádíb nsəl. Bon mó-'e ambé ábōnē aá, "A-Mwān a Dabid, wóg
 me ngól!" ⁴⁰ Dōó Yesue átyéémé, bon áhōbē aá béhyēene ane
 mod. Ane mod apedé-'áá mó benben, Yesue ásedté mó aá,
⁴¹ "Cheé éhedéé wēé, mbele wē?" Mó-'e anhōb aá, "A-Sāŋ, bēl
 rinyīnen ámpē." ⁴² Dōó Yesue-'e álāngē mó aá, "Nyīnēn-nō!
 Adúbe ádōŋ ádíde wē bwām." ⁴³ Abwōg-ábwōg ambootéd
 anyīnen, áhīdē-'e mó, ábagé Dyōb mekenag. Ade ene ndun e
 mod ényīné nē, bōmpē bēmbootéd Dyōb akémed.

19

*Yesue atáné nlad a
 tááse bán Sakio*

¹ Yesue ampōŋ á dyad á Jeriko, bon atómé'áá tómén. ² Mod
 nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-é nlad-é-tááse ambáá,
 abé-'e nhōn mí mod. ³ Ahédé'áá aá mōnyīn ane mod awe
 béchāgēé Yesue, bon nzii enkēmbagnédté mó, ngáne amute
 démbēē áhed, mó-'e ambé esōŋ. ⁴ Hēe ányāgté á'sō bon áchāgkē
 bwel é' sikamō ábel bon ányīn Yesue. Yesue ahúé'áá ene ped.
⁵ Apedé-'áá áhed, bon aá mōsad díd ámīn, ányīnē Sakiose. Dōó
 álāngēé mó aá, "A-Sakios, súd áse á mehélé-te. Ntāngéné nken

abé áwōn ndáb chii.”⁶ Hê dóo Sakiosε ásúdé ásē ésebán abébte póndé, bon ákobé Yesue nken ne menyinje mésyāāl. ⁷ Bad bésyāāl ábe bényin nê, bényónge’áá áte bán, “Akíi nken abe á ndáb wée mod awe adé mbelé-mbéb.”

⁸ Sakiosε antyéem ámín, álāngē Sánḡwéé aá, “Nōné’, a-Sán, mētēd nhon nímēm, ríkab mó áte e’ped é’be, mbé eped ehóg wée betóótōkē bé bad. Nzé édé-’ε bán nkōbné mod kéchéé á edoké-te, mētímtéd mó chó ámbíd ngen éniin.” ⁹ Bon Yesue mó-’ε anláá mó nén aá “A epun é bín é’ chii, e’sooson é’bágnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adíi mwān a Abraham. ¹⁰ Mwān-a-Moonyon apedé ábel bon áhed bad ábe bébóó, áhood-te bó.”

*Ngan eche bényāgnēdtē bembaledε ngáb
(Mat 25.14-30)*

¹¹ Bad bēwóglánnáá chōm-éε Yesue áhóbé’áá. Yesue ammad ape benben ne dyad á Jerusalem. Né-óó bēwēmtān bán nkamlēn ní Dyōb mēpě ábwōg-ábwōg. ¹² Hé-’aá áhóbéé aá, “Kunze e mod póg eladé’áá yāl áke eke á alon áde áchábnédé ábel nén bēwóged mó kân, bon ásūé’.” ¹³ Ade ákagké, anchélé ábē bembaledε dyōm, ábagé nhóg tée ekálé é kábpe dyōm aá, ‘Nyétēd nén, nyékábe nyongé káon ne á póndé echē méhū’é.’ ¹⁴ Bon adē alon á bad dénkēndəngé mó. Bénlōm mésénze áhíd mó áláa ngōmenaa bán, ‘Séēkobéé bán anén mod ábē echēd kân.’

¹⁵ “Ké nê bēmbel mó kân, átīm-me ámbíd áwē dyad. Ade áhúú, ábwōg-ábwōg anlóm ábē bembaledε ábe ámbagké ngáb achəg ábel bon ábíi nsyān níme békúdé á nyongé-te. ¹⁶ A’só ampě ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān níme rídé ngen dyōm.’ ¹⁷ Ane mod anláá mó aá, ‘Nê ábóó, edíi mbaledε a bwām! Ngáne éhélé mekan mésad alyáged ngáne éhednadté, mbage wε ngíne ákamlēn myad dyōm.’ ¹⁸ Mbaledε awē alónténé bébe mómpē ampě ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān níme rídé ngen é’taan.’ ¹⁹ Ane mod anláá ane ampē aá, ‘Wéklāmlēn myad métān.’

²⁰ “Dóo mbaledε ampée ápédé bon áhōbē aá, ‘A-Sán, ábon e’kálé dyōm wε bēn. Menkan bó á wāngesε-tē, ríkoo. ²¹ Mbáá’áá me ngé, ngáne mbíi bwām mée, échon chōm éhūnēē á ndəob. Weébēlēē bon edyāg, ehúde-’ε wée wéewēnēé.’ ²² Héε ane mod átímtanné ane mbaledε aá, ‘Mmōn nsəl mēn móó méwūū wε. Ebébtéd é mbaledε née wε. Née emōn émáá abíi wée, échēm chōm éhūnēē á ndəob, ebíi-’ε wée, meébēlēē bon rídyāg. Née ébíi wée nhúde-’ε wée méewēnēē, ²³ cheé-ō énkān bon weehéde echem ngáb á ndáb echē bad békongéé ngáb, ábel bon nzé nhúú ríkob chó ne nsyān ámín?’

24 “Hée álângeé bad ábe béntyēēm á nkəg áhed aá, ‘Nyékoben mó ábê e’kálé dyōm, nyébag bó wée mod awě awóó mbwókél e ekálé.’ 25 Abê bad bó-’ε bénlāā mó bán, ‘A-Sán, ane mod amaá mbwókél e ekálé awón!’ 26 Hée ane mod átimtanné bó aá ‘Nlāa nyé meé, kénzée awě awóó, Dyōb dēbād mó abε. Boŋ ane awě mó-’ε eewóo, Dyōb dékobén mó káōŋne mwāmpīn awě awóó. 27 Boŋ bad ábe békóó me, ábe béehede’aá bán mībê echab kōŋ, nyéhyεene bó hén. Bėwúu bó awem e’só hén.’ ”

Yesue asólé á Jerusalem née kōŋ

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jōn 12.12-19)

28 Yesue amaá-’aá enén póle akal, abwógé ásē ámpē, áke á Jerusalem. 29 Ade ákwógé ape á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapεε bébe aá, 30 “Nyéke á dyad áde ádé á müde mímíní. Nzé nyēpedé á nló rí dyad nyéēnyīn ngáne bétāŋgé mwān a ésel awě mod éēđīdēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyεene hén. 31 Nzé mod asēdté nyé aáken, cheé ékáo boŋ nyéhunné chó, nyélāa mó nén bán, ‘Sāŋgwée* atógnéné chó.’ ”

32 Bad ábe ánlōmmē békíí-’aá, bétān-ne chó melemlen ngáne ánlāā’ε bó. 33 Ade béhunnéé ésel, bewóŋ bénsedéd bó bánken, “Cheé ékáo boŋ nyéhunné échē ésel?” 34 Bó-’ε bénhōb bán, “Sāŋgwée atógnéné chó.” 35 Hée bépééné chó wée Yesue. Béntāl échab mbóté áwedé-mín, boŋ béchāgtē Yesue áwedé-mín. 36 Ade ábóótédé ake, bad bétánlé-’aá mó échab mbóté á nzii-tē.

37 Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyoge ásól á Jerusalem, ndun e bembapεε embootéd abwεen ámīn ne menyīŋge, békéné Dyōb ne esaád áyāle ndale é mekan ésyāāl éche bényíné, 38 Béhōbē bán,

“Nnam ne kōŋ echē epag á đīn áde Sāŋgwée!

Nsaŋ mībê ádyōb,

Ehúmé ébē-’ε ne Dyōb áde ádé se ámīn!”

39 Nguse é Befarisia éche énsōblēn amute á bad áte bénlāā Yesue bán, “A-meléed, láá ábōŋ bembapεε bélām!” 40 Mó-’ε antimtén bó aá, “Ne mbále, nzé ábén bad bédíbe nsəl, né meláá múmó mébootéd abón.”

Yesue alebe dyad á Jerusalem

41 Ade Yesue ápédé á nkəg rí dyad á Jerusalem, annyín dyad á’sō. Dóo mésəd mébóótédé mó abíd á mīd, áchyéé’ Jerusalem 42 aá, “Embōŋ bán nyébii mekan míme mépεene nsaŋ. Boŋ bōob, nyéēhēlēē mó anyín. 43 E’pun é’ bīn é’húe nyé á’sō á pónde échē bad ábe békóó nyé bēlāŋnédté nyé nkúmbág née e’ké, bėbentén-ne nyé pēd ésyāāl, 44 boŋ bėmad

* 19:31 Sāŋgwée káa nwóŋ.

nyé, nyáabe áben bãn moosyáál. Aláá ké ahóg déelyagké ásē áyāle nyênkênchemmé póndé echē Dyöb ápédé ásonj ádén alongé.”

Yesue apedé á Ndáb-e-Dyöb

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jon 2.13-22)

⁴⁵ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyöb, ábootéd bad ábe bésómé'áá bwēm áwēd-te ananted, ⁴⁶ álāngē bó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán Dyöb áhóbé aá ‘Echem ndáb ēbē ndáb e mekáne.’ Bonj nyētímté chό mbwōg mé bechīb.”

⁴⁷ Bootya nē, Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyöb. Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bóobē belyáged bé dyad, bó'ē béhéde nzii eche béwúe'é mó. ⁴⁸ Nzii-'ē eebédeé bó ábel dyam ádíi dyam, áyāle moosyáál andōj e'yale ábe Yesue awóg ne kán esyáál.

20

Nsedtédt tãngene kunze eche Yesue

(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Mbwē nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyöb áyāgtē bad, ákanlé-'ē bó nkalanj mī bwām. Héé beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad, bépédé áwē, ² bonj bésedté mó bánken, “Láá sé, kunze ehéé éwóó ábel mímén mekan? Nzé-módé abagé-'ē wē enén kunze?” ³ Dóo Yesue átímtanné bó aá, “Mémpē meésedéd nyé dyam ahóg; nyélláa me ⁴ wéé kunze echē Jonē ádúsánnáá bad émbídtē, wéé Dyöb, káa wéé moonyonj?” ⁵ Bēn ne bēn bēmbootéd atãnten bán, “Nzé dehóbé bán, ‘Jonē echē kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkãj bonj nyénkëndúbé mó?’ ⁶ Bonj nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányonj,’ né ábén bad bésyāál bēlūm syánē meláá, áyāle béndúbē bán, Jonē abédeé nkal é'dáodãj.” ⁷ Hē dóo bétímténé mó bán, “Séebíi'ē wéé ene kunze émbídtē.” ⁸ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Né ké me-'ē ámpē méeláá'ē nyé kunze echē ríwóó ábel mímén mekan.”

Ngan e bebel bé nzag ntéd

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Héé Yesue ákanléé bad ngan nēn aá, “Mod nhóg ambé, ankwēl nzag e e'pum é mel ábe bébenléé mīm. Ambē ene nzag wéé bad ábe bóbbō békãb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed. ¹⁰ Póndé epedé-'áá eche bépádéé e'pum, bonj álōmē mbáledē wéé bebel-bé-nsón, ákobe mó áde asii dé e'pum. Héé ábé bebel-bé-nsón béwānnē ane mbáledē, bésúúdtē mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ¹¹ Anlóm mbáledē ampée, bonj bēmbãm ane mómpē, béwōgēd mó e'són bwāmbwam, bésúúdtē mómpē ámbíd ne mekáá mé ngēn. ¹² Ambé alóm

awě alónténé béláán. Awed bénlōgēn, bébwém-me mó ámbíd e e'ké. ¹³ Hée nwóó-nzag ádolé áte chóón, boŋ áhōbē aá, 'Chán-nō mébenlé bōob? Mēlōm awem mwān awě rídáá bwāmbwam. Kapóg bébe mó edúbé.' ¹⁴ Boŋ áde bebel-bé-nsón bényíné mó, bēnnōnén á mesó, béhób bán, 'Ndyé-a-mbwóg mwēn nēn. Déwúu mó, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?' ¹⁵ Dóo bébídne mó á nzag-tē, boŋ béwūē-'e mó." Hée Yesue ásedtē aáken, "Bōob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé bó? ¹⁶ Apě awúú bó, ábē-'e ene nzag wée bebel-bé-nsón bémpēe." Awóg áde bad béwógé nē, bénhōb bán, "Ene ndín e dyam eébenlád mbéb!"

¹⁷ Yesue annōn bó á mesó, ásedtē bó aáken, "Chán nyésónténé eyale é Dyōb éche éténlédé bán, 'Aláá ádē belōŋ-bé-ndáb bēnchenéé dōo átímé aláá dé etógnén abé.'

¹⁸ Mod ké ahée awě ālūm ádē aláá ámīn ābōgtēd áte. Boŋ mod awě dēhūntēdtē ámīn, ānyogtēd áte átīm mbúbú." ¹⁹ Bemeléede bé mbéndé ne beprise bémbáá bénhēd nzii eche békóbéé Yesue ábwōg-ábwōg, ngáne bēnchemmé bán áyāle echáb dōo ákálé enén ngan. Boŋ bémbāŋ bad ábe bébédé áhed.

Nsedtéd t̄h̄gene asaa á tááse

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ Né-óó, bemeléede bé mbéndé ne beprise bémbáá béhédé'áá kase e etál, ákób mó. Bémpwēd bad, bésábé bó, belóm bó áhíd mó. Abē bad bēntāŋgēn ábāntēn nēn bán, béhíde mó ne nlém nhóg, ábel boŋ békób mó awusé á nsəl, boŋ ene pónde bébé mó á mekáá mé ngómenaa a Roma awě adé á nkamlēn. ²¹ Hée bad ábe bénlōmmē nē bélāŋgēé Yesue bán, "A-meléed, sēbíí bán ehóbe', eyágte-'e mam míme métāŋgéné. Weékwognádté modmod. Eyágte-'e bad mekan mé Dyōb á nyaa echē etāŋgéné bwām. ²² Mbéndé eche syánē ehóbe nēn bán désaŋge' tááse wée Kaisēe, k̄n e Roma-yē?" ²³ Boŋ Yesue anchem bó akwáb. Hée álāŋgēé bó aá, ²⁴ "Nyélúmed me mōné mé ekii. Ediídinge éche nzéé chén, dīn áde nzéé-'e dēn?" Bēntimtén mó bán, "Dīn ne e'só ábe Kaisēe." ²⁵ Dóo Yesue áhóbéé aá, "Nyébag-kóó Kaisēe éche édé éche Kaisēe, nyébag-kē Dyōb éche édé é Dyōb." ²⁶ Bōob-póó, nzii ké póg enkēmbáá eche békōbēnnē mó póle e awusé á nsəl. Né-óó, béndīb mímāb nsəl ngáne dyam dénkēmbōŋgé bó ahób. Nyaa eche Yesue ántimténne bó enkóméd bó yāl áte.

Nsedtéd t̄h̄gene mpuu

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Donje á Besadusia bēmpē wée Yesue. Besadusia bēndūbe bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. ²⁸ Dóo béhóbéé bán, "A-meléed, mbéndé e Mosēe ehóbe nēn bán, 'Nzé mod awóó

mmwaád, boŋ awédé áde bó ane mmwaád béepedeé mwän awále, mwänyar a abum ahóg atəŋgéné ane nkúd awón, ábel boŋ dīn áde mwänyar déebāš.’²⁹ Bəəb-pəš, bad bébéde mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád boŋ awé áde bó mmwaád ne béepedeé bán awále.³⁰ Mod awě anlóntén bébe anwón ane mmwaád. Mómpē awé ésebán achyáá mwän.³¹ Ambíd é pónde awě anlóntén beláán mómpē anwón mó, káəŋ bó mod saámbé bébom mó awón, nhóg ámbíd a aníní. Boŋ bó mod ké nhóg bənkəŋchyáá mwän ne ane mmwaád, káəŋ bó moosyáál béwé-’e.³² Káəŋne á asóg ane mmwaád mómpē anwé.³³ Bəəb-pəš á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédté áyāle bó moosyáál saámbé bənwōŋ mó?”³⁴ Dəš Yesue átímtanné bó aá “Á pónde eche dédíí áte nén chii, bebaád ne baachóm béwōŋne’.³⁵ Boŋ bad ábe bəkwógnédé ábē á mpuu á kwééd boŋ bésón-le á alonɡé dékəšlē béewōŋnē.³⁶ Bébéé née ángel, béewág-kaá ámpē. Apuu áde bəpuú’é, bán bé Dyöb bəš bébéé.³⁷ Mosee mwən ámpē alúmté áte aá, bad bəpuude’.³⁸ Wéé Mosee átélé á Kálag e Dyöb aá, mwä bwel akóbé muú, achəgé Səŋgwéé áhed aá, Dyöb áde Abraham, Dyöb áde Aisige ne Dyöb áde Jakəbe.³⁹ Dyöb ádíi Dyöb á bad ábe bédé á alonɡé, saké Dyöb á bad ábe bəwédé. Nē dən álúmté bán ne Dyöb, bó moosyáál bédé á alonɡé.”⁴⁰ Dəŋge dé bemeléede bé mbéndé bənhəb bán, “A-meléed, chōm éche éhóbé étəŋgéné.”⁴⁰ Né-š modmod enkəŋchu’é mó dyamdyam asəded ámpē.

*Nsədtéd təŋgene Ane-awě-Béwógté
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)*

⁴¹ Héé Yesue ásədtéé bó aaken, “Cheé ékáá boŋ bad bəhəbē bán Ane-awě-Béwógté abídé á mbyaa níme kəŋ Dabidə?”⁴² Ngómē Dabidə mwən ahóbé á Kálag e Ngəse aá, “Səŋ Dyöbe anláá awēm Səŋgwéé aá, ‘Dyéé áwēm ekáá émbáá,⁴³ káəŋ ne á pónde echē mébenlé boŋ ékəgtéd ábōŋ bad bé ekəyí ámīn ne mekuu.’⁴⁴ Néé Dabidə mwən ásəbpé mó achəg aá Səŋgwéé, chán-nə Ane-awě-Béwógté áhələé abé awe mwän?”

*Yesue abage elébé aá,
bétédən bemeléede bé mbéndé pónde
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)*

⁴⁵ Bad bəsyāal bəwóge’áá chōm éche Yesue áhóbéé. Héé áləŋgéé bəbapəe, aá,⁴⁶ “Nyétédən bemeléede bé mbéndé pónde. Bédəə mengombe ahyómən áte, bédəə-’e bán bad bələnte bó á dyən-tē ne edúbé. Bédəə metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hōm á ngande.⁴⁷ Boŋ bəš bédume’

mbwóg é bekúd, bédogé-'ε bad ne ntón-ntón mé mékáne. Echê nyaa é bad éküd nkógsen níme níhábé ámín."

21

Mende níme nkúd a mmwaád
(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesue ásádé díd, anyín née behon bé bad béhāgkē mōné á ntyág mé mende. ² Annyín-ne ntógétōke a nkúd a mmwaád nhóg ahāg bedálee bébe. ³ Héε áhóbéé aá, "A mbále, nlānge nyé méé, nímén ntógétōke mé mmwaád níhédé mende á ntyág-te tómaa bó moosyāól. ⁴ Mōné níme ábē bad béhédé, ndíi mōné níme níhóbé bó ásē, boŋ anén mmwaád ne atóg áde ádíí ahédé mōné nísyāól níme áwóó, nísyāól níme ámbēē atognan yāl."

E'chemléd bé asóg dé nkōŋsé
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapεε behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyōb ébóó, ngáne bélōŋné chó kase é meláá, boŋ bénābē-'ε chó áte ne mende níme bad bésāŋgé. Héε Yesue áhóbéé aá, ⁶ "Ábén bwēm ábe nyényínéé nén, pōndé épě echē aláá ké ahóg déelyāgkē ámín e waáb. Bépāntēd mó áte mésyāól."

⁷ Bēnsédéd mó bán, "A-meléed, súútāŋ nén débēnlédté? E'chemléd é'héé bélūmēd bán nén áhede abenled?" ⁸ Yesue antimtén bó aá, "Nyétēd pōndé nén mod eépuutád nyé. Ekud é bad épě, á dīn ádēm, bédogé nyé, mod téé aá móó móde Ane-awē-Béwógté, béhōbē bán e'pun bé asóg é'pédé áte. Boŋ nyéehídé bó. ⁹ Nzé nyēwógé-'ε bán bel é'wantε', káa bán ekíde épāŋgé áte, modmod eebáá'. Mmén mekan mésyāól métāŋgéne abenled, boŋ saké mó mélūmēd bán, asóg amáá apε." ¹⁰ Héε álāŋgéé bó aá, "Alon ahóg détyēēmēn ádííí nzum. Nkamlen nhóg-ke nítyēēmēn níminíí. ¹¹ Ndōob eénāŋhéd áse ngíne-ngíne. Nzaa ne nkole bēbē hōm ásyāól. Mekan níme mébāŋte bad mébē. E'chemléd é'mbáámbāa bómpē bēbīd ádyōb. ¹² Mmén mésyāól médēbenléd, béhē nyé abum ámín, bétagté nyé. Békeén nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, béhé-'ε nyé á mbwóg. Nyébii-'ε bán, bēpεén nyé á'sō é' kāŋ é bad ne benkamlene áyāl e dīn ádēm. ¹³ Nē débε nyé etál pōndé eched, aláa bó mekan mésyāól níme nyésōŋténé á yāl echēm. ¹⁴ Né-óó, nyémad á nlém tē ngen póg bán nyéetāŋgenéé atag áte ngáne nyékāá'é. ¹⁵ Mmēn mēbe nyé dyam áde nyéhōbpē ne debyéé áde nyéhōbēnnē dó, nyaa echē ábēn bad bé ekoyí béehenlé nyé atyéemēn. Béehl-laá ahób bán dyam áde nyéhóbéé déetāŋgenéé. ¹⁶ Kāŋne besóó ne benyoó, bóobε áben baányan ne bēn, bēn bēpalé nyé áte, béwúú-'ε nyé nguse é bad. ¹⁷ Bad bésyāól békóó nyé áyāle dīn ádēm. ¹⁸ Ké nē,

dyamdyam déebenlé nyé, ké mbum e esid póg éebóó' é nyé á nló. ¹⁹ Nyékanj nlem ábel nyékud e'soosoj.

Yesue ahóbé ngáne

dyad á Jerusalem dépāá' é

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapεε aá, “A pónde eche nyényinnē sánze élǎhnedé dyad á Jerusalem, dǎo nyébfí' é bán ekide éhede apánted áte. ²¹ Nzé nyényiné nē, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé béke bésǎm á e'kone mín. Ane awē adé á dyad-tē wē, ából. Awē mó-'ε adé ámbíd e ebwóg eéǎgné mó asól á dyad á Jerusalem. ²² Ayāle nén, mímē mesú míme rǎhóbeé nē, médii e'pun bé nkǎgsen. Pónde eched dǎo mekan míme méténlédé ásē mélǎnnē. ²³ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē mímē mesú. Ayāle nén, metake híin mébē á nkǎhse-te, enén nyongel e bad ékǎd-te metuné bwāmbwam. ²⁴ Adén alonj á bad déwē á bel-tē. Békǎb nguse é bad née betān, békēen bó á melonj mémpēe. Bad ábe béesǎ bad bé Israel békǎgtéd dyad á Jerusalem áte, kǎh né pónde échē Dyǎb átíínédé bó émaá áte.

Epe é Mwān-a-Moonyonj

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Etondεε bǎǎbe ngǎn ne betintine bélǎmēd e'chemléd. Edib é nkǎé édǎm áte, étǎg née ahóbpε dé edib. Nén dékǎbēd bad bé melonj mé nkǎhse mbwóg kǎh bēébyē' née bēbēléé. ²⁶ Bad bépimén ne mbwóg ní ngine áyāle ebébtéd éche éhúe á nkǎhse, ngine-'ε éche édé ámín énǎhned á e'dii. ²⁷ Ene pónde dǎo bényinnē née Mwān-a-Moonyonj áhúe' é á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngine. ²⁸ A pónde eche nyényinnē née mímén mekan mébóótédé abenled, nyétyéem ámín, nyésād díd, áyāle nén pónde e e'soosoj émaá nyé ape áte.”

Mel méyǎgte syánē debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Héε Yesue álǎngeé bó ene ngan, aá, “Nyēnǎn alín á ngǎl bwām, káa bwel ké é'héé bémpe. ³⁰ Abíd áde byaá é'bootadté bó abíd, nyébēn nyébele nyébíi bán nchonj mímáá abé benben. ³¹ Melemlem nzé nyényiné mímén mekan mésyāál mébenlad, nyébíi nén bán, nkamlen ní Dyǎb rǎkwógé ape. ³² Ne mbále, nlǎnge nyé nén méé, enén nyongel e bad émaá' é kǎhne mímén mekan mésyāál mémáá abenled. ³³ Nkonj mí mín ne nkǎh ríse bémaá bonj ábēm e'yale bēbē abé ne abé.

Nyétéd pónde

³⁴ “Nyétóo nén nyéetómté echen pónde esyǎál ádyé ndyééd ne ámwé mím bwāmbwam. Nyéébūdē-'ε atag áte áyāle mekan mé alonjé. Nzé nyébele nē, né échē epun étān nyé

taléd née melám. ³⁵ Epun éched épií moonyon asyáál awě adé á nkõñsé. ³⁶ Nyétêd póndé, póndé ésyāā. Nyékānne bán nyéwõñ ngine átóm nímén mekan níme mébenléd áte, ábel nén nyéhél atyéem á'sō wéé Mwān-a-Moonyon.”

³⁷ Mmê mesú mésyāā Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyõb. Nzé ngukél empě, áke ánāá á ekone é Menzab. ³⁸ Nzé bñ bénsāá sánjén, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyõb áwóglen mó.

22

Békil kun áwúu Yesue
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jõn 11.45-53)

¹ Bõõb-põõ, Ngande e Ewle-é-Ngên emmad abé benben. Enén ngande ebédéé ðin bán Nnyíme-ámìn. ² Beprixe bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhéde'áá nzii echě béwúé'é Yesue á mesõõm-tê. Bébaá'áá pen bán bad bésõñtên.

Judase akwenténé ásom Yesue
(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Satane ansól mbapere awe Yesue nhóg áte, awě béchãgèé bán Judase. Ðin démpêe démbē mó bán Iskariõde. Ambé nhóg áfinté bembapere dyõm ne bébe. ⁴ Héé ásyãñgé boñ, áke atán beprise bémbáá bõõbe bekamlen bé Ndáb-e-Dyõb, ábel ntii ásom Yesue áwāb. ⁵ Nén dénwõgèd bó menyĩnge bwāmbwam. Bõbõó bempě á nchemtên. Bénlāá mó bán bésābē mó mōné. ⁶ Mó-'é ankwentén. Dõó ábóótédé nzii ahed ásom Yesue áwāb ésebán bad bébíí.

Yesue abõñsan Ngande e Nnyíme-ámìn
(Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jõn 13.21-30)

⁷ Bõõb-põõ, epun é ngande e Ewle-é-Ngên áde béwúé'é ndyõñ mí mbód mé Nnyíme-ámìn êmpě áte. ⁸ Dõó Yesue álóméé Petro bó Jõn aá, “Nyéke nyéboñsen syāñē ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámìn.” ⁹ Bēnsedéd mó bánken, “Héé wédãñgé wéé séke séboñsen ádyé chõ?” ¹⁰ Dõó ákwentanné aá, “Nyénõne”. Nzé nyépédé á dyad-tê, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendíb. Nyéhíd mó á ndáb ké ehéé eche ásonlē. ¹¹ Nyélaá nwóó-ndáb bán, ‘Awed meléede aáken, héé toñ e beken édíí echě módyēē ndyééd e Nnyíme-ámìn áte ne ábē bembapere?’ ¹² Bélūmèd nyé toñ echě ekalé áte eche bénábpé áte. Ene toñ edé ámìn á ndáb-te. Nyébele syāñē mboñsén ní ndyééd áhed.” ¹³ Dõó békíí, bétán-ne mekan melemlem ngáne ánlēbēé bó, bēmbõñsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámìn.

Ndyééd e Sãñgú
(Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kõr 11.23-25)

¹⁴ Ade póndé e ndyééd épédé áte, Yesue andyèé á tébele ne bembapere bé nlomag. ¹⁵ Héé álãñgèé bó aá, “Mendãñ

bwâmbwam meé ndyê enén ndyééd e Nnyíme-ámín ne nyé boŋ ríkude metuné. ¹⁶ A mbále nlânge nyé meé méedyáá chó ámpē káŋ ne á pónde echē Dyōb délōnēdtē chó mbon á pónde echē nímē nkamlēn mēpē áte.”

¹⁷ Dóo átédé mbwendé, boŋ ábagé Dyōb mekenag, álāngē-’ε bó aá, “Nyékob nén, nyémwê, nyétōmted nhóg ne aníní. ¹⁸ A mbále, nlânge nyé meé bootya bōob áke á’sō, méemwáá nímén mím ámpē káŋ ne nkamlēn rí Dyōb nípédé áte.”

¹⁹ Antéd káŋne ewele, ábe Dyōb mekenag, ákabtéd chó áte, ábē-’ε bó chó aá, “Echem yāl nén, ebāgnédé áyāl echên. Nyébele nén ákamtēn me.” ²⁰ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melem ne mbwendé rí mím. Anhób aá, “Mmén mbwendé ndii melē mékōlē ríme nsógténé ne mekií nímēm, ríme mésyogé áyāl echên.* ²¹ Boŋ nyénōne’, mod awē akii me ntúré, adyág ndyééd ne me hén.” ²² Mwān-a-Moonyoŋ áwē ngáne éténlédé, boŋ medim ne ane mod awē ášōm mó. ²³ Héε bembapεε bēn ne bēn bēbótédé nhóg ne aníní aséded, ábíi bó mod awē ábēl enén ndín e dyam.

*Bembapεε béswanŋtan tāŋgene
mod awe adé ambáá*

²⁴ Bembapεε bēn ne bēn bēmbootéd aselen, béhedé ábíi bó mod awē adé mod ambáá áwab títē. ²⁵ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Kāŋ é meloŋ élūmte nyanŋlēn ámín e bad ábe békamlanné. Benkamlēnε béchāge yāl bán, ‘Eboŋ-nléme.’ ²⁶ Boŋ éetāŋgené abé nē átítē echên. Emboŋ bán ane awē adé mod ambáá átítē echên, átim née ane awē atómténé mpín abé. Ane awē mó-’ε alyágte’, átim née mbāledε. ²⁷ Nzé bad bédé bébe, nhóg adyéé á tébele, aníní-’ε abenle mó, ahéé atóme waáb e’del áte? Saá ane awē adyéé á tébele-yε? Boŋ me, ndé áwen títē née ane awē abenle nyé. ²⁸ Nyéε nyédé bad ábe bēwéséné me á pónde eche ríkudé metuné. ²⁹ Ngáne Titée ábágé me kunze ákamlēn, né-’aá mémpē mébéé nyé. ³⁰ Nén débēl nyēdyé ndyééd, nyémwé-’ε mím hōm ahóg ne me áwem nkamlēn-tē. Nyé mod té ádyéé-’ε á atii dé nkamlēn, nyékāádtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe.

*Yesue ahóbé á’sō é’ pónde ad,
Petro ábāŋ mó áyāl*

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jōn 13.36-38)

³¹ “A-Simōn, Nōné! Satanε akudé kunze ákag nyé moosyáál, ákab-pε nyé áte. Abane bé bwām ne bé mbéb nēngáne mod apebe kón éche bésálté. ³² Boŋ nkánnédé wε meé adúbe áde éwóó déesudé’. A pónde echē wétiménné me ámpē, éwēd

* **22:20** Doŋge á kálag dé’só éewóó’ε e’yale ábe Yesue ámbld e Echem yāl nén; á nchoo 19 ne nchoo 20 rísyāál.

baányonj áte.”³³ Petro anhób aá, “A-Sánj, ké á mbwəg dóo bétimnéé wε káa á kwééd, mbəŋséné wε ahíd.”³⁴ Dóo Yesue álŋgeé mó aá, “Nláa wε, a-Petro, nchóm-a-kúb adêhób aá mótoó’ nkuu nén, wəbān me áyāl ngen éláán.”

Póndé e metake ekwogé ape

³⁵ Dóo Yesue ásedtéé ábē bembapεε aá, “A póndé eche ménlōmmē nyé éseban nyéewánlé ekwε é ngáb, káa ekwε, káa metámbe, nzé-chómé nyéntōgkē?” Bembapεε bēnkwentén bán, “Chómchóm.”³⁶ Dóo Yesue álŋgeé bó aá, “Bəəb-pəó, mod awě awóó ekwε é ngáb ké’ε ekwε, áwále áyāl. Ane awě mó’-ε eewóo nkwaté, ásóm nímē nkobe, áchan nkwaté.”³⁷ Nlŋge nyé meé kálag e Dyəb ehóbé aá, ‘Bébánné mó nchoo nhóg ne bechíb.’ Né’-aá ébenlédté áyāl echēm. Etŋgené ébenléd áned.”³⁸ Bembapεε bēnlāā mó bán, “A-Sánj, nəné’, sēwánlé nkwaté nibe hén.” Mó’-ε antimtén bó aá, “Désob nē bəəb.”†

*Yesue akil akáne á ekone é Menzab
(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)*

³⁹ Hē dóo ábidé á ebwóg, áhídē á dyad-tê, ákē á ekone é Menzab ngáne ámmēténné abel. Bembapεε bó’-ε bēnhíd mó ámbíd.⁴⁰ Ade bépédé áwed anláá bó aá, “Nyékāne’ bán mekəgsen méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansyəó bó á nkəg, asidé mwă nchabnede, akóg mebóbónj, ákānnē nén aá,⁴² “A-Tê, nzé ébónnéde wε, ékōbēn me nímén metuné. Boŋ ké nē, saké ngáne ébónnéde me, boŋ bēl ngáne ébónnéde wε.”⁴³ Ade Yesue ákānnéé nē, ángel embíd ádyəb, éhyε ewéd mó áte.⁴⁴ Anwéd mekáne áte ngáne ámbēē á ndutul-tê. Ebábé eche ébidé mó á yəl émbē ngáne metóté mé mekií, étēnē’ á ndəəb taáb, taáb.‡⁴⁵ Ade ámáá akáne, antyéém ámín, áke wée bembapεε bēbédé. Antán née békúnéé áyāle ndutul e ngíne.⁴⁶ Dóo ásedtéé bó aáken, “Cheé nyékúnéé? Nyépáde ásē, nyékāne nén mekəgsen méepiidé nyé.”

*Békóbé Yesue
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jən 18.3-11)*

⁴⁷ Yesue eépedéé ké amad á nsəl dóo amute á bad ápédé. Mod awě antómén bó abédeé Judase, mbapεε nhóg átíntē e bembapεε dyəm ne bébe ábe Yesue. Apedé’-aá Yesue á nkəg ahé mó tâl.⁴⁸ Boŋ Yesue ansédéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhéde Mwăn-a-Moonyonj tâl ádíi ásom mó-yε?”⁴⁹ Ade bembapεε ábe bóəbe Yesue bēbédé áhed bényíné dyam áde áhede abenled, bēnsédéd mó bánken, “A-Sánjú, sēhele séwān ne níméd nkwaté-yε?”⁵⁰ Héε mbapεε nhóg átómté nkwaté,

† 22:38 Désob nē bəəb; káa Nē ákwógé. ‡ 22:44 Dəŋge á kálag dé’só déewóó’ε nchoo 43 ne nchoo 44.

ásēlē ntāŋ awě prise ambáá etúu é ekáá émbáá. ⁵¹ Boŋ Yesue anláá bó aá, “Nyésob nê bɔɔb!” Ansidtén mó ene pɛd e etúu, ádid mó bwám. ⁵² Héé álāŋgɛé beprise bémbáá bóɔbe benkamlɛɛ bé mésénzɛ mé Ndáb-e-Dyɔb ne belyáged bé dyad, bad ábe bēnhyɛ mó akób aá, “Nchíb mɔɔ nyéhyédé akób, boŋ nyēwálé nkwaté ne mbid-ɛ? ⁵³ Mbwe téé syánē debágáá á Ndáb-e-Dyɔb, nyēnkēmbánné me ké ekáá á yāl. Boŋ echen pónde epedé bɔɔb. Ehíntén chɔɔ édé á nkamlɛn bɔɔb.”

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jɔn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Héé békóbé Yesue, boŋ békɛɛné mó, bétimēn mó á ndáb wɛɛ Prisɛ Ambáámbáá. Petro mó-’ɛ ahidé’áá bó ámbid mwá etún. ⁵⁵ Bēnkonéd muú átintē e dyad, bad bēlādēn áhed. Petro mómpē anhyɛ adyɛɛ áhed. ⁵⁶ Mbəledɛ a mmwaád nhóg annyín néé Petro ádyéé á nkəg rí dū. Dɔɔ ánóné mó chóŋ, boŋ áhōbē’ aá, “Anén mod mómpē ambé ne Yesue.” ⁵⁷ Boŋ Petro antáj aá, “A-mwān-a-mmwaád, meebii’ é me mó.”

⁵⁸ Eebeméé áte, mod ampée anchem mó. Anhób aá, “Wémpē edé nhóg áwāb ehoŋ.” Boŋ Petro anhób aá, “Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl.”

⁵⁹ Ámbid e háwa póg mod ampée ambádnén aá, “Ntāŋɛn ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adii mod a Galilia.” ⁶⁰ Boŋ Petro anhób aá, “A-mod-e-ngé, meebii’ é chóm éche mmɔŋ ékoo’ é ahób.”

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nê, nchóm a kúb antóŋ. ⁶¹ Héé Sāŋgwéé ákúnné boŋ mīd mébomé bó Petro. Dɔɔ Petro áwémɛténé e’yale ábe Sāŋgwéé ánlāā’ é mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótɔo’ chii nén, wěbāŋ me á yāl ngen éláán.” ⁶² Héé ábíde á ebwóg, abálé-’ɛ awé. Anchií bwámbwam.

Bébómtédé Yesue, béwelé-’ɛ mó

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Bɔɔb-pɔɔ, bad ábe bénóné’áá Yesue bēmbotéd mó awɛl, bébɔmtád mó, ⁶⁴ békaŋ mó mīd, bésɛdtɛ mó bán, “Láá sé, nzé-módé abɔmé wɛ?” ⁶⁵ Bésyáá’áá mó nzyáŋ nyaa ne nyaa.

Bépééné Yesue wɛɛ belyáged bé dyad

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jɔn 18.19-24)

⁶⁶ Néé bīn é’sāŋgé, bad bémbáá bé Israel, beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēnkōb mbom, bépɛɛn Yesue áwab káansɛl. ⁶⁷ Héé bésɛdtɛé mó bán, “Láá sé nzé wɛ-ɛé edé Ane-awě-Béwógté?” Dɔɔ Yesue áhóbéé aá, “Ké menláá nyé, nyéedúbéé me. ⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwɛnténné me. ⁶⁹ Boŋ bootya bɔɔb, Mwān-a-Moonyoŋ ádyéé á ekáá émbáá é Dyɔb á Ngum.” ⁷⁰ Bó moosyáál bēnsɛdéd bánken,

“Nédē wε-εέ edé Mwǎn a Dyöb-ε?” Ankwentén aá, “Nyé bën-εέ nyéhóbé bán née édíí.” ⁷¹ Dóo behóbéé bán, “Nzom ehée empée déhedéé? Syánē bën dewógé áwē nsəl.”

23

Payledε akáádté Yesue

(*Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jón 18.28-38*)

¹ Héε belyáged bé dyad bésyāāl bétyéémé ámín, bonj békéεné mó wée Payledε. ² Awed-taá bebóótédé mó mekan abán áyāl bán, “Sékóbé anén mod ngáne apuutadté sé alonj áte. Ahóbé nén aá, séesaṅnád Kaisεε tááεε, áhōbē-’ε nén aá, mó mwěn móš módē Ane-awě-Béwógté, nédē ahóbe’ aá módē kâṅ.” ³ Dóo Payledε áseɖtεé Yesue aáken, “Wε-εέ edé kâṅ e bad bé Israēle?” Yesue ankwentén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ⁴ Bonj Payledε álāngē beprise bémbáá ne amute á bad nén aá, “Meenyíneé atote ké ahóg áde anén mod ákwééne.” ⁵ Bonj bémbē békag á’sō, behōbē bán, “Anén mod akóne bad ne mam níme áyágtéé á mbwóg e Judeya esyāál. Ambootéd á Galilia, apedé-’ε hén bōob.”

Herode akáádté Yesue

⁶ Née Payledε áwógé nê, ansɖéd ké Yesue adíi mod a Galilia. ⁷ Bénlūméd mó áte bán, nê dën dóo édíí. Ngáne alonj á Galilia abédé ásē e nkamlen níme Herode, Payledε anlóm Yesue áwē. Herode mwěn ámpē ambé á Jerusalem ene pónde. ⁸ Ayōgkē mewēmten awónj ányín Yesue áyāle awógé’áá mó dúu. Ahédé’áá aá mónyín menyáké níme ábeléé. Né-óó anwóg menyínge áde bepééneé Yesue áwē. ⁹ Ansɖéd Yesue ekud é mekan, bonj Yesue enkéntimténné mó dyamdyam. ¹⁰ Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béntyēēm ámín, bebāntād Yesue mekan áyāl. ¹¹ Héε Herode, bōobe éche sánze bebóótédé mó awō, béwelé-’ε mó. Dóo béwāádtē mó kase é bwēm, bonj álōmē mó ámbíd wée Payledε. ¹² Nén dēnkāṅ Herode bó Payledε bēntīm ásē échē epun; édé ape nê, búmō bénsēbē ekoyí awonj.

Bébidtē mbakú bán béwúu Yesue

(*Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jón 18.39-19.16*)

¹³ Hê dóo Payledε áládé beprise bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bémpēe, ¹⁴ bonj álāngē bó aá, “Nyénsébé anén mod apεεn áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bōob-póó nhedé áte áyāl échē wée nyébën nyédíí, bonj meekóbnéé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán ábelé. ¹⁵ Ké Herode ámpē eekóbnéé mó awusé ké ahóg, né-’áá ákás bonj álōmē mó ámbíd. Bōob-póó dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábelé áde álúmte bán atāngéné kwééd. ¹⁶ Né-óó mēhōb bekúde mó,

ńtēdē mó, ákag.”* 18 Dóo amute ásyā́l ábónéé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídtéd sé Barabase.” 19 (Barabase abédeé mod awě bēnhēē á mbwōg áyāle bel ábe ámbootédté á dyadtē ne awúu áde áwúé’áá bad.) 20 Ngáne Payledé ánwōngē mewēmtēn átēde Yesue, ambé aláá bó nē ampē. 21 Bon bēmbē bēbōnē’ bán, “Bomé mó á awōg! Bomé mó á awōg!” 22 Anláá bōmpē ngen éche élónténé éláán aá, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé? Meekóbnéé mó awusé ké ahóg áde átāngéné kwééd. Né-ōó, mēkūdē mó, ńtēdē-’ε mó, ákag.” 23 Ké nē bēmbē bēbōnē’ bán ábome mó á awōg. Kááj ne á asóg, échab ehób énkobnéd. 24 Payledé ambídéd mbakú aá, móbēl nēngáne bēhóbé. 25 Antédé mod awě bēnhōbpē, awě ambé á mbwōg áyāle bel ne awúu áde áwúé’áá bad, bon ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédáá.

Bébómmé Yesue á awōg

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jōn 19.17-27)

26 Ade sánze ékeeneé Yesue á hōm dé mpanag, émbomén Simōne, mod a dyad á Sirine. Anén mod ambíd á mwā dyad awě adé á ahāngé. Héé békóbé mó, bépémtéd mó awōg áde Yesue bán áhídne mó dó ámbíd.

27 Afintē e ndun e mod echē enanáá Yesue ámbíd, bebaád bēmbē áwed, béchyé’áá, bélebe-’ε mó. 28 Dóo Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nén aá, “A-bān bé bebaád bé Jerusalem, nyéechyēē’ me, nyéchyε’ échen yāl ne áben bán. 29 Nhóbe nē áyāle nén e’pun é’ bīn é’húε, áde bad bēhōbpē bán, ‘Nnam ne ábē ábe bédé ekōm, ne ábē ábe béēchyāā’, ne ábē ábe béēmwanjtē mbéd!’

30 A pónde eched dóo bad bēlāngēē mbōod bán,

‘kúmtéd sé ámīn,’

káa e’kone bán,

‘kútén sé.’

31 Nzé bébele’ mímén mésyā́l bōob, áde bwel é’lyágé é’díi mendib áte, chán-náa bēbenlé áde bwel békinnē-yε?”

32 Bōob-pōó bēnkeén e’bébtéd é’ bad é’be, ápan bó nchoo ne Yesue. 33 Ade bépédé hōm áde béchāgēé bán Ebōngél é Nló, bēmbomé Yesue á awōg, ne ábē e’bébtéd é’ bad é’be. Bēmbomé nhóg á ekáá é emwēd, aníní-’ε á ekáá émbáá.

34 Héé Yesue ákánneé nén aá, “A-Sāj, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeleé.”† Sánze énsid mbambú, ákab mbóté éche Yesue. 35 Ndun e mod entyéém á nkag, bēnōné’ chōm éche ébenlad. Bon benkamlene bé Israel bēwéláá mó, bēhōbē bán,

* 23:16 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 17: Bōob-pōó, mwě téé, nzé Ngande e Nnyime-ámīn embé, Payledé antāngén bad bé dyad mod a mbwōg nhóg achenned.

† 23:34 Donje á kálag dé’só déewō’ε: Héé Yesue ákánneé nén aá, “A-sāj, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeleé.”

“Achōnté’áá bad bémpēe, áchood-tōs eche yāl, nzé ne mbále mó adé Ane awě Dyōb Apwédé, boŋ Awógéd-te.”

³⁶ Sánze chómpē éwéláá mó. Empiínéd mó ebéntéd é m̄im, ³⁷ élāngē mó bán, “Nzé wée edé k̄an e bad bé Israel, ésōŋ echoŋ yāl!”

³⁸ Béntél awe nló ámin nén bán, “K̄an e bad bé Israel chóo nén.”

³⁹ Atínté e ábê e’bébtéd é’ bad é’be ábe bēmboméé bōobe Yesue á awog, nhóg ansyāŋ mó aá, “Saá we edé Ane awě Dyōb Awógté-ye? Sōŋ-ō échoŋ yāl, éson-’e sémpē!”

⁴⁰ Boŋ aníní mod ankáné waáb áte aáken, “Weebáá’é Dyōb-ε? Sóo bad bébe dekudé melelem mé nkógsen níme mómpē ákúde. ⁴¹ Boŋ pen, nkógsen níme dékúde, rítāngéné ne níme sóo mbéb. Boŋ anén mod eébeleé dyam dé mbéb ké ahóg.”

⁴² Héε ane mod ábádeé ahób aá, “A-Yesu, sōn, weéchatán me á pónde eche wésōnlē á nkamlēn.” ⁴³ Dóo Yesue álāngéé mó aá, “Á mbále, nlānge we meé, chii nén dēn wēbē ne me á Paradis.”

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jōn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Bōob-pōó b̄in bēmbē dyam kəd. Etōndeε andím, ehíntén ékwē-’ε ekíde áte ésyāāl káaŋ ne á ngāŋ éláán. Abad áde dēnkáb Ndáb-e-Dyōb áte dēnsalé áte e’ped é’be. ⁴⁶ Hē dóo Yesue álébpé esaád aá, “A-Tê, áwōŋ mekáá dóo rilyágé échē edāádəŋ!” Amaá-’aá ahób nê, ámīl-’ε nlém, awé-’ε. ⁴⁷ Ade mod ambáá a sánze ányíné nê, ankéméd Dyōb nén aá, “Á mbále, anén mod abédé-’ε mod a bwām.” ⁴⁸ Néε ndun e mod echē enhyē anōn, ényíné mekan mé ményáké níme mēbēnlédé, mod téé ambán ekáá á nlém, ásūē’ á ndáb. ⁴⁹ Yesue ábe besón bésyāāl ne bebaád ábe bēmbootéd mó anan ámbíd se á Galilia, béntyēem etún, bēnōné nímén mekan mésyāāl.

Bélimmé Yesue

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jōn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Bōob-pōó mod ambé awě abédé d̄in bán Josebe. Anén mod ámbíd á dyad á bad bé Israel áde béchəgeé bán Arimatia. Abédé mod a edúbé. Abédéε mod a bwām, asāŋ-’ε. Kénéε ábédé mod a káánsel enkēnkwenténné mbakú echē ábíní belyáged bé dyad bēmbídēdtē áwúu Yesue. Abédé mod nhóg awě anlyág nlém nén aá epun épē éche Dyōb dékobpé nkamlēn. ⁵² Ankē Paylede achāŋ aá, ábe mó ndim níme Yesue. ⁵³ Néε ákúde kunze, anhúd mó á awog, ákāān mó kase e mbóm, áke alímé mó á soŋ echē bēpwógé á eláá-tē, éche béēsēbpeé mod alíme áte. ⁵⁴ Nén démbē á Mbwe mé mboŋsén, áde mbwe-mé-nkóme-áte nhédé’áá abooted. ⁵⁵ Bebaád ábe bēmbootéd Yesue anan ámbíd se á Galilia, bēnhíd Josebe, bényín soŋ, bényín-ne ngáne bēnānté mó ndim á soŋ-tē. ⁵⁶ Dóo bétímé ámbíd á dyad-tē, bēboŋsán mōg ne mekún níme bēnabnadte

ndim. A mbwε-mé-nkóme-áte bénkōmē áte ngáne mbéndé e bad bé Israel étífidé.

24

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jón 20.1-10)

¹ A epun é'sō, nédē á Sōndé mbwεmbwε pírib, ábē bebaád bēnkě á soη. Bēnwālē mekún mé ndim níme bēmbonjénné. ² Béntān nées aláá áde bēnkōlēnnē nsəl rí soη ásyáηgέ á e'dii. ³ Bēnsāl á soη-tē, boη bēnkētánné ndim níme Yesue áwēdte. ⁴ Nén dēmbotéd bó ataged á mewēmtēn. Dóo bad bébe bēbídé taléd, bétyéém bó á nkæg ne mesaj níme mékine' áte. ⁵ Ne mbwóg bwámbwam bēnsōη mǐd ásē. Héε ábē bad bébe bēlāηgέé bó bán, “Cheé ékáá boη nyéhédé mod awě adé á alongé áfintē e bad ábe bēwédé? ⁶ Eésáá hén, apuúdé. Nyékamtēn ngáne ánlāā' é nyé, áde ábédé á Galilia, ⁷ áá bétāηgéné Mwān-a-Moonyon abε á mekáá mé bebel bé mbéb, bēbōmē mó á awog. Boη āpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán.” ⁸ Hē dóo ábē bebaád békámténé ábē e'yale.

⁹ Ade bēhúú á soη, bēnkálé bembapεε dyóm ne nhóg ne ábíníi bēmpēe mam mésyāāl níme bényíné. ¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapεε bé nlómag nímén nkalaη, bēbédéε Maria Magdalēne, Joanaa, ne Maria, nyaá awe Jemse, nchoo ne bebaád bēmpēe. ¹¹ Boη bembapεε bé nlómag bēnwēmtēn bán ene póle edfí ngwel. Bēnkēndúbéé chó. ¹² Hē dóo Petro ápádté ásē, boη ányəgté á soη. Ade ápédé áwed anwúlén ásē, ánōn soη áte. Anyín dásō mbóm chēmpen. Dóo ásuú á ndáb. Mewēmtēn mékógládtáá mó áte tāηgēne dyaη áde ábénlédé.*

Yesue apíidé bad bébe á nzii e Emos

(Mak 16.12-13)

¹³ Bōob-pōó, échē epun dēn, bembapεε ábe Yesue bébe békágé'áá á dyad áde bēchəgέé bán Emos. Abíd á Jerusalem ápe á Emos ábédé etūn dyaη máyl saámbé. ¹⁴ Abē bembapεε békágé'áá bēkalé nímén mekan mésyāāl níme mékébenléd. ¹⁵ Ade békékanlé kááη, dóo Yesue mwēn áhyédé bó atán, boη áwoηné bó. ¹⁶ Boη pen mǐd mēnkēnnédnédte bó, áchem mó. ¹⁷ Héε Yesue ásedtéé bó aáken, “Póle ehéé nyépagké akal á eke-tē nén?”

Hē dóo bétyéémé ne ngəl esyāál. ¹⁸ Dóo bó mod nhóg awe bēchəgέé bán Klopase, átimtánné mó aáken, “Emōη pen-éé edé nken a mod á Jerusalem, áde wēébíi mekan níme níkébenléd nímén mesú-ye?” ¹⁹ Dóo Yesue ásedtéé bó aáken, “Mekan méhéé mē?” Boη bēlāηgē mó bán, “Mekan níme

* 24:12 Doηge á kálag dé'só déewóó' é nchoo 12.

mébénlédé t̄ngene Yesue, mod a Nazaret. Ambé nkal é'daádəŋ awě ahóbé'áá, ábelé-'e ndale é mekan á'sō é' Dyōb ne á'sō é' baányon. ²⁰ Abed beprise bémbáá ne belyáged bé dyad bēmbē mó á mekáá mé nkamlene, ábided mbakú bán bēwúu mó. Dóo bēbómmé mó á awōg. ²¹ Bon sēnlyág nlém bán, mó adé ane awě áwəbé bad bé Israel. Née éhúdé nê áte, chii dóo álōntan e'pun é'láán taa nê ábenlede. ²² Amín e nê ámpē, nguse é bebaád átíntē echêd bépéénédé sé menyáké mé póle. Bēnkě á son epog é mbwembwē, ²³ bon bēētānēé ndim míme Yesue. Bēnhūū ámbíd, bēhōbē bán, ángel épíídé bó á ndóg-te, élāngē bó nén bán, Yesue adé á alongé. ²⁴ Nguse é bad átíntē echêd énkě á son, bétán chó melelem nēngáne bebaád bēnhōbpē, bon bēēnyīnēé mwēn."

²⁵ Dóo Yesue álāngēé bó áá, "E'yókél é' bad bóo nyédíí. Nyéewámsánné mam mésyāāl míme bekal bé'daádəŋ bēhóbé adúbe! ²⁶ Ngómē éhédnádtáá bán, Ane-awě-Béwógté ákud mímén metake mésyāāl, bon ákud éche ehúmé." ²⁷ Yesue antógnéd bó mam mésyāāl t̄ngene eche yāl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyōb-te, mbooted ne kálag éche Mosēe ne kálag éche bekal bé'daádəŋ bēsyāāl.

²⁸ Ade bépédé benben ne dyad áde békágé'áá, Yesue anlúmed byánán eke élyágé édé mó á'sō. ²⁹ Bon bēnkəŋ mó bán, "Hyě édyēē áwēd ngáne bīn é'máá ahín, pónde-'e emaa atóm." Dóo áhídé bó ádyēē áwāb. ³⁰ Ade bōbōo bēdyéé ásē á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāmēd chó, ásāl chó áte, bon ábagé bó. ³¹ Hē dóo mīd métánlédé bó, bon béchemé mó. Dóo ányóó bó á díd-te. ³² Bēnlāā nhóg ne aníníí bán, "Ngómē nlém nhógkáá syánē á abum áde ákánlé'áá syánē á nzii, bon átānlād syánē Kálag e Dyōb?"

³³ Abwōg-ábwōg dóo bēsyāngé ásē, bon bētīm-me ámbíd á Jerusalem. Dóo bétáné bembapēē dyóm ne nhóg ngáne bēládné áte hōm ahóg bóobē bembapēē bēmpēe. ³⁴ Héē bembapēē ábe bétáné á ndáb-te bēlāngé bó bán, "Sāngwéé apuúde ne mbáá, apiídé-'e Simōne!"

³⁵ Dóo bó bad bébe bómpē bēhóbé dyam áde ábénlédé bó á nzii, bēhōbē-'e ngáne bēchéme mó áde ásaleé ewele áte.

Yesue apíté abē bembapēē

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jōn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

³⁶ A pónde eche bēkaleé nē, dóo Yesue mwēn ábídé bó átíntē, bon álenté bó áá, "Nsaŋ mībē ne nyé!"†

³⁷ Mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bēwēmān bán, bēnyíné nwú. ³⁸ Dóo álāngēé bó áá, "Cheé nyétagēé áte? Cheé nyényágēé á nlém-tē. ³⁹ Nyénən me mekáá nyénən-ne me mekuu, bon

† 24:36 Donje á kálag dé'só déewóó'é: álenté bó áá, "Nsaŋ mībē ne nyé!"

nyébíi bán mmèn-εέ ndé. Nyékiten me yǎl, nyényín nze nwú n'wóó nson ne e'hid ngáne nyényíneé nwóó nén.”

⁴⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó míme mekáá ne mekuu. †

⁴¹ Ade bélyágé bényágεέ nê ne menyinje mésyāāl, békōgladtáa á nlém-tê, dōó áseǵtεé bó aáken, “Nyéwóó chōm éche bédyágkē hén-ε?” ⁴² Dōó bébágé mó esónj é súu echě bétúmé.

⁴³ Boṅ ákobé', ádyāg-ke chó áwab e'só-te.

⁴⁴ Héε álāngεé bó aá, “Mmén mam móó rílánge'áá nyé áde rílyágé ndé ne nyé meé, dyam téé átāngéné alón ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Moseε ne á kálag é bekal bé'dáódaṅ, ne á Kálag e Ngāse-tê.”

⁴⁵ Dōó ánédtté bó debýéé áte, ábel nén bésōṅten Kálag e Dyōb, ⁴⁶ boṅ álāngē-'ε bó aá, “Bétélé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awē-Béwógté atāngéné metake akud, awé, boṅ e'pun ábe é'lónténé é'láán, ápuu. ⁴⁷ Bétélé bán, bad békale meloṅ mé bad mésyāāl nén bán, bad bétede ábel dé mbéb á dīn á Yesu, ábel boṅ Dyōb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad mímé nkalan akale á Jerusalem. ⁴⁸ Nyé-'aá, nyédé bad ábe bényínné mímén mekan díd. ⁴⁹ Mmén mēlōmē nyé chōm éche Titée ánhōbpē aá móōlōmē nyé. Boṅ nyélyāg nyédyεε á dyad-tê káōṅ né nyékudé ene ngine echě ebíde ámín.”

Yesuε apūmmé

(Mak 16.19-20; Mbel 1.9-11)

⁵⁰ Dōó Yesuε ásyāṅnéde bó á dyad-tê, ápeεné bó benben ne dyad á Betani. Héε ányéné mekáá ámín, boṅ ánámte bó.

⁵¹ Ade ánamtεé bó nê, dōó áchēnnē bó, boṅ ápummé ádyōb. §

⁵² Abē bembapεε bémbwāgē mó mebóbōṅ. Bēntīm ámbíd á Jerusalem ne menyinje mésyāāl. ⁵³ Békāg-ke á Ndáb-e-Dyōb pónde ésyāāl, ákémed Dyōb.

† 24:40 Donje á kálag dé'só déewóó'ε nchoo 40. déewóó'ε boṅ ápummé ádyōb.

§ 24:51 Donje á kálag dé'só

Nkalaŋ ní bwám míme Yesuε ngáne

Jone átélé Ndibned ní kálag

Nkalaŋ ní bwám ngáne Jone átélé rílúmte aá Yesuε adii Eyale é Dyöb éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Echê Eyale éntim moonyoŋ édyēē-’ε átíntê e bad. Mmén nkalaŋ, Jone atelé mó ábel bad ábe béléa mó bédúbe nén bán Yesuε, Mwän a Dyöb mó adé Nsoode awê Dyöb dénhöbpē aá móslōm. Anlúmed-te aá nzé bad bédúbpé mó béküd e’soosōŋ.

A kálag tê wén á mbooted, Jone alúmte ngáne baahóg béndübēē Yesuε békwentén-ne áhíd mó, álúmtē-’ε ngáne bémpēe-’ε bétáŋgánnáá mó, béekwentene-’ε mó adúbe. E’péd 13-17 é’hóbe tãŋgene abé áde Yesuε ne ábē bembapεε bémbēē pónidé esyáál káŋŋ ne epun éche békóbé mó ne mam míme ánlāá’ é bó ene pónidé esyáál. Jone ahóbé ámpē aá nzé mod adúbpé Krístā āküd alongé áde déemaá’.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-18

Jone, Ndusεε ne bembapεε bé’sō ábe Yesuε 1.19-51

Nsón míme Yesuε 2.1-12.50

E’pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 13.1-19.42

Mpuu míme Sáŋgwéé ne alúmed áde álúmtáá bad yäl 20.1-31

Nsógten: Yesuε alúmté yäl ámpē á Galilia 21.1-25

Eyale éntim moonyoŋ

¹ A mbooted, byánán Dyöb déhăg nkōŋsé Eyale êmmad abé. Eyale émbē ne Dyöb. Echê Eyale ébédeε Dyöb. ² Káŋŋse á mbooted Eyale émbē hōm ahóg ne Dyöb. ³ Dyöb dēmbenléd échê Eyale áhăg bwēm é’syāāl. Chóm ké ehóg éesaá éche Dyöb dénhăgké ésebé ne Eyale. ⁴ Alongé ásyāāl dénhū ne Eyale, áde alongé dō-’áá ápíínédé baányoŋ e’nyínεn bé ekíde. ⁵ Abê e’nyínεn bé ekíde é’pεne’ á ehíntén-té, ehíntén ééhēlēē bó abóded.*

⁶ Mod nhóg ampē awê Dyöb dénlōmmē. Dín démbē mó bán Jone. ⁷ Jone ampē áláa bad tãŋgene ábē e’nyínεn bé ekíde, ábel nén bad bésyāāl bēwōg, bédúbe-’ε. ⁸ Saké mwēn abédé ábē e’nyínεn bé ekíde. Ampē ábíd mbōŋ tãŋgene ábē e’nyínεn bé ekíde. ⁹ Eyale chōo ébéde e’nyínεn bé ekíde é’ mbále ábe

* 1:5 Ehíntén-ne ééhēlēē bó abóded káa ehíntén énkēnchemmé bó.

é'nyĩnte' moonyon asyáál ekíde. Mó-'áá apagé'áá á nkõñsé-te. ¹⁰ Abédé á nkõñsé-te, bon kénéé Dyõb dênhægké nkõñsé ne mó, nkõñsé ménkênchemmé mó. ¹¹ Ampě áwē dyad bon ábē bad bēnkēnkobpé mó. ¹² Ké nê, ambě donje á bad kunze ábē bãn bé Dyõb. Ábē bad bēbédéé bad ábē bēnkob mó ne adúbe áde bēndübēē mó. ¹³ Béesaá bãn bé Dyõb nyaa echē moonyon áchyáá'é mwān. Bēnkēmbáá bãn bé Dyõb byánán moonyon mó achyáá bó. Dyõb dēn dōó adé awāb Titéé.

¹⁴ Eyale êntīm moonyon, édyēē átíntē echêd. Anlón ne nsimé, anlúméd-te syánē ngáne mbáale e Dyõb ékóó abé. Dennyín échē ehúmé, ehúmé éche sáá ábágé mó nēe rímē mpom mí mwān. ¹⁵ Jone anhób mam áyā echē, anhóád aá, "Anén mod móó rílangé'áá nyé meé, 'Mod ahúé' ámbíd echēm awē atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámín.' " ¹⁶ Alón áde álóné ne nsimé ábélé syáā moosyáál dekudé nnam ámbíd e nnam. ¹⁷ Wēé Mosee dōó Dyõb dēmpoódté mbéndé. Bon nsimé ne mbáale béhúú ne Yesu Krístæ. ¹⁸ Modmod eényínēē Dyõb mbêd, éetóméé rímē mpom mí mwān awē adé Dyõb abé-'é mó á akéb. Mwēmpen mó akidényín mó. Mó abelé bon Titē Dyõbe abyēen.

*Jone, Ndusenε ahóbé ad
móosad Ane-awē-Béwógté*

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Baámbáá bé Israel bé dyad á Jerusalem bēnlōm beprise ne bad bēmpēe bé túmbé e Levi wēe Jone, bán béke bēseded mó bánken nzé-módé ádíí. ²⁰ Enkēmbangé ahób, bon ampanléd bó áte aá, "Saké me ndé Ane-awē-Béwógté." ²¹ Héé bēsedtéé mó bánken, "Nzé-ō édíí? Wε-εé edé Elaijaa?" Ankwentén aá, "Aáy, meesaá mó." Bēnsedéd mó ámpē bánken, "Wε-εé edé nkal é'dáádəŋ awe bésinéé-yé?" Antimtén bó aá, "Aáy." ²² Kóəŋne á asog dōó bēsedtéé mó bánken, "Nzé-ō édíí? Láá sé ábel sétim ámbíd áláa bad ábe bélómé sé. Nzé-módé wewe ehóbé wēé módé?" ²³ Héé Jone átimtanné bó ne e'yale ábe nkal é'dáádəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

"Méé ndé ehób éche mod awē ahəŋte' á ehyáŋge aá, 'Nyétii nzii eche Sáŋgwéé.' "

²⁴ Bəəb-pəó Befarisia bóó bēnlōm ábē bad ábe bēmpě wēe Jone. ²⁵ Bēnsedéd mó ámpē bánken, "Nzé weésě Ane-awē-Béwógté, weésě-'ε Elaijaa káa Nkal é'dáádəŋ awe bésinéé, che-ō édušanné bad?" ²⁶ Héé Jone átimtanné bó aá, "Ndusan ne mendíb, bon mod adé átíntē echēn awē nyéēbii'é. ²⁷ Mó adé ane awē äpě ámbíd echēm. Meékwognedéé áhune ké rímē nkəəd mé metámbé."

²⁸ Mmén mésyāāl mēmbenléd á dyad á Betani á múde mé edíb é Jodan rímíníí wēe Jone ádúsánnáá bad.

Yesue, Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb

²⁹ Née bɪn é'sánǵé, Jone anyín née Yesue ahúé'é níní. Héé áhóbéé aá, "Nyénɔne', Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb m̄ne. Mó ahúde' mbéb ní bad bé nkɔŋsé. ³⁰ Anén mod móó rílánǵé'áá nyé áde ménhɔbpē meé 'Mod ǻpǻ ámbíd echēm awē atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámín.' ³¹ Ké mmēn menkēmbíí'é mó, boŋ mempǻ rídusan bad ne mendíb ábel bad bé Israel bebíí mó." ³² Héé Jone ábídeé mbóŋ nén aá, "Menyín nēŋgáne Edəádəŋ é Dyɔb ébídeé ádyɔb née élāā, ésud mó á nló mín, ébé-'e ne mó. ³³ Ké nē, menkēnsóŋténne meé m̄ ne. Boŋ Dyɔb áde dénlōm me aá rídusan bad ne mendíb dēmmād me aláa aá, 'Mod awē wényínnē née edəádəŋ é Dyɔb ésúdeé á nló mín, boŋ étyéém áhed, móɔdusén bad ne Edəádəŋ éche Esáá.' ³⁴ Nnyíné nímén mekan mésyāāl, mbíde-'e mbóŋ nén meé mó adé Mwän a Dyɔb."

Bembapɛɛ bé'sō abe Yesue

³⁵ Née bɪn é'sánǵé ámpē, Jone ambé áhed ne ábē bembapɛɛ bébe. ³⁶ Annyín née Yesue átóméé. Adé ányíné mó, anhób aá, "Nyénɔne', Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb m̄ ne." ³⁷ Adé ábē bembapɛɛ bébe bēwógé nē, bēmbootéd Yesue ahíd. ³⁸ Ade Yesue ánóné ámbíd boŋ anyín nēŋgáne behídeé mó ansedéd bó aáken, "Cheé nyéhedeé?" Bēntimtén mó bán, "Rabai" (awē adé bán meléede) "Héé édyé'é?" ³⁹ Anláá bó aá, "Nyéhyag, nyényín wée rídyé'é." Né-ɔó, bēnkǻ anyín wée ádyé'é. Ade bépédé áhed ébédeé dyam ngəŋ éniin é ngukél. Bēndyé-'e áhed káəŋ bɪn é'híntén bó. ⁴⁰ Atínté e ábē bembapɛɛ bébe ábe bēnwóg dyam áde Jone ánhɔbpē boŋ behíd-te Yesue, nhóg abédé dɪn bán Andreyá. Andreyá abédeé Simɔn Petro mwānyan. ⁴¹ Né-ɔó dyam dé'sō, ankǻ mwānyan Simɔne áhed. Anyíné-'aá mó boŋ álánǵē mó aá, "Sēnyíné Ane-awē-Béwógté" (nédeé Krístəə). ⁴² Dóó Andreyá ápééneé Simɔne wée Yesue. Yesue anóné-'aá Simɔne chóŋŋ, boŋ áhɔbē aá, "Edíi Simɔne, mwän awē Jone. Béchəgé we bɔɔb bán Sepase." (Adén dɪn ádíi melemlen née Petro, nē adé ndim e aláá.)

Yesue achénlé Filibe bó Nataniél

⁴³ Née bɪn é'sánǵé, Yesue ammād aá mókag á mbwóg e Galilia. Dóó ákíi Filibe atán boŋ álánǵē mó aá, "Hídé me." ⁴⁴ Filibe abédeé mod a dyad á Betsaida, melemlen mé dyad áde Andreyá bó Petro bémbídtē. ⁴⁵ Filibe anyín Nataniéle. Héé álánǵéé mó nén aá, "Sēnyíné ane mod awē Moséé ántenlé mam áyāl eché áwe mbéndé-te. Móó káəŋne bekal-bé-e'dəádəŋ bēntenlé mam á yāl. Adíi Yesue mod a dyad á Nazaret, mwän awē Josebe." ⁴⁶ Héé Nataniéle ásedtéé mó aáken, "Dyam á bwám áhéé áhele ábídeé á Nazaret?" Dóó Filibe álánǵéé mó aá, "Hyǻ ényín." ⁴⁷ Ade Yesue ányíné Nataniéle ahúé', dóó

áhóbée áyāl echê aá, “Nyénəne, mwän a Israel nén sóm-sóm, awě mbeltéd rítyéémé!” ⁴⁸ Héε Nataniεε ásεdtée mó aáken, “Chán émwédé me abii?” Héε Yesuε ákwεntanné aá, “Filibe adêhób aá móchəge wε, nnyíne wε á alín á ngəl sé.” ⁴⁹ Héε Nataniεε áhóbée aá, “A meléed, edii Mwän a Dyöb. Wε-εé edé kəŋ e bad bé Israel.” ⁵⁰ Yesuε antimtén mó aá, “Edúbpé áyāle nlanğé wε meé nnyíne wε á alín á ngəl sé. Wεényin mam nímě métómé nén.” ⁵¹ Héε ábádeé aá, “Ne mbále, nlanğe nyé nén meé, nyéenyin néε dyöb ánédnéde nyényin-ne néε ángel é Dyöb échəgkée ésudé-’ε Mwän-a-Moonyon əmín.”

2

E’wóngé á dyad á Kana

¹ Ambíd e e’pun é’be, e’wóngé bembē á dyad á Kana á mbwóg e Galilia. Yesuε nyaá ambé áhed. ² Bénlēbē Yesuε ne ábē bembapεε bəmpé á e’wóngé wē. ³ Mím mēmmaá áte. Hē dóo Yesuε nyaá ápédé áwē boŋ álāŋgē mó aá, “Mím mémáá bó.” ⁴ Héε Yesuε álāŋgée mó aá, “A-nyan, weetəŋgenεé me dyam áde rítəŋgéné abel aláa. Echem pónde eépédée.” ⁵ Héε nyaá ákíí bembəlede bé ngande bē aláa aá, “Nyébel kéchéé éche álāŋgé nyé aá nyébel.” ⁶ Bəob-pəó, mbeé é meláá ébédé benben ne áhed. Echē ndín é mbeé chəó bad bé Israel bēbēnládtáá áhé mendíb áte á nwobe ní yəl á pónde e mekáne echāb. Ké ehée etedé’áa dyam mbwókel e líta e mendíb. ⁷ Héε Yesuε álāŋgée bembəlede bé ngande bē aá, “Nyélóned mbeé chē ne mendíb.” Né-óó, bēnlōnēd échē mbeé həod ne mendíb. ⁸ Dóo álāŋgée bó aá, “Nyékəbe-óó mendíb bəob, nyékeen wée mod awě alyágte’ mekan mé nchaged.” Né-óó, bēmbəl ánéd. ⁹ Ade ane mod áwógléné nímě mendíb nímé mémáá mím atim, enkēmbíí’ε wée mébidé, (boŋ bembəlede ábe bēnkě nímě mendíb akəbe bēmbii). Dóo áchagé mod awě akude sómbé, ¹⁰ boŋ álāŋgē mó aá, “Mod téé abelé asébe achágtén bad mím nímě mébóó. Bad bémaa-’áa mó amwé bwāmbwam, boŋ ábagé bó nímě mééboo. Boŋ wε, etimé ekəŋgé nímé mébóó káəŋ ne bəob.” ¹¹ Mmén menyáké nímě Yesuε ábélé á Kana á mbwóg e Galilia móo mébédé ábē e’chemléd é’sō. Hē dó-’aá álúmté éche ehúmé, ábē bembapεε bēnsüm-me nímab nlém áwē.

¹² Néε nén ámáá atóm, Yesuε ansyəgé á dyad á Kapenahum nchoo ne nyaá, baányan ne ábē bembapεε. Bēndyεé-’ε áwed nguse é e’pun.

*Yesuε anané bekáb bé nyonğé á Nddb-e-Dyöb
(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)*

¹³ Adé pónde e Ngande e Nnyíme-ámín ékwógé bad bé Israel apε, Yesuε ankě á dyad á Jerusalem. ¹⁴ Adé ápédé áwed,

ankě á Ndáb-e-Dyöb. Antán née bad békábεέ dyön. Bésómé'-áá nyag, mbód ne mbəngé, bepεle-bé-məné-'ε bépεnlé məné. ¹⁵ Hée átédé nkəəd, ámané etanǵú ánanné bó nchoo ne échab mbód ne nyag á Ndáb-e-Dyöb wê. Ampəntéd məné nímě bad bépεnlé'áá áte, ákūnē-'ε betébele ábe bépεnlé'áá nímě məné ámín mekuu ámín. ¹⁶ Anláá bad ábe bésómé'áá mbəngé áá, "Nyébíden beləə bén á ebwǵg. Nyéētímté ndáb echě echem Sǵǵ ndáb e dyön." ¹⁷ Adě ábē bembapεε bényíné nê, dǵo békámténé epεd é kálag e Dyöb éche éhóbe nén bán "A-Sǵǵ, kán echě níwóó áyāle echoǵ ndáb əwūū mε."

¹⁸ Hée benkamlεε bé bad bé Israel bétímé ámbíd, bésεdté mó bánken, "E'chemléd é'héé éhele elúméd sé ábel sébii bán ewóó kunze ábel enén ndín e dyam?" ¹⁹ Yesuε antímtén bó áá, "Nyépəǵ enén Ndáb-e-Dyöb, məlǵ chó ámpē áyāle e'pun é'láán." ²⁰ Dǵo ábē bad béhóbeé bánken, "Enén ndáb echě bétédé móom mé mwě méniin ne mwě ntóob chǵo éhóbeé wεé móǵlǵ áyāle e'pun é'láán-ε?" ²¹ Boǵ ndáb echě Yesuε áhóbe'áá ebédéε dásǵ eche yǵl. ²² Né-ǵó ámbíd eche Yesuε áwédé boǵ Dyöb ápūūd mó, dǵo ábē bembapεε békámténé dyam ádē ánlāá' é bó. Béndūbē mam nímě méténlédé á kálag e Dyöb, bédúbé-'ε e'yale ábe Yesuε ánhǵbpē.

Yesuε abii mod asyǵál nlém áte

²³ A pǵndé e Ngande e Nnyíme-ámín, áde Yesuε ámbēē á dyad á Jerusalem, bad híin béndūbē mó ngáne bényínné menyáké nímě ábeléé. ²⁴ Boǵ ké nê, Yesuε enkēsummé nlém áwāb, áyāle ámbíi moosyǵál áte. ²⁵ Modmod enkētəǵénné mó dyam aláa tǵǵene mod ampée áyāle mwěn ammǵd moonyǵ asyǵál nlém abii áte.

3

Yesuε bó Nikodemuse

¹ Mod nhǵg abédé bán Nikodemuse. Abédéε nhǵg awě alyǵté'áá bad bé Israel abé-'ε epεpé é bad bé Farisia. ² Mbwe nhǵg ampě wεε Yesuε nkuu, álǵngē mó áá, "A-meléed, séchemé nén bán, edii meléede awě Dyöb álómé. Áyāle nzé Dyöb déesě ne mod, eéhēlēē-se ábelé mekan mé menyáké nímě ébeléé." ³ Yesuε ankwentén mó áá, "Ne mbále, modmod eéhēlēē-se asól á nkamlεn ní Dyöb ésebán achyáádté ámpē." ⁴ Nikodemuse-'ε ansédéd mó ááken, "Chán mod awě amaá akwog áhele se achyáád ekǵólé-ekǵólé? Eesaá mbále nén bán eéhēlēē-se asól á abum ádē nyaá ngen échě élónténé ébe ábel béchyáa mó ámpē-yε?" ⁵ Dǵo Yesuε átímtanné mó áá, "Ne mbále, nlǵǵe wε mεé, nzé béechyáa mod ne mendib ne Edəǵdǵ ééhēlēē-se asól á nkamlεn ní Dyöb. ⁶ Ane awě achyáádté ne moonyǵ a ekob, adii moonyǵ. Awě mó-'ε achyáádté ne Edəǵdǵ é

Dyöb adí Edáádəh. ⁷ Weebág menyáké ngáne ríhóbé mée ‘Mod atáŋgéné achyáád ekóólé.’ ⁸ Nzé epub éhóbé bán chó étóme’, pəd eché édáá aké chó ékagké. Ewóge’ ntəgag ríme ébeleé bon weebíé’ é wée ébídeé ké’ é wée ékagké. Melemlem nê dóo edíí ne mod ké ahée awě achyáádté ne Edáádəh é Dyöb.” ⁹ Héé Nikodemuse ásedteé mó aáken, “Chán nén áhelese ábenled?” ¹⁰ Yesue ankwentén mó aá, “Néé edíí meléede ambáá a bad bé Israel weéhélé’ rímén mekan asənten-ne? ¹¹ Ne mbále, nlánge wε mée, dyam áde sébíí dóo séhóbéé. Sébíde-’ε mbón ne dyam ádē sényíne. Bon nyé modmod nyéekwenteneé chóm éche séhóbéé adúbe. ¹² Néé rílángeé nyé mekan ríme médé mekan mé nkənsé, nyéedúbpe, chán-nō nyémwεé adúbe nzé nlánge nyé mekan rímé médé mekan me nkon rí mín? ¹³ Modmod eékíí’ é á nkon rí mín étóméé Mwän-a-Moonyon awě abíde áwed bon ápe á nkənsé.” ¹⁴ Ngáne Mosεε ámboméé nyə á akon* bon atíí dó amín á ehyánge, melemlem nê dóo bétíí’ é Mwän-a-Moonyon. ¹⁵ Nén débenléd ábel bon kenzéé awě adúbpé mó ákud alongé áde déemaá’.

¹⁶ Dyöb átómténé bad bé nkənsé adəh. Né-óo anlóm rímé mpəm rí Mwän ábel kenzéé awě adúbpé mó eewág bon ákud alongé áde déemaá’. ¹⁷ Dyöb dénkənlómmé awe Mwän á nkənsé ákáad bad. Alongé á bad dóo ánlómmé mó áson. ¹⁸ Kenzéé awě adúbpé mó eékwaá nkáásé, bon kenzéé awě eedúbpe mó, amaá nkáásé akwε áyāle eedúbpeé mpəm rí Mwän rí Dyöb. ¹⁹ Nén dóo mbakú e Dyöb edíí: E’nyínen bé ekíde é’pédé á nkənsé, bon baányon bédáá ehíntén tómaa e’nyínen bé ekíde áyāle rímāb mbeltéd rídé mbéb. ²⁰ Kenzéé awě abele mbéb, akóó ábē e’nyínen bé ekíde, éepaá-’aá á e’nyínen bé ekíde-tē ábāh nén rímé mbeltéd mé mbéb méebíde áwed. ²¹ Bon kenzéé awě abele mam mé mbále, abíde’ á e’nyínen bé ekíde ábel nén bad bényín bán kéchéé échē ábeleé awógne Dyöb.

Mbón eché Jone tŋgene Yesue

²² Ambíd e nē, Yesue ne ábē bembapeε bēnkē á mbwóg e Judeya. Bóbōo bēndyéé áwed nguse é e’pun, ádusán-ne bad. ²³ Jone mómpē adusánáá bad á dyad á Anon benben ne á dyad á Salim áyāle mendib mémbe áhed bwāmbwam. Bad békágé’áá áwē, ádusán-ne bó. ²⁴ Nén ábédé byánán béhē Jone á mbwóg. ²⁵ Bōob-póó, donge dé bembapeε ábe Jone bépéntánnáá ne mod a Israel tŋgene nwobe rí yāl. ²⁶ Dóo bépédé wée Jone bon bélánge mó bán, “A-meléed, ekamtan mod awě nyúmō nyébédé á pəd e edíb é Jodan eníníí? Mod

* **3:14** Nyə eche Mosεε ámboméé ebédéé nyə eché ámbenlé. Nē dóo Dyöb démbenlé áhood bad ábe nyə énlédte á ehyánge. Nzé bad bēnnōn ene nyə, bédyéε bwām. Nəm 21.9.

awě éhóbé'áá mam á yǎl echê. Nóné'! Mós adusan bad níní! Bad híin békagke áwē.”²⁷ Jone ankwentén aá, “Modmod eéhēlēē-se ákud chǒm, ésebán Dyōb ábágé mó ch́. ²⁸ Nyébèn nyédé me mbón nén bán menhób meé saké me ndé Ane-awě-Béwógté. Dyōb dénlóm me á'sō ábonſen bad áyāle epe éche Ane-awě-Béwógté. ²⁹ Mod awě akude sómbé mó awóó sómbé. Bon nsón-a-echoŋ a mod awě akude sómbé, awě atyéeme mó á nkæg áwōglān mó, abág menyiŋge nzé awóge mó ehób. Né-ǎó, nén d́ó ákás bon nlón ne menyiŋge. ³⁰ Edúbé échē étáŋgéné née échágkēé, échēm-me ésude'.”

Ane awě abidé ádyōb atómé moosyáál

³¹ Ane awě abidé ádyōb atómé moosyáál. Ane awě mó-ε achyáádté á nkōŋsé adli mod a nkōŋsé, áhōbē-ε mam mé nkōŋsé, bon ane awě abidé ádyōb adé ámín e moosyáál. ³² Chǒm éche ányíné ne éche áwóge ch́ó áhóbēé bon ké nê, modmod eedúbpéé mó. ³³ Bon kénzéé awě akobé chǒm échē áhóbé, né akwēnténé ne nlém rísyāál aá Dyōb adé mbále. ³⁴ Póle e Dyōb ch́ó mod awě Dyōb álómé áhóbēé áyāle Dyōb déenónéé ámbíd nzé abage' mod échē Edáédəŋ. ³⁵ Titée adā awe Mwān, abagé-ε mekan mésyāál áwē mekáá. ³⁶ Kénzéé awě asumé nlém wée ane Mwān, akudé alongé áde déemaá'. Bon kénzéé awě eébēlē' ngáne áhóbé éekudté alongé áde déemaá', ábē akud nkōŋſen ní Dyōb.

4

Yesue ne mmwaád a Samaria

¹ Yesue ambíi aá Befarisia béwóge nén bán mókude ekud é bembapeε tómaa ne Jone, módusan-ne bó. ² (Kééé Yesue mwēn éedusannaá bad, ábē bembapeε bóó bédúsánnáá bad). ³ Awóg áde Befarisia bénwōgkē nê dēmbēl Yesue anhidé á mbwóg e Judeya átim ámbíd á mbwóg e Galilia. ⁴ Byánán əpe á Galilia antáŋgéné née ápóó a mbwóg e Samaria. ⁵ Á mbwóg e Samaria wē ampě á dyad áde béchəgēé bán Sika. Adén dyad démbē benben ne ndəəb echē Jakəbe ámbēé mwān Josebe se e'boód. ⁶ Ayāle ene ndəəb echóg éche béliímé éche bébwélé'áá mendíb áte émbē áhed. Echén echóg é mendíb ébédeé éche Jakəbe. Ngáne eke énkōmēdtē Yesue andyéé á nkæg mé échē echóg é mendíb. Nén ábédeé dyam-éé adé kəd.

⁷ Héé mmwaád a Samaria nhóg áhyédé mendíb abwēl. Yesue anláá mó aá, “Hé me mwā mendíb mé amwé.” ⁸ Enén póndeé Yesue ábē bembapeε bēnké á dyad-tē áchan ndyééd. ⁹ Héé ane mmwaád átimtanné mó aá “Ebé mod a Israel, me-ε mbé mmwaád a Samaria, échōmē me mendíb-ε?” (áyāle bad bé Israel ne bad bé Samaria béechemtannaá.) ¹⁰ Héé

Yesue ákwentanné mó aá, “Nzé wembíí mendε mé Dyöb, ebíí-ε mod awě ahedne we mendíb, né ehědné me mendíb. Né mbagé-ε we mendíb míme mébage alongé.” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén mó aá, “A-Sáj, ké chöm éche bébwenléé mendíb weewóó’ε, echóg é mendíb-pe échábé ásē, hée wětēdtē míme mendíb míme mébage alongé. ¹² Echēd sáá ambáá Jaköbe mōnlyágnéd sé échén echóg é mendíb. Mwēn, ábē bán ne ábē e’lém é’syāāl, hén-εé bémwágé’áá mendíb. Nédē ehóbe bōob weé mótomē Jaköbe-ye.” ¹³ Yesue ankwentén aá, “Kénzée awě amwédé mímén mendíb, píd ēbē ekób mó. ¹⁴ Bōj kénzée awě āmwē mendíb míme mébéé mó píd éekóbpé mó mbēd. Mendíb míme mébéé mó, mébē mó áte née n’yélé míme méēlēnē’. Mmē mendíb mébē mó alongé áde déemaá’.” ¹⁵ Hée ane mmwaád álāngéé mó aá, “A-Sáj, bée me míme mendíb ábel nén píd eekóbé mémpē, meépāg-ke hén ábwel mendíb ámpē.”

¹⁶ Dōo Yesue álāngéé mó aá, “Kág, éke échag awonj nchóm, bōj étim ámbid hén.” ¹⁷ Ane mmwaád antimtén Yesue aá, “Mewóó’ε nchóm.” ¹⁸ Dōo Yesue áhóbéé aá, “Ekalé mbále weé móowóó’ε nchóm. Ayāle ekéwōj bechóm bétáan, ké ane modte awě nyúmō nyēdé bōob eésáá awonj nchóm. Dyam áde ehóbé áde mbále.” ¹⁹ Awóg áde ane mmwaád áwógé nē dōo álāngéé Yesue aá, “A-Sáj, nnyíne nén meé edii nkal é’dáédāj. ²⁰ A mbōod-mín hén dōo ábēd besáá bébágé’áá Dyöb edúbé, bōj nyé bad bé Israel nyéhóbe bán á Jerusalem dōo bétāngéné Dyöb edúbé abe.” ²¹ Hée Yesue álāngéé mó aá, “A-mmwaád nén, sōjtén chöm éche rílángeé we. Póndé ehúe’ echē nyéebaá Titée edúbé á mbōod-mín hén ké’ε á Jerusalem. ²² Nyé bad bé Samaria nyébage chöm éche nyéebíí’ε edúbé. Bōj sé bad bé Israel sébage mó edúbé ngáne sébíí mó áyāle nén e’sóosōj é’húú dásō ne bad bé Israel. ²³ Bōj póndé ehúe’, emaa-ε ne ape, echē bad ábe bébage Titée edúbé ne nlém nhóg bébéé mó échē edúbé á Edāédāj ne á mbále-tē. Echē ndín é bad chóo Titée áhedeé aá bébage mó edúbé. ²⁴ Dyöb ádíi Edāédāj, badte ábe bébage mó edúbé bétāngéné mó chó abe á Edāédāj ne á mbále-tē.” ²⁵ Hée ane mmwaád álāngéé Yesue aá, “Mbíí meé Ane-awě-Béwógté āpě. Póndé echē ápéé, ātānlēd sé mekan mésyāāl áte.” ²⁶ Hée Yesue álāngéé mó aá, “Me awě sóo dekale’ me-εé ndé mó.”

²⁷ Ene póndé chēn dōo ábē bembapεε bépédé. Yāl enkóm bó áte ānyín née ákanléé mmwaád. Bōj bó modmod eésēdtéé mó aáken, “Cheé éhedeé?” Ké-ε “Cheé nyé ane mmwaád nyékaléé?” ²⁸ Ane mmwaád antedé apom dé mendíb, átim ámbid á dyad-tē, áke aláá bad aá, ²⁹ “Nyéhyag, nyényín mod awě álāngé me mam mésyāāl míme ríkembēnlé. Nyé bán, saké Ane-awě-Béwógté awě bésinéé nén-ε?” ³⁰ Dōo ábē bad behídté

á dyad-tê áke dé atán Yesue.

³¹ Ene pónde, bembapεε ábe Yesue bécháá'áá mó bán, "A-meléed dyé ndyééd." ³² Bon Yesue ankwentén bó aá, "Nwóó ndyééd e adyé echě nyéebíí'é." ³³ Héε ábē bembapεε bésēdtéé nhóg ne aníníí bánken, "mod múmó apiínédé mó ndyééd-ε?" ³⁴ Dóó Yesue álāngeé bó aá, "Echem ndyééd edíi ábel nsón míme mod awě alómé me, áhóbé aá mbel, ámad-te mó. ³⁵ Ngómē nyéyǒgkě ahób bán ámbíd e ngon éniin, né pónde e mbote epedé'? Nyénone', nlānge nyé nén méε nyékéled díd áte, nyényín ngáne mbote émáá mbonśén abé, ápád á nzag-tē. ³⁶ Ké bōob mod awě apáde adé míme nsábe akud, alade mbote é alongé áde déemaá', ábel nén mod awě awéne bó mod awě apáde bó moosyǎal bébê menyinje. ³⁷ Né-óó ngan echě békaleé nén bán, 'mod nhóg awénεé, aníníí'-ε ahúd edé mbále.' ³⁸ Me-εé nlómé nyé mbote áke dé apád éche nyéewénεé. Bad bémpēe bébélé nsón, nyé'-ε nyétombwan bó nsón."

Bad bé Samaria híin bédúbpe

³⁹ Bad bé Samaria híin ábe bémbíd adé dyad béndübē Yesue áyāle mam míme ane mmwaád anlāá'é bó. Ane mmwaád anlāá bó aá, "Alāngé me mekan mésyǎal míme ríkembenlé." ⁴⁰ Né-óó, áde bad bé Samaria bépédé áwē, bēnchāḡ mó bán ádyεε áwāb dyad. Né-óó, andyéé áwed e'pun é'be. ⁴¹ Bad híin bémpēe béndübē mó áyāle áde ayáge. ⁴² Bénlāā ane mmwaád bán, "Saké dyaam áde élanḡē sé dēmpen dóó ákáoḡ bon sēdúbé Yesue, bon sēbēn sēwógné etúu, sēbíí'-ε bán mwēn-εé akōḡté Nsoode a nkōḡsé abé."

Yesue achōḡté mwān a mod ambáá a ngómenaa

⁴³ Ámbíd e e'pun é'be Yesue anhidé á mbwóg e Samaria, áke á mbwog e Galilia. ⁴⁴ Yesue mwēn anhób aá, nkal é'dǎódǎḡ eewóó'é edúbé áwē dyad. ⁴⁵ Ade apédé á mbwóg e Galilia, bad bēnkob mó. Bēnkob mó áyāle bémbē á Ngande e Nnyíme ámīn á Jerusalem, bényín-ne mam mésyǎal míme ámbenlé.

⁴⁶ Héε Yesue átímé ámbíd á Kana, wée ántimédte mendíb mīm. Ahed-te dóó mod ambáá a ngómenaa ábédé awě mwān ákónlé'áá á dyad á Kapenahum. ⁴⁷ Ade ane mod áwógé bán Yesue ábídé á mbwóg e Judeya apedé á mbwóg e Galilia, ampě áwē, achāḡ mó aá áchood mwān, awě ambé benben ne kwééd. ⁴⁸ Yesue anlāá mó aá, "Nyé modmod nyéedúbpeé kóḡḡ né nyényíné e'chemléd ne menyáké." ⁴⁹ Ane mod ambáá a ngómenaa anlāá mó aá, "A-Sāḡ, hyǎḡ, dékag kwééd edé ehób bán chó ekóbe awem mwān." ⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, "Kǎḡ, awoḡ mwān ábē á alongé." Ane mod andúbé e'yale ábe Yesue, ákē'-ε. ⁵¹ Ade ane mod ádíí adé á nzii e

esú dǎo ábē bembæledε bébómné mó, bonj bēlāngē mó bán, “awonj mwān ābē á alonjé.” ⁵² Dǎo ásédte bó pónde echē ane mwān āmbootédte bwām abé. Bénlāā mó bán, “Ahēb dēntedé mó chān á ngāj póg.” ⁵³ Dǎo ane mod ákamténé aá rímé melemlem mé pónde móo Yesue ánllā’ē mó aá, “Awonj mwān ābē á alonjé.” Né-ǎó, bǎobε eche ndáb bēndūbē Yesue.

⁵⁴ Abén e’chemléd bǎo bēmbē e’chemléd ábe é’lonténé é’be ábe Yesue ámbenlé áde ábíde á mbwǎg e Judeya bonj ápē á mbwǎg e Galilia.

5

Yesue achōjté eped é mod

¹ Ambíd e rímén mésyāāl, Yesue ankē á Jerusalem á ngande e bad bé Israel. ² A Jerusalem wē, benben ne Nsəl mé E’ké mé Ndyonj ní mbód, etonj ébédé áhed. Echén etonj béchágé’áá chó á ehób é bad bé Israel bán Betzata. Enwōnj mebepé métáan. ³ A mebepé-te wē, bad bé nkole bēnkūmēn áhed, ábe bēkwédé ndím, ábe bédé e’ped é’ bad ne ábe bēwédé eped.* ⁵ Mod nhóg abédé áhed awē akékolé á etún é móom mé mwē meláán ne mwē waam. ⁶ Ade Yesue ápédé áhed annyín ngáne ane mod ánángé ásē, abíi-’ε aá nkole níbéme mó á yāl. Dǎo ásédte mó aáken, “Edǎá bwām adyεε-yε?” ⁷ Ane mod antimtén mó aá, “A-sāj, meewóo’ε mod awe ášléd me á etonj-tē nzé mendíb mépuútédé áte. Nlédte ahób meε ísǎl, né mod ampée amaá asól.” ⁸ Dǎo Yesue álāngéé mó aá, “Syǎá ásē, étéd échonj ebúm, ékag.” ⁹ Abwǎg-ábwǎg ane mod andyē bwām, ányǎg éche ebúm áte, ábootéd-te akε.

Epun éche nén dēmbenlédte ébédéε á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁰ Né-ǎó, anyín áde bad bēmbáá bé Israel bényíné ane mod awē Yesue ándidte bwām, bēnsedéd mó bánken, “Chii adé mbwε-mé-nkóme-áte, nzé dehídé-’ε mbéndé echéd, weetāngeneé ebúm apém se ébwāgne.” ¹¹ Bonj ankwentén aá, “Mod awē adidé me bwām anláá me aá, ‘Téd échonj ebúm, ékag?’ ” ¹² Héε bésedteé mó bán, “Nzé adé ane mod awē álángé wε aá, étéd échonj ebúm ékag?” ¹³ Bonj ane mod mwēn enkēnkongé Yesue abii, ngáne Yesue ámmadté asól á amute-tē áde démbē áhed. ¹⁴ Ambíd enē Yesue annyín ane mod á Ndáb-e-Dyǎb. Ade ányiné mó, anláá mó aá, “Nǎné’, emaa bwām adyεε. Weébēlē mbéb ámpē ésebé nē, né wētōm atag ngáne étágé’áá nē.” ¹⁵ Hē dǎo ane mod áhídté, bonj áke álāngē bad bēmbáá bé Israel aá Yesue móo adidé mó bwām. ¹⁶ Né-ǎó, bad bēmbáá bé Israel bēmbootéd Yesue mekuu ahíd áyāle

* **5:3** Donje á kálag ábádé nchoo 3b-4: Abē bad bé nkole bēmbē áhed ásin bán mendíb mépuuted áte. 4 Ebédé nén bán, pónde-té ángel eche Sāngwéé ehyagáá asud á etonj-tē wē épúuted chó áte. Nzé émbenléd-te nē, mod a nkole ké ahéé awē ansébe asól áwēd-te nkole rímáá’áá mó.

achõnté mod á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁷ Yesue antimtén bó aá, “Echem Sán ayǒgké nsón abel, me-’ε ámpē ntǎngéné nsón abel.” ¹⁸ Enén póle echē Yesue ánhõbpē, embël yǎl ennabé bad bé Israel atod áte áwúu mós, áyāle saké mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte, chēmpen ábóó bon achagé Dyõb aá Sáá, néde alúmte’ aá bó Dyõb bétáá.

Ngíne e Mwǎn a Dyõb ehúú ne Dyõb

¹⁹ Né-ǒó, Yesue antimtén ábē bad bémbáá bé Israel aá, “A mbále, nlǎnge nyé nén meé, Mwǎn a Dyõb eébélēē dyam ké ahóg ne mós mwēn. Mekan níme anyíneé Sáá abele’ mós mómpē ábeleé. Kéchéé éche Sáá ábeleé chós mómpē ábeleé. ²⁰ Ngáne édíí nén bán Sáá adáá Mwǎn, alúmte mós chõm téé éche ábeleé. Alümēd-te mós ndāle é mekan éche étómé nímén, ábel ékómed nyé yǎl áte. ²¹ Ngáne Sáá ápuudtéé bad bon ábagé-’ε bó alongé, melemlem nē dós Mwǎn mómpē ábageé alongé wée kenzéé awē adáá alongé abε. ²² Melemlem-’aá Sáá éekāadtēē modmod. Abagé Mwǎn ngíne esyǎl ákáad bad. ²³ Abelé nē ábel bon bébage Mwǎn edúbé melemlem ngáne bébageé Sáá. Kenzéé awē eébage Mwǎn edúbé, né eébageé ké Sáá awē alómé Mwǎn edúbé. ²⁴ Ne mbále, nlǎnge nyé nén meé, kenzéé awē awógé ábēm e’yale bon adúbé mod awē alómé me, akudé alongé áde déemaá’, béekáad-taá mós. Amaá atóm á kwééd, asólé á alongé. ²⁵ Ne mbále, nlǎnge nyé meé, pónde ehúe’, emaa-’ε ape, echē bad ábe béwédé béwõgkē ehób e Mwǎn a Dyõb, bad ábe béwõg-kε chós bébē á alongé. ²⁶ Ngáne alongé áhúú ne Sáá, melemlem nē dós ábélé aá alongé áhúú ne Mwǎn ámpē. ²⁷ Abagé-’ε Mwǎn ngíne ákáad bad áyāle Mwǎn adii ane awē béchagéé bán Mwǎn-a-Moonyon. ²⁸ Nén déekāmtē nyé yǎl áte; pónde ehúe’ echē bad bésyāāl ábe béwédé béwõgkē échē ehób, ²⁹ bébíd-te á son-tê: Bad ábe bébélé mbon, bépuú ábē á alongé, ábe bó-’ε bébélé mbéb bépuú békud nkógεn.

Mbón ayāl wée Yesue

³⁰ “Dyamdyam déesaá áde níhele mbēl ne mmēn. Ngáne echem Sán álángé me aá níkaad nē dós níkaadteé, né-ǒó mbakú echēm etyéémé. Etyéémé áyāle meekáadtéé ngáne mmēn nídáá, bon nkáadte’ ngáne mod awē alómé me áhedéé.

³¹ “Nzé mbídé echem yǎl mbón né ene mbón echē mbídeé eékobnedéé. ³² Bon mod ampée adé awē abíde me mbón, mbíi-’ε nén meé, mbón echē abídeé me ekõbnédé. ³³ Nyēnlóm bad wée Jone, mós-aá abíde mbón tǎngene mbále. ³⁴ Eesaá nén bán, moonyon atǎngéné me mbón abíd. Bon nlángé nyé tǎngene mbón eche Jone, ábel nyédúbe me, nyékud e’sóson. ³⁵ Jone abédéé nēe etrukán éche échodne’, épenté-’ε ekíde.

Nyêmbé menyinje áhíd ábê e'nyínen bé ekíde áyāle esónj é pónde. ³⁶ Bonj nwóó mbónj eché etómé ké mbónj eché Jone ámbídtē. Nsón níme echem Sáj ábágé me aá mbel nímáde, mmèn mbíde mbónj nén bán echem Sáj móo alómé me. ³⁷ Echem Sáj awě alómé me mwèn ámpē abíde me mbónj. Nyéewógéé mó ehób, nyéenyíné-'aá mó mbéd. ³⁸ Nyéedúbpeé ane awě alómé, né-óó nyéemwagké bán échē eyale édyee nyé á nlém-tē. ³⁹ Nyékídtē' Eyale é Dyób ahed áte áyāle nyéwēmtan bán nyéékúdt alonjé áde déemaá' áwēd-te. Echén Eyale chēn-éé éhóbe áyāl echēm. ⁴⁰ Ké nē, nyééhēdēē ape áwēm ábel bonj nyékud alonjé áde déemaá'.

⁴¹ “Saké edúbé é baányonj níhedéé. ⁴² Bonj mbíí nyaa é bad éche nyédíí, mbíí-'e meé nyéewōnneé Dyób edonje á nlém-tē. ⁴³ Mpedé á dīn áde echem Sáj, nyéekobéé me, bonj nzé mod ampée apedé á dīn áde dēn, nyéékob mó. ⁴⁴ Nzé nyékene' nhóg ne aníníí, nyéwōgē bwām, bonj nyéēbēlēē ngáne Dyób dēn dékenné nyé. Chán-nō nyédúbēē me? ⁴⁵ Ké nēé nyéekobéé me, nyéewémtán bán, me-éé mēlāā echem Sáj meé nyéekobéé me. Mosēe awě nyélyágé nlém áwē mwèn-neé akōjté ane abé awě áhób aá, nyébelé mbéb. ⁴⁶ Nzé nyēnkōn Mosēe adúbe né nyédúbpeé me, áyāle nén, áyāl echēm dōo ántenlé mam níme átélé. ⁴⁷ Bonj nēé nyéedúbpeé mekan níme átélé, chán nyédúbēē ábēm e'yale?”

6

Yesue adídté ndun e mod

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Ámbíd e nímén mésyāāl, Yesue ne ábē bembapee bēnchabé edib é Galilia éche béchogéé bán edib é Tiberia. ² Ndun e mod ehídé'áá mó áyāle bényíné'áá menyáké níme ábélé'áá ngáne áchóójté'áá bad bé nkole. ³ Héé Yesue ne ábē bembapee békíí á ekone-mín bonj bédyēē ásē. ⁴ Pónde e Ngande e Nnyíme-ámín e bad bé Israel embé benben. ⁵ Asad áde Yesue ásádé díde annyín ngáne ndun e mod éhúé'é mó benben. Dōo ásedtéé Filibe aáken, “Héé déchanné ndyééd eché débéé ábén bad ádyé?” ⁶ Ansedéd mó nē ákæg mó áyāle mwèn ammad abii chōm éche ábenlé. ⁷ Filibe ankwentén aá, “Etēd tómaa ne mbwókél é káppe ébe áchan ndyééd éche ékwognéd ábén bad bésyāāl adyé ábel bonj mod téé ádyē mwātiíd.” ⁸ Dōo Yesue awě mbapee ampée, Andreyá, Simōn Petro mwānyanj áhóbéé aá, ⁹ “Mwā kódemod adé hén awě awánlé e'wele é'táan ábe bēbénlé ngun é bálí, awánlé-'e súu ébe, bonj chán enén ndyééd éhéleé-se ékwōg enén ndun e mod?” ¹⁰ Dōo Yesue álángéé ábe bembapee aá, “Nyéláa ábē bad, bédyee ásē.” Nkǎákǎa ambud abé á ped e áde abwóg a hōm. Né-óó, ábē bad bésyāāl

bëndyεέ ásē. A amute-tê wê, baachóm bébéde dyam e'kálé é'taan. ¹¹ Héε Yesuε átédé ábê e'wεle, ásāgnān Dyōb, bon ábē bembapεε békabpé bad. Ambēl melemem ne échē súu. Mod-téé andyé ngáne áhédé'áá. ¹² Ade bó moosyāal bémáá akód, Yesuε anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad ndyééd echē elyāgε ásē. Ndyééd ké póg eebébé'.” ¹³ Né-óó, áde bémáá adyé bēnlād ndyééd echē enlyāgε ásē, enlón e'lón dyōm ne é'be. ¹⁴ Anyín áde ábē bad bényíné mímén menyáké míme Yesuε ábélé bēnhōb bán “Ne mbále, nkal e'dāōdāη awē bēnhōbpē bán āpē á nkōηsé mó nén.” ¹⁵ Yesuε ambíí aá béhede mó akób ányágéd mó ábē kāη. Né-óó, antīm ámbíd á ekone-mín.

*Yesuε akii á mendib mín
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)*

¹⁶ Ngukél, bembapεε ábe Yesuε bēnkē á edib. ¹⁷ Bēnsól á bōle-tē, béchabpé edib, bétimnád á Kapenahum. Ehintén émmād apε áde Yesuε éépédéé wée bédíí. ¹⁸ Enén pónde epub é ngíne étómé'áá, épúutád-te mendib áte. ¹⁹ Bōōb-pōó bembapεε bēmmād akε ké máyl méláán ké'ε méniiin, dōó bényíné Yesuε akag á mendib mín, átimnád bēnbēn ne ábab bōle. Mbwóg ní ngíne ménkōb bó. ²⁰ Bon anláá bó aá, “Mε-εé ndé, nyéebáá'.” ²¹ Héε bétédé mó á bōle-tē ne menyinje, ábwōg-ábwōg bépēēn-ne bōle á nkin wée békágé'áá.

Yesuε mó adé ewele éche ébage' alongé

²² Néε bīn é'sāngé, ndun e mod echē enlyāgε á múde mé edib mímíníí wée Yesuε ne ábē bembapεε bēmbídtē, bēnchem bán, ngukél echē entóm, bōle e'hóg bēnpēn bōó bēmbē áhed. Bēmbīí-'ε bán Yesuε enkēnsónlé áwēd-te ne ábē bembapεε. Bēmbīí bán ábē bembapεε bēnpēn bōó bēnkē. ²³ Myōle mémpēe míme mémbíd á dyad á Tiberia mémpē á nkin mé edib bēnbēn ne hōm áde ene ndun e mod éndyēē e'wεle ámbíd echē Sāngwéé amáá Dyōb asāgnēn. ²⁴ Ade ene ndun e mod ényíné nén bán, Yesuε ne ábē bembapεε béesaá áhed, bēnsól á myōle-tē wê, békē á Kapenahum, áke dé áhed Yesuε.

²⁵ Ade ábē bad bépédé á pēd e edib eníníí, bényīn Yesuε. Bēnsédéd mó bán, “A-meléed, pónde ehéé épédé hén?” ²⁶ Yesuε ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, saké menyáké mímē mbélé níkáá bon nyéhede mε. Nyéhede mε áyāle e'wεle ábe nyédyédé bon nyékód-te. ²⁷ Nyéewág ntū áyāle ndyééd echē ebōōde', bon nyéwāg ntū áyāle ndyééd echē ebāg abé ne abé á alongé áde déemaá', chό-'aá ebage alongé áde déemaá'. Ene ndyééd chōó Mwān-a-Moonyōη ábēé. Mōó Dyōb Titéε áhédé e'chem aá ábel nē.” ²⁸ Dōó ábē bad bēnsédéd Yesuε bánken, “Cheé sétāngéné ábel, ábel bon sébel mekan míme Dyōb áhedéé aá, sébel?” ²⁹ Yesuε ankwentén

aá, “Dyam áde Dyöb áhedéé aá nyébel ádíi ádúbe me awě álómé.”³⁰ Bēntimtēn Yesue bán, “Menyáké méhéé wēbenlé nime sēnyīnnē boŋ sēdúbé we. Cheé mmōn wékongé abel?³¹ Abēd betaa bēndyē mána á ehyānge ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, ‘Ambag bó e’wēle ábe é’bídé ádyöb aá bēdyē.’”³² Yesue anhób aá, “Ne mbále, nlānge nyé nēn meé, saké Mosee móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb, boŋ echem Sán móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb.”³³ Ayāle me-éé ndé échē ewele éche Dyöb ábágé, échē ehúú ádyöb, echē ábageé baanyon bé nkōŋsé alongé áde déemaá’.”

³⁴ Dóo bēlāngeé Yesue bán, “A-Sán, bagé sé échén ewele pónde ésyāā.”³⁵ Yesue anláá bó aá, “Me-éé ndé ewele éche ébage alongé áde déemaá’. Kénzée awě apedé áwēm, nzaa éekóbpé mó ámpē. Kénzée awě adúbpé me, píd éekóbpé mó ámpē.”³⁶ Nlāngé nyé nēn meé nyēnyíné me boŋ nyéedúbpéé me.³⁷ Bad bēsyāā ábe echem Sán ábágé me, bēpě áwēm. Kénzée awě apedé áwēm, méebāngé mó akob.³⁸ Ayāle meebídeé ádyöb ábel ngáne ébōŋnéde me. Mpedé ábel ngáne ébōŋnéde echem Sán awě álómé me.³⁹ Boŋ nēn ádíi mewēmtēn nime ane awě álómé me, aá áfintē bad bēsyāā ábe ábágé me, meebódé ké nhóg, boŋ aá nípuud bó moosyāā á epun é asóg.⁴⁰ Echem Sán áhede aá moosyāā awě anyíné mwān, adúbé-’ε mó, ákud alongé áde déemaá’. Měpuúd-te bó á epun é asóg.”

⁴¹ Abē bad bé Israel bēmbootéd anyoo áte tāngene Yesue, ahób áde áhóbé aá, “Meé ndé ewele éche ébídé ádyöb.”⁴² Hē dóo bēhóbéé bánken, “Saá Yesue, mwān awě Josebe nēn-ε? Ngómē debíí sáá ne nyan? Chán-nō áhelese áhōbē aá móbídē ádyöb?”⁴³ Yesue anláá bó aá, “Nyésóg anyoo áte.”⁴⁴ Modmod éhēlēē-se ápe áwēm, ésebán Titée awě álómé me apééné mó áwēm. Měpuúd-te mó á epun é asóg.⁴⁵ Eténlédé ngáne bekal bé’dāādāŋ bēhóbé nēn bán ‘Dyöb déyāgēd bó moosyāā.’ Kénzée awě awóge’, áyāgkē-’ε wēe Titée, apag áwēm.⁴⁶ Eesaá nēn bán, mod ké nhóg akényīn Titée. Ane awě abídé wēe Dyöb mwēmpēn móo akényīn Titée.⁴⁷ Ne mbále, nlānge nyé nēn meé, kénzée awě adúbpé me ákūd alongé áde déemaá’.⁴⁸ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé.⁴⁹ Abēn betaa bēndyē mána á ehyānge, boŋ ké nē, bēnwē.⁵⁰ Boŋ ewele éche ébídé ádyöb édé nyaa echē kénzée awě adyéde chó éewáá.⁵¹ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé éche ébídé ádyöb. Kénzée awě adyéde échē ewele, ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echén ewele éche mébeé nyé édíi echem yāl echē mébě ábel boŋ ríkōde alongé dé nkōŋsé.”

⁵² Ade abē bad bēwógé nē, bēnlīŋ, bēn ne bēn bébootéd-te mpentēn ní ngine, bésēdté bánken, “Chán anén mod áhele

atéd eche yǎl, áβε syánē aá dédyâg?” ⁵³ Yesuε anláá bó aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén meé, nzé nyéedyéde yǎl e Mwǎn-a-Moonyon nyêmwé-’ε nímē mekií, nyéekudté alongé áde déemaá’.” ⁵⁴ Kénzée awé adyédé echem yǎl, amwé-’ε nímēm mekií, ákūd alongé áde déemaá’, mǝpuúd-te mó á epun é asóg. ⁵⁵ Ayále echem yǎl chô ekōhté ndyééd abé, nímēm mekií-’ε mékon mmítéd abé. ⁵⁶ Kénzée awé adyédé echem yǎl, amwé-’ε nímēm mekií, alyagé adé ne me, me-’ε nlyagé ndé ne mó. ⁵⁷ Titée awé akəə bon bad bébé á alongé, mó alómé me, mó akəə-’ε bon mbé á alongé. Melemlem née kénzée awé adyédé echem yǎl, mébenlé abé á alongé. ⁵⁸ Né-óó, me-εé ndé ewele eche ébidé ádyōb. Meesaá nêngáne ewele éche ábēn betaa bēndyēē, bon ké nê béwé. Bon kénzée awé ádyē echem yǎl ábē á alongé á ngíndé ne ngíndé.”

⁵⁹ Yesuε anhób nímén mésyāāl áde áyágté’áá á ndáb e mekáne e bad bé Israel á Kapenahum.

E’yale ábe Yesuε é’pεene’ alongé áde déemaá’

⁶⁰ Ade bad hiin ábe behídé’áá Yesuε béwógé nímén mekan bénhōb bán, “Adén ayáge álélé ahíd. Nzée ahele ákob ene ndín e dyam?” ⁶¹ Yesuε ambíí aá, bényonge áte áyāl eché, né-óó anláá bó aá, “Nê áwag nyé á yǎl-ε?” ⁶² Chán-nō nyéhōbpē áde nyényinnē Mwǎn-a-Moonyon apumme’ ámbíd ámín wée ámbídtē! ⁶³ Edəádəŋ é Dyōb chōó ébage’ alongé. Ekob é yǎl éesaá dyamdyam. E’yale ábe rílánge nyé é’dii edəádəŋ ne alongé. ⁶⁴ Bon ké nê, nyé donge á bad nyéedúbpeé.” (Bootya á pónde éche Yesuε ábóótédé ayáged, ambíí bad ábe béedúbé, abíí-’ε mod awé ášōm mó.) ⁶⁵ Ambád ahób aá, “Nén dōó ákəə bon nláá nyé meé modmod eéhēlēē-se ápe awēm káəŋ né echem Sán abelé bon ápe awēm.”

⁶⁶ Bootya ene pónde nê dēnkəŋ bad ábe behídé’áá Yesuε básóg mó ahíd, bétim-me ámbíd. ⁶⁷ Héε Yesuε ásedtée ábē bembapeε dyōm ne bébe aá, “Nyémpē nyéhede atim ámbíd-ε?” ⁶⁸ Simōn Petro ankwentén mó aá, “A-Sán, wée nzée sékéé? We-éé ewóó e’yale ábe é’kəə’ bon mod ákūd alongé áde déemaá’.” ⁶⁹ Sédúbpe sēbíí-’ε bán, we-εé edé Ane-awě-Asáá awé abidé wée Dyōb.” ⁷⁰ Héε Yesuε ákwentanné bó aá, “Eesaá mbále bán mpwedé nyé bad dyōm ne bébe-ye? Bon ké nê, nyé mod nhóg adii mod a Satan.” ⁷¹ Judase, mwǎn a Simōn Iskariōde móó Yesuε áhóbé’áá. Kénée ámbēē mbapeε nhóg áfinté e bembapeε dyōm ne bébe, mó ankě Yesuε ntúré.

7

¹ Ambid e nímén méšyāāl, Yesue akagé'áá mebwóg ne mebwóg ámbwóg e Galilia. Enkëndəngé aké ámbwóg e Judeya áyāle bad bé Israel béhéde'áá mó awúu. ² Bəb-pəó, Ngande e E'bem* e bad bé Israel embé benben. ³ Héé Yesue baányan beləngéé mó bán, “Etəngéné áden abwóg á hōm ahide, éke ámbwóg e Judeya ábel bad ábe béhíde wə bényín menyáké míme ébeléé. ⁴ Mod eébelēē nsón á e'koḡnéd-te, nzé ahede aá móbyéen. Ngáne ébeléé nímén mekan méšyāāl ébel nkōḡsé rísyāāl mbii wə.” ⁵ (Ké Yesue baányan bénkēndúbéé mó.) ⁶ Héé Yesue áləngéé bó aá, “Echem pónde eépédéé. Boḡ ne nyé, echen pónde edé pónde ésyāāl. ⁷ Nkōḡsé méeheléé-se ríkōó nyé. Boḡ ríkóó me áyāle mpanlad bó nímāb mewusé áte. ⁸ Nyébó nyékag á ngande. Méekaá áwed áyāle echem pónde eépédéé.” ⁹ Yesue amaá'á ahób nê, abé abé á Galilia.

Yesue akii Ngande e E'bem á Jerusalem

¹⁰ Ambid e pónde áde Yesue baányan bémáá aké á Ngande e E'bem, mómpē ankě áwed. Boḡ enkēnlúmédte yāl. Ankě nyaa eché bad bēnkēmbíí'é ndín e mod eché ádíí. ¹¹ Benkamlene bé Israel béhéde'áá mó á ngande-tê, bésēdté bánken, “Héé mómó ádíí?” ¹² Átíntê e ndun e mod eché embé á ngande-tê wê, doḡe á bad béhóbé'áá bán, “Adii mod a bwām,” ábínií'-e bán, “Aáy, adoge bad dogén.” ¹³ Boḡ bó modmod bēnkēmbídédte yāl áwed áyāle bébáá'áá bad bēmbáá bé Israel.

¹⁴ Ade ngande ékwógé ape átíntê, Yesue ankě asól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd ayáged. ¹⁵ Yāl enkóm benkamlene áte bwāmbwam tēḡene adē ayáge. Né-óó, bēnsēdéd bánken, “Chán anén mod ámwédé nímén mam méšyāāl abii áde éekii'é á esukéle é mbéndé?” ¹⁶ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Ayáged áde ní'yágtéé déesaá ádēm. Adii áde mod awé alómé me. ¹⁷ Kénzée awě awémténé abel ngáne Dyōb áhedeé, ábii ké ádēm ayáge ahúú ne Dyōb ké'e ahúú ne mmēn. ¹⁸ Kénzée awě ahóbne eché kunze, abele nê áhede eche yāl edúbé. Boḡ mod awě ahēdte' mod awě alómé mó edúbé, asáá nlém á abum, eesaá mod a metóm. ¹⁹ Eesaá mbále nēn bán, Mosēe abagé nyé mbéndé-ye? Ké nê, nyé modmod eehídéé mbéndé éched. Cheé ékóó boḡ nyéhede me awúu?” ²⁰ Dóó ene ndun e mod ékwentanné mó bán, “Edəádəḡ é mbéb édé wə áte. Benzébádé béhede wə awúu?” ²¹ Yesue ankwentén bó aá, “Nsón nhóg míme mbéle, ríkómté nyé moosyāál yāl áte. ²² Mosēe ambě nyé mbéndé aá, nyéyage áben bán (kénéé edíí bán, saké Mosēe móombóotéd. Abēn betaa bóó bēmbóotéd). Né-óó, nyéyage bad á Mbwe-mé-nkóme-áte. ²³ Nzé béyagé mod

* 7:2 Ngande e E'bem: ebédéé ngande eché bad bé Israel bébélé'áá akamten pónde eché ábāb betaa bédyéé'áá á e'bem-tê áde bébédé á ehyāḡe, áde béhídté á Egipto.

á mbwε-mé-nkóme-áte, âbel béēbōō' mbéndé e Mosεε, cheé ékáá boη nyéliηné me áyāle nídíde mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte. ²⁴ Nyéekáádté dyam áde níbéle ngáne nyényiné, nyékáad ngáne éhēdnadté.”

Bán Yesue môdé Ane awě bésinée-yε?

²⁵ Héε dōo donge á bad bé Jerusalem béhóbeé bánken, “Saá mod awě béhedeé awúu mô nén-ε? ²⁶ Nyénōné’, akanle bad á tâl e ékwée, bad bémbáá béesaá-’aá mó dyamdyam aláa. Kapóg bébíi bán ne mbále, môdé Ane-awě-Béwógté-yōō! ²⁷ Boη éheleé-ε ébé nê, áyāle debíi bán pónde echē Ane-awě-Béwógté áπεé, modmod éebíi’ é wée ábíde. Debíi wée anén mod ábíde.” ²⁸ Yesue ambé áyāgtē’ á Ndáb-e-Dyōb. Ade áyāgtéé dōo áchāgté ehób ámín aá, “Éε, nyébíi me bwām, nyébíi-ε wée níbíde. Meépedeé hén ne mmén. Ane awě alómé me adé mbále. Nyéebii’ é mó, ²⁹ boη me pen mbíi mó áyāle áwē dōo mbíde, mó-’aá alómé me.” ³⁰ Ade áhóbe nê, béhéde’ áá mó akób, boη modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl, áyāle eche pónde enkēmpaá. ³¹ Ké nê bad híin átínté ene ndun e mod béndūbē mó. Béhóbe’ áá bánken, “Ade Ane-awě-Béwógté áπεé, ábēl e’chemléd bé menyáké, míme nítóme míme anén mod ábélé-yε?”

Befarisia bélomé bad ákób Yesue

³² Befarisia bénwōg née bad bényongeé áte, béhóbeé mímén mekan tâηgene Yesue. Né-ōó bóobe beprise bémbáá bénlōm bembālede ákób mó. ³³ Héε Yesue áhóbeé aá, “Ndií ndé ne nyé, boη mwāmpīn ní pónde mēsū ámbíd wée ane awě alómé me. ³⁴ Ámbíd enê, nyéēhēd me, boη nyéenyínné, wée mébēē-ε nyéehenlé ape áhed.” ³⁵ Nê dēmbēl benkamlene bése dté nhóg ne aníní bánken, “Héé anén mod múmó áhedeé ake, wée syánē déehenlé mó anyín? Ahede ake á alon á Grikia wée ábēd bad bédíi á ebwóg áyāged bad bé Grikia-yε? ³⁶ Ahóbe’ aá déēhēd mó boη déenyínné mó. Aá déehenlé-ε ape wée móbēē. Cheé nê álūmtéé?”

E’díb bé mendib mé alonjé áde déemaá’

³⁷ Epun é asóg é ngande éche éntōmtēn etógnén abé áyāle ene ngande émpě. Yesue antyéém ámín, dōo áchāgté ehób ámín, áhōbē aá, “kénzée awě píde ékóbé áhyag áwēm áhye ámwē mendib. ³⁸ Kénzée awě adúbpe me, Kálag e Dyōb ehóbe aá, ‘e’díb bé mendib mé alonjé bēbíde mó áte é’sobpe.’ ” ³⁹ Edāóðāη éche Esáá chōo Yesue áhóbe’ áá. Chōo bad ábe béndūbē mó bēntāηgēnnē akud. Ene pónde né Edāóðāη éche Esáá éēpēdēē wée ábē bad áyāle ene pónde ne Dyōb déélūmtēē ehúmé éche Yesue.

Bad békábné áte á atón áde Yesue

40 Donje á bad áfintê ene ndun e mod ábe bénwōg née Yesue áhóbéé nímén mekan bénhōb bán, “Ne mbále, anén mod adii nkal é’dáəðəŋ awě äpě.” 41 Bad bémpēe béhóbé’áá bán, “Môdé Ane-awě-Béwógté awě äpě.” Ké nê, bémpēe béhóbé’áá bán, “Ane-awě-Béwógté eéhēlē-se abíd á Galilia. 42 Eténlédé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awě-Béwógté äbíd á túmbé e Dabid á dyad á Betelhem wée Dabide ámbídtē.” 43 Né-ɔɔ, bad bēnkabén áte á atón áde Yesue. 44 Donje á bad béhédé’áá mó akób boŋ modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yǎl.

Badmbáá bé Israel béekwenteneé Yesue adúbe

45 Káəŋne ásōg bembəlede bé Ndáb-e-Dyōb bēntīm wée beprise bémbáá ne Befarisia. Héé beprise bémbáá ne Befarisia bésedtēé bó bánken, “Cheé ékáá boŋ nyépeene mó hén?” 46 Héé ábē bembəlede béhóbéé bán, “Modmod eéhóbéé ndín é mam éche anén mod áhóbéé.” 47 Dóɔ Befarisia bésedtēé bó bánken, “Nédē ane mod adogé káəŋne nyémpē-ye? 48 Nyékényīn née mod ambáá ké’ε Farisia nhóg ádúbpé mō? Ké nhóg eédúbpéé mó. 49 Enén ndun e mod eebíi’ε mbéndé e Mose. Né-ɔɔ ebómán édé ne bó.” 50 Farisia nhóg awě béchágé’áá bán Nikodemuse awě ansébé Yesue ake dé anyín, anláá bó aá, 51 “Eche syánē mbéndé eébagéé kunze nén dékōgsen mod áde déekáadtēé mó, áwóglēn dyam áde ábélé.” 52 Ade áhóbé nê, bēntimtén mó bánken, “We ámpē ebídé á Galilia-ye? Hēd áte á Kálag e Dyōb, wěnyīn nén wě nkal é’dáəðəŋ eebíidēé á Galilia.”

Mmwaád awě akábé asón

53 Ambíd enē moosyəəl ansú áwe ndáb.

8

1 Yesue pen ankě á Ekone é Menzab. 2 Née bīn é’sánge mbwembwe, antīm ámbíd á Ndáb-e-Dyōb. Ndun e mod empě áwē. Andyéé ásē ábootéd bó ayáged. 3 Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmpēén mmwaád nhóg áwē, awě békóbé née ákábéé asón á ndáb e e’wóngé. Bēntīi ane mmwaád áfintē echáb, 4 boŋ bélāngē Yesue bán, “A-meléed, békóbé anén mmwaád née ákábéé asón á ndáb e e’wóngé. 5 A mbéndé eche syánē, Moseε anhób aá, enén ndín e mmwaád bélúm chó meláá káəŋ áwē, chán-nō we-’ε éhóbé?” 6 Bēnsédéd mó nê áhii mó melám, ábel nén békóben mó awusé. Boŋ Yesue anwúlén ásē, ábootéd bwēm atel á ndəɔb-tē ne ábē e’mii. 7 Ade bébádnéné mó aseded, antíi yǎl ámín, aláá bó aá, “Nyé ké ahéé awě eébéle mbéb ábē mod a’só álum mó meláá.” 8 Anwúlén mó ásē ámpē átelé’ ábē bwēm á ndəɔb-tē. 9 Ade ábē bad béwóge nê bēmbootéd ahide nhógē-nhógē. Bad bémbáá bóɔ bēnsēbē ake, boŋ bésad béhídē’. Káəŋ ne á asóg Yesue mwēmpēn anlyəg, ane mmwaád-tē abé atyéém áhed.

10 Ade Yesue átíídé yǎl ámín, dóo áseɗteé ane mmwaád aá, “A-mmwaád nén, héé bad ábe bépééné we hén bédíí? Modmod eélyagéé hén awě ahóbé aá béwúu we-yé?” 11 Ane mmwaád ankwentén aá, “A Sán modmod.” Héé Yesue álângeé mó aá, “Né mǎmpē méehóbpe méé béwúu we. Kǎg we, boŋ weébēlē mbéb ámpē.”*

Yesue mǎdé e'nyinen bé ekide bé nkõŋsé

12 Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Méé ndé e'nyinen bé ekide é' bad bé nkõŋsé. Kénzée awě ahíde me, éekaá á ehintén-té, boŋ ákūd e'nyinen bé ekide ábe é'bage' alongé.” 13 Dóo Befarisia bélângeé mó bán, “Ebíde echoŋ yǎl mbóŋ, né-óó mbóŋ echoŋ eékobnedéé.” 14 Yesue ankwentén aá, “Kénée mmēn mbídeé echem yǎl mbóŋ, echem mbóŋ edé mbále, áyāle mbíí wée mbíde, mbíí-'é wée nkagké, boŋ nyé, nyéebíí-'é wée mbíde, nyéebíí-'áa wée nkagké. 15 Nyékáadte bad á nyaa e moonyoŋ. Meekáadtée modmod. 16 Ké menkáad-te ké káadtén, echēm mbakú edé mbále, áyāle meekáadtée ne mmēn, boŋ nkáadte, ne ane awě alómé me. 17 Néé behúde ké nê áte, á mbéndé echēn, éténlédé nén bán nzé bad bébe bébídé dyam mbóŋ, boŋ behóbé melemlen mé dyam, né ene mbóŋ edé mbóŋ e mbále. 18 Nyébíí-óó nén bán nwóó mbóŋ ébe, mmēn ne mod awě alómé me, awě adé echem Sán.” 19 Héé dóo Befarisia bésɗteé mó bán, “Héé sóó adíí?” Ankwentén bó aá, “Nyéebíí-'é me, nyéebíí-'áa ké echem Sán. Nzé nyēmbíí me, né nyébíí káŋne echem Sán.”

20 Yesue anhób ábén e'yale áde áyágtéé á Ndáb-e-Dyõb-te, benben ne wée békoŋgeé mǎné. Boŋ modmod enkênkóbpe mó, áyāle eche pónde eché békóbeé mó enkēmpaa.

21 Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Mǎkǎ, nzé mmaá-'é ake, nyéehǎd me, boŋ nyéenyínné, né-óó nyéewē áwen mbéb-te. Wée mébēē, nyéehēnlé ape áhed.” 22 Héé bad bémbáá bé Israel bésɗteé bán, “Ahóbé' aá, wée mókéé aá syānē déehēnlé ape áhed, múmó ahede yǎl awúu-yé?” 23 Anláá bó aá, “Nyédíi bad ábe bébídé ásē wén, boŋ me pen, mbídeé ámín. Nyébídé á nkõŋsé wén, me pen, meebídeé á nkõŋsé wén.” 24 Nê dóo ákáá boŋ rílanḡe nyé méé, “Nyéewē áwen mbéb-te. Nzé nyéedúbpe bán, 'Ndíi Mod Awě Ndíi,' né nyéewē-'é áwen mbéb-te.” 25 Héé bésɗteé mó bánken, “Nzé-módé edíí?” Dóo ákwentanné bó aá, “Nyaa e mod eché rílanḡe nyé se á mbooted méé ndé chíóó rídíi. 26 Nwóó mam híin ahób t̄ŋgene nyé, ne ákáad nyé. Boŋ mod awě alómé me adíi mod a mbále, mekan nímē rílanḡe-'áa nyé hén á nkõŋsé médii mekan nímē ríwógé áwē.” 27 Ade Yesue ahóbé nê, bénkēnsóŋténne bán Sáa awě adé ámín móo

* 8:11 Ekud e kálag é'só éewóó'é échén eped (7.53-8.11).

áhóbεé. ²⁸ Hée Yesue álângeé bó aá, “Póndé echě nyémadté Mwän-a-Moonyon abane ámín, dóo nyébíí’ é bán, ‘Ndé mod awě ríhóbé meé ndé.’ Nyébíí-’ε bán, meébēlēē dyamdyam ne kunze echēm, bon dyam áde ríhóbéé ádíi dyam áde echem Sáj áyágté με. ²⁹ Ane awě alómé με, adé-’ε ne με, eétedtéé mmēmpen, áyāle mbεle’ mekan nímě mébónédéé mó.” ³⁰ Bad híin ábe bēnwōg née Yesue áhóbéé nímén mekan, béndübē mó.

Nzée adé sáá awě bad bé Israel?

³¹ Hée Yesue álângeé bad bé Israel ábe béndübē mó aá, “Nzé nyédíi nyéhíde’ ádēm ayáge, né nyékōjté ábēm bem-bapεε abé. ³² Né nyéēbíi mbále, né ene mbále ēhūd-te nyé á mehan-tē.” ³³ Bēnkwentén bán, “Sédíi nchyaátén míme Abrahame. Séébédéé-’áa ntān a mod mbéd. Chán-nō éhele éhōbē wεé séebáá á mehan-tē?” ³⁴ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé meé, kénzée awě abεle mbéb adíi ntān a mbéb. ³⁵ Ntān eebákgé á túmbé-te abé ne abé, bon mwän a túmbé, adíi mwän a túmbé póndé ésyāāl. ³⁶ Né-óó, nzé Mwän ahúde nyé á mehan-tē, né dyamdyam déetédte nyé ntān ámpē. ³⁷ Mbíi meé nyédíi nchyaátén míme Abrahame, bon ké nē, nyéhede με awúu, áyāle nyéēhēdēē ádēm ayáge ahíd. ³⁸ Nlānge nyé mekan míme echem Sáj álúmté με. Nyé-’ε nyébele mekan míme echen sáj álángé nyé.”

³⁹ Bēnkwentén mó bán, “Abrahame adíi eched sáj.” Yesue anláá bó aá, “Nzé nyēnkōn bán ábe Abrahame abé, né nyébele’ mekan míme Abrahame ábélé’áá. ⁴⁰ Mekan mésyāāl míme ríkēmbenlé rídíi áláa nyé mbále echě níwógé wée Dyōb. Kénē, nyéhede με awúu. Abrahame eébele’áá, enén ndín e dyam. ⁴¹ Nyébele mekan míme echen sáj ábeleé.” Bēnkwentén mó bán, “Dyōb dēmpen-εé séwóó née eched Sáj, béēchyáa-’áa sé á asón.” ⁴² Dóo Yesue álângeé bó aá, “Nzé Dyōb dēnkōn echen Sáj abé, né nyédáá με, áyāle níbídé wée Dyōb ndé-’ε hén bōob. Meépedéé ne mmén, bon mó alómé με. ⁴³ Nzom echě ekáá bon nyéēhēdē’ με ehób awóg, edíi nyéēhēdēē ábēm e’yale awóg. ⁴⁴ Nyédíi bán ábe echen sáj, Satanε, míme mewēmten mó-’áá nyédáá ahíd. Se á mbooted, adíi ane awě awúe’ bad, eékwógnédéé mbále mbéd, áyāle mbále eésaá mó áte. Nzé akale metóm, né abεle míme nsón áyāle adíi nkal a metóm, abé-’ε sáá a metóm. ⁴⁵ Nyéedúbpée με, áyāle nkanle nyé mbále. ⁴⁶ Nyé ahée ahele alúmed áá, mbélé mbéb? Nzé nkanle nyé mbále, cheé-ō ékáá bon nyéedúbpé με? ⁴⁷ Kénzée awě ahúu ne Dyōb, awóge eyale é Dyōb. Nzom echě ekáá bon nyéewóglán edíi, nyéesaá bán bé Dyōb.”

Bad bé Israel béekobéé ayáge áde Yesue

48 Hée ábê bad bé Israel bétimtanné Yesue bánken, “Eesaá mbále bán, sênkál mbále áde séhóbé bán, edii mod a Samaria, edáádəŋ é mbéb édé-’ε we áte-ye?” 49 Ankwentén bó aá, “Edáádəŋ é mbéb eesaá me áte. Mbage echem Sánj edúbé, boŋ nyépen nyéébāgēē me edúbé. 50 Mmēn meéhēdtēē yāl edúbé, boŋ mod adé awě ahəde’ aá ríkud edúbé, m’-aá, abage mbakú echě etəŋgéné. 51 Ne mbále, nlāŋge nyé meé, kénzée awě abele’ chōm-ée n’yágtéé, éewáá mbéd.” 52 Dóo ábê bad bəlāŋgēé mó bán, “Bəəb dóo sébíí bán, edáádəŋ é mbéb édé we áte. Abrahame anwé, bekal bé’dáádəŋ bómpē bənwē. Boŋ bəəb éhōbē wéé mod awě adúbpé we, éewáá mbéd. 53 Echəd sánj Abrahame anwé. Ewémtné wéé mótómē mó-ye? Bekal-bé-e’dáádəŋ bómpē bənwē. Nzé-módé wewe éwēmtanné wéé módē?” 54 Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Nzé nhədte echem yāl edúbé, né échē edúbé éesaá dyamdyam. Echem Sánj awě nyéhóbéé bán mó adé nyé sáá, mó abage me edúbé. 55 Nyéēbī’ é mó mbéd, boŋ mbíí mó. Nzé nhóbé meé meebíí’ é mó, né ndé nkal a metóm née nyé. Boŋ mbíí mó, mbele-’ε mam níme áhóbéé. 56 Echen sánj Abrahame ambé menyinje aá, móōnyīn epun éche mépéé, annyīn-ne chō, abé-’ε menyinje bwāmbwam.” 57 Dóo bésēdteé mó bán, “Ade wéēpēdēē móom mé mwé métáan, wéé mónyīnē Abrahame-ye?” 58 Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nén meé, byánán béchyāā Abrahame, ‘Ndé.’ ” 59 Ade ábê bad bəwógé nê, dóo bəbóótédé meláá ahəd, álúm mó. Boŋ Yesue ansəóm, abíd-te á Ndáb-e-Dyōb.

9

Yesue achōŋté mod awě béchyááné ndím

1 Ade Yesue átóméé, dóo ányíné mod awě béchyááné ndím. 2 Dóo ábē bembapee bésēdteé mó bán, “A-meléed, mbéb níme nzée ríkáá boŋ béchyáá anén mod ne ndím? Mbéb nímē mwēn-ε, káa níme sáá bó nyan?” 3 Yesue ankwentén bó aá, “Saké níme mbéb ríkáá, saá-kaá níme sáá bó nyan. Boŋ nén ábénlédé ábel ngine e Dyōb ébíd áwed áwē yāl. 4 Ngáne bīn é’díi ényīnnéé ámīn, detəŋgéné débél nsón níme ane awě álómé me. Ehintén ékwógé ape áde mod éhēnlé nsón abel. 5 Bəəb áde rídíí á nkōŋsé, me-éé ndé e’nyīnen bé ekíde bé nkōŋsé.” 6 Ade Yesue ámáá ahób nê, ansob aléed á ndəəb, atób dó boŋ áwōgtē ane mod a ndím á mīd, 7 álāŋgē mó aá, “Kāg, éwobe e’só á etoŋ é Silom” (ádē dīn ádé nén bán, “Bélómé”). Né-ōó, ane mod ankě, áwōbē-’ε mīd. Antīm ámbíd, ányīnne’.

8 Hée bad ábe bēmbīí mó ne bad ábe bényínáá ngáne áchóméé bwēm, bésēdteé bán, “Saá anén mod ayōgké adyee áse, áchōmē bwēm-ε?” 9 Doŋge dénhōb bán, “Módé,” ábíníí-’ε

bán, “Aáy! Awágne mó wágnén.” Bonj ane mod mwën anhób aá, “Mmën-εέ ndé.” ¹⁰ Dóó bésedteé mó bán, “Chán-nō émwédé abooted dé anyínen?” ¹¹ Ankwentén bó aá, “Mod awě béchəgεé bán, Yesue, antób eləob, awógéd me chó á mǐd, aláá-’ε me aá ríke á etonj é Silom, ríke ríwobe mǐd. Né-óó, menkě. Awobe áde ríwóbpé mǐd, mǐbootéd-te anyínen.” ¹² Bēnsedéd mó bán, “Héé ane mod adíi?” Ankwentén bó aá, “Meebii’ε.”

Befarisia béhéde áte ngáne

Yesue áchónté mod a ndím

¹³ Bēnkεén ane mod awě ankwě ndím wée Befarisia. ¹⁴ Epun éche Yesue ántóbpé eləob ánēdē-’ε ane mod mǐd áte, ébedée Mbwe-mé-nkóme-áte. ¹⁵ Befarisia bēnsedéd ane mod awě ankwě ndím ámpē bánken, “Chán émwédé abootéd dé anyínen.” Héé álāngεé bó aá, “Antób eləob awógéd me á mǐd. Ade ríwóbpé e’só, mǐbootéd-te anyínen.” ¹⁶ Hē dóo donje á Befarisia béhóbεé nén bán, “Anén mod awě abelé ádén dyam, eéhēlē-ε abé mod awě Dyöb álómé, áyāle eékonjεé mbéndé e Mbwe-mé-nkóme-áte.” Bonj ábíníi-’ε béhóbé’áá bánken, “Chán mod a mbéb áhεεε abelé’ échén ndín e menyáké?” Nén dēmpεén nkabén áfinté echáb. ¹⁷ Né-óó, Befarisia bēnsedéd ane mod ámpē bánken, “Ngáne éhóbé wεé mǐbelé bonj ényinne’, cheé éwóó ahób á yǎ eché?” Héé ane mod ákwentanné bó aá, “Adii nkal é’dáədəj.”

¹⁸ Ké nê, bad bé Israel bēnkëndúbéé bán, ane mod ansébe ndím akwε. Nê dēmběl bēnchēlē sáá bó nyan. ¹⁹ Bēnsedéd bó bánken, “Nyéε nyēchyáá anén mod awě nyéhóbé bán, béchyáá ne ndím-ε? Chán-nō ébēnlédé bonj ányinne’ bəob?” ²⁰ Dóó sáá bó nyan bēkwentanné bán, “Sébíi bán awed mwǎn mǐdé, sébii-’ε bán bēnchyāā mó ne ndím. ²¹ Bonj séēkoo’ε abii ngáne ámwédé anyínen, séebii-’áa mod awě abelé bonj ányinne’. Nyésedte mó, eésáá mwëndem, mwën áhǎb.” ²² Bēnhǎb nê áyāle bébáá’áá bad bé Israel. Bad bé Israel bēnhǎb bán, kénzεé awě adúbpé aá Yesue mǐdé Ane-awě-Béwógté, bēnan mó á ndáb e mekáne. ²³ Nê dóo dēnkəj bonj sáá bó nyan béhób bán, “Nyésedte mó, eésáá mwëndem, mwën áhǎb.”

²⁴ Héé ábê bad bé Israel béchēnléé ane mod awě Yesue ándidte bwám ngen éché élónténé ébe, bonj bélāngē mó bán, “Kál echoj mbále á dǐn á Dyöb. Sébii bán anén mod awě achónté wε adii mod a mbéb.” ²⁵ Dóó ane mod átimtanné bó aá, “Meebii’ε me ké adé mod a mbéb ké’ε eésáá. Dyam ahóg áde mbíi, ádé nén, menkwě ndím bonj bəob nnyinne’.” ²⁶ Héé bésedteé mó bánken, “Cheé ámbenlé bonj ébootéd anyínen?” ²⁷ Ankwentén bó aá, “Mmaá nyé aláa bonj kénê, nyéedúbpéé me. Cheé nyéhedeé bán ríláa nyé ámpē? Nyémpē nyéhede’ ábē bembapεε abé-yε?” ²⁸ Héé bésyáó’ε mó, béhǎbē bán, “Wε-εé

edé mbapεε awě ane mod. Sêdii bembapεε ábe Mosεε. ²⁹ Sêbíí bán, Dyõb dénĥõb wée Mosεε, boŋ séebii'ě wée anén mod pen ábíde." ³⁰ Ane mod ankwentén aá, "Nén adé nkõmten ní yǎl áte. Nyéebii'ě wée ábíde, boŋ kénê abelé nnyínne". ³¹ Debíí bán, Dyõb déekwentánné mekáne mé bad bé mbéb, boŋ akwentan mekáne míme bad ábe bébage mó edúbé, bébelé-ε mam míme áhedεé. ³² Taase nkõŋsé míbootad mod eéwõgεε mbéd, bán mod abelé mod awě béchyááné ndím anyínne". ³³ Nzé anén mod awě achõŋté me enkembé mod a Dyõb, né eéhele'aá-se ábel enén ndín e dyam." ³⁴ Dóó ábê bad békwentánné mó bán, "Béchyáá wε á mbéb-te, ékwõg-ke á mbéb-te, boŋ bõõb éhedé sé ayáged-ε?" Héε dóó bébídté mó á ndáb e mekáne.

Ndím e edáððŋ

³⁵ Ade Yesuε áwógé bán bébídté ane mod awě ânchoódté á ndáb e mekáne, anhed mó. Ade ányíné mó, ansedéd mó aáken, "Edúbpé Mwǎn-a-Moonyõ-ε?" ³⁶ Ane mod antimtén mó aá, "A-Sáj nzéé adé Mwǎn-a-Moonyõ, láá mé ábel nén rídúbe mó?" ³⁷ Yesuε anláá mó aá, "Emaá mó anyín, nyúmõ-'aá nyékale' nén." ³⁸ Héε ane mod áhóbεé aá, "A-sáj, ndúbpé!" Abwõg-ke meböbõŋ ábe mó edúbé. ³⁹ Yesuε anhób aá, "Mpedé á nkõŋsé wén, ákáad bad ábel nén bad ábe békwédé ndím bényínen, ábe bõ-'ε bényínne', békwε ndím."

⁴⁰ Ade donge á Befarisia ábe bõõbe Yesuε bémbē áhed béwógé nê, bênsedéd mó bánken, "Sêdúbpé bán, weehóbéé wεé sémpē sêkwedé ndím?" ⁴¹ Yesuε anláá bó aá, "Nzé nyénkwε ndím, né mbéb méesaá nyé á yǎl. Boŋ bõõb áde nyéhóbéé bán nyényínne', mbéb rídíí rídé nyé á yǎl."

10

Ngan e Nnõn a rídyõŋ ní mbód ne éche mbód

¹ Yesuε anhób aá, "Ne mbále, nlânge nyé meé, kénzée awě eépoó á mmwε mé abem á mbód, boŋ átim achágé ped empée, adii nchíb, abé-ε mod e ewúen. ² Mod awě apoo' á mmwε mé abem módé Nnõn a rídyõŋ ní mbód. ³ Mod awě anõne abem adibnad mó ekob. Acháge mbód téé ne ðín, ábídnē-ε chõ. ⁴ Abídné-'aá chõ, atómén chõ, chõ-ε éhídē mó, áyāle ébíí éche ehób. ⁵ Boŋ échê mbód éehídéé nken mbéd. Ebélé' ébāā' mó á yǎl báán, áyāle éechemée éche ehób." ⁶ Yesuε ankalé bó enén ngan boŋ békensõŋténne.

Yesuε ad móó módē Nnõn a rídyõŋ ní mbód a bwám

⁷ Né-õó, Yesuε ambád ámpē aá, "Ne mbále, nlânge nyé nén me-éé, méε ndé mmwε mé ekob wée mbód époo'é. ⁸ Byánán

měpě, bad bésyāāl ábe bésébpé apε bébédéε bechíb ne bad bé ewúen, boη mbód éekênwógénné bó. ⁹ Με-εé ndé ekob. Kénzée awě apoo áwēm, ākūd e'soosōη. Asāl, abíd-te ésebán mod atagte mós. Akud-te kéchéé éche áhedεé. ¹⁰ Nchíb apag dāsō áchíb, áwúu ne ábébed. Mpedé ábel boη békud alongé áde álóné mbon. ¹¹ Με-εé ndé nnōn-a-mbód a bwám. Nnōn-a-mbód a bwám adé mboηsén áwé á nló míme éche mbód. ¹² Mod awě bétéde á nsón tédén, ānōn mbód, áde mwēn éesaá nnōn-a-mbód, áde éesaá-'áá nwóó-mbód, ányíneé nyínén néε ngā ehúé'ε, áchēnē mbód, atóm mehélé. Ene pónde dō ngā ésogεé mbód, échíní-'ε épántéd áte. ¹³ Ane mod atóme mehélé áyāle adii mod awě bétéde á nsón tédén, eewōηneé échē mbód pónde. ¹⁴ Mée ndé nnōn-a-mbód a bwám. Mbíí échēmbód, échēmbód-te ébíí με. ¹⁵ Melemlem nē dō Titée ábíí με, με-'ε mbíí mós. Mbōηséné-'ε áwé á nló míme échēmbód. ¹⁶ Nwóó-'ε mbód émpēé éche éesē á abem-tē wén, ntāηgéné chōmpē apεen, chōmpē éwōg échēmbód ehób, né-ōó, abem débē ahóg, nnōn-a-mbód-te nhóg. ¹⁷ Titée adaá με, áyāle mbōηséné áwé ábel íkud ádēm alongé ámbíd ámpē. ¹⁸ Modmod eékobnéé με ádēm alongé, boη mbage dós ne mmén. Nwóó ngíne ábe ádēm alongé, nwóó-'ε ngíne átéd dós ámpē. Nén dōó Titée álāηgέ με áá mbel.”

¹⁹ Abén e'yale ábe Yesue bēmpεén nkabén átíntē e bad bé Israel ámpē. ²⁰ Bó bad híin béhóbé'áá nēn bán, “Edáádāη é mbéb édé mós áte, apedé mīn. Chán nyéhēle nyéwōglān mós?” ²¹ Boη bēmpēé béhóbé'áá bán, “Mod awě edáádāη é mbéb édíí áte eehóbéé échén ndín e mekan. Edáádāη é mbéb éhēle ébēl mod awě akwedé ndím anyínen-ε?”

Bad bé Israel bebáá Yesue á yāl

²² Ngande e Nnamed í Ndáb-e-Dyōb ékóbté'áá á Jerusaleμ. Nén ábéde á pondé éche ahéb ábágkē bwámbwam. ²³ Yesue ahyómme'áá á abepé á Ndáb-e-Dyōb áde béchágé'áá bán Abepé áde Solomonε. ²⁴ Bad bé Israel bēnlāηnéd mós, bésēdté mós bán, “Pónde ehéé wεwε wésōgkē sé abane á edibelónéé-te? Nzé wε-εé édé Ane-awě-Béwógté, épanléd sé áte.” ²⁵ Yesue ankwentén áá, “Mmaá nyé aláa, boη nyéedúbpεé. Nsón míme mbéleé á dīn áde awēm Titée, mēn mbíde με mbōη. ²⁶ Boη nyéedúbpεé áyāle nyéesaá échēmbód. ²⁷ Echem mbód éwóge échēmbód ehób. Mbíí chó, chó-'áá éhíde με. ²⁸ Mbage bós alongé áde déemaá', béewaá-'áá mbéd. Modmod eéhēlē-se áskog bós áwēm mekáá. ²⁹ Chōm eché awēm Titée ábágé με étómé chōm ésyāāl, * modmod eéhēlē-se áskog bós á mekáá míme Titée. ³⁰ Sé Titē sēdíi mod nhóg.”

* **10:29** Chōm eché awēm Titée ábágé με étómé chōm ésyāāl: donje á kálag dé'só áwóó Titée awě abagé με bós, atómé chōm ésyāāl.

31 Bad bé Israel béntēd meláá ámpē álúm Yesue. 32 Bon anláá bó aá, “Nlúmté nyé ekud é nsón mí bwâm éche ébidé ne echem Sáj. Nyêhede me meláá alúm, áwúu me. Mmē nsón níhée nyéhedeé me meláá alúmen.” 33 Dóo békwentanné bán, “Séehēdēē we meláá alúm áyāle nsón mí bwâm míme ébéle. Bon sélúme we meláá áyāle esyáá Dyöb.” 34 Yesue anláá bó aá, “Ngómē éténlédé áwen Kálag e Mbéndé nén bán, Dyöb áhóbé aá, ‘Nyédii myöb.’ 35 Debíi nén bán, eyale é Dyöb éekwagké. Dyöb dēnchǎg bad ábe ánlōmēnnē échē eyale aá bédii myöb. 36 Me-éé Dyöb ánámté bon alóm-me á nkōñsé, chán-nō nyéhele nyéhōbē bán, nsyáá Dyöb áyāle rítúmé ahób meé ndii Mwān a Dyöb? 37 Nzé meébēlē nsón míme Titée, nyéedúbpe me. 38 Bon nzé édé nén bán mbele mós, nyédúbé míme nsón ké nyéedúbpe mmēn, ábel nén nyébíi nyésōñten-ne ngen póg ne ésyāal nén bán, Titée adé me áte, me-’e mbé mós áte ngen póg ne ngen ésyāal.”

39 Mmēn mam míme ánhōbpē mēmbēl bēnwanén mós akób ámpē, bon ambíd bó á mekáá.

40 Ambíd enē, Yesue antim ambíd á pēd e edíb é Jodan eníní, á abwóg á hōm wée Jone, Ndusene adúsánnáá bad, ádyēé áhed. 41 Ndun e mod epagé’áá áwē. Abē bad bēhóbé’áá bán, “Jone, Ndusene eébele’áá menyáké bon kéchéé éche áhóbé tñgene anén mod édé mbále.” 42 Né-óó, ndun e mod echē embé áhed, endúbé Yesue.

11

Kwééd eche Lazarose

1 Mod nhóg ambé awē béchágé’áá bán Lazarose, akōnlé’áá. Lazarose ne baányan bé bebaád, Maria ne Mataa bedyéé’áá á dyad á Betani. 2 Anén Maria awē mwānyan Lazarose ákōnlé’áá, mō anwógéd Yesue dyóg dé elod é bwâm á mekuu, bon apínnéd échē esid. 3 Né-óó, Maria bó Mataa bó bēnlōm nsal wée Yesue bán, “A-Sáj, awon nsón a nlém akonle’.” 4 Ade Yesue áwógé nímén nlébtéd anhób aá, “Mmēn nkole méesógké ne kwééd. Nén ábēnlédé ábe Dyöb ehúmé, ábel bon Mwān a Dyöb ákud edúbé.” 5 Yesue andñ Mataa, Maria ne Lazarose. 6 Ké nē, áde áwógé bán, Lazarose akonle andii ambé wée ámbēē e’pun é’be. 7 Héé álāñgēé ábē bembapēe aá, “Détim ambíd á Judeya.” 8 Dóo ábe bembapēe bēlāñgēé mós bán “A-meléed, kine saá áwed dóo bad bēhédé’áá we meláá awúen súútñ’?” 9 Yesue ankwentén bó aá, “Eesaá mbále bán müte níwóó dyóm á háwa ne ébe-ye? Bad ábe békag müte béekwagké áyāle bédé ne ane awé adé e’nyinēn bé ekide bé nkōñsé. 10 Bon nzé békag nkuu, dóo békwagké áyāle e’nyinēn bé ekide béesaá.” 11 Ade Yesue amáá ahób nén ambád ámpē aá, “Awed nsón

Lazarose akúne, boŋ nkaŋ mó anyem ásē.”¹² Abē bembapere bénlāā mó bán, “A-Sáŋ, nzé akúne né ädyéé bwām.”¹³ Yesue ahóbé’áá nēn áyāle ambíí aá, Lazarose awédé, boŋ abē bembapere bēnwēmtēn bán, ahóbe aá, akúne kúnén.¹⁴ Né-óó, Yesue ampanléd bó áte aá, “Lazarose awédé,¹⁵ boŋ á yǎl echēn, ndé menyinŋe nēn mēé meebédéé áhed ábel boŋ nyédúbe. Syánē dékag-kóó áwed bōōb.”¹⁶ Hē dōó Tomase (awē bēnchuu’é bán, Nhéd) álāŋgeé baáb bembapere aá, “Syánē ámpē dékag áwed ábel boŋ nzé kwééd chó edé déwê ne Meléede.”

Yesue mó adé mpuu ne alonŋé

¹⁷ Bōōb-pōó, áde Yesue ápédé á Betani, antán nēe bémáá Lazarose alíme. Ene pónde né nímē ndim ríkēbē á soŋ-tê e’pun é’niin.¹⁸ Bootya á Betani ápe á Jerusalem ábédé dyam máyl mébe.¹⁹ Ekud é bad bé Israel ênhyě wēe Mataa bó Maria áwenned bó áyāle kwééd eche awab mwānyan.²⁰ Ade Mataa áwógé bán, Yesue ahúe’, ankě mó abomen á nzii, boŋ Maria anlyǎg á ndáb.²¹ Dōó Mataa álāŋgeé Yesue aá, “A-Sáŋ, nzé wembé hén né mwānned eewédeé.²² Boŋ ké nê, mbíí mēé ké bōōb kéchéé éche ésédté Dyōb, Dyōb débě wē.”²³ Yesue anláá mó aá, “Mwānyonŋ ábē á alonŋé ámpē.”²⁴ Mataa antimtén mó aá, “Mbíí mēé āpuu á pónde e mpuu mbwē mé asóg.”²⁵ Dōó Yesue alāŋgé mó aá, “Mē-éé ndé mpuu né alonŋé. Nzé mod adúbpé mē, ké anwé, ábē abé á alonŋé.²⁶ Kénzée awé adé á alonŋé boŋ adúbé-’e mē, éewáá mbéd. Edúbpé né-ye?”²⁷ Hēe Mataa ákwentanné aá, “Ee, A-Sáŋ, ndúbpé mēé wē-éé edé Ane-awé-Béwógté, Mwān a Dyōb awé Dyōb ahóbé aá, āpē á nkōŋsé.”

Yesue achii

²⁸ Ade Mataa ahóbé nê, antīm ámbíd, ákē áchəg mwānyan Maria kun, aláá mó aá, “Meléede adé hén, asedte-’e wē.”²⁹ Ade Maria áwógé nê, anhidé ásē mehélé, áke atán Yesue.³⁰ Bōōb-pōó, Yesue enkēmpaá asól á dyad-tê, andíi ambé wēe Mataa ántānnē mó.³¹ Ade bad bé Israel ábe bēbédé á ndáb-te ne Maria áwenned mó, bényíné nēe ábídé á ndáb-te ne mehélé, anyəgte á soŋ, bēnwēmtēn bán, akag achii. Né-óó, bēnhíd mó.

³² Ade Maria ápédé wēe Yesue ámbēē boŋ anyín mó, ankwě mó á mekuu, ahóbé aá, “A-Sáŋ, nzé wembé hén, né mwānned eewédeé.”³³ Anyín áde Yesue ányíné nēe Maria áchyéé’é, anyín-ne nēe bad ábe bēnhíd mó béchyéé’é, ngol enkonned mó, átāg-ke áte á nlém-tê bwāmbwam.³⁴ Ansédéd aáken, “Héé nyélimmé mó?” Bēnkwentén bán, “A-Sáŋ, hyě ényín.”³⁵ Yesue anchii.³⁶ Hēe bad bé Israel bēhóbeé bán, “Nédē ankōŋ mó adəŋ-óó!”³⁷ Boŋ bó doŋge á bad bēnhōb bán, “Ngómē ambēl

mod awě ankwε ndím ányinne. Eéhele'aá-se ábel Lazarose ewág-ε?"

Yesue apuúdté Lazarose

³⁸ Ngol enkonned Yesue á nlém ámpē. Né-óó, ankě á sonj. Ene sonj ebédée sonj echě bépwogé aláá áte, bonj békútén chó nsal ne aláá. ³⁹ Héε Yesue álângeé ábê bad aá, "Nyéhũd ádê aláá." Dóo Mataa, mod awě awédé mwányan ahóbéé aá, "A-Sánj, ndim mémãd abooted dé achum bɔɔb áyāle ríkídembé á sonj-tê bɔɔb e'pun é'niin." ⁴⁰ Dóo Yesue álângeé mó aá "Meelângeé wε meé nzé edúbpé né wěnyĩn Ngum e Dyöb-ε?" ⁴¹ Né-óó, ábê bad bēnhũd ádê aláá á nsal ní sonj. Dóo Yesue ánóné ámĩn bonj ahōbē aá, "A-Tê, nságnéné wε áyāle éwógé me mekáne. ⁴² Mbíí meé eyōgké me mekáne awóg, bonj nhóbe nén ábel bonj ábén bad ábe bédé hén bédúbe bán, wε-εé elómé me." ⁴³ Ade amáá ahób nê dóo áchágté ehób ámĩn bonj áchēnlé Lazarose aá, "A-Lazaros, bíd áwed!" ⁴⁴ Ane mod awě ammãd awé abíd-te áwed. Mbóm éche bēnkaánné mó mekuu ne mekáá ne tumbe echě bēnkaánné mó e'só, émbē ébē mó á yāl. Yesue anláá bó aá, "Nyéhune mó ábê bwēm á yāl, ákag."

Béhagke Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēnkě Maria á mewenned bényĩn mekan nĩme Yesue ámbenlé, béndübē-ε Yesue. ⁴⁶ Bonj bó donje á bad bēnkě Befarisia atán, béléáá bó mam nĩme Yesue ábélé. ⁴⁷ Héε beprise bémbáá ne Befarisia béchénlé mbom ní káánsel. Bēnhōb bán, "Cheé débēnlé bɔɔb? Detāngéné dyam abel áyāle anén mod abele menyáké bwāmbwam! ⁴⁸ Nzé detēdté bán, ákéene nímén mekan á'só né moosyāál ádübē mó. Nzé moosyāál adúbpé-ε mó, né bad bé Roma bépě, békōbēn-ne syānē echēd Ndáb-e-Dyöb, békōbēn-ne syānē ádēd alonj." ⁴⁹ Dóo mod nhóg átĩnté echáb awě béchágé'áá bán Kaifase, awě abédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbéé aá, "Nyéebii'é dyamdyam. ⁵⁰ Nyéenyínéé nén bán ébóó bán, mod nhóg áwê á nló ní moosyāál tómaa alonj ásyāal ábóó?" ⁵¹ Kénéé ahóbé'áá nê, saké nímē mewēmtēn mēn móó ahóbné'áá nê. Ngáne ábédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbé'áá dyam áde débēnléd, á'só é' póndé, aá Yesue áwē á nló ní bad bé Israel. ⁵² Saá-kaá á nló ní bad bé Israel bēnpēn, bonj kēne álad bad bé Dyöb bésyāal ábe bémáá ahēnted áte hōm ahóg, ábel bēbē mod nhóg.

⁵³ Bootya échē epun bad bémbáá bé Israel bēmbootéd Yesue ahāge, áwúu mó. ⁵⁴ Nén dēmbēl Yesue eebíde'aá á nhéné ámpē átĩnté e bad bé Israel. Bóɔbe ábē bembapεε bēnhidé békē á dyad áde béchāgeé bán Efrem, bēdyēē-ε áwed. Adē dyad ábédé bēnbēn ne ehyānge. ⁵⁵ Póndé e ngande e Nnyíme-ámĩn embé bēnbēn. Né-óó, bad híin bémbíđ myad ne myad,

békē á akuu á Jerusalem áwobe échab yǎl ngáne mbéndé e Mosεε éhédé'áá, ábonσen ngande e Nnyíme-ámín. ⁵⁶ Abé bad bé Israel bémbē bēhédé Yesuε. Ade beládné á Ndáb-e-Dyōb bésédté'áá, nhóg ne aníní bánken, “Chán nyéwémtné, nyédúbpé bán, áhye ngande-yε?” ⁵⁷ Beprise bémbáá ne Befarisia béntōmēd ehǎngé bán, kénzée awě anyíné Yesuε áhye aláa bó, ábel bon békōb mó.

12

Béwǎgté Yesuε á Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ade ngande e Nnyíme-ámín élyágé e'pun ntóob, Yesuε ankě á Betani wée Lazarose awě ámpuúdté ádyéé'áá. ² Bēmbelé Yesuε ndyééd áhed. Mataa mó antómēd ene ndyééd. Lazarose ambé nhóg áfínté e bad ábe bóobe Yesuε bébédé á tébele ádyé ndyééd. ³ Héε Maria átédé epom é dyōg dé elod á bwám áde álélé nkun bwāmbwam. Adē dyōg bébénlé dó nád.* Anwógéd Yesuε á mekuu, apíné-'ε mó mekuu ne échē esid é nló. Elod é bwám énlōg ndáb áte esyāǎl. ⁴ Dóo Judas Iskariōde, mbapεε nhóg awě émbēē bán mó ášōm Yesuε áhóbéé áá, ⁵ “Cheé bēnkēnsómmé ádén dyōg, bétéd nímén mōné békē bébē betóótōkē bé bad? Béhélé'áá-ε bésóm ádē dyōg dyam-éε áde nsábe ní mwě nhóg.” ⁶ Judase anhób nē, saké áyāle abédé betóótōkē bé bad ngol, bon áyāle abédéε nchīb. Ngáne abédé mod awě awánládtáá bóbōo ekwε é mōné, ayōgké'áá mōné atéd ámbīd. ⁷ Bon Yesuε anhób áá, “Tédé mó, ákoo áde ályágé ásē ábel bon ábenled dó mbwε níme bēlímēē me. ⁸ Betóótōkē bé bad bédé ne nyé pónde tée bon me pen méebáá ne nyé pónde ésyāǎl.”

Béhagke Lazarose

⁹ Ene pónde-ōó, bad bé Israel híin bēnwōg bán, Yesuε adé á Betani. Né-ōó, bēnkě áwed. Saké Yesuε mwēmpen mó ankǎn bon békē áwed, bon bēnkě Lazarose anyín awě Yesuε ámpuúdté. ¹⁰ Né-ōó, Beprise bémbáá bēhágké'áá kǎhne Lazarose áwúu mó, ¹¹ áyāle bad bé Israel bétédté'áá bó, bédúbpé Yesuε. Béndūbē Yesuε áyāle dyam áde dēmbenléd ne Lazarose.

Yesuε asólé á Jerusalem née kǎn

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Néε bīn é'sángé, ndun e mod echě enhyě á Ngande e Nnyíme-ámín bēnwōg bán Yesuε apag á Jerusalem. ¹³ Hē dóo bésélé e'kikag é' mii bon békǎg mó abomen á nzii. Béhágé'áá

* 12:3 Nád: Nád edii mbonja echě ewóó elod é bwám eche bébenléé mǎg mé elod é bwám.

e'saad bán, "Hosána! Nnam núbê ne ane awě apedé á dín áde Sán̄gwéé. Nnam núbê ne kân e bad bé Israel!"

¹⁴ Yesue anküd etum é ésel, ádñi-ε chó. Nén dêm̄benléd ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

¹⁵ "A-bad bé Zayon, nyéebáá',
nyénone' echen kân ehúé',
ediídé-ε etum é ésel."

¹⁶ A pónde echē nímén mekan mébenlédé, bembapεe ábe Yesue bénkēnsón̄tén̄né. Bon áde Yesue ámpuú'ε ne ehúmé é Dyöb, dōo bēnchemmé bán mam nime mébenlédé t̄ngene Yesue móo mēntenléd, á yál echē.

¹⁷ Ndun e mod echē embé ne Yesue áde áchénl̄é Lazaros̄e á son-tê bon ápuudtē mó, embé ékalé' nímē nkalan̄. ¹⁸ Né-ōó ndun e mod enkē Yesue abomen áyāle ábén e'chemléd bé menyáké ábe ámbenl̄é. ¹⁹ Héε Befarisia bél̄an̄geé nhóg ne aníní bán, "Nyénone'! K̄ñne bōob deéhéléé dyamdyam abel. Nkōñsé n̄syāal n̄hide mó."

Bad bé Grikia béhede Yesue

²⁰ Don̄ge á bad bé Grikia bémbē áfintē e bad ábe bēnkē ngande e Nnyíme-ám̄n á Jerusalem, áke dé abε Dyöb edúbé.

²¹ Bēmp̄ε wéε Filibe. Filibe awě ambíd á dyad á Betsaida á mbwóg e Galilia. Bénlāā mó bán, "A-Sán̄, sēdāá Yesue anyín."

²² Filibe ankē Andreyā alāa. Dōo bó bad bébe békíí Yesue alāa.

²³ Yesue ankwentén bó aá, "Pónde epedé echē ehúmé e Mwān-

a-Moonyon̄ énn̄yīnēdtē. ²⁴ Ne mbále, nl̄an̄ge nyé nén mēé, mbum e ngun póg edii mbum e ngun póg, káññ né bēwéné chó á ndōob-tē bon ewé. Ewág-kāa, bon echyáá mbum é ngun émpēe éche ébúú áte. ²⁵ Mod awě adāá ádē alongé, ábōd dō. Mod awě mó-ε akōó ádē alongé, á nkōñsé-te wén, ákēá dō á alongé áde déemaá'. ²⁶ Kénzēé awě abenle me, at̄an̄géné awēm mbaledε abé. Ké héé-ε wéε n̄díí, awēm mbaledε at̄an̄géné abé áhed. Echem Sán̄ ábē-ε kénzēé awě abenle me edúbé.

Yesue ahóbé t̄ngene eche kwééd

²⁷ "Bōob-pōó, nlém n̄tage me áte. Cheé-ō méhōbp̄e? Nhōb mēé, 'A-Tē, weémwāg-se metake nime méhúé' métán me-ye?"

Aáy, méehōbp̄e nē, áyāle enén pónde e metake chō ekāá bon n̄pag wén. ²⁸ A-Tē, lúmed echōñ ngum." Héε ehób ébídéé á

Dyöb nén bán, "Nlúmté echēm ngum, mēlūmēd-te chó ámpē."

²⁹ Ene ndun e mod echē embé áhed enwóg échē ehób. Bénhōb bán dyöb dōo ákúme áte. Bad bēmpēe bénhōb bán, ángel chó ehóbé áwē. ³⁰ Yesue anlāá bó aá, "Áyāle echēn dōo échén

ehób ébídé, saké áyāl echēm. ³¹ Pónde epedé echē Dyöb dékáādtē nímén nkōñsé. Nkaml̄en nime nkaml̄ene á nkōñsé mékwē bōob. ³² Bon áde bēmadtē me anyen ám̄n, mēdōl bad

bésyāal áwēm." ³³ (Yesue anhób nē álúmed ndín e kwééd echē

áwēē.) ³⁴ Ndun e mod echē embé áhed enkwentén mó bán, “Sêwógé á mbéndé-te bán Ane-awě-Béwógté ábē á ngíndé ne á ngíndé. Chán-nō éhóbéé wéé ‘Bétāngéné bényēn Mwān-a-Moonyon amin.’ Nzéé adé anén ‘Mwān-a-Moonyon?’ ” ³⁵ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “E’nyínen bé ekíde bēbē ne nyé á esōj e pónde ngēn. Nyékag bōob áde e’nyínen bé ekíde é’díí é’díí, ábel boj ehíntén éékōbē nyé. Mod awě akag á ehíntén-tē eebyéé’é wéé ákagké. ³⁶ Nyédúbe e’nyínen bé ekíde bōob áde é’díí ne nyé, ábel nén nyébē bán bé e’nyínen bé ekíde.”

Bad bé Israel béedii béedúbpéé Yesue

Ade Yesue áamáá nímén mekan mésyāāl ahób, antedé bó, áke ásōm wéé béenyínné mó. ³⁷ Kénéé ene ndun e mod ényínnē ábén e’chemléd bé menyáké é’syāāl ábe Yesue ámbenlé, bénkēndúbéé mó. ³⁸ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dáodāj Yesayaa ánhōbpē aá, “A-Sāj, nzéé adúbpé eyale éche sékálé, nzé-módé akidényín ngum echōj áchēm-me chó?”

³⁹ Né-ōó, béehēle’áá-se bédúbe. Yesayaa ahóbé hōm démpēe aá,

⁴⁰ “Dyōb ákwidé bó ndím, ábē-’ε bó nlém mé aláá, ábel nén nímab mīd méenyínnē’, béēsōjtánne.

Nzé bēbélé-’ε nē, né bétimén me, né mēchoód-te bó.”

⁴¹ Yesayaa anhób nén áyāle annyín ehúmé éche Yesue, anhōb-pe áyāl echē. ⁴² Ké nē, bad híin béndúbē Yesue, káōjne donje á bad bēmbáá. Boj ngáne bēbáá’áá Befarisia, bénkēnlúmédté yāl, ábán nén bán béébídté bó á ndáb é mekáne. ⁴³ Bēbélé’áá nē áyāle bēndāj mekenag mé baányon tómaa mé Dyōb.

E’yale ábe Yesue békāād bad

⁴⁴ Héé Yesue áchágté ehób amin áhōbē aá, “Kénzéé awě adúbpé me, eedúbpéé mmēmpen, adúbpé káōjne ane awě alómé me. ⁴⁵ Kénzéé-’ε awě anyíne me, anyíne ane awě alómé me. ⁴⁶ Mpedé á nkōjsé nēe e’nyínen bé ekíde, ábel boj kénzéé awě adúbpé me, eélyāgē á ehíntén-tē. ⁴⁷ Kénzéé awě awógé ábēm e’yale, boj eékojge bó, saké me nkáadte mó. Meekáádtéé mó áyāle meépedeé ákaad nkōjsé boj mpedé áson bad bé nkōjsé. ⁴⁸ Kénzéé awě abáá me á yāl boj eékobe-’ε ábēm e’yale, awóó mod awě ákāād mó. Abēm e’yale bēn bóó békāād mó á mbwē mé asóg. ⁴⁹ Ebē nē, áyāle meehóbéé nímén mésyāāl ne echēm kunze. Boj Titéé awě alómé me, álāngé me chōm éche rítāngéné ahób. ⁵⁰ Mbíí meé kéchéé éché álāngé me aá ríhōb épeene alongé áde déemaá’. Né-ōó, kéchéé éche ríhóbéé, nhóbe’ chó ngáne Titéé álāngé me.”

13

Yesue awöbpé abē bembapεε mekuu

¹ Epun é ngande e Nnyíme-ámìn ênylǝǝ néε chǎn. Yesue ambíí aá eche pónde emaa apε echε mótǝngéné nkǝnsé atede, áke wée eche Sǎŋ. Andǝŋ bad bé nkǝnsé ábe béndübē mó, alúméd-te échē edǝnge kǝáŋne á asóg.

² Yesue ne abē bembapεε bedyágé'áá ndyééd ngukél, Satane-ε ammǎd Judas Iskariǝde mwǎn awě Simǝne mewémten mé mbéb ásóled áte ásóm Yesue. ³ Yesue ambíí aá eche Sǎŋ abagé mekan mésyǝǎl áwe mekáá. Ambíí-ε aá móhūū wée Dyǝb mótíme-ε ámbíd wée Dyǝb. ⁴ Ade bedyáǝkē ndyééd nê, Yesue anhidé ásē, ahúd nkob á yǎl, atád tábele á nkog. ⁵ Héε áhédé mendíb á kúmbe-tê, bonj ábootéd abē bembapεε mekuu awobe, ápínnǎd tábele awě ánwǎǎ'é á nkog. ⁶ Ade ápédé wée Simǝn Petro dǝó Simǝne ásedtéé mó aá, "A-Sǎŋ, ehede me mekuu awobe-ye?" ⁷ Yesue ankwentén mó aá, "Wééhǝlǝǝ-se esǝŋtén dyam áde níbeleé bǝǝb, bonj ámbíd e nímén mésyǝǎl dǝó wésǝŋtǝnnē." ⁸ Héε Petro áhóbéé aá, "Aáy, wééwǝbpéé me mekuu mbêd." Yesue antimtén mó aá, "Nzé meéwobpe wε mekuu né wéewǝngé dyamdyam abelen ne me." ⁹ Simǝn Petro anlǎá mó aá, "A-Sǎŋ, né saké mekuu mëmpεn-éé wéwobéé me. Wéwobé me kǝáŋne mekáá ne nlól!" ¹⁰ Yesue ankwentén aá, "Mod awě amaa mendíb awǝg, yǎl esyǝǎl emaa mó asǎŋ, eetǝŋgenéé mendíb awǝg ámpē, étǝméé áwobe mekuu.* Nyémaá asǎŋ, bonj saké nyé moosyǝǎl nyésáá." ¹¹ Yesue ammǎd abii mod awě ásóm mó. Néε dǝnkǝŋ bonj ahób aá saké moosyǝǎl asáá.

¹² Ade amáá bó mekuu awobe, anhé nímé nkob á yǎl, átím ámbíd áwē e'dii. Héε ásedtéé bó aáken, "Nyésǝŋténé dyam áde mbénlé nyé-ye? ¹³ Nyéchǝge me Meléede, nyéchǝge-ε me Sǎŋgwéé. Nyétǝngéné, áyǎle nê dǝn dǝó nídí. ¹⁴ Né-ǝó, nzé me awě ndé nyé Sǎŋgwéé mbé-ε nyé Meléede nwǝbpé nyé mekuu, né nyémpē nyétǝngéné nhóg ne aníní mekuu awobe. ¹⁵ Nlúmté nyé elǎnsén eche nyétǝngéné ahíd ábel nén nyémpē nyébel ngáne mbénlé nyé. ¹⁶ Ne mbále nlǎnge nyé nén méé, mbǝledε eetóméé eche sǎŋ, mod awě bélómé-ε eetóméé mod awě alomé mó. ¹⁷ Bǝǝb áde nyébíí nímén mam, nnam mébē ne nyé nzé nyébele mó.

¹⁸ "Meehóbéé nyé moosyǝǎl. Mbíí bad ábe nípwédé. Bonj e'yale ábe é'ténlédé á Kǎlag e Dyǝb é'tǝngéné alón. Eténlédé nén bán, 'Mod awě sǝmǝ sǝdyǝg ndyééd akǝnnéné me yǎl.' ¹⁹ Nlǎnge nyé nén bǝǝb, áde éebǝnlǝdǝǝ ábel nén nzé ébénlédé, nyédúbe nén bán, 'Ndíí mó Awě Ndíí.' ²⁰ Ne mbále, nlǎnge

* **13:10** Dǝŋge á kǎlag dé'só déewóó'é éetóméé áwobe mekuu.

nyé nén mée, kénzée awě akobé mod awě nílómé, akobé me. Kénzée-ε awě akobé me né akobé ane awě alómé me.”

Yesue ahóbé á'sō é' pónde áá bésōm mó
(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ade Yesue áamáá nímén mekan ahób ndutul enlóg mó á nlem-tê, ápanléd-te ábē bembapεε áte aá, “Ne mbále, nlanje nyé nén mée, nyé mod nhóg äbē me á mekáá mé bad bé ekoyí.” ²² Héε ábē bembapεε bénónné á mesó, áyāle bénkēmbí'íé mod awě áhóbεé. ²³ Mbapεε nhóg, awě Yesue ándəŋgé, andyě mó á akéb. ²⁴ Dóó Simōn Petro ápebtanné ane mbapεε mīd, áhōbē aá, “Sedéd mó mod awě áhóbεé.” ²⁵ Dóó ane mbapεε ásidté Yesue á yāl-tê, ásedté mó aáken, “A-Sán, nzée éhóbεé?” ²⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Mod awě métədée ewele á díse-tê bonj níbe mó, mó adé ane mod.” Héε átédé ewele, átədté á díse-tê, ábagé Judase, mwān awě Simōn Iskariəde. ²⁷ Akob áde Judase ákóbé éché ewele, Satanε ansól mó áte. Dóó Yesue álanjeé mó aá, “Dyam áde éhedéé abel bël dó á mehéle-te.” ²⁸ Bonj mod ké nhóg awě bóbōo bedyágé'áá ndyééd enkənsónjtənné chōm-éε ékóá bonj Yesue aláá Judase nē. ²⁹ Ngáne edíí bán Judase mó akōŋgé'áá ekwε é mənέ, donje á bembapεε bənwəmtən bán Yesue álanje mó aá áke áchan bwēm ábe bēbenlédte á ngande, ké'ε chōm éche bēbεé betóótōkē bé bad. ³⁰ Ade Judase ákóbé ewele éche Yesue ábágé mó kobén, ambíd ebwóg. Ehíntén énkwě.

Yesue abagé mbéndé e ekóólé

³¹ Ade Judase áamáá abíd dóó Yesue áhóbεé aá, “Bəəb-pəó ehúmé e Mwān-a-Moonyon ényínnédé. Ehúmé é Dyəb-pe ámpē ényínnéd mbwiined ne mwān. ³² Nzé Dyəb ákúdé ehúmé ámbíd e Mwān, né Dyəb dən ámpē débël ehúmé é Mwān ényínned. Abël-le nē ábwəg-ábwəg. ³³ A-baányan, echem pónde ábé ne nyé, edé esón. Nyéēhəd me, bonj ngáne ménlāā'é bad bé Israel, melelem nē dóó nlanjeé nyé bəəb, mée, ‘Wéε níkagké, nyéehenlé ape áhed.’ ³⁴ Mbage nyé mbéndé ekóólé bəəb, nén nyédəŋ nhóg ne aníníí. Ngáne rídáá nyé, nyémpē nyédəŋ nhóg ne aníníí. ³⁵ Nzé nyédəá nhóg ne aníníí, né mod téé äbīí aá nyédii ábēm bembapεε.”

Yesue ahóbé ngáne Petro ábāŋgē mó á yāl
(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Simōn Petro ansedéd Yesue aáken, “A-Sán, héé éhedéé akε?” Yesue antimtén mó aá, “Weéhēlē-ε ehíd me bəəb wéε níkagké, bonj ámbíd e pónde wēhíd me.” ³⁷ Petro ansedéd mó aá, “A-Sán, cheé ékóá bonj meéhēlē se nhíd we bəəb? Mbōŋséné áwé á nló mímōŋ.” ³⁸ Héε Yesue ákwəntanné mó aá, “Ekoó

abonſen dé awé á nló nímêm-ε? Ne mbále, nlânge we μεέ, nchóm-a-kúb adêhób aá mótō', wëbān me á yāl ngen éláán.”

14

Yesue mó adé Nzii e mbále echë epεene alongé

¹ Dóo Yesue ábádεé ábē bembapεε aláa aá, “Nyéētagté nlém á abum. Nyésum nlém wée Dyōb, nyésum-me kááηne áwêm. ² Ton̄ ébúú áte á ndáb echë echem Sán. Nkag-ke áwed ábonſen nyé hóm. Nzé énkêmbé nê, né menkênláá'é nyé μεέ nkag nyé hóm abonſen. ³ Nzé nkíi-'ε nyé hóm abonſen, mëtīm ámbíd, rhye ntéd nyé ábé ne με, ábel nyémpē nyébê hóm áde rídíi. ⁴ Nyébíi nzii echë etime' wée ríkagké.” ⁵ Héε Tomase álan̄geé mó aá, “A-Sán, séebii'ε wée ékagké. Chán-nō sébwεé nzii abíi echë etime áwed?” ⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Mée ndé nzii echë ekag wée echem Sán, mbále ehúε' ne με, me-'aá mbage alongé. Modmod éhēlēε-se ápe wée echem Sán, ésebán abwedé áwêm.” ⁷ Héε Yesue álan̄geé ábē bembapεε aá, “Bōob áde nyébíi me, nyéēbīl kááηne echem Sán.* Bootya bōob nyényíné mó, nyébíi-'ε mó.”

⁸ Filibε anláá mó aá, “A-Sán, lúméd-te sé Titée. Chóm ésyāāl éche séhedéé éetóméé nê.” ⁹ Yesue ankwentén aá, “A-Filib, nkémbē ne nyé á etún é pón dé, chán-nō éheléε-se ehób wεé mōbii'ε me? Kénzée awé anyíné me né anyíné Titée. Chán-nō éheléε-se ehób wεé ‘Lúméd sé Titée?’” ¹⁰ Weedúbpeé wεé echem Sán adíi me áte, me-'ε mbé mó áte-yε?” Héε Yesue álan̄geé ábē bembapεε aá, “Mam níme rlan̄geé nyé méebídεé áwêm dën. Bon̄ echem Sán awé adé me áte mō abele nímē nsón. ¹¹ Nyédúbe me ngáne ríhóbé μεé echem Sán adíi me áte, me-'ε mbé mó áte. Nzé nyéedúbpe nê, nyédúbé ké áyāle mam mé menyáké níme níbeléé. ¹² Ne mbále, nlânge nyé nén μεέ, kénzée awé adúbpe me, ábēl mam nímē níbeléé. Ábēl-le kááηne mekan níme métómé nímén áyāle nkag wée Titée. ¹³ Mēbēl-le kéchéé éche nyésédté á dīn ádēm ábel nén ngum echë Titée ényinned ámbíd e Mwän. ¹⁴ Nzé nyésédté me kéchéé á dīn ádēm, mëbel chō.”

Yesue aá móōlōm Edáádāη éche Esáá

¹⁵ Yesue ambád ahób aá, “Nzé nyédáá me, né nyéēhíd échem mbéndé. ¹⁶ Mēlāā Titée, ábē-'ε nyé Nwōηgene ampée, awé ábē ne nyé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁷ Ane Nwōηgene mó adé Edáádāη echë ébídte' mbále áwed tāηgene Dyōb. Bad bé nkōηsé béheléε-se békob mó, áyāle béenyínēε mó, béēbii-'aá

* **14:7** Bōob áde nyébíi me, nyéēbīl kááηne echem Sán; don̄ge á kálag dé'só áwóó nzé nyénkōη me abii, né nyéēbīl kááηne echem Sán.

mó. Boŋ nyêbíí mó áyāle adé ne nyé, ābē-’ε nyé áte.† 18 Nzé nkií, méetεδέé nyé menyuu. Měťim ámbíd áwēn. 19 Mwāmpin ní pónde, nkōŋsé méenyínné me ámpē. Boŋ nyépen nyéēnyin me. Ngáne mébēē á alongé, nyémpē nyéēbē. 20 Nzé échē epun épédé, nyéēbīí bán ndé echem Sāŋ áte, nyé-’ε nyébé me áte, melemlen ngáne me-’ε nídíí nyé áte. 21 Kénzée awē akobé échēmbéndé, áhídē-’ε chó, mó adé mod awē adá me. Kénzée awē adá-’ε me, echem Sāŋ mó-’ε ádāŋ mó. Mémpē mēdāŋ mó nlúméd-te mó yāl.” 22 Dóo Judase (saké Judas Iskariōde) áhóbéé aá, “Boŋ A-Sāŋ, chán wélūmēdtē sé yāl boŋ weelúmté nkōŋsé pen?” 23 Yesue ankwentén aá, “Nzé mod adá me, áhíd ábēm e’yale. Echem Sāŋ ádāŋ mó, sé echem Sāŋ-’ε séēpē áwē, sédyēē-’ε ne mó. 24 Nzé mod eédā me, eehídée ádēm ayáge. Adén ayáge áde nyéwógé déesaá ádēm. Adíí áde Titée awē alómé me.

25 “Nlángé nyé nímén mésyāal áde nídíí ndé ne nyé. 26 Nwōŋene, Edáá dāŋ éche Esáá awē Titée álōmmē á dīn ádēm, áyāgēd nyé mekan mésyāal ábēl-le nyékamtán mekan mésyāal níme nílángé nyé. 27 Nsaŋ móo nílyágnédé nyé. Mmēm nsaŋ móo níbageé nyé. Meébāgēē nyé mó ngáne nkōŋsé mbageé. Nyéetagté nlém á abum, nyéewógé mbwóg. 28 Nyēnwóg néē níhóbé meé ‘Mětedé nyé boŋ měťim ámbíd áwēn.’ Nzé nyēndāŋ me né nyéewóg menyinje bán nkag wēē Titée áyāle Titée atómé me. 29 Nlángé nyé nēn bōb áde éēbēnlēdēē, ábel nēn nzé ébēnlédé, nyédúbe. 30 Syānē déebudté pónde awóŋ ákal ámpē, áyāle nkamlēne a nkōŋsé ahúe’. Eewóó’é ngíne ké póg ámín echēm. 31 Boŋ kénē mēchennéd mó yāl níbēl ngáne echem Sāŋ áhóbé aá níbel, ábel boŋ nkōŋsé níbíí nēn bán, ndáá echem Sāŋ. Né-’aá ákáá boŋ níbelé kéchéé éche áhóbé aá níbel.

“Nyéhyag syānē déhide hén.

15

Yesue mó akoó alín dé epum á bwel abé

1 “Me-éé ndé alín dé epum é bwel, alín dé epum é bwel dēn dēn. Echem Sāŋ-’ε abé mbélé-nzag. 2 Ahúde’ ngen ké ehéé echē edé me á yāl, echē eechyáá’ e’pum, ápagké-’ε ké ehéé echē echyáá’ e’pum, ábel boŋ éboŋ yāl ébude-’ε achyáa. 3 Ayáge áde níyágté nyé ábélé nyēmaá asāŋ. 4 Nyélyāg nyébé ne me, mémpē mēlyāg mbé ne nyé. Ngen chēn eēhēlēē-se echyáá e’pum áde éesaá á alín á bwel. Melemlen néē nyémpē nyéehelēē-se nyéchyáá e’pum ésebán nyédé ne me.

5 “Me-éé ndé alín dé epum é bwel, nyé-’ε nyébé ngen. Nzé mod adíí adé ne me boŋ me-’ε ndé ne mó áchyāā e’pum

† 14:17 Abē-’ε nyé áte; donje á kálag dé’só áwóó adé-’ε nyé áte.

bwâmbwam. Nyéēhēlēē-se nyébēl dyamdyam ésebé ne me. ⁶ Nzé mod eésē ne me, béhūd mó née ngen. Ene ngen ebelé ekintéd. Béladéé échē ndín é ngen áte, bébwém chó á muú-te, éhyán-'é. ⁷ Nzé nyédii nyédé ne me, bonj ádēm ayáge-'é ádii ádé nyé áte, kéchéé éche nyésédté, nyéēkūd. ⁸ Edúbé éche echem Sánj ényínnad nzé nyébudé e'pum achyáa, nê-'aá débēl nyébé ábēm bembapēē. ⁹ Ngáne echem Sánj ádáá me, melemlem née mémpē rídáá nyé. Né-óó nyédii nyébē ne me ábel bonj ríbbē rídān nyé. ¹⁰ Nzé nyéhídé échēm mbéndé, né mēbē rídān nyé. Melemlem nê dóó ríhídeé mbéndé échē echem Sánj, ádii adāó-'é me. ¹¹ Nlānge nyé rímén mésyāāl ábel nén nyémpē nyéwōg nyaa e menyinje echē ríwogēé, rímēn menyinje mēlōn-ne mbon. ¹² Echem mbéndé edii nén, nyédān nhóg ne aníní melemlem nēngáne rídáá nyé. ¹³ Nzé mod awédé á nló rí baáb, né alúmté edānge éche étómténé achab amín. ¹⁴ Nzé nyébele' mekan míme rílánjé nyé mēé nyébēl né nyédii ábēm besón. ¹⁵ Meéchāgēē nyé bembālede ámpē, áyāle bembālede béēbyēē' é mam míme echab sánj ábeléé. Bonj ríchāgēé nyé mēé ábēm besón áyāle nlánjé nyé mam mésyāāl míme echem Sánj álánjé me. ¹⁶ Nyéēpwēdeé me, bonj me-éé mpwēdé nyé, nlóm-me nyé ábel mekan míme méchyáa e'pum é' bwám. Nyaa é mekan échē ébē abé ne abé. Nzé nyébelé-'é nê, echem Sánj ábē nyé kéchéé éche nyésédté á dín ádēm. ¹⁷ Mmén mam mésyāāl míme rílánjéé nyé-óó, médii nén mēé, nyédān nhóg ne aníní.”

Bad bé nkōjsé békóó nyé

¹⁸ Yesue ambád ábē bembapēē aláa aá, “Nzé nkōjsé ríkóó nyé, nyébíi nén bán mēé bésébpé akóó. ¹⁹ Nzé nyēmbé nēngáne bad bé nkōjsé, né nkōjsé mētēd nyé nēngáne ábē bad. Bonj mpwēdé nyé átínté e bad bé nkōjsé. Nyéēsaá bad bé nkōjsé. Né-'aá ákás bonj nkōjsé ríkóó nyé. ²⁰ Nyéwēmtēn ehób éche ménlāā' é nyé mēé 'Mbālede eetóméé eche sánj.' Nzé bēmbané me á metake-té né bēbané nyémpē á metake-tē. Nzé bēnhíd ádēm ayáge né bēhíd-te ádēn ámpē. ²¹ Bēbel nyé rímén mekan mésyāāl á yāl á dín ádēm, áyāle béēbíi' é ane awē alómé me. ²² Nzé menkēmpē bonj nláá bó rímén mam, né rímab mbéb méenyínnedéé. Bonj bōób, béewóó' é nzóm ké póg áyāle rímab mbéb. ²³ Kénzēé awē akóó me, akóó káānne echem Sánj. ²⁴ Nzé menkēmbēl ndín é mam átínté echáb éche mod ampée éēbēlēē mbéd, né rímab mbéb méenyínnedéé. Bonj bōób bényíné mekan mésyāāl míme ríbélé, ké nê bédii békóó me, békóó-'é echem Sánj. ²⁵ Nén ádé álóned e'yale ábe é'ténlédé á mbéndé echáb bán, 'Nzóm ké póg enkēmbáá eche békóóné me.' ²⁶ Nwōngene ábíd wēé Titéé. Adii Edāóđān éche ébele' bonj bad bésóntén mbále. Adē mēbēē ne Titéé mēlōmē nyé mó,

mó-'aá äläā nyé mam tâŋgene me. ²⁷ Nyémpē nyéēhōb mam tâŋgene me áyāle nyéde ne me se á mbooted.

16

¹ “Nlânge nyé nímén mésyāäl ábel boŋ nyéētímné mbíd. ² Bébídéd nyé á ndáb é mekáne. A mbále pónde ehúe' eche kénzée awě awūū nyé áwēmtēnnē aá móbēnle Dyōb. ³ Bébēl nímén mam áyāle béebīi' é echem Sāŋ béebīi-'aá me. ⁴ Nlânge nyé nímén mam mésyāäl ábel boŋ nzé pónde epedé eché nímén mekan mébenladté, nyéēkamtén bán menláá' nyé.

Nsón míme Edāádāŋ ébenlé

“Menkēnláá' é nyé nímén mekan á mbooted, áyāle membé ne nyé. ⁵ Boŋ bōob, nkag wée mod awě alómé me. Ké nê, nyé modmod nyéesedtéé me bánken ‘Héé ékagké?’ ⁶ Aláa áde rílánge nyé nímén mekan ábélé ndutul elógé nyé á nlém-tê. ⁷ Ne mbále, nlânge nyé nén meé, édé mboŋ nén bán ríke. Áyāle nzé meékii, né Nwōŋgene éepaá áwēn. Boŋ nzé nkíi, mēlōmē nyé mó. ⁸ Ade ápéé, álūmēd bad bé nkōŋsé nén aá nímab nsōŋten míme bēwánlé tâŋgene abel dé mbéb ne ábel mekan míme mēsáá méetāŋgenéé. Bēēsōŋtenéé-'e nyaa eché Dyōb ákáadtéé. ⁹ Mmab nsōŋten méetāŋgenéé tâŋgene mbéb, áyāle béedúbpéé me. ¹⁰ Méetāŋgenéé tâŋgene abel dé mekan míme mēsáá, áyāle nkag wée Titée, nyéenyín-naá me ámpē. ¹¹ Méetāŋgenéé tâŋgene nyaa eché Dyōb ákáadtéé, áyāle amaá nkamlēne a nkōŋsé ákáad.

¹² “Ndíi nwóó ekud é mekan áláa nyé boŋ nímé mekan métom nyé áte. ¹³ Boŋ áde Edāádāŋ é mbále épéé, äbēl nyébíi mbále esyāäl. Eehóbénné eché kunze chēn. Dyam áde bēláā' é mó dōo áhōbpē, äläā-'e nyé mam míme mébenléd pónde eché ehúe' á'sō. ¹⁴ Achāgēd échēm edúbé ámín áyāle kéchéé éche áwógé áwēm chōo mó-'e áláā' é nyé. ¹⁵ Kéchéé éche echem Sāŋ áwóó édii échēm. Nê dōo ákōó boŋ ríhōbē meé Edāádāŋ étēd kéchéé éche ríhōbē, éláá nyé.”

Ndutul étim menyinje

¹⁶ Héé Yesue ábádeé aá, “Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd enê nyéenyín me.” ¹⁷ Dōo doŋge dé bembapēe bésedtéé nhóg ne aníníi bánken, “Cheé áwémténé ahób, áláa syánē aá, ‘Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd e nê nyéenyín me?’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Áyāle nkag wée Titée.’ ” ¹⁸ Bēmbē bésedté bánken, “Cheé áwémténé ahób, ahób aá, ‘Mwāmpīn mí pónde?’ Séesōŋtenéé dyam áde áhōbēé.”

¹⁹ Yesue ammād abíi aá, bēhede mó dyam aseded. Né-ōó, anláá bó aá, “Dyam áde ríhōbē meé, ‘Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd e nê,

nyéēnyīn me,' dōo nyésēdtéé nhóg ne aníníi-ye? ²⁰ Ne mbále, nlânge nyé meé, nyéēchií, nyéléb-pe, boŋ nkōŋsé méwōg menyīnge. Nyéēsudén, boŋ nímê nsuden méŋīm menyīnge. ²¹ Mmwaád awě ahede achyáá abelé ásudēn áyāle eche pōndé e metake epedé. Boŋ nzé amaá achyáá abelé awóg menyīnge, áyāle moonyoŋ achyáádté á nkōŋsé. ²² Nê dōo édíi ne nyé. Nyésúdné bōob, boŋ mēnyīn nyémpē. Ene pōndé nímēn nlém mélōn ne menyīnge, modmod éehēnlé-'aá nyé nímê menyīnge akoben. ²³ Ade échē epun épeé, nyéesēdtéé me dyamdyam. Ne mbále, nlânge nyé nén meé Titée äbě nyé kéchéé échē nyésēdté á ðīn ádēm.* ²⁴ Káōŋne bōob nyéēhēdnēé mó chōmchōm á ðīn ádēm. Nyéhēden mó, nyéēkūd äbel nén nímēn menyīnge mélōg mbon.”

Yesue atómé nkōŋsé áte

²⁵ Yesue ambád äbē bembapee aláa aá, “Mbēnlédé ngan aláa nyé ekud é mekan. Pōndé ehúé' échē méebēnlédte ngan. Mélāā-'e nyé mekan tâŋgene Titée, nyaa echē nyésōŋtēnnē. ²⁶ Echē epun, nyéēhēdén mó kéchéé á ðīn ádēm. Méetōgēnaá mó aláa meé áwōŋgen nyé, ²⁷ áyāle Titée mwēn adáo nyé. Adáo nyé áyāle nyédáo me, nyédúbpe-'e bán mbídé áwē. ²⁸ Membíd wée Titée, nípē á nkōŋsé-te, bōob-pe ntēdte nkōŋsé, ntīme ämbíd wée Titée.”

²⁹ Héé äbē bembapee béhóbeé bán, “Ehóbe bōob ngáne sēsōŋtēnnē, weebēnládté ngan. ³⁰ Sēbíi bōob bán ebíi mekan mésyāäl, éehēdnád-taá bán modmod áseded we dyamdyam. Nén abélé sēdúbpe bán ebídé wée Dyōb.” ³¹ Dōo Yesue ákwētanné bó aá, “Nyédúbpe bōob-e? ³² Nyénōne! Pōndé ehúé', emaa-'e ape, áde nyépāŋtēdtē áte. Mod téé atóm mehélé wée äbídé, nyétēdē mmēmpen. Boŋ ké nê, meesaá mmēmpen, Titée adé ne me. ³³ Nlânge nyé nímēn mekan äbel nén nyébē nsan abé adé nyédíi ne me. Nyéēkūd metake á nkōŋsé-te boŋ nyéwēd nlém á abum. Ntómé nkōŋsé áte.”

17

Yesue akánnédé eche yāl

¹ Ade Yesue ámaá nímēn mekan mésyāäl ahób, dōo ánóné ámīn boŋ áhōbē aá, “A-Tē, pōndé emaa' ape. Lúmed bad ehúmé échē awōŋ Mwān, äbel nén awōŋ Mwān mómpē álúmed ehúmé échōŋ. ² Ebágé mó kunze ákamlēn moosyāäl, äbel nén äbe bad bésyāäl äbe ebágé mó alōŋgé áde déemaá'. ³ Alōŋgé áde déemaá' ádíi nén bēbíi we, mmōn awě edé Dyōb á mbále, ne äbíi Yesu Krīstəə, awě élómé. ⁴ Mbídté échōŋ

* **16:23** Titée äbě nyé kéchéé échē nyésēdté á ðīn ádēm: donje á kálag áwóó Nzé nyésēdté Titée kéchéé, äbě nyé chó á ðīn ádēm.

ehúmé áwed á nkõjsé amad ádé nímádé nsón níme ébágé me.
 5 Bɔɔb-pɔɔ a-Sán, bídéd échém ehúmé áwed, wéε mmõŋ édíí.
 Melemlem mé edúbé níme ménwõŋgē ne wε, nkõjsé rídé ahób
 bán níbootad.

Yesuε akánnédé ábē bembapεε

6 “Mbélé bad bé nkõjsé ábe ébágé me bébíí wε. Bébédéε
 ábõŋ, wembε me bó, bébélé-’ε ngáne ehóbé wεé bébel. 7 Bébíí
 bɔɔb bán kéchéé éche ébágé me, ébídé áwõŋ. 8 Nlángé bó
 mam mésyāāl níme élánǵé me wéé ríláa bó, bédúbpé-’ε nímé
 mam. Bébíí ne mbále bán áwõŋ dɔɔ níbídé, bédúbpé-’ε
 bán wε-εé elómé me. 9 Nkánnad bó. Meekánnádté bad bé
 nkõjsé. Bõŋ nkánnad bad ábe ébágé me, áyāle bédíí ábõŋ.
 10 Bad bésyāāl ábe bédé ábēm bédíí ábõŋ, ábõŋ-’ε bésyāāl bédíí
 ábēm, bébídté-’ε échém ehúmé áwed. 11 Bɔɔb-pɔɔ, mwāmpīn
 ní pónde méebáá á nkõjsé-te ámpē. Bõŋ bédíí bédé á nkõjsé-
 te. Nhyag áwõŋ. Titéε awě Asáá, kǎá bó á ngíne e dīn ádõŋ,
 dīn áde ébágé mé. Ngíne echē ébágé me ábel nén bébē mod
 nhóg, melemlem ngáne sóo-’ε ámpē dédíí mod nhóg. 12 Ade
 níbédé ne bó, menkǎá bó á ngíne e dīn ádõŋ, dīn áde wēmbεé
 me.* Nkǎŋǵé bó, bó mod ké nhóg-ke eebɔɔ’é étõmεé mod awě
 émmadté abé bán ábɔɔ ábel bõŋ ébenled ngáne éténlédé á
 kálag e Dyõb. 13 Bɔɔb-pɔɔ, nhyag áwõŋ. Nhóbe-’ε nímén mekan
 ngáne ndíí rídé á nkõjsé ábel bõŋ nímāb menyīŋge mélõn
 mbon, melemlem ngáne nímēm-me mélóné mbon. 14 Nlángé
 bó mam mésyāāl níme élánǵé me wéé ríláa bó. Bɔɔb-pɔɔ bad bé
 nkõjsé békɔɔ bó áyāle béesaá bad bé nkõjsé ámpē, melemlem
 ngáne me ámpē méesaá mod a nkõjsé. 15 Meehóbéé meé
 éhúd bó á nkõjsé-te, bõŋ nhóbe’ meé ékǎá’ bó ábel bõŋ Mod e
 Ebébtéd eébēlē’ bó mbéb. 16 Béesaá bad bé nkõjsé melemlem
 nēŋgáne méesaá mod a nkõjsé. 17 Benléd echoŋ mbále ábel
 bõŋ béhel wε abele. Echõŋ eyale édé mbále. 18 Nlómé
 bó á nkõjsé-te melemlem nēŋgáne wēmpē wénlõmmē me á
 nkõjsé-te. 19 A etútú échāb membε echem yāl ábele wε ábel
 bõŋ bõmpē bébe échab yāl ábel bõŋ békõŋ wε abele.

Yesuε akánnédé bad ábē béedúbé mó bésyāāl

20 “Meekánnádté ábēm bembapεε bēŋpēŋ bõŋ nkánnad
 kǎáŋne bad ábe bédúbpé me áyāle mam níme béwógé áwāb.
 21 Nkánne’ meé bó moosyāāl bébē mod nhóg. A-Tē, bó moosyāāl
 bébē mod nhóg ne sóo, melemlem nēŋgáne édíí ne me, me-
 ’ε mbé ne wε. Bébé mod nhóg ábel nén nkõjsé rídúbe bán
 wε-εé elómé me. 22 Ehúmé éche ébágé me, me-’ε mbagé bó.
 Mbagé bó ábel bõŋ bébé mod nhóg melemlem nēŋgáne sóo

* 17:12 Menkǎá bó á ngíne e dīn áde wēmbεé me: donje a kálag awóó á ngíne e
 dīn ádõŋ ménkǎá bad ábē ébágé me.

dédíí mod nhóg. ²³ Ndé mod nhóg ne bó, wε-’ε edé mod nhóg ne με. Nén débĕl békōη mod nhóg abé. Békōη mod nhóg abé âbel boη nkōηsé ríbii bán wε-εé elómé με, bébii-’ε bán edəá bó melemlem nĕηgáne édáá με. ²⁴ A-Tê, ebagé με bó, bébê wέε rídíí, âbel boη bényĭn echēm ehúmé. Wembĕ με ehúmé áyāle wendāη με se á mbooted mé nkōηsé. ²⁵ A-Tê, wε-εé ebele mam nímé mésáá. Nkōηsé méebii’έ wε, boη mbíí wε, ábén-ne ámpē bébii bán wε-εé elómé με. ²⁶ Mbélé bébii wε, mĕbĕl-le ámpē âbel nén edəηge échĕ édáá με ébê bó áte, με-’ε ámpē ríbê ne bó.”

18

Békóbé Yesuε

(*Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53*)

¹ Ade Yesuε amáá akáne, bóəbe ábē bembapεε bēnhidé, béchābē mwă edĭb a Kidrōn ámin. Nzag embé áhed, bēnsōl áwēd-te. ² Judase, ntúré awĕ Yesuε ambíí ádē abwóg á hōm, áyāle Yesuε ne ábē bembapεε bēmmēntén aladen áhed. ³ Né-əó, Judase antómén echōη é sánze ne bembəlede bé Ndáb-e-Dyōb ábe beprise bēmbáá ne Befarisia bēnlōmmē, békē wέε Yesuε ábédé. Abē bad bēnchōd e’kag, bēwálé e’trúkāη ne bwēm é’ nzum. ⁴ Yesuε ammād mam mēsýāāl níme mébenléd ne mó abíí, ké nê, ambídéd yāl áwed, ásēdēd bó aáken, “Nzé nyéhedeé?” ⁵ Bēnkwentén mó bán, “séhede Yesuε, mod a dyad á Nazaret.” Yesuε ankwentén bó aá, “Me-εé ndé mó.” Judase ntúré awĕ Yesuε ambé áhed ne ábē bad. ⁶ Ade Yesuε áhóbé aá, “Me-εé ndé mó,” bēntimén mbíd, bék wē ásē. ⁷ Hē dōo Yesuε ásedteé bó ámpē aáken, “Nzé nyéhedeé?” Bēnkwentén bán, “Yesuε a dyad á Nazaret.” ⁸ Héε Yesuε ákwentanné bó aá, “Nlāngé nyé mée, με-εé ndé mó. Né-əó, nzé nyéhede με, nyētēdē ábén bad ábe bédé ne με, békag.” ⁹ Nén dēmbenléd álōned e’yale ábe ánhōbpē aá, “A-Sāη, áfĭntē e bad ábe wēmbéε με, meebódeé ké nhóg.” ¹⁰ Simōn Petro anwálé nkwáté. Héε ádólé nímé nkwáté boη átōmtē’, ásēlē etúu é ekáá é mbáá é mbəlede awĕ prise ambáámbáa. Ane mbəlede abédé dĭn bán, Malkuse. ¹¹ Yesuε anláá Petro aá, “Timéd nkwáté á abám. Nédē, meetēηgenéé metuné níme echem Sāη áfĭnédé με akud-ε?”

Békééné Yesuε wέε Anase

¹² Héε échē echōη é sánze ne awáb mod ambáá nchoo ne bembəlede bé bad bé Israel békóbé Yesuε béhanj mó. ¹³ Bēnsēbē mó akεen wέε Anase. Anase abédéε sāη-kálé awĕ Kaifase awĕ abédé prise ambáámbáa nímé mwĕ. ¹⁴ Kaifase ne, mó ambĕ bad bēmbáá bé Israel elébé aá ébóó bán mod nhóg awĕ á nló mí bad bésýāāl.

*Petro abáá Yesue á yǎl**(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)*

¹⁵ Simōn Petro ne mbapεε ampée béhidé'áá Yesue. Prise ambáámbáa ambíí ane mbapεε, né-óó ane mbapεε ansól eyáde éche prise ambáámbáa wée bénsōlennē Yesue. ¹⁶ Petro pen anlyǎg á mmwe mé e'ké. Dóó ane mbapεε awě prise ambáámbáa ámbíí'é átímé ámbíd á mmwe, ákālēn ngōndére echě enōné'áá mmwe boŋ ásōltē Petro á eyáde-tē. ¹⁷ Ene ngōndére ansedéd Petro aáken "Kíné wémpē weésáá mbapεε nhóg awě ane mod-ε?" Petro ankwentén mó aá, "Aáy, meésáá." ¹⁸ Bōob-pōó, ahéb démbē. Né-óó, bembaledε ábe prise ambáámbáa ne bembaledε bé Ndáb-e-Dyōb bēnkonéd muú bétyéém áhed béwāle'. Petro mómpē ambé áhed, atyéém áwālē muú.

*Prise ambáámbáa akáadte Yesue**(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)*

¹⁹ Prise ambáámbáa esēdté'áá Yesue tǎngene ábē bembapεε ne ádē ayáge. ²⁰ Yesue ankwentén mó aá, "Mam mésyāāl níme nílǎngé'áá bad nhóbé'áá mó á nhéné. Ayáged ádēm ásyāāl-ε, ábédé á Ndáb é mekáne ne á Ndáb-e-Dyōb wée bad bé Israel bésyāāl béladnéé. Meéhóbéé-ε dyamdyam á kun-tē. ²¹ Cheé-ō ésedtéé me ámpē. Sedéd bad ábe bēnwōg mam níme nílǎngé bō. Bébíí mam níme nínhóbe." ²² Ade Yesue áhóbé nē, mbaledε nhóg ambōm mó abén ahób aá, "Chán éhele éhōbē' nē wée prise ambáámbáa?" ²³ Yesue antimtén mó aá, "Nzé nhóbé dyam áde déetǎngene, ehób dó moosyāál áwōg. Boŋ nzé édé bán nhóbé dyam áde átǎngéné, cheé ékáá boŋ ébōmé me?" ²⁴ Dóó Anase áhóbé aá, békεen Yesue wée Kaifase, prise ambáámbáa. Yesue ambé abé á mehaŋ.

*Petro abáá Yesue á yǎl ámpē**(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)*

²⁵ Bōob-pōó, Simōn Petro ambé atyéém áhed áwālē muú. Héε bad ábe bēmbē áhed bésēdtéé mó bán, "Kíné wémpē weésáá mbapεε nhóg awě ane mod-ε?" Petro antǎŋ aá, "Aáy, meésáá." ²⁶ Mbaledε awě prise ambáámbáa nhóg, mwǎnyan móó Petro ánsēnlē etúu, anchágéd ehób ámín, aláá Petro aá, "Kíné meenyínéé nyúmō á nzag-tē-yε?" ²⁷ Petro antǎŋ ámpē. Abwōg-ábwōg, nchóm a kúb antōŋ.

*Payledε akáadte Yesue**(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)*

²⁸ Bad bé Israel bēnhidnéd Yesue á ndáb wée Kaifase békēen mó á eyáde e nkamlεne ambáá. Nén ábédé epōg é mbwεmbwε. Bēn bēnkēnsónlé á ndáb-te ábán nén béenyínnád mbinde á'sō

é' Dyõb * ábel bédyê Ngande e Nnyíme-ámín. ²⁹ Né-õó, Payledε nkamlεε ambáá a bad bé Roma, ambíd e ebwóg áke atán bó, ásedtε bó aáken, “Awusé áhéé nyéhóbé bán anén mod abelé?” ³⁰ Bēnkwentén mó bán, “Nzé anén mod enkēmbé ebébtéd é mod, né séēbageé mó áwõη mekáá.” ³¹ Payledε anláá bó aá, “Nyé bēn nyétéd mó, nyébenled mbéndé echēn nyékáad mó.” Héε bad bé Israel bélāngεé mó bán, “Séewóó'é kunze áwúu mod.” ³² Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Yesuε ánhõbpē álúmed nyaa e kwééd eche áwēē. ³³ Payledε ansól á ndáb-te ámpē, áchāg Yesuε, ásedēd mó aá, “Wε-εé edé kāη e bad bé Israel-le?” ³⁴ Yesuε ankwentén aá, “Mmõn-εé ehóbe nē ngé bad bémpēe bóó bélāngē wε mam á yāl echēm?” ³⁵ Payledε ankwentén aá, “Ndé mod a Israel-le? Abõη bad ne beprise bémbáá bóó bébágé wε áwēm mekáá. Cheé ébélé?” ³⁶ Yesuε ankwentén aá, “Mmēm nkamlεn méesaá á nkõηsé wén. Nzé nímēm nkamlεn mémbe á nkõηsé wén, né ábēm bembalede béwān, ábel nén bad béebagé me á mekáá mé bad bé Israel. Bon nímēm nkamlεn méesaá mé nkõηsé.” ³⁷ Dóó Payledε ásedtεé mó aá, “Nédē edé kāη-ε?” Yesuε ankwentén aá, “Wε-εé ehóbé wεé ndé kāη. Nzõm eché ekáá bon béchyáá me, nípē á nkõηsé wén, edii ábid mbõη e mbále. Mod ké ahéé awē adé mod a mbále awóglan me.” ³⁸ Payledε ansedéd mó aá, “Cheé edé mbále?”

Bán Yesuε atāηgéné awé

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ade Payledε amáá mó aseded nén, ambíd á ebwóg ámpē ake atán bad bé Israel, anláá bó aá, “Meekóbneé anén mod awusé ké ahóg áde méhõbpē meé béwúu mó. ³⁹ Bon nyēwóó elem nén bán, ntāηgéné nyé mod a mbwõg nhóg abídted á pónde e Ngande e Nnyíme-ámín. Nyédáó bán mbídted nyé kāη e bad bé Israel-le?” ⁴⁰ Bēnkwentén mó ne e'saad bán, “Aáy! Séēhēdēē mó. Bídtéd sé Barabase.” (Barabase abédé-'ε nchíb ambáá.)

19

¹ Dóó Payledε áhóbé aá béke bébõm Yesuε. ² Sánze éntēd ngen é mechõ bélõη ekóté éche émbē néε ekóté é kāη, béhē mó chó á nló, béhé-'ε mó mengombe míme méyāge' á yāl, nímē méwāgné mengombe mé kāη. ³ Bésídté'áá mó benben, béhõbē bán, “A kāη e bad bé Israel, edúbé ébē ne wε.” Bébómé'áá mó káāηne mebén. ⁴ Payledε ambíd á ebwóg ámpē, aláá ábē bad aá, “Nyénõne', mbídtaad nyé mó á ebwóg, ábel nén nyébii bán, meekóbneé mó awusé ké ahóg.” ⁵ Né-õó, Yesuε ambíd á

* **18:28** Bad bé Israel bēndübē nén bán nzé mod asólé á ndáb e mod awē eesē mod a Israel, né awógté yāl mbinde. Ne bó, enén ndín e mod ebágáá mbinde á'sõ é' Dyõb epun saámbe. Enén pónde esyáál éhéle'aá-se adyé Ngande e Nnyíme-ámín.

ebwóg ne ekóté e mechă á nló, megombe nímě méyæge' mós-é mebé mó á yăł. Héε Payledε álângeé bó aá, "Nyénone' awedé mod-e nén!" ⁶ Ade beprise bémbáá ne bembæledε bé Ndáb-e-Dyöb bényiné mó, bêmbootéd abón bán, "Bomé mó á awög! Bomé mó á awög!" Payledε anláá bó aá, "Nyé bën nyétéd mó, nyébome mó á awög, áyāle meekóbneé mó awusé ké ahóg." ⁷ Abé bad bëntimtén Payledε bán, "Séwóó mbéndé eché ehóbe nén bán atángeéné awé áyāle ahóbé aá módii Mwän a Dyöb."

⁸ Ade Payledε áwógé nén, mbwóg mēnnabé mó akób. ⁹ Antim ámbíd á eyāde-tē ámpē, ásēdēd Yesue aá, "Héé ébídé?" Bon Yesue enkēnkädénné mó. ¹⁰ Né-óó, Payledε anláá mó aá, "Weéhēdēē me akwenten-ε? Weebii' é nén wéé nwóó kunze áhób meé béchene we, nwōŋ-'ε kunze áhób meé bébome we á awög-ε?" ¹¹ Yesue ankwentén mó aá, "Weewóó' é kunze ké póg ámín echēm ésebán Dyöb ábágé we ene kunze. Né-óó, mod awé abagé me áwōŋ mekáá abélé mbéb míme rítómténé achab ámín." ¹² Ade Payledε áwógé nē anhēd nzii átēde Yesue, bon abé bad bēnhē e'saad bán, "Nzé etēdté anén mod né weesaá nson awé Kaisεε. Kénzée awé ahóbé aá, módē kân né atāŋgan Kaisεε."

¹³ Ade Payledε áwógé nén, ambídén Yesue á ebwóg, ádyēē atii dé nkamlen. Adē hōm wéε ándyεé' é béchágé' aá dó bán, Eyāde éche bēnábneé Meláá. A ehób é Hibru béchæge bán, Gabata. ¹⁴ Bōob-póó, nén ábédé á epun é mbonŋsén é Ngande e Nnyíme-ámín, dyam käd. Payledε anláá ábē bad bé Israel aá, "Echen kân chō nén!" ¹⁵ Abé bad bēnhē e'saad bán, "Wúú mó! Wúú mó! Bomé mó á awög!" Héε Payledε ásēdteé bó aá, "Mbome echen kân á awög-ε?" Beprise bémbáá bēnkwentén mó bán, "Séewóó' é kân empée étōmεé Kaisεε." ¹⁶ Dóó Payledε ábágé Yesue áwab mekáá ábome mó á awög.

Bébómmé Yesue á awög

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Né-óó, bēnhidnéd Yesue. ¹⁷ Yesue mwēn ampém ádē awög bootya á dyad-tē ákēēn dó hōm áde béchægeé bán, "Hōm dé Ebóngél é Nló," áde béchægeé á ehób é Hibru bán Golgota. ¹⁸ Ahed-taá bēmboméé mó á awög. Bēmbomé bad bébe bémpēe á awög áhed, nhóg ped póg, aníní-'ε ped eníní, Yesue abé áfinté.

¹⁹ Payledε antél á abámbé aá, "Yesue, mod a dyad á Nazaret, kân e bad bé Israel," abádé á awög á nló-mín wéε Yesue. ²⁰ Wéε bēmboméé Yesue á awög démbē benben ne Jerusalem. Né-óó, bad híin bēnlāŋ chōm éche bēntenlé. Chōm éche ántenlé, antel chó á ehób é Hibru, átēl é ehób é Latin, ne é ehób é Grikia. ²¹ Beprise bémbáá bēnlāá Payledε bán, "Wéētēlē wéé 'Kân e bad bé Israel,' tēl wéé, 'Anén mod ahóbé aá, me-éé ndé kân e

bad bé Israel.’ ” 22 Payledε anláá bó aá, “Chõm éche rítelé mmaá atel.”

23 Ade sánze émáá Yesue abome á awõg, béntēd éche mbóté, békabtéd chó áte monge méniin, bó mod té atéd akab ahóg. Béntēd káõhne mbóté eche béhágkē áte. Ene mbóté bēnkēmbaá’é chó hõmhõm. Embé bootya ámin ápe ásē enkēnwõngé mbom. 24 Hée belángeé nhóg ne aníní bán, “Syánē deesālē chó. Désid mbambú ányín mod awē átēd chó.” Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyõb nén bán,

“Bēn ne bēn bēnkāb échēm mbóté.

Bēnsid-te mbambú ákab nímēm nsob.”

Né-õó, nē dõõ échē sánze èmbenlé. 25 Yesue nyaá, nyaá mwānyan, Maria awē abédé Klopasε mwaád ne Maria Magdalεne béntyēēm benben ne á awõg áde Yesue. 26 Ade Yesue ányiné nyaá ne mbapεε awē ádõõ bétyéémé áhed, anláá nyaá aá, “A-nyan, mwān wε ne.” 27 Hée álángeé ane mbapεε mómpē aá, “Nyoó ne.” Bootya ene pónde ane mbapεε antéd Yesue nyaá, átimēn mó áwē ndáb.

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

28 Ambid e nē, Yesue annyín aá mekan mésyāāl mémáá. Alóned-te ngáne éténlédé á Kálag e Dyõb anhób aá “Pid ekóbé me.” 29 Kúmbe embé áhed, ebéntéd é mīm énlǎg áwēd-te. Né-õó bēntõdé kuchá á ebéntéd é mīm-tē wē, bēsõm á ntõj ní ngen e hisõb, béhē mó á nsal. 30 Ade Yesue ámwédé ebéntéd é mīm chē, anhób aá, “Emáá.” Hée ámogé nló, awé-’ε.

Bésóó Yesue akon á aheb

31 Bõõb-põõ, échē epun ebédé Mbwe mé mbonjén mé mbwe-mé-nkõme-áte. Bad bé Israel-le béehede’aá bán ndim núbé núbé á awõg á mbwe-mé-nkõme-áte, tanje ngáne échē epun é nkõme áte étõmtēnnē edúbé abé. Né-õó bēntān Payledε bán, ábe bó kunze ábóg bad ábe bébõmmé á awõg mekuu ne áhúd bó á awõg. 32 Né-õó, échē sánze ènkē ébóg mekuu níme bad ábe bēmboméé bõõbe Yesue á awõg. Bēnsēbē níme nhóg abóg, bébóg-ke níme aníní. 33 Bon áde bépédé wée Yesue bēntān née ámáá awé. Né-õó, bēnkētõgēnné mó mekuu abóg. 34 Ké nē, sánze póg enson mó akon á aheb. Abwõg-ábwõg mekií ne mendib bēmbid. 35 Mod awē annyín née nímén mekan mébénlédé, abidé mbõj, eche mbõj edé-’ε mbále. Abíí nén aá, mókale’ mbále, ahóbe-’ε nímén mam ábel nén nyémpē nyédúbe. 36 Mmén mam mébénlédé álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyõb nén bán, “Béebógké ehid échē ké ehóg.” 37 Eténlédé á kálag e Dyõb ámpē nén bán, “Bēnõn ane awē básóó akon.”

*Béltimmé Yesue**(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)*

³⁸ Ambíd enê, Joseβε awê ambíd á dyad á Arimatia, anláá Payledε aá, áβε mó kunze áted ndim míme Yesue. Joseβε abédée mbapεε awê Yesue, boη énkembídédte yál áwed áyāle abáá'áá bad bé Israel. Payledε ambě mó kunze áted ndim míme Yesue. Né-óó, ankě Yesue ndim atéd. ³⁹ Nikodemuse awê ansébé Yesue akε dé anyín nkuu, bó Joseb bēnkě. Bédēkě anwálé mekúle míme bēnabnadté ndim mímé bēbēnlé Mía ne Alós.* Adé dyöğ ábédé dyam móom mé kilo meláán ne kilo étáan. ⁴⁰ Béntēd ndim míme Yesue, bēkāān mó mbóm ne míme mekúle. Nén dōo elem é bad bé Israel áboηsen ndim émbēē. ⁴¹ Βοοb-ρῶó, nzag embé wée bēnwū'έ Yesue. Soη e ekóólé ebédé á nzag-tē wē, echě bēnkēmpaá ndim ké nhóg abane áte. ⁴² Né-óó, ngáne échē epun ebédé mbwε mé mboηsén mé mbwε-mé-nkóme áte, ene soη-ε ebé bēnbēn, bēmbané Yesue ndim áwēd-te.

20*Yesue apuúdé**(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)*

¹ A Sōndé, epog é mbwεmbwε, áde ehíntén émbēē ébé, Maria Magdalene ankě á soη wée bēnlīmēē Yesue. Ade ápédé áhed, antán née bēhúdé aláá áde bēnkōlennē nsəl rí soη. ² Hée átómé mehélé, boη áke atán Simōn Petro ne mbapεε ampée awê búmō bēbédé. Ane mbapεε abédée mbapεε awê Yesue ándəngé. Dōo Maria álānggée bó aá, “Bēhúdé Sāηgwée ndim á soη-tē, séebii-'áa wée bēbánné mó.” ³ Dōo Petro bó ane mbapεε bēhídté boη békäg á soη. ⁴ Bó moosyāál bényāgté'áá, boη mbapεε aníní anyāgté'áá tómaa Petro. Né-óó, ansébé ape á soη. ⁵ Anwúlén ásē ásad díd á soη-tē, anyín mbóm éche bēnkaánné Yesue, boη enkēnsónlé á soη-tē. ⁶ Simōne ahúé'áá mó ámbíd, apedé-'áa pēén asól-le á soη-tē. Antán mbóm éche bēnkaánné Yesue áhed. ⁷ Antán-ne abad áde bēnkaánné Yesue nló. Adé abad déēbédéé hōm ahóg ne mbóm, dēndāēn áte pεd póg. ⁸ Hée aníní mbapεε awê ansébé ape á soη mómpē ásólé áwēd-te. Annyín ábē bwēm, adúbé-'ε. ⁹ Ké nē, bēnkēnsóηtēnné chōm éche éténlédé á Kálag e Dyōb nēn bán Yesue atəηgéné apuu. ¹⁰ Ambíd é nē, ábē bembapεε bēntīm ámbíd á ndáb.

*Yesue alúmté Maria Magdalene yál**(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)*

¹¹ Βοοb-ρῶó Maria anlyäg á nsəl rí soη, áchyéé'. Ade áchyεε'έ nē dōo áwúnlé ásē, boη ásadé díd á soη-tē. ¹² Asad áde ásadé díd, annyín ángel éβε. Echē ángel énhē e'púpe é' mbóté,

* 19:39 Alós: Abédée mekúle míme bēbēnládtáá ánabned ndim.

edyēē wée bēnnaádté ndim míme Yesue. Nhóg andyēé á ped e nló, aníní-’é á ped e mekuu. ¹³ Echê ángel ênsedéd Maria bán, “A-mmwaád, cheé échye’é?” Anláá bó aá, “Nchye’ áyāle bétédé ndim míme awem Sánḡwéé, meebii-’áa wée bébánné mó.” ¹⁴ Ade áamáá ahób nê, ankunnéd, anyín nēē mod átyéémé áhed. Ane mod abédēē Yesue bonj enkēmbíí’ē aá Yesue mó adé. ¹⁵ Yesue asedéd mó aá, “A-mmwaád, cheé échye’é? Nzéé éhēdēé?” Maria anwémtn̄n aá mod awē abele nsón á nzag-tê wê mó adé. Né-óó, anláá mó aá, “A-sán, nzé wē-ēé etédé mó ndim, eláá me wée ébánné, ábel bonj ríke rítéd mó.” ¹⁶ Héē Yesue áchogēé mó aá, “A-Maria!” Dóo Maria ákúnné yǎl áwē bonj áhóbé á ehób é Hibru aá, “Rabóni!” (awē adé nēn bán, “Meléede”). ¹⁷ Yesue anláá mó aá, “Weésitán me, áyāle meétiméé ámbíd wée Titēē. Bonj kǎḡ wée ábēm bembapēē, ábēm baányan, éláa bó wēé, ntime’ ámbíd wée echem Sán, awē adé kóḡne echen Sán. Mó adé Dyöb ádēm, abé-’é ádēn.” ¹⁸ Né-óó, Maria Magdalēē ankē, aláá bembapēē aá, mónyīnē Sánḡwéé. Anláá-’é bó mam mésyāāl míme álánḡé mó.

Yesue alúmté ábē bembapēē yǎl

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Echê epun é Sōndé chēn, ngukél, bembapēē ábe Yesue bēnladén áte á ndáb-te bēpēn-’ne ekob áyāle bébáá’áa bad bé Israel. Yesue ampě, atyéém áfintē echáb, aláá bó aá, “Nsan mbê ne nyé.” ²⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó míme mekáá, alúméd-te bó aheb. Bembapēē bébédé menyīḡe bwāmbwam ányín Sánḡwéé. ²¹ Dóo Yesue álánḡéé bó ámpē aá, “Nsan mbê ne nyé. Ngáne Titēē álómé me, melemlem nê dóo mémpē rílómēé nyé.” ²² Ade áamáá ahób nê, anhébé bó pemē, aláá-’é bó aá, “Nyékob Edāóḡan̄ eche Esáá. ²³ Kénzēé awē nyélagśéné mbéb, né míme mbéb ríkúdé alagsēn. Kénzēé-’é awē nyéelagsēnéé míme mbéb, né méekudéé alagsēn.”

Yesue alúmté Tōmasē yǎl

²⁴ Tōmasē mbapēē nhóg áfintē e bembapēē dyóm ne bébe ábe Yesue, awē béchógé’áa bán Nhéd, enkēmbáá ne baáb áde Yesue ápedé. ²⁵ Né-óó, áde ahúú baáb bēnlāā mó bán, “Sēnyíné Sánḡwéé.” Bonj anláá bó aá, “Esebán rínyíné mebanj míme bēmboméé mó tōne á mekáá bonj rísōm-me e’mii á mebanj-tê áwed, mbíd-te ekáá áwē aheb, méedúbéé mbéd.”

²⁶ Ámbíd e e’pun waam, bembapēē bēnladén áte á ndáb-te ámpē. Tōmasē mómpē ambé áhed. Bēmpēn e’kob, bonj Yesue ampě, atyéém áfintē echáb. Anláá bó aá, “Nsan mbê ne nyé.” ²⁷ Héē álánḡéé Tōmasē aá, “Sōm e’mii á mebanj hén. Nōné’ me mekáá, éhyēne-’é ekáá, ébid me chó á aheb. Sóg mod abé awē eedúbpe’, dúbé!” ²⁸ Tōmasē ankwentén mó aá, “A-Sáá awēm,

a-Dyöb ádêm.”²⁹ Yesue anláá mó aá, “Saá áyāle ényíne me dōo édúbpé-ye? Nnam ne bad ábe béenyíne boŋ kénê, bédúbe.”

Nzom echê ekâð boŋ bétéle' enén kálag

³⁰ Yesue ambël ekud é menyáké émpēe éche ábē bembapēe bémbēē ásē éche béeteleé á kálag-tê wén. ³¹ Boŋ nímén mésyāāl méténlédé ábel nén nyédúbe* bán, Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté, Mwän a Dyöb. Nzé nyédúbpé-'e mó, né nyékudé alongé áde déemaá' á ðín ádê.

21

Yesue alúmté ábē bembapēe yāl ámpē

¹ Ambíd e nímén mésyāāl, anlúmed ábē bembapēe yāl ámpē á nkin mé edib é Tiberia. Nyaa echê anlūmēdtē bó yāl ebédēe nén, ² epun ehóg Simōn Petro, Tōmasē (awě béchágé'áá Nhéd), Nataniēle (awě ambíd á dyad á Kana á mbwóg e Galilia), bán ábe Zēbediē, ne bembapēe ábe Yesue bémpēe bébe, bēnladén hōm ahóg. ³ Héē Simōn Petro álāngéé bó aá, “Nkag súu akób.” Bēntimtén mó bán, “Sémpē séēhíd wē.” Né-ðó, bēnhidé béke bésól á bōle-tê. Boŋ nímé nkūu rísyāāl bēnkēnkóbpé chōmchōm.

⁴ Ade bīn é'boótédé akéle, Yesue antyéém á nkin mé edib. Boŋ ábē bembapēe bēnkēmbíí'é bán mó adé. ⁵ Dōo Yesue áse dtéé bó aá, “A-bēd, nyéekōbēē chōmchōm-e?” Bēnkwentén mó bán, “Aáy, séekōbēē.” ⁶ Anláá bó aá, “Nyébwēm mbínzé á ped e ekáá é mbáá é bōle, nyéekōb.” Né-ðó, bémbwēm mbínzé ene ped. Bēnkēnhēnlé ene mbínzé adol áyāle súu émbē áwēdte bwāmbwam. ⁷ Dōo mbapēe awě Yesue ándāngé áhóbēé aá, “Sāngwéé mó adé!” Awóg áde Simōn Petro áwógé bán, Sāngwéé mó adé, anhé megombe á yāl (áyāle anhūd bwēm á yāl). Dōo áhébé á edib-te. ⁸ Boŋ ábíníí bembapēe bēmpē á nkin á bōle-tê, bédolé mbínzé. Ene mbínzé enlōn ne súu. Wēē bémbídēnnē bōle ápe á nkin dénkēnchabpé, ábédé dyam mbwókel e méta póg. ⁹ Ade bépédé á nkin bēntān muú mé mekāŋled. Súu ébédé áwed ámīn ne ewele. ¹⁰ Yesue anláá bó aá, “Nyéhyēene' donge á súu áde nyékóbé bōðb.” ¹¹ Né-ðó, Simōn Petro ansól á bōle-tê, ádol ene mbínzé á nkin. Súu émbáá énlōn ene mbínzé áte. Ebédé mbwókel móom métaan ne éláán. Kénéē échē súu émbuú'é áte, ene mbínzé enkēnsaléé. ¹² Yesue anláá bó aá, “Nyéhyē nyédyē ndyééd.” Abē bembapēe bó modmod enkēnchu'é mó asēded aáken, “Nzé-módé édíí?” Bémbīí bán, Sāngwéé mó adé. ¹³ Dōo Yesue átédé ewele boŋ ábagé bó. Ambël melelem ne súu. ¹⁴ Nén ábédé ngen echê élónténé éláán, echê Yesue álúmté ábē bembapēe yāl á pónde echê ámáá apuu.

* 20:31 Nyédúbe; donge á Kálag dé e'só awóó nyébé nyédúbe.

Yesue asëdté Petro ké adáá mó

¹⁵ Ade bémáá ndyééd adyé, Yesue asédéd Simōn Petro aá, “A-Simōn, mwān a Jon, edáá me tómaa ábén bembapεε-ye?” Simōne ankwentén aá, “Eε, a-Sán, ebíí wεé ndáá wε.” Yesue anláá mó aá, “Tógén ábēm bān bé ndyōη ní mbód.” ¹⁶ Yesue ansédéd mó ngen éche élónténé ébe aá, “A-Simōn, mwān a Jon, edáá me-ye?” Petro antimtén mó aá, “Eε, a-Sán, ebíí wε ndáá wε.” Yesue anláá mó aá, “Tógén nímēm ndyōη ní mbód.” ¹⁷ Yesue asédéd mó ngen éché élónténé éláán aá, “A-Simōn, Mwān é Jon edáá me-ye?” Yǎl enhóó Petro áte áde Yesue ásëdté mó ngen éché élónténé éláán aáken, “Edáá me-ye?” Né-óó, anláá Yesue aá, “A-Sán, ebíí mam mésyāāl. Ebíí wεé ndáá wε.” Yesue anláá mó aá “Tógén nímēm ndyōη ní mbód. ¹⁸ Ne mbále, nlānge wε nén meé, áde ébéde etum, mmōn epúdé’áá abad, ékǎg-ke kéhéé wεé édáá. Bon áde wéchunné wēsād mekáá, mod ampée awáád wε abad, ákēēn-ne wε wεé wéedáá’é akε.” ¹⁹ (Yesue anhób nê álúmed nyaa e kwééd echē Petro áwēē, álúmed ehúmé é Dyōb.) Ambíd e nê dóó Yesue álāngeé mó aá, “Hídé me.”

Yesue ne mbapεε awě adáá

²⁰ Dóó Petro ánóné ámbíd bon ányīnē’ nēε mbapεε ampée áhídeé bó. Ane mbapεε abédée mbapεε awě Yesue ándāngé. Móó andyéé Yesue á akéb á pónde éche bedyágé’áá ndyééd ngukél, bon ásēdēd Yesue aá ken, nzé-módé āsōm mó. ²¹ Anyín áde Petro ányíné-’aá mó, anhób aá, “A-Sán, chán-náa anén mod?” ²² Yesue ankwentén mó aá, “Nzé nhede meé ábê á alongé káāηne pónde echē mépεé, chán nê ánóné wε? Hídé me.” ²³ Né-óó, énkānléd átíntē e bad ábe behídé’áá Yesue hōm ásyāāl nén bán ane mbapεε éewáá, kénéε Yesue énkēnhóbpé aá, éewáá. Anhób dásō aá, “Nzé nhede meé ábê á alongé káāηne pónde echē mépεé, chán nê ánóné wε?”

²⁴ Ane mbapεε mó abíde mbón āyāl e nímén mekan, mó-’aá atelé mó ásē. Debí-’ε bán, kéchéé echē áhóbé édé mbále.

Asóg á kálag echē Jone

²⁵ Ekud é mam émpēe édé éche Yesue ábélé. Nzé bēnhōb bán bétele’ mésyāāl ásē, ahóg ámbíd e ádíníí, nwēm̄tan meé né nkōjsé méekwogké échē kálag ahé áte.

Kálag e Mbɛltéd níme bembapɛɛ bé nlómag Ndibned ní kálag

Mod awe atelé kálag e Lukase mó atelé-’ɛ kálag e Mbɛltéd. Mekan níme enén kálag mékoo’é alúmed áte médíi áláa bad ngáne Edáádəŋ éche Esáá énwōŋgēnnē bad ábe behídé’áá Yesue ákal nkalanj ní bwám tŋgēne Yesue á Jerusalem, á mbwóg é Judeya ne Samaria ne á mesóg mé nkōŋsé. Elúnte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábédé álóned chōm éche bad bé Israel béndūbēē. Enén kálag elúnte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábóótédé á Jerusalem ámbīd e mpume níme Krīstəə ne ngáne ákíi mebwóg mémpēe. Atón áde ádé etógnén áde enén kálag élúntéé ámpē ádíi nsón níme Edáádəŋ éche Esáá ébɛɛé. Empɛ ne ngíne ámīn e bad ábe bédúbpé á mbwɛ ní Pentekəs.

Nkabtéd ní kálag

Aboŋsɛn bad ábe békale nkalanj ní bwám 1.1-26

a. Póle e asóg eche Yesue ne ábē Bembapɛɛ 1.1-14

b. Mod awě atédé Judase échē etál nŋngáne mbapɛɛ 1.15-26

Nkalanj níme Yesue níkálté á Jerusalem 2.1-8.3

Nkalanj níme Yesue níkálté á Judeya ne á Samaria 8.4-12.25

Nsón níme Paale 13.1-28.31

a. Eké é’só ákē dé abel nsón 13.1-14.28

b. Mbom níme bembapɛɛ bé nlómag ne belyáged bé mwembé á Jerusalem 15.1-35

c. Meké níme mélónténé mébɛ ákē dé abel nsón 15.36-18.22

d. Meké níme mélónténé méláán ákē dé abel nsón 18.23-21.6

e. Paale adé á mbwóg á Jerusalem, á Kaisaria ne á Roma 21.17-28.31

Titée Dyóbɛ áá mósólom

Edáádəŋ éche Esáá

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, á kálag echē nísébpé atel, mentēl mekan ásē níme Yesue ámbɛnlé ne níme áyágté’áá bad. Ambēl nímén mekan bootya á póndé echē ámbóótédte níme nsón, ² káəŋne, á póndé eche Dyób dēmbɛnlé boŋ ápūmē. Byánán ápumé, ámbɛnléd ngíne e Edáádəŋ éche Esáá, áláa bad ábe ámpwɛdté nŋngáne ábē bembapɛɛ bé nlómag mekan níme bétŋgéné abel. ³ Bootya áde Yesue áwédé, ápɛ móom mé e’pun méniin, anlúmed ábē bembapɛɛ bé nlómag yál ngen ne ngen, álúmed nén áá ne mbále módē á alongé. Bényínnáá

mó d̄id ákanlé-'ε bó t̄ηgene nkamlɛn n̄ Dyõb. ⁴ Póndé póg áde bóɔ̄b̄ɔ̄ bédyáǵkē ndyééd, ansím bó etúu áte aláá bó aá, “Nyééhídtē á dyad á Jerusalem. Nyésine' nde echē Titée awēm álanǵé nyé aá m̄h̄ɔ̄bē aá m̄ɔ̄b̄ě nyé. Ene nde ch̄ɔ̄ ménlāá'é nyé. ⁵ J̄one adūsánnáá bad ne mendíb, boŋ ámbíd e nguse e e'pun b̄ɔ̄b, bédusén nyé ne Edáád̄əŋ éche Esáá.”

Yesue ap̄ummé

(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)

⁶ Póndé póg bembapɛɛ bé nlomag bóɔ̄bɛ Yesue bēnladén h̄m ahóg. Héε bésedtéé mó bánken, “A-Sán, láá sé. Mm̄én mesú d̄ɔ̄ wébenlé boŋ bad bé Israel bēwón ngine ámpē ákamlɛn echab yǎl-ε?” ⁷ Héε Yesue átimtanné bó aá, “Titée mó abenlad eche ngine átii póndé ne mekag n̄ime kéchéé ébenlédté. Nyéewóó'é kunze ábii póndé eche m̄im̄én mekan mébenlédté. ⁸ Boŋ áde Edáád̄əŋ éche Esáá ép̄ii'é nyé nyéĕk̄ud ngine, hé-'aá nyékanléé bad mekan n̄ime nyényíné t̄ηgene me á dyad á Jerusalem, á mbwóg é Judeya, ne e Samaria ésyāāl káəŋ nyépē á metónǵé mé nk̄ɔ̄s̄é mésyāāl.” ⁹ Yesue amaá-'aá bó aláa n̄ē, d̄ɔ̄ Dyõb ábélé boŋ ap̄umē ám̄in. Ade bédii bēn̄ɔ̄n̄éé mó n̄ē, mbag énkūt̄ɛn mó, bēnk̄ennyín-naá mó ámpē. ¹⁰ Bembapɛɛ bēmb̄é bētānē m̄id áte bēn̄ɔ̄n̄é' ngáne Yesue ákagké ám̄in, d̄ɔ̄ bad bébɛ ábe bēhéde mbóté éche ép̄ube' bēbíde t̄aléd, bétyéém bó á nk̄əg. ¹¹ Héε ábē bad bébɛ bésedtéé bó bánken “A-bad bé Galilia, cheé nyétyéémé h̄én, nyén̄ɔ̄n̄éé ám̄in? Anén Yesue awē Dyõb ábélé boŋ áh̄idē át̄int̄é ech̄ɛn, ap̄umē ám̄in, átim ámbíd meleml̄em ngáne nyényíné akag ám̄in.”

Matiasε atédé et̄al éche Judasε

¹² Héε bembapɛɛ bé nlomag bēh̄ídté á Ekone é Menzab, bétim ámbíd á Jerusalem. Echē eke ébédé dyam ep̄ed é Máyl ehóg. ¹³ Ade bésólé á dyad-t̄é, bēnk̄ě bésól á toŋ eche bédyéé'áá áte. Ene toŋ ebédé á esón é ndáb éche édé ám̄in. Abē bembapɛɛ bé nlomag bēbédéé Petro, J̄one, Jemse ne Andreyá, Filibɛ ne T̄omase, Batolomyo ne Matyo, Jemse, mw̄án awe Alf̄ose ne Sim̄one awē anwón kán e aloŋ, ne Judasε mw̄án awē Jemse. ¹⁴ Abén bembapɛɛ b̄éyógk̄é'áá alad̄ɛn áte h̄m ahóg ákáne nchoo ne bebaád, Maria, Yesue nyaa, ne Yesue baányan̄.

¹⁵ Mm̄é mesú m̄én, bad ábe bēndūbē Yesue bēnladén áte. Bēbédé dyam mbwók̄el ne móom mé bad mébɛ. Héε Petro átyéémé ám̄in át̄int̄é ech̄ab boŋ áh̄ɔ̄bē aá, ¹⁶ “A-baányan̄, mekan n̄ime méténlédé á kálag e Dyõb métónǵéné alón. Edáád̄əŋ éche Esáá énh̄ɔ̄b á's̄ó é póndé á nsal n̄ime Dabid̄e t̄ηgene Judasε awē antómén bad ábe bēnk̄ě Yesue akób. ¹⁷ Judasε abédé nhóg át̄int̄é e syánē. Yesue ampw̄ed mó ábel n̄im̄én nsón meleml̄em n̄ēŋgáne ámpw̄edté syánē. ¹⁸ (M̄oné

míme ânkudté áyāle ebébtéd éche âmbenlé, anchanén mó etúú. A etúú-te wê dĕn-naá ânsongé dúu, awé-'ε, abum ákán mó, mmii mbíd-te mó áwed. ¹⁹ Bad bésyāāl á Jerusalem bĕnwōg adén akan, né-ǝ bĕnchǝg adê hōm áwab ehób-te bán Akeldama, nádē, 'Ndǝǝb e mekií.')} " ²⁰ Petro ambád ahób aá, "Nĕn ábĕnlédé ngáne étĕnlédé a kálag e ngǝse é Dyōb nĕn bán, 'Ade hōm átim e'bwōgen modmod eelóó' áhed.' Etĕnlédé-'ε nĕn bán, 'Mod ampée átĕd eche etál é nsón.'

²¹ "Né-ǝǝ, éhedne' nĕn bán dépweđ mod nhóg. Ane mod atǝngĕné abé mod awĕ abágáá ne syánĕ pǝndé esyāál eche eched Sǝñ Yesue ne syánĕ dékágé'áá mebwōg ne mebwōg, ²² bootyaa á pǝndé echĕ Jǝne adúsánnáá bad ápe á pǝndé echĕ Dyōb dĕmbenlé boŋ Yesue ápūmĕ. Mómpĕ atǝngĕné abé mod awĕ ambé mbóŋ áde Yesue ámpuú'ĕ."

²³ Hĕ dǝǝ bĕpwédé bad bébe, Josebe awĕ bĕpwántánnáá bán Basabase (béchágé'áá mómpĕ bán Justuse) bó Matiasĕ. ²⁴ Dǝǝ békánnĕé bán, "A-Sǝñ ebíí mod asyāál nlém áte. Lúméd sé mod awĕ épwédé átintĕ e ábĕn bad bébe, ²⁵ átéd etál néĕ mod a nlómag, éche Judase átĕdté boŋ mwĕn átimé' éche epĕđ éche éboŋnéde mó." ²⁶ Né-ǝǝ, bĕnsíd mbambú álúmed bó mod awĕ bĕpwĕdté. Dǝǝ mbambú élúmté bó ápwĕđ Matiasĕ. Né-ǝǝ, bĕmbád Matiasĕ á mesongé mé bembapĕĕ bé nlómag ábíníí dyóm ne nhóg.

2

Epe éche Edǝǝdǝŋ éche Esáá

¹ Ade ngande e Pentekǝs épédé, bad ábe bédúbpĕ Krĭstǝ bésyāāl bĕnladĕn áte hōm ahóg. * ² Abwōg-ábwōg esaád émbíd ámĭn. Ebédé néĕ ekukud é ngĭne éche étóme'. Echĕ esaád énlōn ene ndáb esyāál áte echĕ ábĕ bad ábe bédúbpĕ bĕmbĕĕ áte. ³ Hĕ dǝǝ bĕnyíne bwĕm nĕngáne muú nímĕ nwágné néĕ e'chĕm ntyéémé mod-tĕé á nló-mĭn. ⁴ Edǝǝdǝŋ éche Esáá ĕmpií bó moosyāál, mod-tĕé ábootéd mehób mé bad bĕmpĕe ahób nímĕ béesebpĕé ayáge. Edǝǝdǝŋ chǝǝ élyágté'áá bó áhób kéchéé éche béhóbé'áá.

⁵ Enĕn pǝndé bad bé Israel ábe békánnáá Dyōb bĕbédé á Jerusalem. Abĕn bad bĕmbíd mebwōg ne mebwōg á nkōŋsé. ⁶ Awóg áde bĕwógé échĕn esaád, ndun e mod enladĕn áte wĕĕ ábĕ bad ábe bédúbpĕ bĕbédé. Yǝl enkóm bó áte bwāmbwam áyāle ngáne bad ábe bédúbpĕ béhóbé'áá ábíníí bad bó mod-tĕé ácheme' échĕ ehób. ⁷ Ne nkōmtĕn ní yǝl áte, bĕnsĕdéd

* **2:1** Nzé móom mé e'pun métáan méntōm ámbíd e ngande e Nnyíme-ámĭn dǝǝ enĕn ngande ébágáá. Echĕ epun chǝǝ bad bé Israel bĕdyágé'áá ngande e mpád ní bwĕm.

bán, “Kíné saá á mbwóg e Galilia ábén bad bésyāāl bēbídé-yé? ⁸ Chán-nō ébénlédé boŋ syāā mod-té áwōgē’ ngáne bēhóbéé éche ehób. ⁹ Atínté e syánē, baahóg bēbídé á meloŋ mé Patia, Média ne Elam; meloŋ mé Mesopotemia, Judeya ne Kapadosia; meloŋ mé Ponto ne mé Esia, ¹⁰ meloŋ mé Frigia ne Pamfilia, aloŋ á Egipto ne mebwóg mé aloŋ á Libia, benben ne Sirine syánē bad behóg debídé á dyad á Roma. ¹¹ Atínté e ábén bad bésyāāl doŋge achyáádté ne bad bé Israel, ábíníí-’é bad ábe béesē bad bé Israel ábe bēhíde’ adúbe á bad bé Israel. Syánē bad behóg debídé á aloŋ á Kret ne á aloŋ dé Arabia boŋ kénê, syánē mod téé awóge ngáne bēhóbéé áwe ehób-te ndale é mekan éche Dyōb ábélé.” ¹² Yāl enkóm bó áte bényāg-ke bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Chán nén ádíí-yē?” ¹³ Kénê, doŋge á bad bēwélé’áá bad ábe bédúbpé, bēhōbē bán bémáá mīm amwé.

Póle eche Petro

¹⁴ Héé Petro átyéémé ámín atínté e ábíníí bembapēé bé nlomag dyōm ne nhóg, áchāgtē ehób, álāngē ndun e mod echē embé áhed aá, “A-baányan bé Israel ne nyé baásyāāl ábe nyēdyēé á Jerusalem, nyélám metúu rílaa nyé ngáne nén ádíí. ¹⁵ Abén bad béemwédeé mīm ngáne nyéwēmtanné. Bín é’díí bōōb ngāŋ abog é mbwembwē ngēn. ¹⁶ Boŋ nén ábénlédé ntíined ne e’yale ábe nkal é edāádāŋ Joel ánhōbpē aá,

¹⁷ Dyōb áhóbé nén aá,

‘A e’pun bé asóg,

mēlōm échēm Edāádāŋ éche Esáá épíi moosyāāl.

Abén bán bé bebaád ne bé baachóm bēhōbē mam míme mébenléd á’sō é pónde.

Echén kódebad ényíne ndóg éche éhúú ne me,

ábēn bechun bé bad-te bēnanjé nló.

¹⁸ Nē dēn-éé mébenlé.

Mēlōm échēm Edāádāŋ míme mesú, épíi ké ábēm bembādeé,

bebaád ne baachóm,

boŋ bēhōbē mam míme ríhúú ne me, míme mébenléd á’sō é pónde.

¹⁹ Mēlūmēd menyáké ádyōb

nlúmed-te e’chemléd á nkōŋsé.

Mekíi mésyōgé, muú ríchoden, mwēntud-te míbide’.

²⁰ Etondeé ákwē ehíntén,

ngōn-ne éyāg nēé mekií.

Mmén mekan mébenléd epun embáá é ehúmé é Sāngú édēhób bán épag.

²¹ Ene pónde kénzéé awē akwēténé aá Yesue adé mó Sāngwéé ákūd e’sóosōŋ.’ ”

²² Petro ambád ámpē aá, “A-bad bé Israel, nyélám metúu nyéwōglēn chōm éche ríhēdeé ahób. Dyōb dēmbēl Yesue mod

a Nazaret ábɛl ndale é mekan mé menyáké ne e'chemléd álúmed nyé nén aá mó mwɛn-neé mólómé mó. Nyébɛn nyébíí nê bwám áyale nén átíntê echên dóo nê dêmbɛnlédte. ²³ Dyöb dêmmad abii, ámád-te atii nén aá nyéwū Yesue abe áde nyémbɛ mó á mekáá mé bad bé ekoyí, bon bébómé-'e mó á awog. ²⁴ Bon kénê, Dyöb dêmpuú mó, ahúd mó á metuné mé kwééd, áyale kwééd éhɛle'aá-se éhanj mó. ²⁵ Dabide anhób tɔngene mó aá,

'Nnyíné'aá Sɔngwéé áwɛm á'sō-te pón dé ésyāāl.

Adé mé á ekáá émbáá, né-ɔó, meētāgēē áte.

²⁶ Nê ábélé nlóné ne menyinje nkale-'e póle ne menyinje mésyāāl.

Echem yāl-le ámpē éwālê e'lyóg bé nlém abé áde rídíí á alongé.

²⁷ Ayāle wéemwaa-se edáádəŋ échê mēānēd á mbwóg e kwééd,

wéemwaa-'e wɛ ndim míme awoŋ mbaledɛ mbɔɔ á soŋ-tê.

²⁸ Elúmté me menzii míme mɛɛene' alongé, abé áde wébēē-'e me á akéb mēbē menyinje.' "

²⁹ Petro ambád ámpē aá, "A-baányan, nlange nyé ne aláa dɛn nén mēé Dabide awesyānē sáá ambáá, anwé. Bénlímé mó, echê soŋ edé-'e hén kááŋne chii. ³⁰ Dabide abédéé nkal é'dáádəŋ, ambíí-'e chòm éche Dyöb dénhōbpē aá móɔbɛ mó.

Dyöb démmwē melɛ nén aá móɔtéd mwän á mbyaa míme Dabide móbel mó kəŋ melemlen nɛŋgane Dabide ámbēē kəŋ.

³¹ Dabide ammád anyín á'sō é' pón dé, dyam áde Dyöb débɛnlé, né-ɔó, anhób mam tɔngene mpuu míme Ane-awé-Béwógté.

Anhób aá,

'Dyöb dénkémwaa aá ámaaned á mbwóg e kwééd,

ndim ménkémɔɔ-aá mó á soŋ-tê.'

³² Ane Yesue mó-'aá Dyöb ápuúdté, sé moosyāāl sêdé-'e mbón bán apuúde. ³³ Dyöb ábágé mó atii dé edúbé áwe ekáá émbáá.

Abagé-'e mó Edáádəŋ éche Esáá éche ánhōbpē aá móɔbɛ mó. Yesue mó-'e ábágé sé échê Edáádəŋ, chó-'aá ékás bon nyényíné',

nyéwogē-'e kéchéé échê ébɛnlad chii. ³⁴ Debíí nén bán Dabide enkempuméé, bon kénê anhób aá,

'Sáŋ Dyöbe anláá awem Sɔngwéé aá,

Dyéé áwɛm ekáá émbáá,

³⁵ kááŋne á pón dé echê mébɛnlé bon ékəgtéd ábōŋ bad bé ekoyí ámín ne mekuu.' "

³⁶ Petro ambád anhób aá, "Né-ɔó, nyé bad bé Israel bésyāāl nyékoŋ abii nén bán anén Yesue awé nyébómmé á awog mwɛn-naá Dyöb dêmbɛnlé ábê Sɔngwéé mó-'aá adé Ane-awé-Béwógté."

³⁷ Awóg áde ábê bad béwógté póle eche Petro, entagéd bó á mewémtɛn-tê bwámbwam. Héé bésɛdteé Petro ne abíníí

bembapεε bé nlómag bánken, “A-baányan, cheé-̄ sétǎngéné abel?”

³⁸ Petro antimén bó aá, “Nyémód-téé nyétimɛn Dyöb, nyéteɗe alongé dé mbéb bon nyékud edusen á ðin áde Yesu Krístǎ, ábel nén Dyöb álagsɛn nyé mbéb Dyöb débǎ-’ε nyé eché ndɛ, Edǎádǎɗ éche Esáá. ³⁹ Nyébii nén bán chǎm eche Dyöb áhóbé aá móǎbɛ nyé éðii áyǎl echên ne áben bán ébǎ-’ε ké áyǎl e bad ábe bédé nchabnede. Edé ne moosyǎál awě Sǎngwéé áðed Dyöb, áchénlé ábǎ ne mó.”

⁴⁰ Petro anléb bó, aláá-’ε bó mekan mémpǎe híin. Ansím bó etúu áte ahób aá, “Mod-téé áson áðǎ alongé, ésebǎ nǎ, né Dyöb dékǎgsɛn nyé melemlem ngáne ákǎgsɛnnǎ enén nyongɛl e ebébtɛd.” ⁴¹ Bad híin béndübǎ dyaɗ áde Petro ánhǎbpǎ bédusén-ne bó. Mmǎ mbwε mesongé mé bad níme mémbǎd ámin e bad ábe béndübǎ, mébédé dyaɗ e’kǎlé é’láán. ⁴² Bǎmbané nlém áyǎge mekan níme bembapεε bé nlómag béyǎgté’áá bó, bǎbǎ-’ε nlatén ne bad ábe bédübpǎ Krístǎ. Bǎǎbǎǎ békǎnnǎ’, bédyǎg-ke ndyééd hǎm ahóg.

Nlatén ní bad ábe bédübpǎ

⁴³ Bembapεε bé nlómag bǎbǎlé’áá menyáké, bǎlũmtǎ-’ε e’chemléd híin. Kénzǎé awě annyín antágé nsǎl áte. ⁴⁴ Bad bǎsyǎál ábe béndübǎ Yesuǎ bǎmbǎ békεεne’ nlatén á’sǎ. Chǎm-tǎ-’ε éche mod ánwǎngǎ ébédé é moosyǎál. ⁴⁵ Bǎsómáá-’áá bwǎm, békǎb ne mod-tǎ ngáne ántǎgnǎnnǎ. ⁴⁶ Bǎyǎgkǎ-’áá aladɛn hǎm ahóg epun-tǎ á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Bédyǎgǎ-’áá ndyééd hǎm ahóg áwǎb mendáb ne nlém nhóg ne menyǎnge mésyǎál. ⁴⁷ Békéné’áá Dyöb, bad bǎsyǎál bǎwǎǎn-ne bó nlém ní bwám. Epun-tǎ-’ε Dyöb ábáðáá bad ábe békúðé e’sóson ámin e mesongé mé bad ábe bédübpǎ.

3

Petro achǎǎtǎ mod awě awéðé epɛd

¹ Mbwε nhóg Petro bó Jǎn békágé’áá á Ndáb-e-Dyöb. Nén ábédé á ngǎɗ éláán é müte, pǎndé echǎ bad bǎyǎgkǎ-’áá akε á mekáne. ² Mod nhóg mó-’ε ambǎ á mmwε mé eyáðe é Ndáb-e-Dyöb. Bǎchágé’áá nímmǎ mmwε bán, Mmwε níme Mbóó. Ane mod anwǎ epɛd se áde bǎchyáá mó. Epun-tǎ bǎpémǎ-’áá mó, bǎbǎnnǎ mó á mmwε hǎ, áchǎmǎ mǎné wǎε bad ábe békágé’áá á Ndáb-e-Dyöb. ³ Anyín áde ányíné Petro bó Jǎn bǎsǎle’ á Ndáb-e-Dyöb-te, anchǎm bó ndɛ. ⁴ Dǎǎ bǎnǎnǎé mó chǎǎɗ, bon Petro áhǎbǎ aá, “Nǎné’ sé!” ⁵ Héε ane mod ánǎné bó ne mewǎmtɛn nén aá móǎkúð chǎm áwǎb. ⁶ Dǎǎ Petro áhǎbǎé aá, “Meewǎó’ é mǎné ké nhóg bon chǎm éche níwǎó chǎǎ mébǎé wε. A ðin áde Yesu Krístǎ a Nazaret, hidé áse, ékag!” ⁷ Dǎǎ Petro áchǎngǎ ane mod ekáá émbáá, bon áwǎngǎn mó átyéem ámin.

Abwōg-ábwōg mekuu ne mekóge nímē ane mod ménwēdned.
 8 Anhēb, atyéem ámīn, ábootéd-te akε. Ansól á Ndáb-e-Dyōb
 ne Petro bó Jōn, ákag, áhebé' ámīn, ábagé'-ε Dyōb mekεnag.
 9 Bad bésyāāl ábe bébédé áhed bényīn née ákagké ákēmtē-
 'ε Dyōb. 10 Bēnchem mó bán mó abédé mod awē adyεé'áá á
 Mmwε níme Mbóó ní Ndáb-e-Dyōb áchōmē bwēm. Yāl enkóm
 bó áte, bēbé'-ε menyáké ne dyam áde ábénlédé ne mó.

*Póle eche Petro dhóbe
 á Ndáb-e-Dyōb*

11 Yāl enkóm bad bésyāāl áte ábe bēmbē á Ndáb-e-Dyōb. Né-
 ɔ́b bēnnyǎgéd békε betán Petro bó Jōn á abebpé á Ndáb-e-Dyōb
 áde béchágé'áá bán Abebpé áde Solomonε. Ene pón dé ane
 mod awē Petro bó Jōn bēnchoódté, ambé áhídé bó. 12 Ade
 Petro ányíne ábē bad, anláá bó áá, "A-bānned bé Israel, cheé
 ékáá boŋ nēn ákōmtē' nyé yāl áte? Chán-nō nyénōnéé sé
 nē? Nyēwēmtan nēn bán échéd ngīne chēn, ké'ε asāŋ ádē
 sésáá á'sō é' Dyōb dōó ákáá boŋ sébel anēn mod ábootéd akε-
 yε? 13 Dyōb áde Abrahamε, Aisigε ne Jakōbe bēbenléé, nédē
 Dyōb ádé ábēd betaa, álúmté ehúmé éche awe mbaledε Yesue.
 Nyēmbε mó á mekáá mé benkamλεε, nyēbán'-ε mó áyāl á'sō
 wéε Payledε. Ké áde Payledε ánwēmtēnnē mó atede, nyēmbé
 nyēbán mó áyāl. 14 Abédé mod awē asáá, abé'-ε ane awē abele
 mekan níme métǎngéné, boŋ nyēmbán mó áyāl. Nyēntīm
 nyéchāā' Payledε bán áchenned nyé mod awē awúε' bad.
 15 Né-ɔ́b nyēnkǎŋ béwúú mod awē apiinad bad alongé á mbále,
 boŋ Dyōb dēmpuúú mó. Sébēn sēnyínné nímé mekan dīd.
 16 Anēn mod awē nyényíneé nēn, awē nyébíí'-ε bwām, ngīne
 echē dīn áde Yesue áwóó ne adúbe áde áwóó ne adúbe áde
 áwánlé áyāle ádē dīn, dōó ábágé anēn mod awē anwé epεd
 ngīne, ádíd-te mó bwām. Nyé bēn nyényíne'-ε.

17 "Bōob-pōó, a-baányan mbíí nēn mēé, kéchéé éche
 nyáābe áben belyáged nyēmbenlé Yesue, nyēmbēl chó áyāle
 nyēnkēmbíí'ε chōm éche nyébeléé. 18 Kénεε ébénlédé'-áá nē,
 Dyōb dēn dōó álónté ábē e'yale se' bōód áde ánlāā'ε bekal
 bé'dǎádǎŋ bésyāāl áá bēhōb bán Ane-awē-Béwógté ákūd
 metake. 19 Né-ɔ́b, nyéte de áden abé dé mbéb, nyétimεn
 Dyōb ábel boŋ ábóded nyé mbéb. 20 Nzé nyébelé nē, né
 pón dé ēpē echē Sǎngwéé áhóódté nyé nlém. Ene pón dé'-áá
 álōmēē nyé Ane-awē-Béwógté, nédē Yesue, awē ápwédté nyé.
 21 Yesue atǎngéné asébe dé adyεε ádyōb káóŋ pón dé épe echē
 Dyōb déhǎŋlénne mekan mésyāāl boŋ métim ekóólé. Nēn
 dōó Dyōb dēmbenlé se' bōód áá bekal bé'dǎádǎŋ ábe bésáá
 béláa bad. 22 Mosεε mwēn anhób áá, 'Sǎngwéé awē áde áden
 Dyōb ápwéde nyé nkal é'dǎádǎŋ áfínté e ábēn bad melemlem
 née mε. Nyébel chōm ésyāāl éche álǎngé nyé áá nyébel.

²³ Kénzée awě eewógne ane nkal é'dáádəŋ, Dyöb déhūd mó áfínté e bad bé Dyöb abódéd-te mó.' ²⁴ Bekal bé'dáádəŋ ábíníí ámpē bootya Samwɛɛ ne ábe bēmpē ámbíd echê, bó moosyáál bēnwālē nlébtéd, bēhób-pe mekan níme mébenléd nímén mesú. ²⁵ Dyam áde Dyöb dénhōbpē mbwiined ne bekal bé'dáádəŋ ábédéé áyāl echên, nyémpē nyēwóó-'e akab áyāle melē níme Dyöb démmwēē ne ábēn betaa. Dyöb dénlāā Abrahame aá, 'Mēnaméd moonyon asyáál á nkōŋsé mbwiined ne nímōŋ nchyaátén.' ²⁶ Né-ɔɔ, Dyöb dēmpwēd awě mbəledé. Ade ápwédé mó, áwēn dɔɔ ánsēbēē mó alóm ánamed nyé abel áde ábenlé boŋ nyétēdē nímēn mbeltéd mé mbéb."

4

Kóte ekáádté Petro bó Jɔn

¹ Petro bó Jɔn bédii békánlé'áá bad mekan, dɔɔ nguse é beprise ne mod ambáá a plúse a Ndáb-e-Dyöb, ne nguse e Besadusia bépédé wée bémbēē. ² Bēnlīŋ áyāle ábē bembapēē bé nlomag bébe bēyágté'áá bad bán Yesue apuúdé, éche élūmte nén bán bad ábe bēwédé bēbē á alongé ámpē. ³ Bénkōb Petro bó Jɔne bēhé bó á mbwɔg. Ngáne bīn bēmmadté ahín, bēmbē áhed káŋŋ ne mbwembwē. ⁴ Kénéé bénkōbpē Petro bó Jɔne, ndun e mod eche enwóg mam níme békánlé'áá bó, endúbe. Mesongé mé bad ábe bédúbpé ménchāgē mépē dyam e'kálé é' bad é'taan.

⁵ Néé bīn é'sāngé, benkamlɛɛ bé Israel, bad bēmbáá bé dyad ne bemeléede bé mbéndé bēnladén áte á Jerusalem. ⁶ Anase awě abédé prise ambáámbáa ambé áhed, ne Kaifase, Jɔne, Alesandaa ne bad bēmpēe ábe bédé á túmbé echē Prise Ambáámbáa. ⁷ Béntīí Petro bó Jɔne áwab e'só-te, boŋ bésēdté bó bánken "Chán nyémwédé anén mod awě anwé eped bwám adid? Ngíne ne dīn áde nzéé nyébénlédé?" ⁸ Héé Edáádəŋ éche Esáá épíídé Petro, élón-ne mó áte. Dɔɔ áhóbēé aá, "A-benkamlɛɛ ne bad bēmbáá bé dyad, ⁹ nyēchāgé sé hén chii ákáad sé áyāle mboŋ níme sébénlé anén mod awě anwé eped ne ngáne ámwédé bwám adyɛɛ. ¹⁰ Nyé bad bé Israel nyébíi-ɔɔ nén bán anén mod awě atyéémé nyé á'sō-te adyéé bwám á ngíne e dīn áde Yesu Krístəə, mod a Nazaret. Nyēmbomé mó á awɔg boŋ Dyöb dēmpuúid mó. ¹¹ Mó adé ane awě éténlédé á kálag e Dyöb áyāl echê nén bán, 'Aláá áde belōŋ bé ndáb bēnchenéé dɔɔ átímé aláá dé etógnén.'

¹² "E'sooson béesaa ne mod ampée éetóméé Yesue, áyāle dīn dēmpēe déesaa á nkōŋsé-te wén áde Dyöb ábágé moonyon áde átāŋgéné syánē ason."

¹³ Βοοβ-ρῶ, yǎl enkóm bad bé kóte áte ânyín nén bán Petro bó Jῶνε béhóbé ésebán mbwóg ké nhóg ríde bó áte. Bénsōhtēn-ne nén bán bédii bad bé ngên ábe béeyáγκé kálag embáá. Dóo béchéme nén bán bóo bébáge'áá pónde ésyāal ne Yesue. ¹⁴ Βοη ngáne bennyinnē née mod awě Petro bó Jῶνε bēnchoódté átyéémé áhed ne bó, dyam dénkēmbongé bó ahób. ¹⁵ Né-ῶ, bēnlāā bó bán bēbíd á ndáb e kóte. Bēbídé-'áá bó, bēn ne bēn bébootéd akal, ¹⁶ bésēdté bánken, "Chán débenlé ábén bad? Moosyāal á Jerusalem abii áá bóo bébélé enén ndale e menyáké. Deéhēlē-se dehób bán béebelé. ¹⁷ Βοη detāngéné ábén bad etúu asím áte nén bán bésóg bad akale tāngene Yesue, ábel βοη mímén nkalan méekanlád se nkag á'sō." ¹⁸ Dóo béchénlé bó ámbíd ámpē βοη bésímē bó etúu áte bán béhédeé awóg ámpē mbéd née béhóbéé ké'ε béyágtéé á dīn áde Yesue. ¹⁹ Βοη Petro bó Jῶν bēntimtén bó bán, "Nyé bēn nyéhōb chōm-ée étāngéné á'sō é' Dyōb. Awógen nyé káa áwógen Dyōb? ²⁰ Ayāle sé pen séehēlē-se sédīb nsal bán séekanlé mam míme sé bēn sényinné dīd séwógen-ne etúu." ²¹ Bad bé kóte bēnlyǎg bésím bó etúu áte ngíne ngíne. Ámbíd enē bēnchené bó, áyāle bēnkēnyinné nzii echē béhele békógsén bó áyāle bad bésyāal békémté'áá Dyōb tāngene dyam áde ábēnlédé. ²² Mod awě menyáké mēmbēnlédte áyāl βοη ádyēē bwām antóm móom mé mwě méniin.

Bad ábe bédúbpe békāne bán

Dyōb ábe bó e'wéd bé nlém

²³ Ade bad bé kóte bétédté Petro bó Jῶνε, bēnkē echoη é bad bé Krīsto atán, bēlāá bó mam míme beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé kóte bēlāngé bó. ²⁴ Ade ábē bad bé Krīsto bēwógé nē, bēnlād nsal ákáne. Bēnlāā Dyōb bán, "Titée, we awě ehagé nkōη ní mín ne rí sé, edīb é nkwe ne bwēm é'syāal ábe é'dé bó áte, ²⁵ wenlóm Edáádāη éche Esáá wée eched sán ambáá Dabide, awōη mbaledε wée ébel áhōb ábén e'yale nén áá, 'Cheé ékáá βοη bad ábe béesē bad bé Israel béliε' bwāmbwam? Cheé ékáá-'ε βοη bad bébelé e'haké ngên?

²⁶ Kāη é nkōjsé élade yǎl, benkamlεε-'ε ámpē békóbe mbom átāngēn Sán Dyōbε ne Ane-awě-Áwógté.'

²⁷ Ebēnlédé nē dēn. Hεrōde bó Pontus Payledε bēnkōb mbom á dyad-tē hén ne bad ábe béesē bad bé Israel ne belyáged bé bad bé Israel. Bēmbel nē áhāge Yesue awōη mbaledε awě Asáá awě Ewógté. ²⁸ Bēnkōb mbom ábel mam míme mmōη wēmmadté atii ne echoη ngíne á'sō é' pónde mébenléd. ²⁹ A-Sán, βοοβ-ρῶ, mmōn énon akím áde békíméé, ébe sé ábōη bēmbaledε nlém ákal échōη eyale ésebán séwóge mbwóg. ³⁰ Lúméd echoη ngíne édide bad bwām. Ebel-λε séhel e'chemléd ne menyáké

abel á dīn áde Yesue, awōη mbæleε awě asáá.” ³¹ Bémáá-’aá akáne, hōm áde bēnladēnné áte ánaηned. Bó moosyā́l bēnlōn ne Edā́dāη éche Esáá bébootéd-te eyale é Dyōb akal ésebán mbwóg rídé bó áte.

Bad ábe bédúbpé bébele mekan née mod nhóg

³² Bad bésyā́l ábe bédúbpé bēnwōη nlém nhóg ne mewēmtēn mehóg. Modmod eehóbe’áá aá móo mówōō échén ké’ε échíníi boη bwēm é’syā́l bēmbē bó ntéd. ³³ Bembapεε bé nlomag bēmbē bēkalé’ ne ngíne esyā́l nén bán bédé mbóη nén bán Dyōb ápúúdté Sāηgú Yesue. Dyōb-pε démbād bó nsimé abε ámīn e nsimé. ³⁴ Modmod eetóge’áá chōm átínté echáb. Póndé ne póndé té bad ábě bēnwōη e’túú ké’ε ndáb bésómé’áá chó, bépēēn nímē mōné, ³⁵ bēbē bembapεε bé nlomag, bó-’ε bétédé’áá bēkáb ne mod-téé ngáne ántōgnēnnē. ³⁶ Nē dōo Joseβε, mod a túmbé e Levi awě béchyáá á alōη á Sayprus ámbenlé. Bembapεε bé nlomag béchágé’áá mó bán Banabase, (nédē mod awě awéde bad nlém á abum.) ³⁷ Ansóm etúú, atéd nímē mōné, ábe wéε bembapεε bé nlomag.

5

Ananiasε ne Safiraa

¹ Mod nhóg abédé bán Ananiasε, mwaád-te bán Safiraa. Bómpē bēnsōm donge á bwēm ádāb. ² Boη ankoó donge á mōné ámbīd, mwaád-te ámpē ambii. Ananiasε ampēén mōné níme mēnlyǎg ásē wéε bembapεε bé nlomag. ³ Hée Petro álāηgέé mó nén aá, “A-Ananias, cheé ékáká boη ehé Satane etál wéé ásōl wε á nlém-té. Bōōb-pōó, abelé wε ekánlé Edā́dāη éche Esáá metóm akoo áde ékóηgé epεd é mōné níme ésómné bwēm. ⁴ Edēhób wě mósōme’ etúú ébédéε échoη, áde émáá-’ε chó asóm ámpē, mōné nímed nábédéε nímōη. Cheé ékáká boη etíí áwōη nlém-té wéé móbel enén ndín e akan? Saké moonyoη ékánlé metóm boη Dyōb dōo ékánlé metóm!” ⁵ Awóg áde Ananiasε áwóge nén, anhún ásē, awé-’ε. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad bésyā́l ábe bēnwōg ádén dyam. ⁶ Kódébad émpě áhed, bétéd mó ndim, bēkaη mó béke bélime.

⁷ Dyam háwa éláán ámbīd enē, Ananiasε mwaád ampě, enkēmbíí’ε pεn dyam áde ábēnlédé. ⁸ Petro ansédéd mó aá, “Láá mε, mōné rísyā́l mén níme nyékúdé áyāl e etúú éche nyé awoη nchóm nyénsōmmē-yε?” Safiraa ankwentén mó aá, “Éε, rísyā́l mē.” ⁹ Dōo Petro álāηgέé mó aá, “Cheé ékáká boη nyékágé’ Edā́dāη éche Sāηgwéé? Nōné’, bad ábe bélímmé awoη nchóm bōó bédé á mmwε níníí, bétéd-te wémpē ndim hē bōōb.” ¹⁰ Abwōg-ábwōg ane mmwaád anhún ásē á’sō-te wéε Petro, awé-’ε. Echē kódébad énsōl á ndáb-te bényín bán amaá awé. Dōo bēbīdné mó ndim á ebwōg béke bélímé á nkag ní soη

wɛɛ nchóm. ¹¹ Mbwóg ní ngíne ménkōb mwembé rísyāāl ne bad bésyāāl ábe bénwōg ádén dyam.

Bad bé nlomag bɛbɛlé menyáké hiin

¹² Bembapɛɛ bé nlomag bɛbɛlé'áá e'chemléd ne menyáké hiin átínté e bad. Bad ábe bédúbpé-'ɛ béyógkɛ'áá abom née mod nhóg á Abepé á Solomonɛ á Ndáb-e-Dyōb. ¹³ Kénɛɛ bad béchágé'áá bó dīn á bwām, bédii bɛbáá'áá bó alaten. ¹⁴ Boŋ kénɛ, ekud é bebaád ne baachóm ábe bédúbpé Sánjú Yesuɛ, bésólé'áá áwāb nlatén, mesonjé mé bad ábe bédúbpé ríchágke'. ¹⁵ Mekan míme bembapɛɛ bé nlomag bɛbɛlé'áá ménkəŋ bad bɛpēmē bad bé nkole bɛbanné' bó á nkag rí nzii á menɔŋ ne á e'búm mín. Bɛbɛlé'áá nê ne mewɛmtɛn nén bán, nzé Petro atóme' ké tómén échē edaádəŋ éhūn bó á yāl bédyɛɛ bwām. ¹⁶ Ekud é bad émbíd kááŋne á myad míme médé benben ne dyad á Jerusalem. Bénwālē ábāb bad bé nkole áyāl ne bad ábe e'daádəŋ bé mbéb é'tágté'áá. Bembapɛɛ bé nlomag béndīd moosyāāl bwām.

Béhédé bembapɛɛ bé nlomag á mbwōg

¹⁷ Ene pónde-'óó prisɛ ambáámbáa ne échē echon é bad nédē, bad bé epepé é Besadusia bɛmbē kónjí bwāmbwam ne bembapɛɛ bé nlomag. ¹⁸ Bénkōb bembapɛɛ bé nlomag, bɛhé bó á ndáb e mbwōg míme rídé á dyad tē. ¹⁹ Boŋ míme nkuu, ángel e Sánjú enhyɛ ekob é mbwōg adibe ebídéd-te bó. Enláá bó aá, ²⁰ “Nyékag á ndáb e Dyōb, nyélánge' bad mam mésyāāl tənɣene ádén alongé dékōlɛ.” ²¹ Bembapɛɛ bé nlomag bénwōgɛn ene ángel. Bīn é'sánjé-'áá, béke bésól á Ndáb-e-Dyōb, bébootéd bad ayáged.

Ene pónde-'áá prisɛ ambáámbáa ne échē echon é bad, bɛnchēlē mbom ní mbwóg míme ménlād belyáged bé Israel bésyāāl. A mbom hê dōo bélómé nlébtéd á mbwōg nén bán bɛpɛɛn bembapɛɛ bé nlomag áwāb. ²² Boŋ áde sánze épédé á ndáb e mbwōg, bɛnkéntánné bembapɛɛ bé nlomag áwēd-te. Né-óó bɛntīm ámbíd, béke bɛláá ábē bad á mbom bán, ²³ “Sɛpedé á ndáb e mbwōg, sɛtáné ngáne bɛpéné chí hōm ásyāāl. Bad ábe bɛnɔne' mbwōg-ke bó moosyāāl bédé wɛɛ mod-té ánɔné mmwɛ mé e'ké. Boŋ ádɛ sɛdíbpé ekob, sɛetáneé mod ké nhóg áwēd-te.” ²⁴ Ade mod ambáá a plūse é ndáb e Dyōb ne beprisɛ bɛmbáá bɛwógé nê, bényāg, bánken “Chán nén ádíí?” ²⁵ Hê dōo mod nhóg ápédé áhed boŋ álāngē bó aá, “Nyébii nén bán bad ábe nyénhɛɛ á mbwōg, bédé á Ndáb-e-Dyōb bɛyágte' bad.” ²⁶ Dōo mod ambáá a plūse é Ndáb-e-Dyōb ábíde ne ábē bad, boŋ béke békōbē' bembapɛɛ bé nlomag, bɛpɛɛné' bó. Boŋ pɛn bɛnkɛnkóbénné bó ewanɣe áyāle bɛbáá'áá bán bad ábe bɛmbē áhed bɛlūm bó meláá.

27 Bɛnsɔ̄lɛn bó á ndáb-te, bétíí bó á'sō é' mbwóg. Hê dɔɔ prise ambáámbáa ábóótédé bó akáad, álánǵé bó nɛn aá,
 28 “Sɛnsím nyé etúu áte nɛn bán nyéēkɛɛné' ayáǵe áde anɛn mod á'sō ámpɛ. Bɔɔb-pɔɔ, Nyénɔne' chɔm-ɛɛ nyébɛlé. Nyébɛlé moosyáál á Jerusalem awógé ádɛn ayáǵe. Nyéhede-'ɛ kwééd echê abán áwɛd nló.” 29 Héɛ Petro ne ábíníí bembapɛɛ bé nlómag bétimtanné bó bán “Dyɔb dɔɔ sɛtánǵɛné awóǵɛn, saké baányon. 30 Ade nyémáá Yesue abome á awɔǵ, nyêwúú-'ɛ mɔ, Dyɔb áde ábɛd betaa, dɛmpuúd mɔ. 31 Dyɔb dɛnchāǵɛd mɔ, ábānē-'ɛ mɔ á ekáá é mbáá néɛ Nlyáǵed ne Nsoode. Ambɛl nê ábɛl bon álúmed bad bé Israel nzii eche bɛchenéé ádab abé dé mbéb bon Dyɔb álagsɛn bó. 32 Sébɛn sɛnyínné nímɛn mekan díd. Edáádɛn éche Esáá chɔmpɛ ébide' mbón. Chó-'aá édé ndɛ echê Dyɔb ábagɛé bad ábe bɛwógne mɔ.”

Elébé eche Gamalielɛ

33 Ade mbwóg eche endyɛé ásɛ éwógé nê, bɛnliŋ bwámbwam kááɛn bɛhɛdɛ-'ɛ bán bɛwúu bembapɛɛ bé nlómag. 34 Bon mod a mbwóg nhóg áfɛntɛ echáb, awɛ bɛchágé'áá bán Gamalielɛ antyéém ámɛn. Anɛn mod abédɛɛ Farisia, abé-'ɛ meléede a mbéndé awɛ bad bɛsyāál bɛbágé'áá edúbé bwámbwam. Anhób aá bɛsɛbe bɛbíden ábê bembapɛɛ bé nlómag á ebwóg. 35 Dɔɔ álánǵɛé bad bé mbwóg aá, “A-baányan bé Israel, nyétɛd pónde ne chɔm-ɛɛ nyéhɛdɛé ábɛn bad abɛl. 36 Eɛchābɛɛ áte áde mod awɛ bɛchágé'áá bán Tiodase ábídáá dúu, ákumé' ekáá á tál aá módɛ mod. Bad ábe bɛnhíd mɔ ámbíd bɛbédé dyam mbwókel éniin. Bon kááɛn ne á asóg bɛnwū mɔ, ábê bad-te bɛpántɛd áte, échê epepé chí-'ɛ ébɔɔ. 37 Ambíd e pónde, mod awe bɛchágé'áá bán Judase mod a Galilia mɔmpɛ ámbíd á pónde e tónǵé. Ambɛl ndun e mod enhíd mɔmpɛ bon kááɛne á asóg bɛnwū mɔ, ábê bad-te bɛpántɛd áte. 38 Bɔɔb-pɔɔ, áyāle ádɛn dyam, nlánǵe nyé nɛn mɛé nyétɛde ábɛn bad bɛkag, nyéébɛlɛ bó dyam. Áyāle nzé édé nɛn bán nímɛn ntii ké'ɛ ádɛn dyam áhúú ne moonyon, né dɛn dékwɛ. 39 Bon nzé édé bán áhúú ne Dyɔb, né nyéehɛnlé bó dyam abɛl, né kááɛne á asóg nyéɛnyɛn bán Dyɔb dɔɔ nyétāŋganné.”

Bad bé mbwóg bɛnkɔb elébé éche Gamalielɛ 40 Héɛ bɛchɛnlé bembapɛɛ bé nlómag bán bɛsɔ̄l á ndáb. Bɛnkūdɛ bó, bɛsím-me bó etúu áte bán bɛhɛdɛé awóg ámpɛ néɛ bɛtúbɛé dɛn áde Yesue. Dɔɔ bɛtɛdtɛ bó bán bɛkag. 41 Bembapɛɛ bé nlómag bɛnysáá á'sō é' mbwóg. Bɛmbɛ menyɛnǵe ányɛn nɛn Dyɔb ányiné aá bɛkwógnédé ákud akwáké á dɛn áde Yesue. 42 Epun ne epun-tɛ bɛkágé'áá á ndáb e Dyɔb ne á ndáb é bad, bɛyāgtɛ bad, bɛkale-'ɛ nkalan nímɛ Yesue, Ane-awɛ-Bɛwógte.

6

Mwembé mépwédé bad saámbé áwóŋgen

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne mesoŋgé mé bad ábe bédúbpé méchágké'áá acháge ne acháge, nswanɽen mémbid áfinté e bad bé Israel ábe béhóbé'áá ehóɔ é Grikia ne ábe béhóbé'áá ehóɔ é dyad. Bad ábe béhóbé'áá ehóɔ é Grikia béhóbé'áá bán ábāb bekúd béekudéé akab á mɔné áde békábpáá bekúd epun-téé. ² Héé bembapɛɛ bé nlomag dyóm ne bébe béladeé bad ábe bédúbpé bésyā́l áte boŋ bélāngē bó bán, “Eeboo' é nén bán sétede akal dé eyale é Dyóɔ ábel boŋ séhíde nkabted ní mɔné ámbid. ³ Né-ɔɔ, a-baányan nyépwed bad saámbé áfinté echēn, ábe béwóó edúbé, ábe Edáádəŋ éche Esáá élyāgté, bēbii-'ε akan, ábel nén sébane nímén ntíi áwab mekáá. ⁴ Ene pónde séēbē eched yāl esyā́l ákáne ne ákal nkalan ní bwām.” ⁵ Moosyā́l anwóg menyinge ne dyam áde bembapɛɛ bé nlomag bēnhōbpē. Né-ɔɔ, bēmpwēd Stefanuse. Abédéé mod awē andúbé bwāmbwam. Edáádəŋ éche Esáá-'ε élyāgté mó. Bēmpwēd káŋne Filibe, Prokorose, Nikanɔɔ, Timone, Pamenase ne Nikolause. Nikolause abédéé mod awē ámbid á dyad á Antyog, eebédéé mod a Israel boŋ antimén adúbe á bad bé Israel. ⁶ Bēmpɛ́n ábén bad á'sō wée bembapɛɛ bé nlomag. Bembapɛɛ bé nlomag bēnkānnēd bó bēbán-ne bó mekáá á nló. ⁷ Né-ɔɔ, eyale e Dyóɔ émbē ékanlád mbwóg áte esyā́l ékäg á'sō. Mesoŋgé mé bad ábe béndúbē á Jerusalem méchágké'áá acháge ne acháge. Ekud é beprise chómpē émbootéd nkalan ní bwām ahíd.

Békóbe Stefanuse

⁸ Bɔɔb-pɔɔ Stefanuse abédé-éé mod awē ádē alongé álúmté'áá nsimé ní Dyóɔ bwāmbwam. Awóŋ ngíne ábel ndale é mekan é menyáké áfinté e bad. ⁹ Boŋ baahóg bēmbootéd mó apɽnten. Abē bad bēbédéé bad ábe bémbid á echoŋ é bad éche émmɛntén ake á ndáb e mekáne eche bēchágé'áá bán ndáb e mekáne e betāŋ ábe bēnkēmbé betāŋ ámpē. Abé bad bēbédé bad bé Israel ábe bémbid á myad mé Sirine ne Alesandria. Bóɔbe bad bé Israel bēmpēe ábe bémbid á mbwóg e Silisia ne e Esia, bēmbootéd aswanɽen ne Stefanuse. ¹⁰ Boŋ Edáádəŋ éche Esáá émbē mó nyaa e debyéé eche nzé anhóɔ dyam, bēhele'aá dó apele. ¹¹ Né-ɔɔ bénsāl baahóg áte bán bēhōb nén bán “Sēwógé née Stefanuse ásyā́' é Mosee, ásyā́-'ε Dyóɔ.” ¹² Né-'áá bēmbenlé boŋ békón bad bé dyad, békón bad bēmbáá bé dyad ne bemeléede bé mbéndé. Héé békóbe Stefanuse boŋ békɛɛné mó á'sō é' bad bé mbwóg. ¹³ Hé-'áá bépééne bad ábid mó mbóŋ é metóm. Abē bad bēnhōb nén bán, “Anén mod ahóbe' mekan mé mbéb pónde ésyā́l tāŋgene Ndáb-e-Dyóɔ echē esáá ne tāŋgene mbéndé eche Dyóɔ ábágé

syánē. ¹⁴ Sêwógé nées áhóbéé aá ane Yesue, mod a Nazaret, ápāḡ Ndáb-e-Dyöb áhəŋlén-ne e'lem ábe Mosée ályágnédé syánē.” ¹⁵ Bad bésyāḷ ábē bēbédé á ndáb e mbom bēnsūm mīd wée Stefanuse. Bényin nées e'só é'penéé mó nées e'só é' ángel.

7

Stefanuse abēnlédé myanǵó

mí bad bé Israel ákáá

¹ Prise ambáámbáa ansedéd Stefanuse aáken, “Mmén mekan mésyāḷ níme ábén bad bēhóbé we áyāḷ, méde mbáleye?” ² Dóó Stefanuse ábóótédé bad bé káánsel póle akale. Anhób aá, “A-baányan ne besáá ábēm, nyélām metúu. Dyöb dé ehúmé dēmpii eched sáḡ Abrahamē áde ábédé á mbwóg e Mesopotemia, adēhób aá mókag adyee á dyad á Haran. ³ Dyöb dénlāá mó aá ‘Tédé ehoḡ túmbé, étede-’e ádōḡ alon ékag á ndoob eche mēlūmēdtē we.’ ⁴ Né-óó, Abrahamē antedé ndoob e Kaldeya áhye ádyē á dyad á Haran. Ambīd e kwééd eche Abrahamē sáá, Dyöb dēmbēl Abrahamē áke ádyē á ndoob eche nyédíí áhed nēn boob. ⁵ Ene pónde Dyöb dénkēmbaá Abrahamē ké abēn á ndoob eche ándāāsēnnē mó. Boḡ pen Dyöb dēnhób nēn aá ene ndoob ēsuunéd bó níme mbyaa. Pónde eche Dyöb dénlāá-’é Abrahamē nē, eenkēnwáléé mwān ké nhóg. ⁶ Dyöb dénlāá mó nēn aá, ‘Mmōḡ mbyaa mébē beken á alon á bad bēmpēe. Awed-taá bēbēē betāḡ, békūd-te metuné etūn é pónde éche édé dyam mbwókel é mwē éniin. ⁷ Boḡ mēkōgsēn áde alon á bad áde bēbenléé nées betāḡ. Ambīd enē, nīmōḡ mbyaa mébīd á alon-tē wē, bétim áyāḷ e ádén abwóg á hōm, békānnē á dīn ádēm áhed.’ ⁸ Héé Dyöb ábélé boḡ Abrahamē ápē á nchemten ne mó tǵene ngáne bēyagēé bad, nēḡgáne e'chemléd bé melé níme Dyöb ámwédé ne ábē bad. Né-óó, Abrahamē an'yāḡ awe mwān Aisige ámbīd e e'pun saámbé áde béchyáá mó. Aisige mó-’e an'yāḡ awe mwān Jakōbe, Jakōbe mó-’e áyāḡ ábe bān dyōm ne bēbe ábe bédé ábēd betaa.

⁹ “Ábē betaa bēnwōōn mwānyan nhóg, Josebe kónjí á nlém-tē. Né-óó, bēnsōm mó nēḡgáne ntāḡ. Bad ábe bēnsōmmē mó áwāb, bēnkēén mó á alon á Egipto. Boḡ Dyöb démbē mó ámbīd, ¹⁰ ábēl-le atóm metake mésyāḷ áte. Dyöb dēmbēl Farao kēḡ e Egipto anwógén Josebe menyḡge ábē-’e Josebe debyéé, áde ápédé áwe á'sō. Nēn dēmbēl Farao ambē Josebe atii á ngómenaa ámīn e alon ne ámīn e ábē bwēm é'syāḷ. ¹¹ Ambīd enē, nzaa e ngīne empē á alon á Egipto ne á alon á Kanahan. Ene nzaa empēén metake mé ngīne, ábēd betaa bēnkēnwōḡ-’aá ndyééd eche bēdyáḡkē. ¹² Né-óó, áde Jakōbe áwógé bān ndyééd edé á Egipto, anlóm ábe bān áwed. Nédé

ábēd betaa. Nê dōo ábédé bó ngen e'só áke áwed. ¹³ Ade bãn ábe Jakobe békíí á Egipto ngen éche élónténé ébe, Josebe ampalé yǎl áte wée baányan. Hê dōo Farao ásónténé tângene túmbé echê Josebe. ¹⁴ Né-óó, Josebe anlyágtén baányan aá béláa sáá Jakobe, áhyag ne eche túmbé esyǎál á Egipto. Bó moosyǎál bébédé móom mé mod saámbé ne betáan. ¹⁵ Dōo Jakobe bó moosyǎál békíí á Egipto. Áwed-taá mó ne ábe bãn, betaa ábe syánē bēndyε'ε kóǎñ bēwε-'ε. ¹⁶ Ambíd e nê, bēntēd bó ndim bēsūēn ámbíd á dyad á Shekem, béliímé mó áwed á ndoob echê Abrahamε ánchanénné mōné wée bãn bé túmbé e Hamo.

¹⁷ “Ade pónDé ékwógé aε echê Dyōb délōnēdtē dyam áde ánlā'ε Abrahamε aá móǎbēl, mesongé míme ábēd bad ábe bébédé á Egipto mēmmād acháge bwámbwam. ¹⁸ Kóǎñne á asóg, kǎñ empée echê enkēmbíí myanǎgó míme Josebe, empě á nkamlēn. ¹⁹ Anwónǎ akwáb tângene ábēd betaa átagtē-'ε bó. Ankǎñ bētēdē ábab bãn á ebwóg, ábel bon bēwē. ²⁰ Mmē mesú dōo béchyáá Mosεε. Abédée mwǎn awē ambōñ bwámbwam. Bēntōgēn mó á ndáb wée sáá á etūn é ngōn éláán. ²¹ Ambíd enê dōo bētēdtē mó á ebwóg-te. Hée mwǎn a mmwáád awē Farao ádíbté mó, átēdē mó ngáne awē mwǎn, átoǎné-'ε mó kóǎñ ákwogé'. ²² Bén'yǎgēd Mosεε debyéé á bad bé Egipto ásyǎál kóǎñ abé ndale e mod á nhóbtéd ne á mbeltéd.

²³ “Ade Mosεε ápédé móom mé mwě méniiin, mewēmten mēmpíí mó áke dényīn baányan bé Israel. ²⁴ Antán ngáne mod a Egipto átagtēé mwǎnyan nhóg. Dōo ákíí áhed átimten. Anwónǎgēn mó áwúé-'ε ane mod a Egipto. ²⁵ Mosεε anwémten aá ábē bad béchem nēn bán Dyōb áhede mó abenled áhúd bó á mekáá mé bad bé Egipto, bon bēnkēnyínné nê. ²⁶ Epun éche ébádténé, antán ábē bad bé Israel bébe bēn ne bēn bēwane'. Anhēd nzii eche áyālēé bó ákóm nsañ. Dōo álǎngεé bó aá, ‘Eesaá mbále bán baányan bóo nyédíí-yε? Chán-nō nyé mod-té áhedeé waáb alóǎgen?’ ²⁷ Bon ane mod awē ahedé'áá waáb alóǎgen nê, antínéd Mosεε á nkǎg ásedtē mó aáken, ‘Nzé-módé abagé kunze aá ékamlan ne ákáad sé? ²⁸ Ehede mēmpē awúu ngáne éwúu mod a Egipto chǎn-ε?’ ²⁹ Awóg áde Mosεε áwógé nê, ansōb ákē á mbwóg e bad bé Midian. Áwed-taá ádyéé kóǎñ bon áchyāá ábe bãn bé baachóm bébe.

³⁰ “Ambíd e móom mé mwě méniiin dōo ángel épíídé Mosεε á ehyánge. Empíí mó a muú-te, míme ménkōbēn mwǎ bwel. Nēn ábédé benben ne mbōod e Sinai. ³¹ Ade Mosεε ányíne ádén akan, menyáké ménkōb mó. Ansídé benben aá mótoñ anōn bwám, dōo áwógé ehób éche Sǎngwéé nēn aá, ³² ‘Mée ndé Dyōb áde ábōñ betaa, Dyōb áde Abrahamε, Aisige ne Jakobe bēbēnlé'áá.’ Ne mbwóg ní ngíne Mosεε enkēnchu'ε

anɔn áhed. ³³ Hée Sánḡwéeé álânḡeé mó aá ‘Húd metámbé á mekuu áyāle abwóg á hõm áde étyéémé nén ádíi hõm áde ásáá. ³⁴ Nnyíne ngáne ábēm bad ábe bédé á alon á Egipto békudéé metake bwāmbwam. Nwógé ngáne bėwennadté dõõ nhyédé bõ awõnḡen. Bõõb-põõ hyäg, mēlõm wε á Egipto.’ ³⁵ Anén Moseε móõ bad bé Israel bėmbāḡē á yāl bon bėsedté mó bánken, ‘Nzė-módé abagé wε kunze ákamlen ne ákáad sé?’ Mó-’aá Dyõb dénlõmmē ákamlen ne áson ábē bad. Nén dēmbenléd áde ángel ěmpii’é mó áde bwel bėnkõbpē muú. ³⁶ Moseε awed móõ ambídén bad bé Israel á Egipto. Amběl ne e’chemléd áwed ne á Eyake é edíb é nkwe. Amběl-le menyáké ne e’chemléd áde bėbédé á ehyāḡe á etũn é móom mé mwě méniin. ³⁷ Anén Moseε móõ anláá bad bé Israel aá, ‘Dyõb dēlõmē nyé nkal é’daádəḡ awě ábid áfintē echēn melemlem nēḡgáne álómé me.’ ³⁸ Melemlem mé Moseε móõbédé nlatén ne ábēd bad á ehyāḡe. Abédé áwed ne ábēd betaa áde ángel eche Dyõb dénlõmēnnē nlébtéd á Mbõõd e Sinai énhõbpē áwāb. Mmén nlébtéd níme Moseε ánkudté wēε ángel móõ syānē dēdíi déhídeé.

³⁹ “Ábēd betaa bėnkēnwógénnē Moseε, bon bėmbāḡ mó á yāl, bėtimé bėwēmtān átim ambíd á Egipto. ⁴⁰ Ade Moseε ályágé adé á mbõõd e Sinai dõõ bad bé Israel bėlāḡeé mwānyan Arõne bán, ‘Bélé sé bwēm ábe bėbē nēḡgáne myõb ábe bėlyāḡēd sé áyāle séebii’é dyam áde ábénlédé ne Moseε awě ambídéd sé á Egipto.’ ⁴¹ Hée bėbélé chõm éche éwāḡné mwān a nyag bon bėbootéd e’lém awúu ábe chõ mendε. Bėmbel káõḡne ngande, áwóg menyinḡe ne chõm éche bėbénlé nímad mekáá. ⁴² Dõõ Dyõb ákúnnédé bõ mbíd bon áchenné’ bõ ákānned ngume éche édé ámín. Ebnélédé ngáne éténlédé á kálag e bekal bé’daádəḡ nén bán,

‘A-bad bé Israel, áde nyėmbēε á ehyāḡe á etũn é móom mé mwé méniin saké meé nyėkwénlé’áá káa nyétúmmé’áá e’lém ábe mendε. ⁴³ Téndε echē dyõb áde bėchəḡeé bán Molék móõ nyėmpēm̄.

Edídingε-’ε éche tintinε a dyõb áde bėchəḡeé bán Refan chõõ nyėhyõmnáá.

Mmén myõb móõ nyėbénlé mekáá bon nyėbwõḡkē mebõbõḡ. Né-õõ, mēbēn nyé, nlóm nyé hõm áde áchābnédé tómaa alon á Babilõn.’ ”

⁴⁴ Stefanuse ambé abád ámpē aá, “Ade ábēd betaa bėbédé á ehyāḡe bėnwõḡ Ebeḡ é Dyõb échē élũmte nén bán Dyõb áde ne bõ. Bėnlõḡ chõ nyaa echē Dyõb dénlāā’é Moseε aá álõḡ chõ. Nsáaned níme Dyõb dēlũmēdtē Moseε móõ ánhídtē. ⁴⁵ Ambíd e põndé ábēd betaa bėnkõb ene tēndε á mekáá níme ábab besáá. Bėnwālē chõ áyāl áde bõõbε Josua bėkõbné melon

ndɔɔb echē Dyōb dēnnanéé bó bad áte. Ene tēnde embé ebé áhed káǎne á pónde eché Dabide. ⁴⁶ Nsimé ní Dyōb ríhídé'áá Dabide. Né-ɔ́, ancháj Dyōb aá ábe mó kunze mólōo Dyōb áde Jakɔbe ábénlé'áá ndáb. ⁴⁷ Boŋ Solomonε, Dabide mwán, mós antim Dyōb ene ndáb alóo. ⁴⁸ Boŋ kénê Dyōb á Ngum éedyē'é á ndáb eché baányonj bélónné mekáá. Edé nén ngáne nkal é'dáádəŋ nhóg ahóbé aá Dyōb áhóbé aá,

⁴⁹ 'Nkoŋ mímín mós níde ádēm atii dé nkamlen, nkōŋsé-'ε níbé wée níbannéé mekuu.

Nyaa e ndáb ehéé nyéhele-se nyélóo me?

Ké'ε héé mékōmmēé áte?

⁵⁰ Mmēn meémaa'é ábén bwēm abel-ε'?" "

⁵¹ Stefanuse ambád ahób aá, "Nyédii bad ábe béwúú nló áte. Nyélelé nlém á abum. Nyékólé metúu áyāl e eyale é Dyōb. Nyédii melemlen nēngáne ábēn betaa, nyétāngan Edáádəŋ éche Esáá. ⁵² Nkal é'dáádəŋ ké nhóg alyəgé áse awē enkēnkūd metake á mekáá míme áben betaa-ye? Bénwūú mészēze mé Dyōb mésyāal míme se' bɔ́d mēmbēl ehāngé áyāl e epe éche Ane awē abele mekan míme métāngéné. Nyé-'ε bɔɔb nyésómé mó, nyēwúú-'ε mó. ⁵³ Nyé bēn-naá nyékudé mbéndé éche Dyōb álómé mbwiined ne éche ángel boŋ kénê nyéehídéé chó."

Bélúmé Stefanuse meláá

⁵⁴ Ade bad bé mbwóg béwógé mekan míme Stefanuse áhóbé, bēnlīj bwámbwam káŋ yāl ésōgē bó áte. ⁵⁵ Stefanuse-'ε Edáádəŋ éche Esáá énlōn mó áte. Néε ánóné ámín ányīnē' ehúmé é Dyōb, ányīnē' Yesuε ngáne átyéémé Dyōb á ekáá émbáá. ⁵⁶ Dɔ́o áhóbéé aá, "Nyénəne', nnyīne' néε dyōb ánédnédé, Mwán-a-Moonyonj átyéémé Dyōb é ekáá émbáá."

⁵⁷ Héε bad bé mbwóg béhéde esaád é ngine békútén-ne metúu ne mekáá boŋ bó moosyāal bēbōnlād mó. ⁵⁸ Bēndol mó bésyəŋnéd mó á dyad-tē, bébootéd mó meláá alúm. Bad ábe bentyēēm mbónj ákógsen Stefanuse bēnhūd mímāb nkob áyāl béke bēbānē á'sō-te wée kódemod póg bán Sɔ́le ánəne bó. *

⁵⁹ Ade bélúméé Stefanuse meláá nē, ankáné aá, "A-Sāŋgú Yesu, mmōŋj kōb échēm edáádəŋ." ⁶⁰ Dɔ́o ábwógé mebóbónj boŋ ákātē ehób ámín aá, "A-Sāŋ, lagsén bó mímén mbéb míme bēbeleé." Amaá-aá ahób nē, awé-'ε.

8

¹ Sɔ́le abédé ásē ákwentén-ne aá béwúú Stefanuse.

Metuné mébéle Ebese épəŋtédé áte

Eché epun chēn mwembé mé Jerusalem mēmbbootéd metake mé ngine akud á mekáá mé bad bé Israel. Bad

* **7:58** Atínté e bad bé Israel émbē nén bán ábe bēbídé mbónj bán mod abelé awusé bós bēbágé'áá bad bé'só alúm mó meláá.

ábe bédúbpé bésyāāl bémpan̄téd áte á mbwóg e Judeya né e Samaria ésyāāl. Bon bembapεε bé nlomag bēnpεn-ée bēnlyǎg. ² Nguse é bad ábe bēmbané nímab nlém rísyāāl ábele Dyöb bēnlímē Stefanuse. Béchyεε', bélebé-'ε mó. ³ Bon Σολε mó-'ε ahεdáá mwembé abóded. Ahúé'áá enén ndáb átimé eníní, ábīdtē bó á ebwóg, bebaád ne baachóm, ahág-ke bó á mbwóg.

Filibε akalé nkalan ní bwám á Samaria

⁴ Bad ábe bédúbpé bémpan̄téd áte, békag békale nkalan ní bwám. ⁵ Filibε mó ankē á dyad ambáá á mbwóg e Samaria ákanlé bad t̄ngene Ane-awě-Béwógté. ⁶ Ade ndun e mod éwógé mam níme Filibε áhóbéé bényín-ne e'chemléd bé menyáké ábe ábélé, bēntōn metúu atále áte áwóg dyam áde áhóbéé. ⁷ Filibε ambēl e'dáédan̄ bé mbéb é'syāngé'áá ekud é bad áte ne e'saad é' ngine, ekud é bad-te ábe yāl énwēε eped ne ábe bésyágté'áá bēndyεé bwám. ⁸ Nén dēmbēl bad bésyāāl á dyad-tē wē béwóg menyin̄ge bwámbwam.

⁹ Βαβ-ρῶ, mod nhóg abédé ádē dyad áte bán Simone, akumé'áá ngan̄ eche ekómté'áá bad bé Samaria yāl áte bwámbwam. Akumé'áá ekáá á t̄l aá modmod eépedéé mó. ¹⁰ Bad bésyāāl á dyad, ndale é bad ne bekwēkwē bé bad bēmbané nlém áwē, béhōbē-'ε bán, "Anén mod adii ngume e Dyöb echē béchágéé bán, Ngum embáá." ¹¹ Bēmbané nlém áwē áyāle á etún é pónde ankōn̄ bad yāl akómed áte ne echē ngan̄ echē ákumé'áá. ¹² Bon áde bédúbpé nkalan̄ níme Filibε ánkaleé bó t̄ngene nkalan̄ ní bwám mé nkamlen̄ ní Dyöb ne t̄ngene Yesu Krístā, bēnkūd edusen, bebaád ne baachóm. ¹³ Simone mwēn ampē andúbé, ákūd-te edusen. Ambootéd Filibε ahíd kéhéé áde akágé'áá. Yāl enkóm mó áte áde ányiné mbeltéd mmé menyáké níme Filibε ábélé'áá.

¹⁴ Bembapεε bé nlomag bēnwōg á Jerusalem bán bad bé Samaria békóbé eyale é Dyöb, hée bélómé Petro bó Jone áwed. ¹⁵ Ade bépédé áwed bēnkānnēd bad ábe bédúbpé nén bán békud Edáédan̄ éche Esáá. ¹⁶ Bēnkānnēd bó áyāle bēnkēmpaá Edáédan̄ éche Esáá akud. Bēndusen̄ bó dās̄ á d̄in̄ áde Sāngú Yesu. ¹⁷ Dōo Petro bó Jone bēbáné bó mekáá á nló bó-'ε békudé' Edáédan̄ éche Esáá. ¹⁸ Ade Simone ányiné aá nzé bembapεε bé nlomag bēbáné mod ekáá á nló akude' Edáédan̄ éche Esáá, ambíded̄ mōné ábe Petro bó Jon, ¹⁹ áhōbē aá, "Nyébag mémpē enén ngine ábel bon̄ kenzéé awě mbáné ekáá á nló ákud Edáédan̄ éche Esáá." ²⁰ Petro antimtén mó aá, "Nzé ewémténé wéé móhele-se móchānēn nde e Dyöb mōné, nyāábe nímōn̄ mōné nyékag á dū-á-muú. ²¹ Weewóó'ε akab ké ahóg áyāl e nímēd nsōn̄ áyāle nímōn̄ nlém mééboo'ε áte á'sō é' Dyöb. ²² Kunnéd-te mbíd étimen̄ Dyöb, áyāle nímén mewēmtēn mé mbéb níme éwóó áte, ékáne' wéé Sāngwéé álagsen̄ wε áyāle

awêmtɛn áde éwémténé enén ndín e akan. ²³ Mmaá anyín nén mɛé, kán emaá wɛ akób áte, mbéb-pe ríhédé wɛ á mehanǵéte.” ²⁴ Héé Simɔne álǵǵéé Petro bó Jon aá, “Són, nyékánned me wéé Sǵǵwéé, ábel bon rímén mésyā́l míme nyéhóbé ké ahóg déebɛnlád ne mɛ.”

²⁵ Ade Petro bó Jon bémáá mam mésyā́l ahób tǵǵene Yesue, bémād-te nkalan míme Sǵǵwéé akal, bɛntím ámbíd á Jerusalem. A nzii á esú békálé’áá nkalan ní bwám míme Yesue á myad mé mbwóg e Samaria hiin.

Filibɛ bó mod e alon dé Etoopia

²⁶ Mmíní mbwɛ ángɛl e Sǵǵú enláá Filibɛ aá, “Ladé yǎl, ékag á ped e mbəɲ wéé nzii eché ebíde á Jerusalem áke á Gaza étóméé” Béeɛnládté enén nzii ámpɛ. ²⁷ Filibɛ abǔǵséné’áá ákǵg-ke. Héé ábomné son e mod á nzii ngáne ásué’é áwɛ alon. Anén mod abédéé ndəle e mod awɛ akamlánnáá, ánné’é ngáb eche Kandɛɛ, mmwáád awe akamlánnáá alon dé Etoopia. Ane mod ankɛ á Jerusalem. ²⁸ A ehúu ámbíd éché, andyéé á ebambam. Ngáne ákágé’áá, aláá’áá kálag eché nkal é’dáádəɲ Yesayaa. ²⁹ Héé Edáádəɲ éche Esáá élanǵéé Filibɛ aá, “Kǵg á ebambam hê, ébê chó bɛnbɛn.” ³⁰ Filibɛ annyǵgéd áhed, dǔw áwógé ngáne ane mod aláá’é kálag e nkal é’dáádəɲ Yesayaa. Dǔw ásedtɛé mó aáken “Esǔɲtan chǔm éche éláa’é-yɛ?” ³¹ Ane mod antimén mó aá “Chán mémwéé asǔɲten áde mod éétǵnledéé me áte?” Né-ǔw, anchélé Filibɛ aá ácháge á ebambam, bómǔ bédyɛɛ áhed. ³² Epɛd éche ane mod ákóó’áá aláɲ ébédéé nén,

“Abédéé nǵǵgáne rídyɔɲ ní mbód míme békagké awúu, ambé’ɛ ngáne mwǵn a rídyɔɲ ní mbód awɛ bésɛléé nyon bon ééchyɛɛ’,
enkénhóbpe dyamdyam.

³³ “Bɛnsudéd mó edúbé, békǔbɛn-ne mó kunze. Nzé-módé átuɔb míme nchyáátén dǵn áde édíí bán bɛnhúɔd mó ámín á nkǔǵsé.”

³⁴ Ane mod ansɛdéd Filibɛ aáken, “Nzé-módé ane nkal é’dáádəɲ áhóbéé, eche yǎl chǛne ké’ɛ mod ampée?” ³⁵ Héé Filibɛ álǵǵéé mó nkalan ní bwám míme Yesue, átǵnlád mó mekan áte, mbooted ne échén epɛd. ³⁶ Ade békagké nê, bɛmpɛ hǔm áde mendíb médíí. Héé ane mod áhóbéé aá, “Mendíb móǔ mén. Weédúsǵnné me ngen pǔg-ɛ?”* ³⁸ Ane mod anhób aá bétii ebambam. Dǔw bó Filibɛ bésúdé áse bésól á mendíb-te bon Filibɛ ádusán mó. ³⁹ Bébídé’áá á mendíb-te bídén, Edáádəɲ é Sǵǵú ékɛɛn-ne Filibɛ. Ane mod eenyíne’áá mó ámpɛ bon

* **8:36** Donǵe á kálag dé’só ábádé nchoo 37: Filibɛ anláá mó aá, “Nhele ríɔsɛn wɛ, nzése edúbpɛ Yesue ne nlém nhóg.” Ane mod ankwentén aá, “Ndúbpɛ nén mɛé Yesu Krístæ adii Mwǵn a Dyǔb.”

ambé ákǎg, alón-ne ne menyinǵe. ⁴⁰ Filibɛ annyín yǎl á dyad á Azotus ábooted-te akɛ dyad ne dyad té, ákalé' nkalanǵ ní bwâm, kǎán ǎpɛ á dyad á Kaisaria.

9

Sɔɔle atimé Yesue adúbe
(Mbɛl 22.6-16; 26.12-18)

¹ Bɔɔb-pɔɔ Sɔɔle ambé ákímɛ' áwúu bembapɛɛ ábe Sǎnǵwéé. Ankǔ wéɛ prisɛ ambáámbáa, ² aláá mó aá átel kálag échɛ ábɛɛ belyáged bé ndáb é mekáne é Damaskɔs, ábel nén áwônǵ kunze echɛ nzé anyíne bad ké béhéé ábe béhíde' nzii e Yesue áwed, áhanǵ bó, ken bebaád-'ɛ ké'ɛ baachóm, akób bó, ákɛɛn bó á Jerusalem. ³ Dɔɔ Sɔɔle áhídtɛ bonǵ ákag. A nzii e Damaskɔs wɛ, áde ádíí benben ne dyad, emwɛdmwɛd émbíð ádyōb, épen mó yǎl esyǎál. ⁴ Anhún á ndɔɔb. Dɔɔ áwógé ehób élanǵɛ mó aá, “A-Sɔɔl, á-Sɔɔl, cheé ékáá bonǵ étagtɛ mɛ?” ⁵ Sɔɔle ansɛdéd aáken, “A-Sǎnǵ, nzé-módé ne?” Dɔɔ échɛ ehób étimtanné mó aá, “Mɛ-ɛé ndé Yesue awɛ étagtɛé. ⁶ Bɔɔb-pɔɔ, hidé ásɛ, ékag á dyad-tɛ, áhed dɔɔ bɛlǎá-'é wɛ chǔm éche étǎnǵɛné abɛl.” ⁷ Bad ábe bɔɔbɛ Sɔɔle bɛnwōnǵ bɛntyéem, dyam déeboo bó ahób. Bɛnwōg ehób bonǵ bɛnkɛnyínné mod awɛ ahóbe'. ⁸ Sɔɔle anhidé ásɛ, ánɛdɛ míð áte, bonǵ eenyíne'aá ekíde. Né-ɔɔ, bɛnchǎá mó é ekáá, békɛɛn mó á dyad-tɛ á Damaskɔs. ⁹ Andyɛé e'pun é'láán áde eenyíneé ekíde. Ene pónde esyǎál-le eemwédeé, eedyéde-'áa chǔmchǔm.

¹⁰ A Damaskɔs mod abédé awɛ andúbé Yesue, béchǎgɛ'áá mó bán, Ananiase. Annyín ndóg. A ndóg-te wɛ, Sǎnǵú Yesue anchǎg mó aá, “A-Ananias.” Ananiase ankwentén aá “Mɛ nén, a-Sǎnǵ.” ¹¹ Dɔɔ Sǎnǵwéé álanǵɛé mó aá, “Bonǵɛn, éke á nkonǵ ní nzii níme béchǎgɛé bán Ntyéémé. Wɛpǔ á ndáb wéɛ Judase. Nzé epedé áhed, éseǔdɛd mod awɛ abídé á dyad á Tasmus, béchǎgɛ mó bán Sɔɔle. Adé áhed bɔɔb akǎnne', ¹² anyíne-'ɛ ndóg. A ndóg-te wɛ, anyíne mod awɛ béchǎgɛé bán Ananiase, abáné mó mekáá á nló ábel bonǵ anyínen ámpɛ.” ¹³ Ananiase antimtén mó aá “A-Sǎnǵ, nkɛnwōg ane mod dúu bwámbwam ne nhel ní mekan níme ákébenlé ábōnǵ bad áyǎl á Jerusalem. ¹⁴ Apedé-'ɛ á Damaskɔs hén ne nǵine echɛ beprisɛ bémbáá bébágé mó ákób bad bésyǎál ábe békǎnne' á dǐn ádōn.” ¹⁵ Bonǵ Sǎnǵwéé anláá Ananiase aá, “Kǎg, áyǎle nén mpwɛdé anén mod ábele mɛ. Mó ábɛl bad ábe béesɛ bad bé Israel, échab kǎn é bad, ne bad bé Israel bɛbíí mɛ. ¹⁶ Mmɛn mélúmɛd-te mó metake níme ákudtɛ áyǎl echɛm.” ¹⁷ Né-ɔɔ, Ananiase ankǔ, asól a ndáb echɛ Sɔɔle ámbɛɛ áte, abán mó mekáá á nló, álanǵɛ mó aá, “A-mwǎnned Sɔɔl, Sǎnǵwéé mó alómé mɛ, nédɛ, Yesue mwɛn awɛ ampíí wɛ á pónde eche éhyagké wɛn. Alómé mɛ

áwôḡ ábel nén ényínen ámpē élon-ne ne Edáádəḡ éche Esáá.”
 18 Abwōg-abwōg bwēm bém̄bíd Sɔɔle á m̄id ábe bédé n̄ḡgáne
 e'kíd é' s̄úu, ábooted-te anyínen. Héε ápádté ásē boḡ bédusán-
 ne m̄ó. 19 Andyé ndyééd, amaá-'áá ndyééd adyé boḡ yǎl étimé
 mó áte.

Sɔɔle akalé eyale é Dyōb á Damaskɔs

Sɔɔle andyéé á Damaskɔs nguse é e'pun ne bad ábe béndübē
 Yesue. 20 Ankĕ á ndáb é mekáne ésebán abépte pónde ákanle
 bad t̄ḡḡene Yesue, áá mó adé Mwän a Dyōb. 21 Yǎl enkóm
 mod téé áte awĕ anwóg mó póle á nsal. Bésedté bánken, “Saá
 anén mod mó awúē'áá bad ábe bétúbé'áá d̄in áde Yesue á
 Jerusalem-ε? Eesaá mbále nén nzom echĕ ápééné hén edii
 ákób bó átimen-ne bó ámbíd wĕε beprise bém̄báá-yε?” 22 Boḡ
 Sɔɔle ambé akalé' m̄imē nkalaḡ ákǎḡ á'sō ngine ngine. Metote
 n̄ime ámbéé álúmed nén bán Yesue mó adé Ane-awĕ-Béwógté,
 méntḡḡēn nyaa echĕ bad bé Israel ábe bébédé á Damaskɔs
 bénkēnwóngé dyamdyam ahób.

23 Ambíd e e'pun h̄iin bad bé Israel bēnladén áte áhǎge Sɔɔle
 ngáne béwūū-'é mó. 24 Boḡ Sɔɔle anwóg nt̄ii n̄ime bēbéle.
 Bónóné'áá mmwe mé e'ké ní dyad nkuu ne müte ábel béwúu
 mó. 25 Boḡ nkuu nhóg Sɔɔle ábē bambapeε béntēd mó, bēhé mó
 á elōḡ-tĕ, bēbídéd mó á ep̄on é eséd bé e'ké ábe bēnləḡned dyad,
 boḡ bésūdēd mó ámbíd e ebwóg.

Sɔɔle atimé ámbíd á Jerusalem

26 Sɔɔle ankĕ á Jerusalem. Ade ápédé áwed, anwanén áá
 móbē ne bad ábe bédúbpe Yesue boḡ ábē bad bēbáá'áá mó
 áyāle bénkēndúbéé bán mómpē adúbpe Yesue. 27 Héε Ban-
 abase áchḡḡē mó á ekáá boḡ ákεené mó wĕε bambapeε bé
 nlomag. Anchemtéd bó áte ngáne Sɔɔle ányíne Sánḡwĕé á
 ndóg-te á nzii ne chōm éche Sánḡwĕé álánḡé mó. Anláá-'ε bó
 ngáne Sɔɔle álánḡé'áá bad mam t̄ḡḡene Yesue á Damaskɔs
 ésebán abáa' dyamdyam. 28 Né-ɔɔ, Sɔɔle ambé ne bó, ákag
 mebwóg m̄esyāāl á Jerusalem akalé' nkalaḡ ní bwām á d̄in áde
 Sánḡwĕé ésebán abáa' dyamdyam. 29 Akánlé'áá k̄áḡne bad
 bé Israel ábe bēhóbé'áá ehób é Grikiá áswan̄tán-ne ne bó. Dóo
 bēbóótédé nzii ahed áwúu mó. 30 Ade bad ábe bédúbpe Yesue
 bésōḡténé bán bēhede Sɔɔle awúu, béntēd mó bésyōḡnéd mó á
 dyad á Kaisaria boḡ bēlōmē mó á dyad á Tásus.

31 Né-ɔɔ, ene pónde esyāál bad ábe béndübē Yesue á mbwóg
 e Judeya esyāál, á Galilia ne á Samaria bém̄bē ne nsan, bēwōḡ-
 'ε mbwóg ní Dyōb áte nē ábēl béwúu áte, Edáádəḡ éche Esáá
 éwōḡḡān-ne bó.

Petro akii a myad mé Lida ne Jopa

³² Petro akagé'áá mbwóg áte esyáál. Ebédé póndé póg eche akíí bad bé Dyöb ábe bébédé á dyad á Lida alɛled. ³³ Ade ápedé áwed, antán mod awě béchəgɛé bán Aniesɛ. Esón ɛ mekuu énwē mó, átimēn ndáb mwě waam. ³⁴ Petro anláá mó aá, “A-Anies, Yesu Krístəə áđíd wɛ bwâm hén bɔɔb. Pádé ásē é nabe ádon ɔnɔn.” Abwɔg-ábwɔg Aniesɛ ampádé ásē. ³⁵ Ade bad bésyāál ábe bédyɛé'áá á Lida ne Sharɔn bényíné nɛɛ ane mod ádyéé bwâm, bɛmbootéd Sánjú Yesuɛ adúbe.

³⁶ Mwaád nhóg abédé á dyad á Jopa awě béchágé'áá bán Tabitaa, andúbé Yesuɛ. (Dín á Tabitaa á ehób ɛ Grikiá áđii bán Dɔkase nédɛ e'sél.) A alongé áđɛ ásyāál mbon ɔ mó ne mós ábéláá áwɔngān-ne betóótókɛ bé bad. ³⁷ Mmê mesú-'ɔɔ, ankwě nkole awé-'ɛ. Bɛnwobé mó ndim bétéd mó bébānē á ton e ndáb eché ebédé ámín. ³⁸ Bɔɔb-pɔɔ dyad á Jopa dénkɛnchabnédté dyad á Lida áyāl. Né-ɔɔ, áde bad ábe bédúbpe Yesuɛ bɛwógé bán Petro adé á Lida, bɛnlɔm bad bébe áwē, ne mechánjé nén bán, “Són hyǎg á mehélé-te.” ³⁹ Né-ɔɔ Petro ambonɛn, bɔɔbɔɔ békɛ-'ɛ. Ade ápedé áwed, bɛnchāgnɛd mó á ton e ndáb eche ebédé ámín. Bekúd bé bebaád bɛnləɲnéd mó, béchyéé', bɛlūmtɛ-'ɛ mó mbóté ne nkobe níme Dɔkase ámbaɲnédté bɔ áde ábédé á alongé. ⁴⁰ Petro ambídéd bɔ moosyáál á ebwóg, akóg mebóbón ąbootéd-te akáne. Dɔɔ ákúnné yəl á ndim bon áhóbé aá, “A-Tabita, páde ásē!” Tabitaa andibé mɪd áte. Anyín áde anyíné Petro, ampádé ásē. ⁴¹ Petro ansád ekáá, awónjén ányen mó ásē. Dɔɔ áchénlé bad ábe béndúbé Yesuɛ, ne bekúd bé bebaád ábe bémbɛ áhed, bon ąlūmtɛ bɔ Tabitaa áde áđíí á alongé. ⁴² Mmɛn nkalaɲ mɛnkanléd á dyad á Jopa áte ásyāál a etún ɛ pónde, ekud ɛ bad édúbé-'ɛ Sánjú Yesuɛ. ⁴³ Petro andyɛé á Jopa nguse ɛ e'pun. Andyɛé á ndáb e mod awě abelé'áá nsón mé e'kob ɛ' nyam, awě béchágé'áá bán Simɔnɛ.

10

Petro akii wée mod awě eesɛ mod a Israel

¹ Mod a Roma nhóg abédé á dyad a Kaisaria bán Kɔneliɔsɛ. Akámlánnáá echon ɛ mbwókel e sánze échɛ béchágé'áá bán, “Echon ɛ mbwókel e sánze ɛ Italia.” ² Kɔneliɔsɛ abédé mod awě ahídé'áá mekan mé Dyöb ámbíd. Mwɛn ne eche ndáb esyáál bébénlé'áá Dyöb. Ansálé ekáá áte, áwɔngān betóótókɛ bé bad bé Israel, ákānnɛ-'ɛ pónde ésyāál. ³ Ebédé dyaam ngón ɛláán mɪte nhóg, anyín ndóg. A ndóg-te wê ankɔɲ ángɛl e Dyöb anyín. Enchəg mó aá, “A-Kɔneliɔs.” ⁴ Annɔn ángɛl ne chóón, ne mbwóg, bon ásedtɛ nén aá, “A-Sán, cheé édé?” Ángɛl enkwɛntén mó aá “Dyöb áwógé nímonɲ mekanɛ, anyíné-'ɛ ábón e'bon bé nlém. Adé-'ɛ mbonɛn ákwɛntɛn wɛ mekanɛ. ⁵ Bɔɔb-pɔɔ, lóm bad á Jopa, békɛ béchéle mod nhóg awě đin

ádíí mó bán Simɔn awě béchəgɛé bán Petro. ⁶ Adé nken á ndáb e mod nhóg awě akínte' e'kob é' nyam awe béchəgɛé bán, Simɔnɛ. Simɔnɛ ne adyɛɛ' á nkəg mé edíb é nkwě." ⁷ Dóo ángel eched éhídté, bon Kɔneliɔsɛ áchɛnlē ábē bembəledɛ bé ndáb bébɛ, ne sánze póg echě chómpē ehídé'áá mekan mé Dyöb ámbíd, ebé-'ɛ sánze echě enɔné'áá Kɔneliɔsɛ. ⁸ Alángé-'áá bó dyam ádě ábénlédé, alóm-mɛ bó á Jopa.

⁹ Ade békagké, née bín é'sáŋgé, áde békwógé apɛ á Jopa, Petro anchágé á ndáb mín ákáne. Nê ábédé dyam kəd. ¹⁰ Nzaa enkób mó, ádāŋ-'ɛ ndyééd adyé. Ade bébonɔsanné ndyééd, anyín ndóg. ¹¹ Anyín ngáne ngob e dyöb énédnédé. Chöm émbíd nêŋgáne sánkalaa a abad, ébē née béchəŋgé dó mekéb méniin, bésudté dó ásē. ¹² A abad-tê wê, ndín é nyam ésyāāl émbɛ áwəd-te; éche ékɛɛne' mekuu méniin, éche édole abum ásē ne menɔn mé ahín. ¹³ Héɛ áwógé ehób élánge mó nén "A-Petro, syəá ásē, éwúu échén nyam, édyāg." ¹⁴ Bon Petro anhób aá, "A-Sán, meéhɛlɛɛ se mbɛl ene ndín e dyam. Meedyédéé chömchöm mbéd éche mbéndé ehóbé aá béedyāg, ké'ɛ éche éesáa á'sō é' Dyöb." * ¹⁵ Echê ehób émbād mó aláa nén aá, "Weetédé chöm ké ehóg éche Dyöb áhóbé aá esáá, wɛé éesáa'ɛ." ¹⁶ Nén dɛmbɛnléd ngen éláán. Dóo bétímné ádē abad ámbíd ádyöb. ¹⁷ Petro adolé'áá áte ábíi chöm éche ene ndóg élúmtɛé. Ene pónde dóo bad ábe Kɔneliɔsɛ ánlömmē bédíbté wɛɛ ndáb eche Simɔnɛ édíí. Béntyēem á mmwɛ mé e'ké. ¹⁸ Héɛ bélébɔpɛé ehób bánken, "Nken adé áte wê awě béchəgɛé Simɔn Petro-yɛ?" ¹⁹ Ade Petro ádíi adólé áte ásoŋtɛn chöm éche ndóg élúmtɛé dóo Edəádəŋ éche Esáá elángeé mó aá, "Wóglén! Bad beláán bépédé, béhɛde wɛ. ²⁰ Né-ɔó lād yəl, ésud á ndáb mín, weebáá bó ahíd áyāle mɛé nlómé bó." ²¹ Né-ɔó, Petro ansúd ásē, áke atán ábê bad, álāŋgē bó aá, "Mɛé ndé ane mod awě nyéhɛdɛé. Cheé épídé nyé hén?" ²² Béntímtén mó bán, "Mod ambáá a sánze, Kɔneliɔsɛ móo alómé sé. Adíi mod a bwām awě abɛnlɛ Dyöb. Bad bé Israel bésyāāl-lɛ bébage mó edúbé éche échábé ámín. Ángel e Dyöb elángé mó nén aá álɛbe wɛ áwē ndáb, ábɛl nén áwóg dyam ádě étəŋgéné mó aláa." ²³ Petro awógé-'áá nê, asóléd bó á ndáb, ábɛ-'ɛ bó e'noŋ.† Bon Petro ansóléd ábê bad á ndáb kénéɛ béébédéé bad bé Israel. Née bín é'sáŋgé, Petro anlād yəl, ahíd ábê bad. Nguse é bad ábe bédúbpé Yesue á Jopa bómpē bɛnwoón bó. ²⁴ Epun ehóg ámbíd e nê, Petro bémɔpě á Kaisaria. Kɔneliɔsɛ mwɛn, ádē abum á ndáb, ne ábē besón bé echoŋ ábe ánlɛbɛɛ, bésiné'áá Petro bó. ²⁵ Ade Petro áhɛdɛé asól á ndáb, Kɔneliɔsɛ ankě mó atán, ákwɛ mó á mekuu, ábwāam-mɛ ásé ábɛ mó edúbé. ²⁶ Bon

* **10:14** Bad bé Israel bɛnwōŋ mbéndé éche énkɛmbě bó kunze ádyé donje á bwɛm. † **10:23** Bad bé Israel béésólte'aá mod awě eésɛ mod a Israel áwab ndáb.

Petro annyen mó ásē ahób aá, “Tyéém ámín. Mémpē ndii moonyon ngên.” ²⁷ Petro ambé ákanlé Kɔneliɔse áde bésóléé á ndáb-te. Antán nées ndun e mod éládné á ndáb-te. ²⁸ Héé álángeé bó nén aá, “Nyé bèn nyébíí bwám nén bán edé mod a Israel mbéndé áwoon mod awě eesě mod a Israel ké’ε ásól áwe ndáb. Boŋ Dyöb álúmté me nén aá meéchāgē modmod meé adé mod awě eesáa ké’ε nées mod awě adé mbinde á’sō é’ Dyöb. ²⁹ Né-ɔɔ, áde élómé me achəg mempádé ásē ábwōg-ábwōg, menkēnhóbpé meé méehyaá. Bɔɔb-pɔɔ, nsedte wε, cheé ékáá boŋ élōmē me achəg?” ³⁰ Héé Kɔneliɔse ákwentanné mó aá, “Sú éláán chii, nées bɔɔb, nkánné’áá áwēm ndáb-te á ngəŋ éláán é’ mŭte. Dɔɔ mod awě awáá mesan nímě mémwaa’ áte átyéémé me á’sō-te táléd. ³¹ Boŋ áhəbē aá, ‘A-Kɔneliɔs, Dyöb áwógé wε mekáne, ányíne-’ε ábōŋ e’boŋ bé nlem. ³² Lóm mod á Jopa, áke áchéle Simɔne awě béchəgeé bán Petro. Adé nken á ndáb wées mod nhóg awě akínte’ e’kob é’ nyam awě béchəgeé bán Simɔne. Simɔne ne adyee’ á nkəg mé edib é nkwě.’ ³³ Né-ɔɔ menlóm wε atéd ábwōg-ábwōg. Ebélé-’ε bwám ngáne épédé. Bɔɔb-pɔɔ sé moosyáál sēdé hén, Dyöb áde-’ε ne syánē. Sésine’ áwóg dyam ké ahée áde Səŋ Dyöbe álánge wε aá éláa sé.”

Petro akánlé Kɔneliɔse nkalanŋ ní bwám

³⁴ Dɔɔ Petro áhédé póle á nsəl aá, “Bɔɔb dɔɔ níbíí meé Dyöb átédé moosyáál nyaa póg. ³⁵ Akobe kénzée awě abage mó edúbé awě abele-’ε mekan níme métəŋgené, ké alonŋ áhéé ane mod ábídté. ³⁶ Nyébíí nkalanŋ níme Dyöb dénlōmēē bad bé Israel. Mmē nkalanŋ níbédée təŋgene ákal nkalanŋ ní bwám mé nsanŋ níme nípedé mbwiined ne Yesu Krístəə. Mó adé Səŋgwéeé á moosyáál. ³⁷ Nyébíí-’ε dyam áde dēmbenléd mbwóg e Judeya áte esyáál mbooted ne á Galilia. Nén démbē áde Jɔne ámáá bad aláa təŋgene edusen. ³⁸ Nyébíí nén bán Dyöb dénwōgēd Yesue, mod a Nazaret, ábe mó Edəádəŋ éche Esáá ábē-’ε mó ngine. Yesue akagé’áá hóm tée ábelé mboŋ. Ngáne Dyöb démbēē-’aá ne mó, adidé’áá bad bésyāāl ábe bēmbē ásē e ngine e Satan bwám. ³⁹ Sé bèn sēnyínné mekan mésyāāl níme ámbenlé á lonŋ á bad bé Israel ne á Jerusalem díd. Bénwūū mó, abome áde bēmbomeé mó á awōg. ⁴⁰ Boŋ Dyöb dēmpuúd mó ámbíd e e’pun é’láán, ábel-le bad bényín mó. ⁴¹ Saké bad bésyāāl bényín-ne mó. Bad ábe Dyöb dēmmadté apwəd, bós bényín mó. Nédē sé ábe sēndyé ndyééd sēmwe-’ε mmítéd ne mó. ⁴² Anlyəgtén sé aá sékanle bad nkalanŋ ní bwám, sébíde-’ε mbónŋ nén bán móó módē Ane awě Dyöb ápwédé, ákaad bad ábe bédé á lonŋé ne ábe bēwédé. ⁴³ Bekal bé’dəádəŋ bésyāāl bēnhəb təŋgene mó bán, mod ké ahée awě adúbpé mó, Dyöb délagсэн mó mbéb. Nén débenléd á ngine e áde díŋ.”

44 Ade Petro ádíi áhóbɛé nê, Edæádəŋ éche Esáá ênsüd ásê, épfi moosyáál awê áwóglánnáá nímê nkalan. 45 Bad bé Israel ábe béndübê Yesue, ábe bóobe Petro bémbíd á Jopa bémbê menyáké bwâmbwam ányín nén bán Dyöb ábágé echê nde e Edæádəŋ éche Esáá káəŋne wée bad ábe béesě bad bé Israel. 46 Bénwög ngáne béhóbɛé mehób mémpɛe, bébagé-’e Dyöb ehúmé. Dóo Petro áhóbɛé aá, 47 “Abén bad békúdé Edæádəŋ éche Esáá melemlen ngáne sémpê sênkudté. Né-óó, nzé-módé ahɛle-se ahób aá béedusán bó ne mendíb?” 48 Hé-’aá áhóbé aá bédusen bó á dín á Yesu Krístəə. Dóo ábê bad béláŋgé mó bán ádyɛɛ ne bó nguse é e’pun.

11

Petro ahóbé t̄əŋgene chõm éche ábélé

1 Bembapɛɛ bé nlomag ne bad bémpɛe ábe bédúbpe Yesue á mbwóg e Judeya-tê esyáál, bénwög bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpê békóbé eyale é Dyöb. 2 Ade Petro átímé ámbíd á Jerusalem, bad ábe béhóbé’áá bán bétəŋgéné bad ábe béesě bad bé Israel ayag, bêmbootéd mó ahób bán, 3 “Cheé ékáá bon ékáğ wée bad ábe béesě bad bé Israel, bad ábe béeyagɛé bon nyáábɔ nyédyāg-ke káəŋne ndyééd hõm ahóg?” 4 Hé-’aá Petro áhédé nkalan á nsəl, aláá bó mekan mésyáál ngáne mêmbeɛnlédte se á mbooted. 5 “Mbédé á mekáne á dyad á Jopa bon rnyĩnê ndóg. Chõm émbíd á ádyöb n̄əŋgáne s̄əŋkalaa a abad, ébê née béchəŋgé dó mekéb méniin, bésudté dó ásê. Bênsudéd dó áwêm e’só-te. 6 Ade r̄nóné áwēd-te menyín nyam éche édé á abad-tê, nyam é mehín, nyam éche édole abum, ne menɔn mé ahín. 7 Héɛ r̄wógé ehób éləŋge me nén aá, ‘A-Petro, syəá ásê, éwúe’ échén nyam, édyág.’ 8 Bon me-’e menhób meé, ‘A-S̄əŋ meeh̄ɛɛ-se r̄ib̄ɛl ene ndín e dyam. Chõmchõm éche mbéndé éhóbé aá béedyāg ké’ɛ éche éesáa á’sō é’ Dyöb ées̄ɛɛ me á nsəl mbéd.’ 9 Ehób émbíd ádyöb ámpê nén ‘Weetédé’ chõm ké ehóg éche Dyöb áhóbé aá ésáá, wɛé ées̄aa’é.’ 10 Nén d̄embɛnléd ngen éláán. Dóo bétimné chõm ésyáál ádyöb. 11 Ene pónde chèn dóo bad béláán ábe bébídé á dyad á Kaisaria ábe bélómé áwêm, bépédé á ndáb echê r̄idyéé’áá áte. 12 Edæádəŋ éche Esáá énlāā me aá syáábɔ sékag, aá meebáá bó ahíd. Abê bad ntóob ábe bédúbpe Krístəə ábe bébídé á Jopa bómpê bínhid me á Kaisaria. Syáábɔ moosyáál s̄enk̄ s̄ésól á ndáb wɛé K̄oneliɔse. 13 K̄oneliɔse anláá sé ngáne anyíné áŋgel etyéémé áwe ndáb bon ene áŋgel eláá mó aá, ‘Lóm mod á Jopa áke áchəg mod awê m̄n mésyáál médíí bán Simon Petro. 14 Nzé apedé álāā nyé póle eche éb̄ɛl bon Dyöb ásõŋ ádõŋ alongé, ásõŋ-’ɛ ádõŋ abum á ndáb.’ 15 Ámbíd enê, mboótédé-’aá dyam ahób, Edæádəŋ

éche Esáá épiidé bó melemlem nêṅgáne êmpíí' é sé á mbooted. ¹⁶ Dóó ríkámtné dyam áde Sánḡwéé ánhōbpē. Anhób aá, 'Jone adüsánnáá bad ne mendíb boṅ bédusén nyé ne Edáádəṅ éche Esáá.' ¹⁷ Enyínnad nén bán Dyōb ábágé ábén bad ábe béesě bad bé Israel melemlem me nde míme ámbéé syánē áde dédúbpé Sánḡú Yesu Krístə. Nzéé-ō rídíí ákəṅ ntíí rí Dyōb?" ¹⁸ Ade béwógé nê, bénsōg Petro mekan ahób áyāl, bébootéd Dyōb akən. Béhóbé'áá bán, "Dyōb ábágé káəṅne bad ábe béesě bad bé Israel etál átede mímab mbéb átimen Dyōb, ákud-te alongé áde déemaá'."

Mwembé níbóótédé á dyad á Antyog

¹⁹ Bəob-pəó, áde béwúú Stefanuse, bad ábe bəmpāṅtəd áte áyāle metake míme békúdáá, bó donḡe á bad bēnkě káəṅse á Fonisia, donḡe ákē á Saiprus, ábíníí'-e békē á Antyog. Békágé'áá, bėkanlé dásō bad bé Israel bēnpən nkalaṅ mí bwām. ²⁰ Boṅ bad bəmpēe ábe béndūbē Yesue ábe bėmbíd á myad mé Saiprus ne Sirine, bēnkě á Antyog, bėkanlé káəṅne bad bé Grikia, bėlāṅgē'-e bó nkalaṅ mí bwām tāṅḡene Sánḡú Yesue. ²¹ Ngíne e Sánḡú embé ne bó. Ndun e mod endúbe, étímēn-ne Sánḡwéé. ²² Mmē myaṅgó mēmpě á metúu mé bad bé mwembé rí Jerusalem. Né-ōó, bėnlōm Banabase á dyad á Antyog áke dényín bó áwed. ²³ Ade ápédé áwed boṅ anyín ngáne Dyōb ánámte bad, anwóg menyinḡe, ambě'-e bó elébe aá bėhíde' Sánḡwéé ne nlém nhóg. ²⁴ Banabase abédéé mod a bwām, Edáádəṅ éche Esáá émbē ne mó, adúbe dēnwū-é mó áte bwāmbwam, ekud é bad-te éndūbē. ²⁵ Dóó Banabase ákíí á dyad á Tásus áhed Səəle. ²⁶ Ade ányíné mó, ampeén mó á Antyog. Né-ōó á etún é mwě nhóg, bó bad bėbe bėbómé'áá ne bad bé mwembé. Bėn'yāḡəd-te ndun e mod. A Antyog wē dōó bėsėbpé bad ábe bėdúbpé Yesue dīn achuu bán Bad bé Krísto. ²⁷ Mmē mesú dēn, donḡe á bekal bė'dəádəṅ bėnhidé á Jerusalem bėke á Antyog. ²⁸ Bó mod nhóg awě bėchágé'áá bán Agabuse antyéém ámín. A ngíne e Edáádəṅ éché Esáá, anhób aá, "Nzaa e ngíne ekwógé ape, ébē'-e nkōṅsé-te rísyāāl." Nén dēmbenléd-te á pónde eche Kladios abédé á nkamlen. ²⁹ Bembapee bėntíí nén bán bó mod tée bėlōmē nwōṅgen wée bad ábe bėdúbpé Yesue á mbwóg e Judeya ngáne bó mod tée áhenlé akud. ³⁰ Nê dēn-naá bėmbenlé. Bėnlād mənē, bėlómén Banabase bó Səəl ábe wée belyáged bé mwembé.

12

Herəde ádli apiinad bad ábe bėdúbpé metake

¹ Benben ne ene pónde chēn, kəṅ Herəde ambootéd donḡe á bad bé mwembé ahé á meséb. ² Amběl bėnkōb Jemse, Jone mwānyaṅ, béwúén mó nkwaté. ³ Ade ányíné nén aá nê áwógté

bad bé Israel menyinge, ankě á'sō, ábel békób Petro. Nén dɛmbɛnléd á pónde e Ngande e Ewele é Ngên. ⁴ Ade bémáá Petro akób, anlóm mó á mbwɔg. Bɛmbané e'choŋ é' sánze é'niin ânɔn mó. Echoŋ téé énwōŋ sánze éniin. Herode anwōŋ mewɛmtɛn ákáad mó á'sō é' mbwɔg nzé Ngande e Nnyíme ámín etómé. ⁵ Né-ɔ́ bɛmbane Petro á mbwɔg. Boŋ bad békánne'áá Dyōb ngíne ngíne áyāl eché.

Angel ebídté Petro á mbwɔg

⁶ Herode ahedé'áá Petro apɛɛn á'sō é' bad mbwɛmbwɛ. Mmɛ nkuu mɛn míme Herode ánwōŋgɛ mewɛmtɛn ápɛɛn Petro á'sō é' bad chǎn ábíníí, Petro akúné'áá áfínté e sánze ébe. Bénhɛ mó bengɔbɛngɔbɛ pɛd ébe, sánze émpɛe ébe éɔné mmwe ní ndáb e mbwɔg. ⁷ Dóó ángɛl e Sǎngú ébídé tǎléd, ndáb e mbwɔg épɛné áte. Ángɛl ne enságéd Petro á ekágél, ényem mó ásɛ, élanɔgɛ mó aá, “Pádé ásɛ á mehélé-te.” Ábwɔg-ábwɔg bengɔbɛngɔbɛ bɛnhunnéd mó á mekáá. ⁸ Dóó ángɛl élanɔgɛé mó aá, “Wéd ngóó atád, étád-te nkɔod mé metámbé.” Petro ambɛl áned. Dóó ángɛl élanɔgɛé mó aá, “Hé mbóté á yǎl, éhíde mɛ.” ⁹ Petro anhíd chó, bébíd á ndáb e mbwɔg. Boŋ kénê enkɛmbíí'é ké dyam áde ángɛl ébeleé dɛn ákoo abɛnled. Anwɛmtɛn aá mónyíne' ndóg. ¹⁰ Béntóm echoŋ e sánze é'só ámín, bétóm-mɛ éche élonóténé é'be kóóŋ ne á asóg bɛmpɛ á mmwe mé e'ké bé e'kii nímɛ mbídé'áá á dyad-tɛ. Nsál mé e'ké méndibnéd ne mó mwɛn. Héɛ bébídé boŋ béhídɛ nzii. Ade békagké nê dɛn dóó ángɛl ne étédte Petro ábwɔg-ábwɔg. ¹¹ Héɛ debyéé ápedé Petro boŋ áhɔbɛ aá, “Bɔɔb dóó mbíí mɛé dyam dɛn dóó ákoo' abɛnled. Sǎngwéé alómé eche ángɛl, asó'-ɛ mɛ á mekáá míme Herode, abelé'-ɛ mbídé mekan mésyāāl áte míme bad bé Israel bɛnwɛmtɛnnɛ mɛ abel.” ¹² Achemé'áá dyam áde ábɛnlad ne mó, dóó ákíí á ndáb wéɛ Maria, awě achyáá Jɔn Makɔsɛ. Ndun e mod enladɛn áhed békánne'. ¹³ Ade Petro ápedé ankũm ekob éche édé á ebwɔg-te boŋ mbɔledɛ a mmwaád nhóg bán Rodaa, áhyɛ ánɔné mod awě akume ekob. ¹⁴ Anchem Petro ehób. Dó-'áá ne menyinge mésyāāl áchǎdtenɛ ekob adibe, atóm mehélé ámbíd á ndáb-te boŋ áke aláá bad aá, “Petro atyéémé á ebwɔg-te.” ¹⁵ Bénlāá mó bán, “Epag mǐn!” Boŋ ambé álanɔgɛ bó aá chǔm éche móhóbeé édé mbále. Dóó béhóbeé bán, “Né eche ángɛl chó édé.” ¹⁶ Ade nímɛn mésyāāl mébɛnladte Petro ambé ákumé' ekob. Kóóŋne á asóg bɛndibé ekob. Bényíné-'áá mó, yǎl ekóm bó áte bwámbwam. ¹⁷ Ampebtɛn bó ekáá aá bɛlám ehób, boŋ álũmtɛ bó áte ngáne Sǎngwéé ábídté mó á mbwɔg. Anláá bó aá, “Nyéláa Jemɛ ne bad ábíníí ábe bómpɛ bédúbpɛ Yesue nímɛn mekan.” Dóó átédte bó boŋ ákag hǔm démpɛe.

¹⁸ Ade bǐn é'sǎngé, sánze éche éóné'áá Petro émpuutéd á mewɛmtɛn bwámbwam áyále bɛnkɛmbíí'é chǔm éche

ébénlédé Petro. ¹⁹ Herode anlóm bad aá béhed mó bon békênhenlé mó anyin. Héé ákáádté échê sánze bon ábagé mbakú aá béwúu bó. Ade nímén mésyā́l métómé Herode ansyā́ á Judeya áke ádyḗ á Kaisaria á esón é pónde.

Herode awédé

²⁰ Ene pónde Herode anwóón bad bé myad mé Tiré ne Sidon melingá níme méchábé ámin. Né-ǎǎ, bad bémbid nímé myad mébe áke dényin mó. Mod awě bénsēbḗ áke détan ábel bóobe kân bétim ásē abédéé Blastuse. Blastuse abédéé mbalede á ndáb e kân. Bémbel nē áyāle á alon wēe Herode dǎo nímab medyé mébidé'áá. ²¹ Epun éche Herode ántí' é épédé'-aá áte, awáá megombe mé kân, ádyḗ atii dé nkamlen bon ábootéd bó mam aláa. ²² Ade áamá áhób, ábê bad bēmbotéd abón bán, "Dyōb dēn dǎo áhóbe' saké moonyon." ²³ Abwōg-ábwōg ángel e Sāngú embēl Herode ankwě nkole áyāle enkēmbaá Dyōb edúbé. E'ken bé abum bēndyḗ mó áte, awé'-e.

²⁴ Eyale é Dyōb chǎ'-e émbē ékanláád ékag á'sō.

²⁵ Banabase bó Sǎal bēmmā́d nímab nsón bēhīdē'-e á Jerusalem. Ade bēhidtéé, bēnwālē Jǎn Makǎse áyāl.

13

Edǎǎdǎn éche Esáá épwédé,

bélómé'-e Banabase bó Paale

¹ A mwembé mé Antyōg, donge dé bekal bé'dǎǎdǎn ne bemeléde bēbédé áwed. Abê bad bēbédéé Banabase, Simione (awe béchágé'áá bán Ehínde), Lusiose (awe ambid á Sirine), Manahene (awe bó Ngómena Herode békwógé hōm ahóg) ne Sǎale. ² A pónde échē bēbenléé Sāngwéé bēdidé'-e yǎl nzaa á mekáne-tē, dǎo Edǎǎdǎn éche Esáá élanjéé bó nēn aá, "Nyébanned me Banabase bó Sǎal ábel bon bēbele me nsón níme nípwédé bó meé bēbel." ³ Abê bekal bé'dǎǎdǎn ne bemeléde bēnkānē, bēdid-te yǎl nzaa á mekáne-tē, bēbán Banabase bó Sǎal mekáá á nló bon bélómē bó bán békag.

Banabase bó Paal bétané

nkum-é-ngan, Elimasé

⁴ Né-ǎǎ, Edǎǎdǎn éche Esáá énlóm Banabase bó Paale. Dǎo békíi á dyad á Selusia. Ahed-taá bésyāngé bon békāg á mbwōg e Saiprus eche mendib mélājnédé. ⁵ Ade bēpédé á dyad á Salamis, békálé'áá eyale é Dyōb á ndáb é mekáne. Bēnwālē Jǎn Makǎse áyāl áwōngēn bó. ⁶ Bēnkě ádé alon áte áde mendib mélājnédé kǎǎn bēpē á dyad á Pafos. Ade bēpédé áhed, bēntān mod a ngan nhóg awě béchágé'áá bán Báá Yesu. Abédéé mod a Israel awě anchǎg yǎl aá módíi nkal é'dǎǎdǎn a Dyōb. ⁷ Báá Yesue abédéé nsón a echon awě Segyus Paoluse. Segyus Paoluse mó abédé nkamlene a ene mbwōg échē mendib

mênlanjnédté. Abédée mod awě anwón debyée bwámbwam. Ane ngómenaa anchélé Banabase bó Sɔal áyāle ahedé'áá eyale é Dyōb awóg. ⁸ Boŋ anén mod awě dīn démbēē á ehób é Grikiá bán Elimase enkēnháá bó etál. Ahedé'áá aá nkamlene a mbwóg eedúbpé nkalanj ní bwám. ⁹ Dóo Sɔale awě béchágé'áá ámpē bán Paale, ngáne ánlōnnē ne Edə́ədə́j éche Esáá, ánóné ane mod a nganj á mīd-te, ¹⁰ boŋ áhōbē aá, “A-mwān a Satan! Ekóo dyam ké ahée áde áde bwám. Mwane mé mbéb mwēn ne mwēn-éé nílóné we áte. Póndé ésyāal ebélé éhedé wée móhə́nlen mbále eche Sə́ngwéé mótimed chó metóm. ¹¹ Sə́ngú Dyōbe ákə́gsən we bə́əb nén dēn. Wékwě ndím, wéenyínénné-’é á esónj é póndé.” Abwóg-ábwóg Elimase anwóg nēngáne mbag ékwédé mó á mīd-te, ábootéd-te ahyóm áhed mod awe áchə́ə mó á ekáá. ¹² Ade ngómenaa ányíne dyam áde ábénlédé, andúbé Yesue. Yəl enkóm mó áte bwámbwam áyāl e ayáge áde Paale bó Banabase béyágté'áá tə́ngene Sə́ngú Yesue.

Paale bó Banabase bépédé

á dyad á Antyog

¹³ Paale bóəbe baáb bénsəl a Stíma a Pafos béke kóəj bépē á dyad á Pega á mbwóg e Pamfilia. Boŋ Jon Makose anlyóg bó áwed asú mó ámbíd á Jerusalem. ¹⁴ Bə́nsyə́ə á Pega bépē á dyad á Antyog á alonj á Pisidia. A mbwe-mé-nkóme-áte, bēnkě á ndáb e mekáne bėdyēē ásē. ¹⁵ Bėnwōg nēe bėláá eped á kálag e mbéndé eche Mosee ne á kálag e metelag mé bekal bė'də́ədə́j. Ade bėmáá alánj dōo belyáged bė ndáb e mekáne bėlébpéé Paale bó Banabase nén bán, “A-baányan, nzé nyéwóo póle echě eéwəd bad nlém á abum, nyéhób chó.” ¹⁶ Dóo Paale átyéémé ámīn, apebtán bó ekáá aá bėlám ehób, boŋ abootéd dyam ahób.

Anhób aá, “A-baányan bė Israel ne bad bėmpēe ábe nyédé hén bə́əb ábe nyēbenle Dyōb, nyéwóglen me. ¹⁷ Dyōb á bad bė Israel dėmpwěd ábəd betaa ábəl-le ábē bad bėbūū áte á póndé eche bėbédé nēe beken á alonj á Egipto. Ámbíd enē, ámbenléd eche ngíne echě echabé ámīn ábided bó a Egipto. ¹⁸ A etūn é móom mé mwě méniin, anwesén bó á ehyanje. ¹⁹ Dyōb dėmbēbəd melonj saámbe á ndə́əb e Kanahan, ábē-’é echáb ndə́əb wée ábē bad. ²⁰ Mmén mésyāal mēmbenléd á etūn é dyam mbwókel e mwě éniin ne móom mé mwě métáan. Ámbíd enén, Dyōb dėmbě bó bad ábe bėkāádtē kóəjne á póndé echě nkal é'də́ədə́j Samwele. ²¹ Ade bėhédé kə́n, Dyōb dėmbě bó Sɔale, mwān awe Kishē. Ámbíd á túmbé e Benjamin, abédée kə́n á etūn e móom mé mwě méniin. ²² Dóo Dyōb áhúdé Sɔale á atii. Áhúdé-'aá mó, átiməd Dabide. Anhób tə́ngene Dabide aá, 'Nkudé nyaa e mod eche nídáá, Dabide, mwān awe Jese. Adii mod awě ábəl mam mésyāal níme níhedéé méé

ábel.' ²³ Yesue mó-'ε awě abídé á nchyáátén míme Dabide mós Dyöb dêmbenlé Nsoode a bad bé Israel, ngáne ánhöbpē aá mósḅēl. ²⁴ Byánán Yesue äbootéd míme nsón, Jone álanḡé'áá bad bé Israel aá békunned mbíd, bétéde mímab mbéb, békudte edusen. ²⁵ Ade Jone ákwóḡé míme nsón amad, ansedéd bad aáken, 'Nzé-módé nyéwémténé bán ndé. Saké me ndé ane awě nyésineé. Nyénone', Ahúe' ámbíd echēm, mmēn meékwonedé áhune mó metámbé á mekuu.' "

²⁶ Paale ambád ahób aá, "A-baányan bé mbyaa míme Abraham ne bad ábe bébenle Dyöb hén bōōb, syánē-εé bélómmé mímén nkalan mé e'soósō. ²⁷ Bad ábe bedyéé'áá á Jerusalem ne ábab belyóged bénkēmbí'ē bán Yesue móo adé Nsoode. Bénkēnsóḡtén-naa metelag mé bekal bé dāōdāḡ míme béláá'áá á mbwe-mé-nkóme-áte tée. Kénē bēmbēl mekan míme bekal bé edāōdāḡ bēnhöbpē ménlōn, ahób áde bēnhöbpē bán bēwúu Yesue. ²⁸ Kénēé bēnkēnkudté nzoḡm echē bētōmēdtē mbakú nén bán atāḡḡéné awé, bēnlāā Paylede bán ábel bēwúu Yesue. ²⁹ Ade bémáá mekan mésyāāl abel ngáne méténlédé á kálag e Dyöb tāḡḡene mó, bēnsudéd mó á awōḡ, bēbānē mó á soḡ-tē. ³⁰ Boḡ Dyöb dēmpuúđ mó. Ambíd e nē, ³¹ anlúmed yāl ngen ne ngen wée bad ábe bōōbō bēnwōḡ bootya á Galilia ápe á Jerusalem. Bōōb ábē bad bōō bēkanle' bad bé Israel dyam áde bényinnē. ³² Bōōb-pōó mímén nkalan mí bwām móo sépíínédé nyé. Mmē nkalan rídii nén bán dyam áde Dyöb dénhöbpē aá mósḅē ábēd betaa alónté dō ne syánē. ³³ Alónté dyam áde ánhöbpē ne syánē awě dedé nchyáátén mímāb, apuud áde ápuúdté Yesue. Né-'áá éténlédé á kálag e Ngāse e Dyöb echē elónténé ébe bán,

'Edii awem mwān,
chii ndii Sóó.'

³⁴ Dyöb dēmpuúđ mó ésebán atime ámbíd á ndōōb se ábōō.
Dyöb dénhöb tāḡḡene nē aá,

'Měbě we nnam rí ngāḡḡú, míme méehidté ásē, míme ménhōbpē
meé měbě kāḡ Dabide.'

³⁵ Né-'áá áhóbé ped empée wée éténlédé bán,

'Wéekwēnténné wée awōḡ mbālede awě abenle we ne nlém
nhóg ábōō á soḡ-tē.'

³⁶ Debíi nén bán áde kāḡ Dabide ábédé á alongé, abēnlé'áá Dyöb ngáne Dyöb áhéde'áá. Ambíd e nē, anwé, bēlímé mó wée bēnlímēē ábē betaa, ábōō-'ε. ³⁷ Boḡ ane awě Dyöb dēmpuúdté, enkēmbōō-'ε. ³⁸ Bōōb-pōó, a-baányan, nyétāḡḡéné abíi bwām nén bán, Yesue mó akāó boḡ bēkanlé nyé bán Dyöb álagsan bad mbéb. ³⁹ Nyébíi-'ε nén bán kénzéé awě adúbpé mó akōbnédé á'sō é' Dyöb nēe mod awě atāḡḡéné. Mbéndé e Mose éhéle'áá-se ébel ákōbnéd. ⁴⁰ Né-ōó, nyétéd pōndé ábel boḡ

dyam dé ebébtéd áde bekal bé'dáədəŋ bənhōbpē déebɛnláád ne nyé. Bənhōb bán,

⁴¹ 'Nəné', nyé bad ábe nyéwɛle Dyōb! Yǎl ɛkōm nyé áte, nyééwɛ́-ɛ,

áyǎle nén, dyam áde mébɛnlé nímén mesú,

ádii dyam ádé nyéedúbéé ké mod anlúméd nyé áte.' "

⁴² Póndé eché Paale bó Banabase bébidéé á ndáb e mekáne, bad bənlāá bó bán bépɛ ámpɛ á mbwɛ-mé-nkóme-áte níme ríhúɛ' áhyɛ déláa bó nímé mekan ámpɛ. ⁴³ Ade bad bémáá ahidɛ á mekáne, bad bé Israel híin ne bad híin bəmpɛe ábe bənwōŋ adúbe á bad bé Israel bənhíd Paale bó Banabase. Paale bó Banabase bənkálɛn ábɛ bad, bəwéd-tɛ bó nlém á abum bán bəbɛ békude nímén nsimé níme Dyōb ábágé bó.

⁴⁴ A mbwɛ-mé-nkóme-áte níme mémbādtɛn, bɛnbɛn ne baásyā́l ábe bəbédé á dyad-té wê, bémmaá ámbíd, áhyɛ déwóg eyale éche Sǎŋgwéé. ⁴⁵ Ade bad bé Israel bényínɛ ene ndun e mod, kónjí embé bó áte bwāmbwam. Dyam téé áde Paale áhóbé'áá, bəhóbé'áá bán ádii metóm, bəhōbɛ́-ɛ mó mekan mé mbéb á yǎl. ⁴⁶ Paale bó Banabase bəmbɛ́ bəhōbɛ́ bɔɔb ésebán bəbáa' dyamdyam. Bəhóbé'áá nén bán, "Nyé bad bé Israel nyéɛ séntəŋgɛnnɛ eyale é Dyōb asébe dé akale. Bɔŋ ngáne nyébáá chó áyǎl, nyéétéde-'áa yǎl néɛ bad ábe békwoǵnédé ákud alonǵé áde déemaá', né-ɔ́, séɛtɛdé nyé, sékɛ wéɛ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel. ⁴⁷ Dyam áde Dyōb áhóbé áá débɛl ádii, nén,

'Mbǎnné wɛ néɛ e'nyínɛn bé ekíde é' bad ábe béesɛ́ bad bé Israel

ábɛl bɔŋ bad bé nkōŋsé bəsyā́l békud e'soóson áwonŋ mbíd.' "

⁴⁸ Ade bad ábe bəébéde bad bé Israel bəwógé nê, bəmbɛ́ menyinǵe, békɛné'-ɛ nkalaŋ níme Sǎŋgwéé. Bad ábe bəpwédnédé nén bán békūd alonǵé áde déemaá' béndübɛ́ Sǎŋgú Yesuɛ. ⁴⁹ Moosyā́l awɛ ámbé ene pɛd e mbwóg anwóg nkalaŋ níme Sǎŋgwéé. ⁵⁰ Bɔŋ bad bé Israel bənkōn baámbáá bé dyad ne bebaád bəmbáá ábe bəbɛnlé'áá Dyōb. Bəchódé-'áá Paale bó Banabase yǎl áte, bənān-nɛ bó áwab mbwóg. ⁵¹ Ade bəhɛdɛ́ akɛ, bənkūd ebumbú á mekuu álúmed ábɛ bad nén bán nkógsɛn ne bó. Ade bémáá ábɛl nê bənkɛ́ á dyad á Ekōniom. ⁵² Bad ábe béndübɛ́ Yesuɛ á dyad á Antyog bənlōn ne menyinǵe bəlōn-nɛ ne Edáədəŋ éche Esáá.

14

Nkalaŋ mí bwám nípédé á dyad dé Ekōniom

¹ Ade Paale bó Banabase bəpédé á Ekōniom, bənkɛ́ á ndáb e mekáne. Bənkál nkalaŋ níme Yesuɛ áwed, nyaa eché bad híin bé Israel ne ábe bəbédé bad bé Israel béndübɛ́ Yesuɛ.

² Bɔŋ bad bé Israel ábe bənkənkobé adúbe, bənkōn bad ábe

béesě bad bé Israel, béhé bó mewêmtɛn mé mbéb áte tângene bad ábe béndübē Yesue. ³ Paale bó Banabase bembēm áhed, békalé nkalanj tângene dyam á bwâm áde Dyöb ábénlé bad ésebán bábáa' dyamdyam. Sánjú Yesue ambël bénlüméd e'chemléd, bébël-le menyáké híin, álúmed nén bán mam mímé ábē bembapεε békálé'áá tângene mímé nsimé médé mbále. ⁴ Nkabén mémbe átínté e bad bé dyad. Donje á bad bēntimén bad bé Israel ábíní-'ε bétimēn bembapεε bé nlomag. ⁵ Dóo bad ábe béesě bad bé Israel ne bad bé Israel nchoo ne ábāb benkamlenε bétíídé bán bétagéd Paale bó Banabase bán bélüm-me bó meláá. ⁶ Ade Paale bésónjéné nê, bēnsöb békē á mbwóg e Likonia bésól á myad mé Listra ne Debe ne abwóg áde ábédé benben. ⁷ Békálé'áá nkalanj mí bwâm mímé mebwóg mésyāäl.

Mam míme mébénlédé ne Paale bó Banabase

⁸ Mod abédé á dyad á Listra, mekuu ménwē mó. Nê dóo bēnchyāā'é mó, eékii-'áa mbéd. ⁹ Ade Paale ákaléé nkalanj mí bwâm, ambé áhed áwōglān. Paale annyín aá awóó adúbe aá móhele módyēē bwâm, dóo Paale ánóné mó chóón, ¹⁰ bonj áchāgtē ehób ámín aá “Syəó ásē, étyéem ámín.” Ane mod ahebé-'áá ámín, ábootéd-te ake. ¹¹ Ade ndun e mod echē ebédé áhed ényíne dyam áde Paale ábélé, bēnhē e'saad á ehób é Likonia bán, “Myöb mészúde ásē métímé baányonj, áhye dé awōngɛn sé.” ¹² Bēnchāg Banabase bán mó adé dyöb áde bēchāgēé bán Zeuse bēchāg-ke Paale bán mó adé dyöb áde bēchāgēé bán Hemeεe áyāle mó ahóbpé'áá búmā. ¹³ Abón áde bēbénlé'áá dyöb áde bēchāgēé bán Zeuse áte ábédé ámbíd e dyad. Né-óó, prise awē Zeuse ampéén nyag ne mbonja á mmwe mé e'ké é' dyad. Ambel nê, áyāle bóobe ene ndun e mod bēhédé'áá Paale bó Banabase mende abe. ¹⁴ Ade Banabase bó Paale bēwógé dyam áde ábē bad bēhedéé abel, bēnsalted mbóté á yāl, bényāgēd bésól átínté e ene ndun e mod bēbōnē bēhōbē bán, ¹⁵ “Cheé ékóó bonj nyébelé nén? Sémpē sédii baányonj melemlem ngáne nyéē nyédíí. Sépedé hén, ákale nyé nkalanj mí bwâm míme Yesue, ábel bonj nyéchene ábén bwēm ábe béesě dyam dé abelen, nyéhíde Dyöb dé alongé áde áhágé nkonj mí mín, ní sé ne edíb e nkwe ne bwēm é'syāäl ábe é'dé áwēd-te. ¹⁶ Bóód Dyöb dēntédé bad bésyāäl ábel kéchéé éche bédóó. ¹⁷ Bonj kénê, alúmte e'chemléd nén aá módē, abel áde ábeléé mekan mé bwâm. Alómme nyé mbúú echē ebíde ádyöb, ábagé-'ε nyé mbote á pónde eche etāngéné. Abage nyé medyé, áwōgtē-'ε nyé menyinge.” ¹⁸ Ké nēngáne Paale bó Banabase bēnhōbpē mímén mekan mésyāäl, éebédéé bó mwān e akan ákánj bad ábe mende míme bēhédé'áá abe.

19 Donje á bad bé Israel bémbíd á dyad á Antyɔg á mbwóg e Pisidia, bébíd-ɛ á dyad á Ekoniom bépē á Listra. Béntéd ene ndun e mod nlém á abum, bós̄bōo bélúm Paale meláá, bédol mó ásē, bébided mó á dyad-tê ne mewêmtɛn nén bán awédé. 20 Bon ádé bad ábe bédúbpé bépédé bon bɛlɛɲnéd mó, anhidé ásē átim ámbíd á dyad-tê. Néε b̄n é'sángé, d̄oo bó Banabase békí á dyad á Deε.

Paale bó Banabase bétímé ámbíd á Antyɔg

21 Paale bó Banabase bēnkāl nkalanj ní bwám á dyad á Deε, bēmbɛl bad híin bétim bēbé bembapεε ábe Yesuε. Ámbíd enê, bēntim ámbíd á myad mé Listra, Ekoniom ne Antyɔg á mbwog e Pisidia. 22 Hóm ké áhéé áde bēmpεé, báyágté'áá bad ábe bédúbpé Yesuε bēwéde-'ε bó nlém á abum, ábel bétyéem á adúbe-tê. Báyágté'áá bó bán “Detáɲgéné metake akud bon d̄és̄s̄l á nkamlen ní Dyöb.” 23 Mwembé ké ríhéé níme bēmpεé, bép̄wédáá bad ábe báyágte' níme mwembé. Nzé bēnkānē, bédíd-ɛ yäl nzaa á mekáne-tê, bēbē belyáged á mekáá níme Sánywéé awé bésúme nlém á yäl.

24 Ade bémádé mbwóg e Pisidia áte, bēmp̄ε á mbwóg e Pamfilia. 25 Bēnkāl eyale é Dyöb á dyad á Pega, bon bésyogké á dyad á Atalia. 26 Áhed-taá bésyáɲgé bon béchabpé edib, bétimé ámbíd á Antyɔg, wéε bēnkānnēdtē bó bán nsimé ní Dyöb rílyáged bó áyāle nsón níme bémádé bōob. 27 Ade bépédé á Antyɔg, bēnlād bad bé mwembé áte, béléáá bó mekan mēsýāäl níme Dyöb ábélé mbwiined ne bó. Bēnlāā-'ε bó ngáne Dyöb ánédté nzii eché bad ábe bées̄ bad bé Israel bédúbpéé Yesuε. 28 Bēnkoód-ɛ mwā adyεε áwed ne bad ábe bédúbpé Yesuε.

15

Mbom ríkóbté á Jerusalem ámad ehób á mwembé-te

1 Bad behóg bémbíd á mbwóg e Judeya bépē á Antyɔg. Bēmbootéd bad ayáged nén bán, “Nzé béeyage mod ngáne mbéndé e Mose éhedeé, né éekudté e'soóson.” 2 Nén dēmbɛl Paale bó Banabase béswántánnáá ngíne ngíne kááɲ bós̄bōo bétíí bán Paale bó Banabase ne nguse é bad émp̄εε béke á Jerusalem, béke bényín bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé t̄ɲgene ádé atón. 3 Bad bé mwembé bēnlyāgēd bó á nzii. Bēmbw̄ε á mbwóg é Fonisia ne Samaria bɛlánygé bad ngáne bad ábe bées̄ bad bé Israel bédúbpé Dyöb. Mmén nkalanj ménwōgēd bad ábe bédúbpé Yesuε menyinje. 4 Ade Paale bó Banabase bépédé á Jerusalem, mwembé níme médé áwed, bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé bēnkob bó nken. Paale bó Banabase bēnlāā bó mekan níme Dyöb

ábélé mbwiined ne bɔ́. ⁵ Bɔŋ ɔŋge á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bémbé epepé éche Befarisia béntyēēm ámín, béhób bán, “Bétánjéné bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbpé Yesue ayag, béléáá-’ε bó bán bétánjéné mbéndé éche Mosεε ahíd.”

⁶ Dɔɔ bembapεε bé nlómag ne belyáged bé mwembé békóbé mbom ânɔn ádê akan áte. ⁷ Ade bélébé aswanɛten dɔɔ Petro átyéémé ámín bɔŋ áhɔbē aá, “A-baányan, édé etún é pónde bɔɔb áde Dyɔb ápwédé me áfíntê echên, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalan ní bwâm ábel nén bēwɔg mɔ bédúbe-’ε. ⁸ Dyɔb áde ábíí-’ε moosyáɔl nlém áte, álúmté aá móbagé bad ábe béesě bad bé Israel kunze ádúbe, abε áde ábágé bó Edáádəŋ éche Esáá melemlem ngáne ábágé syánē ámpē. ⁹ Dyɔb dénkéntédté bó aá bédé nhəŋlén ne syánē ké mwämpín. Anlagsén bó mbéb áyāle adúbe áde bēnwālē. ¹⁰ Bɔɔb-pɔɔ, cheé ékásá bɔŋ nyéhédé’ Dyɔb akəg, ápémed bad ábe bédúbpé Yesue nted níme ábēd betaa bēnkēnhɛnlé apém níme ké syánē déhɛléé apém? ¹¹ Eeboo’ε nê! Dedúbpé dekudé-’ε e’soosɔŋ mbwiined ne nsimé níme Sánjú Yesue, melemlem ngáne bómpē békúde.”

¹² Moosyáɔl anlám ehób bēwōglān Banabase bó Paal. Banabase bó Paal békánlé’áá bó e’chemléd ne menyáké níme Dyɔb ábélé mbwiined ne bó áfíntê e bad ábe béesě bad bé Israel. ¹³ Ade bémádné, dɔɔ Jemse áhóbéé aá, “A-baányan, nyéwɔglɛn me! ¹⁴ Simɔne alúmté syánē áte hén bɔɔb ngáne Dyɔb ábootédé ábē e’bɔŋ bé nlém alúmed wéε bad ábe béesě bad bé Israel, átéd áde átédé bad áfíntê echáb ábé ábē bad. ¹⁵ Nén dēn ábélé e’yale ábē nkal é’dáádəŋ é’lóné. Eténlédé nén bán,

¹⁶ ‘Me Sánjwéé nhóbé meé, nzé nén amáá atóm, mǝpǝ ámpē, mǝlɔŋ ndáb echě Dabide ámpē echě empáa.

Mǝlɔŋ chɔm ésyāā́l éche émpāŋtéd áte nítméd-te chɔ ngáne énsēbēē abé.

¹⁷ Nê débǝl bad bé nkɔŋsé bésyāā́l bǝpǝ áwēm,

nǝpwédé bad ábe béesě bad bé Israel ábé ábēm bad. Me Sánjwéé meé nhóbe.

¹⁸ Mée mbelé bɔŋ nímén mekan mébyéén se’ bɔɔd.’ ”

¹⁹ Dɔɔ Jemse ákagké á’sɔ́ aá, “Ne me, nímm̄m mewēmtɛn méde nén meé deétagté bad ábe béesě bad bé Israel ábe bétímné Dyɔb. ²⁰ Chɔm éche détánjéné abel édíi átele bó kálag nén bán béedyāg medyé nímm̄ bēbágé myɔb mémpēe née mende, áyāle nímm̄ medyé méēsáa’é, bēēkábē mesón, béedyāg nyam echě bēēsɛlēē nkáŋ, béedyāg-ke mekií. ²¹ Debíí nén bán se’ bɔɔd béléáá’áá mbéndé éche Mosεε á ndáb é mekáne á mbwε-mé-nkóme-áte. Békale-’ε ábē e’yale dyad ne dyad tée.”

Béténlé bad ábe béesě bad bé Israel kálag

22 Dóo bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé, ne bad bé mwembé bésyāāl bényiné nén bán ébóó bán bépweɗ bad átínté echáb, bélóm bó á Antyɔg nchoo ne Paale bó Banabase. Bêmpwɛɗ Judase awě béchágé'áá bán Basabase bó Sailas, bó bad bébe ábe belyágté'áá átínté echáb. 23 Kálag eche bēnlōmēnnē bó á Antyɔg, ebédé nén, "Sé bembapεε bé nlomag, ne belyáged bé mwembé, áben baányan, sēlōmme nyé melentēn. Nyé ábe nyédé bānned ábe nyéesě bad bé Israel. Nyé ábe nyēdyεε á dyad á Antyɔg ne á mbwóg é Siria ne Silisia. 24 Sēsōhténé nén bán bad behóg ábe bébidé áwēɗ, bēmpě áwēn, bēpuutád nyé nló áte ne mam míme bēhóbé'áá. Bon nyébii nén bán sēnkēmbagké bó kunze ábel nē. 25 Né-óó, sēdyéé ásē moosyāāl sētífidé nén bán ébóó sēpweɗ donge á bad álóm bó áwēn. Bēwoón Paale bó Banabase ábe sédáá bwāmbwam. 26 Bó bad bébe bēbagé yāl ábele echɛɗ Sán Yesu Krístəə ésebán bēbáa' kwééd. 27 Né-óó, sēlōmme nyé Judase bó Sailas, bēlāā nyé melemlēn mé mekan míme séténlé nyé. 28 Edəəɗəɗ éche Esáá élyágté sé átií nén séetagté nyé ne mekan mémpēe étōmēé nímén mekan míme méde etognén. 29 Nyéedyág medyé míme bēbágé myōb mémpēe nēe mende, nyéedyág mekií, nyéedyág nyam ké póg echě bēesēléé nkəɗ, nyéekābē-ε mesón. Nzé nyéebēlē nímén mekan né ébōɗ. Dényinne' ámpē."

30 Ade bémáá ene kálag atel, bēnlyāgēɗ ábē bad á nzii, bēke-ε á Antyɔg. Ade bépédé áwed, bēnlād bad ábe bédúbpé Yesuε bésyāāl áte bon bébe bó kálag. 31 Ade ábē bad bēlāá ene kálag, bēmbē menyinge bwāmbwam áyāle nkalan mé e'wéd bé nlém míme mbédé áwēɗ-te. 32 Judase bó Sailas bēbédéε bekal bē'dəəɗəɗ, bēnkālén-ne bó áyāle e etún é pónde, bēnhəɗəd bó mewēmtēn bēwéd-te bó nlém á abum. 33 Ade bēlébé mwā adyεε áwed, bad ábe bédúbpé Yesuε bēnlyāgēɗ bó ne nsan bon bétim ámbid wée bad ábe bēnlóm bó.* 35 Paale bó Banabase bēndyεé á Antyɔg mwā etún é pónde. Bēyāgté, bēkalé-ε eyale éche Sāngwéeé nlatén ne ekud é bad émpēe.

Paale bó Banabase békábné áte

36 Eebeméé áte ámbid enē, dóo Paale álāngεé Banabase áá, "Détim ámbid, déke dénən ábēɗ baányan bé Krísto dyad-té áde dékálé nkalan míme Sāngwéeé, bon déhɛɗ-te áte ngáne mekan mékééneé bó." 37 Banabase anwóɗ mewēmtēn áwále Jɔn Makəse áyāl, 38 bon Paale annyín áá éetāngēneé, áyāle Jɔn Makəse ansébé bó achene á nzii áde bēépídēē nsón á asóg. Antédé bó á dyad á Pamfilia átīm ámbid. 39 Mpentēn ní ngíne mémpě átínté echáb kóəɗ bēkābēn áte. Banabase antéd

* 15:33 Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 34: 'Bon Sailase pen antíí áá móolyáɗ áhed.'

Makɔse béchābē edib békē á alon a Saiprus. ⁴⁰ Paale ámpē ampwěd Sailase. Baányan bé Krīsto bēnkānnēd bó bán nsimé níme Sāngwéé rlyágte bó. ⁴¹ Paale ambwēen Sailase á mbwóg e Siria ne Silisia békag bēwēdē mwembé áte.

16

Timotiē awōrhé Paale bó Sailas

¹ Paale bēnkē á myad mé Debe ne Listra. Mod nhóg abédé áwed awě béchágé'áá bán Timotiē. Nyaá abédéē mmwaád a Israel, mómpē andúbé Yesue, bon sáá abédéē mod a Grikia. ² Bad ábe bédúbpé Krīstəá á myad mé Listra ne Ekoniom bésyāal bēnhōb mam mé bwām t̄ngene Timotiē. ³ Ngáne Paale áhédé'áá Timotiē awále áyāl, an'yag mó. Ambel nē áyāle bad bé Israel ábe bēbédé níme mebwóg bēmbtī bán Timotiē sáá adii mod a Grikia. ⁴ Paale bó Timoti békágé'áá myad ne myad bēlāngē bad ábe bédúbpé Krīstəá mekan níme bembapēē bé nlómag ne belyáged bé mwembé bé Jerusalem bétíidé, bēlāngē-'e bó bán bēhíde nímē mekan. ⁵ Né-ɔɔ, mwembé n̄syāal mēmbootéd awúu áte á adúbe-tē mesongé mé bad-te méchāgkē epun-téé.

Paale anyíné ndóg

⁶ Paale bóɔbe baáb bēmbwě á mbwóg e Frigia ne Galesia áyāle Edəádəŋ éche Esáá énkēnkwenténné aá bēkal nkalan ní bwām á mbwóg e Esia. ⁷ Ade bépédé á nchii ní mbwóg e Misia bēnwanén asól á mbwóg e Bitinia, bon Edəádəŋ éche Yesue énkēmmwaá aá bésól. ⁸ Né-ɔɔ, bēntōm á Misia, bésyōgē káŋŋ bépē á dyad á Troas. ⁹ Mmē nkuu Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, mod a mbwóg e Masedonia antyéém áchāā mó aá, “Hyăg, á Masedonia, éhye éwōngēn sé.” ¹⁰ Paale amaá-'aá ndóg anyín, dɔɔ séládé yāl áke á Masedonia áyāle sēndöl áte nén bán Dyöb áchénlé sé ákal nkalan ní bwām áwāb.

Mmwaád nhóg awě béchágéé bán Lidia adúbpé

¹¹ Sēnsól á Stíma á Troas, sékē á Samotras ésebán sētyéeme á nzii. Néē b̄n é'sāngé sétimé' á Niopoli. ¹² Sēbídé-'aá áhed, séke a Filipi. Filipi adii dyad ámbáá á mbwóg e Masedonia. Abédé káŋŋne dyad áde mbéndé é Roma chēmpen chɔɔ bēbēnládtáá. Sēdyéé áhed nguse é e'pun. ¹³ A Mbwe-mé-nkóme-áte, sēnsyəá á dyad-tē sékē á nkin mé edib. Sēnwémtén bán séētān abwóg á hōm áhed wēē bad bé Israel békānnéé. Sēndyéé áhed ne bebaád ábe séntānnē néē bēlādné áhed, syāābɔɔ sékale'. ¹⁴ Atínté e ábē bebaád mmwaád nhóg abédé áhed awě béchágé'áá bán Lidia awě ambíd á dyad á Tiatira. Akábé'áá nyongé, ásōmē' mebad níme méyáge' níme mélélé

nkun. Ane mmwaád aběnlé'áá Dyöb. Sánḡwéé ankéléd-te mó nlem á abum áwóglen chöm éche Paale áhóbéé. ¹⁵ Běndusen mwěn ne eche ndáb esyáál. Ambíd enê, anlébé sé áwe ndáb. Anhób aá, "Nzé édé bán nyétédé me nēḡgáne mod awě akoó Yesue adúbe, nyéhye nyédyēē áwēm ndáb." Ambádnén sé kááh sékē-ʼe.

Béhédé Paale bó Sailas á mbwəg

¹⁶ Epun ehóg-kóó, sěnkě á abwóg dé mekáne, dóo ḡḡndéere e ntāḡ póg étáné sé. Edáádəḡ é mbéb émbē mó áte, ébélé'áá álāḡgē bad mam míme mébenléd á'sō é póndé. Ene ḡḡḡ éché ákúme'áá emběl bad ábe bēnchan mó ntāḡ békudé ndun e mənē. ¹⁷ Héē ábóótédé syáābe Paale ahíd, ábōnē aá, "Abén bad bédii bembəledé ábe Dyöb á Ngum. Béhyédé nyé aláa ḡgáne nyémwéé e'soosəḡ akud." ¹⁸ Ene ḡḡndéere elébé Abel nê, epun ne epun-té. Kááhne á asóg Paale anlīḡ, dóo ákúnnédé boḡ álāḡgē' éché edáádəḡ éche émbē ene ḡḡndéere aá, "A dīn á Yesu Krīstəə, nkamlan we nén meé, bíd enén ḡḡndéere áte!" Abwəg-ábwəg éché edáádəḡ émbíd mó áte. ¹⁹ Ade bad ábe bēnchān ene ḡḡndéere ntāḡ, bényíné bán nzii e ḡgáb ekónlédé bó, bēntəl Paale bó Sailas bédolé bó, békēēn bó wēē benkamleḡe ábe bēbédé átinté e dyad. ²⁰ Bēmpēēn bó wēē benkamleḡe bé Roma, bēlāḡgē bó bán, "Abén bad bédii bad bé Israel, boḡ bépédé áwēd hén, bépééne mponḡé. ²¹ Bégəḡte bad e'lem bé mbéb ábe mbéndé éche syáné éhēdēé. Syáné bēn dedii bad bé Roma, né-óó, deéhēlēē-se dékob nê, deéhēlēē-ʼe-se dehíd nê." ²² Amute dómpe dénsəl áte ábónléd Paale bó Sailas. Dóo benkamleḡe bé Roma bésáltédé bó mbóté bēhúd-te bó chó á yəl. Dóo bēlómé bad bán béswádted bó e'tanḡú. ²³ Bémáá-'áá bó awanən bwām boḡ bēhāḡ bó á mbwəg, bēláá-ʼe nnəné mbwəg bán eehúde bó dīd á yəl. ²⁴ Bēlāḡgē-'áá nnəné mbwəg nê, ahé bó á toḡ e ndáb e meláá echē edé áte. Anhé bó e'pwəg á mekuu.

²⁵ Dyam melúde mé nkú, Paale bó Sailas békánné'áá békōnnē-ʼe Dyöb ḡḡəse. Bad bé mbwəg ábíníi bésyāāl bēwóglánáá bó. ²⁶ Abwəg-ábwəg dóo ndəəb énáḡnédé ásē ḡḡne-ḡḡne. Ndáb e mbwəg énáḡnéd se á mekon. Melemlem mé póndé e'kob é'syāāl bēndibnéd, bengəbēḡḡbē ábe bēmbē bad bésyāāl áyāl bēnhunnéd. ²⁷ Ade nnəné mbwəg ápádté ásē boḡ anyín ḡgáne e'kob é'syāāl é'nédnédé, anwémten aá bad bé mbwəg bésyāāl bémáá asob. Héē átédé páá aá mósoo' yəl. ²⁸ Dóo Paale áchəḡtē ehób ámīn boḡ álēbpē aá, "Weewúé yəl! Sé moosyáál sēde hén!" ²⁹ Héē nnəné mbwəg áhóbé aá bēpiined mó etrukāḡ, asól á ndáb-te, ákwē Paale bó Sailas á mekuu ánəə' ne mbwəg ní ḡḡne. ³⁰ Dóo ábídné bó á ebwəg boḡ ásedté bó aáken, "A besāḡ, cheé rítāḡḡné Abel ákud e'soosəḡ?"

³¹ Bénlāā mó bán “Dúbé Sǎngú Yesue, bonj ékud e’sooson, ádôn abum á ndáb dǎmpē dǎkǔd.” ³² Bēnkálé mó ne moosyáál awě ambé mó á ndáb nkalanj ní bwám níme Sǎngwéé. ³³ Ene pǎndé chēn, níme nkuu, ane nnǎné mbwǎg antéd bó, áwǒbē bó sii áte. Hē dēn bēndusén mó ne eche ndáb esyáál. ³⁴ Dóó ásónlě Paalē bó Banabase á ndáb-te bonj ábagé bó ndyééd. Mwēn ne ádē abum á ndáb bēmbē menyǎnge áyāle adúbe.

³⁵ Néé bīn é’sǎngé, benkamlenē bēnlōm plūse ne nlébtéd nēn bán, “Nyéchene ábē bad békag.” ³⁶ Héé nnǎné mbwǎg álǎngéé Paalē aá, “Benkamlenē bélómé nlébtéd nēn bán béchene nyé Sailas. Né-óó, nyébíd nyékag ne nsanj.” ³⁷ Dóó Paalē álǎngéé échē plūse nēn aá, “Béswǎdtédé sé e’tangu á nhéné áde séebelēé dyamdyam, áde sédíí-’aá bad bé alonj á Roma, bēhé-’é sé á mbwǎg. Bonj bǎǎb bēhedé sé abided á mesoom-tē-ye? Eheléé-se ébé nē. Abē benkamlenē bé Roma bēn bétǎngéné apē béhye bēbided sé.” ³⁸ Plūse ēnkě benkamlenē bé Roma aláa ngáne Paalē áhóbé. Ade ábē benkamlenē bēwógé bán Paalē bó Sailas bédíi bad bé Roma, mbwǎg menkób bó. ³⁹ Né-óó, bēnkě Paalē bó Sailas achánj, bēbided bó á mbwǎg bēláá-’é bó bán ébonj bán bésyāá áwāb dyad. ⁴⁰ Paalē bó Sailas bēmbíd á ndáb e mbwǎg, békē á ndáb wéé Lidia. Ade bépédé áhed, bēntān bad ábe bédúbpé Krístā. Paalē bó Sailas bēnlāā ábē bad e’yale ábe é’wéde bó nlém á abum. Bémáá-’aá bó aláa bonj bésyǎngé.

17

Paalē bó Sailas békíi á Tesalonika

¹ Paalē bó Sailas bēmpǎǎj á myad mé Amfipolis ne Apolonia, bépē á dyad á Tesalonika. Ndáb e mekáne e bad bé Israel embé áhed. ² Paalē ammentén ake á ndáb e mekáne, né-óó ankě áwed. Andyéé áwed sǎndé éláán. A Mbwe mé Nkóme áte téé, akǎnlé’áá bad nkalanj ngáne mbíde á kǎlag e Dyǒb. ³ Atógnádtáá bó mam níme akǎnlé’áá bó, álūmtē-’é bó áte nēn aá Ane-awě-Béwǎgté atǎngéné néé ákúde metake ápūū-’é ámbíd e kwééd. Alǎngé’áá bó aá “Anén Yesue awě nílǎngéé nyé nēn, mó adé Ane-awě-Béwǎgté.” ⁴ Donje á bad bēndūbē bán chǒm éche Paalē áhóbéé édé mbále, né-óó, bēntimén Paalē bó Sailas. Bad bé Grikia híin ábe bēndūbē Dyǒb ne ndǎle é bebaád bé dyad híin bómpē bēntimén Paalē bó Sailas. ⁵ Bonj donje á bad bé Israel bésífidé’áá Paalē bó Sailas. Né-óó, bēnlǎd donje á bad bé mpongé áte, ábe bēbédé á dyad-tē. Bēmbuú áte bépēn-ne etǎgké é ngíne. Bēmpēén epuutéđ dyad áte ásyáál, bēból á ndáb wéé Jasene ábel bonj békób Paalē bó Sailas bēbided bó á tǎl e ékwéé. ⁶ Bonj áde bēnné Paalē bó Sailas bonj béenyíne bó, bēndǒl Jasene ne bad bēmpēe

ábe bédúbpé Yesue, bépēēn bó á'sō é benkamlenε bé dyad. Bébóné'áá bán, "Abén bad bépéēné epuutéd hōm ásyāāl. Βοῦβ-ρῶ, bépédé káēne áwe syánē dyad. ⁷ Jasene ákōō-'ε bó áwe ndáb. Bébóo' mbéndé eche Kaisεε. Béhóbe nén bán kân empée edé eché béchágεé bán Yesue." ⁸ Mmén mekan míme bēnhōbpē mēmbēl ene ndun e mod ne benkamlenε bé dyad bēpuuted. ⁹ Benkamlenε bé dyad bēmbēl Jasene ne bad ábe bédúbpé ábe bēnkōbpē, bōōbōō bésábé mōné ábel bétede bó, boŋ bétédte bó.

Paale bōōbe baáb békúdé metake á Beria

¹⁰ Bín é'híné-'áá hínén, bad ábe bédúbpé Yesue bélóm Paale bó Sailas á Beria. Ade bépédé áwed bēnkē á ndáb e mekáne. ¹¹ Bad bé Beria bēnwōŋ nlém áwóglen eyale é Dyōb tómaa bad bé Tesalonika. Epun-té, béléá'áá kálag e Dyōb ásoŋten ányín ké mekan míme Paale bó Sailas bēhóbé'áá médé mbále. ¹² Ekud é bad éndúbē. Ndále é bebaád bé Grikia híin ne baachóm bé Grikia híin bōmpē bēndúbē. ¹³ Boŋ áde bad bé Israel bé Tesalonika bēwógé bán Paale akalé eyale é Dyōb káēne á Beria, bēmpē áwed, bēbōōtéd ekud é bad asól áte ápεen epuutéd. ¹⁴ Abwōg-ábwōg dōō bad ábe bédúbpé Yesue bélómé Paale á nkin mé edíb é nkwē, boŋ Sailas bó Timoti pen bēnlyǎg á Beria. ¹⁵ Bad ábe bēnkē Paale alyáged, bēnkéén mó káēŋ bépēēn mó á dyad á Atens boŋ bétimé ámbíd á Beria. Ade bétiméé ámbíd, Paale anlyágtén bó áá béléaa Sailase bó Timoti nén bán béhye bétân mó á Atens ésebán bēbébte pōndé.

Paale akanlé bad bé Atens

¹⁶ Paale andyē á Atens ásiné' Sailase bó Timoti. Ngáne ásiné'áá bó, nlém mēmbēb mó á abum bwámbwam áyāle annyín nén áá myōb mémpēe míme bēbageé edúbé mélóné dyad áte ásyāāl. ¹⁷ Né-ōō ankē á ndáb é mekáne ákanlé bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel ábe bēbage Dyōb edúbé. Akagé'áá káēne átintē e dyad epun tée ákanlé kénzée awē ampē áhed. ¹⁸ Bōōbe bad ábe bēbéde á e'pepé ábe bēchágé'áá bán Epikurian ne Stōik bōmpē bépéntánnáá. Doŋge ásédté'áá bán, "Cheé anén mod awē abíde dúu mómó áhóbeé áde éebíi' é dyamdyam?" Bēmpēe bēhóbé'áá bán "Edé kabyánán ahóbe tŋgene myōb mémpēe." Béhóbé'áá nê, áyāle álángé'áá bó tŋgene Yesue ne mpuu. ¹⁹ Dōō bétédé Paale békēēn mó á káánsel e mbwóg eche bēchágé'áá bán Ariopagus. * Bēnhōb bán "Sédáó ádén ayáge dékōōlē áde élŋgeé bad asōŋten. ²⁰ Doŋge á mam áde éhóbeé áde sé nken á etúu, séédŋ-'ε mó asōŋten." ²¹ Bad bé Atens bésyāal ne beken ábe

* 17:19 Ariopagus: Abédée káánsel e mbwóg á dyad á Atens.

bébédé áwed, bébébté'áá echab póndé esyā́l ákal ne áwóglɛn nkalan t̃ngene dyam dékṓlɛ-té.

²² Dóo Paale átyéémé ámín á'sō é káánsɛl é Ariopagus bon áhóbé nén áá, "A-bad bé Atens nnyíne' nén mɛé, nyébage myōb edúbé bwāmbwam. ²³ Nhóbe nén áyā́le áde rítómɛé nyé á dyad-té, nnóné mebón míme nyébageé myōb edúbé. Nnyíne abwóg ahóg áde nyétélé áhed nén bán, 'Hōm áde dyōb áde déebyéene.' Adé dyōb áde nyébageé edúbé kénéɛ nyéebíí' é dó, dóo rílanɣɛé nyé bōob. ²⁴ Dyōb áde áhágé nkōɣsé ne chōm ésyā́l éche édé áwēd-te, mó adé Sāngwéé a nkoɣ ní mín ne rísé. Eedyḗ' é á ndáb é myōb éche baányoɣ bɛlónné mekáá, ²⁵ ééhɛdē-'áá chōmchōm éche déhele débe mó abele áde débɛnlɛé mó. Ngáne édíí nén bán mwēn-ɛé abage alongé, ábagé pemɛ ne kéchéé éche déhɛdɛé. ²⁶ Mod nhóg móó ánsēbḗ ahəg bon metúmbé mé nkōɣsé mésyā́l mébid mbwiined ne ane mod nhóg. Abelé bédyɛɛ-'ɛ nkōɣsé áte rísyā́l. Adéhób áá móhəge bó ammad póndé atii ne mebwóg wéɛ bédyɛɛ-'é. ²⁷ Ambɛl nén, ábɛl bon béhɛd mó, nzé béhédé-'ɛ mó béhele-sɛ bényín mó awóg áde bɛwógé mó áyāl. Kénɛ, Dyōb déechabnedéé syáné modmod áyāl. ²⁸ Edé ñngáne mod nhóg áhóbé áá,

'Abé áde dédíí ne mó, dedé á alongé, dekaɣ,

dedé-'ɛ chōm éche dédíí.'

Edé-'ɛ ámpɛ ngáne bekal bé ngan béhóbé bán,

'Syáné ámpɛ dedíí ábe bán.'

²⁹ Ngáne dédíí-'áá bán bé Dyōb, deet̃ngeneé néɛ dékamtanné nén bán Dyōb ádíí ñngáne chōm éche bɛbɛnlɛ gól, sílva ké'ɛ aláá áde baányoɣ bɛbɛnlɛdé ádab debyéé bon bɛlóón mekáá.

³⁰ A póndé eche bad bɛnkēmbíí' é Dyōb, Dyōb dénkéntédte mbéb mímab ñngáne dyam. Bon bōob alānge' moosyā́l hōm-té áá bétɛde mímb mbeltéd mé mbéb. ³¹ Amaá-'ɛ epun é b̃n atii, éche ákáadté mod-téé nkōɣsé áte rísyā́l nyaa eché et̃ngéné. Apwɛdé mod awé ákáad mímb nkáá. Alúmté-'ɛ moosyā́l áá ane mod akwōgnédé, apuud áde apúúdté mó á kwééd."

³² Ade ábɛ bad bɛwógé Paale áhóbé t̃ngene mpuu, donɣe á bad bɛwéláá mó bon bó donɣe á bad bɛnhōb bán, "Séhɛde bán ékale sé mímb nkalan ámpɛ." ³³ Ambid e ñɛ, Paale anhidé átínté echáb. ³⁴ Kóón ne á asóg, nguse é bad éntimén Paale bédúbé-'ɛ Yesue. Atínté e ábɛ bad, mod abédé áhed awé béchágé'áá bán Dionesiōse. Abédéɛ mod a káánsɛl e Ariopagus. Mmwaád ámpɛ abédé áhed awé béchágé'áá bán Damarise ne bad bɛmpɛe.

18

Paale akii á dyad á Kɛrinto

¹ Ambíð enê, Paale anhidé á dyad á Atens ákē á dyad á Kōrinto. ² Ade ápedé áwed antán mod a Israel nhóg awě béchágé'áá bán Akwilaa. Bénchyāā mó á Pontus. Mmē mesú mēn dōó bō mwaád, Prisia bémíðtē á Italia. Bémíð á Italia áyāle Kaisē a Roma, Kladiosē antóméd ehāngé áá bad bé Israel bésyāā bésyāā á dyad á Roma. Paale ankē Akwilaa bō mwaád anyín. ³ Andyēén bō bōōbōó bébele nsón. Bómpē, bēlóó'áá tēnde ákud mōné nímē bētōgnanné yāl melemlem nēngāne mómpē ábélé'áá. ⁴ Mbwe mé Nkóme áte tēé, Paale akagé'áá á ndáb e mekáne, ákanlé bad bé Israel ne bad bé Grikia ábel bédúbe mam níme áhóbéé.

⁵ Ade Sailasē bō Timoti bēbídé á Masēdonia boŋ bétán Paale, ambě eche yāl esyāā́l ákal nkalan ní bwām. Alúmté'áá bad bé Israel áte áá Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté. ⁶ Boŋ bēpéntánnáá mó, bēhōbē'-e mó mekan mé mbéb áyāl. Nē dēmbēl Paale ankūd ebumbú á yāl álúmed bō nēn áá nkōgsen ní Dyōb nisine' bō, aláá'-e bō áá, “Nzé nyébóó, né nyébēn'-e nyébelé. Meesaá me áte. Bootya bōōb, nkag nkalan ní bwām akal wēe bad ábe béesě bad bé Israel.” ⁷ Né-óó Paale antédé bō áke ádyé' wēe mod nhóg awě béchágé'áá bán Titus Justusē. Titusē abágé'áá Dyōb edúbé, ndáb embé'-e mó benben ne ndáb e mekáne e bad bé Israel. ⁸ Krispusē awě alyágté'áá ndáb e mekáne mómpē andúbé Sāngwéé nchoo ne ádē abum á ndáb ásyāā́l. Bad híin-ne ábe bémē á dyad á Kōrinto, bēnwōg nímē nkalan, bédúbe, békūd-te edusen.

⁹ Ebédé nkuu nhóg Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, Sāngwéé anláá mó áá “Weebáá', kanlé bō ékag á'sō, weétimné mbíð. ¹⁰ Bí nēn wēé ndé ne wē, modmod éhēlēē wē dyamdyam ábel, áyāle ábēm bad híin bédé á dyad-tē hén.” ¹¹ Né-óó, Paale andyēé áwed mwě nhóg ne eped, áyāgtē bad eyale é Dyōb.

¹² Ade Kaisē ábélé Galio nkamlene ambáá á mbwóg e Akaya, bad bé Israel ábe bémē áwed bēnladén, békób Paale, békēn mó á kóte. ¹³ Bēnhōb nēn bán “Anēn mod atéde bad nlém á abum áá bēbenle Dyōb, nyaa echē eetāngene ngāne mbéndé éhóbéé.” ¹⁴ Ade Paale áhóbé áá móhōb dyam, dōó nkamlene Galio álāngé bad bé Israel áá, “Nzé ádén akan dēmbē nēe awusé ké'e dyam dé ebébtéd áde mod ábélé, né nwóó nzōm áwōglen nyé bad bé Israel. ¹⁵ Boŋ ngāne édíí bán ádíí dyam dé mpentēn tāngene e'yale, mīn ne échen mbéndé, nyébēn nyémad dō. Meekáádtéé échē ndín é mehób.” ¹⁶ Nēn dēmbēl Galio anan bō á ndáb e kóte. ¹⁷ Héé bō moosyāā́l bétólé mod awě alyágté'áá ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Sōstene, boŋ bēbōmé mó á'sō é' kóte. Boŋ nēn dēnkēmbeñlé Galio dyamdyam.

Paale atimé ámbíd á Antyɔg

¹⁸ Paale ankoód mwă adyεε á Kōrinto ne bad ábe bédúbpe Krístæ. Dóo átédte bó, boŋ asól á stíma, áchabpé edíb é nkwe ákăg á mbwóg e Siria. Adêkě, ankě ne Prisilia bó Akwilaa. Adêhidé á dyad á Senkria, ankəón nló áyāle melě míme ámmwēē. * ¹⁹ Běmpě á Efesus. Ade bėpėdė áwed, Paale antedé Prisilia bó Akwilaa, ákē á ndáb e mekáne bóobe bad bé Israel bėkale'. ²⁰ Abė bad bėnlāá mó bán bóobōo bėkood mwă adyεε ámpē, boŋ enkėnkwentėnnė. ²¹ Boŋ adė áhídtė, anlāá bó aá “Nzė ntii ní Dyōb mós ndė, né mětīm ámbíd áwēn.” Né-ɔ, ansól á stíma áhídė-ε á Efesus. ²² Ade ápėdė á dyad á Kaisaria, ankě á Jerusalem, áke álēlėd bad bé mwembė, boŋ ákăg á Antyɔg. ²³ Ade ákēlēbpē mwă adyεε áwed, anhidė, ákē á mbwóg e Galesia ne Frigia ábagė bad ábe bédúbpe Yesue bėsyāal elėbė áwėd bó nlém á abum.

*Apolose akalé eyale é Dyōb**á myad mé Efesus ne Kōrinto*

²⁴ Ambíd enê, mod a Israel nhóg awė bėchágė'áá bán Apolose awė bėnchyāā'ė á dyad dé Alesandria ampě á Efesus. Anėn mod abyėė'áá dyam ahób bwāmbwam, ansóŋtėn-ne kálag e Dyōb bwām. ²⁵ An'yógė mekan mé nzii e Sánjú. Akalė'áá, áyāgtė-ε bad mekan míme Yesue nyaa eche etāŋgénė ne kán esyāál. Boŋ pen edusen éche Jone chėmpen chóo ámbī'ė. ²⁶ Ambootéd póle akal á ndáb e mekáne ésebán abáa' dyamdyam. Ade Prisilia bó Akwilaa bėwógė mekan míme áhóbėé, bėntėd mó, bėkēēn mó wėe bėdyė'áá. Hé-'áá bėlúmtė mó mekan mé nzii e Dyōb áte nyaa echė etāŋgénė. ²⁷ Apolose antí aá mókag á alon á Akaya. Né-ɔ, bad ábe bėndúbė á Efesus bėnwōŋgēn mó. Bėntelė bad ábe bédúbpe Yesue a Akaya nėn bán nzė apedė, bėkob mó nken. Ade ápėdė áwed, anwōŋgén bad bwāmbwam ábe bėndúbė Yesue áyāle nsimė ní Dyōb míme bėkúđė. ²⁸ Ne mpentėn ngíne, antóm bad bé Israel áte átíntė e bad. Abenlād metón míme mėbíđė á kálag e Dyōb álúmed nėn bán Yesue mó adė Ane-awė-Bėwógtė.

19*Paale akii á Efesus*

¹ Apolose ambė abė á Kōrinto, dóo Paale ápóo ene ped e mbwóg áte boŋ ápag á Efesus. Antán nguse é bad áwed ábe bédúbpe Yesue. ² Dóo ásedtėé bó aá “Ade nyėndúbēē nyėnkúđ Edāádəŋ eche Esáá-yε?” Bėntímtėn mó bán, “Aáy, séwōgēē ké wógén bán chōm edė éche bėchəgėé bán Edāádəŋ eche Esáá.” ³ Paale ansėdėd bó aáken, “Nyaa e edusen ehėé-'ō nyėnkudtė?”

* **18:18** Bad bé Israel bėnwōŋ elem nėn bán, nzė mod amwėdė melě boŋ álógtė míme melě atāŋgénė nėe ákəŋné nló.

Bênkwentén bán, “Nyaa e edusen echě Jone áhóbé’áá.” ⁴ Paale anláá bó áá, “Nyaa edusen echě Jone áhóbé’áá ebédée áyāle bad ábe bétédte Abel dé mbéb, Jone álāngē-’ε bad bé Israel áá bédúbe ane awě āpě ámbid echě, nédě Yesue.” ⁵ Ade ábê bad bėwógé chōm éche Paale áhóbé, bēndusén bó á đin áde Sāngú Yesue. ⁶ Paale ambán bó mekáá á nló, Edāádān éche Esáá épī-’ε bó. Dóo bėbóótédě mehób mémpēe ahób míme bad bėesóntāne, bėkalé-’ε nkalān ní Dyōb. ⁷ Abē bad bėbédě dīam dyōm ne bėbē.

⁸ Paale andyě áwed dīam ngōn éláán. Póndé-té akagé’áá á ndáb e mekáne, ákanlé bó ésebán abáa’ dīamdyam. Bóḡbḡo bėpéntānnáá, áwané-’ε áte ábel bédúbe nén bán chōm éche áhóbéé tāngene nkamlēn ní Dyōb édě mbále. ⁹ Boḡ bó doḡge á bad bėnwūū nló áte, bėekobpe adúbe, bėhōbē-’ε mekan mé mbéb tāngene Nzii e Sāngú á’sō é bad bėsyāāl. Né-ḡó, Paale antedé bó, ákēēn bad ábe bėdúbpe. Epun-tē* bóḡbḡo bėpéntānnáá á ndáb e ayāge echě meléede Tiranuse. ¹⁰ Paale ambel nén á etūn é mwě mbē. Nē dēmbēl bad bé Israel ne bad ábe bėesě bad bé Israel ábe bėdyéé’áá á mbwóg e Esia bėnwōg eyale é Dyōb.

*Bān ábe Skeva bėwánné ábided
bad e’ dāádān bė mbéb áte*

¹¹ Dyōb dēmbēl Paale ábelé mam mé menyáké míme bad bėnkēmmenténné anyín. ¹² Bad bėtédé’áá ké betumbē ké’ε bewāngese ábe Paale ábēnlédě, bėkēēn wēε bad bé nkole, bėbēnlád bó ámad bó nkole, bėbīdtē-’ε bó e’ dāádān bė mbéb áte. ¹³ Doḡge á bad bé Israel ábe bómpē bėkágé’áá mebwóg ne mebwóg bėbīdté bad e’ dāádān bė mbéb áte, bómpē bėnwānén ábenled đin áde Sāngú Yesue ábel mímén nsón. Bėlāngé’áá e’ dāádān bė mbéb bán, “Nkamlān nyé á đin áde Yesue awě Paale ákanlé bad, nén mēε nyébīd ane mod áte.” ¹⁴ Prise ambáámbáa a bad bé Israel nhóg abédě awě bėchágé’áá bán Skeva. Anchyáá bān bė baachóm saámbé. Abē bān bóḡ bėbélé’áá nē. ¹⁵ Boḡ póndé póg, edāádān é mbéb énlāā bó nén áá “Mbíí Yesue, mbíí-’ε Paale, benzéé nyé-’ε nyédíí?” ¹⁶ Héε ane mod awě edāádān é mbéb ébédě áte, ábónlédě bó ne ngīne esyāāl, atóm-me bó áte. Bédēhób bán bétóme mehélé né amaá bó alógen, ámād-te bó mbóté anyabted. ¹⁷ Bad bé Israel ne bad ábe bėesě bad bé Israel ábe bėdyéé’áá á Efesus bėnwōg áđen dīam. Ade bėwógé dó, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam. Đin áde Sāngú Yesue dó-’ε dēnkūd edúbé éche échábé ámín. ¹⁸ Bad híin ábe bėndúbē, bēmpě á nhéné, bėpanlé yāl áte, bėhōbē’ mekan mé mbéb míme bėkēbēnlé. ¹⁹ Bad híin

* **19:9** Doḡge á kálag dé’só ábádě nchoo bootya dyōm á ngān ne póg e’ mbwēmbwē ápe ngān éniin e’ ngukél.

ábe békúmé'áá nḡaḡ béntéd échab kálag éche bébénládtáá ákum nḡaḡ, bépēēn ch́, béhyaád ch́ á nhéné. Kálag ésyāāl éche bénhyaádtē éhéláá-se ébe nkun dyam móom mé míliḡn métáan. ²⁰ Mmén mekan mésyāāl míme mébenládtáá mēnkāḡ bad híin béndūbē eyale éche Sāḡwéé, nímē nkalan ḡnkanlād-tē ḡḡne ḡḡne.

Mḡoḡgé nḡpédé á dyad dé Efesus

²¹ Ade nímén mekan mémáá abenled, Paale ammad áwē nlém-tē áá mósḡpḡḡ á mbwóg é Masedonia ne á Akaya boḡ ákag a Jerusalem. D́óó áhóbēé áá, “Nzé mbídé á Jerusalem ntāḡḡéné aké á Roma.” ²² Né-ḡḡ, anlóm bad bébe ábe bēwóngánnáá mó, Timotié bó Erastus á Masedonia, mwēn-ne ályāḡ á mbwóg e Esia, ádyēē ámpē mwă esón é pón dé.

²³ Enén pón dé chēn d́óó mpuuté d́ ḡḡne nḡbédé á Efesus tḡḡḡene Nzii e Sāḡḡú echē bad bēhídé'áá. ²⁴ Mod nhóg abédé bán Demetruse. Alúé'áá bwēm bé e'kii. Abelé'áá bwēm ábe bēnwāḡēn bwēm é' ndáb e dyōb áde bēchágé'áá bán Atemise. Mmén nsón nḡpíínádtáá ábe bad bé nsón nsyāḡ míme ríchábé ámín. ²⁵ Anlād ábē bad bé nsón áte ne bad ábe bómpē bēbélé'áá ene ndín e nsón, álāḡḡé bó áá, “Amúē, nyēbíí nén bán míme syánē nhḡn nḡsyāāl nḡhúú ne nímén nsón míme débéléé nén. ²⁶ B́óḡḡ-ṕóó, nyébēn nyēnyíne', nyēwóge-'e ch́m éche anén Paale ábeleé. Ahóbe nén áá myōb míme bēbénlé mekáá méesaá myōb ne abé dēn. Abelé-'e bad híin ábe bédé á Efesus ne á mbwóg esyāāl e Esia, bédúbpé bán mam míme áhóbēé médé mbále. ²⁷ Né-ḡḡ mbáa' nén meé, nyoḡgé eche syánē ébēb d́n. Saá-kaá nē dēmpēn, mbáa' meé ḱóḡḡne ndáb e ndale e dyōb, Atemise ch́ómpē éebáá dyam dé abelen ámpē. Bad bēenyínné mó ámpē nēe dyam, áde édíí-'áá bán adíi dyōb áde bad bé Esia bésyāāl ne bad bé nkḡḡsé bésyāāl bēbenléé.”

²⁸ Ade ene ndun e mod éwóḡé nē bēnliḡ bwāmbwam, bébootéd-tē abón bán, “Atemise, dyōb dé Efesus adé ḡḡm t́ómaa myōb mésyāāl.” ²⁹ Mmē mpuuté d́ mēnkonnéd dyad áte ásyāāl. Ene ndun e mod entāl Gayḡse bó Aristakuse ábe bēmbíd á Masedonia ábe bóḡḡe Paale bēnwōḡ. Béntōmēn bó mehélé, békēēn bó á ndáb e mbom e bad bé dyad. ³⁰ Paale mwēn amboḡsén ábíd ene ndun e mod á'sō, boḡ bad ábe bédúbpé Yesue bēnkēnkwenténné. ³¹ Nguse é bad ábe bēhóbpaá mbwóg ábe bóḡḡe Paale bēwóó'áá, bómpē bēnlōmē mó nlébtéd, ne mechāḡḡé nén bán eékāḡé' áá mókag bad atyéem á'sō wéé beládné.

³² Ene pón dé, epuuté d́ émpē á mbom-tē. Doḡḡe á bad bēbōnē' áyāle dyam ahóg, ábíníí-'e bēbōnē áyāle ádíníí, áyāle bó bad híin bēnkēmbíí'é ké atón áde áládé bó áhed. ³³ Ngáne édíí nén bán Alesandaa móó bad bé Israel béntōméd-tē á'sō,

bad behóg beláŋgé'áá mó bán mó atáŋgéné bad mekan alúmed áte. Héé Alesandaa álúmté ekáá aá bad belám ehób. Ahédé'áá bad alúmed áte nén aá saké bóobe abê bad békáá boŋ mpuuted míbé. ³⁴ Boŋ áde bad béchéme nén bán Alesandaa adii mod a Israel, bó moosyáál bêmbootéd abón bán, “Atemise, dyöb dé Efesus adé ngum tómaa myöb mésyāāl.” Bémboŋ nén áyāle háwa ébe. ³⁵ Kááŋ ne á asóg, mod a mbwóg nhóg mó ambéd bad áte. Anhób aá, “A-baányan bé Efesus, moosyáál abíi aá dyad dé Efesus dóo áŋone ndáb e mekáne eche Atemise, eche syánē ndale e dyöb. Moosyáál abíi-’ε aá ádén dyad dó anóne kááŋne aláá á ngəŋgú áde ábíde ámín. ³⁶ Ngáne nyé moosyáál nyébíi-’aá nén bán modmod eéhēlē-se ahé nímén mekan nswan, éeboó’ε bán nyépen mpongé ké nhóg. ³⁷ Ké nēŋgáne nyépééné ábén bad hén, béēchíbeé chömchöm á ndáb é myöb, béēhóbé-’ε áded dyöb mekan mé mbéb áyāl. ³⁸ Né-öó, nzé Demetruse ne ábē bad bé nsón béwóŋné mod mehób, bébii nén bán e’pun é’ kóte é’dé, bad bé mbwóg-ke bédé ábe békáadte. Béhele-se bésómén ane mod áhed. ³⁹ Nzé-’ε chöm émpēe édé éche nyékoo’ε ahed né mbom ní bad bé dyad, móō mēyālē, ngáne mbéndé ékalé. ⁴⁰ Nhóbe nén áyāle dyam áde ábénléde chii, ngómena a Roma áhōb aá syánē depeéné mpongé. Nzom ké póg eésaá echē débēléé nímén mpuuted nisyāāl. Nzom e bwām ké póg-ke eésaá echē dehele débē bó áyāle nímén mpuuted.” ⁴¹ Ade amáá ahób nē anláá bad aá mod téé asúe’ áwe ndáb.

20

Paale akii á Masedonia ne á Grikia

¹ Ade mpuuted nímáá boŋ ekíde émad ahóo áte, Paale anläd bad ábe bédúbpé Yesue áte, ályāgtān bó ne e’yale ábe é’wéde bó nlém á abum. Ade amáá bó alyāgtēn dóo áhídté, boŋ ákäg á Masedonia. ² Akagé’áá échē mbwóg, álāŋgē bad nkalan hiiin níme níwéde bó nlém á abum. Dóo ápédé á Akaya. ³ Andyé-’ε áhed á etūn e ngəŋ éláán. Abōŋsánnáá áke á alon á Siria, dóo ásoŋténé aá bad bé Israel béhəgke mó áwúu mó. Héé átíídé aá móōtīm ámbíd móbwē á Masedonia. ⁴ Bad hiiin bēnwóon mó. Bébédé Sopataa, mwān awe Piiruse awē ámbíd á Beria, Aristakuse bó Sekundus ábe bémbíid á dyad a Tesalonika. Gayose awē ámbíd á dyad a Debe, Timotie, ne Tikikuse bó Trofimus ábe bémbíid á mbwóg e Esia. ⁵ Abén bad bēnké á’sō, bésiné’ sé a dyad á Troas. ⁶ Ade Ngande e Ewele é Ngēn étómé, sēnsól bóle á dyad á Filipi, boŋ ámbíd e e’pun étáan sētán bó a Troas.

Paale adímténé áke á Troas

7 A Satedé ngukél,* sênladén áte hõm ahóg ádyé ndyééd álúmed edənge é Sánjú. Paalɛ akänlé'áá bó póle. Akaláá akal ne akal, kóáñne melúde mé nkuu, ngáne édíí nén bán antənǵén ake née bín é'sánǵé. 8 Bêñchõd e'trúkánñ hiiñ á ton ámín wée sênladénné. 9 Kódemod póg ébéde eché béchágé'áá bán Yutikusɛ andyɛé á wínde, e'chó é'kééné'áá mó mwátiíd tííd ngáne e'chó bémbɛé mó á díd. Achabed áde Paalɛ áñchabédté póle áte, dênkǵñ ansól á e'chó-te bwâmbwam. Dóo ápódté á ton ámín á ndágke eláán, ahúñ á ndóob. Békíí-'áá mó atéd, bétānē amaá awé. 10 Paalɛ ansüd á ndáb mín wê, akúdén mó ámín bon áseb mó. Dóo álǵngéé bad áá “Nyéētāgē áte, eewédeé, adíi adé á alonǵé.” 11 Dóo Paalɛ átímé ámbíd á ndáb mín, ásāl ewele áte bon bóobe bad ábe bédúbpé Krístæ bédyāg. Bóobōo bènkoód adyɛɛ, békale' póle kóáñ bín é'sáa, bon ákag. 12 Bénlyāgéd ene kódemod á ndáb áde mwèn adíí alonǵé. Abé bad bémbɛɛ menyinǵe bwâmbwam.

Paalɛ bésyāǵé á Troas, békíi á Miletus

13 Sêmbé á'sō sêsól á stíma-tê, sêpōñ á edib é nkwě, sékē á dyad á Asos. Awed dóo séntǵngēñnē Paalɛ apém. Anhób áá sébé á'sō áyāle nzii e dyad-tê chóo áñkéénné. 14 Ade átáné sé á dyad á Asos, sêmpém mó á stíma-tê bon syāābōo sékǵg á dyad á Mitilene. 15 Sêhĩdté-'áá hê bon née bín é'sánǵé sékag kóáñ sêpǵg á nkin ní dyad á Kios. Bín bán bésāá ámpē é'sánǵéd sé á nkin ní dyad á Samos, epun éche émbātēñ sêpǵg á nkin ní dyad á Miletus. 16 Paalɛ antíi nén áá sêtóm dyad dé Efesus ámín ábel bon sêébébté pónde á mbwóg e Esia. Ahedé'áá áá mówámsen apɛ á Jerusalem epun é Pentekos édêhób bán chó épag áte.

Paalɛ alyáǵténé belyáged bé mwembé bé Efesus

17 Ade sêpédé á dyad á Miletus, Paalɛ anlóm nsəl wée belyáged bé mwembé bé Efesus, áá bétāñ mó á Miletus. 18 Bêpédé-'áá bon álǵngē bó nén áá “Nyébēñ nyébíi ngáne mbédé ne nyé bootya epun é'sō áde rísúmé mekuu á mbwóg e Esia. 19 Mbēñlé'áá Sánǵwéé ne asuded á yāl ásyāāl, ríkudé ndutul ne mekágsen áyāle ahoge áde bad bé Israel béháǵké'áá me. 20 Nyébēñ nyébíi bán áde ríkánlé'áá nyé nkalaní mĩ bwām, r'ýáǵtē-'ɛ nyé á nhéné, ne áwen mendáb, menkênkonǵédte nyé dyamdyam áde déntǵngēñ nyé awōñgēñ. 21 Melemlem nēñgáne ménsimmē bad bé Israel etúu áte nê dō-'áá ménsimmē bad ábe béesé bad bé Israel méé bétede ádáb ábel é mbéb, bétimēñ Dyób, bédúbé-'ɛ awed Sánǵwéé, Yesuɛ. 22 Bóob-póó, Edáádǵñ éche Esáá élúmte mɛ áte áá ntǵngéné ake á Jerusalem, meebii-'áá chõm éche ébenléd ne mɛ áwed. 23 Mbíi pɛñ nén méé dyad-té áde ríkagké Edáádǵñ

* 20:7 Donǵe á kálag áhédé nén bán: á epun é'só é sôndé.

éche Esáá émáá me etúu asím áte nén áá mbwɔg ne ndutul bóó bésine me. ²⁴ Boŋ meetédéé ádém alongé néé dyam, nhede méé nípid nímem nsón á asóg, nímad-te nsón níme Sánjú Yesue ábágé me áte. Mmém nsón nídí ákal nkalan ní bwám tâŋgene nsimé níme Dyöb álúmtéé baányon.

²⁵ “Mbédé átínté echên, níkanlé nyé nkalan tâŋgene nkamlen ní Dyöb. Bóob-póó mbíí nén méé nyé modmod nyéenyínné me ámpē. ²⁶ Né-óó, nkoo’ nyé aláa chíi nén méé, nzé nyé mod ké ahéé abódé ádē alongé, nyébíi nén bán meesaá me áte, ²⁷ áyāle nén dyamdiam déesaá áde níbáá nyé aláa tâŋgene mekan mésyāal níme Dyöb átífidé áá móóbēl. ²⁸ Nyétédén yāl póndé, nyénɔne-’ε abem á bad áde Edædæŋ éche Esáá ébánné ásē echên, bwám. Nyébê néé benɔn bé mbód ânɔn bad bé Dyöb. Abelé níme mwembé níde níme, mbwiined ne kwééd echē Mwän awédé á awɔg. ²⁹ Mbíí nén méé, nzé mmaá ake, bad bépě átínté echên melelem nêŋgáne esɔb ésóléé á abem á mbód. Béehidé-’áá áde béébébtéé nyé mwembé. ³⁰ Póndé épě áde bad bēbīdté átínté echên dēn, bēnabpé metóm, ábel bad ábe bédúbpé Yesue bēhíde bó. ³¹ Né-óó, nyétéd póndé nyékamtan-ne nén bán ní’yágté’áá nyé moosyāal nkúu ne múte á etún é mwě níláán á metake-té. ³² Bóob-póó, nlyáge nyé á mekáá mé Dyöb méé mwēn ánɔne nyé. Nkalan níme nílángé nyé tâŋgene nsimé ní Dyöb méwōŋgēn nyé. Nwóó ngíne áwéd nyé áte, mēbě-’ε nyé nsimé níme Dyöb ákōŋnéde ábē bad. ³³ Menkēnwōŋgé nílem áte áted mod sílva, ké’ε gól ké’ε mbóté. ³⁴ Nyébēn nyébíí bán nímem mekáá mēn móó níbēnlé nsón boŋ níkuđ ngáb eche syāābe ábēm bad ábe sébelé’áá nsón séchánné’áá kéchéé éche séntōgnēnē. ³⁵ Nlúmté nyé á menzii mésyāal nén méé nyéwēd yāl áte ábel nsón ngáne níbélé’áá, ábel boŋ nyéwōŋgan bad bé nkole, nyékamtan-ne e’yale ábe Sánjú Yesu ánhōbpē áá, ‘Edé nnam mod ábe tómaa ákob.’ ”

³⁶ Paale amaá-’áá ahób nê, bóobε ábē bad bēbwóg mebóbón békáne. ³⁷ Bó baasyāal béchyé’áá áde bóóbōó bēhéneé tál bésōmnē-’ε ályágtēn mó. ³⁸ Chōm éche émbud bó ndutul awóged ébédéé ahób áde Paale ánhōbpē áá béenyínné mó ámpē mbéd. Dóó békíí mó alyáged á stíma.

21

Paale akii á Jerusalem

¹ Sēnyágtén bó sékē-’ε. Sēnsól á stíma. Sēnchabé edib ésebán sētyéeme hōmhōm kóŋh sépē á dyad á Kos. Néé bīn é’sángé, sēmpě á dyad á Rodēs. Sēsýŋgē-’áá hē, sékag á dyad á Patara. ² Awed dóó sétáné stíma echē ekag á Fonisia. Sēsólé-’áá boŋ sébwógkē’ eke. ³ Sēmpě á abwóg á hōm áde sényínaá

alon á Saiprus áde ádé á mendíb-te. Sêmbamé dó sésyǝgké á mbəŋ sétimé á mbwóg e Siria. Sênsüd á dyad á Tirɛ áyāle áhed dó stíma éntǝŋgēnnē nted asuded. ⁴ Sêntán donge á bad áwed ábe bédúbpé Yesue, sêmbé-’ɛ ne bó áyāle e’pun saámbé. Edǝádəŋ éche Esáá ényǝgēd bó béléá Paalɛ bán eékǝg á Jerusalem. ⁵ Bon áde echəd pǝndé émáá áte sêntédé bó séke. Abê bad bésyāā, ne ábab bebaád bóəbe bán bēnhye sé alyǝged kǝŋ syāābǝ sēbíd á dyad-tê, sēpē á nkin mé edíb. Syāābǝ moosyāál sēmbwóg mebóbǝŋ, sékǝnne’. ⁶ Sēmaá-’aá akáne dó syāābǝ sélyǝgténé, sésǝlē á stíma bon bó-’ɛ bétimé ámbíd á ndáb.

⁷ Sēnhidé á dyad á Tirɛ, sékeɛné échəd eke á’sǝ, sēpē á dyad á Tolɛma. Ade sēpédé áwed, sēnléléd bad ábe bédúbpé Yesue, sédyē-’ɛ ne bó epun ehóg. ⁸ Néɛ bīn é’sǝngé sēnhidé á Tolɛma sékē á dyad á Kaisaria. Ade sēpédé áwed sēnkǝ á ndáb echē nkal-é nkaləŋ ní bwām nhóg awē béchǝgé’áá bán Filibɛ, sédyē áhed. Filibɛ abédé nhóg átínté e bad saámbé ábe bēmpwɛdté néɛ benwǝŋɛnɛ á mwembé ní Jerusalem. ⁹ Anchyáá bán bé bebaád bēniin ábe bēnkēmbíi mwɛnchóm. Béhóbé’áá mam níme níhúú ne Dyǝb. ¹⁰ Ade sédíi áwed, dó nkal é edǝádəŋ nhóg awē béchǝgé’áá bán Akabuse ábídé á mbwóg e Judeya bon ápɛ. ¹¹ Apedé-’aá wéɛ sēmbēɛ bon átēdē ngǝá awē Paalɛ, átādnē níme mekuu ne mekáá bon áhǝbē aá, “Edǝádəŋ éche Esáá éhóbé aá, nēn dó bad bé Israel bétādtē mod awe awóó anén ngǝá á Jerusalem, bēbǝ-’ɛ mó á mekáá mé bad ábe béesǝ bad bé Israel.” ¹² Ade séwógé nēn, syāābe bad bēmpē sēnchǝŋ Paalɛ bán eékǝg á Jerusalem. ¹³ Dó Paalɛ áhóbéé aá, “Cheé nyébeleé nê, nyéebíi’é bán nzé nyéchyɛ’ nyéhúnte mɛ nlém á abum-ɛ? Saké átád mɛ á Jerusalem dēmpɛn-ɛé níbǝŋséné, mbǝŋséné ké awé, abele áde níbenléé Sǝngú Yesue.” ¹⁴ Sēnkēnhenlé mó nlém ahəŋlɛn á abum, né-ǝ sēnchené sēhób bán, “Ebenled ngáne Dyǝb átííde.”

¹⁵ Sēndyɛé á Kaisaria nguse é e’pun, dó séládé yǝl bon sékǝg á Jerusalem. ¹⁶ Donge á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēbídé á Kaisaria bómpē bēnwoón sé. Bēnkéɛn sé á ndáb e mod nhóg wéɛ sēntǝŋgēnnē adyɛɛ. Béchǝgé’áá ane mod bán Naasine. Ámbíd á dyad á Saiprus, abédé-’ɛ nhóg awē anlyǝg Krístə adúbe.

Paalɛ akii Jemse anyin

¹⁷ Ade sēpédé á Jerusalem, bad bé Krístə ábe bédé áwed bēnkob sé nken ne menyinɛ. ¹⁸ Néɛ bīn é’sǝngé syāābe Paalɛ sēnkɛ Jemse anyin. Belyǝged bé mwembé bēbédé áhed. ¹⁹ Paalɛ anléléd bó. Ade ámáá bó alɛled, anhídé bó chǝm ésyāā éche Dyǝb ábélé átínté e bad ábe béesǝ bad bé Israel mbwiined ne nsǝn níme mó Paalɛ ábélé. ²⁰ Ade bémáá chǝm

éche Paale áhóbé awóg, bēnken Dyöb. Dóo bélângeé Paale bán, “Mmōḡ enyíne’ née mekan médíí á Jerusalem hén. E’kálé ne e’kálé é’ bad bé Israel bédúbpé Dyöb bōob. Béhíde-’ε mbéndé e Mosεε ne kán esyáál. ²¹ Bélânge-’ε bó nén bán eyágte bad bé Israel bésyāál ábe bédé meloḡ mémpēe nén wě bééhíde mbéndé e Mosεε. Bán elânge bó wéé béeyagé ábab bán, wéé bééhíde-’ε elem éche syánē. ²² Bétânge-’ε awóg bán epedé. Chán-nō débēnlé bōob? ²³ Né-óó, éhíd ngáne sélāā’ε wε. Bad bédé hén bēniin ábe bémwédé melě mé Dyöb. ²⁴ Wěhíd bó nyāābōo nyéke á nwobe, ésábned-te bó kéchéé éche béhédné bó. Ene pónde dóo béhele békāēn nló. Nén débēl moosyáál ábīí aá dyam ké áhéé áde béhóbé wε á yāl déesaá mbále. Bébīí-’ε bán mmōḡ ámpē ebele mekan ngáne mbéndé eche Mosεε éhedéé. ²⁵ Bon pēn sélómmé bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbpé Krístā kálag nén bán béedyág ndyéed echě bébágé myöb mémpēe née mende, béēmwāg mekií, béedyág nyam eche béesinnéé nkāḡ, béēkābē-’ε mesón.” ²⁶ Né-óó, née bīn é’sángé Paale antéd ábē bad, bōobōo békē á nwobe. Dóo ásólé á Ndáb-e-Dyöb, ahób e’pun é’tāḡ nwobe métēdtē bó. Ambīd enē-’ε dóo hébéé mende á nló míme bó mod-té.

Békóbé Paale

²⁷ Ade e’pun saámbe bé nwobe é’kwógé ape á asóg, dóo nguse é bad bé Israel ábe bémbíd a mbwóg e Esia bényíne Paale á Ndáb-e-Dyöb. Héé bépééne mpuutéđ bon bésōlē bad áte, békōbē Paale. ²⁸ Bēmbootéd abón bán, “A-bad bé Israel nyéhyag sé hén-ee! Anén mod mó akag hōm-té áyāgtē bad aá bad bé Israel, mbéndé éche Mosεε, bōobe Ndáb-e-Dyöb, béesaá chōmchōm. Ké bōob dēn apēéne donge á bad ábe béesě bad bé Israel á Ndáb-e-Dyöb-te, nē ábélé-’ε enén ndáb e Dyöb eesaá’ε ámpē.” ²⁹ (Chōm éche énkāḡ bon béhóbé nē édíí áyāle bēnyīn Trofimuse, mod a dyad dé Efesus bó Paal bēwóó á dyad-tē. Né-óó, bēnwēmtēn nén bán Paale asónlé mó á Ndáb-e-Dyöb.)

³⁰ Dyad ásyāál dēmpuutéđ áte, bad bésyāál bēbíđ áwed béhé Paale abum ámīn, bédolé mó káāḡ bēbíden mó á Ndáb-e-Dyöb. Abwōg-ábwōg bēdíb-pe ekob é Ndáb-e-Dyöb. ³¹ Ade ábē bad béhedéé Paale awúu nē, dóo bad behóg békíí mod ambáá a sánze a Roma aláa bán mpuutéđ ídē dyad á Jerusalem áte ásyāál. ³² Abwōg-ábwōg mod ambáá a sánze eebéteé pónde. Ampwēđ sánze émbáá ne esad ásyāgnéd bó á dyad tē wéé bad bēnkaánné. Bad bényíne-’áá ahúene sánze dóo bésógé Paale abōmted. ³³ Dóo mod ambáá a sánze asídté wéé Paale ábédé akób mó, ahób aá béhaan mó bengōbēngōbē bébe. Héé ásedteé aáken, “Nzé-módé nén? Cheé ábélé?” ³⁴ Bad bēmbootéd abón. Baahóg béhōbē échén, ábíníí bēhōbē échíníí. Mpuutéđ mbédé nyaa eche mod ambáá a sánze énkēnhēnlé chōm éche ékóó

abɛnled ahɛd áte. Né-ɔ́, anláá ábê bad aá békɛɛn Paale á ndáb e meláá. ³⁵ Bɛnkɛɛn mós kááŋ bɛpɛɛn mós wɛɛ mbwóg ébédé á mmwɛ ní ndáb e meláá. Boŋ áde bépédé ásol, bémpɛm mós ámín pémén áyāle amute dɛmmād ayəg. ³⁶ Abê bad bésyāāl béhídé'áá bós ámbíd, bébōnē bán, “Béwúu mós!”

Paale alúmté áte aá mós kwedé nkáá

³⁷ Ade béhóbé bán békɛɛne Paale á ndáb e meláá, dós álāŋgɛɛ mod ambáá á sánze nɛn aá mós wós mwā dyam álāa mós. Dós ane mod a mbáá a sánze áhóbɛé aá, “Nédē ehóbe ehób é Grikia? ³⁸ Nédē saké wɛ edé ane mod a Egipto awɛ ampɛ hén pónde póg boŋ ábootéd mpuuté. Anlād e'kálé é sánze é'niin, bad bé ewúɛn, ákɛɛn bós á ehýāŋgɛ.” ³⁹ Hɛɛ Paale álāŋgɛɛ mós aá, “Ndi mod a Israel awɛ abídé á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia. Mod awɛ abídé á dyad áde ádé etógnɛn. Són émwɛ nílaa ábɛn bad akan.” ⁴⁰ Mod ambáá a sánze ambɛ mós kunze aá áhób akan. Né-ɔ́, Paale antyéém á'sō é' ndáb, alúmed ekáá, ekíde énhō baám! Dós ábóótédé bós akalen á ehób é Hibru.

22

¹ “A-besāŋ ne baányāŋ ábɛm, nyéwóglɛn mɛ. Nhɛde nyé alúmed áte nɛn mɛé meékwedé nkáá.” ² Awóg áde bówógé nɛɛ Paale áhóbné bós ehób é Hibru, bɛntōŋ metúu atāle áte. Hɛɛ Paale ákagké á'sō áhóbɛé aá, ³ “Ndi mod a Israel. Béchyáá mɛ á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia, boŋ á dyad á Jerusalem hén dós níkwógé. Mbédé mwān a esukéle awɛ Gamalia. Awe mekáá dós nítoó mekan mé mbéndé níme ábɛd betaa béhídé'áá ayáge. Mémpe mbɛnláá Dyōb ne kán esyāál melemlem ngáne nyémpɛ nyébenléé mós. ⁴ Bad ábe béhídé'áá Nzii é Krísto menhé bós á meséb, kááŋ donge áwāg. Nkóbé'áá bebaád ne baachóm níhāg-ke bós á mbwóg. ⁵ Prisɛ ambáambáa ne káánsɛl e bad bɛmbáá esyāál béhele bɛbíɛd mɛ mbón bán mbále chós níkaléé. Menkob kálag áwāb eché bétɛnlé bānned bé Israel ábe bédé á dyad á Damaskos. Né-ɔ́, menké áwed ákób ábê bad, áhan bós, ápɛɛn-ne bós ámbíd á Jerusalem ábel békógsɛn bós.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue adúbe

(Mbɛl 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ade níkagké, nɛɛ nípédé bɛnbɛn ne dyad á Damaskos, émwɛdmwɛd é ngíne émbíd ámín táléd, épɛn mɛ yāl esyāál. Nɛn dɛmbɛnléd dyam kád é' mūte. ⁷ Dós níhúné á ndōb boŋ níwōgɛ ehób élanɛ mɛ aá ‘A-Sōl, á-Sōl, cheé ékásá boŋ étagtɛ mɛ?’ ⁸ Dós níɛdteé mós mɛé ken ‘Nzée édífí A-Sāŋ?’ Boŋ áhóbɛé aá, ‘Mɛ-ɛé ndé Yesue á Nazaret awɛ étagtɛé, awɛ éhédé á meséb.’ ⁹ Bad ábe syāābō sɛbédé bɛnnyīn éché émwɛdmwɛd boŋ bɛnkɛnwógké ehób éche mod awɛ ahóbé'áá áwɛm. ¹⁰ Dós níɛdteé mɛé, ‘A-Sāŋ cheé nítanɛné ábel?’ Dós Sāŋgwéé álāŋgɛɛ mɛ aá, ‘Hídé ásɛ ékag á dyad tɛ á Damaskos. Nzé epédé

áwed bɛlāā wɛ chõm ɛsyāāl ɛche Dyõb átíídé aá ɛbɛl.’ ¹¹ Echɛ emwɛdmwɛd ɛ ngíne ɛmbɛl meéhɛle’ aá anyínen. Né-ɔ́, bad ábe syáábɔ́ sɛbédé bɛnchāā mɛ á ekáá békɛɛn mɛ á dyad tɛ á Damaskɔs.

¹² “Mod abédé á Damaskɔs awɛ bɛchágé’ aá bán Ananiasɛ. Abédɛɛ mod awɛ abɛnlé’ aá Dyõb, áhídɛ-’ɛ mbéndé ɛche syáne bad bé Israel. Anwõj edúbé bwāmbwam átínté e bad bé Israel ábe bédé á Damaskɔs. ¹³ Ananiasɛ ampɛ áwɛm, atyéém mɛ á nkag, bon áhõbɛ aá, ‘A-mwānned Sɔɔl, bootéd anyínen ampɛ.’ Abwõg-ábwõg membootéd anyínen ampɛ, rínɔné-’ɛ mó. ¹⁴ Anhób aá, ‘Dyõb áde ábɛd betaa ápwédé wɛ ábii míme ntii, ányín awɛ mbɛledɛ awɛ abele mekan míme métánjgéné, áwóg-kɛ ane mbɛledɛ ehób á nsal. ¹⁵ Wɛ-ɛɛ wɛbíd mó mbõj áláa bad bɛsyāāl chõm ɛche ɛnyíne ne ɛche ɛwógé. ¹⁶ Bɔɔb-pɔɔ, cheé-ɔ́ ɛsínɛé? Pádé ásɛ, ɛkwɛntɛn wɛɛ Yesue mó adé wɛ Sánjwéé bédusɛn wɛ. Nɛn débɛl Dyõb déwobé rímõj mbéb.’

*Paalɛ aá Dyõb álómé mó wɛɛ
bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel*

¹⁷ “Mɛntim ámbíd á Jerusalem. Ade ríkánneé á Ndáb-e-Dyõb mennyín ndóg. ¹⁸ A ndóg-te wɛ mennyín Sánjwéé. Anláa mɛ aá, ‘Bɛlé mehélé ɛwamsɛn ahidɛ á Jerusalem áyāle bad ábe bédé á Jerusalem hɛn bɛekobpé chõm ɛche wéhõbpɛ tãnjɛne mɛ.’ ¹⁹ Dóɔ mɛ-’ɛ ríkɛwɛntanné Sánjwéé nɛn mɛɛ, ‘A-Sánj ábɛn bad bɛbíi bwām nɛn bán nkagɛ’ aá á ndáb ɛ mekáne ríkõbɛ, ríwanné-’ɛ bad ábe bédúbpɛ wɛ. ²⁰ A pónde eche bɛwúɛ’ɛ Stefanusɛ awɛ ahóbé’ aá mam tãnjɛne wɛ, mmɛn membé áhed, ríkɛwɛntɛn mɛɛ bɛwúu mó, mɛ-’aá menwálé nkobe rímé bad ábe bɛnwúu mó.’ ²¹ Dóɔ Sánjwéé álãnjgɛɛ mɛ aá, ‘Kãg, áyāle mɛlõm wɛ nchabnede, wɛɛ bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel.’ ”

²² Abɛ bad bɛmbɛ bɛwõglãn Paalɛ káõjɛne á pónde eche átúbé ðín aá mókag wɛɛ bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel. Hɛ dóɔ ábɛ bad bɛbóótédé abón bán “Nyɛmadɛn mó! Nyéwúu mó! Eékwognedɛɛ ábɛ á alonjé.” ²³ Bɛbóné’ aá bɛpɛbté mbóté ámín, bɛpúnté-’ɛ ebumbú ámín. ²⁴ Hɛɛ mod ambáa a sánze álãnjgɛɛ ɛche sánze aá bétɛd Paalɛ békɛɛn mó á ndáb e meláa. Anláa-’ɛ bó aá bɛswádtɛd mó e’tanjú ábɛl bon áhõb nzõm echɛ ekáá bon bad bé Israel bétõgkɛ mó. ²⁵ Bon áde bɛháa mó ábɛl bɛswádtɛd mó e’tanjú, dóɔ Paalɛ áɛdtɛɛ sánze echɛ embé mó bɛnbɛn aáken, “Mbéndé ebagé kunze nɛn bán bɛswádtɛd mod awɛ mbéndé e Roma ɛbɛlé mó mod a Roma e’tanjú áde bɛékáadtɛɛ mó-yɛ?” ²⁶ Ade ene sánze ɛwógé nɛ, ankɛ wɛɛ mod ambáa a sánze áɛdtɛ mó aáken, “Cheé wɛwɛ ɛbɛɛɛ? Ane mod adii mod a Roma.” ²⁷ Dóɔ ane mod ambáa a sánze ákíí wɛɛ Paalɛ bon áɛdtɛ mó aáken, “Láa mɛ, mod a Roma móɔ ɛdíí-yɛ?” Dóɔ Paalɛ ákwɛntanné aá, “ɛɛ.” ²⁸ Hɛɛ mod ambáa

a sánze áhóbéé aá, “Nsábpé nkúú mí mənéné boŋ ngómēnaa a Roma ákwentén aá mbê mod a Roma.” Dóo Paale áhóbéé aá, “Mε pen ndé mod a Roma se á nchyáátén.” ²⁹ Ade bad ábe bēhédé’áá Paale awanen bēwógé nê, ábwōg-ábwōg bēntedé mó, bésidé ámbíd. Mbwóg ménkōb ane mod ambáá a sánze áde ádíbté nén aá Paale adii mod a Roma aá mōhēdē-’ε mó á mehan áde mōnkētāŋgēnné.

Paale atyéémé á nkáásé á’sō é’ káánsel

³⁰ Mod ambáá a sánze ahedé’áá akonj dé ahed áte ásonjten chōm éche bad bé Israel bēhóbé bán Paale abelé. Né-óó, néε bīn é’sánjé, anhób aá bēhūd Paale bengōbengōbē á mekáá, anlébé-’ε beprise bēmbáá ne káánsel esyáál aá bōōbōō békōb mbom. Dóo átédé Paale boŋ átfidē mó á’sō ábāb.

23

¹ Paale annōn ábê bad bé káánsel á míd mé mbōm, boŋ áhōbē aá “A-baányan, kóájne e’chii, nlém rísáá mε á abum bwāmbwam nyaa eché ádēm alongé ádíí á’sō é’ Dyōb.” ² Héε prise ambáámbáá, Ananiase, álāŋgēé bad ábe bēbédé benben ne Paale aá bēbōm mó abén á nsəl. ³ Dóo Paale áhóbéé aá, “Dyōb ámpē débōm wε. Ehóhó é chōm chén! Edyēé hē ebenlad mbéndé ákáad mε, boŋ ké nê, mmōn ebóo’ mbéndé ahób áde éhóbé wéé bēbōm mε.” ⁴ Héε bad ábe bēmbē benben ne Paale bēlāŋgēé mó nén bán, “Esyáá’ prise ambáámbáá a Dyōb.” ⁵ Paale ankwentén bó nén aá, “A-baányan, menkēmbíí’ε mēé mó adé prise ambáámbáá. Eyale e Dyōb éhóbé aá, ‘Mod eetāŋgenéé mod awē akamlan bad mekan mé mbéb ahób áyāl.’”

⁶ Ade Paale anyíné aá átfintē e echoŋ é bad éche ébédé áhed, baahóg bédé bad bé epepé é Sadusia ábíníí-’ε bédé bad bé epepé é Farisia, anchógéd ehób aláá bad bé káánsel aá, “A-baányan, ndii mod a epepé é Farisia mbé-’ε mwān a mod a epepé é Farisia. Ndé á nkáásé hén áyāle nén nsumé nlém nén mēé bad ábe bēwédé bēpuú ámpē.” ⁷ Ahób áde áhóbé nê, bad bé epepé é Farisia ne bé epepé é Sadusia bēmbootéd aselen. Echoŋ é bad éche ébédé áhed énkabén áte. ⁸ (Nén dēmbenléd áyāle bad bé epepé e Sadusia béndūbē nén bán nzé mod awédé eépuudéé ámpē, bédúbé bán ángel éesaá, bédúbé-’ε nén bán e’dáóđəŋ béesaá. Boŋ Befarisia pen béndūbē bán mímén metón mésyāál méláán médé.) ⁹ Ehób émbē échágkē ábê bad ngíne ngíne dóo donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēmbē á epepé é Befarisia bētyéémé ámīn, bébootéd abón ngíne ngíne bán, “Sényīnneé anén mod awusé ké ahóg. Kapóg né edáóđəŋ ké’ε ángel ekoó mó dyam aláá!” ¹⁰ Mmē mpentēn ménchāgē nyaa eché nlém ríhúné’áá ane mod ambáá a sánze aá bēhele bényāb Paale áte. Né-óó, anláá

éche sánze aá béke á amute-tê wê, béhûd Paale á mekáá míme ábê bad boŋ békeen mó á ndáb e meláá.

11 Mmê nkuu dën, Sánŋwéé antyéem Paale á nkəg, aláá mó aá, “Weebáá’, ngáne ébídé me mbón á Jerusalem, wëbíd me mbón ámpē á Roma.”

Béháŋké Paale

12 Néé bïn é’sánŋé mbwembwε, nguse é bad bé Israel bêmbõm bébel ntii, bémwē melě nén bán béedyáá chõmchõm, béemwáá-’aá chõmchõm kááŋ ne béwúú Paale.

13 Bó bad ábe bêmbel mímén ntii béntõm móom méniin. 14 Dóó békíí wéε beprise bémbáá ne belyáged bé dyad boŋ bélāŋgē bó nén bán, “Sêmwédé melě ne amwé dën nén bán séeháá chõmchõm á nsəl kááŋ né sêwúú Paale. 15 Né-óó, nyáābe bad bé káánsel nyélóme mod ambáá a sánze a bad bé Roma nsəl nén bán ápiined nyé Paale. Nyébāmtan nén bán nyéko’ mam mémpēe ahed áte áyāl echê. Boŋ sé pen séēbē mboŋsén áwúu mó adêhób aá mópag hén.”

16 Boŋ Paale mwānyan a mmwáád mwān anwóg ntii míme bébélé áwúú Paale. Né-óó, ankě á ndáb e meláá áke aláá mó. 17 Dóó Paale áchəgέé sánze póg boŋ álāŋgē chó aá, “Kεεné’ enén kódemod wéε mod ambáá a sánze awóó dyam áláa mó.”

18 Héε ene sánze étédé ene kódemod boŋ ákεεné mó wéε mod ambáá a sánze. Héε ene sánze élanŋεé mod a mbáá a sánze aá, “Paale awē adé á mbwəg mó achəgέ me aá m̀pεεn enén kódemod áwōŋ áyāle enén kódemod ewóó dyam áláa wε.”

19 Dóó ane mod ambáá a sánze áchəŋgé mó á ekáá boŋ ásidnād mó á nkəg ásedté mó aá “Cheé éhedeé me aláa?”

20 Dóó ene kódemod élanŋεé mó aá, “Bad bémbáá bé Israel betíídé nén bán bélāā wε bán épεεn Paale á’sō é’ káánsel, ne mbāmtεn nén bán káánsel ehede mam mémpēe atōŋ dé ahed áte tāŋgene Paale. 21 Boŋ weewóglán bó áyāle bad bédé tómaa móom méniin ábe bésóóm ásin mó. Bémwédé melě nén bán béedyáá chõmchõm béemwáá-’aá chõmchõm kááŋ né béwúú mó. Bé máá aboŋsen, bésine-’ε chõm éche wéhōbpē.”

22 Dóó ane mod ambáá a sánze álāŋgέé mó aá, “Weelāŋgέ modmod wéé mólāŋgē me ádén dyam.” Amaá-’aá ahób nê dóó álāŋgέ ene kódemod aá ákag.

Békééné Paale wéε nkamlεε, Feligse

23 Dóó ane mod ambáá a sánze áchénlé éche sánze émbáá émpēe ébe boŋ álāŋgē bó nén aá, “Nyétéd mbwókel é sánze ébe, nyéboŋsen chó áke á Kaisaria nchoo ne sánze móom saámbé éche ékεεne hóse ne mbwókel é sánze ébe éche éwanne mekoŋ. Nyáābōō nyéboŋsen nyéhíde dyam ngāŋ abog nkuu. 24 Nyéhede-’ε Paale hóse eche ékεén mó. Nyélyáged mó nyépεεn mó wéε nkamlεε Feligse ésebán dyam dé mbéb ábenlédé mó.”

25 Bédékě antel kálag eche bēnwālēē echē ehóbe nén aá,

26 “Mε, Kladios Lisiasε με-εέ ntenle wε, nkamlεε a edúbé ambáá, Feligsε. Nlěnté wε. 27 Bad bé Israel békōb anén mod béhédé-’ε mó awúu. Nsōjténé-’aá mée adii mod a Roma, dōo syáabe échēm sánze sékíí mó ahúd áwab mekáá. 28 Nhédé’áá mée mbíi chōm éche béhóbé bán abelé. Né-ōó, menkéén mó á káánsel. 29 Nhédé áte nnyíné nén mée eébeléé dyam áde álúmte nén bán atánǵéné awé ké’ε atánǵéné ake á mbwōg. Mam mésyāāl níme béhóbé bán abelé médii mam níme ménone échab mbéndé. 30 Bélánǵé-’aá me bán bad bé Israel béhǵke mó áwúu mó, dōo rílóme mó áwōη ábwōg-ábwōg. Nlánǵé-’ε bad ábe béhíde mó mekuu mée, béhyε beláa wε chōm éche béhóbé bán abelé.”

31 Echē sánze émběl ngáne bēnlāā’ε bó bán bēbel. Béntēd Paale békēēn mó nkuu ne nkuu kóǵη bēpēēn mó á dyad á Antipatris. 32 Néε bīn é’sánǵé, sánze éche ékéénáá mekuu éntīm ámbíd á ndáb e meláá, bētēdē sánze éche ékééné’áá hōse ákεen Paale. 33 Bēnkeén mó á dyad á Kaisaria. Ade bēpédé bēmbě nkamlεε ene kálag bēbē-’ε Paale áwe mekáá. 34 Ade ane nkamlεε áláá ene kálag ansédéd Paale aáken mbwōg ehée ábídé. Ade ásōjténé aá Paale abídé á mbwōg e Silisia, 35 anhób aá, “Měwōg kéchéé éche éwóó ahób nzé bad ábe béhíde wε mekuu bēpédé.” Héε álánǵé sánze aá békεen Paale á ndáb e kǵη eche kǵη Herōde ánlōǵē, bēnōne-’ε mó áhed.

24

Paale atyéémé á nkáásé á’sō wée Feligsε

1 Ambíd e e’pun é’táan, prisε ambáámbáa Ananiasε, ankě á Kaisaria nchoo ne donǵe á bad bēmbáá bé dyad ne mod a mbéndé nhóg awě béchǵgé’áá bán Tetuluse. Bēmpě á’sō wée nkamlεε Feligsε, béhób mekan níme béhóbé bán Paale abelé. 2 Dōo béchǵgé Tetuluse boη ábootéd Paale mekan ahób á yǵl, aá, “A-nkamlεn Feligs, wε awě edúbé échábé ámin. Debyéé áde ébenladté ákamlεn ápéénédé syánē nsaj á etūn é pónéd. Ebelé-’ε nhǵlén híin níme nípééné mboη áwēd alōjtē. 3 Sēkobé-’ε nē hōm ásyāāl ne pónédé ésyāāl. Sēsáǵnan-ne wε bwāmbwam. 4 Meéhēdēē nén mée mbud wε pónédé abébed boη pεn ndǵá achán nén mée ébenled áboη e’boη bé nlém, éhē sé mwǵ etál, éwóǵlεn mwǵ dyam awě séwóó ahób. 5 Sēnyíné nén bán anén mod adé ekun é mbéb áfintē e bad. Apééné epuutéd áfintē e bad bé Israel nkōǵsé áte rísyāāl, adé-’ε nlyáged nhóg a epepé e Naazarin. 6 Aponé edúbé é ndáb e Dyōb asuded, dōo sékóbé mó. * 8 Nzé esědté mó, mekan níme álāā’ε

* 24:6 Donǵe á kálag dé’sō ébádé nchoo 6b-8a: Séntíí bán sékádte mó ngáne eched mbéndé éhóbéé. 7 Boη mod ambáá a sánze, Lisiasε, ampě ákōbēn sé mó ne epame. 8 Dōo Lisiasε áhóbéé aá bad ábe bēwóǵné mó dyam bēpε áwōη e’sō.

wɛ mmɔŋ wényin nén wɛé chǒm éche séhóbéé édé mbále.”
 9 Bad bé Israel ábe bém̄bē áhed, bǒmpē b́énsāl áte b́éhób bán mekan ńime Tetuluse áhóbéé médé mbále.

Paale akáádé nkáá á'sō wée Feligse

10 Héé dǒo nkamlɛɛ, Feligse ábágé Paale etál aá áhǒb akan, boŋ Paale ábootéd ahób aá, “A-sán, mbíí nén mɛé ekékāād nkáásé á alon tē hén á etún é pǒndé, né-ǒǒ ndé menyinǵe ákáa ním̄m nkáá áwoŋ e'só. 11 Nzé ehɛdé áte, mmɔŋ wényin nén wɛé éétǒm̄ɛ dyǒm dé e'pun ne é'be áde ríkíí á Jerusalem ábe Dyǒb edúbé. 12 Ké epun bad bé Israel béetáneé nées sé mod sépentanné á Ndáb-e-Dyǒb, béetáne-'áa nées ńpuutadté bad, ken á ndáb e mekáne ké'ɛ ḱéhéé á dyad tē. 13 Béewóó'é chǒmchǒm éche élǔmte nén bán mam ńime b́éhóbé bán mbélé médé mbále. 14 Boŋ nkwentan pen nén mɛé, mbɛnle Dyǒb áde ábēd betaa b́ébɛnlé'áá, ahíd áde ŕhídéé Nzii eché etánǵéné. Ndúbpé kááŋne mam mésyāāl ńime méténlédé á mbéndé e Mosɛ ne á kálag é bekal b́e'dáádəŋ. 15 Ḿempē nsumé nlém ne Dyǒb melemlem nées ábén bad b́én ámpē, nén mɛé bad b́esyāāl b́epuú, b́e bwām ne b́e mbéb. 16 Nê dǒ-'aá ákáá boŋ ŕwané áte pǒndé ésyāāl ábɛl boŋ nlém ŕsán mɛ á abum á'sō é' Dyǒb ne á'sō é baányon. 17 Mensyǒg akɛ á Jerusalem nguse é mwě, né-ǒǒ menkě áwed áwānled áb̄m bad mwā m̄oné ne ábe Dyǒb mendɛ. 18 Ade ŕhídéé ním̄én mekan ámbíd, dǒo ábén bad b́etáne mɛ á Ndáb-e-Dyǒb, áde nímáá mekún mé nwoɛe amad. Ndun e mod eebédéé áhed, mpuutéd-te ménk̄mbáá. 19 Boŋ bad bé Israel b́ébédé áhed ábe bém̄bíd á mbwǒg e Esia. Ké bad b́ebágé'áá b́epag áwǒŋ áláa wɛ dyam áde mbélé né bǒo b́éntǎŋgɛn apɛ, nzé émbē nén bán memběl dyam. 20 Ké'ɛ ábén bad ábe bédé hén, b́én b́eláa wɛ dyam dé mbéb áde m̄mbɛnlé áde b́enkāadtē ním̄m nkáá á'sō é káánsɛl, 21 éetóm̄ɛ dyam ahǒg áde m̄mbɛnlé. Menchǒgéd ehób nén mɛé 'Békáadte mɛ chii nén áyāle ndúbpé nén mɛé bad ábe b́ewédé b́epuú.' ”

22 Feligse abédéɛ mod awě ammād Nzii e mbále asǒŋten. Dǒ-'aá áhúdé nkáásé ásē. Anláá bǒ aá, “Nzé nkamlɛɛ Lisiasɛ apedé, dǒo m̄bídédte ním̄én nkáá mbakú.” 23 Hé-'aá álánǵé sánze e mbáá eché enóné'áá Paale aá átéd Paale, áb̄é ánɔne mó. Aá, boŋ pen ábe mó mwā kunze áhé-'ɛ etál nén besón ábe Paale béhyenad mó ḱéhéé éche átǒgnéné.

Paale atyéémé á'sō wée Feligse bǒ Drusilia

24 Nguse é e'pun ámbíd enê, Feligse ampɛén mwaád Drusilia. Drusilia abédéɛ mwān a Israel. Feligse anlóm Paale achǒg, áwǒglɛn nkalan ńime Paale álánǵéé mó tǎŋgɛne adúbe á Yesu Krístəə. 25 Paale aboótédé-'aá mó akale, álánǵē mó ngáne mod átánǵéné abé á bwām awále, ngáne mod átánǵéné yǎl acháə

bwâm, ne Epun é nkáá eche éhúé'. Dóo mbwóg ríkóbé Feligse. Héé áhóbéé áá "Sébé ekag bɔɔb. Nzé nkudé etál ámpē mǎchēlē wε." ²⁶ Mewēmtεn mēbédé mó ámpē áá Paale áβε mó mwá mɔné ámbíd-ámbíd, nén dēmbēl alómé'áá mó achəg póndé té ákanlé mó.

²⁷ Nén dēmbenléd áyāle mwě míβε, dóo Pokus Festuse átédé etál éche Feligse néε nkamlenε. Ngáne Feligse áhédé'áá áá bad bé Israel bėwógen mó bwâm, antédé Paale á mbwóg.

25

Paale áá Kaisεε múmó ákáad mó

¹ Festuse ampě á mbwóg e Kaisaria átéd atii dé nkamlen. E'pun é'láán ámbíd enē, ámbíd á mbwóg e Kaisaria ákē á Jerusalem. ² A Jerusalem wē, beprise bėmbáá ne bad bėmbáá bé Israel bėnlāā Festuse mekan nıme bėhóbé bán Paale abelé. Bėnchān Festuse ³ bán áwōngεn bó ábel bėpεεn Paale á Jerusalem. Bėnlāā mó nē áyāle bēnhəg áwúu mó á nzii. ⁴ Festuse antimtén bó áá, "Paale adé á mbwóg á Kaisaria, mmēn-ne mǎtım ámbíd áwed mwāmpın mí póndé. ⁵ Né-ɔɔ, nzé édé nén bán Paale abelé dıam dé mbėb, ábēn bad bėmbáá bėhíd mε á Kaisaria, bėsómεn mó."

⁶ Festuse andyεé á Jerusalem ámpē dıam e'pun waam ké'ε dyóm bon átımé' á Kaisaria. Néε bın é'sángé, andyεé ásē ákáad nkáá. Anhób áá bėpεεn Paale á kóte. ⁷ Ade bėpééne Paale, bad bé Israel ábe bėmbíd á Jerusalem bėntyēēm mó benben bėbootéd e'bėbtéd é' mekan ahób, ábe bėhóbé bán abelé, bon bėnkēnhenlé alúmed nén bán akoó nımē mekan abel. ⁸ Paale anhób áá mekan nıme bėhóbéé mó áyāl méesaá mbále. Anhób áá, "Meébeleé dıamdıam áde álúmte bán ntāngan mbéndé e bad bé Israel, ké'ε Ndáb-e-Dyób ké'ε Kaisεε a Roma." ⁹ Festuse ahédé'áá áá mókud dın á bwâm á'sō é' bad bé Israel. Né-ɔɔ, ansédéd Paale áá, "Ebōnséné ake á Jerusalem ábel nén ríkáad wε áwed tāngene nımén mam nıme bėhóbéé wε á yāl-ε?" ¹⁰ Paale anhób áá, "A kóte eche Kaisεε a Roma dóo nıtyéémé nén, áhed dó-'áá bėtāngéné mε akáad. Meébeleé bad bé Israel dıam dé mbėb ké ahóg, mmōn ámpē ebıı nē bwâm. ¹¹ Nzé édé nén bán mbóó mbéndé echē ekwōgnédé mbakú e kwééd, né nkwēténé awé. Bon nzé édé nén bán mam nıme bėhóbéé mε áyāl méesaá mbále, né modmod eewóó'ε kunze áβε mε áwab mekáá. Né-ɔɔ, nhóbe nén mεé Kaisεε múmó ákáad mε." ¹² Dóo Festuse álānténé nló ne ábē bad ábe bélébé mó, bon ákwentán áá, "Ngáne émáá ahób wě Kaisεε móɔkāād wε, etāngéné ake wēε Kaisεε."

Festuse alúmté kēn Agripa nkáá nıme Paale áte

¹³ Nguse é e'pun ámbíd enē, kēn Agripa bó Benıse, bėmpě á Kaisaria ákob Festuse nken. ¹⁴ Ade bėmáde áwed nguse

é e'pun, Festuse anlúméd kâḡ Agripa ehób éche Paale áte. Anláá mó aá, “Mod adé hén awě Feligse ânchenéé á mbwɔg. ¹⁵ Ade nípedé-’ε á Jerusalem, beprise bémbáá bé Israel ne bad bémbáá bé dyad bénhōb mam míme béhóbé bán abelé, béchán-’ε me bán nkwid mó nkáá. ¹⁶ Boḡ me-’ε menláá bó meé bad bé Roma béwóó elem nén, béehelée-se bébíded mbakú nén bán mod akwedé nkáá, ésebán asébpé akáádé míme nkáá á’sō wée bad ábe bésómné mó. Bétáḡgéné mó etál abe ákáa míme nkáá. ¹⁷ Né-ɔ́, áde bépédé hén, menkembébedté pónde. Néε bín é’sáḡgé sáḡgén, mendyě áse á kóte nhób-pe meé bépeεn mó. ¹⁸ Bad ábe bésómné mó béntyēem ámín áhób mam míme ábélé, boḡ bénkēnhóbpe bán abelé dyam dé mbéb ké ahóg áde ménwēmtēnnē meé béhōb bán abelé. ¹⁹ Ehób ésyā́l ébedéε nswaḡ míme bēnwōḡgē ne Paale tḡḡgene adúbe ádāb ne dīn á mod nhóg awě béchəgeé bán Yesue awě amaá awé boḡ Paale ahóbe aá adé á alongé. ²⁰ Menkēnkoḡgé abii ngáne níhéláá-se níhēd mímén mekan áte, né-ɔ́, mensédéd Paale nzé ádḡḡ ake á Jerusalem ábel boḡ békáad mó áwed tḡḡgene mekan míme béhóbé bán abelé. ²¹ Boḡ Paale anhób aá bebē bébane mó á mbwɔg káḡḡ ne á pónde eche Kaisεε ábídedtē míme nkáá mbakú. Né-ɔ́, menhób meé sánze ébē éḡḡne mó káḡḡ ne á pónde eche mélōmmē mó wē Kaisεε.” ²² Héε kâḡ Agripa álḡḡgéε Festuse aá, “Mmēn mēdḡḡ anén mod awóḡḡen.” Festuse antímtén mó aá, “Wěwōḡlēn mó chān.”

²³ Néε bín é’sáḡgé, Agripa bó mwānyan Benise bēmpě ne edúbé ésyā́l ne esímo. Bénsāl á ndáb eche mbwóg éladné’áá nchoo ne sánze é mbáámbáa ne bad bémbáá bé dyad. Festuse anhób aá béke bétéd Paale bépeεn mó. ²⁴ Dóó Festuse áhóbéé aá, “A-kâḡ Agripa ne bad bésyā́l ábe syāábō sēdé hén. Anén mod awě nyényíneé hén nén, adii mod awě bad bé Israel, ábe bédé wén ne ábe bédé á Jerusalem bépééne ehób áwēm bán abele mekan mé mbéb. Béhāḡ e’saad nén bán eetḡḡgeneé abé á alongé. ²⁵ Boḡ mmēn meenyíneé dyamdyam áde anén mod ábélé áde átḡḡgéné kwééd. Ngáne édíf-’aá bán mwēn-εé anhób aá Kaisεε mwēn-εé ákāad míme nkáá, né-ɔ́, nhóbé meé mēlōm mó áwed. ²⁶ Ké nē, meékoó’ε dyam awóḡ áde mételée Kaisεε áyā́l echē. Né-ɔ́, mpeéneé mó hén á’sō é’ bad, bwāmbwam á’sō ábōḡ, a-kâḡ Agripa, ábel boḡ nzé mmaá éche ehób ahed áte, níwōḡ chōm éche métenlé. ²⁷ Ayā́le nén éebáá bwām me álóm mod á mbwɔg ésebán nlúmte áte bwām dyam áde ákóó abel.”

26

Paale akáádé míme nkáá á’sō wée kâḡ Agripa

¹ Dóó kâḡ Agripa álḡḡgéε Paale aá, “Ewóó kunze bōob áhób dyam.” Paale ansálé ekáá áte, boḡ ábootéd akáa. Anhób

aá, ² “A-kâḡ Agripa, ntédé nén mée yǎl eboó me áte ányín nén ntyéémé áwoḡ e’só chii ákáa áhúd mekan méšyāāl áyāl níme ábén bad bé Israel béhóbéé bán mbɛlé. ³ Nhóbe nê áyale nén, mbíí nén mée edii mod awè asóḡténé e’lem e’ bad bé Israel, ne wée nswanṭen mbídeé bó. Né-ó ncháa we nén mée éched yǎl, éwóḡlen me. ⁴ Abêm bad bé Israel bébíí alongé ádêm se á mwëndemé áde mbédé á Jerusalem. ⁵ Bélyógé me abíi. Nzé bédáá-’ε, né bèn béhelé bébid mbón nén bán se á mbooted, mbédé mod a epepé éche éhíde’ mímēd mekan mé Dyöb ámbid nyaa echè ewúú áte. Nhíde’ ngáne mod a epepé é Befarisia átáḡéné abel. ⁶ Bóob-póó, nzé ntyéémé á nkáásé hén chii, né edii áyale e’lyág bé nlém ábe níwóó nén mée Dyöb débelé ábēd betaa chóm éche ánhōbpē aá móḡbelé bó. ⁷ Adén dyam dó-’aá nímed metúmbé dyóm ne mébe mészúmé nlém áyāl bán békúd, abe áde bébageé Dyöb edúbé nkuu ne müte. Boḡ ábén e’lyág bé nlém bèn-naa é’káá boḡ bad bé Israel béhōbē’ me mam mé mbéb á yǎl, a-kâḡ. ⁸ Cheé ékáá boḡ nyé bad bé Israel nyééhēlé adúbe nén bán Dyöb ápuudte bad ámbid e kwééd? ⁹ Mmēn ámpē menwémṭén mée ntáḡéné née níhédé nzii éšyāāl ábébed dīn áde Yesue, mod a Nazaret. ¹⁰ Né-’aá mēmberlé á Jerusalem. Menkúd kunze wée beprise bémbáá, nhé-’ε bad bé Dyöb híin á mbwōḡ. Nzé bémbidēdte mbakú nén bán bétáḡéné awé, mémpē nkwēntánnáá. ¹¹ Memmentén bó akóḡsen á ndáb é mekáne éšyāāl, níhedé nén mée béhōb Yesue mam mé mbéb áyāl. Ekaḡ énkōb me áte áyāl echáb nyaa echè níkáḡé’áá á myad mé meloḡ mémpēe átaged bó.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue atimen
(Mbɛl 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Enén nzóm chóó ekáá boḡ níkáḡ á Damaskós ne kunze ne ekag éche beprise bémbáá bēmbéé me. ¹³ A-kâḡ, á nzii wē, dyam kád, dó-’aá nínyíne e’nyínen bé ekíde ábe é’pene’ tómaa enyēn, é’bídé ámín e’lāḡnéd me ne bad ábe syāābōō sēnwōḡ. ¹⁴ Sé moosyāāl sēnhún ásē. Héε níwóḡé ehób élanḡe me á ehób é Hibru aá, ‘A-Sóol, á-Sóol, cheé ékáá boḡ ehé me á meséb. Nzum echè éwannéé me edii nēngáne mwān ákwaglēé abii ányan. Echè yǎl chēn-éé ábeleé mbéb.’ ¹⁵ Dóó nísdṭé mó mée ‘A-Sán, Nzé-móde edii?’ Dóó Sánḡwéé átimtanné me aá, ‘Me-éé ndé Yesue awè éhāḡkē á meséb. ¹⁶ Bóob-póó, hidé ásē étyéem ámín. Mpiídé we ápwed we nēngáne áwēm mbaledε. We-éé wēlāā bad ábe belyágé ásē chóm éche ényíne chii ne éche mēlūmēdtē we á pónde echè ehúe’ á’sō. ¹⁷ Mēsōḡ ádōḡ alongé á mekáá mé bad bé Israel ne á mekáá mé bad ábe béesḡ bad bé Israel ábe mēlōmmē we áwab. ¹⁸ We-éé wēnedé bó mīd ábel béhide á ehíntén-té, békud e’nyínen bé ekíde, béhídē-’ε ásē e

nkamlɛn ní Satan bétim á nkamlɛn ní Dyöb. Nê débêl béküd alagsɛn dé mbéb, bébê-’ε hõm ahóg ne bad ábe Dyöb ásánjtɛ ne adúbe áde bédúbé mɛ.’

*Paale ahóbé chõm éche ékáá
boŋ bad bé Israel bésómén mó*

¹⁹ “Né-óó, a-kâŋ Agripa, ndóg echê ményinnê echê ehúú ádyöb, menkêmbánjé chó ahíd. ²⁰ Bootya hê, membootéd nkalan ní bwâm akal, membootéd á dyad á Damaskos, ríke á Jerusalem boŋ rítimé’ á mbwóg e Israel esyáál, ne á mbwóg e bad ábe béesɛ bad bé Israel. Nkánlé’áá bó mɛé bétede nímbáb mbéb bétimɛn Dyöb, bébɛle-’ε mekan níme mélúmte’ nén bán bétédte nímbáb mbéb. ²¹ Akal áde níkalé’áá nímén nkalan dóó dɛnkâŋ boŋ bad bé Israel békób mɛ áde níbédé á Ndáb-e-Dyöb bépõn-ne mɛ awúu. ²² Boŋ kááŋne bõõb, Dyöb dɛn dóó ákɛwõŋgɛn mɛ. Né-óó, ntyéémé hén ákale nyé moosyáál mbále. Ken bad ábe bédé etógnén ké’ε ábe béesɛ etógnén. Mekan níme níhóbéé médii melemlɛm mé mekan níme bekal bé’dáádəŋ ne Moseε bínhõbpê bán mébenléd. ²³ Bénhõb bán Ane-awê-Béwógtɛ atánjéné áküd metake, abé-’ε mod a’só ápuu. Akalé bad áá e’nyínɛn bé ekíde é’pɛnte’ ábɛd bad bé Israel ekíde bõõb é’pɛnté-’ε bad ábe béesɛ bad bé Israel.”

²⁴ Nyaa eche Paale ánkāá’é embêl Fɛstusɛ ankáné mó áte áá, “A-Paal weesáá’é-yɛ? Adõŋ ayáge ámbáá áhɛde we mĩn apid-ɛ?” ²⁵ Paale ankwentén áá, “A-kâŋ e edúbé, meépagké mĩn. Chõm éche níhóbéé édé mbále nhóbne-’ε debyéé. ²⁶ Měpanléd kâŋ nímén mekan mésyáál áte áyále mbíí mɛé asóŋténé nímén mekan. Ndúbé nén mɛé mwɛn asóŋténé akan téé áde ábenlédé, áyále dyam áde ábenlédé déebenledéé á e’kõŋnédte. ²⁷ A-kâŋ Agripa, edúbé mekan níme bekal bé’dáádəŋ bétélé ásɛ-yɛ? Mbíí mɛé edúbé mó.” ²⁸ Agripa antimtén Paale áá, “Áyál e anén mwă esõŋ á pónde dóó éwémténé wéé móhele móbêl rítimɛn adúbé á Krístə?” ²⁹ Paale ankwentén áá, “Ebê ké á esõŋ é pónde ké’ε pónde eche echabé áte, nkáŋne’ Dyöb nén mɛé, wɛ ne moosyáál awê awóglan mɛ, ábê ngáne rídíí. Boŋ pɛn meekánnéé mɛé béhê nyé bengõbengõbê ngáne béhédé mɛ nén.”

³⁰ Dóó kâŋ, nkamlɛnɛ Fɛstusɛ, mwănyan a kâŋ, Benise ne bad bésyáál ábe bédéé áhed béhídtɛ ásɛ áke. ³¹ Bémáá-’áá abíd, áde békagké nê dóó bébóótédé akal nén bán, “Anén mod eébeleé dyamdyam áde ákwógnédé áhób bán béwúu mó ké’ε béhê mó á mbwóg.” ³² Héɛ Agripa álánjéé Fɛstusɛ áá, “Nheláásɛ nítdê anén mod nzé enkênhób áá Kaisɛɛ móõmăd níme nkáá.”

27

Paale ahídtɛ áke á Roma

¹ Ade bémáá atíi bán sésôl á stíma âke á alonj á Italia, bêm̄bĕ Paale ne bad bé mbwóg bém̄pĕe á mekáá wĕe mod a mbáá a sánze awĕ béchágé'áá bán Juliōse. Juliōse akamlánnáá echonj é sánze éche béchágé'áá bán "Echonj é sánze é Kaisēe." ² Sênsôl stíma á dyad á Adramitium. Ene stíma emmăd abonjŕsen âke á nkin mé edíb é nkwe á mbwóg e Esia. Dôo sébwógkĕ ekĕ. Sêdé akĕ sênwálé Aristakuse. Aristakuse abédĕe mod a mbwóg a Masēdonia, awĕ ambíd á dyad á Tesalonika. ³ Néē bĭn é'sánjĕ, sêm̄pĕ á dyad á Sidon. Juliōse amboón Paale nlém. Antédé aá áke ányĭn baáb, bébe mó kéchéé éche átógnĕné. ⁴ Sênhidé hĕ, sébwógĕ ekĕ. Bonj ngáne edíi bán epub é ngĭne échómmé'áá sé á'sô-te, sêmbamé epub, sébwĕ benben ne mbwóg e Saiprus pĕd eche epub énkĕmbáá ngĭne. Saiprus abédĕe mbwóg echĕ mendíb mĕnləŕnédte. ⁵ Hĕe sétédte nkin á pĕd e mbwóg e Silisia ne mbwóg e Pamfilia bonj sésél á edíb é nkwe-te sĕpăg á dyad á Mira á mbwóg e Lisia. ⁶ Awed mod ambáá a sánze annyĭn stíma eche ebídé á Alēsandria etime' á Italia dôo áhédé sé áwĕd-te. ⁷ Bootya hĕ, stíma ekĕéné sé mwăləŕləŕ e'pun hiin bô-'e é'tóme' sêdĕhób bán sĕpag á dyad á Sinidus. Ngáne edíi bán epub échómmé'áá sé á'sô-te, sĕnkĕnhĕnlé akĕ á'sô ene pĕd. Né-ôo sêmbamé sĕpōŕ á pĕd e mbəŕj wĕe epub éebude'aá atóm. Sĕntóm á Kep Salmōn sĕpĕ á mbwóg e Krĕt echĕ mendíb mĕləŕnédé. ⁸ Sêmbamé nkəg mé edíb mĕn ne mĕn, sêdĕhób bán sĕpag á hōm áde béchəgĕé bán Sef Habos. Adĕ hōm déechabnedĕé dyad á Lasi áyāl.

⁹ Sĕndyĕé áwed bwāmbwam káŕŕj ényĭnnéd nĕn bán nzĕ sĕkiĭ á'sô né dyam dé mbéb áhele ábenléd sé, áyāle ene pónđé mwĕ mĕmmăd ape á asóg, Epun é ngande e abĕ dé mendĕ mé Alagsen dé mbéb chí-'e emmad atóm. Né-ôo, Paale ambĕ bó elébé aá, ¹⁰ "Amúĕ, nnyĭne nĕn mĕé bootya hĕn bōob éhele ébĕĕn syánĕ ebébtéd ákĕen échĕn ekĕ á'sô. Nted mébĕb bwāmbwam, stíma ebéb, nló mí bad-te řhele řtóm." ¹¹ Bonj ane mod a mbáá a sánze andúbé dásō chōm éche mod ambáá a stíma ne mod awĕ awóó stíma bĕnhōbpĕ, enkĕndúbĕé chōm eche Paale ánhōbpĕ. ¹² Adĕ abwóg á hōm áde stíma émbĕĕ áhed, dénkĕmbáá hōm áde mod áhele ádyĕĕ á pónđé echĕ ekukud étómĕé. Né-ôo, bad ábe bĕndəŕj nĕn bán bĕkag á'sô bĕwanen bépe á dyad á Fonis bōo bĕmbuú áte. Fonis abédĕe hōm áde bĕbannĕé stíma á mbwóg e Krĕt áde ánōne' á akuu ne á mbəŕj. Ahed-taá bĕhĕlé'áá-se bĕdyĕ á pónđé e ahéb á ngĭne.

Ekukud étánĕ Paale bó á edib é nkwe-te

¹³ Mwă epub awĕ abídé á mbəŕj ambootéd atóm. Dôo ábĕ bad bĕkámtnĕné bán béhele bĕkĕĕn mĭmab ntíi á'sô. Né-ôo, bĕnhūd ekii éche bĕbwógneé stíma, bonj bĕbammé' nkin mé edíb mí mbwóg e Krĕt. ¹⁴ Bonj béepedĕé ké akĕ bonj epub é

ngíne éche béchəgɛé bán “Epub é pɛd e akuu” ébídén ekukud á Krɛt ébootéd atóm ne ngíne. ¹⁵ Echê epub éntīnéd stíma. Nzii enkêmbáá áke á’sō wée epub ébídéé. Né-ɔ́, sênsóg yǎl awaned áte akɛen stíma á’sō, sétédē nén bán epub cháchá ékɛene’ ch́ pɛd eche édás ch́ akɛen. ¹⁶ Ade sépóó á pɛd e mbəŋ e mwǎ dyad awě adé á mendīb-te awě béchəgɛé bán Kauda, sênkūd mwǎ etál wée epub éebude’áá atóm. Ahed d́óó séwánné ḱóəŋ boŋ sênabpé b́lɛ ábe sédólé’áá ámbíd e’dii, ábɛl boŋ béesanlé áte. Sédé amǎd ábɛl nê ch́m émāá sé á yǎl. ¹⁷ Béndól b́lɛ, bésóléd b́ó á stíma-tê, b́bíd-te nkɔ́d á stíma séwéd b́ó atád. Bébáá’áá nén bán b́hɛle bétómén nló, b́hún á nsí-te á nkin mé edíb á alonŋ á Libia, né-ɔ́, b́ensudéd abad* ásē áde ábɛle boŋ stíma ékag mehélé, b́tédē bán epub ch́ó ne ch́ó ékɛen stíma. ¹⁸ Ekukud émbē étōmnē’ ngíne. B́n é’sǎngé-’áá boŋ bébootéd donŋe dé nted ahúd b́bwēmē’ á mendīb-te. ¹⁹ Néé b́n é’sǎngé ámpē, bébootéd donŋe á bwēm atéd ábe b́bénlé’áá ádol stíma, b́bwémé á edíb-te. B́n b́nkōŋ ábɛl nê. ²⁰ E’pun híin b́ntóm ésebán sényíne’ enyɛn ké’ɛ betintine, epub-pɛ émbē étōme’ ne ngíne esyǎál. Ḱóəŋ ne á asóg, sênhúd yǎl nlém bán sémǎdné.

²¹ Sémadé e’pun híin ésebán mod ahɛle ké ndyééd adyé. Hê d́óó Paale átyéémé ámín átíntê e bad b́esyāál boŋ áhōbē áá, “A-baányan, nyêmbé nyêwóglan mɛ áde ŕhóbé mɛé deéhídté á Krɛt. Nzé nyênwógén mɛ, né deékudéé nímén metake ne enén mbólón echê dékúdé nén b́ɔ́b. ²² B́ɔ́b-pɔ́, ncháa nyé nén mɛé nyéwéd nlém á abum, nló ní mod méetómmé, stíma ch́mpɛn ch́óó ébēb. ²³ Nhóbe nê áyǎle nén nkuu níme ŕtómé nén ángel e Dyōb áde áwóó mɛ áde mbɛnle-’áa empií mɛ, eláá mɛ áá, ²⁴ ‘A-Paal, weewógé’ mbwóg, etǎŋgéné atyéem á’sō wée Kaisɛ. Nlém ní bwám níme Dyōb áwónné-’áá wɛ, ńbélé asoó alonŋé á bad b́esyāál ábe nyáábōo nyédé.’ ²⁵ Né-ɔ́, a-baányan, nyéwéd nlém á abum, áyǎle nén ndúbpé mɛé mekan mésyāál mébɛnléd ngáne b́lǎŋgē mɛ. ²⁶ Epub étǎŋgéné néé étínté syánē á nkin.”

²⁷ Ámbíd e e’pun dyōm ne é’niin nkuu, áde sédíi sédíi á edíb é nkwx́ é Adria, d́óó dyam melúde mé nkuu, bad ábe bédole stíma békámténé bán kapóg syáábōo sêkwogé abíd á nkin. ²⁸ Héé bétédé nkɔ́d níme bétádé ch́m eche édélé áyǎl boŋ b́bwēmé á edíb-te ányín ngáne edíb épédé achab ásē. D́óó bédíbté bán e’che bé edíb ásē é’dé móom mé méta méniin. Mwǎmpín ní pónde ámbíd e nê, b́mbwēm ámpé, bényín bán e’che bé edíb áse édé móom mé méta meláán. ²⁹ B́ewógé’áá mbwóg nén bán stíma éke ebúl á meláa-tê, né-ɔ́, b́ntéd e’kii ábe b́bwəgnadté stíma é’niin, b́húnéd b́ó ámbíd boŋ bébootéd akáne nén bán b́n é’sáa mehélé. ³⁰ Héé

* **27:17** Donŋe á kálag dé’só áwóó, ekii éche ébwogke stíma á mendīb-te.

bad ábe bédole' stíma, bébóótédé nzii ahɛd ásob. Bênsudéd bǎle á mendíb-te, bébāmtān bán békag ekii eche bébwɔgnadté stíma asuded á'sō é' stíma. ³¹ Dóo Paale álāngɛé mod ambáá á sánze ne sánze éche élyágé ásē aá, “Nzé ábén bad ábe bédole stíma béesɛ á stíma-tê hén, nyéelyágé nlém nén bán nyéēbē á alongé.” ³² Né-óó, échê sánze énsɛl nímé nkɔɔd níme ménchāā bǎle bétédē bó é'hóó'.

³³ Ade bɪn é'kwógé asáa, Paale anchān bó moosyáál aá bédyê mwă ndyééd. Anláá bó aá, “Nyêkedyɛ bɔɔb, dyôm dé e'pun ne é'niin, ene pónde esyáál-le nyéedyédēē chómchóm. ³⁴ Ncháa-óó nyé nén mɛé nyédyê ndyééd. Moonyon atāngéné ndyééd adyé ábē ámīn. Ké mbum e esid póg éebóó'ɛ.” ³⁵ Ade Paale áamáá ahób nén, antéd ewele á'sō wɛɛ bó moosyáál, aságnén Dyôb, ásāl áte bon ábootéd adyé. ³⁶ Nén dénwéd bó nlém á abum, bó mod-téé adyé-'ɛ mwă ndyééd. ³⁷ Mesongé mé bad bésyāāl ábe sêbédé á stíma-tê, nábédé mbwókel ébe móom saámbé ne ntóób.† ³⁸ Ade moosyáál áamáá akód, bēnsyóg ngun éche ébédé á stíma-tê á edíb-te ábel bon stíma éhéle áte.

Stíma epángé áte

³⁹ Ade bɪn é'kénlé, bad ábe bédole' stíma bénkênchemmé nkəg mé edíb wɛɛ bébédé. Bon bényiñ nkin wɛɛ stíma éhele etyéem. Dóo bétíídé nén bán nzé stíma ehɛle ápē áhed, né bébǎl áke áson yǎl áhed. ⁴⁰ Bénsɛl nkɔɔd níme ménchāā é'kii ábe bébwɔgnɛé stíma, béhúnéd bó á mendíb-te, béhūnē-'ɛ besānkalaa bé e'pɛd bé mebámbé ábe é'hyômte stíma. Héɛ bépódté abad áte á pɛd e'só e stíma ábel bon epub étínte stíma á'sō. Héɛ sébóótédé áke á nkin. ⁴¹ Bon áde sékagké nê, dóo stíma ébómé yǎl á akúd dé nsíí á mendíb sé. Atyóg áde pɛd e'só e stíma étyágé-'aá nê, stíma enkênhenlé áke ámpē, bon pɛd e mbíd embootéd apānted áte áyāle mendíb méhuéné-'áá ngíne mébómé yǎl áhed. ⁴² Sánze émbel ntii bán béwūū bad bé mbwɔg bésyāāl, ábel nén bó modmod béenyalé' á nkin se bésob. ⁴³ Bon mod a mbáá a sánze ahɛdé'áá aá móson Paale alongé, né-óó, anláá sánze aá ébelé nê. Antīm aláá moosyáál aá bad ábe béhele anyal bóbó bésébe behéb á edíb-te bényal békag á nkin. ⁴⁴ Aá ábe bó-'ɛ belyágé ásē, béchāñned e'pɛd é' stíma béhíde bó ámbíd. Né-'aá, sébélé bon sé moosyáál sépē á nkin ésebán dyamdyam ábele sé modmod.

28

Paale bédyéé á Malta

† 27:37 Donje á kálag dé'só áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne ntóób, donje-'ɛ móom saámbé ne ntóób donje-'ɛ áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne rítāan.

¹ Ade sé máá a pe á nkin ésebán dyam dé mbéb ábélé sé modmod, dóó sésóηténé nén bán ene mbwóg echē edé á edíb-te wée sébédé, béchagēé chó bán Malta. ² Bad bé dyad ábe sétané áhed bēnwōηgēn sé. Mbúú embootéd achó, ahéb-pe ábé, né-óó, bēnkonéd muú bán séwále', békōb-pe sé nken. ³ Paale anlād ngen é lōn áte á mbág. Ade áhāgkē chó á dū, dóó píí e nyā ébidé á mbág ní lōn-tē áde muú rínáné chó, boη ekób mó á ekáá etyóg-ke áhed. ⁴ Ade ábē bad bé dyad bényíné ene nyā ekēnléné Paale á ekáá dóó bēlāngēé nhóg ne aníní bán, "Anén mod adíi mod awē awúe' bad. Aponé kwééd á edíb-te boη kēnē nkáásé ní Dyōb rídíi ríkóbé mó." ⁵ Boη Paale answág ekáá ahúnéd ene nyā á dū-te ésebán ene nyā ebele mó dyamdyam. ⁶ Bésiné'áá bán ábooted achíd, ké'ε áhūn áse mpátepém áwê. Boη née békésinné kóōη ésebán dyamdyam ábenlad mó, dóó bēhāηléné mewēmtēn boη bétimé ahób bán, "Anén mod adíi dyōb."

⁷ Nzag ébédé bēnbēn ne wée sémbēē nē. Mod awē anwōη echē nzag béchágé'áá mó bán Publiosē. Mó abédé nkamlēne ambáá a ene mbwóg echē ebédé á edíb-te. Ankob sé nken achágéd-te sé bwām. ⁸ Publiosē sáá abédé á anōη dé nkole, ahéb dēnsog mó, ekwaglēne-'ε akób mó. Paale ankē áwē toη-tē, akáne', abán mó mekáá á nló, ádíd-te mó bwām. ⁹ Ade bad bēwógé nē bad bé nkole bēmpēe ábe bēbédé á dyad-tē wē, bēmpē wée Paale ádíd-te bó bwām. ¹⁰ Bēmbē sé nde híin. Ade sébwógké eke, bēnhīí sé bwēm á stíma-tē ábe sébēnlédte á nzii.

Paale bébidé á Malta bépédé á Roma

¹¹ Sēmadé á mbwóg e Malta nōn éláán boη sēsōlē stíma echē embíd á Alesandria. Béchágé'áá ene stíma bán, "Myōb níme médé Nhéd." Sédé asyāó né ene stíma ekedyēé áde hōm ene pōndé e ahéb á ngīne esyāól. ¹² Sēnkē, sēpē á dyad á Sirakus. Sēmmād áwed e'pun é'láán. ¹³ Bootya hē dóó sékíí boη sēpāg á dyad ámbáá a Regium. Née bīn é'sāngé epub ēmbootéd abíd á pēd e mbōη. Ámbíd e e'pun é'be sēmpē á dyad á Putioli. ¹⁴ Sēndibéd bad áwed ábe bédúbpé Krístā. Bēnlāā sé bán sébē ne bó sōndé póg. Née sékíí boη sēpag á Roma. ¹⁵ Bānned ábe bédúbpé Krístā bēnwōg bán sēhúe', né-óó, bēmpē kóōηse á hōm áde béchágé'áá bán Dyōn á Apíōs, doηge-'ε bésiné sé hōm áde béchágé'áá bán Ndáb é Beken Eláán. Ade Paale ányíné bó, anságnēn Dyōb, nlēm ríwédnéd-te mó á abum.

Paale apedé á Roma

¹⁶ Ade sēpédé á dyad á Roma bēntédé Paale bán ábē ne mó mwēn boη bēmbané sánze bán énoe mó.

17 Ambíd e e'pun é'láán Paale anchélé bad bémbáá bé Israel ábe bédé á dyad-tê wê á mbom. Ade bépédé anláá bó aá, “A-baányan bé Israel, menkêmbɛnlé ábɛd bad dyam dé mbéb ké ahóg, menkêmbɛl-laá dyam dé mbéb ké ahóg tângene e'lem ábe ábesyánē betaa bélyággké syánē. Bon kénê, ábɛd bad bénkôb me á Jerusalem bébɛ-’ε me á mekáá me benkamlene bé Roma. Né-óó ndé hén néε mod a mbwog. 18 Ade benkamlene bé Roma bémáá me akáad, behédé’áá me achene, áyāle bénkênkudté nzom ké póg echê elúmte nén bán ntāngéné kwééd. 19 Bon bad bé Israel bénkênkwenténné bán bétede me, né-óó, menhób meé Kaisεε mósmād nímém nkáá. Kénê-’ε ménkênwóngé dyamdyam dé mbéb áhób tângene ábém bad. 20 Nén dó-’aá akáá bon ríchɛnlé nyé ábel bon syánē dékal. A mbále ndáá meé nyébii nén bán nzé bengobéngóbē bédé mé á mekáá, né édii áyāle mod awè bad bé Israel bésúmé áyāl bán äpě.” 21 Héε ábê belyáged bélāngéé Paale bán, “Séékūdē kálag ké póg echê ebídé á Judeya áyāl echôn. Mod awe syánē ké nhóg-ke eébidēé áwed se ápēn nlébtéd ké nhóg ké’ε ehób é mbéb áyāl echôn. 22 Bon séédān nímōn mewêmtɛn awóg, áyāle sébii nén bán hōm-téé bad behóbe mam mé mbéb tângene echén epepé éche édii áte.”

23 Né-óó, bóbε Paale bénti akag áde béhyε mó awóglɛn. Echê epun épédé-’aá ndun e mod épē-’ε wéε Paale ádyéé’áá. Paale ambootéd bó mekan mé nkamlen ní Dyōb akale bootya mbwembwε káān ne ngukél. Anwanén ábel bédúbe Yesue. Abñládtáá e'ped ábe é'bidé á kálag e mbéndé e Mose ne á metelag mé bekal bé'dáádān ábel bédúbe nén bán Yesue mó adé Krístā. 24 Bó donge á bad béndübē mó, bon donge dénkéndúbéé bán chōm éche áhóbéé édé mbále. 25 Né-óó, bémbootéd apentɛn áde békagké. Bédêkě, Paale anláá bó aá, “Edáádān éche Esáá éntāngēn áde élangé nkal é'dáádān Yesayaa mekan aá áláa ábɛn betaa aá,

26 ‘Kǎg, éláa ábê bad wéé,
nyéεwōg nyéwōg-ke ámpē bon nyéesónténné mbéd,
nyéɛnñn nyénñn-ne ámpē bon nyéenyínné mbéd.

27 Nhóbe nê áyāle ábén bad bélélé nlém á abum,
békólé nímab metúu,
bédíbé-’ε nímab mǐd.
Nzé enkêmbé nê, né nímab mǐd ményinne’
nímab metúu méwógne’
nímab nlém-me rísōntɛn.

Né bétimén me
né mǎchoód-te bó.’ ”

28 Héε Paale ásógtéé nén aá, “Nyébii-óó nén bán nkalan mé e'choóchon míme Dyōb álómé, álómé mó bób wéε bad ábe

béesě bad bé Israel. Bėwōglēn-ne mó.” * 30 Paale andyěé áwed mwě níbe á ndáb echě mwěn ásápé’áá. Bad bésyāēl ábe béhyágé’áá áwē akobé’áá-’ε bó nken.

31 Akalé’áá nkalaŋ mé nkamlēn ní Dyōb áyāgtē-’ε bad tēŋgene Sāŋgú Yesu Krīstəə ésebán abáa’ dyamdyam, mod-mod enkēnkāŋ-’áá mó áhób dyam.

* **28:28** Doŋge á kálag dé’só ábádé nchoo 29: Ade Paale áhóbé nén bad bé Israel ábe bébédé áhed, bēnhidé bēn ne bēn, bébootéd-te apenten bwāmbwam.

Kálag echě Paale áténlé Baá Roma Ndibned ní kálag

Kálag echě Paale áténlé bad bé Roma ebédéé áboṅsen bó áyāl e epe éche ántíí'é ápe á mwembé níme rídé áwed. Enén kálag elúmté chóm éche adúbe á Krísto ne ngáne alongé á bad bé Krísto átəngéné abé. Paale akoó ahób áwēdte aá, “Nkalanj ní bwām rílúmté nyaa eche Dyöb ábeléé boṅ bad békobnéd áwe e'só. Adúbe dṓó ákəə boṅ bad békobnéd á'sō é' Dyöb” (1.17).

Paale alúmté áte aá éhednad bán bad bésyāal békobnad á'sō é' Dyöb áyāle bó moosyāal bédé ásē e ngíne e mbéb. Aá mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Yesu Krístəə dṓo nē ábenladté.

Paale alúmté áte ámpē aá mod akude alongé dékṓlē abé áde ádíí mod nhóg ne Krístəə. Ene ndín e mod ábelé abé nsaṅ ne Dyöb, Edəádəṅ é Dyöb-pe ébelé éhúd mó ásē e ngíne e mbéb ne e kwééd. Asógté ne elébé éche ábágé bad ne mekenag níme ábágé Dyöb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ne atón áde kálag ékoo'é ahób 1.1-17

E'soósəṅ é'hednad ne moosyāal 1.18-3.20

Nzii e Dyöb ákud e'soósəṅ 3.21-4.25

Alongé dékṓlē abé ne Krístəə 5.1-8.39

Bad bé Israel ne ntíí ní Dyöb 9.1-11.36

Abé á mod a Krísto 12.1-15.13

Nsógtən ne melentən 15.14-16.27

Paale alomé melentən

¹ Mē, Paale, mbəledé awē Yesu Krístəə, mē-éé ntelé enén kálag. Dyöb ápwédé mē ábé awē mbapee a nlomag, ábē-'e mē nsón ákal níme nkalanj ní bwām.

² Mmē nkalanj mṓó Dyöb dénhəbpē á'sō é' pónde aá mṓóbbē ábē bad. Anláá bekal bé'dəádəṅ mam təngene níme nkalanj ngáne bételé mó ásē á Kálag e echě Esáá. ³ Mmén nkalanj rídíí təngene awe Mwän. Á nyaa e moonyəṅ, ane Mwän anchyáád á mbyaa níme Dabidē. ⁴ Á nyaa e Edəádəṅ, Dyöb dénlúméd á ngíne e Edəádəṅ éche Esáá aá mó adé Mwän a Dyöb, apuud áde ámpuúdté mó. Ane Mwän adíí awed Səngwéé, Yesu Krístəə. ⁵ Á dín áde dṓo Dyöb ábágé mē nsimé ábēl-lē mē mbapee a nlomag ábel boṅ bad ábe béesē bad bé Israel bédúbe, bəwógne-'e Krístəə. Nén débēl áde dín déwəṅ edúbé. ⁶ Nyémpē ábe nyédé á aləṅ á Roma, nyédé áfínté e bad ábe Dyöb ápwédé aá bēbē bad ábe Yesu Krístəə.

⁷ Né-ᵛᵛ, ntenle nyé moosyᵛᵛl awě adé á Roma. Nyédii bad ábe Dyᵛᵛb ádáá, apwεdε-ε nyé, ábε ábē bad.

Nsimé ne nsañ míme ríhúú ne Dyᵛᵛb, Titέε awêd ne Sánjú Yesu Krístᵛᵛᵛ míbê ne nyé.

Paale aságnan Dyᵛᵛb

⁸ Dyam dé'sᵛᵛ, nságnan ádēm Dyᵛᵛb áyāle nyé moosyᵛᵛl á dīn áde Yesu Krístᵛᵛᵛ. Nságnan mᵛᵛ áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesuε ákanlaad nkᵛᵛᵛsé áte rísyᵛᵛl. ⁹ Dyᵛᵛb áde míbēnléé ne nlém nhóg akal áde ríkaleé nkalanj mᵛᵛ bwām tñgene awe Mwān, áde me mbónj nén aá nkamtan nyé akamtεn ne akamtεn, ¹⁰ pónde téé nzé nkánne'. Nkánne' nén meé Dyᵛᵛb ábel ríhél nyé ahyε dényín, nzé nê ábónjnéde mᵛᵛ. ¹¹ Ndᵛᵛᵛ bwāmbwam meé rínyín nyé ábel bonj nzé mpedé, ríwêd nyé áte ne nnam míme Edᵛᵛᵛᵛdᵛᵛᵛ é Dyᵛᵛb ébágé me. ¹² Dyam áde ríhóbeé ádíi nén meé, syánē mod-té áwêd nhóg ne aníníi nlém á abum. Adúbe ádēn áwêd me nlém á abum, ádēm-me ámpē áwêd nyé.

¹³ A-baányan, ndᵛᵛᵛ meé nyébii bán nkénwōnj mewēmten ngen ne ngen áhyε dényín nyé, bonj kᵛᵛᵛᵛ ne bᵛᵛᵛᵛ nzii eénédnédeé. Ndᵛᵛᵛ meé mípe wê ábel nsón átínté echēn míme méchyāā e'pun melemlen ngáne míbélé átínté e bad ábe béesě bad bé Israel bémpe. ¹⁴ Nsón míme ríwᵛᵛᵛ rídii ákale bad bésyᵛᵛl nkalanj mᵛᵛ bwām, ken bad bé dyad-ε, ké'ε bad bé ahín. Ntñgené mᵛᵛ akal wéε bad ábe béwᵛᵛᵛ debyéé ne ábe béewᵛᵛᵛ. ¹⁵ Nê dᵛᵛ-áá ákᵛᵛᵛ bonj nwᵛᵛᵛ nlém bwāmbwam ákale nyémpē ábe nyédé á Roma nkalanj mᵛᵛ bwām.

Nkalanj mᵛᵛ bwām ríwᵛᵛᵛ ngíne

¹⁶ Meekwágéé ákal nkalanj mᵛᵛ bwām áyāle mᵛᵛ rídé ngíne e Dyᵛᵛb eché epiínédé moosyᵛᵛl awě adúbpé mᵛᵛ e'sᵛᵛᵛsonj mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁷ Mmēn nkalanj mᵛᵛ bwām rílúmte' syánē nyaa eche Dyᵛᵛb ábeleé bonj bad békobnéd áwe e'sᵛᵛ. Bad békobnad á'sᵛᵛ é' Dyᵛᵛb adúbe áde bédúbpé. Adúbe dᵛᵛᵛ ákᵛᵛᵛ' bonj bad békobnéd á'sᵛᵛ é' Dyᵛᵛb. Nén áde ne ngáne éténlédé á kálag e Dyᵛᵛb nén bán, "Mod awě akᵛᵛᵛnéde á'sᵛᵛ é' Dyᵛᵛb adúbe áde adúbpé, ábē á alongé."

Moonyonj asyᵛᵛl ábelé mbéb á'sᵛᵛ é' Dyᵛᵛb

¹⁸ Dyᵛᵛb álúmte' mímē melingá. Mébídé ádyᵛᵛb tñgene mbeltédé mé mbéb míme bad bébeleé ne e'bébtédé é' mekan ábe bad bébeleé. Mmē mbeltédé mé mbéb ríkᵛᵛᵛ' bad áhíd mbále. ¹⁹ Dyᵛᵛb álúmte' bᵛᵛ mímē melingá áyāle nén bébii mam mésyᵛᵛl míme bad bétñgené abii tñgene Dyᵛᵛb bwām áyāle Dyᵛᵛb dēn álúmté bᵛᵛ. ²⁰ Se á mbooted áde Dyᵛᵛb dēnhəgké nkᵛᵛᵛsé, bwēm ábe áhágé é'lúmte bad bwām nén bán mam mé Dyᵛᵛb míme mod éēnyínnēē dīd méde ne mbále. Enyínnad-ε nén bán eché ngum edé á ngíndé ne á ngíndé, adé-ε ámín e bwēm ésyᵛᵛl.

Né-óó béēwóó' é mbâmtēn ké nhóg âkud alagsēn. ²¹ Kénéé bebíí bán Dyöb ádé, béebagéé mó edúbé néē Dyöb, béēsāgnān-naá mó. Bon pen nímab mewēmtēn mēmbootéd mam níme méesē dyamyam akamtēn, ehintēn ékáá-' é bó mewēmtēn. ²² Béhóbe bán béwóó debyéé, bon bétímé e'yókéł é' bad. ²³ Bésóbé Dyöb áde ádé á ngíndé ne á ngíndé edúbé abe, bétímé bébage bwēm ábe bad béhágne mekáá á nwágēn mí bwēm ábe é'wág, bwēm néē moonyon, menon, nyam ké' e nyā.

²⁴ Né-óó, Dyöb átédte aá esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlan bó ábel mbinde é mekan éche ésudte bó edúbé. ²⁵ Bétédte mbále éche edé tñgene Dyöb béhíde' metóm. Bétédte ábe Dyöb áde áhágé bwēm ésyāal edúbé, bétímé bébage bwēm ábe áhágé. Dyöb dó-'aá bétñgéné mekenag abe á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê. ²⁶ Né-óó, Dyöb áhúdé bó mīd áyāl, atédte bó aá béhíde échab esíí ábel mekan mé mbinde. Bebaád bélyáge' bechóm anañned, bénañnad baachóm bémpēe, áde béētñgenéé abel nê. ²⁷ Baachóm bómpē bélyáge' bebaád anañned ngáne étñgéné abé, béwōō' esíí é ngíne anañned baáb baachóm. Baachóm bébele mekan mé e'són ne baachóm bémpēe. Nê ábele' békudtad yāl nkógsēn níme bétñgéné akud áyāle nímén mekan níme bébeleé.

²⁸ Ngáne édíí-'aá nén bán ábén bad béēwōñnéé Dyöb pónde á alonjé ádāb, Dyöb áhúdé bó mīd áyāl aá békeene nímab mewēmtēn mé mbéb á'sō, bébele mam níme béētñgenéé abel. ²⁹ Mbeltéd mé mbéb nisyāal ríkáá bó nlém áte. Bébébe nlém, bédé ngoód, bélūmte e'béb bé nlém, bédé kónjī, béwúe bad, bédáá kókóó, bédáá edogké, bédé akwáb, bédáá bad ahób ámbíd. ³⁰ Bédáá bad mam ahób á yāl ábébed bó dīn, békós Dyöb, bésyāā bad, bédé epame, bédé kúmbe, bédāā' ebébtéd ahog, béēwōgnēē ábab besáá ne benyaá. ³¹ Bédé eyókéł, béélōntēē akag, béewóó' é edange á nlém-té, béēwóó-'áa nlém ní ngol. ³² Bébíí nén bán Dyöb áhóbé nén aá bad ábe bébele' échē ndín é mekan bétñgéné awé, bon kénê bédii bébele nímé mekan. Saá-kaá nê dēmpēn, békēmtē bad ábe bébele échē ndín é mekan kááñne kémtēn.

2

Bad bé Israel béēhīdēē mbéndé

¹ Né-óó, nyé mod ké ahéé awē akáadte bad bémpēe, ábē kénzéé, eewóó' é mbâmtēn ké nhóg âkud alagsēn. Ayāle nén nzé ekáadte bad áde mmōñ ámpē ébeleé melemlem mé akan níme ekáadteé bó, né ekwide' kááñne echon yāl nkáá. ² Debíí nén bán mbakú échē Dyöb ábídtēé tñgene bad ábe bébele' échē ndín é mekan etñgéné. ³ Bōōb-póó, nzé nyé mod ké ahéé ábídtē mbakú áyāl e mod ampēe, bon mwēn ábele melemlem

mé akan, awémténé aá móhële móbíd mbakú e Dyöb áte-ye? ⁴ Ké'ε aboŋ áde Dyöb ábóó nlém bwâmbwam, áchábtédé nyé e'kad áte, áwesén-ne nyé, nyéetédeé dó née dyam. Nyébii nén bán e'boŋ bé nlém ábe Dyöb áwánlé áyāl echên, é'díí ábe nyé etál áte de áden abé dé mbéb. ⁵ Nyélelé nlém á abum, nyéehēdeē-'aá Dyöb atimen, né-óó, nyéladte yál nkógsen ní Dyöb áte. Akógsēn-ne nyé á Epun é nkáásé. Echē Epun Dyöb délümēd mímē meliŋgá, alúméd-te aá mókáadte' nyaa echē etáŋgéné. ⁶ Asābē mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁷ Bad ábe bépéné mekuu ábel mam míme métáŋgéné ne áhēd ehúmé ne edúbé, bēbē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echē ndín é bad Dyöb débē bó alongé áde déemaá'. ⁸ Bad bémpēe-'ε bédé ábe bétōŋtan dásō échab yál, bébelélé mam míme métáŋgéné, bétímé bēbele dásō e'bébtéd é' mekan. Echē ndín é bad, Dyöb délümēd bó mímē meliŋgá akógsēn-ne bó. ⁹ Baásyāā́l ábe bēbele mbéb, Dyöb débēl bétāg bwâmbwam, bēwóg-ke ndutul, mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁰ Boŋ ne bad ábe bēbele bwām, Dyöb débē bó ehúmé, edúbé ne nsāŋ, mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesē bad bé Israel. ¹¹ Nyébii nén bán Dyöb déekwognádté modmod.

¹² Bad ábe béewóó mbéndé é Mosεε, bēbele mbéb. Dyöb dékāād-te bó ésebán abenlad mbéndé, bēbōō'ε. Bad bé Israel-ε, bó ábe béwóó mbéndé é Mosε, bēbele mbéb, Dyöb débēnléd mbéndé ákáad bó. ¹³ Saké awóg áde mod áwógé mbéndé dōō ákəə' boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb, ahíd áde mod áhídeé échē mbéndé dōō ákəə boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb. ¹⁴ Bad ábe béesē bad bé Israel, béewóó'ε mbéndé, boŋ pónde ké ehéé echē bēbēnlédé mímab mewēmtēn boŋ bēbel chōm éche mbéndé éhóbé, né bélúmte nén bán kénéε béewóó'ε mbéndé, áwab nlém-tē bēbíí nhəŋlén átíntē e mboŋ ne mbéb. ¹⁵ Mmāb mbéltéd nlúmte nén bán chōm éche mbéndé éhēdeé étēnlédé bó á nlém-tē, bēbíí-'ε nén bán mímab nlém rílanŋe bó bán édé nē. Mmab nlém rílúmte bó ké dyam áde bēbélé áde mbéb ké'ε ábóó. ¹⁶ Né-óó, á Epun é nkáásé, Dyöb dékāād bad bésyāā́l nchoo ne chōm éche békámténé ké'ε éche bēbélé ké á kun-tē. Ábe Yesue ene kunze ákáad bad. Áden akan dōó rílanŋeé bad nzé nkale' nkalaní m' bwām.

Bad bé Israel ne échab mbéndé

¹⁷ Bōōb-pōó, nyé ábe nyéchəge yál bán bad bé Israel, nyésumé nlém áyāl e mbéndé éche Mosεε, nyékumé-'ε ekáá á tál bán Dyöb ádíí áden Dyöb. ¹⁸ Nyébíí chōm éche Dyöb áhēdeé aá nyébel, nyébíí-'ε nén bán nyétáŋgéné née nyéhíde chōm éche étáŋgéné, ngáne nyéyáŋké mbéndé. ¹⁹ Nyétédé yál nén bán nyéē nyélyáŋte bad ábe békwédé ndím abii áde bēebíí'ε Dyöb, nyédúbpe bán nyéē nyédé née etrukāŋ éche bad ábe

bédé á ehintén-tê. ²⁰ Nyêtédé yǎl nêe bad ábe bélébe' e'yókél é' bad. Bán nyé-'aá nyêyágte' bad ábe béēbii dyamdyam. Nyêtédé yǎl nê áyāle nyêwēmtan bán ngáne nyébíi mbéndé é Dyöb bwám, nyébíi mekan mésyāā, nyébíi-'ε mbále. ²¹ Βοῶb-ρῶ, ngáne édíf bán nyéē nyêyágte bad bémpēe, chee ékás bon nyéeyágté échēn yǎl? Nyékanle bad bán béēchībē', nyé bēn nyéechībēé-yε? ²² Nyé ábe nyêlānge bad bán béēkabē mesón á ndáb e e'wóngé, nyébēn nyéekábēé mesón-ε? Nyékῶ abele á myöb mémpēe, bon nyéēkāgkē á mebón mé myöb nyéchībē bwēm-ε? * ²³ Nyékume ekáá á tǎl bán nyêwóó mbéndé é Mose, bon nyésudte Dyöb edúbé abóo áde nyébóó'é éche mbéndé. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béesē bad bé Israel béhóbe' Dyöb mam mé mbéb á yǎl áyāle mekan míme nyébeleé."

²⁵ Nzé nyêhíde' mbéndé, né ayag áde nyéyagεé bad ákóó etógnén abé á'sō é' Dyöb. Bon nzé nyéehídé mbéndé, né ayag áde béyagεé nyé, déesaá dyamdyam. ²⁶ Βοῶb-ρῶ, nzé édé bán mod awē béeyagεé abele ngáne mbéndé éhedeé, né Dyöb dékob mó nêe mod awē béyagé. ²⁷ Né-ῶ, bad ábe béhíde mbéndé kénéε béeyagεé bó, bélúmte nyé bad bé Israel bán mekan míme nyébeleé méetāngeneé. Béyagé nyé, nyêwóó-'ε mbéndé éche éténlédé á kálag, bon nyéehídéé chó. ²⁸ Nyébii-ῶ nén bán, saké bad ábe bétōmte' mekún álúmed nén bán bédé bad bé Dyöb bóó békóó bad bé Israel abé. Saá-kaá ayag áde béyagé mod á ekob é yǎl éche ényínnad dῶó ákəə' bon mod ákōη mod a Israel abé. ²⁹ Bon mod awē akōηté mod a Israel abé adii mod awē adé mod a Israel á nlém-tê, nédē, mod awē béyagé á nlém-tê. Edəádəη é Dyöb chó-'aá ébele mímén nsón, saké ahíd áde mod áhídé mbéndé éche bétélé ásē. Dyöb dῶó ákene' ene ndín e mod, saké baányon.

3

Dyöb abele ngáne áhóbe

¹ Nsyāη nhéé-ῶ rídé ábé mod a Israel? Ké-'ε nyaa e nsyāη ehéé edé áyag mod álúmed bán adé mod a Dyöb? ² Nsyāη rídé bwāmbwam. Dyam dé'só, áwab mekáá dῶῶ Dyöb dēmbεé échē eyale. ³ Ngáne édíf bán bó bad behóg bébele'aá ngáne Dyöb dénhōbpē aá bébel, nédē Dyöb dōmpē débeēnlé chōm éche ánhōbpē aá mῶῶbel-ε? ⁴ Eesaá nê. Kénéε moonyon asyāāl ádíi nkal a metóm, Dyöb adé mbále pónde ésyāā. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nzé ehóbe dyam, bad bétāngéné anyín nén bán dyam áde ehóbe adé mbále.

* **2:22** Mebón míme bad bé' bóóó mébédeé ndáb éche énwōη bwēm áte ábe é'lélé nkun.

Nzé békáadte wε, ekáa nyaa echě etánǵéné.”

⁵ Boŋ nzé edé nén bán mam mé mbéb míme débéléé melúmte bwâm bán Dyöb déekwognádté modmod, chán-nō déhōbpē? Nédē dehēle dehób nén bán Dyöb ábélé awusé ákógsen syánē áyāle mbéb míme débélé-yε? (Debyéé á moonyoŋ dōó ríhóbneé nén.) ⁶ Eesaá nê. Nzé émbē nén bán nyaa eche Dyöb ákáadtéé edé awusé, né chán-nō áhēle akáád nkōŋsé? ⁷ Boŋ nzé edé nén bán dyam dé metóm áde ríkálé álúmte ngáne Dyöb ápédé mbále abé nyaa echě bad bébage-'aá mó ehúmé, né cheé-ō ékáá boŋ Dyöb abé ákáādtē με née mod áwě abelé mbéb? ⁸ Cheé-ō syánē déēhōbēē nén bán, “Syánē débél mbéb ábel boŋ mboŋ rínyínned?” Donje á bad béhóbe syánē mam mé mbéb áyāl bán dehóbé ádé akan. Dyöb dékōgsēn ábē bad ábe béhóbe nê nyaa éche étánǵéné.

Modmod eébēlēē ngáne Dyöb áhēdeé aá débél

⁹ Chán-nō syánē déhōbpē? Nyéwémténé bán syánē bad bé Israel detómé bad ábe béesē bad bé Israel-le? Eesaá nê. Mmaá alúmed nén meé ngíne e mbéb ekamlan bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel nyaa póg. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Modmod eesaá áwe abele ngáne Dyöb áhēdeé. Mod ké nhóg eesaá.

¹¹ Mod eesaá awě asóŋténé mbále tǵngene Dyöb, modmod eesaá-'aá awě awane áte ábíi Dyöb.

¹² Moosyáál abáá Dyöb á yǎl.

Bó moosyáál bétímé béwóó abé dé mbéb.

Bó modmod eébēlēē dyam áde átánǵéné. Bó mod ké nhóg mwēn eesaá.

¹³ E'yale ábe é'bíde bó á nsəl é'díi née soŋ echě béēkúteneé.

Bébenlad échab échém é nsəl ádog bad. E'yale ábe é'bíde bó á nsəl é'díi née kem e píi e nyǎ.

¹⁴ Mbon é mehób ne e'bébtéd bé mehób bēn ne bēn bóó é'bíde bó á nsəl.

¹⁵ Mekuu méhēnle bó ásē ásyog mekií.

¹⁶ Kéhéé áde bétóméé ebébtéd ne metake bóó bélyágeé.

¹⁷ Béēbíi' é nsəŋ.

¹⁸ Béēwóo-'áa mbwóg rí Dyöb ké nhóg áte.”

¹⁹ Bōob-pōó, debíi nén bán mekan míme bétélé á kálag e mbéndé, ménəne bad bésyāál ábe bēmbéé échē mbéndé. Né-ōó modmod éēhēlēē-se ádíbē nsəl áte áhób aá mósuú nzom. Ken mod a Israel, ké'ε mod awě eésē mod a Israel. Moosyáál átyēem á'sō é' Dyöb. ²⁰ Nyébii nén bán modmod éēhēlēē-se ákobnéd á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé mam míme mbéndé éhóbéé. Mbéndé edíi dásō alúmed bad bán débéléé mbéb.

Adúbe dōó ákáá boŋ bad békobnád á'sō é' Dyöb

21 Boŋ bɔɔb dɔɔ Dyɔb álúmté syánē nzii echě bad békobnadté áwe e'só. Ene nzii eewóó'é dyaṃdyaṃ ábel ne mbéndé é Mosɛ. Echě mbéndé ne bekal bé'dáádəŋ béhóbé mam t̄ŋgene ene nzii se' bɔɔd. 22 Ene nzii edii nén, mod ké ahéé awě adúbpé Yesu Krístə, mó akobnad á'sō é' Dyɔb. Nhəŋlén ké nhóg méesaá ken mod adé mod a Israel-le, ken mod eesaá. 23 Moosyáál abelé mbéb, modmod eékwognedéé ákud ehúmé é Dyɔb. 24 Nsimé ní Dyɔb níbéle Dyɔb átéde bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'só. Abagé mímé nsimé ngên. Abelé nê akɔde áde Yesu Krístə ákódté bad ábe bédúbpé mó. 25 Dyɔb dēmbě mó néé mende áá áwê áwen nló. Bad békūd-te alagsen dé mbéb áyāle bédúbpé mó. Dyɔb ábéle nê, ákoŋ bad bésyāal alúmed nén áá móbele mekan nyaa echě et̄ŋgéné. Ngen e'só Dyɔb awésánnáá bad, eekógsan-naá bad ábe bēbéle'áá mbéb. 26 Bɔɔb-pɔɔ enén póndé, álúmte bad áá móbele' mekan nyaa echě et̄ŋgéné, álúmte-'e bad áá mókɔb kénzée awě adúbpé Yesuɛ.

27 Ngáne edíi-'aa nê, cheé-ɔ dékumneé ekáá á t̄l? Nê déheɔdnéé. Mbéndé ehéé ehóbé nê? Dekume' ekáá á t̄l áyāle déhídeé mbéndé-ye? Aáy. Deékūmēē ekáá á t̄l áyāle nén, adúbe áde dédúbpé Yesuɛ dɔɔ ákəə boŋ dékūd e'soosəŋ. 28 Syánē denyíne nén bán mod akobnad á'sō é' Dyɔb adúbe áde adúbpé Yesu Krístə saké áyāle ahíd áde áhídeé mbéndé. 29 Ké-'e nyēwēmtan nén bán Dyɔb ádii Dyɔb á bad bé Israel dēmpen-e? Saá mó adé káŋne Dyɔb á bad ábe béesě bad bé Israel-le? Ʒe, mó adé k̄ŋne Dyɔb á bad ábe béesě bad bé Israel. 30 Dyɔb ádii ahóg. Né-ɔɔ, átēd bad ábe bēyágé néé bad ábe békóbnédé áwe e'só nzé bédúbpé Yesu Krístə. Melemlem néé átēdtē bad ábe béeyagéé nzé bōmpē bédúbpé Yesu Krístə. 31 Chán-nō déhōbpē bɔɔb? Nédē dehóbe nén bán atéd áde Dyɔb átédé bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'só, adúbe áde bédúbpé Yesu Krístə álúmte nén bán bad bēhídē mbéndé ámpē-ye? Aáy, eesaá nê. Boŋ pen chōm éche mbéndé ehóbéé chōɔ syánē débánéé mekáá.

4

Adúbe dɔɔ dēnkəŋ boŋ Dyɔb ákob Abrahamɛ

1 Chán-nō déhōbpē t̄ŋgene taa awêd, Abrahamɛ? Cheé ɛmbenléd á póndé echě? 2 Nzé ankobnéd á'sō é' Dyɔb áyāle mekan míme ámbenlé, né anwóŋ dyaṃ áde ákumneé ekáá á t̄l. Boŋ eéhele'aa-se awóŋ dyaṃ ké ahóg áde ákumneé ekáá á t̄l á'sō é' Dyɔb. 3 Eéhele'aa abel nê. Kálag e Dyɔb ehóbé nén áá "Abrahamɛ andúbé Dyɔb, né-ɔɔ, Dyɔb déntēd mó néé mod awě akóbnédé áwe e'só." 4 Nzé mod abelé nsón, bēbéle bésábé mó áyāle nsón míme ábéle. Mmē nsábe méebāgkē

nde. Ndii chõm éche átã̀ngéné akud áyãle ebábé éche ásálté. ⁵ Boŋ nzé mod eébéle nsón boŋ asumé nlém nén aá adúbe áde módúbpé Dyõb dõõ débël boŋ mókobnéd á'sõ é' Dyõb, né Dyõb áde ábele boŋ bad ábe bébéle mbéb békobnéd áwe e'só, détdé mó néé mod awé akõbnédé áwē e'só adúbe áde adúbpé mó. ⁶ Melemlem nê dõõ Dabide ánhõbpé tã̀ngene nnam míme rídé ne bad ábe Dyõb átédé aá békõbnédé áwe e'só, kénéé édii bán bébeleé nsón ké nhóg. ⁷ Dabide anhób aá, "Nnam ne bad ábe Dyõb álágséné nímab mewusé boŋ abóded nímab mbéb. ⁸ Nnam ne mod awé Sã̀n Dyõbe éetúbpé nímē mbéb dīn ámpē."

⁹ Nédē bad ábe béyágé bēnpen bõõ békũd nímē nnam míme Dabide áhóbé, ngé bad ábe béeyagéé bõmpē békud mó? Demaá ahób nén bán kálag e Dyõb ehóbe aá, "Abrahamē andúbé Dyõb, né-õõ, Dyõb déntéd mó néé mod awé akõbnédé áwe e'só." ¹⁰ Póndé ehéé Dyõb dēnchã̀gké mó aá adé mod awé akõbnédé áwe e'só? Ade béeyã̀gēē mó, ngé áde bémáá mó ayag? Nê dēmbenléd áde béeyã̀gēē mó. ¹¹ Bēn'yag mó áde Dyõb ámáá mó akob. Ayag áde bēn'yagké mó dēmbē e'chemléd ábe é'sógtan nén bán akõbnédé á'sõ é' Dyõb adúbe áde adúbpé, kénéé édii bán áde ánkobnédté á'sõ é' Dyõb bēnkēn'yagké mó. Nê ábédé ábel boŋ Abrahamē ábé sáá a bad béyã̀al ábe béeyagéé, ábe békõbnédé á'sõ e' Dyõb adúbe áde bédúbpé Dyõb. ¹² Nê ábédé ámpē ábel ábê-ε sáá a bad ábe béyágé ábe bõmpē bédúbpé Dyõb melemlem ngáne Abrahamē eched sã̀n ándübēē á póndé eche béeyã̀gēē mó.

*Adúbe dõõ ákã̀' boŋ mod
ákud chõm éche Dyõb áhóbé*

¹³ Dyam démpēe áde débii ádii nén bán, se' bõõd Dyõb dénlã̀ Abrahamē ne míme nchyaátén aá mõõbē nkõŋsé áwab mekáá. Dyõb dénkēnhõbpé nén áyãle Abrahamē áhídé'áá éche mbéndé. Dyõb dénhõb nê áyãle Abrahamē andúbé mó, Dyõb átéd-tε mó néé mod awé akõbnédé áwe e'só. ¹⁴ Nzé émbē nén bán bad ábe behíde mbéndé bõõ békũd chõm éche Dyõb áhóbé aá mõõbē, né adúbe áde bad bédúbpé Dyõb áde ngēn. Né chõm éche Dyõb áhóbé-ε aá mõõbē éesaá dyamdyam. ¹⁵ Chõm éche mbéndé ébeleé édii dásõ ápiined bad melingá mé Dyõb. Boŋ nzé mbéndé eésē, abóo á mbéndé déēbã̀gkē. ¹⁶ Nê dõ-'aá ákã̀' boŋ Dyõb álã̀ngē dásõ bad ábe bédúbpé mó aá mõõbēl dyam áde móhóbé. Abelé nê ábel boŋ ényined nén bán nímē nsimé mõõ ríkã̀' boŋ álã̀ngē nchyaátén míme Abrahamē ngen póg ne ngen ésyã̀al aá mõõbelé bõ dyam áde móhóbé. Saké bad ábe behíde mbéndé bēnpen bõõ ámbēé akag. Ambē káã̀ne bad béyã̀al ábe bédúbpé Dyõb ngáne Abrahamē ándübēē. Abrahamē ádii sáá awé syánē moosyã̀al.

17 Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Abrahame aá, “Mbélé we sáá a meloŋ hiin.” Né-ɔ́, Abrahame mó adé syánē sáá á’sō é’ Dyöb. Dyöb áde Abrahame ádúbpé dōó adé Dyöb áde ábage bad ábe bēwédé alongé, dō-’aá áhóbe’ boŋ mekan níme méesě mébé. 18 Abrahame andúbé Dyöb ásūm-me níme nlém áwē, kénéε édíí bán á mīd mé moonyoŋ, nzom ké póg enkēmbáá echē elúmte bán mam níme Dyöb dénhōbpē aá mébenléd mébenléd-te. Andúbé aá móṣbē “Sáá a meloŋ hiin” ngáne Dyöb dénlāā’ é mó aá, “Mmōŋ nchyaátén mébuú áte née betintine.” 19 Ade Dyöb álángé Abrahame nē, ambé dyam mbwókel e mwě. Ambíí aá móṣlyəgēé moonyoŋ ámpē, abíí-’ε aá mwaád Seraa adé ekom. Boŋ ké nē, adúbe dénkēnsudté mó. 20 Nlém méehúne’ aá mó t̄ŋgene dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móṣbelé mó, boŋ adúbe dénwēd mó áte, ábage Dyöb ehúmé. 21 Ammād áwe nlém-tē nén aá Dyöb débēl chōm éche áhóbé aá móṣbēl. 22 Né-ɔ́, adúbe áde Abrahame dénkēŋ Dyöb déntēd mó née mod awě abele mekan ngáne Dyöb áhedεé. 23 Bōob-pōó, e’yale ábe é’ténlédé nén bán, “Dyöb déntēd mó née mod awě abele mekan ngáne áhedεé” béesaá áyāle Abrahame mwēmpen. 24 Abē e’yale é’dé áyāl e syánē ámpē. Dyöb déntēd syánē ámpē ábe dedúbpé née ábe bad, mó apuúdté Yesu Krīstəə, Sāŋgwéé awēd. 25 Krīstəə móó Dyöb dēmbéé aá áwē áyāle mbéb nímēd. Dyöb apúúdté mó ábel boŋ dékud nzii ákobned á’sō é’ Dyöb.

5

Depedé á nchemten ne Dyöb

1 Né-ɔ́, ngáne édíí bán adúbe áde dedúbpé ábélé Dyöb átédé syánē née bad ábe békóbnédé áwe e’só, syánē dedé nsan ne Dyöb. Echēd Sāŋ, Yesu Krīstəə mó akəó boŋ debé nsan ne Dyöb. 2 Mó-’aá adíbnédé syánē nzii echē adúbe áde dedúbpé ábélé boŋ syánē debíí nsimé ní Dyöb. Né-ɔ́, dedé menyiŋge bwāmbwam áyāle desumé nlém nén bán deékūd ehúmé é Dyöb. 3 Dedé menyiŋge ámpē áyāl e metake níme dékudεé, debíí nén bán metake mépeene’ e’wéd bé nlém. 4 E’wéd bé nlém-me é’bele dewóŋ abé áde ákobnad ne Dyöb. Adē akobned áde dékobnadté-’ε á’sō é’ Dyöb dō-’aá ábele boŋ dewóŋ e’lyág bé nlém nén bán Dyöb débēl chōm éche áhóbé aá móṣbelé syánē. 5 Nzé delyáge-’ε nlém, déebídté mekáá mé ngēn áyāle nén, Dyöb álúmté syánē ngáne ápédé syánē adəŋ abel áde ábélé boŋ échē edəŋge ésól syánē á nlém-tē. Abelé nén abe áde ábágé syánē échē Edəádəŋ éche Esáá.

6 Ade dénkēnwóŋgé ngíne ké póg áwóŋgen éche syánē yāl, Krīstəə anwé á nló nímēd, bebel bé mbéb á pónde eche Dyöb déntíí’ε. 7 Elélé áte mod áwé á nló ní mod awě abele’ mekan

míme métánǵéné á'sō é' Dyõb. Kapõg-ke mod ahæle ákwentén áwê á nló mí mod a bwám. ⁸ Bon Dyõb álúmté syánē aá módáá syánē áyāle nén ambël aá Krístæá áwê á nló mímēd áde dédíi débédé bebél bé mbéb. ⁹ Dekõbnédé á'sō é' Dyõb áyāle mekií míme Yesue míme mésýógkē á nló mímēd. Nzé mekií míme Yesue míme mésýógkē á nló mímēd mebélé dekõbnédé á'sō e' Dyõb, nén déélúmtēē syánē bán Krístæá ätõm syánē ason nê ásē e melingá mé Dyõb-ε? ¹⁰ Ade débédé bad bé ekõyí bé Dyõb, kwééd echē awe Mwän áwédé embël dépē á nchemtēn ne mó. Ngáne édífí-'aá bán depedé á nchemtēn ne Dyõb, abé áde awe Mwän ádíí á alongé, á asóg, äson syánē. ¹¹ Saá-kaá nê dēmpēn, bon dewóge menyinge áyāle Dyõb ábélé syánē dedé ábē bad, mbwiined ne echēd Sán Yesu Krístæá, mó awē akáá bon debé á nchemtēn ne Dyõb.

Nhæjlen míme rídé átíntê e Adame bó Krístæá

¹² Mod nhóg mó ambël bon mbéb mípe á nkõñsé-te, mbéb mó-'aá mípééné kwééd. Né-õó, moosyáál awág áyāle moonyon asyáál abelé mbéb. ¹³ Dyõb ádêhób aá móbage bad mbéndé, né bad bébele mbéb á nkõñsé-te. Bon kéhéé wéε mbéndé éesaá, modmod éhēlēē-sε ahób aá mod abóó mbéndé. ¹⁴ Bon kénê, bootya á póndé eche Adame ápe á póndé eche Moseε, póndé eche Dyõb ábágé mbéndé, kwééd enwõñ ngíne ámín e moonyon asyáál. Bad béwágáá kénê bēnkēmbóó'ē mbéndé e Dyõb melemlen ngáne Adame ámbõõ'ē.

Adame abédé á nwágén míme ane awē antánǵén ape, néde Krístæá. ¹⁵ Abē bad bébe béesaá nyaa póg, áyāle nén nde echē Dyõb ábágé bad ngên, eche Yesu Krístæá ápééné, éesaá melemlen nēñgáne dyam áde mbéb míme Adame mēmpéénné. Edé mbále bán bad híin béwédé áyāle mbéb míme mod nhóg ábélé. Bon nsimé rí Dyõb ríchábé ámín bwámbwam tómaa mímé mbéb. Bad híin békúdé nde e Dyõb ngên nyaa echē echabé ámín, ámbíd e mod nhóg, Yesu Krístæá. ¹⁶ Nde e Dyõb-pe ámpē éesaá melemlen née dyam áde mbéb míme Adame ámbenlé dēmpéénné. Mmē mbéb nhóg míme Adame ríkás moosyáál akwedé nkáá á'sō é' Dyõb. Bon ene nde ekáá Dyõb átédé bad née bad ábe békõbnédé awē e'só, kénéé édífí bán bad bébele mbéb abel ne abel. ¹⁷ Edé mbále bán mbéb míme mod nhóg Adame ámbenlé, mbélé bad bésyāäl bédé ásē e ngíne e kwééd. Bon akan áde aníníí mod nhóg, Yesu Krístæá ábélé, átómténé ngíne abé. Nén débël bad bésyāäl ábe békúdé nsimé rí Dyõb míme ríchábé ámín békõbnéd-te áwe e'só békūd alongé áde déemaá', bēwõñ ngíne ámín e chõm ésyāäl. ¹⁸ Né-õó, mímé mbéb nhóg míme Adame ámbenlé, mēmbël Dyõb dēnkwid baasyāäl nkáá. Melemlen nê dõõ dyam á bwám ahóg áde Krístæá ábélé dēmbenlé bad bésyāäl békõbnéd á'sō

é' Dyõb, békūd-te alongé. ¹⁹ Awógen áde mod nhóg, Adame, énkénwógénne Dyõb dēmbēl moonyon asyāal ambé mod a mbéb. Melemlem nê dōo awógen áde mod nhóg, Krīstāa awógné Dyõb, ábélé bad híin békóbnédé á'sō é' Dyõb. ²⁰ Dyõb dēmpēén mbéndé ábel abel dé mbéb ákag á'sō. Bon kéhéé wéé abel dé mbéb ákagké á'sō, nsimé ní Dyõb mbélé ríkg á'sō tómaa nê. ²¹ Né-ōó, ngáne mbéb ríwóó ngíne ápēen kwééd, nê dōo nsimé ní Dyõb mómpē ríwóó ngíne ábel bon bad békobned á'sō é' Dyõb, békud alongé áde déemaá' mbwiined ne Yesu Krīstāa, Sāngwéé awêd.

6

Mbéb ríwúú syánē bon Yesuē apuúdté syánē

¹ Chán-nō déhābpē bōob? Edé bán débē débēle mbéb ábel bon nsimé ní Dyõb ríchágke-ε? ² Aáy éesaá nê. Syāa dewédé, deewóó'ē dyamdyam abel ne mbéb ámpē. Chán-nō déhele debé débélé' mbéb? ³ Nyéebii'ē nén bán áde dékúdé edusen bon debé mod nhóg ne Krīstāa denwé ne mó-ye? ⁴ Edusen éche syánē dēnkudté, élúmtē' bán syánē dewédé, bélímé-'ε syánē ne mó. Nén dēmbēnléd ábel bon déwōn abé dékōlē. Nén áde melemlem ne ngáne Titée apúúdté Krīstāa ne éche ehúmé á alongé dékōlē. ⁵ Nzé syánē dedé nhóg ne mó áyāl e eche kwééd né syánē débē nhóg ámpē ne mó áde apuú'ē. ⁶ Debí bán áde bēmboméé Krīstāa á awōg, bēmbomnéd mó abé áde dénwōngē bōod. Abel bon ngíne echē ádē abé dé' bōod áde ábéltaá syánē mbéb ébōo ne abōo ásyāal. Nén débēl mbéb méetédte syánē ntān ámpē. ⁷ Nzé mod awédé, mbéb méekamlánne mó ámpē. ⁸ Bōob-pōó, ngáne déwédé ne Krīstāa, dedúbpé bán débē á alongé ne mó. ⁹ Syánē dedúbpé nê áyāle debí bán Krīstāa apuúdé, éewáá-'aa ámpē. Kwééd eewóó-'aa ngíne ké póg ámīn echē ámpē. ¹⁰ Awé áde awédé, mbéb méewóó'ē dyam ké ahóg abel ne mó ámpē. Alongé áde ádí-'ε áte bōob ádíi alongé áde ádí ne Dyõb. ¹¹ Melemlem nê dōo nyémpē nyétāngéné yāl anyín nēe bad ábe bēwédé, ábel bon mbéb méekamlán nyé ámpē. Nyényín-ne yāl nēe bad ábe bédé á alongé ne Dyõb mbwiined ne Yesu Krīstāa.

¹² Né-ōó, nyéēmwāg se mbéb ríkamlán echēn yāl e moonyon echē éwāg. Nê débēl nyéehidéé mekan mé esíí mé ekob é yāl ámpē. ¹³ Nyéetāngēneé-'ε nēe nyétédte echēn pēd e yāl ké póg á mbéb-te se nyébenléd chó ábel mekan mé mbéb. Bon pēn, nyébe yāl wéé Dyõb nēe bad ábe bēbítde á kwééd-te, bon hébe bó alongé dékōlē. Nyébe echēn yāl esyāal á mekáá mé Dyõb ábel bon ábenlad nyé ábel mekan míme métāngéné á'sō é' Dyõb. ¹⁴ Mbéb méetāngēneé nēe ríkamléné nyé. Nyéesaá ásē e mbéndé bon nyédé ásē e nsimé ní Dyõb.

Débê betâŋ âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé

¹⁵ Chán-nō déhōbpē bōob? Ngáne dédíí ásē e nsimé í Dyöb, nédē débê débēle mbéb áyāle deesaá ásē e mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nê. ¹⁶ Nyéebíí'é bán nzé mod abagé yāl néē ntāŋ ásē e mod ampée, âbel kéchéé éche ane mod áhóbéé, né adíí ntāŋ awē ane mod-ε? Bad ábe bébágé yāl âbel mekan mé mbéb, chōm éche békudéé édíí kwééd. Boŋ mod awē abagé yāl âbel ngáne Dyöb áhedéé, abág mod awē abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyöb. ¹⁷ Nságnen mbê ne Dyöb. Nyé ábe nyēmbé betāŋ ásē e mbéb, nyētimé nyēhíde mbále e mekan mésyāāl míme béyágté nyé ne nlém nhóg. ¹⁸ Bōob-pe áde Dyöb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb nyētime betāŋ, âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé. ¹⁹ Nhóbe mímén mésyāāl á nyaa e moonyon áyāle nén nyé nēŋgáne baányon, nsōŋten méechabéé nyé ámín. Ngen e'só, nyēmbē echen yāl esyāál néē betāŋ, nyébelé mbinde é mekan ne e'bébtéd é mekan, nyébelé-ε ebébtéd chēn ne chēn, nyékag á'sō. Bōob-pōó nyétāŋgéné echen yāl esyāál abe néē betāŋ, âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé, nén débēl alongé ádēn désāŋ. ²⁰ Ngen e'só áde nyébédé betāŋ ásē e mbéb, nyēnkēnwōŋgé dyam abelen mekan míme Dyöb áhedéé aá nyébel. ²¹ Nsyāŋ ríhéé nyēnkudté áde nyébéláá mekan míme mékwágté nyé bōob. Chōm éche míme mekan mépeeneé édíí kwééd. ²² Boŋ bōob, Dyöb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb, betāŋ bé Dyöb-paá nyédíí. Nsyāŋ míme nyékudéé rídíí nén bán Dyöb ábelé nyésáá ngáne ábē bad bétāŋgéné asāŋ. Nê débēl nyéēkūd alongé áde déemaá'. ²³ Nyébíí nén bán nsábe míme mbéb mípeeneé rídíí kwééd. Boŋ nde echē Dyöb ábageé bad ngēn edíí alongé áde déemaá'. Dekude dō, abé áde dédíí ne Yesu Krístā, Sāŋgwéé awēd.

7

Bad bé Krísto béesaá ásē e mbéndé ámpē

¹ A-baányan, nyédíí bad ábe bébíí mbéndé. Nyéebíí'é bán mbéndé ekamlan mod dāsō á póndé eche adíí á alongé-ye? ² Détéd elānsén áyāl e ehób é e'wōŋgé. Nzé mmwaád awóó nchóm, mbéndé ehóbe nén bán atāŋgéné abé ne nchóm póndé esyāál eche nchóm adíí á alongé. Boŋ nzé nchóm awédé, mbéndé e e'wōŋgé eekóbéé mó ámpē. ³ Né-ōó, nzé adyēné mod ampée áde nchóm adíí adíí á alongé né béchag mó bán adíí nkáb-a-meson. Boŋ nzé nchóm awédé né awóó kunze á'sō é' mbéndé, nzé awóó-ε nchóm ampée, ene póndé, né eekábéé asón. ⁴ A-baányan, nê dōó édíí ne nyémpē. Mbéndé eekamlánne nyé ámpē áyāle awé áde Yesue áwédé, nyémpē nyēwédé. Bōob-pōó, nyédíí bad ábe mod ampée, Yesue awē Dyöb ápuúdté, âbel boŋ nyébele Dyöb bwám. ⁵ Ayāle á

póndé eche áded abé á moonyon akámlánnáá syánē, mbéndé epuúdté'áá syánē esíí é mekan mé ekob é yāl áte. Nén ábéláá débélé' mekan mé mbéb níme mépεεne' kwééd. ⁶ Boη bɔɔb dehídté ásē e mbéndé, awé áde déwédé. Né-ɔ́, mbéndé echě ekámlánnáá syánē née betáη eékamlánné ne syánē ámpē. Nén ábélé dehíde dásɔ nzii ekóólé bɔɔb ábele Dyɔb. Debenle mó nyaa echě Edáádəη é Dyɔb élan̄gεé syánē, saké nhídtɛn ne mbéndé éche bétélé ásē.

Mbéndé e Dyɔb chɔ elúmte' syánē nímed mbéb

⁷ Chán-nɔ́ déhɔbpē bɔɔb? Nédē déhɔb bán mbéndé edé mbéb-ε? Aáy, deéhēlēē-se dehób nē. Boη mbéndé chɔ ekáá boη mbíí chɔm éche mbéb rídíí. Nzé mbéndé enkēnhób áá mod eesídé chɔm é mod, né meebíí'é nén mεé ásíi chɔm é mod áde mbéb. ⁸ Boη ene mbéndé ennyēm me mewēmten mé mbéb ásē, ébel níbootéd bwēm é' bad asii nyaa ne nyaa. Nzé mbéndé eésē, né mbéb méesaá dyamdyam. ⁹ Póndé ebédé echě ménkēmbíí'é mbéndé. Boη á póndé echě mbíí mbéndé, esíí é abel dé mbéb ěmpuú me áte, nwé-'ε. ¹⁰ Mbéndé eche Dyɔb ábágé áá chɔ́ epεεne alongé chɔ́chɔ́ étim me awúu. ¹¹ Mbéb mēnkud etál ámbíd e mbéndé, rídɔg me, mbel mbéb. Né-ɔ́ mbéb móɔ níwúú me.

¹² Né-ɔ́, denyíne nén bán mbéndé chēn esáá, chɔm-éε mbéndé éhóbεé esáá, étán̄géné, édé-'ε bwám. ¹³ Nédē nē álúmte nén bán chɔm éche édé bwám étimé me nē kwééd apiined-ε? Aáy, éesaá nē. Saké mbéndé chɔ epíínédé me kwééd, mbéb móɔ nípóó ámbíd e mbéndé, chɔm echě edé bwám, apiined me kwééd. Nén dēmbenléd ábel nén bad bényín ngáne mbéb rídíí. Né-ɔ́, mbéndé e Dyɔb ebele' mbéb rílúmte eche ngine bwámbwam.

Nzum echě ewante' moonyon áte

¹⁴ Debíí nén bán mbéndé eche déhóbεé edíi chɔm é edáádəη. Boη ndíi moonyon a ekob. Ndíi née mod awě bésómé ásē e mbéb née ntán̄. ¹⁵ Meesóηtánné mbeltéd nímmēm. Mam níme níhedéé abel, meébēlēē mó. Mam níme níkóó móɔ nítimeé abel. ¹⁶ Bɔɔb-pɔ́, abel áde mbéleé chɔm éche méehedéé abel, nén álúmte bán nkwěnténé mεé mbéndé edé bwám. ¹⁷ Boη á mbále saké mmēn nkoo' abel, mbéb níme rídé me áte móɔ mbelte me nē. ¹⁸ Mbíí mεé dyam á bwám ké ahóg déesaá me áte, nédē, ne nlém ní moonyon níme níwóó, kénéε edíí bán nlém rídé me áte ábel dyam á bwám, meéhēlēē dɔ́ abel. ¹⁹ Meébēlēē dyam á bwám áde rídáá abel, boη dyam dé mbéb áde méehedéé abel, dɔ́ nítimeé abel. ²⁰ Bɔɔb-pɔ́ abel áde mbéleé dyam áde méehedéé abel, nén álúmte nén bán saké mmēn nkoo' níme mam abel ámpē. Boη mbéb níme rídé me áte móɔ mbelte me mó.

²¹ Né-ɔ́, nnyíne nén meé mbéndé edé echě ekamlan me. Póndé tée áde níhedéé dyam á bwám abel, mbéb mósó níwámsan me ekáá ape. ²² Awém nlém-té, mbéndé e Dyöb chósó rídáá ahíd ne nlém rísyā́l. ²³ Bon nnyíne nén meé mbéndé empée edé echě ekamlan échēm ekob é yāl, echě ewane nzum ne mbéndé echě nímēm nlém rídáá. Ene mbéndé ehaá me, ebélé-é ndé ntān a mbéb. Mmē mbéb mós-’aá nkamlan échēm ekob é yāl. ²⁴ Ebál é etyæg éche étáné me! Nzé-módé āsōn me á mekáá mé échēn ekob é yāl, éche épiinad me kwééd? ²⁵ Nságnen mbê ne Dyöb. Asoó ádēm alongé mbwiined ne Mwān, awed Sāngwéé, Yesu Krístā. Né-ɔ́, mmēmpen ndé mbíd ébe, nímēm nlém nílānge me áhíd mbéndé é Dyöb bon échēm ekob é yāl éhíde mbéb míme rídé me áte.

8

Alongé áde Edáádān é Dyöb ébageé

¹ Bɔɔb-pɔ́, Dyöb déekwidéé modmod nkáá awé adé nhóg ne Yesu Krístā. ² Mbéndé e Edáádān echě epiinad syánē alongé, abé áde dédíí ne Yesu Krístā, ehúde me á mehan mé mbéndé e mbéb ne á mekáá mé kwééd. ³ Mbéndé enkēnhenlé mbéb amad áyāle nén baányon bēnkēnwóngé ngíne áhíd chós. Né-ɔ́, Dyöb ábélé dyam áde mbéndé enkēnhenlé abel. Anlóm awe Mwān ne ekob é yāl e moonyon éche ébele mbéb, ábóded ngíne e mbéb. Abel áde Dyöb dēmbenlé nén dēmbōdēd ngíne e mbéb ámín e moonyon a ekob. ⁴ Dyöb dēmbel nē ábel bon bad ábe béhídē mam ne ngíne e moonyon bon bétimé’ béhídē mekan ne ngíne e Edáádān é Dyöb, bébel mekan nyaa echě etāngéné melelem ngáne mbéndé ehóbeé aá bébel. ⁵ Bad ábe bébele mekan ngáne échāb ekob é yāl élāngéé bós, bébelé bésun nímab nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl. Bon bad ábe bébele mekan ngáne Edáádān é Dyöb élāngéé bós, bébelé bésun nímab nlém áyāl e Edáádān é Dyöb. ⁶ Nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl, né āwē. Bon nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé Edáádān né Dyöb débe mós alongé áde déemaá’ ne nsan. ⁷ Nzé mekan mé ekob é yāl mékamlan mod, ane mod abelé ákós Dyöb áyāle eehídéé mbéndé é Dyöb, eéhēlē-’aá chós ahíd ne ahíd dēn. ⁸ Nén álúmte bán bad ábe béhíde échab esíí é mekan mé ekob é yāl, béheléé Dyöb menyiŋge awóged.

⁹ Bon ne nyé, nyéebēlēē mekan ngáne ekob é yāl éhedéé aá nyébel. Nyébele’ dásō ngáne Edáádān éhedéé aá nyébel, nzé édé bán ne mbále Edáádān é Dyöb édé nyé áte. Kénzéé awé Edáádān éche Krístā éesaá áte, né éesaá ne Krístā. ¹⁰ Bon nzé Krístā adé nyé áte, nyéde á alongé áyāle Krístā abelé nyékōbnédé á’sō é’ Dyöb kénéé edíí bán échēn ekob é yāl éwē

áyāle mbéb míme nyébélé. ¹¹ Nzé Edáádəŋ éche Dyöb áde dēmpuúd Yesue édé nyé áte, né ké échēn ekob é yāl éche éwāg ēmmad awé, né Dyöb áde ápuúdté Krístəə dépuúd chó. Abel nén á ngíne e Edáádəŋ éche édé nyé áte.

¹² Né-ɔ́, A-baányəŋ, dyam áde áde détəŋgéné ahíd déesaá dyam dé ekob é yāl, saké ábē ngáne ekob é yāl éhedeé. ¹³ Ayāle nzé nyébele ngáne ekob é yāl éhedeé né nyéewē. Boŋ nzé á ngíne e Edáádəŋ é Dyöb nyēwúú mbéltéd mé mbéb míme nyébeleé, né nyééküď alongé. ¹⁴ Dyam áde áde ádíi nén, bad bésyāāl ábe Edáádəŋ é Dyöb élyágtéé, bédíi bān bé Dyöb. ¹⁵ Edáádəŋ éche Dyöb ábágé nyé éebeleé-se nyébé nēe betāŋ, nyébé á mbwóg-te. Boŋ pen Edáádəŋ é Dyöb ébéle nyékoó bān bé Dyöb abé. Ngíne echē échē Edáádəŋ chó-'aá ekáa boŋ délebpē Dyöb bān, "A-Tê! Echem Sāŋ!" ¹⁶ Edáádəŋ é Dyöb ébéle syānē debíi á nlém-tē nén bān dedíi bān bé Dyöb. ¹⁷ Bɔɔb-ɔ́, ngáne dédíi ábe bān, deéküď nnam míme Dyöb ákónédé ábē bān, syānē deéküď-te bwēm ábe Dyöb ákónédé mó, nzé ne mbále syānē dekwēténé átag ne Krístəə ábel syānē ámpē dékud ehúmé éche Dyöb débéé mó.

Ehúmé éche bad bé Dyöb békudté

¹⁸ Nnyíne' nén mēé, metake míme dékudeé bɔɔb méesaá dyamdyam nzé behágténé mó ne ehúmé éche bélūmēdté syānē á pónde echē ehúe á'sō. ¹⁹ Bwēm ábe Dyöb áhágé á nkōŋsé é'sine' ne e'lyág bé nlém, pónde echē Dyöb délūmtēnnē ábe bān. Abēl nē ne ehúmé ésyāāl. ²⁰ Embē nén bān bwēm ábe beháge é'díi ehóhó ngēn. Saké ábē bwēm bēn bɔɔ bēntíi bān ébē nē boŋ Dyöb dɔɔ déntíi. Ambel nē ne e'lyág bé nlém aá epun épě éche ²¹ mōhūdté ábē bwēm bēn á mehaŋ mé ngíne echē ebɔɔdte bwēm, bómpē béküď-te kunze ákud melemlem mé ehúmé éche Dyöb ábageé ábē bān. ²² Debíi nén bān kááŋ ne' bɔɔb, bwēm é'syāāl é'kane' ne e'we ábe bēwógéé ábe é'dé nēngáne e'we bé achád. ²³ Boŋ saké nhágtéd mwēmpen ríkane'. Syānē bēn awē dewóó Edáádəŋ éche Dyöb ábágé syānē nēngáne nde e'só, syānē ámpē dekane' á nlém-tē. Debānné nlém rísyāāl ásin pónde echē Dyöb débēnlé boŋ dékōŋ ábe bān abé, ahúd syānē yāl esyāál á mehaŋ-tē, ábe syānē yāl ékōlē. ²⁴ Taase dekude e'soosōŋ delyágé nlém bān deéküď chōm éche Dyöb áhóbé aá mósébēl. Boŋ pen nzé denyíne chōm éche délyágé nlém bān deéküď, né saké e'lyág bé nlém bɔɔ é'kóó abé nē. Nzé-módé ahele alyág nlém áyāl e chōm éche ámáá akud? ²⁵ Boŋ, dechedé yāl ásin chōm éche déenyínē, deko-é chó asin.

²⁶ Melemlem nē dɔɔ Edáádəŋ é Dyöb éwōŋganné syānē áyāle deewóó'é ngíne. Deebíi'é ngáne détəŋgéné akáne boŋ Edáádəŋ chēn chɔɔ ékānnad syānē ne nheemed míme rítómé e'yale

bé nsəl. ²⁷ Dyōb ánəne syánē nlém áte, abíí-ε mewēmten mé Edəádəŋ áyāle Edəádəŋ ekánnad bad bé Dyōb nyaa eche áhedεé. ²⁸ Debíí nén bán dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dó á mboŋ ní bad ábe bédáá mós,* ábe áchénlé ábel ngáne áhedεé. ²⁹ Dyōb dēmmad atíi nén aá bad ábe mōmmadté apwεd ádáb abé ábê nēngáne abé áde awe Mwǎn ábel boŋ ane Mwǎn ábê Mwǎn á'sō áfinté e baányan. ³⁰ Né-ɔ́, bad ábe Dyōb dēmmadté apwεd, anchélé bó ábê ábē bad. Ábe áchénlé-ε ahóbé aá békóbnédé áwe e'só, ábe bó-ε békóbnédé áwe e'só, abagé bó éche ehúmé.

Dyōb ádáá syánē mbwiined ne Yesu Krístəə

³¹ Nzé denəné nímén mekan mésyā́l áte, cheé déhele dehób? Nzé Dyōb áde ne syánē, né nzé ahele atəngén syánē? ³² Nεε Dyōb déebāŋnεé ké awe Mwǎn. Antéd mós, ábe mós aá áwê á nló níme syánē moosyā́l, né éebaá syánē kéchéé émpēe éche déhédné mós-yε? ³³ Nzé-módé áhōb aá bad ábe Dyōb ápwédé békwédé nkáá? Dyōb dēn dós áhōbē nén aá dedíi bad ábe békóbnédé áwē e'só. ³⁴ Nzé-módé-ɔ́ áhōb aá dekwédé nkáá? Yesu Krístəə awédé, ápuu, adyεé-ε á ekáá émbáá é Dyōb, áhed-taá ákánnadté syánē. ³⁵ Nzé-ɔ́ ahele ábēl boŋ Krístəə asóg syánē adəŋ? Mekan níme mélénlédé syánē áte, ké'ε ndutul, káa ahé áde bad béhāgkē syánē á meséb? Nzaa, káa awóŋ áde déwōo'é mbóté? Nzé-ε akíme áde bad békímméé syánē? Ké'ε awúu áde bad béhedεé syánē awúu? ³⁶ Kálag e Dyōb ehóbé aá, "Póndé tée bad béwúε sé áyāl echōŋ.

Bényíne sé nēngáne nídyəŋ ní mbód níme békagké awúu."

³⁷ Mmén mekan mésyā́l mébenlad boŋ detómé mós áte, mbwiined ne Krístəə, mós awé adaá syánē boŋ áwōŋgān-ne syánē. ³⁸ Mbíi bwām nén meé chōmchōm éesaá éche éhele-se épán edəŋge éche Krístəə ádáá syánē. Ken kwéed-ε, ké'ε alongé. Ken ángel-ε, ké'ε benkamlenε, ké'ε ngíne éche édé ádyōb. Ken póndé eche dédíi áte nén, ké'ε póndé echē ehúε. ³⁹ Ké ngíne e nkoŋ nímín, ké'ε e nkoŋ nísé, chōmchōm éesaá áfinté e nhəgtéd nisyā́l éche éhele épán edəŋge éche Dyōb áwóŋné syánē mbwiined ne Yesu Krístəə, awεd Sánŋwéé.

9

Dyōb ne ábē bad bé Israél

¹ Nkale' mbále nēngáne mod awé adúbpe Krístəə, meékālēε metóm. Mmém nlém níme Edəádəŋ éche Ēsáá élyágtεé, nlanŋe me nén aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. ² Ndulul e ngíne

* **8:28** Dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dó á mboŋ ní bad ábe bédáá mós; donŋe á kálag áwóó mam mésyā́l mébenlad á mboŋ níme bad ábe bédáá Dyōb.

ne metake mé ngíne bédé με á nlém-tê ³ áyāl e ábêm bad, ábêm baanyaη ábe syáábō sêdé mekií mehóg. Ayāl echáb nhede' nén meé né Dyöb dêmbě με ebómán, ábēl-le meebág ne Krístæ. ⁴ Abêm bad bédii bad bé Israel. Dyöb áhóbé aá mótēdē bó néε ábē bán, alúmté-'ε bó éche ehúmé. Dyöb dêmpě á nchemtεn ne bó, áβε-'ε bó mbéndé. Anlúmed bó ngáne bétáηgéné mó edúbé abε, bó-'aá ánlāā'ε aá móōbelé chöm éche ánhōbpē aá móōbēl. ⁵ Bédii bad bé mbyaa níme ábēd betaa ábe bémbē se á mbooted. Ade Krístæ áchyáádté-'aá, mómpē néε moonyoη, áwāb mbyaa dōo ámbídtē. Mekεnag mébē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé, mó awě ákamlan chöm ásyāāl. Ebê nê.

⁶ Meehóbéé nén meé Dyöb déebenlé chöm éche ánhōbpē aá móōbēl. Edé bán saké bad bésyāāl ábe bébídé á mbyaa ní Israel bédé bad bé Dyöb. ⁷ Saá-kaá bán bésyāāl ábe Abrahamε bédé bán bé Dyöb. Dyöb dénlāā Abrahamε aá, "A mbyaa níme awoη mwān Aisigε dōo bán ábe ríhóbé meé mēbě wε bébídtē." ⁸ Nén álúmte nén bán bán ábe béchyáá á nyaa e moonyoη béesaá bán bé Dyöb. Boη bán ábe bēnchyāā'ε nhídtεn ne ngáne Dyöb dénlāā'ε Abrahamε aá móōbēl, bōo békoo'ε atōη nēηgáne bán bé mbyaa níme Abrahamε. ⁹ Ade Dyöb dénlāā'ε Abrahamε aá móōbelé mó dyam áde móhóbé, Dyöb dénhōb aá, "Mětīm ámbíd á póndé eche rítíidé. Ene póndé Seraa áwālē mwān a mwεnchóm." ¹⁰ Saá-kaá nê dêmpεn. Sáá nhóg móō Rebekaa ábe bán bé baachóm béβε bēnwōηgē. Ane sáá abédéε awesyánē taa, Aisigε. ¹¹⁻¹² A póndé éche béēchyāā'ε ábē bán, áde béēbī'ε ábel dé mbéb ké'ε mboη, Dyöb dénlāā Rebekaa aá, "Mwān ambáá ábē mbēledε awe mwān asad." Dyöb dêmbel nén ábel ényínned nén bán níme mewēmtεn móō ámbenlédte ábel mwān nhóg áβε ásē e aníníí. Embōηnéd mó ápwεd mod awě ádáá apwεd, saké áyāle dyam áde ane mod ábélé. ¹³ Eténlédé á kálag e Dyöb ngáne Dyöb áhóbé aá, "Mendāη Jakōβε boη ríkōō Esao."

¹⁴ Chán-nō déhōbpē bōōb? Nédē dēéhōb bán Dyöb ákwognad baahóg-ε? Aáy, éesaá nê. ¹⁵ Se' bōōd, Dyöb dénlāā Mosεε aá, "Mēwōg kénzéé ngol awě rídáá ngol awóg, mēlūmēd-te e'boη bé nlém wéε kénzéé awě rídáá alúmed." ¹⁶ Né-ōó, mpwεdtéd ní Dyöb méewóo'ε dyamdyam ábel ne chöm éche bad béhedeé bán ébenled ké'ε éche bébeleé. Dyöb dōo ábenlad ábē e'boη bé nlém ábel kéchéé éche áwémténé ábel. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Farao aá, "Mpwεde wε kāη ábel boη níbenled wε álúmed echem ngíne ne ábel boη ádēm dīn ákanled nkōηsé áte rísyāāl." ¹⁸ Né-ōó, Dyöb álúmte' ábe e'boη bé nlém wéε kénzéé awě ápwéde, áwēdē-'ε kénzéé nló áte awě ápwéde aá áwúu nló áte.

Melinqá mé Dyöb ne e'boη bé nlém é' Dyöb

19 Kapóg nyé mod nhóg nyéēsédéd me bánken, “Nzé nê dǒó édíí, cheé ékáá bon Dyǒb ábé áhǒbē’ aá bad bébélé mewusé? Debíí bán modmod eéhēlēē-se ahób aá mǒóbēnlé dyam áde Dyǒb áhóbé aá ábel.” 20 Bon we moonyon, nzé-módé édíí áseded Dyǒb dyam? Mbeé e mǒg éhēlēē-se ésedte’ mod awě abelé chó aá, “Cheé ékáá bon éhǒgé me nyaa echě éhǒgé me?” 21 Nyébii nén bán ntumé-mbeé, awóó kunze ábelen hyǒg ábe ábēnléé mbeé nyaa echě ádáá. Nzé adǒá, ahēlese atéd hyǒg ábēlēn mbeé ébē; póg ebé mbeé e edúbé, eníníí-’e ebé mbeé echě bébēnladté pǒndé ésyāāl.

22 Kapóg Dyǒb áhédé’áá mímē melingá alúmed, áhédé-’e aá bad bényín eche ngíne. Bon anched yǎl bwámbwam áwesēn bad ábe bēmbēl bon álin. Abe bad bēntǎngēn-ne nkǒgsēn akud. 23 Kapóg-ke Dyǒb dénwēmǎn-ne álúmed éche ehúmé é ngíne ámín e bad ábe álúmté e’bon bé nlém. Amaá ábē bad abonēn ákud éche ehúmé. 24 Syánē dedé-’e átínté e ábē bad ábe áchénlé. Saá-kaá átínté e bad bé Israel dēmpēn dǒó áchénlé syánē. Achénlé syánē donge á bad kǒáǎne átínté e bad ábe béesě bad bé Israel. 25 A kálag e Hoseya, Dyǒb áhóbé nén aá,

“Bad ábe bēnkēmbé ábēm bad,
měchǒg bó mēé bédé ‘Abēm bad.’

Alon áde ménkēndǎngé měchǒg dó mēé ádíí ‘Alon áde nídǒá.’

26 Melemlem mé hǒm wēe ménlǎā-’aá bó mēé ‘Nyéesaá ábēm bad’,

áhed-taá měchǒgké bó mēé bédíí ábēm bán, bán bé Dyǒb áde ábage’ alonǎgé.”

27 Nkal é’dǒádǎn Yesayaa anhǒád tǎngēne bad bé Israel aá, “Ké mesonǎgé mé bad bé Israel mēmbuú áte nēe nsíí mímě nídé á nkǒg mé edib é nkwě, nguse chēmpēn chóó ékǔd e’sóoson.

28 Sǎngwéé éebébédte pǒndé ábel mekan mésyāāl mímě átómté mbakú aá mǒóbēl á nkǒnsé.” 29 Nén ádé nēngáne Yesayaa ánhǒbpē aá, “Nzé Sǎn Dyǒb á Ngume enkēnlyǎgnéd syánē donge dé nchyáátén, né debágáá nēe myad mé Sodom ne Gomora.”

Paale akánnédé bad bé Israel

30 Chán-nǒ déhǒbpē bǒob? Bad ábe béesě bad bé Israel bétímé békóbnédé á’sǒ é’ Dyǒb mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Krístǎa, kénēe édíí bán béewane’aá áte ákobned á’sǒ é’ Dyǒb. 31 Bon bad bé Israel bēwáné’áá áte bēhedé bán bēhíd mbéndé ábel bon békobned á’sǒ é’ Dyǒb, bon bēnkēnhēnlé. 32 Cheé ékáá bon bēnkēnhēl? Bēnkēnhēnlé áyāle nén bēwáné’áá áte ákobned á’sǒ é’ Dyǒb áyāle nsón míme bēn bébélé saké áyāle adúbe áde bédúbpé Dyǒb. Bēnkǒd ekuu

á aláá ádé bad békɔdé ekuu, békwe-’ε. ³³ Eténlédé á kálag e Dyöb tângene nê, nén bán,
 “Nyénəne’, mbanne aláá á Zayɔn
 áde débĕl boŋ bad békɔdé ekuu,
 aláá áde débĕl boŋ bad békwaŋ.
 Boŋ kénzée awě adúbpé mó éehúú’é ne mekáá mé ngên.”

10

¹ A-baányan, ndəá ne nímēm nlém rísyāāl nén meé ábēm bad bé Israel békud e’sooson, nkánnad-tε bó meé nê abenled.
² Mbíde bó mbóŋ nén meé bédáá Dyöb abele ne nlém rísyāāl. Boŋ béekoo’é asoŋten ngáne bétāngéné mó abele.
³ Béēsōŋtēnēē ngáne Dyöb ábeléé boŋ bad békobnéd áwe e’só. Bétímé béhele nzii echāb chēn echē ěbĕl boŋ békobnéd á’sō é’ Dyöb. Né-ɔ́, béesudtéé yāl áhíd nzii echē Dyöb átíídé ábel bad békobnéd áwē e’só. ⁴ Krístəá abeléé nsón míme mbéndé éntāngēnē ábel, né-ɔ́, kénzée awě adúbpé mó, akobnad á’sō é’ Dyöb.

E’sooson é’bágnédé ne metúmbé mésyāāl

⁵ Se’ bɔ́ɔd, Mosεε antĕl tângene akobnéd áde mod ákobnadté á’sō e’ Dyöb áyāle áhídeé mbéndé. Anhób aá, “Kénzée awě abele chōm ésyāāl éche mbéndé éhóbéé, ákūd alongé áde déemaá’.” ⁶ Boŋ éténlédé á kálag e Dyöb bán nyaa eche adúbe ábeléé boŋ mod ákobnéd á’sō é’ Dyöb edii, “Weehóbé áwon nlém-tē nén wεé, nzé-módé ákĕ ámín, ádyöb.” (Nédē, áhúd Krístəá ámín, ásuded mó ásē.) ⁷ Ké-’ε “Nzé-módé ákĕ ásē á echóg éche éewóo asóg?” (Nédē áhúd Krístəá á echóg éche éewóo asóg ápeen mó ámbíd á alongé.) ⁸ Chōm-éε kálag e Dyöb éhóbé édii nén aá “Eyale é Dyöb édé wε benben. Edé ekale chó, édé-’ε wε á nlém-tē.” Mmē nkalan rídii nkalan míme sékaleé nén bán nyétāngéné adúbe awōŋ. ⁹ Nzé ehóbné nsəl nén wεé, Yesue adii Sánŋwéé, edúbpé-’ε awōŋ nlém-tē nén wĕ Dyöb dēmpuúd mó, né wĕkūd e’sooson. ¹⁰ Ayāle nén nzé edúbpé á nlém-tē, Dyöb ábele’ ékobnéd áwe é’sō. Nzé ehóbné nsəl ne wεé módúbpē, ebelé ékūd e’sooson. ¹¹ Kálag e Dyöb ehóbé nén aá “Kénzée awě adúbpé mó, éehúú’é ne mekáá mé ngên.” ¹² Nén ádé ne moosyáál, ken mod adé mod a Israel, ken mod eésaá mod a Israel. Dyöb ádii Sánŋwéé a moosyáál nyaa póg, abude-’ε kénzée anamed awě ahédné mó nwōŋgen. ¹³ Kálag e Dyöb ehóbe aá, “Kénzée awě achəgē dĭn áde Sánŋwéé aá áson mó, ákūd e’sooson.”

¹⁴ Boŋ chán béhele béchəg mó bán áson ádāb alongé áde béedúbpéé mó? Chán-ne béhele bédúbé mó, nzé béewóge míme nkalan? Chán-nō béhele béwóg míme nkalan nzé bad béekanle bó mó? ¹⁵ Chán-ne bad béhele béke bėkanlé bad

mímē nkalaŋ áde mod éelóméé bós? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod apééné nkalaŋ mí bwâm, ébelé épēēn enyiŋge.”¹⁶ Boŋ saké moosyáál akobé nkalaŋ mí bwâm. Nkal é'dáádəŋ Yesayaa mwēn anhób t̄ŋgene nê aá, “A-Sáŋ, bós ahéé adúbpé nkalaŋ míme sékálé?”¹⁷ Né-óó, adúbe ápag ne awóg áde mod áwógé nkalaŋ, bad bét̄ŋgéné-’ε nkalaŋ míme Kr̄st̄əə akal boŋ bad bédūbē mó.¹⁸ Boŋ ndáá aseded nén méé ken, édé mbále nén bán bénkēnwógkē mímē nkalaŋ-ε? Bénwög mó bwâm. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Ehób éche bad ábe békálé’áá mímē nkalaŋ énwōgnēd nkōŋsé áte r̄isyāāl.

Abāb e’yale bēmp̄x̄ mesóg mé nkōŋsé áte mésyāāl.”

¹⁹ Ndáá aseded nén méé ken, bad bé Israel bénkēnsōŋtēnné mímē nkalaŋ-ε? Moseε móó asébpé ahób nén aá Dyöb áhóbé aá,

“Mēnaméd bad ábe béekoo alon abé, ábel boŋ nyéwóon bós kōŋjí.

Méenaméd bad ábe bédé eyókél ábel boŋ nyélin.”

²⁰ Nkal é'dáədəŋ Yesayaa mómp̄x̄ ankwentén ahób ngáne Dyöb dénhōbpē. Anhób á t̄ál e ékwéε aá,

“Bad ábe béehede’áá me bényiné me.

Menlúméd yāl wéε bad ábe béesedte’áá me.”

²¹ Boŋ Yesayaa anhób t̄ŋgene bad bé Israel aá Dyöb áhóbé aá, “Bootya mbwεmbwε káŋŋ ne ngukél, nlyágé mekáá méé ábēm bad bétim ámbīd áwēm, boŋ bēwúú nló áte, béēwógné-’áá me.”

11

Dyöb déebáa’é ábē bad bé

Israel á yāl ne abáŋ ásyāāl

¹ Bóob-póó, ndáá aseded nén mééken, Dyöb ábáá ábē bad áyāl-ε? Eesaá nê. Mmēn ndii mod a Israel awé abídé á mbyaa míme Abrahame, á túmbé e Benjamin. ² Dyöb déebáa’é ábē bad áyāl. Bédii bad ábe ápwédé se á mbooted. Nyébíí chōm éche éténlédé á kálag e Dyöb ngáne Elaijaa ácháá’áá Dyöb, álāŋgē mó mekan míme bad bé Israel bébélé’áá. ³ Anláá Dyöb aá, “A-Sáŋ, ábén bad bēwúú áboŋ bekal bé'dáədəŋ bésyāāl, bépánjtéd-te mímōŋ menyán mé mendε. Mmēmp̄x̄n-éé nlyágé, béhede-’ε mémp̄x̄ awúú.” ⁴ Chán Dyöb dēnkwentēnné mó? Ankwentén mó aá, “Mbānné bad ekálé saámbé ábē ábēm bad. Bédii bad ábe béebagé Baale, dyöb dé metóm, edúbé.” ⁵ Nê dóó édíf káŋŋ ne bóob. Nguse é bad bé Israel édii édé ábe Dyöb ápwédé ne mímē nsimé. ⁶ Apwεd áde ápwédé bós ádii áyāle mímē nsimé saké áyāle mekan míme bébélé. Nzé émbē nén bán dyam áde bad bébélé dóó ákəə boŋ Dyöb ápwεd bós,

nédē né saké nsimé mós̄ ápwédné bós. ⁷ Cheé-ṣ nén álŭmtéé? Bad bé Israel bēnkēnkudté chōm éche békóó ahed. Bad ábe Dyōb ápwédé bēnkŭd chōm éche bēhédé'áá, boŋ ábíníí, nlém mēnlēl bós á abum. ⁸ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán

“Dyōb dēmbel bós edimdim.

Kááŋne e'chii, béēnyīnnēē, béewógné-'aá.”

⁹ Dabide mómpē anhób áá,

“Nkánne' nén mēé ébel bwēm ábe é'wógte bós menyīnge, bóbó é'bē bós nēē melám.

Nkánne nén mēé, bēkwē, Dyōb ákógsen-ne bós, áyāle mekan míme bēbeléé.

¹⁰ Nkánne nén mēé Dyōb ákwid bós ndím ábel boŋ bēehelé anyīnen.

Nkánne nén mēé ápēmted-te bós nted míme nídelé míme ményag bós mbíd pónde ésyāāl.”

¹¹ Né-óó, nsedte nén mēé ken áde bad bé Israel bēnkōdté ekuu boŋ bēkwē, bēnkŭé ne akwē ásyāāl-ε? Aáy éesaá nē. Abel áde bēmbenlé mbéb dēmbēl Dyōb dēmbē bad ábe béesē bad bé Israel etál ákud e'soósoŋ, ábel boŋ bad bé Israel bēbē kónjí.

¹² Akwē áde bad bé Israel bēnkŭwēé, ápíínédé bad bé nkōŋsé ábíníí bésyāāl nsimé híin. Abé-'ε áde bad bé Israel bēmbēé atóg áyāl e mekan mé edāádəŋ dēmpiinéd bad ábe béesē bad bé Israel nsimé ní Dyōb. Nzé Dyōb áhele ápē bad ábe béesē bad bé Israel anamed nē, áde bad bé Israel bēbélé mbéb, né chán-nō nnam mépéé abé míme ábēé áde bad bé Israel bésyāāl békudté e'soósoŋ.

*Bad ábe béesē bad bé Israel
béebāg kúmbe áyāle békúdé e'soósoŋ*

¹³ Chōm éche níhedéé ahób nén bōob, nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyēē nílangéé. Ndií mbapēe a nlómag a bad ábe béesē bad bé Israel, né-óó mbage' mímēm nsón edúbé ésyāāl. ¹⁴ Kapóg nhelé míbel bānned bé Israel bēbē kónjí bós donge á bad bómpe békud e'soósoŋ. ¹⁵ Abán áde Dyōb démbāngē bad bé Israel á yāl dēmbēl Dyōb dēntīm ásē ne bad bé nkōŋsé bésyāāl. Bōob-póó, chán-nō ébēé áde Dyōb dékōbpé bad bé Israel ámbíd ámpē nēé ábē bad? Ebē byánán bad ábe bēwédé bépúúdé ámbíd.

¹⁶ Nzé bēbágé Dyōb eped é ewele é'sō nēē mende, nē álŭmte bán échē ewele ésyāāl édíí échē. Nzé bēbágé-'ε Dyōb nkanj ní bwel, né ngen chómpē edíí échē.

¹⁷ Bépágké donge á ngen á bwel é menzab ábe bēwéné, bēbādté á ngen é bwel é menzab ábe é'kwoge' á ahín-tē. Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel nyédíí nēngáne échē ngen é bwel bé ahín éche chómpē ekude mendíb míme mébídé á nkanj ní bwel é' bwám. ¹⁸ Ngáne édíí-'aá nē, nyéetāŋgenéé nēé nyédíí kúmbe se nyénōné échíníí ngen éche bésélé, nkōŋtéd. Nzé nyédé kúmbe nyééchatán nén bán saké nyé nyéchéngé

nkaŋ boŋ nkaŋ mós íchóngé nyé. ¹⁹ Nyêhele nyékume' ekáá á tâl bán béhúdé échê ngen âbel boŋ bébáde nyé áhed. ²⁰ Nê adé mbále. Béhúdé bó áhed áyāle bénkêndúbéé, nyé-é bétímté nyé áhed áyāle nyédúbpé. Boŋ nyéebág kúmbe. Boŋ pen nyébê mbwóg. ²¹ Néε Dyöb dénkêmbánge bad bé Israel akógsen, bó ábe bédé nêngáne ngen éche énsébē abé, nyêwêmtan bán äbāŋ nyé akógsen-ne? ²² Nyényíne nén bán, ped póg Dyöb ábóó nlém, ped eníní-'ε alélé áte. Alélé áte wéε bad ábe bépáné nzii boŋ aböŋné nyé nlém nzé nyédé nyêhíde' eche nzii. Boŋ nzé nyéehídé chós, né ähūd nyémpē. ²³ Nzé bad bé Israel ámpē bétédte ábab e'wúu bé nló áte boŋ bétímné Dyöb, Dyöb déttēd bó ámbíd ámpē. Awóó ngíne âbel nê. ²⁴ Nyé bad ábe béesš bad bé Israel, nyé ábe nyédé nêngáne ngen e bwel bé ahín-tê, néε Dyöb áhélé nyé ahúd á bwel bé ahín-tê, abádé nyé á bwel ábe bévéné, nyêwêmtan bán éehēlē-ε atéd bad bé Israel átímed bó ámbíd áhed ámpē-ye? Bad bé Israel bóó bédé nêngáne ngen e bwel echē énsébē abé áyāl e ábê bwel.

Dyöb áwóge' moosyāal ngal

²⁵ A-baányan, nhede meé nyésöŋten dyaŋ áde kááŋne bōob modmod éēsöŋtēnēē, âbel boŋ nyéewêmtán bán nyétómténé debyéé awón. Nhede meé nyésöŋten bán e'lel bé nlém á abum ábe donge á bad bé Israel bēbē kááŋ né bad ábe béesš bad bé Israel ábe bédúbē bésyāāl, bédúbpé. ²⁶ Nén débēnléd âbel boŋ bad bé Israel bésyāāl békud e'soóson. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nsoode äbid a Zayon.

Abädēd abé dé mbéb áde mbyaa míme Jaköbe íwóó.

²⁷ A pónde echē mébödēdtē mímab mbéb dōó mépeé á nchemten ne bó.”

²⁸ Bad bé Israel bédé bad bé ekoyí bé Dyöb bōob áyāle béedúbpéé nkalaŋ mí bwám, nén ábēnlédé âbel boŋ nyé bad ábe nyéēsš bad bé Israel nyékud e'soóson. Kénéε édíí nê Dyöb ápwédé bad bé Israel, adíi adäá-'ε bó áyāle melš míme ámmwēē ne äbāb betaa. ²⁹ Nén adé áyāle nzé Dyöb apwédé mod boŋ anämté mó, né apwédé, anämté-'ε mó. ³⁰ Bōód, nyéē nyénwúén Dyöb nló áte, boŋ bōob awúen áde bad bé Israel bēwúéné Dyöb nló áte, ábélé Dyöb áwóge nyé ngal, awóngén-ne nyé áwógen mó. ³¹ Né-ó bōob, bad bé Israel híin bēwúéné Dyöb nló áte. Dyöb déwög bó ngal, awóngén-ne bó áwógen mómpē. Abel nê âbel boŋ áwög bómpē ngal melemlen ngáne ánwöŋkē nyé bad ábe béesš bad bé Israel. ³² Dyöb ábélé e'wúu bé nló áte é' bad é'dé néε é'hédé bó á mbwög âbel boŋ áwög bó baasyāāl ngal.

Bad béε Dyöb mekenag

³³ Nyénəne' ngáne Dyöb ápedé nhən abé! Nyénəne' ngáne ábíí mam mésyāāl, αωρη-ε debyéé áde áchábé ámín. Modmod ééhēlēē-se asóntén ngáne Dyöb ábeléé mam. Modmod ééhēlēē-se asóntén-ne nyaa eche Dyöb ábeléé mam. ³⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán

“Nzé-módé ahele se abíí mewēmtən mé Dyöb.

Nzé-módé ahele aléb Dyöb.

³⁵ Nzé-módé akébé Dyöb chöm ábel boŋ Dyöb ásábe mó ámbíd.”

³⁶ Dyöb dóo áhágé bwēm ésyāāl. Mó akəá boŋ ábē bwēm é'syāāl é'bé. Mó-'aá awóó ábē bwēm é'syāāl. Ehúmé ébê ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Ebé nê.

12

*Nyaa echē éhēdnadté bán
alongé á bad bé Krīsto ábē*

¹ Né-óó, a-baányan, ngáne Dyöb áwógé syánē ngəl bwāmbwam, ncháa' nyé mēé nyébē néē mende míme médé á alongé. Mmē mende mēsāŋ, mékobned-tə ne Dyöb. Nén dóo ádé nyaa echē éhēdnadté bán nyébage Dyöb edúbé.

² Nyéehídé' mbeltéd mí bad bé nkōŋsé. Boŋ nyémwə Dyöb áhəŋlən nyé nlém á abum, ábel nén nyéwōŋ abé dékəəlē. Nē débēl nyéēsōŋtən nyéhídē-ε mam ngáne Dyöb áhēdeé. Nyéēbfi mboŋ, nyébíí mam míme méwógte Dyöb menyiŋge, nyébíí-ε mam míme métəŋgéné.

³ Ne nsimé míme Dyöb ábágé mē, nlāŋge nyé nén mēé, nyé modmod eenyíné yəl áá mótōmtēnē abé tómaa ngáne módíí. Boŋ mod-té ányín yəl ngáne ákóó abé. Mod-té ányín yəl nchoo ne nde echē Dyöb ábágé mó néē mod awē adúbpe. ⁴ Yəl e moonyon edíí póg, ewóó pág ne pág, pág téé-ε ewóó míme nsón. ⁵ Melemlem nê dóo édíí ne syáā bad bé Krīsto. Debuú áte boŋ dedíí yəl póg ne Krīstə, syáā modmod eésaá ne mó mwēn. ⁶ Dyöb ábénlé míme nsimé ábe syánē mod té echē nde, ékábné-ε áte. Nzé Dyöb ábágé mod nde áhób mekan á dīn á Dyöb, ane mod áhəbē' míme mekan nchoo ne adúbe áde áwóó. ⁷ Nzé mod awóó nde ábele bad, ábenle bó. Mod awe mó-ε awóó nde áyáged, áyágte bad. ⁸ Mod awē awóó nde áwéd bad nlém á abum, áwéde bó nlém á abum. Mod awē awóó nde ábided chöm á ekáá áwōŋgen bad, áwōŋgan bad, eénōnē ámbíd. Awē awóó nde ályáged bad, ályágte bad nyaa echē etəŋgéné. Mod awē mó-ε awóó nde áwóg bad ngəl, áwóge bad ngəl ne menyiŋge.

⁹ Mod téé ákon bad adəŋ. Mod téé ákəə ebébtéd. Mod téé ásum mekuu ábel dyam á bwām. ¹⁰ Mod téé ádəŋ mwānyan ne nlém ísyāāl. Mod téé ábage waáb edúbé tómaa ngáne

ábageé eche yäl. ¹¹ Mod eéchēdē yäl ábel nsón. Mod téé áwēd mekáá áte, ábenle-’ε Sáŋgwéé ne nlém řsyāäl. ¹² E’lyág bé nlém ábe mod téé awóó ábéen bó menyiŋge. Mod téé áched yäl á metake-tē. Mod téé áwesen-ne á mekáne-tē. ¹³ Atíntē e nyé bad bé Krīsto, nzé nyé mod nhóg atógé chōm, waáb awě awóó chó awóngén mó. Kénzée awě apedé áwēn, nyékōb mó nken bwám.

¹⁴ Nyékāne nén bán Dyōb ánamed bad ábe behédé nyé á meséb. Nyéekānné nén bán békud ebómán, nyékāne dāsō bán Dyōb ánamed bó. ¹⁵ Nyéwōg menyiŋge ne bad ábe béwógé menyiŋge, nyéleb-pe ne bad ábe bélebe’. ¹⁶ Nyébê nsal nhóg ne nhóg ne aníní. Nyéēnyēnē dúu ámín. Nyébê echon ne bad ábe béesě dyamdyam. Mod eewémtán aá mótōmtēnē debyée awóŋ.

¹⁷ Nzé mod abelé we mbéb weétimtán mó mbéb. Boŋ pen etāŋgéné éwēmtān ábel mboŋ á’sō é’ bad bésyāäl. ¹⁸ Mod téé áhed nzii ábē nsan ne moosyāäl. ¹⁹ A-baányan, nzé mod abelé nyé dyam dé mbéb, nyé bēn nyéētimtán mó. Nyétéde Dyōb dēn ákógsen mó. Nhóbe nén áyāle, éténlédé á kálag e Dyōb nén bán, Dyōb áhōbē aá, “Me-εé ntimtan mbéb ké ríhée nímě mod ábélé. Me Sáŋgwéé me-εé nhóbe’.” ²⁰ Eténlédé á kálag e Dyōb hōm dēmpēe pen bán, “Nzé nzaa ewag ábōŋ bad bé ekōyí, ehé bó ndyééd, nzé píđ ekóbé bó, ébe bó chōm éche bémwákē. Nzé ebelé nē, ekwágte bó, béhedé-’ε nzii eche behəŋlanné.” ²¹ Mod eémwāg-se mbéb ríkamlán mó. Boŋ nímēn mboŋ rítōm mbéb áte.

13

Nyébage benkamlene edúbé

¹ Mod téé áwógne benkamlene ábe békamlan mó. Ayāle nkamlen ké nhóg méesaá níme Dyōb déetídeé. Dyōb dós-’aá ábánné benkamlene bésyāäl á atii. ² Né-ōó, kénzée awě eewógné’ mod awě akamlan mó, né eewógnée ntii ní Dyōb. Bad ábe bébele nē, behēdte yäl nkógsen. ³ Bad ábe bébele bwám, béewōgēē benkamlene mbwóg. Boŋ bad ábe bébele ebébtéd bóó béwóge benkamlene mbwóg. Nzé weéhēdē wéé móbāŋ nkamlene, ébelé mekan mé bwám. Nzé ebelé nē, né ákēmtē we. ⁴ Nkamlene adii mbəlede a Dyōb awě Dyōb ábánné áwōŋgen we. Boŋ nzé ebele mekan mé mbéb étāŋgéné mó abán, áyāle ngíne eché awóó ákógsen bad eesaá ngēn. Adii mbəlede a Dyōb awě Dyōb ábánné ákógsen bad ábe bébele mekan mé mbéb. ⁵ Né-ōó, mod atāŋgéné benkamlene awógen, saké áyāle ábáa’é nkógsen dēmpen, boŋ kóŋne áyāle ábíí nén aá níme nlém rílāŋgé mó aá mótāŋgēnē abel nē.

⁶ Né-'aá, nyétǎngéné tááε ámpē asaa, áyāle Dyöb dōo bad ábe básante tááε bébenléé. ⁷ Nyésábpe mod téé chōm éche nyétǎngéné mó asábe. Ken tááε-ye, ké'ε mōné ké ríhéé míme béléngé nyé bán nyésábe áyāle bwēm ábe nyéwóo. Nyébáa bad ábe nyétǎngéné abán, nyébage-'ε bad edúbé ábe nyétǎngéné edúbé abε.

Nyédǎn nhóg ne aniníi

⁸ Mod eewánlé modmod alúm. Alúm áde nyé mod téé átǎngéné awále ádií ádǎn nhóg ne aniníi. Kénzée awē adāa waáb, né alónté mbéndé esyāál. ⁹ Mbéndé édé nén bán, “Mod eekábé asón á ndáb e e'wóngé. Mod eewúé mod, mod eechíbé. Mod eesíidé chōm é mod.” Echén mbéndé ne échíníi esyāál chōo éládné bonj ébé mbéndé póg. Ene mbéndé edii nén bán, “Dǎn mwǎnyonj ngáne édáá ehoj yǎl.” ¹⁰ Nzé mod adāa mwǎnyonj eébelēē mó mbéb. Né-óó, edǎnge élōnte mbéndé esyāál.

¹¹ Ngáne nyébíi-'ε nén bán pōndé emaa apε eché nyétǎngéné akábned, nyétǎngéné akábned, áyāle pōndé e e'soosoj eche syánē edé benben tómaa ngáne énsēbēē abé áde dédúbpé Krístəa dúbpén. ¹² Ehintén émaá apε, bin é'kwógé asáa. Né-óó, déte de mbeltéd mé mbéb míme débélé'áá. Déwáa bwēm é' nzum áwan nzum e e'nyínen bé ekíde. ¹³ Déwále abé á bwám née bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. Nyéekāg á ngande éche bad bémwākē mím bonj mékōbē bó, nyéekábé mesón. Nyéēbēlē-'ε e'tongé é' mekan. Nyéēsēnlé', nyéebāg-ke kónjí. ¹⁴ Bonj nyéwōnj abé áde Sǎngú Yesu Krístəa. Nyéebāgē mekan mé esíi mé ekob é yǎl etál, nyéēbēlē ngáne échēn ekob é yǎl éche ébelte nyé mbéb éhédeé aá nyébel.

14

Mod eekáadté wadb

¹ Nyékobe bad ábe adab adúbe déewúu'ε áte. Nyéēpētāne tǎngene mam míme béwémtné nén bán bétǎngéné abel, ké'ε béetǎngeneé abel. ² Adúbe áde donje á bad ábágé bó etál ádyé kéchéé bonj bad ábe adúbe déewúu'ε áte, béedyākē donje á bwēm. ³ Bad ábe bedyāg kéchéé béēnyīnē bad ábe béedyāg donje á bwēm nkóntéd. Bad ábe bó-'ε béedyāg donje á bwēm béekáadté bad ábe bedyāg kéchéé áyāle bó moosyāál békóbnédé ne Dyöb. ⁴ Nzé-módé édíi ákáad mbaledε a mod ampée? Eche Sǎnj chēn chōo etǎngéné ahób aá dyam áde ábélé áde bwām ké'ε déesaá bwām. Bonj Sǎngwéé eche ngíne éwōngēn ane mbaledε ábel dyam á bwām. ⁵ Bad behóg bétédé donje dé e'pun bán áde etógnén tómaa ábiníi e'pun. Bad behóg-ke bétédé nén bán e'pun é'syāál é'díi nyaa póg. Mod-té átéd nén aá kéchéé éche mówémtné, etǎngéné ne mó. ⁶ Bad

ábe bétédé bán epun ehóg édé etógnén tómaa ábíníí e'pun, bébele nê ábe Sánḡwéé edúbé. Bad ábe bó-'ε ámpē bédyāḡ kéchéé, bómpē bébele nê ábe Sánḡwéé edúbé áyāle béságnan Dyöb áyāl e ene ndyééd. Bad ábe bó-'ε béedyāḡ donḡe á bwēm, bómpē bébele nê ábe Sánḡwéé edúbé, béságnan-ne Dyöb. ⁷Syánē modmod eésáá á alongé ne mó mwën, modmod eewāḡ-kaá ne mó mwën. ⁸Nzé dedé á alongé, né dedé á alongé ábel ngáne Sánḡwéé áhedeé. Nzé dewédé-'ε né dewédé áwóged Sánḡwéé menyinḡe. Né-óó, ken dedé á alongé, ké'ε dewédé, á mekáá míme Sánḡwéé dóo dedíí. ⁹Nzom echē ekāá boḡ Krístā awé, ápuū-'ε, abé á alongé, edíí ábel boḡ ábē Sánḡwéé awē bad ábe bédédé ne ábe bédé á alongé. ¹⁰Cheé-ō ékáá boḡ ékáādtē mwānyoḡ? Ké'ε, cheé ékáá boḡ ényínē' mwānyoḡ nkóḡtéd? Ebíí nén wéé syánē moosyāál deétyēēm á nkáásé á'sō é' Dyöb. ¹¹Eténlédé á kálag e Dyöb bán, "Dyöb áhóbé aá, ngáne nídíí á alongé, moosyāál atánḡéné me mebóbóḡ abwóḡe, moosyāál ákēnē-'ε me aá me-éé ndé Dyöb." ¹²Né-óó, syánē mod téé deétyēēm á'sō é' Dyöb, áláa mó chöm té eche débélé.

Mod eébelté mwānyoḡ mbéb

¹³Né-óó, syánē modmod eekáádté waáb, boḡ pen mod téé ámad áwē nlém-té aá móótāḡeneé dyam ábel mbéd áde débēl boḡ mwānyoḡ ákōd ekuu káa ahún á mbéb-te. ¹⁴Abé áde nídíí mod nhóg ne Sánḡú Yesue, ábélé nkoó abíí nén meé ndyééd ké póg eésáá echē eesáá á'sō é' Dyöb. Boḡ nzé mod adúbpe aá ndyééd edé echē eesáá á'sō é' Dyöb, eedyāḡ chó. ¹⁵Nzé edyāḡ chöm ké éhéé boḡ nê ábele' mwānyoḡ aníníí ebébtéd, né weewānlēnéé mwānyoḡ edāḡe. Weémwāḡ-se chöm éche édyāḡkē ebébéed alongé áde mod awē Krístā áwédé áwē nló. ¹⁶Weémwāḡ-se kunze eche éwóó néé mod awe adúbe áwúú áte, ébēl mod ábel mbéb, ábel boḡ bad béhōbē' wε mekan mé mbéb áyāl. ¹⁷Saké adyé á ndyééd ne amwé á mím dóo áde etógnén á nkamlēn ní Dyöb. Mekan míme médé etógnén médíí áwōḡ abé áde átánḡéné á'sō é' Dyöb, ábé nsāḡ ne ábé menyinḡe míme níhuú ne Edáádāḡ éche Esáá. ¹⁸Kénzéé awē abenle Krístā nê, akobnad á'sō é' Dyöb, bad ámpē bébelé béhób bán ábele dyam á bwām.

¹⁹Né-óó syánē déwēd yāl áte débēle mekan míme mépeene nsāḡ, ne míme méwōḡgan syánē áwēd nhóg ne aníníí áte. ²⁰Ehób é ndyééd ébelé-se nyébébéed nsón míme Dyöb ábélé. Ndyééd ésyāál ésáá á'sō é' Dyöb. Boḡ édé awusé ádyé kéchéé eche ébēl boḡ mod ampée ákwε. ²¹Ebóó mod eébelē' chöm éche éhele-se ébēl boḡ mwānyoḡ ákōd ekuu. Ken ádyé nyam-ε, ké'ε ámwé mím, ké'ε ádyé kéchéé émpē. ²²Kéchéé éche

édúbpé tâṅgene nímén mekan, édii átínté e nyé Dyöb. Nnam ne mod awě abíí aá móṓbeleé dyam áde áde mbéb tâṅgene dyam áde ámáá alúmed aá ábóó. ²³ Boṅ kénzée awě nlém ríkogladdé á abum nén aá móṓtâṅgeneé nyaa e ndyééd póg adyé boṅ átim chó adyé, né Dyöb déhōb aá abelé mbéb áyāle eébenledéé áde adúbe ábel chōm éche átâṅgéné abel. Nzé mod abelé dyam áde nlém ríkogladdé mó á abum aá átâṅgéné káa déetâṅgeneé, né abelé mbéb.

15

Awoged bad menyiṅge, saké éched yāl

¹ Syánē awe adúbe áwúú áte, detâṅgéné nēe déwōṅgéné bad ábe adúbe déewúú'é áte. Deébēlē mekan dásō nyaa echē ebōṅnéde syánē bēn. ² Syánē mod téé atâṅgéné nēe ábeleé mam nyaa echē ewógte mwānyaṅ menyiṅge, áwéd mó adúbe áte. ³ Ké Krīstā mwēn eébele'aá mam dásō nyaa echē ewógte' mwēn menyiṅge. Boṅ abelé'áá ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán “Nzyāṅ ésyāāl éche bad bésyáá'áá wε, étímnédé mε.” ⁴ Mam mésyāāl nīme bēntenlé á kálag e Dyöb se' bōód, bēntel mó áyáged syánē. Nē démbē ábel déwōṅ e'lyág bé nlém ábe é'húú ne eyale é Dyöb éche ébele boṅ déwesán, éwēdē-ε syánē nlém á abum. ⁵ Nkánne nén mēé Dyöb áde ábele boṅ déwesán, áde áwéde-ε syánē nlém á abum, ábel nyébē á nchemten ne nhóg ne aníníí ngáne nyéhídeé Yesu Krīstā, ⁶ ábel boṅ nlatén nīme nyédíí nībel nyébē nsāl nhóg áken Dyöb, Sáá awě awed Sāṅgú Yesu Krīstā.

Nyékob nhóg ne aníníí

⁷ Né-óó nyékob nhóg ne aníníí melemlem ngáne Krīstā ákóbé nyé ábel boṅ bad békene Dyöb. ⁸ Nlāṅge nyé nén mēé Krīstā atimé mbaledε a bad bé Israel, ábel boṅ álóned akag áde Dyöb démbéé betaa. Nē dénlūmēd-te nén bán Dyöb ákale mbále. ⁹ Ampē-ε ábel boṅ bad ábe béesē bad bé Israel, bébe Dyöb mekenag áyāle ngāl eche awógé bó. Né-'aá éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Né-óó mēkēn wε átínté e bad ábe béesē bad bé Israel, mēkōn-ne nkāṅgé áken ádoṅ dīn.”

¹⁰ Eténlédé ámpē nén bán,

“Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyéwógen bad bé Dyöb menyiṅge.”

¹¹ Eténlédé-ε ámpē bán,

“Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyékene' Dyöb, bad bé nkōṅsé bésyāāl-le békene mó.”

¹² Nkal é'dáodāṅ Yesayaa mómpē ahóbé ngáne éténlédé bán,

“Mod ábíd á nchyáátén nīme Jese

awě āpē ákamlēn bad ábe béesē bad bé Israel.

Awē-’áá bad ábe béesě bad bé Israel bésúmmé nlém.”

¹³ Nkánne nén mεέ, Dyōb áde ábage’ e’lyág bé nlém ábel nyélōn ne menyīnge mésyāāl nyébé-’ε nsaη áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nē débēl ngīne e Edāádāη éche Esáá ēbēl áden adúbe dēkwogé’ akwog ne akwog.

Nzom echē ekāō boη Paale átelé’ enén kálag

¹⁴ A-baányāη, mmēn mbíí bwām nén mεέ nyé bēn nyēwóó nlém mí bwām ábel mam níme Dyōb áhedeé áá nyébel, nyésōηténé-’ε mam bwām, nyékwognéd-te áyáged nhóg ne aníníí. ¹⁵ Boη kénē, donge á mekan áde áde ríténlé nyé á kálag-tē wén. Ntelé mó, ákamten nyé nímmén mekan mésyāāl ésebán mbáa’ dyamdyam. Nsimé níme Dyōb ábágé mε móo mbéle boη rítelé nímmén mekan. ¹⁶ Dyōb ábágé mε nímmē nsimé ábē mbaledε awe Yesu Krístā, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalaη mí bwām. Mbēle nímmén nsón nēε prise ákal nkalaη mí bwām níme níhúú ne Dyōb, ábel nén bad ábe béesě bad bé Israel bēbē mende níme mbágé boη mékobnéd á’sō é’ Dyōb. Dyōb dēkob bó áyāle Edāádāη éche Esáá ēbélé bésáá á’sō é’ Dyōb. ¹⁷ Né-óó, ngáne rídíí ne Yesu Krístā, nwóó nzom ákum ekáá á tál áyāle nsón níme mbēnléé Dyōb. ¹⁸ Méēhēlēε-se nhób dyamdyam démpēe éetóméé áhób tāηgene nsón níme Krístā ábélé boη níhel ábel, ábel bad ábe béesě bad bé Israel bēbele ngáne Dyōb áhedeé áá bēbel. Mekan níme níhóbé ne níme mbéle móo médé mekan níme bétāηgéné ahób níme bétāηgéné-’ε ábel. ¹⁹ Membēl nímmē mam á ngīne e e’chemléd ne menyáké, ne á ngīne e Edāádāη é Dyōb. Nén dēmbēl menkál Nkalaη mí Bwām níme Krístā bwām ngáne níkágé’áá bootya á Jerusalem ápe á mbwóg e Ilirikum. ²⁰ Nkénwōη nlém ákal Nkalaη mí Bwām mebwóg níme modmod éēpēdēē mbéd átúb dīn áde Krístā. Membēl nē ábel boη meékāg wēε mod ampée ámaa nsón abooted. ²¹ Nén áde ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Bad ábe béewógé nēε bēhóbé áyāl echē, bényīn, ábe bó-’ε béewōgē áyāl echē mbéd, bésōηtēn.”

Paale abelé ntíi áke á dyad á Roma

²² Mmēn meε níme níkágé’áá móo mékáo boη meēhēlē ape áwēn. ²³ Boη bōōb, ngáne nímadé nsón échén ped é mbwóg, nwóó nlém áte bwāmbwam ápe áwēn, ngáne níkénwōηgē mwě ne mwě. ²⁴ Mēbwě áwēn nzé nkag á alon á Spen. Nwóó mewēmtēn mεé mēnyīn nyé nzé nkag, mεé nyēwōηgēn-ne mε áke áwed. Boη pen, mēdyéé ne nyé mwāmpīn, dehódéd nhóg ne aníníí nlém, boη níkag. ²⁵ Boη bōōb, ndé á nzii áke á Jerusalem áke déwōηgen bad bé Dyōb ábe bédé áwed. ²⁶ Bad bé Krísto ábe bédé á mbwóg e Masēdonia ne á mbwóg e Akaya bényíné nén bán ébōη bán bēlad mōné bēlōme

betóótōkē bé bad ábe bédé átínté e bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem. ²⁷ Bényíné nén bán ébóó bébel nê, bán bétáŋgéné bó áwōŋgen. Ngáne édúí bán nnam níme Dyöb ábágé bad bé Israel, bébenlad mós ne bad ábe béésě bad bé Israel, ébóó bán bad ábe béésě bad bé Israel bómpē bēwōŋgen bad bé Israel bwēm nēŋgáne medyé, mōné ne mbóté. ²⁸ Nzé nímadé nímén nsón á Jerusalem, áde ní máá bó mōné abe níme beládté bó, mēhidé áke á alonj á Spen. Ene pónké dós-áá métyēmmē ányín nyé. ²⁹ Mbíí-’ε μεέ nzé mpedé, échēm επε éběl nyéékúd nnam níme Krístəə níme níloné mbon.

³⁰ A-bānned, á dín áde Sánjú Yesu Krístəə, ne áyāle edəŋge éche éhúú ne échē Edəádəŋ, ncháa nyé nén μεέ syánē délad mekáá déwēd με akānned nén bán Dyöb áwōŋgen με. ³¹ Nyékānne nén bán Dyöb ánōn με ábel nén bad ábe béédúbpe Krístəə béebelé με dyam dé mbéb ké ahóg nzé ndé á Judeya. Nyékānne-’ε nén bán mōné níme mékiinédte betóótōkē bé bad átínté e bad bé Dyöb á Jerusalem, békob mós. ³² Ambíd enê dós mépéé áwēn ne menyinje, nzé Dyöb áhede áá ébē áned, ábel bonj níkóme áte nzé ndé ne nyé. ³³ Dyöb dé nsanj ábē ne nyé moosyāól. Ebē nê.

16

Paale alómmé baab melenten

¹ Ndəə μεέ nyébii bán awe syánē mwānyanj a mmwaád Fibii, awē awōŋgan ábel nsón á mwembé níme ndé á dyad á Senkria, abele nsón mí bwām. ² Nzé apedé áwēn nyékob mós nken á dín á Sánjú ngáne bad bé Dyöb bétáŋgéné ábel. Nyébe-’ε mós nwōŋgen ké níhéé níme áhédné nyé. Nyébii bán mómpē akéwōŋgen ekud é bad, awōŋgen-ne με ámpē.

³ Nyéłented με Priskaa bó nchóm Akwilaa ábe syáábōə sébelé’ nsón níme Yesu Krístəə. ⁴ Bēnkwentén awé á nló nímmēm. Nságnan bó. Saá-kaá mwēmpen nságnan bó, bonj káəŋne mwembé níme bad ábe béésě bad bé Israel nísyāól, bómpē béságnan bó. ⁵ Nyéłented με káəŋne bad bé mwembé níme níbome’ áwab ndáb.

Nyéłented με awem nsón-a-nlém, Epanetuse, adii mod awē abédé mod a’só ádúbe Krístəə á mbwóg e Esia. ⁶ Nyéłented με Maria, akébel nsón bwāmbwam átínté echēn. ⁷ Nyéłented με káəŋne Andronikuse bó Junia, ábe syáábōə sēdé bad bé Israel, bēmbē-’ε á mbwóg ne με. Bébyééné bwām átínté e bembapee bé nlómag, béndúbē-’ε Krístəə bonj médúbē.

⁸ Nyéłented με Amplatuse, adii mod awē adé awem nsón-a-nlém awē nídáá á dín á Sánjú. ⁹ Nyéłented με káəŋne Ubanuse awē syáábōə sébenle’ Krístəə nsón. Nyéłented με káəŋne Stakise, awem nsón-a-nlém. ¹⁰ Nyéłented με Apelése, awē níme mbeltéd mí bwām nínyinnédé nén bán níkóbnédé ne

Křistæ. Nyéłented me kááhne bad bé abum á ndáb áde Aristobuluse. ¹¹ Nyéłented me Herodyone, awě adé awem mwānyan a Israel. Bad ábe bédé abum á ndáb áde Nasisuse ábe bédúbpé Křistæ, nyéłented me bó á đin á Sǎngú. ¹² Nyéłented me Trifane bó Trifosa, bebaád ábe bébenle' Sǎngwéé nsón. Nyéłented me Pesisise awem nsón-a-nlém, awě akébel nsón bwāmbwam á đin áde Sǎngwéé. ¹³ Nyéłented me Rufuse, awě Sǎngwéé ápwédé ábele mó. Nyéłented me kááhne nyaá, atédé me née awe mwān. ¹⁴ Nyéłented me Asinkrituse, Flegone, Hemese, Patrobase, Hemase, bǎnned bé Křisto ábe bǎbǎwéé bébome'. ¹⁵ Nyéłented me Filologuse bó Julia. Nyéłented-te me bǎnned bé Křisto bé baachóm, Olimpase bó Neriuse ne mwānyan a mmwaád ne bad bé Dyǎb bésyā́l ábe bédé ne bó.

¹⁶ Nyéhê nhóg ne aníní tǎl ne edǎnge é Křistæ. Mwembé rísyā́l rílómmé nyé melentén.

Nlyágtén mé asóg

¹⁷ A-baānyan, ncháa nyé me-éé nyétéd pón dé ne bad ábe bépene' nkabén átínté echên, ábe bépante bad nzii. Býágte nyé ayáge áde ápentan ayáge áde nyénsēbēē ayáge. Nyéehídé ábē bad. ¹⁸ Nyéehídé bó áyāle saké awed Sǎngú Křistæ bébenléé boŋ pen mam níme mébǎhnedé bēn móó bébeléé. Bényinte' nsal áte, béhóbé-'e mekan átéd bad ábe béēsōŋtān bwām nlém á abum. ¹⁹ Bad bésyā́l béwógé nyaa eche nyésúmé mekuu áhíd nkalanj ní bwām. Né-óó, mbééné nyé menyinje. Boŋ nhede nén meé nyébíi ábel mekan mé bwām, ríhede-'e nén meé nyéebíe' dyamdyam tǎngene ábel dé mbéb. ²⁰ Dyǎb dé nsan ákwógé Satan e ahintén áwēn ekuu-sé. Nsimé níme awed Sǎngwéé, Yesu Křistæ nǎbê ne nyé.

²¹ Timotie awé sǎmō sébele nsón, alómmé nyé melentén. Lusiose, Jasene, ne Sosipataa, bǎnned bé Israel bómpē bélómmé nyé melentén. ²² Me, Tetiuse awě ntenle' Paale enén kálag, mémpē nlómmé' nyé melentén née awen mwānyan a Křisto. ²³ Gayose alómmé nyé melentén. Awe ndáb dǎó sédíi, áhed-taá mwembé nǎbomeé. Erastuse, nkoó-móné a dyad, ne Kwatuse, awed mwānyan bómpē belénté nyé. *

Mekáne mé asóg

²⁵ Syānē débē Dyǎb ehúmé áyāle nén áwóó ngíne áwéd nyé adúbe áte. Nê dǎ-'aá ménlāā' é nyé áde ríkánlé nyé Nkalanj ní Bwām tǎngene Yesu Křistæ. Mmē nkalanj rídii mbále echē Dyǎb dēnkoó' é se etūn, ekēnlúmedté bad. ²⁶ Boŋ bǎbǎwéé alúmté syānē. Abídté mó áwed bǎbǎwéé ne mekan níme bekal bé'dǎádǎn bēntenlé á kálag e Dyǎb. Ábelé nê ábel boŋ bad bé melon

* **16:23** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 24: Nê, nsimé níme awed Sǎngú Yesu Křistæ nǎbê ne nyé baasyā́l. Ebê nê. Kálag émpēé ébádé nímén nchoo ámbíd e nchoo 27.

mésyāāl béwógne mós. Nén ábénlédé ngáne Dyōb dénhōbpē aá ébenléd. Mós adé á ngíndé ne á ngíndé. ²⁷ Dyōb dēmpeñ dós áwóó debýéé ásyāāl. Débe mós mekenag áyāle chōm éche Yesu Krīstāā ábélé, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.†

† **16:27** Donje á kálag áwóó nchoo 25-27 hén ne ámbíd e nchoo 14.23; émpēē éwóó mós ámbíd e nímén nchoo mwēmpen 14.23; donje áwóó mós ámbíd e nchoo 15.33.

Kálag e'só echë Paale áténlé Baá Kōrinto Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Paale átélé, bad bé Krīsto ábe bédé á mwembé ní Kōrinto b́oó ántelée ch́o. Paale átélé enén kálag t̄ngene ndutul éche bad bé mwembé békúdáá á alongé ádab, békudé-'e ndutul t̄ngene ádab adúbe. Póndé echë Paale átélé enén kálag, dyad á Kōrinto d́oó ábédé nló ní dyad á mbwóg e Akaya á póndé e nkamlen e bad bé Roma. Adê dyad démbyēn bwāmbwam áyāl e mekan n̄ngáne nyongé echë etómnádtáá áwed, mekan mé mbwóg rímāb bém̄bēn ḿo kúmbe, abel dé mekan mé mbinde déntōm áte áwed, b́eb́enlé'áá-'e myōb h́in.

Mekan míme Paale ákóó awéd áte médií nkabén ne mbinde e mekan éche édé á mwembé-te. Ahóbe káá̄ne t̄ngene nyaa echë bad b́en̄nē e'wóngé, nlém míme bad b́et̄ngéné awónj átii ké dyam ábóó káa déeboó'é, nyaa echë Edáád̄an éche Esáá ébagéé bad nde ne t̄ngene mpuu. Akoó alúmed áte ch́om éche nkalanj ní bwām r̄hóbeé t̄ngene rímén mekan.

A eped dyōm ne é'láán Paale ahóbe t̄ngene ed̄ange. Echë eped ch́o-'aá bad b́etómténé abii áfintē e enén kálag esyáál.

Nkabted ní kálag

Ndibned 1.1-9

Nkabén míme r̄d́e a mwembé-te 1.10-4.21

Mekan mé mbinde ne alongé á túmbé 5.1-7.40

Mb̄eltéd ní Bad bé Krīsto ne bad ábe b́eedúbpe Krīst̄a 8.1-11.1

Alongé á mwembé ne abele á Dyōb 11.2-14.40

Mpuu míme Krīst̄a ne ní bad bé Krīsto 15.1-58

Nde eche beládté bad bé Krīsto b́e Jerusalem 16.1-4

Mekan míme mén̄ne bad b́en ne nsógt̄en 16.5-24

¹ M̄e Paale, awē Dyōb ápwédé ábē mbap̄ee a nlómag awē Yesu Krīst̄a ngáne Yesu Krīst̄a apwédé m̄e ábē awē mbap̄ee ngáne Dyōb dént̄i'é, m̄e ne Sostene, awe syánē mwānyan, s̄ēē s̄et̄enlé nyé enén kálag. ² Mwembé ní bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto, nyēē r̄itenlé enén kálag. Dyōb áchénlé nyé ábē ábē bad ábe b́esáá. Asánté-'e nyé abé áde nyédíí ne Yesu Krīst̄a. Melemlem n̄e d́oó ápwédé bad b́emp̄ee ábe bédé h̄m-t̄éé, ábe b́ebenlad d̄in áde awe syánē S̄angwéé, Yesu Krīst̄a. Adii awab S̄angwéé, abé-'e awe syánē. ³ Nsimé ne nsanj míme r̄húú ne Dyōb, Titée awéd ne míme S̄angú Yesu Krīst̄a, mb̄e ne nyé.

*Paale aságnan Dyōb áyāl e
mwembé ní Kōrinto*

⁴ Nságnan Dyõb pónde téé áyāl echên, áyāle nsimé míme ábágé nyé mbwiined ne Yesu Krístæ. ⁵ Abé áde nyédíí mod nhóg ne Yesu Krístæ ábélé Dyõb ábágé nyé chõm ésyāal nyaa eché elóné mbon. Abélé nyékale nímē nkalan nyaa eche ehednad, nyésõjténé-'ε mam mésyāal bwām tãngene nímē mekan. ⁶ Nén álúmte bán nkalan tãngene Yesu Krístæ míme sékánlé nyé níkóó nyé asól á nlém-tê. ⁷ Né-õõ, nyéetógéé nde ké póg ábele Dyõb, ngáne nyésinéé pónde eche Sãngú Yesu Krístæ álúmédte yál. ⁸ Sãngú Yesu Krístæ mwën-εé ábël adúbe áwúú nyé áte káãne á asóg dé nkõnsé ábel nén á epun éche ápéé ákáad bad, bad bééhõbē bán dyam dé mbéb ké ahóg áde áde nyébélé. ⁹ Dyõb ábele' ngáne áhóbé áá móõbël, mó apwedé-'ε nyé ábé mod nhóg ne awe Mwän, Yesu Krístæ.

*Paale áá nkabén méebāg
átintê e bad bé Dyõb*

¹⁰ A-baányan, ncháa' nyé á ðin áde Sãngú Yesu Krístæ nén mée, nyé moosyāal nyépe á nchemten áyāl e kéchéé éche nyéhóbéé ábel boñ nkabén méebāg átintê echên. Boñ pen nyébê mod nhóg á mewemten ne áyāl e kéchéé éche nyéhóbé bán nyébele'. ¹¹ A-baányan, nhóbe nén áyāle bad ábe Kloo bélángé me bán nyé bën ne bën nyésenle'. ¹² Chõm éche rihóbéé édii nén, átintê echên, baahóg béhóbe' bán "Ndií mod awë ahíde ayáge áde Paale", donje bán, "Ndií mod awë ahíde ayáge áde Apolose", ábiníí bán, "Nhíde ayáge áde Petro", bémpē-ε bán "Ndií mod awë ahíde ayáge áde Krístæ." ¹³ Nédē nyéhede ahób bán Krístæ akābné áte-yε? Me Paale-εé bemboméé á awõg á nló nímēn'ε? Ké'ε á ðin ádēm, me Paale, dóo bēndusénné nyé? ¹⁴ Nságnan Dyõb nén mée menkēndusénné nyé modmod éetóméé Krispuse bó Gayõs. ¹⁵ Né-õõ, nyé modmod nyéehēlē se nyéhób bán nyékudé edusen á ðin ádēm. ¹⁶ (Mendusén káãne abum á ndáb áde Stefanuse. Méeekāmtānnē pen me ndüséné mod ampée.) ¹⁷ Krístæ enkēnlómmé me ádusen bad. Boñ pen anlóm me ákal nkalan ní bwām, menkāl-le mó ésebán mbenlad e'yale ábe é'lúmte debyéé á moonyon. Nzé memberléd e'yale ábe é'lúmte debyéé á moonyon né nkalan tãngene kwééd eche Yesue áwédé á awõg, méebáá dyamdyam.

Paale áá Krístæ adii ngine ne debyéé á Dyõb

¹⁸ Dyam áde rihóbéé ádii nén, nkalan tãngene kwééd eche Krístæ áwédé á awõg rídií chõm éche édé eyókéł wée bad ábe béké á ðü á muú. Boñ ne syānē bad ábe béküd e'soõson, nímē nkalan rídií ngine e Dyõb. ¹⁹ Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán Dyõb áhóbé áá,

“Měbel debyéé áde bad ábe béwēmtan bán béwóó debyéé
 ányinnēd nēn déesaá dyamdyam,
 mēlūmēd-te nēn mēé bad ábe béwēmtan bán bēbíí dyam,
 béebíí’ é dyamdyam.”

²⁰ Né-ǎǎ, élúmté nēn bán mod a debyéé eésaa dyamdyam,
 meléede a mbéndé a bad bé Israel eésaa dyamdyam. Bad ábe
 bélânge bad mekan ne debyéé enén pónde béesaá dyamdyam.
 Dyöb álúmté aá debyéé dé nköñsé ádíí eyókél ngēn.

²¹ Ngáne édíí bán Dyöb ábénlédé áde debyéé ábel bon bad
 bé nköñsé béebēnlád ádad debyéé ábíí mó, mó Dyöb amaá atíí
 aá móǎsöñ alongé á bad ngáne bédúbpe nkalan níme sékaleé
 tâñgene Krístaa. Kénéé bad ábe béebíí Dyöb bétédé nēn bán
 póle e e’yókél é’ bad chǎǎ sékaleé. ²² Bad bé Israel bédāā bán
 bényín e’chemléd é’ menyáké bon bédübē, bad bé Grikia-’ε
 béhede debyéé áde áchábé ámín. ²³ Bon sé pen, sékale nēn
 bán Krístaa, Ane-awě-Béwógté, anwé á awóg. Ne bad bé Israel,
 nímē nkalan rídíí dyam áde bēnkēdāñgé awóg ne awóg dēn,
 ne bad ábe bǎ-’ε béesě bad bé Israel, nímē nkalan rídíí eyókél
 ngēn. ²⁴ Bon Dyöb áchénlé donge á bad ábē ábē bad. Bǎ donge
 á bad bédíí bad bé Israel, ábíníí-’ε bad bé Grikia. Ne ábén bad
 nímē nkalan níme sékaleé rídíí Krístaa, mó adé ngíne e Dyöb,
 mó-’aá adé debyéé á Dyöb. ²⁵ Chǎm éche ényínnad néé eyókél
 é Dyöb étómé debyéé á moonyon. Eche chǎ-’ε ényínnad néé
 ewǎmwǎm é Dyöb, étómé ngíne e moonyon.

²⁶ A-baányan, nyékamten nyaa é bad éche nyébédé á pónde
 eche Dyöb áchénlé nyé ábē ábē bad. Bad bé nköñsé bényín
 nyé nguse é bad néé bad ábe béwóó debyéé. Nyé nguse é bad
 nyébédé benkamlenē. Nyé nguse é bad nyēmbíd á túmbé
 é benkamlenē. ²⁷ Bon Dyöb ápwédé bad ábe bad bé nköñsé
 bēntēdtē néé e’yókél é’ bad. Abelé nē ákwáged bad ábe béchágé
 yǎl á nköñsé-te nēn bán béwóó debyéé. Dyöb dēmpwěd-te
 bad ábe nköñsé ményínnē néé bad ábe béesě etógnén. Ambel
 nē ákwáged benkamlenē. ²⁸ Dyöb dēmpwěd bad ábe bad bé
 nköñsé bényínnē bán bédé nkóñtéd, ápwěd ábe bényínnē
 bán béesaá dyamdyam, bad ábe bényínnē bán béesaá dyam
 dé abelen. Dyöb dēmbel nē álúmed nēn aá mam níme bad
 bé nköñsé bényíneé bán méde etógnén, méesaá chǎmchǎm.
²⁹ Ambel nē ábel bon modmod eékūmē’ ekáá á tǎl á’sǎ é’ Dyöb.
³⁰ Chǎm éche ábénlé nyé chǎǎ ékáá bon nyébé mod nhóg ne
 Yesu Krístaa. Mekan níme Yesu Krístaa ámbenlé, ne syánē,
 debíí bán ádíí debyéé á Dyöb. Nédē, Yesu Krístaa mó abelé bon
 syánē débélé mekan níme métāñgéné, débé bad ábe bésáá,
 mó-’aá akǎdté syánē á mbéb-te. ³¹ Né-ǎǎ, éténlédé á kálag e
 Dyöb nēn bán “Kénzée awě akume ekáá á tǎl, akume’ ekáá á
 tǎl dásǎ áyāle dyam áde Sāñgwéeé ábénlé mó.”

2

Paale abēnlédé ngīne e Dyōb

ákal nkalan t̄ngene kwééd eche Yesue

¹ A-baányan, áde n̄pédé áwēn ákale nyé nkalan n̄me n̄hóbe mam t̄ngene Dyōb,* meēbenlād-taá e'yale é'mbáá ké'ε debyéé ámbáá. ² Membel n̄n áyāle áde n̄bédé áf̄intē echēn memmād á n̄lēm-tē n̄n meé meēbenlé d̄yam démpēe éetómēé ákal nkalan t̄ngene Yesu Kr̄st̄a ne kwééd echē áwédé á awōg. ³ Ade n̄bédé ne nyé menkēnkwoḡnéd̄tē mmēn ábel nsōn, mbwōg n̄bédé me áte, n̄lēm n̄hūnē-ε me á abum. ⁴ Ade n̄'yágté'áá nyé, n̄kanlé-ε nyé, póle echē n̄lāḡgé'áá nyé eebédeé póle echē etéde bad n̄lēm á abum echē edé debyéé ámbáá áte. Meékanle'aá-ε nyé ne debyéé ámbáá ábel n̄n nyédúbe chōm éche n̄lāḡgé nyé. Boḡ pen áde n̄kánlé'áá nyé nkalan n̄ Dyōb, mekan n̄me n̄hóbé'áá melúmté'áá bán ngīne e Edáád̄aḡ é Dyōb edé áwēd-te. ⁵ Meéhede'aá meé nyédúbe nkalan n̄ Dyōb áyāle mod ábēnlédé debyéé ámbáá ákale nyé m̄ó. Boḡ nhedáá meé nyédúbe n̄mē nkalan ngāne Dyōb dēn ábēnlédé eche ngīne ábel nyédúbe.

Debyéé áde áhúú ne Dyōb

⁶ Kénē-ε ámpē, nzé s̄édé ne bad ábe bémáá awúu áte á adúbe-tē, s̄ebelé s̄ebenlād debyéé nzé s̄ekanle b̄ó póle. Adé debyéé pen déēbāḡkē debyéé áde mod a nkōḡsé ábenladté. Déesaá'aá debyéé áde ké benkamlenε bé nkōḡsé bé' chii bébenladté. Abē benkamlenε bédii bad ábe n̄mab nkamlen meēē á esōḡ é pondé. ⁷ Debyéé áde s̄ebenladté ádíi debyéé áde Dyōb ábágé sé. S̄ekale ntii n̄ kun n̄me Dyōb ábēnlédé áde debyéé abel. Ngen e'só Dyōb dénkēnlúmed̄tē modmod n̄mēn ntii áte. Mmēn ntii n̄me Dyōb áf̄idé ahóbe áá syānē ámpē d̄ēb̄e áse e éche ehúmé á pondé echē ehúe'. Dyōb déntfi áá m̄óḡbelé syānē n̄e se áde éēhāḡēē nkōḡsé. ⁸ Nkamlenε a nkōḡsé ké nhōḡ enkēnsōḡt̄énné ádēn debyéé á Dyōb. Ayāle nzé bēnsōḡt̄ēn chōm éche Dyōb ábéláá, né bēnkēnwúú'ε Sāḡḡwéé a edúbé abome áde bēmboméé m̄ó á awōg. ⁹ Boḡ kénē-ε ámpē, étēnlédé á kálag e Dyōb n̄n bán, "Mam n̄me Dyōb ábōḡséné ábele ábē bad ábe bédáá m̄ó, médii mam n̄me modmod éēnyīnēē mbéd, n̄mē modmod éēwōḡēē mbéd, n̄me modmod éēkām̄tēnēē-'áá áwe n̄lēm-tē mbéd." ¹⁰ Mmēn mekan m̄ó Dyōb álúmté syānē. Echē edáád̄aḡ chōs ánlōmmē álúmed syānē n̄mēn mekan. Edáád̄aḡ énoḡne mekan mésyāāl áte, ébíi-ε mekan mésyāāl, káḡḡne mekan mé Dyōb n̄me mod éheléé-se awámsén asōḡten. ¹¹ Modmod eebýéé'ε

* 2:1 Mam t̄ngene Dyōb; doḡge á kálag dé'só áwóó: mam t̄ngene mekan mé e'koḡnéd mé Dyōb.

mewêmtēn mé mod ampée. Edǎǎdǎŋ éche édé mod áte chǎs ébyéé' nímē mewêmtēn. Melemlem nê dǎs modmod éebii' é mewêmtēn mé Dyǎb, étōmǎé Edǎǎdǎŋ é Dyǎb. ¹² Edǎǎdǎŋ éche syánē déwóó éhúú ne Dyǎb. Deewóó' é edǎǎdǎŋ é nkǎŋsé. Dyǎb ábágé syánē échén Edǎǎdǎŋ ábel désǎŋtēn mam mésyǎǎl níme ábééné syánē nímē nsimé.

¹³ Né-ǎs, séebēnlǎdtē e'yale ábe moonyǎŋ ábenlǎdté áde debyéé áyǎged bad. Boŋ sébenlad e'yale ábe Edǎǎdǎŋ é Dyǎb élyǎgtéé sé áhób. Sébenlad e'yale ábe Edǎǎdǎŋ élanǎgeé sé tǎŋgene nímē mekan. ¹⁴ Mod awě eewóo Edǎǎdǎŋ é Dyǎb áte eedúbpeé mekan níme Edǎǎdǎŋ é Dyǎb élanǎgeé bad áyǎle anyíne mó eyókél. Eéhēlēē-'e mó asǎŋtēn áyǎle Edǎǎdǎŋ éche Esǎá chēmpēn chǎs éwǎŋgan bad ádol mekan mé Dyǎb áte bwám. ¹⁵ Mod awě awóo Edǎǎdǎŋ áte ádol mekan mésyǎǎl áte bwám. Boŋ modmod eéhēlēē-se asǎŋtēn mewêmtēn níme ane mod. ¹⁶ Edé nén ngáne éténlédé á kálag e Dyǎb nén bán, “Nzé-módé abíi mewêmtēn níme Sánǎgwéé? Nzé-módé ahele se aléb-pe mó?” Boŋ syánē dewóó mewêmtēn níme Krístǎ.

3

Paale ad bembǎlede bé Dyǎb bǎs bǎ moosyǎǎl bédii

¹ A-baányǎŋ bé Krísto, meéhele'aá sé nlǎá nyé mekan ngáne rílanǎgeé bad ábe adúbe ádǎb áwúú áte áyǎl e mekan mé Dyǎb. Boŋ nlǎŋgé'aá nyé mam ngáne rílanǎgeé bad ábe béwóó mewêmtēn mé moonyǎŋ a ekob. Nyébédé née nkǎál, mentéd nyé née bad ábe bēmbóótéd ábé mod nhóg ne Krístǎ. ² Abii dǎs nkǎál nímwáa' é, eedyǎgké ndyééd eché elélé. Né-'aá me-'e mēmbóótdté nyé mam níme méelele áte tǎŋgene nkalan rí Dyǎb ayǎged. Menkēnyǎgédte nyé mam níme méwúú áte, áyǎle ene pǎndé nyēnkēnkwoǎgké ákob mó. Ké bǎb-pe nyéekwǎgēē ákob mó. ³ Ayǎle nyédii nyéhíde' mekan mé ekob é yǎl, nyēwǎnléné nhóg ne aníníi kǎŋjí, nyé bēn ne bēn nyéswanǎtán-ne. Bǎb áde nyédii nyébeleé nímén mekan éelǎmtēē bán nyédii nyéhíde échēn esíi é mekan mé ekob é yǎl-e? A mbále, nyébeleé née bad ábe béwóó dǎsǎ nsǎŋtēn rí moonyǎŋ. ⁴ Chǎm éche ékáá boŋ ríhǎbē nén édii nén, áfínté echēn bad behóg béhóbe bán, “Ndii mod awě ahíde ayǎge áde Paale,” ábíníi-'e bán, “Ndii mod awě ahíde ayǎge áde Apolose.” Enén ndín e mbéltéd elǎmte' bán nyéwóó dǎsǎ nsǎŋtēn rí moonyǎŋ.

⁵ Bǎb-pǎs, nzéé Apolose ádíi? Nzéé me, Paale-'e rídii? Bembǎlede bé Dyǎb ngēn bǎs sédíi. Séwǎŋgéné nyé adúbe Krístǎ. Sé mod téé abele nsón níme Sánǎgwéé ábágé mó aá ábel. ⁶ Ndii mod awě awéné mbál-e-bǎ, Apolose-'e mó adé mod awě

asyɔgɛ́'áá ene mbál mendíb áyāl, boŋ Dyɔb dɔɔ dɛmbɛl boŋ mbál ríkwoɣe' saké sé. ⁷ Né-ɔɔ, mod awɛ awéné ne mod awɛ asyɔgɛ mendíb bó modmod béesaá etógnén. Mod awɛ adé etógnén adii Dyɔb. Mó abele boŋ mbál ríkwoɣe'. ⁸ Mod awɛ awéné ne mod awɛ asyɔgɛ mendíb bébeleé nsón nhóg, Dyɔb dɛsābē-ε bó mod tée nchoo ne nsón míme ábélé. ⁹ Bembaledε bé Dyɔb ábe bébele nsón nhóg bó sédii. Nyé bad ábe nyédúbpé-ε nyédii nɛŋgáne nzag echɛ Dyɔb áwóó. Nhele nhəgtén-ne nyémpɛ ábɛ nɛŋgáne ndáb echɛ Dyɔb álóó'ɛ.

¹⁰ Mbɛnlédɛ nsimé míme Dyɔb ábágɛ mɛ ábɛl nsón nɛŋgáne nlóó-ndáb awɛ awóó debyéé álón ndáb. Mensáá nsón rí Dyɔb átíntɛ echɛn, bembaledε bémpɛɛ békɛɛné nsón míme rísáádɛ á'sō. Boŋ kénzɛé awɛ álóó' atɛŋgéné atéd pónɔdɛ ngáne álóó'ɛ ámín e nsón míme bémáá asáa. ¹¹ Ayāle modmod éhɛlɛɛ-se ábɛl nsáaned mémpɛɛ éetómɛé míme mímáá ábɛl. Mmɛ nsáaned rídii ayáɣɛ áde ní'yágtɛ nyé tɛŋɣene Yesu Krístə nɛn mɛé, Dyɔb ásoo' áded alongé mbwiined ne Yesu Krístə. ¹² Donɣɛ dé bembaledε bébenlad bwɛm nɛŋgáne gól, sílva ne meláá mé etógnén ákɛɛn míme nsón á'sō. Bembaledε bémpɛɛ-ε bébenlad bwɛm bé nsón bémpɛɛ ábe é'bídɛ áyāl e mɛl, ne ábe é'dɛ byaá, ákɛɛn nsón á'sō míme bésáádɛ. ¹³ Pónɔdɛ ɛpɛ echɛ moosyáál anyínnɛ nyaa e nsón echɛ mod tée ápédɛ ábɛl. Ayāle á epun éche Yesuɛ ápɛé ábidɛd mam mésyāal áwed. Ebɛ nɛŋgáne mod awɛ ahédɛ bwɛm á dũ, boŋ muú mbɛl anyín éche éhɛle-se éhyáŋ ne eche éhɛlé-se éhyáŋ. ¹⁴ Nzé nsón míme mbaledɛ ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa méehyáa, né ákud nsábe. ¹⁵ Boŋ nzé nsón míme mbaledɛ ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa ríhyáá, ane mbaledɛ éekudtɛ chómchóm, boŋ kénɛ, mwɛn ádii abé mod nhóg ne Krístə. Boŋ pɛn ábɛ nɛŋgáne mod awɛ abídnɛ mehélé á ndáb-te echɛ ehyaá. Adii abé á alongé boŋ chóm ésyāal éche áwóó émad ahyáŋ.

¹⁶ Ndúbpɛ mɛé nyébíí bán nyédii abón áde Dyɔb ádyɛɛ'ɛ áte. Edəádəŋ é Dyɔb édɛ átíntɛ echɛn. ¹⁷ Kénzɛé awɛ abébtɛ abón á Dyɔb, Dyɔb dɛbɛbɛd ane mod, áyāle nɛn wɛɛ Dyɔb ádyɛɛ'ɛ ádii hóm áde áde nɣəŋgú. Nyébɛn-naá nyédɛ áde hóm áde áde nɣəŋgú.

¹⁸ Modmod eédɔgɛ yəl. Kénzɛé awɛ awémtɛné átíntɛ echɛn áá mɔwɔɔ debyéé á nkɔŋsɛ-te wɛn, átímed yəl eyókél é mod ábɛl boŋ ákɔŋ debyéé awón. ¹⁹ Nlɛŋɣɛ nyé nɛn áyāle, dyam áde bad bé nkɔŋsɛ bényínɛé bán áde debyéé dɔɔ Dyɔb anyínɛé néɛ eyókél é akan. Debíí bán nɛn áde mbále áyāle étɛnlédɛ á kálag e Dyɔb nɛn bán, “Bad bɛwɛmtan bán bɛwóó debyéé boŋ Dyɔb ábenlad ádab debyéé dɛn ákób ádab akwáb.” ²⁰ Etɛnlédɛ ámpɛ nɛn bán, “Sáŋgwéé abíí áá bad ábe bɛwɛmtan bán bɛwóó debyéé ádab debyéé déesaá dyamdyam.” ²¹ Né-ɔɔ,

modmod eékūmnē baányon ekáá á tâl, áyāle nyēē Dyōb ábágé bwēm é'syāāl. ²² Dyōb álómé με, Apolose ne Petro áwōngēn nyé. Bwēm é'syāāl ábe Dyōb áhágé á nkōhsé, abagé nyé bó ábenled. Ké nyébé á alongé ké'ε nyēwé, Dyōb ábélé nê á mbon nímēn. Mekan-ne níme mébenlad ne nyé bōb ne níme mébenléd ne nyé á pónde eche ehúe' á'sō, médii á mbon nímēn. Abén bad bésyāāl ne abén bwēm é'syāāl Dyōb ábágé nyé bó. ²³ Nyédii bad ábe Krīstā, Krīstā mó-'ε abé ane awē Dyōb áwóó.

4

Paale aá Dyōb ápwédé bó ábele Krīstā

¹ Nyétēd sé nēngáne bad ábe bébenle Krīstā, ábe Dyōb ábélé aá bélānge bad mekan mé e'konéd. ² Chōm éche éhednad bán échē ndín é bembālede bébel édíi ábel nsón bwām níme echab sán ábágé bó aá bébel. ³ Bon με meewóó'ε pónde ábel ne kéchéé éche nyé ké'ε mod ampée áwóó áhób tāngene nsón níme Dyōb ábágé με aá mbel. Ké mmēn meehóbéé tāngene nsón níme mbelée, ké mbóó ké'ε méebóó'ε. ⁴ Meenyínéé awusé ké ahóg áyāl e nsón níme mbelée bon nê déēlūmtēē nén bán chōm ésyāāl éche mbelée étāngéné. Sāngwéé mwēmpen mó abíi nsón níme mbelée, ké ntāngéné ké'ε méētāngeneé. ⁵ Né-ōó, nyéhóbé bán mod abelé nsón mí bwām ké'ε abelé nsón mé mbéb áde pónde éēpēdēē ábel nê. Ene pónde ēpē áde Sāngú Yesu Krīstā ápéé. Ade ápéé, ábidēd bwēm ábe é'bédé á ehíntēn-tē á e'nyínen bé ekíde abidēd-te bad mewēmtēn áwed níme modmod énkēmbíí'ε. Ene pónde dō-'aá Dyōb dékenné mod téé ngáne ápédé nsón ábel.

⁶ A-baányan bé Krīsto, nhóbe' nímēn mésyāāl áyāl echēm ne Apolose áwōngēn nyé ásōhtēn. Ntéde sé bad bébe nēngáne elānsēn ábel nyéyáge e'yale ábe béhóbéé nén bán “Mod ábele dāsō mekan níme méténlédé.” Modmod ekumné mod nhóg ekáá á tâl se ányíné aníníi nkōhtéd. ⁷ Dyōb áhágé mod nhóg etógnén tómaa aníníi-ye? Cheé mod ádíi éche Dyōb déebelée bon abé? Cheé-ō mod ákuménné ekáá á tâl, áde édíi bán kéchéé éche mod ádíi Dyōb dōó ábélé mó?

⁸ Bōb nén nyēlūmte byánán nyēwóó chōm ésyāāl éche nyétógnéné. Nyēlūmte byánán nyēsudé nhōn. Nyétēdté sé bembālede, nyé bēn nyēwēmtan bán nyédii kāh. Mendāh nén méé nyékon kāh abé ábel bon sémpē sékamlan ne nyé. ⁹ Nwēmtan nén méé Dyōb ábélé aá sé bembapēé bé nlomag sébē nēngáne bad ábe béesē etógnén áfínté e bad. Sédii nēngáne bad ábe bétómté mbakú bán béwē. Nhóbe nén áyāle bad bésyāāl bēnōne sé ányín chōm éche ébenlad ne sé. Saá-kaá bad bēnpen bon kōāh ne ángel éñone sé. ¹⁰ Bad

bényíne sé nées e'yókél é' bad áyāle sébenléé Krīstā. Bon nyépen nyēwēmtan bán nyēwóó debyéé áyāle nyédíí nhóg ne Krīstā. Bad béwēmtan bán séewóó'é ngíne ábel dyamdyam bon nyēwēmtan bán nyēwóó ngíne eché ehúú ne Dyōb. Bad béebagéé sé edúbé bon bébage nyé edúbé. ¹¹ Kááñne ne bōob, séewóó'é chōm éche sédyáǵkē ne éche sémwáǵkē. Séewóó'é mbóté éche ékwógé sé ahé. Séyǵǵké mbéte akud á mekáá mé bad. Séewóó'é wée sédyee'é. ¹² Sēbele ntū rí ngíne ábel bon sékud chōm éche séwōñganné éched yāl. Nzé bad bésyáá' sé sēlanje bó bán mekan mébéen bó bwám. Nzé bad bébele sékude metake, sēwesān. ¹³ Nzé bad béhóbe sé mekan mé mbéb áyāl, séhóbe bó mekan mé bwám áyāl. Ké bōob bad bédíí bényíne sé mbinde áwab díd-te. Séesaá dyam dé abelen áwāb.

¹⁴ Ntele nén saké áwóged nyé e'són bon ntenle nyé áléb nyé tñgene mekan níme nyétñgéné abíí. Ayāle nyédíí nēngáne ábēm bán ábe rídáá. ¹⁵ Kénée édíí bán nyēwóó bemeléede bé Krīsto híin, mod nhóg mwēmpen mó adé nēngáne sáá awēn. Apēen áde mípínédé nyé nkalaj ní bwám ábélé ndíí nēngáne sáá awen a Krīstā. ¹⁶ Né-óó, ncháa nyé nén mée nyébele mekan níme mémpē mbelée. ¹⁷ Nén dōó akáá bon rílōmē Timotie áwēn. Adíí nēngáne awem mwān á dīn á Sánjú. Ndáá mó, ayǵǵké-é mekan ábel ngáne éhednadté. Nzé apedé ákamtén nyé nyaa e alongé eche ríwóó nēngáne mod a Krīsto. Ene nyaa e alongé edé nchoo ne chōm éche r'yáǵtéé mwembé ké ríhée níme ríkagké áte áyáged. ¹⁸ Nyé donje á bad nyédé kúmbe, nyēwēmtān bán méepaá áwēn. ¹⁹ Bon nzé Sánjwéé akwēnténé, nkwoǵé ape áwēn. Ene pónde-'aá méhedté áte ábíí chōm éche ábē bad ábe bédé kúmbe békoo'é ábel. Mébīí ké békóñté ngíne awóñ eché ehúú ne Dyōb ké'ε nsāl ngēn móó bébeleé áte. ²⁰ Nkamlen rí Dyōb méesaá chōm éche édé á nhóbtéd, bon rídíí ngíne eché elúmté' á mbeltéd. ²¹ Ahée abōñnéde nyé, nyédáá bán nzé mpedé áwēn ríkógsan nyé áyāl e kúmbe eche nyédíí ké'ε nyédáá bán nzé mpedé rílúmed nyé nlém mé edañje, ríchedne nyé yāl?

5

*Paale ahóbé tñgene akáb
dé mesón á mwembé rí Kōrinto*

¹ Nwógé nén bán mod nhóg átíntē echēn akábe asón, nyaa e asón eché ké bad ábe béebíí Dyōb béehelée se békāb. Chōm éche ríhóbeé édíí nén mée, mod nhóg átíntē echēn akábe asón ne sáá mwaád. ² Chán-nō nyéhele nyébé kúmbe áde édíí bán ane mod nímē mbéb rítñgéné nyé dásō ndutul awóged. Mó awē ábele enén ndín e dyam, nyétñgéné nées nyénané mó átíntē echēn. ³ Nhóbe mée nyébel nē áyāle kénée méesaá ne

nyé, nkamtan nyé pónidé tée. Nhóbe byánán ndé ne nyé nén mée mmaá mbakú atómed, ⁴ ne kunze eche Sánjú Yesu Krístə ábágé me, nhóbe nén mée nyékógsen ane mod awě abélé mímé mbéb. Nzé nyéládné, ébê byánán ndé ne nyé, awed Sánjú Yesu Krístə ábe nyé ngíne ábel kéchéé éche nyéwémténé abel. ⁵ Nhede mée nyébe ane mod á mekáá míme Satanε ábel bon Satanε ábébed échē ekob é yǎl. Kénée édíí bán Satanε ábébed échē ekob é yǎl, Yesue əsɔŋ échē edəádəŋ á epun éche ápée ákáad.

⁶ Nyéetəŋgenéé kúmbe abé. Nyébíi nén bán mbumé í ngun ísonle' nzé behédé mwă esulten áwəd-te, melemlem nê dɔɔ ane mod awě abelé mímé mbéb áhele ábel bad bémpēe bēbel mbéb. ⁷ Nyéhúd esulten é nchun ésyāāl, ábel bon nyébê nēŋgáne mbumé mékōōlē míme méēwóo esulten, né-'áa nyékóó abé. Nyédé nén áyāle Krístə anwé á nló mímed. Mó ambé née Mwān-a-Ndyɔŋ mí mbód awě bēmbéé née mende mé ngande e Nnyíme-ámín, áyāl e mbéb mí bad. ⁸ Né-ɔɔ, nyéwóg menyinje ne ene ngande, esulten é nchun éebāg ámpē. Abé ádəd ábê pónidé ésyāāl nēŋgáne abé á bad bé Dyöb, deébēlē e'bébtéd é' mekan, deebébe-'ε nlém á abum. Bon pen déwōŋ abé dékōōlē, déhíde Krístə ne nlém nhóg, dékale-'ε mbále.

⁹ Kálag echē mēntelée nyé menláá nyé mée nyéēhōŋné' bad ábe békábe mesón. ¹⁰ Saké bad ábe béedúbpe Dyöb bóo ríhóbáá, kénée édíí bán bó donje á bad békábe mesón, bédé ngoód, bédé bechíb, donje ábenlé-'ε myöb mé metóm. Weéhēlē-sε ebán échén ndín é bad á yǎl káŋ né ehídté á nkōŋsé. ¹¹ Bon bad ábe mēntelée nyé mée nyéēhōŋné bédíi bad ábe béchágé yǎl bán bédíi bad bé Krísto bon békābē mesón, bēbé ngoód, bēbagé myöb mé metóm edúbé, bēhōbē bad mekan mé mbéb á yǎl, bémwāg míim bwāmbwam mékōbē bó, bēbé-'ε bad ábe béchíbe'. Nyéedyág ké ndyééd ne échén ndín é bad. ¹² Meewóo'ε kunze ké póg áhób mée békógsen bad ábe béesə bad bé Dyöb. Bad ábe bédé á mwembé-te bóo nyétəŋgéné akógsen. ¹³ Dyöb bóo dékāād bad ábe béesə á mwembé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nyéhúd mod awě abele mbéb áfínté echēn."

6

Mod eesómne mwānyan

wée bad ábe béedúbpe Krístə

¹ Nzé nyé mod ké ahée awánléné mwānyan a Krísto dyan, éekāg wée mod awě eedúbpe Krístə áá ákáad bó. Bon pen áke wée bad bé Dyöb ábel bétimed bó áse. ² Nyébíi nén bán bad bé Dyöb bóo békāād bad bé nkōŋsé. Né-ɔɔ, ngáne édíí bán nyékāād bad bé nkōŋsé, nyétəŋgéné née nyékáadtée mpíntéd

mé mekan. ³ Nyébíí bán syánē-éé dékāād ángel. Néé edíí-'aá nê, chán-nō déheleéé baá mam ábe bétoge mbóó átínté echen mbwε-téé amad? ⁴ Né-óó, nzé échê ndín é mam épédé átínté echên, nyéētím chό néé atéd, nyékēēn wéε bad ábe mwembé méētédēē néé dyam bán bóbó bémade nyé chό-ye? ⁵ E'sôn ne nyé. Nédē modmod eesaá átínté echên awē awóó debyéé ákóm nsaη átínté e mod bó mwānyηη ábe bēwánléné-ye? ⁶ Boη mod atime mwānyηη akεεn á kóte, bad ábe bēédúbpe Dyöb békáadte-'ε búmō.

⁷ Asómēn áde nyésōmneé nhóg ne aníníí á kóte álúmte bán nyékwédé ne akwε dēn. Edé mboη mwānyηη ápanεn wε tómaa wε ákεεn mó á kóte. ⁸ Boη nyétíme nyépanne, nyédoge-'ε nhóg ne aníníí, nyébele nê káōηne wéε baányηη bé Krīsto. ⁹ Nyébíí nén bán bad ábe bēbele e'bébtéd é' mekan béebáá á nkamlen rí Dyöb. Modmod eédögē nyé. Bad ábe békábe mesón, bad ábe bēbenle myöb mé metóm, bad ábe békábe mesón á ndáb e e'wóngé, baachóm ábe bēnaηnad baáb baachóm bémpēe, áben bad bésyāāl bó modmod béebáá á nkamlen rí Dyöb. ¹⁰ Bad ábe béchíbe', bad ábe bédé ngoód, bad ábe bēbágé yāl á amwé á mím, bad ábe bēhóbe bad mekan mé mbéb á yāl ne bad ábe bédumne bad bwēm bó modmod béebáá á nkamlen rí Dyöb. ¹¹ Nyé donje á bad nyébeláá échén ndín é mekan. Boη á dīn áde Sāηgú Yesu Krīstæ ne á Edæádæη éche ádεδ Dyöb, bēhúdé nyé nímén mbéb á yāl, nyédé bad ábe bésáá, Dyöb ábánné nyé néé bad ábe bésáá, nyéköbnédé-'ε á'sō é' Dyöb.

Nyébenlad échen yāl ábe Dyöb edúbe

¹² Nyé mod nhóg ahele ahób aá, “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Nê adé mbále. Boη pen saké chóm ésyāāl éche mod ábeleéé éwōηgan. Mod ahele ahób aá “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Boη chóm ké éhéé éetāηgenεé néé étedéé me ntāη. ¹³ Mod ampée ahele ahób aá “Bébélé ndyééd áyāle abum, bēbēl-le abum áyāle ndyééd.” Nê adé mbále. Boη Dyöb débēl ábē bwēm bépé á asóg. Dyöb débeleéé alongé á moonnyηη aá bēbenle mbinde é mekan boη abelé dó aá bēbenle Sāηgwéé, Sāηgwéé mó-'aá atagne yāl e moonnyηη. ¹⁴ Dyöb dēmpuúd Sāηgwéé, nê dó-'aá ábenlédte eche ngíne ápuud syánē. ¹⁵ Nyéebíí'é nén bán échen yāl chό édé pág éche ébélé yāl eche Yesuε-ye? Né-óó, nhele ntéd pág é yāl éche Krīstæ boη níke rílatén ne yāl e akwalεε-ye? Eetāηgenεé abé nê mbéd! ¹⁶ Ké'ε nyéebíí'é bán mod awē atédé eche yāl boη álatén yāl e akwalεε abelé búmō bétímé yāl póg-ε? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Eché yāl ébe étim yāl póg.” ¹⁷ Boη mod awē mó-'ε adé nhóg ne Sāηgwéé abele átim mod nhóg ne mó á edæádæη. ¹⁸ Nyéewóó'ε dyam dé abel ne mbinde é mekan.

Mbéb ké nhéé mémpēe nīme mod ábeléé méenōnéé eche yǎl. Mod awě akábé asón abelé mbéb tângene eche yǎl. ¹⁹ Nyéebii' é bán échen yǎl édíi abón áde Edǎádǎn éche Esáá édye' é áte-ye? Dyǒb dǎó ábágé nyé échen yǎl. Saké nyé nyéwóó ch́, Dyǒb dǎó áwóó nyé. ²⁰ Dyǒb ácháné nyé ne nkun nīme íchábé ámin. Né-ǎó, nyébenled échen yǎl ábe Dyǒb edúbé.

7

Paale alébe bad tângene e'wóngé

¹ Bǎǎb-pǎǎ, mēlāā nyé tângene mekan nīme nyétélé á kálag echě nyéténlé me. Ebóó bán mod eewóó' mmwaád.* ² Bōn ngáne édíi bán akáb dé mesón ábuú áte bwám bwam, ébóó bán mwēnchóm téé áwōn awě mmwaád, mmwaád téé-'é awōn awe nchóm. ³ Mwēnchóm téé atāngéné ábelé' mekan nīme mwēnchóm atāngéné mwaád abele, mmwaád téé-'é atāngéné ábelé mekan nīme mmwaád atāngéné nchóm abele. ⁴ Mmwaád mwēn eékamlánné eche yǎl, nchóm mó akamlan mó, melemlem nē dǎó mwēnchóm eékamlánné eche yǎl, mwaád mó akamlan mó. ⁵ Nyé ábe nyéwōné, mod ké nhóg eebáñné waáb e'noñ é'sē, éetóméé né nyé bēn nyéchēmténé bán nyébel nē á esón é pǎndé, ábel bōn nyéwōn pǎndé e bwám ákáne. Bōn pēn ámbid e nē nyétāngéné abé ámpē ngáne nyénsēbē abé, ábel bōn Satanē eépiinád nyé mekǎgsen ákáb asón. ⁶ Meehóbéé nēn mēé nnyágte nyé ábel nē, bōn nhóbe mēé nē dǎó ébóó bán nyébel. ⁷ Mendǎñ pēn mēé bad bésyāāl bēbē áde béewōnēé nēe me. Bōn mod téé awóó nde eche Dyǒb ábágé mó. Abelé donje á bad aá béwōn mewēmten áwōn mmwaád ké'ē nchóm, ábēl-le ábíníí aá béewōó'.

⁸ Bǎǎb-pǎǎ nlānge nyé bad ábe béewōó bebaád ké'ē bechóm ne ábe bédé bekúd mēé, ébóó bán nyéewóó bebaád ké'ē bechóm ngáne me-'é méewóó'é. ⁹ Bōn pēn, nzé nyéehel yǎl akób, mod-téé awōn mmwaád ké'ē nchóm. Nhóbe nēn áyāle édé mboñ mod áwōn mmwaád ké'ē mmwaád áwōn nchóm, tómaa áwōn esíí é ngīne áte wēé né móñwōn áde wéewóó'é.

¹⁰ Bǎǎb-pǎǎ, ne bad ábe béwóó bebaád ké'ē bechóm, saké me nhóbe' pēn, Sǎñgú Yesue mó ahóbe'. Ahóbe nēn aá mmwaád eetāngeneé nchóm atede. ¹¹ Bōn nzé édé bán atēdté nchóm, atāngéné adyēe ésebán awóó' nchóm ampée, ké'ē bó nchóm bétīm ásē. Mwēnchóm-me eetāngeneé nēe ánáné mwaád á e'wóngé.

¹² Bǎǎb-pǎǎ, ne nyé bad ábe nyélyǎgé ásē, me-éé nhóbe' saké Sǎñgú Yesue. Nhóbe nēn mēé, mod awě adúbpé awě awóó mmwaád awě eedúbpé bōn ákwentén aá búmō bédyēe, ane

* 7:1 Eewóó' mmwaád, donje á kálag áwóó: eénañnáád mmwaád.

mod eénānē' ene ndín e mmwaád á e'wóngé. ¹³ Nzé mmwaád, awě mó-'ε adúbpé awóó mod awě eedúbpe awě akwεnténé mó awón, ane mmwaád eet̄ηγενεέ ane mod atεde. ¹⁴ Nhóbe nê áyāle nzé mod awě eedúbpe awóó mmwaád awě adúbpé, ákobnéd á'sō é' Dyōb, abé áde ádíí mod nhóg ne mmwaád awě adúbpé. Melemlen, nzé mmwaád awě eedúbpe awóó mod awě adúbpé, ane mmwaád ákobnéd á'sō é' Dyōb abé áde ádíí nhóg ne mod awě adúbpé. Nzé énkēmbé nê, né bán ábe ábén bad béchyáá'έ béekobnádté á'sō é' Dyōb. Boη édé nén bán békobnad á'sō é' Dyōb. ¹⁵ Boη pen nzé mod awě adúbpé awóó mod awě eedúbpe, boη awě eedúbpe ahóbé aá e'wóngé é'maa nyétēdē, é'maa. Nzé nê ábénlédē, mod awě adúbpé awóó kunze ádyεε nê ésebán bényágte mó ádyεε á ndáb e e'wóngé. Dyōb áhede aá syánē débê nsaη ne nhóg ne aníní. ¹⁶ Wε, mmwaád awě adúbpé Yesue, kapóg ehεle ésōη alongé áde awoη nchóm awě eedúbpe. Melemlen ne wε mwεnchóm awě edúbpé, kapóg ehεle ésōη alongé áde awoη mmwaád awě eedúbpe.

Paale aá bad bébê ngáne Dyōb dēmpwεdté bó

¹⁷ Boη pen Sánjú Yesue amaá atii ngáne alongé áde syánē mod té átāngéné abé. Né-ωó, syánē mod téé ábê nyaa echē ámbēē áde Dyōb dēmpwεdté syánē aá débê ábē bad. Adén dyam dōó rílāngεé mwembé té. ¹⁸ Nzé edé mod awě bēmmadté ayag boη ámbíd e pónde Dyōb ápwēd wε, weétimē e'chemléd ahúd ábe é'lúmte nén bán bēn'yāg wε. Melemlen, nzé edé mod awě bēnkēn'yagké boη Dyōb ápwēd wε, weémwāg-sε bēyāg wε. ¹⁹ Ké bēyágé mod ké'ε béeyagéé mó, nê déesaá etógnén. Chōm éche édé etógnén édií áhíd mbéndé é Dyōb. ²⁰ Mod téé ábê nyaa echē ámbēē áde Dyōb dēmpwεdté mó. ²¹ Nzé wembé ntāη á pónde echē Dyōb dēmpwεdté wε, nén déetagté wε. Boη nzé echoη sāη ahóbé aá wéebáá ntāη ámpē, ékōb áned. ²² Mod awě ambé ntāη Dyōb adēhób aá mópwεde mó adii néε kunze áyāle Sánjú Yesue ahúde mó á mehaη. Melemlen ne mod awě enkēmbé ntāη Dyōb adēhób aá mópwεde mó. Apwεd áde Dyōb ápwédé mó ábélé adii ntāη awě Krístā. ²³ Dyōb ácháné nyé ne nkun níme ríchábé ámín. Né-ωó, nyéewóglán bad ábe bēlānge nyé mekan níme nyétāngéné abel. ²⁴ A-baányāη, nhede mεé mod téé áwōη alongé áde ánwōngē áde Dyōb ápwédé mó.

Paale ahóbé tāηgene bekúd

ne bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm

²⁵ Bωob-pōó, tāηgene bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm, Sánjú Yesue eelāngεé mε chōm éche rítāngéné nyé aláa tāηgene ádén atón. Boη ké nê, awōηgen áde Sánjwéé áwōngéné mε ábē mod awě bad bésúmé nlém áyāl, mēlāā nyé dyam áde

míbíi mēé átāngéné. ²⁶ Nnyíné nén mēé ngáne ndutul édíí enén pónDé, ébóó bán mod adyεε ésebán awóó' mmwaád ké'ε nchóm. ²⁷ Nzé mod amaa mmwaád awón, eētēdtē mó. Nzé mod eewóó mmwaád, eéhēdē mmwaád awē áwóó'ē. ²⁸ Bon nzé mod awóó mmwaád, eébeléé mbéb. Nzé mmwaád-te awóó nchóm eébeléé mbéb. Ké nê-'ε bad ábe bēwóó bebaád ne bebaád ábe bēwóó bechóm békudé metake híin á alongé ádāb. Nzəm eché ekāá bon ríhōbē nê edíi, nhede mēé béekudé rímén metake.

²⁹ A-baányan, chōm éche ríwémténé nyé aláa edíi nén, pónDé echē déwóó á nkōjsé edé esón. Né-óó, bootya bōob mod awē awóó mmwaád ábii nén aá mmwaád eésaa chōm éche étómténé etógnén abé áwē alongé. ³⁰ Melemlem ne bad ábe bésudne', béētédé nê nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Abe bō-'ε bédé menyinge, béētédé nê nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Bad ábe béchane bwēm béētédé bán bwēm ábe béchanéé bōó é'tómténé etógnén abé á alongé ádāb. ³¹ Bad ábe béhíde mekan mé nkōjsé ámbíd, béebanné nlém á yǎ e rímé mekan. Ayāle mekan mésyāāl míme débεléé á nkōjsé-te chíi, mēpě á asóg. ³² Nhede mēé dyamdyam déetagté nyé nlém á abum. Mod awē eewóó mmwaád, Sāngwéé móó ákamtanné pónDé ésyāāl, ngáne ábenlé-'ε bon awóged Sāngwéé menyinge. ³³ Bon mod awē awóó mmwaád mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móó ákamtanné pónDé ésyāāl. PónDé téé akamtan ngáne átāngéné mwaád menyinge awóged. ³⁴ Né-óó, akamtan mekan mébe akamtan ahóg. Mmwaád-te awē eewóó nchóm, ké'ε mwān a mwaád awē eébíi mwεnchóm, Sāngwéé móó ákamtanné ne ngáne ábeléé mó. Mekan mésyāāl míme ábeléé míme nlém rísyāāl ríbag áhed ábel ásān á'sō é' Dyōb. Bon mmwaád awē awóó nchóm mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móó ákamtanné. PónDé téé akamtan ngáne átāngéné nchóm menyinge awóged. ³⁵ Nhóbe rímén mekan mésyāāl ábel bon méwōngén nyé. Meehóbéé mēé nyētāngéné mó ahíd. Bon nhede mēé ríwōngén nyé áhíd chōm éche étāngéné ábel bon nyébenle Sāngwéé ne nlém nhóg.

³⁶ Nzé mod anyíné aá móóhenlé yǎ akób ásin káōn mówōn mmwaád awē áhóbé aá mówōó', ákag á'sō áwōn mó ngáne rímé mewēmtεn mélāngé mó. Nê déesaá mbéb. ³⁷ Bon nzé mod amaa atíi áwe nlém-tē, áde béenyāgtéé mó bon akóbé yǎ, amadé-'ε á nlém-tē aá móówongé ane mmwaád awē áhóbé aá móówōn, né abelé dyam áde ádé bwām. ³⁸ Né-óó, nzé mod awóó mmwaád né abelé dyam á bwām. Mod awē mó-'ε akóbé yǎ bon eewóó mmwaád abelé dyam áde ábóó bwāmbwam.

³⁹ Mmwaád awē awóó nchóm atāngéné abé ne nchóm á alongé ádē ásyāāl. Bon pen nzé nchóm awédé, awóó kunze áwōn mod awē ádáá. Ane mod pen átāngéné abé mod awē

adúbpé Sánḡwéé. ⁴⁰ Boḡ ne me, nnyíné meé mmwaád awě nchóm awédé, ábē menyinge nzé adyéé nē áde éewóó'é nchóm ampée. Mbíí nén meé Edəəđəḡ é Dyöb chóó élyáḡte me áhób nímén mekan.

8

*Paale ahóbé t̄ḡḡene medyé
níme bébageé e' diidinge*

¹ Bəəb-pəó, nhóbe t̄ḡḡene medyé níme bad bébageé e' diidinge née mende. Edé mbále ngáne éhóbnédé nén bán “Syánē moosyáal debíí dyam.” Ene ndín e e'bíi bé akan ebele mod abāḡ kúmbē. Boḡ edəḡḡe éwéde syánē áte. ² Nzé mod awém̄tan aá móbíí dyam, ane mod eébíí'é dyam ngáne át̄ḡḡéné abíi. ³ Boḡ nzé mod adəó Dyöb, Dyöb ábelé abíi mó.

⁴ Bəəb-pəó, r̄hób t̄ḡḡene adyé dé medyé níme bébageé ediidinge née mende. Debíí nén bán e' diidinge, nédē myöb níme bébénlé mekáá, méesaá dyamdyam. Dyöb ahóg dēmpen dóó adé. ⁵ Bad béhóbe bán myöb mémpēe níme béchəḡéé bán myöb méde á nkoḡ ní mín ké'ε á nkoḡ r̄sé. Edé-ε mbále bán myöb níme bad bēn bébénlé mekáá ne besánḡwéé bé nköḡsé híin bédé. ⁶ Boḡ kénē debíí bán Dyöb ahóg dóó adé. Mó adé Titéε awě ahəḡé chóm ésyāā, mó akəá-ε boḡ debé á alonḡé. Sánḡwéé nhóg mwēmpen-naá adé. Mó adé Yesu Kr̄stəə. Mbwiined ne mó dóó béchəḡé chóm ésyāā. Mbwiined ne mó dó- 'áá dédíí á nköḡsé. ⁷ Boḡ saké moosyáal abíi nímén mekan. Doḡḡe á bad p̄en béménténé ábē e' diidinge edúbé abe nyaa eche káəḡ ne chii nzé bédyáḡ medyé, bédíi bēwém̄tan bán bébage níme myöb edúbé. Nlém méēwúu'é bó á abum, né- óó bēwém̄tan bán níme medyé mébele béēsāā'é á'sō é' Dyöb. ⁸ Ndyééd éh̄ēlē-εsε ébēl bad bésán á'sō é' Dyöb. Deh̄ēlē-εsε debé bad bé mbéb nzé dedyéde chó ké'ε debé bad bé bwám áde déedyédeé chó. ⁹ Nyétéd pónde p̄en ngáne nyébenladté kunze eché ebəḡnéde nyé bad bé Kr̄sto. Nyébenlad chó nyaa eche nyéēbenlé se áben baányanḡ bé Kr̄sto ábe níma b̄nlém méēwúu'é á abum bēhún á mbéb-te. ¹⁰ Nzé mod awě nlém méēwúu'é á abum anyíné nyé ábe nyéhóbe bán nyébíi akan nyédyáḡ medyé á abón áde níme myöb, nyéebíi'é bán nén déttéd mó nlém á abum ádyé medyé níme bébáḡé ábē e' diidinge née mende-ye? ¹¹ Né-óó, wε awě echəḡé yāl wéé mod awě abíi akan, ehede wéé mwányonḡ awě Kr̄stəə áwédé áwe nló áwé áyāle ábōḡ e'bii bé akan-ε? ¹² Nzé ebelé mbéb wéε mwányonḡ, né Kr̄stəə móó ébélé mbéb áyāle ebelé mwányonḡ a Kr̄sto ebébtéd, ebébté-'é mó nlém á abum. ¹³ Né-óó, nzé ndyééd eche ndyáḡkē ebele mwānned a Kr̄sto ahúne' á mbéb-te,

né méedyáá ene ndyééd ámpē mbēd, ábel boŋ, éēbēlē se mwānned ahún á mbéb-te.

9

*Kunze e bembapεε bé nlomag
ne nsón míme bétāngéné abel*

¹ Me, Paale ndii mod awē awóó kunze nēngáne bad bémpēe ábe bédúbpé. Ndíi mbapεε a nlomag. Nnyíné Yesue, Sāngwéé awēd. Nyéē nyēdé nēngáne mbakú áyāl e nsón míme Sāngwéé ábélé mbwiined ne me. ² Ké bad bémpēe béēnyínē me nēngáne mbapεε a nlomag, nyépen nyékobé me nén bán ndii mbapεε a nlomag. Abé áde nyédíi ne Sāngwéé nyé bēn nyēdé néε e'chem ábe é'lúmte bán ndii mbapεε a nlomag.

³ Mekan míme ríbelé rílāngē bad ábe béhōbe me mam áyāl médíi nén: ⁴ Séewóó'é kunze bad ábe sé ndyééd ne mmítéd áyāl e nsón míme sébeléé-ye? ⁵ Séewóó'é kunze átéd mmwaád awē adúbpé Krístā áhoon sé áke meke melemlem ngáne ábíníi bembapεε bé nlomag bébeléé-ye? Saá nē dōo Sāngwéé baányāŋ ne Petro bébeléé-ye? ⁶ Sé Banabase bēnpēn-éé sētāngéné nsón abel átōgen éched yāl-le? ⁷ Sānze ehéé ēbelé nsón boŋ mwēn átōgné eche yāl? Nzé-módé áwōŋ nzag e besabé boŋ eedyág ké epum é sabé ehóg? Nzé-módé adé awē abōŋge nyag ésebān aminé' chό mebii ákud mílíg?

⁸ Saké á nsōŋten mí moonyoŋ dēmpēn ríhóbeé mímēn mam, mbéndé e Mose chómpē ehóbé melemlem. ⁹ Ehóbe nén aá, "Weetádé nyag nsāl eche esálte ngun." Bōob-pōó, nén álúmte nén bán Dyōb átédé nyag etógnén-ε? ¹⁰ Saá syánē bēn-εé ákoŋtée áhób-ε? Syánē bēn-εé dekāó boŋ átélé nē. Mod awē akwele nzag abele aá mōókūd mbote, mod awē mō'-ε asálte ngun abele nsón aá mōókūd ngun. ¹¹ Sé bembapεε bé nlomag sēwéné mekan mé e'dāádāŋ áfinté echēn. Edé mbéb nzé sēhēdné nyé mekan mé nkōŋsé-ye? ¹² Nzé bad bémpēe béwóó kunze áhedēn nyé bwēm, né sēwóó'é kunze áhedēn nyé bwēm tómaa bό-ye?

Boŋ sébēnledéé enén kunze. Sēkwēnténé metake mésyāā, ábel boŋ nén déēkāā' akal dé nkalaŋ mí bwām míme sékaleé tāŋgene Krístā. ¹³ Nyébíi bwām bán bad ábe bébele nsón á Ndáb-e-Dyōb, áhed dōo bό'-ε békudéé echab ndyééd. Melemlem nē dōo bad ábe bébele nsón ábe mende á menyán mé mende, áhed dōo bébelé békud akab dé mende. ¹⁴ Melemlem nē dōo Sāngwéé áhóbé aá bad ábe békale nkalaŋ mí bwām békud ntōgén wée bad ábe bēkanléé mímé nkalaŋ.

¹⁵ Kénéé edíi nē, meébenledéé enén kunze ké póg. Saá-kaá nē ákāó boŋ rítelé' enén kálag ábel boŋ bēbenle me mímén mésyāā. Mēkwēntén áwé tómaa mod ábel meewóó' nzōm

âkum ekáá á tâl tângene nímêm nsón. ¹⁶ Meewóó'ê kunze âkum ekáá á tâl áyāle nkalanj ní bwām míme níkaléé. Dyöb dën dōó áhóbé áá níbel nímén nsón. Medim ne me nzé meékale nkalanj ní bwām. ¹⁷ Nzé mmën-éé mempweđ nímén nsón míme níbeléé, né nsine nsábe. Boj ngáne méepwedeé mó, Dyöb dën dōó ábágé me mó áá níbel. ¹⁸ Nsábe níhéé-'ō níkudéé? Nsábe míme níkudéé nídíi nén, nzé nkale nkalanj ní bwām meéhēdné bad nsábe, meébēnlādtē kunze echē níťāngéné abenled akal áde níkaléé nkalanj ní bwām.

¹⁹ Ndé ne mmën, meésáá ásē e mod. Boj mbelé yāl ntāj a bad bésyāāl ábel boj bad híin bétim bad ábe Krīsto. ²⁰ Ade níbeléé nsón ne bad bé Israel, mbele mam née mod a Israel ábel boj bétim bad bé Krīsto. Kénéé édíi bán mmën meésáá ásē e mbéndé éche Mosee, ndé byánán nhíde chō áde níbeléé nsón átínté e bad ábe bēhíde chō. Mbele nén ábel boj bétimen Krīstā. ²¹ Melemlem nzé mbele nsón átínté e bad ábe béesē ásē e mbéndé é Mose, mbelé níbelé' mam née bó. Mbele nén ábel boj bétimen Krīstā. Nén déesaá bán meehídéé mbéndé é Dyöb. Mmën nkoó abé ásē e mbéndé e Krīsto. ²² Nzé ndé ne bad ábe ádab adúbe déewúú'é áte, mbelé mbé née bó ábel boj bétimen Krīstā. Né-ōó, ntimé abé ngáne ébojnédte mod téé. Mbenlad nzii ké ehéé ábel boj nísonj alongé áde bó donje á bad.

²³ Mbele nímén mésyāāl áyāle nhede meé nkalanj ní bwām níkanlad, ábel boj níkud nnam míme níme níme nkalanj nípeeneé. ²⁴ Nyébíi bán bad híin bényagte mehélé boj mod nhóg abelé atóm baáb, ákūd-te nsábe. Né-ōó, nyényagte ábel boj nyékud nsábe. ²⁵ Mod ké ahéé awē abonjan anyaged mehélé abelé ásūdēd yāl. Abele nén ábel boj bēwāad mó ekóté é edúbé é mbonja. Echē ekóté éebeméé, ébēb. Boj nsón míme sébeleé, sébele mó ákud nsábe míme mébē á ngíndé ne á ngíndé. ²⁶ Nē ákás meényagtéé kéchán, meelúméé-'é ábēm e'chog kéchán. ²⁷ Né-ōó, nwéde yāl áte, nsudte-'e chō ábel boj ébel kéchéé éche níhedéé me ébel. Mbele nén ábel boj meémāā bad bēmpēe nkalanj ní bwām akale boj mmën meékūdē nsábe.

10

Paale áá bad bébenlād nyöb mé metóm

¹ A-baányan, ndáó meé nyékamten ábēd betaa ábe Mosee ályágté'áá áde bēbídé á Egipto. Dyöb dénlōmē bó mbag echē elyágté'áá bó. Bó moosyāāl bēmpōj á edíb é nkwx̄ te ésebán bēhóó'. ² Aponj áde bēmpōngé á edíb é nkwx̄-te ne abé áde bēmbēē ásē e mbag dēmbēl bēnkūd edusen, bēhíde-'e Mosee. ³ Bó moosyāāl bēndyē ndyééd e edáádāj eche Dyöb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. ⁴ Melemlem bēmmwē-'e mmítéd mé edáádāj míme Dyöb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké.

Bémmwē mendīb nīme Dyōb dēmbēnlé boŋ mébid á ndim e aláá-te echē embé ne bó. Ene ndim e aláá ebédéé Krīstāa. *
 5 Boŋ kénē Dyōb dénkēnwógēnné bó bad hīin menyīnge. Nē dénkāŋ anwúú bó, ndim níhentéd bó áte á ehyānge.

6 Bōob-pōó, nīmén mekan mésyāāl médii nēngáne elānsén ásim syánē etúu áte, nēn deewóó nlém ábel mbéb ngáne bēbélé'áá. 7 Nyéēbēnlé myōb mémpēe ngáne bó donge á bad bēbēnlé'áá. Eténlédé á kálag e Dyōb nēn bán, “Ábē bad bēndyēé ásē, bēdyāg bwēm, bēmwāg mīm, bēbélé'-e mbinde é mekan.” 8 Syánē deekábé mesón ngáne bó donge á bad bēbélé'áá. Nēn dēmbēl Dyōb dénkōgsēn bó, bó bad móom mé e'kálé mébe ne e'kálé é'láán bēwé epun ehóg. 9 Syánē deekāgē Sāngwéé ngáne ábēd betaa bēmbēnlé boŋ nyē éwúú bó. 10 Syánē deenyōŋnád Dyōb áte ngáne bó donge á bad bēbélé'áá. Dyōb dénlōm ángel e kwééd ewúú bó. 11 Mmén mam mésyāāl mēmbēnléd ábel mébē nēngáne elānsén wēe bad bēmpēe, bēntēl-le mó ásē ásim syánē etúu áte. Syánē dedé bōob á pónde echē nkōŋsé rīkwógé ape á asóg. 12 Né-ōó, mod a Krīsto ké ahéé awē awémténé áá mótyēēmē á adúbe-tē átēd pónde ábel boŋ eékwāg. 13 Mekāgsen ké méhéé nīme métáne wē, médii nyaa e mekāgsen echē etáne bad bēmpēe. Boŋ Dyōb áwóó nlém nīmē bad bēhele-se bésom mó nlém á yāl, éemwaa'áa'-e áá ékud mekāgsen nīme métómé wē. Pónde echē mekāgsen mépéé, ábēl ebíd mó áte, abe áde ábēé wē ngīne átóm mó áte.

Paale áá bad béetāŋgené

ake á ngande é myōb mémpēe

14 Né-ōó, a-baányan, nyéēbēnlé myōb mé metóm. 15 Nhóbe áwēn née bad ábe mbíí méé bēwóó debyéé. Nyébēn nyédol áte chōm éche rīlānggēé nyé. 16 Pónde eche syánē ábe dedúbpe démiidéé mbwendé ní mīm nhóg, debage Dyōb nsāgnén nīme Krīstāa. Melemlem ne ewele éche débélé déladné ádyé, debelé dedyé yāl echē Krīstāa. 17 Ngáne édii bán ewele édii ehóg, kénēe syánē débúú áte, dedii yāl póg, áyāle melemlem mé ewele móó dédyāgkē. 18 Nyénōne bad bé Israel, bad ábe bēdyāg medyé nīme bēbágé nēngáne mendē á menyán, bómpē bēlatan á menyán mé mendē ábe Dyōb edúbé. 19 Cheé rīkoo'é ahób hén? Nhóbé méé e'diídinge ábe bad bēbageé mendē, ne nīmē mendē nīme bēbageé, bédé dyam-e? 20 Aáy, chōm éche rīhóbéé édii nēn méé, mendē nīme bēbageé á menyán nīme bad ábe bēedúbpe Dyōb, saké Dyōb dōó bēbageé mó, e'daádāŋ bé mbéb bóó bēbageé. Meéhēdēē méé nyéwōŋ dyamdiam ábel ne

* **10:4** Ene ndim e aláá ebédéé Krīstāa: Bad bé Israel bēmbíí bán ndim e aláá embé ne bó ngáne békágé'áá á ehyānge. Paale áá ene ndim e aláá ebédéé Krīstāa, Krīstāa'-e abédé ne bó.

e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. ²¹ Nyéēhēlēē-se nyémīidē mbwendé míme Sǎŋgwéé nyémīidē-'ε míme e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. Nyéēhēlēē-se nyéladné' ádyé ndyééd á menyán mé mende míme Sǎŋgwéé, nyéladné-'ε ádyé á menyán mé e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. ²² Dehede Dyōb kónjí ahé áte-ye? Dewēmtan bán dedé ngíne tómaa mó-ye?

Kéchéé éche débélé débél chó ábe Dyōb edúbé

²³ Bad béhóbe nén bán “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáǎ abel.” Nê adé mbále, boŋ saké chōm ésyāǎl ébóó abel. “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáǎ abel”, boŋ saké chōm ésyāǎl épeene nsyáŋ. ²⁴ Nyé modmod ééhēdē chōm éche épiinad mwēmpēn bwám boŋ nyéhede chōm éche éwōŋgan bad bémpēe. ²⁵ Nyēwóó kunze ádyé kéchéé éche nyécháné á dyǎn-tē áde nyéesedteé dyam áde débēl boŋ nlém níkwǎgléd nyé á abum tǎŋgene éche chōm éche nyécháné. ²⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nkōŋsé ne chōm ésyāǎl éche édé áwēdte bédíi ábe Sǎŋgwéé.” ²⁷ Nzé mod awē eedúbpe Dyōb alébpé we áhye dé adyé ndyééd, boŋ etíidé wéé mókag, edyé kéchéé éche ábágé we ésebán esedte mó dyamdyam tǎŋgene ene ndyééd. Nlém méekwǎglád we á abum áseded dyam tǎŋgene ene ndyééd. ²⁸ Boŋ nzé mod alángé we aá “Enén ndyééd bēmbē chó née mende wéé e'díidíŋge,” weedyág chó áyāǎl eché ne ábel boŋ nlém méekwǎglád modmod á abum. ²⁹ Nédē, saké ngáne nê débēnlé boŋ nlém níkwǎgléd we á abum boŋ bwám bwam ngáne nê débēnlé boŋ aníníi mod átagé áte á nlém-tē. Cheé ékǎŋ boŋ nlém níme níkwǎglád mod ampée á abum níbel boŋ meébēnlád kunze eché ebǎgnédé me? ³⁰ Nzé mbagé Dyōb mesáŋnen áyāle ndyééd eché ábágé me, chán edíi bán mod ampée ahele áhōbē me mam mé mbéb áyāǎl, áyāle níbágé mesáŋnen. ³¹ Né-ǎǎ, kéchéé éche mod ábeléé, ké ádyāg ké ámwāg, ábele chó ésyāǎl nyaa eché ebage Dyōb edúbé. ³² Nyébele chōm téé nyaa eché éepeénné mpuuté, ken wéé bad bé Israel, bad ábe béesē bad bé Israel, ké'ε mwembé ní Dyōb. ³³ Nyébele mam melemlen ngáne níbeléé. Nwane áte áwóged mod asyāǎl menyíŋge áyāǎl e chōm téé éche níbeléé. Meébēlēē chōm éche ébóŋnédé me boŋ mbele chōm éche ébóŋnédé moosyāǎl, ábel boŋ Dyōb áson alongé á moosyāǎl.

11

¹ Né-ǎǎ, nyéhíde' nímmē mbeltéd ngáne me-'ε níhídeé mbeltéd míme Křístǎ.

Paale ahóbé tǎŋgene akúten dé nló á mwembé-te

² Bǎǎb-pǎǎ, nkene nyé áyāle nyékamtan me pónde ésyāǎl, nyéhíde-'ε elem éche mén'yāgēdtē nyé. ³ Boŋ ndǎǎ méé nyésōŋten nén bán Křístǎ mó adé nló ámín e baachóm

bésyāāl, mwENCHÓM-me abé nló ámín e mwaád. Dyōb dós-'aá adé nló ámín e Krístā. ⁴ MwENCHÓM ké ahéé awě akánne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyōb boŋ akútén nló, awógte Krístā awě adé nló ámín echē e'són. ⁵ Mmwaád-te awě akánne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyōb boŋ eekútene nló, awógte nchóm awě adé nló ámín echē e'són. Nhəŋlén ké nhóg méesaá átínté ene ndín e mmwaád ne mmwaád awě akəŋné nló. ⁶ Mmwaád awě eekútán nló, émbē mboŋ né ankəŋ mó ngen póg. Ngáne édíí-'aá dyam dé akwágké mmwaád ákəən nló ké'ε ášēlen nyoŋ, bebaád békútan nímab nló. ⁷ MwENCHÓM eetəŋgenéé nló akúten ngáne édíí bán ahəg áde Dyōb áhágé mó á nwágén níme álúmte éche edúbé. Boŋ ahágé mmwaád álúmed edúbé é mwENCHÓM. ⁸ Dyōb dénkənhəgənné mwENCHÓM mmwaád, boŋ anhəgén mmwaád mwENCHÓM. ⁹ Saá-kaá mmwaád ankəŋ boŋ Dyōb áhágé mwENCHÓM boŋ mwENCHÓM mó ankəŋ boŋ Dyōb áhágé mmwaád. ¹⁰ Ayāl e enén nzəm mmwaád átəŋgéné néε áwóó e'chem á nló ábel boŋ ángel ényín. ¹¹ Kénê-'ε, ngáne dédíí nhóg ne Səŋgwéé, mmwaád éhēlēē-se abé ésebán mwENCHÓM, mwENCHÓM-me éhēlēē-se abé ésebán mmwaád. ¹² Edé nē áyāle Dyōb dēnhəgén mmwaád mwENCHÓM, nē dós-'aá mmwaád-te áchyáá'ε mwENCHÓM. Boŋ bwēm é'syāal é'húú ne Dyōb. ¹³ Nyébēn nyénən áte, mmwaád atəŋgéné akáne á elad é bad bé Dyōb áde éekuteneé nló-ye? ¹⁴ Nyaa eche Dyōb áhágé bad chēn eelúmtéé nén bán édé akwágké mwENCHÓM áte de esid ékwog mó á nló bwám bwam-ε? ¹⁵ Boŋ nzé esid échábé mmwaád ébele áboŋ. Dyōb ábágé mó esid néε ekúten é nló. ¹⁶ Nzé mod ahede ádén dyam apenten, chóm ésyāal éche níwóó ahób édíí nén mēé, syánē ne mwembé ní Dyōb nisyāal, deewóó'ε nyaa empée eche débéléé nímén mekan, mwembé ní Dyōb-pe méewóó'ε.

Ndyééd e Səŋgú

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Boŋ təŋgene nímén mekan níme nílanɡeé nyé bəəb, méhēlēē-se níkené nyé áyāle nzé nyébomé ábele Dyōb, mekan mé mbéb móo nyébeleé saké mé bwám. ¹⁸ Dyam dés'ō, nwógé bán nzé nyébomé néε mwembé, nkabén níbelé níbé átínté echēn, ndúbpe-'ε nén mēé kapóg nē adé mbále. ¹⁹ Nkabén nítəŋgéné abé átínté echēn pən, ábel boŋ bad ábe békoo Dyōb ahíd bényinned. ²⁰ Né-óo nzé nyébomé nēŋgáne elad é bad bé Dyōb, saké Ndyééd e Səŋgú nyedyágkē. ²¹ Ayāle nzé nyébomé ádyé Ndyééd e Səŋgú, mod téé adyág eche ndyééd ésebán asine waáb, nē ábele baahóg bébág nzaa, ábíníí-'ε mím mékób bó. ²² Nédē édé nén bán nyéewóó'ε nímən mendáb níme nyétəŋgéné medyé adyé nyémwəg-ke mím áte-ye? Ké'ε nyényíne' bán mwembé ní Dyōb méesaá dyamdyam,

nyékwāgtē-ε bad ábe béewóo chǒm éche bédyáǵkē? Cheé nyéhedeé bán níláa nyé tǎngene ádén akan? Nyéhede bán níkene nyé-ye? Meéhēlēē-se nǐbel nē.

²³ Nhóbe nén áyāle chǒm éche Sǎngwéé án'yāgēdtē me chǒo me-ε nílǎngé nyé nén, nímē nkuu dēn áde békíí Sǎngú Yesue ntúré, antéd ewele, ²⁴ aságnén Dyǒb, ákāb chǒ áte, áhǒbē aá, “Echem yǎl nén, ebǎgnédé áyāl echēn. Nyébele nén ákamten me.” ²⁵ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mǐm. Anhób aá, “Mmén mbwendé ní mǐm ndíi melē mékōōlē mé Dyǒb níme nímēm mekií mésógténé. Nyébele nén pǒndé téé ákamten me.” ²⁶ Nén álúmte nén bán pǒndé téé echē nyédyáǵkē échén ewele nyémwāg-ke nímén mǐm, nyékale kwééd eche Sǎngwéé káǎn ne á pǒndé eche ápéé.

²⁷ Né-ǒǒ, kénzée awē adyāǵ échén ewele, ámwāg-ke nímén mǐm nyaa eche éebāgē Sǎngwéé edúbé né abelē mbéb tǎngene yǎl ne mekií níme Sǎngwéé. ²⁸ Né-ǒǒ, mod téé ásébe ásimen yǎl boŋ adyē ewele, ámwē-ε mǐm níme Sǎngwéé. ²⁹ Nyébel nē áyāle kénzée awē adyāǵ échē ewele ámwāg-ke nímē mǐm, boŋ eékoo ahé á nlém-tē aá yǎl eche Sǎngwéé chǒ edé, ákudtéd yǎl nkǒgsen adyé áde adyáǵkē échē ewele, ámwāg-ke nímē mǐm. ³⁰ Nē dǒo ákáá boŋ nyé bad híin nyéchiitéd, nyékonlé-ε, donge-ε béwédé. ³¹ Boŋ nzé syánē desébpé yǎl akáad, né Dyǒb déekǒgsénné syánē. ³² Boŋ Sǎngwéé akáadte, akǒgsanne syánē áyāle mewusé níme débélé ábel boŋ eebáá syánē áyāl áde akáadtē nkǒŋsé. ³³ Né-ǒǒ, a-baányan, nzé nyélǎdné adyé ndyééd e Sǎngú, désinē nhǒg ne aníníí. ³⁴ Nyé ké ahéé awē nzaa ékóbé, adyé ndyééd á ndáb, ábel boŋ nzé nyélǎdné weébēlē akan áde débēl boŋ Dyǒb akáad we. Tǎngene mekan mémpēe, nzé mpedé, dǒo mélāā-é nyé ngáne nyétǎngéné abel.

12

Nde éche éhuú ne Edǎǎdǎn éche Esáá

¹ Bǒǒb-pǒǒ a-baányan, ndǎǎ meé nyébíi mbále tǎngene nde éche Edǎǎdǎn éche Esáá ébageé. ² Nyébíi nén bán áde nyénkēmbíí-é Dyǒb, béntéd nyé nlém á ábum, bépānéd nyé nzii ábele myǒb níme mééhǒbē akan. ³ Né-ǒǒ, ndǎǎ meé nyébíi nén bán modmod awē Edǎǎdǎn é Dyǒb élyágtéé, éhēlēē-se ahób aá, “Ebómán ne Yesue.” Nē dǒ-’aá modmod éhēlēē-se ahób aá, “Yesue adíí Sǎngwéé,” étōmēé nē Edǎǎdǎn éche Esáá élyágté mǒ.

⁴ Nde édé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Edǎǎdǎn mǒo mébage échē nde. ⁵ Nyaa éche déhele débēl nsón ní Dyǒb édé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Dyǒb mǒo bébenléé. ⁶ Ngude eche débēnléé nsón edé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Dyǒb mǒo débēnladté áde debyéé ábel nsón. ⁷ Mod-téé

akudé chōm éche Edǎǎdǎŋ élyǎgtéé mó abel, nê ádé-'ε á mbon mí moosyǎál. ⁸ Edǎǎdǎŋ élyǎgte mod nhóg áhób dyam ne debyéé, melemlem mé Edǎǎdǎŋ mélyǎgtē aníní mod áyáged bad ne debyéé. ⁹ Melemlem mé Edǎǎdǎŋ níme mébele bon mod nhóg awón adúbe aá Dyōb débǎl dyam áde áhóbé aá ábel bǎǎb ábēl-'ε dǎ, níme melemlem mé Edǎǎdǎŋ mó mébage aníní mod ngíne áchood bad. ¹⁰ Echē Edǎǎdǎŋ ébage mod nhóg ngíne ábel mekan mé menyáké, ábēl-le aníní álāngē bad mekan á dīn á Dyōb. Chóǎ ébágé-'ε bad bémpēe debyéé áson̄ten ké chōm éche mod áhóbéé ké'ε ábeléé éhúú ne Edǎǎdǎŋ é Dyōb ké'ε éehúú'ε. Melemlem mé Edǎǎdǎŋ mébage mod nhóg debyéé áhób mehób mémpēe, ábē-'ε aníní debyéé átóge mehób níme ábē bad béhóbéé. ¹¹ Melemlem mé Edǎǎdǎŋ mó mébele nímén mekan mésyǎál, abage mod téé echē nde ngáne ádáá.

Elad é bad bé Dyōb édii née

yǎl póg eche ewóó pág híin

¹² Yǎl édii póg bon ewóó pág híin. Kénéé édíí-'aá bán yǎl edé pág ne pág, édii yǎl póg. Melemlem nê dǎǎ édíí ne Křístǎ. ¹³ Melemlem nê dǎǎ syánē moosyǎál, bad bé Israel ne bad ábe béesǎ bad bé Israel, betǎŋ ne kunze, Edǎǎdǎŋ ehóg ébélé dekudé edusen bon debé pág éche ébélé ene yǎl póg. Dyōb áhéde-'ε syánē melemlem mé Edǎǎdǎŋ á nlém-tē.

¹⁴ Saké pág póg chó ebelé yǎl e moonyon, bon pág híin. ¹⁵ Nzé ekuu éhele-se éhób aá, "Ayǎle nén meesaá ekáá, meesaá á yǎl e moonyon," nén déélúmtéé bán eesaá á yǎl e moonyon. ¹⁶ Nzé etúu-'ε éhele-se éhób aá "Ayǎle méesaá dīd, méesaá á yǎl e moonyon," nén déeheléé-se álúmēd bán éesaá áyǎl e ene yǎl. ¹⁷ Nzé yǎl esyǎál embé dīd dēmpen, né chán ámwagké dyam awóg? Nzé yǎl esyǎál embé etúu chēmpen, né chán ámwagké chōm elod awóg? ¹⁸ Bon edé nén bán Dyōb ábánné pág téé á yǎl e moonyon ngáne ádáá. ¹⁹ Nzé pág póg chóǎ yǎl e moonyon émbēē, ne béechǎgké chó bán yǎl. ²⁰ Edé nén bán pág edé híin bon yǎl póg chóǎ éwóó chó. ²¹ Né-ǎǎ, dīd déeheléé-se áláá ekáá aá, "Meetógnenéé wε." Nlǎ-'ε méeheléé-se níláá mekuu aá, "Meetógnenéé wε." ²² Etímé anyínned pen nén bán pág é yǎl éche dényíneé bán éesaá dyamdyam chóǎ étómténé etógnén abé. ²³ Pág é yǎl-le éche dényíneé bán éewóó'ε edúbé chóǎ débageé edúbé bwámbwam. Eche dényíneé-'ε bán éeboó'ε alúmten, chóǎ dékoo'ε anǎn. ²⁴ Pág échē ébóó alúmten chó-'ε éetógnenéé échén pág. Dyōb ábéle yǎl e moonyon nyaa echē pág éche ényínnad byánán éesaá etógnén, chóǎ débageé edúbé bwámbwam. ²⁵ Abelé nê ábel bon nkabén méebāg á yǎl e moonyon, bon pen pág téé éwōŋgan waáb. ²⁶ Nzé pág e

yǎl póg etage, échíníí ésyāāl chǎmpē ébélé étage'. Nzé pág póg ekudé mekenag, échíníí ámpē ébélé éwógén mó menyinje.

27 Né-ǎǎ, nyé moosyāál nyédii yǎl echě Krístəə, nyé mod téé'-ε nyédii pág echě ene yǎl. 28 Dyǒb ábágé bad nsón á mwembé-te nyaa ne nyaa. Asébpé abelé baahóg bembapεε bé nlómag, ámbíd enê, ápwédé bekal bé'dáádəŋ boŋ apwédé'-ε bemeléede. Ampwǎd-te bad ábe ámbéé ngíne ábel menyáké, ápwēd bad ábe ábágé ngíne áhood bad, ápwēd bad ábe béwōŋgan bad, ápwēd bad ábe ábágé debyéé ályáged bad, ápwēd-te bad ábe ábágé debyéé áhób mehób mé bad bém্পē. 29 Saké bad bésyāāl bédé bembapεε bé nlómag, saké bad bésyāāl bédé bekal bé'dáádəŋ, saké bad bésyāāl bédé bemeléede, saké bad bésyāāl bédé bebel bé menyáké. 30 Saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé ngíne áhood bad, saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé debyéé áhób mehób mémpēe. Saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé debyéé átóge mehób mémpēe. 31 Nyébane nlém áyāl e ndε éche étómténé etógnén abé.

Kénê'-ε meédii nlúméd nyé nzii empée echě etómténé abon tómaa échíníí.

13

Edé etógnén ádəŋ bad

1 Nzé nhóbe mehób mé baányon ne mé ángel boŋ meédəə baányon, ehób échēm édií néε nkəŋ níme níbele ntəgag ké'ε ngəŋ echě békumεé. 2 Nzé mbyéé' nkalanj ní Dyǒb akal, nzé nsōŋtan mekan mé e'koŋnéd mésyāāl, nwóó debyéé ásyāāl, nwóó'-ε adúbe áde níhele-se nhób meé mbəəd éhəŋlen e'dii, boŋ meédəə bad, né meesaá dyamdyam. 3 Nzé mbage bad chǒm ésyāāl éche níwóó, nkwǎnténé'-ε ábe echem yǎl meé béhyád, áde méedəə'é baányon, bwám é'héé nê abélé me? 4 Mod awě adəá bad, abelé áwesán, álūmtē'-ε e'boŋ bé nlém. Eesíídéé bad, eesaá kúmbe. 5 Mod awě adəá bad, eebáɡké ewanje, eéhədtēē eche yǎl chěmpen bwám, eewámsánné alin, eékoŋgé'-ε mekan mé mbéb á nlém-tē. 6 Mod awě adəá bad, eewógnéé mekan mé mbéb menyinje, mekan níme métəŋgéné móə áwógnéé menyinje. 7 Mod awě adəá bad, akobe mekan mésyāāl, adúbpe mekan mésyāāl, awóó' e'lyág bé nlém pónde ésyāāl, ákaá'-ε nlém pónde ésyāāl. 8 Edəŋge éewōó' é asóg. Ahób dé mehób á dín á Dyǒb dépě á asóg, ahób dé mehób mémpēe, ámaa, debyéé'-ε áde mod áwóó' é, ápē á asóg. 9 E'bii bé akan ábesyánē béelónéé mbon, akal áde sékaléé nkalanj ní Dyǒb, séelónéé mbon. 10 Boŋ áde mekan níme méloné mbon mépéé, mekan níme méelone mbon mépě á asóg. 11 Ade níbédé mwéndem nhóbé'áá néε mwéndem,

nímēm mewēm̄tēn mém̄bēē mewēm̄tēn mé mwēndem, ndolé-
 'ε akan áte nēε mwēndem. Boη bōob áde rídíí mod ambáá,
 ntědté abé á mwēndem. ¹² Denyíne chōm bōob nēηgáne á
 ebudbud-tē á dyεné-te. Boη ámbíd e póndé, syánē déēnyīn
 Dyōb, syánē ne mós dénōnné-'ε e'só ne e'só. Meēbudεé Dyōb
 asōηtēn bōob bwām, boη póndé eche ehúε' mēsōηtēn mós
 melemlem ngáne mómpē ásōηtēnnē με bwām. ¹³ Né-ōó,
 metote meláán médé; áwōη adúbe, áwōη e'lyág bé nlém ne
 áwōη edaηge. Boη atote áde átómténé etógnén abé átíntē e
 nímén meláán, ádíí áwōη edaηge.

14

Nde émpēe éche ehúú ne Edáádāη

¹ Nyéwan áte ádāη bad, nyéwōη-'ε nlém áte ákud mende
 míme Edáádāη ébageé nyé, bwāmbwam áláa bad mekan á dīn
 á Dyōb. ² Mod awé ahóbe mehób mémpēe eehóbéé wéε bad
 boη wéε Dyōb dōó ahóbeé. A mbále, modmod eesōηtánné
 dyam áde ahóbeé. Kénεε ngíne e Edáádāη élyágtéé mós áhób
 mekan, bad ábe álāηgeé nímé mekan, ne bós, nímé mekan
 médíí mekan míme mod éesōηtánnē. ³ Mod awé ahóbe mekan
 á dīn á Dyōb, ahóbe mós áwōηgen bad áwúú áte, áwéd bad
 nlém á abum ne áhóded bad nlém á abum. ⁴ Bad ábe
 behóbe mehób mémpēe béwōηgan échab yāl boη bad ábe
 behóbe mekan á dīn á Dyōb behóbe mós áwōηgen mwembé
 rísyāál. ⁵ Ndáá μεé nyé moosyāál nyéhóbe mehób mémpēe,
 boη métómtēn adāη μεé nyéhóbe mekan á dīn á Dyōb. Mod
 awé ahóbe mekan á dīn á Dyōb, atómé mod awé ahóbe mehób
 mémpēe, éetóméé né atógke' chōm éche ahóbeé ábel boη
 áwōηgen mwembé.

⁶ Né-ōó, a-baányāη, nzé mpedé áwēn boη nhóbe mehób
 mémpēe, né chán méwōηgēnnē nyé? Meéhelēε-se nwōηgén
 nyé ké mwātiíd, nzé meépeεne dyam áde Dyōb álúmté με,
 ké'ε dyam áde níbíí, ké'ε áhób mekan á dīn á Dyōb, ké'ε dyam
 áde méyāgēdtē nyé.

⁷ Détéd eloη ne ndingé, bwēm ábe béεε á alongé ábe
 bébenladté ákum mesíke. Chán mod ahele se abíí nkāηgé
 míme bekónéé nzé béekumé mós bwām. ⁸ Nzé mod ahele
 eloη atóη éche élād bad áke á bel, boη eetóo chó bwām, né
 chán áhele ábēl boη bébōηsēn ake á bel? ⁹ Nē dōó édíí ne
 nyé ámpē. Nzé nyéhede mehób mémpēe ahób boη nyéhóbe
 mekan míme méēwōo nsōηtēn, nzé mod eebíí dyam áde
 nyéhóbeé, né nyéhóbe nēηgáne epub éche étóme'. ¹⁰ Mehób
 médé á nkōηsé-te nyaa ne nyaa, ké ehóg-ke éesaá éche éewóo
 nsōηtēn. ¹¹ Boη nzé meebíí ehób éche mod ahóbeé, mod awé
 ahóbe chó ábē nken áwēm, με-ε mbé nken áwē. ¹² Ngáne

nyéhedeé bán nyébele mekan níme Edaðáɗəŋ é Dyõb élyágtéé nyé abel, nyéwane áte nyébele' níme mébele boŋ mwembé níkwogé bwám.

¹³ Né-ɔ́, mod awě ahóbe mehób mémpēe atáŋgéné akáne ábel boŋ Dyõb ábel mó átóge chõm éche áhóbéé. ¹⁴ Ayāle nzé nkáñne' ne ehób émpēe, échēm edaðáɗəŋ chõw ékáñne, boŋ mmēn meebyéé' é chõm éche níhóbéé. ¹⁵ Cheé-ɔ́ ní táŋgéné abel? Ntáŋgéné akáne ne échēm edaðáɗəŋ, nkáne-'e ne ní mēm nlém. Měkōñē nkáŋgé ne échēm edaðáɗəŋ, ní kōñē-'e ne ní mēm nlém. ¹⁶ Nzé ebeɗlad échõŋ edaðáɗəŋ ábe Dyõb mekenag, chán mod a ngēn awě adé ásē, áhõbpē aá, “ébé nē” áde éēsõŋtɛneé dyaɗ áde éhóbéé. ¹⁷ Eहेle-se ékené Dyõb bwám boŋ dyaɗ áde éhóbéé déewõŋgān mod awě alyáge ásē ne awõŋgɛn dɛn. ¹⁸ Nságnan Dyõb nɛn mɛé nhóbe mehób mémpēe tómaa nyé bad bésyāāl, ¹⁹ boŋ kénê, nzé dedé á mwembé-te, mɛdāŋ mɛé níhób metate métáan níme méwõŋ nsõŋtɛn, ábel boŋ bad béyáge, tómaa áhób metate ekálé dyõm níme méewõ nsõŋtɛn.

²⁰ A-baányan, nyéewóó' mewēmtɛn mé bēndem. Nyébê pɛn née bēndem ábe béebíi chõm éche mbéb nídí. Boŋ á mewēmtɛn nyébê née bad ábe békwogé. ²¹ Eténlédé á kálag e Dyõb nɛn bán mɛ Sáŋgwéé nhóbe nɛn mɛé, “Mɛbelén bad ábe béhóbe mehób mémpēe áhób wéé ábēm bad. Mɛbelén e'béb é' beken bé bad, boŋ ké ábēm bad béewógné mɛ.”

²² Né-ɔ́, ahób dé mehób mémpēe ádíi e'chemléd ne bad ábe béedúbpe, saké ne bad ábe bédúbpe. Ahób-pe mekan á dɛn á Dyõb ádíi e'chemléd ne bad ábe bédúbpe, saké ne bad ábe béedúbpe. ²³ Nzé bad bésyāāl béhóbe mehób mémpēe áde bédíi á mwembé-te, boŋ donge á bad ábe béesõŋtɛne mekan mé Dyõb ké'ε bad ábe béedúbpe Křístəə bésólé, béehóbpé bán nyépag mɛn-ε? ²⁴ Boŋ nzé bad bésyāāl béhóbe mekan á dɛn á Dyõb, boŋ donge á bad ábe béesõŋtɛne chõm éche béhóbéé ké'ε bad ábe béedúbpe Křístəə bésólé, awóg áde bɛwõgkɛ nkalan í Dyõb, débɛl bébíi bán bébele mbéb, békwédé nkáá á'sõ é Dyõb. ²⁵ Mmê nkalan méhūd bó mekan níme bɛnkoo' é á nlém-tê. Békwx-'ε ásē, bébagé Dyõb edúbé béhõbē nɛn bán, “Ne mbále, Dyõb adé áfintê echɛn.”

Paale aá mpuutéđ mébāg á mwembé-te

²⁶ A-baányan, chõm éche níkoo' é ahób édíi nɛn, nzé nyéládné á mwembé-te, mod nhóg abelé awõŋ nkáŋgé, ampée-'ε awõŋ chõm éche áyágtéé, ampée awõŋ dyaɗ áde Dyõb álúmte mó, ampée awõŋ dyaɗ áde áhõbpē á ehób émpēe, ampée-'ε abé awě atógke mehób mémpēe. Nyébele ní mɛn mésyāāl áwõŋgɛn mwembé. ²⁷ Nzé bad béhóbe mehób

mémpēe, bad béēhōbē tómaa beláán, bó mod téé áhōbē ámbíd eche waáb amáá ahób. Mod-te atánǵéné abé awě atógke chǒm éche béhóbεé. ²⁸ Boŋ nzé mod eésē awě atógke', mod awě ahóbe mehób mémpēe, atánǵéné née ádíbé nsəl, áhōbē áwe nlém-tē ne wéε Dyōb. ²⁹ Ade bad béε ké'ε beláán belánǵεé bad mekan á dīn á Dyōb, ábíní bad bétánǵéné béwōglān ábíi ké chǒm éche béhóbεé étánǵéné. ³⁰ Boŋ nzé mod adé á mwembé-te awě akudé nkalan nīme Dyōb álúmté mós, mod awě ahóbe akan ásōg ahób. ³¹ Nyé moosyǎl nyélánǵe bad mekan á dīn á Dyōb nhógē-nhógē ábel boŋ mod téé áyágke, nē áwéde-'ε mod téé nlém á abum. ³² Ndε echē Edǎǎdǎŋ ébagεé bad áláa bad mekan á dīn á Dyōb, edii ndε éche mod awě ahóbé nīmē mekan áhεεεε ákamlēn. ³³ Dyōb déesaá Dyōb áde ápεεne mpuutéđ, nsan mós ápεεné.

A mwembé ní bad bé Dyōb nīsyǎl, ³⁴ bebaád bédib nsəl nzé bédé á mwembé-te, bétánǵéné abé ásē e baachóm ngáne mbéndé e Mose éhóbεé. ³⁵ Nzé dyam adé áde bédás abíi, bésēđēđ ábab bechóm á ndáb. Ayǎle édé akwágké mmwaád áhób dyam á mwembé-te. ³⁶ Nyé bad bé Kōrinto, áwēn dós eyale é Dyōb émbídtē-yε? Áwēn dēmpεn-εé eyale é Dyōb émpεé-yε?

³⁷ Nzé mod anyíne yǎl aá módē mod awě alánǵe bad mekan á dīn á Dyōb, ké'ε aá mós wōō ndε echē ehúú ne Edǎǎdǎŋ, atánǵéné abíi aá dyam áde nītenléé nyé ádíi dyam áde Sánǵwéé áhóbé aá nyébel. ³⁸ Boŋ nzé ahóbe aá mós hídte nīmēn mekan nyéhúd mós mīđ áyāl. ³⁹ Né-ós, a-baányan, nyébane nlém áláa bad mekan á dīn á Dyōb, boŋ nyéekás bad áhób mehób mémpēe. ⁴⁰ Nyébele mekan mésyǎl bwām, nyébele-'ε mós nyaa echē étánǵéné.

15

Mpuu nīme Yesu Krístǎ

¹ Bós-b-ós, a-baányan, nkamtan nyé nkalan ní bwām nīme mēnkaléé nyé. Nyēnkob mós, nībélé-'ε nyésúmnédé áyāl e adúbe áde nyéwóó. ² Nzé nyédíi nyéchǎŋnéde áyāl e nīmē nkalan nīme edíi bán mós nīpεεne e'soóson, né nyéékūđ e'soóson, éetóméé né adúbe áde nyédúbpé Krístǎ, dós-'ε adé ngēn. ³ Menkalé nyé nkalan nīme mēnkudté, mós-'aá nítómténé etógnén abé. Mmē nkalan, nídé nēn bán Krístǎ anwé á nló nīmēđ ngáne éténlédé á kálag e Dyōb. ⁴ Eténlédé nēn bán bēnlīmē mós, ápūū ámbíd e e'pun é'láán. ⁵ Anlúmed Petro yǎl, boŋ ámbíd e pónde anlúmed-te ábíní bembapεε yǎl. ⁶ Ámbíd enē, tómaa mbwókεl é bad étáan ábe béhídé'áá mós anlúmed bó yǎl alúmed ahóg. Abé bad híin bédíi bédé á alonǵé chii, donǵe-'ε bémáá awé. ⁷ Ámbíd e pónde anlúmed Jemse

yāl, boŋ alúméd-te ábíníí bembapεε bé nlómag bésyāāl yāl. ⁸ Kááŋne á asóg anlúméd mémpē yāl, kénéε édíí bán ndíi mod awě bényhāā'é á pónde echě bad bénkēmbíí'é bán béchyáa. ⁹ Nhóbe nén áyāle átínté e bembapεε bé nlómag bésyāāl, méε ndé mbapεε awě éesě etógnén. Meékwognedεé áchagned ké néε mbapεε a nlómag áyāle menhé bad bé mwembé rí Dyöb á meséb. ¹⁰ Boŋ nsimé rí Dyöb núbélé ndé chōm éche rídíí. Mmē nsimé níme Dyöb ábagé-'ε me, méesaá ngēn. Boŋ pen mbelé nsón tómaa ábíníí bembapεε bé nlómag, kénéε édíí bán saké mmēn mbelé'áá nímé nsón, nsimé rí Dyöb móo núbédé ne me. ¹¹ Né-óó, ké émbē bán meé nkanlé nyé nímén nkalan, ké'ε bembapεε bé nlómag ábíníí bóo békálé mó, chōm ehóg chóa syāābōo moosyāal sékaleé, mó-'áá nyédúbpé.

*Paale áá ngáne Dyöb dēmpuúdté Krīstāa,
bad bé Krīsto bōmpē bēpuú*

¹² Bōob áde sékale-'áa nén bán Krīstāa apuúdé, chán-nō nyé donge á bad nyéhεle nyéhōbē bán bad ábe bēwédé béepuú'é? ¹³ Nzé ahób áde nyéhóbεé nén bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd áde mbále, né élūmte bán Krīstāa enkēmpuu'ε. ¹⁴ Nzé Krīstāa enkēmpuu-'ε, né nkalan níme sékanléε nyé méesaá dyamdyam, né áden adúbe ámpē déesaá dyamdyam. ¹⁵ Né nē álūmte nén bán sékale Dyöb metóm áyāl ahób áde séhóbεé bán apuúdté Krīstāa. Boŋ nzé édé mbále nén bán bad béepuudéε nzé bēwédé, né Dyöb dēnkēmpuúdté Krīstāa. ¹⁶ Nzé bad ábe bēwédé béepuudé, né kááŋne Krīstāa eépuudεé. ¹⁷ Nzé Dyöb dēnkēmpuúdté Krīstāa, né adúbe áden déesaá dyamdyam, né nyédíi nyédé-'ε á mbéb te. ¹⁸ Né élūméd-te bán bad ábe bédúbpé Krīstāa ábe bēwédé, bēbós-'ε. ¹⁹ Nzé e'lyág bé nlém ábe séwóó áyāl wéε Krīstāa é'sógé áyāl e áden alongé dēmpen, né bad bétángénε se ngol atómten dé awóg tómaa nyaa echě béhεle bēwóg bad bēmpēε.

²⁰ Boŋ édé mbále nén bán Dyöb ápuúdté Krīstāa. Mó abédé mod a'só ápuu átínté e bad ábe bēwédé. ²¹ Dyam áde mod nhóg ábélé dōo ákáo boŋ bad bēwāg. Melemlem nē dōo dyam áde mod nhóg ábélé ákáo boŋ bad bépuudé'. ²² Bad bésyāāl bēwē abé áde bédíí mod nhóg ne Adamε, melemlem nē dōo Dyöb débenlé bad bésyāāl bēpuu abé áde bédíí mod nhóg ne Krīstāa. ²³ Mod téé ápuú eche pónde echě átángénε apuu. Krīstāa, mó awě adé mod a'só ápuu, áde ápéε ámpē, bad ábe bédé ábe Krīsto bōmpē bēpuú. ²⁴ Ámbíd enē, asóg dépē. Ene pónde e'dáédəŋ ábe é'kamlan, benkamlεne ne ngíne é nkōŋsé, Krīstāa ámad echab ngíne. Dó-'áá ábεé nkamlen wéε Dyöb Titée. ²⁵ Krīstāa ábē á nkamlen kááŋ Dyöb ábēl atóm ábē bad bé ekoyí áte, ábānē-'ε bó ásē echē. ²⁶ Mod a ekoyí awě ádimténne atóm áte adíi kwééd. ²⁷ Edé nēngáne éténlédé

á kálag e Dyöb nén bán, “Dyöb ábánné mekan mésyāāl ásē echê.” Elúmtē bwām pēn nén bán mekan mésyāāl níme Dyöb áhóbé aá móbánné ásē e Krīstāa, Dyöb dēn déesaá áwēdte. ²⁸ Ade bwēm ésyāāl bémadté abé ásē e nkamlēn níme Krīstāa, mwēn-ne Mwān a Dyöb, ābē ásē e Dyöb. Dyöb dó-’aá ábánné bwēm é’syāāl ásē echê, ābēl boŋ mwēn Dyöb-pe ákamlēn bwēm é’syāāl ngen póg ne ngen ésyāāl.

²⁹ Βοῶb-ρῶó, chán-nō déhōbpē áyāl e bad ábe békúdē edusen á nló mí bad ábe bémáá awé? Nzé bad ábe bēwédé béetōgné apuu, cheé ékǎá boŋ bédusan bad á nló mí bad ábe bémáá awé? ³⁰ Cheé-ō ékǎá boŋ sébāg á nsal ní kwééd póndé tée? ³¹ A-baányan, mbāg á nsal ní kwééd epun tée. Kúmbe eche mbééné nyé abé áde dédíí mod nhóg ne Yesu Krīstāa, Sāŋgwéé awēd, chǒ ekǎá boŋ ríhōbē nén. ³² Nzé nnōné chǒ á nyaa e moonyon, nsyǒŋ ké nhóg méesaá né nzum éche syāābe e’loo nyam séwánáá á Efesus. Boŋ nzé édé nén bán bad ábe bēwédé béepuú’é, né dééhōb bán, “Dédyāg, démwāg-ke, áyāle chán mod āwē.”

³³ Nyéédōgnād, “E’choŋ bé mbéb é’bébte abé á bwām.” ³⁴ Nyéewóó mewēmtēn ámpē néé e’yókél é’ bad, nyésóg-ke mbéb abēl. Nyé donge á bad nyéebíí’é Dyöb. Ngáne ríhóbēé nén, nén átāŋgéné nyé akwágkē akóbed.

Ngáne bad ábe bēwédé bépuú’é

³⁵ Boŋ mod āsedéd aaken, “Chán Dyöb áhēle ápuūd bad ábe bémáá awé? Yǎl éhéé bēwōŋgē?” ³⁶ Eyókél é chōm, nzé ewené mbál-e-bū éēbēlēē-se ewé boŋ ekág-ε? ³⁷ Chōm éche bēhágkē á ndōob édii mbál ngēn, saké alín á bwēl ásyāāl áde ákwoge’ bēwénéé, boŋ mbum, kapóg mbum e ngun ké’ε mbum empée. ³⁸ Dyöb dēn dōó ábēle’ ngáne ádáá boŋ mbál tée níwōŋ yǎl eche níwóó. Abage mbál tée yǎl eche etāŋgéné. ³⁹ Yǎl é bwēm é’syāāl ábe é’dé á alongé éesaá nyaa póg. Baányon bēwóó echab ndín e yǎl, nyam éwóó echáb, menōn méwóó echáb, súu-’ε éwóó echáb. ⁴⁰ Bwēm é’dé ábe é’dé á nkoŋ mímin, é’bē-’ε ábe é’dé á nkoŋ rísé. Bwēm bé nkoŋ mí mín é’wóó ábāb e’boŋ ábe bwēm bé nkoŋ rísé béēwóó’é. Bwēm bé nkoŋ nsé-’ε é’wóó ábāb e’boŋ ábe bwēm bé nkoŋ mí mín béēwóó’é. ⁴¹ Etondēē awóó ábē e’boŋ, ngōn ewóó ábē, betintine-’ε bēwóó echáb nyaa e’boŋ. Kǎāŋne átíntē e betintine, e’boŋ ábe bēwóó é’dé nyaa ne nyaa.

⁴² Nén dōó ébēē ne bad ábe bépuú. Yǎl echē bēlímmeé edii yǎl eche ebébe’, echē Dyöb ápuudté edii yǎl echē eebébé’ ámpē. ⁴³ Yǎl eche bēlímmeé eebágkē elóon, eewúē-’aá áte. Nzé Dyöb ápuúdté chǒ eboo’ elóon bwāmbwam, ewúē-’ε áte. ⁴⁴ Ade bēlímmeé chǒ ebágkē yǎl e ekob, boŋ nzé Dyöb ápuúdté chǒ ebágkē yǎl e edǎádāŋ. Yǎl e ekob edé, yǎl e edǎádāŋ-’ε ámpē edé. ⁴⁵ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán “Mod a e’só, Adame,

Dyōb dēnhæg mō abé nhəgtéd nīme nīwóó alonǵé.” Boŋ Adame a ndimten adīi Edāádəŋ éche ébage alonǵé. ⁴⁶ Saké mod a edāádəŋ mō asébpé abé. Mod a ekob mō asébpé abé boŋ mod a edāádəŋ mō-’ε ábāg. ⁴⁷ Mod a’só ambíd á nkōŋsé, bēnhəgén mō ndəb. Awe mō-’ε ampě ampē, ádyōb dōó ábídé. ⁴⁸ Bad ábe bédé á nkōŋsé te, bédé nēŋgáne Adame awě bēnhəgēnné ndəb. Abe bō-’ε bédé bé dyōb, bédé nēŋgáne ane awě abídé ádyōb. ⁴⁹ Ngáne déwāgné mod awě bēhāgné ndəb, melemlem nē dōó déwāgēnnē ane awě abídé ádyōb.

⁵⁰ A-baányan, chōm éche nīhóbēé édīi nén, chōm éche édé á nhəgtéd nī yāl e ekob ne mekií éehelélé-se ékūd bwēm bé nkamlen nī Dyōb. Eche chō-’ε éebé abé ne abé éehelélé-se ékūd bwēm ábe bēbē abé ne abé. ⁵¹ Nyélām metúu nyéwóg dyam áde nīlāŋgēé nyé áde bad béebīí’é. Syánē bad bésyāāl déewáá’, boŋ pen Dyōb déhəŋlén syánē baásyāāl ⁵² á esón é póndé. Mmē nhəŋlén mébē á mehélé-te, nēŋgáne mod áhələse ápēbēd dīd. Nén débenléd áde bétōŋgē elon é asóg. Ade bétōŋgē elon, bad ábe bēwédé bēpuú, bēewáá ampē, Dyōb déhəŋlén-ne syánē baásyāāl. ⁵³ Ene yāl eche ebəode’ étim yāl eche éebəó ampē, yāl eche chō-’ε ewāg étim yāl eche eewāg ampē. ⁵⁴ Póndé eche yāl echě ebəode’ étimmé yāl echě éebəōdē’, ne áde yāl eche ewāg étimmé yāl echě eewāg, élōn ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Kwééd eesaá ampē ne abé dēn, Dyōb átómé chō áte.”

⁵⁵ “A-kwééd, héé echoŋ ngíne átóm mod áte édīí? A-kwééd, héé echoŋ ngíne áwóged mod e’we édīí?”

⁵⁶ Mbéb mōó nīkáá boŋ kwééd ewón ngíne áwóged mod e’we, ngíne e mbéb-pe ehúú ne mbéndé. ⁵⁷ Boŋ sēságnan Dyōb, mō abelé boŋ sētóm mbéb áte mbwiined ne echəd Sāŋ, Yésu Krīstəə.

⁵⁸ Né-óó, a-baányan bé edəŋge, nyésumen bwām, dyamdyam déēhəbtē nyé mekuu ásē. Nyébē nyékεene nsón nīme nyébenléé Sāŋgwéé á’sō. Nyébīí nén bán nsón nīme nyébenléé Sāŋgwéé ké nhóg méesaá ngēn.

16

Bésāŋgé mənē áwōŋgen bad

¹ Bəb-pəó, nīlāa nyé tēŋgene mənē nīme nyēnladté áwōŋgen bad bé Dyōb. Ngáne ménlāā’é mwembé nīme nídé á Galesia mēé bēbel, melemlem nē dōó nyémpē nyétāŋgéné abel. ² Sōndé téé nyé mod téé áhūd mwā mənē ákoo. Nén ábé nchoo ne mod téé nīmē nkudág. Nzé nyébelé nén, nē débēl nzé mpedé, nyéetəgēnné mənē asaa ampē. ³ Nzé mpedé, bad ábe nyépwédé, mēlōmēn bó kálag ákεen nīmē mənē nīme nyéládé á Jerusalem. ⁴ Nzé ébóó bán mémpē níke, né bēwoón mε.

Ntli nīme Paale abéle

⁵ Měpě áwēn nzé mmaá atóm á mbwóg e Masedonia, áyāle nwóó mewēmten átóm á mbwóg e Masedonia. ⁶ Kapóg mědyéé ne nyé, nhele mbé-'e ne nyé pónde esyāal echē ahéb ábágkē ngīne, ábel boŋ nyéwōŋgen me ákeēn échēm eke á'sō hōm ké ahéé áde ríkagké. ⁷ Meédəə'é meé dényīnen amīn-amīn. Nwóó mewēmten ábē ne nyé mwā etūn é pónde nzé Sāŋgwéé akwěnténé. ⁸ Mědyéé á Efesus hén káəŋ ne á pónde e ngande e Pentekos. ⁹ Nzii enědnédé me hén ábel kase e nsón, kénéé edíí bán bad hiin bédé ábe bétāŋgan me.

¹⁰ Nzé Timotiē apedé áwēn, nyényīn bán nyēkobé mó nken áyāle melelem mé nsón nīme Sāŋgwéé nīme ábeleé, mó mémpē mbelēé. ¹¹ Modmod eenyīné mó nkóŋtéd. Nyéwōŋgen mó ákeēn échē eke á'sō ne nsan ábel boŋ bóobe bad bé Krīsto bémpēe ábe nsinēé, bétān me hén.

¹² Bəəb-pəə, tēŋgene awesyānē mwānyan Apolose, menwéd mó nlém á abum bwāmbwam áhye dé anōn nyé nchoo ne bad bé Krīsto bémpēe, boŋ pen eewóo'é nlém āpe bəəb. Nzé etál ébāgnédé mó, āpě.

Melēnten mé asóg

¹³ Nyétéd pónde, nyésūmen á adúbe-tē. Nyéwúu nlém á abum, nyéwúu áte. ¹⁴ Kéchéé éche nyébelēé, nyélúmed bán nyédəə nhóg ne aníníí.

¹⁵ Bəəb-pəə a-baānyan, nyēbíí nén bán abum á ndáb áde Stefanuse dōo ábédé dé'só á mbwóg e Akaya ádúbe Krīstəə, bēbágé-'e echab yāl ábele bad bé Dyōb. Ncháa nyé nén meé, ¹⁶ nyébē ásē e ndín é bad néé échén, ne ásē e mod ké ahéé ampēe awē abele nsón néé nímén. ¹⁷ Ndé menyīŋge ne epe éche Stefanase, Fətunatusē ne Akaikusē. Bépédé áyāle bēbélé nsón nīme nyéntāŋgēnnē abel. ¹⁸ Bėwédé me nlém á abum ngāne bėnwėdtē nyémpē nlém á abum. Kéchéé éche échén ndín é bad éhóbēé, nyētāŋgéné bó edúbé abe. ¹⁹ Mwembé nīme nídé á mbwóg e Esia nílómmé nyé melēnten. Akwilaa bó Prisilia ne mwembé nīme mbome áwab ndáb, bėlómme nyé melēnten ne nlém nhóg á đīn áde Sāŋgwéé. ²⁰ Abed baānyan bé Krīsto ábe bédé hén bėlómmé nyé melēnten.

Nyéhē nhóg ne aníníí tāl. ²¹ Me Paale, mbenlad échēm ekáá átele nyé nímén melēnten. ²² Kėnzéé awē eédəə Sāŋgwéé ebómán ne mó. A-Sāŋgú awēđ, hyāg! ²³ Nsimé nīme Sāŋgú Yesue mbē ne nyé. ²⁴ Ndəə nyé bad bėsyāal á đīn áde Yesu Krīstəə.

Kálag echě elónténé ébε echě Paalε áténlé Baá Kōrinto Ndibned ní kálag

Enén kálag chó edé kálag echě elónténé ébε, echě Paalε áténlé bad bé dyad á Kōrinto áde ábédé á Masedonia. Paalε antěł chó á pónde echě mam méekage'áá bóobe mwembé míme níbédé á Kōrinto. Bad behóg átínté e níme mwembé bēnhōb Paalε mekan mé mbéb á yāl, boŋ kénê Paalε anwōŋ nlém bwāmbwam áá bóobōó bétim ásē. Áde bēntimmé-'ε ásē, Paalε anwóg menyinŋe bwāmbwam. Á kálag-tê wén, Paalε ahóbé ngáne bóobe bad bé mwembé bé Kōrinto bémbeē. Awēd-te ahóbé nzom echě ekáá boŋ átelé' enén kálag ne e'yale ábe é'wúú áte t̄ngene nzyáŋ éche ákúde ne atyéemεn áde baahóg átínté e mwembé bētyéémánnáá mó. Alúmté-'ε níme menyinŋe ngáne nyaa echě átélé enén kálag, ébélé bad bétédte ábel dé mbéb boŋ bóobōó bétim-me ásē. Acháa-'ε mwembé áá bésaa mōné ne nlém nhóg áwōŋgen betóótōkē bé bad bé Krīsto ábe bēbédé á mbwóg e Judeya. Á kálag-tê wē ámpē, Paalε ahóbe mekan álúmed áá móbēdē mbapεε a nlómag a mbále awē Yesu Krīstəə. Ambel nén áyāle nguse é bad ébédé á Kōrinto échě éñchəg yāl bán bembapεε bé nlómag bé mbále ábe Krīstəə, bán Paalε-'ε adé mbapεε a nlómag a metóm.

Nkabtéđ ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-11

Paalε ne mwembé ní dyad á Kōrinto 1.12-7.16

Asaŋned bad bé Krīsto á mbwóg e Judeya mōné 8.1-9.15

Paalε mbapεε a nlómag a mbále awē Krīstəə 10.1-13.10

Melentεn mé asóg 13.11-13

¹ Me Paalε, mbapεε a nlómag awē Yesu Krīstəə ngáne Dyōb átíídé, me-εé ntelé enén kálag. Me ne awed mwānyan a Krīsto, Timotiε, sélómme' nyé elad e bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto ne bad bé Dyōb bésyāal ábe bédé á mbwóg e Akaya, melentεn. ² Nsimé ne nsaŋ ní Dyōb Titée awēd ne Sánŋú Yesu Krīstəə, níbê ne nyé.

Dyōb áwéde' moosyāal nlém á abum

³ Syánē déken Dyōb, Sáá awē awed Sánŋwéé, Yesu Krīstəə. Mó adé Titée awē awóge moosyāal ngal, abé-'ε Dyōb áde áwéde' moosyāal nlém á abum. ⁴ Awéde' syánē nlém á abum áyāle ndutul ésyāal eche dékudéé, ábel boŋ syánē ámpē déhel bad nlém awéd á abum ábe bómpē békude nyaa e ndutul ké ehéé. Déwéd bó nlém á abum melemlem ngáne Dyōb áwédeé syánē nlém á abum. ⁵ Ngáne Krīstəə ákúde'áá metake, néε syánē

ámpē dékudεε metake áyāl echê. Né-óó, abé áde dédíí ne Yesu Krístæ, Dyöb déwēd syānē ámpē nlém á abum bwāmbwam. ⁶ Nzé sêkude metake édíí áwéd nyé nlém á abum ne áwōηγεν nyé ákud e'soosōη. Nzé sêkudé e'wéd bé nlém á abum né nyémpē nyéēkūd e'wéd bé nlém á abum, nyékūd-τε ngíne áwεsen melemlém mé metake ne e'kaη bé nlém ngáne sémpē séwéséné. ⁷ Sêsumé nlém áwēn bwāmbwam. Sébíí nén bán nzé nyékude' metake melemlém ngáne sémpē sékudεε, Dyöb déwēd nyé nlém á abum melemlém ngáne áwédé-'ε sé.

⁸ A-baányan, sêdæó bán nyésōηten nyaa e metake echê sékudé á mbwóg e Esia. Metake níme sênkudté mēndenléd sé nyaa echê sēnwēmtēnnē bán séebáá á alongé. ⁹ Sēnwémtén nén bán bébídté mbakú bán béwúu sé. Boη sékudé'áá nímén metake ábel séēsūmé' nlém áwεd yāl, boη pen sêsum wée Dyöb, mó awē apuudte bad. ¹⁰ Kénéε édíí bán sēmbé á nsal ní kwééd, ansōη sé. Nzé sêdé á ndutul-tê, Dyöb débē áson sé. Sêsumé-'ε nlém nén bán ábē áson sé pón dé téé eche sébēē á ndutul ámpē. ¹¹ Ason sé akānned áde nyékānnadté sé. Bad híin bélad mekáá akānned sé, Dyöb-pe dénaméd sé. Nén débēl bad híin bésāgnēn Dyöb ason áde ásóó sé.

Paale ahudé eke ásē

¹² Dyam áde áde ábélé sêdé kúmbe. Nlém níkénlé sé á abum nén bán, abé áde séwóó á nkōhsé-te wén, tanje nyaa eche sédíí ne nyé, ne nlém níme nísáá ne nlém nhóg, ádíí nyaa eche Dyöb ábélé áá ébê. Adén abé dénkēmbáá ne debyéé á moonyon boη démbē ne nsimé ní Dyöb. ¹³ Chōm éche sétenléé nyé édíí éche nyéhenlé alán, nyésōηtén-ne. Nsumé nlém meé nyésōηtēn nímén mekan pón dé ésyāl. ¹⁴ Ngáne nyémáá donje á mekan tēngene sé asōηten, ndúbpé nén meé nyéēkon sé asōηten bwām. Nén débēl á pón dé eche Sāηgú Yesue ápeé, nyéēhel ahób bán nyédé kúmbe ne sé melemlém ngáne sémpē séhenlé ahób bán sêdé kúmbe ne nyé.

¹⁵ Adúbe áde mēndūbēē meé nén áde mbále mentíi meé mēsēbē ape áwēn ábel boη nyétombwēn ngen éche élónténé ébe. ¹⁶ Mentíi meé mēhyě áwēn nzé nkag á mbwóg e Macedonia, mentíi-'ε ámpē meé á ehúu métyēēm áwēn ábel boη nyéwōηgen me áke á mbwóg e Judeya. ¹⁷ Ade mēmbenlé nímén ntíi, énkēmbáá éche níheláá-se níhēηlén nlém á abum. Meébēlēē nímmēm ntíi á nyaa e moonyon. Meésáá néε mod awē akwentan áá, “Éε, mēbēl.” Boη ámbíd e pón dé átim ahób áá, “Aáy, méebenlé.” ¹⁸ A'sō é' Dyöb áde ábele ngáne ahóbé áá módbēl, nzé sēlánjé nyé bán sébēl dyam, sébelé sébēlle dó. ¹⁹ Nzom echē ekæó boη nén ábe edíi áyāle nkalan ní bwām tēngene Mwān a Dyöb, Yesu Krístæ, níme me, Sailase ne Timotiε sékánlé'áá nyé. Yesue eehóbéé áá módbēl dyam boη

eé̄tīmē dō abel. Yesu Krīstəa abele dyam áde áhóbé aá mós̄bĕl. ²⁰ Chōm ésyā̄l éche Dyōb áhóbé aá mós̄bĕl, abelé mébenlad abel áde ábélé boŋ debé ne Krīstəa. Nén dōo ákəá boŋ áyāle mekan míme Yesuε abeleé syánē déhābē bán, “Ebē nē” ábel boŋ Dyōb ákud edúbé. ²¹ Dyōb dōo ábélé boŋ syánē debé dédūbpē Krīstəa. Dyōb dĕn dōo áwógte syánē ábē ne Krīstəa. ²² Ahédé-’ε syánē ábē e’chem ábe é’lúmte bán syánē dedé ábē bad, ahé-’ε syánē éche Edəádəŋ éche Esáá á nlém-tē álúmed nén bán deékūd bwēm é’syā̄l ábe ahóbé aá mós̄bĕ syánē.

²³ Dyōb ádé me mbōŋ nén aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. Nzəm echē enkəŋ boŋ menkēntīm ámbīd á dyad á Kōrinto, edii áyāle meéħede’aá meé n̄wóged nyé ndutul. ²⁴ Sééhēdēē bán ébē byánán sēnyágté nyé ádúbe kéchéé. Boŋ pen sēbele nsón ne nyé, ábel boŋ nyébē menyĩŋge áyāle nyēsūmné á adúbe-tē.

2

¹ Né-óó, memmād á nlém-tē nén meé méehyaá nyé anyín ámpē. Nzé mempĕ n̄wógte’áá nyé ndutul. ² Nzé n̄wógte nyé ndutul, mod éebáá awĕ áwōgĕd me menyĩŋge, áyāle n̄wógte bad ndutul ábe bémbē béwógte’ me menyĩŋge. ³ Nén dōo dĕnkəŋ boŋ rítelē nyé enén ndín e kálag. Meéħede’aá meé nzé mpedé áwĕn, nyé bad ábe nyĕwógte’ me menyĩŋge, nyĕwóged me ndutul. Ndúbpē nén meé nzé ndé menyĩŋge, né nyé moosyā̄l nyéēbē menyĩŋge. ⁴ Ntĕnlé nyé enén kálag nyaa eche rítelé áyāle membé ndutul, metake mébē me á nlém-tē, rítelē-’ε chó ne mės̄d. Menkēntelēé nyé chó ábel boŋ nyĕwōg ndutul, boŋ mentelé nyé chó ábel nyébii ngáne rídóo nyé bwāmbwam.

*Paale aá bad bé Kōrinto
bélagsen mod awĕ abelé mbéb*

⁵ Nzé mod abelé dyam áde áwógte bad ndutul, saké áwēm dĕmpen dōo ábélé dō, né abelé dō wĕε nyé moosyā̄l ámpē. Boŋ ádĕn dyam ádíi dyam áde mééhābēē bwāmbwam. ⁶ Nkógsen míme bad hiin áfinté echĕn bébágé ene ndín e mod, ríkwógnédé mó. ⁷ Boŋ nyĕtāŋgĕné néε nyélágsĕné mó nyĕwédte mó nlém á abum, ábel ndutul eche ákúdé eetómtán mó adenled. ⁸ Né-óó, ncháa nyé meé nyélúmed mó bán nyĕdii nyĕdāá mó. ⁹ Nzəm echē enkəŋ boŋ rítelē nyé enén kálag edii ábii nzé nyéēbĕl mam mésyā̄l míme ríhóbé meé nyébēl. ¹⁰ Kénzĕé awĕ nyélágsĕné, mémpē nlágsĕné mó. Dyam áde n̄lágsĕné, nzé édé bán nlágsĕné dō, né n̄lagsan dō áyā̄l echĕn. Krīstəa abelé abíi-’ε aá nlágsĕné dō. ¹¹ Debele nē ábel boŋ Satanε eetómé’ syánē áte, éesaá bán syánē deebíi-’ε mwane míme Satanε.

Békale nkalaŋ tāŋgene melĕ mékō̄lĕ

¹² Ade n̄pédé á dyad á Troas, ákal nkalan̄ n̄ bwám míme Kr̄ist̄æ, Dyöb dēnnednéd me nzii ábel míme nsón. ¹³ Bon̄ nlém ménkēmbáá me bwám á abum áyāle menkēntánne Tituse, mwānned a Kr̄ist̄æ awē sūmā sēbele nsón. Né-ᵛ, menlyágtén b́, r̄kág-ke me á mbwóg e Masēdonia.

¹⁴ Nságnan Dyöb áyāle ayöggkē abel syāá dehele' míme nkalan̄ akal. Abé áde dēdíí ne Kr̄ist̄æ ábélé dedé n̄ngáne bad ábe Dyöb ákóbé bon̄ ályāgtē áke dé akal nkalan̄ n̄ bwám mebwóg mésyāāl. Dyöb ábélé bad bébyéé Yesu Kr̄ist̄æ áyāle n̄mē nkalan̄ míme syāá dékaléé. Mmē nkalan̄ r̄kag átintē e bad ngáne elod é bwám. ¹⁵ Elod é bwám, elod é Kr̄isto, ch́o dēdíí á'sō é' Dyöb. Nzé dekale nkalan̄ t̄ngene Kr̄ist̄æ, bad bésyāāl ábe bédúbpé n̄mē nkalan̄ míme dékálé, Dyöb ásoo' ádāb alongé. Bon̄ bad bésyāāl ábe béedúbpē n̄mē nkalan̄, Dyöb déesoo' é ádāb alongé. ¹⁶ Ne bad ábe bédé á nzii echē epágnédé Dyöb á yāl, nkalan̄ n̄ bwám míme syāá dékanléé b́ ó r̄dé áwāb n̄ngáne ebébtéd é elod éche éwúé' b́. Abíníí-'e ábe bédé á nzii áke wéé Dyöb nkalan̄ n̄ bwám míme syāá dékanléé b́, r̄díi n̄ngáne elod é bwám áyāle syāá delānge b́ ó b́n b́bē á alongé ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Nzé-ᵛ adé awē ahelése ábel enén nyaa e nsón? ¹⁷ Séesaá ngáne bad ábíníí hiin ábe békale eyale é Dyöb ábel bon̄ békud nsyāñ. Ne sé séēbēlēē n̄, áyāle Dyöb álómé sé ákal nkalan̄ n̄ bwám, n̄mē nkalan̄ sékale' mó ne nlém nhóg abé áde sédíí mod nhóg ne Kr̄ist̄æ, debíí-'e n̄n b́n Dyöb d́o álómé syánē ábel míme nsón.

3

Bekal bé nkalan̄ mé mel̄ mékōālē

¹ Nyēwémtné b́n sēhóbe' mekan mé bwám t̄ngene échēd yāl ámpē-ye? Nyēwémtné b́n séēbe nyé kálag ké'ε séhēd kálag áwēn, álúmed n̄n b́n sékwognédé ábel nsón áfintē echēn, ngáne bad bēmpēe b́beléé-ye? Séebenlé n̄. ² Nyēdíi sé á nlém-tē n̄ngáne kálag echē bétélé bon̄ bad bésyāāl b́lāā ábíi ch̄m éche édé áwēd-te. ³ Nyélúmtē' b́n nyēdíi kálag echē Kr̄ist̄æ átélé bon̄ alómén sé. Enén kálag eesaá kálag echē béténlé ínke bon̄ edii echē Edáádāñ é Dyöb áde ábage alongé étélé. Bénkēntenlé enén kálag á melāa m̄n, míme métánlé, bon̄ b̄ntel ch́ ó nlém n̄ baányon̄. ⁴ Sēhóbe n̄n áyāle s̄sumé nlém ne Dyöb abé áde sédíí ne Kr̄ist̄æ. ⁵ Sé b̄n séēhēlēē-sē sēhób b́n sēhele-sē sébēl n̄m̄n nsón. Sé b̄n séēhēlēē-sē sébēl mó. Dyöb d́o ábélé bon̄ séhēl mó abel. ⁶ Abelé sékwognédé ákal n̄mē nkalan̄ mé mel̄ mékōālē. Méesaá nkalan̄ áhíd mbéndé é mel̄ mé nchun. Bad ábe b́híde ene mbéndé b́wág, b́ēbág-kaá ne Dyöb. Nkalan̄ áhíd mel̄ mékōālē míme

séyágtéé, rídé nén bán Dyöb ábage bad Edæádəŋ éche Esáá, ébele-’ε bébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

⁷ Bəəb-pəó, Mosεε an’yágéd bad áhíd mbéndé é Dyöb é melě mé nchun. Dyöb dēntēl échén mbéndé ámīn e meláá míme métánlé boŋ ábe Mosεε aá áyágte bad. Ade Dyöb dēmbéé Mosεε échē mbéndé, amběł e’só é’pené’ Mosεε féréd, álúmed bán échē mbéndé édii échē. E’só é’pené’áá Mosεε nyaa echē bad bé Israel béehelē’aá mó anəŋ á’sō. Boŋ kénéε é’pené’áá bwāmbwam, nímē mwayé mēmbootéd asud mwāmpīn mpín. Bad ábe bēnhíd melě mé nchun bēnwē, bēnkēmbáá-’aá ne Dyöb. ⁸ Né-óó, nzé séyágte bad nkalan t̄əŋgene Edæádəŋ é Dyöb, Dyöb déłūmēd bad nén aá nímē nkalan r̄tóm̄téné etógnén abé á alonjé á bad. ⁹ Dyöb dénlūmēd aá módē ngum áde ámbéé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé émběł bad bébíí bán ákōgsēn bó áyāle mbéb míme bébélé. Boŋ anabpé echē ngum alúmed abel áde ábélé boŋ sékalé’ nímē nkalan míme r̄lūmte ngáne bad békobnadté áwe e’só. ¹⁰ Mbéndé éche Mosεε áyágté’áá bad bəóđ áhíd mbéndé é Dyöb émbē etógnén. Ayágéd áde séyágtéé bad bəəb bán Dyöb déłagsén bó mbéb, bébélé-’ε ngáne áhεdεé, d̄óó átóm̄téné etógnén abé. ¹¹ Kénéε édii bán Dyöb dénlūmēd ngáne ádíí etógnén áde ábélé melě mé nchun, melě míme mém̄bē á esōŋ é pónđé, alúmté aá m̄ótóm̄tēnē etógnén abé abel áde ábélé melě méékōłē. Mmén melě méékōłē móó méhájłéné alonjé á bad, mébē-’ε abé ne abé.

¹² Né-óó ngáne sésúmé nlém bán nkalan míme sékaléé rídé etógnén bwāmbwam, sékale mó ésebán sēbáa’. ¹³ Séēsaá n̄əŋgáne Mosεε. Mosεε ankúdtén e’só ábel boŋ bad bé Israel béēnyíne ngáne e’só ábe é’pené’áá mó é’díméé. ¹⁴ Boŋ bēnkēnsóŋtēnné. A mbále, bootyaa ene pónđé ápe chii, béeheléé asōŋtén nén bán apen áde e’só é’pené’áá Mosεε, nímē mpentéd r̄súde. Pónđé ké ehéé nzé bad bēwógé mod aláá kálag e melě mé nchun, béēsōŋtānnē chōm éche bēwógé. Edé n̄əŋgáne abad ákúténé bó mewēmten. Nzé mod adé ne Kr̄stəə dēmpen d̄óó ásōŋtanné. ¹⁵ A mbále, bootyaa ene pónđé ápe chii, pónđé ké ehéé echē béléá mbéndé é Mosεε, ébelé ébé byánán abad ákúténé bó nsōŋten nyaa eche béeheléé chōm éche béléá’é abii. ¹⁶ Boŋ nzé bó ké ahéé adúbpé Sāŋgú Yesue, chōm éche ébāg n̄əŋgáne abad éche ékutan bó nsōŋten ébelé éhíde. ¹⁷ Bəəb-pəó, Sāŋgwéé adii Edæádəŋ. Kéhéé áde Edæádəŋ éche Sāŋgwéé édii, bad béēbāgkē á mehaŋ-tē. ¹⁸ Syánē ábe Dyöb áhúdé abad áde dénkūtēn syánē e’só, abé áđəd ábele’ bad bébíí ngáne ehúmé éche Sāŋgwéé épédé abé. Bényíne’ bán abelé syánē ngáne bad ábe bébele ngáne Dyöb áhεdεé. Edæádəŋ éche Esáá éhəŋlan syánē ahəŋlen ne ahəŋlen ábē

ngáne Yesue ábel bad bényín ngáne ápédé ngíne abé. Sánjgwéé, mó awě adé Edəədəŋ, mó abele nímén mekan.

4

Yesue alúmté syánē ngáne Dyöb ápédé abé

¹ Ngəl echě Dyöb ádíi chó ekəá bon sékalé' nímén nkalan. Né-óó, séedonlé mekuu ámbíd ákal mó. ² Séebenlé mekan mé e'són níme bad bébeléé á mesəəm-tê. Séədögnē nyé ehób é nsəl, séehəŋlān-naa eyale é Dyöb ádog nyé. Bon pən, sēyágte' bad eyale é Dyöb nyaa echě bad bésəŋtēnnē chó. Ngáne séyágteé eyale é Dyöb ne nlém nhóg, modmod eéhēlē-se ahób á nlém-té aá sēdöge mó. Sēbíi bán Dyöb abíi kéchéé éche sébeléé. ³ Nzé donge á bad béehēle nkalan mí bwám níme séyágteé asəŋten, né édíi wée abé bad béedúbpeé mó. Ngáne béedúbpeé Dyöb béebáá ne mó. ⁴ Satanə, nkamləne a nköŋsé, akamlan mewəmtən níme bad ábe béedúbpe Krístə. Béehelée-se bésəŋtén bán nkalan mí bwám nílúmte ngáne Krístəə ápédé etógnén abé. Krístəə adíi née Dyöb dən. ⁵ Né dóó akáá bon séekālē tənġene échəd yəl. Bon sékanle nyé bán Yesue mó adé Sánjgwéé. Sédíi bembəledə abən áyāl e Yesue. ⁶ Dyöb áde dénhób aá, "E'nyínen bé ekíde é'bê wée ehíntén énsēbēē abé," mó abelé nímē nkalan tənġene Yesue abé nēŋgáne e'nyínen bé ekíde ábe é'pene' syánē á nlém-tê. Syánē baásyāāl ábe dedúbpe Yesue bós Dyöb abénlé nē. Dyöb abélé nē ábel bon bad bēbíi nén bán módé etógnén abíi áde bad bēbíi' é bán Yesu Krístəə adíi née mó.

⁷ Bon nkalan níme Dyöb abágé sé ákal, nídíi chöm éche étómténé etógnén abé. Sédíi nēŋgáne mbeé e məg echě chöm édíi áte. Nén abénléde ábel bon bad bēbíi nén bán ngíne echě echabé ámín ehúú ne Dyöb saké ne sé. ⁸ Sēkude nyaa é ndutul híin bon séelyāgēē áwəd-te. Donge á pónde séebyéé' é dyam áde sébeléé, bon séehóbéé nén bán Dyöb déelúmédté se chöm éche sétənġéné abel. ⁹ Bad bətagte se pónde té bon Dyöb déetədté sé. Bəlōgne sé, bon Dyöb déekwentánné aá bəwúu sé. ¹⁰ Kéhéé áde sékagké ákal nkalan mí bwám sēhédé á nlém-té nén bán bad béhede' sé awúu ngáne bənwū-é Yesue, bon bad bēbíi bán Yesue adé á alonġé, mó-'aá ahág sé ngíne áte abé áde sédíi á alonġé. ¹¹ Sēbíi nén bán kénéé sédíi á alonġé bəəb, séde bənben ne kwééd pónde té áyāle sébenle Yesue. Nén adé ábel bon bēbíi bán Yesue adé á alonġé, mó-'aá ahág sé ngíne áte abé áde sédíi á alonġé. ¹² Né-óó, sēkwənténé kwééd ábel bon nyékud alonġé áde déemaá'.

¹³ Sédíi melemlem ngáne mod awě ahóbé ngáne éténléde á kálag e Dyöb nén bán "Ndúbpe wə, né-óó, nkale' tənġene wə." Melemlem ngáne ane mod ándúbēē Dyöb, sémpē sédúbpe

Dyõb, sèmpē sèdii sèkale-’ε tângene mó. ¹⁴ Sèbíí bán Dyõb áde ápuúdté Sánjú Yesue dépuúdté sèmpē ábè á alongé ámpē ne Yesue. Dyõb dépéén-ne sé ne nyé wée ádíí. ¹⁵ Metake mésyāīl míme sèkudéé médii áwóngen nyé, ábel bon nzé bad híin béwógé eyale é Dyõb, nsimé ní Dyõb mébēl békūd alagsen dé mbéb, bébūd-té mó aságnén. Nén débēl bad híin békéné’ Dyõb.

¹⁶ Né-òó, séedonlé mekuu ámbíd ákal nkalan ní bwām, kénéé édíí bán ngíne esude’ sé á yāl, kéné Dyõb áwede’ sé nlém á abum, áhāg-ke sé ngíne áte mbwe té. ¹⁷ Baá metake ábe sèkudéé bōob béesaá ábe sétagteé nlém á abum. Sèkude metake bōob bon ehúmé éche ébē ne sé échāb ámīn nyaa echē séekamténné metake míme sèkudéé á nkōjsé wén, ébē-’ε ne sé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Nē dōó ákásá bon séenyíné’ metake míme sèkudéé bōob néé dyam. Bon sèbānné nlém áyāl e bwēm ábe Dyõb ákōjnédé sé, kénéé édíí bán séenyínéé bó. Bwēm ábe sényínéé bōob é’dé dāsō áyāl e esōj é pōndé, bon bwēm ábe séeheléé-se sēnyín bōob, bēbē á ngíndé ne á ngíndé.

5

Dékūd yāl ékōlē ádyõb

¹ Sèbíí nén bán échēd yāl éche sèbééné á nkōjsé edii néé e’bem ábe sédyéé’ áte. Nzé bépáá ábē e’bem, sèbíí nén bán sēwóó ndáb ádyõb echē moonyon éelóó’ é. Dyõb dōó álóó’ chó, ébē-’ε á ngíndé ne á ngíndé. ² Sèkōmad áte bōob á ebem-té wén, sēwane áte bán ene ndáb echē ebide’ ádyõb ékúten sé ngáne mbóté ékútanné mod. ³ Nzé sèdé ene ndáb áte, séebáá nēngáne mod awē adé nsób. ⁴ Abéén áde sèbééné enén yāl á nkōjsé te wén, sèkōmad áte adenled áde nén ádénlédé sé. Eesaá nén bán sēhede enén yāl e nkōjsé ahúd, bon sēhede yāl ékōlē eche edé ádyõb, ábel enén yāl e nkōjsé echē ewág émaa, étim yāl echē ébē á alongé. ⁵ Dyõb dōó ábójséné syánē ákud nímén nhājlén alómmé-’ε syánē échē Edāádān éche Esáá álúmed nén áá ádén akan débēnléd.

⁶ Né-òó, pōndé téé desume’ nlém nén bán abé áde dédíí ne échén yāl á nkōjsé, deesaá hōm ahóg ne Sāngwéé. ⁷ Sèdé á alongé á nkōjsé ne échén yāl, áyāle sēdúbpé mó saké ngáne sényínéé mó. ⁸ Sēsúmé nlém nén bán ábe syánē yāl ékōlē, sēhede-’ε échēd yāl é nkōjsé atede áke débē ne Sánjú Yesue. ⁹ Né-òó, mímed nlém nísyāīl nítāngéné abé áwóged Yesue menyinge áyāl e kéchéé éche débēléé, ké ébē bán sèdé ne échēd yāl á nkōjsé, ké’ε séesaá ne chó. ¹⁰ Syánē mod téé átyēem á nkáásé á’sō ábe Yesu Krístā epun éche ákāádté moosyāīl, tângene mekan míme ábélé á pōndé echē ábédé á nkōjsé. Mod

té äküd nsábe tâŋgene mekan mé bwâm ké'ε mé mbéb míme ábélé.

Abé á nchemtēn ne Dyōb

¹¹ Ngáne sébíí bán Sāŋgwéé äkāād bad, sébagé-'ε mó edúbé, sēwane' áte nén bán bad bésōŋtēn nén bán nkalāŋ míme sékaléé rídé mbále. Dyōb ábíí nyaa é bad éche sédíí, mbíí-'ε mæé nyémpē nyébíí nyaa é bad éche sédíí, ndúbpé-'ε mæé nyébíí-'ε bán sékale mbále. ¹² Séehóbéé mekan mé bwâm tâŋgene éched yāl ámpē. Boŋ pen sēhede bán nyéwōŋ nzōm ábéen sé kúmbe, ábel boŋ nyéwōŋ dyam áláa bad ábe bédé kúmbe áyāl e mekan míme bébeléé míme bad bényíneé, saké áyāl e mekan míme médé bó á nlém-tē. ¹³ Donje á bad béhóbe bán sēhóbe mekan néε bad ábe nló méésáa'ε áte. Nzé nê adé mbále, né Dyōb dōo sébagéé edúbé. Nzé sēhóbe mekan néε bad ábe nló nsáá áte, né áwōŋgen nyé dōo séhóbéé. ¹⁴ Edāŋge éche Krīstāa chōo étédé sé nlém á abum ábel mekan míme sébeléé, áyāle sēmadé á nlém-tē nén bán Krīstāa awédé á nló mí moosyāal. Né-ōó, édé nēŋgáne moosyāal áwédé. ¹⁵ Anwé á nló mí moosyāal ábel boŋ bad ábe bédé á alongé, alongé ádāb déélūmtē bán bédé á alongé áyāl echāb dēmpen. Boŋ pen bédé á alongé áyāl e Krīstāa, mó awē anwé, boŋ Dyōb ápūūd-te mó á nló mímb.

¹⁶ Né-ōó, bootya bōob, déēnōnē mod nyaa eche moonyon ánōneé. Kénéé édíí bán sēnōné'áá Krīstāa á nyaa e moonyon, séēnōnēē mó nē ámpē. ¹⁷ Né-ōó, kénzéé awē adé mod nhóg ne Krīstāa, adíí nhəgtéd mékōōlē. Mmē mbeltéd mé nchun rīsyāal mímáá atóm awóó-'ε mbeltéd mékōōlē rīsyāal bōob. ¹⁸ Mmén mbeltéd mékōōlē ríhúú ne Dyōb. Ábelé syánē detimé ásē ne Krīstāa, abagé-'ε syánē nsón ákale bad nén bán béhele bébē nsāŋ ne Dyōb. ¹⁹ Chōm éche ríhóbéé édíí áyāl e kwééd echē Krīstāa áwédé á awōg. Dyōb ábélé bad bépédé á nchemtēn ne mó. Dyōb déētóo'áa mbéb míme bad bébélé, abagé-'ε syánē nsón ákale bad nén bán béhele bébē nsāŋ ne Dyōb. ²⁰ Aláa áde Dyōb álāŋgeé sé mekan áláa bad sédíí bad ábe béhóbpe Krīstāa. Sēsíme nyé etúu áte á dīn á Krīstāa nén nyépe á nchemtēn ne Dyōb. ²¹ Dyōb dēmpwēd Yesue átag áyāl e mbéb rīsyāal míme syánē débélé. Yesue enkēmbenlé mbéb ké nhóg, boŋ kénē ankwentén atag áwēd nló. Dyōb álāgséné syánē mbéb ahóbe-'ε áá déēbēlēē mbéb ámpē melelem ngáne mómpē éebeléé mbéb.

6

¹ Né-ōó, sé ábe sébele' nsón rí Dyōb ne Dyōb, sécháa nyé nén bán nsimé rí Dyōb míme nyékudéé méēbāg ngēn. ² Dyōb áhóbé ngáne éténlédé nén áá,

“Ade pōndé épédé echě etāngéné, menwóg chōm éche nyéhábé.

Ade epun é e'soóson-’ε épédé, menwóngén nyé.”

Nyénəne’ pōndé nén bəəb echě etāngéné, eche nyétāngéné nsimé ní Dyōb akud. Nyénəne’, epun épédé éche nyéhele nyékud e'soóson.

³ Séekáá’ε modmod nzii, ábel bon awusé déenyinnād áyāl e nsón míme sébeléé. ⁴ Bon pen, nēngáne bembəlede bé Dyōb, sélúmte’ yāl nyaa ésyāāl ábé bad ábe bébele’ mekan míme métāngéné. Sēwánlé e’kanj bé nlém é’ ngine tāngene metake míme sékudeé, tāngene alongé áde álenlad sé áte, ne ndutul éche étáne sé. ⁵ Sékude mbéte, béhāg sé á mbwəg, ndun e mod empēén epuutéd béchodé sé yāl áte, sébele ntú ní ngine, sénanjé’ e’pin, sédyéé-’ε nzaa. ⁶ Sélúmte’ ámpē bán sēdii bembəlede bé Dyōb ábel áde sébeléé mekan mé bwām ne e’sánj bé nlém, abe áde Dyōb ábágé sé nsōn ten ábii alongé áde sétāngéné awón, awesen áde séwesanné, ne awóon áde séwónné bad bémpēe nlém mí bwām. Edəədəj éche Esáá chóa élyágte sé, sēdāá-’ε moosyāāl ne nlém nhóg. ⁷ Nkalanj míme sékaléé nídii nkalanj mí mbále, ngine e Dyōb chóa-’áá sébenladté ákal mó. Ábel áde sébeléé mekan míme métāngéné ábéle bad béewóó’ε dyam dé mbéb ké ahóg ábán sé á yāl. ⁸ Séēbē sébenlé Dyōb ké béken sé, ké’ε béekene’ sé. Ké bad béhōbē sé mekan mé mbéb áyāl ké’ε mekan mé bwām. Bad béhóbe bán sélúmté bán sēdé ndín é bad éche séesaá, bon sēdii bad ábe séhóbé bán sēdé. ⁹ Bad bébii sé bwām bon bémpēe bényine’ sé bán sēdii bad ábe béesě dyam dé ábelen. Bad béwēmtan bán séebáá á alongé bon kénê sēdii sēdé á alongé. Sékude metake á mekáá mé bad bon kénê, béewúú’ε sé. ¹⁰ Sēdé á ndutul tē, bon kénê, séwóge menyinge pōndé ésyāāl. Kénéε édii bán séebudéé chōm awón, bon kénê nsón míme sébeléé mbéle bad híin bédúbpé Dyōb. Né-óó nê ábéle bédúde bwēm awón bəəb. Kénéε séewóó’ε chōmchōm, nhon ní Dyōb nídii mímed.

¹¹ A-bad bé dyad á Kōrinto, sētēnlé nyé chōm ésyāāl ésebán sēkonnad nyé dyamdyam. Sélúmte-’ε ngáne nlém nídii sé áte áyāl echēn. ¹² Sēdāá nyé, séebáá-’áá alúmed bán sēdāá nyé. Nyé pen nyélúmte sé nén nyéedāá’ε sé. ¹³ Nhóbe áwēn bəəb néε ábēm bán. Nyémpē nyédəj sé ngáne sémpē sēdāá nyé.

Nyéēbēlē’ mekan míme bad ábe béédúbpe Krīstəə bébeléé

¹⁴ Nyéebág nlatén ne bad ábe béédúbpe Krīstəə. Nhóbe nén áyāle bad ábe bétāngéné á’sō é’ Dyōb, béewóó’ε dyam ábelen mekan míme e’bébtéd é’ bad bébeléé. E’nyínen bé e’kide béewóó’ε dyam ábelen ehintén. ¹⁵ Krīstəə eewóó’ε dyam ábel ne Satanē. Mod awě adúbpe Krīstəə eewóó’ε dyam dé ábelen

mod awě eedúbpe. ¹⁶ Ndáb-e-Dyõb eewóó' é dyam dé abelen ndáb echě bad bébenléé myõb mémpeē. Nhóbe nén áyāle dedii ndáb e Dyõb, Dyõb áde ádé á alongé. Edé nén ngáne éténlédé bán Dyõb áhóbé aá,

“Mébē ne ábēm bad, rdyēē-'ε áwāb.

Bébelé με nēngáne ádab Dyõb, με-'ε métēd bó nēngáne ábēm bad.”

¹⁷ Sāngwēé alānge ábē bad aá,

“Né-ᵛᵛ, nyéede, nyéebág-ke ne bad ábe béedúbpe με.

Nyéewóó' dyam abel ne e'bébtéd é mekan míme bébeléé.

Měkõb-pe nyé néε ábēm bán.

¹⁸ Mébē nyé sáá,

nyé-'ε nyéēbē ábēm bán.

Με Dyõb á Ngum με-εé nhóbe'.”

7

¹ A-baányan bé edaᅅge, ngáne Dyõb áhóbé aá módii awesyánē Sáá, syánē-'ε debé ábe bán, déteede mekan míme méwógte syánē mbinde á ekob é yāl ne á edeádəᅅ. Syánē débε Dyõb edúbé, déwõᅅ-'ε alongé áde áśáá, nē débēl débagé Dyõb edúbé ngáne éhεdnadté.

Paale adé menyiᅅge

² Nhεde meé nyédəᅅ sé ne nlém rısyāāl. Séēpānnēē modmod, séēbēltēē modmod mbéb, séēdõgēē-'ε modmod. ³ Meehóbéé nén áhób nyé. Mensébé nyé atele nén meé, sédəá nyé bwāmbwam, ké á kwééd ké'ε á alongé, dēbē debé mod nhóg.

⁴ Nkumne nyé ekáá á tāl. Mbééné nyé kúmbe. Nyéwédé με nlém á abum bwāmbwam nyaa echě rıtómténé menyiᅅge abé kénεε sékudéé metake bwāmbwam.

⁵ Ade sépédé á mbwóg e Masedonia, sēnkēnkóméé áte. Sékudé'áá metake nyaa ne nyaa. Bad bépentánnáá ne sé mbwóg-ke mbé sé áte áyāle sékāmtánnáá nyé. ⁶ Boᅅ Dyõb áde áwéde bad ábe béewóó e'lyág bé nlém, nlém á abum, dénwēd syánē nlém á abum alóm áde ánlõmmē Tituse áwesyanē.

⁷ Saá-kaá échē epe chēmpen êmbel sēwóg menyiᅅge, boᅅ awéd áde nyénwēdtē mó nlém á abum dénwõgēd sé menyiᅅge. Anláá sé ngáne nyédáá με anyín bwāmbwam, aláá-'ε sé ngáne nyénwõgkē pél áyāle ndutul eche ebédé nyé á nlém-tē ngáne nyénkēnwógédté με menyiᅅge. Anláá-'ε με ngáne nyéwóó nlém áte ábē με ámbíd. Ade Tituse álāngé sé nímén mekan, membé menyiᅅge bwāmbwam.

⁸ Kénεε édii bán ene kálag echě mēnteléé nyé enwógéd nyé ndutul, meésaá ngəl nén με nténlé nyé chó. Kénεε édii nén bán membé ngəl atel áde mēntenlé chó, nnyíné nén μεé echem kálag echě rıténlé nyé ewiídé nyé nē á esõᅅ é pónđé. ⁹ Boᅅ bᵛᵛb

ndé menyinje, saké áyāle ménwōgēdtē nyé ndutul, bon áyāle ndutul eche nyénwōgkē ebélé nyéhānléné áden abé dé mbéb nyébele' ngáne Dyōb áhēdeé. Nyénwōg ndutul ngáne Dyōb áhédé'áá aá nyéwōg. Né-ōó, ndutul ké ehéé eché sēmbenlé bon nyéwōg, enkēmbébénné nyé. ¹⁰ Nzé ndutul edé mod á nlém-tē ngáne Dyōb áhēdeé, ane mod abelé ahānlén áde abé dé mbéb ábelé' ngáne Dyōb áhēdeé. Nén ábele' ane mod ákūd e'soosō, nē déewiidéé modmod ámpē. Bon bad ábe bédúbpé Dyōb, ndutul eché edé b́ á nlém-tē áyāle bédí baányon ebéle' bēwāg á edāádā. ¹¹ Bon ndutul embé nyé á nlém-tē ngáne Dyōb áhēdeé aá ébē. Né-ōó, nyénōne' chōm éche nē ápiínédé nyé. Nyéhēde'áá bán mbíi nén mēé nyēwane áte álúmed bad nén bán nyéēbēlēē awusé ké ahóg bōob. Melingá mémbe nyé áte nén bán ábē bad bēbéle awusé á etūn é pónde nyéde ahób bán nyēlānge b́ bán bésōg mbéb abel. Nyénwōg mbwōg nén bán Dyōb dékōgsēn nyé nzé nyéde nyébele échén ndín é mekan. Nyéndā mē anyín bwāmbwam, nyénwōn nlém ábē mē ámbíd, nyékōgsān-ne bad ábe bēbele mbéb. Abel áde nyébélé nímén mésyāāl, álúmté sé nén bán nyéēbēlēē mekan mé mbéb. ¹² Né-ōó, kénēé rítélé ene kálag, menkēntenlé chó áyāle mod awē abelé epandé ké'ē mod awē bépánné bon ntelé chó ábel bon nyébíi á'sō é' Dyōb nén bán nyēkoó sé adā. ¹³ Né d́ó akáá bon nyéwēde sé nlém á abum.

Saá-kaá e'wéd bé nlém á abum bēnpen, bon sēmbé menyinje bwāmbwam anyín áde sēnyínnē Tituse adé menyinje áde ápédé. Anláá sé ngáne nyébélé bon asóg atag áte. ¹⁴ Membé kúmbe áláa Tituse ngáne nyédíi bad bé bwām, nyénkēnwōgéd-taá mē e'sōn áyāle nyēnlúmed nén bán mekan níme ménlāā'é ḿo médé mbále, ngáne mekan mésyāāl níme sénlāā'é nyé médíi mbále. ¹⁵ Nē ábélé níme nlém rítimé' áwēn tómaa ké ngen e'só, akamtēn áde ákamtanné ngáne nyé moosyāāl nyénwōngē nlém ábel mekan níme ánlāā'é nyé aá nyébel. Nlém rítimé ḿo áwēn ámpē nzé akāmténé ngáne nyénkobpé ḿo ne edúbé, nyéwōngén-ne ḿo ne nlém nhóg. ¹⁶ Ndé menyinje áyāle nsumé nlém rísyāāl áwēn.

8

*Bad bé Krīsto bétāngéné
bad ábe bétógnéné awōngēn*

¹ Bōob-ṕó a-baányan, sēhede bán nyébíi nén bán Dyōb ábágé níme nsimé wēé bad bé Dyōb ábe bédé á mwembé níme rídé á mbwōg e Masēdonia ábel bon bésále ekáá áte. ² Békúde metake mé ngíne níme mékage b́o áte bwāmbwam. Kénēé edíi bán bédé atóg bwāmbwam, bésánlé ekáá áte

bwāmbwam, bédé-'ε menyinge. ³ Ndé mbón nén μεέ, bêmbě chōm éche bēnwōngē, bēntōmtēn-ne abε tōmaa chōm éche bēmbēē bébage'. Bébágé'áá-'ε ngáne nlém mímbāb ménlāā'έ bó. ⁴ Bēnchān syánē bwāmbwam ábε menyinge áwōngēn bad bé Dyōb bé Jerusalem ngáne bōmpē béβελεέ. ⁵ Bēmběl tōmaa ngáne sénwēmtēnnē. Bēnsēbē ádāb alongé abε á mekáá míme Sāngwéé. Ambīd enē bêmbě ádāb alongé áwēd mekáá ngáne Dyōb áhedeé aá béβel. ⁶ Né-ζó, sēcháa' Tituse awē ambootéd mímén nsón ne nyé nén bán ádíi áwōngan nyé, mímén nsón míme nyésánlé ekáá áte, nyébāgē-'ε bad kéchéé éche bétógnéné ne nlém nhóg, nyépid mó á asóg. ⁷ Βοοb-ρζó, nyēbele bwām á menzii mésyāāl. Adúbe áwúú nyé áte. Nyékale' nkalanj ní bwām, nyébíi mekan mé Dyōb, nyēwóó nlém áwōngēn bad nyédəá-'ε sé bwāmbwam. Né-ζó, sēhede bán nyēbele bwām, káəñne ásale ekáá áte, nyébage-'ε bad kéchéé éche bétógnéné.

⁸ Meékamlánné nyé áβel nén. Βοη ngáne rínyiné bad áβe bédúbpé bēwōngan bad bēmpēe, nhede μεέ nyémpē nyélúmed ngáne nyédáá bad bēmpēe. ⁹ Nyébíi ngáne echēd Sān, Yesu Krístəá áwōnganné nyé ásale ekáá áte. Kéchéé éche Dyōb áwóó mó awóó. Βοη kénē á etútú échēn antədé mímē nhōn rísyāāl ádyōb ápē á nkōjsé abé née ntógétōke ní mod. Amběl nē áβel βοη nyékud nnam míme Dyōb ábageé bad.

¹⁰ Mbage nyé elébé nén μεέ, mwě míme rítómé nyēmbé bad bé e'só áwōñ nlém áwōngēn bad, nyēmbé-'ε bad bé e'só ábooted bad awōngēn. ¹¹ Βοοb-ρζó, nyétəngéné nsón míme nyébóótédé amad. Nē déběl bad bébíi nén bán nyédé mboñsén abε ngáne nyéwóó ápid-te nē á asóg melemlen ngáne nyēmbōñsénné ábooted nē. ¹² Nzé ewóó mímē nlém áβe mod chōm ngáne éwóó chó, éβelé ékōbnéd ne Dyōb. Dyōb déehēdēé aá mod áβe tōmaa chōm éche áwóó.

¹³ Meehóbéé μεέ nwōngēn míme nyébageé bad ríwōngēn bó βοη nyé bēn nyébē á metake-tē, βοη nhede μεέ nyé moosyāāl melemlen, nyéwōñ chōm éche ékwógnédé nyé mod-téé. ¹⁴ Βοοb-ρζó abud áde nyébúdé bwēm awōñ, nyéwōngan bad áβe bédíi béhede', áβel βοη á pónδέ eche nyémpē nyétógnēnnē bōmpē bēwōngēn nyé. Nē déběl mod téé áwōñ. ¹⁵ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, "Mod awē ambud awōñ, enkēnwōngé tōmaa ngáne ántógnēnnē, awe mó-'ε enkēmbud awōñ, andíi anwōñ ngáne ántógnēnnē."

Bélómé Tituse bó á Kōrinto

¹⁶ Nságnan Dyōb abε áde ábágé Tituse ámpē nlém áwōngēn nyé melemlen ngáne ábágé με. ¹⁷ Tituse eépāgkē áwēn áyāle sélāngē mó bán aβe, βοη apag káəñ ne áyāle awóó mímē nlém áβe, apag áyāle mwēn adəá aβe. ¹⁸ Sélōmne mó mwānned

a Krīsto ampée. Anén mwānned a Krīsto, abyééné átíntê e mwembé n̄syāāl akal áde ákaléé nkalaj ní bwām. ¹⁹ Saké alóm áde sélóméé mó dēmpen, mwembé mēmpwēd mó áhoon sé ngáne sébeléé nsón áwōngēn bad ábel boŋ edúbé éche Sāngwéé ényínned ne álúmed nén bán sēwóó nímé nlém áwōngēn bó.

²⁰ Sēehēdēē bán modmod áhōb dyam dé mbéb t̄ngene nímén nsón mé asále dé ekáá áte níme sébeléé. ²¹ Sēwóó nlém ábel dyam áde átōngéné saké á'sō ábe Sāngwéé dēmpen boŋ káŋne á'sō é' baányoŋ.

²² Sélomé' mwānned a Krīsto áwēn nchoo ne Tituse bó. Alúmté sé á menzii híin aá mōwōō nlém áte áwōngēn nyé. Bōb-pe áde ályágé nlém áwēn, anābpé nlém awōŋ áwōngēn nyé. ²³ Tituse mó ne mó ayōgké me ahoon ábel nsón áwōngēn nyé. Abíníi bānned bé Krīsto ábe békag ne Tituse bédii bad ábe mwembé mélómé á dīn ádāb, kéhéé-'ε wée békíí mam níme bébeléé mépiinad Krīstāā edúbé. ²⁴ Né-ōó, nyélúmed ábén bad nén bán nyédāā bó. Abel áde nyébenlé nê, mwembé níme n̄lómé bó mēsōŋtēn nén bán nén dōó ákásá boŋ sékumné nyé ekáá á t̄l.

9

Békag bad bé Krīsto bé

Jerusalem mōné asarjed

¹ Bōb-pōó, éesaá etógnén me átele nyé t̄ngene nsón níme séwōŋganné bad bé Dyōb. ² Mbíí nlém níme nyéwóó áte áwōngēn bó, mbééné-'ε nyé kúmbe awōŋ áde nyéwóó nlém áwōngēn bad ábe bédé á mbwōg e Masēdonia. Menlāá bó nén mēé, “Nyé ábe nyédé á mbwōg e Akaya, nyēmbé mboŋsén se mpú-mwě ábe bó mōné.” Nlém níme nyéwóó áwōngēn bad nítédé bó bad híin nlém á abum ábel melemem. ³ Bōb-pōó, n̄lómé' ábén bānned bé Krīsto áwēn, ábel boŋ ahób áde séhóbéé bán sékumne nyé ekáá á t̄l déēbāg bán sékale metóm. Boŋ ébê bán ngáne n̄lángé bó mēé nyéēbē mboŋsén ábe bó mōné, nyéēbē-'ε nê dēn. ⁴ Né-ōó, nzé mpedé áde bad bé Masēdonia bēpédé ne me boŋ ntáné nyé áde nyéēboŋsenéé, séēkwāg bwāmbwam, nyé-'ε ámpē nyékwāg. ⁵ Né-ōó, nê dōó ákásá boŋ n̄dōl áte nén mēé édé etógnén álóm ábed bānned bé Krīsto á'sō, ábel nyémad nwōngēn níme n̄chábé ám̄in níme nyéhóbé bán nyéēbe bó, aboŋsen. Nzé nyébelé nê, né nwōngēn n̄syāāl mébē mboŋsén nzé mpedé. Nén délūmēd nén bán nyébage ne nlém nhóg saké áyāle sényágté nyé.

⁶ Nyébii nén bán mod awě eébude awén, éebudté ahúd, awe mó-'ε abudé awén ábūd-te ahúd. ⁷ Nyé mod té ábe mōné ngáne níme nlém n̄lángé mó. Mod éēbāgē sé nlém n̄kōglád mó á abum ké'ε ébé byánán bényágté mod. Dyōb ádásá mod awě abage ne e'sáj bé nlém. ⁸ Dyōb débe nyé kéchéé éche

nyétógnéné abel bon nyéwōŋ chōm ésyāāl éche ékwógnédé nyé âsále ekaá áte áβε bad bémpēe. Nén débĕl nyéēbude' bad mekan mé bwām abele. ⁹ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Asánlé ekaá áte áβε betóótōkē bé bad nwōŋgen, bad béechaténne ábē e'bonj bé nlém.”

¹⁰ Dyōb dōo ábage bad bwēm ábe béwénéé, ábage-'ε bad chōm éche bédyákē. Áβε nyé bwēm ésyāāl ábe nyétógnéné áwén, ábĕl é'kwōg é'chyáá mbote eche ebuú áte bwāmbwam. Abel nén áyāl e e'bonj bé nlém ábe nyéwóo. ¹¹ Dyōb débĕl nyébé nhōn áyāl e chōm ésyāāl, ábel bon nyésále ekaá áte. Nén débĕl bad híin bésāgnēn Dyōb áyāle nwōŋgen míme nyébageé bó míme níhuú ne sé. ¹² Abel áde nyébeleé nén, déesaá áwōŋgen bad bé Dyōb dēmpēn, bon áde kóŋne álúmed bán bad híin bésāgnan Dyōb bwāmbwam. ¹³ Mekan míme mímén nsón míme nyébeleé nén mébídédte áwed, mébĕl bad híin bébage Dyōb edúbé áyāle nyébele ngáne nkalanj mí bwām míme Krístāe ríhóbeé, nyélúmte-'ε ábēn e'bonj bé nlém wéε bad bé Dyōb ábe bédé á Jerusalem, nyélúmtē-'ε wéε bad bé Dyōb bémpēe. ¹⁴ Béwóo nlém ányín nyé, békānnād-te nyé áyāle nsimé ní Dyōb rídé ne nyé. Mmé nsimé ríchábé ámín bwāmbwam. ¹⁵ Nsāgnēn mbê ne Dyōb áyāle abagé syáné nsimé míme rílélé ahəgten.

10

*Paale alánjé bad bé Kōrinto
aá nímē nsón rítāŋgéné*

¹ Mē Paale, mē awē mpwiitédé nsudte-'ε yāl nēŋgáne Krístāe, ncháa nyé. Baahóg béhóbe' nén bán nzé ndé ne nyé mbelé ríwógé mbwóg. Bán bonj nzé meésĕ ne nyé, mbelé rítenlé nyé kálag éche éwúú áte. ² Ncháa nyé nén mēé nyéēbĕlē' ngáne ábē bad bébeleé ábel bonj nzé mpedé áwēn, ríhóben nyé ésebán mbáa' dyamdyam. Bad ábe méhōbēnnē bédii bad ábe béhóbe bán sébele nsón ngáne bad bé nkōŋsé bébeleé. ³ Kénéε édíf bán sédé á nkōŋsé-te, séēwānēē nzum ngáne bad bé nkōŋsé béwanéé. ⁴ Bwēm ábe séwannéé nzum béesaá melemlen ngáne ábe bad bé nkōŋsé béwannéé. Bonj bwēm é' nzum é' ngíne é' Dyōb bōo sébenladté ábébed mebwóg mé ngíne míme ábēd bad bé ekoyí. Abén bwēm é' nzum bōo sébenladté ásudēd mpentēn ké ríhéé míme bad bēpēenéé míme méésĕ mbále. ⁵ Sébenlad bó ámpē ámad mehób mé kúmbe míme béhóbeé míme mébele' bonj bad béēbyē' Dyōb. Sébele' bad béhōŋlan mímab mewēmtēn ábel mímab mewēmtēn mésyāāl mébē nyaa éche Krístāe áhēdeé aá mébē. ⁶ A pónde échē nyébenlé ngáne Krístāe áhēdeé ne nlém rísyāāl, dōo sébonjénnē ákōgŋen kénzēé awē álúmté aá móobenlé ngáne Krístāe áhēdeé.

⁷ Nyénəne' chōm éche édé nyé á'sō-te. Mod ké ahée awě asumé nlém ne Krīstəə ábíi aá ngáne módíi, nê dōo sémpē sédíi ne Krīstəə. ⁸ Ké menkūm ké ekáá á tâl áyāle ngíne eche Sāngwéé ábágé me tómaa ngáne nkuméé bəəb, méewógké e'són. Abagé me ene ngíne áwéd nyé áte saké ásuded nyé adúbe. ⁹ Meéhēdēē mēé ényíned nén bán kálag éche rítenléé nyé édíi áwóged nyé mbwóg. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad béhəbe bán kálag éche rítenléé nyé éwúú áte, éwóó'-ε, e'yale bé mbéb áte. Béhəbe'-ε ámpē bán boŋ nzé mmən ndé, meewóó'ε ngíne, kéchéé éche ríhəbé'-ε éewóó'ε ngíne ké póg. ¹¹ Bad ábe béhəbe nê bébíi nén bán kéchéé éche rítélé á kálag, nzé meesē ne nyé, mə̀bel ch́o nzé ndé ne nyé.

¹² Séehēlēē-εe sehób mbéd bán sehəgtan yəl, ké'ε sé bán sédé nyaa póg ne bad ábe béhəbe' mekan mé bwām áyāl echáb. Boŋ ngáne bən ne bən sehəgtanné yəl, béhəbe'-ε bán bən ne bən bétómné, bédé eyókél. ¹³ Boŋ sé pen séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétəngéné akum. Hōm áde Dyəb álómé sé aá sébel nsón dōo sébéenēé kúmbe. Nsón míme sébeléé átínté echēn mómpē rídé nsón míme sébéenēé kúmbe. ¹⁴ Séekūmēē ekáá á tâl ábel nsón hōm áde Dyəb dénkēnlómmé sé nsón abəl. Sé-'aá sébédé bad bé'sō ábíid nchabnede áhyε dé akale nyé nkalaŋ mí bwām míme Krīstəə. ¹⁵ Séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétəngéné akum, nédé séekūmēē ekáá á tâl áyāl e nsón míme bad bémppēe bébélé. Boŋ pen sēsumé nlém nén bán ngáne áden adúbe ákwogéé, nê dōo nsón míme sébeléé mékwogéé bwāmbwam mebwóg míme sébeléé nsón. ¹⁶ Nén débəl séekāg mebwóg mémpēe míme méchábndé, sékale' Nkalaŋ mí bwām, ésebán sékume' ekáá á tâl áyāle nsón míme bad bémppēe bébélé mebwóg mémpēe.

¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyəb nén bán, "Kénzée awě akume' ekáá á tâl, atəngéné akum ekáá á tâl, áyāle chōm éche Sāngwéé ábénlé mó." ¹⁸ Saké ahób áde mod áhəbéé yəl mekan mé bwām á yəl dōo álúmte' bán akəbndé nēe mbapεε a nlomag, boŋ mod a mbále awě Dyəb áhəbéé mekan mé bwām á yəl mó adé mod awě akəbndé.

11

Paale ne bembapεε bé nlomag bé metóm

¹ Nchaa nyé nén mēé nyémwe rílaa nyé mwă a akan ké nnyínnéd ké eyókél. Nyébán metúu. ² Nsiide' nyé nyaa echē Dyəb áhele ásíi nyé. Nyédíi nēngáne ngən e mmwaád echē eébíi mwenchóm. Ane mmwaád mós ríhəbé mēé mod nhóg áwəŋ, ane mod adíi'-ε Yesu Krīstəə. ³ Boŋ ké nê, ndé mbwóg nén mēé ngáne Satane ámpoŋgé Ifε nló áte ne míme mwane, melemlen nê dōo bépoŋgé nyémpēe nló áte nyaa echē nyéesummé mímen nlém rísyāal ámpē wéε Yesu Krīstəə

nyébeléé-'ε mó ne nlém nsyāāl. ⁴ Nhóbe nén áyāle nzé mod apedé bon akänlé nyé nkalan míme méesē nkalan míme Yesue míme sēnkaléé nyé, nyèbelé nyésēbēn mó tâl. Ké'ε nzé akänlé nyé tângene edāōdān éche éesē edāōdān éche sēnkaléé nyé, nyèbelé nyékob. Ké-'ε nzé mod akänlé nyé nkalan mí bwām míme méesē nkalan mí bwām míme sékänlé nyé, nyèbelé nyékōbēn mó mekáá mébe.

⁵ Meedúbpeé meé ábén bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapeé bé nlomag bémbáá bétómé me áyāl e nsón míme bébeléé, nzé nhəgténé syāābōō. ⁶ Nhele se meebyéé' dyam ahób átinté e bad ngáne béhóbéé, bon nwóō nsōn̄ten tângene dyam áde ríhóbéé. Sékélūmēd nyé mímén mekan áte híin míme sébeléé.

⁷ Ade ríkanlé'áá nyé nkalan mí bwām míme ríhuú ne Dyōb, menkēnhóbpe meé nyésábe me. Mensudéd echem yāl ábel bon nyéwōn edúbé. Ade mēmbenlé nén, dyam dé mbéb dōo mēmbenlé-yε? ⁸ Mbēnlé'áá nyé, mwembé mémpēe mésābpē me, né-ōó, ébédéé byánán ndoge' mímé mwembé áwōngēn nyé. ⁹ Ade mémbēē-'ε ne nyé donge á pónde meewóo'áá chōmchōm bon meetagte'áá nyé, áyāle kéchéé éche méntōgnēnnē ábēm baányan bé Krísto ábe bémbid á Masedonia bébágé'áá me. Ngáne ménkēntagédte nyé ngen e'só, méetagéd-taá nyé pónde ké póg. ¹⁰ Ngáne ríkaléé mbále néε mod a Krísto, modmod á mbwóg e Akaya eéhēlēē-se ábēl se nsóg ekáá akum á tâl akob áde méekobéé nsábe áwēn. ¹¹ Nyéwémténé bán ahób áde ríhóbé meé méetagédte nyé ákob chōm áwēn ádii áyāle méedāō'ε nyé-yε? Dyōb ábíi áá ndāō nyé.

¹² Adén akan áde mbeléé bōōb, mēbē mbelé dō, ábel bon méēbāgē bembapeé bé nlomag bé metóm etál áwōn nzōm ákum ekáá á tâl áhób nén bán bébele nsón melemlen ngáne sémpē sébeléé. ¹³ Echē ndín é bad éche ékume' ekáá á tâl, bédii bembapeé bé nlomag bé metóm. Bédoge bad áyāl e nsón míme bébeléé, alúmed áde bélūmteé yāl byánán bédii bembapeé bé nlomag ábe Krístāō. ¹⁴ Nén déēkōmtēē me yāl áte, áyāle nén ké Satane mómpē alūmte yāl byánán ádii ángel e Dyōb echē esáá. ¹⁵ Né-ōó, éesaá me menyáké nzé bembaledε ábe Satane bómpē bélūmte yāl byánán bédii bembaledε ábe béyágte' bad ábel mekan míme métāngéné ngáne Dyōb áhedéé. Káōnne á asóg, nkógšen míme békudte métāngēn mímbāb mbeltéd.

*Metake míme Paale ákúde
néε Mbapeé a nlomag*

¹⁶ Nhóbe ámpē nén meé, modmod eewémtán áá ndé eyókél. Bon nzé nyéwémténé bán ndé eyókél, nyéwōg-kōó chōm éche rílanjéé nyé ábel bon mémpē ríkum ekáá á tâl mwāmpin. ¹⁷ Kéchéé éche ríhóbéé bōōb éesaá chōm éche Sāngwéé áhóbé áá ríhōb. Nzé nkume' ekáá á tâl áhób kéchéé bōōb, né nhóbe

nêṅgáne eyókél é mod. ¹⁸ Ngáne édii bán bad hiin békume ekáá á tâl née bad bé nkõṅsé, mémpē mēbēl melemlem. ¹⁹ Nyébēn nyéhóbeé bán debyéé dēn-éé nyékúdé, nē ábélé nyékobe ne menyinge kéchéé éche e'yókél é' bad éhóbéé. ²⁰ Ké mod átímté' nyé nêṅgáne ntân, ké ádyāg nyé bwēm áyāl, ké'ε ádogé nyé, ké'ε áchāgtē yāl ámīn, ké'ε ábōm nyé abén á'sō, nyékobe mó. ²¹ Akwágkē ákóbe me nēn, sēnkēnwōṅgé ene ndín e nlém ábel nyé éché ndín é mekan á yāl.

Nhóbe bōob nêṅgáne eyókél é mod. Mēbē kúmbe, níkumé-ε ekáá á tâl áyāl e mekan níme mbelélé melemlem nêṅgáne bembapεε bé nlómag bé metóm bébeléé. ²² Bélāṅgé nyé bán bédii bad bé Hibru bēn, mémpē ndii mod a Hibru. Béhóbe bán bédii bad bé Israel, mod a Israel móo mémpē nídi. Béhóbe bán bédii bad bé mbyaa níme Abrahamε, mod a mbyaa níme Abrahamε móo mémpē nídi. ²³ Béhóbé bán bédii bembaledε ábe Yesu Krístā, mémpē nlāṅge nyé meé mbelélé nsón tómaa bó. Nhóbe' bōob nêṅgáne mod awē nló méēsáa'é áte. Mbelé ntù ní ngine tómaa bó, nkénkē á mbwōg ngen ne ngen tómaa bó, nkénkūd mbéte é ngine tómaa bó, nkémbe-ε á nsal ní soṅ ngen ne ngen tómaa bó. ²⁴ Bad bé Israel békébōm me e'tanjú móom meláán ne abog, ngen étáan. ²⁵ Bad bé Roma békébōmén me ntōṅ ngen éláán. Ngen póg bad bémpēe békébōmén me meláá kááṅ bépōn me awúu. Stíma ékékunnéd sé á edib é nkwe-te ngen éláán. Póndé póg nhóó'áá á edib é nkwe, nēn dēmbenléd áyāl e epun ehóg ésyāāl, nkuu ne mūte. ²⁶ Nkénkē meke bwāmbwam. A meke-tē wē, e'dib é'képōn me ahóod. Mponé alongé abód á mekáá mé bechīb, á mekáá níme ábēm bad bé Israel ne á mekáá níme bad ábe béesé bad bé Israel. Mponé alongé abód á dyad á mbáá, nípōn alongé abód á ehyāṅge, nípōn alongé abód á edib é nkwe te, nípōn-ne alongé abód á mekáá mé bad ábe bēhóbe bán bédé bad bé Krístó áde béesaá. ²⁷ Mbelé ntù ní ngine, nnāṅgé epin ngen ne ngen. Donje á póndé meewóo'áá chōm éche nídyáṅkē ké'ε ké chōm éche nímwáṅkē, meéyōgkē'áá-ε póndé awōṅ ádyé ndyééd. Donje á póndé ahéb ábágáá me á yāl bwāmbwam meewóo'áá-ε chōm éche níhāṅkē á yāl. ²⁸ Amīn e nímén mésyāāl, nwóó níme nlém áte mbwε-té ānōn mwembé nísyāāl níme níde ásē echēm bwām. ²⁹ Nzé mod eewúu áte áyāl e mekan mé Dyōb, mbelé nwóg yāl áte melemlem ngáne mómpē áwógéé. Nzé bēbélte mod mbéb, mbelé nwóg ndutul bwāmbwam.

³⁰ Nzé nítanṅéné ekáá akum á tâl, né chōm éche nítanṅéné ekáá akumēn á tâl édii mekan níme mébele' boṅ bad bényín me nêṅgáne mod awē eewóo ngine. ³¹ Dyōb, Sáá awē Sāṅjú Yesuε, abii áá meékālēē metóm. Mekεnag mébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé. ³² Ade mbédé á dyad á Damaskōs,

nkamlɛnɛ awɛ ambé ásɛ e k̄ɛn Arɛtasɛ ambané sánze ânɔn nsal mé e'ké ní dyad rísyā́l ábɛl boŋ békòb mɛ. ³³ Bad bɛnh̄ɛ mɛ á elóŋ-tê, bɛbídíéd mɛ á wíndɛ echɛ ebédé á eséd echɛ ênlɔŋnéd dyad, bésúdéd mɛ á ndɔɔb, dɔɔ rínyágtɛ boŋ ríkɛ'-ɛ.

12

Dyõb álúmté Paalɛ mekan á ndóg-te

¹ Mɛbɛ níkumé ekáá á tâl. Kénɛɛ édii bán nê déewõŋgānnɛ. Boŋ mɛkɛ á'sò áláa nyé tâŋgɛnɛ ndóg echɛ rínyíné ne mekan níme Sánŋwéé álúmté mɛ. ² Mbíi dyam áde dɛmbɛnléd ne mod awɛ adúbpé Krístəə nhóg. Dyõm á mwɛ ne ríniin áde átómé ámbíd, Dyõb dɛnsog mó ákɛɛn mó ádyõb á ndógke echɛ etómténé achab ámín. Meebíi'ɛ ké ankɛ áwed á ekob é yál ké'ɛ á edəádəŋ, Dyõb dɔɔ ábíi. ³ Mbíi'-ɛ chõm echɛ ébɛnlédé ane mod áwed, kénɛɛ méebíi'ɛ ké á ekob é yál dɔɔ ábédé ké'ɛ á edəádəŋ, Dyõb dɔɔ ábíi. ⁴ Krístəə ansog mó, ákɛɛn mó á Paradis. Ahed Dyõb dɛnlāā mó mekan níme éemwagké aá moonyoŋ a ekob é yál áhòb wɛɛ bad bɛmpɛe. ⁵ Ayāl e ene ndín e mod dɔɔ mékummé ekáá á tâl saké áyāl echɛm chɛn. Chõm echɛ mékuménné ekáá á tâl édii mekan níme mélúmté' bán nwóó yál e moonyoŋ. ⁶ Boŋ ké mendəŋ ké ekáá akum á tâl, méenyínédte nɛɛ eyókél é mod áyāle mbále chɔɔ mékanlé. Méekuménné echɛ ndín é mekan ekáá á tâl ábɛl boŋ nyéebāgɛ mɛ edúbé áyāle echɛ ndín é mekan. Boŋ pɛn ndəá mɛɛ nyétéd mɛ ngáne rídii áyāl e mekan níme níbɛléɛ ne níme ní'yágtɛɛ nyé. ⁷ Boŋ ábɛl boŋ meebág kúmbe áyāl e nímmé mekan mé menyáké níme Dyõb álúmté mɛ, boŋ ábɛl-le nwóg, Dyõb dɛmbɛl aá ríwõŋ nkole á yál níme níbɛlé'áá mɛ ríwógé e'wɛ bwāmbwam. Mmɛn nkole níbédɛɛ nɛɛ mɛsɛnzɛ níme Satanɛ álómé átaged mɛ ábɛl boŋ meebág kúmbe. ⁸ Nkánné wɛɛ Sánŋwéé ngen éláán, ríchāā mó mɛɛ ákobɛn mɛ nímmɛn metake. ⁹ Boŋ chõm echɛ ánlāā'ɛ mɛ ébédɛɛ aá, "Nsimé níme níbágé wɛ níkwógé wɛ. Nwédé wɛ áte nyaa echɛ étómɛɛ metake mɛsyā́l áte níme éwóó. Áyāle á pónde echɛ ngíne éebāgkɛ mod áte dɔɔ echɛm ngíne éwõŋgānné mó áwéd mó áte." Bɔɔb-pɔɔ, mébɛ menyínge ákum ekáá á tâl áyāl e mekan níme mélúmté' bán ndii moonyoŋ a ekob, ábɛl boŋ bad bényín nɛn bán ngíne echɛ Krístəə édé mɛ áte, chɔ'-aá ewéde mɛ áte. ¹⁰ Né-ɔɔ, á yál e Krísto, mbɛlé mbé menyínge ké áde méewúu'ɛ áte, ké áde bad bésyáá'ɛ mɛ, ké áde mekan mélɛnlédé mɛ áte, ké áde bad bétagtɛɛ mɛ ké'ɛ áde rídii á ndutul tê. Nhóbe nɛn áyāle pónde ké ehéé áde méewóó'ɛ ngíne, Krístəə abelé ábɛ mɛ ngíne.

Paalɛ atõŋtan mwembé níme rídé á Kōrinto

¹¹ Nhóbe nɛɛ eyókél é mod boŋ nyéɛ nyékəá boŋ ríhɔbɛ nê. Nyémbé nɛɛ nyéhóbɛɛ mɛ mekan mé bwām áyāl. Ké émbɛ

bán meésáá dyam, bon pen bad ábe nyéchégeé bán bembapee bé nlomag bémbáá, béētōmēé me áyāl e chōmchōm. ¹² Áde mbédé ne nyé, menwesén álúmed nyé e'chemléd ne ábel menyáké mé ngíne álúmed nén bán ndii mbapee a nlomag awě Dyōb álómé. ¹³ Etōmēé abele áde mbénlé nyé bon meékwentene meé nyésábe me, nyéláa me nyaa empée echě rítédé bad bé mwembé mímíní meé bédé me etógnén tómaa nyé. Nzé édé nén bán nê ádé awusé, nyélagsén me.

¹⁴ Bōōb ndé mbonşén ápe áwēn ngen éche élónténé éláán bon pen méetagédté nyé. Méēpāgkē ábel bon nyébage me bwēm bon nyébēn-éé nyékāá bon nípag. Nyétāngéné abii nén bán besáá ne benyaá bé bān bōō bétāngéné ábab bān atōgen saké bān bétōgné benyaá ne besáá. ¹⁵ Mēbē menyīnge ábenled kéchéé éche níwóó káāne yāl echēm, áwōngēn nyé. Nzé ndáá nyé bwāmbwam, nédē nyémpē nyéetāngēneé me adān bwāmbwam-ε? ¹⁶ Nyébēn nyébíi nén bán menkēntagédté nyé, bon mod ampée ahóbé áá membé akwāb, rídogne-'ε nyé metóm. ¹⁷ Chán mēndogké nyé? Bad ábe ménlōmmē áwēn menláá bó méé bédog nyé-yε? ¹⁸ Menchān Tituse meé ápe áwēn, nlómén-ne mó aníníi mwānned á Krīsto. Nédē nyéēhōb bán áde Tituse ápédé áwēn, andog nyé-yε? Eesaá mbále nén bán sé Titus sēwóó mewēmtēn mehōg-ε?

¹⁹ Kapóg enén pōndé esyāál nyēwēmtan bán sēhede éched yāl nzōm asuud ahób áde séhóbéé bán sēkánlé nyé mbále. Eesaá nē, kéchéé éche sēlāngeé nyé sēlānge nyé chó nēe bad ábe Krīstāá ályágtēé, Dyōb-pe áwóge' chōm éche séhóbéé. Abaányan bé edānge, kéchéé éche sébeleé, sébele chó áwéd nyé áte. ²⁰ Mbáá' nén meé áde mépēé áwēn mētān nēe nyébeleé mekan níme méedāá'é, me-'ε ámpē mēbel mekan níme nyéedāngé. Mbáá' nén meé áde mépēé, métān ngáne nyébēn ne bēn nyésēnléé, nyésíidēé nhóg ne aníníi, nyélinnéé nhóg ne aníníi, nēe nyéedāá'é bán mod ampée awōn edúbé, nēe nyésyānneé, nyéhóbéé nhóg ne aníníi ámbíd, nēe nyédíi kúmbe, nēe nyébeleé-'ε mam mé epuutéd. ²¹ Mbáá' nén meé áde mépēé áwēn ámpē, Dyōb déwōgēd me e'sōn áwēn é'sō. Mēsudén-ne áyāle bad híin átínté echēn bédíi bēbele' mekan mé mbéb níme bēbélé'áá bōōb, ésebán bēhānlan ádab abé dé mbéb ábel ngáne Dyōb áhedéé. Bēbele' mekan mé mbinde, békábe mesón, bēbele-'ε mekan níme mbinde níme méwógte bó e'sōn.

13

Paale abagé elébé é asóg

¹ Nén délōntēn ngen éláán áde nípagké áwēn. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nzé békáadte mod bétāngéné awóg

wéε mbónj éβε ké'ε élaán.”² Ade mēmpēé áwēn ngen éche énlōntēn éβε, menláá nyé mēé mékōgsēn bad ábe bébele' mbéb áfintē echên. Ndii nlānge-'ε bó bōob, nlānge-'ε bad bēmpēe ábe bōmpē bébele' mbéb, ké bōob áde méesaá ne nyé. Ade mēpēé ámpē, méewógké modmod ngol.³ Ene pōndé dōo nyébfī'ε bán kéchéé éche ríhóbéé éhúú ne Krístā. Eesaá nēn bán Krístā eewúú'ε áte áyāl e chōm ésyāal eche ábeleé, bonj alúmtē' eche ngine áfintē echên.⁴ Edé mbále nēn bán Krístā nēngáne moonyon, enkēnwóngé ngine áde bēmboméé mó á awog. Bonj kénē, adé á alongé bōob, áyāle Dyōb dēmbēnléd eche ngine ábane mó á alongé ámpē. Abé áde sédíí mod nhóg ne Krístā, sémpē nēngáne baányonj séewúú'ε áte. Bonj sémpē séēbē á alongé ne Krístā á ngine e Dyōb, sébēlē-'ε nyé chōm ésyāal éche sétāngéné nyé ábele.

⁵ Nyé mod téé mwēn átōj yāl asimēn, ábii ké alongé ádēn adé nēngáne alongé á bad ábe bédúbpé. Ndúbpé mēé nyé mod téé abíí nēn áá Yesu Krístā adé mó áte. Nzé nyé mod téé asimné yāl né nyéēbfī nēn bán á mbále nyédé ne Krístā.⁶ Ndúbpé mēé nyéchemé nēn bán nsón míme sébeleé rílúmtē nēn bán sédíí bembapēε bé nlomag bé mbále.⁷ Sékánne Dyōb nēn bán nyéēbēlē' awusé ké ahóg. Séekánnéé nē ábel bonj bad bényín bán sédíí bembapēε bé nlomag ábe bébele mímb nsón bwám. Bonj pēn, sékánne' nēn bán, nyébele mekan nyaa echē etāngéné kénéé édíí bán donje á bad bēhōb bán séelúmtēé chōmchōm éche élúmtē' bán sédíí bembapēε bé nlomag ábe bébele nsón bwám.⁸ Edé nēn áyāle séēhēlē-ε sébēl dyamdyam áde átāngan nkalanj mí bwám mí mbále. Bonj pēn chōm éche sébeleé édíí áwōngēn bad ábii ne ábel ngáne nkalanj mí bwám ríhóbéé.⁹ Sébelé sébé menyīnge nzé sēnyíné nyébele mekan míme mélúmtē nēn bán adúbe áwúú nyé áte, ké sépēn sēnyínnéd bán séewúú'ε áte áyāle séenyinéé nzom ké póg ákógsēn nyé. Sékánne' nēn bán Dyōb áwōngēn nyé mímn mbeltéd mbē bwám ne abé dēn.¹⁰ Nēn dōo ákóá bonj rítelē' mímnēn mekan, kénéε édíí bán méesaá ne nyé. Ntenle nyé ábel bonj nzé mpedé áwēn meébēnlād ngine eche Sāngwéé ábágé mē ákáne nyé áte. Kunze eche Sāngwéé ábágé mē edíí ábel bonj ríwōngēn nyé áwéd nyé áte saké ábel bonj míbēnléd chó ásuded nyé.

Melentēn mé asóg

¹¹ Asóged enén kálag, a-baányonj, nyébē menyīnge. Nlānge nyé mēé nyéhānjen, ádēn abé ábē bwám ne abé dēn. Nhēde mēé nyéwōg échēm elébé. Nyéwōn mewēmtēn mehóg. Nyébē nsan ne nhóg ne aníníí. Nzé nyébelé mímnēn mekan mésyāal, Dyōb áde ábélē bonj nyédān, nyébē-'ε nsan ne nhóg ne aníníí,

dénaméd nyé. ¹² Nyéhê nhóg ne aníní tâl á ðĩn á Yesu. Bad bé Dyõb bésyāāl bélómmé nyé melentēn.

¹³ Nkânne' nēn mēé nsimé míme Sǎngú Yesu Krīstā, edəŋge é Dyõb, ne nlatén míme Edǎádəŋ éche Esáá épεενεέ, bébê ne nyé.

Kálag echě Paale áténlé Baá Galesia Ndibned ní kálag

Békálé'áá nkalanj ní bwám tãngene Yesue áfintê e bad ábe béesě bad bé Israel, bad bēnkōb-pe mós. Atote démbíd áyāl e nímén nkalanj áde áhóbe ké mod atãngéné mbéndé e Mosee ahíd ábel boj akonj mod a Krīsto abé. Paale alúmté áte nén aá chōm éche ékəə' boj mod ákud alongé áde Krīstəə ábageé édi adúbe áde áwóó. Boj áfintê e mwembé nime níbedé a dyad á Galesia, dyad á mbwóg e Roma e Esia Maino, bad bēbedé ábe bétãngánáá ayáge áde Paale, bēhōbē nén bán mod atãngéné ahíd mbéndé e Mosee ábel boj ákobned á'sō é' Dyōb.

Kálag echě Paale áténlé mwembé ní Galesia ebédé ábel boj bad ábe bēhídé'áá adúbe áde déetãngene bétim ámbíd bēhíde adúbe á mbále.

Paale aboótédé enén kálag álumed bad áte kunze echě awóó ábē mbapere a nlomag awě Yesu Krīstəə. Alúmté áte nén aá abé áde módíí mbapere a nlomag áhúú ne Dyōb saké ne moonyonj. Alúmté-'e áte nén aá nime nsón menkonj abé abel nsón áfintê e bad bé Israel. Ahóbé-'e ámpē nén aá adúbe dēmpen dós akəə' boj bad békobned á'sō é' Dyōb. Asóged enén kálag, Paale alúmté áte nén aá abé á mod a Krīsto ákag ne edãnge éche ehúú mós á nlém tē, adúbe áde adúbpé Krīstəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-10

Kunze echě Paale áwóó ábē mbapere a nlomag 1.11-2.21

Nkalanj ní bwám mé nsimé ní Dyōb 3.1-4.31

Kunze e mod a Krīsto ne chōm éche átãngéné abel 5.1-6.10

Nsógten 6.11-18

Paale alómé melenten

¹ Me Paale, mbapere a nlomag nhóg, me-éé ntelé enén kálag. Saké baányonj bēpwédé me ábē mbapere a nlomag. Meébenlád-taá kunze e moonyonj. Boj nímēm mpwēdtéd níhúú ne Yesu Krīstəə bós Dyōb Titée, awě apuúdté mós. ² Mmēn ne bad bé Krīsto bésyāāl ábe bédé ne me hén, sēlómme' mwembé nisyāāl nime níde á Galesia melenten. ³ Nsimé ne nsanj ní Dyōb Titée awēd bós Sãngú Yesu Krīstəə níbê ne nyé. ⁴ Nyébíí bán Yesu Krīstəə abagé eche yāl áwé áyāl e nímēd mbéb ábel boj áhúd syánē á mbeltéd mé mbéb nime níde á nkōjsé-te chii. Abelé nē áyāle nē dós Dyōb Titée ántíí'é. ⁵ Mekenag mébê ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá

⁶ Dyõb ápwédé nyé ábē ábē bad ámbíd e nsimé míme Yesu Krístæ ábénlé nyé. Boŋ édé me e'kômten é' yál-áte ányín nén bán nyêwámséné Dyõb atede, nyéhíde ayáge démpēe ádé nyéwémtné bán ádé nkalan mí bwâm. ⁷ Nkalan mí bwâm mémpēe méesaá. Baahóg bédé ábe bépuutad nyé. Béhede nkalan mí bwâm míme Yesu Krístæ ahəŋlen. ⁸ Boŋ rílaa nyé nén meé, nzé ké sé, ké'ε ángel ehúú ádyõb boŋ ekánlé nyé nkalan mí bwâm míme rídé nhəŋlén ne míme sēnkaleé nyé, e'dim é'bē ne mó. ⁹ Sēmmăd nyé aláa, nlānge-ε nyémpē meé, kénzēé awē akánlé nyé nkalan mí bwâm míme rídé nhəŋlén ne míme sēnkaleé nyé, boŋ nyékōb-pe, e'dim é'bē ne ane mod. ¹⁰ Ngáne ríhóbeé nén, nyéewémtnán nén bán nhede' meé baányon béchəge' me đın á bwâm. Meéhēdēē nē. Dyõb dōo ríhedéé meé áchəge' me đın á bwâm. Nzé émbē nén bán ndii nhede meé baányon béchəge' me đın á bwâm, né meesaá mbəlede awē Krístæ.

Nkalan míme Paale ríhúú ne Krístæ

¹¹ A-baányan, nhede' meé nyébii nén bán nkalan mí bwâm míme ríkánlé nyé, méēhūu'é ne moonyon. ¹² Moonyon ké nhóg eelāngeé me nímē nkalan, modmod eeyágte'áa me. Boŋ Yesu Krístæ mwēn móo alúmté me nímē mekan áte. ¹³ Nyéwógé ngáne ádēm alonjé démbēē ngen e'só ádē ríhídé'áa mbeltéd mí bad bé Israel. Nyéwógé nén bán ntagté'áa bad bé Krísto ne nhel rísyāāl. Nhédé'áa meé nímăd bō moosyāāl. ¹⁴ Nhídé'áa ayáge á bad bé Israel tómaa bēd bésyāāl ábe syāābōo sēbédé kōd. Menwōŋ-ε kán áte bwāmbwam áhíd elem éche ábēd betaa. ¹⁵ Boŋ kénēε ébédé nē, Dyõb démmăd me apwēd né béēchyáá'é me. Anchélé me ne nímē nsimé, ábele mó. ¹⁶ Anlúmed me awe Mwān ábel boŋ ríkanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm míme ane Mwān. Ade ábélé nē, menkēntánne modmod meé áyáged me dyam áde rítāŋgéné abel. ¹⁷ Boŋ ábwōg-ábwōg menkē á mbwóg e Arebia. Ámbíd e pónde, mentim ámbíd á dyad á Damaskos. Menkēnkaá-'áá ké á Jerusalem áke dényin bad ábe bēnsēbē bambapeε bé nlomag abé. ¹⁸ Ámbíd e mwē rílaán dōo nkíí á Jerusalem ányín Petro.* Membé ne mó áwed dyōm dé e'pun ne é'taan. ¹⁹ Menkēnyinné mbapeε a nlomag ampée ké nhóg ésebé Jemse, Sāngú Yesue mwānyan. ²⁰ Mam míme rítenléé nyé médé mbále. Dyõb ábíí áá saké metóm móo ríkaleé. ²¹ Ade ríhúú á Jerusalem, menkē á mbwóg e Siria ne á mbwóg e Silisia. ²² Ene pónde né bad bé Krísto bé mwembé mé myad mé mbwóg e Judeya béēbī'é me. ²³ Bēwógé'áá wógén bán, “mod awē ahágé'áa bad bé Krísto á meséb mwēn atimé bōob akanle bad áá bad bédúbe

* 1:18 Petro: Kálag é'só éwóó Sepase. Adé đın ádíi melelem néε Petro.

Yesu Krístəə, melemlen mé adúbe níme áhéde'áá abóded."
 24 Dyam áde Dyöb ábénlé me dëmbël békéné'áá Dyöb.

2

Bembapεε bé nlómag abinií

béchémé nsón níme Paale

¹ Ambíd e dyôm á mwě ne ríniin, menkě á Jerusalem ámpē. Ene pónde menkě áwed ne Banabase, menwálé-ε Tituse áyāl. ² Menkě áwed áyāle Dyöb dénhōb áá níke. Ade níbéde áwed, syáabe belyáged bé mwembé sēnkě kun. Mentánléd bó nkalaŋ ní bwām níme mēnkaléé bad ábe béesě bad bé Israel. Membel nē ábáŋ nēn nsón níme níbéle, ne níme rídii mbele', méēbōō' ngēn. ³ Bēnkōb dyam áde ménlāā' é bó. Ké Tituse awě ambé mod a aloŋ á Grikiá awě abéde ne me, bēnkényágédte mó nēn bán bētāŋgéné mó ayag. ⁴ Kénē, donje á bad bé metóm ábe bénsāl áfintē e bad bé Krísto byánán bómpē bédé bad bé Krísto bēhéde'áá bán béyag mó. Abē bad bénsāl áfintē echēd á mesōm-tē ábel bényín ngáne débēléé mekan ne kunze esyāól áyāle syánē dedé ne Yesue. Bēhéde'áá bán débē betāŋ, déhíde' mbéndé e bad bé Israel. ⁵ Boŋ sēnkēnháá bó etól ké mwāmpin, áyāle sēhéde'áá nēn bán nyébē nyébíi ngáne mbále e nkalaŋ ní bwām ékóó abé.

⁶ Bad-te ámpē ábe bēbéde áhed néε belyáged bé mwembé, bēnkēnwōngé dyamdiam ábád ámīn e mam níme ní'yágté. Ké né-ε, abé áde bēmbēε belyáged dénkēnwōngé dyamdiam abel ne me áyāle moosyāól adii nyaa póg á'sō é' Dyöb. ⁷ Boŋ bēntim anyín nēn bán Dyöb ábágé me ekag ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalaŋ ní bwām. ⁸ Edé nēn bán, Dyöb áde ápwéde Petro ábé mbapεε a nlómag wēε bad bé Israel, dō-'áá ápwéde mémpē ábé mbapεε a nlómag wēε bad ábe béesě bad bé Israel. ⁹ Ade Jemse, Petro ne Jōne ábe bad bēmbīí' é néε mekon mé mwembé bényíné bán Dyöb ábágé me níme nsimé ábé mbapεε a nlómag, bēnhē sé Banabase ekáá-áte, álúmed nēn bán békóbe sé néε bad ábe bōbōō bebele' nsón nhóg. Syáābōō sēntii nēn bán, sēbē sékanle bad ábe béesě bad bé Israel nkalaŋ ní bwām, bó-ε bēbē bēkanle bad bé Israel. ¹⁰ Bēnlāā sé pen bán, sēēchatán betóótōkē bé bad awōŋgen. Nē dō-'áá abéde dyam áde mēndāŋ' é abel bwāmbwam.

Paale akánné Petro áte á dyad á Antyog

¹¹ Ade Petro ápedé á Antyog, menkáné mó áte áfintē e bad áyāle abel'é'áá dyam áde déeboō. ¹² Ade ápedé áwed pēén, ammentén ndyééd adyé ne bad bé Krísto ábe béesě bad bé Israel. Boŋ áde donje á bad bé Israel bēbíde wēε Jemse á Jerusalem boŋ bēpe á Antyog, Petro ambootéd mekuu adol ámbíd. Eedyáge'áá ndyééd ámpē ne ábē bad ábe béesě bad bé

Israel. Ambel nê áyāle abáá'áá epepé é bad ábe behóbé'áá bán bétāngéné bad ábe béesě bad bé Israel ayag. ¹³ Nê dēmbēl bad bé Israel ábe bēmbē bad bé Krīsto bōmpē bēmbootéd mekuu adol ámbīd. Káōne Banabase mōmpē anhíd bō ábel áde awusé. ¹⁴ Ade rinyíné nén meé béebeléé mam ngáne nkalan ní bwām ríhóbéé áá bébel, menláá Petro á'sō wéé bō moosyáál meé, "Kénéé edíí mod a Israel, etēdté mbeltéd ní bad bé Israel, ebele mam bōob nēé bad ábe béesě bad bé Israel. Chán-nō éhele ényāgtē' bad ábe béesě bad bé Israel áhíd mbeltéd ní bad bé Israel?"

¹⁵ Sōo bēn awě dedé bán bé Israel se á nchyaátén, deesaá nēé bad ábe béesě bad bé Israel ábe débíí nén bán béebíí' é mbéndé é Dyōb. ¹⁶ Bōŋ kénê, debíí nén bán Dyōb déekobéé mod nēé mod awě asáá áyāle áhídeé mbéndé. Adúbe áde mod adúbpé Yesu Krīstā dōo ábele' bōŋ Dyōb ákōb mod. Né-ōó ké syānē ámpē dedúbpé Yesu Krīstā ábel bōŋ Dyōb ákob syānē áyāle adúbe áde dedúbpé Yesue saké áyāle dehíde mbéndé. Dyōb déekobéé modmod áyāle áhídeé mbéndé. ¹⁷ Ahed áde déhedéé bán désāŋ á'sō é' Dyōb áyāle adúbe áde dedúbpé Krīstā, ábele donge á bad bé Israel bényíne' syānē nēé bebel bé mbéb áyāle deehídeé mbéndé é bad bé Israel ámpē. Nédē élúmte' bán Krīstā mōo abelte' syānē mbéb-ε? Aáy, nê déehelée-se ábé. ¹⁸ Bōŋ nzé ntimé ámbīd ámpē bōŋ nhíde' mbéndé éche mēmmadté atēde, né nkwedé mbéndé. ¹⁹ Nzé behíde mbéndé chó ne chó, né nwédé. Né mbéndé chēn-naá ewúú me. Bōŋ Yesu Krīstā anhúd me á mbéndé-te, ábel ríhel Dyōb ábele. ²⁰ Awé áde Yesue ánwēē á awōg áde nén bán mémpē menwé. Meesaá á alongé ámpē. Krīstā mó adé me áte. Né-ōó, kéchéé éche mbelée á nkōŋsé-te wén bōob, mbele' chó ne adúbe áde rídúbpé Mwān a Dyōb awě adāó me, bōŋ awé-'ε á nló nímēm. ²¹ Meesaá nhóg awě áhele ahób nén áá nsímé ní Dyōb méesaá dyamdyam. Áyāle nén, nzé émbē nén bán Dyōb áhelese ákōb mod áyāle ahíde mbéndé, nédē né Yesue awédé á awōg ngēn.

3

Mbéndé káa adúbe

¹ E'yókél é' bad bé Galesia. Nlem áhéé adyédé nyé nén? Nyéekamtánné ngáne ménlūmēdtē nyé áte nén meé, Yesue awédé á awōg á nló níme nyé moosyáál-ε? ² Ndāó meé ríseded nyé dyam ahóg. Póndé echē nyékúdé Edāódaŋ éche Esáá, áyāle nyéhíde'áá mbéndé e bad bé Israel dōo nyēnkudté chó-ye? Ngé áyāle nyéndūbēē nkalan ní bwām níme nyénwōgkē? ³ Chán nyédíí eyókél nén? Nēé nyémáá abootéd dé ábel ngáne Edāódaŋ é Dyōb éhedéé, mbeltéd nímēn ríhedé atim á asóg hén bōob ngáne mewēmtēn mé baányon ríhedé-ye? ⁴ Nyékudé

metake áde nyédúbpé Krístæ. Nédē nímê metake médé ngên-ε? ⁵ Dyöb dēmbě nyé Edæádæη éche Esáá, ábēl-le menyáké átínté echên. Áyāle nyéhíde'áá mbéndé dóo dēnkæη boη ábelé né-ye? Aáy, saké nê dēnkæη. Nkalanη ní bwám míme nyéndúbēē móo mēnkæη boη ábel nê. ⁶ Nyénone mod née Abrahamε. Eténlédé nén bán, “Andúbé Dyöb. Nê dēmbēl, Dyöb dēnkob mó née mod awě asáá.” ⁷ Nyésōηten-noó nén bán bad bésyāāl ábe bédúbpé Dyöb ngáne Abrahamε ándúbēē bóo békóó bán ábe Abrahamε abé. ⁸ Eyale é Dyöb énhōb á'sō e' pónidé nén bán Dyöb dékōb bad ábe béesě bad bé Israel née ábē bad áyāle bédúbpé mó. Nén démbyēēn bootya pónidé eche Dyöb dénláá-’é Abrahamε aá, “Méénaméd meloη mé nkōηsé mésyāāl ámbīd echōη.” ⁹ Né-óó Dyöb dénaméd moosyāāl awě adúbpé mó melemlem ngáne ánnamédte Abrahamε. ¹⁰ Nyébīi'-ε nén bán e'dim é'dé ne baásyāāl ábe bébánné nlém nén bán ahíd á mbéndé dóo débēl boη Dyöb ákob bó. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzée awě eehíde' mbéndé ésyāāl éche éténlédé á kálag e Dyöb.” ¹¹ Bōob-póó élúmte nén bán modmod eékobnádté á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé chōm-ée mbéndé éhedeé. Nhōbe nê áyāle éténlédé nén bán, “Bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyöb áyāle bédúbpé, békūd alongé áde déemaá'.” ¹² Mbéndé eewóó'é dyamdyam ábel ne adúbe. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod ahíde' mbéndé ákud alongé, atāηgéné mbéndé ésyāāl ahíd.” ¹³ Boη Krístæ ahúdé syánē á e'dim ábe dékúde á mbéndé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzée awe bébómmé á awōg.” Né-óó, áde bébómmé Krístæ á awōg, ampém e'dim áyāle mbéb nímēd. ¹⁴ Yesu Krístæ ampém e'dim ábel nén, bad ábe béesě bad bé Israel békud nnam míme Dyöb dénhōbpē aá, Abrahamε ákūd. Nê ákáá adúbe áde dédúbpé mó, ábelé syánē ámpē dékúde Edæádæη éche ánhōbpē aá móōbě syánē.

Mbéndé ne dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móōbēl

¹⁵ A-baányanη, ndæó mée rítēd nhægtén ne mekan míme mébenlad epun téé. Nzé bad bébe bétéde nsæl, boη bétíide dyam, bépéde'-ε á nchemtæn, modmod éēhēlēē-se ahúd dó ásē. ¹⁶ Dyöb dēmbě Abrahamε ne mwān akag. Kálag e Dyöb eehóbéé nén aá, “bán” byánán bad bēbúú áte. Ehóbé nén aá “mwān.” Krístæ mó'-aá adé ane Mwān. ¹⁷ Chōm éche ríkoo'é ahób édii nén Dyöb démwē melě ne Abrahamε Dyöb áhōbpē aá móōlōnēd áde akag. Mbwókel é mwě éniin ne móom mé mwě meláán, ámbīd e nê, dóo Dyöb ábágé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé éhēléé-se ébóó nímē melě, se éhúd dyam áde Dyöb áhóbé ásē. ¹⁸ Nzé émbē nén bán, Dyöb ábage' nyé kéchéé éche átāηgéné ábē bán abe áyāle nyéhídeé mbéndé,

né nímê nnam níme ábageé nyé méesaá ámpē áyāle dyam áde ánhōbpē aá mósōbelé Abrahamε. ¹⁹ Cheé-ō émbē nzom echē Dyōb ábágné mbéndé? Ambē chō álúmed bad chōm-ée abel dé mbéb ákóó abé. Ene mbéndé entāngén-ne abé káāη ne pón dé eche mwān a mbyaa níme Abrahamε awē Dyōb dēmbéenné akag ántāngēnē ape. Dyōb dēmbē mbéndé wée ángel ábe Moseε. Moseε mó abédé mod-a-tíntē a baányonη ne Dyōb. ²⁰ Bōob-pōó mod-a-tíntē ahednad nzé bad bédé mbíd ébe. Bōη Dyōb dēmbē Abrahamε akag ne mó mwēn, áde mod-a-tíntē éesaá.

Nsón níme mbéndé éwóó

²¹ Nédē nēn álúmte bán mbéndé epentan akag á Dyōb-ε? Aáy, éesaá nē mbéd. Nzé émbē nēn bán mbéndé embé echē ebage alongé áde déemaá', né desáá á'sō é' Dyōb ahíd áde déhídeé chō. ²² Bōη kálag e Dyōb ehóbe nēn aá, mbéb nīháá nkōηsé nīsyāāl. Né-ōó nde echē Dyōb dénhōbpē aá mósōbē, abagé chō wée bad ábe bédúbpé Yesu Krīstā. ²³ A pón dé eche Krīstā éēpēdēē, mbéndé enhaη syānē, dembé-'ε ásē e mbéndé káāη ne á pón dé eche Dyōb dénlūmēdtē nēn aá bad bésūm nlém wée Krīstā. ²⁴ Né-ōó mbéndé chō enōné'áá sé káāη ne pón dé eche Krīstā ápédé ábel nēn Dyōb ákob sé áyāle adúbe áde sédúbpé Krīstā. ²⁵ Bōob áde pón dé épédé echē dé tángéné nlém asum wée Krīstā, chōm éetāngeneé abé éche éne' sémpē. ²⁶ Nyé moosyāál nyédii bán bé Dyōb áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesu Krīstā. ²⁷ Nyēkudé edusen, né-ōó, nyédé mod nhóg bōob ne Krīstā, nyēwóó-'ε kunze bōob nēε mó. ²⁸ Né-ōó nhāηlén méesaá ken mod adé mod a Israel, ken mod eesaá mod a Israel, ken mod adé ntāη ké'ε kunze, ken mmwaád-ε ké'ε mwenchóm. Nyé moosyāál nyédii mod nhóg áyāle nyédúbpé Yesu Krīstā. ²⁹ Ngáne nyédii bad bé Krīsto, nyédii bán ábe Abrahamε, nyēkūd-te nnam níme Dyōb dénhōbpē aá mósōbē Abrahamε.

4

¹ Chōm-ée nīhōbeé édé nēn, mwān awē sáá átíídé aá mósōdyé eche mbwóg, nzé adii adé mwēndem, abelé abé nēε mbālede, kénéε edii nēn bán mó akoó ene mbwóg awōη. ² Ene pón dé, abelé awōη bad ábe bélyágnédé mó ne ábe bēnōnne' mó ene mbwóg káāη né pón dé eche sáá átíídé epedé. ³ Melemlem nē dōó syānē démbēē nēε bēndem áde Krīstā éēpēdēē. Pón dé eched, ngíne é nkōηsé éntēd syānē ntāη. ⁴ Bōη áde pón dé eche Dyōb déntī'ε épédé, Dyōb dénlōm awe Mwān á nkōηsē-te. Ane Mwān ambíd á abum dé mmwaád, ákwōg-ke ásē e mbéndé. ⁵ Dyōb dénlōm mó ákōde syānē á mehaη mé mbéndé, ábel bōη syānē détim bán bé Dyōb. ⁶ Abé áde nyédii-'áá bán bé Dyōb, abelé Dyōb álómé Edāédāη é Mwān

áwesyánē nlém-tê. Echê Edáádān ēbéle bōob, dechəge Dyōb bán, “A-Tê.” ⁷ Né-ōō nyēesaá betān āmpē. Nyēdii bán bé Dyōb. Abé áde nyédíí-’áá bán bé Dyōb, Dyōb débē nyé kéchéé éche átāngéné ábe bán abe.

⁸ Ngen e’só, áde nyénkēmbíí’ē Dyōb, nyēbéde betān ásē e myōb míme méesē dyamdyam. ⁹ Boŋ bōob áde nyébíí Dyōb, ké’ε ríhōb mēé bōob áde Dyōb ábíí nyé, cheé ékóó boŋ nyéhēde mbíd atimēn ábé betān āmpē ásē e ngine é nkōŋsé? ¹⁰ Nyéhíde doŋge dé e’pun née bīn é’mbáá, nyéhíde-’ε doŋge á ngōn, doŋge á pónde áyāle mwē, ne doŋge á mwē née bīn é’ mbáá byánán Dyōb dōo nyé benléé. ¹¹ Nê ábele’ ndé mbwóg nēn mēé mbébté pónde áyāle nsón rísyāal míme mbéle áyāle echēn.

¹² A-baányan, ncháa’ nyé mēé, nyébē née me, áyāle mémpē ndé bōob née nyé. Meesaá ásē e mbéndé āmpē. Nyéēbeleé-’ε me dyam dé mbéb ké ahóg. ¹³ Nyébíí nēn bán áde rísebpé nyé nkalan mí bwām akale, ndyēné’áá nyé áyāle menkēndyēé’ε bwām. ¹⁴ Kénēε mímēm nkole ríhél’áá míbel nyébān me áyā, nyéekēmbān’ε me áyā, nyéekēnnān-naá me. Nyénkōb me byánán ángel e Dyōb chóo rídíí, ké’ε byánán Yesu Krístā rídíí. ¹⁵ Ene pónde nyébé menyīnge bwāmbwam. Héé mímē menyīnge médíí bōob? Mmēn mbide nyé mbōŋ nēn mēé, á pónde eched, nyēndān me nyaa echē, nzé émbē nēn bán mod ahelé’áá-ε ahúd mīd ábe waáb, áá ábenlad, né nyēnhúd mímēn mīd nyébē me. ¹⁶ Nédē ntimé mod a ekoyí awe nyé bōob áyāle ríkánlé nyé mbále tāngene nkalan mí bwām-ε? ¹⁷ Abē bad ábe béyágte nyé ayáge démpēe, béwóo nlém nēn bán nyétimēn bó, boŋ béewōŋnēé nyé nlém mí bwām. Béhēde bán nyéebág ne me ábel boŋ nyéwōŋ nlém ábé ne bó. ¹⁸ Ebóo áwōŋ nlém ábel dyam, nzése mímē nlém rídé ábel dyam á bwām. Ebóo áwōŋ nlém ábel dyam pónde ésyāal, saké nzé nyédé ne me dēmpēn. ¹⁹ A-bán bé nlém ábēm, nwóge’ e’we bōob áyā echēn, melemlem ngáne mmwaád áwógeé e’we bé achád. Mééwōg-ke ábé e’we kóŋŋ né abé á Krísto ásólé nyé áte bwām. ²⁰ Mendān mēé mbé ne nyé bōob ábel míbí ngáne ríhóbeé áwēn áyāle nyéhóódté me yāl áte.

Elāŋsēn éche Hagua ne Seraa

²¹ Nyé ábe nyéhēde abé ásē e mbéndé, ndáá nyé asēded mēéken nyébíí chōm-ēε mbéndé ékoo’ε ahób-ε? ²² Eténlédé á kálag e Dyōb nēn bán Abrahamε anchyáá bán bé baachóm bébé, nhóg ne mmwaád a ntān, aníníí-’ε ne mmwaád a kunze. ²³ Mwān awē mmwaád a ntān ánchyāā’ē, anchyáá mó nyaa eche moonyōŋ áchyáa’ē mwān. Boŋ akag áde Dyōb dēmbēé Abrahamε dōo dēnkōŋ boŋ mmwaád a kunze achyáá mwān. ²⁴ Abēn bebaád bébe, dehele déhəgtēn bó ne melē mé Dyōb mébe. Hagua adé nhəgtēn ne melē míme Dyōb démwēē ne

bad bé Israel á mbɔɔd e Sinai á pɔndé eche ábágé Mosεε mbéndé. Bad bésyāā́l ábe bédé ásē e nímē melĕ bédii betān. ²⁵ Hagaa adii nēngáne melĕ níme Dyōb démwēē ne Mosεε á mbɔɔd e Sinai, á alon á Arebia. Bad bé Jerusalem bómpē bédii bɔɔb nēe Hagaa áyāle bó moosyā́l bédii betān. ²⁶ Bon mmwaád a kunze, adé nhagtén ne Jerusalem awě adé ámín. Ane mmwaád mó-’aá adé nyaá awesyánē. ²⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“A-ekom é mmwaád, wε awě weechyáá’,
hé esaád é menyinge. Wε awě weéwōgē e’wε é’ mwān mbéd,
wóg menyinge áyāle,
we awě awon nchóm ántedéé, echyáá bán bɔɔb
tómaa mmwaád awě nchóm ádíí á ndáb.”

²⁸ Bɔɔb-pɔɔ a-baányan, akag áde Dyōb dēmbēé Abrahamε ábélé bɔɔb nyédii bán bé Dyōb melelem nēe Aisige. ²⁹ Ene pɔndé, ébédé nén bán, mwān awe bēnchyā́’é nyaá eché moonyon áchyáá’é, atágté’áá mwān awě bēnchyā́ á ngine e Edáádəŋ é Dyōb. Melelem nē dɔɔ édíí káəŋ ne chii. ³⁰ Bon chán kálag e Dyōb ehóbé təŋgene nē? Kálag e Dyōb ehóbe’ nén aá, “Nān mmwaád a ntān bó mwān. Mwān awě mmwaád a ntān áchyáá eetəŋgenéé mbwóg eche sáá adyé nchoo ne mwān awě mmwaád a kunze áchyáá.” ³¹ Né-ɔɔ a-baányan, deésáá bán bé mmwaád a ntān. Dedii bán bé mmwaád a kunze.

5

Séesaá á mehan-tê ámpē

¹ A mehan-tê dɔɔ Krístəə áhúdé syánē ábel bon syánē deebág nēe betān ámpē. Né-ɔɔ nyéwéd mekuu ásē, nyéēmwāg-ke se modmod ahé nyé á mehan-tê ámpē.

² Nyéwóglen mε. Mε Paale, nlānge nyé nén mēé nzé nyéwémténé nén bán nzé báyagé nyé, né nē débēl Dyōb ákob nyé nēe bad ábe bésáá, né nsón níme Krístəə ábélé méehelée-se níwóngén nyé mbéd. ³ Nsimé nyé etúu áte ámpē nén mēé, kénzée awě akwěnténé aá bəyag mó ábel bon Dyōb ákob mó, atəŋgéné mbéndé ésyā́l ahíd. ⁴ Nyé ké ahée awě awémténé aá móttəŋgēnē mbéndé ahíd ábel bon Dyōb ákob mó, asénlédé ne Yesue, ahúde-’ε yāl á nsimé ní Dyōb-te. ⁵ Sé ne sé, Edáádəŋ é Dyōb ébélé sélyágé nlém nén bán Dyōb dékob sé nēngáne bad ábe bésáá áyāle sédúbpē Krístəə. ⁶ Ken báyagé mod-ε, ken bəeyagεé mod-ε, nē déewóó’ε dyamdyam ábel ne abé áde dedíí ne Yesu Krístəə. Chóm éche édé etógnén édii, ádúbe Krístəə. Adé adúbe átəŋgéné anyínned ne edəŋge éche déwóŋné nhóg ne anííí.

⁷ Ngen e’só, nyêkééné’áá mekan bwám. Nzé-módé ahəŋléné nyé nlém á abum aá nyéehíde’ mbále e nkalan mí bwám

ámpē? ⁸ Ahəŋlən áde nyéhəŋléné nlém á abum déehelée-se áhúú ne Dyöb, áyāle Dyöb dēn dōo ápwédé nyé ábē ábe bān. ⁹ Mod nhóg awě adé mbéb átínté echēn, mó abéhte' baáb ábíníí bésyāal, nēŋgāne mbumé ní ngun rísonléé nzé bēhédé mwă esulten áwēd-te. ¹⁰ Boŋ pen ndúbpé nén mēé, Dyöb débēl nyéehídté ayáge á bad bēmpēe boŋ nyéehíd ádēm. Dyöb dékōgsēn mod ké ahéé awě apuutad nyé, ábē kénzée.

¹¹ A-baányan, nzé émbē nén bán ndii nkale nén mēé bétəŋgéné mod ayag boŋ Dyöb dékob mó nēe mod awě asáá ngāne baá Israel bédúbpé, né cheé ékóá boŋ bēhé me á meséb? Nzé nkalé'áá nén mēé bétəŋgéné bad ayag boŋ meekale'áá kwéed eche Krístəə áwédé á awəg, né nē déeliŋséé bad bé Israel. ¹² Ndəá nén mēé ábē bad ábe bēpuutad nyé nló áte, békag á'sō, bēke bésélen yāl e mwenchóm esyāal.

¹³ A-baányan Dyöb dēnchēlē nyé áhide á mehan-tē. Boŋ abé áde nyéesaá á mehan-tē ámpē déebageé nyé kunze ábel kéchéé éche échēn ekob é yāl éhedeé. Boŋ pen, nyémod-téé ábenle waáb á edəŋge-tē. ¹⁴ Nyébele' nē áyāle nzé bēládé mbéndé ésyāal, chōm éche éhóbeé édii nén, "Edəŋ mwānyon ngāne édáá echoŋ yāl." ¹⁵ Boŋ nzé nyétimé nyékwaglan, nyéwanne-'e nhóg ne aníníí nēe nyam é mehín, nyétéd pónde. Nzé nyéetéde pónde, ne nyéewūū nhóg ne aníníí ne awúu ásyāal.

Edəádəŋ é Dyöb ne ekob é yāl

¹⁶ Né-ōó, nlébe nyé nén mēé nyémwē Edəádəŋ é Dyöb élyágte nyé. Nē débēl nyéebelée mekan me mbéb ríme ekob é yāl éhedeé. ¹⁷ Mam ríme ekob é yāl édáá, méekagké ne mam ríme Edəádəŋ édáá. Mam-me ríme Edəádəŋ édáá méekagké ne mam ríme ekob é yāl édáá. Echén ngíne ébe éwane'. Nē ábele' nyéehēlēē dyam ábel áde nyédáá ábel. ¹⁸ Boŋ pen nzé Edəádəŋ é Dyöb élyágte nyé, né nyéesaá ásē e mbéndé ámpē.

¹⁹ Mbeltéd mé ekob é yāl méeyāgtádtéd. Ndii mbeltéd nēe akáb dé mesón, ábel dé mekan mé mbinde, akáb dé akwalēe. ²⁰ Abele á myöb mémpēe, alem, ekoyí, nselag, kónjí, meliŋgá, abun dé e'tál, ngabén, nkabén, ²¹ asíí á bad, sógké e mím, epuutéd ne mbeltéd mé mbéb mémpēe nēe rímén. Nsimé nyé etúu áte ngāne ménsim-maá bōód nén mēé, bad ábe bēbele' échē ndín é mekan bēekudté nnam mé nkamlen rí Dyöb.

²² Boŋ nzé Edəádəŋ éche Esáá édé mod áte, chōó ébele boŋ ábelé mam ne edəŋge, ne menyiŋge, ne nsaŋ, ne nwesen, ne e'boŋ bé nlém, ne abé á bwám, abé-'e mod awě bad bēhele bésun nlém áyāl. ²³ Edəádəŋ chō-'aá ébele' boŋ mod ásudté yāl, acháá-'e yāl bwám. Mbéndé éewóó'é dyam ábelen nén. ²⁴ Bad ábe bédé ne Yesu Krístəə béesaá ásē e nkamlen rí mam mé ekob é yāl ámpē. Ebelé ebé byánán bēbómmé échab esíí é

mam mé ekob é yǎl á awɔg, éwédé-’ε áhed. ²⁵ Ngáne Edǎádǎŋ é Dyɔb ébágé syánē alongé dékɔ̄lē, démwε éché Edǎádǎŋ chēn élyágte syánē áyale chǒm ké ehéé éche débεε. ²⁶ Deényēnē yǎl ámín, deélin̄sé nhóg ne aníníí, deesíídé-’ε nhóg ne aníníí.

6

Kéchéé éche mod áwéné chɔɔ áhúdtē

¹ A-baányan, nzé nyé mod nhóg nyéhúné á mbéb-te, nyé ábe nyédíí nyébele’ mekan níme Edǎádǎŋ é Dyɔb éhεdεé, nyétǎŋgéné née nyéwóngéné mó áhúd mó á mbéb-te. Nzé nyéwónŋan mó, nyéchédēn mó yǎl. Boŋ pen, nyétéd póndé ábel nén nyébēn ámpē nyéehúné’ á mekǎgsen-tē ábel nímē mbéb. ² Nyéwónŋan nhóg ne aníníí áhide á ndutul-tē. Nzé nyébele nē, ne nyéhíde’ ngáne mbéndé e Krístǎ éhεdεé. ³ Kénzée awé awémtné aá mótómtēnē abé, adoge yǎl. Ene ndín e mod eésaá dyamdyam. ⁴ Mod téé átǒŋ yǎl asimēn. Nzé mod abelé nsón ní bwám, né áwōgēn yǎl menyin̄ge. Né éehǎgtán-aá yǎl ne bad bémpēe. ⁵ Nhóbe nē áyale mbeltéd nímé mod téé rínǎne’ mēn.

⁶ Kénzée awé béyágteé Eyale é Dyɔb, atǎŋgéné née áhágké mod awé ayágte’ mó chǒm é bwám ké ehéé éche áwóó, áwónŋen mó.

⁷ Mod eédōgē yǎl. Mod eewémtn-ε aá móhele módog Dyɔb. Kéchéé éche mod áwéné, chɔɔ áhúdtē. ⁸ Kénzée awé abele mam mé mbéb níme ekob é yǎl éhεdεé, ábíi aá nímē mam mēn mépiinéd mó kwééd. Boŋ kénzée awe mǔ-’ε abele’ mekan mé bwám ngáne Edǎádǎŋ é Dyɔb éhεdεé, ábíi aá nímē mam mébǎl mǔkǔd alongé áde déemaá’. ⁹ Deekómé bwám ábel. Nzé deétdnede ábel bwám, né deékǔd nnam á póndé echē etǎŋgéné. ¹⁰ Né-ɔ póndé téé eche etál ébágnédé syánē ábel bwám, débεl bwám wéε moosyǎál, tanŋe wéε bǎnned bé Krístó.

Elébé ne melentēn mé asóg

¹¹ Nyébēn nyényín mbón mé e’yale ábē níbēnlédé átele nyé enén kálag ne échēm ekáá. ¹² Bad ábe béhede nyé anyáged nén bán bétǎŋgéné nyé ayag, bébele nē álúmtēn yǎl, ábel boŋ békud dín á bwám á’sǔ é’ bad. Bébáa’ bán bad béēhǎg bǔ á meséb nén bán bétúmé akal nén bán, kwééd eche Yesuε áwédé á awɔg chēnpen chɔɔ ekǎ boŋ mod ákǔd e’choóchoŋ. ¹³ Ké bad ábe béyágé bēn béēhídēē mbéndé, boŋ béhede bán béyag nyé ábel békume ekáá á tǎl nén bán nyékwēnténé nén bán béyag nyé. ¹⁴ Dyam áde mε pen mékuménné ekáá á tǎl ádíi kwééd echē awesyánē Sǎŋgwéé, Yesu Krístǎ áwédé á awɔg áwéd nló. Eche kwééd ebélé mam mé nkōŋsé méesaá mε dyamdyam á dí-d-te, meewóo-’áa dyam ábelēn nkōŋsé. ¹⁵ Ken béyágé mod, ken béeyagé mod-ε, nē déewóo-’é dyamdyam

âbel. Dyam áde áde etógnén ádíi Dyöb átimed mod ekóólé.
¹⁶ Nsaŋ ne ngəl e Dyöb ébê ne bad bésyāā́l ábe béhíde ádén
 ayáge. Abê bad bōṓ bédé bad ábe Dyöb ápwédé.

¹⁷ Asóged enén kálag, nlánge nyé nén meé, modmod
 eétagtán me nímén mekan áyā́le mebaŋ méde me á yāl hén
 míme mélúmte nén bán mbenle Yesuε.

¹⁸ A-baányan, nsimé míme Sánjú Yesu Krístǽa mbê ne nyé
 moosyā́l. Ebê nê.

Kálag echë Paale áténlé Baá Efesus Ndibned ní kálag

Kálag echë Paale áténlé bad bé Efesus ehóbe' tãngene ntii ní Dyöb, âpeen nímē nhəgtéd nsyāāl, nímē níde á nkõhsé ne nímē níde ámín hõm ahóg. Krístəə mós-'aá adé nló ámín e nímē nhəgtéd nsyāāl (1.10). Ehóbe-'e ámpē ngáne bad bé Dyöb bétãngéné abé nēngáne mod nhóg abé áde bédíí ne Yesu Krístəə.

A mbooted, enén kálag ehóbe' tãngene abé áde bad bé Dyöb bétãngéné abé nēngáne mod nhóg. Ngáne Dyöb ápwédé ábē bad, álagsén bó, ahúd-te bó á mbéb-te, mbwiined ne awe Mwän Yesu Krístəə. Ehóbe-'e ámpē ngáne Edəádəŋ éche Esáá élúmtéé aá dyam áde Dyöb áhóbé aá mósbël, débenléd. Asóged, Paale alébé bad bé Dyöb bé Efesus ngáne abé ádāb átãngéné abé nēngáne bad ábe bédé mod nhóg á dín á Krísto. Paale abēnlédé ngan híin álúmed ngáne bad bé Dyöb bétãngéné abe abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Krístəə ne mwembé mí bad bé Krísto 1.3-3.21

Alongé dékōōlē ábē ne Krístəə 4.1-6.20

Nsógtən 6.21-24

Paale alómme' bad melentən

¹ Mē Paale, mbapee a nlómag awē Yesu Krístəə ngáne Dyöb áhéde'áá, mē-eé ntenle nyé enén kálag. Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyêdé á dyad dé Efesus. Nyêdé mod nhóg ne Yesu Krístəə nyéhíde-'e mós ne nlém nhóg. ² Nsimé ne nsan ní Dyöb Titée awéd ne nímē Sãngú Yesu Krístəə núbē ne nyé.

Nnam nímē bad ábe bédé nhóg ne Krístəə békúde

³ Débe Dyöb mekenag. Mós adé Dyöb áde awéd Sãngwéé, Yesu Krístəə, abé-'e mós Sáá. Dyöb dós ánámte syánē abe áde ábágé syánē bwēm é'syāāl ábe é'bídé áwē nkamlən mí mín. Abelé nén abé áde dédíí mod nhóg ne Krístəə. ⁴ Byánán Dyöb déhəg nkõhsé, ampwéd syánē ábē ábē bad, abel áde ámbenlé boŋ desãŋ, deewóó-'e atón dé mbéb ké ahóg áwe e'só. Adəŋ áde Dyöb ádáá syánē, ⁵ dēmbël antíí se' bósód aá débē ábe bän mbwiined ne nsón nímē Yesu Krístəə ámbelée syánē. Dyöb dēmbel nén áyāle nén dós antíí'ē aá mósbël ngáne ébõŋnéde mós. ⁶ Abelé aá débē ábe bän ábel boŋ dékene mós áyāle mekan mé bwām nímē ábélé. Abagé syánē echë ndale e nsimé ngèn. Dékúde nímē nsimé abé áde dédíí mod nhóg ne awe Mwän

awě ádáá bwâmbwam. ⁷ Abé áde dédíí mod nhóg ne Krístæ ne asyog áde ásyógé nímē mekií áwesyanē nló, dǝǝ ákáá bon ákǝdē syánē alagsen áde álāgsēnē syánē mbéb. Abel áde Dyöb ábélé nēn álúmte syánē bán nímē nsimé rídé kǝse e nsimé. ⁸ Abagé-’ε syánē mó nyaa echē elóné mbon, ábūd-ε syánē debyéé abε, ábēl-ε desóntén mekan mésyāāl. ⁹ Abelé mekan mésyāāl ngáne áhédé’áá aá móbēl. Abelé syánē debíí mekan nímē káǝŋ ne bǝǝb modmod éesónténéé. Mmēn mekan médii mekan nímē ámbenlé mbwiined ne Krístæ. ¹⁰ Dyöb átíídé aá móǝbēl nímēn mekan mésyāāl á pónde echē etǝŋgéné. Ene pónde álad bwēm é’syāāl ábe é’dé á nkoŋ ní mín ne rísé, bēbē ásē e Yesu Krístæ mó awě adé nēngáne nló. ¹¹ Dyöb ápwédé sé ábē ábē bad Abel áde ábélé bon debé mod nhóg ne Krístæ. Ambel nēn áyāle ammad atíi se’ bǝǝd. Abele mam mésyāāl mébenlad ngáne átíídé. ¹² Ambel nēn ábel sé ábe sēbédé bad bé e’só ásum nlém wéε Yesu Krístæ séwále abé áde dékǝŋ bon bad bémpeε béken mó áyāl e echē ngumε echē echabé ámín. ¹³ Nyémpē nyēnwóg nkalaŋ ní mbále. Mmē nkalaŋ ní mbále rídii nkalaŋ ní bwām nímē nípíínédé nyé e’sooson. Nyēndúbé Krístæ, nyébé-’ε mod nhóg ne mó. Nēn dēmbēl Dyöb dēmbē nyé Edǝádǝŋ eche Esáá eche ánhǝbpē aá móǝbē ábē bad. Echē Edǝádǝŋ édii nēngáne e’chem ábe é’lúmte bán nyédii bad bé Dyöb. ¹⁴ Echē Edǝádǝŋ chǝǝ élúmte syánē nēn bán deékǝd bwēm ábe Dyöb áhóbé aá móǝbē syánē. Deékǝd ábēn bwēm á pónde eche Dyöb déhǝdte syánē ábe dedé ábe bad á mehaŋtē. Nēn débēl bad békené Dyöb áyāle echē ngumε echabé ámín.

Mekáne nímē Paale

¹⁵ Nwógé bán nyédúbpé Sǝŋgú Yesuε, nwógé-’ε bán nyédǝá bad bé Dyöb bésyāāl. Né-ǝǝ, ¹⁶ nsǝgnan Dyöb pónde téé áyāl echēn, nzé nkǝnnad nyé. ¹⁷ Nkǝnne-’ε meé, Dyöb áde eched Sǝŋ, Yesu Krístæ, Titéε a ehúmé abε nyé Edǝádǝŋ é debyéé ne é nsónten mé mekan mé e’koŋnéd ábel bon nyébii mó bwām. ¹⁸ Nkǝnne-’ε ámpē nēn Dyöb ákéled nyé nlém á abum, ábel nēn nyébii bwēm é’ bwām ábe nyésummé nlém áyāl, áyāle apwédé nyé. Nkǝnne-’ε nēn meé nyésónten ngáne nnam nímē áhóbé aá móǝbē ábē bad nípédé achab ámín. ¹⁹ Nkǝnnad-ε nyémpē nēn meé nyébii eche ngíne. Ene ngíne etómé bwēm é’syāāl, chǝ-’aá ewōŋgan syánē ábe dedúbpé mó. Mmēn melemlém mé ngíne eche echabé ámín, ²⁰ chǝǝ ámbenlédte áde ámpuúdté Yesuε, ábēl-ε ádyēē mó á ekáá émbáá áwē nkamlēn ní mín. ²¹ Ahed-taá Krístæ ákamlanné ngumε ne benkamlēnε bésyāāl. Ade dīn-ε adé ngíne tómaa mín mé benkamlēnε bésyāāl, ábe bédé bǝǝb ne ábe bēbē á pónde echē ehúε’. ²² Dyöb ábágé Krístæ nkamlēn ámín é chǝm ésyāāl, abelé-’ε mó awě akamlan chǝm ésyāāl, ábē nló, mé elad é bad

ábe bédúbpé. ²³ Echê elad é bad ábe bédúbpé bédii née yǎl echê Krístæ. Echê elad é bad élǫgte Krístæ mbom, Krístæ mó-'áá alǫgte chǫm ésyāāl eche édé kéhéé mbom.

2

Dedé á alongé abé áde dedii mod nhóg ne Krístæ

¹ Ngen e e'só, nyêmbé nêngáne bad ábe bédwédé áyāle nyéēbele'áá mekan míme Dyǫb áhóbé'áá áá nyébel, nyébeláá-'é mbéb. ² Ene pǫndé nyéhídé'áá mbeltéd mé mbéb ní bad bé nkǫjsé. Nyêwǫgné'áá nkamlene awê akamlan e'dæádæŋ bé mbéb ábe é'dé á pemε-té. Kááŋne chii échê edæádæŋ édii élyágte' bad ábe béebelé' ngáne Dyǫb áhedeé. ³ Syáné moosyāāl debédé née bó, dékǫdtē esíí é mekan mé ekob é yǎl. Debélé'áá ngáne mekan mé mbéb mé ekob é yǎl méhéde'áá áá débél, déhídé-'ε mekan míme mewêmten mélánge'áá syánē áá débél. Mmēn mbéb míme débélé'áá mēmbēl Dyǫb déntāŋgēn syánē ámpē akǫgsen melemlem ngáne ántāŋgēnnē moosyāāl akǫgsen. ⁴ Boŋ ngáne Dyǫb átómténé ngǫl abé ádāŋ-'ε syánē bwāmbwam, ⁵ abelé syánē dedé á alongé abé áde dedii ne Krístæ, kénéé edíí bán dembé née bad ábe bédwédé áyāle deébele'áá mekan míme Dyǫb dénhǫbpē áá débél. Nsimé ní Dyǫb móǫ ríkáá boŋ nyékūd e'soóson. ⁶ Abé áde dedii-'áá ne Krístæ, Dyǫb ápuúdtē syánē ne mó, adidé-'ε syánē hǫm ahóg ne Krístæ á nkoŋ nímin. ⁷ Ambel nēn álúmed syánē abē e'boŋ bé nlém mbwiined ne Yesue Krístæ ábel boŋ á pǫndé echê ehúε', bad bényín ngáne míme nsimé nípedé nhǫn abé nítom-με chǫm ésyāāl. ⁸ Nsimé ní Dyǫb móǫ ríkáá boŋ nyékūd e'soóson. Adúbe áde nyédúbpé Krístæ dǫǫ ákáá boŋ nyékūd abé e'soóson. Saké mekan míme nyébéle mékáá boŋ nyékūd e'soóson. E'soóson ábe nyékúde é'dii ndε e Dyǫb. ⁹ Saké mekan mé bwām míme nyébéle mékáá boŋ nyékūd e'soóson. Né-ǫǫ, nǫǫm ké pǫg eesaá eche mod átāŋgéné ekáá akum átāl. ¹⁰ Syánē dedii ekáá é nsón é Dyǫb. Abé áde dedii mod nhóg ne Yesu Krístæ, ábáge syánē alongé ábel boŋ débēle mekan mé bwām. Nēn dǫǫ Dyǫb déntāí'ε se' bǫǫd áá déwǫŋ ene nyaa e abé á alongé.

Abé nhóg ne Krístæ

¹¹ Nyé ábe nyéēsē bad bé Israel nyéēchatán ngáne nyémbēē bǫǫd. Bad bé Israel ábe béchágé yǎl bán, "bad ábe béyágé," béchāge nyé bán, "bad ábe béeyagé." Boŋ nímin meyagag mé ekob é yǎl médií chǫm éche moonyoŋ ábenléé mekáá. ¹² Nyéēchatán bán ene pǫndé nyénkēmbíí'ε Krístæ. Nyénkēmbáá nlatén ne echoŋ é bad bé Israel, bad ábe Dyǫb ápwédé. Nyénkēnwǫŋgé dyam ábel ne melē míme Dyǫb démmwēē míme nílúnte' chǫm éche Dyǫb dénhǫbpē

aá mós̄bēl. Abé áde nyémbēē á nkōnsé-te, nyénkēnwōngé e'lyág bé nlém hōmhōm, nyénkēmbíí-'aá Dyōb. ¹³ Bóóđ nyénchabnéđ Dyōb á yāl. Bōŋ bōōb abé áde nyédíí nhóg ne Yesu Krístəə, apééné nyé benben ne Dyōb asyog áde ásyógé mímē mekií áwēn nló. ¹⁴ Krístəə mwēn mó apiínédé syánē nsāŋ. Abelé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Kwééd eche áwédé ehúdé ekoyí éche ébédé átíntē echēđ. Echē ekoyí ébédéé nēe ekāŋned éche ēnkab syánē áte. ¹⁵ Abelé mbéndé é bad bé Israel énkēnwōngé ngíne ámpē. Ambel nén ábel bōŋ álad bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bēbē nēe mod ekóólé nhóg awē bós̄bōō bēbē mod nhóg ne mó mwēn Krístəə. Né-óó, abel áde ábélé nén apééné nsāŋ átíntē e bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁶ Awé áde áwédé á awog, ábélé syánē dedé mod nhóg ne Dyōb, atímté-'e syánē ásē ne Dyōb. Né-óó, amadé ekoyí éche ébédé átíntē e' syánē. ¹⁷ Krístəə ampě ákanlé nyé ábe nyéēsě bad bé Israel, nyé ábe nyénchabnéđ Dyōb á yāl nkalan mé nsāŋ, ankalé-'e bad bé Israel, bó ábe bēmbē Dyōb benben. ¹⁸ Mekan míme Krístəə ábélé, mébélé syánē moosyáál dekudé nzii ápe á'sō wéē Titée. Melemlem mé Edáádāŋ ehóg chós̄ éwōŋgan syánē ábel nē. ¹⁹ Né-óó, nyé bad ábe béesě bad bé Israel nyéesaá beken ámpē nyéesaá-'aá bad ábe bēbídé etún. Bōŋ pen nyáābe bad bé Dyōb nyédíí bad ábe bēbídé hōm ahóg. Nyé moosyáál nyédíí nēe bad ábe bédé á túmbé e Dyōb. ²⁰ Nyédíí nēe bwēm ábe bēlōŋnēé ndáb. Bembapēe bé nlómag ne bekal bé é'dáádāŋ bōō bédé nsáaned ní ndáb. Yesu Krístəə mwēn-naá adé akon dé nchóméē. ²¹ Mós̄ akáá bōŋ ene ndáb etyéem, ékwogé', épē-'e ndáb eche Esáá eche Sāngwéé. ²² Abé áde nyédíí mod nhóg ne Krístəə, aladé nyé ne bad bé Krísto bēmpēe. Abé áde nyédíí-'aá bōōb nyédíí nēe ndáb echē Dyōb ádyēé' é áte. Dyōb áde áde nēŋgāne Edáádāŋ.

3

Paale akānlé bad ábe béesě bad bé Israel nkalan ní bwām

¹ Enén nzom chó ekáá bōŋ níkannád nyé. Abele áde níbenléé Yesu Krístəə ne akale áde níkanléé nyé dōó akáá bōŋ mbé mod a mbwog. ² Ndúbpé meé nyēwógé bán Dyōb ápwédé me ákale nyé nkalan ní bwām tēŋgene mímē nsimé. ³ Dyōb ábágé me nsōŋten mé mekan mé e'koŋnéđ míme níbélé mbíí mekan míme kááŋne bōōb modmod éesōŋtenéé. Mmaá nyé nguse é e'yale atele tēŋgene nén. ⁴ Nzé nyéláá mam míme ítéle, nyéēchēm mímēm nsōŋten áyāl e mekan míme kááŋne bōōb modmod éesōŋténéé tēŋgene Krístəə. ⁵ Bóóđ, Dyōb dénkēnlúmédté baányoŋ nímén mekan míme kááŋne bōōb modmod éesōŋténéé. Bōŋ bōōb abēnlédé échē Edáádāŋ

álúmed bekal bé'daðəŋ ne bembapεε bé nlomag ábe bédé ábele Dyöb, nímen mekan. ⁶ Mmén mekan níme moonyon enkembí'é médii nén: Bad ábe béesě bad bé Israel, bómpē békúde nnam níme Dyöb áhóbé aá móšbě melemlem nēŋgáne bad bé Israel békúde. Bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Dyam-me áde Dyöb áhóbé aá móšbelé bad bé Israel, bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bétombwén dō áyāle bédé mod nhóg ne Yesu Krístə. Nkalaní mí bwám móo ríkáa boní nímen mekan mésyāāl mébenléd. ⁷ Mmén nkalaní mí bwám móo ríkaleé. Dyöb ábenlédé níme nsimé, abagé me nímen nsón. Mbele mó á nwōŋgen mé eche ngíne. ⁸ Kénéε méetagnéé etógnén abé áfinté e bad bé Dyöb, Dyöb dēmbě me nímen nsimé, ákale bad ábe béesě bad bé Israel tēŋgene nnam níme Krístə abagéé. Moonyon eéhēlēē-se abii ngáne nímen nnam nídí. ⁹ Dyöb dēmbēl mentánléd bad bésyāāl nyaa echě ápidé níme ntii mé mekan á asóg níme káəŋne bōob modmod éesōŋténéé. Dyöb áde áhágé chōm ésyāāl, dénkēnlúmedté modmod nímen ntii bōod. ¹⁰ Dyöb dēmbēl nē, ábel nén benkamlene ne ngume echě édé á nkoní nímin, bényín ngáne ápedé debyéé awóg áyāl e chōm ésyāāl éche ábeléé bōob, mbwiined ne elad é bad bé Dyöb. ¹¹ Se' bōod, byánán Dyöb déhəg nkōŋsé, ammad atii aá nímen mekan móo móbenlé. Bōob-pe, abelé nímen mekan mébenlédé mbwiined ne mam níme Yesu Krístə, eched Sāŋ ábelé. ¹² Adúbe áde dédúbpé Krístə debé-'ε mod nhóg ne mó, dōo adíbnédé syánē nzii ápé benben ne Dyöb ne e'sum bé nlém é'syāāl ésebán debáa' dyamdyam. ¹³ Né-ōō, ncháa' nyé nén meé nyéetimné mbíd áyāle metake níme ríkudéé áyāl echēn, médii níme nípiinad nyé bwám.

Paale akánnédé bad bé Efesus

¹⁴ Enén nzəm chōō ekáa boní mbwōgē' mebóbóŋ á'sō wéε Titéε ákanned nyé. ¹⁵ Mó adé Titéε a metúmbé mésyāāl, áwē dōo mīn mé metúmbé mé nkoní rísé ne mé nkoní mí mín mébidé. ¹⁶ Ngáne níme nhōn níme ákōŋnédé nyé ríchábé ámin, nkānne nén meé échē Edəəđəŋ ébe nyé ngíne ábel boní nlém níwúu nyé á abum. ¹⁷ Nkānne-'ε ámpē ábel nén adúbe áde nyédúbpé Krístə ábel ásumen nyé á nlém-té. Nkānne-'ε meé nyédəŋ Dyöb, nyédəŋ-'ε nhóg ne aníní. Nzé nyébele nē, né nyéēbē nēŋgáne alín á bwel áde níme nkaní ríkíí ásē bwám, nyébé-'ε néε ndáb éche esūmnédé ásē bwám. ¹⁸ Nkānne' nén meé nyé ne bad bé Dyöb bésyāāl nyébii bán Krístə adəə syánē bwāmbwam, échē edəŋge éewóo-'aá asóg. ¹⁹ Nkānne' ámpē nén meé kénéε édíí bán modmod eéhēlēē-se ákoní abii ngáne Krístə ápedé nyé adəŋ, Dyöb ábel nyésōŋten. Nkānne' nē ábel boní abé ádēn ábē néε áde Dyöb.

20 Dyõb áwóó ngíne ábel mekan míme méchábé ámín bwám bwam tómaa mekan míme déhédné mó. Abele mekan tómaa ké ngáne déhele dewémten bán ábël. Eche ngíne eche edé-’ε syánē áte chóó ábenladté ábel mímén mekan. 21 Mekεnag mébê ne mó áyāle ndāle é mekan éche ábélé, éche ényínnédé áfíntē e elad é bad bé Dyõb, ényínnéd-te áyāl e mekan míme Krístæ ábélé. Mekεnag mébê ne mó pónde ésyāāl, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

4

*Bad ábe bédúbpé Krístæ
bédé mod nhóg ne mó*

1 Né-ωó, με nηngáne mod a mbwωg áyāle nsón míme níbenléé Sāngwéé, ncháa’ nén meé, abé áden ábê abé á bwám ngáne Dyõb áhedéé, apwεd áde ápwédé nyé. 2 Kéchéé éche nyébeleé nyésuded yāl, nyébê bad ábe bépwiúdtédé, nyéwesεn-ne nhóg ne aníníí. Nyélúmed edαnge awεsen áde nyéwesanné nhóg ne aníníí. 3 Edáádαη éche Ésáá ébéle nyédé mod nhóg. Né-ωó, nyéwan áte ábé nsαη ne nhóg ne aníníí, ábel nén nyédíí nyébê mod nhóg. 4 Syánē baásyāāl dedíí yāl póg, melemlem mé Edáádαη ehóg chóó syánē dékúdé. E’lyág bé nlém e’hóg bó-’áá déwóó áyāl e melemlem mé nnam míme Dyõb dénhōbpē áá móbε syánē áde ámpwεdté syánē. 5 Sāngwéé nhóg móó syánē baásyāāl déwóó’. Adúbe ahóg dóó syáá baásyāāl déwóó dékúdtε melemlem mé edusen. 6 Dyõb ahóg dóó syánē baásyāāl débεnleé, mó-’áá adé Titée awe syánē moosyāál. Mó akamlan syánē baásyāāl. Abele’ syánē moosyāál debele kéchéé éche áhedéé áá débεl, adé-’ε syánē moosyāál áte ne échē Edáádαη.

7 Syánē mod té dekudé nsimé á nhəgtéd míme Krístæ ábágé. Boη mímē nsimé méesaá nyaa póg. 8 Nê dóó ákáá boη étenléd á kálag e Dyõb nén bán,

“Ankě á hōm áde áchábé ámín.

Áde ákagké, ankεén ábē bad bé ekoyí ábe ántōmmē áte, ábē-’ε ábē bad echē ndε.”

9 Ngáne éténlédé nén bán, “Ankě á hōm áde áchábé ámín.” Chán nê ádíí? Nê alúmtε nén bán ansébé apε a hōm áde áde se ásē, nédē á nkōηsé wén. 10 Mó awě ampě a nkōηsé mó adé melemlem με mod awě ankě á hōm áde áchábé ámín tómaa mebwóg mésyāāl. Ankě ámín ábel chōm ésyāāl elón mbom. 11 Mó mwěn mó abagé bad ndε. Abelé donge á bad ábé bεmbapεε bé nlómag, donge ábé bekal bé’dáádαη, ábēl donge ákal nkαlan mí bwám, ábēl donge ábé belyáged bé bad ábe bédúbpé, ábēl-le donge ábé bemeléede áyáged bad ábe bédúbpé. 12 Ambě ábē bad échén ndε áboηsen bad bé Dyõb ábele mó. Ambel nê ábel boη bad ábe bédúbpé bó ábe bédé nηngáne yāl eche Krístæ béwúu áte. 13 Nén débē káōηne á

póndé eche syánē débēē mod nhóg, adúbe áde dédübēē Mwän a Dyöb, debíí-’ε mó. Nzé dedé nê, nê débël deélõn mbon, debé nêngáne Krístæ awë alóné mbon. ¹⁴ Né déebáá nêngáne bëndem ámpē. Nén débël bad bé akwáb ábe béyágte’ ayáge dé metóm, béehenlé syánē adog, béehël-laá ábel se dedúbé mekan míme méetãngene. Déebáá nêngáne bõle ábe epub é ngíne éhueneé p̄ed e mendíb póg étimné’ eníní. ¹⁵ Déebáá nê, bon p̄en dékale mbále délũmte-’ε edãnge ne nhóg ne aníní. Débēle nê ábel bon dékwog á menzii mésyãl débê nêngáne Yesu Krístæ awë adé nló. ¹⁶ Krístæ aladé ábē bad hõm ahóg, ngáne mebõn mé yãl méladéé yãl e moonyon. Nzé p̄ed e yãl téé ebēle míme nsón ngáne étãngéné ábel, ne yãl esyáál êkwogé’, ewúú-’ε áte. Nê dõó édífí káõnne á elad é bad bé Dyöb, nzé mod-té adáó mwãnyã.

Alongé dékãlê á mod a Krísto

¹⁷ Né-õó, nkoo’ nyé aláa á ðĩn á Sãngú nén meé abé áðen déebãg nêngáne abé áde bad ábe béebii Dyöb. Mekan míme békamtanné méðíi mekan míme méesé dyam dé ábelen, méehelée-’ε se méwõngén bó. ¹⁸ Ayãle mímab mewẽmt̄en méde mewẽmt̄en mé mbéb, béhĩdēē nyaa e Dyöb. Béewóó’é alongé áde Dyöb ábagéé ayãle béwúú nló áte béebii-’áa nyaa e Dyöb. ¹⁹ Nzé bébélé dyam dé mbéb, akwágkê déekóbéé bó. Bébagé yãl ábel mekan míme échãb ekob é yãl éhedéé. Béwóó nlém áte póndé ésyãl ábel mekan mé mbinde. ²⁰ Bon nyé, áde bén’yãgẽdtē nyé tãngene Krístæ, saké ene ndín e abé bénlãã-’ε nyé bán nyétãngéné awõn. ²¹ Ndúbpé nén meé nyênwóg mam mé mbále tãngene Yesue. Abé áde nyembēē-’ε mod nhóg ne mó bénlãã nyé mam ayãl echê. ²² Bén’yãgẽd nyé bán nyétede abé dé nchun áde nyénsēbēē awõn. Ene póndé áðen alongé démbēb ayãle nyênwõn nlém dásõ ábel mekan mé mbéb. Mmê nlém míme nyéwóó’áá-’ε ábel mekan mé mbéb nípánté’áá nyé nzii. ²³ Bén’yãgẽd nyé nén bán nyémwe Dyöb áhãnj̄en nyé nlém á abum ábel bon nyéwõn mewẽmt̄en mékãlê. ²⁴ Dyöb ábagé nyé abé dékãlê áde áde nêngáne áde abé. Né-õó, abé áðen ábê nêngáne áde abé dékãlê. Adén abé dékãlê ádíí abé dékãlê á mbále ngáne Dyöb áhedéé ásãnj̄-’ε.

²⁵ Né-õó, modmod eekãlê metóm ámpē. Syánē mod-té ákanle mwãnyã mbále, ayãle syánē moosyáál dedíi néε bad ábe béládné bon bébël yãl póg. ²⁶ Nzé nyéllíi, nyéẽmwãg-se melĩngá mébēléd nyé mbéb. Nyéẽmwãg-se mímēn melĩngá métom epub é bĩn. ²⁷ Nyéebãgē Satane yãl ádog nyé. ²⁸ Bad ábe béchíbe’ bésóg achíb. Bon p̄en bébenlad mímab mekáá ábel nsón ne nlém nhóg ábel bon békud chõm, béwõngene-ne betóótõkē bé bad. ²⁹ Eyale é ebébtéd ké ehóg éebídé modmod á nsal. Bon p̄en nyébenlad e’yale é’ bwãm ábe béwõngēn

bad áwúu áte á adúbe tē. Nyéβenlad e'yale á pónde eche ehednad, ábel é'wōngēn bad ábe béwóglan nyé. ³⁰ Nyéēbēlē mam míme méwōgēd Edáádān éche Esáá ndutul. Edáádān éche Esáá chōó édé nēngāne e'chem ábe Dyōb áhédé nyé ásin pónde eche ákōdéé nyé ne akōde ásyāā. ³¹ Nyéhūd mewēmtēn mé mbéb mésyāā á nlém-tē, nyéchene-'ē ekan é ngine ne melingá. Nyéēsēnlé', nyéesyāá-'ē bad ahób áde nyéhóbēé bō mekan á yāl. Nyéelúmté' e'béb bé nlém wēē modmod. ³² Nyélúmed e'boŋ bé nlém wēē nhóg ne aníníí, nyéwōŋ-ge nlém ní ngōl. Nyélagsan nhóg ne aníníí melemlen ngāne Dyōb álágséné nyé áyāle Krístā.

5

Abé áde bad bé Krísto bétāngéné awōŋ

¹ Nyéwāle abé áde áde nēngāne abé á Dyōb, áyāle nyédii ábe bān ábe ádáá bwāmbwam. ² Nyédān bad bēmpēe, melemlen ngāne Krístā ádáá nyé boŋ awé-'ē á nló míme syānē. Ambē yāl wēē Dyōb nēē mende ne nde echē enwógéd Dyōb menyinje bwāmbwam. ³ Ngāne édii bān nyédii bad bé Dyōb, éeboó'ē bān nyékábe' mesón, ké'ē nyébele mekan mé mbinde ké'ē nyébē ngoód. Echén ndín é mekan éeboó'ē ké awógned áfintē echēn. ⁴ Eeboó'ē bān nyéhóbe' mbinde ne e'nyōgléd bé mehób, ké'ē nyébele' e'kúkú bé ngwēl. Boŋ pen nyésāgnan Dyōb. ⁵ Nyébii nēn bān kénzēé awē akábe mesón ké'ē awē abele mbinde é mekan ké'ē awē adé ngoód, éesónlé á nkamlēn míme Krístā ne míme Dyōb, éekud-taá bwēm é' bwām ábe Dyōb áhóbé aá mōbē. Mod awē adé ngoód adii nēē mod awē abēnle' myōb mémpēe.

⁶ Nyéēmwāg-se mod ádōgēn nyé e'yókél é' mehób. Dyōb dékōgsēn bad ábe béebelé' ngāne áhedéé boŋ bébelé échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁷ Né-ōó, nyéelatán ne bad ábe bébele' échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁸ Ngen e'só nyēmbé á ehintén-tē, boŋ bōob abé áde nyédii ne Sāngwéé ábélé nyédé á e'nyínen bé ekide tē. Né-ōó, abé ádēn ábē ngāne abé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekide. ⁹ Nhóbe nēn áyāle bad ábe bédé á e'nyínen bé ekide tē bébele mekan mé bwām, bébelé mekan míme métāngéné ne mekan míme médé mbále. ¹⁰ Né-ōó, nyéwanēn ábii mekan míme méwógte Sāngwéé bwām. ¹¹ Nyéewóó dyam ábel ne mbéltéd míme méeboó míme bad ábe bédé á ehintén tē bébeléé. Boŋ pen nyélúmed bad nēn bān échē ndín é mbéltéd éeboó'ē. ¹² Edé e'són átúb échē ndín é mekan dīn éche bad bēmpēe bébeléé á mesōm-tē. ¹³ Nzé mod abídté échē ndín é mekan áwed bad bényín ngāne mēn mékóó abé. ¹⁴ E'nyínen bé ekide bōó é'koo mekan mé mbéb abided áwed. Nē dōó ákás boŋ éhóbnéd nēn bān,

“Wε awě ekúne’ kábnéd,
puú, weebág née mod awě awédé.

E’nyínen bé ekide ábe Krístə-’ε é’pen we á yǎl.”

¹⁵ Né-óó, nyétéd póndé ne nyaa e abé echě nyéwoo’é. Aden abé déebāg nēngáne abé áde e’yókél é’ bad boŋ ábê nēngáne abé áde bad ábe béwóó debyéé. ¹⁶ Póndé ké ehéé eche etál ébágnédé nyé ábel bwám, nyébel. Ayāle mbéb nítómé áte enén póndé. ¹⁷ Né-óó, nyéebág nēngáne bad ábe bédé eyókél. Boŋ pen nyésōŋten chōm éche Sāngwéé áhedéé aá nyébel, nyébel-le chō. ¹⁸ Nyéemwág mím se mékōbē nyé áyāle nén nē áwógte mod e’són. Boŋ pen Edáádəŋ éche Esáá cháchá ébē nyé áte. ¹⁹ Nyékōnne’ nhóg ne aníní ngəse é Dyōb áwéd nhóg ne aníní nlém á abum. Nyékōne’ ngəse éche ébídé á kálag e Dyōb, nyékōne’ ngəse éche ékene Dyōb ne Krístə, nyékōne-’ε nkāngé ké ríhée míme ríhúú ne Edáádəŋ Eche Esáá, áken Dyōb. ²⁰ Nyéságnan Dyōb, Titée awéd póndé ésyāal áyāl e kéchéé éche ébenlad. Nyéságnan mó á dīn áde echen Sáj Yesu Krístə.

Paale alébe’ baachóm ne abāb bebaád

²¹ Mod téé abele ngáne waáb áhedéé áyāle edúbé éche nyébagéé Krístə. ²² Mmwaád-téé áwógne nchóm melemlen ngáne áwógnéé Sāngwéé. ²³ Mwenchóm té awóó nkamlen ámin e mmwaád, melemlen ngáne Krístə áwóó nkamlen ámin e elad é bad bé Dyōb. Chó-’aá édé nēngáne eche yǎl mó-’aá abage chō e’soóŋ. ²⁴ Né-óó, mmwaád-téé atāngéné áwōgnē nchóm áyāl e mam mésyāal, melemlen ngáne elad é bad bé Dyōb éwógnéé Krístə. ²⁵ Nyé baachóm ábe béwóó bebaád, mod téé ádəŋ mwaád, melemlen ngáne Krístə ádáá elad é bad bé Dyōb boŋ ábē-’ε ádē alonjé áwé áwab nló. ²⁶ Anwé á nló mímbāb ábel boŋ bésāŋ. Ambenléd mendíb ne échē eyale ásaad bó. ²⁷ Ambel nén ábel boŋ elad é bad éboŋ áwe e’só. Áhedé’áá aá mōpen échē elad é bad áwē, ésebán atón á mbinde ké ehóg, ké’ε aban, ké’ε dyam dé mbéb ábág bó áyāl. Boŋ pen bésāŋ, béewōō-’ε dyam dé mbéb ké ahóg áde mod ahele ahób bó áyāl. ²⁸ Melemlen nē dōo baachóm bétāngéné ábab bebaád adəŋ ngáne bédáá échab yǎl. Mwenchóm kéhéé awě adáá mwaád, adáá eche yǎl. ²⁹ Modmod eékōó’é yǎl, boŋ abelé átōgné chō ánōné-’ε chō bwám. Melemlen nē dōo Krístə ábeléé elad é bad bé Dyōb. ³⁰ Syānē dedé bad ábe bébélé eche yǎl. ³¹ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Enén nzom chō ekəá boŋ mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád, boŋ búmō bad bébe bétim mod nhóg.” ³² Adén dyam ádii ndəle e dyam eche modmod éehēlēse asōŋten. Boŋ ndúbpé meé mímén mekan méhóbe tāngene Krístə ne elad é bad bé Dyōb. ³³ Né-óó, mwenchóm téé awě

awóó mmwaád, adəŋ mwaád ngáne ádáá eche yäl. Mmwaád a nchóm téé'-ε atəŋéné nchóm edúbé abε.

6

*Paale alébe' bānbān ne
ábāb besáá ne benyaá*

¹ Nyé bānbān, nyéwógne' áben besáá ne benyaá ngáne bad ábe bédé ne Səŋgwéé bétəŋéné abεl. ² Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nyéwógne' áben besáá ne benyaá.” Atínté e mbéndé éche Dyöb ábágé, enén mbéndé chó ebédé mbéndé e'só eche Dyöb dénhōbēnnē dyam. ³ Dyam áde ánhóbpé ádíi nén bán, “Nzé nyéwógne' áben besáá ne benyaá, né mekan mébēēn nyé bwām, né alonǵé ádēn-ne déchāb áte.”

⁴ Besáá bé bān-ne, nyéelinǵé áben bán. Boŋ pεn nyénəne bó, nyélébe bó, nyéyágte'-ε bó nyaa eche Səŋgwéé áhedéé.

Paale alébe betāŋ ne bewóŋ bé betāŋ

⁵ Nyé betāŋ nyéwógne' áben bewóŋ. Nyébage bó edúbé nyéwógne'-ε bó ne nlém nhóg, melelem ngáne nyéwógneé Krístəə. ⁶ Nyéēbenlé bó dásō á pónde eché bényíneé nyé ábel békémed nyé. Boŋ nyé, nēŋgáne betāŋ ábe Krístəə, abele áde nyébenléé Dyöb ábíđ nyé á nlém-tē. ⁷ Nsón ké ríhéé míme nyébeléé, nyébel mó ne kán esyāál. Nyébele mó byánán Dyöb dōó nyébenléé saké baányoŋ. ⁸ Nyébíi nén bán mod téé ákud nsábe áyāle nsón mí bwām ké ríhéé míme ábélé. Abé ké ntāŋ ké'ε kunze.

⁹ Nyé bad-te ábe nyéwóó betāŋ ásē echēn, nyéchəə áben betāŋ bwām. Nyéekímmé bó bán bétāg. Nyébíi nén bán nyáābō moosyāál nyédé ásē e Səŋgwéé, nhóg awé adé ámín, eékwōgnād-taá modmod.

*Ngáne bad ábe bédúbé
bétəŋéné Satanε atəŋεn*

¹⁰ Asóged, nlāŋge nyé nén mεé; Nyébē nyébē ne Səŋgwéé ábel boŋ eche ngíne eche ewúú áte éwēđ nyé nlém á abum. ¹¹ Nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nyéhel akwāb áde Satanε atóm áte. ¹² Nzum eché déwanεé eésáá nzum eche déwanεé ne baányoŋ. Boŋ ngumε, ngíne, ábāb benkamlεε ábe békamlan nkōŋsé mé ehíntén ne ngíne é ebébtéd éche edé ámín, bóó déwannεé nzum. ¹³ Né-óó, nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nzé pónde e ebébtéd epedé, nyéhel bó atyéemεn. Nyéēwān nzum nyépid á asóg nyélyəg nyésūmēn ngáne nyémbēē.

¹⁴ Né-óó, nyéboŋsen nyékale mbále pónde ésyāál. Nzé nyébelé nē, ébē nēŋgáne mod awé awáá ngáá á nkog awé abōŋséné ábel dyam. Nyébele mam míme métəŋéné, áyāle ábel mekan míme métəŋéné ádíi nēŋgáne mod awé ahédé

mbóté eche bébénlé e'kii ákúten yǎl á pónde e nzum. ¹⁵ Nyébê nyékale' nkalaní mí bwám. Mós níπεεne' nsaη. Nzé nyébelé nê, né ébē byánán nyéhédé metámbe á mekuu, mébēl nyésūmēn bwám. ¹⁶ Amín e nímén mésyāāl, nyébê nyédúbpe Yesu Krístəə. Adúbe ádēn débē nēηgáne ekángé éche ékáə nyé ábel boη mekoη mé muú míme Satanε álómmeé nyé méebelé nyé dyamdyam. ¹⁷ Nzé nyékag awan nyébii nén bán nyékudé e'soósoη á mekáá mé Dyöb, modmod éehēllaá nyé dyamdyam abel. Nyéēbē nēηgáne nwan-é nzum awē ahédé ekóté éche bébénlé ekii. Nzé nyékag-ke nyétāηgéné née nyéwánlé nkwaté míme Edəádəη éche Esáá ébágé nyé. Mmē nkwaté ndé nēηgáne eyale é Dyöb. ¹⁸ Nyékānne' pónde ésyāāl ngáne Edəádəη éche Esáá élyágtéé nyé. Nyéláa Dyöb bán áwōηgan nyé áyāl e kéchéé éche nyébeléé. Nyétéd pónde, nyékānne' pónde ésyāāl ésebán nyékóme'. Nyékānnad-te bad bé Dyöb bésyāāl. ¹⁹ Nyékānnad mémpē, nén bán pónde kéhéé nzé nhóbé méé nhóbe dyam, Dyöb débē me e'yale ábe é'tāηgéné. Nén débēl mēhēl bad nkalaní mí bwám míme bad bēnkēnsōηtēnné aláa, ésebán mbáa' dyamdyam. ²⁰ Yesu Krístəə apwədə me ábé míme mésénze, ákal nímén nkalaní mí bwám, ene nzəm chó-'aá ekəá boη mbé bəəb née mod a mbwəg. Né-óó nyékānnad me nén bán Dyöb áwēd me nlém á abum níkal nímén nkalaní mí bwám ésebán mbáa dyamdyam.

Paale aá Dyöb ánamed bad ábe bédúbpe

²¹ Tikikuse, awesyánē mwānyanη a Krísto awē dédóó, abenle Sāηgwéé ne nlém nhóg. Mós álāā nyé mekan tāηgene me. Nén débēl nyébíí ngáne nídíí ne chōm éche míbeléé. ²² Nlóme mó áwēn ábel boη aláa nyé mam míme mébenlad ne sé, áwēd-te nyé nlém á abum.

²³ Nsaη míme Dyöb Titée awēd, ne echəd Sāη Yesu Krístəə, míbê ne nyé, bad ábe bédúbpe. Bébel nyébê nyédəη nhóg ne aníníí, nyébê nyédúbe-ε Krístəə. ²⁴ Dyöb álúmed nímē nsimé ne moosyāāl awē adəá awəd Sāηgú Yesu Krístəə, edəηge éche ébē abé ne abé.

Kálag echë Paale áténlé Baá Filipi Ndibned ní kálag

Paale mós áténlé mwembé míme rídé á Filipi enén kálag áde ábédé á mbwɔg. Abédé ndutul ne ayáge áde déetàngene áde bad bémpée béyágté'áá. Kénéé mímén mekan mébénládtáá, Paale ambé menyinge, ásūm-me nlém áyāl e adúbe áde adúbpé Yesu Krístəə.

Nzom eche ekəá bon Paale átēl enén kálag edii áságnen bad bé Krísto bé Filipi áyāle nwōngen míme bēmbéé mós á pónde eche ántōgnēnnē nwōngen. Awédé bós nlém á abum, aláá-'e bós áá bēbē bésūm mekuu. Acháa bós áá bēwōn asuded á yāl áde Yesue, ésebán bēmwag bán mekan mé esíí mé ekob é yāl mékamlan bós. Akamtan bós áá abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə ádíí nsimé ní Dyōb, áá Dyōb débēl-le bēbé menyinge bēbé-'e nsan ábe áde bédíí mod nhóg ne Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Paale alénté, aságnéné, akánnéd-te mwembé ní Filipi 1.1-11

Paale áá ábē á nkōjsé ádíí ábele Krístəə, áwé-'e débojnéd mós 1.12-30

Paale áá abé á bad bé Krísto ábē ngáne áde Krístəə 2.1-11

Paale áá bad bé Krísto bēbē á nkōjsé néé tintine 2.12-18

Paale akené Timotié bós Epafroditus 2.19-30

Paale áá mod awé adúbpé Krístəə ákobnéd á'sō é' Dyōb 3.1-11

Paale áá mod téé áwan áte ápid mam á asóg bwām 3.12-21

Paale alébe bad bé Krísto 4.1-9

Paale aságnan mwembé ní Filipi 4.10-20

Melentēn mé asóg 4.21-23

Paale alómmé bad melentēn

¹ Me Paale, nchoo ne Timotié, me-éé ntenle nyé enén kálag. Sédíí bembəlede ábe Yesu Krístəə. Ntenle bad bé Dyōb, bad ábe bédé mod nhóg ne Yesu Krístəə ábe bédé á Filipi, nchoo ne belyáged ne bad ábe bēwōngan ákeen nsón ní Dyōb á'sō.

² Nsimé ne nsan míme níhúú ne Dyōb awéd Titée, ne Sájgú Yesu Krístəə míbē ne nyé.

Meságnen ne mekáne míme Paale

³ Nságnan Dyōb áde míbenléé, pónde téé nzé nkāmténé nyé.

⁴ Mbélé mbé menyinge pónde téé nzé nkānnad nyé moosyáál.

⁵ Mbélé mbagé nságnen áyāle nwōngen míme nyékébéé me ákal nkalan ní bwām, bootya á pónde eché nyéwógé mós, bon nyédúbe-'e, ápe bɔɔb. ⁶ Ndúbpé meé Dyōb áde ábóótédé mímén

nsón mí bwâm átíntê echên, dékéeén mós á'sō kááñ ápēēn mós á asóg á Epun éche Yesu Krístæá áπεέ. ⁷ Ntánǵéné enén ndín e mewêmtên awónǵ áyāl e nyé baásyāāl áyāle nyêdé me á nlém-tê. Ké áde rídíí á mbwǵ, ne áde ríhóbeé mam tǵngene nkalanǵ mí bwâm, nhóbe meé nímén nkalanǵ méesaá metóm, rídé mbále. Dyǵb álúmté syánē moosyāāl nímē nsimé ngáne débēnléé mós. ⁸ Dyǵb áde me mbónǵ nén aá nlém míme ríwónǵné nyé áte, rídé melemlen ne nlém míme Yesu Krístæá áwónǵné nyé. ⁹ Nkánne-'e nén meé, edǵnge éche nyéwónǵné Dyǵb ne éche nyéwóó ne nhóg ne aníníí ébê ékag á'sō. Nkánne-'e meé nyébíi mekan mé Dyǵb, nyésǵnten-ne nhǵnlén átíntê e mekan mé bwâm ne mekan míme méesǵ mekan mé bwâm. ¹⁰ Nén débēl nyéēhēl mekan míme métómténé abonǵ abíi. Nén débēl nyéēsāñ-'e á'sō é' Dyǵb, béekóbén-naá nyé awusé ké ahóg á Epun éche Krístæá áπεέ ámpē. ¹¹ Nén débēl abé á bwâm ádēn áde áhúú ne Yesu Krístæá dényínnēd áyāl e mekan mé bwâm méesyāāl míme nyébeleé, ábel bonǵ Dyǵb ákud ehúmé ne mekenag.

*Paale aá abé á nkǵnsé ádli ábele Krístæá,
áwé-'e débonéd mós*

¹² A-baányanǵ, ndǵá meé nyébíi nén bán mekan míme mébēnléde ne me hén, ríkóó awónǵgen ábel bonǵ nkalanǵ mí bwâm ríkanlad ríkag á'sō. ¹³ Nén ábélé sánze ésyāāl éche éñone eyáde éche mod ambáá ne bad bémpēe básyāāl hén, bébíi nén bán ndé á mbwǵ áyāle rídíí mbáledē awē Krístæá. ¹⁴ Abé áde rídíí-'e á mbwǵ, áwéde ekud é bad ábe bédúbpé nlém á abum, bénábpé nlém awónǵ ákal eyale é Dyǵb ésebán bébáá' dyaamyam.

¹⁵ Edé mbále nén bán bó baahóg béwónǵné me kónjí, béhede-'e alúmed bán bédé etógnén tómaa me. Bonǵ pen, bó baahóg-ke békale nímē nkalanǵ ne mewêmtên mé bwâm. ¹⁶ Bad ábe békale mós ne mewêmtên mé bwâm, békale mós áyāle bédáá me, bébíi-'e nén bán Dyǵb ákwénténé aá níbê á mbwǵ hén ábel bonǵ ríhób meé nkalanǵ mí bwâm méesaá metóm, rídé mbále. ¹⁷ Abé ábe béwónǵné me kónjí béekaléé nkalanǵ mí bwâm ne mewêmtên mé bwâm, békale mós áhede échab yāl chēn bwēm. Bébele nê, ne mewêmtên nén bán ríwǵ ndutul abé áde rídíí á mbwǵ.

¹⁸ Bonǵ nén déēwóó'é dyaam dé abel. Áyāl e nímē menzii méesyāāl, nkalanǵ míme Krístæá móó békaleé, ké bébēnlád mewêmtên mé bwâm, ké'ē mewêmtên mé mbéb, ákal mós. Né-ǵó, áyāle nê, mēbē menyínǵe. ¹⁹ Mēbē mbé menyínǵe áyāle mbíi nén meé mekáne míme nyékánnadté me ne nwónǵgen míme Edǵádǵn éche Yesu Krístæá ébageé me, bébēl ríkúd e'sósonǵ. ²⁰ Nwóó nlém áte ne menyínǵe méesyāāl, nlyágé-'e nlém meé méewóǵké e'són, bonǵ méwǵn e'wéd bé nlém á abum pónde

ésyāāl, tanḡe bɔɔb, âbel boŋ kéchéé éche níbeléé ébel ehúmé éche Krístəə ényínned, ké ndé á alongé ké'ε nwédé. ²¹ Ne me, abé áde rídíí á alongé ádíí âbele Krístəə, nzé nwédé-'ε éboŋned me. ²² Nzé édé bán ndé á alongé mǝbē níbelé nsón míme ndé etógnén. Bɔɔb-pɔɔ, meebíí'ε pɛd eche rítanḡéné atéd. ²³ Mmén mekan mébe métyéémé me á'sō-te, étómé me áte éche rítanḡéné apwɛd. Ndəá meé rítede hén níbê ne Krístəə, áyāle nén ábóó tómaa âbê á nkõŋsé wén. ²⁴ Boŋ áyāl echên, édé etógnén bán rídíí níbê á alongé. ²⁵ Ndúbpe nén, mbíí-'ε meé mǝbē mbé á alongé, mǝbē mbé-'ε ne nyé moosyāál âbel boŋ adúbe áde nyédúbpe Krístəə ákwəge, nyébé-'ε menyinḡe áyāle nyédúbpe mó. ²⁶ Nén débĕl abé adé mébēē ne nyé ámpē, nyéēnabé nzom awónĕ âbe Krístəə mekenag áyāl echém.

²⁷ Bɔɔb-pɔɔ, abé ádēn átánḡéné abé ngáne Krístəə áhóbéé áwē nkalanĕ mí bwám. Nén débĕl ké mpedé ányín nyé ké'ε meépede, mǝbĕl nén meé nyésumé mekuu nēŋgáne mod nhóg, nyéwóó-'ε mewēmtɛn mehóg áwan áte ákəə chõm éche nyédúbpe. ²⁸ Nyéebáá' bad âbe bétanḡan nyé. Nlém ríwúu nyé á abum pónde ésyāāl. Nén délūméd nén bán béekudtɛ e'sooson boŋ nyéekũd. Dyõb dó-'aá átiide rímén mésyāāl. ²⁹ Dyõb ábénlédé ábē e'boŋ bé nlém áwēn, saké adúbe Krístəə dēmpɛn, boŋ káŋne ne ákud metake áyāl e Krístəə. ³⁰ Syánē dewane nzum á yāl e nkalanĕ mí bwám bɔɔb. Melemlem mé nzum míme nyénnyínné nwane' mósó rídíí ríwanéé bɔɔb.

2

Paale ad abé adēd abê nēŋgáne áde Krístəə

¹ Abé áde nyédíí nhóg ne Krístəə áwédé nyé nlém á abum, échē edanḡe-'ε épwiitad nyé nlém á abum. Nyédé nlatén ne Edəádəŋ éche Esáá. Nyélúmte' e'boŋ bé nlém, nyéwóó-'ε nlém ní ngəl ne nhóg ne aníníí. ² Mmém menyinḡe mélōn mbon nzé nyéwóó mewēmtɛn mehóg, nyélúmte melemlem mé edanḡe ne nhóg ne aníníí, nyéwóó nlém nhóg, nyédé-'ε nēŋgáne mod nhóg áyāl e kéchéé éche nyébeléé. ³ Nyéēbēlē mekan míme mélúmte bán échen yāl chēn chósó nyéhɛdteé bwám. Nyéēbēlē mekan míme mélúmte nén bán nyédé kúmbe. Boŋ ne asuded á yāl, nyényín bad bémpēe etógnén tómaa échen yāl. ⁴ Nyéēbēlē mekan míme mépiinad nyé bēn pɛn nsyáŋ, boŋ pɛn nyébele káŋne mekan míme méwōŋgan káŋne bad bémpēe. ⁵ Mewēmtɛn rímēn mébê nēŋgáne míme Yesu Krístəə mémēbēē.

⁶ Abédé nyaa eche Dyõb ádíí,

boŋ kénê, enkênwóngé mewēmtɛn nén aá móchagned nén mósó bó Dyõb bétás.

⁷ Enkëntédte yāl etógnén,

boŋ ambɛl eche yɔl nɛŋgáne mbaledɛ,
bɛnchyāā-’ɛ mó nɛɛ moonyoŋ.

⁸ Ade ábédé nɛɛ moonyoŋ, ansudéd eche yɔl, ákwɛntén-ne
awé.

Ankwɛntén áwé kááŋ ne kwééd e awɔg.

⁹ Né-ɔɔ, Dyɔb dɛmbɛ mó etál éche étómténé achab ámín,
ábɛ-’ɛ mó dín áde átómé mín mésyāā.

¹⁰ Dyɔb dɛmbɛl nɛn ábɛl boŋ á dín áde Yesue,
nhəgtéd nɛsyāāl nɛbwɔg mebóbóŋ,
ké nhəgtéd nɛme nɛdé á nkoŋ nímín, á nkɔŋ nɛsɛ, ké’ɛ á mbwɔg
e baásɛ.

¹¹ Moosyāāl áhɔb aá Yesu Krístəə mó adé Səŋgwéé,
ábɛl Dyɔb Titɛɛ ákud edúbé.

Nyébé átínté e bad ngáne tintine

¹² A-baányan bé edəŋge, ngáne nyéyógkɛ’áá mekan abɛl
nɛme Dyɔb áhɔbé aá nyébel áde nɛbédé ne nyé, édé etógnɛn
bwāmbwam bán nyébel mekan nɛme áhɔbé aá nyébel, bɔɔb
áde méesaá ne nyé. Nyéwɔŋ mbwɔg nɛ Dyɔb áte nyésuded-
te yɔl á’sɔ é’ Dyɔb. Nyéwan áte bwāmbwam ábɛl mekan
nɛme Dyɔb áhɛdɛɛ, ábɛl boŋ e’soosɔŋ ábɛ nyékúdé, é’lɔn
mbon. ¹³ Nyébel nɛ áyāle Dyɔb áde ne nyé pónde ésyāā, ábɛl
nyéwɔŋ nɛm ábɛl mekan mé bwām nɛmé áhɛdɛɛ aá nyébel,
nyébenle-’ɛ mó. ¹⁴ Nyébele’ chɔm ésyāāl ésebán nyényonŋe
áte, nyɛpentan-ne. ¹⁵ Nyébele nɛn ábɛl boŋ modmod eehóbé’
aá nyéwɔɔ atón dé mbéb ké á hóg á yɔl, nyésəŋ-’ɛ. Nɛn débɛl
nyéɛbɛ bán bé Dyɔb ábɛ béewɔɔ atón dé mbéb ké á hóg á yɔl,
ábɛ bédé átínté e bad bé mbéb ábɛ bébele mbéb pónde ésyāā.
Nyédé átínté echáb á nkɔŋsɛ-te nɛŋgáne betintine ábɛ bɛpɛne’.
¹⁶ Nyébele nɛn akal áde nyékaleɛ nkalan nɛmé nɛpɛene’ alongé
áde déemaá’. Nzé nyébele nɛn mɛbɛ kúmbe ne nyé á epun
éche Krístəə ápɛɛ áyāle nɛn délúmɛd bán awan áde nɛwáné’áá
áte ne ntú nɛme nɛbélé, béɛbɔɔ’ɛ. ¹⁷ Mɛbɛ nɛŋgáne nɛɔm e
mín echɛ bésyógɛ ámín e nsón nɛme nyébelɛɛ, nɛŋgáne mɛndɛ,
áyāle adúbe áde nyédúbɛ. Nhele-se nɛkúd metake, nwé-’ɛ
áyāle nkale’ nkalan nɛ bwām melemlɛm ngáne nyémpɛ áyāle
nyédúbɛ nɛm nɛkalan nɛ bwām. Boŋ kɛnɛ ndé menyinŋe
mɛwɔgɛn-ne nyé moosyāāl menyinŋe. ¹⁸ Melemlɛm nɛ dɔɔ
nyémpɛ nyétəŋgɛné menyinŋe awɔg, nyéwɔgɛn-ne mémpɛ
menyinŋe.

Paale atelé təŋgene Timotie bó Epafroditus

¹⁹ Nzé édé á ntii nɛme Səŋgú Yesue, nwɔɔ nɛm álóm Tim-
otie áwɛn mwāmpín nɛ pónde, ábɛl boŋ póle éche mɛwɔgkɛ
áyāle echɛn, éwɛd mɛ nɛm á abum. ²⁰ Meewɔɔ’ɛ modmod
ampɛɛ nɛɛ mó awé akoó nɛm nɛm awɔŋ ádəŋ dé ábii ngáne
nyédíí. ²¹ Nhóbe nɛn áyāle bad ábɛ bɛlyógɛ ásɛ échab yɔl

chóo bétōṅtanné, béebeléé ngáne Yesu Krístəə áhedeé aá bébel.
 22 Nyé bĕn nyébíí ngáne Timotiε álúmté aá móbēle nsón
 bwām. Abelé nsón ne me ákal nkalaṅ mí bwām ngáne mwān
 ábeléé nsón ne sáá. 23 Né-ṓṓ, nlyágé nlém meé mēlōm mó áwēn
 áde ményínnē ngáne mekan mébēennē me.

24 Ndúbpé-ε nén meé Sánḡwéé ábĕl mwāmpĭn mí pónde
 mmĕn ámpĕ mépĕ áwēn.

25 Nnyíné nén meé édé etógnén me álóm awed mwānyan
 Epafroditus áwēn. Abele nsón míme Krístəə ne me, awōṅgan-
 ne átāṅgen bad ábe bétāṅgan nkalaṅ mí bwām, mó-'aá abéde
 nĕṅgáne mészēze míme nyélómé áwōṅgen me. 26 Awóó nlém
 áte bwāmbwam ányín nyé moosyáál, anwóg-ke ndutul áde
 áwógé bán nyéwógé bán mōnkolé. 27 Edé mbále bán ankolé,
 ápōn-ne káāṅ ne awé. Boṅ Dyōb dénwōḡ mó ngəl, saá-kaá
 mwēmpen, Dyōb dénwōḡ mémpĕ ngəl. Enkĕnkwenténné aá
 áwĕ ábel boṅ meénabpĕ abé á ndutul-tĕ. 28 Né-ṓṓ, nwóó nlém
 áte bwāmbwam álóm mó áwēn ábel boṅ nyéwōḡ menyīṅge
 ányín mó ámpĕ, me-ε ámpĕ meébūdĕ atag áte áyāl echĕn.
 29 Né-ṓṓ, nyébĕ menyīṅge ákob mó nken áyāle adúbpé Sánḡwéé
 ngáne nyémpĕ nyédúbpĕ, nyébage-ε bad nĕṅgáne mó edúbé.
 30 Nyébage mó edúbé áyāle ampon awé, abé-ε á nsəl ní soṅ
 abele áde ábenléé Krístəə. Ambel nén ábel boṅ áwōṅgen me
 ábel nsón míme nyébĕn nyéehēle'aá-se nyébel.

3

Bad ábe bédúbpĕ Yesuε

bóo békobnad á'sō é' Dyōb

1 Asóged a-baányan, nyébĕ menyīṅge abé áde nyédíí mod
 nhóg ne Sánḡwéé. Eetagtéé me átele nyé mekan míme ménsēbēē
 nyé atele. Nén ádíí ákəə nyé. 2 Nyétéd pónde ne ábĕ e'bébtéd
 é' bad. Echĕ mbwé, bad ábe béhóbe bán bétāṅgéné mod
 ayag. 3 Syánē-εε báyágé nyaa echĕ etāṅgéné. Edəədəṅ éwōṅgan
 syánē ábe Dyōb edúbé ngáne débēnléé mó. Syánē dedé
 menyīṅge ngáne dédíí ne Yesu Krístəə. Debíí bán baányon
 béeheléé-se béwōṅgĕn syánē. 4 Kénĕ mmĕn nwóó nzəm ályág
 nlém á yāl e mekan mé moonyon. Kénzĕé átínté echĕn awĕ
 awémténé aá mówóó nzəm ásum nlém á yāl e mekan mé
 moonyon né nwóó nzəm tómaa nĕ. 5 Ade béchyáá me bĕn'yág
 me ámbíd e epun saámbé. Ndíí mod a Israel awĕ abídé
 á túmbé e Benjamin. Echem sáṅ ne nyan bĕbédéε bad bé
 Hĭbru. Mbédéε mod a Farisia, rĭhídĕ mbéndé ngáne éhóbeé.
 6 Menwōṅ kán áte bwāmbwam nyaa echĕ nĕ dĕmbēnlé rĭtagté
 elad é bad bé Krĭsto. Modmod eéhele'aá-se ahób aá nwóó
 atón dé mbéb ké ahóg áyāl, áyāle nhídé'aá mbéndé é bad
 bé Israel ésyāál. 7 Boṅ ábĕ bwĕm é'syāál ábe rĭnyíné'aá néε

nsyáŋ béesaá dyam dé abelen bɔɔb, áyāle chõm éche Krístæ ábénlé me. ⁸ Saké nê dẽmpen, nnyíne chõm esyāäl meé éesaá dyamdyam nzé nhágténé chõ ne ndāle e dyam echẽ edé ábii Yesu Krístæ, awem Sánjgwéé. Áyāl echẽ chõm esyāäl éesaá dyam dé abelen, nnyíne-’ε chõ nêŋgáne mbinde ábel boŋ mbii Krístæ, ⁹ mbê-’ε mod nhóg ne mó. Saké ahíd á mbéndé dɔɔ ákáká boŋ níkobnéd á’sõ é’ Dyõb. Boŋ nkõbnédé á’sõ é’ Dyõb áyāle ndúbpe Krístæ. Dyõb-paá ábélé boŋ níkobnéd áwe e’sõ áyāle ndúbpe Krístæ. ¹⁰ Ndæá meé mbii Krístæ níwõŋ-’ε ngíne echẽ ánwõŋgẽ áde ámpuú’é. Ndæá meé mbê níkude metake melemlem ngáne ánkudté. Ndæá-’ε meé níkud metake ngáne ánkudté kááŋ béwúu me ngáne bénwúú’é mó. ¹¹ Nlyágé nlém nén meé nímén mésyāäl mébenléd ábel boŋ Dyõb ápuud me ámbíd e kwééd echẽm.

*Paale aá mɔwane áte
ápid mam á asóg bwám*

¹² Meehóbéé nén meé mmaá nímén mekan amad ké’ε meé mmaá atyéem á menzii mésyāäl. Boŋ ndii nwane áte ábẽ nyaa e mod echẽ Yesu Krístæ áhédé’áá aá mbê áde ápwédé me. ¹³ A-baányan, meehóbéé nén meé mmadé chõm esyāäl. Boŋ dyam ahóg áde mbeléé ádíi, áchaten mekan míme métómé ámbíd ne áwan áte áhíd mekan míme méhúé’ á’sõ. ¹⁴ Ndii nwane áte áke á’sõ kááŋ nípe wéé nítáŋgéné asóg ábel boŋ níkud nsábe míme Dyõb ábánnédé me ádyõb. Achênle me aá níke ádyõb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹⁵ Syánẽ moosyāäl awẽ demaá akwõg á adúbe tẽ déwále nímén melemlem mé mewẽmten tâŋgene nímén mekan. Boŋ nzé édé bán nyẽwóó mewẽmten mémpẽe tâŋgene nímén mekan, né Dyõb déwõŋgẽn nyé ásoŋten mó bwám. ¹⁶ Kénê-’ε detáŋgéné déhídẽ mekan míme syánẽ demáá abii.

¹⁷ A-baányan, nyéladten nyébê nyéhíde nímmem mekuu, nyénõne-’ε bad ábe bébele ngáne nyényinnẽ ngáne sébéláá. ¹⁸ Nkánlé’áá nyé ngen ne ngen, bɔɔb-pe ámpẽ nlánge nyé ne mésoð tâŋgene bad híin ábe nímmáb mbeltéd nílúmtéé nén bán bédé bad bé ekoyí tâŋgene nkalan míme níhóbe kwééd eche Krístæ áwédé á awõg. ¹⁹ Echén ndín é bad ádad asóg ádíi dũ á muú. Chõm éche ekamlan bó édíi mekan mé esíí mé ekob é yāl. Bédáá ábel mekan míme bétáŋgéné békwaŋgne. Mekan mé nkõŋsé mẽmpen-naá békamtanné. ²⁰ Boŋ syánẽ pen dedii bad ábe echab mbwóg édíí ádyõb. Desine-’ε awesyánẽ Nsoode, Sánjú Yesu Krístæ bán ábíid ádyõb átim ámbíd á nkõŋsé. ²¹ Ábenléd eche ngíne eche ábenladté ákamlen chõm esyāäl, áhãŋlen échesyánẽ yāl é nkõŋsé, yāl éche éewóo ngíne, ábel boŋ dékud ndāle é yāl ngáne ánkudté áde Dyõb dẽmpuúdté mó.

4

Paale abagé elébé

¹ A-baányan, ndə́ə nyé anyín ámpē áyāle ndə́ə nyé bwāmbwam. Nyébelé ndé menyinje nyédé-'ε nēngáne nsábe nímēm áyāl e nsón níme núbélé. Né-ə́, a-baányan bé edənge, nyébē nyésuṃ mekuu tən̄gene adúbe áde nyédúbpé Sāngwéé.

² Ncháa nén méé Yudia bó Sintike bēbē á nchemten áyāle bó bad bēbe bédii baányan bé Krísto. ³ Nlānge wēmpē, awem nsón a nsón awē nlyágé nlém áyāl, nhede méé éwōngen ábén bebaád ábé nsan. Ábén bebaád bēbe, Klemene ne bad bé nsón bēmpēe bēbédé me benben. Syáábṓ sébelé ntú ábel bon ríhel nkalan mí bwām akal. Mmab mīn mésyā́l méde á kálag e alongé. ⁴ Nyébē menyinje pónde ésyā́l áyāle nyédii bad ábe Sāngwéé. Nhóbe ámpē, nyébē menyinje. ⁵ Abé áden álúmed á'sō é' bad bésyā́l nén bán nyēchedne bad yāl. Sāngwéé akwogé ape. ⁶ Nyéētāgē áte áyāl e dyamdyam. Bon pen áyāl e kéchéé éche étané nyé nyékānne Dyōb nén bán ábe nyé chōm éche nyétógnéné. Nzé nyékānne-'ε nyésāgnān mó. ⁷ Nzé nyébelé-'ε nē, Dyōb débēl nyébē nsan, nsan níme ríchábé ámīn tómaa ngáne baányan béhele bésōn̄ten. Mmēn nsan méwōngēn nyé ábel bon nyéētāgē áte abé áde nyédii bad ábe Yesu Krístə́.

⁸ Asóged a-baányan, nyékamtan ábén bwēm pónde ésyā́l. Nyékamtan kéchéé éche édé mbále, kéchéé éche ékwógnédé chōm éche ebóó, kéchéé éche étāngéné, kéchéé éche éewóó atón dé mbéb áyāl, kéchéé éche bad bétāngéné adəng ne kéchéé éche nyényíné bán ébṓgnédé nyé. Nyékamtan mekan níme mébóó bwāmbwam ne níme bad béhóbéé bán mébóó. Echén ndín é mam chṓo nyétāngéné ahé á mewēmtēn-tē pónde ésyā́l. ⁹ Kéchéé éche n'yágté nyé bon nyékōb-pe ne kéchéé éche nyéwógé áwēm ne éche nyényíné néε núbélé, nyébele chó. Nzé nyébele nén, Dyōb, mó awé abage nsan, ábē ne nyé.

Paale aságnéné nwōngen níme ákudé

¹⁰ Abé áde rídii mod awe Sāngwéé, ábélé ndé menyinje bwāmbwam, áyāle káəngne á asóg nyélúmté bán nyébōngē me. Mbíi nén méé nyéwóó mewēmtēn ábóo me pónde ésyā́l, bon etál éebagnedéé nyé ábel áned. ¹¹ Meehóbéé nén áyāle ntóge' chōm. N'yákgkē ákob kéchéé éche étané me á alongé. ¹² Mbíi ngáne mod ábāgkē ésebán awóó chōm éche átógnéné, mbíi-'ε ngáne ébāgkē mod ábud dé awōng chōm éche átógnéné. Mmēnténé ákob kéchéé éche étané me. Mmēnténé abé áde núbúde chōm éche nidyákgkē awōng, nímēntēn-ne ádyεε nzaa. Mmēnténé ábē áde n'wóó tómaa ngáne nítógnéné, nímēntēn-ne abé áde méewóó-'ε chōm éche nítógnéné. ¹³ Kéchéé éche étáne me, ngine eche Krístə́ abagéé me ébēl métōm chó áte.

¹⁴ Nyêbelé bwâm âwóngen με áyāl e nímêm metake.
¹⁵ Nyé bad bé Filipi nyêbíí bwâm nén bán áde núbóótédé nkalaní ní bwâm akal áde mbídé á Masedonia, nyé bñpen-εέ nyêbédé mwembé níme ménwōngēn με. ¹⁶ Ké áde mémbeē á dyad á Tesalonika, nyênlómé με nwōngen ngen ne ngen.
¹⁷ Meehóbéé nén áyāle nhede μεé nyélómme με nde. Bon nhede μεé rínyine' ngáne Dyōb ánamtéé nyé anamed ne anamed. ¹⁸ Nkudé chōm ésyāāl éche nyékélómēē με, nkūd-te ké tómaa nê. Epafrodituse ampiinéd με bwēm ábe nyénlómēē με. Edíi byánán nyêbagé Dyōb nde eche ewóó elod é bwâm. Dyōb ákóbé nímé mende, mébōñnéde-'ε mó. ¹⁹ Adém Dyōb débē-'ε nyé kéchéé éche nyétógnéné átínté e nímē nkúú mé nhōn, mbwiined ne Yesu Krístā. ²⁰ Ehúmé ébê ne áded Dyōb, awêd Titée á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

Melenten mé asóg

²¹ Nyéleled bad bé Dyōb bésyāāl ábe bédúbpé Yesu Krístā. Abesyánē baányan ábe bédé ne με bélómmé nyé melenten.
²² Bad bé Krísto bésyāāl bélómmé nyé melenten, bwāmbwam abum á ndáb áde Kaisεε. ²³ Nsimé níme Sánjú Yesu Krístā núbê ne nyé moosyāāl.

Kálag echë Paale áténlé Baá Kolose Ndibned ní kálag

Paale, mbapere a nlomag nhóg awe Yesu Krístæ mós antël enén kálag áde ádíí á mbwog á dyad á Roma. Antelé bad bé dyad á Kolose. Saké Paale andibé mwembé míme níbéde á Kolose. Epafrase mós andibé mwembé míme níbéde áwed. Epafrase ambé á dyad á Efesus. Anwóg eyale é Dyöb áwed, adúbe-’ε Yesu Krístæ. Anhidnéd échë eyale, áke ákal chó á Kolose, ádíbe-’ε mwembé áwed. Ambíd e pónde, Paale anwóg nén bán bemeléede bé metóm bépééné ayáge áde déeboó á mwembé-te wê. Abé bemeléede býágté’áá nén bán, kénzéé awë ahede’ Dyöb abíi, awë ahede-’ε e’sooson akud, atáñgéné nées ábageé ngíne ne benkamlene bé nkõjsé edúbé. Bán mod atáñgéné-’ε nées áhídeé mbéndé nées áyag mod ne áhíd mbéndé émpée táñgene ndyééd échë mod éétáñgenéé adyé, ne ekud é mam émpée. Mmén mekan mésyāāl-lóó mós mēnkāñ bon Paale áténlé bad bé mwembé mé Kolose enén kálag, áléb bó ábel bébíi mbále táñgene Yesu Krístæ ákamlen bad bésyāāl ne ákamlen ngíne é nkõñ rísé ne nímin. Mwēnpēn-naá ahele ahúd syáné á mbéb-te.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-8

Nsón míme Krístæ 1.9-2.19

Alonjé dékōālē ábe ne Krístæ 2.20-4.6

Nsógten 4.7-18

Paale alómmé bad melenten

¹ Me Paale, mbapere a nlomag nhóg awë Yesu Krístæ, ngáne Dyöb átíídé me-éé ntenlé nyé enén kálag. Se Timoti, awesyánē mwānyañ a Krísto, sélomme nyé melenten. ² Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyéde á dyad á Kolose. Nyéde ne Krístæ, nyéhíde-’ε mós ne nlém nhóg. Nsimé ne nsañ ní Dyöb Titée awêd mbé ne nyé.

Paale aságnéné Dyöb á mekáne-té

³ Pónde téé sēkānnad nyé, sēsāgnān Dyöb, Sáá awë awed Sāngwéé, Yesu Krístæ. ⁴ Sēsāgnan Dyöb áyāle sēwógé bán nyédúbpé Yesu Krístæ, nyédaá-’ε bad bé Dyöb bésyāāl. ⁵ Sébíi nén bán nyébele’ nê áyāle nyésumé nlém nén bán nyéēkūd nnam míme Dyöb ákõñnéde nyé ámin. Nyēmmād mam awóg táñgene míme nnam áde bésébpé nyé nkalanj ní bwām ní mbále akale. ⁶ Mmén nkalanj ní bwām mé nsimé ní Dyöb ríkanlad mebwóg ne mebwóg ríkg á’sō. Epun e é’só éche

nyéwógé nyênsóntén bán Dyöb ákónté nlém ní bwâm awón ne bad bé mbéb. ⁷ Epafrase, mbaledε awe Yesu Krístæ mós ankalé nyé nímê nkalan. Adíí mod awě syáábō sêbele' nsón, sêdâ-ε mós bwâmbwam. Abenle' Yesu Krístæ ne nlém nhóg. Abé áde adíí-ε ne nyé, nsón níme séntāngēnnē abel mós ábeléé. ⁸ Mós alánge-ε sé aá Edáádān é Dyöb ébéle nyédáá bad bé Dyöb.

⁹ Né-ó, bootya pónde echě séwógé nímén mam, sêkânnad nyé pónde téé. Sêkânné nén bán Dyöb ábel nyékon chóm éche áhedéé aá nyébel asónten. Sêkânné nén bán Dyöb ábe nyé debyéé ne nsónten ábel nyésónten mam mé Edáádān bwâm. ¹⁰ Nê débēl ádēn alongé débē ngáne alongé áde bad bé Dyöb átāngéné abé. Nyéébele' mam nímē méwógte mós menyinge. Mekan mé bwâm mós ne mós-éé nyébeléé. Nyaa echě nyésóntēn-naá Dyöb, échāgkē acháge ne acháge. ¹¹ Sêkânné-ε ámpē nén bán, Dyöb ábē áwēd nyé áte ne echě ngum echě echabé ámín, ábel nén nyéhel awesen, nyékan nlém, nyébé-ε menyinge áyāl e mam mésyāāl. ¹² Nyéēsāgnēn Titée áyāle chóm ésyāāl. Mós-áá abelé bon nyékwognéd ábē bad ábe békobe akab á bwēm ábe ákóhéné abē bad hóm áde e'nyinen bé ekíde é'díí. ¹³ Ahúde syánē ásē e ngíne e nkamlene a ehíntén, apééné syánē ásē e nkamlen níme awe Mwān a nlém. ¹⁴ Dyöb álágséné syánē nímēd mbéb akōde áde ákódté syánē ne mekií níme awe Mwān ásyógé á awōg.

¹⁵ Modmod eenyinnéé Dyöb díí. Bon bad bénsóntēn ngáne Dyöb adíí áde bényiné Krístæ áyāle adíí nwágén ní Dyöb. ¹⁶ Edé nê áyāle, mbwiined ne Krístæ dós Dyöb áhágé bwēm é'syāāl á nkon ní mín ne rísé. Ahágé bwēm ábē bényinnéé díí ne ábē béenyinnéé díí. Mós ahágé benkamlene, ne ngíne ésyāāl. Dyöb áhágé bwēm é'syāāl mbwiined ne mós, mós-áá Dyöb áhágkē ábē bwēm é'syāāl. ¹⁷ Bédēhób bán bēhāge' kéchéé á nkōhsé-te né Krístæ adé alongé. Mós-áá akáá bon bwēm é'syāāl ébē á e'díí. ¹⁸ Mós adé nló níme bad ábe bédúbpe mós, bós-áá bédé nēngáne eche yāl. Mós abage ábē bad alongé áyāle mós adé mod a'sós awě Dyöb apúúdté awě ábē-ε abé ne abé. Nén dēmbēnléd ábel nén ábē nkamlene ámín mekan mésyāāl. ¹⁹ Mmén mekan méde nê áyāle nén Dyöb dēn-éé ádē. ²⁰ Dyöb dēmbēl nén aá chóm ésyāāl étim ásē ne mós Dyöb mbwiined ne Krístæ. Abén bwēm é'bédé bwēm bé nkon rísé ne bwēm bé nkon ní mín áyāle asyōg ádē awe Mwān ásyógé mekií á awōg. Bōōb-pōō, chóm ésyāāl éhele ébē nsañ ne Dyöb.

²¹ Nyé ne nyé nyēmbé nchabned ne Dyöb, nyáābe Dyöb nyéebédéé áyāle mewēmtēn mé mbéb níme nyénwōh'é ne mbéltéd mé mbéb níme nyébélé'áá. ²² Bon bōōb, Dyöb ábéle nyétimé ásē ne mós, awé áde awe Mwān Krístæ awě abédé moonyon áwédé á awōg. Dyöb dēmbēl nê ábel nén nyébé

wée módíí, nyébê bad ábe básáá, nyéewóó atón dé mbéb ké ahóg á yál, béékōbnē-’ε nyé awusé ké ahóg. ²³ Ebê nén bán áden adúbe adíi awúú áte nyéehúdé-’ε mekuu ásē ne asum áde nyésumé nlém áyāl e nkalanj ní bwâm níme nyéwógé. Mmê nkalanj ní bwâm níme nyémáá awóg, rídíi nkalanj níme níkanlédé nkōjsé áte nisyāāl mó-’aá me Paale, nítimé mbaledε a Dyōb ákal.

Nsón níme Paale

²⁴ Ndé menyinje bōob ne metake níme níkudεé áyāl echên. Ngáne níkudεé nímén metake, mmade metake níme Yesue níme níntāngéné abé, áyāl eche yál, nédē bad ábe bédúbpé mó. ²⁵ Dyōb ábélé me mbaledε ábele bad ábe bédúbpé Krístā. Alómé me aá níkonj nyé échē eyale akale bwâm. ²⁶ Bōód, échē eyale émbē dyam ádē bad bénkēnsōnténné. Boj bōob ábele ábē bad bēbíí ch́. ²⁷ Dyōb áhede’ nén aá ábē bad bēbíi nén bán nhōn ne ehúmé éche Krístā édé káōj ne ne bad ábe béesē bad bé Israel. Kun eché edé áwēd-te edíi nén bán, nyésum nlém nén bán nyéékūd ehúmé éche Dyōb áhóbé aá móōbē ábē bad. ²⁸ Né-’aá ákás boj sélāngē bad tāngene Krístā kéhéé wée sékagké. Sélébe’, séyāgtē-’ε bó ne debyéé ásyāāl áde Dyōb ábágé sé. Sēbele nē áyāle sēhede nén bán békobned á’sō é’ Dyōb nēngáne bad ábe mekuu mémáá awédned ásē á adúbeté. ²⁹ Boj nwane áte bwámbwam. Ngum echē Krístā eche edé me áte, ch́-’ε ebage me ngíne áwan áte.

2

¹ Ndáá meé nyébíi ngáne níkémpεé awan áte áyāl echên, ne áyāl e bad bé dyad á Laudesia, nyébíi-’ε ngáne níkémpεé awan áte áyāl e bad bēmpēe ábe béenyinnē me díid. ² Mbele nē áwéd bó nlém á abum ábel boj edānge éche édé átínté echên ébel nyébê mod nhóg. Nhede me nyáábōo nyésum nlém ne asum ásyāāl nēe bad ábe básōnténé dyam á Dyōb áde bad bénkēnsōnténné. Adē dyam-me adíi Krístā mwēn. ³ Krístā móō ahēle ábēl boj nyēwōnj debyéé ásōntēn mekan mé Dyōb. Mmē mekan médé etógnén bwámbwam. ⁴ Nlānge nyé nén ábel boj mod eédogné nyé e’nyin bé nsāl áte se nyēwémtn nén bán dyam áde álāngεé nyé átāngéné. ⁵ Ndáá meé nyébíi nén bán kénéε mmēn méesaá ne nyé, ndé ne nyé é edáádā. Kénéε méesaá-’aá ne nyé, ndé menyinje nén adúbe áde nyédúbpé Krístā ályágé áde ngíne.

*Bad bé Krísto béesaá dsē
e mbéndé é nkōjsé ámpε*

⁶ Né-óó, ngáne nyékóbé Krístā nēε Sāngwéé awên, nyébê nyébele’ ngáne áhedeé. ⁷ Adúbe áde nyédúbpé chōm-éε ábēn bemeléede béyágté nyé édé mbále. Nyéságnan-ne Dyōb

póndé té áyāle chōm ésyāāl. ⁸ Nyéēmwāg-se mod atéd nyé ntān áhíd e'hóhó bé áyáge dé metóm áde báyágteé. Ayáge ádē báyágteé nyé ádíi ayáge ádē békóbé wée ábāb betaa ne áde áhíde mbéndé é mekan mé nkōṣsé. Adē ayáge ádíi ayáge ádē áhúú ne baányonṅ ngēn dééhúú'é ne Krístā. ⁹ Nyéēmwāg-se ábē bemeléede bé metóm bédog nyé áyāle nēn ngíne ne abé á Dyōb ádé yāl e moonyonṅ echē Krístā áte. ¹⁰ Né-ṵṵ, nyélóné mbon áyāle nēn nyédé ne Krístā, Mó-'aá akamlan ngíne ne benkamlenε bésyāāl. ¹¹ Abé ádē nyédíi ne Krístā, Krístā ayagé nyé. Eesaá nēngáne moonyonṅ áyagéé mod. Krístā mó ayagé nyé é edáádān-tē. Ahúde áden abé dé mbéb. ¹² Ade bēndusénne nyé, édé née nyēnwé, béliímé nyé, Dyōb ápūūd-te nyé ne Krístā. Nēn dēmbenléd ne nyé áyāle nyēndúbé nēn bán ngíne e Dyōb echē epuúdté Krístā epuúdté nyémpē. ¹³ Ngen e'só nyēmbé byánán nyéwédé áyāle nyébóó'aá mbéndé é Dyōb. Ene póndé-'ε né Krístā ééhūdēē nyé abé dé mbéb áyāl. Bonṅ bṵṵb, Dyōb ábágé nyé alongé dékṵṵlē apuud áde apúúdté syánē ne Krístā. Alágséné syánē nímed mbéb nísyāāl. ¹⁴ Edé nēngáne apínné mbéb níme syánē wée ántenlé mó. Nédē nímé mbéb méesaá ámpē. Dyōb ábómmé nímé mbéb á awṵg abome áde bébómmé Krístā á awṵg bonṅ awé-'ε. ¹⁵ Dyōb déntōm ngíne ne benkamlenε bé nkōṣsé áte. Atóm áde ántōmmē bó, dényínnéd ne moosyāāl ne awé áde Krístā ánwēē á awṵg.

¹⁶ Né-ṵṵ, nyéēmwāg-se bad bēlāngē nyé bán nyébelé awusé áyāle nyédyákgē donṅe dé medyé, ké'ε áyāle nyémwágkē donṅe dé mmíítéd, ké'ε áyāle nyéebāgkē donṅe á ngande áse, ké'ε ngande echē ebāg nzé ngōn étúbé túbén, ké'ε ngande e Epun é Nkóme áte. ¹⁷ Echē mbéndé ésyāāl ébédé-'ε née e'díidṅge ábē é'lúmté'aá mam mé bwām níme Dyōb déntāngēnnē alóm. Krístā mó-'aá alónté nímé mam mésyāāl. ¹⁸ Nyéēmwāg-se mod anyágéd nyé aá nyétāngéné yāl asuded. Nyéēmwāg-ke se mod anyágéd nyé nēn aá nyétāngéné ángel edúbé abε ngáne ábageé. Nzé nyébelé nē né nyéebōd ndε echē Dyōb áhóbé aá mṵṵbē nyé. Kénzée awē ayágte' nē, ahóbe' aá mṵnyíne á ndóg-te. Ene ndín e mod edé kúmbe ngēn ne mekan mé mbéb níme níbide' mó á nlém-tē, bonṅ eewóó'ε nzōm ké póg ábē. ¹⁹ Ene ndín e mod esógé Krístā awē adé nló mí bad ábe bédúbpé adúbe. Ngáne nló níkamlanné yāl esyāál, melemlem nē dṵṵ Krístā ákamlanné bad ábe bédúbpé mó bésyāāl ábel bēbē mod nhóg. Ngáne nsid níladeé mebōn mé yāl mé mod bonṅ abé mod nhóg, nē dṵṵ Krístā áladeé bad ábe bédúbpé mó ábē mod nhóg áse echē. Mmē nlatén níkwoge-'ε ngáne Dyōb átífidé.

Awé ne ábē á alongé ne Krístā

20 Edé bɔɔb byánán awé áde Krístəə áwédé, nyêwédé ne mɔ́. Né-ɔ́ nyéesaá ásē e mbéndé é nkõjsé ámpē. Cheé-ɔ́ ékáá boŋ nyébé nyéhídé' échê mbéndé byánán nkõjsé nídi níkamlan nyé? 21 Abê bemeléede bé metóm belânge nyé nén bán, “Nyéechánge échén, nyéewóglán échíníí á nsəl, nyéēsítán échê.” 22 Echê mbéndé ésyā́l éne' bwēm ábē béebāg dyamdyam ámpē nzé mod amaá bó abenled. Echê mbéndé édíí mbéndé ne ayáge áde bad bēn bēhāgné nló. 23 Echê mbéndé ébelé ényínnā́d byánán édé debyéé áte bwāmbwam áyāle nén, éyágte bad nén bán bēn bétāngéné néé béwóó nlém ábel mekan níme mékámé abel, álúmed nén bán békoo Dyõb ahíd. Eyágte bad bán bésuded yāl, bébane-’ε yāl á metake-tê bwāmbwam. Boŋ ké bad bēnhūū échê mbéndé ahíd, éheléé bó awõngen ásóg mewēmtēn mé mbéb awóŋ.

3

1 Edé bɔɔb byánán apuud áde Dyõb ápuúdté Krístəə, nyémpē nyêpuúde ne mɔ́. Né-ɔ́, nyébê nyõngé áyāl e mam mé mīn, wée Krístəə ádíí á nkamlēn á ekáá émbáá é Dyõb. 2 Nyébê nyésum nlém áyāl e mam mé mīn, nyéésūmē nlém áyāl e mam mé nkõjsé. 3 Nyébíí nén bán, awé áde Krístəə áwédé, édé nēngáne nyémpē nyêwédé. 4 Krístəə mɔ́ ádé alongé ádēd, áde ápéé-’ε á nkõjsé-te wén nyémpē nyéēbē ne mɔ́ ne ehúmé ésyā́l.

Alongé dé nchun ne alongé dékōlē

5 Né-ɔ́, nyéhúd mekan mé ekob é yāl nlém ne ahúd ásyā́l. Nyéhúd nlém áyāl e mam nēngáne, akáb dé mesón, mbinde é mekan, esíí é mam mé ekob é yāl, áwóŋ mewēmtēn mé mbéb ne ngoód. Nzé nyéde ngoód né édé nēngáne nyébage Dyõb démpēe edúbé. 6 Dyõb dékōgsēn bad bésyā́l ábē bébele' échén ndín e mekan. Echén ndín é mekan éliŋse' Dyõb, né-ɔ́, ákōgsēn bad ábe bébele chó hēén. 7 Echén ndín é mekan chóo nyébéláá ngen e e'só, áde esíí é mekan mé nkõjsé ékámlánnáá nyé. 8 Boŋ bɔɔb mekan nēngáne meliŋgá, péł, ekoyí, ábébed mod dīn, ne ábéb nsəl áte, nyétāngéné mɔ́ asóg dé abel. 9 Nyéēkanlé' nhóg ne aníníí metóm. Nyéēbelé' nímén mekan ngáne édíí bán nyémaá áden abé dé mbeltéd mé mbéb atēde. 10 Bɔɔb-pɔ́o nyémaá nkob mékōlē ahé. Dyõb áhédé nyé áden alongé dékōlē áte, akwogte-’ε dó ábel nyébê néé mɔ́, nyékon-’ε mɔ́ awē ahegé nyé abii bwām. Awóŋ áde nyéwóó áden alongé dékōlē ábélé 11 nhāŋlén méesaá áfintē e mod awē adé mod a Israel ne awē eesē, ké’ε mod awē béyáge ne awē béeyageé. Ken mod adé mod a nken-ε, ken mod e ahín-tē-yε, ken ntāŋ-ε, ken kunze-yε. Krístəə mɔ́ adé dyam ásyā́l adé-’ε bó mod asyā́l áte.

12 Né-ɔ́, nyétāngéné nlém ní ngəl awóŋ, nyétāngéné nlém aboŋ, nyétāngéné-’ε yāl asuded. Nyétāngéné apwiited,

nyêtánǵéné-’ε awεsen. ¹³ Nyêtánǵéné nhóg ne aníníí awεsen. Nzé mod bó waáb békúú waáb álagsén mó. Ngáne Sánǵwéé álagséné nyé, nyémpē nyêtánǵéné nyélagsén nhóg ne aníníí. ¹⁴ Amin e nímén mésyāāl, nyédəŋ nhóg ne aníníí. Edəŋge chóo élade’ chǒm ésyāāl. ¹⁵ Krístəə abelé nyédé nsəŋ ne nhóg ne aníníí. Né-ɔ́ nímê nsəŋ nítánǵéné chǒm ésyāāl échē nyébeleé alyáged. Nyêtánǵéné nyésāgnēn-ne Dyǒb pǒndé ésyāāl. ¹⁶ Eyale éche Krístəə ébê nyé á nlém-tê bwám abé ne abé. Nyébenlad échē eyale ne debyéé ásyāāl áyáged ne áléb nhóg ne aníníí. Nyékǒnne’ Dyǒb ngəse éche édé á kálag e Dyǒb. Nyékǒnne’ Dyǒb ngəse éche ékêmté’ Dyǒb ne Krístəə, ne nkánǵé ké ríhée níme nípíidé nyé ákéméd Dyǒb. Nyékǒnne’ mó ásəŋnən mó ne nlém nisyāāl. ¹⁷ Kéchée échē nyéhóbéé, ké’ε échē nyébeleé, nyébele chó á dīn áde Sánǵú Yesuε. Nyésāgnan Dyǒb Titée á dīn á Yesu.

Alonǵé dékǒlē áde nyêtánǵéné awǒŋ

¹⁸ Nyé bebaád bé bechóm, nyéwǒgne áben bechóm. Nê dǒo bad ábē bédúbpé Sánǵwéé bétánǵéné abel. ¹⁹ Nyé baachóm ábe nyéwóo bebaád, nyédəŋ ábēn bebaád, nyéētagté-’ε bó ngēn.

²⁰ Nyé bǎnbǎn, nyéwǒgne áben bésáá ne benyaá áyāl e kéchéé échē nyébeleé. Nê dǒo Sánǵwéé ádáá aá nyébel. ²¹ Nyé bésáá bé bǎn, nyéēkanǵé áben bǎn. Nzé nyékanǵte’ bó, né nyésúnte bó yǎl áte. ²² Nyé betǎn, nyéwǒgne áben bewǒŋ pǒndé ésyāāl. Nyéēbenlé bó nsón dásǒ pǒndé échē bényíneé nyé ábel békéméd nyé. Bon nyébenle bó ne nlém nhóg áyāle nén Sánǵwéé mǒs nyébagéé edúbé. ²³ Nsón ké ríhée nímê nyébeleé, nyébele’ mó ne nlém nisyāāl. Nyébele mó, nyébíi-’ε nén bǎn Dyǒb dǒo nyébenléé saké baányon. ²⁴ Nyébíi nén bǎn nyéēkǔd nsábe níme Sánǵwéé ákǒŋnéde ábē bad. Krístəə mó adé mod awē nyékoo-’ε abele. ²⁵ Dyǒb dékǒgsēn kénzée awē abelé mbéb áyāl e mbéb níme ábélé. Dyǒb déekwognádté modmod.

4

¹ Nyé bad ábe nyéwóo betǎn ásē echēn nyéwále áben betǎn nyaa échē Dyǒb áhedeé, nyéchəə-’ε bó bwám. Nyébíi nén bǎn nyémpē nyéwóo mod ámin awē nyédíí ásē échē.

Paale awéde’ bad nlém á abum

² Nyébé nyéwéd yǎl áte á mekáne-tê. Nzé nyékánne-’ε nyébānē nlém ne kéchéé éche nyélanǵéé Dyǒb, nyésāgnēn-ne mó. ³ Nyékánne-tε sémpē ábel nén Dyǒb ánedned sé nzii ákal nkalan tǎŋgene Krístəə níme bad békənsónǵténne bǒod. Mmê nkalan níme níkaléé mǒs níkáá bon mbé á mbwəg. ⁴ Nyékánne’ nén bǎn níkalé mó bwám nyaa échē nítánǵéné abel. ⁵ Nyébii ngáne nyébeleé mekan nzé nyédé ne bad ábe bédúbpē

Křístəə. Póndé téé eche etál ébágné ne nyé, nyéβenle' bó mekan me bwám. ⁶ Nzé nyáábō nyékale', nyéched ehób á nsəl, nyékale póle éche ébonje bad nlém á abum. Nzé nyéβele' nê, né nyéēbī ngáne nyékwentanné kenzéé awě asědté nyé dyam.

Melenten mé asóg

⁷ Tikikuse, mwánned a nlém a Křísto əlāā nyé mam míme méβenlad ne me hén. Mómpē adii mbəlede awě abenle Səngwéé ne nlém nhóg nchoo ne me. ⁸ Nlóme' mó əwēn əbel boŋ əláa nyé ngáne sédíí, əwəd-te nyé nlém á abum. ⁹ Nlóme' bó Onesimus. Onesimuse mómpē adii mwánned a Křísto awesyánē awě dédáá. Mómpē abenle Křístəə ne nlém nhóg. Adii mod awě abídé əwēn dyad. Bó Tikikuse bēlāā nyé mam míme méβenlad hén.

¹⁰ Aristakuse awě súmō bedé á mbwəg hén alěnté nyé. Banabase mwānyan mómpē alěnté nyé. Meməd nyé aláa təngene Makəse. Nzé apedé, nyékob mó nken. ¹¹ Yesue awě béchəgəé bán Justuse, mómpē alente' nyé. Abén bad bēláán bēnpən bōó bédé bad bé Israel əbe bédúbpé Křístəə, əbe syáábō deβele' nsón əkal nkalan təngene nkamlen ní Dyəb. Békəwəd me nlém abum bwāmbwam. ¹² Epafrase mómpē alěnté nyé. Mómpē adii mod awě abídé əwēn dyad, abé-'e mbəlede awe Yesu Křístəə. Akánnad nyé póndé téé. Aá Dyəb dēn əbel nyékoŋ chōm éche əhədéé aá nyéβel abii, nyéβel-le chó. ¹³ Mmēn mbíde' mó mbóŋ nēn məé abelé nsón bwāmbwam əyāle echēn ne əyāl e bad bé Křísto əbe bédé á Laudesia ne á Hirapōlis. ¹⁴ Lukase, dógte awě dédáá bó Demase, bómpē bélómmé nyé melenten. ¹⁵ Nyéłented me bānned bé Křísto əbe bédé á Laudesia. Nyéłented-te me Nimfaa, ne bad əbe bédúbpé bésyāal əbe bébome' əwe ndáb. ¹⁶ Nzé nyémaá enén kálag alán, nyéłóm chó á Laudesia əbel bómpē belán chó. Nyémpē nyényín nēn bán nyéłáá kálag echē níłómmé bad bé Laudesia. ¹⁷ Nyéłáa Achipuse bán anyín nēn aá mómadé nsón míme Səngwéé əbágé mó aá əbel.

¹⁸ Me Paale mmēn-əé mbēnlédé échēm ekáá ətele nyé mímén melenten. Nyéēchatán nēn bán ndé á mbwəg. Nsimé ní Dyəb níβē ne nyé.

Kálag e'só echë Paalε áténlé Baá Tεsalonika Ndibned ní kálag

Dyad á Tεsalonika dós ábédé nló mé alonj á mbwóg e Masedonia. Ade Paalε ábídé á dyad á Filipi, ankĕ á Tεsalonika ádíbē mwembé áwed. Ámbíd e póndé, Paalε anhidé á Tεsalonika áke á dyad á Beria. Anhidé áwed ámpē ákē á dyad á Kōrinto, áwed-taá ákúdé kálag echë mod awë búmō bébele nsón, Timotiε, álómmé mós, áláa mó tñgēne mekan míme méβenlad á mwembé míme nídé á Tεsalonika.

Paalε antelé mwembé míme ndé á Tεsalonika, enén kálag e'só áwéd bó nlém á abum tñgēne adúbe áde bédúbpé Sǎngwéé bédǎj-'ε mós. Áwēd-te, ankamtén bó nyaa e alonjé echë ánwōjgē áde ábédé ne bó, ákōj-'ε bó mekan alúmed áte tñgēne epe éche Krīstǎá ápéé ámpē, éche ěmpēén mpuutéđ áfíntē e mwembé míme ndé á Tεsalonika. Anlúmed bó áte ngáne áwóó nlém áte átim ámbíd áwāb ábel boj áwēđ bó nlém á abum tñgēne mam mémpēe míme ménǎne' ádab adúbe. Anláá bó mekan míme bétǎjgéné ábel áwóged Dyōb menyĩnge ne ngáne alonjé áđǎb átǎjgéné abé asin áde bésinεé epe éche Sǎngwéé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Mesǎgnen ne mekenag 1.2-3.13

Elébé tñgēne abé á bad bé Krīsto 4.1-12

Elébé tñgēne epe éche Krīstǎá 4.13-5.11

Elébé é asóg 5.12-22

Nsógtēn ní kálag 5.23-28

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailase bó Timotiε, με-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme nídé á dyad á Tεsalonika, nyé ábe nyéđé bad ábe Dyōb Titée, nyéβé-'ε bad ábe Sǎngú Yesu Krīstǎá.

Nsimé ne nsaj míme Dyōb mǎbē ne nyé.

Paalε asǎgnan áyāle adúbe

áde bad bé Tεsalonika béwóó

² Sésǎgnan Dyōb áyāl e nyé moosyǎl póndé té, séhāg nyé á mekáne pónde-té nzé sékǎnne'. ³ Nzé sékǎnne' ádeđ Dyōb eched Sǎj, sébelé sékamtán nsón míme nyébeléé áyāle adúbe áde nyéđúbpé. Sékamtan ngáne edǎnge éche nyéwōjné bad bémpēe ébelé nyébele ntú áwōjgen bó, nēngáne alyóg áde nyélyágé nlém áyāl e epe éche awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krīstǎá, ábélé mekuu méwúú nyé ásē. ⁴ A-baányan, sébíí nén

bán Dyöb ádáá nyé apwεdé-'ε nyé ábē ábē bad. ⁵ Sēbíí nén áyāle áde sēmpεé áwēn bon sékanlé nyé nkalan ní bwām, saké e'yale bēnpεn bóó sēmpεénné. Bon ngíne e Edáádəŋ éche Esáá chó embəl bon sékalé nkalan ne ngíne, sēnkōŋ-'ε adúbe nén bán kéchéé éche séhóbεé édé mbále. Nyēbíí ngáne abé ádēd démbēē áde sémbēē ne nyé. Chōm éche ēnkāŋ bon abé nē édíí áwōŋgen nyé. ⁶ Ne nyé, nyéhídē-'áá nyaa e abé echē sēnwōŋgē, nyéhídē-'ε abé áde Sāŋgwéé. Edáádəŋ éche Esáá ēmbəl nyéwóg menyinge akob áde nyénkobpé nkalan míme sēmpεénné áwēn. ⁷ Né-óó, abé ádēn démbē nēŋgáne elāŋsén átínté e bad ábe bédúbpé, ábe bédé á mbwóg é Masεdonia ne Akaya. ⁸ Nyēē nyékəá bon nkalan míme Sāŋgwéé níwógnéd mebwóg mémpēe. Saké á mbwóg é Masεdonia ne á Akaya dēmpεn-εé níwógnédé. Bon adúbe áde nyédúbpé Dyöb dómpé áwógnédé hōm ásyāāl. Né-óó, nzom ké póg eesaá echē séhóbεé ádén akan ámpē tāŋgene nyé. ⁹ Abé bad bēn bóó bétime ahób ngáne nyénkobpé sé nken áde sépédé áwēn. Béhóbε-'ε ngáne nyétímné Dyöb, nyétēdē-'ε abele á myöb mé metóm bon nyébenlé Dyöb dēn áde áde á alonjé. ¹⁰ Béhóbε-'ε ngáne nyésinéε epe éche Mwān a Dyöb awé abíde ádyöb. Ane Mwān a Dyöb, Yesuε, awé asoo' syánē ásē e nkógsen ní Dyöb míme níhúε', móó Dyöb dēmpuúdté.

2

Paale abelé nsón á Tesalonika

¹ A-baányan, nyé bēn nyēbíí bán epe éche sēmpεé áwēn, énkēmbáá ngēn. ² Nyé bēn nyēbíí ngáne sēnkudté metake bēwógéd-te sé e'són á dyad á Filipi. Bon ádesyánē Dyöb dénwēd sé nlém á abum, ákale nyé míme Nkalan ní bwām. Sékalé'áá mó kénéε édíí bán bad híin betyéemánnáá sé bwāmbwam áyāle béehede'áá bán sékale mó. ³ Chōm éche sélāŋg'é'áá nyé bán nyébel, énkēmbáá nén bán sēnwōŋ mewēmtεn mé mbéb, káa bán ébédé chōm éche sēnkētāŋgēnné abel ké-'ε ádog nyé. ⁴ Bon pεn sélāŋg'é'áá nyé mó, néε bad ábe Dyöb ápwédé ákwogned dé akal míme nkalan. Né-óó, sékale míme nkalan ní bwām saké áwóged moonyon menyinge bon áwóged Dyöb áde abíí sé nlém áte menyinge. ⁵ Nyēbíí bán áde sémbēē ne nyé séebonje'áá nsal áte, ngoód-te eebédeé sé áte. Dyöb áde sé mbónjé áyāl e nē. ⁶ Séehede'áá nén bán nyé ké'ε bad bēmpēe békene' sé. ⁷ Kénéε édíí bán sé nēŋgáne bembapεε bé nlomag ábe Krístəə, sēnwōŋ kunze ápémed nyé nted, sēnkēmpémtédté nyé, bon pεn sēmpwiitéd átínté echēn ngáne nyéε-mwān átəgnéé ábe bán. ⁸ Sédəá nyé bwāmbwam, saké ákale nyé nkalan ní bwām ní Dyöb mémpεn, bon kóŋne abel nyaa echē séhele séwōŋgén

nyé, áyāle sēdēá nyé bwāmbwam. ⁹ A-baányan bé Krīsto, ndúbpé mēé nyēkamtan nsón ne ntū ní ngíne míme sēbélé. Ade sékánlé'áá nyé Nkalaní mí bwām ní Dyōb, sēbélé'áá nsón nkuu ne mūte ābel boŋ séétagté nyé modmod.

¹⁰ Nyēdé sé mbón, Dyōb-pe ámpē ádé sé mbón nén, áde sēbéde áfíntē echēn, nyé ábe nyēdúbpé, abé dénsān sé, sēbélé'áá mekan míme métāngéné, sēnkēnwōn-'áá awusé ké ahóg á yāl. ¹¹ Nyēbíí nén bán sēnchāá nyé mod téé ngáne sáá-a-mwān áchēngēé ábe bán. ¹² Sēwédé'áá nyé nlém á abum, sēsímē-'ε nyé etúu áte āwōn abé áde āwógte Dyōb menyiŋge. Dyōb dōó áchēnlé nyé ábé áfíntē e ábē bad ábe ákamlanné ne ábé ásē e éche ehúmé.

¹³ Nzōm empée edé echē ekāá boŋ sēbagé Dyōb meságnen pónde ésyāāl. Ade sēmpēénné eyale é Dyōb āwēn, nyēnwóg chó, nyékōb-pe chó. Nyēnkēnkobpé chó nēngáne eyale éche éhúú ne moonyon boŋ nyēnkob chó nēngáne eyale éche éhúú ne Dyōb, ngáne chēn-ne ékóŋté abé. Echē eyale chó-'áá Dyōb ábenladté áfíntē echēn, nyé ábe nyēdúbpé, āwōngēn nyé. ¹⁴ A-baányan, melelem mé mam míme mēmbēnléd ne mwembé mí bad bé Dyōb ábe bédúbpé Yesu Krīstāá ábe bédé á Judeya, mōó mébēnlédé ne nyémpē. Nyēkudé metake á mekáá míme ábēn bad melelem ngáne bómpē bēnkudté metake á mekáá mé bad bé Israel. ¹⁵ Abē bad bé Israel bó donge bēnwū Sāngú Yesue, bēmpē-'ε bēwúú bekal bé'dāádān. Abē bad bé Israel-'ε bó donge-'áá bēnnān sé āwāb dyad-tē. Bēēwógtéé Dyōb menyiŋge, bētyéeman-ne moosyāāl. ¹⁶ Bēbele nē ābel boŋ séekanlé bad ábe bēesš bad bé Israel eyale é Dyōb, ābel boŋ bēekudé e'soóson. Bēbāde mbéb ámín e mbéb pónde ésyāāl, káōŋne á asóg-ke, Dyōb átāngéné bó akōgsen.

*Paale awóó nlém áte ányin
bad bé Dyōb bé Tesalonika*

¹⁷ A-baányan, sēhóbe nén bán sēpágnédé nyé á yāl á esón é pónde. Kénéé séesaá hōm ahóg ne nyé, sēdíí sēkamtan nyé. Ngáne sēnwōngē mewēmten bwāmbwam ányín nyé, sēnwān áte bwāmbwam ányín nyé ámpē. ¹⁸ Nén ábédé áyāle sēhedé'áá ape āwēn. Mmēn Paale, nwané áte ngen ne ngen ápe boŋ Satane enkēnháá sé etál. ¹⁹ Nyēē nyēkāá boŋ sēwōn e'lyág bé nlém, nyēē nyēkāá boŋ sēbé menyiŋge, nyēē nyēkāá-'ε boŋ sékumé ekáá á tâl, áyāle nsábe míme sēnōnéé á'sō ákud á pónde echē Sāngú Yesue ápéé. Nyēbēn-εé nyēkāá. ²⁰ Ne mbále, nyēē nyēkāá boŋ sékumé' ekáá á tâl, boŋ sēbé-'ε menyiŋge.

3

¹ Né-ōó, áde sēnkēnhenlé adyēē ésebán sēdé ne nyé, sēntíí nén bán séēdyéé ne sé bēn á dyad á Atens. ² Sēnlóm Timotiē,

awesyánē mwānyan̄ áwēn. Syāābōō sēbele nsón n̄ Dyōb ákal nkalan̄ n̄ bwām t̄n̄gēne Kr̄ist̄æ. Sēnlóm mó áwēn áwōn̄gen nyé áwéd nyé áte á adúbe-tē ne áwéd nyé nlém á abum. ³ Sēhede bán áwéd nyé nlém á abum ábel bon̄ n̄m̄én metake méebelé'-se nyétim̄en mbid. Nyébēn nyébíí bwām n̄n bán Dyōb áamáá at̄ii n̄n aá syāā baásyāāl d̄éékūd n̄m̄én metake n̄ime nyékud̄eé. ⁴ Nyébíí n̄n bán áde sēbédé ne nyé, sēnláá nyé á'sō é' pónde n̄n bán sēékūd metake. Nyé bēn nyébíí-'e bán n̄n dēn-éé ébēnlédé. ⁵ N̄n dōō dēnkōn̄ bon̄ nlóm Timotie. Menkēnhenlé nlém akan̄ ámpē, né-ōō, menlóm mó áhye dé ahead áte ngáne adúbe ádíí nyé. Membel n̄ē áyāle mbáá'áá meé ane awē abele' bon̄ bad bēhún á mekōgsen-tē, ahele ahúnéd nyé á mekōgsen-tē. N̄n délūmēd bán sēbelé nsón ngēn.

⁶ Bōōb-pōō, Timotie abidé áwēn apedé ámbid áwēd, alángé-'e sé k̄æse e nkalan̄, aá nyédii nyédúbpé, nyédii nyédáá-'e nhóg ne aníníí. Alángé-'e sé aá nyédii nyēkamtan sé ne nlém n̄ bwām, aá nyédii nyédáá sé anyín ngáne sémpē sēdáá nyé anyín. ⁷ Né-ōō, a-baányan̄, áfintē e échēd ndutul ne metake mésyāāl, nlém n̄wúú sé á abum áyāl echēn. Aden adúbe dōō áwédé sé nlém á abum. ⁸ Bōōb-pōō, sēēbē menyin̄ge abé áde sēdíí ám̄in, ngáne mekuu méwúú nyé ásē áyāle adúbe áde nyédúbpé Sāngwéé. ⁹ Bōōb sēhele sēságn̄n Dyōb áyāl echēn. Sēságn̄an mó áyāle menyin̄ge n̄ime sēdíí áyāl echēn áwe e'só. ¹⁰ Sēk̄anne' n̄kuu ne mūte, bwāmbwam n̄n bán séhel ape áwēn ámpē, ábel bon̄ dényín̄en, séwōn̄gen-ne nyé ábel adúbe áwúú nyé áte.

¹¹ Nhede meé ádesyánē Dyōb, Titēe ne awesyánē Sāngú Yesue bélúmed syánē nzii séhel ape áwēn ámpē. ¹² Nhede meé Sāngwéé ábel edān̄ge éche nyéwōn̄né nhóg ne aníníí ne bad bēmpēe ékwōg akwōg ne akwōg melemlen ngáne edān̄ge éche séwōn̄né nyé ékwōgeé akwōg ne akwōg. ¹³ Sēk̄anne' n̄n ábel bon̄ Sāngwéé áwéd nyé nlém á abum ábel n̄n nyéewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl, nyésān̄-'e á'sō ábe ádesyánē Dyōb Titēe, áde awesyánē Sāngú Yesue áp̄eé ne ábē bad.

4

Nyéwōn̄ abé áde áwōgte Dyōb menyin̄ge

¹ A-baányan̄ sēhōbe ámpē n̄n bán, nyēn'yágé áwēd nyaa e abé echē nyétān̄géné awōn̄, ábel bon̄ nyéwōged Dyōb menyin̄ge. En̄n̄ nd̄in̄ e abé ch̄ó-'aá nyéwóó. Bōōb-pōō, sēcháá', sēlān̄ge-'e nyé á d̄ín á Sāngú Yesu n̄n bán, nyébē nyékeene' en̄n̄ nd̄in̄ e abé á'sō. ² Nyébēn nyébíí mam n̄ime sēn'yāgēdte nyé, sé n̄n̄ngáne bad ábe Sāngú Yesue ábágé kunze. ³ Dyōb áhede aá nyébē n̄n̄ngáne bad ábe bésáá. Nyéekábé mesón.

4 Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbéé eche yǎl.* Nyébele nê nyaa echě etǎngéné, ne nyaa echě nê débéé nyé edúbé átínté e bad. 5 Yǎl échên éébāg yǎl éche éwóó' esíi bwāmbwam áyāl e mekan mé ekob é yǎl ngáne bad ábe béébíi Dyöb béwóó' é. 6 Ayāle adén dyam, modmod eébēnlē mwānyan epandé atéd-te chōm éche édé échē. Sēnlāá nyé mímén mekan ngen e'só sēsím-me nyé etúu áte nén bán Dyöb dékōgsēn bad ábe bébele nê. 7 Dyöb dénkēmpwēdté syánē áwōŋ abé á mbinde, bon ampwēd syánē áwōŋ abé áde ásáá. 8 Kénzēé awē eékobe ayáge áde séyágté mós, saké moonyon mósó ábáá á yǎl, bon Dyöb dósó ábáá á yǎl. Dyöb dósó-é ábage' nyé échē Edǎádǎŋ éche Esáá. 9 Nzom ké póg éesaá echě nítenléé nyé ngáne nyé mod téé átǎngéné mwānyan adǎŋ, áyāle Dyöb dēn amáá nyé ayáged ngáne nyé mod téé átǎngéné mwānyan adǎŋ. 10 A mbále nê dēn-naá nyédáá áben baányan bé Krísto bésyāal ábe bédé á mbwóg e Masēdonia esyāal. Kénē, a-baányan, sēcháa nyé nén bán nyédǎŋ bó tómaa nê pónDé ésyāal. 11 Sēcháa nyé ámpē nén bán mod téé áwōŋ alongé áde ápwíítédé, modmod eénōnē chōm éche waáb ábeléé, mod téé ábele-é míme nsón. Nén dósó sēnlāá' é nyé bán nyébele'. 12 Abel áde nyébenlé nén, bad ábe béédúbpe, bébéé nyé edúbé, nyé mod téé ábōŋgē-é eche yǎl.

Sǎngwéé āpě taléd

13 A-baányan, sēhede bán nyébíi mbále tǎngene bad ábe béwédé, ábel bon nyéélēbē nēngáne bad ábe béewóó e'lyág bé nlém. 14 Ngáne sédúbpé nén bán Yesue anwé, ápwū-é, sēbíi nén bán áde Yesue ápéé, Dyöb débēl bad ábe bédúbpé ábe béwédé, bépuu, bébé ne Yesue.

15 Ayáge áde séyágtéé nyé bōob ádíi ayáge áde Sǎngwéé. Adé ayáge ádíi nén bán, syánē ábe déēbē á alongé epun éche Sǎngwéé ápéé, déebáá á'sō se bad ábe béwédé bébé ámbíd. 16 Sǎngwéé mwēn ábíid ámín, esaád é ngíne éwōgnéd, ehób éche ángel embáá éwōgnéd, esaád é elon é Dyöb-pe éwōgnéd. Ene pónDé dyam dé'só, bad ábe béndúbē Krístǎ, bépuu. 17 Ámbíd enê syāá ábe dedé á alongé ábe dedé á nkōŋsé, déelatén ne bó, déké ámín á mbag-té átán Sǎngwéé á peme-té. Né-'áá débēē ne Sǎngwéé á ngíndé ne á ngíndé. 18 Né-óó, nyébenled adén ayáge áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum.

5

Nyébē mbonšén áyāl e epé éche Sǎngwéé

1 Bōob-póó a-baányan bé Krísto, nzom ké póg éesaá átele nyé áláa nyé pónDé ne epun echě mímén mekan mébenlédté. 2 Ayāle nyé bēn nyébíi bwām nén bán epun éche Sǎngwéé

* 4:4 Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbéé eche yǎl; Donje á kálag áwóó Nyé mod té ábíi ngáne áchǎngéé mwaád.

ápagké, äpě täléd, melemlem nêngáne nchíb ápagké nkúu áde mod éesinéé mó. ³ Ade bad béhóbéé nén bán, “Nsaŋ rídé, dyamdyam déesaá áde sébáa’é,” dóo ebébtéd épíí’é bó täléd. Ebē melemlem ngáne e’we bé achád é’piidéé mmwaád awē adé nkog. Modmod éebíd-taá échén ebébtéd áte. ⁴ Boŋ a-baányan, nyé pēn nyéesaá bad bé mbéb ngáne bad ábe bédé á ehíntén-té. Né-óó, epun éche Sánḡwéé ápagké éētānē nyé täléd melemlem ngáne nchíb ápagké täléd. ⁵ Nyé baásyāāl nyédíi bad bé e’nyínen bé ekíde, nyébé bad bé bín ábe é’kénlé. Syánē déesaá bad bé nkúu ké’ε bad bé ehíntén. ⁶ Né-óó, deebág néε bad ábe bédé nêngáne békúne’. Boŋ syánē détêd pónédé décháa-’ε éche syánē yāl. ⁷ Nkúu dóo bad békunéé, bad ábe mím mó-’ε mékóbéé, nkúu dóo bémwákē mím boŋ mékóbē bó. ⁸ Boŋ ngáne syánē dédíi bad bé bín ábe é’kénlé, syánē décháa éched yāl. Adúbe ne edaŋge éche édé syánē áte bébê nêngáne mod ahédé mbóté eché bébénlé e’kii ákúten tál á pónédé e nzum. E’lyág bé nlém-’ε ábe nyéwóó áyāl e e’soóson ábe nyékudté é’bē nêngáne mod awē ahédé ekóté éche bébénlé e’kii. ⁹ Dyöb déntíi aá móóson syánē mbwiined ne awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krístā. Enkēntíí’é aá nímē meliŋgá mépii syánē. ¹⁰ Yesue anwé á nló nímēd ábel boŋ ké nzé édé bán syánē dedé á alonḡé, ké’ε dewédé, dēbē ne mó. ¹¹ Né-óó, nyéwêd nhóg ne aníníi nlém á abum, nyéwéd-te nhóg ne aníníi áte ngáne nyébélé’áá bóó.

Elébé ne melenten mé asóg

¹² A-baányan, sécháa nyé ábe edúbé bwāmbwam wéε bad ábe béwōŋgan nyé. Bóo bélyágte nyé, béyāgtē-’ε nyé ngáne alonḡé ádēn átāŋgéné abé nêngáne bad bé Krístō. ¹³ Nyécháa bó ne edúbé éche échábé ámín, nyédāŋ-’ε bó áyāle nsón míme bébeleé. Nyébē nsaŋ ne nhóg ne aníníi. ¹⁴ A-baányan, sêlāŋge nyé nén bán, nyélêb bad ábe bébeleé chōmchōm. Nyéwêd bad ábe béwóó mbwóg áte, nlém á abum. Nyéwōŋgen bad ábe béewúu áte, nyéwesēn-ne nhóg ne aníníi. ¹⁵ Nyényín nén bán modmod éētímtē mbéb áyāl e mbéb. Boŋ pēn nyéwane áte pónédé ésyāāl áwōŋ nlém mbwām wéε nhóg ne aníníi ne wéε bad bésyāāl.

¹⁶ Nyébág menyiŋge pónédé ésyāāl. ¹⁷ Nyékāne’ pónédé ésyāāl. ¹⁸ Kéchéé éche ébénlédé ne nyé, nyéságnan Dyöb. Mmén mekan móo Dyöb áhedéé aá nyébele’ abé áde nyédíi mod nhóg ne Yesu Krístā. ¹⁹ Nyéētímtē Edáádāŋ éche Esáá áte áyāle nsón míme ébeleé. ²⁰ Nyéebáá’ nkalan á yāl míme Dyöb áhóbé aá nyékal. ²¹ Boŋ pēn nyékæg mam mésyāāl míme béhóbéé. Nyéchāŋned mam míme béhóbéé míme métāŋgéné. ²² Nyéewóó’ dyam ábel ne mam míme béhóbéé míme méetāŋgene.

²³ Dyõb ðen, mó awě abage syánē nsaŋ ábel nyésân áyāl e mam mésyāāl. Nyébane edə́dəŋ ne yāl échên ésyāāl bwâm, éewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl kááŋne á pónde echě awesyánē Sánjú Yesu Krístəə áπεé. ²⁴ Dyõb áde áchénlé nyé ábele' ngáne áhóbé, ábël-le áned.

²⁵ A-baányan, nyékānnad sé.

²⁶ Nyéentad sé ábesyánē baányan bésyāāl, nyéhê bó tâl.

²⁷ Nlāŋge nyé á ðin áde Sánjwéé nēn mēé nyélāŋ enén kálag wéε ábesyánē baányan bésyāāl.

²⁸ Nsimé míme awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístəə míbê ne nyé.

Kálag eché elónténé ébe eché Paale áténlé Baá Tesalonika Ndibned ní kálag

Kálag eché elónténé ébe eché Paale ánteléé bad bé mwembé míme rídé á Tesalonika, ehóbe tângene adúbe áde bad b́nwōngē ńn b́n epe éche Krístaa ápéé ámpē, émáá ape áte. Paale antelé bad bé Krísto enén kálag átii bó nsōn ten míme b́nwōngē tângene nímén mekan. Mḿn mewēmten míme baahóg á mwembé-te b́nwōngē, mēmb̄l bó donge á bad b́nkwān mekáá áte, b́nkéntéd-taa e'boŋ bé nlém ábe donge á bad bé Krísto b́lúmté'áá née dyam. Paale anlúmed bó áte ńn aá, Krístaa ádēhób aá mópag ámpē, ebébtéd ne mod-e-ebébtéd b́ō b́sēbē ape. Ane mod e ebébtéd mó átāngēn Krístaa, alúmed-te kóhne lúmtén aá mó mwēn-éé módē Dyōb. Paale ansím bó etúu áte aá bédii b́wēd ádab adúbe áte kénéé b́kudéé ndutul ne metake. Ansím-me bó etúu áte ámpē aá b́ekwānē mekáá áte boŋ bó mod téé ábele nsón ábel boŋ áhel eche yāl atōgen, melemlen ngáne mó Paale ne bad ábe b́ōbō b́ebele nsón.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekenag ne e'wéd bé nlém á abum 1.3-12

Elébé tângene epe éche Krístaa 2.1-17

Elébé tângene abé á bad bé Krísto 3.1-15

Nsōgten ní kálag 3.16-18

¹ Me Paale, nchoo ne Sailase bó Timotie, me-éé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme rídé á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée awēd, nyébé-'e bad ábe Sāngú Yesu Krístaa. ² Nsimé ne nsan míme Dyōb Titée ne míme Sāngú Yesu Krístaa ńbē ne nyé.

Dyōb dékād bad nyaa eché etāngéné

³ A-baányan sētāngéné née sésāgnanné Dyōb áyāl echēn pónde téé. Etāngéné b́n sébel nē áyāle adúbe ádēn ákwōge, ákwōg ne ákwōg, edānge-'e éche nyéwōhne nhóg ne anínii ch́-'e ékwōge'. ⁴ Né-ōó, átínté e mwembé ní Dyōb, sébēn sékumne nyé ekáá á t̄l tângene awesen áde nyéwéséné ne adúbe áde nyéwóó, ataged áde b́tagtéé nyé ne metake mésyāal míme nyékudéé.

⁵ Mḿn mekan mésyāal mélúmte' ńn b́n nyaa eche Dyōb ákáadtéé etāngéné. Mḿn mésyāal mó-'aá mékōŋ boŋ Dyōb átéd nyé née bad ábe b́kwógnédé ábē áwē nkamlen. Mmē nkamlen móó níkáá boŋ nyékudé metake. ⁶ Dyōb ábele mekan

nyaa echê etângéné. Bad ábe bébele' boŋ nyékudé' metake, Dyõb dépiinéd bó metake. ⁷ Dyõb débël nyéekudté metake ámpē, ábël-le sé-'ε ámpē séekudté. Nén débēnléd áde Sánjú Yesuε ábídtē ádyõb ne éche ángel éngine, muú nime ríchodne-'ε mēlənéd bó. ⁸ Akōgsēn bad ábe bébáá Dyõb á yǎl bébāŋ-'ε áhíd nkalaŋ ní bwām nime ríhóbe t̄ŋgene awesyánē Sánjú Yesuε. ⁹ Akōgsēn bó ne metake nime mébē á ngíndé ne á ngíndé. Béebáá wée Sánjwée ádíí, béenyín-naá ngáne éche ehúmé épédé achab ámín. ¹⁰ Ade ápéé échē epun, bad bé Dyõb bébe mó mekenag, bad ábe béédúbpe básyāāl-le, bényāg bwāmbwam. Nyémpē nyéēbē átínté e ábén bad áyāle nyéndúbé nkalaŋ nime sénlāā'ε nyé.

¹¹ Abé áde nímén mekan mésyāāl médíí sé á nlem-tē dōo ákáá boŋ sékännād nyé. Sékánne bán ádeD Dyõb ábel nyékwoŋned ákud bwēm é' bwām ábē áhēdeé nyé ábele apwēd áde ápwédé nyé ábē ábē bad. Sékánne-'ε bán ábenled eche ngine ábel boŋ mekan mé bwām mésyāāl nime nyéhēdeé, adúbe áde nyédúbpe Krístā nyékud mó. ¹² Sékánne nén ábel boŋ dín áde awesyánē Sánjú Yesu Krístā áwōŋ edúbé átínté echēn, nyé-'ε ámpē nyéēkūd edúbé áyāl echē. Nsimé nime ádeD Dyõb ne nime Sánjú Yesu Krístā, móo mébël boŋ nén ábenled.

2

Mod-e-ebébtéd āpē

¹ Bōob-pōo a-baányan, sētenle nyé t̄ŋgene epe éche awesyánē Sánjwée, Yesu Krístā ápéé ámpē ne aladen áde déladnéé ábē ne mó. Ncháa nyé nén mēé, ² nyéewámsán apuudted á mewēmtēn, ké'ε nyéetédnád áte ahób áde bad béhóbēé bán Epun éche Sánjwée é máá ape. Kapóg bad béwēmtan bán sēnhób ádén akan áde séhóbé'áá mam nime Edáádəŋ élyágté'áá sé áá séhōb, ké'ε áde sékánlé'áá nyé nkalaŋ ní bwām ké'ε bán sēntelé nyé mó á kálag-tē. Boŋ sēnkēmbēnlé nē. ³ Nyéēm wāg-se mod ábenléd nzii ké póg ádog nyé. Ayāle Epun éche Sánjwée ápéé éepaá káŋŋe á pónde echē mpuutéd ní ngine mépéé á nkōŋsé, mod awē mó-'ε adé ebébtéd anyínned. Dyõb á máá atíí áá ane mod ákē á ehyaŋ é muú. ⁴ Atyēēmēn kéchéé éche bad béchəgēé bán dyõb ké'ε kéchéé éche bad bébagēé edúbé, ábānē-'ε eche yǎl ámín echáb. Asāl, ádyē-'ε ásē káŋŋe á ndáb e Dyõb, áchəgē-'ε yǎl áá móo módē Dyõb. ⁵ Nyéēchatán nén bán áde ríbéde ne nyé menláá nyé nímén mekan. ⁶ Nyébíí dyam áde áchəŋgé ane mod boŋ eépédé bōob. Adé dyam áchəŋgé mó ábel ápe á pónde echē etângéné. ⁷ Mekan mé' ekoŋnéd mé ebébtéd mémáá abooted dé ábenled. Ane awē achəŋgé nímén mekan ábel boŋ méebenlád bōob, mó ábē acháá mó káŋŋe á pónde

eché Dyöb débēnle boŋ áhide. ⁸Ene pónédé-'aá mod a ebébtéd ányinnēdtē. Adii mod awē Sánǵú Yesue áwūū'ē ne echē peme e nsal, abébed-te mó apen áde yāl épenné mó áde ápē. ⁹Mod-e-ebébtéd äpě ne ngine eche Satanē. Abelé nsón mé edogké álúmed eche ngine, ábelé' e'chemléd ne menyáké nyaa ne nyaa. ¹⁰Abenléd-te medogké mé ebébtéd nyaa ne nyaa wēē bad ábe ádāb alongé débōō'ē. Adāb alongé débōō áyāle bémāŋ mbále akob, ábel boŋ békud e'soosōŋ. ¹¹Né-ōó, Dyöb dēmbēl bēwōŋ mewēmtēn mé mewusé mé ngine ábel boŋ bédúbe metóm. ¹²Nén débēl bad ábe bēédúbpe mbále boŋ bétimé' bēwógé menyinǵe ábel mbéb, békūd nkógsen.

Dyöb äpwedé nyé ákud e'soosōŋ

¹³A-baányan, nyé ábe Sánǵú Yesue ádāá, sētāŋǵéné sēsāgnān Dyöb pónédé tēé áyāl echēn. Sēsāgnan mó áyāle apwedé nyé bad bé Tesalonika ábé bad bé'só ákud e'soosōŋ á ngine e Edāádəŋ éche Esáá ábel boŋ nyébē ábē bad ábe bésáá. Ambēlle nyékūd e'soosōŋ adúbe áde nyédúbpe mbále. ¹⁴Apwedé nyé ákud e'soosōŋ mbwiined ne nkalanŋ ní bwām níme sékánlé nyé. Abelé nén ábel boŋ nyémpē nyébē ásē e ehúme éche awesyánē Sánǵú Yesu Krístə. ¹⁵Né-ōó, a-baányan, mekuu méwúu nyé ásē nyéhíde-'e ayáge áde sékúde, boŋ sémpē sēyáged nyé. Sēyágté'áá nyé akale áde sékánlé'áá nyé ne atele áde séténlé'áá nyé kálag. ¹⁶Awesyánē Sánǵwéé, Yesu Krístə mwēn ne Dyöb Titēē awēd, mó awē adāá syānē abēnlédé míme nsimé ábe syānē e'wéd bé nlém á abum ábe béemaá', ábē-'e syānē e'lyág bé nlém ályág nlém áyāl e mam mé bwām. ¹⁷Awēd nyé nlém á abum awéd-te nyé áte pónédé ésyāal ábel ne áhób mekan mé bwām.

3

Paale áá bad bé Krísto békānnad bō

¹A-baányan, tāŋǵene mekan mémpēe, nhóbe nén meé nyébē nyékānnad sé nén bán nkalanŋ ní bwām níme Sánǵwéé níbē níkanlad átínté e bad bémppēe níkag á'sō, bad békob-pe mó ne edúbé melemlen ngáne émbēē ne nyé. ²Nyékānne-'e ämpē nén bán Dyöb ásonŋ sé á mekáá mé bad ábe bēbébé nlém ne á mekáá mé e'bébtéd e' bad, áyāle saké bad bésyāal ábe bēwóge nkalanŋ ní bwām bédúbpe mó. ³Boŋ Sánǵwéé abele' ngáne áhóbé áá móōbēl, áwēd nyé áte ákōā-'e nyé ábel boŋ Satanē éēbēlē nyé ebébtéd. ⁴Sēsumé nlém nén bán Sánǵwéé äbēl nyébēl kéchéé éche sélāŋgé nyé bán nyébēl, nyéēbē nyébēlé-'e chó. ⁵Sánǵú Yesu Krístə mwēn ábel nyésōŋtēn ngáne Dyöb ápedé nyé adəŋ, nyéwēsēn-ne melemlen ngáne ánwēsēnné.

Paale áá mod atāŋǵéné nsón ábel

⁶ A-baányan, sêsíme nyé etúu áte á ðin áde Sánjú Yesu Krístæ, nén bán nyéédōlē bad bé Krísto á yǎl ábe békwáne mekáá áte béēhīdē-’ε ayáge áde séyágté nyé. ⁷ Nyé bēn nyébíí bán séē nyétáŋgéné ahāŋten. Sēnkēnkwánné mekáá áte áde sébédé ne nyé. ⁸ Sēnkēndyáá chōm é mod éche séésábpεé, boŋ pεn sébelé’áá nsón ne ntū rí ngíne, nkuu ne mūte ábel boŋ séētágté nyé modmod. ⁹ Sébelé’áá nén saké nén bán sēnkēnwōŋgé kunze áláa nyé nén bán nyéwōŋgen sé. Boŋ sébelé’áá ábel boŋ kéchéé éche sébeléé ébê nēŋgáne eláŋsén éche nyémpē nyétáŋgéné ahíd. ¹⁰ Ade sébédé ne nyé, séyǎgké’áá nyé etúu asím áte nén bán, “Mod awě abáá nsón abel, béebagé mó chōm éche ádyēē.” ¹¹ Sēhóbe nén áyāle séwógé nén bán donje á bad bédé átínté echēn ábe békwáne mekáá áte, béebeléé chōmchōm, béhāg-ke nsal áyāl e mekan mé bad. ¹² Echén ndín é bad sêsíme bó etúu áte, sēlāŋge-’ε bó á ðin áde Sánjú Yesu Krístæ nén bán bébwāg yǎl, bébele nímab nsón ákud ndyééd e epun é bīn. ¹³ A-baányan, nyéekómé’ ábel mboŋ. ¹⁴ Nzé mod abáá chōm éche sétélé á kálag-tē wén ahíd, nyébane mó mīd á yǎl. Nyéewóó’ dyam ábel ne mó ábel boŋ ákwāg. ¹⁵ Kénê, nyéetédé mó néε mod a ekǎyí. Boŋ pεn nēŋgáne awen mwānyan a Krísto, nyéláa mó bán átéd póndé.

Melentēn mé asóg

¹⁶ Sánjú Yesuε mwēn, mó awě abage syánē nsan, ábe nyé nsan póndé ésyāāl ne á menzii mésyāāl. Sēkānne-’ε bán mwēn ábê ne nyé moosyāāl.

¹⁷ Mε Paale, mmēn-εé ntelé nímén melentēn ne échēm ekáá. Nén dǎo ádé nēŋgáne e’chem áyāl e échēm kálag ésyāāl. Nê dǎo ríteleé kálag. ¹⁸ Nsimé níme awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístæ, mībê ne nyé moosyāāl.

Kálag e'só echë Paale áténlé Timotiε Ndibned ní kálag

Timotiε abédé kódemod echë endúbé Krístæ. Ambíd á Esia Mainō. Nyaá abédée mmwaád a Israel, sáá-'ε mod a Grikiá. Ahōjné'áá Paale ábelé-'ε nsón ní Dyōb ne mó. Kálag e'só echë Paale áténlé Timotiε ekoo' metón meláán ahób.

Dyam dé'só, ene kálag esíme bad etúu áte átéd pónde ne ayáge dé metóm áde abédé á mwembé-te. Adén ayáge dēnladtén mekan níme bad bé Israel behídé'áá ne níme bad ábe béesë bad bé Israel behídé'áá. Adé ayáge abédé nén bán nkōjsé níme bad bédíi áte níde ebébtéd, bán nzé mod ákūd-te e'soóson atāngéné abíi mekan mé e'kojnéd ábelé-'ε mekan nēngáne ákii donge á ndyééd ne ádyεε ésebán mod awóo' mmwaád ké'ε mmwaád awóo' nchóm. Enén kálag ehóbe ámpē ngáne bad bétāngéné mwembé alyáged, ngáne bétāngéné Dyōb edúbé abε, ne nyaa e abé echë bad ábe belyágte mwembé ne ábe béwōngan á mwembé-te bétāngéné awōn. Asóged, Paale alébe Timotiε ngáne átāngéné mbaledε awe Yesu Krístæ a bwām abé ne nsón níme átāngéné abel áfínté e bad ábe bédúbpé Krístæ.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Elébé tāngene mwembé ne bad ábe belyágte mó 1.3-3.16

Timotiε akudé elébé tāngene níme nsón 4.1-6.21

Paale alómmé Timotiε melenten

¹ Mε Paale, mε-εé ntelé enén kálag. Ndíi mbapεε a nlómag awé Yesu Krístæ. Ndake echë níkudé ábel nímé nsón ehúú ne Dyōb, mó awé asoó syánē áyāl e mbéb, ehúú-'ε ne Yesu Krístæ, mó awé adé syánē e'lyág bé nlém. ² A-Timoti, wε-εé nítenléé enén kálag. Edíi nēngáne awem mwān mwēn, adúbe áde édúbpé Krístæ. Nsimé, ngol ne nsan níme ríhúú ne Dyōb Titéε awêd ne Yesu Krístæ, Sāngwéé awêd mbê ne wε.

Paale alébe Timotiε tāngene

bemeléede bé metóm

³ Ade níkágé'áá á mbwóg e Masεdonia menláá wε mεé élyag hē á dyad dé Efesus ábel bon weémwāg wεé donge á bad belyágte' ayáge áde déetāngene. ⁴ Weémwāg-ke-sε ábê bad bebēbtē pónde ákal póle éche éesë mbále ne póle éche ehóbe tāngene ábāb betaa ábe mod éheléé-sε atón. Nzé belyágte échē ndín é póle épεene mpenten, éēwōngānnē bad áwōn alongé áde álúmte bán bédúbpé Dyōb. ⁵ Nzom echë enkān

bonj nláá wε μεέ éyágte bad ayáge áde átāngéné edii ábel bonj bad bédəŋ nhóg ne aníníí. Etāngéné edəŋge awóŋ éche ébide' á nlém míme nísáá, nlém míme mbíí dyam áde átāngéné ne áde déetāngene, mbíí'-ε adúbe áde áde mbále. ⁶ Donje á bad béēhīdēē mímén mekan, nê ábelé bépáné nzii ahób áde bēhóbēé e'kúkú é' mekan. ⁷ Abē bad bēwóó nlém áte ábē bemeléede ábe bēyágte mbéndé é Dyōb bonj béesōŋtenεé mekan míme bēlāngεé bad, bēēsōŋtenεé'-ε mekan míme bēhóbēé bán békóó abíí.

⁸ Debíí nén bán mbéndé eboó nzé bad bébenlad chó ngáne éhɛdnad-té. ⁹ Debíí'ε nén bán Dyōb déebelεé mbéndé áyāle bad ábe bébele' ngáne áhɛdεé. Bonj Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe béēhīdē mbéndé ne bad ábe béebelé' ngáne áhɛdεé. Abelé mbéndé áyāle bad ábe béewóo Edəádəŋ é Dyōb áte, ne bad ábe bébele mbéb. Bébélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo mbwóg ní Dyōb áte, ne ábe bēhóbē Dyōb mekan mé mbéb áyāl. Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe bēwúε' ábab besáá ne benyaá, ne bad ábe bēwúε' bad bémpeε. ¹⁰ Bébélé mbéndé áyāle bad ábe békábe mesón, baachóm ábe bənaŋnad baachóm bémpeε, bad ábe békóbe bad bonj bésóm bó nēε betāŋ, bad ábe békale metóm, bad ábe bémwág melē mé metóm á pónde e nkáásé ne bad ábe bébele' kéchéé éche éesē nchoo ne ngáne ayáge á bwām áhóbεé. ¹¹ Adé ayáge áde nchoo ne nkalanj ní bwām míme Dyōb ábágé με ákale bad. Mmē nkalanj ní bwām ríhúú ne Dyōb dé ehúmé áde bad békεnεé.

Nságnen áyāle ngəl e Dyōb

¹² Nságnan Yesu Krístəə, Sāŋgwéé awêd, mó abage με ngíne ábel mímēm nsón. Nságnan mó áyāle anyín áde anyíné aá mēbēl mó nyaa eche etāngéné, ápwēd-te με ábele mó. ¹³ Ambel nê, kénεé edíí bán ngen e'só nhóbé'áá mó mam mé mbéb áyāl, rítagté bad ábe bédúbpe mó, mbenlád-te e'yale bé mbéb áyāl eché. Bonj Yesu Krístəə anwóg με ngəl áyāle menkēmpaá adúbe awóŋ, menkēmbíí'-aá chóm éche mbεlεé. ¹⁴ Sāŋgwéé ambē με mímē nsimé míme méesē ahəgtən, ábēl ndúbé Krístəə, ábēl'-ε aá rílúmed bad bémpeε edəŋge áyāle dedé nhóg ne Yesu Krístəə. ¹⁵ Yesu Krístəə ampē a nkōŋsé ásonj bebel bé mbéb. Mmēn-ne mbédé mod awē atómtánnáá mbéb abel tómaa moosyáál. Enén póle edé mbále detāngéné'-ε chó akonj dé adúbe. ¹⁶ Bonj Dyōb dénwōg με ngəl áyāle ahɛdε'áá aá Yesu Krístəə álúmed aá mímē nwεsen méewóó'ε asóg áyāl e με awē ntómtánnáá mbéb abel tómaa moosyáál. Nén dēmbenléd nēngáne elāŋsén wéε bad ábe bédúbē, békūd-te alongé áde déemaá'. ¹⁷ Ehúmé ne edúbé bēbē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Mó adé kəŋ eché edé á ngíndé ne á ngíndé. Mó'-aá

adé ane awě bad béēnyinnēē dīd awě eewág-ke. Mwěmpen-εέ áde Dyōb. Ebê nê.

¹⁸ Á awem mwān Timoti, mekan nīme rīlāngēé we meé ébel, médii mekan nīme Dyōb dénlaā'é bad aá béhōb bán mébenléd áyāl echōŋ. Abê e'yale é'wēd we áte. Abenled áde ébenladte ayáge á mbále é'bel we ébê nēŋgáne mod awě awane nzum bwām. ¹⁹ Enyīn-ne nén weé móchāŋnēdē ne adúbe ádé édúbpé Krīstā, ébele-'ε mekan bwām ngáne nlém rīlāngé we. Doŋge á bad béebeléé ngáne nīmab nlém nlāngé bó. Nén ákáá béchénné ádab adúbe béēbīi'é wée békagké. ²⁰ Atīntē e bad ábe rīhóbeé nē, nhóg adé bán Himenose, aníní-'ε bán Alesandaa. Abén bad ntēdté bó á mekáá nīme Satanε ábel bonj bēbīi nén bán éeboo'é áhób Dyōb mekan mé mbéb á yāl.

2

Elébé t̄ŋgene ábe Dyōb edúbé

¹ Dyam dé'só, nwéde we aláa nén meé nyékānnad moosyáál. Nyékānnad bad bémpēe. Nyékānne nén bán Dyōb álóme nyé bwēm ábe nyétógnéné, nyéságnan-ne mó áyāle mbonj nīme ábenléé nyé ne bad bésyāāl. ² Nyékānnad k̄ŋ é bad ne bad bésyāāl ábe bédé á nkamlen. Nén débēl alonjé áde syānē débē nsan ésebán mehób médé, débélé ngáne Dyōb áhedeé, débagé-'ε mó edúbé á menzii mésyāāl. ³ Akānned bad ábóó. Nén áwógte Dyōb ádé ásóó syānē menyīnge. ⁴ Dyōb áhede aá moosyáál ákud e'soósonj bésōŋten-ne mbále echē Eyale é Dyōb ékaléé. ⁵ Ebyééné nén bán Dyōb ahóg dēmpen dōó adé. Mod nhóg mwěmpen-naá adé awě apεene Dyōb ne baányonj á nchemten. Ane mod adii Yesu Krīstā. ⁶ Ambě ádé alonjé áwé á nló nī moosyáál. Ene kwééd echē awéde a nló nī moosyáál enlúmed á pónde echē etāŋgéné nén bán Dyōb áhede aá moosyáál ákud e'soósonj. ⁷ Ayāle nén dōó ákáá bonj Krīstā álómē me nēe mbapεε a nlomag áke dé akal nīmē nkalanj t̄ŋgene adúbe á Krīsto ne mbále, wée bad ábe béesē bad bé Israel. Dyam áde rīhóbeé ádé mbále. Meékālēē metóm.

⁸ Né-óó hōm ké áhéé adé bad bé Krīsto bēladnēé, nhede nén meé baachóm ábe bēbágé échab yāl ábele Dyōb bényene mekáá ámīn bēbage mekáne. Abê bad béētāŋgenēé melīngá ahé á nlém káa béētāŋgenēé bad abé ábe bésenle'. ⁹ Nhede-'ε ámpē nén meé bebaád bēhāg mesanj nīmē bad bēnyīnnē nén bán métāŋgéné. Mmāb mesanj métāŋgéné bó yāl akúten bwām ésebán métēde baachóm nlém á abum. Béenabpé esid é nló nyaa echē etómé áte, bēhāg bwēm é' gól, bēwāā' nsanj nīme bēbénlé bán bé meláá mé etógnén, bēhāg-ke mbóté éche étómténé nkun abé. ¹⁰ Bonj pen nīmāb mbeltéd nī bwām rīlúmed nén bán bēdīi bebaád ábe bēbenle Dyōb. ¹¹ Mmwaád

atánǵéné ádyēē piib, ásūdēd yǎl bon awōglān ngáne baa-
 chóm béyágtēé. ¹² Meehóbēé nén mēé mmwaád awóó kunze
 áyáged káa ákamlēn baachóm. Mmwaád atánǵéné ádyēē piib.
¹³ Nhóbé nén áyāle Dyōb dénsēbē Adamē ahəg bon áhəgé' Ife.
¹⁴ Ebyééné-'ε nén bán mmwaád móó Satanē ándogké bon abóó
 mbéndé, saké Adamē. Né-óó mmwaád móó ambóó mbéndé.
¹⁵ Bon Dyōb désōn alongé dé mmwaád á pónde e achád nzé
 adii asumé nlém wēε Krístəə alúmté-'ε edənge ne bad bémpeē,
 eewóo-'ε atón dé mbéb ké ahóg áyāl.

3

Paale atēnlé Timotiē tǎngene belyáged bé mwembé

¹ Nzé mod ahede aá móbê nlyáged a mwembé, né apwede é
 kəse e nsón. Enén póle edé mbále. ² Bəəb-pəó, mod awe alyágte
 mwembé, atánǵéné abé mod awē bad béehōbēē mekan mé
 mbéb á yǎl, atánǵéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj. * Abé mod
 awē akóbe yǎl, abé mod awē adole dyam áte bwám, abé mod
 awē adélté yǎl áte, abé mod awē akobe beken, abé-'ε mod awē
 abíε bad ayáged. ³ Eebág mod awē abagé yǎl á amwé á mím,
 káa mod awē apεεne epuutéd. Bon ábē mod awē apwiítédé,
 ábē-'ε mod awē eésēnlé'. Eebág mod awē atómténé mənē
 adəj. ⁴ Atánǵéné abé mod awē achǎngé eche ndáb bwám,
 ábōngē-'ε ábe bán nyaa echē béwōgnéé móó bébagé-'ε móó edúbé
 á menzii mésyāāl. ⁵ Nhóbe nē áyāle nzé mod eéhele eche
 ndáb akamlēn, chán-nō áhenlé mwembé ní Dyōb akamlēn?
⁶ Eetǎngeneé se abé mod awē adúbpé Krístəə ekóólé ekóólé.
 Esebé nē, né ábē kúmbe, chó ēbēl ákwε, ákūd-te nkógsen
 melemlem ngáne Satanē ánkweé bon ákūd-te nkógsen. ⁷ Abád
 ámpē, ane mod atánǵéné abé mod awē kǎəne bad ábe béesé á
 mwembé bébagéé edúbé. Nén débēl éekudté akwágké éehún-
 naá melám míme Satanē áhíínédé mó.

⁸ Bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé, ébē melem-
 lem née bó. Bétánǵéné abé á bwám awonj, bébé-'ε bad ábe
 béhóbe dyam ne nlém nhóg. Béetǎngeneé bad ábe ábē bébágé
 yǎl á ámwé á mím, káa bad ábe bédé metəg áyāle mənē.
⁹ Bétánǵéné béhid mbále echē Dyōb ábeleé bon bad bébíi
 tǎngene mewēmtēn míme áhedéé aá béwōn ne abé áde áhedéé
 aá béwōn. Bétánǵéné bébel nē ne nlém míme míbii chóm
 éche étánǵéné. ¹⁰ Belyáged bédēhób bán bépweede bad ábe
 béwōngan á mwembé-te, bétánǵéné bad ábe béhedéé apwed
 asebe dé asimēn. Nzé bényíiné nén bán mod awē bésímné
 eewóo'ε awusé ké ahóg á yǎl nē ane mod akwōgnédé ábel
 mímé nsón. ¹¹ Kǎəne ábāb bebaád bétánǵéné abé á bwám

* 3:2 Atánǵéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj káa atánǵéné dásō mwaád awonj ngen
 póg ne ngen ésyāāl káa mod atánǵéné dásō mwaád mwēmpen ananjned.

awón. Béēbāg bebaád ábe bēhóbe bad ámbíd, bēbē bebaád ábe békóbe yāl, bēbé-’ε bebaád ábe bad bēhele-se bésūm nlém á yāl ne kéchéé éche bēbēléé. ¹² Mod awē awōngan ábel nsón á mwembé atāngéné dásō mmwaád nhóg awón. Atāngéné abé mod awē abōnge ábe bán ne bad bēmpēe ábe bédé áwe ndáb bwām. ¹³ Nhóbe nē áyāle nzé bad ábe bēwōngan ábel nsón á mwembé bēbele nsón bwām, bad bēbe bó edúbé. Nén débēl bēwón nlém áhób tāngene adúbe áde bēwóo ne Yesu Krístæ.

Dyam dé e’koñéd áde dēntīm abyēn

¹⁴ A Timoti, kénéε édii bán nwóo nlém ápe áwōn mwāmpīn póndé, ndii ntenle wε enén kálag. ¹⁵ Ntenle wε nímén mekan míme étāngéné abel ábel nén ké meélyoge ape, ehele ebíi nyaa e abé echē bad bé Dyōb bētāngéné awále. Bad bé Dyōb bóo bédé mwembé ní Dyōb, Dyōb áde-’ε á alongé. Mmē mwembé móo rídé nēngáne akon ne nsáaned míme ríchāngé mbále Eyale é Dyōb bwām. Ahed dó-’áá ene mbále ébwāgnédé. ¹⁶ Dyōb ábélé syāa debíi nén bán nímē nkalan ndé etōgnén bwāmbwam. Ndé nén bán:
Krístæ ampē, abé-’ε moonyon,
Edáádān éche Esáá énlūméd sé nén bán adii Mwān a Dyōb,
ángel-le ényyín mó.
Bēnkálé bad bé nkōjsé bésyāāl, bēndūbē-’ε mó.
Dyōb dēmpuúd mó ákē-’ε ádyōb ne ehúmé ésyāāl.

4

Paale alébé Timotie tāngene bemeléede bé metóm

¹ Edáádān éche Esáá énhōb bwām nén áá, nímén mesú donge á bad bētedé adúbe á mbále ádāb, bēdūbpē bad ábe bēyágte ayáge dé metóm. Adén ayáge dōo e’dáádān bé mbéb é’hedéé áá bédúbe. ² Abén bad bēbele’ byánán békale mbále boñ metóm móo békaleé. Nzé bēyágte chōm éche éetāngene bēlūmte nén bán bēēbii’ é nhānlén átīnté chōm éche étāngéné ne éche éetāngene. ³ Abén bemeléede bé metóm, bēyágte bad bán bēewōnné, bán bad bēēdyāg-ke donge dé medyé. Dyōb dēnhāg nímē medyé ábel nén bad bēdyāg mó. Bad ábe bēbíi nkalan ní bwām, bēdūbpé mó, bēságnanne Dyōb áyāle nímē medyé. ⁴ Abē bemeléede bēētāngeneé, áyāle kéchéé éche Dyōb áhágé ébóo. Nzōm ké póg eésáá ábán donge dé medyé. Né-ōó, déságnen Dyōb akud áde dékudéé ábén bwēm. ⁵ Mod eéklē ndyééd, áyāle Eyale é Dyōb ne mekáne bēbele chó éboñ adyé.

*Paale alāngé Timotie
ngáne átāngéné mbāledé
a bwām awe Krístæ abé*

⁶ Nzé eyágte bad ábe bēdūbpé Yesuε nímén mekan né wēbē mbāledé a bwām awe Yesu Krístæ. Wēwēdnēd-te áte

á edǎǎdǎŋ-tê áyāl e nkalan níme édúbpé ne áyāle ayáge dé eyale é Dyöb áde éhídeé ámbíd. ⁷ Weewóó dyam dé abelen ne póle éche élúmte bán bad béédúbpéé Dyöb, ne e'yókél é' póle. Bon pen éyágke' pónde té ábel ngáne Dyöb áhedéé aá ébel. ⁸ Edé etógnén mod áyáged yál e nkõnsé, áwéd chó áte. Bon étómténé etógnén abé nzé mod awéde yál áte ábel ngáne Dyöb áhedéé áyāl e chõm ésyāā. Débel ngáne Dyöb áhedéé áyāle, Dyöb áhóbé aá mósõbē syánē alongé áde déemaá', bõõb ne á pónde echē ehúé'. ⁹ Adén dyam áde ríhóbé nén áde mbále. Nyētǎŋéné dõ adúbe. ¹⁰ Né-õõ, nén dõõ ákǎá bon dényõde, déwanté-'e yál áte áyāle delyágé nlém ne Dyöb áde áde á alongé. Mó abage baásyāā e'soõson, bwāmbwam bad ábe bédúbpé mó.

¹¹ Nyín nén wéé mólǎŋgē bad ábe bédúbpé nímén mekan, wéé mósýǎgtē-'e bõ mó. ¹² Weémwāg-se modmod anyín we nkóŋtéde áyāle edíí kódemod. Bon pen lúmed bad ábe bédúbpé abé a bwām ábel bon bõmpē bébel melemlem. Nyaa echē éhóbéé dyam, abé áde éwóó, nyaa echē édǎá bad, nyaa éche édúbpé Dyöb ne abel áde wéebeléé mekan mé mbinde ábê nēe elǎŋsén wéé bad ábe bédúbpé. ¹³ Enyín nén wéé mólāá' Eyale é Dyöb nzé bad béléádné á mwembé-te. Elǎŋge bõ chõm éche échē Eyale é Dyöb éhóbéé, éyágte-'e bõ kǎáŋ né mpedé. ¹⁴ Weétedté nsón níme Dyöb ábágé we nēe nde, áláa bad mekan níme Dyöb dénhõbpē aá éláa bõ á pónde eche belyáged bé mwembé bém̄bānnē we mekáá á nló. ¹⁵ Belé nímén mekan ne nlém nhóg ábel bon baásyāā bényín nén bán ebele mó bwām, ekeene-'e mó á'sõ. ¹⁶ Etõŋ yál achǎá bwām ne kéchéé éche éyágteé bad. Keené' nê á'sõ, ábel bon Dyöb áson we alongé, ásõŋ-'e alongé á bad ábe éyágteé.

5

Paale alǎŋgé Timotié ngáne dtǎŋgéné donge á bad achǎá á mwembé-te

¹ Weekánné mod a mbáá áte. Chǎá mó melemlem ngáne ehēle-se echǎá sóo mwën. Chǎá bad ábe béepede we kõd nēe baányon bé baachóm. ² Chǎá bebaád bém̄báá nēŋgáne éhēléé-se echǎá nyoo mwën. Echǎá-'e ngõndéere nēe baányon bé bebaád. Weewõŋné bõ mekan mé mesón á mewēmtēn.

³ Bekúd ábe béewóó bad ábe bēnõne bõ éwõŋgan bõ. ⁴ Bon nzé nkúd achyáá bǎn káa bǎn ábe ábē bǎn, bétǎŋgéné mó atõgen. Nén áde dyam dé'só áde bad ábe bébele ngáne Dyöb áhedéé bétǎŋgéné abel. Abāb benyaá ne besáá bēntõgén bõ, bõmpē bétǎŋgéné bõ atõgen. Nén áwõgte Dyöb menyĩŋge. ⁵ Nkúd awē áde mwēmpēn bon eewóó mod awē awõŋgan mó,

wéε Dyöb dēmpen dóo ályágeé nlém. Abé ákánne', áhedne-
 'ε mó nwōηgen nkuu ne mūte. ⁶ Bon nkúd awē asólté yāl
 á mekan mé nkōηsé, awédé á edaðəη, kénεε ádíí á alongé.
⁷ Láá bad bé mwembé nímén mekan ábel bon mod eehóbé
 bó mekan mé mbéb á yāl. ⁸ Nzé mod a Krísto eétəgné bad
 bé túmbé ábē, bwāmbwam áde abum a ndáb, né alúmte nén
 aá móədúbpεé Krístəə. Ene ndín e mod nímē mbeltéd rílúmte
 nén bán adii mod awē abelé mbéb tómaa mod awē eedúbpε
 Krístəə.

⁹ Nkúd awē éhele-se etón wεé atəηgéné nwōηgen akud, adii
 nkúd awē atómé móom mé mwε ntóób. Atəηgéné abé-'ε nkúd
 awē a nwōη nchóm nhóg mwēmpen. ¹⁰ Ane nkúd atəηgéné
 abé mmwaád awē bad bényíné bán míme mbeltéd mbóó.
 Atəηgéné abé mmwaád awē apεéné bán ámín bwām, abé
 mmwaád awē akobe beken awe ndáb bwām, abé mmwaád
 awē asudte yāl, ábenlé bad bé Dyöb nyaa echē áwóbpe'áá
 bó mekuu. Atəηgéné mmwaád abé awē awóηgéné bad ábe
 bémbē á ndutul-té, ábē-'ε eche yāl ábel mekan mé bwām.
¹¹ Bon weetóó bekúd ábe bédé etum nēηgáne bekúd ábe békud
 nwōηgen. Weetóó bó áyāle nzé bėwóó esíí áwóη bechóm
 ámpē béebeléé Krístəə ngáne éhednadté. ¹² Nzé bėwóó-'ε be-
 chóm bėmpēε né bėkwógnédé ákud nkógsen, áyāle béelōntεé
 akag áde bėnhēε nén bán bėbelé Krístəə. ¹³ Saá-kaá nē dēmpen,
 bėwóó abé áde béebeléé chóm, béhyóme ndáb ne ndáb. Amín
 enē bėhóbe bad ámbíd, bėhāg nsəl áyāl e mekan mé bad,
 bėhóbe-'ε mekan míme bėnkəntəηgėnné ahób. ¹⁴ Né-óó, ndəə
 mεé e'tum bé bekúd bėwóη bechóm, bėchyáa bán, bėbōηge-
 'ε échāb ndáb. Nén débēl béebeléé mekan mímé bad ábe bėkóó
 syánē bėhōbēε syánē mekan mé mbéb á yāl. ¹⁵ Nhóbe nén áyāle
 ábén bekúd donge bėbóótédé mekan abel míme Satanε áhedεé
 aá bėbel. ¹⁶ Mmwaád ké ahéé awē adúbpé Krístəə awē awóó
 bekúd áwē abum á ndáb, atəηgéné bó atógen, saké nén bán
 ápēmted mwembé nímē nted. Nén débē mwembé etál ábóo
 bekúd ábe bėewóó bad ábe bėbōηge bó.

¹⁷ Mwembé mbε bad bėmbáá ábe bėlyágte bó bwām edúbé
 ne nsábe, bwāmbwam ábē bėlyáged ábe bėbele nsón mé
 akal ne áyáged Eyale é Dyöb. ¹⁸ Edé nē áyāle éténlédé
 á kálag e Dyöb nén bán, "Weetádé nyag nsəl eche esálte
 ngun." Eténlédé ámpē nén bán, "Bebel bé nsón bétəηgéné
 nímab nsábe akúd." ¹⁹ Weedúbpé mekan míme bad bėhóbεé
 bėlyáged bé mwembé áyāl, éetómεé né mbóη ébe káa éláán
 étyéémé nén bán nē ádé mbále. ²⁰ Nzé mod ámbáá a mwembé
 abelé mbéb, káné mó áte á'sō é' mwembé ábel bon bad
 bėmbáá bėmpēε bėbāη mbéb abel. ²¹ Nlānge wε á'sō é Dyöb
 ne Yesu Krístəə ne á'sō é ángel eche épwédnédé mεé ébel chóm
 eche étəηgéné abel, ésebán ekwognad modmod. Weétímē-

'ε modmod ambíd. ²² Weewámsán mod mekáá abán á yǎl áwóged mó mod a mbáá a mwembé. Nzé ebelé nê bon ane mod atímé mbéb abel, ne wémpē ebelé mbéb. Mmōη weébēlē mekan mé mbinde. ²³ Weemwág mendíb mwēmpēn ámpē. Mwág mwǎ mīm ábel nén abum áde ákwaglan wε áte póndé ésyāāl ámaa.

²⁴ Donje á bad bébele mbéb á nhéné míme moosyāāl ábíí, békāād-te bó. Abíníí-'ε bébele mbéb á mesōm-tē míme bad béebíí'ε káāη né behédé áte. ²⁵ Melemlem nê dōo donje á bad bébeléé mbon míme míbyééné ne moosyāāl. Bēmpēe-'ε bébele mbon a mesōm-tē míme bad béebíí'ε káāη né behédé áte.

6

¹ Bad ábe bédé betāη bésyāāl bétāηgéné bébage bad ábe bédíí ásē echáb edúbé ábel modmod eehóbé Dyōb mekan mé mbéb áyāl, eehóbé-'ε ayáge ádēd mam mé mbéb áyāl. ² Betāη ábe bédé ásē e bad ábe bédúbpé Krīstāā béewēmtān bán ngáne ábab besáá bédíí bad ábe bédúbpé, béetāηgeneé bó edúbé abε. Bétāηgéné bó abele tómaa ngáne behéle'áa-se bébēlē bad ábe béedúbpē Krīstāā. Bétāηgéné abel nê áyāle ábab besáá ábe bébenléé bédíí bad ábe bédúbpé Krīstāā bébé-'ε bad ábe ábāb bembālede bédáá-'ε.

Paale ahóbe tāηgene ayáge dé metóm ne nhon míme rítāηgéné

Eyágte bad mímén mekan éwēd-te bó nlém á abum áhíd mó. ³ Donje á bad bédé ábe béyágte' ayáge áde déetāηgene. Adab ayáge déesaá melemlem ne ayáge áde awεd Sāngú Yesu Krīstāā áde ayágte bad ábel ngáne Dyōb áhedeé. ⁴ Abé bad bélóné ne kúmbe, béebíí-'aá dyamyam. Nyaa echē ábē bad bédáá mpentēn mé e'yale ne nselag edíí bó née nkole. Nén áπεene kónjí átínté echáb, áπεené mehób átínté echáb, bad behābē-'ε baáb mehób mé mbéb áyāl, béwōηnē nhóg ne aníníí mewēmtēn mé mbéb. ⁵ Nén ábele-'ε bēpēntān póndé té nyaa echē béheléé-se bēbíí chōm éche étāηgéné. Béheléé-se bésōntēn chōm éche édé mbále ne éche éesē mbále. Béwēmtān bán nzé bébenle Dyōb, né bēbē nhon. ⁶ Bon mod ábē menyīηge bwāmbwam nzé abele' ngáne Dyōb áhedeé nzé atéde-'ε áá kéchéé éche mówóó ékwógnédé mó. ⁷ Depedé á nkōηsé, deépēneé chōmchōm, nzé dewédé-'ε, déeswéénné chōmchōm. ⁸ Né-ōó, nzé dewóó ndyééd eche dédyāgkē ne chōm éche déhāgkē á yǎl, né nê ákwógnédé syānē. ⁹ Bon bad ábe behēde nhon asud, bébelé behún á mekagsen-tē, bébé ngáne bad ábe bēkwédé melám. Bébelé behédé mekan abel híin míme mééboo ne mekan híin míme méébonne bó. Nén ábele bétage bwāmbwam. ¹⁰ Mod ké ahéé awé awóó nlém áte

bwâmbwam âbud mənə awón, abelé ábelé' e'bébtéd é' mekan ákud nímə mənə. Nə ábelé donge á bad bétédte ádúbe Krístə, békúdé-'ε ndutul híin á nlém tē.

Paale abage Timotie elébé

¹¹ Bon wε, á-Timoti, mod a Dyöb, bán ábê e'bébtéd é' mekan. Nané mekan ámbíd nímə métəngéné á'sō é' Dyöb, édəŋ bad, éwεsan pónde ésyāāl, épwiited-te. ¹² Wéd yāl áte ébê ésum nlém wée Dyöb ébenle-'ε mó. Alonđe áde déemaá' áde Dyöb ábágé wε, wéd dó achəŋned. Dyöb dēmbě wε áde alonđe áde wénhəbpē á'sō é' bad híin wée módübpē Krístə. ¹³ Á'sō é' Dyöb, mó awě abage bwēm ésyāāl alonđe, ne á'sō ábe Yesu Krístə, mó awě ankal mbále á'sō wée Pontus Payledε, nləŋge wε nén mεé, ¹⁴ ébele chöm ésyāāl ngáne Dyöb áhóbé aá ébel, káəŋne pónde eche awed Səŋgwée, Yesu Krístə ápéé. ¹⁵ Apě á epun éche Dyöb Titée átíidé aá ápε, Dyöb ane awě ábē bad bəbagεé mekenag. Mwəmpen-naá adé Nkamlεne a mbáá a nkəŋsé rísyāāl. Mó adé Kəŋ e kəŋ ésyāāl abé-'ε Səŋgwée a besəŋgwée bésyāāl. ¹⁶ Mwəmpen-εé awóó ngíne ábē á alonđe á ngínde ne á ngínde, adé-'ε á e'nyínen bé ekíde ábe é'pene bwâmbwam nyaa echə modmod éheléé-se ápē benben. Mó adé ane awě modmod éēnyíne mbéd, modmod éheléé-'ε-se anyín mó. Edúbé ébê ne mó, ábē-'ε á nkamlεn á ngínde ne á ngínde. Ebê nē.

¹⁷ Síim bad ábe bédé nhən etúu áte nén wée béekumé ekáá á təl, béesumé-'ε nlém áyāl e nímāb nhən, bwēm ábe é'maa', bon bésim nímāb nlém wée Dyöb. Mó adé ane awě abage syánē chöm é'syāāl éche détoǵnéne ábel bon débē menyíŋge. ¹⁸ Láá bó wée bébele mbon áwóngeŋ bad, ngáne bad ábe bėbúde mənə awón bėbágkē nhən, mekan mé bwām nímə bėbeléé mbē nímāb nhən, bėwōŋ-'ε nlém áwóngeŋ bad ne kéchéé éche Dyöb ábágé bó. ¹⁹ Nzé bad bėbele nén ébē nēngáne bėkóŋgé nímāb nhən ádyöb. Nén débē nēngáne nsáaned nímə rísúmnédé bwām ábel bon rísógtεn mekan nímə méhúé' á'sō ábel bėkud alonđe dēn áde ákóŋté alonđe abé.

²⁰ A-Timoti, nsón nímə Dyöb ábágé wε tón mó acháə. Weewóó pónde ne mehób nímə bad bėhóbéé nímə méewōŋgān ábe Dyöb edúbé, ne mehób nímə donge á bad bėhóbéé bán chöm ehóg édé mbále, bad bėmpēe-'ε bėhəbē bán chöm émpēe chóó édé mbále. Bon bó moosyāāl bėbele awusé nzé bėhóbē bán, “Mε-εé ndé mod awe abíí.” ²¹ Donge á bad ábe bėwəmtan bán bėbíí mam nímə médé, bon bēn bėekoó'ε adúbe áde Dyöb á mbále ahíd.

Nsimé ní Dyöb mbē ne nyé moosyāál.

Kálag eche elónténé ébe echë Paale áténlé Timotiε Ndibned ní kálag

Kálag eche Paale áténlé Timotiε eche elónténé ébe éhóbe bwámbwam tângene elébé éche ábageé Timotiε née mod awě búmō bébele nsón ní Dyöb ne awě awōngan mó. Dyam áde Paale ákóó ahób áwēd-te ádíi nwesen. Alébe Timotiε awéde-ε mó nlém á abum aá ábê ábenle' Yesu Krístəə ne nlém nhóg. Paale akoo Timotiε etúu asím áte aá átéd pónde ne mpenten mé eyókéł míme méewōngān bad boŋ rítimé nípuutád bad. Amín e nímén mésyāēl Paale akamtan Timotiε áyāl e ádē alongé, mó Paale nyaa eche adúbpe Krístəə, awesen áde áwesanné, edənge éche álúmté wée bad ne metake míme ákudéé akal áde ákaléé Eyale é Dyöb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekenag ne elébé 1.3-2.13

Elébé ne asím dé etúu áte 2.14-4.5

Paale ahóbé tângene eche nyaa 4.6-18

Nsógten 4.19-22

Paale alómmé Timotiε melenten

¹ Me Paale, mbapere a nlomag awě Yesu Krístəə me-εé ntelé enén kálag. Dyöb áhede aá níkal nkalan tângene alongé áde ahóbé aá dekudé abé áde dédíí nhóg ne Yesu Krístəə.

² A-Timoti, we-εé rítenlé enén kálag. Edíi awem mwān a nlém. Nsimé, e'boŋ bé nlém ne nsan míme ríhúú ne Dyöb Titéε ne Yesu Krístəə awesyānē Sāngwée, mbê ne nyé.

Paale aságnéné Dyöb, awéde-ε Timotiε nlém á abum

³ Nságnan Dyöb áde mbenléé ne nlém nhóg melemlem ngáne ábēm betaa bébenlé'áá mó. Nságnan mó pónde té áyāl echōŋ nzé nkānne', nkuu ne müte. ⁴ Nzé nkāmténé ngáne wēnsudénné boŋ échii, mbelé rídāŋ we anyín bwámbwam, ábel boŋ rílōn ne menyinge. ⁵ Nkamtan nén meé ekoó Yesu Krístəə adúbe, nímé melemlem mé adúbe móo nyoó ambáá, Loise, ne nyoó, Yunise, bómpē bēnwōngē. Bəəb-póó, mbíí meé ádê adúbe dōo wémpē éwóó. ⁶ Enén nzəm chó ekəá boŋ níkamtán we nén meé nde echë Dyöb dēmbéé we áde mémbānnē we mekáá á nló, ébê ébenlad chó. ⁷ Dyöb déebeléé aá syānē déwōŋ mbwóg áte ábele mó. Boŋ pen échē Edəəđəŋ ébage syānē ngíne ábele mó, ébele delúmté bad edənge, ébele-ε dechānge échesyānē yāl.

⁸ Né-ɔ́, weewógé e'sôn álaa bad t̃ngene awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístaa. Weewógé-'e e'sôn áyāl echēm kénée rídíí mod a mbwɔg áyāl echē Krístaa. Bon pɛn ne ngíne echē Dyɔb ábágé wɛ, kwentén ákud metake ne me akal áde dékaléé nkalan mí bwám. ⁹ Dyɔb dɔ́ ɔ́sɔ́ syánē, achélé-'e syánē ábē ábē bad. Abelé nén saké áyāle dyam áde débélé bon áyāle nímē ntíi mēn níme ámbenlé nkõnsé rídēhɔ́b bán níbootad. Abage syánē nímē nsimé alóm áde alómé Yesu Krístaa á nkõnsé áyāl e syánē. ¹⁰ Bɔɔb-pɛ, Dyɔb álúmté syánē nsimé apɛ adé Yesu Krístaa, Nsoode awēd ápédé. Abódté ngíne e kwééd, abēnlédé-'e nkalan mí bwám álúmed syánē alongé áde déemaá'.

¹¹ Dyɔb ápwédé me nēngáne mbapɛ a nlomag ne meléede ákal nímē nkalan mí bwám. ¹² Enén nzɔm chɔ́-'aá ekáá bon níkudé nímén metake. Bon meewógéé akwágké ké ahóg áyāle mbíí ane awē nísúmé nlém áyāl. Mbíí-'e nén meé ákáá chóm éche ábágé áwēm mekáá kááɛne á epun é nkáásé. ¹³ Ayóge áde átánjéné áde ní'yágté wɛ, ékon dɔ́ acháá. Abē nēngáne elánsén éche étánjéné ahíd. Edúbe Yesu Krístaa, édāɛ-'e bad bémpee abé áde édíí mod nhóg ne Yesu Krístaa. ¹⁴ Edáádāɛ éche Esáá édé syánē áte, chɔ́ ɛwɔngan wɛ ábel bon nkalan mí bwám níme Dyɔb ábágé áwɔn mekáá écháá mó bwám.

¹⁵ Ebíí wɛé bad bé Krísto bésyāal bémbán me á yāl áde níbédé á mbwɔg e Esia. Faygeduse bó Hemogenes bómpē bémbe áfinté e bad ábe bémbán me á yāl. ¹⁶ Nkánne' nén meé Dyɔb álúmed ndáb echē Onesiforuse ábē e'bon bé nlém áyāle awédé'áá me nlém á abum pónde té. Enkēnkwágénné me aá ndé á mbwɔg. ¹⁷ Ade ápédé á Roma pɛén, ambootéd me ahɛd kááɛ anyín-ne me. ¹⁸ Nkánne meé Dyɔb álúmed mó ábē e'bon bé nlém á Epun é nkáásé. Mmɔɛn ebíí-'e bwám nwɔngan níme ábágé'áá me á dyad dé Efesus.

2

Paale áá Timotie atánjéné

abé sánze e bwám eche Yesu Krístaa

¹ Bɔɔb-pɔ́ á awem mwán Timoti, nsimé níme Yesu Krístaa ábágé wɛ, níbē níwede wɛ áte. ² Mekan níme wénwɔgkē néɛ ní'yágtéé ekud é bad t̃ngene Krístaa, wémpē yágéd bad mó ábe bédé bad ábe bómpē béhele báyágéd bad bémpee. Bébé bad ábe báyágéd-te bó. ³ Wémpē ékwentén ákud metake, ébē ngáne sánze eche Yesu Krístaa. ⁴ Sánze echē edé á nsón, ebelé éhéde aá mówóged awē mod ambáá menyíngɛ, né-ɔ́ eesóléé mekan áte níme bad ábe béesē sánze bébeléé. ⁵ Nyaa empée eche éhele ébēlé Krístaa edé nēngáne mod awē anyagte mehélé ne bad bémpee. Eēhēlē-se ákud nsábe éetóméé né ahídé mbéndé éche bétíídé ányáged mehélé. ⁶ Mbélé-nzag awé abelé ntü mó

atǎngéné mod a e'só abé ákud mbote. ⁷ Dǒl mekan áte míme níhóbé áyāle Sǎngwéé ábēl esóntén mó méseyāāl.

⁸ Kamtén nén wéé Yesu Krístǎa ambíd á mbyaa míme Dabide, Dyǒb dēmpuúid-te mó áde awédé. Mmén nkalaŋ ní bwám móo níkanléé bad. ⁹ Akal áde níkaléé nímén nkalaŋ ní bwám dóo ákáá boŋ níkudé metake kǎáŋ béhāg-ke me á mehaŋ nēŋgáne mod awe abóo mbéndé. Boŋ modmod ééhēlēē-se ahé Eyale é Dyǒb bengǒbēngǒbē. ¹⁰ Né-ǒó, nwēséné metake míme níkudé ábel bad ábe Dyǒb ápwédé, bǒmpē békud e'soósoŋ ábe Yesu Krístǎa ábéé bó, bēbē-'e ásē e ehúmé éche ébé á ngíndé ne á ngíndé. ¹¹ Enén póle edé mbále, edé nén bán, “Nzé syánē dewédé ne Krístǎa, né syánē deébé-'e á alongé, ne mó.

¹² Nzé dedé dewesan mekan ne mó, déékamlén ne mó, nzé debáá mó á yǎl né mó-'e ábāŋ syánē áyāl.

¹³ Nzé déēbēl' ngáne Krístǎa áhedeé aá débēl, mópen ábē ábel chǒm ésyāāl éche áhóbé aá móǒbēl, áyāle ééhēlēē-se abáŋ eche yǎl á yǎl.”

Paale aá Timotiē ábē mbélé-nsón a bwám

¹⁴ Ebē ébele bad ábe bédúbpé békamtan nímén mekan. Esím bó etúu áte á'sǒ é' Dyǒb wéé béepentán nhóg ne aníní tǎŋgene e'yale. Ene ndín e ntǎntén eewóŋgánné boŋ pen ebéhte adúbe áde bad ábe bēwóglan. ¹⁵ Wéd yǎl áte ábel Dyǒb ányín nén aá edé mod a nsón awé eékwágé ábel nsón míme ábeléé, ébé-'e mod awé ayágte nkalaŋ ní mbále nyaa eché etǎngéné. ¹⁶ Weewóo dyam ábel ne e'kúkú é' mehób, ne mehób míme méesē etógnén áyāle nzé bad béhóbe échē ndín é mehób, né débēl bēnabpé mekan ábel míme Dyǒb déehedeé aá débēl. ¹⁷ Donje á bad ábe béhóbe échén ndín é mehób bédii Himenosē bó Filetus. Mmab mehób médii nēŋgáne sii eche edyág mod áte ésebán emaa'. ¹⁸ Bétédté adúbe áde átǎngéné, bétímé béyágte bán syánē ábe dedúbpé, Dyǒb áamáá syánē apuud. Enén ndín e ayáge ebéhte donje á bad adúbe. ¹⁹ Boŋ kénē, mekan míme Dyǒb áamáá anabe, méehǎŋlǎnné. Awédé mín-naá e'yale éténlédé nén bán, “Sǎngwéé abíí bad ábe bédé ábē bad,” éténlédé-'e nén bán, “Bad bésyāāl ábe béhóbe bán bédé ne Sǎngwéé, bétǎngéné bésóg mbéb ábel.”

²⁰ A ndáb e mod ambáá, donje á míse áde áde bēbénlé gól, donje sílva, donje-'e áde áde bépódé ne áde bēbénlé hyæg. Bēbēnlád donje nzé dyam dé edúbé áde, donje-'e bēbēnlád pónké kéhéé. ²¹ Nzé mod ké ahéé asógé mekan mé mbinde ábel, ábē nēŋgáne míse míme bēbēnládté nzé dyam dé edúbé

ádé. Ane mod abelé asáj, eche Sáj-’ε abenlad mó. Ane mod abâg mbonşén âbel dyam á bwâm ké áhéé.

²² A-Timoti, weébēlē mekan mé mbéb níme kódébad ébeleé. Bon pen éwane áte ébele mekan níme métāngéné, ébē édúbe Krīstā, édāng bad bēmpēe, ébē-’ε nsāng ne bad. Ehíde nímén mekan nchoo ne bad bēmpēe ábe békānne Dyōb ne nlém nhóg. ²³ Weewóo dyam âbel ne e’yókél bé mpentēn mmé méewóo-’ε nwōngēn ké nhóg áyāl e mod. Ebíí weé mpentēn nīpēene nselag. ²⁴ Syánē ábe dedé-’ε bembāledē bé Dyōb deésēnlé. Bon pen, detāngéné débōng nlém ne mod ké ahéé, detāngéné déyāgtē bad bwâm déwesán-ne bad. ²⁵ Déyāgte bad ábe bétýéman syánē âbel bon bēbīi bán mam níme bēhóbēé syánē á yāl méesaá mbále. Déchedēn bó yāl nzé debele nē. Délyāg nlém nēn bán Dyōb débēl bēchēm ádāb awusé bēhānglén, bēsōngtēn-ne mbále eche eyale é Dyōb ékaléé. ²⁶ Nēn débēl debyéé dépē bó á nló-te, bēbīd-te Devāe á melám tē. Devāe ammad bó akób ádogé-’ε bó âbel mekan níme áhédé’áá áá bēbel.

3

*Paale ahóbé tāngene ebébtéd
éche ébē á e’pun bé asóg*

¹ A-Timoti, nhede mēé ébīí nēn weé á e’pun bé asóg, mekan mébē ebébtéd. ² Ene pónde bad bēbē ábe bédáá chōm, ábe bédáá mōné, ábe bédé kúmbē, ábe bédé epame, ábe bēbēbé nsāl áte, ábe bēewógné ábab besáá ne benyaá, ábe bēebage mesāngēn áyāl e chōmchōm, ábe bēebelé ngáne Dyōb áhēdeé. ³ Bad bēbē-’ε ábe bēelūmtē bad bēmpēe edāngē, ábe bēewóo nlém ní ngōl, ábe békale bad metóm áyāl, ábe bēehelé yāl akób, ábe bédé ekan, ábe bēedā bwām. ⁴ Bēbē ábe bēkag bad ntúrē, ábe bēwóo ehóhó é abé, ábe bēwēmtan bán bétómténé abé, bēbē ábe bédáá menyīngē mé nkōngsé, bēedā’ Dyōb. ⁵ Bad bēbē ábe bēlūmtē byánán bēbele ngáne Dyōb áhēdeé bon bēemwāá bán ngīne e Dyōb éhānglén ádāb alongé. Weékāg échēn ndín é bad benben. ⁶ Abén bad donge áde áde ádoge bad, bēsól áwab mendāb bédoge bebaád ábe bēewóo debyéé ábe bēdyēe áwēd-te. Abē bebaád bēbélé mbéb bwāmbwam nyaa eche nímē mbéb nídēnlédé bó nēe nted. Mewēmtēn mé mbéb mó ne mósō níkamlan bó. ⁷ Bēwóglan meyāge nyaa ne nyaa bon bēeheléé ayāge á Dyōb á mbále abīi. ⁸ Ngáne Janēse bó Jambres bēntāngēnnē Mosēe bōód, melemlēn nē dōó ábē bemeléede bé metóm bētāngānné ayāge á mbále. Mewēmtēn mé mbéb mósō bēwóo. Dyōb ábáá bó á yāl áyāle bēetōgnēé adúbe awōng. ⁹ Bon bédōg bad dāsō á esōng é pónde áyāle bad bēchēm échab edimdim, melemlēn ngáne émbēnlédte ne Janēse bó Jambres.

Paale adli alébe' Timotié

¹⁰ Boŋ we a-Timoti, ehidé ayáge áde ní'yágté bad bwâm, ehidé abé áde níwóó, ehíde-ε chõm éche níhedéé abel áwêm alongé. Ebíí weé ndúbpe Dyõb, ebíí awesen áde níwesanné, edaŋge éche níúmteé bad. Ebíí ngáne níkáá nlém áyāl e nsón míme níbeleé. ¹¹ Ebíí ngáne bad bétagtéé me, ebíí-ε metake míme níkudeé áyāl enê. Ebíí ndín é mekan éche ébénlédé me á myad mé Antyoḡ, Ekōniom ne á Listra. Ebíí ngáne mēnkaŋgé nlém áyāl e metake míme mēnkudté áwed. Boŋ Sáŋgú Yesue ansõŋ ádēm alongé ásē e níme metake mésyāāl. ¹² Ne mbále mod ké ahéé awě abele mekan ngáne Dyõb áhedéé abé áde ádíí ne Yesu Krístæ, atáŋgéné ákud metake á mekáá mé bad. ¹³ Boŋ e'bébtéd é' bad ne bad ábe bédoge' échab yāl, bēnabpé mekan abel míme métómténé ebébtéd abé, bédogé bad, bad bémpē-ε bédogé bó. ¹⁴ We pen a-Timoti, ébê ébele mekan míme éyáḡké míme ebíí-ε nēn weé médé mbále, áyāle ebíí bad ábe béyágté we mó. ¹⁵ Ebíí-ε weé se ámwēndemé móbfi chõm éche eyale é Dyõb édíí. Echén eyale é Dyõb chõó ébáḡé we debyéé ásoŋten nēn weé Dyõb ásóó we áyāle édúbpe Yesu Krístæ. ¹⁶ Chõm ésyāāl éche bétélé á kálag e Dyõb ehúú ne Dyõb. Ewõŋgan áyáged bad, éwõŋgān aláa bad nítab mewusé, éwõŋgān bad átíi mewusé míme bébélé, élāŋgē-ε bad ábel mekan míme métáŋgéné. ¹⁷ Eyale é Dyõb éwõŋgan ábel boŋ mod awě abenle Dyõb ábē mboŋsén ákwogned-te ábel nsón ní bwâm nísyāāl.

4

¹ A-Timoti, á'sõ é' Dyõb ne Yesu Krístæ, mó awě ákáād bad ábe béwédé ne ábe bédé á alongé, á dīn áde mó awě ápě ámbíd abé-ε nkamlene a moosyāāl, nkoo we nímén mekan aláa méé: ² Ekale' nkalan ní bwâm ké áde bad bédáá mó awóg ké'ε áde béedæ'é. Ebel bébii bán chõm éche éhóbéé édé mbále, ébel bésóg mewusé abel, éwéde-ε bó nlém á abum, éyáḡte-ε bad nímén mekan ne nwesen nísyāāl. ³ Póndé epě eché bad béehédte bán béwõḡ ayáge áde átáŋgéné, boŋ pen bébéle' mekan míme nítab nlém níláŋgé bó aá bébel. Bemeléede-ε ábe bédáá bán bēláŋge bó mekan míme bédáá awóḡlen bēn ne bēn-naá béwõḡlānē. ⁴ Bad bébāŋ mbále e Dyõb awóḡlen, bébāḡ metúu áwóg póle é metóm. ⁵ Boŋ we a-Timoti, écháæ echoŋ yāl bwâm póndé ésyāāl. Ewesen metake, ébele nsón ní mod awě akanle bad eyale é Dyõb ébele-ε nsón nísyāāl míme Dyõb ábáḡé we aá ébel.

⁶ Me pen, póndé emaa me ape eché bébéé me ngáne nde, póndé emaa me abé benben átede ádén alongé. ⁷ Néé mod a nsón awě Krístæ, nwané nzum e bwâm, mmadé nsón míme Krístæ ámbéé me aá níbele mó. Nhíde-ε adúbe nyaa eché

etánǵéné. ⁸ Βοῶb-πε, nsábe rísine με, níme rílúmte nén bán mbéle nsón níme rítánǵéné ngáne Dyōb áhedéé. Mmê nsábe mó Sánǵwéé, mó awě akáadte bad nyaa echě etánǵéné ábéé me á epun é nkáásé. Saá-kaá mmēmpen ábéé mó bonj ábě káǵne bad bésyāāl ábe bésine' échē πε.

Paale alébe Timoti

⁹ A-Timoti, éwan áte éwámsen ape áwēm. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle Demase abáá me áyāl akii á dyad á Tesalonika áyāle adáá mekan mé nkōnsé. Kresense akii á mbwóg e Galesia, Tituse mó-'e ákē á dyad á Dalmatia. ¹¹ Lukase mwēmpen mó adé ne με. Nzé epag, épēēn Makose áyāle áwōngēn με áyāl e nsón níme ríwóó. ¹² Nlómé Tikikuse á Efesus. ¹³ Nzé epag, épiinéd με echem kóte. Mentédé chó á dyad a Troas á ndáb wéε Kaapuse. Epiinéd-te με nhíbe rí kálag, bwāmbwam rí ngob é nyam. ¹⁴ Alesandaa awe alúε e'kii abelé με ebébtéd bwāmbwam. Sánǵú Yesue ákōgsēn mó áyāle mbéb níme ábélé. ¹⁵ Wēmpē étédēn mó póndé áyāle antyéémén sé bwāmbwam áyāle nkalanj níme sékaléé.

¹⁶ Ngen e'só eche rítyéémé a nkáásé modmod enkēnkwoǵnédté με. Moosyāāl ambánj με á yāl. Nkāne nén meé Dyōb álagsen bó. ¹⁷ Kénê Sánǵwéé ambé ne με, ábē-'ε με ngíne. Nén dēmbēl menhēl nkalanj ní bwām akal nyaa echě bad ábe béesě bad bé Israel bēnwōgkē mó. Sánǵwéé anhúd-te με á nsal rí ngii. ¹⁸ Sánǵwéé ásoj με alongé áyāl e ebébtéd ké éhéé éche étán με ákēén-ne με áwē nkamlēn ní mín ne nsaj. Edúbé ébê ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

Melēnten mé asóg

¹⁹ Lentéd με Priskaa bó Akwilaa, élēnted-te με abum á ndáb áde Onesiforuse. ²⁰ Erastuse anlyǵg á dyad á Kōrinto, rítēdē-'ε Trofimuse á dyad á Miletus, áyāle akōnlé'áá. ²¹ Ewan áte ényín nén wεé mópedé áwēm, ahéb á ngíne ádēhób bán ápag. Yubuluse, Pudense, Laynuse, Klodia ne bānned bé Krísto ábíníí bésyāāl bélénté wε.

²² Sánǵwéé ábê ne wε. Nsimé rí Dyōb rímbê ne wε.

Kálag eche Paalε áténlé Titusε Ndibned ní kálag

Tituse eebédeé mod a Israel bon antim mod a Krīsto, áwōngān Paalε, búmō bébelé nsón ní Dyōb. Paalε antelé Tituse enén kálag alyág áde ánlyāgkē mó á mbwóg é Kret ānon nsón ní mwembé. Enén kálag ekoo' metote méláán anon á dīd.

Dyam dé'só, Paalε akamtan Tituse nyaa e abé echē belyáged bé mwembé bétāngéné awōn, tanje ngáne bad bé Kret bēnwōngē abe dé mbéb. Paalε alébe-ε Tituse ngáne átāngéné bad nyaa ne nyaa aléb á mwembé-te. Abén bad bédii bechun bé bad, kódebad ne ngōndére, ne betān. Asóged, Paalε alébe Tituse ngáne abé á mod a Krīsto átāngéné abé bwāmbwam ábé nsan ne nhóg ne aníní, ábel ekoyí éēbāg, mpentēn méēbāg, nkabén-ne méēbāg á mwembé-te.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-4

Belyáged bé mwembé 1.5-16

Nsón míme bad téé bétāngéné abel á mwembé te 2.1-15

Elébé ne asím dé etúu áte 3.1-11

Nsógten 3.12-15

Paalε alómmé Tituse melēnten

¹ Mε Paalε, mbáledε a Dyōb ne mbapεε a nlómag awē Yesu Krīstā, mε-εé ntelé enén kálag.

Yesuε ampwēd mε, alóm-mε mε ábel bon adúbe áde bad ábe Dyōb ápwédé ákag á'sō ne ábel bon bēbii mbále tāngene Yesuε, bébele' ngáne Dyōb áhedεé. ² Nén ábele bad bé Krīsto bēwōn e'lyág bé nlém ákud alongé áde déemaá', dōo Dyōb, mó awē eékālē metóm ánhōbpē aá móōbē, nkōnsé rídēhób bán níbootad. ³ A pónde eche etāngéné-'ε Dyōb dēmbel aá bad bēbii nímmē nkalan. Dyōb dēmbē nímmē nkalan áwēm mekáá, mε-'ε níkal mó ne kunze eche mó Dyōb, awesyánē Nsoode ámbéé mε.

⁴ Ntenle wε, Tituse, awem mwān a mbále á adúbe áde syánē moosyáál déwóó. Nsimé ne nsan míme níhúú ne Dyōb Titée ne Yesu Krīstā awēd Nsoode, níbē ne wε.

Paalε ahóbé tāngene nsón míme Tituse ábenlé á mbwóg e Kret

⁵ Mentédé wε á Kret, mbwóg eche mendíb mélāhnédé ábel bon étii mekan míme méhednad abel, épwed belyáged bé mwembé dyad té. Ekamtēn ngáne ménlāā'ε wε mēé ébel.

⁶ Nlyáged atāngéné abé mod awē béheléé sé békóbén awusé.

Atâŋgené awóŋ dásō mmwaád nhóg, ábe bân-ne bétâŋgené bédúbé Yesue. Bétâŋgené abé awóŋ áde modmod éēhēlē-se ahób aá bēwúú nló áte ké'ε aá bédé epuuté. ⁷ Nlyáged a mwembé nêŋgáne mod awě ahíde nsón ní Dyöb ámbíd, eetâŋgenéé nēe áwóó awusé á yǎl. Eetâŋgenéé epame abé, ké'ε abé mod awě awámsan alinj. Eetâŋgenéé-se abé mod awě abagé yǎl á amwé á mím káa mod awě apεene epuuté. Eetâŋgenéé-'ε se abé metog. ⁸ Bon pen atâŋgené abé mod awě akobe beken abé-'ε mod awě adáá akan á bwâm. Atâŋgené abé mod awě abíε' dyam abel, abé mod awě abele mekan míme métâŋgené, abé mod awě asáá, abé-'ε mod awě akóbe eche yǎl. ⁹ Atâŋgené abé mod awě akoó nkalanj ní bwâm, nkalanj míme bad bétâŋgené nlém asum áyāl adúbe ngáne báyágté mó mó. Nén débēl áhēl bad bémpee ahébe áhíd nkalanj ní bwâm nyaa eche etâŋgené áhēl-le mewusé míme bad ábe bétâŋgan míme nkalanj abided áwed.

¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad híin béekwentεné áhíd nkamlen míme belyáged bé mwembé. Bédii bad ábe behóbe e'yale ábe béewóo nsōhten bédoge-'ε bad. Bad híin ábe báyágte enén ndín e ayáge bédii bad ábe bédé á epepé éche éhóbe nén bân bétâŋgené bad ayag. ¹¹ Weémwāg se ábē bad báyágte áyāle bēbēbte bad bé Krísto híin ndáb áte ayáged áde báyágtéé mekan míme béewóó'ε kunze áyáged. Báyágte' échē ndín e mekan ábel békud mōné. ¹² Mod nhóg awě ámbíd á Kret se' bōód awě abédé mod a debyéé, anhób aá, “Bad bé Kret békale metóm pōndé ésyāāl. Bēbēbé nlém á abum, bédii bad ábe béehēle nsón, bēdyāg-ke ndyééd bwāmbwam.” ¹³ Abē e'yale ábe ane mod ánhōbpē áyāl e ábē bad é'dé mbále. Né-ōó, bad ábe bédúbpe Yesue bon behíde ádē ayáge dé metóm, ékonj bó mímāb mewusé aláa ábel bédúbe ayáge áde átâŋgené. ¹⁴ Nén débēl bēedúbéé póle é metóm éche bad bé Israel, béehíd-taá mekan míme bad ábe bēbáá ayáge á mbále áyāl bēhóbeé. ¹⁵ Ne mod awě asáá, chōm ésyāāl ésáá bonj ne mod awě eekēnle áte ne awě eedúbpe, chōmchōm áyāle mímab mewēmten ne nlém méekēnléé áte. ¹⁶ Bad ábe báyágte ádē ayáge dé metóm behóbe nén bân bēbíí Dyöb, bonj mímāb mbeltéd rílúmte nén bân bēebíí'ε mó. Bébele mam míme bad békóó, béebeléé-'ε ngáne Dyöb áhēdeé, béeheléé dyam á bwâm ké ahóg abel.

2

Paale aá Tituse áyágte ayáge áde átâŋgené

¹ A-Titus, éyágte bad ayáge áde átâŋgené. ² Eyáged baachóm bēmbáá wεé béchyáá échab yǎl bwâm, bébele mam nyaa échē bad bēbagéé bó edúbé bēbē-'ε bad ábe bébyéε' mam abel. Békag á'sō bédúbpe Krístā, békag á'sō bédā bad bémpee,

békaḡ-ke á'sō béwesan metake níme békudeé áyāl e adúbe áde bédúbpe. ³ Eyáged-te bebaád bémbáá wéé nímāb mbeltéd rílúmed nén bán bébage Dyōb edúbé. Eláa bó wéé béēhōbē nhóg ne aníní mam áyāl ábēbed bó dīn, béebagé-'e échab yāl á amwé á mīm. Boḡ éláa bó wéé béyáḡte bad mam níme métāḡné. ⁴ Bébele nímén mekan ábel boḡ béhel e'tum é' bebaád ayáged ngáne bétāḡné ábab bechóm ne ábab bán adāḡ. ⁵ Béyáged bó bán bébē bebaád bé e'wōḡgé bé bwām. Bésūm nlém wéé ábab bechóm bēnpen, béyáged-te bó nyaa eche bétāḡné nímad mendáb abóo bwām, nyaa eche bébēē bebaád ábe bésúdté yāl ásē e ábab bechóm. Nzé bebaád bébele nímén mekan mésyāāl, bad béehōbpé nkalaḡ níme Dyōb ábágé bad dyam dé mbéb áyāl.

⁶ Melemlem ébel kódebad échāā yāl. ⁷ A mbeltéd nímoḡ-'e rísyāāl, ébele mekan mé bwām nyaa eche bad béhīdtē nímoḡ mekuu. Nzé eyáḡte, chóm éche éyáḡté étāḡné ébé mbále, ébē-'e mod awē ahíde mekan ámbíd bwām. ⁸ Enyín nén wéé ayáge ádoḡ átāḡné ngáne bad béekudté etāl áhób wē mam mé mbéb áyāl. Nén débēl bad ábe bétāḡgan wē békwaḡ áyāle nén béekudté nzii áhób syánē dyam dé mbéb á yāl.

⁹ Eyáged betāḡ nén wéé béwōḡne ábab besáá á men-zii mésyāāl, bébele-'e mam níme méwōḡtē bó menyīḡe. Béetāḡneé néē bépentanné bó. ¹⁰ Béechībne-'e bó. Boḡ pen bétāḡné alúmed bán ábab besáá béhele bésūm bó nlém áyāl. Nén débēl bad béwōḡ mewēmtēn mé bwām tāḡḡene nkalaḡ níme Dyōb, awesyánē Nsoode, níme déyáḡté.

¹¹ Dyōb álómé níme nsimé átíntē e syánē ábel áde ábélé nzii eche moosyāāl áhele ákūd e'soosoj. ¹² Abē e'boḡ bé nlém é' Dyōb é'yáḡte syánē áchene mekan níme Dyōb déhedéé aá débēl ne ásóg esí awōḡ ábel mekan níme bad bé nkōḡsé ábe bébīi Dyōb bébeleé. Eyáḡte syánē ábel mekan nēḡgáne bad ábe bébyéé' mam ábel, ábel mekan níme métāḡné ne ábel mekan níme Dyōb áhedéé á nkōḡsé wén. ¹³ Debele nén ngáne désineé ne e'lyáḡ bé nlém mam níme mēpě échē epun áde ádeḡ Dyōb, mó awē adé Ngum ne awēd Nsoode, Yesu Krístāá ápéé ne éche ehúmé. ¹⁴ Yesue ambě eche yāl ákōde syánē ásē e mbéb rísyāāl ábēl-le syánē debé bad ábe besáá, debé-'e ábē bad bēnpen, ábe béwóo nlém áte ábel mekan mé bwām. ¹⁵ Eyáḡte bad nímén mekan. Ebenlad kunze eche Dyōb ábágé wē, áwéd bad nlém á abum ne áláa bad nímad mewusé ábel béhāḡlen. Weémwāḡ-se modmod anyín wē nkóḡtéd.

3

*Paale ahóbé ngáne
abé á bad bé Krísto átāḡné abé*

¹ Nlânge we meé ékamten bad ábe éyágteé weé bésuded yäl ásē e benkamlenε ne ásē e bad bémháá. Weé béwógne bó bébé-'ε mboñsén ábel dyam a bwám ké áhéé. ² Eláa bó weé bééhābē modmod dyam dé mbéb á yäl, bébáa' mpenten, bépwiited, béchedεn-νε moosyāäl yäl. ³ Ngen e'só syánē bēn ámpē debédé eyókél, deewógne'aá Dyōb, dempān nzi, debédeé née betāñ awōñ áde déwóó'aá esíí áyāl e mekan mé nkōñsé, déhedé-'ε menyinge mé nkōñsé. Dekónáá bad, désfidē-'ε bad alongé ádēd ásyāäl. Bad bēnkōs syánē, syánē bēn-νε dékōs nhóg ne aníní. ⁴ Boñ Dyōb, awēd Nsoode, anlúméd syánē ábē e'boñ bé nlém ne échē edange. ⁵ Ansōñ ádesyánē alongé. Saké nsón ní bwám míme syánē dēmberlé mēmbēl boñ ábēl nē, boñ ambel nē áyāle míme nlém ní ngāl. Anlóm Edāádāñ éche Esáá áwobe syánē mbéb ábel nēn déchyáad ekóólé. ⁶ Dyōb ábúdé syánē Edāádāñ éche Esáá abε mbwiined ne Yesu Krístā, awesyánē Nsoode. ⁷ Dyōb abélé nē, ábel boñ míme nsimé mbel dékobned áwe e'só boñ syánē ámpē déwōñ e'lyág bé nlém nēn bán deékūd alongé áde déemaá'. ⁸ Enén póle échē rhóbēé edé mbále.

Nhede meé níkon nyé mímén mekan aláa ábel boñ bad ábe bédúbpé Dyōb bébii ngáne bébeléé mekan mé bwám. Nēn dōó ébóó bán débēle', nē dō-'aá dépiinéd moosyāäl nsyāñ. ⁹ Boñ nyéte de e'kúkú bé mpenten, akal á póle tñngene ngáne mbyaa mēmbootédte. Nyéte de-'ε ngabén ne ntāñten tñngene mbéndé é bad bé Israel. Abén bwēm béepεεnéé nsyāñ, béesaá-'aá dyam dé abelen. ¹⁰ Mod té awē apeene ngabén áfintē e bad bé Krísto, nzé ebagé mó elébé ngen póg ne ngen ébe boñ eewóge we, weewóó dyam ábel ne mó. ¹¹ Ebii nēn weé ene ndín e mod abébé abele-'ε mbéb. Mbéb míme abélé rílúmte bán akwíde eche yäl nkáásé.

Elébé ne melenten mé asóg

¹² Nzé nlómé Atemase ké'ε Tikikuse bó mod nhóg áwōñ, éwān áte áhyε dényín me á dyad á Nikopolis áyāle áwed dōó rítíidé meé mēbē á pōndé e ahéb á ngíne. ¹³ Ewan áte ábel boñ Zenase, mod a mbéndé bó Apolos béhide áke eke éche béhedéé áke. Nyín nēn wéε mōwōñgēnē bó nyaa eche béetógké chōmchōm éche bébenlédté áke. ¹⁴ Ebel-le ábesóo bad béyáge ábel mekan mé bwám. Béwōñgen ábel mekan míme méhedne bán mod ábel. Bébelé mekan míme méesē dyam dé abelen.

¹⁵ Bad ábe bédé ne me bésyāäl bélénté we. Lentéd me ábesyánē baányāñ bé Krísto bésyāäl ábe bédáó sé.

Nsimé ní Dyōb mbē ne nyé moosyāäl.

Kálag echë Paalε áténlé Filemōνε Ndibned ní kálag

Filemōνε abédé mod awë andúbé Krístæ abé-'ε mod awë awóó edúbé bwámbwam á mwembé-te. Kapóg abédé á mwembé míme rídé á Kolose. Anwóη ntâη awë béchágé'áá bán Onesimuse. Ane ntâη ansöb wée Filemōνε dó-'aá ámbíd e póndé ábómné Paalε. Paalε abédé á mbwög ene póndé. Paalε mó ankãη boη Onesimuse abé mod a Krísto. Kálag echë Paalε áténlé Filemōνε, antel chó aá Filemōνε bó awe ntâη bétim ásē, aá mó Paalε mólōme' awe ntâη ámbíd, nén Filemōνε akob mó ámbíd saké áyāle ádíí awe ntâη dēmpen boη ákob mó nēηgáne mwānyan á Krísto.

Nkabtéð ní kálag

Ndibned ní kálag 1-3

Paalε akené Filemōνε 4-7

Paalε acháá' Filemōνε átētð Onesimuse ámbíd 8-22

Nsógten 23-25

Paalε alómmé bad melenten

¹ Mε Paalε, awë adé á mbwög á ðin á Yesu Krístæ, me-é ntelé enén kálag. Sé Timoti, mwānyan a Krísto awêð, sêlōmme nyé melenten. Sêlente' wε Filemōνε, nsón e echon awêð awë mómpē abele' nsón míme sébeleé. ² Sêlente' káηne Afia, awed mwānyan a mmwaád a Krísto. Sêlente' Achipuse awë mómpē akale' nkalan mí bwám ne ngíne esyāál ngáne sémpē sékaléé. Sêlente-'ε bānned bé mwembé ábe bébome' áwoη ndáb. ³ Nsimé ne nsan ní Dyöb Titée awêð ne Sánjú Yesu Krístæ, míbê ne nyé.

Edaηge ne adúbe áde Filemōνε

⁴ A-Filemōn póndé téé nzé nkānne', mbelé nísāgnān Dyöb áyāl echōη. ⁵ Nsāgnan Dyöb áyāle nwógé nén bán edāá bad bé Dyöb bésyāál, esumé-'ε nlém wée Sánjú Yesu Krístæ. ⁶ Nkānne' nén meé, nlatén míme syānē déwóó nēηgáne bad ábe bédúbpé Krístæ, míbel nyékoη mekan mé bwám mésyāál mímé Dyöb ábágé syānē asōηten. Nén débēl ehúmé éche Krístæ ényínned. ⁷ A-mwānyan, edaηge éche éwóηné bad ábe bédúbpé Krístæ, éwógté mε menyīnge bwámbwam éwéde-'ε mε nlém á abum. Ewógté bad bé Dyöb menyīnge.

Paalε áá Filemōνε ákob Onesimuse

⁸ Né-óó, kénéé édíí bán nwóó kunze ákamlen wε á ðin á Krísto ábel dyam áde étāηgéné ábel, ⁹ edaηge éche níwánléné wε ébélé ncháá' wε cháán. Mε Paalε, nhóbe nén nēηgáne nchun

mí mod míme rídé-’ε á mbwɔg bɔɔb á d̄in á Kr̄isto. ¹⁰ Ncháa we á nló míme Onesimuse. Adii bɔɔb n̄ɛngáne awem mwän. Me-εé nkæə boŋ adúbé Kr̄istæ ádé abédé á mbwɔg hén ne me. ¹¹ Ngen e’só, enkembáá we etógnén. Boŋ bɔɔb adé sóo etógnén. ¹² Nlóme’ mó ámbīd áwónŋ bɔɔb, adii mod awě rídáá bwāmbwam. ¹³ Mendəŋ meé ábê ábê ne me ábel boŋ áwónŋgen me á etál échónŋ bɔɔb áde rídíí á mbwɔg hén á d̄in dé nkalanŋ mí bwām. ¹⁴ Kénê, meédəə’ε meé r̄nyáged we áwógen me. Boŋ pen mēdəŋ meé éwónŋgen me áyāle mmōn edəá me awónŋgen. Né-ɔ́, meéhēlē-se m̄bēl dyamdyam ésebán mmōn ekwěnténé. ¹⁵ Kapóg Dyɔb d̄óo dēmbēl aá Onesimuse ápágned we á yāl é esónŋ é pónde, ábel boŋ nzé atimé ámbīd áwónŋ ábē ne we ne abé ásyāāl. ¹⁶ Bootya bɔɔb, saké ntāŋ ngên adii. Adii awed mwānned a Kr̄isto. Ndəá mó bwāmbwam, we-’ε ámpē etāŋgéné mó adəŋ ké tómaa ngáne rídáá mó. Etāŋgéné mó adəŋ ngáne ntāŋ awónŋ, édəŋ-’ε mó née awonŋ mwānyanŋ a Kr̄isto.

¹⁷ Né-ɔ́, nzé etédé me n̄ɛngáne mod awě nyúmō nyēbele nsón, etāŋgéné mó akob melemlen n̄ɛngáne wékobpé me. ¹⁸ Nzé édé nén bán abēnlé we epandé, ké’ε awánlé we alúm, né mēsābē we. ¹⁹ Me Paale, mmēn-εé ntelé nén ne échēm ekáá. Mēsābē we. Boŋ pen, weéchatán nén weé ábel áde m̄bélé boŋ ékud alongé dékōālē, édé n̄ɛngáne wēmpē ewanlé me alúm. ²⁰ Né-ɔ́, a-mwānyanŋ, ncháa’ nén meé éwónŋgen me á d̄in á Sánŋú. Wógéd me menyinŋe á d̄in á Kr̄isto.

²¹ Atel áde rítélé enén kálag ábélé nsumé nlém nén meé, wēbelé me kéchéé éche r̄lángé we meé ébele me. Mbíí meé wēbēl-le ké tómaa ngáne r̄hóbé meé ébel. ²² Dyam démpēe áde r̄hóbé meé r̄lāa we ádíi nén meé, é nabned me toŋ áwonŋ ndáb áyāle ndúbpe nén meé Dyɔb déwōg nyé mekáne, abidéd me á mbwɔg, ntán nyé ámpē.

²³ Epafraze, awě s̄úmō s̄édé á mbwɔg á d̄in á Yesu Kr̄isto, mómpe alómme nyé melenten. ²⁴ Káəŋne Makose, Aristakuse, Demase, ne Lukase ábe syáábō s̄ebele nsón bómpe bélénté nyé.

²⁵ Nsimé míme Yesu Kr̄istæ m̄bê ne nyé moosyáál.

Kálag e Hibru Ndibned ní kálag

Mod awě atelé enén kálag antel chó áwéd bad bé Krísto nlém a abum áyāl e metake míme bó donje á bad békúde'áá adúbe áde béndūbēē Yesue. Alúmté áte nén aá melě míme Yesue ápééné métómé melě míme ménsēbē abé. Alúmté-ε áte ámpē nén aá bééhūntē nlém nén bán Dyōb déelónédte akag áde ábágé. A melě mé'sō míme Dyōb démwēē ne ábē bad mbwiined ne Mosεε, beprise bóó bébágé'áá Dyōb mendε á nló ní bad. Boη bóob, Yesue mó adé mod a títé a bad ne Dyōb abé-ε prise ambáámbáa awe atómé bekal bé'dáédəη bé' bóód, atóm ángel, atóm-me káəηne Mosεε, áyāle eche yāl chēn chóó ámbéé néε mendε, ngen póg ne ngen ésyāāl. Hōm áde ádíí Atómténé Asəη tómaa hōm áde beprise bé' bóód bébágé'áá mendε á nló ní bad, mendε míme ábágé-ε mékwógnédé.

Nkabtéd ní kálag

Krístəə mó alúmté bad ngáne Dyōb ákóó abé 1.1-3

Krístəə atómé ángel 1.4-2.18

Krístəə atómé Mosεε bó Josua 3.1-4.13

Krístəə adé prise awě atómé beprise bésyāāl á mbyaa míme Levi 4.14-7.28

Melě míme Krístəə rítómé melě mé'sō 8.1-9.28

Mendε míme Krístəə ábágé rítómé mendε míme beprise bébágé'áá bóód 10.1-39

Adúbe atómé chōm ésyāāl 11.1-12.29

Abé áde áwógte Dyōb menyīnge 13.1-19

Mekáne mé asóg 13.20-21

Melentεn mé asóg 13.22-25

Dyōb áhóbé wée bad mbwiined ne Mwān

¹ Se' bóód, Dyōb dénhōb wée ábēd betaa, anláá bekal bé'dáédəη mam áláa bó. Anhób áwāb ngen ne ngen, ábenlédte menzii híin áhób áwāb. ² Boη á e'pun bé asóg hén, ahóbe wée syánē, álāngē awe Mwān mam áláa syánē. Wée ane Mwān dóó Dyōb ápóó boη áhəgé' nkoη ní mín ne ní sé. Mó-'áá Dyōb átíídé aá mó awóó nhəgtéd rísyāāl. ³ Ane mwān móó adé e'kin-áte bé ehúmé é Dyōb, mó-'áá alúmté syánē ngáne Dyōb ákóó abé. Adíí melelem néε Dyōb-pe ádíí. Ngíne e eyale é nsəl éché ane Mwān ebelé mekan mésyāāl mékag á'sō ngáne métəngéné abé. Ahúd áde áhúdé syánē á mbéb-te, abelé syánē moosyāāl desáá. Ambīd e nē, andyεé Dyōb á Ngum é ekáá é mbáá ádyōb.

Mwān a Dyōb atómé ángel

⁴ Né-ᵛó, Mwän a Dyöb atómé ángel. Melemlem nê dóᵛ dīn áde Dyöb áchágé mó aá, “Mwän” átómé dīn ádāb á “ángel.”

⁵ Dyöb déehābēē wēē ángel ké póg mbêd aá,

“Edii awem Mwän,
chii, ndii sóó.”

Dyöb déehābē’ aá wēē ángel ké póg aá,

“Mēbē Sāá,

mó-’ε abé awem Mwän.”

⁶ Boᵛ Dyöb ádēhób aá mólōme’ awe Mwän a’só á nkōᵛsé-te, anhób ámpē aá,

“Ángel échēm ésyāāl étāᵛgéné mó edúbé abc.”

⁷ Anhób tāᵛgēne ángel pēn aá,

“Abelé éche ángel édé nēē epub.

Echē Ángel éche édé ábē bembālede,

abelé édii nēē muú míme ríchodne’.”

⁸ Boᵛ Dyöb dénhōb tāᵛgēne Mwän aá,

“A-Dyöb,

wēékamlén á ngíndé ne á ngíndé.

Wēékamlén ábōᵛ bad nyaa echē etāᵛgéné.

⁹ Edāá mam míme métāᵛgéné, ékᵛᵛ-’ε mam míme méēboo.

Né-’ aá ákáá boᵛ Dyöb, ádoᵛ Dyöb,

áp wēd we ábē etógnén tómaa baásyāāl ábe nyāābᵛᵛ nyêdé,

áp wēd-te we ábē menyinᵛe tómaa baásyāāl ábe nyāābᵛᵛ
nyêdé.”

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

“A-Sāᵛ wē-εé ehágé nkōᵛsé se á mbooted,

nkoᵛ mí mín-ne ndii abwóg áde éhágné échon ekáá.

¹¹ Abē bwēm é’syāāl bēpē á asóg, boᵛ wē pēn wēébē abé ne abé.

Abē bwēm é’syāāl bēmaa á sē nēē mbóté.

¹² Wēényāᵛg bó áte ngáne bényāᵛgēé mbóté,

wēéhāᵛlén-ne bó áte ngáne bēhāᵛlanné mbóté.

Boᵛ wē pēn wēbē ebé melemlem, ádoᵛ alongé-’ε déewóngé
asóg.”

¹³ Dyöb déélāᵛgēē ángel ké póg mbêd aá,

“Dyεé me é ekáá émbáá hén

káāᵛ ne á póndé eche mébenlé

boᵛ ékōᵛtéd ábōᵛ bad bé ekōᵛí ámīn ne mekuu.”

¹⁴ Cheé-ᵛ ángel édíí? Edii e’daádāᵛ ábē é’benle Dyöb. Dyöb
álóme-’ε bó áwóngēn bad ábe békūd e’sósoᵛ.

2

¹ Né-ᵛó ngáne débíí mímén mekan, detāᵛgéné kéchéé éche déwógé nlém asum áyāl ábel boᵛ deépānē’ nzii. ² Mekan míme Dyöb dénlāā’ é ángel aá éláa ábēd betaa ménwōᵛ ngine. Bad bésyāāl ábe bēnkēnhíd mímé mekan, ábe bēnkēmbēl-le ngáne mímé mekan méhóbé’ aá, bēnkūd nkōᵛsēn míme

béntāṅgēnnē akud. ³ Chán-nō nyéwémténé bán dehēle debíd nímén nkógsen áte nzé deewōḥne nkalanj mí bwām pón dé? Mmē nkalanj mós-’aá nṛpēene’ enén ndín e e’soósonj. Sāṅgú Yesue mwēn mós asébpé bad akale tāṅgene ábén e’soósonj. Bad ábe bēnwōg-ke mam nímē ánhōbpē, bēmbēl syánē denyín nén bán médé mbále. ⁴ Dyōb dōmpē dénlūméd syánē áte nén aá nímē nkalanj rídé mbále. Ambel nē alúmed áde álúmté e’chemléd, mekan mé menyáké ne menyáké híin. Anlúmed nē ámpē ne mekan nímē bad bēbélé’áá á ngíne e Edāádəṅ éche Esáá éche Dyōb dēmbéé bós. Dyōb dēmbē bad Edāádəṅ éche Esáá ngáne éboṅnéde mós.

Ane awē alyágte syánē ákud e’soósonj

⁵ Saké ángel chóo Dyōb ábánné aá ékamlén nkōḥsé mékōōlē nímē séhóbéé bán mēpē. ⁶ Boṅ éténlédé hōm ahóg á kálag e Dyōb pēn nén bán,

“A-Dyōb, cheé moonyonj ádíí awē éwōḥné pón dé?

Cheé mwān a moonyonj ádíí éche ékásá boṅ énoné mós?

⁷ Ayāl e esónj é pón dé, wembēl enkēmpaá ángel. Wembané mós á atii dé ehúmé ne edúbé.

⁸ Wembē mós ngíne ákamlén chōm ésyāāl.”

Abé adé ébágé mós ngíne ákamlén chōm ésyāāl, álúmté’ bán chōmchōm éesaá éche éesē ásē e nkamlén nímē. Kénéé édíí-’aá nē, deenyínéé bōob nén bán chōm ésyāāl édé ásē echē. ⁹ Boṅ denyíne’ ngáne Yesue ádíí. Ayāle esónj é pón dé Dyōb dēmbēl enkēmpaá ángel. Bōob, Dyōb ábágé mós ehúmé ne edúbé néé kəṅ áyāle metake níme ákúdé ne kwééd eche áwédé. Dyōb álúmté syánē nímē nsimé awé áde Yesue áwédé á nló mí bad bésyāāl.

¹⁰ Bwēm é’syāāl é’dii é’ Dyōb, mós-’aá anōne’ bós. Ngáne édíí nén bán Dyōb áhede’ aá bad híin békud etál ábé ábe bán, békud-te ehúmé, émbē mboṅ nén bán ábel mod awē ásalé bós nzii ákud metake. Nē débēl ákwognéd ábé mod awē ábēl boṅ bad békūd e’soósonj. ¹¹ Yesue awē abele’ boṅ bad bésánj, ne bad ábe bésáá, bós moosyāāl bédíi bán bé Sáá nhóg. Né-’aá ákásá boṅ Yesue eekwágé’ áchəg bós aá baányanj. ¹² Eténlédé nén bán anláá Dyōb aá,

“Mēlāá ábēm baányanj ngáne ádonj dín ápédé abé.

Mēkēn wē nzé syāābōō sēlādné hōm ahóg.”

¹³ Anhób ámpē aá,

“Mēésūm nímēm nlém ne Dyōb.”

Anhób-pe ámpē aá,

“Mē nén, syāābe bán ábe Dyōb ábágé mē.”

¹⁴ Ngáne édíí nén bán ábé bán bé Dyōb bédíi baányonj ábe bēwóó ekob é yāl ne mekií, Yesue ámpē antéd yāl e moonyonj néé bós. Ambel nē ábel boṅ kwééd eche ánwēē

ébóded ngíne eche Satanε awě abele' bon bad béwág. ¹⁵ Awě áde ánwēē áhúdé bad á mehan ábe bémbē betān á alongé ádāb ásyāāl áyāle mbwóg ní kwééd. ¹⁶ Enyínnédé bwām nén bán saké ángel ánhyéé awōngεn. Bon ampě áwōngεn bad bé mbyaa níme Abrahamε. ¹⁷ Né-ᵔó éhédnádtáá nén bán Yesuε ábē melemlen néε baányon á menzii mésyāāl ábel bon ábē prise ambáámbáa awě awóó nlém ní ngól, abé-'ε mod awě béhele bésum nlém áyāl. Abele áde ábenléé Dyöb, ábélé Dyöb álagsan bad mbéb. ¹⁸ Ngáne édíí-'aá bán mwēn antäg, ákūd-te mekəgsen, awōngan bad nzé bédé á mekəgsen-tē.

3

Yesuε atómé Mosεε

¹ Né-ᵔó a-baányan, nyé ábe Dyöb áchénlé ábé ábē bad, nyénəne' Yesuε. Mós adé mbarεε awě Dyöb álómé, abé-'ε Prise ambáámbáa a mekan níme séhóbé bán sēdúbpe. ² Dyöb dēmpwēd mós, ábenlé-'ε Dyöb ne nlém nhóg melemlen ngáne Mosεε ábenlé'áá Dyöb ne nlém nhóg á abum á ndáb á Dyöb. ³ Mod awě alóó ndáb, bébélé bébe mós edúbé tómaa ndáb eche álóó. Melemlen nē dós Yesuε ákwógnédé ákud edúbé éche étómé edúbé éche Mosεε. ⁴ Ndáb téé ewóó mod awě alóó chós. Bon Dyöb dós álóó chóm ésyāāl. ⁵ Mosεε abédé mbəlede á abum á ndáb á Dyöb, awě abēnlé'áá Dyöb ne nlém nhóg, álūmtē' bad mam á'sō é' pónde níme Dyöb débēnlé. ⁶ Yesu Krīstəə pεn abédeé Mwān a Dyöb, ákamlán-ne abum á ndáb á Dyöb ne nlém nhóg. Syánē ampē dedii bad bé abum á ndáb á Dyöb nzé éde nén bán dedé déchāhénéde, desumé-'ε nlém ne chóm éche débééné kúmbe, éche désúme-'ε nlém áyāl.

Elébé ne bad ábe béedúbpe

⁷ Né-ᵔó, nyéwóg chóm-éε Edəádən éche Esáá éhóbé. Ehóbé aá,
 “Chii nén nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
⁸ nyéewúéné' Dyöb nló áte ngáne ábēn betaa bēnwūēnné
 Dyöb nló áte á pónde eché bēnkunnénné Dyöb yāl.
 Bēnkunnén mós yāl
 á pónde eche békágé mós é ehyánge.
⁹ A ehyánge wē, bēnkäg mε,
 bényín-ne mam níme mbéle é etūn é móom mé mwē
 méniin.
¹⁰ Nē dós dēnkān bon nílin ene nyongel e bad bon nhób mεé,
 ‘Awab nlém-tē, bétamnad,
 béehīde-'aá nzii echēm.’
¹¹ Né-ᵔó, menlīn, mmwé-'ε melē mεé
 ‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.’ ”
¹² A-baányan nyétéd pónde ábel nyé modmod nyéewóó
 nlém mé mbéb níme méedúbpe' Dyöb, ábel bon nyéētēdté

Dyöb áde áde á alongé. ¹³ Boḡ pen nyéwéde' nhóg ne aníní nlem á abum epun téé, ngáne échê epun échágnédé bán "Chii", ábel boḡ mbéb méedogé nyé modmod áwúen Dyöb nló-áte. ¹⁴ Syánē dedii mod nhóg ne Yesu Krístæ, nzése delyagé decháñnéde káñ ne á asóg ne mekan míme désébpé adúbe tâḡene Dyöb. ¹⁵ Demaá anyín nén bán éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

"Nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné' Dyöb nló áte
ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á pónde eche
bēnkunnénné Dyöb yäl."

¹⁶ Benzébádé bēnwōg ehób é Dyöb boḡ békunnén Dyöb yäl? Abê bad bésyāäl, saá bad ábe Mosε ámbidēnnē á Egipto bēbédé-yε? ¹⁷ Benzébádé Dyöb dēnliín-naa é etún e móom mé mwé méniin? Saá bad ábe bēmbel mbéb bó bēnnaá ndim é ehyāḡe-yε? ¹⁸ Benzébádé Dyöb démwēē melē aá béésónlé áwe abwóg dé nkóme-áte mbéd? Saá bad ábe békēmbēl ngáne áhéde'áá-yε? ¹⁹ Né-óó, denyíne' nén bán, bēnkēnhenlé asól áyāle bēnkēndúbéé Dyöb.

4

Nkóme áte míme bad bé Dyöb békudté

¹ Ahób áde Dyöb dénhōbpē aá syánē dēsāl áwe abwóg dé nkóme-áte ádíi étyéémé. Né-óó détéð pónde ábel boḡ nyé modmod eebós' asól áhed. ² Syánē ámpē dewógé nkalaḡ mí bwām melelem ngáne bómpē bēnwōgkē. Bēnwōg míme nkalaḡ mí bwām boḡ ménkēnwōḡénné bó ne awōḡen dēn áyāle nén, bēnkēndúbéé mó. ³ Bōōb-pōó, syánē ábe dedúbpé míme nkalaḡ, desóle' áde abwóg dé nkóme-áte. Boḡ ne bad ábe bēédúbpe pen, Dyöb dénhōb aá,

"Menliḡ, mmwé-'ε melē nén mεé,

'Béésónlé áwēm abwóg dé nkóme áte mbéd.' "

Anhób nē, kénεé édíi bán ammād míme nsón amad se áde áhágé nkōḡsé, abwóg dé nkóme áte dēmmād-tε abé. ⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb tâḡene epun éche élónténé epun saámbé nén bán, "Dyöb dēmmād míme nsón. Né-óó ankómé áte epun éche élónténé epun saámbé." ⁵ Eténlédé á kálag-tē wē ámpē bán Dyöb áhóbé aá,

"Béésónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd."

⁶ Né-óó, etál édíi ébágnédé doḡge á bad ásól á hōm dé nkóme-áte. Boḡ bad ábe bēnwōg nkalaḡ mí bwām se' bōód, békēnhenlé asól, áyāle nén békēmbenlé mekan míme Dyöb dēnlāā'ε bó aá bēbel. ⁷ Nē dēmbēl, Dyöb dēmpwēd epun émpēe, áchāḡ-ke chó aá "Chii." Anhób nē etún é pónde ámbid echē ábēd betaa bēnkēmbenlé ngáne ánhōbpē aá

bébel. Anhób nê mbwiined ne e'yale ábe Dabide ábe nímáá nyé atele nén mée,

“Chii nzé nyêwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné' Dyöb nló-áte.”

⁸ Nzé émbē nén bán hōm áde Josua ânkeénné bad dōo dēnkōŋ hōm dé nkóme-áte abé, né ámbid e pónde Dyöb dēnkēnhóbpe tãŋgene epun émpēe. ⁹ Né-óó hōm dé nkóme-áte áde áde nēŋgāne nkóme-áte nīme Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg ályágé ásine ábē bad. ¹⁰ Kēnzéé awē asólé á abwóg dé nkóme-áte á Dyöb, akōmme áte áyāle amadé nīme nsón, melemlem ngāne Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg. ¹¹ Né-óó syānē déwan áte désōl ádē abwóg dé nkóme-áte, ábel boŋ syānē modmod deebóó asól áhed. Deehidé' mekuu nīme bad ábe bēnkēmbēl ngāne Dyöb dēnhōbpē. ¹² Debí nén bán Eyale éche éhúú ne Dyöb, édé alongé, édé-'ε ngīne. Ekóbpe' tómaa páá e nsəl mībe. Esóle' mod áte káəŋ se á mbom ní ngob e yāl ne edəádəŋ. Esóle-'ε mod káəŋ se á meboŋ mé yāl ne á e'hid-tē. Echē eyale écheme' mewēmten mé mod ne kéchéé éche mod áhedéé abel. ¹³ A e'só é' Dyöb, chōmchōm éesaá á e'koŋned. Chōm ésyāāl édé á tāl e ékwéé. Dyöb dōo-áá détané né mekan mésyāāl nīmē débēléé aláa.

Yesue adii ndale e prise ambáámbáa

¹⁴ Né-óó, ngāne déwóó Prise Ambáámbáa, Yesue Mwān a Dyöb, awē akii ámīn á'sō é' Dyöb, déchəŋned adúbe áde désúme nlém áyāl. ¹⁵ Awesyānē Prise Ambáámbáa asóŋténé mechínzé nīmēd, áyāle nén mómpē ankūd melemlem mé mekəgsen nīme dékudéé á menzii mésyāāl, boŋ kēnē, enkēnbenlé mbéb. ¹⁶ Né-óó ne e'sum bé nlém désíde benben ne atii dé nkamlen á Dyöb áde ábage nsimé. Deewógé mbwóg ké nhəg. Débēl nē ábel boŋ Dyöb áwōg syānē ngəl, ábāg-ke syānē nsimé nīmē méwōŋgān syānē pónde téé eche détoŋné nwōŋgen.

5

¹ Prise ambáámbáa téé awē Dyöb ápwédé átíntē e bad, ápwede mó ábele mó á dīn áde ábē bad. Ane prise móo akobe' mende wée bad boŋ ábage mó wée Dyöb née nde ne mende ábel boŋ Dyöb álagsen bad mbéb. ² Ahēle bad yāl acheden ábe bépane' nzii áyāle bébīí' é chōm éche débēléé áyāle nén mwēn ámpē adii moonyoŋ awē awóó mechínzé mé ngob e yāl. ³ Nē ábélé atəŋgé néé ábageé mende káəŋne áyāl e nīme mbéb mēn, ábage-'ε áyāle mbéb ní bad. ⁴ Modmod mwēn eéhēlése ábe yāl edúbé é prise ambáámbáa. Dyöb dōo ápwede' mod ábé prise, melemlem ngāne ámpwēdté Arəne.

⁵ Melemlem nê dó-'aá Krístəə mwën énkênchágédte yäl ábé prise ambáambáa. Dyöb dóo dêmpwəd mós. Dyöb dénlāā mós aá,

“Edíi awem Mwän.

Chii ndíi Sóó.”

⁶ Nê ádé á kálag e Dyöb höm dêmpēe bán Dyöb dénlāā mós aá “Wéébé prise abe ne abé, nēe Melkizεδεγε.”

⁷ Ade Yesue ábédé á nkōñsé, akánné'áá, áchāā Dyöb, áchyeé' awé á ngíne, mēsod mébidē' mós á mīd. Akánné'áá wēe mod awē ahele ásōñ alongé ádē. Dyöb dénwōg mós mekáne áyāle anwōñ mbwōg ní Dyöb áte. ⁸ Kénēe ábédé Mwän a Dyöb, an'yágé áwōgen Dyöb mbwiined ne metake níme ánkudté. ⁹ Dyöb dêmbēl ankwognéd abé-'e prise ambáambáa awē akwōgnédé, ábel bad ábe bēwōgne mós békud e'soosōñ ábe é'dé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Dyöb dêmbané mós á atii aá mós adé prise ambáambáa nēe Melkizεδεγε.

Elébé ábel mod eétedé adúbe

¹¹ Nwóó mam híin áhób tñgene adén atón. Elénlé me áte ngáne mébenlé boñ nyésóñtén mós, áyāle nén nyéewámsánné dyam asōñten. ¹² Nhóbe nén áyāle nén nyéntāngén bad abé bōob ábe bēyāgte' bad bēmpēe. Boñ nyédíi nyēhednad ámpē bán mod áyáged nyé mam níme nyēmmadté abíi tñgene nkalan ní Dyöb. Nyédíi nyédé nēe bán bé nkáál ábe bēhednad abíi saké ndyééd. ¹³ Kénzēe awē adii amwáa' abíi, ádíi nēe nkáál. Eébíí'ē mboñ ne mbéb. ¹⁴ Ndyééd pen edíi áyāle bad ábe bémáá akwog. Mod ambáá adíi mod awē ayággké, awē aměnténé-'e mboñ ne mbéb abíi.

6

¹ Né-óó dékeene adúbe á'sō nēngáne bad ábe bémáá dyam abíi. Deetāngeneé nēe détedéé pónde ámpē áyáge mam níme bēn'yāgēdtē syánē tñgene Krístəə se á mbooted. Demmād ayáge, debíi-'e nén bán bad bétāngéné békúné mbíd, bētēdē abel dé mekan mé mbéb níme mépēene' kwééd. Demmādtē abíi nén bán bétāngéné Dyöb adúbe, ² bēyāgte bad tñgene edusen* ne tñgene abán á bad mekáá á nló. Debíi-'e nén bán bétāngéné bad ayáged tñgene mpuu ne tñgene mbakú e nkáásé echē ébē abé ne abé. ³ Deétedé nímén mekan. Dékag á'sō nzé Dyöb ábágé etál.

⁴ Nhóbe nén áyāle nzé bad bétēdté ádab adúbe, mod éhēlēē-se ápēēn bó ámbíd ámpē, bētēdē nímad mbéb bétimen Dyöb. Nhóbe bad ábe bēnkūd e'nyínen bé ekíde, bēwóglén

* **6:2** Edusen: echē edusen énkēmbáá edusen echē bédúsánnáá bad ábe bédúbpē Krístəə bēnpen. Bad bé Israel bōmpē bēnwōñ elem éche bédúsánnáá bad, bédúsán-ne bwēm bēmpēe.

nnam ní Dyöb, békūd-te Edəádəŋ éche Esáá néε bad bémpēe. ⁵ Béwógléné e'boŋ bé eyale é Dyöb, bényín-ne ngíne eché ébē á pónidé eche Dyöb dékamlénné. ⁶ Nzé ábē bad bémáá-'ε nímē mekan anyín boŋ bétíme bétédte ádab adúbe, mod eéhēlē-se ápēen bó ámbíd ámpē áte de mbéb áhíd Dyöb. Abán áde bábáá'ε Mwán a Dyöb áyāl, ébelé ébē byánán bēbomme' mó á awəg ámpē, békwāgtē-'ε mó á'sō é' bad bémpēe. ⁷ Ndəəb eche mbúú éyógké achóoted boŋ mendíb mésól ásē, ebele bwēm é'kwog bwām. Abē bwēm é'belé é'wōŋgān bad ábe bēwéné bó. Nē álúmtē bán Dyöb ánamte' ene ndəəb. ⁸ Boŋ nzé ene ndəəb ekwogte' mekōd ne e'sum bé mbéb bémpēe, né eésáa dyam de abelen. Né káəŋ ne á asóg béhyāad-te chō.

⁹ A-baányəŋ, kénéε nílanğéé nyé nén, ndúbpé nén meé nyébele' mekan nyaa eche nyékudté mekan mé bwām mé e'soosəŋ. ¹⁰ Dyöb ábele' nímē mekan nyaa eché etəŋgéné. Eéchatánne nsón ké nhóg nímē mod ábelé, échatán-naá edəŋge éche mod álúmté mó ngáne nyédii nyébenléé bad bé Dyöb bémpēe. ¹¹ Mméd nlém rídii nén bán nyé mod téé nyébē nyéwōŋ ene kán káəŋ ne á asóg ábel boŋ nyékude' chōm ésyāal éche nyésúme nlém áyāl bán Dyöb débe nyé. ¹² Sééhēdēē bán nyébē bad ábe béehédé chōmchōm abel. Boŋ séhede' bán nyébē bad ábe bēhíde' mekuu nímē bad ábe bēwesən áyāle bédúbpé Dyöb. Eché ndín é bad ékūd chōm ésyāal éche Dyöb áhóbé aá móəbē bó.

Dyam áde Dyöb áhóbé déehidtéé áse

¹³ Se' bóəd áde Dyöb dénhōbpē aá móəbelé Abrahame dyam, ammwé melē aá móťəŋgēnē áde akag alóned. Ade dín dēn dōo ámmwēēnnē melē áyāle nén modmod eebédeé awē atómé mó awē áhélé'áá-se amwé melē áwe dín. ¹⁴ Anhób aá, “Nhóbé nén meé, ntəŋgéné we anamed, mēbēl-le nímōŋ mbyaa níbūū áte bwāmbwam.”

¹⁵ Abrahame anwesén ásūm-me nlém, né-əo ankūd chōm éche Dyöb dēmbéénné mó akag. ¹⁶ Nzé mod amwāg melē abenlad dín áde mod awē atómé mó. Mpenten ké ríhée-'ε nímē bad bēwóo'ε, melē móo méyánle'. ¹⁷ Dyöb áhédé'áá ábē bad ábe ámbéé akag alúmed áte nén aá, móəhúdté dyam áde móhóbé ásē. Né-əo amwé melē ásoğten akag áde ábágé. ¹⁸ Né-əo Dyöb ábágé syánē mekan mébe nímē méehəŋlán áyāle Dyöb déehelée-se ákal metóm. Abagé syánē akag, amwé-'ε melē. Abelé nē ábel syánē awē dekií áwē ábel ákəə syánē, déwōŋ e'wéd bé nlém, désūm-me nlém ne mekan nímē áhóbé aá móəbē syánē. ¹⁹ Abē e'lyág bé nlém é'dii néε chōm éche ébelé alongé ádəd ásúmnédé, ákoŋnéd-te. Ebē e'lyág bé nlém bóo békəŋ boŋ detóm abad dé mmwe ámín, dépe á abwóg á hōm áde ásáá wéε Dyöb ádíí. ²⁰ Yesue mó asébpé asól áhed á nló

míme syánē ábonʒsen syánē e'dii. Bɔɔb atimé prisε ambáámbáa awêd awě adé á ngíndé melemlem née Melkizεδεγε.

7

Melkizεδεγε abédé Prisε

¹ Melkizεδεγε abédé k̄η e dyad á Salem, abé-'ε prisε a Dyöb á Ngum. Ambomén Abrahamε áde Abrahamε áhúé'έ á bel ábe ánwū'έ k̄η é bad, ánāméd-te Abrahamε. ² Abrahamε-'ε ábe mó akab á bwēm ahóg áfínté mekab mé bwēm dyôm míme ánhūēnnē á bel. Dyam dé'sō, dīn á Melkizεδεγε á ehób é Hibru ádíi bán, "K̄η eche ebele mam míme rítáγγéné." Atón áde álónténé mébe ádíi bán "K̄η e Salem," awě adé "K̄η e nsan." ³ Eetenledéé hōmhōm nén bán Melkizεδεγε anwón sáá, ké'ε mbyaa. Béetele-'áa ngáne béchyáá mó, ké'ε ngáne áwédé. Adíi prisε á ngíndé ne á ngíndé melemlem née Mwān a Moonyon adíi Prisε á ngíndé ne á ngíndé.

⁴ Nyénɔne-ɔ́ nyaa e ndale e mod echě Melkizεδεγε abédé. Abrahamε, sáá ambáá awêd, ambě mó akab ahóg áfínté e mekab mé bwēm dyôm míme ánhūēnnē á bel. ⁵ Mbéndé e Moseε ebagé kunze nén bán bad bé mbyaa míme Levi ábe bédé beprisε békobe' akab á bwēm ahóg áfínté e mekab dyôm téé, wée ábāb bad bé Israel, kénée émbēē bán bómpē bēbédéé mbyaa míme Abrahamε. ⁶ Melkizεδεγε enkēmbídté á mbyaa míme Levi, bon kénê ankōb akab á bwēm ahóg áfínté e mekab dyôm wée Abrahamε. Annaméd-te Abrahamε, Abrahamε awě Dyöb dēmmadté akag abε. ⁷ Ebyééné nén bán mod awě anamte' mod atómé mod awě ánámte. ⁸ Bɔɔb-pɔɔ, prisε éche ébídé á mbyaa míme Levi ábe békobe' akab ahóg áfínté e mekab mé bwēm dyôm, bésyāāl bédíi baányon ábe bēwāg. Bon Melkizεδεγε awě ankōb akab ahóg áfínté e mekab dyôm, adíi mod awě eewéde, ngáne kálag e Dyöb élúmtéé. ⁹ Dehele dehób bán Levi awě akobé'áá mekab wée bad mwēn ámpē abagé akab wée Melkizεδεγε mbwiined ne sáá ambáá Abrahamε. ¹⁰ Dehele dehób nē áyāle nén, áde Melkizεδεγε ákíf Abrahamε abomēn, né bēēchyāā'έ Levi.

¹¹ Dyöb dēmbě bad bé Israel éche mbéndé á pónde echě bad bé túmbé e Levi bēbédé beprisε á alon á Israel. Nzé nsón míme ábē beprisε bēbélé'áá ménkwognéd ábel bad békobned á'sō é' Dyöb, né nzom enkēmbáá echě prisε ampée ábideé née Melkizεδεγε awě eebíde á mbyaa míme Arɔne.* ¹² Nzé mpwēdtéd mé beprisε ríhāɲléné túmbé, né mbéndé chómpē etáγγéné ahāɲlen. ¹³ Mod awě ríhóbéé rímén mekan áyāl, ambíd á túmbé empée. Modmod eébídē-'áá awe túmbé mbéd

* 7:11 Arɔne: Arɔne ambíd á túmbé e Levi. Mó abédé prisε ambáámbáa e'só e bad bé Israel.

awě abelé nsón míme prise. ¹⁴ Ebyééné bwâm nén bán Sǎngwéé awêd ambíd á túmbé e Juda. Mosee enkêntúbpé dín nén aá beprise bébíd á túmbé e Juda.

Yesue adii née Melkizedege

¹⁵ Dyam ádë déhóbé tângene ahəŋlen á mbéndé ábúdé anyínned ne abíd áde prise ampée ábídé née Melkizedege. ¹⁶ Saké mbéndé é baányon chǒǒ émbël bon abé prise. Bon adé prise áyāle awóó ngíne ábé á alongé abé ne abé. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Edii prise á ngíndé ne á ngíndé,
melemlem née Melkizedege.”

¹⁸ Nzé denoné ped póg, Dyöb ásídté mbéndé é' bǒód á nkəg, áyāle énkênwúú' é áte, énkênkwógnéd-taá. ¹⁹ Debíí nén bán mbéndé eébélēē-se chǒmchǒm ébé ngáne étāngéné abé. Nzé denoné-’e ped enínií, chǒm é bwâm épédé échě ékǎá bon dewón e’lyǎg bé nlém. Chǒ-’aá épeene syánē benben ne Dyöb.

²⁰ Dyam démpēe áde débíí ádii nén, Dyöb démwē melě aá Krístəə ábē prise abé ne abé. Bon áde bēmpwēdté beprise bēmpēe, Dyöb dénkēmmwáá melě ké nhóg. ²¹ Bon áde Dyöb ápwédé Yesue prise, anhób aá,

“Sǎngwéé amwédé melě,
ééhúd-taá mímé melě ásē,
aá,

‘Edii prise á ngíndé ne á ngíndé.’ ”

²² Mmē melě mélúmte nén bán Yesue mó adé e’chemléd ábē é’lúmte syánē nén bán melě míme Dyöb ámwédé méehídtéé ásē. ²³ Beprise bé' bǒód bēmbuú áte áyāle nén kwééd ebélé’áá béehēle’áá nsón akēen á’sō. ²⁴ Bon ngáne Yesue ádíí á alongé abé ne abé, ábē prise á ngíndé ne á ngíndé. ²⁵ Né-ǒǒ, Yesue akwǒgnédé áson alongé á bad ábe bēpag wēe Dyöb áwe mbíd. Akwǒgnédé áson bó ne ason ásyāāl áyāle nén, adé á alongé pónde ésyāāl ákǎnned bó.

²⁶ Ehédnǎdtáá nén bán déwōŋ ene ndín e prise ambáámbáa awě asáá, mod eéhélēē se ahób mó awusé ké hóg áyāl, eewóó’ é atón á mbinde ké hóg á yǎl, awě apágnédé bad bé mbéb áyāl, bēbānē-’e mó ámīn e atii dé nkamlen ámbáá. ²⁷ Eesaá née beprise ábíníí ábe bétāngéné bēbage mende epun-té. Abé beprise bésébpē mende abe áyāle mímab mbéb, bon bēbage mende áyāle mbéb mí bad bēmpēe. Bon Yesue ambe yǎl née mende áyāle mbéb mí bad. Ambël-le nē ngen póg ne ngen ésyāāl. ²⁸ Mbéndé epwēde baányon ábé beprise bēmbáámbáa. Baányon bēbele’ mewusé. Bon Dyöb démpwēd awe Mwǎn ne melě áde ámáá mbéndé abe. Abelé-’e ane Mwǎn akǒbnédé á ngíndé ne á ngíndé.

8

*Yesue mó adé syánē prise
ambáámbáa a melě mékōālē*

¹ Atón áde sékoo' é ahób ádíi nén; dewóó ene ndín e prise ambáámbáa awě adyεé é ekáá émbáá é atii dé nkamlen á Dyōb á Ngum ámín. ² Abεnle' Dyōb wεε bwēm ábē é'sáá é'díi á hōm áde ákóó ebem é Dyōb abé. Sán Dyōβε mwēn móó alóó échē ebem, saké baányonj.

³ Bépweδε prise ambáámbáa tée áβε Dyōb ndε ne mende mé elem. Né-óó, anén prise ambáámbáa mómpē atáγγéné chōm awōj échē áβεé Dyōb. ⁴ Bōob-pōó, nzé émbē nén bán ambé á nkōjsé, né éebáá prise ne abé děn, áyāle nén beprise bédé áβε bébage Dyōb mende ngáne mbéndé éhedeé. ⁵ Nsón míme ábē beprise béβελεé rídii née e'chemléd ne ediídingε é' mekan míme médé ádyōb. Debíi nē áyāle nén, áde Moseε áhóbé aá mólōo' ebem é Dyōb, Dyōb dénsím mó etúu áte aá, "Nyín nén wεε mólōo chōm ésyāāl á yāl e échē ebem nyaa e nlōntéd eche rílúmté wε á mbōod mín." ⁶ Boj bōob, nsón míme prise míme bébágé Yesue rítómé nsón míme ábē beprise bé' bōod. Melemlem nē dáo nchemtεn míme Yesue ápééne átínté e Dyōb ne ábē bad, rítómé nchemtεn mé'sō míme bēmpεénné, áyāle nén, Dyōb ábágé bad akag aá móōbě bó bwēm é' bwám.

⁷ Nzé émbē nén bán melě mé'sō mēnkwoǵnéd ábel bad békobned á'sō é' Dyōb, melě mémpēe méehεdnad-taá. ⁸ Boj Dyōb dénnýín awusé ne ábē bad, anhób-pe aá, "Me Sánǵwéé nhóbe' nén meé e'pun é' bín é'húe áde mémwεε melě mékōālē ne bad bé Israel ne bad bé Juda.

⁹ Mmē melě méebáá née melě míme mémwεε

ne ábāb betaa
áde ríchánǵé bó á ekáá
boj mbídén bó á alonj á Egipto.
Béncēnhídte míme melě.

Né-óó, menhúd bó díd áyāl.

¹⁰ Dyōb áhóbé ámpē aá,
Me Sánǵwéé me-εé nhóbe'.

Bōob-pōó melě míme mémwεε ne bad bé Israel
á pōndé echē ehúe' á'sō médii nén:

Máběl bébíi échēm mbéndé,
béwōj-'ε nlém áhíd chó.

Měbē ádab Dyōb,
bó-'ε bébē ábēm bad.

¹¹ Bó modmod éeyágédté waáb,
modmod éeláá-'aá mwānyan nén aá ábii Dyōb,
áyāle bó moosyāál bébīi me,

bootya bésad, kááj ne bémbáá.

¹² Meélagsén nímab mbéb,
méekamtén-naá nímāb mewusé.”

¹³ Ahób áde Dyöb áhóbéé t̄ngene melě mékōlē, álúmte' nén bán abelé melě mé nchun rítomé póndé. Chöm kéhéé éche étóme póndé, éche échune-'ε, mwāmp̄in ní póndé éebáá amp̄e ne abé d̄en.

9

*Abele á Dyöb dé ekob é yāl
ne abele á Dyöb dé Edáád̄aj*

¹ B̄oab-p̄oó, kááj ne melě mé'sō ménwōj mbéndé éche béhídé'áá ábele Dyöb, b̄enwōj-ge abwóg á h̄om á nkōjsé w̄éé b̄ébénlé'áá Dyöb. ² B̄énlōj ebem éche énwōj toj ébe. Toj echě embé á'sō béchágé'áá chó bán H̄om áde Asáá. Atii dé etrukāj ábédé áwēd-te, tébele abé, ne ewele éche b̄ebágé Dyöb mendε. ³ Abad démbē áde ákábé toj e'só ne toj embíd áte. Ene toj eche ebédé ámbíd e abad béchágé'áá chó bán H̄om áde Átóm̄téné Asáj. ⁴ A toj-tē w̄ē, menyán níme b̄ébénlé gól níme béhyāj̄té'áá e'twé ám̄in ábe Dyöb edúbé mébédé áhed. Ntyág níme béchágé'áá bán ntyág mé melě mómp̄e n̄ibédé áhed. Mm̄é ntyág b̄enkūt̄en mó p̄ed ésyā̄l ne gól. A ntyág-te w̄ē, apom á gól áde ábédé mána áte abédé áwēd-te. Ntōj níme Ar̄one níme ménk̄ag byaá, n̄ibédé áwēd-te. E'p̄ed é' meláá é'be ábe b̄entenlé mbéndé áyāl b̄ómp̄e é'bédé áwēd-te. ⁵ A ntyág m̄in w̄ē, bw̄em é'bédé é'be, ábe b̄ébélé á nwágén ní ángel, ábe é'lúmté'áá ehúmé é Dyöb. Mepab níme ábē bw̄em ménkūt̄en ebéd é ntyág w̄éé ábédé h̄om dé alagsen dé mbéb. Bōj ábē bw̄em é'syā̄l deéh̄ēl̄ē-se dékonj b̄ó ahób b̄oab.

⁶ B̄emáá'áá chöm ésyā̄l anabe bōj, beprise b̄ésóle á toj é'sō epun-té b̄ébelé' nímab nsón. ⁷ Bōj prise Ambáámbáa mw̄emp̄en móo asóle á toj echě edé áte. Asóle áhed mw̄ē-té ngen p̄og. Eesóléé mb̄ed áde éewanléé mekií mé nyam ábe Dyöb mendε áyāl e mbéb ním̄e ne ní bad b̄émp̄ee, níme b̄ébelé ésebán b̄ebíi bán b̄ébélé mbéb. ⁸ Edáád̄aj éche Esáá ébele ním̄én mam álúmed syánē áte nén aá, ab̄enled áde déd̄ii déb̄enladté ebem é nkōjsé, ábélé nzii eesaá syánē ápe á Ebem éche Esáá w̄éé Dyöb ádíí. ⁹ Echě ebem élúmte mekan níme mébenlad chii. Elúmte syánē nén bán nde ne mendε mé nyam níme bad b̄ebágé'áá Dyöb, méehel̄éé-se mébel nlém níme mod awě abage mendε se níkéle á abum. ¹⁰ Mm̄én mb̄eltéd n̄syā̄l n̄n̄one' dásō adyé á ndyééd, amwé á m̄im ne nyaa é mekan émp̄ee híin echě bad b̄ébélé'áá ásaad yāl. Mm̄é mb̄eltéd r̄díi mbéndé e ekob é yāl nḡen, éche émaá á póndé eche Dyöb dé nabéé mam mésyā̄l.

Mekii nime Yesue mɔɔ mɛdɛ ndɛ echɛ esáá

¹¹ Krístəə amaá apɛ. Mɔɔ adɛ Prisɛ Ambáámbáa a mekan mé bwám nime mémáá apɛ. Abele nime nsón á ebem éche étómé ebem é nkòɔsɛ, élon-ne mbom tómaa ebem é nkòɔsɛ. Saké baányonj bɛlɔ́ó échê ebem. Eesaá ebem éche édé á nkòɔsɛ. ¹² Ade Yesue ásólé á ebem-tê wê, ansól adê Hòm áde Atómténé Asán ngen póg ne ngen ésyā́l. Saké mekií mé mbód ne mé nyag ânkeénné áwɛd-te ábɛ mende. Bonj nímê mekií mèn mɔɔ ántéd-tê. Ambɛnléd mɔ ákɔde syánê á mbéb-te ábɛl débê á alongé á ngíndé ne á ngíndé. ¹³ Ngen e'só, bétédé'áá mekií mé mbód ne mé nyag, bétéd-te mbúmbú é etum é nyag éche béhyánté, bémwagtáád bad á yál ábɛ béesáa á'sō é' Dyɔb, ábɛl bésán. ¹⁴ Nzé édé nén bán mekií mé nyam méhele méwônj ngíne ábɛl bad bésán, né élúmte nén bán mekií nime Krístəə méwóó ngíne bwámbwam, eche ehɛle esáád bad. Abagé eche yál eche eewóo mbéb ké nhóg néɛ mende, ákɔde syánê moosyā́l. Ambɛl nén á ngíne e Edəádəɔj éche Esáá éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Mmê mekií mɔɔ mɛsánjɛ syánê nlém á abum ábɛl nén deébɛlê mekan mé mbéb nime mépiinéd syánê kwééd. Bonj pɛn detánjɛné Dyɔb dé alongé abɛle.

¹⁵ Né-'aá ákás bonj Krístəə abé mod atíntê a melɛ mékɔ́lê ábɛl nén bad ábɛ Dyɔb ápwédé békud nnam nime mébɛ abé ne abé. Mmê nnam mɔɔ Dyɔb áhóbé aá mɔ́bɛ ábɛ bad. Kwééd echɛ Krístəə áwédé chɔ́ ekás bonj nén ábɛnlad. Eche kwééd ekɔ́dté bad ásɛ e mbéb nime bɛmbɛnlé áde melɛ mé nchun médii mékámllánnáá bɔ́. ¹⁶ Bɔ́ɔb-pɔ́ɔ, melɛ médii néɛ nlyáge. Póndé ké ehéé áde mod alyáɔkɛé, étánjɛné alúmed nén bán mod awɛ abɛle nímê nlyáge amaá awé bonj béhídê chòm éche ályáɔkɛ. ¹⁷ Nén adé áyāle nén, á póndé echɛ mod áwédé dɔɔ nime nlyáge nábáɔkê ngíne. Méébáɔkê ngíne á póndé eche mod awe abɛlé nímê nlyáge ádíí adé á alongé. ¹⁸ Nê dɔɔ ákás bonj ké melɛ mé'sō nime Dyɔb démmwɛɛ ne baányonj ménkɛnwónj ngíne ésebán mekií mésyɔɔɔke. ¹⁹ Se' bɔ́ɔd, Mosɛɛ anláá bad mbéndé ésyā́l éche Dyɔb dénhɔ́bpɛ aá bad béhíd. Ade ámáá bɔ́ aláa, antéd mekií mé nyag ne mé mbód, ákumtén ne mendíb. Ambɛnléd ngen e bwɛl é' hísɔb ne nyonj é mbód éche éyáge', ámwagtéd nímê mekií á kálag eche mbéndé ébédé áte, ámwagtéd-te bad á yál. ²⁰ Ade ámáá nímê mekií amwagted, anhób aá, “Mmén mekií mɔ́ɔ mélúmte' nén bán melɛ mé Dyɔb méehəɔlánné.” ²¹ Melemlem nê dɔɔ Mosɛɛ ámmwagtédte nímê mekií ámín e ebem é mende, ne ámín e bwɛm é'syā́l ábɛ bébɛnládtáá ábɛ mende. ²² A mbále, émbɛ nén bán á mbéndé, chòm ké ehéé éche bémwagtédé mekií áyā́l chɔ́ bad bétédé'áá bán esáá. Mbéb-pɛ méewóó'ɛ alagsɛn ésebán mekií mésyɔ́ɔkɛ.

*Krīstəə eche yāl echē ábágé**née nde chṓṓ ehúde mbéb*

²³ Né-ṓṓ, nén dṓṓ dēnkāḅ boḅ ebem é nkōḅsé né bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te bésāntē bó ne mekií mé e'lém. Abē bwēm é'syāāl é'bédée nwágen mé mekan míme médé ámīn míme mékōḅté abé. Boḅ abē bwēm ábe é'dé ámīn, bēntāḅgēn née bésāntēé bó ne mekií míme métómé mekií mé e'lém. ²⁴ Krīstəə enkēnsónlé Hōm áde Asáá áde baányoḅ bóbbó bēbélé, áde ádé á nwágen á hōm áde ákōḅté abé. Adyōb dēn dṓṓ ánkéé asól. Ankē-'e áwed nēḅgáne mod awē ahóbpe' syánē wée Dyōb. ²⁵ Enkēnkaá-'aá áwed ábe yāl née mende ngen ne ngen. Enkēnkáa nēḅgáne prise ambáambáa ákagké mwě téé á Hōm áde Atómténé Asáḅ ábe mende mé mekií mé elém. ²⁶ Nzé née émbēē, né Krīstəə antāḅgēn née átagéé ngen ne ngen taase nkōḅsé míbootad. Boḅ chṓ-'e énkēmbáá nē. Krīstəə ampě ngen póg ne ngen ésyāāl bṓṓb áde nkōḅsé ríkagké ape á asóg. Ambě eche yāl nēḅgáne mende áhúd mbéb mí baásyāāl. ²⁷ Nē dṓṓ moonyoḅ asyāāl átāḅgéné awé ngen póg, boḅ ámbíd e pónde ákud nkáásé ní Dyōb. ²⁸ Melemlem nē dṓṓ Krīstəə ábágé eche yāl ngen póg ne ngen ésyāāl áhúd mbéb mí bad híin. Apě-'e ngen éche élónténé ébe, saké áhúd mbéb mí bad, boḅ apě áson aloḅgé á bad ábe bésine mṓ.

10*Krīstəə ábágé eche yāl**ngen póg ne ngen ésyāāl*

¹ Mbéndé éche Dyōb dēmbéé bad bé Israel ébédée ngēn nēḅgáne nwágen mé mekan mé bwām míme méhúe' á'sō. Echē mbéndé éhéléé-se ékoḅ syánē alúmed ngáne mímé mekan mébēē. Beprise bēbage' Dyōb mende abe ne abe, mwě ne mwě-té. Chán-nṓ échē ndín é mbéndé éche bēbageé échē ndín e mende éhele ébēl bad ábe bédé benben ne Dyōb bésāḅ? Ehéleé. ² Nzé émbē nén bán bēhélé'áá, né bēnkēnsógké Dyōb mende abe-ye? Né bēnsōg áyāle nén né bad ábe bēbage Dyōb mende bésáá'áá ngen póg ne ngen ésyāāl, né béetage'aá-'e áte bán bēbélé mbéb. ³ Boḅ mímé mende mēn-éé métímé mékamtan bad mwě ne mwě téé nén bán bēbélé mbéb, ⁴ áyāle nén mekií mé nyag ne mé mbód méehéléé se méhúd mbéb mí bad mbéd.

⁵ Nén dṓ-'aá dēnkāḅ boḅ áde Krīstəə ápédé á nkōḅsé-te aláá Dyōb aá,

“Saké mende ne nde éhedéé.

Ebōḅséné me yāl e moonyoḅ echē mébeé we née mende.

⁶ E'lém ábe béhyánté á menyán,

mende-'e ampě míme bad bēbageé we áhúd mbéb mí bad,

béewōgtēē we menyinge.

⁷ Dó-'aá ríhóbéé méé,
 'Mé nén A-Sán,
 mbõhséné âbel ngáne éhedéé
 melemlem ngáne éténlédé áyāl echêm á kálag echõj.' ”
⁸ Ansébé ahób aá, “Saké mendε ne ndε éhedéé saá-kaá e'lém
 ábe béhyánté á menyán áhúd mbéb mí bad é'wógte wε
 menyinje” kénéé édífí nén bán bad bébélé'áá mímén mekan
 ngáne mbéndé e Mosεε éhedéé. ⁹ Ambé ambád aá, “Mé nén
 A-Sán, mbõhséné âbel ngáne éhedéé.” Né-õó, Dyõb ásidté
 mendε mé' bõód á nkæg âbel bon átimed mendε míme Krístæ.
¹⁰ Akwénten áde Yesu Krístæ ákwénténé abel ngáne Dyõb
 áhedéé bon ábe eche yäl nêngáne mendε, ábélé syánē desáá
 á'sõ é' Dyõb ngen póg ne ngen esyāāl.

¹¹ Nsón míme beprise bé Israel rídii átyéem âbe Dyõb mendε
 mehóg ne mehóg epun téé. Mmén mendε mó-'ε méeheléé se
 méhúd mbéb mí bad mbéd. ¹² Bon Krístæ pεn abagé mendε
 mehóg míme méwóó ngíne áhúd mbéb mí bad ngen póg ne
 ngen esyāāl. Ambíd enê, andyéé Dyõb á ekáá émbáá. ¹³ Ahed-
 taá ádyéé ásin póndé echē Dyõb débenlé bon ákõgtéd ábē bad
 bé ekõyí ámín ne mekuu. ¹⁴ Ayāle mendε mehóg mwēmpen
 míme ábágé, abelé bad ábe áhúdé mímab mbéb básáá nyaa
 eche elóné mbon.

¹⁵ Edaðáðη eche Esáá chõmpē élúmté syánē áte nén bán nē
 ádé mbále. Enhõb aá,

¹⁶ “Sánjwéé ahóbé aá
 'Mmén melē móó syāābõõ sémwēē
 á póndé echē ehúé' á'sõ.
 Mēbēl bébíí échēm mbéndé,
 mbēl-le ngáne béechaténne chõ mbéd.' ”

¹⁷ Anhób ámpē aá,
 “Méekamtén-naá mbéb
 ne mewusé mímāb ámpē.”

¹⁸ Dyõb áamáá bad mbéb alagsen. Mendε ké mehóg méesaá
 ámpē míme bad bétãngéné abε ákud alagsen dé mbéb.

Syánē dépe benben ne Dyõb

¹⁹ Né-õó, a-baányan dewóó kunze ásól ádé abwóg á Hõm áde
 Atómténé Asán. ²⁰ Yesuε adibnéde syánē nzii e ekóólé echē
 epeene' alongé abε áde ábágé eche yäl. Eche yäl edé nêngáne
 abad áde dénkāη syánē âpe wéε Dyõb ádíí. ²¹ Syánē dewóó
 ndāle e prise awē anõne' bad bé Ndáb e Dyõb. ²² Né-õó, syánē
 désíde benben ne Dyõb ne nlém nhóg, désum-mε nlém rísyāāl
 áwē. Nén ádé áyāle mekií míme Yesuε ásyógé á awõg, mébélé
 nlém ríkénlé syánē á abum, awõbpé-'ε syánē ne mendíb míme
 mésáá áte. ²³ Déwéd adúbe áde dédúbpé achãñned, désum-
 mε nlém áhed, áyāle dedúbpé nén bán Dyõb áde ábele dyaam

áde áhóbé aá mós̄bēl, éche ehób éēhūnēē á ndoob. ²⁴ Dénɔn ngáne déhele dewéd nhóg ne aníníí nlém á abum, ábel dédæan débēle-’ε mekan mé bwám. ²⁵ Deebág bán deébōmēē pónde ésyāal ngáne donje á bad bébeleé. Boŋ pen débê déwéde’ nhóg ne aníníí nlém á abum, tanje boob áde nyényíneé bán Epun éche Sánḡwéé ápeé édé benben.

²⁶ Nzé dedii dekoo’ mekan mé mbéb abel áde démáá mbále abii, né mende ké mehóg méesaá ámpē míme méhūd míme mbéb. ²⁷ Boŋ nzé mod adii akoo’ mbéb abel, né mbwóg móo mébē mó áte nén aá Dyōb dékwid mó nkáá é Epun é Nkáásé. Béhyaād mó á ebonde é muú é ngíne échē éhyaād bad ábe bétāŋgan Dyōb. ²⁸ Kénzēé awē eehídé’ mbéndé eche Mosee, boŋ bad bébe ké’ε beláán bébid mbōŋ nén bán eehídéé mbéndé, bébelé béwúú mó, béēwōgēē-’ε mó ngol. ²⁹ Nzé mod-te eetéde Mwān a Dyōb née dyam, eetéde mekií mé melē mé Dyōb míme mébélé boŋ asāŋ née dyam, ásyāō-’ε káŋŋne Edáádəŋ eche epeene nsimé, né chán nkógsen míme ene ndín e mod ríhele mbé? ³⁰ Debíí mod awē anhób aá, “Mékōgsen bad. Mētímtén bó áyāle mbéb míme bébélé.” Anhób-pe ámpē aá, “Sánḡwéé ákaād ábe bad.” ³¹ Edé ebébtéd ne kénzēé awē ahúné á mekáá mé Dyōb dé aonje ákud nkógsen.

³² Boŋ nyéechatán ngáne nyémbēē-se á mbooted áde nyékúdé e’nyínen bé ekíde. Ene pónde, kénéé nyēnkudté metake mé ngíne, nyēnkanj nlém. ³³ Pónde ebédé échē bad béwógté’áá nyé e’són á’sō é’ bad, bétagté-’ε nyé. Donje á pónde ámpē nyébágé’áá ne bad ábe békúdé échē ndín é metake. ³⁴ Nyēwēnnádtáá bad ábe bēmbē á mbwog. Ké áde bēndummé nyé bwēm, nyēmbé nyēbé menyíŋge, áyāle nyēmbíí nén bán nyēwóó bwēm ábe é’tómé nē ábe bébé abé ne abé. ³⁵ Né-ɔó, nyébē nyéwéd nlém á abum, áyāle nén Dyōb ábage nyé nsábe míme ríchábé ámín. ³⁶ Nyétāŋgéné awesen ábel nén nyébel ngáne Dyōb áhedéé, nyékud-te chōm éche Dyōb áhóbé aá mós̄bē nyé. ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Mwāmpín mí pónde, mod awē atāŋgéné ape, āpē, éebébed-taá pónde.

³⁸ Abēm bad ábe bébele mekan míme métāŋgéné

bébé á aonje áyāle bédúbpé abēm e’yale.

Boŋ pen kénzēé awē atímné mbíd,

méewógnné mó menyíŋge.”

³⁹ Syánē pen deesaá nyaa é bad éche étimén mbíd ébós-’ε. Dedii bad ábe bédúbpé Dyōb, békúdé-’ε e’soosonj.

¹ Adúbe ádíi áwój nlém wεé mós̄kūd chōm éche mósúmé nlém áyāl. Amad nén wεé chōm éche mós̄nyīnnēē dīd ékóó abé. ² Adúbe áde bad be' bós̄d béndübēē Dyōb dós̄o dēnkāj boŋ Dyōb ábéén bó menyīnge.

³ Adúbe dós̄o ákás̄ boŋ desóŋtén nén bán eyale é nsəl chós̄o Dyōb áhágne nkōŋsé. Né-ós̄, bwēm ábe dényīnnēē dīd é'húú ne chōm éche dényīnnēē dīd.

⁴ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Abεε ábe Dyōb mende mé bwám níme méntōm níme Keene ámbεé Dyōb. Adé adúbe dós̄o dēmběl boŋ Dyōb ábéén mós̄o menyīnge née mod awě abele mekan níme métāŋgéné. Nén dényīnēd ne akob áde Dyōb dēnkobpé mende níme Abεε. Adúbe dós̄o-áá ákás̄ boŋ, kénéε ámáá awé, abé álāŋgε bad mam.

⁵ Adúbe áde Enoge dós̄o dēnkāj boŋ eenyīnne' kwééd dīd. Boŋ pen Dyōb dēnkéén mós̄o ámīn, bēnkēnyīn-naá mós̄o ámpē. Eténlédé nén bán, byánán Dyōb dékéén mós̄o ámīn, abelé'áá mekan níme méwógté'áá Dyōb menyīnge. ⁶ Modmod eéhēlēē-se awógéd Dyōb menyīnge áde éedúbpeé Dyōb. Nén ádé áyāle kénzée awé ahede ape benben ne Dyōb, atāŋgéné adúbe nén áá Dyōb ádé, adúbe-ε áá Dyōb désābē bad ábe béhede mós̄o abíi.

⁷ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Noa awógén Dyōb áde Dyōb dénlāā'é mós̄o mam níme mébenléd á'sō é' póndé. Kénéε édíf bán póndé eched enkēnyīnénné níme mekan dīd, amběl ngáne Dyōb dénlāā'é mós̄o. Anlōŋ bōle é'mbáámbáa. Áwēd-te dós̄o bós̄be áde abum á ndáb bēnsōnlē békūd-te e'soosōŋ áde mendīb ménlōnnē nkōŋsé áte rísyāēl boŋ chōm ésyāēl éhó. Abel áde Noa ámbenlé nē, dénlūmēd bán mbeltéd ní bad bé nkōŋsé rídé mbéb. Adúbe pen áde Noa ánwōŋgē dēmběl Dyōb déntēd mós̄o née mod awě abele mekan níme métāŋgéné.

⁸ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Abrahame awógén Dyōb áde Dyōb dénlāā'é mós̄o áá áhide á dyad wée ábédé, áke hōm démpēe á mbwóg eche Dyōb dēmbōŋsēnné mós̄o abε. Anwógén Dyōb ákē-ε, kénéε énkēmbíí'é wée ákagké. ⁹ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ áke ádyēē á mbwóg echē Dyōb dénlāā'é mós̄o áá mós̄hōbē mós̄o mós̄be mós̄o. Ambé áwed née nken. Aisige bós̄o Jakōb bōmpē bedyéé'áá á e'bem-tē. Dyōb dénlāā bōmpē melemlen ngáne ánlāā'é Abrahame. ¹⁰ Abrahame adyεé'áá á e'bem-tē wē ásine' póndé eche ádyεé'é á dyad ámbáá áde ásumnéde, áde Dyōb dēn átídé boŋ alōŋ-ε. ¹¹ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Seraa abé nkog kénéε ámmadté kōd e achád atóm. Andúbé nē áyāle andúbé áá, nzé Dyōb áhóbé áá mós̄běl dyam, abelé alóned dós̄o. ¹² Né-ós̄, kénéε Abrahame ámmadté achun bwāmbwam nyaa echē éhēle'áá-se achyáá mwān, nchyáátén rísyāēl ménhūú ne mós̄o. Mmē nchyáátén mēmbuú áte nēŋgáne betintine ábe bédé

ámīn, m̄bū-’ε áte n̄ngáne nsíí míme ndé á nkəg mé edīb é nkwě, míme béheleé-se bétónj.

¹³ Abē bad bé’ boód, bēnwōj adúbe káájne á kwééd. Kénée bēn bēnkēnkudtē chōm éche Dyōb dénlā’ é bó aá mōhābē mōó mōóbe bó, boj bēnyīn abē bwēm nchabnede bēwógén-ne bó menyīnge. Bēnkēmbāj-gaá ahób bán bédii beken ábe bēwóo hōm áde bēdyee’ é á nkōjsé-te. ¹⁴ Bad ábe bēhóbe échē ndīn é mekan bēlúmte nēn bán bēhede hōm áde bēchəgké ádāb. ¹⁵ Nzé bédii békámtánnáá wée bém̄bīdtē, né bēnhēd nzii átim ámbīd. ¹⁶ Boj bēntīm bēhede dásō mbwóg éche eboó, néde mbwóg e ekombe é mīn. Né-óó, Dyōb déekwāgnē bó nzé bēchágé mó bán ádāb Dyōb, áyāle amaá bó echab mbwóg abonjen.

¹⁷ Kénée edíí nēn bán Abrahame mōó Dyōb dénlā’ é aá bān bēbuú mó áte, adúbe dōó denkəj boj abé mbojsén ábe Aisige awě abédé míme mpom mí mwān nēe mende áde Dyōb ákágé mó. ¹⁸ Aisige mōó Dyōb dénlā’ é Abrahame aá, “Mbwēen ne Aisige dōó ncháátén míme nílangé we meé wēkūd mébīdtē.” ¹⁹ Abrahame andúbé aá Dyōb áwóó ngīne ápuud ké mod awě amaá awé. Né-óó, dehele dehób bán Abrahame ankūd Aisige ámbīd áde ápúúdé. ²⁰ Adúbe dōó denkəj boj Aisige ahób aá Jakəbe bó Esao békūd nnam pónde éche ehúe’ á’sō. ²¹ Ade Jakəbe ádíí bēnben ne kwééd adúbe dōó denkəj boj ánāmēd mwān-tée awě Josebe. Anwúlén á ntónj míme átōmneé, ábe Dyōb edúbé. ²² Ade Josebe ádíí bēnben ne kwééd, adúbe dōó denkəj boj ahób á’sō é’ pónde aá bad bé Israel bēbīd á Egipto. Dó-aá denkəj boj alágtén ngáne bétāngéné míme ndim abel.

²³ Adúbe dōó denkəj boj Mosee sáá bó nyanj békōó mó á etūn é ngon éláán áde bémáá mó achyáa. Bēnyīn nēn bán Mosee aboó elóon bwāmbwam, bēnkēmbāj-gaá ábóó mbéndé éche kəj éntōmēdtē.* ²⁴ Adúbe dōó denkəj boj áde Mosee amáá akwəg, enkēnkwentén aá bēchəge mó bán mwān awě mwān a mmwáád awe kəj e Egipto. ²⁵ Ankwentén ákud metake ne bad bé Israel tómaa áwóg bwām á mbeltéd mé mbéb-te á esónj é pónde. ²⁶ Ne mó, annyīn nēn aá ákud akwágké á nló míme Ane-awě-Bésineé, áde nsábe míme rítómé nhon ní Egipto rísyāāl. Ambel nē áyāle asiné’áá nsábe míme Dyōb débéé mó á pónde échē ehúe’.

²⁷ Adúbe dōó denkəj boj Mosee áhīdē á Egipto ésebán abáa’ melīngá míme kəj e Egipto. Ankanj nlém abé áke n̄ngáne mod awě anyīne Dyōb áde mod éenyīnnēē dīd. ²⁸ Adúbe dōó denkəj boj atíí Ngande e Nnyíme-ámīn. Anláá bad aá bémwagted mekií á mmwe mé e’kob ábel boj nzé ángel e

* **11:23** Kəj e Egipto éntóméd mbéndé aá bēwúu bān bé baachóm bésyāāl ábe béchyáá ekóólé ábe bédé mwě níbe átimé ásē.

Dyõb epedé áwúu bãn bé'sõ, eewúē' bãn bé'sõ bé bad bé Israel.

²⁹ Adúbe dõõ dênkãñ boñ bad bé Israel béchābē edīb é nkwě éche béchāgēé bán Edīb é nkwě éche Eyāge'. Bēnchabé chõ byánán békag á ndõõb mín. Boñ áde bad bé Egipto béhóbé bán bõmpē béchabe, bénhõ. ³⁰ Adúbe á bad bé Israel dõõ dênkãñ boñ e'ké ábe bēnlāñnéd dyad á Jeriko é'kwē áde bad bé Israel béhyõmnédé bõ epun saámbé. ³¹ Adúbe dõõ dênkãñ boñ akwaleε awē béchāgé'áá bán Rahabe enkēnwé áde bad ábe bēnwūēn Dyõb nló áte bēnwēē. Nēn dēmbēnléd áyāle ankõb bad bé Israel nken áwe ndáb, áde bēlómé bõ áhyε dé anõn dyad áte á mesõõm-tē.

³² Mbê níkag á'sõ-yε? Póndé eésaa echē níhēle nláá nyé mam áyāle bad nēñgáne Gidione, Barage, Saamsine, Jeftaa, Dabide, Samwεε ne bekal bé edáõdāñ bésyāāl? ³³ Adúbe áde ábē bad dõõ dênkãñ boñ bétóm meloñ áte níme bõõbõ bēnwān bel. Bélyágté'áá bad ábe bēbédé ásē echāb nyaa echē etāñgéné. Bēnkūd-tε bwēm ábe Dyõb dénhõbpē áá mósõβε bõ. Bēnkāñ nsāl ní ngii. ³⁴ Bēndimēd e'bondε é' muú. Bémbid á mekáá mé bad ábe bēhédé'áá bõ páá awúēn. Kénéε á mbooted bēnkēnwõngé ngíne boñ Dyõb dēmbě bõ ngíne, bēbédéε sánze é ngíne béwanne' sánze é meloñ mémpēe, éche sánze étõmē' mehélé. ³⁵ Adúbe dõõ dênkãñ boñ donje dé bebaád ányín nēε ábāb bad ábe bēmmād awé bétimé ámbid á alongé.

Donje á bad pēn bēnkūd mbéte káañ bēwé. Bēnkēnkwenténné Dyõb abāñ á yāl ábel bétεde bõ. Bēmbel nē áyāle bēmbī bán bēpuú békūd alongé áde áde bwām tómaa dé nkõñsé. ³⁶ Donje démpēe dēnkūd metake, awel áde bad bēwéláá bõ, bēbõmé-ε bõ. Bēnhāñ donje bēhé-ε bõ á mbwõg. ³⁷ Donje ábédé áde bēnwūēnnē meláá, bēmpēe-ε bésél bõ áte e'sõñ é'βε. Bēnwūēn bēmpēe páá. Abē bad bēwáá'áá e'kob é'mbód béhyõmne'. Bēbédéε betóótõkē bé bad, békudé' metake, békudé-ε ndutul á mekáá mé bad bé ekoyí. ³⁸ Eehednád-taá bán bad bé bwām nēε bõ bēbē á nkõñsé mé mbéb wén. Bétámnádtáá á ehyāñge ne á mbõõd mín, bēdyéé' á e'láá-tē ne á e'lóm-tē.

³⁹ Adúbe áde ábē bad bésyāāl dênkãñ Dyõb ábéén bõ menyinje. Boñ ké nē, bēnkēnkudté chõm eche Dyõb dénhõbpē áá mósõbě ábē bad. ⁴⁰ Nēn dēmbē áyāle Dyõb dēmmad atii áá mósõbě syánē chõm échē étómé chõm éche ánhõbpē áá mósõβε bõ. Antíí nēn áá, nchoo ne syánē dõõ ábē bad békwognédte áwe e'só.

12

Dyõb dõõ áde syánē Sáá

¹ Ngáne édífí-'aá bán enén ndun e mod elə̀nnédé syánē edé-'ε mbón, tən̄gene adúbe áde déwóó, detə̀ngéné desidéd kéchéé éche ékáə syánē nzii á nkə̀g, detə̀dē-'ε mbéb míme ríháá syánē. Detə̀ngéné nēé dékáá nlém ànyə̀ged mehélé míme Dyöb áhóbé aá dényə̀ged. ² Detə̀ngéné nēé désúmé mǐd wéε Yesue mwən, áyāle mó alyágte syánē áwón adúbe. Mwən-naá áwōngēn syánē káə́j dépid-te dó á asóg. Ankwentén áwé kwééd e e'són á awə̀g, enkéntéd-taá ádê akwágkē nēé dyam ábel nén ákud menyin̄ge míme Dyöb ákṑnnédé mó. Nê ábélé-'ε bə̀əb, adyéé á ekáá é mbáá á atii dé nkamlen á Dyöb.

³ Nyékamten ngáne Yesue ánkwenténne metake akud á mekáá mé bad bé mbéb ábe bēnkóó mó. Nyékamten míme metake ábel bon nyéekómé', nyéədūlē-'ε mekuu ámbíd. ⁴ Nzum eche nyéwanéé ábóded mbéb, eépédéé ndágke eche nló mímēn ríhele rítóm. ⁵ Nyéəchatán e'yale ábe Dyöb dēmbenlédte áwéd nyé nlém á abum, achə̀g áde ánhə̀gkē nyé aá ábe bán. Anhób aá, "A-mwän, nzé Dyöb ákánne wε áte áyāle mbéb míme ébélé, etéd míme nkáne áte nēé dyam dēn.

Nzé Dyöb ákógséné wε, yǎl eehóó' wε áte.

⁶ Bíi nén wéé mod awě Dyöb ádáá, móo ákánneé áte.

Mod awě átédé nēé awe mwän, móo ákógsanné."

⁷ Né-óó nyéweseen míme nkógsen áyāle nén, ríúmte nén bán Dyöb átédé nyé nēé ábe bán. Mwän ahéé adé awě sáá éekógsannē áyāle awusé áde ábélé? ⁸ Nzé nyéekūdē nkógsen áyāle mbéb míme nyébélé ngáne bán bé Dyöb bésyāal békudéé, né nē álúmte' nén bán nyéekoo' é bán bé Dyöb abé. Né nyédii bán ábe béchyáá á asón. ⁹ Nzé ábəd besáá bé nkṑnsé béhele békógsēn syánē áyāle mbéb míme débélé, débagé-'ε bó edúbé, né detə̀ngéné Sáá awêd awě adé ámin edúbé abe tómaa nē, ábel débê á alongé. ¹⁰ A esón é pónde dóo ábəd besáá bé nkṑnsé békógsanné syánē, kéchán áde ébṑnnédé-'ε bó dóo bébeleé. Dyöb pen ákógsan syánē áwōngēn syánē ábel nén débê bad ábe besáá ngáne mwən ámpē ásáá. ¹¹ A pónde eche dékúde nkógsen, dewóge mbéb áte, deewógéé bwám. Bon ámbíd e pónde, kenzéé awě míme nkógsen n'yágté debyéé, abelé abé nsaŋ, ábelé-'ε mekan míme métə̀ngéné.

¹² Né-óó, mekáá míme mēmmad nyé achii áte, nyéwéd mó áte. Nyéēmwāg-ke se mekuu mēsāgē nyé ásē. ¹³ Nyébē nyéhídé' nzii echē etyéémé ábel nén bad ábe bésyagte', béenabpé eped atim, bon bédyεε bwám.

Elébé áwógen Dyöb

¹⁴ Nyéwan áte ábē nsaŋ ne moosyāal. Nyéwan-ne áte ámpē áwón abé áde ásáá, áyāle ésebán mod ásáá, eéhēlē-se anyín Sāngwéé. ¹⁵ Nyényín nén bán nyé modmod nyéebóó' é nsimé

ń Dyõb akud. Nyényín-ne nén bán nyé modmod nyéesaá nêngáne mbál mé mbéb níme nzé ríkwógé mbélél nípēēn ndutul, mbébed-te mbál mémpēe. ¹⁶ Nyényín-ne nén bán nyéekábéé mesón, nyéébélé-'e mam née bad ábe béewõhne Dyõb pónde ngáne Esao ámbenlé. Esao ansóm kunze echē ánwõngē née mwān a'só á etútú é ebwõg é ndyééd ehóg. ¹⁷ Nyébíí nén bán, ámbíd e nê, Esao ahedé'áá aá sáá ánamed mó, boḡ sáá ambáḡ mó anamed. Kénée áंची'é bwámbwam, nzii enkénbáá áhāḡḡen dyaḡ áde dēmbenléd.

¹⁸ Nyékamtēn nén bán hõm áde nyétyéémé bõõb ádíi á'sõ é' Dyõb. Nyéetyéeméé nêngáne bad bé Israel béntyēēmmē benben ne mbõõd e Sinai e nkõḡsé echē muú nígine mbíde'áá ámín. Adē béntyēēmmē áhed, ngāḡḡen e ehíntēn embé áhed, bín é'sūdēn áte, ekukud é ngine-'e étõme'. ¹⁹ Bénwõg esaád é eloḡ, béwõg-ke ehób. Mbwõg nígine ménkõb bõ. Bénchāḡ Dyõb nén bán eehóbé' ámpē. ²⁰ Bénchāḡ Dyõb nê, áyāle dyaḡ áde ánlāā'é bõ aá bébel dénwõgēd bõ mbwõg bwámbwam. Anhób aá, "Chõmchõm éekidtan enén mbõõd. Nzé ké nyam ekidténe chõ, bélúm chõ meláá káāḡ ewé." ²¹ Mekan nímē bényínnē ménkõbēd bõ mbwõg bwámbwam. Mbwõg ménkõb káāḡne Mosee. Anhób aá, "Mbwõg rínāḡte me." ²² Boḡ nyépen, nyépedé benben ne mbõõd e Zayõn. Nyépedé bõõb á dyad áde Dyõb dé alongé. Adē dyad ádíi Jerusalem awē adé ámín. Awēd-te, ángel bíib, éládné áte ne menyíḡe. ²³ Nyémpē nyépedé á nlatēn m bán bésó bé Dyõb ábe Dyõb átélé mñn ádyõb. Nyépedé wée Dyõb áde ákáadte' moosyáál. Nyépedé áfínté e e'dáádāḡ ábe bad bé bwám ábe Dyõb ábéle békwõgnédé. ²⁴ Nyépedé wée Yesue awē adé mod áfínté a bad ne Dyõb á melē mékõlē. Nyépedé bõõb wée Yesue ámwágtédé nyé nímē mekií. Mmē mekií mébágé syánē nsimé tómaa mekií níme Abelē. *

²⁵ Nyényín nén bán nyéekõnléé Dyõb metúu tâḡḡene dyaḡ áde álāḡḡéé nyé. Bad ábe bénkēnwógēn mod awē Dyõb dēmbanéé á nkõḡsé-te áléb bad, bēnkũd nkõḡsen. Ngáne bēnkudté nkõḡsen, syánē ámpē detāḡḡéné nkõḡsen akud nzé deewõge elébe éche ébídé ádyõb. ²⁶ Bõõd áde ánhõbpē akan, nkõḡsé ménsāḡnēd ásē. Bõõb-pe ahóbé nén aá, "Mábēl nkõḡsé rísāḡnēd ámpē. Saá-kaá nkõḡsé mwēmpēn mēsāḡnēd, mēbēl káāḡne ekombe é mñn chõmpē ésāḡnéd." ²⁷ Ahób áde áhóbé aá, "Ámpē" álúḡte' syánē nén bán Dyõb déhũd bwēm ésyāál ábe bēsāḡnēd ásē. Abē bwēm é'díi bwēm ábe áhágé. Abēl nē ábel boḡ bwēm ábe béesāḡnéd é'lyāḡ.

²⁸ Né-õõ, désāḡḡen Dyõb áyāle nén abagé syánē mbwõg echē mod éheléé-se aságéd ásē. Désāḡḡen Dyõb, débage-'e

* **12:24** Mekíí níme Abelē méhede' metuuten, boḡ mekií níme Yesue mépēene dásõ alagsen.

mó edúbé nyaa echë ẽwōgēd mó menyinje. Débele-’ε nê ne mbwōg ne edúbé ẽsyāāl. ²⁹ Ne mbále, Dyōb ádēd ádíi nēε muú ríme níhyānte chōm ẽsyāāl.

13

Abé ade áwōgte Dyōb menyinje

¹ Edānje é Bad bé Krīsto ẽbê ékag á’sō átíntê echên. ² Nyéebág bán nyéekobεé bad beken pōndé ẽsyāāl. Donje á bad békékōb ángel nken, áde béebíi’ε bán ángel chōo édé. ³ Nyékamτεn bad ábe bédé á mbwōg. Ebê byánán nyáábōo nyédé áwed. Nyékamtan-ne bad ábe békude metake ásē e bad bémpēe. Ebê byánán nyémpē nyékude’ rímē metake.

⁴ Mod-téé awē adé á ndáb e’wōngé ábage e’wōngé edúbé. Mod eekábé mesón á ebwōg. Nyéechatán nén bán Dyōb dékāād bad ábe bébele’ e’tongé é’ mekan ne ábe békábe mesón. ⁵ Nyéēsūmē nlém áyāle edānje é mōné, nyébé-’ε menyinje ne kéchéé éche nyéwóó áyāle nén Dyōb áhóbé aá, “Méechenéé nyé mbêd, méebān-’aá nyé áyāl.” ⁶ Né-óó, dehele dehób ne nlém rísyāāl nén bán, “Dyōb dōo adé nwōngene awēm, méebāngé dyamdyam, cheé moonyon áhele ábel me?”

⁷ Nyékamτεn bad ábe bélyágté’áá nyé bōód, ábe bēnkale nyé eyale é Dyōb. Nyényín nsón ríme abé ádāb ábélé. Nyéhíd rímāb mekuu, nyédúbe ngáne bōmpē béndūbēē. ⁸ Yesu Krīstæ adé melelem pōndé ẽsyāāl. Ngáne ámbēē chān, nê dōo ádíi chii, nê dō-’aá ábēē abé ne abé. ⁹ Nyéēmwāg-se ayáge ké áhéé áde áde nhānlén áhānlén nyé nlém á abum. Ebóó nén bán nsimé ní Dyōb múmó ríwéde nyé áte saké mbéndé tāngene adyé dé medyé. Eché mbéndé éewōngānnē bad ábe béhíde chō.

¹⁰ Dewóó menyán mé mende ríme beprise ábe bébage mende á ebem é Dyōb béewóó’ε kunze ádyé chōm áhed. ¹¹ Prise ambáámbáa, abage Dyōb mende áyāle mbéb mí bad. Abelé atéd mekií mé nyam é mende asólén mó á Hōm áde Atómténé Asān. Bébelé bétéd ndim ní nyam pen, bébídén ámbíd e eyáde béhyáád mó. ¹² Nê dōo dēnkān boŋ Yesuε ámpē átag, awé ámbíd e e’ké é’ dyad ábel boŋ rímē mekií mébel bad básān. ¹³ Né-óó syánē ámpē déke détān mó ámbíd e eyáde ábel boŋ syánē ámpē dékud e’són ábe ānkudté. ¹⁴ Déke détān mó áhed áyāle nén deewóó’ε dyad áde ásúmnédé á nkōnséte wén. Boŋ desumé nlém ábē á dyad áde áhúe’ á’sō. ¹⁵ Né-óó, débê dékεne Dyōb mbwiined ne Yesuε. Mmēd mekenag mébê nēngáne mende ríme débageé Dyōb. Dékag dékale’ nén bán móo adé Sāngwéé. ¹⁶ Nyéechatán nén bán, nyétāngéné

bwâm abel wée bad bémpēe. Kéchée éche mod áwóó-'aá, áwōngan nhóg ne aníní. Echê ndín é mende chóó éwógte Dyöb menyinje.

¹⁷ Nyéwógne bad ábe bélyágte nyé, nyésuded-te yál asē e nkamlen nímāb áyāle bóó bēnōne nyé. Bétyēēm-me á'sō é' Dyöb álāa mó ngáne bēnóné'áá nyé. Nyéwógne bó ábel bon bébê menyinje ânōn nyé. Esebē nê, né bēwōg ndutul ânōn nyé. Né nê déewōngén-naá nyé.

¹⁸ Nyékánnad sé. Sēbíí nén bán nlém níkénlé sé á abum áyāle chōm ésyāāl éche sébélé. Sēhedé'áá bán sébel chōm ésyāāl nyaa echē etāngéné. ¹⁹ Mbáde nyé achán nén meé nyékánnad sé ábel nén Dyöb ábel níwāmsen atim ámbíd ábé ne nyé ámpē.

Mekáne mé asóg

²⁰ Dyöb dóó ábage' bad nsaŋ, dó-'aá ápúúdté Yesue, Sáŋgwéé awêd. Bóob-póó, Yesue adii née ndāle a Nnōn-a-mbód awē bébénlédé nímē mekií ábel nchemten nímê á ngíndé ne á ngíndé, átínté e Dyöb, ne éche mbód. ²¹ Nkánne nén meé, Dyöb ábel nyébê mboŋsén ábel chōm-té éche áhedéé aá nyébel, nyébé-'e nyóngé ábel mam níme métāngéné. Yesue áwōngan nyé ábel mam níme méwógte Dyöb menyinje. Ehúmé ébê ne Yesu Krístāá abé ne abé. Ebê nê.

E'yale bé asóg

²² A-bānned, ncháa nyé meé, nyékonj échén elébé awóg. Enén kálag echē ríténlé nyé eéchabéé áte. ²³ Ndáá meé nyébíi nén bán bébídté mwānyan awêd, Timotié, á mbwōg. Nzé awámséné me atán, né sūmō séēpě áwēn.

²⁴ Nyélentēd me bad ábe bélyágte nyé bésyāāl, nyéleled-te bad bé Dyöb bésyāāl. Bad bé Dyöb bémpēe ábe bébídíé á Italia, bómpē bélómmé nyé melenten.

²⁵ Nsimé ní Dyöb nímê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

Kálag eche Jemse Ndibned ní kálag

Kálag echë Jemse átélé ehóbé tângene mekan níme bad bé Krīsto bétāngéné abel pónde ésyāāl á alongé adāb. Bad bé Dyōb ábe bépāntédé áte nkōṣsé áte rīsyāāl bōo Jemse ānteléé ch́. Abēnlédé ngan híin áléb bad bé Krīsto tângene metón híin. Mmē metón médi, ábé nhon ne ábé atóg, mekagsen, abé á bwām, ānon bad nkōṣtéd, adúbe ne mbeltéd, ngáne bad bé Krīsto bétāngéné echém abenled, áwón debyéé, nselag, kúmbe ne asuded á yāl, ábíded mbakú á yāl e bad, ákum ekáá á tâl, áwesen, ne ákáne.

Jemse awédé áte á kálag tē wē nén aá mbeltéd níkag ekuu ehóg ne adúbe.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Adúbe ne áwón debyéé 1.2-8

Abé atóg ne ábé nhon 1.9-11

Akag ne ákud mekagsen 1.12-18

Awóg ne ábel 1.19-27

Ngabén eéhēdnádté 2.1-13

Adúbe ne mbeltéd 2.14-26

Ngáne mod a Krīsto ábenladté echém 3.1-18

Mod a Krīsto ne mekan mé nkōṣsé 4.1-5.6

Elébé émpēe 5.7-20

¹ Me Jemse, mbaleda a Dyōb ne awē Sāngú Yesu Krīstəə, me-éé ntenle nyé enén kálag. Nlente nyé metúmbé dyōm ne mébe mé bad bé Israel níme mēpāntédé áte nkōṣsé áte rīsyāāl.

Jemse ad bad bédúbe Krīstəə

béwōṅ-’e debyéé

² A-baányan, pónde ké ehéé echë nyaa e mekagsen ké ehéé étané nyé, nyétéd nē e’boṅ é yāl áte. ³ Nyébíí nén bán nímén mekagsen níme nyékudéé áyāl e adúbe áde nyéwóó, méwéde nyé nlém á abum. ⁴ Nlém níwúu nyé á abum káəṅ á asóg ábel boṅ mbeltéd nímén rítýeem bwām nílōn-ne mbon, ábel boṅ nyéewóó’ abé dé mbéb ké ahóg á alongé adēn.

⁵ Nyé ké ahéé awē atóge’ debyéé, áchāṅ Dyōb aá ábe mó. Dyōb d́oó ábage moosyāāl debyéé ne nlém nhóg, ésebán akwognad modmod, ábe-’e mó. ⁶ Boṅ pen nzé nyécháa Dyōb nyédúbé bán ábe nyé chōm éche nyésédté mó ésebán nlém níkáadte nyé á abum. Mod awē nlém níkáadteé á abum ádíi néé edíb é nkwě éche éhode’, epub éhúene’ mendíb ped enén

étimne eníníí. ⁷ Ene ndín e mod eewémtán aá mós̄kūd chōm wée Sāngwéeé. ⁸ Adii mod awě awóó nlém mbé, eechəh̄nád-taá hōm ahóg ayāl e kéchéé éche ábeléé.

Betóótōkē bé bad ne behən bé bad

⁹ Mod a Krīsto awě eésē etógnén á'sō é' bad bémpēe atəngéné abé kúmbe nzé Dyōb áchágté mós̄ ámín. ¹⁰ Mod a Krīsto awě adé etógnén á'sō é' bad bémpēe atəngéné abé kúmbe nzé Dyōb ásúdté mós̄. Nhóbe nén ayāle āmaá melemlem ngáne ébéeneé mbonja e nkəákəə awě adé á ahín-té. ¹¹ Nzé enyen épene ne ngíne ábe e'hyé bé ekide é'belé é'hyáád ane nkəákəə, éche mbonja-'e ébelé ésoo, e'boŋ é'bāb-pe é'belé é'maa. Melemlem nê dós̄ behən bé bad bémaa'é anan áde bėnanéé nímāb nhən ámbíd.

Jemse ad mekəgsen méēhūu'é wée Dyōb

¹² Nnam ne kénzée awě awěséné mekəgsen, ayāle nzé atómé nímē mekəgsen áte, Dyōb débe mós̄ nsábe níme rídé alongé áde áhóbé aá mós̄bē bad ábe bédás̄ mós̄. ¹³ Nzé mod akudé mekəgsen eetəngeneé ahób aá, “Mmén mekəgsen méhūú wée Dyōb.” Mod eéhēlē-se ákəg Dyōb ne ebébtéd, melemlem ngáne Dyōb-pe déekəgée mod ábel mbéb. ¹⁴ Mewémtən mé mbéb mé mod mwēn mós̄ mékəə boŋ ahún á mekəgsen-té, ene pónde-'aá nímē mekəgsen métédeé mós̄ nlém á abum boŋ mehaŋ mós̄. ¹⁵ Mmē mewémtən níme mébāg mod áte mós̄-'aá mépeene mbéb, nzé nímē mbéb-pe ríkwógé mod áte, nripiinad mós̄ kwéed.

¹⁶ A-baányəŋ bé edəŋge nyéedōgnād. ¹⁷ Nde e bwām ké ehéé ne kéchéé éche éloné mbon éhūú ne Titée awě adé ámín. Titée mós̄ ahagé bwēm é'syāal ábe é'pene ámín. Abén bwēm é'pene-'e nhəŋlén ne nhəŋlén, boŋ Dyōb pen déehəŋlanné. ¹⁸ Dyōb dēmbel ntii ábe syánē alongé dékōlē abe áde ámbéé syánē échē eyale é mbále. Ambel nê ábel boŋ áfinté e nímē nhəgtéd rísyāal, syánē débē ngáne mbote e'só echē bébagéé mós̄ nēe mendé.

Jemse ad bad bé Dyōb bébele ngáne eyale é Dyōb éhóbéé

¹⁹ A-baányəŋ bé edəŋge, nyébii nímén mekan. Mod tée ábē mehél áwóg dyam áde mod ampée áhóbéé, mod eewámsán dyam ahób pen, mod eewámsán-ne aliŋ. ²⁰ Meliŋgá mé mod méemwagké-se ábēl mekan níme Dyōb áhedéé aá ábel. ²¹ Né-ós̄ nyéede mekan mé mbinde ne mekan mé ebébtéd mésyāal níme nyébeléé. Ne asuded á yāl ásyāal, nyékob eyale éche Dyōb áwéné nyé á nlém-té. Echē eyale chós̄ Dyōb ábenladté ásoŋ ádēn alongé.

²² Nyébele ngáne eyale éhóbéé. Nyéedōgē yāl se nyéwōgē chós̄ wógén. ²³ Kénzée awě awóge' eyale é Dyōb, ésebán

abele' ngáne éhóbée, adii née mod awě anəne' ábe e'só á dyené. ²⁴ Amaá eche yǎl anyín, boŋ akε áde ákagké, abelé áchatén ngáne e'só é'díí mó. ²⁵ Boŋ bad ábe békoo' mbéndé echě etǎngéné anən áte, mbéndé eche ehúde' bad á mehaŋ, nzé béhíde chó ngáne éhɛdnadté saké bán béléá' chó boŋ béchatén-ne, boŋ pen, béhíde chǒm éche éhóbée, Dyöb dénaméd bó áyāl e kéchéé éche bébéléé.

²⁶ Mod ké ahée awě awémténé aá móbéle' ngáne Dyöb áhedeé boŋ eekóbe éche echém, ene ndín e mod adoge eche yǎl, áde abele á Dyöb-pe, áde ngên. ²⁷ Abele Dyöb nyaa eche esáá ne eche etǎngéné á'sō é' Dyöb Titée, ádii ânən menyuu ne bekúd ábe bétage', ne áchǎá yǎl bwám ésebán mekan mé mbinde mé nkõŋsé méwóge mod áyāl.

2

Jemse ad béētēdē baahóg etógnén ábíníí-'ε nkóŋtéd

¹ A-baányan, nyé nēngáne bad ábe bédúbpé echɛd Sǎŋ, Yesu Krístəə, Sǎngwéé awě échē edúbé échábé ámín, nyéetǎngeneé née nyényíné mod á díd-te se nyétéd mó etógnén ké-'ε nkóŋtéd. ² Détéd bán mod asólé wée nyéládné, ahédé nzêd é gól, ahédé-'ε kǎse é mbóté, ntógétōke ní mod mómpē rísólé, ahédé mbóté é mbinde. ³ Nzé nyēbagé mod awě ahédé kǎse é mbóté edúbé boŋ nyélángé mó bán, “Hyě édyee enén kǎse e e'dii,” boŋ nyélángé-'ε ntógétōke ní mod bán, “Tyéem hê,” ké'ε bán, “Dyée á ndǎǎb tē hê,” ⁴ né nyélúmté bán baahóg bétómé ábíníí, né nyékáadte-'ε bad ne mewēmten mé mbéb.

⁵ A-baányan bé edǎnge, nyéwóglan. Eesaá mbále nén bán Dyöb ápwédé betóótōkē bé bad á nkõŋsé te aá bédúbe Krístəə-ye? Adé adúbe dǎ-'aá áde nímb nhən, apwede-'ε bó ábé bad ábe bēbē áwē nkamlɛn. Mmē nkamlɛn móo áhóbé aá móǎbě bad ábe bédáá mó. ⁶ Boŋ nyéetédéé betóótōkē bé bad née dyam. Saá behən bé bad bóǎ bétagte nyé-ye? Eesaá mbále bán bóǎ békene nyé á kóte-ye? ⁷ Eesaá mbále bán bóǎ béhóbe dín dé edúbé áde ane awě akamlan nyé mekan mé mbéb áyāl-ε?

⁸ Nyéēbǎl dyam áde átǎngéné nzé nyékoo' mbéndé e nkamlɛn eche Krístəə ahíd eche éténlédé nén bán, “Edəŋ mwǎnyon ngáne édáá ehoŋ yǎl.” ⁹ Boŋ nzé nyētede baahóg etógnén ábíníí-'ε nkóŋtéd, né nyēbele mbéb, né mbéndé e Dyöb-pe ekóbé nyé née bad ábe bēbóó mbéndé. ¹⁰ Kénzée awě ahíde mbéndé boŋ abóó mbéndé póg, né abóó mbéndé ésyāǎl. ¹¹ Mod awě ahóbé aá, “Nyéekábé mesón á ndáb e e'wóŋgé,” mó ahóbé ámpē aá, “Nyéewúé' bad.” Né-ǎǎ, nzé mod eekábé mesón boŋ awúé' bad, né abóó mbéndé. ¹² Nyéhóbe dyam, nyēbele-'ε mekan née bad ábe bēbíí bán Dyöb dékáad

bó, nchoo ne eche mbéndé éche éhúde bad á mehaŋ-tê. ¹³ Mod awě eewóge mod ampée ngɔl, Dyõb-pe déewógké mó ngɔl nzé akáadte bad. Boŋ mod awě awóge bad bémpēe ngɔl, éewógké mbwóg mbwε níme Dyõb ákáadtéé bad.

Jemse áá nzé adúbe déekii ne mbeltéd né áwédé

¹⁴ A-baányan, nzé mod ahóbé áá módübpē Krístəə boŋ eébēlē mekan níme mélúmte bán awóo adúbe, bwám é'héé é'dé áhed? Adé adúbe áhele ásõŋ ádē alongé-ye? ¹⁵ Détéd nén bán mwányon a Krísto nhóg eewóó'é chõm éche áhágkē á yǎl, eewóo-'áa ndyééd e epun é bín. ¹⁶ Boŋ nyé mod nhóg alángé mó áá, "Ekag bwám, ékud chõm éche éhágkē, ékud-te ndyééd éche édyágkē." Nzé nyélángé mó nê ésebán nyébage mó chõm éche átógnéné, né bwám é'héé nyébélé mó? ¹⁷ Melemlem nê dɔɔ édíí ne adúbe. Nzé mod awóo adúbe áde ébeeléé ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe áwédé.

¹⁸ Mod nhóg állā me áá, "Mod nhóg awóo adúbe, aníní-'ε abele mekan mé bwám," me-'ε mētimtén mó meé, "Lúmed me ngáne mod áhele awóŋ adúbe ésebán abele mekan mé bwám, mélúmēd we ádēm adúbe áyāl e mekan mé bwám níme mbelēé." ¹⁹ Edúbpé nén weé Dyõb ádíi ahóg. Nê ádé bwám. Káõŋne e'dáádəŋ bé mbéb bõmpē é'dúbpé nê, é'nəə-'ε ne mbwóg. ²⁰ A-eyókél é mod, ehede weé bélúmed we nén bán nzé mod awóo adúbe boŋ eébēlē ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe déesaá dyamdyam-ε? ²¹ Cheé ênkəŋ boŋ Abrahame, awesyánē sáá ambáá, ákobnéd á'sõ é' Dyõb néé mod awě abele' mam níme Dyõb áhóbé? Saá akwɛnten áde ânkwɛnténné ábe awe mwǎn Aisige néé mende-ye? ²² Nyènyiné nén bán adúbe áde Abrahame ne níme mbeltéd békágé'áá ekuu ehóg, níme mbeltéd-te mênkəŋ áde adúbe álón mbon. ²³ Nén dēmbēl eyale é Dyõb ényínnéd mbále ngáne éténlédé nén bán, "Abrahame andúbé Dyõb. Nén dēmbēl Dyõb dēnkob mó nēŋgáne mod awě abele mekan níme métəŋgéné." Né-óó, bad bēnchǎg Abrahame bán nsón a Dyõb. ²⁴ Nyènyiné nén bán mbeltéd ní mod níbele boŋ mod ákobnéd á'sõ é' Dyõb néé mod awě abele' mekan níme métəŋgéné, saké adúbe dēmpɛn. ²⁵ Melemlem nê dɔɔ émbēē ne akwaleε awě béchágé'áá bán Rahabe. Ankobnéd á'sõ é' Dyõb áyāle bad bé Israel ábe bēnlõmmē bán béhyε bēnɔn dyad áte á mesɔɔm-tê. Ankõb bó nken, abídéd-te bó á dyad-tê, nzii empée á mesɔɔm-tê. ²⁶ Ngáne yǎl e moonyon eché eewóo edáádəŋ éwédé, melemlem nê dɔɔ adúbe áde déekág ne mbeltéd áwédé.

3

Jemse áá mod-té ákamlan échē echém

¹ A-baányan, nyé bad híin nyéebág bemeléede bé eyale é Dyöb. Nyébii bán Dyöb dékãäd se bemeléede tómaa ngáne ákáádté ábíníí bad. ² Syánē baásyāäl debele mewusé á ríhóbtéd. Kénzée awě éebēlē awusé á ríhóbtéd adii mod awě ádē abé átyéémé, ahēle-’ε eche yāl akób ábel boŋ eebēlē awusé. ³ Dětéd elánsén ne hósε. Nzé mod ahede aá hósε ébel ngáne áhedεé, abelé ahé chó chöm á nsal-tē. Echē chöm chó-’aá ábenladté ályáged ene hósε kéhée wée áhedεé aá éke. ⁴ Ké’ε dětéd elánsén ámpē ne bǎle é’mbáá ábe é’dé á edib é nkwě-te. Kénée édíí bán é’kálé bwāmbwam, epub é ngine chó-’aá ékeεne bó, mod awě adole’ ábê bǎle mwă abámbé mós ábenladté ákeεn bó kéhée áde ádás. ⁵ Melemlem nê dós édíí ne echém. Kénée édíí bán édé mwāmpin á yāl e moonyon, édé kúmbe bwāmbwam áyāl e rímē mbeltéd.

Nyényín ngáne mwă muú ahēle se ahyáád ahín ámbáá. ⁶ Echém ámpē édii nēngáne muú. Edii pēd e yāl e moonyon póg, ébele’ mbéb rí kamlan yāl e moonyon esyāäl. Ebele’ alongé á moonyon ásyāäl abé nēngáne ákóbné muú, muú míme mbídé á dū-á-muú, míme méédímē’. ⁷ Moonyon akamlan nyaa é nyam ésyāäl. Akamlan nyam é mehín, ákamlan menon, ákamlan nyam éche édole abum ásē, ákamlán-ne nyam ésyāäl éche édé á edib é nkwě-te, ambootéd-te chó akamlen se á mbooted. ⁸ Boŋ modmod éhēlēε-se ákamlén echém. Echém édii chöm é mbéb éche modmod éhēléε-se ákamlen, éloné-’ε ne e’wε bé mbéb ábe é’pεene’ kwééd. ⁹ Chós débēnladté áken Sāngú Dyöbε, awêd Titée, chó-’aá débēnladté ábe moonyon ebómán. Moonyon mó-’aá Dyöb áhágé áwágen mó. ¹⁰ A melemlem mé nsal dós e’yale bé mekenag ne ebómán bebídeé. A-baányan, éetāngéneé abé nē. ¹¹ N’yélé mé edib nhóg méehelée-se mébídte mendib míme mesáá ne mé mbinde abided ahóg. ¹² A-baányan, alín dé asáá déehelée-se áchyáá e’pum é píε. Ké’ε alín á sabé déehelée-se áchyáá e’pum é’ mesáá. Edib-pε éche ébídte mendib mé nkwě, éhēléε-se ébídéd mendib míme mesáá.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

¹³ Mod adé átintē echēn awě awóó debyéé awón-’ε nsōŋten-ε? Alúmed nē ne alongé á bwām áde áwóó, áyāl e kéhée éche ábeléé. Ábel nē ne asuded á yāl áde debyéé áde áwóó ábelé boŋ awón. ¹⁴ Boŋ nzé nyēwóó kán áte eche édé mbéb, nyētōŋtan-ne dásō échen yāl, nyéēbenlád debyéé áde nyéwóó ábel mbéb tāngene ayáge á mbále, akum áde nyékumεé ekáá á tál, ¹⁵ ene ndín e debyéé eehúε’ε ne Dyöb. Edii debyéé áde áhúú ne bad bé nkōnsé. Adii debyéé áde áhúú ne bad ábe béēwóo Edáádəŋ é Dyöb, debyéé dé edáádəŋ é mbéb. ¹⁶ Kéhée wée bad béwóó kán áte echē édé mbéb, bétōŋtān-ne dásō échab yāl, mpuuted mbéle mbé, nyaa e ebébtéd ké ehée-’ε ebág áhed.

17 Boḡ debyéé áde áhúú ne Dyöb áde nhəḡlén. Kénzéé awě awóó áde debyéé eewóó' é atón dé mbéb ké ahóg áyāl. Ene ndín e mod adəə nsəḡ, apwiitad, achede yāl áwóglén bad bémpēe, awóo ngəl bwám bwam. Abenle bad mekan mé bwám ésebán akwəgnad modmod, abele-'ε nê ne nlém nhóg. 18 Nzé bekóm bé nsəḡ bébele nsón níme nḡεene' nsəḡ áfinté e bad, nê débĕl bad bébelé mekan níme Dyöb áhedeé.

4

Jemse ad bad bésuded yāl, Dyöb akamlen bó

1 Cheé éεεene nzum ne nselag áfinté echən? Eesaá mbále bán esíí é awónḡ á bwēm éche éwane nyé nzum áte, chók ékəə' boḡ nyébelé nén-ε? 2 Ehede chöm boḡ weékudeé chók, nê ábélé ewúú mod. Ewóó esíí áte bwám bwam ákud chöm boḡ weéhεlé chók akud. Nê ábélé nyésenle, nyéwanne-'ε nhóg ne aníníí nzum. Nyéékūdēē chöm éche nyéhedeé áyāle nyéēsēdtēē Dyöb chók. 3 Nzé nyéhedne Dyöb chöm, nyéékūdēē chók áyāle nyéhedne chók mewēmtən mé mbéb. Nyéhede bwēm dásō áwóged échən yāl menyḡḡe. 4 Nyédé nēḡgáne bad ábe bédé á ndáb é mewóḡḡé, boḡ bébé békābē mesón. Nyéebii' é bán ábane nlém ne mekan mé nkōḡsé ábele nyé bad bé ekoyí bé Dyöb-ε? Né-óó kénzéé awě adəə nlém abane ne mekan mé nkōḡsé, abelé eche yāl mod-a-ekoyí a Dyöb. 5 Nyéwémténé bán ngēn-εé éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Dyöb ábánné nlém aá edəədəḡ éche móhédé syánē áte, ébē échē, adé-'ε kónjí ne chók-yε?” 6 Boḡ Dyöb ábage syánē nsimé abε ne abε. Nê dók' áá ákáká boḡ éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Bad ábe bédé kúmbe, Dyöb ákunnad bó yāl, boḡ ne bad ábe bésúdté yāl, Dyöb ábage bó nsimé.”

7 Né-óó, nyésuded yāl á'sō é' Dyöb. Nyéwúen Satanε nló áte. Nzé nyébelé nê, mó-'ε átom mehélé. 8 Nyéεε Dyöb benben, mómpē áḡé nyé benben. Nyé bad bé mbéb, nyésóg mbéb abel. Bad-ε ábe béwóó nlém nḡε, nyébane nḡmen nlém ábel mekan níme mésáá. 9 Nyésuden áyāl e nḡmen mbéb. Nyélebe', nyéchyε-'ε. Nyésóg awóó, nyélebe' lebén, nyésóg menyḡḡe awóg, nyésuden sudnén. 10 Nyésuded yāl á'sō ábe Səḡḡwéé. Nzé nyébelé nê, áchəḡəd nyé.

Jemse ad mod eekáádté mwānyan

11 A-baányan, nyéehóbé nhóg ne aníníí mam mé mbéb á yāl. Kénzéé awě ahóbe mwānyan mam mé mbéb á yāl, ké'ε akáadte mó, né ahóbe mbéndé e Dyöb mam mé mbéb áyāl, né ahóbe-'ε aá ene mbéndé eéboó' é. Nzé ehóbé wεé mbéndé e Dyöb eéboó' é né weébēlēē chöm éche mbéndé éhóbé aá bébel. Boḡ né etédé etəl échē éesē échōḡ ábé mod awě akáadte. 12 Mod nhóg mwēmpen-εé adé awě abage' mbéndé,

mwëmpɛn-naá akáadte bad. Mwëmpɛn-εέ ahele ásōη alongé á bad, mwëmpɛn-naá ahele abébéd dós. Bon wε, nzé-módé édíí ákáad mwǎnyonj?

Jemse áá mod eebág kúmbe

¹³ Bɔɔb-pɔɔ, nyéwóglan, nyé bad ábe nyéhóbe bán, “chii ké’ε chǎn, séékě dyad dekalengɔmε, séēdyεé áwed mwě nhóg, sékábē nyonjé, sékudé-’ε nsyáη.” ¹⁴ Nyébíí dyam áde débɛnléd chǎn-ε? Chán nyébíí bán alongé ádēn ádé? Alongé ádēn ádíí nēηgáne mbag. Ebâg á esōη é pón dé, ámbíd enē, weenyínéé chó ámpē. ¹⁵ Chóm éche nyétāηgéné ahób édíí nēn, “Nzé Dyöb ákwénténé, né séēbē á alongé, sébēl-le ádēn dyam ké’ε ádíí.” ¹⁶ Bon bɔɔb, nyétimé nyékume ekáá á tâl ne kúmbe esyáál. Enén ndín e akum dé ekáá á tâl eetāηgenεé. ¹⁷ Né-ɔɔ, kénzεé awě abíí dyam á bwám áde átāηgéné abel, bon eébele dós, abelé mbéb á’sō é’ Dyöb.

5

Jemse áá behon bé bad bétéd pón dé

¹ Nyé behon bé bad, nyéwóglan mε! Nyéchyε’, nyéhágke e’saád áyāl e metake míme mépií nyé. ² Mmén nhon míme nyékúmé mímáá abɔɔ, síi-’ε émáá nyé asan adyé. ³ Echen gól ne sílva éche nyélímmé ásē, émáá ngag akób. Ene ngag eche ekóbé ábē bwēm, chóɔ ēbēl bon Dyöb ákógsén nyé, émäd-te nyé ásē néε muú. Nyékúmmé yǎl nhon enén pón dé echē edé bɛnbɛn ne e’pun bé asóg. ⁴ Nɔné’, weesábpεé bad ábe bébénlé wε nsón á nzag-tē. Etimé edogé bó dogén. Nén ábélé ábē bad ábe wéesábpεé ádab awé áwógnad á’sō wée Titée, Dyöb á Ngum. ⁵ Abé áde nyédíí á nkōηsé hén ádíí áchog alongé, nyēbele-’ε kéchéé éche nyédáá. Nyékódte mímen mewēmten, kénéε nyébíí bán epun éche Dyöb dékōgsēnnē ábē bad bé ekoyí ékwógé apε. ⁶ Nyéhóbé bán bad ábe bēbele mekan míme métāηgéné á’sō é’ Dyöb bédé bad bé mbéb, nyēwúú-’ε bó. Béeheléé nyé atyéemen.

Jemse áá bad béwεsen metake

⁷ Né-ɔɔ a-baányan, nyéwεsen káōη Sán gwéé apε. Nyétéd eláηsén ne mod awě abele nzag. Abelé ásin káōη ne pón dé echē ápādtē mbote é bwám. Awεsan káōη ne á pón dé eche mbúú e’só ébootadté achó, ne áde édímtanné achó. ⁸ Nyémpē nyéwεsen, nyéwéd-te nlém á abum, nyésine’ epε éche Sán gwéé, édé bɛnbɛn. ⁹ A-baányan, nyéēnyonjé áte tāηgene nhóg ne aníníí ábel bon Dyöb déēhābē áá nyédé bad bé mbéb. Nyébii nén bán mod awě akáadte’ adé nyé bɛnbɛn. ¹⁰ A-baányan, nyétēde e’chemléd ne bekal bé’dāōdāη. Békálé’áá nkalan á dīn áde Sán gwéé, békudé

metake, béwésán-ne nímê metake. ¹¹ Ne mbále, syáã dechøge bad ábe béwéséné bán bad ábe békúdé nnam. Nyêwógé ngáne Jobe ânwesénné áde ákúdé metake, nyênyín-ne ngáne Dyöb dêmbenlé mó bwâm á asóg. Sångwéé aboó nlém bwâmbwam awóó-'e nlém ní ngól.

¹² Amin e nímén mésyãl, a-baányan, nyêebenlád ðin dé nkoŋ nímín, ké'ε dé nkõŋ nísé, ké'ε chõm émpœe ámwé melé. Boŋ pen, nzé ehóbé“Eε” abé εε, nzé ehóbé-'ε “Aáy” abé aáy. Nzé nyêbelé nén, né Dyöb déekógsénné nyé.

¹³ Kéznéé awé adé á metake tê, ákânne. Kéznéé awé awóge menyinje, ákóne ákené-'ε Dyöb. ¹⁴ Kéznéé awé eedyεε bwâm, áchøg belyóged bé mwembé, békânned mó. Nzé békânnad mó béwõgtê mó dyõg á ðin áde Sångwéé. ¹⁵ Nzé édé bán békânnédé mó ne nlém nhóg, né Dyöb déwõg bó mekáne, né débël-le mod a nkole ádyëë bwâm. Sångwéé ábël áhídê á anoŋ dé nkole, ádyëë bwâm, ké mbéb-pe móõ ámbenlé Dyöb délagsén mó. ¹⁶ Né-õõ, nyépale mbéb áte wéε nhóg ne aníní, mod téé ákânned-te mwãnyan, ábel boŋ nyédyεε bwâm. Mekáne míme mod awé abele mam míme métánjéné á'sõ e' Dyöb, médé ngíne bwâmbwam, mébele-'ε nsón. ¹⁷ Elaijaa abédéε moonyoŋ melemlen ngáne syánê. Póndé póg ankáné bwâmbwam aá mbúú eechóg, mbúú enkênchó-'aá á etún é mwë ríláán ne eped. ¹⁸ Ámbíd enê ankáné ámpê, Dyöb ábël mbúú echó, bwëm é'bootéd-te akwog.

¹⁹ A-baányan, nzé nyé ké ahéé atëdté áhíd nzii e mbále e Dyöb, boŋ mod ampée abelé atímné mbíd, ²⁰ ábíi nén aá, kéznéé awé abelé boŋ mod awé abelé mbéb asóg mbéb ábel, né asó alongé áde mod awé abelé mbéb. Nén débël-le mbéb híin míme ane mod ákébenlé, Dyöb déenõnné mó á ðíd.

Kálag e'só eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Petro ántenlé, bad bé Krīsto b́o ánteléé ch́o. A kálag-tê wê achagé b́o aá, “Bad ábe Dyõb ápwédé.” Abén bad bémpāntéd áte á p̄ed e akuu á mbwóg e eché béchágé'áá bán Esia Maino. Nzom eché enkāḡ boḡ átel enén kálag, ebédéé áwéd bad bé Dyõb nlém á abum áyāle metake níme békúde'áá ne adúbe áde b́enwōḡgē. Áwéd-te, abage b́o e'lyág bé nlém ábe nkalaḡ ní bwām níme Yesu Krīstāa mbageé b́o. Mmē nkalaḡ ní bwām níhóbe t̄ḡḡene, kwééd, mpuu ne epe éche Yesue áp̄éé ámp̄ē. Alūméd-te b́o áte aá b́ekw̄ent̄en metake ne e'lyág bé nlém. Anlúméd b́o áte aá b́ébii n̄n bán níme metake médií mekáḡs̄en ányín nzé adúbe áde b́ewánlé áde adúbe á mbále. B́ébii-'e n̄n bán b́ékúḡ nsábe á “Epun éche Yesue Krīstāa áp̄éé.” Anlúméd-te b́o áte ámp̄ē aá alonḡé ádāb át̄ḡḡéné abé ngáne alonḡé á bad ábe b́ehíde Krīstāa.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Dyõb d́o ábage e'sósonḡ 1.3-12

Elébé ábel mekan níme mésáá 1.13-2.10

Mekan níme bad bé Krīsto b́et̄ḡḡéné abel á pónde e metake 2.11-4.19

Asuded á ȳl̄ ne ábele Dyõb née mod a Krīsto 5.1-11

Nsóḡt̄en 5.12-14

¹ Me Petro, mbap̄e a nlomag awē Yesu Krīstāa, ntenle nyé bad ábe Dyõb ápwédé, ábe b́epántédé áte boḡ b́ébé beken á mbwóg é Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ne Bitinia. ² A ntii níme Dyõb Titée, ammad nyé apw̄ed. Echē Edāád̄aḡ-'e ébéle nyédé bad ábe b́esáá. Abelé n̄e ábel nyébele mekan níme Yesu Krīstāa álāḡgé nyé aá nyébel. Abelé n̄e, ábel níme mekií níme mésyógké á awḡḡ mébel nyékud alags̄en dé mbéb. Nsimé ne nsarḡ ní Dyõb níbē ne nyé abé ne abé.

Dewóó e'lyág bé nlém

³ Mek̄enag mébē ne Dyõb áde áde Sáá awē aw̄ed Sāḡḡwéé, Yesu Krīstāa. Apuúdté Yesu Krīstāa. Né-óo dekudé alonḡé dék̄ōl̄ē. Abel áde ábéle n̄e, ábágé syánē e'lyág bé nlém bé alonḡé áde démaa'. ⁴ Desine' káḡḡne nh̄on níme Dyõb ákōḡḡnéde ábē bad. Akōḡḡnéde nyé mó ádyõb. Áhed-te méeb̄ó'é, méebéb-paá. ⁵ Dyõb ábenlad eché ngum ák̄āe nyé adúbe áde nyédúbp̄é mó, káḡḡ né nyékudé e'sósonḡ. Abē e'sósonḡ b́enȳinn̄ed á epun é asóḡ. ⁶ Nyédii nyébē menyinḡe

ne nê, kénéε édíí nén bán nyéēkūd metake nyaa ne nyaa é esón é pón dé. ⁷ Mmê metake mápě ákæg nyé adúbe, álúmed nén bán adúbe áwúú nyé áte ne mbále. Gól ehεle ebéb, boŋ ké nê, bébelé béhé chό á dū áśaad chό. Nzé béhele bébel nê ne gól, né bétáŋgéné áden adúbe dómpē akæg ábel nén áwúú áte áyāle áden adúbe átómé gól. Nzé áden adúbe átómé mekágsen áte, né Dyōb déken nyé, ábe nyé ehúmé ne edúbé adě Yesue álūmēdtē bad bé nkōŋsé bésyāal yāl. ⁸ Nyédáá mó kénéε nyéenyīnēē mó. Nyédúbpe-ε mó kénéε nyéenyīnēē mó bōob. Ké bōob-pe nyétómténé menyīŋge abé nyaa echě mod éehelée-se ahób. ⁹ Chōm echě nyékudté áyāle adúbe áde nyédúbpe mó édíí e'soóson ábe ábēn e'dáádəŋ békudté.

¹⁰ Bekal bé'dáádəŋ bēnhōb mam á'sō é' pón dé tāŋgene ábē e'soóson ábē Dyōb débeé nyé née nsimé. Béntōŋ ábē e'soóson ahed áte ábel bésōŋten bó. ¹¹ Edáádəŋ éche Krīstəá émbē bó áte áláa bó á e'sō é' pón dé ngáne Krīstəá átagké ne ehúmé échě ákudté ámbíd e pón dé, boŋ bēmbē béhedé áte. Béhéde'áá áte ábíí pón dé echě nímē mam mébenlédté ne wée mod awě mébenlédté. ¹² Dyōb dénlūmēd ábē bekal bé'dáádəŋ áte áá nsón nímē bébeléé méesaá nsón nímē bēn békudté nsyāŋ áhed, boŋ rídíí nsón níményé. Dyōb dénlōmē bad Edáádəŋ éche Esáá échě ébíde ádyōb. Echē Edáádəŋ chόó émbēl boŋ baahóg békale Nkalanŋ ní Bwām nímē nyéwógéé bōob. Mmēn mam móo bekal bé'dáádəŋ bēhóbé'áá. Káŋŋne ángel édáá nímēn mekan asōŋten.

Mbēltéd nímēn rísāŋ

¹³ Né-ōó, nyépūd abad, nyébē mboŋsēn ábel nsón nímē Dyōb áhedεé. Nyétéd pón dé nyésum-me nlém rísyāal áyāl e nsimé nímē Dyōb débeé nyé á pón dé echě Yesue ápeé ámpē alúmed-te nyé yāl. ¹⁴ Ngáne édíí bán nyédíí bad ábe bébele mekan nímē Dyōb áhedεé, nyéēm wāg-se mam mé mbéb nímē nyébélé'áá bōod mébé mékamlán áden alongé. ¹⁵ Dyōb áde apwεdé nyé asáá. Né-ōó nyémpē nyétāŋgéné asāŋ á mbēltéd nímēn rísyāal. ¹⁶ Eténléde á kálag e Dyōb nén bán, “Mbēltéd nímēn rísāŋ áyāle mbēltéd nímēm rísáá.”

¹⁷ Dyōb ákáadte' moosyāal nyaa póg. Eékwognáádté mod-mod. Nzé nyékāne-ε áwē, nyéchəge mó bán Titée. Né-ōó, nyéwōŋ mbwóg ní Dyōb áte á alongé áden ásyāal á nkōŋsé-te wén wée nyédíí beken. ¹⁸ Nyébíí nén bán Dyōb ákódté nyé á ekúkú é abé-te. Ekúkú é abé échě ábēn betaa bēnlyāgnēdté nyé saké chōm née gól ké'ε sílva échě ébébe' chόó ánkōdnēdté nyé. ¹⁹ Ndəle e mekií echě Yesu Krīstəá chόó ánkōdnēdté nyé. Krīstəá awě adé née rídyōŋ ní mbód nímē méewōo awusé ké ahóg á yāl. ²⁰ Nkōŋsé rídēhób bán níbootad, Dyōb dēmmāđ mó apwεd. Boŋ bōob á asóg hén alúmté yāl wée bad bé nkōŋsé.

Abelé nê áyāle nyé. ²¹ Krīstəə akəə nyédúbpé Dyöb. Nyêhele-
σε nyédúbé Dyöb nyésūm-me nlém řsyāāl áwē, áyāle apuúdté
Krīstəə abídté-’ε échē ehúmé áwεd.

²² Abel áde nyébeleé mekan mé mbále ábélé nyésáá. Nê
ábélé-’ε nyáabe bad bémpēe ábe bédúbpé Yesuε nyédəñné.
Né-óó nyédəñ nhóg ne aníní ne nlém řsyāāl. ²³ Nyébíí nén bán
Dyöb ábágé nyé alongé dékōōlē mbwiined ne échē eyale. Echē
eyale épééné alongé éesaá-’áá chöm éche ébébe’. Ebē abé ne
abé. Dyöb áde ádé á ngíndé ne á ngíndé dōó ábágé nyé áde
alongé saké moonyon. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,
“Moonyon adíí nēe nkəákəə,

ábē e’boñ-’ε é’dé nēñgáne mbonja échē ékwoge á ahín-tē.
Nkəákəə ayēnle’, mbonja-’ε ésoode.

²⁵ Boñ eyale é Dyöb ébé abé ne abé.”

Echē eyale édíí nkalan ří bwām níme békánlé nyé.

2

Nyédíi meláá mé alongé

¹ Né-óó, nyéte de nímēn mbeltéd mé mbéb řsyāāl. Nyéekālē
metóm, nyéelúmté’ á díid-te ngēn nén bán nyébele bwām áde
nyéebeléé, mod eesíidé waáb, e’yale bé mbéb béébídē-’ε nyé á
nsal. ² Nyétəñgéné awan áte ákud ndyéed e edəádəñ echē esáá,
melemlem ngáne bán bé nkáál béchyεε’ é abíi, ábel nén nzé
nyédyédé ene ndyéed, nyékwog ákud e’sooson. ³ Nyéwógléné
ene ndyéed, nyébíí-’ε bōōb ngáne Səñgwéé ábeleé mekan mé
bwām. ⁴ Nyéhyag wéε Səñgwéé, mó adé nēe aláá dé alongé áde
belonj bé ndáb bēnchenéé, boñ Dyöb ányín dōó áá ákwógnédé,
ápweđ, ákōō-’ε dō. ⁵ Nyéhyag-kōó nyébē nēe meláá mé alongé
níme Dyöb ábenladté álónj eche ndáb e edəádəñ. Awēd-te-’áá
nyébenléé mó. Nyéēbē beprise ábe bésáá, nyébagé mó mende
mé edəádəñ níme mékóbnédé áwe e’só mbwiined ne Yesu
Krīstəə. ⁶ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,
“Ntéde aláá dé etógnén

nsumé á Zayon.

Kéñzéé awē adúbpé mó éekwágkē.”

⁷ Adén aláá-óó áde etógnén ne nyé awē nyédúbpé mó boñ ne
bad ábe béedúbpe mó adíi nēñgáne

“Aláá áde belonj bé ndáb bémbāngē abenled,
dōó átímé aláá dé etógnén abé.”

⁸ Eténlédé ámpē nén bán,

“Mó adé aláá áde bad bélúmeé ámín
abé-’ε ndim e aláá échē ebele bad békweg.

Bad békweg áyāle béewōgnēē Dyöb. Nê dōó Dyöb átíidé áá
ébenled ne bō.”

⁹ Boñ nyé, nyéesaá nê. Nyédíi bad ábe Dyöb ápwédé, beprise
bé Dyöb áde áde kəñ. Nyédíi alonj áde ásaá, Dyöb dēn-naá

áwóó nyé ábel nén nyélúmed bad bémpēe ngáne ápédé bwám abé. Dyōb áhúdé nyé á ehintén-tē, apεεné nyé á e'nyínen bé ekíde. ¹⁰ Ngen e'só nyenkēmbáá bad boη bōōb nyéεnyédé bad bé Dyōb. Ngen e'só ngal e Dyōb enkēmpaá áwēn boη bōōb Dyōb áwógé nyé ngal.

Nyébê betāη bé Dyōb

¹¹ A-bānned nhede meé nyésōηten nén bán nyédii beken, nyétome-ε á nkōηsé wén tómén. Né-óó nyéēbanné nlém ne mekan mé ekob é yāl áyāle nén nê áwanne ábēn e'dáádāη bēn nzum. ¹² Nyéwále alongé á bwám áfinté e bad ábe bédúbppe Dyōb, ábel boη ké bēnhōb bán nyédii bad bé mbéb, bényīn nímēn mbeltéd ní bwám. Nê dékāη bébe Dyōb edúbé mbwe míme Dyōb dépεé á epun é asóg.

¹³ A dīn á Sāηgú, nyéwógne bad bé nkōηsé ábe bédé á nkamlēn, ken nkamlēne ambáámbáa, ¹⁴ ké'ε kāη échē édé ásē e nkamlēne ambáámbáa, echē álómé ákógsen bebel bé mbéb ne ákémed bad ábe bébele' bwám. ¹⁵ Dyōb áhede nén aá mekan mé bwám nímē nyébeleé mékúdtēn mehób míme ábē e'yókél é' bad bēhóbεé nyé áyāl, míme béēbii'ε. ¹⁶ Nyéēsaá betāη, nyédii kunze. Boη pēn nê déebageé nyé nzom ábel mbéb. Nyébê néε bembāledε bé Dyōb. ¹⁷ Nyébage moosyāál edúbé. Nyédāη-ε bad bémpēe ábe bōmpē bédúbppe Krístā. Nyébáa Dyōb. Nyébage kāη Embáámbáa edúbé.

Metake míme Krístā mébê syānē e'chemléd

¹⁸ Nyé bad ábe nyédé bembāledε, nyésuded yāl ásē e bad ábe nyébenléé ne edúbé ésyāál. Nê déēbāg ne ábe bēbóó nlém bēnpēn, boη nê ábē ne káāηne ábe bēbébé nlém. ¹⁹ Dyōb débē menyīnge ne nyé nzé nyéweséné e'wε é' metake míme nyenkēmbáá nyékude áyāl echē. ²⁰ Nzé ebélé mbéb, boη ewēséné mbéte áyāle nímē mbéb, ne nsyāη rihéé wékudté? Boη nzé ewēséné metake ké áyāle dyam á bwám áde ébélé, né Dyōb débē menyīnge ne wε. ²¹ Mmén metake mébōηnéde nyé awē Dyōb ápwédé, áyāle nén Krístā mwēn antāg á nló nímēn. Anlyágé-ε nyé elāηsēn ábel nyéhīd nímē mekuu. ²² Enkēmbēnlé mbéb ké nhóg, modmod enkēnwóg-kaá mó eyale é mbéb á nsal. ²³ Ade bad bésyāá mó, enkēntimténné bó. Ade bétāgté'áá mó, enkēnsidté bó. Boη ambē mésyāál á mekáá mé Dyōb áde ákáadte bad bésyāál nyaa póg. ²⁴ Krístā mwēn ampém nímēd mbéb áwe yāl á awōg ábel nén deewóó dyamdyam ábel ne mbéb, débεle-ε mekan míme Dyōb áhedeé, á alongé ádēd. Echē sii ébélé nyékudé e'choochōη. ²⁵ Nyēmbé néε nídyōη ní mbód míme nóbóó boη bōōb Dyōb ápééné nyé ámbīd áhīd mod awē anōne nyé ngáne nnōn-a-mbód ánōnéé éche mbód.

3

Bebaád ne ábab bechóm

¹ Nyé bebaád bé bechóm-me nyéwógne áben bechóm ábel boŋ ké émbē nén bán bééhídēē eyale é Dyöb, mímēn mbeltéd mí bwám mbel bómpē bétimned Dyöb, bédúbé-'ε mós. Ké nyéētögne bó dyamdyam aláa, ² bényín áden abé á bwám áde ásaá. ³ Nyéēsūmē nlém nén bán áben e'boŋ é'bide dásō áyāle ekāŋ é mbíd ebwóg néε anabe dé esid, ahé á bwēm nēŋgāne e'bōŋ, nsāŋ, ne e'bése ké'ε kase é mbóté. ⁴ Boŋ bebíi nyé dásō ne e'boŋ ábe é'bide nyé áte. Abē e'boŋ béehāŋlānné áyāle é'bide ne edáádāŋ échē épwítédé échē éetagtán-ne. Abé e'boŋ bóō Dyöb ányíneé aá é'dé etógnén. ⁵ Nē dós bebaád ábe besáá bé' bóōd ábe bēnsūm nlém ne Dyöb bebélé'áá boŋ é'bāb e'boŋ é'bíd áwed. Bēwógné'áá ábab bechóm. ⁶ Seraa mwēn ambé nē. Awógné'áá Abrahamε áchāgé-'ε mós aá asāŋ. Nzé nyēbele' mam mé bwám ésebán nyébáa dyamdyam, né nyédii Seraa ábe bán. ⁷ Nyé baachóm-me ábe nyéwóó bebaád, nyētāŋgéné áben bebaád edúbé abe. Mod téé ábē ne awē mwaád, áñone mós bwám. Béepedéé nyé e'wúu áte, boŋ nyáábōō nyéékūd alongé nyaa póg. Adé alongé ádii nsimé míme Dyöb ábageé. Nzé nyéewānle bó ŋgāne éhednéé, né Dyöb déewóóké nyé mekáne.

Nyēbele bwám ké nyékudé metake

⁸ Asóged, nyé moosyáal nyébē mod nhóg, nyéwōŋ nlém míme nípwítédé, nyésuded-te yāl. ⁹ Nyéētímté mbéb áyāle mbéb. Nzé mod ahóbé nyé dyam dé mbéb áyāl, nyémpē nyéehóbé mós dyam dé mbéb á yāl, nyékáné kánnén bán Dyöb ánamed mós, áyāle nnam mós Dyöb dénhōbpē aá mósōbē nyé áde āmpwēdté nyé. ¹⁰ Eténlédé nén bán, “Kéznéé awe ahede alongé dé menyinje, áhedé-'ε aá mónyín e'pun é' bīn é' bwám, eehóbé' mekan mé mbéb, eékālē-'ε metóm.

¹¹ Asóg mbéb ábel, ábele mekan mé bwám.

Áwanen ábē nsāŋ ne moosyáal.

¹² Ayāle Dyöb anóné bad ábe bébele mekan mé bwám awoge-'ε bó mekáne.

Boŋ akunnan bad yāl ábē bébele mbéb.”

¹³ Nzéé-ō ahele ádāŋ nyé mbéb ábel nzé nyéwóó nlém áte ábel mekan mé bwám? ¹⁴ Boŋ ké nyéntāg-ke ké tagén ábel mekan míme Dyöb áhedéé, né Dyöb dé naméd nyé. Nyéewógé mbwóg, nyéētāgē-'ε áte. ¹⁵ Boŋ pen nyébe Krīstāa edúbé, nén mósóde Sāŋgwéé á alongé áden. Nyébē mboŋsén pónde ésyāal átimten kéznéé awē asēdté nyé dyam tāŋgene nlém míme nyésūmē wēε Krīstāa. ¹⁶ Nyékéled nlém á abum. Nzé

nyêbele nê, nyésūdēd yäl ne edúbé ésyāäl, nyêkéléd-te nlém á abum wée bad ábe béhóbe nyé mekan me mbéb áyāl, áyāle nyéhídeé Krístæ. Békwaḡ nzé bényíne áden abé á bwām. ¹⁷ Nyébii nén bán édé bwām mod ákud metake áyāle dyam á bwām áde ábélé, nzé nê ádé á ntii ní Dyöb, tómaa ákud metake áyāle dyam dé mbéb. ¹⁸ Krístæ mómpē anküd metake awé-'e áyāle nímēd mbéb ngen póg ne ngen ésyāäl. Abédéε mod awé abele mekan míme Dyöb áhedéé, boḡ anwé á nló míme bebel bé mbéb. Ambel nê, ábel dépe wée Dyöb. Bad bēnwū mó boḡ éché ekob é yäl chóó énwē. Dyöb démbēl éché edáádəḡ émbē ébē á alonḡé. ¹⁹ Eché edáádəḡ chó-'aá ânkeénné á mbwəḡ áke dé akale e'dáádəḡ eyale é Dyöb. ²⁰ Abén e'dáádəḡ é'bédéε e'dáádəḡ ábe bēnkēnwóḡén Dyöb se' bəód áde Dyöb dēnchabtédte bó e'kəd áte ábel bétede mímab mbéb á pónde échē Noa álóó'áá bǎle é'mbáá. Bad waam bēnpēn bóó bēmbē á bǎle-tē. Bēnküd e'soósəḡ áyāle mendíb. ²¹ Nén ádé melemlem nēḡgáne edusen. Eché edusen chóó ébele bəob boḡ bad béküd e'soósəḡ á ḡíne e mpuu míme Yesu Krístæ. Edusen éesaá awobe á yäl áhúd mbinde boḡ édií ákwēnten dé abele Dyöb ne nlém míme rísáá. ²² Krístæ akií ádyöb, áwed-taá ádyéé Dyöb á ekáá é mbáá boḡ ákamláán áḡel ésyāäl, benkamleε ne ḡíne échē édé ámin.

4

Alonḡé á bad ábe bédúbpe ábē ḡgáne Dyöb áhedéé

¹ Né-ó ḡgáne édií bán Krístæ anküd metake é ekob é yäl, nyémpē nyétəḡḡéné nyébé mboḡsén áwəḡ melemlem mé mewēmtēn nēḡgáne ánwəḡḡē. Áyāle, kenzéé awé atagé é ekob é yäl, asóḡé mbéb ábel. ² ḡgáne édií-'aá nê, alonḡé áden á nköḡsé wén ábē ḡgáne Dyöb áhedéé saké bán mpúlé mé nköḡsé múmó ríkamlan nyé. ³ Mekan míme bad ábe béebíi Dyöb bédəé' é ábel móó nyémpē nyébélé'áá. Ene pónde emaá atóm, ekwöḡnéde-'ε. Nyékábé'áá mesón, nyéwəḡ nlém áte ábel mam mé mbéb, nyémwáḡé'áá mím mékōbē nyé, nyéchagé'áá ḡgande échē bad bémwáḡé'áá mím mékōbē bó, bébelé-'ε e'tonḡé é' mekan, nyé benlé-'ε myöb mémpēe, dyam áde déeboó. ⁴ Bēn ábe nyáábəó nyébeláá mímén mbeltéd mé mbéb bəód, bédé menyáké bəob ányín nyéesaá ne bó ámpē ábel epuutéd ne e'kúkú é' mekan. Né-'aá ákás boḡ bésyāā nyé. ⁵ Boḡ bétyēem á nkáá á'sō é' Dyöb áde ábóḡséné ákáad moosyáál. Akáad ábe bédé álonḡé ne ábe bēwédé. ⁶ Nén dáo dékəḡ boḡ nkaləḡ ní bwām ríkanléd káəḡ ne wée bad ábe

béwédé, ábel boŋ kénéε Bénkāādtē bó áde bédíí á nkõŋsé-te, béwé-'ε ngáne moosyāál áwágkē, béhele-se bēbé á alonǵé ngáne Dyõb ádíí.

Nyébenlad ndε éche Dyõb ábágé nyé bwâm

⁷ Asóg dé mekan mésyāāl ádé benben. Né-ǵó nyébwǵg yǎl nyétéd-te pǵndé ábel nén nyéhel akáne. ⁸ Amín e nímén mésyāāl, nyédǵŋ nhóg ne aníníí ne nlém rísyāāl. Nyédǵŋ nhóg ne aníníí, áyāle edǵŋge ékúdtan mbéb híin. ⁹ Nyékob nhóg ne aníníí nken ésebán nyényonǵe áte. ¹⁰ Dyõb áwóó ndε híin, abagé-'ε mod tée echě ndε. Nyébê bembaledε bé bwâm nyébenlad-te échēn ndε áwǵŋǵen nhóg ne aníníí. ¹¹ Ane awě abíe' dyam ahób, ahóbé dó nées nhóg awě akale' e'yale ábē é'bídé wée Dyõb dēn. Ké nzéé-'ε awě awǵŋǵan baáb, ábele' nē ne ngíne esyāál echě Dyõb ábágé mó. Nē débídēd ehúmé é Dyõb áwed á yǎl e mekan mésyāāl mbwiined ne Yesu Krístā. Ehúmé ne ngíne esyāál bēbáǵnéde mó á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nē.

Metake nímé bad bé Krísto békudé

¹² A-baányan, nyéebǵg menyáké ne mekǵǵsen mé ngíne nímé mépiide nyé bǵǵb. Nén déebǵg nyé nken. ¹³ Nyébê menyǵŋge pēn nén, nyékude' metake melemlen ngáne Krístā ákúde'áá, ábel nén nyélǵn ne menyǵŋge á pǵndé echě Dyõb délūmédtē ehúmé éche Krístā. ¹⁴ Nzé bad bésyāá nyé áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístā, né yǎl eboó nyé áte, áyāle ehúmé é Edǵádǵŋ é Dyõb edé ne nyé. ¹⁵ Boŋ pēn nzé nyékude metake éebǵg nén bán nyékude nímé metake áyāle nyéwúú bad, ké'ε áyāle nyéchíbé, ké'ε áyāle nyédíí bad bé ebébtéd, ké'ε áyāle nyésǵléé mam mé bad áte nímé méenǵné nyé. ¹⁶ Ké né-'ε, nzé nyékudé metake áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístā, nē déekwǵgtē nyé. Nyésǵŋǵen Dyõb sǵǵnén nén bán bēchǵgé nyé bán bad bé Krísto. ¹⁷ Áyāle pǵndé edé echě Dyõb débóótédte bad akáad, ábootéd-te ne ábē bad. Nzé Dyõb áhele ábootéd-te ne syánē awě dedé bad bé Krísto, chán-nǵ ébēēnnē bad ábe bēbele' mam ngáne nkalan mí bwâm ní Dyõb ríhedε. ¹⁸ Eténlédé-'ε á kálag e Dyõb nén bán,

“Nzé éhele élenléd kǵǵŋne mod awě abele ngáne Dyõb áhedε áte ákud e'soóŋ,
né chán-nǵ ébēēnnē bebel bé mbéb ne bad ábe bēedúbpe Dyõb?”

¹⁹ Né-ǵó, bad ábe bétage' ngáne Dyõb átíidé, bēbê bébele mekan mé bwâm, bēbe-'ε yǎl á mekáá mé Dyõb áde áhǵgé bó, mó awě ábele kéchéé échě áhóbé.

5

Petro alébe bad ábe belyǵgte mwembé

¹ Me née nhóg awě alyágte', ndəá meé míbe bad ábe bélyágte' áfíntē echên elébé. Ndé nhóg awě ambé metake míme Yesue ásē. Ehúmé échē Dyöb débeé Krístəə épě awēm ámpē. Nlébe' nyé nén meé, ² nyénəne bad ábe Dyöb ábánné ásē echên melemlem nēngáne nnən-a-mbód ánəné éche mbód. Nyénəne bó áyāle nyédáá bó anən. Nyéēnəne bó byánán bényágté nyé ánən bó. Nyébele' míme nsón saké é etútú é nsyáəŋ, boŋ ébē bán nyēwóó nlém ábel mó. ³ Nyéékamlán bad ábe bédé ásē echên ne ngine. Nyébé bad ábe béhídtē mekuu mímb. ⁴ Ade kəŋ e benən-bé-mbód épeé, ábě nyé nsábe míme ríchábé ámin. Mmē nsábe mébē á ngíndé ne á ngíndé.

⁵ Nyémpē ábe nyédé ásē e bad ábe bélyágte', nyésuded yəl, nyésuded-te yəl nzé nyēwōŋgan nhóg ne aníní. Ayāle éténléde á kálag e Dyöb nén bán Dyöb ákunnan bad ábe bédé kúmbe yəl, boŋ abage bad ábe bésúdté yəl nsimé. ⁶ Né-ə nyésuded yəl ásē e ngine e Dyöb ábel boŋ mwēn ácháged nyé á pónde échē ebōŋnéde mó. ⁷ Nyéchene mekan mésyāal míme métagte nyé áwe mekáá, áyāle atédé mam míme métagte' nyé née míme.

⁸ Nyékób yəl, nyétéd-te pónde. Mod a ekəyí awēn, Satane, ahōŋge née ngii échē edume áte, ahede mod awě ányabéé áte. ⁹ Nyéēmwāg-se atóm nyé áte. Aden adúbe déesudé'. Nyébíí nén bán bad bémpeé ábe bédúbpé née nyé nkōŋsé áte rísyāal bómpē békude metake míme nyémpē nyékudeé. ¹⁰ Nyékude' metake boŋ míme metake méechabpé áte. Ambíd e nē, Dyöb áde ábage' nsimé rísyāal dēn débě nyé kéchéé éche nyébódé. Abēl nyésūmēn, awéd-te nyé áte. Adii Dyöb áde nsimé míme ríkwógnédé moosyāal, míbē-'e pónde ésyāal. Mó apwədə nyé ákud éche ehúmé échē ébē á ngíndé ne á ngíndé. Nyéékūd-te chó áyāle nyédé ne Krístəə. ¹¹ Ngine esyāal edii échē á ngíndé ne á ngíndé. Ebē ne.

Melenten mé asóg

¹² Sailase mó awōŋgéné me átel anén mwă kálag. Adii me née mwānned mbānné-'e mó nlém á yəl. Ntenle nyé enén kálag áwéd nyé nlém á abum, álaa-'e nyé nén meé mímén mam míme ríténlé nyé médii nsimé rí Dyöb ní mbále. Nyéehúde mekuu áhed. ¹³ Baányoŋ bé mwembé ní Babilon ábe Dyöb ápwədə née nyé, bélómmé nyé melenten. Awem mwān awě ríkwógté á adúbe-tē, Makəse mómpē alómmé nyé melenten. ¹⁴ Nyéhē nhóg ne aníní tál álúmed edəŋge. Nsaŋ míbē ne nyé bad bé Krísto bésyāal.

Kálag eche elónténé éβε eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag echë elónténé éβε echë Petro ántenlé, bad bé Krísto bé'só bésyāāl bóo ántelée chó. Ene pónde bad bébedé ábe béyágté'áá bad ayáged dé metóm. Adë ayáged dé metóm ábelé'áá bad bébelé e'tongé é' mekan. Né-óó, Petro antël ene kálag álúmed aá míme mekan méeeboo'é. Anlúméd bó áte nén aá béētāngeneé echë ndín é mekan ahíd. Aá dyam áde bétāngéné abel ádíi, ábii mbále tāngene mam mé Dyōb ne Sāngú Yesu Krístā ne ádúbe bó ne nlém nhóg. Bad ábe bénýinné Yesue béwóg-ke mekan míme ayágté'áá, bóo bébelé bonj ábén bad bébíi míme mekan. Atón ahóg áde Petro ānkonjé anōn áte ábedé tāngene bad behóg ábe bélúmté'áá bán Yesu Krístā éepāá ámpē. Anlúméd bó áte nén aá atoo áde Krístā átonjéé āpe, ádíi ayāle Dyōb déehedéé aá modmod ábōd alonjé, bonj áhede' aá bad bésyāāl bétéde abel dé mbéb, béhíde Krístā.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mpwēdtéd ní mod a Krísto 1.3-21

Bemeléede bé metóm 2.1-22

Epe e asóg éche Krístā 3.1-18

¹ Mē, Simōn Petro, mbālede ne mbapee a nlomag awé Yesu Krístā, ntenle nyé bad ábe nyēdúbpé Yesu Krístā melemlem ngáne sémpē sédúbpé mó. Yesu Krístā adii syānē Dyōb abé-'ε Nsoode. Abele' mekan míme métāngéné. Mwēn-naá akáá bonj syānē moosyāal dedúbé mó. ² Nsimé ne nsanj ní Dyōb míbād mbé ne nyé abii áde nyébii Dyōb, nyébii-'ε Yesue, awesyānē Sāngwée.

Nyēbele' mekan míme mélúmté'

nén bán Dyōb dōo āpwédé nyé

³ Ngine e Dyōb ebagé syānē mam mésyāāl míme déhedéé á alonjé, ebelé-'ε syānē debele' ngáne Dyōb áhedéé. Nén ábénlédé ayāle debii mó. Abēnlédé echë ngum ne ábē e'bonj bé nlém āpwēd syānē ábē ábē bad. ⁴ Eche ehúme ne ábē e'bonj bé nlém é'bélé ahóbé aá móōbelé syānē ndāle é mekan é bwām. Abelé mímén mésyāāl ábel bonj nyéesólé' mbeltéd mé mbéb mé nkōjsé áte. Esí é mekan mé ekob é yāl chóo ébelte' bad échë ndín é mekan. Nzé nē ábénlédé né abé ádēn dēsān nēé abé á Dyōb. ⁵ Né-óó, bóob áde édii nē, nyéwan áte ábel mekan mé bwām. Saá-kaá nē dēmpen. Nyētāngéné awan áte ámpē ábē

bad ábe bébenlad debyéé ábel mekan. ⁶ Abád ámín e debyéé, nyébíi ngáne nyékóbeé échen yál. Saá-kaá akób á yál dëmpen. Nyébê bad ábe békaa' nlém. Ámín e e'kañ bé nlém, abé ádēn átāngéné abé ngáne abé á bad bé Dyōb átāngéné abé. ⁷ Saá-kaá ábel mam níme Dyōb áhedéé dëmpen. Edānge ébê áfinté echēn nyé Bad bé Krīsto. Saá-kaá edānge áfinté e nyé Bad bé Krīsto bēnpen, boñ nyédāñ moosyāál. ⁸ Nzé ádé abé ákwoge-'e nyé áte, né debyéé áde nyéwóó tāngene Sáá awêd, Yesu Krīstā, déebáá ngēn, boñ débēl nyēchyáá' e'pum. ⁹ Boñ kenzéé awē ádé abé déesaá áte, adé nēngáne mod awē eéchābē' anyínen, ké'ε awē akwedé ndím. Achāténé-'ε aá Dyōb áwóbpé mó, álagsén-ne mó mbéb.

¹⁰ Né-óó, a-baányan nyénabe awan áte álúmed nén bán Dyōb dōó áchénlé nyé, ápwēd-te nyé ábé ábē bad. Nhóbe nén áyāle nzé nyébelé nē, né nyéehúnné á mbéb-te mbéd. ¹¹ Nén débēl-le Dyōb débē nyé kunze esyāál ásol ne ábé á nkamlen nímín wéε Sáá ne Nsoode awêd, Yesu Krīstā ákamlanné néε kñ á ngíndé ne á ngíndé.

¹² Né-óó, ké néε nyémáá nímén mekan mésyāál abii boñ nyédúbé-'ε mbále echē edé áwēd-te, mēbē ríkamtén nyé mó. ¹³ Nnyíné-'ε nén mēé, bōob áde nídii ndé á alongé, éhednad nén bán ríkamtan nyé nímén mekan pónde téé ábel boñ nyékwanled. ¹⁴ Mbíi mēé nkwogé nímén nkōñsé atede. Sāngwéé awêd, Yesu Krīstā abelé mbíi nē. ¹⁵ Nwane-'ε áte áláa nyé nímē mekan ábel boñ ké nwé ké wéén, nyéhel mó akamten pónde téé.

Mboñ edé éche ényinné ehumé éche Yesuε díd

¹⁶ Saké póle éche bad bēn bēnábpe sékánlé'áá nyé áde sénhōbpē bán Yesu Krīstā āpē ámpē ne ngum. Sébēn sēnyinné éche ehumé díd. ¹⁷ Sébédé áhed áde Dyōb Titéε ábágé mó edúbé ne ehumé. Ehób émbíd ámín éche Dyōb á Ngum álāngéé mó aá, “Awem mwān a nlém mó nén, mó awógte' mē menyinje.” ¹⁸ Sébēn sēnwóg échē ehób áde syāābō débédé á mbōod echē esáá.

¹⁹ Né-óó syánē dekoó adúbe nén bán e'yale ábē bekal-bé-e'dáádāñ bēnhōbpē é'dé mbále. Eboñ nén bán nyétōñ bó awóglēn. E'díi néε etrukāñ éche échodne' á ehínten-té káñ né Epun épédé échē bñ bēsāā'é boñ Krīstā, tintine a mbwembwε, ápen nyé á nlém-té. ²⁰ Ámín e nímén mésyāál, nyétāngéné asōñten nén bán modmod eéhēlēε-se ábenléd áde debyéé átóge mekan níme bekal-bé-e'dáádāñ bēnhōbpē ngáne éténlédé á kálag e Dyōb. ²¹ E'yale ábe bekal-bé-e'dáádāñ bēnhōbpē bēnkēmbáá á ntíi mí moonyon, boñ Edáádāñ éche

Esáá chóó élyágté'áá bad ábe bénhōb ábê e'yale. Abê e'yale bénhū ne Dyōb.

2

*Bemeléede bé metóm
ne ebébtéd éche békudté*

¹ Se' bōód bekal-bé-e'dáádān bé metóm bémbīd átintē e bad. Melemlem nê dōó bemeléede bé metóm bébīdtē átintē echēn. Bēbenléd mwane āπεεn ayáge dé metóm. Adé ayáge débēbēd bad ábe bédúbpé dō. Abê bemeléede bé metóm bébān Sāngwéé awē ahúde bō á mbéb-te á yāl. Nén dékān bēn bēwāmsēn yāl ebébtéd akude. ² Bad híin bēhīd échāb mbinde é mekan. Mbéltéd níme ábê bad mébēl bad bēmpēe bēhōbē' mam mé mbéb tāngene Nzii e mbále. ³ Adān á chōm áde ábê bemeléede bé metóm débēl bēkanlé nyé pōle éche bēn bēnābpé ábēl bēkobēn nyé bwēm. Dyōb dēmmād mbakú abided se' bōód aá móókōgsēn bō. Mmē nkōgsēn rísine-'ε bō. Echē ebébtéd édé-'ε bō á nzii.

⁴ Dyōb dénkēnchenéé ángel éche êmbēl mbéb, bon ambwém bō á ehyān é muú, áhed-taá bédíí á mehan é ehíntēn-tē, bésine' Epun é nkáásé. ⁵ Dyōb dénkēnlagсэн-naá bad bé' bōód. Ambēl mbúú enchó káān mendīb ménlōne, méhóód bad bésyāāl ábe bēnkēnwōn abé á bad bé Dyōb. Noa awē alāngé'áá bad aá bēbele' mekan níme métāngéné mwēmpēn-εé Dyōb dēnsongé alongé, nchoo ne bad saámbé bēmpēe. ⁶ Ambīd e nē, Dyōb dénkōgsēn myad mé Sodom ne Gomora. Anhyáád mó métim mbúmbú, álúmed chōm éche ébenléd ne bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb. ⁷ Dyōb dénkōgsēn níme myad bon ansōn alongé áde Lotε, áyāle Lotε abédéε mod a bwām awē enkēndān mbinde é mbéltéd éche ábê bad bé mbéb bēbélé'áá. ⁸ Ane mod a bwām adyεé'áá hōm ahóg ne ábê bad bé mbéb. Epun ne epun téé anyíné'áá, áwōgē-'ε e'bébtéd é' mekan ábe ábê bad bēbélé'áá ne ábe bēhōbē'áá. Mmē mekan mébébté'áá mó nlém á abum áyāle abédéε mod a bwām. ⁹ Né-ōó, Sāngwéé ábíí ngāne áhúdeé bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb á mekōgsēn-tē. Bon ābē akōgsēn bad bé mbéb káān ne é Epun éche ákāādtē bad bésyāāl. ¹⁰ Abē akōgsēn bad, tanje bad ábe békódte esíí é mekan mé ekob é yāl, ábe bēekobé-'ε nkamlēn.

Abê bemeléede bé metóm bédé kúmbe, bēbé-'ε epame. Bēbagé-'aá ngumε éche édé ámīn edúbé ké ehóg. Bésyāā' échē ngumε káānne syāān ésebān bēwóge' mbwóg ké nhóg. ¹¹ Ké ángel éche éwóo ngīne ébé-'ε ngum tómaa ábê bemeléede bé metóm, échōbēē échē ngumε éche édé ámīn mekan mé mbéb áyāl á'sō wéε Sāngwéé mbēd. ¹² Bon ábē bemeléede bé metóm bēbele' mekan néε nyam é mehín.

Echyaáadté-ε ábel békôb chó béwúu. Bébele' kéchéé éche épíídé bó á nlém-tê. Abê bemeléede bé metóm béhóbe' dyam téé áde béesôητενεέ mam mé mbéb á yǎl. Né-ώ, Dyôb débôdêd bó melemlem nêηgáne bad béwúé'έ échê nyam. ¹³ Dyôb débêl bétag bwâmbwam áyāle bétágté bad bémpee. Bédæ' échâb esíí é ekob é yǎl akóded. Béekwágé-'aá abel nê ké müte. Béwóge' bwâm ábel échê ndín é mekan áde bedyágkê ndyééd hóm ahóg ne nyé. Né-ώ, bébébte nyé dín, bépiináadtε nyé akwágké. ¹⁴ Nsón nímāb rísyāēl rídii ákáb mesón ne kenzéé awě bényíne. Echab esíí ábel mbéb éemaá'έ mbêd. Bédoge' bad ábe adúbe déewúú'έ áte, béhúnte' bó á mbé-bte. Ngoód edé bó á mekií-te bwâmbwam. Bédii bad ábe Dyôb ábágé ebómán. ¹⁵ Bétédté nzii echê etáηgéné, béhíde' nzii empée. Béhíde' mbéltéd níme Balame, * mwān awě Βεο. Balame andāη mōné níme básābēē mó ábel mbéb. ¹⁶ Βοη Dyôb dēmbêl ésel éche Balame énhōb wée Balame. Ésel, nyam echê eehóbe' akan, énhōb wée Balame ne ehób é moonyoη, ékáné mó áte. Nén dēmbêl nímê mbéltéd mé mpemíne níme ane nkal é'daádəη Balame ménsōg.

¹⁷ Abén bad bédii née n'yélé nímé rílené. Bédii née mbembag éche epub éκεενεέ. Ndib e ehíntén echê Dyôb ábánnédé bó esine bó. ¹⁸ Bébóo' nsal áte ngên. Bébenlad esíí é ekob é yǎl átéd bad nlém á abum. Bad ábe bétédeé nlém á abum bédii bad ábe bébóótédé mekuu ahúd á echoη é bad bé mbéb. ¹⁹ Bélānge' bad bán nzé béhíde' ádab ayáge né béebáá á mehaη-tê, né béhele' bébel kéchéé éche bédáá, áde édii nén bán mbéb ríháá bèn. Mbéb ríháá bèn áyāle nén dyam ké áhéé áde ákamlan mod, ane mod abelé abé ntāη ásē e ádé dyam. ²⁰ Nzé mod adúbpé Sāηgú Yesu Krístæ, Nsoode, né amaá alongé dé mbéb dé nkōηsé ahíde áte. Nzé amaá-ε dó ahíde áte βοη atímé ámbíd áwêd-te ámpē, ádé alongé átédé-ε mó ntāη, né nyaa echê ádíí βοοb edé mbéb tómaa ngáne ánsēbēē abé. ²¹ Né émbē mβοη nzé bénkēntogén nzii e mbále abii tómaa ámad chó abii βοη bétímé' bébāā' mbéndé é Dyôb éche ésáá á yǎl. Alyágned dō bénylāgnēdtē bó échê mbéndé. ²² Nén ábele' ngan eche békálé nén bán, “Mbwé edyág ábē e'chó,” ne eche békálé nén bán, “Ké chán bēnwōgēdtē nguú mendíb échatánné elōοb,” édé mbále.

3

Epun échê Sāηgwéé ápéé ámpē

* **2:15** Balame: Balame ambé nyóηgé bwâmbwam ákud nsábe níme kāη Balage ásābēē mó nyaa echê ámbēē mβοηsén ké ábel bad bé Israel mbéb. Nén áde á kálag e (Nóm 22.4-35).

¹ A-baányan, enén kálag chó elónténé kálag ébe eche rítenléé nyé. Atínté éché kálag, nkámténé nyé mam míme nyémáá abii ábel boŋ nzé nyêwémtné mekan míme rítélé, méwōŋgan nyé áwōŋ mewēmtēn míme métāŋgéné. ² Nhede meðé nyékamtēn mekan míme bekal bédáádāŋ bé Dyōb bēnhōbpē se' bōōd bán mébenléd. Nyékamtēn-ne chōm-éé Sāŋgwéé, Nsoode awēd anlāā' é bembapēé bé nlómag aá béláa nyé.

³ Dyam dé'só, nyétāŋgéné asōŋtēn nēn bán á e'pun bé asóg, doŋge á bad débīd ábe esí é mekan mé ekob é yāl ékamlanné ádāb alonǵé. Bēwelé nyé, ⁴ bēhōbē bánken, “Anhób aá mōōpē ámpē, héé-ō ádíí bōōb? Abēd besáá bēwēde bōōb échábé áte, boŋ káāŋne' bōōb mam médíi médé melemlēn ngáne mémbēē se á mbootēd mé nkōŋsé.” ⁵ Bēn békoo' ahúd á mewēmtēn nēn bán Dyōb dēmbēnléd échē eyale é nsāl áhāg nkoŋ ní mīn ne ní sé. Ambēl nkōŋsé mbīd á mendīb-te, ambēnléd-te mendīb áde áhágé nkōŋsé. ⁶ Mendīb mwēn-naá āmbēnlédte ábébed nkōŋsé mé' bōōd. Anlóm mbúú. Ene mbúú enchó káāŋ mendīb melóné nkōŋsé áte rísyāāl, chōm ésyāāl éhó. ⁷ Melemlēn mé eyale míme Dyōb dēmbēnlédte áhāg nkoŋ ní mīn ne ní sé, mōō ábēnlédé ákəə mó ábel boŋ ábébed mó ne muú. Asinne' nkoŋ ní mīn ne ní sé mé' chii epun é nkáásé. Echē epun dōō ábōdēdte bad ábe béewōo abé á bad bé Dyōb.

⁸ Boŋ a-baányan, nyéēchatán dyam ahóg. Nyéēchatán nēn bán ne Sāŋgwéé, nhāŋlén méesaá áfínté e epun ehóg ne ekálé é mwē. ⁹ Sāŋgwéé eétoŋgéé álóned áde akag. Doŋge á bad bēwēmtan pēn bán atonǵe'. Boŋ awēséné nyé áyāle eéhēdēē aá modmod ábōd alonǵé. Ahede' aá bad bésyāāl békuned mbīd bēte de abel dé mbéb. ¹⁰ Boŋ epun éche Sāŋgwéé ápēé, āpē táléd, melemlēn nēngáne nchīb ápagké. Echē epun, abobe dényōŋ ne esaád é ngíne, chōm ésyāāl éche édé ádyōb éhyāŋ, ényōŋ-é. Nkōŋsé ne chōm ésyāāl éche édé áwēd-te éhyāŋ, ényōŋ-é. ¹¹ Ngáne edíí bán chōm ésyāāl étāŋgéné anyōŋ, nyaa é bad échéé-ō nyétāŋgéné abé? Abé ádēn átāŋgéné asāŋ, nyéwōŋ-é abé á bad bé Dyōb. ¹² Nyéwāle ádēn abé ngáne nyésinéé epun éche Dyōb átíídé aá Krístəə āpē. Nyéwan-ne áte ábel éwāmsēn apē. Echē epun muú méhyāād abobe ámīn, muú ményāmēd chōm ésyāāl-le éche édé áwedé-mīn. ¹³ Boŋ desine' akag áde Dyōb ábágé syānē aá mōōbēl abobe dékōōlē ne nkōŋsé mé ékōōlē. Bad bésyāāl ábe bēbē á nkōŋsé mékōōlē bēbēlé' mekan míme rítāŋgéné.

¹⁴ Né-ōō, a-baányan bōōb áde nyésinéé échē Epun, nyébel ngáne Dyōb dényīnnē nyé nēé bad ábe bésáá, nyébel-le ngáne éehōbpē aá nyēbele mekan mé mbéb. Nyébé-é nsāŋ ne mó. ¹⁵ Nyébīi nēn bán atoo áde Sāŋgwéé awēd átonǵeé apē, ádíí ábel boŋ ábe bad pōndé ákud e'soōsoŋ. Nēn dōō Paale

ámpē âmbenlédte debyéé áde Dyöb ábágé mós, átele nyé kálag. ¹⁶ Atele áden atón á kálag échē ésyāāl. Donje a mekan áde áwe kálag-tē áde álélé asōηten. Echē ndín é mekan chós bad ábe béewóo nsōηten, ábe adúbe-’ε déetyéemeé béhəηlanné nsōηten níme ídé áwēd-te nyaa echē eetəηgene. Melemlem nê dós béhəηlanné e’ped bēmpēe á kálag e Dyöb-te. Abel áde bēbele’-áa nê dékəη bēbód ádāb alongé.

¹⁷ Bon a-baányəη, nyé pen nyēmaá nímén mekan abii. Né-ós, nyétéd póndé ábel bon bad ábe béehídē’ mbéndé é Dyöb, béehūntē nyé ne mewusé níme býágtεé nyé. Nzé nyéhíde nímbāb mewusé, né adúbe áden déetyéémmé. ¹⁸ Bon pen nyébē nyéwōη abé áde Sáηgwéé, Nsoode awēd, Yesue Krístəə, ábādē nyé níme nsimé abε. Edúbé ébē ne mós bootya bəəb ne á ngíndé. Ebē nē.

Kálag e'só eche Jone Ndibned n kálag

Metote médé mébe míme mékásá bon Jone átél kálag e e'só. Atote dé e'só ádíi áwéd bad ábe áténlé ch'ó nlém á abum ábel bébéd mod nhóg ne Dyöb ne awe Mwän, Yesu Krístäa.

Metote míme mélónténé mébe médii, Jone alänge bad ábe áténlé ch'ó aá bétéd pónde ne ayáge dé metóm ayále débēbēd abé áde bédíi mod nhóg ne Dyöb ne Yesu Krístäa. Adé ayáge dé metóm áhóbe nén bán ebébtéd épag ne abé áde moonyon ábákgē á nkōjsé tē, bán né-óó, Yesue, Mwän a Dyöb eéhele'aá-se ákōj moonyon abé. Abé bemeléede bé metóm bēhóbe nén bán nzé mod ákūd e'soóson, atāngéné nēe ábáá mekan mé nkōjsé á yäl. Bényágte ámpē nén bán e'soóson béewóó'ē dyamdyam ábel ne abé á bwám ne áwōj edänge ne nhóg ne aníníi.

Alúmed aá adē ayáge déetāngeneé Jone alúmté á kálag tē wén aá Yesue ankōj moonyon abé akoó'-e alúmed áte nén aá bad ábe bédúbpé Yesue bon bédāj-'e Dyöb bétāngéné nēe bédáá nhóg ne aníníi.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

E'nyínen bé ekíde ne ehíntén 1.5-2.29

Bán bé Dyöb ne bán bé Satane 3.1-24

Mbále ne awusé 4.1-6

Chōm éche edänge edíi 4.7-21

Adúbe áde átómé mekan mésyāäl áte 5.1-21

Eyale é alongé

¹ Ntenle' nyé tāngene ane awē adé Eyale é Dyöb éche épeene' alongé. Abédé se á mbooted, sēnwóg mam tāngene mó, sēnnýínén mó mīd, sēmbán mó díd ayāl, sēmbán-ne mó ekáá á yäl. ² Mó awē apēene' alongé antīm moonyon awē bényínnēé díd, dennyín-ne mó. Sēbíde' mó mbōj, sélāngē-'e nyé mam tāngene mó awē abage' alongé áde déemaá', mó awē ambé ne Titée, bon átīm abyéén átínté echêd. ³ Chōm éche sényíné, éche séwógé-'e, ch'óó sélāngēé nyé, ábel bon nyébê nlatén ne sé. Mmēd nlatén-ne nídi nlatén míme déwóó ne Titée ne awe Mwän Yesu Krístäa. ⁴ Sételé enén kálag, ábel bon nímēd menyinje mélōn mbon.

Alongé á bad abe bédé á e'nyínen bé ekíde

⁵ Bōob-póó, pále echē séwógé á nsəl wēe Yesu Krístäa bon sélāngē-'e nyé edii nén, Dyöb ádíi e'nyínen bé ekíde. Atón dé

mbéb ké ahóg déesaá mós á yäl. ⁶ Nzé dehóbé bán dedé nlatén ne mós áde alongé ádeé ádíi ádíi alongé dé ehintén, né dekale metóm né míme syánē mbéltéd-te mééhídēē mbále. ⁷ Boṅ nzé dewóó alongé dé e'nyínen bé ekíde ngáne Mwën-ne ámpē áwóó, né syánē déēbē nlatén ne nhóg ne aníní, mekií míme Yesu e awe Mwän, mós-ε méwobé mímesyánē mbéb rísyāäl.

⁸ Nzé dehóbé bán deewóó'ε atón dé mbéb ké ahóg á yäl, né dedoge' éched yäl, né mbále-ε eesaá syánē áte. ⁹ Nzé depanle' mímesyánē mbéb áte, né äbël ngáne ahóbé, äbël-le chós nyaa echē etánjéné. Alagsén syánē mbéb, áwōbē-ε mímesyánē mbéb rísyāäl. ¹⁰ Nzé dehóbé bán deébeleé mbéb, né dehóbe' bán Dyōb ádíi nkal a metóm, né eyale é Dyōb éesaá-'áá syánē áte.

2

Jone áá Krístäa mós adé awesyánē Nwōṅene

¹ Nyé ábe nyédé nēṅgáne ábēm bán, ntenle nyé enén kálag, ábel boṅ nyēēbēlē mbéb. Boṅ nzé mod abelé mbéb, syánē dewóó mod awē abele' mekan míme métánjéné, Yesu Krístäa. Mós achāṅge' syánē Titéε. ² Krístäa mwën-éé ambé nēṅgáne nde echē Dyōb dēmbenlédte ákōde syánē áyäl e mbéb míme dēmbenlé. Ambel nē ábel dékud alagsen. Saá-kaá mbéb mímesyánē mēmpen, boṅ mbéb míme bad bé nkōṅsé bésyāäl.

³ Nzé dehíde' mbéndé é Dyōb né édé mbále bán debíí mós. ⁴ Kénzée awē ahóbé áá móbīí mós, boṅ eehídé' éche mbéndé, né ene ndín e mod adíi nkal a metóm, né mbále ké póg eesaá-'áá mós áte. ⁵ Boṅ kénzée awē abele' ngáne eyale é Dyōb éhóbeé, edāṅge éche ene ndín e mod ádáá Dyōb élóne' mbon. Nén dós ábele' boṅ debíí ne mbále bán dedé ne Dyōb. ⁶ Kénzée awē ahóbé áá móde ne Dyōb, áde alongé átánjéné abé nēṅgáne alongé áde Yesu Krístäa.

Mbéndé e ekóólé

⁷ A-baányan bé edāṅge, enén mbéndé echē rítenléé nyé eesaá mbéndé e ekóólé, edíi mbéndé e nchun echē nyénwōṅgē se á mbooted. Enén mbéndé e nchun edíi nkalanj ní bwám míme nyémáá awóg. ⁸ Boṅ kéné, mbéndé e ekóólé chós rítenléé nyé bōb, mbále echē edé-ε á mbéndé-te wē, enyínnédé á alongé áde Krístäa, enyínnéd-te á alongé áde, áyāle nén ehintén ébóótédé amaa, e'nyínen bé ekíde é' mbále é'máá abooted dé apen.

⁹ Kénzée awē ahóbé áá móde á e'nyínen bé ekíde boṅ ákōō mwānyan, ene ndín e mod adíi adé á ehintén-tē. ¹⁰ Kénzée awē adós mwānyan adé á e'nyínen bé ekíde-tē. Né-óó, ene ndín e mod éēbēlēē dyamdyam áde ábelte' bad bēmpēe mbéb. ¹¹ Boṅ kénzée awē ákōō mwānyan, awóó alongé dé ehintén. Ene ndín

e mod akag á ehínten-tê eebyéé-'aá wée ákagké áyāle ehíntén ebéle adé née mod awě akwedé ndím.

¹² Nyé ábe nyédé nēngáne ábēm bān, ntenle nyé áyāle Dyōb álágséné nyé mbéb á dīn áde Yesu Krīstā. ¹³ A-besān, ntenle nyé áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódebad, ntenle nyé, áyāle nyétómé ane awě adé ebébtéd áte.

¹⁴ A-bānbān, ntenle' nyé áyāle nyébíí Titéε. A-besān, ntenle nyé, áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódebad ntenle nyé, áyāle nyēwúú áte, eyale é Dyōb édé nyé áte nyétómé-'ε ane awe adé ebébtéd áte.

¹⁵ Nyéēdāā' nkōṅsé ké'ε bwēm ábe é'dé áwēd-te. Nzé mod adāā nkōṅsé, né eédāā'ε Titéε. ¹⁶ Bwēm é'syāāl ábe é'dé á nkōṅsé te, nédē bwēm ábe moonyon a ekob áwóó'ε esíí áte, bwēm ábe mīd médāā'ε anyín ne bwēm ábe bad békumneε ekáá á tāl, béēhúú'ε ne Titéε, é'dii bwēm bé nkōṅsé. ¹⁷ Nkōṅsé ne ábe bwēm é'syāāl ábe baányon bēwóó'ε esíí áte áyāl echáb, rítóme tómén, boṅ mod awě abele' ngáne Dyōb áhēdeé, abāg ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé.

*Jone áá nyétéd pōndé
ne bad ábe bētāngan Krīstā*

¹⁸ A-bānbān, asóg ákwógé ape. Bénlāā nyé bán Mod a Ekōyí awě Krīstā āpě, bōōb-pe bad bé ekōyí híin ábe Krīstā bémáá ape. Né-ōó, debíí bán asóg ákwógé ape. ¹⁹ Abé bad bēnkēnōṅgé bad abé ábe bédé nimesyānē nlatén, né-'aá dēnkāṅ boṅ bētēdē syānē. Nzé bēmbē bad ábe bédé áwesyānē nlatén, né bēmbē bēbé ne syānē, boṅ bēnchené syānē ábel boṅ ényínned ne mbále nēn bán bēnkēnōṅgé abé ne syānē. ²⁰ Boṅ ne nyé, Ane-awě-Béwógté abagé nyé Edāādān éche Esáá. Né-ōó, nyé moosyāāl nyébíí mbále. ²¹ Meētēnlēē nyé enén kálag áyāle nyéebíí'ε mbále, boṅ ntenle' nyé chó áyāle nyébíí mbále, nyébíí-'ε nēn bán metóm ké mehóg méebíidēē á mbále-tē. ²² Nzéé-'ō adé nkal a metóm? Nkal a metóm adii kénzée awě ahóbé aá, Yesue eésaa Ane awě Dyōb Áwógté. Ene ndín e mod chó edé Mod a Ekōyí awe Krīstā, abáa' Titéε á yāl, ábāā-'ε Mwān. ²³ Mod éhēlēē-se abān Mwān a Dyōb á yāl se abé ne Titéε. Kénzée awe akobé Mwān a Dyōb, akobé káāne Titéε. ²⁴ Nyényín nēn bán nkalan níme nyéwógé se á mbooted rídé nyé áte. Nzé nkalan níme nyéwógé, rídii rídé nyé áte, né nyémpē nyéēbē ne Mwān a Dyōb nyébē-'ε ne Titéε. ²⁵ Chōm éche Krīstā áhóbé aá móōbē syānē édii alonṅgé áde déemaá'.

²⁶ Ntenle nyé nímén mam áyāle bad bédé ábe bēhede nyé adog. ²⁷ Boṅ ne nyé, Krīstā abagé nyé Edāādān éche Esáá. Abé áde échē Edāādān édii nyé áte, nyéetógnεné modmod áyáged nyé. Echē edāādān éyágte nyé mam mésyāāl, mam

míme éyágte-'áa nyé médé mbále, méesaá metóm. Né-ɔ́, nyébê nyébê ne Krístæ ngáne Edædæŋ éche Esáá éyágte nyé.

²⁸ Bɔɔb-pɔɔ, a-bānbān, nyébê mod nhóg ne mó, âbel bon epun éche áπεέ, nlém níwúu syánē á abum, deewógé-'ε e'són âtyéem mó á'sō. ²⁹ Nyébíi bán Krístæ abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb, né-ɔ́, nyébíi bán kénzée awě abele' mekan míme métāŋgéné, adii mwān a Dyōb.

3

*Jone ahóbé ngáne alongé
áde bán bé Dyōb átāŋgéné abé*

¹ Nyényín ndín e edāŋge echē Titée ádáá syánē. Echē edāŋge échábé ámín káŋh béchæge syánē bán bán bé Dyōb, bēn-naá dékóó abé. Nzom echē ekáá bon bad bé nkōŋsé béebíi syánē edíi áyāle béēsēbpεé Titée abíi. ² A-baányan bé edāŋge, syánē dedíi bán bé Dyōb bɔɔb. Eēbyēēnēē bwām pen chōm-ée syánē débēē. Bon debíi bán póndé echē Krístæ áπεέ, syánē déēbē nēŋgáne mó, áyāle nén deényín mó ngáne adíi. ³ Kénzée awě asumé nlém wée Krístæ atāŋgéné née asāŋté eche yāl ngáne Krístæ mwēn ámpē ásáá.

⁴ Kénzée awě abelé mbéb, akwedé nkáá áyāle abóó mbéndé e Dyōb. Mbéb nídii abóó á mbéndé e Dyōb. ⁵ Nyébíi bán epe éche Krístæ ámpεé á nkōŋsé ébedée ámad mbéb. Krístæ mwēn-ne eewóó'ε mbéb ké nhóg á yāl. ⁶ Kénzée awě adé ne Krístæ éēbēlēē mbéb. Kénzée awě abele mbéb, eenyínée Krístæ eebíi-'áa mó.

⁷ A-bānbān, nyéēmwāg se mod ádog nyé. Kénzée awě abele mekan míme métāŋgéné adii mod awě abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb, ngáne Krístæ ábeleé mekan míme métāŋgéné. ⁸ Kénzée awě abele mbéb, adii mwān awě Devæle áyāle Devæle ambootéd mbéb Abel sé á mbooted. Nzom echē enkāŋ bon Mwān a Dyōb ápē á nkōŋsé, ebédée ábébed nsón míme Devæle ábéle. ⁹ Kénzée awě adé mwān a Dyōb, éēbēlēē mbéb, áyāle abé á Dyōb adé mó áte, éēhēlēē-'ε-se abelé mbéb áyāle Dyōb dɔɔ adé mó Sáá. ¹⁰ Chōm éche ékoo' syánē alúmed bad ábe bédé bán bé Dyōb ne ábe bédé bán bé Satan edíi nén bán, bad ábe béebelé' mam míme métāŋgéné ne bad ábe béedæa baányan bé Krísto, béesaá bán bé Dyōb.

Jone ad bad bédæŋ nhóg ne aníníi

¹¹ Nkalan ní bwām míme nyénwōgkē se á mbooted níbédeé nén bán, dédæŋ nhóg ne aníníi. ¹² Deebág née Keene. Keene abédée mod awě Satanε, anwúú-'ε mwānyan. Cheé ênkāŋ bon Keene awúú mwānyan? Anwúú mó áyāle mekan míme mwēn ábéle'áá mébedé mam mé mbéb bon míme mwānyan méntāŋgēn á'sō é' Dyōb. ¹³ Né-ɔ́, a-baányan, nyéebág

menyáké ngáne bad bé nkõjsé békóó nyé. ¹⁴ Dedæá bãnned bé Krïsto bémpeē, nê dõó ábélé boŋ debíi bán dehidté ásē e ngíne e kwééd dekudé alongé áde déemaá'. Kénzée awē eédæa bãnned bé Krïsto bémpeē, alyægé adé ásē e ngíne e kwééd. ¹⁵ Kénzée awē akóó mwãnyan a Krïsto, adii mod a ewúen, nyébíi-'e nén bán alongé áde déemaá' déesaá mod a ewúen ké nhóg áte. ¹⁶ Krïstæa ambě ádē alongé á nló nímēd. Nén dõó ábélé boŋ debíi chõm éche edænge édíi. Né-õó, syánē ámpē detãŋgéné née débágé ádēd alongé á nló míme bãnned bé Krïsto bémpeē. ¹⁷ Nzé mod adé awē adé nhõn, boŋ anyíné mwãnyan awē atóge' boŋ eewóo nlém mí bwám áwõŋgen mó, chán áhelese ahób aá módæá Dyõb? ¹⁸ A-bãnbãn, edænge éche déwánléné nhóg ne aníníi, éetãŋgené abé dásõ á nsal-tê ne á póle boŋ étãŋgéné abé á mbeltéd ne á mbále-tê.

Jone ahóbé chõm éche ébele'

boŋ deewógé mbwóg á'sõ é' Dyõb

¹⁹ Nzé delúmté nhóg ne aníníi edænge, né debíi bán dedé bad bé mbále ne debíi-'e bán nlém méwūū syánē á abum á'sõ e' Dyõb. ²⁰ Póndé ké ehéé echě nímēd mewēmten mélãŋgé syánē bán debelé mbéb, debíi bán Dyõb ábíi mam mésyããl tómaa ngáne syánē débíi. ²¹ A-baányan bé edænge, nzé mímesyánē mewēmten méelãŋge syánē bán dedíi bebel bé mbéb, deewógéé mbwóg ké nhóg nzé dekãnne' á'sõ é' Dyõb. ²² Dekude kéchéé éche désédte mó áyãle dehide' éche mbéndé débélé-'e mam míme méwógte mó menyĩŋge. ²³ Mbéndé echě ábágé, edii nén, dédube á ðĩn áde awe Mwãn Yesu Krïstæa, dédãŋ-'e nhóg ne aníníi. Melemlem mé mbéndé móó Krïstæa mómpē ámbéé syánē. ²⁴ Kénzée-'e awē ahíde' mbéndé é Dyõb, abág mod nhóg ne Dyõb, Dyõb-pe abē mod nhóg ne mó. Nén dõ-'aá débéléé boŋ debíi bán Dyõb áde ne syánē. Debíi áned áyãle Edæádãŋ éche ábágé syánē.

4

Jone ahóbé aá bad bétéd

póndé ne e'dæádãŋ bé metóm

¹ A-baányan bé edænge, nyéedúbpé bad bésyããl ábe behóbé' bán béwóó Edæádãŋ é Dyõb. Boŋ pen, nyékæg bó ábíi nzé edæádãŋ éche édé bó áte éhúú ne Dyõb. Nyékæg bó áyãle ekud é bekal bé'dæádãŋ bé metóm bepédé á nkõjsé-te. ² Chõm éche wēbenlé boŋ ebíi mod awē Edæádãŋ é Dyõb édíi áte édíi; kénzée awē ahóbé aá Yesu Krïstæa apedé á nkõjsé née moonyon, né ane mod awóó Edæádãŋ é Dyõb. ³ Boŋ kénzée awē ahóbé aá Yesue eépedéé á nkõjsé née moonyon, eewóó'é Edæádãŋ é Dyõb áte. Edæádãŋ éche ene ndĩn e mod áwóó áte

édii edáádəŋ éche ehúú ne Mod a Ebébtéd. Nyênwóg bán échén edáádəŋ épě, бəəб-πε émáá ape á nkõŋsé-te.

⁴ A-bānbān nyédii bad bé Dyõb, nyétómé-'ε ábê bekal bé'dáádəŋ bé metóm áte, áyāle Edáádəŋ éche édé nyé áte édé ngíne tómaa Satanε awě akamlan bad bé nkõŋsé. ⁵ Abê bekal bé'dáádəŋ bé metóm bédii bad bé nkõŋsé, né-ᶑᶑ, mekan míme behóbεé médii mekan mé nkõŋsé, bad bé nkõŋsé-'ε béwóglan bó. ⁶ Syánē dedii bad bé Dyõb. Kénzéé awě abíí Dyõb awóglan syánē, kénzéé-'ε awě eésē mod a Dyõb, eewóglánné syánē. Né-ᶑᶑ, nén dᶑᶑ mod áhele abíí nhəŋlén átíntê e Edáádəŋ é mbále ne edáádəŋ é metóm.

Jone aá Dyõb adáá syánē

⁷ A-baányan bé edəŋge, dédəŋ nhóg ne aníníí áyāle nén edəŋge ehúú ne Dyõb. Kénzéé-'ε awě adáá mwānyan a Krísto adíí mwān a Dyõb, abíí-'ε Dyõb. ⁸ Kénzéé awě eédəə baányan bé Krísto, eebíí'ε Dyõb, áyāle kéchéé éche Dyõb ábelεé élúmte' edəŋge éche áwóŋné bad. ⁹ Dyõb álúmté syánē edəŋge ne nén, alómé míme mpəm mí Mwān á nkõŋsé-te ábel bon dékud alongé áde déemaá' mbwiined ne mó. ¹⁰ Chõm éche édé edəŋge édii nén, saké bán syánē dedáá Dyõb, bon nén Dyõb adáá syánē, anlóm-me awe Mwān ákəde syánē áyāl e mbéb míme débélé.

¹¹ A-baányan bé edəŋge, ngáne edíí bán Dyõb átómténé syánē adəŋ, syánē ámpē detəŋgéné dédəŋ nhóg ne aníníí. ¹² Mod eényínē Dyõb mbéd. Nzé dedáá nhóg ne aníníí, né Dyõb débē ne syánē, échē edəŋge-'ε éche adáá syánē élõn mbon.

¹³ Nén dᶑ-'aá débēl bon débíí bán syánē dedé ne Dyõb, Dyõb-πε áde ne syánē, áyāle abagé syánē échē Edáádəŋ. ¹⁴ Syánē denyíne, deləŋge-'ε bad bémpēe nén bán Titée alómé awe Mwān ábē Nsoode a nkõŋsé. ¹⁵ Bad ábe behóbε' bán Yesue adíí Mwān a Dyõb, Dyõb áde ne bó, bó-'ε bédé ne Dyõb. ¹⁶ Né-ᶑᶑ, syánē debíí, dedúbpé-'ε edəŋge éche Dyõb adáá syánē.

Kéchéé éche Dyõb ábelεé élúmte edəŋge éche áwóŋné bad, bad-te ábe edəŋge edíí áte, bédé ne Dyõb. Dyõb-πε áde ne bó. ¹⁷ Edəŋge éche édé syánē áte, élóné mbon ne nén, nlém méwū syánē áte á mbwε mé nkáásé, áyāle nén dedé mod nhóg ne Dyõb á nkõŋsé-te hén melemlem ngáne Krístəə ámbēē ne mó. ¹⁸ Mod awě Dyõb adáá eewógéé mbwóg. Edəŋge éche élóné mbon éname mbwóg ísyāāl. Abəŋ dé nkógsén dᶑᶑ áπεεne mbwóg. Né-ᶑᶑ, kénzéé awě mbwóg nídíí áte, edəŋge éelónéé mó mbon áte. ¹⁹ Delúmte' edəŋge áyāle Dyõb ásəbpé syánē edəŋge alúmed. ²⁰ Nzé mod ahóbé aá módáá Dyõb bon akᶑᶑ mwānyan a Krísto, ane mod akale metóm, áyāle mod awě eédəə mwānyan awě ányíneé, ééhēlēē-σε ádəŋ Dyõb áde

éēnyīnēē. ²¹ Né-ṵṵ, enén mbéndé chṵṵ bébágé syánē; kénzéé awě adə́ Dyṵṵb ádəṅ kááṅne mwānyāṅ.

5

*Jone aá bad ábe bédúbpé
Křístəə bétómé nkṵṅsé áte*

¹ Kénzéé awě adúbpé aá Yesue mó adé Ane awě Dyṵṵb Awógté, adii mwān a Dyṵṵb. Kénzéé-’ε awě adə́ sáá-a-mwān adə́’ kááṅne mwān. ² Nyaa echě débíε’ε bán dedə́ bán bé Dyṵṵb edii nén bán syánē dedə́ Dyṵṵb, dekonṅe-’ε échě mbéndé. ³ Adəṅ Dyṵṵb ádii áhíd éche mbéndé, éche mbéndé-’ε éetómteneé awúu áte syánē áhíd chṵ. ⁴ Kénzéé awě adé mwān a Dyṵṵb atómé nkṵṅsé áte. Nzəm echě atómé nkṵṅsé áte, edii nén, dedúbpé bán Yesue mó adé Ane awě Dyṵṵb Awógté. ⁵ Modmod ampée eésaa awě atóme nkṵṅsé áte éetómé mod awě adúbpé aá Yesue adii Mwān a Dyṵṵb.

Jone ahóbe bwēm é’láán ábe é’bide Yesue mbón

⁶ Yesu Křístəə ampě á nkṵṅsé. Bëndusén mó ne mendíb bon ámbíd e pónde echě áwédé á awṵṅ nímē mekií mēnsyṵgé. Saké edusen é mendíb chēmpen ēmbenléd ne mó, bon áde áwédé nímē mekií mēnsyṵgé. Edə́dəṅ éche Esáá chṵṵ élúmte syánē aá nén adé mbále, áyāle Edə́dəṅ éche Esáá éekaléé metóm. ⁷ Nyaa édé éláán ábii mbále tṅṅene Yesue. ⁸ Debíí mbále tṅṅene Yesue áyāle Edə́dəṅ élangé syánē, bëndusén mó ne mendíb, ansyṵṅ-ke nímē mekií áde áwédé. Echén nyaa éláán ésyā́l élúmte syánē bán Yesue adii Mwān a Dyṵṵb. ⁹ Ngáne dedúbpé mekan míme bad béhóbεé, kéchéé éche Dyṵṵb álangé syánē étómténé etógnén abé tómaa mekan míme bad bélāṅgé syánē. Nén adé áyāle Dyṵṵb dēn dṵṵ álangé syánē, tṅṅene awe Mwān. ¹⁰ Kénzéé awě adúbpé Mwān a Dyṵṵb, abíí nén aá nímén mekan mésyā́l méde mbále. Bon kénzéé awě eedúbpé Dyṵṵb, édii nēṅgáne ahóbe’ aá Dyṵṵb ádii nkal a metóm, áyāle eedúbpéé mekan míme Dyṵṵb ahóbe tṅṅene awe Mwān. ¹¹ Chōm éche Dyṵṵb álangé syánē édii nén; abelé syánē dekuđé alonṅé áde déemaá’. Adén alonṅé ádii alonṅé áde awe Mwān ábagεé. ¹² Kénzéé awě adé nhóg ne Mwān a Dyṵṵb akudé áde alonṅé, kénzéé-’ε awě eésē nhóg ne Mwān a Dyṵṵb, eekudεé áde alonṅé.

*Déwōṅṅen nhóg ne aninii
ákuđ alonṅé áde déemaá’*

¹³ Ntenle’ nyé ábe nyédúbpé á dīn á Mwān a Dyṵṵb, ábel bon nyébíí bán nyékuđé alonṅé áde déemaá’. ¹⁴ Desumé nlém nén bán, kéchéé éche déhédné Dyṵṵb ngáne ébōṅnéde mó, abelé awóg syánē mekáne. ¹⁵ Ngáne débíí-’ε bán awóge’ syánē áyā́l

e kéchéé éche déhédné mós, detáŋgéné abii bán abage syánē kéchéé éche déhédné mós.

¹⁶ Nzé mod anyíne mwányan abele mbéb níme méepiinéd mós kwééd, atáŋgéné akánnéd mós. Dyöb débě ane mod alongé. Bad ábe níhóbéé mēé nyékánned bédii bad ábe mbéb nímbāb méebelēé bon échāb edāádāŋ éwé. Mbéb níde níme níbele bon edāádāŋ éwé. Nzé mod abelé ene ndín e mbéb meehóbéé mēé nyékánned ane mod. ¹⁷ Mewusé mésyāal médii mbéb, bon donje dé mbéb áde áde déebelé bon edāádāŋ éwé.

¹⁸ Debíi nén bán kénzēé awě adé mwān a Dyöb eébélēē mbéb, áyāle Mwān a Dyöb akāŋge mós, Ane awě adé Ebébtéd eéhēlēē-’ε-σε ábel mós mbéb. ¹⁹ Debíi bán dedii bán bé Dyöb debíi-’ε nén bán Ane awě adé Ebébtéd akamlan bad bésyāal ábe béebii Dyöb. ²⁰ Debíi nén bán Mwān a Dyöb apedé á nkōŋsé-te abagé-’ε syánē nsōŋten ábii Dyöb á mbále. Dedé-’ε mod nhóg ne mós áyāle dedé mod nhóg ne awe Mwān, Yesu Krístā. Mwēnpen-naá adé Dyöb, mwēn-naá abage bad alongé áde déemaá’. ²¹ A-bānbān, nyéewóó’ dyamdyam ábel ne myöb mé metóm.

Kálag echě elónténé ébe eche Jone Ndibned n kálag

Kálag echě Jone echě elónténé ébe elúmte bán, “Nlyáged a mwembé” mós aténlé “Mmwaád nhóg ne ábe bán.” Ane nlyáged a mwembé awě atelé enén kálag adii Jone, mmwaád awě áténlé chó ne ábe bán bédii bad ábe bédé á mwembé-te. Chóm éche Jone átélé á kálag-té wén édé nén bán bad bédəŋ nhóg ne aníní, bétéd-te pónde ne bemeléde bé metóm, ne ádab ayáge.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1-3

Edəŋge étómé chóm ésyāal 4-6

Elébé təŋgene ayáge dé metóm 7-11

Nsógtən 12-13

Melentən

¹ Me, nēŋgáne nlyáged a mwembé, me-éé ntelé enén kálag. Ntenle, we mmwaád awě Dyöb ápwédé, ne ábōŋ bán. Ndəá we ne mbále, saá-kaá mməmpen ndəá nyé, boŋ káŋne bad ábe bėbíi mbále bėdás nyé. ² Ndəá nyé áyāle mbále echě syánē débii, débii-’ε chó á ngíndé ne á ngíndé.

³ Dyöb Titée ne Yesu Krístəá, Mwān awě Titée bėbě syánē nsimé, bėlúmed syánē ngəl, bėbě-’ε syánē nsəŋ. Abén bwēm é’syāal bėbē ábe syánē ngáne débēléé mekan mé mbále adəŋ áde dédás nhóg ne aníní.

Jone ad dédəŋ nhóg ne aníní dédəŋ-’ε mbále

⁴ Mbédé menyŋge bwāmbwam áwóg bán doŋge á bán ábōŋ bėhíde’ mbále melemlem ngáne Titée ahóbé aá syánē déhíd.

⁵ Né-ós, a mwān a mmwaád, ncháa we nén meé dédəŋ nhóg ne aníní. Enén mbéndé echě rítenléé we, eesaá mbéndé e ekóólé. Edii mbéndé eche ebédé ne syánē se á mbooted.

⁶ Echén edəŋge éche ríhóbéé edii nén bán syánē detəŋgéné dehíd mbéndé e Dyöb. Ene mbéndé ngáne nyémoosyāal nyéwógé se á mbooted, edii nén, nyétəŋgéné nyédəŋ nhóg ne aníní.

⁷ Bad bé medogké híin bédé a nkōŋsé-te chii. Bédii bad ábe bėekwentene nén bán Yesu Krístəá achyáádté á nkōŋsé néē moonyoŋ. Abé bad bėdíi bad bé medogké ne bad ábe bétəŋgan Krístəá. ⁸ Nyétéd pónde ábel boŋ ntŭ nímēn méēbōs’ ngēn, boŋ pen, nyékud nsábe nime ríloné mbon.

⁹ Kénzée awě atėdté áhíd ayáge áde Krístəá boŋ atimé ahíde’ ayáge dēmpēe, eesaá ne Dyöb. Boŋ kénzée awě ahíde’ ayáge

áde Kr̥stəə, adé ne Titéε adé-'ε ne Mwǎn. ¹⁰ Né-ǒó, kénzéé awě apedé áwēn bonj ápēēn ayáge áde déehúu ne Kr̥stəə, nyéékōbē mó áwēn mendáb, nyéēlenté-'ε mó ké lentén née mod a Kr̥sto. ¹¹ Nhóbe nén áyāle kénzéé awě alěnté mó, alǎdténé mó ábel e'bébtéd é' mekan ábe ábeléé.

Jone ahóbé e'yale bé asóg

¹² Nwóó mam híin áláa wε bonj meéhēdēē wε mó atele á kálag-tê. Bonj pen nwóó nlém áte ápe wê ábel bonj dényínen e'só ne e'só, ábel mímesyánē menyinje mélôn mbon. ¹³ Bǎn ábe mwǎnyonj a mmwaád awě Dyōb ápwédé, bélômme nyé melentén.

Kálag echë elónténé élaán eche

Jone

Ndibned ní kálag

Kálag eche Jone echë elónténé élaán elúmté bán Jone, “Nlyáged a mwembé” mós átelé chós. Gayose nlyáged a mwembé ampée móó áténlé chós. Awēd-te Jone akene’ Gayose áyāle nwōngēn míme ábagēé bad bé Krīsto bémpēe, alānge-’ε mwembé aá bétéd pónde ne mod awē béchāgēé bán Diotrefese. Jone akene-’ε Demetruse áyāle nsón ní bwám míme ábélé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1-4

Békéné Gayose 5-8

Béchágé Diotrefese dīn dé mbéb 9-10

Béchágé Demetruse dīn á bwám 11-12

Nsógten 13-15

Jone alente Gayose

¹ Με νηγάνε nlyáged a mwembé, με-εé ntenle’ we Gayose, enén kálag. Ndáó we ne mbále.

² A-mwānyan a edānge, nkānne’ nén meé mam mésyāāl míme ébeleé mékeen we bwám, mmōn-’ε ámpē édyēē bwám, melem-lem ngāne edāādān échōn ámpē édyēē bwám. ³ Menwóg menyīnge bwāmbwam áde donge ábesyānē baānyan bé Krīsto bépédé hén bonj béhób ngāne ne mbále ébeleé mekan míme Dyōb álúmté syānē aá débēle’, mbíi-’ε nén meé elyágé ebēle’ míme mekan. ⁴ Chōmchōm éēwōgtēē me menyīnge tómaa áwóg bán bad ábe bédé ngāne ábēm bán bébele ngāne Dyōb áhedéé.

Jone aá bad béwōngan bad bé

Krīsto ábe bébele nsón ní Dyōb

⁵ A-mwānyan a edānge, ébele mekan ne nlém nhóg áwōngēn ábesyānē baānyan bé Krīsto, kénéε wénkēmbíi’ε bó donge á bad. ⁶ Bélāngé mwembé míme ndé hén edānge éche élúmté bó. Nhede meé éwōngēn ábén bad nzé bétédte nyé áke hōm démpēe. Ebel áned áyāle nē dōó Dyōb áhedéé. ⁷ Abén bad békágé’áá mebwóg ne mebwóg ábele Yesu Krīstā, bēnkēnkwentēn-naá ákob nwōngēn ké nhóg míme mbídé wēε bad ábe béédúbpe Krīstā. ⁸ Né-ōó, syānē ábe dedúbpe Krīstā detāngéné dewōngén ábē bad ábel bonj syāā ne bó débēle nsón aláa bad nkalanj ní mbále.

Jone achagé Diotrefese dīn dé

mbéb ákēn-ne Demetruse

⁹ Mentelé mwembé níme rídé áwôn dyad kálag, bon Diotrefese eékwenteneé ábel chõm éche rítelé áyale ahede' aá móbê nlyáged a mwembé. ¹⁰ Né-òó, áde mépéé mélāā bad bé mwembé bésyāāl mam níme Diotrefese ábeléé. Akaltad sé metóm áyāl. Byánán nê déekwognedéé, abāa' bānned bé Krīsto nken akob, ákāā-'ε bad bémpēe ākob bó nken, ánané-'ε bó á mwembé-te.

¹¹ A-mwānyan a edaŋge, weehāntán abé á bad ábe bébele mbeltéd mé mbéb, bon éhāntan abé á bad ábe bébele' mbeltéd ní bwām. Kénzée' awě abele mbeltéd ní bwām adii mwān a Dyõb. Kénzée-'ε awě abele mbeltéd mé mbéb, eebíi-'ε Dyõb.

¹² Baásyāāl behóbe Demetruse mam mé bwām á yāl. Able mekan mé bwām níme mélúmte' bán adii mod a bwām. Me-'ε ámpē nhóbe' mó mekan mé bwām á yāl, nyébíi-'ε nén bán kéchéé éche ríhóbé édé mbále.

Jone ahóbé e'yale bé asóg

¹³ Nwóó mam hiin álāa wε, bon méēhēdēē meé rítel mó ásē.

¹⁴ Nwóó nlém áte ányín wε mwāmpīn ní póndé, ene póndé-'aá dényīnēnnē e'só ne e'só, bon dékal. ¹⁵ Nsan mībê ne wε. Bēn bésyāāl bélómmé wε melentēn. Lentéd me bēd bésyāāl, nhóg ne nhóg tée.

Kálag eche Judε Ndibned ní kálag

Kálag eche Judε ântenlé, antel chó ât̃ng̃en bemeléede bé metóm ábe bélúmté'áá bán bédé bad ábe bédúbpé Kr̃st̃æ. Enén kálag échabεé áte. Chómpē ewágné kálag echē elónténé ébε echē Petro átélé (2 Petro). Judε awéde' Bad bé Kr̃sto nlém, áá bésúm mekuu ámbíd e mbále e nkalaŋ ní bwám. Áá nímé nkalaŋ ní bwám méehəŋlǎnné. Áá Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyāāl.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1-2

Abé ne ayáged dé bemeléede bé metóm ne ebómán éche
békudté 3-16

Bélébe bad áwúú áte á adúbe tē 17-23

Nnamed mé asóg 24-25

Judε alómé melɛntɛn

¹ Mε Judε, ndíi mbáledε awe Yesu Kr̃st̃æ, mbé-'ε Jemse mwānyan. Mε-εé ntenle' nyé bad ábe Dyöb ápwédé enén kálag. Nyébíi nén bán Dyöb Titée adáá nyé, Yesu Kr̃st̃æ-'ε anəne' nyé. ² Ngəl e Dyöb, nsan ní Dyöb ne edəŋge é Dyöb ébád abé ne nyé.

Bad bé metóm

³ A-baányan, nkénwanén nyé atele bwámbwam t̃ng̃ene e'soosəŋ ábe Dyöb ábágé syánē mbwiined ne Yesu Kr̃st̃æ. Boŋ bəəb nnyíné mée ébóó bán nítele nyé t̃ng̃ene mekan mémpēe. Nwéde nyé nlém á abum nén mée, nyésúm mekuu ámbíd e mbále e nkalaŋ ní bwám. Mmén nkalaŋ ní bwám méehəŋlǎnné. Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyāāl. ⁴ Nhóbe' nén áyāle bad ábe béewóo abé á bad bé Dyöb bésólé át̃nt̃é echēn á mesəəm-tē. Abé bad bēhóbe' nén bán nsimé níme Dyöb ábágé syánē ne alagsen áde álagsanné syánē mbéb, ábágé syánē kunze ábel mbinde é mekan. Dyöb dēmmäd nkógsen níme ábē bad békúdé atíi se' bəəd. Abé bad béekobεé Yesu Kr̃st̃æ áde édíí-'áá bán Yesuε mwěmpen móo adé syánē Sáá abé-'ε Nkamlɛnɛ.

⁵ Kénée nyébíi nímén mekan mésyāāl, ndáá mée níkamten nyé ngáne Səŋgwéeé ánhūdtē bad bé Israel á mekáá mé bad bé Egipto boŋ ámbíd e póndé abódéd alongé a bad ábe bénkensum nlém áwē. ⁶ Nyékamten-ne ángel ámpē échē énkəndyεé hóm áde Dyöb dēnnabnédté bó, boŋ bēnhidé áde abwóg á hóm wée bēntəŋgēnnē abé. Dyöb ábánné bó á mehan

á mbwog mé ehíntén wée bébēē abé ne abé ké ámbíd e Epun émbáá é nkáásé. ⁷ Ndəə mée nyékamtən kááŋne myad mé Sodom ne Gomora ne myad níme mébédé bó benben. Bad ábe bébédé nímé myad, békábé'áá mesón, béhídē-'e mekan mé esíí mé ekob é yǎl níme moonyon étəŋgeneé abel. Békúde nkógsen mí muú níme méedimē'. Mmén nkógsen níde álúmed bad bəmpēe bán nén áhelese ábenléd ne bó.

⁸ Bon kénê, ábê bad ábe bésólé átíntê echên bómpē bédii bənaŋge nló bán nkamlən níde áwāb mekáá. Mmē nló níbele' bébele' mbinde é mekan, béənyīnēē nkamlən ní Dyōb nēe dyam, bésyāē-'e ngumē éche édé ámín. ⁹ Bon ké Maikēle, ángel embáá enkéntédté ne mó mwēn ásyāŋ Satane áde búmō bépéntánnáá təŋgene mod awe átēd ndim níme Mosēe. Anláá mó dásō aá, "Səŋgwéé ákógsen we." ¹⁰ Bon ábê bad ábe bésólé átíntê echên pən, kéchéé éche béesōŋtənēé béhóbe chó mam mé mbéb áyāl. Kéchéé éche épédé bó á mewəmtən chóo bébeleé. Bébeleé nēe nyam é mehín. Mmē mekan mēn móo mépiinad bó kwéed. ¹¹ Medim ne bó. Bómpē bébele' ngáne Keene awē anwúú mwānyāŋ ámbenlé. A etútú é mənē, béhele bébəl kéchéé, ngáne Balame. E'wúu bé nló-áte ábāb bébəl bómpē béwē melemlem nēŋgáne Koraa ánwēē áyāle anwúén Dyōb nló áte. ¹² Abé bad béekwāgēē, né-óó nzé nyáābōo nyélādné ádyé ndyéed álúmed edəŋge éche Səŋgwéé, bébelé bébé nēŋgáne mbinde átíntê echên. Echab yǎl chēn chóo bétōŋtanné. Bédii nēe mbag échē epub ékeeneé échē élúmtē' bán mbúú échō, áde éechó'é. Bédii nēŋgáne mēl níme méechyāā' e'pum ké á pónde échē mēl méchyāā'é. Bénábpé awē nēŋgáne bwel ábe béwúbne nkaŋ ásē. ¹³ Bédii nēŋgáne edib é nkwē éche éhode' ne ngine. Ahod áde éhodeé ébídte' mbinde á nkin. Nê dōo ádāb abé dé mbéb ábídeé áwed. Bédii nēe betintine ábe bétamnad. Ndib e ehíntén échē Dyōb ákōŋnéde bó esine bó, ēbē-'e abé ne abé.

¹⁴ Enəge awē anlóntén nyonŋel saámbé á mbyaa níme Adame, anhób se' bōod á'sō é' pónde təŋgene áben bad. Anhób aá, "Nyénəne', Səŋgwéé əpēén e'kálé ne e'kálé é' ángel éche ésáá. ¹⁵ Akāād bad bé nkōŋsé bésyāāl. Akwíd bad bésyāāl ábe ádab abé déesaá nēe abé á bad bé Dyōb nkáá, ákógsēn-ne bad bé mbéb ábe béewóo mbwóg ní Dyōb. Akōgsēn bó áyāle mam mé mbéb níme béhóbeé təŋgene mó." ¹⁶ Abén bad béyōgke' anyoo áte béyōgké-'e bad ahób ngēn. Bébele' dyam dé mbéb ké áhéé áde bédáá abel. Békume ekáá á təl, bényinte-'e nsal áte ábel békud bwām.

Nyébê nyékeene' adube á mbále á'sō

¹⁷ Bon a-baányāŋ, nyé pən nyékamtən mam níme bembapēe bé nlomag ábe Sáá awed, Yesu Krístəə bēnlāā' é nyé. ¹⁸ Bēnlāā

nyé bán “Ade e’pun bé asóg béπεέ, bad béπεῖ, béwélé nyé, béhíde’ échab esíí é mekan mé ekob é yǎl.” ¹⁹ Echén ndín é bad chóo épεεne’ nkabén átínté e bad bé Dyǒb. Esíí é mekan mé mbéb mé nkǒnsé ékamlan bó, béewóo-’áa Edǎǎdǎη é Dyǒb áte. ²⁰ Bon a-baányan, adúbe áde ásáá áde nyéwóó ábê ákwoge’ ákag á’sō. Nyékāne’, ngíne e Edǎǎdǎη éche Esáá élyágte’ nyé. ²¹ Nyékeεεne’ alongé ádēn á’sō nyaa eche nyéchemlédté nén bán Dyǒb ádáá nyé. Nyésine’, nyélyâg nlém nén bán Sáá awêd Yesu Krístǎǎ áǰḗ, ábenléd míme nlém ní ngǎl, nyékud alongé áde déemaá’. Abel nén áyǎle adǎá nyé.

²² Nyéwôη nlém ní ngǎl wée bad ábe béédúbpe ne nlém nhóg. ²³ Nyésonη alongé a bad bémpēe. Nyéhūd bó á dù á muú mehélé. Bémpēe bédé ábe nyétǎηgéné nlém ní ngǎl awânlen, bon pen nyétédēn bó pónde. Nyétǎηgéné kǎáηne échab mbóté akǎǎ byánán esíí é mekan mé mbéb mé ekob é yǎl ékóbté chó mbinde.

Mekáne mé mekenag

²⁴ Ehúmé ébê ne Dyǒb áde ábele’ bon nyéehúné á mbéb-te. Mwēn-aá apεεne’ nyé abwóg á hǒm wée mwēn ádíí ne ehúmé. Apéén nyé áhed ésebán atón dé mbéb ké ahóg áde nyé á yǎl, nyéēbē-’ε menyinḡe. ²⁵ Edúbé ésyǎǎl ébê ne mó. Mwēmpen móǎ adé Dyǒb áde ásóó alongé ádēd mbwiined ne chǒm-éε Yesu Krístǎǎ Sáηgwéé awêd ábélé. Ehúmé, edúbé, ngum, ne nkamlēn nisyǎǎl nídíí nímmē, se á mbooted, bǎǎb, ne á ngíndé. Ebê nê.

Kálag e Mam nıme mébenléd Ndibned ní kálag

Ndibned ní kálag e mam nıme mébenléd nıme Dyöb álúmté Jone. Jone mó atelé chó á pónde eche bad ábe béndübē Krıstā békúde'áá metake áyāle adúbe áde béndübē nén bán Yesu Krıstā adii Sāngwéé. Atote áde Jone ákóó ahób á kálag tē wén ádíi ábe bad ábe áténlé chó e'lyóg bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan nıme Jone ábúde atel á kálag tē wén médii mekan nıme Dyöb dénlūmēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíi bán mewēmtēn mébúú áte tēngene nsōhtēn nıme rıde á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwēd-te ádíi nén; káəh ne á asóg, Dyöb dētōm ábē bad bé ekoyı ne Satanē áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sāngwéé, Yesu Krıstā. Dyöb désābē ábē bad ábe bédúbpe mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábē á nkoj ní mín mékǝlē ne nkoj ní sé mé ekóólé.

Nkabtéđ ní kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhıbe ní kálag nıme rıwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loj saámbé 8.2-11.19

Dragone ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwog bé melingá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábēbté Dyad á Babilon, nyam ekwedé nzum, nkal e'dáádəj a metóm, ne Devəle 17.1-20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoj ní mín mékǝlē, nkoj rıse mékǝlē, Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsógten 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan nıme mébenléd nıme Yesu Krıstā ábélé boj mébyéen. Dyöb dēmbē mó nımén mekan aá mébyéen ábel boj álūmed ábē bambəlede mam nıme mékwógé abenled. Krıstā ambēl awē mbəlede, Jone abıı nımén mekan alóm áde ánlōmmē ángel áwē. ² Jone mó-ε anhób mam mésyāal ngáne ányınnē. Mmén mam móō ánhōbpē tēngene nkalanj nıme rıhúú ne Dyöb, ne mbōj echē ámbıdtē Yesu Krıstā. ³ Nnam nıbē ne kénzée awē aláa' enén kálag ábel boj bad bēmpēe bēwōg nımen nkalanj tēngene mekan nıme mébenléd. Nnam nıbē-ε ne kénzée awē awógé nıme nkalanj boj ahıd-te mam nıme méténlédé á kálag-te

wén. Póndé emaa abé benben echě nímén mekan méšyāāl mébenlédte.

Jone alómmé mwembé saámbé melentēn

⁴ Me Jone, ntenle mwembé saámbé níme rídé á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsan í Dyōb mbê ne nyé. Dyōb áde ádé, áde démbē, ne áde débē, ne e'dáádəŋ saámbé bélómmé nyé nsimé ne nsan. Abé e'dáádəŋ é'dé á'sō bé atii dé nkamlēn ádyōb.

⁵ Yesu Krīstəə mómpē alómmé nyé nsimé ne nsan. Mó adé ane awě ahóbe mbále təŋgene Dyōb nyaa echě débíí bán edé mbále. Mó abédé mod a'só awě ansébé apuu, abé-ε nkamlēn a kəŋ é nkōŋsé.

Adəá syánē, abelé-ε mbéb méekamlánne syánē ámpē, asyog áde ásyógé nímē mekií a nló nímēd. ⁶ Abelé syánē néε beprise ábe bébenle Dyōb eche Səŋ awě akamlan bó. Eche ehúmé ne nímē nkamlēn ríbē abé ne abé. Ebê nê.

⁷ Nyénəne', áhūē' ne mbag, mod-té-ε ányín mó, káəŋne bad ábe bēmbəl boŋ awé, abome áde bēmbomeé mó á awog. Metúmbé mé nkōŋsé méšyāāl-le mélēb mó. Nê dēn dōo ébēē, ébē nê.

⁸ Səŋ Dyōb á Ngume ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-ε Omégaa.” Mó adé Dyōb áde ádé, áde démbē ne áde débē.

Jone anyiné Krīstəə á ndóg-te

⁹ Ndíí Jone, awen mwānyan. Ndé nhóg awě mómpē adé melemle ngáne nyé ákan nlem áwesēn metake níme mépiide bad ábe bédé á nkamlēn níme Yesu Krīstəə. Bēmbané me á mbwóg echě mendíb méləŋnéde eche béchəgēé bán Patməs áyāle menkāl Eyale é Dyōb ríláá-ε bad mekan níme rínyíne təŋgene Yesue. ¹⁰ Edáádəŋ eche Esáá ěmpií me á Epun é Səŋgú.* Menwóg ehób é ngine ébídé me ámbíd, émbē néε esaád é elon. ¹¹ Enhōb aá “Mam nímé ényíne, tel mó á kálag-tē, élóme nímén mwembé saámbé níme rídé á Efesus, á Semaina, á Pegamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

¹² Dōo ríkúnné ányín ehób eche éhóbé'áá áwēm, boŋ rínyíne metii níme bēbánné etrukəŋ ámín saámbé mé gól. ¹³ Atintē e nímē metii saámbé dōo rínyíne mod awě awágné moonyon. Anhé mengombe níme méchábé káəŋ mēpē mó á mekuu-sé, awáá-ε etúd é gól á təl. ¹⁴ Esid é nló épúbé'áá mó féréd néε mbóm, míd méchodné mó áte néε muú. ¹⁵ Mekuu mémbe mó néε ekii eche béchəgēé bán brōns eche béhédé á dū boŋ ébē byánán épeŋe' áte, ehób-pe édumé mó áte néε mendíb níme mésobpe'. ¹⁶ Betintine saámbé bēmbē mó á ekáá émbáá, páá e nsəl ríbe echě ekóbpe bwāmbwam ebíd mó á nsəl-tē, e'só-ε é'peŋé mó néε enyēn eche étómtan apen.

* 1:10 Epun é Səŋgú ébédéε melemle nēŋgáne mbwe rí Sōndé.

¹⁷ Ade rínyíne mós, menkwě mós á mekuu, mbé née mod awě awédé. Dóó ábané me éche ekáá émbáá á yǎl bonj áhōbē aá “Weebáá’, me-εέ ndé Mod a Mbooted mbé-’ε Mod a Asóg. ¹⁸ Me-εέ ndé ane awě adé alonjé. Menwé bonj bōob ndé á alonjé abé ne abé. Nwóó nkamlen ámín e kwééd nwōj-ge ámín e mbwóg e kwééd. ¹⁹ Bōob-póó tēl mekan ásē níme ényíne, níme mébenlad bōob ne níme mébenléd. ²⁰ Kun e e’konjéd echě edé tōjgene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrukánj saámbé me gól edii nén: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrukánj saámbé-’ε médii nímé mwembé saámbé.”

2

Jone alómmé mwembé mé Efesus póle

¹ Ane awě anwágén moonyonj anláá me nén aá “Telé ángel echě edé á mwembé níme rídé á Efesus nén wée, Mod awě awánlé betintine saámbé áwe ekáá émbáá awě akag átinté e metii mé etrukánj saámbé mé gól mós alómé enén póle. ² Mbíi mekan níme nyébélé. Mbíi meé nyétédé ntú bwámbwam, mbíi-’ε meé nyēkaá nlém áwesen. Mbíi ngáne nyéehelé e’bébtéd é’ bad akob, mbíi-’ε ngáne nyébélé bonj nyéchēm bad ábe béchágé yǎl bán bédé bembapεε bé nlomag áde béesaá, bonj nyédibéd-te bán bédii bekal bé’dáádəj bé metóm. ³ Mbíi meé nyēwesan ne e’kanj bé nlém, nyékude-’ε metake á dín ádēm, bonj kénē nlém nlyágé ríwúú nyé ábum ngáne nyéhídeé me. ⁴ Bonj nhóbe áyāl echēn nén meé, nyéēdā’ε me bōob ngáne nyénsēbēē me adəj. ⁵ Bōob-póó, nyébēn nyékonj anyín nyaa echě nyépédé akwε. Nyétede áden abé dé mbéb nyébele mekan níme nyébélé’áá áde nyébóótédé Yesue ahíd. Nzé nyéētēdte áden abé dé mbéb, né mǎpě áwēn nhúd ádēn atii dé etrukánj á e’dii. ⁶ Bonj dyam á bwám áde nyébeleé ádii, nyéētímtéé mǐd áyāl wée mam nímé bad bé epepé ábe Nikolausε ábe mémpē méetímtéé mǐd áyāl. ⁷ Kénzée awě awóó metúu, áwóge chōm éche Edáádəj élanjgeé mwembé. Kénzée awě atómé mekan mé ebébtéd áte, mǎβε mós kunze ádyé epum é bwel éche ébele bad bēbē á alonjé á ngíndé, éche é’kwoge á Paradis.”

Jone alómmé mwembé níme rídé á Semaina póle

⁸ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé-’ε ángel echě edé á mwembé níme rídé á Semaina nén wée,
“Mod awě adé mod a’só abé-’ε mod awě adé mod a ndímtēn, awě anwé bonj abé á alonjé ámpē, mós alómé enén póle. ⁹ Mbíi nímēn metake mbíi-’ε meé nyédii betóótōkē bé bad, bonj kénē nyédii behōn bé bad. Mbíi e’bébtéd é’ mam ábe bad ábe

béhóbe bán bédé bad bé Israel kénée béesaá, béhóbeé nyé áyāl. Bédii bad ábe bédé bad ábe Satanε ké'ε bad ábe bédé áwē echon. ¹⁰ Nyéebáá' metake níme méhúe' nyé á'sō. Nlânge nyé meé, Satanε ábēl béhē nyé donge á bad á mbwæg, wée nyékudté metuné áyāl e epun dyôm. Abel nê ákæg áden adúbe. Ké nyéwāg ké wūēn, nyébē nyédúbe me. Nzé nyébelé nê, né me- 'ε mēbe nyé alongé áde déemaá' nēngáne nsábe ní mod awē atōmbwéné. ¹¹ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élanğeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte béewáá kwééd e edáádəŋ.”

Jəne alómmé mwembé

níme rídé á Pegamum póle

¹² Anláá-'ε me ámpē aá “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Pegamum.

“Anε awē awánlé páá e nsəl nibe echē ekóbpe', mó alómmé nyé enén póle. ¹³ Mbíi wée nyédyε'ε, wée Satanε níme nkamlen rídíi. Nyébē nyésun nlém áwēm. Nyēmbé nyédúbé me ne nlém nhóg ké á pónde echē Antipase. Antipase ambíd me mbón e mbále, bēnwū'ε mó áfintē echēn wée Satanε ádyε'ε. ¹⁴ Bon nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé áfintē echēn ábe béhíde ayáge áde Balame. Balame mó anlúmed Balage ngáne ásōlédte bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bédyáge'áá medyé níme bébáge'áá myōb mémpēe née mende, ambēl-le békābē mesón. ¹⁵ Chōm émpēe éche níwōŋné nyé édii nén bán, baahóg bédé áfintē echēn ábe béhíde adúbe áde Nikolause áyágteé. ¹⁶ Né-óó, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéēte de, né mēwāmsēn ape áwanen ábē bad, mbenléd páá echē ebídé me á nsəl áwanen ábē bad. ¹⁷ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élanğeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte, mēbe bó mána níme níkōŋnéde bó, mēbē-'ε bó aláá áde ápúbe'. Amīn e áde aláá, bétélé dīn dékōlē áde modmod éebíi'ε étómé mod awē bēbēé áde aláá.”

Jəne alómmé mwembé

níme rídé á Tiatira póle

¹⁸ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Tiatira nén wée,

“Me Mwān a Dyōb awē mīd méchodneé áte née muú, mekuu-'ε mébé mó née ekii éche béchəgeé bán brōns bon ébē byánán echodne'. ¹⁹ Mbíi nsón níme nyébeleé. Mbíi edəŋge éche nyéwánléné me, mbíi-'ε adúbe áde nyédúbpé me. Mbíi abele áde nyébenléé me, ne nlém níme nyékáá awesen áde nyéwéséné. Mbíi-'ε nén meé, nsón níme nyébeleé bəəb, rítómé níme nyénsēbēē abel. ²⁰ Bon chōm éche níhóbeé nyé áyāl édii nén meé, nyéwesen mmwaád awē béchəgeé bán Jesebele. Achəge yāl aá módii nkal é'dáádəŋ a Dyōb. Ayágte', ádogné

ábēm bembaledε ádē adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé nĩme bébágé myōb mémpēe néε mende. ²¹ Mbagé mó pónde mεé átede nĩmē mbeltéd mé mbéb boŋ eéhēdēē akáb dé mesón atede. ²² Nyénōne', mébwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anōŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngĩne. Mēbel nén nzé béēsóge nĩmē mekan mé mbéb abel ne ane mmwāád. ²³ Mēwūū bad ábe bēhíde chōm éche áyágtεé, mwembé nĩsyāāl-ε mébīi nén bán mε-εé ndé ane awē abíi mewēmtεn ne nlém ní moosyāāl áte. Mod ké ahéé awē abelélé mbéb né-'aá mēkōgsēnnē mó.

²⁴ “Boŋ nlānge nyé bad ábe nyélyagé ásē á Tiatira, ábe nyéehídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyággkē mekan nĩme béchōgeé mekan mé kun mé Satan, meéhēdēē mεé nĩtaged nyé ámpē. ²⁵ Boŋ pen, nyébē nyésūm nlém áwēm káāŋne áde mēpēé. ²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte boŋ bébelé-'ε mam nĩme nĩlāngé bó mεé bébel, káāŋ ne á asóg dé ádāb alonģé á nkōŋsé te wēn, mēbe bó kunze ákamlēn meloŋ mésyāāl. ²⁷ Békamlén bad bé nĩmē meloŋ ne ekáá éche éhyédé, békōgtéd-te bó áte ngáne mod ákōtadté mbeé é mōg áte. ²⁸ Melemlem ngáne echem Sāŋ ábágé mε ngĩne, néε mémpē mébeé ngĩne wēε bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte. Né-ōó, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, mēbē bó tintine a mbwembwε. ²⁹ Kénzēé awē awóó metúu, áwóge' chōm éche Edāádāŋ élanģeé mwembé.”

3

Jōne alómmé mwembé nĩme nídé á Sadis póle

¹ Ane mod awē anwágēn moonyoŋ anlāá mε ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé nĩme nídé á Sadis nén wεé,

“Mε awē nwánlé e'dāádāŋ é' Dyōb saámbe, nwalé-'ε betintine saámbe, mε-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíi nsón nĩme nyébeléé. Bad bēhóbe nén bán nyédé á alonģé, boŋ nyéēsaá á alonģé. ² Nyékábned. Nyéhēde nĩmēm nsón asóg dé abel, boŋ bōōb nyéwēd yāl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén mεé nĩmēn nsón méekwōgnedeé á'sō ábe ádēm Dyōb. ³ Né-ōó, nyékamtēn chōm éche nyén'yāgēē ne eche nyēnwōgkē, nyékoo chó, nyétede-'ε áden abé dé mbéb. Boŋ nzé nyéekábne, né mēpē nēŋgáne nchīb, nyéebíi-'ε pónde echē mēpēé. ⁴ Nyéwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe béewógté échab mbóté mbinde. Bébē ne mε, bēhé mbóté éche épúbe' áyāle békwōgnédé. ⁵ Né-ōó, kénzēé awē atómé mekan mé mbéb áte, mómpē áwāā mbóté echē épúbe, melemlem ngáne bó, méehūd-taá mó đĩn á kálag e alonģé. Mēhōb á'sō ábe echem Sāŋ ne á'sō ábe éche ángel nén mεé bédii ábēm.

⁶ Kénzée awě awóó metúu áwóge chõm éche Edæádæη élanǵeé mwembé.”

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Filadelfia póle*

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé níme rídé á Filadelfia nén wéé,

“Mod awě asáá abé-’ε mod a mbále, mó alóme enén póle. Awóó ngíne ákamlen nêngáne Dabide ákamlánnaá. Nzé adibpé modmod éehēlēē adib, nzé adibé-’ε modmod éehēlēē adibe. ⁸ Mbíi nsón níme nyébeleé. Nõné’, ndibnéde we ekob éche édé we á’sõ-te, modmod eehēlēē-’ε chõ adib. Mbíi meé ngíne eché nyéwóó edé mwãmpin bon kénê nyéhíde échêm eyale, nyéehóbéé bán nyéebíi’ε me. ⁹ Nyénõne’, bad ábe bédé echon éche Satanε, ábe behóbe bán bédé bad bé Israel kénéε béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Měběl bépē áwõη, békwe we á mekuu. Měběl-le bó moosyáál bebíi bán ndæá we. ¹⁰ Ngáne édii bán nyéhíde échêm eyale éche nlanǵé nyé meé nyékan nlem áwεsen metake, mémpē meékáá nyé á pónde e metake níme mépē á nkõjsé, ákag bad bésyāál ábe bédé á nkõjsé-te. ¹¹ Nkwogé ape, nyédii nyésun nlem áwêm ábel bon modmod eékobné nyé nimen nsábe. ¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, měbel bó akon á ndáb eché ádêm Dyõb, béebid-taá áwēd-te ámpē mbéd. Mětél bó dñn áde ádêm Dyõb áyāl, mětél dñn á dyad áde ádêm Dyõb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádêm Dyõb, ámin. Mětél-le bó ádêm dñn dékõlē á yāl. ¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chõm éche Edæádæη élanǵeé mwembé.”

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Laudesia póle*

¹⁴ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé ángel eché edé á mwembé níme rídé á Laudesia, nén wéé,

“Ane awě adé Ebê nê, awě abele ngáne Dyõb áhedéé, abé mbõη e mbále, mbwiined ne mós-’aá se á mbooted Dyõb dênhægkê chõm ésyāál, mó alóme enén póle. ¹⁵ Mbíi nsón níme nyébeleé. Mbíi meé nyéehõó’ε nyéehünne-’áa. Nyémbé nyéhõó’ ké’ε nyéhunne’. ¹⁶ Né-õó, ngáne nyédii etõné, nyéehõó’ε nyéechodté-’aá, mébidéd nyé áwêm nsæl tē. ¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyédé nhõn, nyéwóó bwēm é’syāál, nyé bán nyéetógéé-’ε chõmchõm. Bon nyéebíi’ε bán nyédii bad ábe bétõmtan atag ábe békóbténé etyag, ábe bédé atóg, ábe békwe dé ndím, bebé-’ε nsób. ¹⁸ Né-õó, nlébe nyé nén meé nyéchan gól áwêm eché bétõmté á muú-te, ábel nén nyébê nhõn. Nyéchan-ne mbóté áwem éche épúbe nyéwáa chõ, ábel bon e’sõn ábe nimen nsób nípeεnéé, béenyinnad. Nyéchan-ne dyõg áwêm áde nyéwõgédte á mïd ábel bon nyényinne’. ¹⁹ Bad ábe rídáá

nkānne bó áte níkōgsān-ne bó. Né-óó, nyéwōn kán nyétede-
 'e áden abé dé mbéb. ²⁰ Nyénōne', ntyéémé á ekob nkume-
 'e chó. Kénzée awě awóge me ehób boŋ ádíbe ekob, mēsāl,
 ndyé ndyééd ne mós, mós-'e adyé ndyééd ne me. ²¹ Bad ábe
 bétómé mekan mé mbéb áte, mēbe bó kunze ádyee ne me á
 atii dé nkamlen, melemlen ngáne mmēn ámpē méntōmmē
 bad bé ekoyí áte boŋ ndyēē ne echem Sāŋ áwē atii dé nkamlen.
²² Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edāádāŋ élanŋgē
 mwembé."

4

Jōne anyĩné atii dé nkamlen áde áde ámĩn

¹ Ambíd enén dōó rĩnyĩné ndóg empée. Mennyín ekob
 ádyōb éche édíbnédé. Dōó ríwóge ehób éche ésébpé ahób
 áwēm, ébédé née elon, élanŋgē me nēn aá, "Hyāg ámĩn hēn,
 mēlūmēd we mekan nĩme métāŋgéné abenled ámbíd e enén
 pónde." ² Abwōg-ábwōg dōó Edāádāŋ é Dyōb épíídé me. Hē
 dós-'aá rĩnyĩné atii dé nkamlen, rĩnyĩnē-'e ngáne mod ádíídé dós.
³ Ane mod awě andii áde atii dé nkamlen, yāl epene'áá mós áte
 née meláá nĩme béchāgēé bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-
 ne ámpē enlāŋnéd atii dé nkamlen. Ene ngubélen epene'áá
 áte née aláá áde béchāgēé bán emeran. ⁴ Metii mé nkamlen
 mémpēe móom mébe ne méniin mēnlāŋnéd áde atii dé
 nkamlen, bad bémháá-'e móom mébe ne bēniin bēndii nĩmē
 metii mé nkamlen. Bēnwāá mbóté éche épúbe béhé-'e e'kóté
 bé nkamlen é' gól á nló. ⁵ A atii dé nkamlen hē, emwedmwed
 ébídé'áá, e'saád ébide', dyōb-pe ákumé áte. E'kag saámbé
 ábe é'chodne' é'bédé á'sō ábe áde atii dé nkamlen. Abē e'kag
 saámbé é'dii e'dāádāŋ é' Dyōb saámbé. ⁶ Chōm émpēe ébédé
 á'sō ábe áde atii dé nkamlen éche émbē née edib é nkwě éche
 ewāgne dyene' boŋ ényinné'áá áte.

Nyam éniin enlāŋnéd áde atii dé nkamlen ped esyāāl éniin.
 Míd mébédé bó yāl esyāál, á'sō ne ámbíd. ⁷ Nyam e'só
 ebédéé née ngii, nyam echē elónténé ébe ebédé née nyag, echē
 elónténé éláán enwōŋ e'só é' moonyon, echē chó-'e elónténé
 éniin embé née mbye awě apumme'. ⁸ Echē nyam éniin tée,
 enwōŋ mepab ntóób, mĩd-te ménlōn bó yāl esyāál, kááŋne á
 mepab-tē. Békóné'áá bwēm nkuu ne mũte ésebán békōmme
 áte. Békóné'áá bán,
 "Sāŋ Dyōb á Ngume, asáá, asáá, asáá.
 Mós ambé, mós adé, mós-'aá āpě."

⁹ Echē nyam éniin ékōnne ane awě adíídé atii dé nkamlen mós
 awě adé á alongé abé ne abé. Békōnnē mós nkāŋgé nĩme nĩbage
 mós ehúmé, edúbé ne mesāgnen. ¹⁰ Pónde echē békónéé nē,
 ábē bad bémháá móom mébe ne bēniin bēnkwxē ásē á'sō wēe
 ane awě adíídé atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé,

bébagé mó edúbé, bébwēm ábab e'kóté bé nkamlɛn á'sō ábe
 ádé atii dé nkamlɛn békōnē bán,
 11 “Awɛd Sáŋgwéé ne ádɛd Dyōb, ekwōgnédé
 ākud ehúmé, edúbé ne ngíne,
 áyāle nén wɛ-ɛé ehāgé bwēm é'syāāl,
 mmōŋ-ɛé etífidé áhāg bó ne ábɛl é'bê.”

5

*Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód mó
 akwōgnédé ádibe nhíbe ní kálag*

1 Héɛ nínyíne nhíbe ní kálag á ekáá émbáá éche ane awě
 adiídé atii dé nkamlɛn. Mmê nhíbe ní kálag, bēntel mó bwēm
 áyāl pɛd ésyāāl ébɛ, bényāg bédib-pɛ mó ne e'dibɛn saámbé.*
 2 Dóo nínyíne ángɛl e ngíne ehóbe ne ehób éche échákgké aá,
 “Nzé-módé akwōgnédé ábóo e'dibɛn boŋ ádībē-ɛ nhíbe ní
 kálag áte?” 3 Boŋ ké ádyōb, ké á nkōŋsé ké'ɛ á mbwóg e
 baásɛ, modmod eebédɛé awě ahɛl'áá nímê nhíbe ní kálag
 adibe áte ké'ɛ ânɔn mó áte. 4 Menchií bwāmbwam áyāle nén
 bénkényínné modmod awě akwōgnédé ádibe nímê nhíbe ní
 kálag áte ké'ɛ ânɔn mó áte. 5 Dóo mod ambáá nhóg álāngɛé
 mɛ aá, “Weéchyɛɛ'. Nōné', Ngii-e-nyamɛ awě abídé á túmbé e
 Juda, á mbyaa níme kāŋ Dabidɛ atómé nzum áte. Ahɛle ahúd-
 tɛ ábê e'dibɛn saámbé, ádībē-ɛ nímê nhíbe ní kálag áte.”

6 Dóo nínyíne Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód atyéémé átíntê e atii
 dé nkamlɛn ne échê nyam éniin, bad bémháá béléŋnédé mó.
 Mmê ndyōŋ ní mbód mémbe nées níme bėwúú. Ménwōŋ
 meséb saámbé, ne mīd saámbé. Mmê mīd saámbé móo médé
 e'dáádəŋ é' Dyōb saámbé ábe Dyōb álómé nkōŋsé áte nisyāāl.
 7 Ane Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód ankɛ nhíbe ní kálag atéd á ekáá
 émbáá éche ane awě andii atii dé nkamlɛn. 8 Ade átédé nê
 échê nyam éniin ne ábê bad bémháá móom mébɛ ne bėniin,
 bėnkwx̄ ásɛ a'só wɛɛ ane Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód. Abê bad
 bémháá bó mod té anwálé nílendɛ ne kúmbe é gól, elón e'twé
 áte. Abê e'twé é'dii mekáne mé bad bé Dyōb. 9 Bėnkōn nkāŋgɛ
 mékōālɛ nén bán,
 “Ekwōgnédé átéd nhíbe ní kálag,
 ne ádibe e'dibɛn ábe bēndibpé.
 Ekwōgnédé áyāle nén bėnwū wɛ,
 ékōdnéd-tɛ bad bé Dyōb nímōŋ mekií.
 Ebelé bétímé bad bé Dyōb.
 Bėmbíd metúmbé ne metúmbé,
 bėhóbé mehób nyaa ne nyaa,
 bėbíd melon ne melon,

* 5:1 E'dibɛn saámbé é'bédɛé e'twé ábe bėpėnnáá nhíbe ní kálag, mod awě
 ádībɛ'áá-ɛ bó abédɛɛ mod awe ene kunze émbagnédte.

bébê-’ε ndín é bad ésyāāl.

¹⁰ Abélé syánē beprise ábe bebéenle áded Dyöb, békamlán-ne á nköhsé.”

¹¹ Dóo rínóné ámpē boŋ ríwōgē ehób é’ ángel biíb, éláŋnéde áde abwóg dé atii dé nkamlen wéε échē nyam ne bad bémbáá bebéde. Echē ángel ébéde e’kálé ne e’kálé, e’dun ne e’dun.

¹² Bénkōn ne ehób éche écháŋké bán,

“Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód níme bénwūū’ é akwōgnéde ákud ngíne, nhōn, debyéé, ngum, edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dó-’aá ríwógé nhəgtéd rísyāāl níme ríde ádyōb ne á nköhsé, á mbwóg e baásē, á edíb é nkwe-te, bwēm ésyāāl ábe é’de áwēd-te békōne bán,

“Mekenag, edúbé, ehúmé ne ngum

bébê ne ane awē adiíde atii dé nkamlen,

bébê-’ε ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echē nyam éniin éhóbé’áá bán, “Ebê nê.” Bad bémbáá-’ε bēnkwe áse bébagé-’ε mó edúbé.

6

Jōne anyiné Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód adíbpé e’diben ntóób

¹ Dóo rínyíne ane Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód adíbpé ediben ehóg áfinté e e’diben saámbé. Héε ríwógé nyam póg áfinté e échē nyam éniin éhōbē aá “Hyäg!” Ehób ébéde chó née dyöb ákume áte. ² Héε rínóné boŋ rínyíne hóse echē épúbe’. Mod awē andii chó anwálé épweεe bebé-’ε mó ekóté e nkamlen. Abéde mod awē ayōgké nzum atóm áte akagé’áá-’ε áke détom nzum émpēe áte éche áwanné ne bad bé ekōyí.

³ Dóo rínyíne ane Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód adibpe ediben éche élónténé é’be. Dóo ríwógé nyam echē élónténé ébe, áfinté échē nyam éniin ehóbe aá, “Hyäg!” ⁴ Héε hóse empée, echē eyəge bwāmbwam, ébíde áwed. Bēmbě mod awē andii chó kunze bán áhūd nsaj á nköhsé-te ábel boŋ baányoŋ béwúe’ nhóg ne aníní. Bēmbě-’ε mó sánkalaa a nkwáté.

⁵ Ade rínyíne ane Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód adibpe e’diben ábe élónténé é’láán, dóo ríwógé nyam echē élónténé éláán, áfinté e échē nyam éniin ehóbe’ aá, “Hyäg!” Héε rínyíne hóse echē ehíne’. Mod awē andii chó anwálé kílo á ekáá. ⁶ Dóo ríwógé ehób nēŋgáne ehób éche ébíde áfinté e échē nyam éniin, ehóbe nēn aá, “Asii á ngun ahóg ngēn áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bín ne mesii mé báli méláán níme méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bín. Boŋ pen mod eebébté mól ne mím.”

⁷ Dóo ane Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód adíbpé ediben éche élónténé é’niin. Héε ríwógé nyam echē élónténé éniin ehóbe’

aá “Hyäg!” ⁸ Héε nínýiné hósε echē edé mbále. Mod awē andií chό béchágé’áá mó bán Kwééd, Mbwóg e kwéede-’ε áhídē mó ámbíd. Bēmbē bó ngíne ákamlēn eped é nkōņsē ehóg áfintē e’ped éniin. Bēnhōb bán ábenlad nkwáté, nzaa, nkole ne e’loo nyam áwúene bad, á nkōņsē te.

⁹ Dóo ane Mwān-a-Ndyōņ ní mbód ádíbpé ediben éche élónténé é’taan. Héε nínóné á menyán mé e’twé sé, boņ nínýinē’ e’daádāņ ábē bad ábe bēnwū’ é áyāle békálé’áá eyale é Dyōb bēhōbē-’ε mam mé mbále tāņgene Dyōb nyaa eche sébíí bán mbále chό edé. ¹⁰ Abē e’daádāņ é’hóbe’áá ne ehób éche échágkē bán, “A-Sāņ Dyōb a Ngum, wε awē esáá ebé-’ε mbále, káāņse póndé ehéé wēkāādtē bad bé nkōņsē boņ ékūn mekií nímēd níme bésýógé?” ¹¹ Héε bēbágé bó mod téé mengombe níme mēpúbe’, beláá-’ε bó bán bésine mwāmpīn ní póndé, káāņ ne á póndé eche mesoņgé mé baányāņ bé bembāledε ne baányāņ bé Krīsto mélōnnē, ábe bēwū’ é bōmpē melemlēn ngáne bēnwū’ é bó.

¹² Dóo ane Mwān-a-Ndyōņ ní mbód ádíbpé ediben éche élónténé ntóób. Héε nínýiné ngáne ndōob énáņnéde ne ngíne, enyēn-ne énhīn bwāmbwam, ngōn esyāál-le éyāge’ nēε mekií. ¹³ Betintine bēnhūn á nkōņsē ngáne e’pum é’ mēl é’soodēé nchōle áde epub éságté alín á bwel. ¹⁴ Abobe dénnýōņ nēņgáne bédáá nhībe ní kálag áte níme bēnnýī’ é áte. Mbōōd ésyāál ne mbwóg ésyāál éche mendīb mélāņnéde bēnhidé á e’diī. ¹⁵ Héε kāņ é nkōņsē, ndāle é bad, bad bēmbáá bé sánze, behōn bé bad, ngíne é bad, betāņ ne kunze békōņgé yāl á pwóg é meláá tē ne á meláá níme mébédé á mbōōd mīn. ¹⁶ Béchágé’áá mbōōd ne meláá bēhōbē bán “Nyéhūnted sé ámīn nyékútēn sé ábel boņ ane awē adé á atii dé nkamlēn eenýiné sé, meliņgá mé Mwān-a-Ndyōņ ní mbód-te méepiídé sé. ¹⁷ Epun é ebébtéd éche nímāb meliņgá mébídeé áwed émáá apε, modmod éheñlé-’áá chό atāņgen.”

7

Bembāledε bé Dyōb

békúdé e’chem a’só é’ mbōm

¹ Ade nē atómé, mennyín ángel éniin étyéémé á metōņgé mé nkōņsē méniiin. Echē ángel énkāņ metōņgé mé nkōņsē méniiin níme epub étómēé ábel boņ epub étōmē’ á nkōņsē, ké’ε á edīb é nkwxé ké’ε tāņgene bwel ké e’hóg. ² Dóo nínýiné ángel empée ebíde á ped echē enyēn ébídeé, awánlé e’chem é’ Dyōb dé aloņgé. Héε ene ángel ne ehób éche échágkē, échāgeé échíníí ángel éniin eche bēbágé ngíne ábébed nkōņsē ne edīb é nkwxé ³ boņ álāņgē bó aá, “Nyéebébté nkōņsē, ké’ε edīb é nkwxé ké’ε mēl, káāņne á póndé echē débādēē bembāledε bé Dyōb e’chem

á mbəm.” ⁴ Dóo níwógé mesonjé mé bad níme bébádté e'chem á mbəm. Bébéde Mbwókel ekálé póg, móom mé e'kálé méniin ne e'kálé é'niin. Mmê mesonjé mémbíđ átíntê e metúmbé mé alon á Israel mésyāāl dyôm ne mébe. ⁵ Mesonjé mé bad níme bémbādēē ábê e'chem á mbəm á túmbé e Juda mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. A túmbé e Ruben mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Gad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁶ A túmbé e Asher mesonjé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Naftali mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Manasé mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁷ A túmbé e Simioné mesonjé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Levi mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Isaka mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁸ A túmbé e Zebulon mesonjé mé bad níme bémbādēē e'chem á mbəm mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Josab, mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, mébé-'e á túmbé e Benjamin dyôm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe níme bad bé Dyöb békudté

⁹ Ade nén átómé dóo nínyíne nkúú ní bad. Bémbuú áte nyaa echê modmod éhêle'aá bó atón. Bémbíđ melon ne melon, bémbíđ metúmbé ne metúmbé, bébé nyaa é bad ésyāāl béhōbē-'e mehób nyaa ne nyaa. Bentyēem á'sō bé atii dé nkamlen ne é' Mwän-a-Ndyon ní mbód. Bénhē mengombe níme mépúbe' béwálé-'e e'kikag é' mií á mekáá. ¹⁰ Béhóbé'áá ne ehób éche écháǵké bán, “E'sóoson é' baányon é'húe ne áded Dyöb, Dyöb áde ádííde atii dé nkamlen, é'húē-'e ne awe Mwän-a-Ndyon ní mbód.” ¹¹ Bad ábe bēnləñnéđ áde atii dé nkamlen bébédeé ángel ésyāāl, bad bémbáá, ne échê nyam éniin. Bēnkwě áse á'sō bé atii dé nkamlen bébage-'e Dyöb edúbé. ¹² Béhóbé'áá bán, “Ebê nê! Nnam, ehúmé, debyéé, mesáǵnen, edúbé, ngine, ne ngum bébê ne áded Dyöb abé ne abé! Ebê nê.”

¹³ Dóo mod ambáá nhóg ásedtéé me aá ken, “Benzéé bēn ábe béwáá mengombe níme mépúbe”? Héé bébíde?” ¹⁴ Mentimtén mó meé, “A-sáñ, we-éé ebíí.” Dóo álāngéé me aá, “Abén bad bóo bétómé metake me ngine áte; béwóbpé nímbāb mengombe ne mekií mé Mwän-a-Ndyon ní mbód, bépúbté mó. ¹⁵ Né-'aá ábélé bonj bébé á'sō bé atii dé nkamlen á Dyöb, bébage-'e Dyöb edúbé nkuu ne müte áwe ndáb e mekáne. Ane awě adé á atii dé nkamlen, adé áhed pónde ésyāāl āñon bó. ¹⁶ Nzaa éewaá bó ámpē mbéd, píđ-te ámpē éekóbpé bó mbéd. Enyen éebábédté bó, béewóg-kaá e'chode bé ekíde é' ngine. ¹⁷ Ayāle nén ane Mwän-a-Ndyon ní mbód awě adé átíntê e atii dé nkamlen, mwēñ āñon bó. Alyāgēđ-te bó wée mendíb níme níbíde á n'yélé níme níbage' alongé médíí. Dyöb-pe ámpē dépíne bó mésod mésyāāl á míđ.”

8

Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adıbpé ediben eche elónténé saámbé

¹ Dóó ane Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adıbpé ediben eche elónténé saámbé. Ade adıbpé chó, ekıde énhõõ áte ádyõb, dyam-ée áde eped é háwa. ² Héé rınyıne ángel saámbé eche etyéémé á'sõ e' Dyõb, bébágé bó e'lon saámbé.

³ Dóó rınyıne ángel empée epedé, etyéémé á'sõ é' menyán mé e'twé, awánlé đıse á gól áde béhyãntéé e'twé áte. Bẽmbud mó e'twé abe bán áladten mekan mé bad bé Dyõb bésyãl ábe mende á menyán mé gól. Mmẽ menyán mébéde á'sõ bé atii dé nkamlen. ⁴ Mwëntud mbıde'áá áyãl e e'twé ábe ángel énwãlẽ, nkãg ámın ne mekáne nıme ene ángel ékánnádtáá bad bé Dyõb. Ene ángel entyéém á'sõ é' Dyõb. ⁵ Héé ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'béde áte, atéd muú nıme mémbıd á menyán mé e'twé, alónéd áwẽd-te, boŋ ásyõg á nkõŋsé. Nén dẽmbel dyõb ákumé áte e'saad ébıde, emwẽdmwẽd étóme, ndõb-pe éñeŋnad.

Angel etóó e'lon bé'sõ é'niin

⁶ Dóó échẽ ángel saámbé eche énwãlẽ e'lon saámbé ébõŋséné átõŋ ábê e'lon.

⁷ Angel e'sõ entõŋ échẽ elon. Héé meláá mé mbúú ne muú nıme meládténé ne mekiı bébóótéde asoo á nkõŋsé. Eped ehóg áftınté e'ped bé nkõŋsé é'láán emmad ahyãŋ. Eped é ahın é mel ehóg áftınté e e'ped é'láán ne byaá é'syãl bẽmmad ahyãŋ.

⁸ Angel eche elónténé ébe entõŋ échẽ elon. Héé chõm eche éwágné née sãŋkalaa a mbõõd echẽ ehyáa' éhúné á edıb é nkwe te. ⁹ Eped e edıb é nkwe ehóg áftınté e'ped é'láán, êntım mekiı. Doŋge ahóg-ke áftınté e moŋge meláán mé bwẽm ábe é'dé á alongé bẽnwẽ á edıb é nkwe-te wê. Doŋge á stıma ahóg-ke áftınté moŋge meláán eche ébéde á edıb é nkwe te wê chõmpẽ emmad abéb.

¹⁰ Angel echẽ elónténé éláán entõŋ échẽ elon. Héé sãŋkalaa a tintine awé achõdné'áá née ekag ábıde ádyõb, ahún ámın e eped ehóg áftınté e'ped bé e'dıb é'láán ne ámın e mendıb nıme mébıde' á n'yélé. ¹¹ Dın áde ane tintine ádii "E'chã." Eped é mendıb ehóg áftınté e e'ped é'láán, é'chã'áá. Bad hiin ábe bẽmmwẽ nıme mendıb bẽnwẽ áyãle nén méchã'áá.

¹² Angel echẽ elónténé éniin entõŋ échẽ elon. Dóó chõm ébómé eped é etondẽe ehóg áftınté e'ped é'láán, ébõm eped é ngõn ehóg áftınté e'ped é'láán, ébõm eped é betintine ehóg áftınté e e'ped é'láán. Nê dẽmbel eped ehóg-téé áftınté e'ped é'láán ábe áben bwẽm bẽnkwe ehınten. E'nyınen bé ekıde bẽnkẽmbáá á eped é müte ehóg áftınté e'ped é'láán,

bénkêmbáá-'aá á eped é nkuu ehóg áfíntê e'ped bé nkuu é'láán.

¹³ Dóó rínóné boŋ rínyīnē' mbyε apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échágké aá, "Medim, medim, medim mébē ne bad ábe bédyεé' á nkōŋsé á póndé eche échíníí ángel éláán étōŋgē ábāb e'loŋ, ábe békwoǵé atóŋ."

9

Eloŋ éche elónténé é'táan

¹ Angel echē elónténé étáan entóŋ echē eloŋ. Dóó rínyīné tintine abidé ádyōb ahún á nkōŋsé. Bēmbε mós e'kii bé echóg echē éewóo asóg. ² Andibé nsal mé echóg echē éewóo asóg. Mwěntud mémbíd áwēd-te níme rídé nēŋgáne mwěntud níme ríbidé á muú rí ngíne. Mmē mwěntud, mémbēl enyεn éche épéné'áá éehelé'áá ekide anyíned. ³ Dóó bengóméé bébidé á mwěntud tē wê, bésūd á nkōŋsé. Bēmbě-'ε bós ngíne nēŋgáne bengaabobe bé mpwεn ábe bédé á nkōŋsé. ⁴ Bénlāā ábē bengóméé bán béebelé nkǵákǵá ké'ε byaá ké'ε mēl ebébtéd ké ehóg. Boŋ bán bébel ebébtéd dásō wεε bad ábe béewōo e'chem é' Dyōb á'sō é' mbōm. ⁵ Békēmbáá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Boŋ bēmbě bós kunze átaged bós á etún é ngōn étáan dēmpεn. Metake níme ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé bélédé bós, mébē néε metake níme mod ákudεé nzé ngabobe a mpwεn alédé mós. ⁶ A etún e echē ngōn étáan, ábē bad bēhēd kwééd boŋ béenyínné. Bédāŋ bán bēwê, boŋ kwééd ēnyágéd, ebāŋ bós áyāl.

⁷ Abē bengóméé bēmbēē néε hóse éche bébōŋséné ákeεn á bel. Bwēm ábe é'bédé bós á nló é'bédé néε e'kóté bé nkamlεn é' gól, e'só-'ε é'bé bós néε e'só é' baányoŋ. ⁸ Nyōŋ ébédé bós néε nyōŋ é bebaád, mesoŋ-'ε mébé bós néε mesoŋ mé ngii. ⁹ E'kíd é'bédé bós á tál ábe é'bédé néε e'kii ábe bad bēwáá'ε ákúdtεn tál á póndé e bel. Ntōgag níme nímāb mepab mébélé'áá mbédé néε ntōgag mé e'bambam ábē hóse híin édolεé áke á bel. ¹⁰ Bénwōŋ nkon bēwōŋ-'ε nsyāg néε nkon rí ngabobe a mpwεn. Mmē nkon mós-'aá ríwóó ngíne ábel baányoŋ ebébtéd á etún é ngōn étáan. ¹¹ Bēwóó kāŋ echē ekamlan bós. Ene kāŋ edii ángel echē enōne' echóg echē éewóo asóg. Ade dīn ádii á ehób é Hibru bán Abadōne, ábē-'ε á ehób é Grikia bán Apolyōne (nē ádé nēn bán mod awē abébtε).

¹² Néε medim mé'sō métómé ámbíd enén, medim mémpēe mébe médii méhúε'.

Angel etóó eloŋ éche elónténé ntóób

¹³ Angel echē elónténé ntóób entóŋ echē eloŋ. Dóó ríwógé néε ehób ébidé á metóŋgé méniin mé menyán mé e'twé mé gól níme mébédé á'sō é' Dyōb. ¹⁴ Echē ehób élangē ángel echē

elónténé ntóób, echě ewánlé elonj nén aá, “Huné ángel éniin éche Dyöb ábánné á mehanj á edib embáá é Yufretes.”¹⁵ Ene ángel enhuné échě ángel éniin. Bëmmäd bó abonjen awúu donje ahóg átínté e monje mé bad meláán ene pónde chën, échě epun chën, ene ngon chën nímé mwě mën.¹⁶ Bénlāā me mesonjé mé sánze éche édíídé hósé. Ebédé mbwókel é e’dun é’bε.¹⁷ Nén dōo ményinnē échě hósé ne bad ábe bédíídé chó á ndóg-te. Bad ábe bëndíí chó bënwāā e’kii ábě bēwāā’é ákúten tál á pónde e bel. Abē e’kii é’yágé’áá néε muú, é’bé-’ε ebəj néε blúu, é’bé-’ε ebəj néε nsule. Nlō mbédé échě hósé néε nlō ní ngii, muú, mwëntud ne muú níme rídé ebəj néε nsule bēbídē-’ε chó á nsal.¹⁸ Mmē medim meláán, nédē muú, mwëntud ne ebəj éche édé néε nsule, ábe é’bídé’áá échě hósé á nsal bēnwūū donje ahóg átínté e monje mé baányonj mé meláán.¹⁹ Ngíne edé échě hósé dāsō á nsal ebé-’ε á nkon. Mmāb nkon rídé néε nyā, ne nlō áyāl, bēbenlad-te mō ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyonj aníní asyāāl awě alyāgé ásē awě nímé medim ménkēnwúú’é bēnkēntēdēé abele á myöb níme bēn bēbélé. Bēnkēnsógkē e’dāədəj bē mbéb abele, bēnkēnsóg-kaá myöb mémpēe abele, myöb níme bēbēnlé gól, sílva, brōns, ké meláá, ké’ε hyōn, myöb níme méēnyinnē’, méēwōgnē’, méēhelé-’ε akε.²¹ Béētēdte-’áa ádāb abel dé mbéb ātimen Dyöb. Béētēdteē awúu á bad, bēētēdteē akum á ngan, bēētēdteē akāb dé mesón, bēētēdte-’áa echīb.

10

Jone ányine ángel

echě ewánlé mwā nhibe ní kálag

¹ Hē dōo rnyíné ángel e ngíne empée ebíde ádyöb, esude’ ásē, mbag élanéd mō, ngubélen-ne ebé mō á nlō. E’só bēmbē mō néε enyen, mekuu-’ε mébé mō néε mekon mé muú.

² Anwálé mwā nhibe ní kálag awě bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edib é nkwě-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwēd á nkin.³ Héε áhóbé ne ehób éche échágkē éche éwágné ehób é ngii echě edume áte. Ade álēbpé esaád, ngin saámbé ēnkwentén ne ndumag.⁴ Ade ékúmé áte kumén, nhēdē’áá chōm éche bēhóbé abooted dé atel, bonj níwōgē néε ehób ébídé ádyöb nén bán “Kōó mekan níme ngin saámbé éhóbé, mébē kun, weétēlē’ mō ásē.”

⁵ Dōo ángel echě ményinnē néε ásúmé ekuu ehóg á edib é nkwě-te bonj ásūm-me échíníí á nkin átíídé ekáá é mbáá ámīn
⁶ bonj ámwāg melē á đīn á Dyöb áde áde á alonjé abé ne abé. Mō áhágé nkon ní mín ne rísé ne edib é nkwě ne bwēm é’syāāl ábe é’dé áwēd-te. Ene ángel enhób aá “Abébed á pónde ké ahóg déebáá ámpē.⁷ Bonj áde ángel echě elónténé saámbé étōngē échě elonj, Dyöb débēl dyam áde ántíí’ε aá mōsbēl áde

ádé á e'konéd-te. Abēl ngáne ánlā'ē ábē bembøde, bekal bé'dəádəŋ."

⁸ Hée ehób éche ménwōgkē née ébidé ádyōb élanğéé me ámpē nén aá, "Kǎg étéd nhíbe ní kálag míme rídíbnédé áte míme rídé á ekáá é ángel echē etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwe échíníí'-é ébé á nkin." ⁹ Dóo ríkíí wée ene ángel bon rílanğē mó meé ábe me ane mwǎ nhíbe ní kálag. Dóo álanğéé me aá "Kōb nén, édyê. Achəád we abum áte bon ǎnyin we á nsəl née e'chuu." ¹⁰ Dóo ríkóbé mwǎ nhíbe ní kálag áwe ekáá, ndyē'-é mó. Annyin me á nsəl née e'chuu. Bon áde mímáá mó amii, anchəád me abum áte. ¹¹ Dóo bélanğéé me bán, "Etəŋéné mekan ahób míme mébenléd ne melon híin, bad nyaa ne nyaa, mehób nyaa ne nyaa ne kəŋ é bad híin."

11

Jəne anyiné mbōŋ ébe

¹ Dóo bébágé me ntón míme rídé née chōm éche béhəgnéé bwēm, bon bélanğē me bán, "Kǎg ehəg ndáb e Dyōb, ehəg-ke menyán mé e'twé, étōŋ'-é bad ábe bébage Dyōb edúbé áhed. ² Bon weéhəgē' eyáde pen áyāle nén bébágé chό wée bad ábe béebíi Dyōb. Bédyanğéd Dyad áde Asáá ámín á etún é móom mé ngəŋ méniin ne ébe. ³ Měbǎ échēm mbōŋ ébe kunze áhób mekan míme mébenléd á pónde echē ehúe' á etún é e'pun ekálé ehóg mbwókél ébe ne móom ntóob. Bəwāā'-é mbóté é melebe." ⁴ Echén mbōŋ ébe édíi mel mé menzab mébe ne metii mé etrukán mébe míme métyéémé á'sō ábe Səŋgwéé awé akamlan nkōŋsé. ⁵ Nzé mod awémténé'-é bó ebébtéd abel, muú ríbid bó á nsəl míme ríhyante ábāb bad bé ekoyí mímād-te bó ásē. Nén dóo kénzée awé awémténé bó ebébtéd abel bəwū' é mó. ⁶ Abén bad bəwóo ngine ákəŋ abobe ámín ábel nén mbúú eechóg á pónde echē bélanğéé bad mam míme Dyōb áhóbé aá mébenléd. Bəwóo'-é ngine ábel e'díb é'tim mekií, bəwōŋ'-é əpəen medim á nkōŋsé pónde ké ehéé echē bédáá.

⁷ Ade bémād-taá mam ahób míme bélómé bó ahób, ene nyam echē ébidé á echóg échē éewóo asóg étyēmən bó nzum, etóm bó áte ewúú'-é bó. ⁸ Mmāb ndim-me ménaá á nzii echē epoo' á dyad ámbáá tē wée bəmboméé awab Səŋgwéé á awəg. Béchəge áde dyad á ngan-tē bán Sodom káa Egipto. ⁹ A etún é e'pun é'láan ne epəd, bad bēbid melon ne melon, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bənən mímāb ndim ésebán bəkwəntan bán bəlíme mó. ¹⁰ Bad ábe bédé á nkōŋsé bəwōgən abén bad bébe echab kwééd menyinğe. Béchəg ngande, bəbāg-ke nhóg ne aníníi nde álúmed menyinğe. Bébəl nē áyāle ábē bekal-bé-e'dəádəŋ bébe bépíinádtáá bó metake bwāmbwam áde bēbédé á nkōŋsé te. ¹¹ Bon ámbid e ábē e'pun é'láan ne epəd, peme e alongé embid

wέε Dyōb esál bó áte bépuu bétyéem-me ámín. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad ábe bényín bó. ¹² Dóo ábē bekal-bé-e'dáédəŋ béwógeé ehób échě échággké ébidé ádyōb née élāŋgeé bó nén aá, “Nyéhyag ámín hén.” Dóo bésólé á mbag-té béke-'e ádyōb. Abāb bad bé ekoyí bényín née békagké. ¹³ Abwōg-ábwōg ndoob énaŋnéd ne ngíne. Eped é dyad ehóg áfínté e e'ped dyōm ábe ádē dyad ámbáá émpāŋtéd áte. E'kálé e' bad saámbé bēnwē áde ndoob énaŋnéde nē. Mbwóg ménkōb bad ábe bélyágé ásē, bébagé Dyōb á ngume, mós awě adé ámín, edúbé.

¹⁴ Medim míme mélónténé mébe méntōm. Bōŋ nōné! Medim míme mélónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó elonj échě élónténé saámbé

¹⁵ Angel echě elónténé saámbé entōŋ éché elonj. Dóo ehób éche échággké ébidé ádyōb ehōbē nén bán, “Nkamlen mé nkōŋsé nítímé nkamlen míme awed Sāŋgwéé, Dyōb ne awě Krīstəə, ákamlén-ne á ngíndé ne á ngíndé.” ¹⁶ Hē dóo ábē bad bémbáá móom mébe ne béniin ábe bédíídé metii mé nkamlen á'sō é' Dyōb békwwéde ásē á'sō é' Dyōb bébagé mós edúbé. ¹⁷ Béhóbé nén bán, “Sēságnéné wε a-Sáj Dyōb á Ngum, we awě edé ane ne awě ambé.

Sēságnéné wε áyāle eběnlédé echōŋ ngum eboótédé akamlen.

¹⁸ Bad ábe béebenlé wε bēnlīŋ áyāle meliŋgá mīmōŋ mé ngíne mēmpě.

Póndé epedé echě békáadtéé bad ábē béwédé.

Póndé epedé echě ábōŋ bembəlede, bekal bé'dáédəŋ, ne bad ábe bébenle wε ábe bébage wε edúbé, bad bésyāal, ken bad ábe bédé etógnén-e ké'e ábe béesě etógnén, wésābēē bó.

Ene póndé dóo wébēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōŋsé te!”

¹⁹ Hē dóo rínyíne ndáb e Dyōb echě edé ádyōb née édíbnédé. A ndáb-te wē-'e, nnyín Ntyóg mé Melě. Emwεdmwεd étómáá, e'saad é'bide', ádyōb ákumé' áte, ndoob énaŋnád ásē, meláá mé mbúú mé ngíne-'e méhúne.

12

Jōne ányíne mmwaád ne dragōne

¹ Hē dóo e'chemléd é' ngíne é'bídé ámín. Mmwaád ambé awě eche mbóté émbēē enyēn, ngōn chó-'e ebé mós á mekuu sé. Ekóté é nkamlen éche betintine dyōm ne bébe bédíí áyāl ébédé mós á nló. ² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E'wε ne metake mé achád míme áwógé'áá mēmbēl akánéd awé ámín.

³ E'chemléd bé menyáké bēmpēe bēmbíd ámín. Dóo dragōn ébidé táléd. Enkāl bwámbwam, éyágé-'e. Enwōŋ nló saámbé ne meséb dyōm. Nló téé ménwāā ekóté é nkamlen. ⁴ Andolén

mĩmē nkon donje ahóg átíntē e monje mé betintine meláán ábe bēbédé ádyōb, abwém-me bó á nkōñsē-te. Ene dragōn entyēem mmwaád awě ahedé'áá achyáa á'sō-te ábel nēn nzé achyáá ádyē mó mwān. ⁵ Dóo ane mmwaád áchyáá mwān a mwēnchóm awě atāngéné melonj mēsýāāl akamlen ne ekáá éche éhyédé. Bonj bēnsog mwān, békēēn mó wēē Dyōb ádíí ne ádē atii dé nkamlēn. ⁶ Ane mmwaád antóm mehélé á ehyānge wēē Dyōb dēmbonjēnné aá bētōgen mó á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókēl ébē ne móom ntóób.

⁷ Hē dóo nzum ékúmmé ádyōb. Maikēle bó éche ángel béntyēmēn ene dragōn nzum. Ene dragōn chó-'é ámpē ne éche ángel bétyēmén bó nzum. ⁸ Bonj Maikēle ne éche ángel bēntōm ene dragōn ne éche ángel áte. Dragōne ne éche ángel bēnkēnwōngé etál ádyōb ámpē. ⁹ Dóo bēhúnté ene sánkalaa á dragōn á nkōñsē-te. Ene dragōn chó ebédé ene nyě e'boōd echě bēchāgēé bán Devāle ne Satanē, awě adoge' nkōñsē n̄syāāl. Bēmbwēm-me éche ángel ésyāāl ásē á nkōñsē nchoo ne mó.

¹⁰ Hē dóo n̄wógé ehób éche echāgkē ebídé ádyōb éhōbē nēn bán, “Boōb-póó, e'soósonj é' Dyōb é'pédé. Dyōb álúmté eche ngīne e nkamlēn nēē k̄h̄. Awě Krīstāe álúmté echě ngīne boōb. Ayāle ane awě ahóbé'áá á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte aá ábesyānē baānyan bēbélé mbéb, bēhúnté mó á nkōñsē. Abánáá bó mam áyāl á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte. ¹¹ Mekíí mé Mwān-a-Ndyōn n̄ mbód ne mbōnj e mbále echě bēbídé'áá bēmbēl bētóm Satanē áte. Bēnkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb áyāle nkalanj nĩme békálé'áá n̄bédé mbále. ¹² Né-ōó, m̄nē ne ábē bēsýāāl ábe bédé áwed, bēnwōg menyīnge. Bonj ndutul ébē ne bad ábe bédé á nkōñsē ne ábe bédé á edīb é nkwě áyāle nēn Devāle asudé ásē áwēn ne melīngá mé ngīne ngāne ábíí aá eche pōndé edé esōj.”

¹³ Pōndé echě ene dragōn ényíné aá bēhúnté mó á nkōñsē, embootéd ane mmwaád awě anchyáá mwān a mwēnchóm anan. ¹⁴ Bonj bēmbě ane mmwaád mepab mēbē nĩme sánkalaa a mbyē, ábel nēn ápume ápē hōm áde bēbōñséné mó á ehyānge, hōm áde ákudté ntōgēn á etūn é mwě n̄láán né eped, wēē békāá'é mó wēē ene nyě. ¹⁵ Dóo ene nyě ésádé ane mmwaád aléed á yāl. Adē aléed dēnsýōgé nēē edīb émbáá, ábel nēn éhóod ane mmwaád. ¹⁶ Bonj ndōob enwōngén ane mmwaád ém̄ī edīb éche émbíd ene dragōn á nsāl. ¹⁷ Dóo dragōn élíñné ane mmwaád, bonj ákäg ákumē' bel ne nchyáátén nĩme ane mmwaád n̄syāāl nĩme n̄lyágé ásē, bad bēsýāāl ábe bébele ngāne Dyōb áhedéé bonj bēbídē-'é Yesue mbōnj. ¹⁸ Dóo ene dragōn étyéémé á nkin mé edīb é nkwě.

Jəne anyíné nyam ébe

¹ Hê dɔɔ ninyíné nyam ebide' á edíb é nkwě-te. Ene nyam enwón meséb dyòm ne nló saámbé, ewón-’ε e’kóté bé nkamlɛn dyòm áwe meséb m̄n. Nló téé ménwón d̄n áde ásyáá’ Dyǒb. ² Ene nyam echě ményinnē embé née ebwé é ngá, m̄mē mekuu-’ε mékəl mébé-’ε nyon ayāl née mekuu mé nyam e ahín echě ekaa’ ewón-’ε nyān éche échábé eche béchəgɛ́é bán Bée. Mmē nsəl mém̄bē née nsəl ní ngii. Drəgɔne ambě ene nyam eche ngíne, ábe-’ε chó adē atii dé nkamlɛn ne ngíne e nkamlɛn. ³ Ene nyam enwón nló nhóg níme mém̄bē byánán ríkúde sii echě empon chó awúu, bon sii eched étim amaa. Yǎl enkóm bad bé nkǒjsé bésyā́l áte ayāle enén nyam, bébootéd-te chó ahíd. ⁴ Bad bébágé’áá dragɔne edúbé ayāle ambě ene nyam nímē nkamlɛn. Bébágé’áá ene nyam chómpē edúbé béhóbé nén bán, “Nzé-módé adé nēngáne enén nyam? Nzé-módé ahele atyéémén chó nzum?”

⁵ Bēmbě ene nyam kunze áhób e’yale é’ kúmbe ne e’yale ábe e’syáá’ Dyǒb. Bēmbäg-ke chó kunze ábenled nímē nkamlɛn á etún é móom mé ngɔn éniin ne ébe. ⁶ Dɔɔ ene nyam énédté nímē nsəl áte bon ébootéd Dyǒb asyáŋ. Ansyáŋ d̄n á Dyǒb, asyáŋ abwóg á hóm wée Dyǒb ádyεε’é, asyéŋ-’ε bad bésyā́l ábe bédé ádyǒb. ⁷ Dyǒb dēmbě-’ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bó áte. Ambě-’ε mó kunze ákamlɛn metúmbé ne metúmbé, melon ne melon, mehób té ne bad nyaa ne nyaa. ⁸ Moosyáál awě adyεε á nkǒjsé ábe chó edúbé. Bad ábe bébéé chó edúbé bédii bad ábe bétélé d̄n á kálag e alongé e Mwān-a-Ndyon mí mbód awě bēnwū’é. Bēntel bó m̄n se á pónde echě Dyǒb dēnhəgkě nkǒjsé. Moosyáál awě adyεε’ á nkǒjsé ábe chó edúbé. Moosyáál awě bételee mó d̄n á kálag e alongé se á pónde eche Dyǒb dēnhəgkě nkǒjsé. Mwān-a-Ndyon mí mbód awě bēnwū’é mó awóo enén kálag.

⁹ Kénzée awě awóo metúu áwoge’. ¹⁰ Kénzée awe edíí nén bán atəngéné ake á mbwəg ákě á mbwəg, kénzée-’ε awě atəngéné awé ne nkwáté, nkwáté-’áá bēwūennē mó. Nén áhednad bán bad bé Dyǒb bēwón e’kanj bé nlém, béchəŋned-te ngíne-ngíne ne eyale é Dyǒb.

¹¹ Hê dɔɔ ninyíné nyam empée ebíde á ndɔɔb-té, enwón meséb mébe nēngáne mwān-a-ńdyon mí mbód, éhōbē-’ε dyam née dragɔne. ¹² Eběnládtáá ngíne echě nyam e’só, ébelé-’ε áned áwe e’só-te dēn. Abelé-’ε nkǒjsé ne bad ábe bédé áwēd-te áá bēbage’ ene nyam e’só edúbé. Ene nyam ebédée nyam echě enwón sii echě empon chó awúu bon ene sii émaa. ¹³ Ene nyam echě elónténé ébe emběl mekan mé menyáké mé ngíne. Emběl muú n̄bíd ádyǒb r̄hún á nkǒjsé bad bésyā́l bényín-ne. ¹⁴ Andǒg-ke bad ábe bédé á nkǒjsé bésyā́l ne nímē mekan mé

ményáké níme ákúdé kunze ábel. Abelé'áá-'ε nê á'sō wée ene nyam echê enküd sii bonj ene sii épon chó awúu. Anláá bad aá bébel ediídingε eche bébagéé edúbé eche éwagné nyam echê enküd sii e nkwáté bonj ebé ebé á alongé.

¹⁵ Bêmbě nyam echê elónténé ébe kunze áhébe pemε e alongé á ediídingε é nyam e'só ábel nén échê ediídingε éhel dyam ahób éwúu-'ε bad bésyāāl ábe béekwentene mó edúbé abε. ¹⁶ Ene nyam ennyágéd bad bésyāāl, ken bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesé etógnén, nhon ne ntógétóke, ntān ne kunze, aá behê bó e'chem áwab ekáá émbáá ké'ε áwab e'só é'mbom. ¹⁷ Modmod eéhele'aá chōmchōm achan ké'ε asóm ésebán awóó ábê e'chem. Abê e'chem é'bédéε dīn áde enén nyam ké'ε eche nómbε.

¹⁸ Nén áhedne debyéé. Mod ké ahéé awě awóó nsōnten áhed áte chōm eche nómbε echê ene nyam edíí. Ene nómbε edii nómbε e dīn á mod. Ane mod eche nómbε edii mbwókel ntóób ne móom ntóób ne ntóób.

14

Jone anyiné Mwān-a-Ndyōn ní mbód ne abe bad

¹ Hê dōo rínóné bonj rínyīnē' Mwān-a-Ndyōn ní mbód atyéémé á mbōod eche béchagεé bán Zayon. Bad bébédé ne mó mbwókel ekálé, móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe bēnwōn áde dīn ne dīn áde Sáá áwab mesó mé mbom. ² Ene pónde dōo ríwógé ehób ébídé ádyōb. Echê ehób ébédéε née ntogag mé eláá eche ésobpe, ébé-'ε née ntogag nímě mbāg nzé ngin etómé. Ehób eche ménwōgkē ébédéε nēngāne ntogag ní bad ábe békume rílendε. ³ Abê bad mbwókel ekálé ne móom mé e'kálé é'niin ne é'niin bentyēēm békōnē' nkāngé mékōlē á'sō bé atii dé nkamlen ne á'sō é' nyam chē éniin eche édé á alongé, ne á'sō é' bad bēmbáá. Modmod enkēnhenlé nímé nkāngé ayáge nzése bó bad mbwókel ekálé móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe Dyōb ákódté á nkōnsé-te. ⁴ Abén bad bébédéε bad ábe béewōgē mbinde e mmwaád áyāle nén béebii'ε nsób mé mmwaád. Abê bad bóo behíde, Mwān-a-Ndyōn ní mbód kéhéé wée ákagké. Abén bad bóo békódté áfīnté e baányon. Bó-'áá bédé née e'pum bé'só ábe bēbágé Dyōb ne Mwān-a-Ndyōn ní mbód née mendε. ⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, béewóo-'áa awusé ké ahóg á yāl.

Ángel éláán épééné nkalanj ní mbakú e Dyōb

⁶ Hê dōo rínyíné ángel empée epumme' se ádyōb. Ene ángel empéén nkalanj ní bwám níme rídé abé ne abé. Mmē nkalanj mó-'áá álángé'áá bad ábe bédé á nkōnsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne melonj ne melonj. ⁷ Ene ángel enhób ne ehób eche échákgé aá, "Nyébage

Dyöb edúbé, nyébage-'ε mós mekenag áyāle nén eche pónde e nkáásé emaa apε. Nyébage' edúbé ne ane awě ahagé ámín ne ásē, edíb é nkwě ne n'yélé.”

⁸ Angel empée echě elónténé ébe enhíd mós, éhōbē nén aá, “Ndāle e Dyad, Babilōn amaa ne amaa ásyāāl! Amběl bad bé meloŋ bésyāāl bémmwē níme mím mé ngíne. Mmē mím mébédéé esíí é nkábtéd mé akwalεε.”

⁹ Angel empée eche elónténé éláán enhíd bós, éhōbē ne ehób eche échágké aá, “Kéznéé awě abage' ene nyam eche ebíde á edíb é nkwě-te ne échē ediídingε edúbé boŋ ákūd-te ábē e'chem áwe e'sós é' mbōm ké'ε á ekáá, ¹⁰ mōmpē āmwē mím nímē rídé meliŋgá mé Dyöb. Bésyógé mós á kōb e meliŋgá mé Dyöb ne ngíne esyāāl. Kéznéé awě abage ene nyam edúbé ane mod ákūd metuné mé muú níme ríhunne' bwāmbwam á'sō é' ángel eche ésáá ne Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód. ¹¹ Mwěntud níme ríbide á muú níme ríhyāŋte' bós, ríchágke' ámín á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne müte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bébage ene nyam ne échē ediídingε edúbé. Né-'aá edíí ne kéznéé awě awóó e'chem é' dín ábe ene nyam.” ¹² Nén áhednad bán bad bé Dyöb békaŋ nlém. Bad ábe bébele ngáne mbéndé é Dyöb éhedéé boŋ bédúbe-'ε Yesue.

¹³ Dós-'aá ríwógé néé ehób ebíde ádyöb éhōbē aá, “Těl ásē nén wéé, bootya bōōb, nnam ne bad ábe béwédé, áyāle bédúbpé Sāŋgwéé.” Edāádəŋ éhóbe nén aá “Eε, békūd nkóme áte áyāle nsón níme bébélé, békūd nsábe áyāle nsón mí bwām níme bébélé.”

Jəne anyiné bépáde' mbote á nkōŋsé

¹⁴ Dós rínóné boŋ rínyīnē mbag eche épúbe'. A mbag mín wē, mod andyεé awě awágné Mwān-a-Moonyoŋ. Ekóté é nkamlen é gól ébē mós á nló, páá echě ekóbpe eche bépádnéé bwēm nēŋgáne ngun, chós-'ε ebé mós ekáá. ¹⁵ Angel empée embíd á ndáb e Dyöb-te élēbpē ane awě andyεé á mbag mín ne ehób eche échágké aá, “Benléd echoŋ páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echě bépádeé. Mbote é nkōŋsé émáá ayəg.” ¹⁶ Dós ane awě adyεé á mbag mín átōmtéé páá á nkōŋsé, apád-te mbote é nkōŋsé ésyāāl.

¹⁷ Dós ángel empée echě chós-'ε ámpē enwálé páá echě bépádnéé bwēm nēŋgáne ngun ebíde á ndáb e Dyöb echě edé ámín.

¹⁸ Angel empée empě echě ewóó ngíne ámín e muú, embíd á menyán mé e'twé boŋ álēbpē ángel echě ewánlé páá echě ekóbpe ne ehób echě échágké aá, “Benléd echoŋ páá, éladen mechəŋ mé e'pum é' mel á nzag eche édé á nkōŋsé, áyāle e'pum é'yágé.” ¹⁹ Dós ene ángel étómté eche páá á nkōŋsé boŋ áladé ábē bad ábwēmē bós wéε Dyöb álūmtéé nímē meliŋgá mé ngíne, ngáne béladéé e'pum é' mel boŋ bébwēm á bwál bé

e'pum é mel. ²⁰ Bëndyāŋ abē e'pum é' mel á bwäl ábe béesě á dyad tē. Mekiū mémbūl, mébé e'che ásē dyam méta mehóg ne epeđ, méchāb-pe áte dyam mbwókél é máyl ébe.

15

*Jōne anyiné ángel saámbé
ne medim saámbé*

¹ Hē dōo rínyiné e'chemléd bémpēe ádyōb ábe bémbē ngíne, bénkōmēđ me yāl áte. Menyín ángel saámbé éche éwánlē medim saámbé. Mmē medim mōo médé medim mé asóg áyāle mōo Dyōb débenlédte álúmed nímē meliŋgá ámād-te áte.

² Dōo rínyiné chōm née edīb é nkwě éche édé née dyenē, éche békúmténē ne muú. Menyín-ne née bad bétyéémé á nkag mé échē chōm éche ébédé née edīb é nkwě, bēwálé rílendē ní Dyōb. Abē bad bēbédéē bad ábe bēntōm ene nyam áte, ne échē ediidiŋge ne nómbe e dīn áde ene nyam e'só. ³ Békóné'áá nkāŋgé níme mbaledē a Dyōb, Mosēe, ne níme Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód, bán,

“A-Sāŋ Dyōb á Ngum,

rímōŋ mbeltéd rídé ngíne ríkómté-'e mod yāl áte.

A kāŋ e meloŋ,* echōŋ nyaa etāŋgénē, edé-'e mbále.

⁴ A-Sāŋ, nzé-módé éebāŋ we?

Nzé-módé éebāgē we edúbé?

Mmōŋpen-naá esáá.

Bad bé meloŋ bésyāāl béhyě we edúbé abe.

Mmōŋ mbeltéd níme rítāŋgénē níbíde áwed.”

⁵ Ade nēn átómé dōo rínyiné née bédíbpé ebem é Dyōb á ndáb e Dyōb. ⁶ Dōo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébíde á ndáb e Dyōb-te wē. Bēnhē mbóté échē esáá éche ekine' áte, bēwáá-'e bengóó bé gól á tâl tē. ⁷ Dōo nyam póg átíntē nyam éniin, ébágé échē ángel kúmbé é gól saámbé, échē éloné ne meliŋgá mé ngíne mé Dyōb, mō awě adé abé ne abé. ⁸ Dōo mwěntud mé ehúmé é Dyōb ne ngíne e Dyōb bēlóné á ndáb é Dyōb-te. Modmod-te ekēnhēnlē asól á ebem tē wē kóŋ né medim saámbé níme échē ángel saámbé mépedé á asóg.

16

Kúmbe saámbé é meliŋgá mé ngíne mé Dyōb

¹ Dōo ríwógé née ehōb éche écháŋké ébíde á ndáb e Dyōb te wē, élanḡē échē ángel saámbé áá, “Nyékag, nyésyog meliŋgá mé ngíne mé Dyōb níme médé á kúmbe saámbé te á nkōŋsē te.”

* 15:3 Doŋge á kálag dé'só áwóó: kāŋ e meloŋ; doŋge-'e áwóó: kāŋ e bad bé Dyōb.

² Hê dǒo ángel e'só ékíi ene kúmbe e melingá mé ngíne mé Dyǒb asyǒg á nkǒjsé-te. Melóg níme médé ebébtéd, níme méwag bwâmbwam mémbíd bad á yǎl. Abê bad bébédeε bad ábe bēnwōh e'chem ábe ene nyam bébé-'ε bad ábe bébáge'áá échē ediidinge edúbé.

³ Dǒo ángel echē elónténé éβε ésyógé ene kúmbe e melingá mé ngíne á edíb é nkwě te. Měntīm nēngáne mekií mé ndim ní mod. Chǒm-té éche ebédé á alongé á edíb é nkwě-te wē énwē.

⁴ Dǒo ángel echē elónténé éláán ésyógé melingá mé ngíne níme mébéde áwē kúmbe', á e'díb ne á n'yélé tē. Abê e'díb bēntīm mekií. ⁵ Dǒo nǐwógé ángel echē ekamlan mendíb ehóbe' áá, "Mbakú e nkáásé echōh etáηgéné. Wε awě edé, awě ambé-'ε. Wε awě Esáá." ⁶ Mbakú échōh etáηgéné áyāle bēnsyóg mekií níme ábōh bad ne ábōh bekal-bé-e'dǎádǎh, né-ǒó ebagé bó mekií ámwé. Mmē nkǒgsen mó-'áá bétáηgéné akud. ⁷ Dǒo nǐwógé néε ehób ébídé á menyán mé e'twé éhǒbē nén áá, "A-Sán Dyǒb á Ngum, mbakú echōh etáηgéné edé-'ε mbále."

⁸ Dǒo ángel echē elónténé éniin ésyógé melingá mé ngíne níme mébéde áwē kúmbe-tē á etondεε. Dyǒb dēmbě Etondeε ngíne áhyáad bad néε muú. ⁹ Bad bēnhyāh ne e'chode bé ekíde é' ngíne. Héε bésyáá dīn á Dyǒb mó awě ákamlan nímé medim. Bōh bēnkēnhǎhlénné mbéltéd mé mbéb átimen Dyǒb ábe mó ehúmé.

¹⁰ Dǒo ángel echē elónténé étáan ésyógé melingá mé ngíne níme mébéde áwē kúmbe á atii dé nkamlen áde ene nyam echē ebídé á edíb é nkwě-te. Hê dǒo nkamlen níme ene nyam níkwédé ehíntén áte. Bad ábe béhídé'áá ene nyam belááde'áá ábab e'chem áyāle e'wε ábe béwógeε. ¹¹ Bénsyōh Dyǒb ámīn áyāle mewε mé melóg níme béwógé'áá. Bōh bēnkēntedéé nímāb mbéltéd mé mbéb átimen Dyǒb.

¹² Dǒo ángel echē elónténé ntóób ésyógé melingá mé ngíne níme mébéde áwe kúmbe-tē á edíb é mbáámbáa é Yufretes. Echē edíb énlēn, áboηsen nzii ábel bōh kāh échē ébídé wéε etondεε ábídeé éhel atóm. ¹³ Dǒo nǐnyíne néε e'dǎádǎh bé mbéb é'láán ábe é'dé néε e'búd é'bídeé. Abê e'dǎádǎh, ehóg émbíd á nsǎl níme dragone, ehóg ébíd á nsǎl níme nyam echē émbíd á edíb é nkwě-te, échíní-'ε ébíd á nsǎl níme nkal e'dǎádǎh a metóm. ¹⁴ Abê e'dǎádǎh é'dii e'dǎádǎh bé mbéb ábe é'bele menyáké, é'hyóme' nkǒjsé áte nǐsyāāl, bétānē kāh é bad, beláde bó áte, ábel béboηsen nzum e epun éche Dyǒb á Ngum ákáádté bad. ¹⁵ Yesue ahóbé áá, "Nyénǎné, mǎpé á epun éche modmod éebí'í, ngáne nchīb ápagké. Nnam ne ane awě adyéé epin, awálé-'ε eche mbóté áyāl ábel bōh eékag nsób bōh awóg akwágké á'sō é' bad." ¹⁶ Abê e'dǎádǎh bēnlǎd échē kāh áte á hōm áde béchǎgeε á ehób é Hibru bán Amagadōn.

17 Dóo ángel echë elónténé saámbé chó-’ε ésyógé melingá me ngíne míme mébedé áwē kúmbe-tê á pemε-tê. Ehób éche écháγκé émbíd á atii dé nkamlen á ndáb é Dyöb te, éhōbē nén aá, “Ebénlédé.” 18 Emwεdmwεd étómé’áá, dyöb ákumé’ áte, ngin-ne étóme’. Ndōōb ennəñéd ne ngíne nyaa echë éébénlédéé ámpē taa moonyon abág á nkōñsé. Ndōōb ennəñéd ne ngíne nyaa echë ebédé ebébtéd. 19 Hê dóo dyad á ngíne ámbáá ákábne áte monje méláán, myad mémháá míme mébedé á melonj mésyāāl mémpāā. Dyöb dēnkamtén ngíne-e-dyad, Babilōne, ábēl-le aá bad ábe bédé ádé dyad békud nkógsen adēhób aá móbel bémwê mīm míme míme melingá mé ngíne. 20 Dyad ké ahéé áde mendíb mēnləñédte démbōo, mbōod ésyāāl-le ényōñ. 21 Meláá mé mbúú míme médé e’del dyam móom mé kilo méniiin ne étáan, mébidé’áá ámín méhüntād baányonj ámín. Abē bad bēnsyōñ Dyöb áyāle abē e’dim é’ meláá-mé-mbúú bēntōmtēn ebébtéd abé.

17

Jəne anyíne mmwaád awē adiídé nyam

1 Dóo ángel póg átíntē echë ángel saámbé éche énwāle kúmbe saámbé épédé bonj élāngē me aá, “Hyäg, ríke rílúmed wε nkógsen míme akwalεε ambáámbáa ákudté. Ane akwalεε adyεε’ dyad ámbáá áde ádé bēnben ne e’díb é’mbáá híin. 2 Mmwaád awē kəñ é melonj mé nkōñsé ésyāāl énáñnáádtáá. Bad bé nkōñsé bémwágé’áá mīm míme ane mmwaád mékōbē bó békābē-’ε mesón ne mó.”

3 Dóo Edāádəñ é Dyöb épíídé me, bonj ángel ékεεné me á ehyānge. Ahed dó-’aá rínyíne mmwaád nhóg. Ane mmwaád andii nyam echë eyəge. Ene nyam enwōñ mīm míme mésyāā Dyöb yāl esyāāl. Ene nyam enwōñ nló saámbé ne meséb dyóm. 4 Ane mmwaád anwáá mbóté echë eyəge’, ndín eche kəñ éhāγκé ne echë etómtánnáá ayəg. Ankútén yāl esyāāl ne bwēm é’ gól ne bāñ bé meláá mé etógnén ábē bépene áte ne bwēm bé etógnén bēmpēe. Anwálé kōb e gól á ekáá éche elóné ne mekan mé nkólonjgó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón. 5 Dín ábédé mó á’sō é’ mbōm néε kun e e’kōñéd áde mod énkēmbíí’é, ábédé bán, “Babilōn, Dyad á ngíne. Nyaa a bεkwalεε ne mekan mé mbéb á nkōñsé te.” 6 Dóo rínyíne ane mmwaád, mekií mé bad bé Dyöb ne mekií míme bad ábe bēbele’ ngáne Yesue áhedeé, mékóbé mó néε mīm.

Ade rínyíne mó, menyáké mé ngíne ménkōb me. 7 Dóo ene Angel ésedtéé me aáken, “Cheé ékás bonj menyáké mékōbē wε? Mélāā wε kun e mmwaád ne e nyam echë ádíídé, echë ewóó nló saámbé ne meséb dyóm. 8 Ene nyam echë wényínnē, ekébē á alonjé bonj eésaá á alonjé bōōb. Embíd á echóg echë

éewóo asóg, âke wée béwū' é chó. Bad ábe bédé á nkõñsé, ábe Dyõb déeteleé nímāb mīn á kálag eche ewóo mīn nímé bad ábe békúdé alongé áde déemaá' byánán āhǎg nkõñsé, menyáké mékõb bó. Yǎl ěkām bó áte ányín nyam eché embé á alongé boŋ eesē á alongé boŋ étim abé alongé ámpē. ⁹ Né dǒo debyéé ne nsõŋten béhednadté. Mmē nló saámbé níme ene nyam éwóo nídí e'kone saámbé ábe ane mmwaád ándíí' é ámīn, mbé-'ε kǎŋ saámbé. ¹⁰ Atíntē échē kǎŋ saámbé, étáan é máá awé, póg edíi edé á nkamlēn, eníníi póg-ke eépédéé á nkamlēn. Boŋ áde épéé, ědyéé á esóŋ é póndé. ¹¹ Ene nyam eché embé boŋ eesē bǒǒb, chō elónténe kǎŋ waam. Eché kǎŋ saámbé chǒǒ éwóo chó, ekag-ke wée éwēē. ¹² Meséb dyóm níme ene nyam médíi kǎŋ dyóm éche éékúdē nkamlēn. Boŋ békúd ngíne ákamlēn née kǎŋ nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg. ¹³ Ntíi nhóg móǒ échē kǎŋ dyóm éwóo, bébage-'ε ene nyam echab ngíne ne nímāb nkamlēn. ¹⁴ Béwǎn nzum ne Mwǎn-a-Ndyõŋ ní mbód. Mwǎn-a-Ndyõŋ ní mbód átõm bó áte á nzum. Nén débenléd áyāle mó adé Sǎŋgwéé a baásyāǎl, abé-'ε kǎŋ e kǎŋ ésyāǎl. Adé ne bad ábe Dyõb áchénlé boŋ ápwēd-te, ábe bébenle mó ne nlém nhóg.”

¹⁵ Dǒo ene ángel élanǵéé me aá, “E'díb ábe ényíne wée ane mmwaád-a-akwalēe ádyēē, é'díi bad, amute, meloŋ ne mehób. ¹⁶ Meséb dyóm níme ényíne bóǒbe ene nyam békóǒ ane akwalēe. Békobén mó chõm ésyāǎl eché áwóo, bébēl abé nsób. Bédyē mó nyam, béhyaād-te mó á muú. ¹⁷ Bébēl nē áyāle Dyõb áhéde bó nímē ntíi á nlém-tē, níme áhedéé aá bébel. Dyõb átíídé nén aá échē nyam éwõŋ ntíi nhóg, ábele mó née mod nhóg. Bébé ene nyam echab ngíne e nkamlēn káǎŋne póndé eché e'yale ábe Dyõb áhóbé bélõnnē. ¹⁸ Mmwaád awé ényíne adíi dyad ámbáá áde ákamlan kǎŋ é nkõñsé.”

18

Jõne anyíne ngáne Dyõb ákõgséné Babilõne

¹ Ade nímén mekan métómé dǒo rínyíne née ángel empée ébídé ámīn, eché ewóo nkamlēn ní ngíne, éche ehúmé épené' nkõñsé áte nisyāǎl. ² Dǒo ákáné áte ne ehób éche échǎgké aá, “Akwedé, Babilõne, ndale e dyad akwedé! Atimé dyad dé e'dǎádǎŋ bé mbéb, abón dé e'dǎádǎŋ ábe béesáa é'syāǎl, ne abón dé menõn níme méesáa* ne nímé bad békóǒ. ³ Ayāle bad bé meloŋ mé nkõñsé bésyāǎl bénwõŋ esíi ábel mekan mé mbéb níme ábeleé byánán abagé bó mīm níme mékóbé bó. Kǎŋ é nkõñsé ékábné mó asón. Esíi é ngíne ábel mekan mé mbéb échē-'ε, ébélé bekáb bényonǵé bé nkõñsé bésúdē nhõn.”

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté'aá nén bán donǵe dé menõn ne donǵe á nyam déesáa' é, né-ǒ béedyáǵe aá ábén bwēm.

⁴ Dóo n'wógé ehób émpēe ébídé ámīn nén bán,
 “Abēm bad, nyébíd adé dyad áte,
 ábel nén nyéelatán bó ábel mbéb boŋ nyéēkūdē akab dé
 nkógsen níme békudté.

⁵ Mbéb níme nkúmné mó á yāl rídé e'che se ádyōb,
 Dyōb-pe ákámtné nímē mekan mé mbéb níme ábélé.

⁶ Bēl mó melemlém mé dyam níme mó-'ε ábélé wε.
 Sábé mó ngen éβε áyāle mekan mé mbéb níme ábélé.
 Hágé mó mīm ngen éβε á kōb echē áhágkē wε éβε mó.

⁷ Ewōgēd mó ndutul ne metake níme médé ngen éβε ne
 nhāgtéd mé ehúmé ne esíí é ngīne ábel mekan mé mbéb
 éche ábágé yāl.

Ahóbe' áwe nlém-té aá,
 'Ndyéé néε ndāle e mmwāád, meésāá nkúd, méelēb-paá
 mbéd.'

⁸ Né-ᵛó, medim mésyāāl mépií mó epun ehóg.
 Mmē medim médii: Nkole, achii dé awé ne nzaa.
 Bēhyāād mó ne muú, áyāle Sāŋ Dyōβε, mó awē ákāād mó,
 awóó ngīne.”

⁹ Kāŋ é nkōŋsé éche ékábnáá mó mesón, bélatán-ne mó
 ne esíí é ngīne ábel mekan mé mbéb, béchií bélēb-pe póndé
 echē bényīnnē mwēntud nimbíde' áde áhyáá'ε. ¹⁰ Bētyēēm
 nchabnede áyāle béwóge mbwóg bán bómpē békūd metake
 níme ákúidé. Bébōnē bán, “Etyāg, etyāg ne ndāle e dyad, a
 ngīne e dyad á Babilōn, á etūn é háwa póg ngēn dóo ékúdé
 nkógsen nén-ε?”

¹¹ Bekáb bé nyōŋgé bé nkōŋsé-'ε béchyéé', bélebe-'ε mó áyāle
 modmod éechanéé ábab bwēm ámpē. ¹² Bwēm é' nyōŋgé bē
 é'bédéε bwēm é' gól, sílva, bán bé meláá ábe békine áte ne
 bán bé meláá bé etógnén. Abē bwēm é'bédé káāŋne mebad
 níme mélélé nkun, ahóg áde béchāgēé línen, démpēe bán
 Sílíke, ne mémpēe níme méyāge', ndín éche kāŋ éhágkē ne
 níme métōmtan ayāg. Abē bwēm é'bédé mebámbe níme
 mébídé áyāl e mēl mé e'lod é' bwām ne bwēm ábe bépóde
 ábe é'lélé nkun bwámbwam. Abē bwēm é'bédé káāŋne bwēm
 ábe bēbnlé mesōŋ mé nzyōg ne e'kii, brōns ne meláá níme
 mékine áte níme béchāgēé mábel. ¹³ Bénwōŋ káāŋne bwēm
 nēŋgāne sinamōn, bwēm bé elod é bwām, e'twé, mía, frank-
 insen, mīm, dyōg dé menzab, kase é mbumé ní ngun ne ngun
 éche béchāgēé bán wít. Bésómé'áá káāŋne nyag ne mbód,
 hōse ne e'bambam, ne betāŋ ne bad ábe békóbe. ¹⁴ Bekáb
 bé nyōŋgé béhóbé'áá áwē nén bán, “Bwēm é' bwām é'syāāl
 ábe nyénwōŋgē esíí áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebóó bwēm
 é' bwām é'syāāl ne bwēm bé elóon, wéekūd-taá bó ámpē.”
¹⁵ Bekáb bé nyōŋgé ábe béwóó ábén bwēm bésúde nhōn
 ne ábe bwēm. Bētyēēm nchabnede áyāle béwóge mbwóg

bán bómpē békūd metake níme ákúdé, béchyéé' bélebé-'ε.
 16 Bébōnē bán, "Etyæg, etyæg, á ndale e dyad, wε awě ewáá'áá mbóté é bwâm éche bēbājnédé kase e abad eche béchægéé bán línen, éwāā-'ε áde áyæge ne áde átōmtan ayæg. We awě ehágáá bwēm é' gól, ábe bēbēnlé bán bé meláá mé etógnén ábe békine áte ne bán bé meláá bēmpēe ábe belélé nkun ábe béchægéé bán péel, 17 á etūn é háwa póg ngēn nímē nhon nisyāāl nóbóó."

Bad bēmbáá bé stíma ne bad ábe békag ne stíma, bad ábe bébele nsón á stíma tē, bad ábe békábe nyonjé á edíb é nkwě te, bentyēēm nchabnede, 18 anyín áde bényínné mwěntud nóbide' áde béhyāntéé mó. Bēnlēbē e'saad bán, "Ndale e dyad ké póg eébédéé nēngáne enén!" 19 Dóó bésyægéé e'bumbú áwab nló áyāle béchyéé'áá', bélebé-'ε, bēhābē bán, "Etyæg, etyæg, ne ndale e dyad, echě bewónjé bé stíma bésúdé nhon ne ábe bwēm. Á etūn é háwa póg ngēn abódé chōm ésyāāl.

20 "Bwēl-amīne asyāāl áwōg menyīnge áyāle nkógsen níme ane mmwaád ákúdé. A-bad bé Dyōb, bembapεε bé nlomag ne bekal-bé-e'dáádān, nyéwōg menyīnge áyāle Dyōb ábítédé nyé mbakú tāngene mó."

21 Dóó ángel e ngíne ényéné nyě ndim e aláá abwēm-me dó á edíb é nkwě te, áhābē áá, "Nén dóó bēbwēmme ndale e dyad embáá, Babilōne, ásē ne ewange ésyāāl, bad béenyín-naá dó ámpē mbēb. 22 Ene pónde ntōgag níme bechōg bé nīlende, ne bekón bé nkāngé, ntōgag níme betónjé bé ngōmbé ne betónjé bé e'lonjé méewógnédté áwōn dyad-té ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntōgag ní mesín níme mékōge' bwēm méewógnédté ámpē. 23 Awōn dyad tē, etrukān éepenné ámpē mbēd, ehób é sómbé bó nchóm éewógnédté ámpē mbēd. Adé dyad bēbēbēd dó áyāle ábē bekáb bé nyonjé bóó bēbédé ndale é bad á nkōjsé, bad bé melonjé mé nkōjsé mésyāāl-le bēndognéd áyāl e echōn nganjé."

24 Dyōb ákógséné Babilōne áyāle bad bé Babilōn bēwúú bekal-bé-e'dáádān, ne bad bēmpēe ábe bēwédé á nkōjsé.

19

1 Ade ene Angel é máá nímén mekan mésyāāl ahób, dóó nīwógé chōm nēngáne ehób éche échággé é ndun e mod ébídé ámín, bēbōnē bán "Mekεnag mébē ne Dyōb. E'soóson, ehúmé ne ngíne bēhúú ne ádeε Dyōb. 2 Echě mbakú edé mbále etāngéne-'ε áyāle akáádté akwalεε ambáá awě abělté bad bé nkōjsé bésyāāl mbēb ne áde akáb dé mesón, akuné-'ε mekií níme ábē bembāledε níme ane mmwaád ánsyōggé." 3 Dóó bēbóné ámpē bán, "Mekεnag mébē ne Dyōb. Mwěntud níme nóbide' ngáne ene ndale e dyad éhyáá'ε níkag ámín á ngíndé ne á ngíndé." 4 Abē bad bēmbáá móom mébε ne bēniin ne echě nyam éniin bēnkwxé ásē á'sō é' Dyōb bēbagé-'ε mó edúbé,

mó awě adiídé atii dé nkamlen, béhōbē nén bán, “Ebê nê! Mekēnag mébê ne Dyōb.”

*Jone anyiné ngande e e'wōngé
e Mwān-a-Ndyōh ní mbód*

⁵ Dóo níwógé ehōb ébidé á atii dé nkamlen, éhōbē' nén aá, “Nyékene' áde Dyōb. Nyé ábe nyédé ábē bembæde, nyé ábe nyébage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-ε ké'ε ábe béesě etógnén.” ⁶ Dóo níwógé chōm nēngáne esaád é ngíne é ndun e mod, ébédé byánán mendíb níme mésobpe', ébédé ámpē néε dyōb ákumé' áte ne ngíne. Echē esaád éhōbē nén, “Mekēnag mébê ne Dyōb. Ayāle awed Sāngwéé, Dyōb á Ngum adé á nkamlen. ⁷ Syánē déwóge' menyinge bwāmbwam, déhōbe bán dedé menyinge dékené-ε mó, ayāle pónde e e'wōngé eche Mwān-a-Ndyōh ní mbód epedé, sómbé-ε emaa abonſen. ⁸ Ayāle akwōgnédé, Dyōb ábágé mó kunze áhé mbóté eche bébánédé kase e abad áde béchægeé bán línen. Apene' áte ásáá-ε.” Ene kase e mbóté édé nēngáne mekan níme bad bé Dyōb bébeleé níme Dyōb áhedé.

⁹ Dóo ene ángel élangeé me aá, “Tēl nén wε, Nnam ne ábē ábe bélébpé á ngande e e'wōngé eche Mwān-a-Ndyōh ní mbód.” Anhób áwēm ámpē aláá-ε me ámpē aá, “Ábén e'yale é' mbále é'húú ne Dyōb.”

¹⁰ Dóo níkwédé ásē áwe e'só ábe mó edúbé. Anláá me aá, “Weébēlē nê, mémpē ndii mbæde a Dyōb néε wε, mbé néε bad bémpēe ábe bédúbpe Krīstæ, mbé-ε néε nhóg awě atyéémé ayāl e mbále eche Yesue áyágté. Dyōb dóo nyétāngéné edúbé abε. Ene mbále eche Yesue ábídté áwed, chók ebage bad ngíne ákal nkalan ní Dyōb.”

*Mod awě adiídé hósε eche épúbe'
atómé nyam echē ebídé
á edīb é nkwx-te áte á nzum*

¹¹ Menyín meé ádyōb ánédnéde. Héε rínóné boj rínyínē' hósε echē épúbe', mod awě mó-ε andii chó béchágé'áá mó bán Ane Awě Adé mbále ábelé-ε bad ábíi mbále tāngene Dyōb. Akógsan bad nyaa echē etāngéné áwanné-ε ábē bad bé ekoyí. ¹² Míd mébédé mó áte néε muú níme ríchodne', anhé-ε e'kóté bé nkamlen híin á nló. Anwōh dīn á yāl áde modmod éebii'ε éetóméé mwēn. ¹³ Anwáá-ε megombe níme béchúbé á mekiite, dīn áde béchægeé-ε mó ádíí Eyale é Dyōb. ¹⁴ Sánze éche édé ádyōb énhē kase é mbóté éche bébánédé abad áde béchægeé bán línen, épúbē' ésán-ε. Bēndii hósε éche épúbe' béhídē mó. ¹⁵ Páá echē ekóbpe' bwāmbwam embid mó á nsal-tē. Chók ábenléé ákógsen bad bé melon. Akamlén-ne bó ne ekáá eche éhyédé. Akógtéd bwāl bé e'pum áte ábel ámīn besabé ábe bébenléé mīm, álúmed nímē melingá mé ngíne mé ébébtéd

míme Dyöb á ngumε. ¹⁶ Dín ádé áwē mengombe ne áwē epəη mīn nēn bán, “Kāη e kâη ésyāāl ne Sāηgwéé a besāηgwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo rínyíné ángel etyéémé á enyεn-tê boη ábōnnē menōn míme mépúmmé'áá ádyöb ne ehób éche écháγκé aá “Nyéhyag nyéladεn áyāle sāηkalaa a ngande echē Dyöb déboηsēnné. ¹⁸ Nyéhyag nyédyê nyam é kâη, nyam é sánze émbáá, nyam é ndāle é bad, nyam é hósε ne nyam é bad ábe bédíídé chó. Nyéhyag nyédyê nyam é baányoη bésyāāl, é kunze ne é betâη, bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béésš etógnén.” ¹⁹ Dóo rínyíné nyam ne kâη é bad é nkōηsé ne échab sánze éladné áwan nzum ne ane awē ansébé apε áđŋí hósε echē épúbe' ne éche sánze. ²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dāádəη a metóm. Ane nkal é'dāádəη a metóm ambé chó á'sō-te, álūmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bébagé-'ε échē edíidŋε edúbé. Ade bédíí á alongé, bémbwēm bó bad bébe á edib é nzab é muú, bénhyāη ne muú míme ríhunne' bwāmbwam. ²¹ Ane awē adíídé hósε ambenléd páá e echē embíd mó á nsəl tê awúú bad ábe bélyágé ásē, échē kâη ne échab sánze. Menōn mésyāāl ménkōd áde bédyéde échāb nyam.

20

Devəle ābē á mehaη á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átómé ábē bad bé ekoyí áte, dóo rínyíné néε ángel ébídeε ádyöb ésudé ásē ewálé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewálé-'ε sāηkalaa a ngəbēngōbē awē adelé. ² Dóo ákóbé dragōne, ene nyā e'boód echē edé Devəle, ebé-'ε Satanε, áhaη mó á etūn é ekálé é mwě. ³ Ambwém mó á echóg échē éewóo asóg áđib, ápēn-ne chó ábel boη eéhēlē bad bé nkōηsé adog ámpē kóáηne á pónde echē ekálé é mwě émaa'é áte. Ambíd enē bénhūd mó á mehaη á esóη é pónde.

⁴ Dóo rínyíné metii mé nkamlεn, bad ábe Dyöb dēmbεé kunze ákamlεn, bóo bēndyεé áhed. Mennyín-ne e'dāádəη é' bad ábe bénwē. Bénwūū bó áyāle mbōη echē bēbíde'áá Yesue ne áyāle akal áde békálé'áá nkalaη míme ríhúú ne Dyöb. Bénwūū bó áyāle béebage-'aá ene nyam edúbé ké'ε échē edíidŋε ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbōm ké'ε á ekáá. Bétīm ámbíd á alongé, bóobe Yesu Krístəə bēbé á nkamlεn á etūn é ekálé é mwě. ⁵ Nēn dóo débē mpuu mé e'só. Bad ábe bēnyāg ásē ábe bénwē bēnkēntimmé ámbíd á alongé kóáηne ámbíd e ekálé é mwě. ⁶ Nnam ríbe ne ábē ábe bēbē mpuu mé'sō áte. Bédíi bad ábe bésáá. Kwééd echē edé kwééd e edāádəη éewóηgé ngíne ámīn e bad ábe bédé mpuu mé'sō

áte. Boŋ bébē prisε é Dyöb ne éché Krístæ bébē-’ε á nkamlen ne mó á etûn é ekálé é mwě.

Jone anyiné Satane akwedé nzum

⁷ Ade éché ekálé é mwě épεé á asóg, béhūd Satane á mbwog. ⁸ Abíd áde ábīdtē á mbwog, áke metóŋgé mé nkōŋsé méniin, ádōg bad bé nkōŋsé. Mmén metóŋgé mé nkōŋsé médíi Gōg, ne Mágog. Satane álad bó áwan nzum, bébuú-’ε áte nēŋgáne nsíi níme rídé á edīb é nkwě. ⁹ Dóo békíi nkōŋsé áte rísyāal, béləŋnéd abwóg á hōm áde Dyöb ádáá, wée ábē bad bédíi, boŋ muú mémbíid ámín ríhyāad bó baásyāal bam. ¹⁰ Devəle awé andog bó, bémbwēm mó á edīb é nzab é muú níme ríhunne’ bwāmbwam, wée ene nyam ne nkal é’ dāádəŋ a metóm bédíi. Ahed dóo békudté metake mé ngíne nkuu ne mūte á ngíndé ne á ngíndé.

Dyöb ákáádté bad á asóg dé nkōŋsé

¹¹ Dóo rínyiné mod adiídé atii dé nkamlen ámbáá áde ápúbe’. Ahed-taá nkōŋsé ne abobe ámín bēnnyōŋ’ é áwe e’ sóte béetime abé ámpē. ¹² Héε rínyiné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etógnén ne ábe béesě etógnén, bėtyéémé á’ sō bé ádé atii dé nkamlen. Kálag éche Dyöb dēntenlé nímāb mbeltéd áte, bēndibé chό áte, bēndibé-’ε empée áte. Ene chό enwōŋ mīn mé bad ábe bébē abé ne abé ne Dyöb. Dyöb dékáād bad ábe bėwédé, nchoo ne mbeltéd nímāb ngáne éténlédé á kálag-tē wē. ¹³ Bad ábe bėwédé á edīb é nkwě-te bēnkě wée Dyöb ábel bėkáad bó. Abíníi bad-te ábe bėwédé ábe bédé á mbwóg e kwééd, bómpē bėtyēm á’ sō é’ Dyöb ábel bėkáad bó nchoo ne nímāb mbeltéd. ¹⁴ Bémbwēm Kwééd ne Mbwóg e kwééd á edīb é nzab é muú. Enén kwééd e edīb é nzab chό edé kwééd e edāádəŋ. ¹⁵ Kénzée awé bēnkēntenlé dīn á kálag e alongé, bémbwēm mó á edīb é nzab é muú.

21

Jone anyiné nkōŋsé ne nkoŋ ní mín mé ekóólé

¹ Ade nkáásé rítómé, dóo rínyiné nkoŋ ní mín mékōólé ne nkōŋsé mé ekóólé. Nkoŋ ní mín ne rísé mé’ só bēnnyōŋ, edīb é nkwě-’ε énkēmbáá ámpē. ² Héε rínyiné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekóólé, ahúe’, ábídeé ámín wée Dyöb. Dyöb dēmbōŋsén mó ngáne bebaád bėbōŋsanné sómbé échē ekag á e’ wōŋgé. ³ Dóo ríwógé ehōb éche échágké ébídé á atii dé nkamlen éhōbē nén aá, “Nyénəne’, e’ dīi é’ Dyöb é’ dé ne baányōŋ hōb! Dyöb dédyéé hōm ahóg ne bó, bó-’ε bébē ábē bad. Dyöb dédyéé hōm ahóg ne bó. ⁴ Apīnē bó mēsəd mēsýāal á mīd. Kwééd éebáá ámpē, bad bėelebpé ámpē, bėechíi-’aá ámpē, bėewóg-kaá e’ wε ámpē. Ebē nén áyāle mam mé nchun métómé.”

⁵ Dóo ane awě adiídé atii dé nkamlɛn áhóbɛɛ́ aá, “Nyénɔne’, mbele’ bwɛm é’syā́l ekóólé!” Anhób ámpɛ aláá-’ɛ me aá, “Tɛ́l nɛ́n, áyāle e’yale ábe ríhóbɛɛ́ é’dé mbále é’dé-’ɛ ábe moosyā́l ádúbɛ́ɛ́.” ⁶ Anhób ámpɛ aláá-’ɛ me aá, “Emáá. Mɛ-ɛ́ ndé Alfaa mbé-’ɛ Omégaa, mɛ-ɛ́ ndé mbooted mbé-’ɛ asóg. Kénzɛ́é awě píd ékóbé, mɛ́bɛ mó mendíb mé nhyélé níme mod ámwākɛ boŋ abé á alongé abé ne abé. Mɛ́bɛ-’ɛ nyé mó ngɛ́n. ⁷ Mod awě átom metake áte, adúbe áde ádúbpɛ me, mɛ́bɛ mó ábén bwɛm é’syā́l. Mɛ́bɛ áde Dyöb mós-’ɛ abé awem mwān. ⁸ Boŋ ne bad ábe béwóó mbwóg áte, ábe béewóó adúbe, ábe bébele’ mbinde é mekan, bad bé ewúɛn, bekáb bé mesón, bekum bé ngan, bad ábe bébenle’ myöb mé metóm ne bekal bé metóm bésyā́l, ádab abwóg á höm ádii edib é nzab é muú nímé ríhunne’ bwāmbwam. Enén kwééd chó edé kwééd e edə́ádəŋ.”

Jone anyiné Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángɛl póg áfinté e ángɛl saámbé éche énwālɛ kúmbe saámbé éche éloné ne medim saámbé épédé boŋ élangɛ me aá, “Hyāg, mélúméd wɛ sómbé, mmwáád awě Mwān-a-Ndyöŋ ní mbód.” ¹⁰ Dóo Edə́ádəŋ éche Esáá épíídé me boŋ ene ángɛl ékɛɛné me á mbə́od mɛ́n eché echabé ámɛ́n bwāmbwam. Ambané me áwedé-mɛ́n alúméd me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngáne ábídeé ámɛ́n wɛ́ɛ Dyöb, ¹¹ ápené-’ɛ ne ehúmé é Dyöb. Adé dyad ákináá áte néɛ aláá dé etógnɛ́n áde álélé akud, ákiné áte néɛ jáspa ányɛ́nnɛ-’ɛ áte. ¹² Adé dyad dénwöŋ sánkalaa a e’ké ábe é’chábé ámɛ́n. Bénwöŋ nsəl mé e’ké dyóm ne mébɛ, ne ángɛl dyóm ne ébɛ éche éɔne nímé nsəl mé e’ké rísyā́l. Ayā́l e nímé nsəl mé e’ké, bɛ́ntɛ́l mɛ́n mé metúmbé dyóm ne mébɛ mé bad bé Israel. ¹³ Abé e’ké bénwöŋ pɛd éniin. Pɛd e á akuu enwöŋ mmwɛ mé e’ké rílaán, á mekunekune mmwɛ rílaán, á mehúléhúlé mmwɛ rílaán á pɛd e mbəŋ rílaán. ¹⁴ E’ké ábe bɛ́nləŋnéd ádɛ dyad bɛ́nsumɛ́n ámɛ́n e meláá dyóm ne mébɛ. Ámɛ́n e nímé meláá, bɛ́ntɛ́l mɛ́n níme bembapɛɛ́ bé nlómag dyóm ne mébɛ ábe Mwān-a-Ndyöŋ ní mbód.

¹⁵ Ángɛl eché élangɛ’áá me nímɛ́n mekan, enwálɛ ntón rí gól níme áhāgné’áá ádɛ dyad, nímé nsəl mé e’ké ne ábɛ e’ké é’ dyad. ¹⁶ Adé dyad dénwöŋ metóŋgɛ́ méniin, e’chab áte ne e’kəl áte é’bédé nyaa póg. Ene ángɛl embɛnléd nímé ntón áhāg ádɛ dyad. Abédé ekálé é máyl ehóg ne mbwókel étáan. Á e’chab áte, e’kəl áte ne e’chab ámɛ́n bébédɛɛ́ nyaa póg. ¹⁷ Ene ángɛl anhāg kááŋne e’che bé e’ké, é’bédé móom mé méta ntóób ne ntóób. Ambɛnléd nhə́gtéd nímé bad bésyā́l bébenlادتé. ¹⁸ Bɛ́mbɛnléd jáspa álón ábɛ e’ké. Bɛ́mbɛnléd gól eché eésɛ́ mbinde áte, éche epene áte néɛ dyɛné álón ádɛ dyad. ¹⁹ Meláá níme bɛ́nsumɛ́é ábɛ e’ké ámɛ́n, mébédé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsumɛ́ dé e’só,

ábédée jáspa, áde alónténé mébe, ábédée safia, áde alónténé meláán áget, áde alónténé meniin émeral, ²⁰ áde alónténé métáan, ónis, áde alónténé ntóób kanélia, áde alónténé saámbe krisolit, áde alónténé waam béril, áde alónténé abog topas, áde alónténé dyôm kaladóni, áde alónténé dyôm ne ahóg hyasín, áde alónténé dyôm ne mébe amētis. ²¹ Mmén mmwe dyôm ne míbe mbédée meláá mé etógnén, mmwe nhóg téé mbédée aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōŋ á dyad tē ebédée gól echē eēsē mbinde áte echē epene' áte.

²² A dyad-tē wē, menkēnyínnē ndáb e Dyōb áyāle Sāŋ Dyōb é Ngume ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód, bédii née ndáb e Dyōb. ²³ Adé dyad déehednēé bán áwōŋ enyen ké'ε ngōn áwēd-te áyāle ehúmé é Dyōb édii ábe e'nyínen bé ekíde, Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód-te ápene' née éche etrukán. ²⁴ Bad bé nkōŋsé bésyāal bébenléd ábe e'nyínen bé ekíde ábel nímbab mam míme bétāŋgéné ábel epun ké éhéé. Kāŋ é nkōŋsé épeén nímbab nhōn á dyad-tē wē. ²⁵ Mmē mmwe mé e'ké dyôm ne míbe béepenné mó mbéd, áyāle nkūu méebáá áwēd-te mbéd. ²⁶ Bépēén bwēm é' bwām ne nhōn mí bwēm é' bad bé nkōŋsé áwēd-te. ²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké'ε mod awē ábele' e'bébtéd é' mekan, ké'ε mod awē akale metóm ké nhóg éésónlé á dyad-tē wē. Bad ábe mīn médíi á kálag e alonǵé eche Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód bēnpen bóó bēsāl áwēd-te.

22

*Jōne anyiné edib éche ébage
alonǵé á ngíndé ne á ngíndé*

¹ Dóó ene ángel élúmtéé me edib é mendib míme mébele bon mod abé á alonǵé á ngíndé ne á ngíndé, ényínnē áte nēŋgáne dyené. Echē edib ébídé'áá á atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód, ² époó' áfínté e nzii á dyad-tē. A nkin mé echē edib, pēd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáa' e'pum ábe é'bele bon mod abé á alonǵé abé ne abé ebédé áhed. Mmē mel méchyáá'áá e'pum nyaa dyôm ne ébe, méchyáá'áá ngōn té. Bad bé nkōŋsé bēbēnládtáá ábab byaa ákud e'choóchoŋ. ³ Chōmchōm éche Dyōb ábágé ebómán éebáá á dyad-tē wē. Atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód mébédé áwēd-te, bembalede bé Dyōb-pe bēbagé mó edúbé. ⁴ Bényīn Dyōb e'só ne e'só, áde dīn-ne démbē bó á mesó mé mbōm. ⁵ Nkūu méebáá ámpē, béehēd-taá etrukán káa enyen ányínen ekíde áyāle Sāŋ Dyōbe ábē ábab e'nyínen bé ekíde, bēbē-ε á nkamlēn á ngíndé né á ngíndé.

Jōne anyine epe éche Yesue

⁶ Dóó ene ángel élāŋgēé me áá, "Abén e'yale ábe rílangé nyé é'dé mbále, né-óó nyédúbe bó. Sāŋ Dyōbe awē abage bekal

bé'dəádəŋ échē edəádəŋ ábel boŋ békale nímē nkalaŋ, alómé eche ángel álúmed ábē bambəledε mam níme mékwógé abenled.”⁷ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyénəne', nkwogé ape. Nnam ne bad ábe béhíde' mekan níme bétélé á kálag-té wén níme mébenléd bəəb ne á pónde echē ehúe' á'sō.”

⁸ Me, Jəne nwógé nnyín-ne nímén mekan. Ade nówógé nímén mekan nnyín-ne mó, menkwě ásē á'sō é ángel echē enlúmed me nímén mekan, ábe mó edúbé. ⁹ Boŋ anláá me aá, “Weébēlē nē! Měmpē ndii mbəledε a Dyəb nēε we, ne nēε ábíní baányon bé Krísto ábe bédé bekal bé'dəádəŋ ne bad ábe béhíde' chóm éche éténlédé á kálag-té wén. Dyəb dóo nyétəŋgéné edúbé abε.”¹⁰ Dóo áləŋgēé me ámpē aá, “Nyēkōŋnād bad mekan níme mébenléd níme méténlédé á kálag-té wē áyāle mékwógé abenled. ¹¹ Bad ábe bēbele mbéb bēbē bēbele' mbéb. Abe bēbele mekan mé mbinde bēbē bēbele' mekan mé mbinde. Abe bēbele mekan níme métəŋgéné bēbē bēbele' mekan níme métəŋgéné, ábe bó-'ε bésáá bēbē bésāŋ.”

¹² Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyénəne', nkwogé ape, ásaábe mod-té nchoo ne nsón níme ábélé. ¹³ Me-εé ndé Alfaa mbé-'ε Omégaa, awě Asébpé ne awě Adímténé, mbé-'ε Mbooted ne Asóg.”

¹⁴ Nnam míbē ne ábē ábe bəwóbpe nímāb megombe, bəwōŋ kunze əpoŋ á mmwe mé e'ké ásol á dyad-té ábel bédyē e'pum é' bwel ábe é'bele mod abé á alongé abé ne abé. ¹⁵ Bad ábe béesól á dyad-té wē, bédii bad ábe bēbélé mekan mé mbinde, bad ábe békume ngaŋ, bad ábe békábe' mesón, bad ábe bəwúε bad, bad ábe bēbenle myəb mé metóm ne bad ábe bédás akal dé metóm ne ábe békale metóm.

¹⁶ Me Yesue, me-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyédé á mwembé-te nímén mekan. Ndii ane awě abídé á mbyaa níme kəŋ Dabide, tintine a mbwembwe awě apene'.

¹⁷ Edəádəŋ é Dyəb ne Sóbé béhóbe nén bán, “Hyăg.” Kénzée awě awógé nén, mómpe áhób aá, “Hyăg.” Ane awě píđ ékóbé áhyε ámwē mendíb nímé mébele boŋ bad bēbe á alongé á ngínde ne á ngínde. Mod ké ahée awě ahede' nímén mendíb átēd mó ngen.

Jəne ahóbé ehób é asóg

¹⁸ Nsíme mod ké ahée etúu áte awě awógé e'yale ábe é'ténlédé á kálag té wén təŋgene mekan níme mébenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag té wén, né Dyəb débādē mó medim níme bétélé á kálag té wén. ¹⁹ Mod ké ahée-'ε awě əhūd ké eyale ámín e mekan níme méténlédé á kálag té wén təŋgene mekan níme mébenléd, Dyəb déhūd áde asii dé e'pum é' mel é' bwel ábe é'bele boŋ mod abé á alongé á ngínde ne á ngínde. Dyəb déhūd-te éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag té wén.

²⁰ Ane awě abíde mbóŋ t̄h̄gene nímén mekan mésyāāl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwogé aƿe.” Ebê nê, hyăg a-Sáŋgú Yesu.

²¹ Nsimé míme Sáŋgú Yesue nábê ne bad bésyāāl.*

* **22:21** Bad bésyāāl; donje á kálag dé'só áwóó Bad bé Dyöb káa Bad bé Dyöb bésyāāl.